Kinh Tiểu Bộ Pali - Tiểu Diễn Giải - Cullaniddesapāḷi {Pali Việt} (TK Indacanda dịch)

Kinh Tiểu Bộ (TK Indacanda dịch)

TAM TẠNG SONG NGỮ PĀLI - VIỆT

VESAK 2550

Buddhist Cultral Center
125, Anderson Road,
Nedimala, Dehivala,
Sri Lanka
Sabbadānaṃ dhammadānaṃ jināti. Sự bố thí Pháp vượt trên tất cả các sự bố thí.

Thí Chủ: _____

_____

_____

Dâng đến: _____

_____

_____

Ước Nguyện: _____

_____

Hồi hướng đến: _____

_____

TAM TẠNG SONG NGỮ PĀLI - VIỆT - TẬP 36

SUTTANTAPITAKE KHUDDAKANIKĀYE

CULLANIDDESAPĀLI

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

TIỂU DIỄN GIẢI

PHẬT LỊCH 2562 DƯƠNG LỊCH 2018

In lần thứ nhất: PL 2562 - DL 2018 Số Lượng 600 cuốn

ISBN: 978-955-663-008-4

@Buddhist Cultural Centre 125 Anderson Road Nedimala, Dehiwala - Sri Lanka

Tel: 94-11-2734256, 2728468 Fax: 94-11-2736737 Email: bcc@sri.lanka.net

Printed by: Ajith Printers (Pvt) Ltd.

342 Old Kesbewa Road
Ratanapitiya, Borelesgamuwa,
Sri Lanka.
Tel: 94-11-251 7269
ii

MỤC LỤC TỔNG QUÁT

Mục Lục Tổng Quát iii

Lời Tựa - Sinhala và Việt ngữ v - xiv

Văn Bản của Bộ Tôn Giáo - Anh và Việt ngữ xv - xvi

Thành Phần Nhân Sự xvii

Lược Đồ Tam Tạng xviii - xix

Lời Giới Thiệu xxiii - xxvi

Các Chữ Viết Tắt xxvii

Mẫu Tự Pāḷi - Sinhala xviii - xxix

Mục Lục Tiểu Diễn Giải xxxi - xxxiii

Văn Bản Pāḷi và Văn Bản Tiếng Việt 02 - 633

Phần Phụ Chú 635 - 636

Thư Mục Câu Kệ Pāḷi 637 - 642

Thư Mục Danh Từ Riêng 643 - 644

Thư Mục Từ Đặc Biệt 645 - 654

Phương Danh Thí Chủ 655 - 663

--ooOoo--

iii

“Tathāgatappavedito dhammavinayo, bhikkhave, vivaṭo virocati, no paṭicchanno.”

“Này các tỳ khưu, Pháp và Luật đã được công bố bởi đức Như Lai là bộc lộ, chói sáng, không che giấu.”

***

(Aṅguttaranikāya Tikanipātapāḷi Kusinaravagga Paṭichannasutta, Parivārapāḷi Ekuttarikanaya Tikavāra - Bộ Tăng Chi, Chương Ba Pháp, Phẩm Kusinārā, Kinh Được Che Giấu; Luật Tập Yếu, Chương Tăng Theo Từng Bậc, Nhóm Ba).

iv

m%ia;djkd i;d ixLHd l,am ,CIhla ufkda mqKsOdk mqrd" kjdixLHD l,am ,CIhla jdla m%KsOdk mqrd" idrdixLH l,am ,CIhla ldh jdla m%KSOdk mqrd" iïud iïnqÿjreka úis y;r kulf.ka ksh; újrK ,nd ls%'mQ' 623 § muK nqoaO;ajhg m;aj" nrKei ñ.odfha § O¾u pl%h meje;a jQ ;eka mgka mkaid,sia jila ;=< foaYkd lrk ,o O¾uh ;:d.; O¾uh kï fjhs' ta ;:d.; O¾uh Ouu- OuuXll- ioOuu Ouuúkh" n%yaupßh' idk- mdjpk - wd§ kduhkf.ka y÷kajd § we;' fuu ioaO¾uhu wdkkaoh udf.a wejEfuka f;dmf.a Ydia;D jkafka hhs ;:d.;hka jykafia úiskau mßks¾jdKfha § jodrd we;' thska fmfkkafka nqÿka jod< O¾uhu NsCIQka f.a u¾f.damfoaYlhd jQ j.hs' tfia ;sìh§;a nqoaO mßks¾jdKfhka miqj iqNø kï NsCIqjf.a u;h jQfha ;:d.;hka jykafia ke;s ksid ;u ;ukag jqjukd mßÈ NsCIQkag Ôj;aùug mq¿jka njhs' iqNø NsCIqj ;:d.; mßks¾jdKh .ek is;d we;af;a lrorhlska ñÿKq wjia:djla f,ihs' iuyr úg fjk;a u; m%lg kqjQjo ;j;a NsCIQka w;r fujeks úkdYldÍ u;s u;dka;r mj;skakg we;' i¾j{hka jykafia đj;a j isáh§u foajo;a; iqklaL;a;" wßgG" id;s" wd§ NSCIqyq fujeks u; Wmojk ,oy'

O¾uh iïnkaOj .eg¨jla u;=jQfha l,;=rlska jQjo" nqoaO O¾ufha msßisÿ nj ta whqßkau /l .ekSfï wjYH;djh" nqoaO mßks¾jdKfhka miqj Ydik NdrOdÍ jQ uyd ldYHm" Wmd,s wd§ uyry;ka jykafia,dg meyeÈ,s úh' Wkajykafia,d nqoaO mßks¾jdKfhak isjqjk ui fojkod rc.ykqjr fjydr m¾j; m%dka;fha ima; m¾KS .=ydoajdrfhys' wcdi;a rcq úiska ;rjk ,o uKavmhg /ia jQ mkaishhla uy ry;ka jykafia,df.a iyNd.s;ajfhka m<uqjk O¾u ix.S;sh meje;ajqy'

O¾u úkhOr wkqnoaO uydldYHm" O¾u NdKavd.dßl wdkkao" w.% úkhOr Wmd,s wd§ isõms<sisôhd m;a uyry;ka jykafia,d úiska mj;ajk ,o fuu ix.dhkdj fiiq ish¨ ix.dhkdjkag mdol jQ nj;' iuia; fn!oaO NsCIq ix>hd úiskau ms<s.kakd ,o nj;a wÜGl:djkays i|yka fjhs' fuu m%:u ix.dhkdj lmamshd lmamsh isCLdmo mekùu;a Lqoodkq Lqool YsCIdmo úksYaph;a ksodkfldg mj;ajk ,o neúka m[pi;sl úkh ix.S;s hk kñka th y÷kajhs' nqoaO jpkh ke;skï YS% ioaO¾uh msgl jifhka' fnÿfõ; ta ta msgl tla tla iX> mrïmrdj,g ÿkafka;a fuu ix.dhkdfõ §h'

m%:u O¾u ix.dhkdfjka jir ishhla blau .sh miq l,dfYdl rcq oji úYd, uykqjr jeis jÊđ NsCIqka úiska úkh úfrdaë jia;= oyhla úkhdkql+, lsÍug W;aidyhla .;ay' fuu oi jia;= ms<sfj; kS;shg mgyeks fukau iodpdrd;aul fkdjk njo

v

m%ldYs;hy' jÊđ NsCIqkaf.a fuu úkh úfrdaë W;aidyfhka nqoaO O¾uh /l .ekSu i|yd fojeks ix.dhkdj meje;aùñ'

ldlKav m%;; hi kï uyry;ka jykafia" iínldó" f¾j;" id<ay" LqÊc fidaNs; jdiN.dó" iquk" idKjdiS iïN+; hk ry;ka jykafia,d idlþdlr fuu ix.dhkdj mj;ajk ,È' i;a ishhla ry;ka jykafia,d úiska fuu ix.dhkdj mj;ajk ,oy' i;; i;; úkh ix.S;s kñka hk kñka y÷kajk fuu ix.dhkdfõ§ pq,a,j.a.fha ix.S;s LJO fol" uqKvrdc iQ;%h" fißiail úudk l:d W;a;rjdo" fma;jF:q wdÈh msl md,shg l;= l<y'

úúO ksldhka yg .ekSu;a ta ta ksldhhkaj, whs;sjdislï" b.ekaùï" yd j;a ms<sfj;a u.ska nqÿ oyu ls,sáùu;a' ÿYaYS,hka jeä ùu;a" ta ksidu is,aj;=ka úkh l¾u isÿ fkdlr isàu;a' úkhOr nyqY%e; iqfmaY, ysCIdldó ry;ka jykafia,d .ï okõ w;yer jkjdiS ùu;a hk wjia:d nqÿka msßksù foishmka;sia jir jk úg olakg ,enqks' fuu ;;ajfhka iïnqoaO O¾uh wdrCIdlr .ekSu

i|yd nqoaO j¾I foish mka;sia jekafka § wfYdal wêrdchdf.a odhl;ajfhka me<¨ma kqjr § ;=kajk ix.dhkdj meje;aùh' fuu ix.dhkdj mj;ajk ,oafoa fud.a.,s mq;; ;siai uy ry;ka jykafiaf.a m%Odk;ajfhka ry;=ka jykafia,d odyla iïnkao fjñka" wfYdalrdu fha§h' l:d jF:qmmlrKH fuys§ ix.S;s úh' l:djF:qmmlrKh ix.dhkd lr we;af;a iïñ;sh" f.dal=,sl wd§ ksldhhka úiska jerÈ lreKq f.k ú.%y lrk ,o O¾u lreKq ksjerÈ fldg msßisÿ nqoaO O¾uh /l.kq i|ydh' kj uilska ksu jQ fuu ix.dhkdj idyiais l kñka y÷kajhs'

Wmd,s ry;ka jykafiaf.a YsIH mrïmrdj úiska úkh msglh o" wdkkao mrmqfrys §>NdKl" idßmq;; mrmqfrys uÊCêu NdKl" uydldYHm mrmqfrys ixhq;; NdKl wkqreoaO mrmqfrys wx.=;a;r Ndl wd§ka úiska iQ;% msg lh o" Ydßmq;% YsIH mrmqßka wNsO¾u msglho fuu ix.dhkdj fj; mj;ajdf.k wdy'

NdKlhkaf.a m%Njh - iïnqoaO mßks¾jdKfhka f;uilg miq uyd ldYHm uy ry;kaf.a m%Odk;ajfhka rc.ykqjr § mj;ajk ,o m%:u ix.dhkdfõ§ O¾uh lshdj msglj,g fldgiaj,g fn¥y' ta tla tla O¾u fldÜGdYhla tla tla NsCIq msßilg Ndr lSÍu WÑ; hhs fuys È l,amkd lr we;' lg mdvufka ;:d.; O¾uh wdrCId lsÍfï wjYH;djh ksid fuf,i jev fnod.ekSfï Wjukdj we;súh' ta ta O¾u fldgia Ndrfok ,oafoa ta ta fldgia ms<sn|j m%ùk;ajhla ±la jQ NsCIq msßia j,gh' WodyrK jifhka úkh msglh Ndrfok ,oafoa úkh ms<sn| w.%ia:dkh fyn jQ Wmd,s ry;ka jykafia m%uqL mrmqrgh' iQ;% msglh Ndr§ we;af;a O¾u

vi

NdKavd.dßl wdkkao ry;ka jykafiaf.a msßigh' wNsO¾uh Ndr § we;af;a O¾u fiakdm;s ießhq;a ry;ka jykafiaf.a mrmqrgh'

§> NdKl - ucCêu NdKl - ixhqla; NdKl - wx.=;a;r NdKld cd;l

NdKl" Ouumo NdKl" WNf;da úNX. Ndkl" uyd wßhjxi NdKl wd§ jifhka fuu YsIH mrïmrd È.ska È.gu msßisÿ nqoaO O¾uh /lf.k wdy' fuu NdKl mrïmrdj, wjidk mqrela ,xldfõ úiQy' NdKl jifhka ;s%msgl nqoaO jpkh lg mdvñka /lf.k wd fuu msßia w;r iq;;k;sld - úkhOrd - wNsOuúld - OuuOrd wgGlÓld - ;smsgld - p;=ksldhsld wd§ jYfhkao ta ta O¾u fldgia lg mdvñka f.k wd NsCIQka jykafia,d jQy'

;=kajk O¾u ix.dhkdfjka miqj' oUÈj f:arjdodpßh mrïmrdfõ wjidk mqrel jQ fud..,s mq;a; ;siai uyry;ka jykafiaf.a mdodjk; w.% YsIHhd jQ ñys÷ uy ry;ka jykafia úiska ix.dys; f:rjd§ nqoaO O¾uh ,laÈjg f.k wdy'

f:rjdo - f:r hkqfõk ye¢kafjk msßi jeäuy,a,ka ia:úrhka jifhka .efka' tkï jeäuy,a,kaf.a wdh;khg f:rjdohg wh;a idudðlfhdah' fuys f:ar hkqfjka y÷kajkafka m%:u oaú;Sh" ix.dhkdj,g iyNd.s jQ uyd ldYHm" Wmd,s - hi" wd§ jQ uyry;ka jykafia,d úiska ix.dhkd l< md,s O¾uh f:arjdo kï fõ' zzfoj iX.S;fhda wdrE<y md,sfha fjF: f:rjdfod-;s fnÈ;nnx - idysuyd liim N+;S;x uyd f:rdkx jdo;;d f:rjdofld;s jqpp;sZZ hkqfjka irF: §mkS àldfjys ths' f:ßld hkqfjka y÷kajk f:arjd§yq u.OH iy cchsksh uQ,ia:dk lr .;ay' fuhska ,xldjg meñKsfha WcchskS YdLdjhs' f:arjdo Ydikfha mS;DDjre jQfjda fmdardKfhda fj;s' fmdardKfhda jQl,s iïNdjkSh wdpd¾h msßila jQ w;r f:arjdo Ydikh we;sùfi§ yd ;yjqre lsÍfuys § jeo.;a ;ekla .;a nj fmfka'

;=kajk O¾u ix.dhkdfjka miqj ñys÷ yry;ka jykafia úiska ,xldjg f.k tk ,oafoa f:arjd§ ;s%msglhhs’ uyskaod.ukfhka miqj ,xldfõ YS% ,dxlsl NsCIq msßila we;s jQy' Wkajykafia,d ta ;s%msglh yod<y' isxyf,ka wgqjd WhQy' foajdkïmsh;siai rcqf.a m%Odk wud;Hhl= jQ wßgG meúÈ ù ry;aje Wkajykafiaf.a m%Odk;ajfhka foajdkï msh;siai rdc iufha ^ls%'mQ' 247-207& § ,xldfõ m<uqjk ix.dhkdj lr we;' fuu ix.dhkdjg iegoyila ry;ka jykafia,d iyNd.S jQ nj i|ykah' i;afofkl=f.a hq;a YsIHkq YsIH mrïmrdjg wkqj ñys÷ uy ry;ka jykafiaf.a m%:u YsIHhd jQfha wßgG f;rekah' wkqrdOmqrfhys" :Qmdrdufha fuu ix.dhkdj mj;ajd we;'

vii

O¾ufYdal rcqf.a fufyhùfuka ,xldjg nqÿ iuh f.k wd ñys÷ ysñhka Wfoid wkqrdO mqrfhys bÈ jQ b;d jeo.;a jQo b;d úYd, jQo wdrduh uyd úydrhhs' fuu úydrfhys jev isá NsCIQka jykafia,d iuHla oDIaál f:arjd§yq jQy' f:arjdoh wdrCId jQfha fuu úydrfha§h'

f:arjd§ nqoOYdikhg wd n,mEï - f:rjd§ nqoaOYdikh flfrys jßkajr hï hï u;jdÈj, n,mEï o we;súh' thska tlla kï nqÿka w;sudkqIslhhs úYajdi l< f,daflda;a;r jdohhs' fY%aIaG Ydia;Djrekaf.a wNdjfhka miqj wkq.dñlhka úiska Tyqf.a ñksia nj wu;l fldg Tyq foaj;ajfhka ie,lSu iajdNdúlh' Tjqka tfia lrkafka Ydia;Djrhd flfrys ±ä Nla;sh ksidh' tfy;a f:arjd§yq ta w;ska jeäÿr .sfha ke;' Tjqka nqoaO ldh foi h:d ;;ajfhka neÆ nj fmfka' thg wu;rj ffj;=,Hjdo" kS,mg o¾Yk" .+<yjdo wd§ kïj,ska f:arjdo ;s%msglhg wh;a fkdjQ úfYaIdx. ìys jQjo f:arjdo nqÿ iuh úiska tajd neyer lrk ,È' fi wd§ jifhka ffj;=,H jd§kaf.ka we;sjqKq fkdfhla Wmøj j,ska f:arjdoh uyd úydßl NsCIQka úiska n,j;a ÿIalr;d ueo wdrCId lrk ,È' wkHjd§ O¾uhka f:arjdohg we;=,ajkq j<lajkq i|yd f:ar jd§yq yeu whqßkau igka l<y' uydfiak rdcH iufha§ fuu igyk m%lgj flreKq úg f:arjd§yq ch .;ay' fuu uyd úydrh ms<sn|j lS¾;srdjh yeu ;eku me;sr mej;sK' ks¾u, O¾uh ,nd .ekSu i|yd úfoaYslfhda ,xldjg wdy' úYdL mS;su,a," nqoaO f>dI hk wh bka iuyfrls'

fmdF:l ix.S;sh - ñys÷ ysñhka úiska ,xldjg f.k tk ,o ;s%msgl O¾uh jir ydrishhla muK lg mdvñka meñKs uyd úydßl NsCIQka jykafia,d ta msßisÿ f:arjdoh mrmqfrka mrmqrg f.khdfï Wodr jQ o mú;% jQo fÉ;kdfjka nqoaO j¾I 440-454 w;r ld,fha j<.ïnd rcq oji fmd;aj, ,shùh' j<.ïnd rcq oji f,aLkdrEV lf<a rc.y - fõid,S - mdg,S mq;% - k.rj, meje;a jQ O¾u ix.dhkdjka ys § f;dard fírdf.k ix.%y l< ;s%msglhhs' f,dalfha m%:u jrg isxy, ry;=ka úiska lrk ,o fuu fmdF:l ix.S;sfhka miqj" nqoaO Y%djlhka w;=frka b;d Wiia úkh Orhd jQ Wmd,s f;rekaf.ka mej; tkafka hhs i<lk f:arjd§ md,s ;s%msglh ishï" ldïfndac" nqreu wd§ ol=Kq È. rgj, me;sr .shy'

pïmd ^úhÜkduh& - bkaÿ Ök w¾O oAùmfha kef.kysr m%dka;fha ol=Kq fldgi jk j;auka úhÜkduh we;' w;S;fha pïmd kñka y÷kajd we;' nqÿ iuh ls%'j' 3 jeksish jfia§ muK fuys ;yjqre jkakg we;ehs is;sh yelsh' ls%'j' 605 § pïmd w. k.rh Ökqka úiska wdl%uKh fldg fn!oaO jia;+ka Ökhg f.k.sh nj Ök ,shú,s j, i|ykaj we;' fuhska meyeÈ,s jkafka ls%'j' 7 jk ishji g fmr j¾;udk úhÜ kdufha nqÿ oyu m%p,s;j mej;s njhs' pïmdks fn!oaOhka

viii

fmdÿ jifhka wd¾h iiñ;sh ksldhg wh;a jQ w;r i¾jdia;s ksldfha iaj,am fokl= o isá njhs' ls%'j' 8 jeks ishjfia Ys,d f,aLkhlska fmkS hkafka pïmdks uydhdk nqÿ oyu n,j;aj meje;s

nj;a" iuyr rcjrekaf.a o wdYs¾jdoh ,o nj;ah' miq ld,hl § uydhdkfhka leã wd ;ka;%hdkh o tys jq nj meyeÈ,sh'

ls%'j' 15 jk ishjfia§ W;=f¾ wkakïjreka úiska rg w,a,d .kakdf;la uydhdk iajrEmfha nqoaOd.u pïmdks ^úhÜkdufha& Ôjudk n,fõ.hla úh' miqj pïmdks merKs wd.u fjkqjg Ök iajrEmfhka hq;a nqÿ iuh tys n,mj;ajd we;'

úhÜkdu cd;sl NsCLq bkaopkao - úhÜkdu cd;sl bkaopkao NsCIQka jykafia jir lSmhlg fmr ,xldjg jevujd" fldaÜfÜ isß chj¾Okdrdufha jev isáñka isxy, NdIdj lshùugo md<sNdIdjo yodrd we;' fn!oaO ixialD;sl uOHia:dkh u.ska uqøs; nqoaOchka;s ;s%msgl .%ka: iuQyh mßYS,kh l< fuu yduqÿrefjda md,sfhka we;s ;s%msglh isxyf,ka yodrd úhÜkdï Ndidjg mßj¾;kh lr we;' úhÜkdu b;sydih foi;a ;s%msglfha b;sydih foi;a neÆ úg th b;d jeo.;a m%d;syd¾huh lghq;a;ls' uq¿ f:arjd§ ;s%msglhu úhÜkdu nig mßj¾;kh lsÍu Wkajykafiaf.a W;aidyhhs' n,dfmdfrd;a;=jhs' th tfia jQ úg th j¾;udk úhÜ kdufha iuHla oDIaáh f:arjd§ ;s%msglh m%p,s; ù f:arjd§ fn!oaOhka we;s ùug fya;=jla jkq we;' ta wkqj úhÜkdu foaYhg f:arjd§ ;s%msglh f.k .sh O¾u¥;hd bkaopkao NsCIqj jifhka úhÜkdu b;sydifha;a ,xld b;sydifha;a b;sydi .;jkq ksh;h'

Wkajykafia f.a fÉ;kdj Wodr;rh' wm%;sy; ffO¾hh úYauh cklh' Wkajykafiaf.a fuu i;a ls%hdjg ,xldfõ;a - úhÜkdufha;a fn!oaOfhda iyfhda.h ±laúh hq;=h' úhÜkduhg f:arjdoh f.khk O¾u ¥;hd Wkajykafia jk neúks'

Wkajykafia bgd.;a ld¾hh ksremøs;j bgq lrkakg wdfrda.H iqjh;a" wd¾Ól iïm;;a ,efíjdhs æ b;s is;ska m;aïy'

lsru úu,fcda;s ia:úr wOHCI fn!oaO ixialD;sl uOHia:dkh keÈud, foysj, 2550 kslsKs ui

ix

LỜI TỰA (Lời dịch Việt của bản tiếng Sinhala)

*****

Đức Phật của chúng ta sau khi trải qua vô số kiếp thực hành các pháp toàn hảo và lần lượt tiếp nhận sự thọ ký của hai mươi bốn vị Phật tiền nhiệm rồi đã chứng quả Toàn Giác vào năm 623 trước Tây Lịch. Ngài đã thuyết giảng bài Pháp đầu tiên, tức là bài Kinh Chuyển Pháp Luân, ở tại Migadāya thành Bārāṇasī. Lời giảng dạy của đức Phật được biết đến với nhiều tên gọi: Giáo Pháp, Chánh Pháp, Pháp và Luật, Phạm Hạnh là một số tên gọi đã được nói đến. Đức Phật đã nói với vị trưởng lão Ānanda rằng: “Sau khi ta Niết Bàn, chính các Pháp và Luật đã được ta giảng dạy sẽ là thầy của các ngươi.” Điều ấy có nghĩa là Giáo Pháp của đức Phật sẽ là kim chỉ nam cho các vị tỳ khưu tu tập. Tuy nhiên, ngay sau sự ra đi của đức Phật vị tỳ khưu tên Subhadda đã có quan điểm rằng: “Bởi vì đức Phật đã không còn, các đệ tử của Ngài có thể sống cuộc sống theo như ước muốn của mình.” Và còn có những vị tỳ khưu khác như Devadatta, Sunakkhatta, Ariṭṭha ngay lúc đức Phật còn tại tiền cũng đã có các suy nghĩ như vị tỳ khưu Subhadda.

Tuy nhiên, khi vấn đề liên quan đến Giáo Pháp của đấng Toàn Giác vừa mới nảy sinh, các vị A-la-hán hộ trì Giáo Pháp như Ngài Mahā Kassapa và Ngài Upāli đã nghĩ đến sự cần thiết của việc bảo vệ tính chất thuần khiết của Giáo Pháp. Do đó, vào ngày thứ hai của tháng thứ tư sau khi đức Phật Niết Bàn, cuộc Kết Tập lần thứ nhất đã được thực hiện với sự tham dự của năm trăm vị A-la-hán tại hang động Sattapaṇṇī dưới sự bảo trợ của đức vua Ajātasattu (A-xà-thế). Cuộc Kết Tập Giáo Pháp được tiến hành bởi các vị tỳ khưu Mahā- kassapa, Ānanda, Upāli, và các vị Thánh A-la-hán khác đã là nền tảng cho các cuộc kết tập về sau. Chú Giải đề cập rằng cuộc Kết Tập Giáo Pháp này đã được tất cả các vị tỳ khưu thừa nhận. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của năm trăm vị vì có liên quan đến các điều học nhỏ nhặt và ít quan trọng (khuddānukhuddakasikkhā). Giáo Pháp của đức Phật đã được phân chia thành Tạng (Piṭaka) trong cuộc kết tập này.

Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã được tổ chức vào khoảng một trăm năm sau lần thứ nhất vào thời trị vì của đức vua Kālasoka. Cuộc kết tập này dựa trên nền tảng của “Mười sự việc không được phép.” Các vị tỳ khưu xứ Vajjī đã ra sức vận động để hợp thức hóa mười sự việc

xét ra có bản chất không đúng với Luật. Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã được tiến hành bằng hình thức hội thảo giữa các vị tỳ khưu A-la-hán Sabbakāmī, Revata, Sāḷha, Ujjasobhita, Vāsabhagāmika, Sambhūta Sāṇavāsī, Yasa Kākaṇḍakaputta, và Sumana. Bảy trăm vị A-la-hán đã tham dự cuộc Kết Tập này. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhì này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của bảy trăm vị. Trong cuộc Kết Tập này, hai chương về Kết Tập ở Cullavagga (Luật Tiểu Phẩm), bài kinh Muṇḍarājasutta, Serissaka Vimānakathā Uttaravāda, Petavatthu, v.v... đã được công nhận vào Chánh Tạng Pāḷi.

Do sự xuất hiện của nhiều bộ phái, tính chất đúng đắn về giáo l ý và sở hành của các bộ phái chính bị suy giảm, các vị tỳ khưu chân chánh đều lui vào rừng ở ẩn. Nhằm bảo vệ phẩm chất của Giáo Pháp đức Phật trong tình trạng này, vào khoảng hai trăm ba mươi năm sau thời kỳ đức Phật Niết Bàn cuộc Kết Tập lần thứ ba đã được tổ chức ở tại Āsokārāma do đức vua Asoka. Cuộc Kết Tập này đã được tiến hành bởi vị tỳ khưu A-la-hán Moggaliputta Tissa cùng với một ngàn vị A-la-hán. Đặc biệt bộ Kathāvatthupakaraṇa đã được trùng tụng nhằm chỉnh đốn những sai lầm đang được thực hành bởi các bộ phái. Cuộc Kết Tập này đã hoàn tất sau chín tháng và đã được gọi là cuộc Kết Tập của một ngàn vị.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Tạng Luật đã được duy trì do các vị tỳ khưu thuộc nhóm của vị Thánh A-la-hán Upāli, Tạng Kinh gồm có Trường Bộ do nhóm của ngài Ānanda, Trung Bộ do nhóm của ngài Sāriputta, Tương Ưng do nhóm của ngài Kassapa, Tăng Chi do nhóm của ngài Anuruddha, và Tạng Vi Diệu Pháp do nhóm của ngài Sāriputta .

Sự thành lập các nhóm trì tụng (bhāṇaka):

Sau Cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Giáo Pháp đã được phân chia thành nhiều phần và các phần chính yếu đã được giao cho các vị tỳ khưu tinh thông về lãnh vực ấy có nhiệm vụ

duy trì và phổ biến. Một số nhóm trì tụng chính là nhóm Trì Tụng Trường Bộ (Dīghabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Trung Bộ (Majjhimabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tương Ưng (Saṃyuttabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tăng Chi (Aṅguttarabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Bổn Sanh (Jātakabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Pháp Cú (Dhammapadabhāṇaka), nhóm Trì Tụng hai Bộ Luật (Ubhato Vibhaṅgabhāṇaka), nhóm Trì Tụng bộ Đại Sử về Thánh Nhân (Mahā Ariyavaṃsa), v.v... Các vị đệ tử này đã làm phong phú và gìn giữ Giáo Pháp bằng phương tiện trùng tụng bằng trí nhớ. Nhóm cuối cùng của các vị trì tụng này đã sống tại Sri Lanka. Sau cuộc Kết Tập lần

thứ ba, Giáo Pháp của đức Phật đã được truyền sang Sri Lanka do công của Trưởng Lão Mahinda là vị đệ tử của ngài tỳ khưu A-la-hán Moggaliputta Tissa.

Theravāda: Ý nghĩa của từ "Thera" là "Trưởng Lão." Các thành viên của Theravāda là các vị trưởng lão. Các vị tỳ khưu Mahākassapa, Upāli, Yasa, v.v... đã tham dự cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất và thứ nhì đã trùng tụng Chánh Tạng, và các lời trùng tụng ấy được gọi là Theravāda. Sớ giải tên Sāratthadīpanī Ṭīkā có đề cập rằng: "Sabbaṃ theravādanti dve saṅgītiyo āruḷhā pāḷiyevettha theravādo ti veditabbā. Sā hi mahākassapapabhutīnaṃ mahātherānaṃ vādattā theravādo ti vuccati." Các vị Theravāda còn được gọi là Therika (thuộc về các vị Trưởng Lão). Các vị này sống chủ yếu ở Magadhya và Ujjayini. Trong số các vị này, nhóm Ujjayinī đã đến Sri Lanka. Các vị trưởng thượng "Porāṇa" của Giáo Hội Theravāda là những vị thầy lỗi lạc và đã đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc thành lập Giáo Hội Theravāda.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ ba, ngài tỳ khưu Mahinda đã đem Tam Tạng của Theravāda đến xứ sở Sri Lanka và đã chuyển hóa được rất đông người xuất gia theo Phật Giáo. Các vị ấy đã học tập Tam Tạng và đã viết Chú Giải bằng tiếng Sinhala. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp đầu tiên ở Sri Lanka đã được thực hiện bởi vị tỳ khưu A-la-hán Ariṭṭha trước đây là vị quan đại thần của đức vua Devānampiya Tissa (247- 207 trước Tây Lịch). Đã có sáu mươi ngàn vị A-la-hán tham dự. Tỳ khưu Ariṭṭha chính là vị đệ tử đầu tiên của ngài Mahinda. Cuộc Kết Tập đã được tổ chức tại tu viện Thūpārāma ở Anurādhapura.

Tu viện Mahā Vihāra đã được xây dựng cho ngài Mahinda và đã có một vị trí vô cùng lớn lao và quan trọng đối với Giáo Hội Theravāda. Lúc bấy giờ đã xảy ra nhiều sự kiện có liên quan đến lời Giáo Huấn của đức Phật, sự kiện Lokuttaravāda là một. Mặc dầu có nhiều khó khăn phải đối phó nhưng các vị tỳ khưu ở Mahā Vihāra đã bảo vệ được sự thuần khiết của Giáo Pháp và đã được khắp nơi biết tiếng. Do đó, nhiều người ngoại quốc đã đến Sri Lanka để tiếp thâu Phật Giáo, trong đó có Viśākha, Pītimalla, Buddhaghosa, v.v...

Sự Kết Tập thành sách:

Tam Tạng Giáo Pháp do Ngài Mahinda đem đến và giảng dạy cho các vị tỳ khưu ở Mahā Vihāra đã được duy trì bằng trí nhớ trong bốn trăm năm. Vào thời trị vì của đức vua Vaḷagamba (440-454 theo Phật Lịch), Tam Tạng đã được ghi lại thành các tập sách. Sau đó, Tam Tạng Pāḷi này đã được truyền sang các nước như là Thái Lan, Cambodia,

và Miến Điện.

xiii

Champa (Việt Nam):

Được biết Champa là vùng đất ở về phía đông nam của bán đảo Đông Dương, hiện nay là Việt Nam. Điều được phỏng đoán là triết học Phật Giáo đã được thiết lập tại xứ này vào khoảng thế kỷ thứ 3 sau Tây Lịch. Vào khoảng năm 605 sau Tây Lịch, thủ đô Champa đã bị chiếm đóng bởi người Trung Quốc và họ đã du nhập Phật Giáo vào Trung Quốc; điều này được ghi lại trong văn kiện của Trung Quốc. Điều rõ rệt là Phật Giáo đã được phổ biến tại Việt Nam trước thế kỷ thứ bảy sau Tây Lịch và Phật Giáo Champa là chánh yếu và được liệt kê vào bộ phái Arya Sammiti là một nhóm nhỏ thuộc bộ phái Sravasti. Tư liệu của thế kỷ thứ tám sau Tây Lịch được ghi lại trên bia đá chứng tỏ rằng Phật Giáo Mahāyāna đã hiện diện ở Việt Nam và Tantrayāna phát xuất từ Mahāyāna cũng có mặt.

Vào thế kỷ thứ 15 sau Tây Lịch, người Annam ở phía bắc đã kiểm soát xứ sở và Phật Giáo mang đặc điểm của Mahāyāna đã có sự tác động. Về sau, Phật Giáo mang đặc điểm của Trung Quốc đã tác động đến xứ sở này thay vì Phật Giáo Champa trước đây.

Vị tỳ khưu Indacanda người Việt Nam đã đến Sri Lanka trong những năm gần đây và đang ngụ tại tu viện Sri Jayawardhanaramaya khu vực Kotte. Vị này đã học Pāli và đã sử dụng Tam Tạng Pāḷi ấn bản Buddha Jayanti do Buddhist Cultural Centre ấn hành. Vị này đã học Tam Tạng và sau đó dịch sang tiếng Việt Nam. Khi xem xét đến lịch sử của nước Việt Nam và lịch sử của Tam Tạng, chúng tôi nhận thấy rằng sự nỗ lực và ước nguyện thực hiện Tam Tạng Song Ngữ của vị này thật là phi thường. Nếu việc làm ấy được thành tựu thì sự hiểu biết về Tam Tạng của Theravāda ở Việt Nam sẽ được phổ biến và Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam sẽ thêm phần phát triển. Khi ấy, vị tỳ khưu Indacanda sẽ là người sứ giả có công đóng góp cho sự hoằng Pháp của Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam và điều này sẽ được ghi nhận bởi lịch sử của hai nước, Việt Nam cũng như của Sri Lanka.

Ý định của vị tỳ khưu này thật lớn lao, và sự nỗ lực của vị này thật đáng khâm phục. Chư Phật tử sống ở Sri Lanka và Việt Nam hãy nên hỗ trợ tỳ khưu Indacanda trong công việc dấn thân này.

Chúng tôi phúc chúc cho tỳ khưu Indacanda được sức khỏe, sống lâu, và đạt đến sự thành công đối với điều ước nguyện của mình.

Venerable Kirama Wimalajothi
Giám Đốc Buddhist Cultural Centre
Nedimala, Dehiwala, Sri Lanka
Tháng Nikini 2550.
xiv

xv

Ministry of Religious Affairs

--ooOoo--

Ngày 24 tháng 05 năm 2006

Xác nhận rằng Tam Tạng song ngữ Pali và Sinhala ấn tống vào dịp lễ kỷ niệm Buddha Jayanthi lần thứ 2550 là chính xác về phần Pali văn. Phần Pali văn được phiên âm sang mẫu tự Roman có giá trị tương đương về nội dung so với văn bản gốc bằng mẫu tự Sinhala.

B. N. Jinasena Thư Ký Chánh văn phòng

Địa Chỉ: 115 Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka
Office: 94-11-2690896 Fax: 94-11-2690897
Deputy Minister: 94-11-5375128, 94-11-2690898
Secretary: 94-11-2690736
xvi

THÀNH PHẦN NHÂN SỰ:
CỐ VẤN DANH DỰ
Ven. Devahandiye Paññāsekara Nāyaka Mahāthera
President of the Thimbirigasyaya Religious Association
“Sasana Arakshaka Mandalaya”
Tu Viện Trưởng Tu Viện Sri Jayawardhanaramaya Colombo
CỐ VẤN THỰC HIỆN Ven. Kirama Wimalajothi Nāyaka Mahāthera Giám Đốc nhà xuất bản Buddhist Cultural Centre

CỐ VẤN PHIÊN DỊCH
Ven. Kadurupokune Nandaratana Mahāthera
Cựu Giảng Viên Đại Học Phật Học Anurādhapura - Sri Lanka
Hiệu Trưởng Trường Siri Nandana Tipiṭaka Dhammāyatana
Malegoḍa, Payāgala - Sri Lanka
****

ĐIỀU HÀNH TỔNG QUÁT Tỳ Khưu Indacanda

PHỤ TRÁCH PHIÊN ÂM & PHIÊN DỊCH:

- Tỳ Khưu Indacanda (Trương Đình Dũng)

PHỤ TRÁCH VI TÍNH:

- Tỳ Khưu Đức Hiền (Nguyễn Đăng Khoa)

PHỤ TRÁCH IN ẤN & PHÁT HÀNH:

- Tu Nữ Mỹ Thúy (Huỳnh Kim Lan)

- Tu Nữ Tuệ Liễu (Bạch Tuyết Ly)

xvii

TIPIṬAKAPĀḶI - TAM TẠNG PĀḶI

Piṭaka Tạng Tên Pāḷi Tựa Việt Ngữ Số tt.

Pārājikapāḷi Phân Tích Giới Tỳ Khưu I 01 V Pācittiyapāḷi bhikkhu Phân Tích Giới Tỳ Khưu II 02 I L Pācittiyapāḷi bhikkhunī Phân Tích Giới Tỳ Khưu Ni 03 N U Mahāvaggapāḷi I Đại Phẩm I 04 A Ậ Mahāvaggapāḷi II Đại Phẩm II 05 Y T Cullavaggapāḷi I Tiểu Phẩm I 06 A Cullavaggapāḷi II Tiểu Phẩm II 07 Parivārapāḷi I Tập Yếu I 08 Parivārapāḷi II Tập Yếu II 09

Dīghanikāya I Trường Bộ I 10 Dīghanikāya II Trường Bộ II 11 Dīghanikāya III Trường Bộ III 12

Majjhimanikāya I Trung Bộ I 13 Majjhimanikāya II Trung Bộ II 14 S Majjhimanikāya III Trung Bộ III 15 U T K Saṃyuttanikāya I Tương Ưng Bộ I 16 T I Saṃyuttanikāya II Tương Ưng Bộ II 17 A N Saṃyuttanikāya III Tương Ưng Bộ III 18 N H Saṃyuttanikāya IV Tương Ưng Bộ IV 19 T Saṃyuttanikāya V (1) Tương Ưng Bộ V (1) 20 A Saṃyuttanikāya V (2) Tương Ưng Bộ V (2) 21

Aṅguttaranikāya I Tăng Chi Bộ I 22 Aṅguttaranikāya II Tăng Chi Bộ II 23 Aṅguttaranikāya III Tăng Chi Bộ III 24 Aṅguttaranikāya IV Tăng Chi Bộ IV 25 Aṅguttaranikāya V Tăng Chi Bộ V 26 Aṅguttaranikāya VI Tăng Chi Bộ VI 27

xviii

Piṭaka Tạng Tên Pāḷi Tựa Việt Ngữ Số tt.

K Khuddakapāṭha Tiểu Tụng 28 H Dhammapadapāḷi Pháp Cú - U Udānapāḷi Phật Tự Thuyết - D Itivuttakapāḷi Phật Thuyết Như Vậy - D Suttanipātapāḷi Kinh Tập 29 A Vimānavatthupāḷi Chuyện Thiên Cung 30 K Petavatthupāḷi Chuyện Ngạ Quỷ - S A Theragathāpāḷi Trưởng Lão Kệ 31 U N Therīgāthāpāḷi Trưởng Lão Ni Kệ - T K I Jātakapāḷi I Bổn Sanh I 32 T I K Jātakapāḷi II Bổn Sanh II 33 A N Ā Jātakapāḷi III Bổn Sanh III 34 N H Y Mahāniddesapāḷi Đại Diễn Giải 35 T A Cullaniddesapāḷi Tiểu Diễn Giải 36 A Paṭisambhidāmagga I Phân Tích Đạo I 37 * Paṭisambhidāmagga II Phân Tích Đạo II 38 Apadānapāḷi I Thánh Nhân Ký Sự I 39 T Apadānapāḷi II Thánh Nhân Ký Sự II 40 I Apadānapāḷi III Thánh Nhân Ký Sự III 41 Ể Buddhavaṃsapāḷi Phật Sử 42 U Cariyāpiṭakapāḷi Hạnh Tạng - Nettipakaraṇa (chưa dịch) 43 B Peṭakopadesa (chưa dịch) 44 Ộ Milindapañhapāḷi Milinda Vấn Đạo 45

Dhammasaṅganipakaraṇa Bộ Pháp Tụ 46 V Vibhaṅgapakaraṇa I Bộ Phân Tích I 47 A I Vibhaṅgapakaraṇa II Bộ Phân Tích II 48 B Kathāvatthu I Bộ Ngữ Tông I 49 H D Kathāvatthu II Bộ Ngữ Tông II 50 I I Kathāvatthu III Bộ Ngữ Tông III 51 D Ệ Dhātukathā Bộ Chất Ngữ - H U Puggalapaññattipāḷi Bộ Nhân Chế Định 52 A Yamakapakaraṇa I Bộ Song Đối I 53 M P Yamakapakaraṇa II Bộ Song Đối II 54 M H Yamakapakaraṇa III Bộ Song Đối III 55 A Á Patthānapakaraṇa I Bộ Vị Trí I 56 P Patthānapakaraṇa II Bộ Vị Trí II 57 Patthānapakaraṇa III Bộ Vị Trí III 58

xix

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

CULLANIDDESAPĀḶI

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

TIỂU DIỄN GIẢI

Tāni ca sutte otāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva otaranti vinaye ca sandissanti, niṭṭham ettha gantabbaṃ: ‘Addhā idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ, tassa ca therassa suggahitan’ti.

(Dīghanikāya II, Mahāparinibbānasutta).

Các điều ấy (những lời đã được nghe thuyết giảng) cần được đối chiếu ở Kinh, cần được xem xét ở Luật, và chỉ khi nào chúng hiện diện ở Kinh và được thấy ở Luật, thời điều kết luận có thể rút ra ở đây là: “Điều này chắc chắn là lời giảng dạy của đức Thế Tôn và đã được vị trưởng lão ấy tiếp thâu đúng đắn.

(Trường Bộ II, Kinh Đại Bát-Niết-Bàn).

LỜI GIỚI THIỆU ***

Niddesa là tựa đề của tập thứ mười một trong số mười lăm tập Kinh thuộc Khuddakanikāya - Tiểu Bộ. Niddesa được chia làm hai tập: Mahāniddesapāḷi - Đại Diễn Giải (TTPV 35) và Cullaniddesapāḷi - Tiểu Diễn Giải (TTPV 36). Tập Kinh Mahāniddesapāḷi - Đại Diễn Giải là tài liệu giải thích về phẩm 4, Aṭṭhakavagga - Phẩm Nhóm Tám, còn Culla- niddesapāḷi - Tiểu Diễn Giải giải thích tiếp phẩm 5, tức là phẩm cuối, Pārāyanavagga - Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia, cộng thêm bài Kinh Khaggavisāṇasutta - Kinh Sừng Tê Ngưu thuộc phẩm 1, Uragavagga - Phẩm Rắn; tất cả đều được trích ra từ tập Suttanipātapāḷi - Kinh Tập, thuộc Tiểu Bộ, Tạng Kinh. Chúng tôi không nghiệm ra được lý do vì sao tác giả lại chọn lọc và diễn giải hai phẩm trên cộng thêm chỉ một bài Kinh Khaggavisāṇasutta - Kinh Sừng Tê Ngưu của tập Suttanipātapāḷi - Kinh Tập mà bỏ qua các phẩm và các bài Kinh còn lại. Phần nói về văn bản Chú Giải của tập Kinh này đã được trình bày trước đây ở tập Kinh Mahāniddesapāḷi - Đại Diễn Giải nên sẽ không trình bày lại ở đây.

Nội dung của Pārāyanavagganiddeso - Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia mở đầu với phần trình bày lại đầy đủ các kệ ngôn của Pārāyanavagga - Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia và gồm có ba phần: - Phần mở đầu, Vatthugāthā - Kệ Ngôn Dẫn Chuyện, giới thiệu câu chuyện của vị Bà-la-môn Bāvari và lý do vị này phái các đệ tử của mình đi đến gặp đức Phật (56 kệ ngôn). - Phần giữa ghi lại các câu hỏi và đáp diễn ra giữa 16 đệ tử của vị Bà- la-môn Bāvari và đức Phật, bắt đầu với các câu hỏi của thanh niên Bà-la- môn Ajita, v.v... (93 kệ ngôn) - Và phần kết, Pārāyanānugīti - Phần Tường Thuật Về Đường Đi Đến Bờ Kia, kể lại việc thanh niên Bà-la-môn Piṅgiya, cháu gọi Bà-la- môn Bāvari bằng cậu, đã trở về để gặp lại và tường thuật mọi chuyện cho Bà-la-môn Bāvari, đồng thời cũng đã tạo duyên cho vị này đạt đến quả vị A-la-hán (26 kệ ngôn). Tác giả đã không giải

thích 56 kệ ngôn của phần mở đầu, có lẽ ý nghĩa của câu chuyện dẫn nhập ở phần này không có gì khó hiểu, mà chỉ thực hiện việc diễn giải cho hai phần sau: Phần các câu hỏi gồm 93 kệ ngôn, được chia làm 16 phần nhỏ tương xứng với 16 vị đệ tử của Bà-la-môn Bāvari với số lượng câu hỏi ít hay nhiều tùy theo mỗi vị. Thanh niên Bà-la-môn Tissametteyya hỏi ít nhất với 3 câu hỏi, thanh niên Bà-la-môn Mettagū hỏi nhiều nhất với 12 câu hỏi, các vị khác thì tùy duyên sự với 4, 5, 6, 7, hoặc 8 câu hỏi. Với mỗi câu hỏi của các vị ấy thì có câu trả lời của đức Thế Tôn kế liền đó. Và phần kết gồm có 26 kệ ngôn cũng đã được

xxiii

giải thích đầy đủ. Tổng cộng các kệ ngôn đã được diễn giải gồm có 119 câu. Các vị đệ tử của Bà-la-môn Bāvari đã luân phiên hỏi đức Phật theo thứ tự được trình bày như sau:

1. Ajitasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Ajita
2. Tissametteyyasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Tissametteyya
3. Puṇṇakasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Puṇṇaka
4. Mettagūsuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Mettagū
5. Dhotakasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Dhotaka
6. Upasīvasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Upasīva
7. Nandasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Nanda
8. Hemakasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Hemaka
9. Todeyyasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Todeyya
10. Kappasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Kappa
11. Jatukaṇṇīsuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī
12. Bhadrāvudhasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha
13. Udayasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Udaya
14. Posālasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Posāla
15. Mogharājasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Mogharāja
16. Piṅgiyasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Piṅgiya
17. Pārāyanānugītiniddeso - Diễn Giải Phần Tường Thuật Về Đường
Đi Đến Bờ Kia.

Nội dung của Khaggavisāṇasuttaniddeso - Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu được chia làm bốn vagga (phẩm), tổng cộng gồm có 41 kệ ngôn được phân chia ra như sau:

Paṭhamo Vaggo - Phẩm Thứ Nhất (10 kệ ngôn)
Dutiyo Vaggo - Phẩm Thứ Nhì (10 kệ ngôn)
Tatiyo Vaggo - Phẩm Thứ Ba (10 kệ ngôn)
Catuttho Vaggo - Phẩm Thứ Tư (11 kệ ngôn)

Cách thức diễn giải ở tập Kinh này, Cullaniddesapāḷi - Tiểu Diễn Giải, cũng tương tự như ở tập 1, Mahāniddesapāḷi - Đại Diễn Giải, nghĩa là chú trọng vào việc giải thích các từ đơn và các lời giải thích này được lập lại mỗi khi những từ ấy xuất hiện ở các kệ ngôn khác, thêm vào đó là các phần giải thích cho các nhóm từ hoặc một phần của câu

kệ ngôn; đôi lúc lời giải thích chỉ là sự sắp xếp lại thứ tự của các từ ở câu văn giúp cho việc xác định ý nghĩa được dễ dàng hơn.

*****

Văn bản Pāḷi được trình bày ở tập Kinh này đã được phiên âm lại từ văn bản Pāḷi - Sinhala, ấn bản Buddha Jayanti Tripitaka Series của nước quốc giáo Sri Lanka. Chúng tôi xin thành tâm tán dương công đức

xxiv

của Venerable Mettāvihārī đã hoan hỷ cho phép chúng tôi sử dụng văn bản đã được phiên âm sẵn đang phổ biến trên mạng internet. Điểm đóng góp của chúng tôi trong việc thực hiện văn bản Pāḷi Roman này là dò lại kỹ lưỡng văn bản đã được phiên âm và so sánh kiểm tra những điểm khác biệt về văn tự ở Tam Tạng của các nước Thái Lan, Miến Điện, và Anh Quốc được ghi ở phần cước chú, đồng thời cũng đã bổ sung thêm một số điểm khác biệt đã phát hiện được trong lúc so sánh các văn bản với nhau.

Về phương diện dịch thuật và trình bày văn bản tiếng Việt, chúng tôi đã ghi nghĩa Việt của các kệ ngôn bằng văn xuôi nhằm diễn tả trọn vẹn ý nghĩa của văn bản gốc. Trong phần nhiều các trường hợp, hai dòng kệ ngôn gồm bốn pāda là được hoàn chỉnh về ý nghĩa. Nhưng có một vài trường hợp, ý nghĩa được nối từ kệ ngôn này sang kệ ngôn khác, thì chúng tôi dịch gom chung các kệ ngôn có liên quan lại với nhau; ngược lại, ở một số nơi khác, nếu thứ tự sắp xếp các đoạn dịch Việt là thuận tiện cho việc tách rời, thì chúng tôi sử dụng dấu gạch ngang (—) ở cuối kệ ngôn trước và ở đầu kệ ngôn sau để báo hiệu sự tiếp nối. Trong trường hợp một số các kệ ngôn Pāḷi gồm 3 hoặc 4 dòng có ý nghĩa được tách biệt theo từng dòng một, chúng tôi ngắt câu dịch Việt thành từng dòng riêng biệt tương ứng với từng câu Pāḷi để tiện việc đối chiếu, so sánh, tìm hiểu, và học hỏi.

Về văn phong của lời dịch, chúng tôi chủ trương ghi lại lời tiếng Việt sát theo văn bản gốc và cố gắng không bỏ sót từ nào không dịch. Lời văn tiếng Việt của chúng tôi có chứa đựng những mấu chốt giúp cho những ai có ý thích nghiên cứu Pāḷi thấy ra được cấu trúc của loại ngôn ngữ này, đồng thời tạo sự thuận tiện cho công việc hiệu đính trong tương lai. Việc làm này của chúng tôi không hẳn đã được hoàn hảo, dẫu sao cũng là bước khởi đầu nhằm thúc đẩy phong trào nghiên cứu cổ ngữ Phật Học của người Việt Nam. Tuy nhiên, một số sai sót trong quá trình phiên dịch đương nhiên không thể tránh khỏi, chúng tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về trình độ có hạn.

Nhân đây, chúng tôi cũng xin chân thành ghi nhận sự quan tâm chăm sóc trực tiếp hoặc gián tiếp đối với công tác phiên dịch của chúng tôi về phương diện vật thực bồi dưỡng và thuốc men chữa bệnh của các vị hữu ân sau: tập thể Phật tử Việt Nam tại Hong Kong, gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ, Phật tử Hoàng Thị Nhàn, Phật tử Bùi Lan Khanh, Phật tử Phạm Thu Hương, Phật tử Vivian Nguyen, gia đình Phật tử Minh Hỷ & Diệu Tâm, gia đình Nha Sĩ Phạm Văn Giai, đạo hữu Nguyễn Tín Dũng (Hoa Kỳ), Phật tử Tâm Hạnh (Đức), Phật tử Nguyễn Thị Thanh Bạch (Úc), gia đình Phật tử Vũ Đình Lâm, Phật tử Tường Vân, Phật tử Lê Ngọc Diệp, Phật tử Nguyễn Thị Mai Thào, Phật tử Đặng

Thu Trang, và sự động viên tinh thần của Phật tử Dương Tường Khải Như (Việt Nam) trong quá

xxv

trình phiên dịch. Công việc soạn thảo này được thông suốt, không bị gián đoạn, chính là nhờ có sự hỗ trợ nhiệt tình và quý báu của quý vị. Thành tâm cầu chúc quý vị luôn giữ vững niềm tin và thành tựu được nhiều kết quả trong công việc tu tập giải thoát.

Một điều thiếu sót lớn nếu không đề cập đến sự nhiệt tình giúp đỡ của Sư Cô Mỹ Thúy đã sắp xếp thời gian để đọc lại bản thảo một cách kỹ lưỡng và đã đóng góp nhiều ý kiến sâu sắc giúp cho chúng tôi tránh được một số điểm vụng về trong việc sử dụng từ ngữ tiếng Việt. Chúng tôi cũng xin thành tâm tùy hỷ và tán dương công đức của các thí chủ đã nhiệt tâm đóng góp tài chánh giúp cho Công Trình Ấn Tống Tam Tạng Song Ngữ Pāḷi - Việt được tồn tại và phát triển, mong sao phước báu Pháp thí này luôn dẫn dắt quý vị vào con đường tu tập đúng theo Chánh Pháp, thành tựu Chánh Trí, chứng ngộ Niết Bàn, không còn luân hồi sanh tử nữa.

Nhân đây, cũng xin thành kính tri ân công đức của Ngài Hòa Thượng Ven. Devahandiye Paññāsekara Nāyaka Mahāthera, tu viện trưởng tu viện Sri Jayawardhanaramaya Colombo 8 - Sri Lanka, đã cung cấp trú xứ và các vật dụng cần thiết giúp cho chúng tôi có thể tập trung toàn thời gian cho công việc thực hiện tập Kinh này.

Cuối cùng, ngưỡng mong phước báu phát sanh trong công việc soạn thảo tập Kinh này được thành tựu đến thầy tổ, song thân, và tất cả chúng sanh trong tam giới. Nguyện cho hết thảy đều được an vui, sức khỏe, có trí tuệ, và tinh tấn tu tập ngõ hầu thành đạt cứu cánh giải thoát, chấm dứt khổ đau.

Kính bút, ngày 08 tháng 06 năm 2018 Tỳ Khưu Indacanda (Trương đình Dũng)

xxvi

CÁC CHỮ VIẾT TẮT:

Văn Bản Pāḷi: BJTS : Buddha Jayanti Tripitaka Series Ka : Kayikāvalavihāra - Puskoḷa pota Katthaci : Pānadura - valāna) Sirisiddhatthārāma potthakālayāyatta tālapaṇṇapotthakaṃ Ma. : Maramma Chaṭṭhasaṅgītiyā Piṭakapotthakaṃ (Tạng Miến Điện kỳ ở lần kết tập lần thứ 6) Pa/Pana : Panaliyavihāra - Puskoḷa pota Pu : Aṭuvāyehi Ā Purāṇapāṭha PTS : Pali Text Society Edition (Tạng Anh) Sa : Saddhammapajjotikā - Cullaniddesa Aṭuvā Sī : (Molligoḍa) Pavacanodaya potthakālaya - tālapaṇṇapotthakaṃ Sīmu : Sīhalakkharamuddita Cullaniddesapāḷi Su : Muddita Suttanipātapāḷi Syā : Syāma - tāyi-akkharamuddita Cullaniddesapāḷi Va : Vaṭṭārāmavihāra - Puskoḷa pota Vi : Vidyālaṅkāra Pirivena - Puskoḷa pota

Văn Bản Tiếng Việt:
DPPN : Dictionary of Pali Proper Names
ND : Chú thích của Người Dịch

NiddA : Niddesa-aṭṭhakathā (Chú Giải Niddesa), ấn bản PTS
SnA : Suttanipātaṭṭhakathā (Chú Giải Suttanipāta), ấn bản PTS
TTPV : Tam Tạng Pāḷi - Việt
–nt– : –như trên–
xxvii

MẪU TỰ PĀḶI - SINHALA

NGUYÊN ÂM

wa wd ā bi Bī Wu W! ū te To

PHỤ ÂM

l ka L kha . ga U gha X ṅa p ca P cha c ja ® jha [ña g ṭa G ṭha v ḍa V ḍha K ṇa ; ta : tha o da O dha k na m pa M pha n ba N bha u ma

h ya r ra , la j va i sa y ha < ḷa x ṃ l ka ld kā ls ki lS kī l= ku l+ kū fl ke fld ko L kha Ld khā Ls khi LS khī Lq khu LQ khū fL khe fLd kho . ga .d gā .s gi .S gī .= gu .+ gū f. ge f.d go

PHỤ ÂM LIÊN KẾT

ll kka [[ññ;% tra uM mpha lL kkha Ky ṇha oo dda un mba lH kya [p ñca oO ddha uN mbha ls% kri [P ñcha o% dra uu mma Cj kva [c ñja oj dva uy mha LH khya [® ñjha Oj dhva hh, hH yya Lj khva gg ṭṭa k; nta hy yha .. gga gG ṭṭha J: ntha ,, lla .> ggha vv ḍḍa Jo, | nda ,H lya Xl ṅka vV ḍḍha JO ndha ,y lha .% gra KK ṇṇa ;; nna jh vha XL ṅkha Kg ṇṭa ;y nha ii ssa X. ṅga KG ṇṭha mm ppa iu sma X> ṅgha Kv ṇḍa mM ppha ij sva pp cca ;; tta nn bba yu hma pP ccha F: ttha nN bbha yj hva cc jja Fj tva n% bra <y ḷha c® jjha um mpa

-d ā -s i -S ī e qu E Qū f- e f-d o

xxviii

VĂN BẢN ĐỐI CHIẾU PĀḶI - SINHALA & PĀḶI - ROMAN

kfud ;iai N.jf;d wryf;d iïudiïnqoaOiai Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

nqoaOx irKx .ÉPdñ
Buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
Oïux irKx .ÉPdñ
Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
iX>x irKx .ÉPdñ
Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
ÿ;shïms nqoaOx irKx .ÉPdñ
Dutiyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
ÿ;shïms Oïux irKx .ÉPdñ
Dutiyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

ÿ;shïms iX>x irKx .ÉPdñ
Dutiyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
;;shïms nqoaOx irKx .ÉPdñ
Tatiyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
;;shïms Oïux irKx .ÉPdñ
Tatiyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
;;shïms iX>x irKx .ÉPdñ
Tatiyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
mdKd;smd;d fjruKS islaLdmox iudoshdñ Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

woskakdodkd fjruKS islaLdmox iudoshdñ Adinnādānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

ldfuiqñÉPdpdrd fjruKS islaLdmox iudoshdñ Kāmesu micchācārā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

uqidjdod fjruKS islaLdmox iudoshdñ Musāvādā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

iqrdfurhucA®mudoÜGdkd fjruKS islaLdmox iudoshdñ Surāmerayamajjhapamādaṭṭhānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

xxix

CULLANIDDESAPĀḶI - TIỂU DIỄN GIẢI

VISAYASŪCI - MỤC LỤC *****

PĀRĀYANAVAGGO -
PHẨM ĐƯỜNG ĐI ĐẾN BỜ KIA
Vatthugāthā - Kệ Ngôn Dẫn Chuyện 02 - 13
1. Ajitamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Ajita 14 - 15
2. Tissametteyyamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Tissametteyya 16 - 17
3. Puṇṇakamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Puṇṇaka 16 - 19
4. Mettagūmāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Mettagū 20 - 23
5. Dhotakamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Dhotaka 24 - 27
6. Upasīvamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Upasīva 26 - 29
7. Nandamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Nanda 28 - 33

8. Hemakamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Hemaka 32 - 23
9. Todeyyamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Todeyya 34 - 35
10. Kappamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Kappa 34 - 37
11. Jatukaṇṇīmāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Jatukaṇṇī 36 - 39
12. Bhadrāvudhamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Bhadrāvudha 38 - 39
13. Udayamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Udaya 40 - 41
14. Posālamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Posāla 42 - 43
xxxi
15. Mogharājamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Mogharāja 42 - 45
16. Piṅgiyamāṇavapucchā -
Câu Hỏi Của Thanh Niên Piṅgiya 44 - 47
17. Pārāyanānugīti - Phần Tường Thuật
Về Đường Đi Đến Bờ Kia 46 - 53
PĀRĀYANAVAGGANIDDESO -
DIỄN GIẢI PHẨM ĐƯỜNG ĐI ĐẾN BỜ KIA
1. Ajitasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Ajita 54 - 89
2. Tissametteyyasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Tissametteyya 90 - 101
3. Puṇṇakasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Puṇṇaka 102 - 133
4. Mettagūsuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Mettagū 134 - 193
5. Dhotakasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Dhotaka 194 - 219
6. Upasīvasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Upasīva 220 - 241
7. Nandasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Nanda 242 - 265
8. Hemakasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Hemaka 266 - 277

9. Todeyyasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Todeyya 278 - 287
10. Kappasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Kappa 288 - 301
11. Jatukaṇṇīsuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī 302 - 315
12. Bhadrāvudhasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha 316 - 327
13. Udayasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Udaya 328 - 347
14. Posālasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Posāla 348 - 365
15. Mogharājasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Mogharāja 366 - 397
16. Piṅgiyasuttaniddeso -
Diễn Giải Kinh Piṅgiya 398 - 411
17. Pārāyanānugītiniddeso - Diễn Giải
Phần Tường Thuật Về Đường Đi Đến Bờ Kia 412 - 481
xxxii

KHAGGAVISĀṆASUTTANIDDESO - DIỄN GIẢI KINH SỪNG TÊ NGƯU Paṭhamo Vaggo - Phẩm Thứ Nhất 482 - 533

Dutiyo Vaggo - Phẩm Thứ Nhì 534 - 561

Tatiyo Vaggo - Phẩm Thứ Ba 562 - 601

Catuttho Vaggo - Phẩm Thứ Tư 602 - 632

Cullaniddesapāḷi niṭṭhitā. Tiểu Diễn Giải được chấm dứt.

--ooOoo--

xxxiii

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

CULLANIDDESAPĀḶI

&

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

TIỂU DIỄN GIẢI

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

CULLANIDDESAPĀḶI Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

PĀRĀYANAVAGGO VATTHUGĀTHĀ 1. Kosalānaṃ purā rammā - agamā dakkhiṇāpathaṃ, ākiñcaññaṃ patthayāno - brāhmaṇo mantapāragū.

2. So assakassa 1 visaye - mūlakassa 2 samāsane, vasī godāvarīkūle 3 - uñchena ca phalena ca.

3. Tasseva upanissāya - gāmo ca vipulo ahu, tato jātena āyena - mahāyaññamakappayī.

4. Mahāyaññaṃ yajitvāna - puna pāvisi assamaṃ, tasmiṃ patipaviṭṭhamhi4 - añño āgañchi5 brāhmaṇo.

5. Ugghaṭṭapādo tasito - paṅkadanto rajassiro, so ca naṃ upasaṅkamma - satāni pañca yācati.

6. Tamenaṃ bāvarī disvā - āsanena nimantayī, sukhaṃ ca kusalaṃ pucchi - idaṃ vacanamabravī.

7. Yaṃ kho mamaṃ6 deyyadhammaṃ - sabbaṃ vissajjitaṃ7 mayā, anujānāhi me brahme - natthi pañca satāni me.

8. Sace me yācamānassa - bhavaṃ nānupadassati, sattame divase tuyhaṃ - muddhā phalatu sattadhā.

1 4 ayakassa - Sī. paṭipaviṭṭhamhi - Ma. 2 5 maḷakassa - Ma; āgacchi - Sī. 6 muḷakassa - PTS. mama - Ma. 3 7 godhāvarīkūle - Ma, PTS, Su. visajjitaṃ - Ma.

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

TIỂU DIỄN GIẢI Kính lễ đức Thế Tôn, bậc A-la-hán, đấng Chánh Biến Tri!

PHẨM ĐƯỜNG ĐI ĐẾN BỜ KIA KỆ NGÔN DẪN CHUYỆN 1. Có vị Bà-la-môn tinh thông chú thuật, trong khi ước nguyện về trạng thái vô sở hữu, từ thành phố đáng yêu của xứ Kosala đã đi đến khu vực phía Nam.

2. Vị ấy đã trú ngụ ở địa phận Assaka, kế bên vùng Mūlaka, bên bờ sông Godāvarī (sống) bằng vật lượm lặt và trái cây.

3. Và đã có một ngôi làng rộng lớn cạnh bờ sông ấy. Với thu nhập phát sanh từ nơi ấy, vị Bà-la-môn đã sắp đặt một cuộc tế lễ vĩ đại.

4. Sau khi đã cống hiến cuộc tế lễ vĩ đại, vị Bà-la-môn đã đi vào lại nơi ẩn cư. Khi vị ấy đã đi vào trong, một người Bà-la-môn khác đã đi đến.

5. Và người ấy, với bàn chân bị sưng vù, run lập cập, có răng đóng bợn, với đầu lấm bụi, đã đi đến gần vị Bà-la-môn và cầu xin năm trăm (tiền).

6. Sau khi nhìn thấy chính kẻ ấy, (Bà-la-môn) Bāvari đã mời chỗ ngồi, đã hỏi về sự an lạc và tốt lành, rồi đã nói lời này:

7. “Quả thật, vật thí nào là của tôi, tôi đã ban phát tất cả rồi. Này ông Bà-la-môn, xin hãy hiểu cho tôi, tôi không có năm trăm.”

8. “Nếu trong khi được tôi cầu xin, mà ngài không ban cho, thì vào ngày thứ bảy, cái đầu của ngài hãy bể tan thành bảy mảnh.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

9. Abhisaṅkharitvā kuhako - bheravaṃ so akittayī, tassa taṃ vacanaṃ sutvā - bāvarī dukkhito ahu.

10. Ussussati 1 anāhāro - sokasallasamappito, atho ’pi evaṃ cittassa - jhāne na ramatī mano.

11. Utrastaṃ dukkhitaṃ disvā - devatā attakāminī, bāvariṃ upasaṅkamma - idaṃ vacanamabravī.

12. Na so muddhaṃ pajānāti - kuhako so dhanatthiko, muddhani muddhapāte vā - ñāṇaṃ tassa na vijjati.

13. Bhotī carahi jānāti - taṃ me akkhāhi pucchitā, muddhaṃ muddhādhipātaṃ ca - taṃ suṇoma vaco tava.

14. Ahampetaṃ 2 na jānāmi - ñāṇaṃ mettha 3 na vijjati, muddhaṃ muddhādhipāto 4 ca - jinānaṃ hetadassanaṃ. 5

15. Atha ko carahi jānāti - asmiṃ puthavi6maṇḍale, muddhaṃ muddhādhipātaṃ ca - taṃ me7 akkhāhi devate.

16. Purā kapilavatthumhā - nikkhanto lokanāyako, apacco okkākarājassa - sakyaputto pabhaṅkaro.

17. So hi brāhmaṇa, sambuddho - sabbadhammāna pāragu, sabbābhiññābalappatto - sabbadhammesu cakkhumā, sabbakammakkhayaṃ8 patto - vimutto upadhisaṅkhaye.9

18. Buddho so bhagavā loke - dhammaṃ deseti cakkhumā, taṃ tvaṃ gantvāna pucchassu - so te taṃ vyākarissati.10

19. Sambuddhoti vaco sutvā - udaggo bāvarī ahu, sokassa tanuko āsi - pītiñca vipulaṃ labhi.

1 6 ussūyati - Sī. pathavi - Ma; puthuvi - Su. 2 7 ahametaṃ - Va. taṃ ve - Nā. 3 8 ñāṇamettha - Va. sabbadhammakkhayaṃ - PTS. 4 9 muddhādhipāte - Ma; upadhikkhaye - Ma; muddhā vipāto - Va. upadhikkhayā - Su. 5 10 jinānañhettha dassanaṃ - Ma. byākarissati - Ma, PTS, Va.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

9. Sau khi làm pháp thuật, kẻ gạt gẫm ấy đã thốt lời hăm dọa. Sau khi nghe được lời nói đó của kẻ ấy, Bāvari đã trở nên sầu khổ.

10. (Vị ấy) trở nên héo mòn, không thức ăn, đã bị đâm trúng bởi mũi tên sầu muộn, Thêm nữa, đối với người có tâm như vậy, ý (của người ấy) không vui thích trong việc tham thiền.

11. Sau khi nhìn thấy Bāvari bị run sợ, bị sầu khổ, vị Thiên nhân có lòng mong mỏi điều tốt đẹp, đã đi đến gặp Bāvari và đã nói lời này:

12. “Gã ấy không nhận biết về cái đầu. Gã gạt gẫm ấy là kẻ tầm cầu tài sản. Đối với gã ấy, không có sự hiểu biết về cái đầu hay về việc làm vỡ cái đầu.”

13. “Thưa tiên nữ, nếu nàng biết, khi được tôi hỏi, xin nàng hãy nói cho tôi về điều ấy, về cái đầu và về việc làm vỡ cái đầu. Chúng tôi xin lắng nghe lời nói của nàng về điều ấy.”

14. “Ngay cả tôi cũng không biết về điều này; sự hiểu biết của tôi về lãnh vực này không có. Kiến thức về lãnh vực này, về cái đầu và về việc làm vỡ cái đầu, chỉ riêng thuộc về các đấng Chiến Thắng.”

15. “Vậy thì hiện nay, ở trái đất hình cầu này, người nào biết về cái đầu và về việc làm vỡ cái đầu? Thưa tiên nữ, xin nàng hãy nói ra điều ấy cho tôi.”

16. “Bậc Lãnh Đạo Thế Gian, hậu duệ của đức vua Okkāka, con trai dòng Sakya, đấng Mặt Trời, trước đây đã ra đi từ thành Kapilavatthu.

17. Này Bà-la-môn, vị ấy chính là đấng Toàn Giác, bậc đã đi đến bờ kia đối với tất cả các pháp, đã đạt được năng lực của tất cả các thắng trí, bậc Hữu Nhãn về tất cả các pháp, đã đạt đến sự cạn kiệt đối với tất cả các nghiệp, đã được giải thoát bởi sự cạn kiệt của các mầm tái sanh.

18. Vị ấy là đức Phật, đấng Thế Tôn ở thế gian, bậc Hữu Nhãn thuyết giảng Giáo Pháp. Ông hãy đi đến và hỏi ngài. Ngài sẽ giải thích điều ấy cho ông.”

19. Sau khi nghe được câu nói “Đấng Toàn Giác,” Bāvari đã trở nên phấn khởi. Nỗi sầu muộn của vị này đã trở thành nhỏ nhoi, và ông ta đã đạt được niềm vui bao la.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

20. So bāvarī attamano udaggo taṃ devataṃ pucchati vedajāto, katamamhi gāme nigamamhi vā puna 1 katamamhi vā janapade lokanātho, yattha gantvā namassemu 2 sambuddhaṃ dipaduttamaṃ. 3

21. Sāvatthiyaṃ kosalamandire jino pahūtapañño varabhūrimedhaso, so sakyaputto vidhuro anāsavo muddhādhipātassa vidū narāsabho.

22. Tato āmantayī sisse - brāhmaṇo mantapārage, 4 etha māṇavā akkhissaṃ - suṇotha vacanaṃ mama.

23. Yasseso dullabho loke - pātubhāvo abhiṇhaso, svajja 5 lokamhi uppanno - sambuddho iti vissuto, khippaṃ gantvāna sāvatthiṃ - passavho dipaduttamaṃ.

24. Kathaṃ carahi jānemu - disvā buddhoti brāhmaṇa, ajānataṃ no pabrūhi - yathā jānemu taṃ mayaṃ.

25. Āgatāni hi mantesu - mahāpurisalakkhaṇā, dvattiṃsa ca 6 vyākhyātā - samattā anupubbaso.

26. Yassete honti gattesu - mahāpurisalakkhaṇā, dveyeva7 tassa gatiyo - tatiyā hi na vijjati.

27. Sace agāraṃ āvasati8 - vijeyya paṭhaviṃ imaṃ, adaṇḍena asatthena - dhammenamanusāsati.9

28. Sace ca so pabbajati - agārā anagāriyaṃ, vivaṭṭacchaddo10 sambuddho - arahā bhavati anuttaro.

1 pana - Ma, Su. 2 7 gantvāna passemu - Ma, Va. duveva - Su. 3 8 dvipaduttamaṃ - Ma. ajjhāvasati - Su. 4 9 mantapāragū - Ma. dhammena anusāsati - Ma. 5 10 svājja - Ma, Su. vivaṭacchado - Ma, PTS; 6 dvattiṃsāni ca - Ma, Va, Su. vivattacchaddo - Su.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

20. Vị Bāvari ấy, hoan hỷ, phấn chấn, niềm hân hoan sanh khởi, hỏi người tiên nữ ấy rằng: “Đấng Bảo Hộ Thế Gian ở ngôi làng, hoặc ở thị trấn nào, hay ở xứ sở nào? Chúng tôi sẽ đi đến nơi ấy và lễ bái đấng Toàn Giác, bậc tối thượng của loài người.”

21. “Đấng Chiến Thắng ở Sāvatthi, tại cung điện của xứ Kosala, là vị có tuệ rộng lớn, có sự thông minh bao la cao quý. Người con trai dòng Sakya ấy là không ai sánh bằng, không còn lậu hoặc, là bậc Nhân Ngưu, vị hiểu biết về việc làm vỡ cái đầu.”

22. Sau đó, vị Bà-la-môn đã bảo những người học trò tinh thông về chú thuật rằng: “Này các cậu thanh niên, hãy đến, ta sẽ nói. Các ngươi hãy lắng nghe lời nói của ta.

23. Sự xuất hiện thường xuyên ấy của vị nào là điều khó đạt được ở thế gian, vị ấy hôm nay đã hiện khởi ở thế gian, được biết tiếng là ‘Đấng Toàn Giác.’ Các con hãy nhanh chóng đi đến Sāvatthi và diện kiến bậc tối thượng của loài người.”

24. “Thưa Bà-la-môn, vậy làm thế nào chúng con có thể biết là ‘Đức Phật’ sau khi nhìn thấy? Xin thầy hãy nói ra cho chúng con, những người không biết, để chúng con có thể nhận biết vị ấy.”

25. “Các tướng trạng của bậc đại nhân quả đã được lưu truyền ở các chú thuật, và ba mươi hai điều đã được thuật lại đầy đủ theo thứ tự.

26. Vị nào có những tướng trạng của bậc đại nhân này ở các phần thân thể, đối với vị ấy chỉ có hai lối đi, bởi vì lối đi thứ ba không có.

27. Nếu sống tại gia, vị ấy sẽ chinh phục trái đất này và cai quản đúng pháp, không nhờ vào gậy gộc, không nhờ vào gươm đao.

28. Và nếu vị ấy xuất gia, rời nhà sống không nhà, thì (sẽ) trở thành đấng Toàn Giác, bậc A-la-hán, đấng Vô Thượng, có màn che (vô minh) đã được xua tan.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

29. Jātiṃ gottaṃ 1 ca lakkhaṇaṃ - mante sisse punāparaṃ, 2 muddhaṃ muddhādhipātaṃ 3 ca - manasāyeva pucchatha.

30. Anāvaraṇadassāvī - yadi buddho bhavissati, manasā pucchite pañhe - vācāya vissajessati. 4

31. Bāvarissa vaco sutvā - sissā soḷasa brāhmaṇā, ajito tissametteyyo - puṇṇako atha mettagu.

32. Dhotako upasīvo ca - nando ca atha hemako, todeyyakappā 5 dubhayo - jatukaṇṇī ca paṇḍito.

33. Bhadrāvudho udayo ca - posālo cāpi brāhmaṇo, mogharājā ca medhāvī - piṅgiyo ca mahā isi.

34. Paccekagaṇino sabbe - sabbalokassa vissutā, jhāyī jhānaratā dhīrā - pubbavāsanavāsitā.

35. Bāvariṃ abhivanditvā 6 - katvā ca naṃ padakkhiṇaṃ, jaṭājinadhārā sabbe - pakkāmuṃ uttarāmukhā.

36. Mūlakassa7 patiṭṭhānaṃ - purimaṃ māhissatiṃ tathā,8 ujjeniṃ cāpi gonaddhaṃ - vedisaṃ vanasavhayaṃ.

37. Kosambiṃ cāpi sāketaṃ - sāvatthiṃ ca puruttamaṃ, setavyaṃ9 kapilavatthuṃ - kusināraṃ ca mandiraṃ.

38. Pāvaṃ ca bhoganagaraṃ - vesāliṃ māgadhaṃ puraṃ, pāsāṇakaṃ cetiyaṃ ca - ramaṇīyaṃ manoramaṃ.

39. Tasitovudakaṃ sītaṃ - mahālābhaṃ va vāṇijo, chāyaṃ ghammābhitattova - tusitā10 pabbatamāruhuṃ.

1 jātigottaṃ - Va. 2 7 punāpare - Ma, PTS, Su. maḷakassa - Ma, Va; 3 muddhā vipātaṃ - Va. alakassa - Katthaci. 4 8 visajjissati - Ma. puramāhissatiṃ tadā - Ma. 5 9 kappo - Va. setabyaṃ - PTS. 6 10 abhivādetvā - Ma, PTS, Su. turitā - Ma, Pa.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

29. Các ngươi hãy hỏi, chỉ bằng ý mà thôi, về việc sanh ra và về dòng họ, về tướng trạng, về các chú thuật, về các học trò, về những điều khác nữa (liên quan đến ta), về cái đầu và về việc làm vỡ cái đầu.

30. Nếu là đức Phật, bậc có sự nhìn thấy không bị ngăn trở, thì vị ấy sẽ đáp lại các câu hỏi được hỏi bằng ý thông qua lời nói.”

31. Sau khi lắng nghe lời nói của Bāvari, mười sáu vị Bà-la-môn học trò là: Ajita, Tissametteyya, Puṇṇaka, rồi Mettagū, –

32. – Dhotaka, và Upasīva, Nanda, rồi Hemaka, hai vị Todeyya, và Kappa, và vị sáng suốt Jatukaṇṇī, –

33. – Bhadrāvudha, và Udaya, luôn cả Bà-la-môn Posāla, vị thông minh Mogharāja, và vị đại ẩn sĩ Piṅgiya.

34. Tất cả là những vị có đồ chúng riêng, được nổi tiếng khắp cả thế gian, có thiền chứng, thích thú với thiền, sáng trí, đã được huân tập thành thói quen trong quá khứ.

35. Sau khi đã đảnh lễ Bāvari và thực hiện việc nhiễu quanh vị ấy, tất cả các vị, có tóc bện, mặc y da dê, đã ra đi hướng về phía Bắc.

36. (Họ đã đi) đến Patiṭṭhāna của xứ sở Mūlaka trước tiên, rồi đến Māhissatī, luôn cả Ujjenī, Gonaddhā, Vedisā, và (thành phố) có tên Vana.

37. Rồi đến Kosambī, luôn cả Sāketa, và thành phố hạng nhất Sāvatthi, Setavya, vùng đất Kapila, và cung điện Kusinārā.

38. Pāvā, và thành phố Bhogā, Vesālī, thành phố xứ Magadha, và điện thờ Pāsāṇaka đáng yêu, thích ý.

39. Tựa như người bị khát nước được nước mát, tựa như thương buôn được lợi lớn, tựa như người bị thiêu đốt bởi sức nóng được bóng râm, họ đã vui mừng trèo lên ngọn núi.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

40. Bhagavā ca tasmiṃ 1 samaye - bhikkhusaṅghapurakkhato, bhikkhūnaṃ dhammaṃ deseti - sīhova nadatī vane.

41. Ajito addasa sambuddhaṃ - sataraṃsiṃ ’va 2 bhānumaṃ, 3 candaṃ yathā paṇṇarase - paripūrimupāgataṃ. 4

42. Athassa gatte disvāna - paripūraṃ ca byañjanaṃ, ekamantaṃ ṭhito haṭṭho - manopañhe apucchatha.

43. Ādissa jammanaṃ brūhi - gottaṃ brūhi salakkhaṇaṃ, mantesu pāramiṃ brūhi - kati vāceti brāhmaṇo.

44. Vīsaṃ vassasataṃ āyu - so ca gottena bāvarī, tīṇassa5 lakkhaṇā gatte - tiṇṇaṃ vedāna pāragū.

45. Lakkhaṇe itihāse ca - sanighaṇḍu saketubhe, pañca satāni vāceti - sadhamme pāramiṃ gato.

46. Lakkhaṇānaṃ pavicayaṃ - bāvarissa naruttama, taṇhacchida pakāsehi - mā no kaṅkhāyitaṃ ahu.

47. Mukhaṃ jivhāya chādeti - uṇṇassa bhamukantare, kosohitaṃ vatthaguyhaṃ - evaṃ jānāhi māṇava.

48. Pucchamhi6 kañci7 asuṇanto - sutvā pañhe vyākate,8 vicinteti jano sabbo - vedajāto katañjalī.

49. Ko nu devo vā brāhmā vā - indo vāpi sujampati, manasā pucchite9 pañhe - kametaṃ paṭibhāsati.

50. Muddhaṃ muddhādhipātaṃ ca - bāvarī paripucchati, taṃ vyākarohi bhagavā - kaṅkhaṃ vinaya no ise.

1 5 bhagavā tamhi - Ma, Su; tīṇissa - Ma; bhagavā ca tamhi - PTS. tīnassa - PTS, Su. 2 6 pītaraṃsiṃva - Ma; pucchañhi - Ma; vītaraṃsi va - PTS; sataraṃsiva - Su. pucchaṃ hi - PTS, Su. 3 7 bhāṇumaṃ - Ma, PTS, Su. kiñci - Ma, PTS, Su. 4 8 paripūraṃ upāgataṃ - Ma, Va; viyākate - Ma, PTS. 9 paripūriṃ upāgataṃ - PTS. pucchi te - PTS.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

40. Và vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn, được tôn vinh bởi hội chúng tỳ khưu, đang thuyết giảng Giáo Pháp cho các vị tỳ khưu, tựa như con sư tử đang gầm thét ở khu rừng.

41. Ajita đã nhìn thấy đấng Toàn Giác tựa như mặt trời có trăm ánh hào quang, giống như mặt trăng đã tiến gần đến sự tròn đầy vào ngày mười lăm.

42. Rồi sau khi nhìn thấy các phần thân thể của vị này, và dấu hiệu được đầy đủ, Ajita, đứng ở một bên, mừng rỡ, đã hỏi bằng ý các câu hỏi rằng:

43. “Xin Ngài hãy xác định và nói về việc sanh ra (của vị Bāvari). Xin Ngài hãy nói về dòng họ cùng với tướng trạng. Xin Ngài hãy nói về sự toàn hảo ở các chú thuật. Vị Bà-la-môn (Bāvari) dạy bảo được bao nhiêu?”

44. “Tuổi thọ là một trăm hai mươi. Và theo dòng họ vị ấy là Bāvari. Ở thân thể vị này có ba tướng trạng. Là vị tinh thông về ba bộ Vệ Đà.

45. Là người đã đạt đến sự toàn hảo về pháp (Bà-la-môn) của mình, về tướng trạng và về truyền thống, về từ vựng và về nghi lễ, (Bāvari) dạy bảo năm trăm (học trò).”

46. “Thưa bậc Tối Thượng Nhân, thưa bậc đã cắt đứt tham ái, xin Ngài hãy giải thích chi tiết về các tướng trạng của Bāvari, xin chớ để chúng tôi bị nghi ngờ.”

47. “(Người ấy) che khuất khuôn mặt bằng cái lưỡi, có sợi lông ở khoảng giữa chân mày của người này, vật được che giấu sau lớp vải (dương vật) được bọc lại, này người thanh niên, hãy biết như thế.”

48. Trong khi không nghe bất kỳ câu hỏi nào, mà đã nghe các câu hỏi được giảng giải, mọi người đều sanh niềm hân hoan, tay chắp lại, suy nghĩ rằng:

49. “Vậy thì vị Trời nào, hay đấng Đại Phạm, hoặc (Thiên vương) Inda chồng của Sujā, đã hỏi bằng ý những câu hỏi ấy? (Đức Phật) đáp lại điều này cho ai?”

50. “Vị Bāvari hỏi về cái đầu và về việc làm vỡ cái đầu. Thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy giải thích điều ấy. Thưa bậc ẩn sĩ, xin Ngài hãy xua đi sự nghi ngờ của chúng tôi.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

51. Avijjā muddhāti jānāhi - vijjā muddhādhipātinī, saddhāsatisamādhīhi - chandaviriyena saṃyutā.

52. Tato vedena mahatā - santhambhitvāna 1 māṇavo, ekaṃsaṃ ajinaṃ katvā - pādesu sirasā patī.

53. Bāvarī brāhmaṇo bhoto - saha sissehi mārisa, udaggacitto sumano - pāde vandati cakkhuma.

54. Sukhito bāvarī hotu - saha sissehi brāhmaṇo, tvaṃ cāpi sukhito hohi - ciraṃ jīvāhi māṇava.

55. Bāvarissa 2 va tumhaṃ3 vā - sabbesaṃ sabbasaṃsayaṃ, katāvakāsā pucchavho - yaṃ kiñci manasicchatha.

56. Sambuddhena katokāso - nisīditvāna pañjalī,4 ajito paṭhamaṃ pañhaṃ - tattha pucchi tathāgataṃ.

Vatthugāthā niṭṭhitā.

1 3 santhambhetvāna - Ma. tuyhaṃ - Ma, PTS, Sī, Vi, Su. 2 4 bravarissava - Sī, Va; bāvāriyassa - Vi. pañjali - Syā.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

51. “Người hãy biết vô minh là ‘cái đầu,’ minh là vật đập vỡ cái đầu, được liên kết với tín, niệm, định, ... với mong muốn và tinh tấn.”

52. Do đó, với niềm hân hoan lớn lao, người thanh niên Bà-la-môn sau khi trấn tĩnh lại, đã khoác tấm da dê một bên vai, quỳ xuống đê đầu ở hai bàn chân (đức Phật và nói rằng):

53. “Thưa Ngài, Bà-la-môn Bāvari, có tâm phấn khởi, có ý tốt lành, cùng với các học trò đảnh lễ hai bàn chân của Ngài, thưa bậc Hữu Nhãn.”

54. “Mong sao Bà-la-môn Bāvari cùng với các học trò được an lạc. Và luôn cả ngươi nữa, hãy được an lạc. Này người thanh niên, chúc ngươi sống thọ.

55. Từ cơ hội đã được tạo ra, ngươi hãy hỏi mọi điều ngờ vực của tất cả, của Bāvari hoặc của ngươi, bất cứ điều gì ngươi mong muốn ở trong tâm.”

56. Với cơ hội đã được tạo ra bởi đấng Toàn Giác, Ajita đã ngồi xuống, chắp tay lại, tại nơi ấy đã hỏi đức Như Lai câu hỏi thứ nhất.

Dứt Kệ Ngôn Dẫn Chuyện.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

1. AJITAMĀṆAVAPUCCHĀ 1-1. Kenassu nivuto loko (iccāyasmā ajito) kenassu nappakāsati kissābhilepanaṃ brūhi 1 kiṃ su tassa mahabbhayaṃ.

1-2. Avijjāya nivuto loko (ajitāti bhagavā) vevicchā 2 pamādā nappakāsati jappābhilepanaṃ brūmi dukkhamassa mahabbhayaṃ.

1-3. Savanti sabbadhi 3 sotā (iccāyasmā ajito) sotānaṃ kiṃ nivāraṇaṃ sotānaṃ saṃvaraṃ brūhi kena sotā pithīyare. 4

1-4. Yāni sotāni lokasmiṃ (ajitāni bhagavā) sati tesaṃ nivāraṇaṃ sotānaṃ saṃvaraṃ brūmi paññāyete pithīyare.

1-5. Paññā ceva satī cāpi5 (iccāyasmā ajito) nāmarūpaṃ ca mārisa etaṃ me puṭṭho pabrūhi katthetaṃ uparujjhati.

1-6. Yametaṃ pañhaṃ apucchi ajita taṃ vadāmi te, yattha nāmaṃ ca rūpaṃ ca asesaṃ uparujjhati, viññāṇassa nirodhena etthetaṃ uparujjhati.

1-7. Ye ca saṅkhātadhammā6 se ye ca sekhā puthū idha tesaṃ me nipako iriyaṃ puṭṭho pabrūhi mārisa. 1-8. Kāmesu nābhigijjheyya manasā nāvilo7 siyā kusalo sabbadhammānaṃ8 sato bhikkhu paribbaje.

Ajitamāṇavapucchā niṭṭhitā.

1 5 brūsi - Ma, PTS, Su. sati cāpi - Ma; satīceva - Su. 2 6 vivicchā - Ma. sabbata dhammā - Va. 3 7 sabbadhī - Su. manasānāvilo - Ma, Syā, PTS. 4 8 pidhiyyare - Ma; pithiyyare - Syā, evamuparipi. sabbadhammesu - Sa.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

1. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN AJITA

1-1. (Tôn giả Ajita 1 nói rằng:)

“Thế giới bị bao trùm bởi cái gì?

Không chói sáng bởi điều gì?

Ngài hãy nói cái gì là vật làm uế nhiễm đối với (thế giới) này?

Cái gì là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới)?”

1-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Ajita,) thế giới bị bao trùm bởi vô minh, không chói sáng bởi keo kiệt, bởi xao lãng. Ta nói tham muốn là vật làm uế nhiễm, khổ là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới).”

1-3. (Tôn giả Ajita nói rằng:) “Các dòng chảy tuôn tràn khắp mọi nơi, cái gì là sự ngăn cản các dòng chảy? Ngài hãy nói về sự ngăn chặn các dòng chảy, các dòng chảy được chặn đứng bởi cái gì?”

1-4. (Đức Thế Tôn nói: “Này Ajita,) những dòng chảy nào hiện diện ở thế gian, niệm là sự ngăn cản chúng. Ta nói về sự ngăn chặn các dòng chảy, chúng được chặn đứng bởi tuệ.”

1-5. (Tôn giả Ajita nói rằng:) “Tuệ và luôn cả niệm, danh và sắc, thưa Ngài, được tôi hỏi điều này, xin Ngài hãy nói lên, ở đâu điều này được hoại diệt?”

1-6. “Ngươi đã hỏi câu hỏi về điều nào, này Ajita, Ta trả lời cho ngươi về điều ấy, về việc danh và sắc được hoại diệt không dư sót. Do sự diệt tận của thức, ở đây, điều này (danh và sắc) được hoại diệt.”

1-7. “Những vị nào đã hiểu rõ Giáo Pháp (là các bậc A-la-hán) và những vị nào là các bậc Hữu Học đông đảo ở nơi này, tôi hỏi bậc Chín Chắn về oai nghi của những vị ấy, thưa Ngài, xin Ngài hãy nói lên.”

1-8. “Không nên khát khao ở các dục, không nên bị khuấy động bởi tâm, thiện xảo đối với tất cả các pháp, có niệm, vị tỳ khưu ra đi du phương.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Ajita.

1 Lúc đi đến gặp đức Thế Tôn, Ajita còn là một vị thanh niên Bà-la-môn (māṇava). Vào cuối buổi giảng Pháp, Ajita đã thành tựu quả vị A-la-hán (SnA. ii, 588; Cullaniddesapāḷi - Tiểu Diễn Giải, TTPV tập 36, trang 89).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

2. TISSAMETTEYYAMĀṆAVAPUCCHĀ 2-1. Ko ’dha santusito 1 loke (iccāyasmā tissametteyyo 2) kassa no 3 santi iñjitā ko ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippati 4 kaṃ brūsi mahāpuriso ’ti ko ’dha 5 sibbanim 6accagā7?

2-2. Kāmesu brahmacariyavā (metteyyāti bhagavā) vītataṇho sadā sato saṅkhāya nibbuto bhikkhu tassa no santi iñjitā.

2-3. So ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippati taṃ brūmi mahā puriso ’ti so ’dha 8 sibbanimaccagā.

Tissametteyyamāṇavapucchā niṭṭhitā.

3. PUṆṆAKAMĀṆAVAPUCCHĀ 3-1. Anejaṃ mūladassāviṃ (iccāyasmā puṇṇako) atthi pañhena āgamaṃ kiṃnissitā isayo manujā khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu puthu idha9 loke pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.10

1 7 ko idha santussito - Va. ajjhagā - Va. 2 8 tisso metteyyo - PTS. so idha - Ma, Syā, PTS. 3 9 na - PTS. puthūdha - Ma, Syā; 4 na limpati - Syā; nalimpati - Va. puthu ’dha - PTS; 5 ko idha - Ma, Syā, PTS. puthū idha - Su. 6 10 sibbinim - Ma. me taṃ - Syā, PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

2. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN TISSAMETTEYYA 2-1. (Tôn giả Tissametteyya nói rằng:) “Ở đây, người nào được hài lòng ở thế gian? Đối với người nào các sự xao động không hiện hữu? Người nào, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị nhiễm bẩn ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ? Ngài nói ai là ‘bậc đại nhân’? Ở đây, người nào đã vượt qua thợ may (tham ái)?”

2-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Metteyya,) vị có Phạm hạnh về các dục, đã xa lìa tham ái, luôn luôn có niệm, sau khi đã suy xét, vị tỳ khưu được tịch diệt. Đối với vị ấy, các sự xao động không hiện hữu.

2-3. Vị ấy, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị nhiễm bẩn ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ. Ta nói vị ấy là ‘bậc đại nhân.’ Ở đây, vị ấy vượt qua thợ may (tham ái).”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Tissametteyya.

3. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN PUṆṆAKA 3-1. (Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) “Với ý định hỏi câu hỏi, tôi đã đi đến bậc không dục vọng, bậc có sự nhìn thấy gốc rễ (của các pháp): ‘Nương tựa vào điều gì, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát-đế-ly, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian. Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

3-2. Ye kec’ ime isayo manujā (puṇṇakāti bhagavā) khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu puthu idha 1 loke āsiṃsamānā 2 puṇṇaka itthabhāvaṃ 3 jaraṃsitā yaññamakappayiṃsu.

3-3. Ye kec’ ime isayo manujā (iccāyasmā puṇṇako) khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu puthu idha 4 loke kaccissu5 te bhagavā yaññapathe appamattā atāru6 jātiṃ ca jaraṃ ca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

3-4. Āsiṃsanti7 thomayanti abhijappanti juhanti (puṇṇakāti bhagavā) kāmābhijappanti8 paṭicca lābhaṃ te yājayogā bhavarāgarattā nātariṃsu jātijaranti brūmi.

3-5. Te ce nātariṃsu yājayogā (iccāyasmā puṇṇako) yaññehi jātiñca jarañca mārisa atha ko carahi devamanussaloke atāri jātiṃ ca jaraṃ ca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

3-6. Saṅkhāya lokasmiṃ parovarāni9 (puṇṇakāti bhagavā) yassiñjitaṃ natthi kuhiñci loke santo vidhūmo anīgho10 nirāso atāri so jātijaranti brūmī ”ti.

Puṇṇakamāṇavapucchā niṭṭhitā.

1 5 puthūdha - Ma, Syā; kaccisu - Ma. 6 puthū idha - PTS, Su. atāruṃ - Ma, Syā. 2 7 āsīsamānā - Ma, Va. āsīsanti - Ma, Va. 3 8 itthattaṃ - Ma; itthataṃ - Syā. kāmehi jappanti - Aṭuvā. 4 9 puthūdha - Ma, Syā; paroparāni - Ma, Syā, PTS, Va. 10 puthū idha - Su. anigho - Syā, PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

3-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Puṇṇaka,) bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát-đế-ly, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian, này Puṇṇaka, trong khi mong ước bản thể này, bị phụ thuộc vào tuổi già, họ đã chuẩn bị lễ hiến tế.”

3-3. (Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) “Bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát- đế-ly, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian, thưa đức Thế Tôn, có phải những người ấy, không xao lãng ở đường lối tế lễ, thưa Ngài, thì họ đã vượt qua sanh và già? Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này.”

3-4. (Đức Thế Tôn nói: “Này Puṇṇaka,) những kẻ mong ước, khen ngợi, nguyện cầu, cúng tế, những kẻ nguyện cầu các dục bởi vì lợi lộc, Ta nói rằng: ‘Những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu, đã không vượt qua sanh và già.’”

3-5. (Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) “Thưa Ngài, nếu những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, đã không vượt qua sanh và già nhờ vào các lễ hiến tế, vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này.”

3-6. (Đức Thế Tôn nói: “Này Puṇṇaka,) sau khi đã suy xét nơi này và nơi khác ở thế gian, vị nào không có sự xao động tại bất cứ nơi nào ở thế gian, là bậc an tịnh, không còn khói mù, không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng, vị ấy đã vượt qua sanh và già.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Puṇṇaka.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

4. METTAGŪMĀṆAVAPUCCHĀ 4-1. Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ (iccāyasmā mettagū) maññāmi taṃ vedaguṃ bhāvitattaṃ kuto nu dukkhā samudāgatā ime 1 ye keci lokasmiṃ anekarūpā.

4-2. Dukkhassa ve maṃ 2 pabhavaṃ apucchasi (mettagūti bhagavā) taṃ te pavakkhāmi yathā pajānaṃ upadhinidānā pabhavanti dukkhā ye keci lokasmiṃ anekarūpā.

4-3. Yo ve 3 avidvā upadhiṃ karoti punappunaṃ dukkhamupeti mando tasmā pajānaṃ 4 upadhiṃ na kayirā dukkhassa jātippabhavānupassī.

4-4. Yantaṃ apucchimha akittayī 5 no (iccāyasmā mettagū) aññaṃ taṃ 6 pucchāma7 tadiṅgha brūhi kathannu dhīrā vitaranti oghaṃ jāti jaraṃ8 sokapariddavaṃ ca9 taṃ me munī sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo.

4-5. Kittayissāmi te dhammaṃ (mettagūti bhagavā) diṭṭhe dhamme10 anītihaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

4-6. Taṃ cāhaṃ abhinandāmi mahesī11 dhammamuttamaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

1 7 samupāgatāme - Syā. pucchāmi - U, Su. 2 8 cemaṃ - Va, Vi. jātiṃ jaraṃ - Ma; 3 yo ce - Va, Vi. jātijjaraṃ - Syā. 4 9 tasmā hi jānaṃ - Su. paridevaṃca - Va, Vi. 5 10 akittayi no - PTS; akittiyī no - Va, Vi. diṭṭheva dhammeva - Va, Vi, Su. 6 11 aññetvaṃ - Vi. mahesi - Ma, PTS, Su.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

4. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN METTAGŪ 4-1. (Tôn giả Mettagū nói rằng:) “Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này. Tôi nghĩ rằng Ngài là bậc đã đạt được sự hiểu biết, có bản thân đã được tu tập. Từ đâu mà các khổ này đã được khởi lên, bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức?”

4-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Mettagū,) quả thật ngươi đã hỏi ta về nguồn sanh khởi của khổ. Ta sẽ tuyên thuyết về điều ấy cho ngươi theo như điều Ta nhận biết. Các khổ phát khởi đều có căn nguyên là mầm tái sanh, bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức.

4-3. Thật vậy, kẻ nào, (do) không có sự hiểu biết, rồi tạo ra mầm tái sanh, là kẻ ngu, (sẽ) đi đến khổ lần này rồi lần khác. Vì thế, người có sự quán xét về sự sanh ra và phát khởi của khổ, trong khi biết, không nên tạo ra mầm tái sanh.”

4-4. (Tôn giả Mettagū nói rằng:) “Điều nào chúng tôi đã hỏi Ngài, Ngài đã giải thích cho chúng tôi. Chúng tôi hỏi Ngài điều khác, vậy xin Ngài hãy trả lời điều ấy. Làm thế nào các bậc sáng trí vượt qua dòng lũ, sanh và già, sầu muộn và than vãn? Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho tôi, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.”

4-5. (Đức Thế Tôn nói: “Này Mettagū,) Ta sẽ giải thích cho ngươi Giáo Pháp, về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại. Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

4-6. “Và tôi thích thú về điều ấy, thưa bậc đại ẩn sĩ, về Giáo Pháp tối thượng. Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

4-7. Yaṃ kiñci sampajānāsi 1 (mettagūti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyaṃ cāpi majjhe etesu nandiṃ 2 ca nivesanaṃ ca panujja viññāṇaṃ bhave na tiṭṭhe.

4-8. Evaṃvihārī sato appamatto bhikkhu caraṃ hitvā mamāyitāni jātiṃ jaraṃ 3 sokapariddavañca 4 idheva vidvā pajaheyya dukkhaṃ.

4-9. Etābhinandāmi vaco mahesino (iccāyasmā mettagū) sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ addhā hi bhagavā pahāsi dukkhaṃ tathā hi te vidito esa dhammo.

4-10. Te cāpi nūna pajaheyyu 5 dukkhaṃ ye tvaṃ munī6 aṭṭhitaṃ ovadeyya taṃ taṃ namassāmi samecca nāga appeva maṃ (bhagavā) aṭṭhitaṃ ovadeyya.

4-11. Yaṃ brāhmaṇaṃ vedaguṃ7 ābhijaññā8 (mettagūti bhagavā) akiñcanaṃ kāmabhave asattaṃ addhā hi so oghamimaṃ atāri tiṇṇo ca pāraṃ akhilo akaṅkho.

4-12. Vidvā ca yo9 vedagū10 naro idha bhavābhave saṅgamimaṃ visajja so vītataṇho anīgho nirāso atāri so jātijaranti brūmī ”ti.

Mettagūmāṇavapucchā niṭṭhitā.

1 6 saṃjānāsi - Va, Vi. muni - Ma, PTS, Su. 2 7 nandi ca - Va, Vi. vedagumabhijaññā - Su. 3 8 jātijjaraṃ - Syā; jātijaraṃ - PTS. abhijaññā - Syā, PTS. 4 9 paridevaṃca - Va, Vi. vidvā ca so - PTS. 5 10 nūnappajaheyyu - Ma. vedagu - PTS.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

4-7. (Đức Thế Tôn nói: “Này Mettagū,) bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết, bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa, ngươi hãy xua đi sự vui thích, sự chấp chặt, và tâm thức liên quan đến các pháp ấy; không nên trụ lại ở hữu.

4-8. An trú như vậy, có niệm, không xao lãng, vị tỳ khưu, trong khi sống, sau khi từ bỏ các vật đã được chấp là của ta, là vị hiểu biết, ngay tại nơi này, có thể dứt bỏ khổ đau, sanh, già, sầu muộn và than vãn.”

4-9. (Tôn giả Mettagū nói rằng:) “Tôi thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ, thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày, bởi vì

đức Thế Tôn đương nhiên đã dứt bỏ khổ, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.

4-10. Những người nào, thưa bậc hiền trí, được Ngài giáo huấn không ngừng nghỉ, luôn cả những người ấy chắc chắn có thể dứt bỏ khổ đau. Vì thế, thưa bậc Long Tượng, sau khi gặp Ngài, con 1 xin kính lễ Ngài. Mong sao đức Thế Tôn sẽ giáo huấn con không ngừng nghỉ."

4-11. (Đức Thế Tôn nói: "Này Mettagū,) vị Bà-la-môn nào mà ngươi có thể biết rõ là bậc đã đạt được sự hiểu biết, không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu, vị ấy đương nhiên đã vượt qua dòng lũ này, và đã vượt qua đến bờ kia, không còn sự cứng cỏi (của tâm), không còn nghi ngờ.

4-12. Và người nào ở nơi này, có sự hiểu biết, là bậc đã đạt được sự hiểu biết, sau khi tháo gỡ sự quyến luyến này ở hữu và phi hữu, người ấy có tham ái đã được xa lìa, không còn phiền muộn, không có mong cầu, Ta nói rằng, người ấy đã vượt qua sanh và già."

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Mettagū.

1 Từ đoạn này trở đi, nhân xưng đại danh từ "tôi" của các vị Bà-la-môn sẽ được ghi là "con" theo ý kiến chủ quan của người dịch nghĩ rằng, đến lúc này, các vị Bà-la-môn đã có niềm tin với đức Phật nên có sự khiêm nhường hơn so với trước đây khi mới gặp (ND).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

5. DHOTAKAMĀṆAVAPUCCHĀ 5-1. Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ (iccāyasmā dhotako) vācābhikaṅkhāmi mahesi tuyhaṃ tava sutvāna nigghosaṃ 1 sikkhe nibbānamattano.

5-2. Tena h' ātappaṃ karohi (dhotakāti bhagavā) idheva nipako sato ito sutvāna nigghosaṃ sikkhe nibbānamattano.

5-3. Passāmahaṃ deva manussaloke (iccāyasmā dhotako) akiñcanaṃ brāhmaṇamiriyamānaṃ taṃ taṃ namassāmi samantacakkhu pamuñca maṃ sakka kathaṃkathāhi.

5-4. Nāhaṃ sahissāmi 2 pamocanāya (dhotakāti bhagavā) kathaṃkathiṃ dhotaka kañci loke dhammaṃ ca seṭṭhaṃ ājānamāno 3 evaṃ tuvaṃ oghamimaṃ taresi.

5-5. Anusāsa brahme karuṇāyamāno (iccāyasmā dhotako) vivekadhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ yathāhaṃ ākāso'va4 avyāpajjamāno5 idheva santo asito careyyaṃ.

5-6. Kittayissāmi te santiṃ6 (dhotakāti bhagavā) diṭṭhe dhamme anītihaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

1 4 nighosaṃ - Vi, Va. ākāso ca - Syā. 2 5 samissāmi - Syā; samīhāmi - PTS; avyāpajjamāno - Ma, PTS; gamissāmi - Sīmu, Su. abyāpajjhamāno - Syā, Vi, Va. 3 6 abhijānamāno - Ma. te santi - Vi, Va.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

5. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN DHOTAKA 5-1. (Tôn giả Dhotaka nói rằng:) “Thưa đức Thế Tôn, con hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này. Thưa bậc đại ẩn sĩ, con mong mỏi lời nói của Ngài. Sau khi lắng nghe lời tuyên bố của Ngài, con có thể học tập về sự tịch diệt cho bản thân.”

5-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Dhotaka,) chính vì điều ấy, ngươi hãy thực hiện sự nhiệt tâm, ngay tại nơi này, hãy là người có sự chín chắn, có niệm. Sau khi lắng nghe lời tuyên bố từ nơi đây, nên học tập về sự tịch diệt cho bản thân.”

5-3. (Tôn giả Dhotaka nói rằng:) “Con nhìn thấy ở thế giới của chư Thiên và loài người, vị Bà-la-môn không còn vướng bận đang sinh hoạt (trong bốn oai nghi). Vì thế, thưa bậc Toàn Nhãn, con xin kính lễ Ngài. Thưa vị dòng Sakya, xin Ngài hãy giải thoát cho con khỏi các nỗi nghi hoặc.”

5-4. (Đức Thế Tôn nói: “Này Dhotaka,) Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát bất cứ người nào ở thế gian có nỗi nghi hoặc, này Dhotaka. Nhưng trong khi hiểu được Giáo Pháp tối thượng, như vậy ngươi có thể vượt qua dòng lũ này.”

5-5. (Tôn giả Dhotaka nói rằng:) “Thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy từ mẫn chỉ dạy pháp viễn ly để con có thể nhận thức được pháp ấy, theo đó, con ví như hư không, không bị xáo trộn, con có thể sống ở chính nơi này, được an tịnh, không dựa dẫm.”

5-6. (Đức Thế Tôn nói: “Này Dhotaka,) Ta sẽ giải thích cho ngươi về sự an tịnh, về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại; sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

5-7. Taṃ cāhaṃ abhinandāmi (iccāyasmā dhotako) mahesi 1 santimuttamaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

5-8. Yaṃ kiñci sampajānāsi (dhotakāti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyaṃ cāpi majjhe etaṃ viditvā saṅgo ’ti loke bhavābhavāya mākāsi taṇhan ”ti.

Dhotakamāṇavapucchā niṭṭhitā.

6. UPASĪVAMĀṆAVAPUCCHĀ 6-1. Eko ahaṃ sakka mahantamoghaṃ (iccāyasmā upasīvo) anissito no visahāmi tarituṃ 2 ārammaṇaṃ brūhi samantacakkhu yaṃ nissito oghamimaṃ tareyyaṃ.

6-2. Ākiñcaññaṃ pekkhamāno satīmā 3 (upasīvāti bhagavā) natthīti nissāya tarassu oghaṃ kāme pahāya virato kathāhi taṇhakkhayaṃ nattamahābhipassa. 4

6-3. Sabbesu kāmesu yo vītarāgo (iccāyasmā upasīvo) ākiñcaññaṃ nissito hitva aññaṃ 5 saññāvimokkhe paramedhimutto6 tiṭṭhe nu so tattha anānuyāyī.7

6-4. Sabbesu kāmesu yo vītarāgo (upasīvāti bhagavā) ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññaṃ8 saññāvimokkhe paramedhimutto tiṭṭheyya so tattha anānuyāyī.9

1 mahesī - Syā. 2 6 tārituṃ - Ma, Syā, PTS, Su. parame vimutto - Ma, Su. 3 7 satimā - Ma, Syā, PTS. anānuyāyī - Ma, Syā, Su; 4 rattamahābhipassa - Syā, PTS; anānuvāyī - Va, Vi. 8 rattimahābhipassa - Va, Vi. hitvā maññaṃ - Ma, Su. 5 9 hitvā maññaṃ - Ma; hitvamaññaṃ - Syā, PTS; hitva yaññaṃ - Su. anānuyāyi - PTS.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

5-7. (Tôn giả Dhotaka nói rằng:) “Và con thích thú về điều ấy, thưa bậc đại ẩn sĩ, về sự an tịnh tối thượng; sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

5-8. (Đức Thế Tôn nói: “Này Dhotaka,) bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết, bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa, sau khi hiểu điều này là ‘sự quyến luyến’ ở thế gian, ngươi chớ tạo ra tham ái ở hữu và phi hữu.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Dhotaka.

6. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN UPASĪVA 6-1. (Tôn giả Upasīva nói rằng:) “Thưa vị dòng Sakya, một mình con, không nương tựa (nơi nào), con không có khả năng vượt qua dòng lũ lớn. Thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói về đối tượng, được nương tựa vào nơi ấy, con có thể vượt qua dòng lũ này.”

6-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Upasīva,) trong khi xem xét về Vô Sở Hữu Xứ, có niệm, nương tựa vào (ý niệm) ‘không có,’ ngươi hãy vượt qua dòng lũ. Sau khi dứt bỏ các dục, đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc, ngươi hãy quán sát sự cạn kiệt của tham ái, đêm và ngày.”

6-3. (Tôn giả Upasīva nói rằng:): “Vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục, đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác, 1 đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất, phải chăng vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa?”

6-4. (Đức Thế Tôn nói: “Này Upasīva,) vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục, đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác, đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất, vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa.”

1 Pháp (chứng đắc) khác: nói đến sáu loại chứng đắc thấp hơn (SnA. ii, 593-594), tức là sự chứng đắc bốn tầng thiền Sắc Giới và hai tầng thiền Không Vô Biên Xứ và Thức Vô Biên Xứ thuộc Vô Sắc Giới (ND).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

6-5. Tiṭṭhe ce so tattha anānuyāyī 1 (iccāyasmā upasīvo) yugampi 2 vassānaṃ samantacakkhu tattheva so sītī siyā 3 vimutto cavetha 4 viññāṇaṃ tathāvidhassa.

6-6. Acci 5 yathā vātavegena khittā 6 (upasīvāti bhagavā) atthaṃ paleti na upeti saṅkhaṃ evaṃ munī7 nāmakāyā vimutto atthaṃ paleti na upeti saṅkhaṃ.

6-7. Atthaṃ gato so udavā so natthi8 (iccāyasmā upasīvo) udāhu ve sassatiyā arogo taṃ me munī9 sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo.

6-8. Atthaṃ gatassa na pamāṇamatthi (upasīvāti bhagavā) yena naṃ vajju10 taṃ tassa natthi sabbesu dhammesu samūhatesu samūhatā vādapathāpi sabbe ”ti.

Upasīvamāṇavapucchā niṭṭhitā.

7. NANDAMĀṆAVAPUCCHĀ

7-1. Santi loke munayo (iccāyasmā nando) janā vadanti tayidaṃ kathaṃsu ñāṇūpapannaṃ no muniṃ vadanti11 udāhu ve12 jīvitenūpapannaṃ.13

7-2. Na diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇena (nandāti bhagavā) munīdha nanda kusalā vadanti visenikatvā anīghā nirāsā caranti ye te munayo ’ti brūmi.

1 7 anānuyāyi - PTS. muni - Syā. 2 8 pūgampi - Ma, Syā, PTS. udātiso natthi - Va, Vi. 3 9 sītisiyā - Ma, Syā; sīti siyā - PTS, Su. muni - PTS. 4 10 bhavetha - Syā; bhāvetha - U, Va, Vi. vajjuṃ - Ma, Su. 5 11 accī - PTS. muni no vadanti - Ma, Syā. 6 12 khittaṃ - Syā; ce - Su. 13 khitto - PTS. jīvikenūpapannaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

6-5. (Tôn giả Upasīva nói rằng:) “Nếu vị ấy trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa, thậm chí một số năm, thưa bậc Toàn Nhãn, ngay tại chỗ ấy, vị ấy có thể có sự mát mẻ, được giải thoát, có phải thức của vị thuộc hạng như thế ấy có thể diệt tắt?”

6-6. (Đức Thế Tôn nói: “Này Upasīva,) giống như ngọn lửa đã bị dập tắt bởi lực đẩy của làn gió, thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng; tương tự như vậy, vị hiền trí đã được giải thoát khỏi danh thân (tập hợp các yếu tố thuộc về tâm) thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng.

6-7. (Tôn giả Upasīva nói rằng:) “Có phải vị ấy đi đến sự chấm dứt hay vị ấy không có (hiện hữu), hay là vị ấy thật sự ở vào trạng thái trường tồn, vô bệnh? Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho con, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.”

6-8. (Đức Thế Tôn nói: “Này Upasīva,) đối với vị đã đi đến sự chấm dứt, thì không có sự ước lượng. Với điều nào người ta có thể nói về vị ấy, thì điều ấy không còn có đối với vị ấy. Khi tất cả các pháp đã được bứng lên hoàn toàn, ngay cả nền tảng của lời nói cũng được bứng lên hoàn toàn.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Upasīva.

7. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN NANDA 7-1. (Tôn giả Nanda nói rằng:) “‘Các bậc hiền trí hiện hữu ở thế gian,’ mọi người nói như thế; theo Ngài, điều này (có ý nghĩa) thế nào? Họ nói người đã thành tựu về trí là bậc hiền trí, hay là người đã thực sự thành tựu về lối sống?”

7-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Nanda,) không phải do thấy, không phải do nghe, không phải do trí, mà các bậc thiện xảo ở nơi đây gọi là bậc hiền trí. Những người nào sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm), sống không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng những người ấy là các bậc hiền trí.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

7-3. Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (iccāyasmā nando) diṭṭhe sutenāpi 1 vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ kacci su 2 te bhagavā tattha yathā 3 carantā atāru jātiṃ ca jaraṃ ca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

7-4. Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (nandāti bhagavā) diṭṭhe sutenāpi vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ kiñcāpi te tattha yathā caranti nātariṃsu jātijaranti brūmi.

7-5. Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (iccāyasmā nando) diṭṭhe sutenāpi vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ.

7-6. Te ce 4 munī 5 brūhi 6 anoghatiṇṇe7 atha ko carahi devamanussaloke atāri jātiñca jarañca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

7-7. Nāhaṃ8 sabbe samaṇabrāhmaṇā se (nandāti bhagavā) jātijarāya nivutā ’ti brūmi ye sūdha9 diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ anekarūpampi pahāya sabbaṃ taṇhaṃ pariññāya anāsavā se10 te ve narā11 oghatiṇṇā ’ti brūmi.

1 diṭṭhassutenāpi - Ma; 7 diṭṭhasutenāpi - Syā, PTS, Va, Vi; anoghatiṇṇo - U, Va, Vi, Su. 8 diṭṭhena sutenāpi - Su. nāvāhaṃ - Va, Vi. 2 9 kaccissu - Ma, Syā, PTS, Va, Vi, Su. ye sīdha - Ma, PTS; 3 tattha yatā - Ma, Syā, PTS. yesīdha - Syā. 4 10 sace - U. anāsavāse - Ma, PTS; 5 muni - Ma, PTS, Su. anāsavā ye - Syā. 6 11 brūsi - Ma, Syā, PTS, Su. ye te narā - U.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

7-3. (Tôn giả Nanda nói rằng:) “Bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức, có phải những vị ấy, thưa đức Thế Tôn, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy, họ đã vượt qua sanh và già, thưa Ngài? Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này.”

7-4. (Đức Thế Tôn nói: “Này Nanda,) bất cứ những vị Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức, mặc dầu những vị ấy, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy, Ta nói rằng: ‘Họ đã không vượt qua sanh và già.’”

7-5. (Tôn giả Nanda nói rằng:) “Bất cứ những vị Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức.

7-6. Thưa bậc hiền trí, nếu Ngài nói những vị ấy là không vượt qua dòng lũ, vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này.”

7-7. (Đức Thế Tôn nói: “Này Nanda,) Ta không nói rằng tất cả các vị Sa-môn và Bà-la-môn đều bị bao trùm bởi sanh và già. Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã

được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự, đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại, đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, Ta nói rằng 'những con người ấy thật sự đã vượt qua dòng lũ.'"

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

7-8. Etābhinandāmi vaco mahesino (iccāyasmā nando) sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ ye sūdha 1 diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ anekarūpampi pahāya sabbaṃ taṇhaṃ pariññāya anāsavā se ahampi te oghatiṇṇā 'ti brūmī "ti.

Nandamāṇavapucchā niṭṭhitā.

8. HEMAKAMĀṆAVAPUCCHĀ 8-1. Ye me pubbe vyākaṃsu 2 (iccāyasmā hemako) huraṃ 3 gotamasāsanā 4 iccāsi iti5 bhavissati sabbaṃ taṃ itihītihaṃ sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ nāhaṃ tattha abhiramiṃ.

8-2. Tvaṃ ca me dhammamakkhāhi taṇhānigghātanaṃ muni yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

8-3. Idha diṭṭhasutamuta6viññātesu piyarūpesu hemaka chandarāgavinodanaṃ7 nibbānapadamaccutaṃ.

8-4. Etadaññāya ye satā8 diṭṭhadhammābhinibbutā upasantā ca te sadā tiṇṇā loke visattikan "ti.

Hemakamāṇavapucchā niṭṭhitā.

1 5 ye sīdha - Ma, PTS; yesīdha - Syā. icchāmi iti - Va, Vi. 2 6 viyākaṃsu - Ma, Syā, PTS, Su. diṭṭhasutamutaṃ - Syā, Su, Va, Vi. 3 7 hudaṃ - Va, Vi. chandāhaṭavinodanaṃ - Va, Vi. 4 8 gotamasāsanaṃ - Su. etamaññāya mesata - Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

7-8. (Tôn giả Nanda nói rằng:) "Thưa ngài Gotama, con thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày. Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự, đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại, đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, con cũng nói rằng: 'Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ.'"

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Nanda.

8. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN HEMAKA 8-1. (Tôn giả Hemaka nói rằng:) "Những người nào trước đây đã giải thích cho con khác với lời dạy của đức Gotama (nói rằng): 'Đã là như vầy, sẽ là như vầy,' mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi, mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ, con đã không thích thú về điều ấy.

8-2. Và xin Ngài hãy nói ra cho con về Giáo Pháp, về sự diệt trừ tham ái, thưa bậc hiền trí; sau khi hiểu pháp ấy, con có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

8-3. “Ở đây, sự xua đi mong muốn và luyến ái ở các vật có vẻ đáng yêu đã được thấy, đã được nghe, đã được cảm giác, đã được nhận thức, này Hemaka, là vị thế Niết Bàn, Bất Hoại.

8-4. Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm, đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt, và những người ấy luôn luôn yên tịnh, họ đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Hemaka.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

9. TODEYYAMĀṆAVAPUCCHĀ 9-1. Yasmiṃ kāmā na vasanti (iccāyasmā todeyyo) taṇhā yassa na vijjati kathaṃkathā ca yo tiṇṇo vimokkho tassa kīdiso.

9-2. Yasmiṃ kāmā na vasanti (todeyyāti bhagavā) taṇhā yassa na vijjati kathaṃkathā ca yo tiṇṇo vimokkho tassa nāparo.

9-3. Nirāsaso 1 so uda āsasāno (iccāyasmā todeyyo) paññāṇavā 2 so uda paññakappī muniṃ ahaṃ sakka yathā vijaññaṃ taṃ me viyācikkha samantacakkhu.

9-4. Nirāsaso so na so 3 āsasāno paññāṇavā so na ca 4 paññakappī evampi todeyya muniṃ vijāna akiñcanaṃ kāmabhave asattan ”ti.

Todeyyamāṇavapucchā niṭṭhitā.

10. KAPPAMĀṆAVAPUCCHĀ 10-1. Majjhe sarasmiṃ5 tiṭṭhataṃ6 (iccāyasmā kappo) oghe jāte mahabbhaye jarāmaccuparetānaṃ dīpaṃ7 pabrūhi mārisa tvaṃ ca me dīpamakkhāhi yathayidaṃ8 nāparaṃ siyā.

1 5 nirāsaṃso - PTS. parasmiṃ - Vi, Va. 2 6 paññānaṃ vāso - Ma. tiṭṭhanti - Va, Vi. 3 7 na ca - Ma, Syā. disaṃ - Va, Vi. 4 8 na so - PTS. yathāyidaṃ - Ma, Syā, Su.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

9. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN TODEYYA 9-1. (Tôn giả Todeyya nói rằng:) “Ở người nào các dục không sinh tồn, đối với người nào tham ái không tìm thấy, và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc, sự giải thoát của người ấy là như thế nào?”

9-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Todeyya,) ở người nào các dục không sinh tồn, đối với người nào tham ái không tìm thấy, và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc, đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa.”

9-3. “Vị ấy không còn mong ước, hay là (vị ấy) đang mong ước? Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ? Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị hiền trí, thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con.”

9-4. “Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước. Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ. Này Todeyya, ngươi hãy nhận biết về vị hiền trí là như vậy, là vị không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Todeyya.

10. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN KAPPA 10-1. (Tôn giả Kappa nói rằng:) “Thưa Ngài, xin Ngài hãy nói về hòn đảo dành cho những người đang đứng giữa hồ nước, ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra, dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử. Và xin Ngài hãy nói ra cho con về hòn đảo để cho cái (khổ) khác giống như cái (khổ) này không thể xảy ra.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

10-2. Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhitaṃ (kappāti bhagavā) oghe jāte mahabbhaye jarāmaccuparetānaṃ dīpaṃ pabrūmi kappa te.

10-3. Akiñcanaṃ 1 anādānaṃ etaṃ dīpaṃ anāparaṃ nibbānaṃ iti naṃ 2 brūmi jarāmaccuparikkhayaṃ.

10-4. Etadaññāya ye satā diṭṭhadhammābhinibbutā na te māravasānugā na te mārassa paddhagū 3 ”ti.

Kappamāṇavapucchā niṭṭhitā.

11. JATUKAṆṆĪMĀṆAVAPUCCHĀ 11-1. Sutvānahaṃ vīramakāmakāmiṃ 4 (iccāyasmā jātukaṇṇī 5) oghātigaṃ puṭṭhumakāmamāgamaṃ santipadaṃ brūhi sahajanetta6 yathātacchaṃ bhagavā brūhi metaṃ.

11-2. Bhagavā hi kāme abhibhuyya irīyati7 ādiccova paṭhaviṃ tejī8 tejasā parittapaññassa me bhūripaññā ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānaṃ.

11-3. Kāmesu vinaya gedhaṃ (jatukaṇṇīti bhagavā) nekkhammaṃ daṭṭhu khemato uggahitaṃ9 niratthaṃ10 vā mā te vijjittha kiñcanaṃ.

1 ākiñcanaṃ - U, Va, Vi. 2 6 taṃ - Su. sahājanetta - Syā, PTS, Su. 3 7 paṭṭhagū - Ma, Syā. iriyati - Ma, Syā, PTS, Su. 4 8 vīra akāmakāmiṃ - Syā; teji - PTS, Su. 9 vīraṃ akāmakāmiṃ - PTS, Su. uggahītaṃ - PTS, Su. 5 10 jatukaṇṇi - Ma, Su. nirattaṃ - Ma, Syā, PTS, Su.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

10-2. (Đức Thế Tôn nói: “Này Kappa,) Ta (sẽ) nói với ngươi về hòn đảo, này Kappa, dành cho những người đang đứng giữa hồ nước, ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra, dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử.”

10-3. Hòn đảo ấy là không vướng bận, không nắm giữ, không có cái nào khác, Ta gọi cái ấy là ‘Niết Bàn,’ sự diệt trừ hoàn toàn lão và tử.

10-4. Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm, đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt, những người ấy không đi theo quyền lực của Ma Vương, những người ấy không là nô bộc của Ma Vương.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Kappa.

11. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN JATUKAṆṆĪ 11-1. (Tôn giả Jatukaṇṇī nói rằng:) “Thưa bậc anh hùng, sau khi con nghe về vị không có ham muốn các dục, con đã đi đến để hỏi vị đã vượt qua dòng lũ, vị không có ham muốn. Thưa bậc có nhãn quan đã được đồng sanh (với trí Toàn Giác), xin Ngài hãy nói về vị thế an tịnh. Thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy nói cho con về điều này đúng theo sự thật.

11-2. Thật vậy, đức Thế Tôn sinh hoạt (cư xử) sau khi ngự trị các dục, tựa như thái dương, có sức nóng, ngự trị trái đất bằng sức nóng. Thưa bậc có tuệ bao la, đối với con là người có tuệ nhỏ nhoi, xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây.”

11-3. (Đức Thế Tôn nói: “Này Jatukaṇṇī,) ngươi hãy dẹp bỏ sự thèm khát ở các dục để nhìn thấy sự xuất ly là an toàn. Dầu đã được nắm bắt hay đã được vứt bỏ, sự vướng bận chớ có hiện diện đối với ngươi.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

11-4. Yaṃ pubbe taṃ visosehi 1 pacchā te māhu kiñcanaṃ majjhe 2 ce no gahessasi upasanto carissasi.

11-5. Sabbaso nāmarūpasmiṃ vītagedhassa 3 brāhmaṇa āsavāssa 4 na vijjanti yehi maccuvasaṃ vaje ”ti.

Jatukaṇṇīmāṇavapucchā niṭṭhitā.

12. BHADRĀVUDHAMĀṆAVAPUCCHĀ 12-1. Okaṃ5 jahaṃ taṇhacchidaṃ anejaṃ (iccāyasmā bhadrāvudho) nandiṃ jahaṃ oghatiṇṇaṃ vimuttaṃ kappaṃ jahaṃ abhiyāce sumedhaṃ sutvāna nāgassa apanamissanti6 ito.

12-2. Nānā janā janapadehi saṅgatā7 tava vīra8 vākyaṃ abhikaṅkhamānā9 tesaṃ tuvaṃ sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo.

12-3. Ādānataṇhaṃ vinayetha sabbaṃ (bhadrāvudhāti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyaṃ cāpi majjhe yaṃ yaṃ hi lokasmiṃ upādiyanti teneva māro anveti jantuṃ.

12-4. Tasmā pajānaṃ na upādiyetha bhikkhu sato kiñcanaṃ sabbaloke ādānasatte iti pekkhamāno pajaṃ imaṃ maccudheyye visattan ”ti.

Bhadrāvudhamāṇavapucchā niṭṭhitā.

1 5 vīsodheti - Vi, Ka; vinodeti - Va. ogha - Va, Vi, Ka. 2 6 macche - Va, Ka, Vi. aghanavissanti - Va, Vi, Ka. 3 7 vītarovassa - Va, Ka, Vi. saṃkatā - Va, Vi, Ka. 4 8 āsavassa - Syā; dhīra - Va, Vi, Ka. 9 āsavāya - Va, Ka, Vi. abhisaṃkhamāno - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

11-4. Điều nào trước đây (quá khứ), ngươi hãy làm khô héo điều ấy. Chớ có điều vướng bận sanh khởi đến ngươi sau này (vị lai). Nếu ngươi không nắm lấy (điều gì) ở khoảng giữa (hiện tại), ngươi sẽ sống, được yên tịnh.

11-5. Này Bà-la-môn, đối với vị đã xa lìa sự thèm khát ở danh và sắc về mọi phương diện, đối với vị này các lậu hoặc không hiện hữu, bởi vì chúng, con người rơi vào sự cai quản của Tử thần.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Jatukaṇṇī.

12. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN BHADRĀVUDHA 12-1. (Tôn giả Bhadrāvudha nói rằng:) “Con khẩn cầu bậc khôn ngoan, bậc từ bỏ chỗ trú ngụ, bậc cắt đứt tham ái, bậc không còn dục vọng, bậc từ bỏ niềm vui, bậc đã vượt qua dòng lũ, bậc đã được giải thoát, bậc từ bỏ sự sắp đặt (do tham ái và tà kiến). Sau khi lắng nghe bậc Long Tượng, từ đây họ sẽ ra đi.

12-2. Trong khi mong mỏi lời nói của Ngài, thưa bậc anh hùng, vô số người từ các xứ sở đã tụ hội lại. Xin Ngài hãy giảng rõ tường tận cho họ, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.”

12-3. (Đức Thế Tôn nói: “Này Bhadrāvudha,) nên dẹp bỏ mọi sự nắm giữ và tham ái ở bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa. Bởi vì, mỗi một điều gì họ chấp thủ ở thế gian, do chính điều ấy Ma Vương theo đuổi loài người.

12-4. Bởi vậy, trong khi nhận biết (điều này), vị tỳ khưu, có niệm, không nên chấp thủ bất cứ điều gì ở tất cả thế gian. Trong khi xem xét những người bị dính mắc ở sự nắm giữ như vậy, (vị ấy biết) nhân loại này bị vướng mắc ở lãnh địa của Thần Chết.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Bhadrāvudha.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

13. UDAYAMĀṆAVAPUCCHĀ 13-1. Jhāyiṃ virajamāsīnaṃ 1 (iccāyasmā udayo) katakiccaṃ anāsavaṃ pāraguṃ sabbadhammānaṃ atthi 2 pañhena āgamaṃ aññāvimokkhaṃ pabrūhi 3 avijjāya pabhedanaṃ.

13-2. Pahānaṃ kāmacchandānaṃ 4 (udayāti bhagavā) domanassāna 5 cūbhayaṃ thīnassa 6 ca panūdanaṃ kukkuccānaṃ nivāraṇaṃ.

13-3. Upekkhāsatisaṃsuddhaṃ dhammatakkapurejavaṃ aññāvimokkhaṃ pabrūmi7 avijjāya pabhedanaṃ.

13-4. Kiṃ su saṃyojano loko (iccāyasmā udayo) kiṃ su tassa vicāraṇaṃ kissassa8 vippahānena nibbānamiti vuccati.

13-5. Nandisaṃyojano9 loko (udayāti bhagavā) vitakkassa vicāraṇā10 taṇhāya vippahānena nibbānaṃ iti vuccati.

13-6. Kathaṃ satassa carato (iccāyasmā udayo) viññāṇaṃ uparujjhati bhagavantaṃ puṭṭhumāgamma11 taṃ suṇoma vaco tava.

13-7. Ajjhattaṃ ca bahiddhā ca vedanaṃ nābhinandato12 evaṃ satassa carato viññāṇaṃ uparujjhatī ”ti.

Udayamāṇavapucchā niṭṭhitā.

1 7 jhāyiṃ virajaṃ āsīnaṃ - PTS. saṃbrūmi - Syā. 2 8 atthī - Syā. kiṃ yassa - Ma, Va, Vi, Ka. 3 9 saṃbrūhi - Syā. nandīsañño jano - PTS. 4 10 kāmachandānaṃ - Syā. vicāraṇaṃ - Ma. 5 11 domanassānaṃ - Su. puṭṭhumāgamhā - Syā, PTS. 6 12 thinassa - Ma. nābhinandito - Su.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

13. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN UDAYA 13-1. (Tôn giả Udaya nói rằng:) "Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến bậc có thiền chứng, không còn bụi bặm, đang ngồi, bậc đã làm xong phận sự, không còn lậu hoặc, đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp, xin ngài hãy nói về sự giải thoát do trí giác ngộ, về sự phá vỡ vô minh."

13-2. (Đức Thế Tôn nói: "Này Udaya,) sự dứt bỏ đối với những mong muốn về dục và những nỗi ưu phiền, cả hai loại, và việc xua đi sự dã dượi, việc ngăn cản các trạng thái hối hận.

13-3. Ta nói về sự giải thoát do trí giác ngộ, về sự phá vỡ vô minh có xả và niệm hoàn toàn trong sạch, có sự suy tầm đúng pháp đi trước."

13-4. (Tôn giả Udaya nói rằng:)
"Thế gian có cái gì là sự ràng buộc?
Cái gì, đối với nó, là phương tiện xem xét?
Do lìa bỏ cái gì được gọi là 'Niết Bàn'?"
13-5. (Đức Thế Tôn nói: "Này Udaya,)
Thế gian có vui thích là sự ràng buộc.
Suy tầm, đối với nó, là phương tiện xem xét.
Do lìa bỏ tham ái được gọi là 'Niết Bàn.'"
13-6. (Tôn giả Udaya nói rằng:) "Đối với vị có niệm như thế nào trong lúc thực hành, thì thức (của vị ấy) được đình chỉ? Chúng con đã đi đến để hỏi đức Thế Tôn, hãy cho chúng con lắng nghe lời nói ấy của Ngài."

13-7. "Đối với vị không thích thú cảm thọ thuộc nội phần và ngoại phần, đối với vị có niệm như vậy trong lúc thực hành, thì thức (của vị ấy) được đình chỉ."

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Udaya.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

14. POSĀLAMĀṆAVAPUCCHĀ 14-1. Yo atītaṃ ādisati 1 (iccāyasmā posālo) anejo chinnasaṃsayo pāraguṃ 2 sabbadhammānaṃ atthi pañhena āgamaṃ.

14-2. Vibhūtarūpasaññissa sabbakāyappahāyino ajjhattaṃ ca bahiddhā ca natthi kiñcīti passato ñāṇaṃ sakkānupucchāmi kathaṃ neyyo tathāvidho.

14-3. Viññāṇaṭṭhitiyo sabbā (posālāti bhagavā) abhijānaṃ tathāgato tiṭṭhantamenaṃ jānāti dhimuttaṃ 3 tapparāyaṇaṃ.

14-4. Ākiñcaññā 4 sambhavaṃ ñatvā nandi 5saṃyojanaṃ iti evametaṃ 6 abhiññāya tato tattha vipassati etaṃ ñāṇaṃ tathā 7 tassa brāhmaṇassa vusīmato "ti.

Posālamāṇavapucchā niṭṭhitā.

15. MOGHARĀJAMĀṆAVAPUCCHĀ 15-1. Dvāhaṃ sakkaṃ8 apucchissaṃ9 (iccāyasmā mogharājā) na me vyākāsi10 cakkhumā yāva tatiyaṃ ca devisī11 vyākarotīti12 me sutaṃ.

1 8 ādiyati - Su. sakka - Syā, Su. 2 9 pāragū - Syā. apucchiyaṃ - Va, Vi, Ka. 3 10 vimuttaṃ - Ma, Syā, PTS, Su. byākāsi - Ma, Syā, PTS. 4 11 ākiñcañña - Ma. devīsi - Ma, Su; 5 nandī - Ma. devisi - Syā, PTS; 6 evamevaṃ - kesuci. desiva - Vi, Ka. 7 12 tathaṃ - Ma, Syā, PTS, Su. byākarotīti - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

14. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN POSĀLA 14-1. (Tôn giả Posāla nói rằng:) “Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến gặp bậc đã ngự đến bờ kia của tất cả các pháp, vị chỉ ra thời quá khứ, không còn dục vọng, đã cắt đứt sự nghi ngờ.

14-2. Đối với vị có sắc tưởng đã không còn, có sự dứt bỏ toàn bộ về thân, đang nhìn thấy ‘không có gì’ thuộc nội phần và ngoại phần, thưa vị dòng Sakya, con hỏi thêm về trí (của vị ấy); vị thuộc hạng như thế ấy nên được hướng dẫn thế nào?”

14-3. (Đức Thế Tôn nói: “Này Posāla,) trong khi biết rõ tất cả các chỗ trú của thức, đức Như Lai biết vị ấy đang trú (ở đâu), đã thiên về (điều nào), có điều ấy là đích đến.

14-4. Sau khi biết được nguồn xuất phát của Vô Sở Hữu, (biết được) rằng: ‘sự ràng buộc bởi vui thích,’ sau khi biết rõ điều ấy như vậy, từ đó nhìn thấy rõ nơi ấy; đây là trí như thật của vị ấy, của vị Bà-la-môn đã sống hoàn hảo.”

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Posāla.

15. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN MOGHARĀJA 15-1. (Tôn giả Mogharāja nói rằng:) “Con đã hỏi vị dòng Sakya hai lần. Bậc Hữu Nhãn đã không giải đáp cho con. Và con đã được nghe rằng: ‘(Được hỏi) đến lần thứ ba, bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ (sẽ) giải đáp.’

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

15-2. Ayaṃ loko paro loko brahmaloko sadevako diṭṭhinte 1 nābhijānāti gotamassa yasassino.

15-3. Evaṃ 2 abhikkantadassāviṃ atthi 3 pañhena āgamaṃ kathaṃ lokaṃ avekkhantaṃ maccurājā na passati.

15-4. Suññato lokaṃ avekkhassu mogharāja sadā sato attānudiṭṭhiṃ ūhacca evaṃ maccutaro siyā evaṃ lokaṃ avekkhantaṃ maccurājā na passatī ”ti.

Mogharājamāṇavapucchā niṭṭhitā.

16. PIṄGIYAMĀṆAVAPUCCHĀ 16-1. Jiṇṇo ’hamasmi 4 abalo vītavaṇṇo5 (iccāyasmā piṅgiyo) nettā na suddhā savaṇaṃ na phāsu māhaṃ nassaṃ6 momuho antarāva7 ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānaṃ.

16-2. Disvāna rūpesu vihaññamāne (piṅgiyāti bhagavā) ruppanti rūpesu janā pamattā tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto jahassu rūpaṃ apunabbhavāya.

1 diṭṭhante - Katthaci. 2 5 etaṃ - Su. vivaṇṇo - Syā. 3 6 atthī - Syā. māhampanassaṃ - Syā. 4 7 jiṇṇohamasmī - Syā. antarāya - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

15-2. Thế giới này, thế giới khác, thế giới Phạm Thiên luôn cả chư Thiên không (thể) biết rõ quan điểm của Ngài, của vị Gotama có danh vọng.

15-3. Con đã đi đến bậc có nhãn quan vượt trội như vậy với ý định (hỏi) câu hỏi: Người đang xem xét thế giới như thế nào thì Tử Thần không nhìn thấy (người ấy)?"

15-4. "Ngươi hãy xem xét thế giới là trống không, này Mogharāja, hãy luôn luôn có niệm. Sau khi nhổ lên tà kiến về bản ngã, như vậy có thể vượt qua Tử Thần. Người đang xem xét thế giới như vậy, Thần Chết không nhìn thấy (người ấy)."

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Mogharāja.

16. CÂU HỎI CỦA THANH NIÊN PIṄGIYA 16-1. (Tôn giả Piṅgiya nói rằng:) "Con đã già, yếu sức, không còn vẻ đẹp, cặp mắt không còn trong sáng, việc nghe không thoải mái. Mong rằng con chớ mệnh chung trong lúc còn mê muội. Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây."

16-2. (Đức Thế Tôn nói: "Này Piṅgiya,) sau khi nhìn thấy những người bị hãm hại do duyên các sắc, những người xao lãng bị khổ sở do duyên các sắc, vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng, ngươi hãy từ bỏ sắc để không còn sanh ra lần nữa."

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

16-3. Disā catasso vidisā catasso (iccāyasmā piṅgiyo) uddhaṃ adho dasadisā imāyo na tuyhaṃ adiṭṭhaṃ asutaṃ amutaṃ 1 atho aviññātaṃ 2 kiñci natthi 3 loke ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānaṃ.

16-4. Taṇhādhipanne manuje pekkhamāno (piṅgiyāti bhagavā) santāpajāte jarasā parete tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto jahassu taṇhaṃ apunabbhavāyā "ti.

Piṅgiyamāṇavapucchā niṭṭhitā.

*****

17. PĀRĀYANĀNUGĪTI Idamavoca bhagavā magadhesu viharanto pāsāṇake cetiye paricārakasoḷasānaṃ 4 brāhmaṇānaṃ ajjhiṭṭho puṭṭho puṭṭho pañhaṃ 5 vyākāsi. 6 Ekamekassa cepi pañhassa atthamaññāya dhammamaññāya dhammānudhammaṃ paṭipajjeyya gaccheyyeva jarāmaraṇassa pāraṃ. Pāraṃ gamanīyā7 ime dhammā ti tasmā imassa dhamma- pariyāyassa pārāyanaṃtveva8 adhivacanaṃ.

1. Ajito tissametteyyo - puṇṇako atha mettagū dhotako upasīvo ca - nando ca atha hemako.

2. Todeyyakappā dubhayo - jatukaṇṇī ca paṇḍito bhadrāvudho udayo ca - posālo cāpi brāhmaṇo mogharājā ca medhāvī - piṅgiyo ca mahāisi.

3. Ete buddhaṃ upāgañchuṃ9 - sampannacaraṇaṃ isiṃ pucchantā nipuṇe pañhe10 - buddhaseṭṭhaṃ upāgamuṃ.

4. Tesaṃ buddho vyākāsi11 - pañhe puṭṭho yathātathaṃ pañhānaṃ veyyākaraṇena - tosesi brāhmaṇe muni.

1 asutāmutaṃ vā - Syā; 7 asutaṃ 'mutaṃ vā - Su. pāragamanīyā - Syā; 2 aviññāṇaṃ - Su. pāraṅgamaniyā - PTS. 3 8 kiñcanamatthi - Ma; pārāyananteva - Ma, PTS. 9 kiñci na matthi - Syā, Su. upāgacchuṃ - Ma, Su; 4 paricārikasoḷasannaṃ - Syā, PTS; upagacchuṃ - Va, Vi, Ka. 10 paricārikasoḷasānaṃ - Su. pucchaṃ dāni pure pañhe - Va, Vi, Ka. 5 11 pañhe - PTS, Su. pabyākāsi - Ma; 6 byākāsi - Ma, Syā, PTS. byākāsi - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

16-3. (Tôn giả Piṅgiya nói rằng:) "Bốn hướng chính, bốn hướng phụ, bên trên, bên dưới, đây là mười phương. Đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở thế gian là không được thấy, không được nghe, không được cảm giác, và không được nhận thức (bởi Ngài). Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây."

16-4. (Đức Thế Tôn nói: "Này Piṅgiya,) trong khi xem xét những con người bị ngự trị bởi tham ái, bị sanh khởi bực bội, bị chế ngự bởi già; vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng, ngươi hãy từ bỏ tham ái để không còn sanh ra lần nữa."

Dứt Câu Hỏi Của Thanh Niên Piṅgiya.

*****

17. PHẦN TƯỜNG THUẬT VỀ ĐƯỜNG ĐI ĐẾN BỜ KIA Đức Thế Tôn đã nói điều này trong lúc cư ngụ ở xứ sở Magadha tại bảo điện Pāsāṇaka. Được thỉnh cầu bởi mười sáu vị Bà-la-môn tùy tùng, Ngài đã giải đáp câu hỏi mỗi khi được hỏi. Nếu đối với từng câu hỏi một, sau khi hiểu thông ý nghĩa, sau khi hiểu thông Giáo Pháp, thì có thể thực hành đúng pháp và thuận pháp, và còn có thể đi đến bờ kia của già và chết. Các pháp này là sẽ đi đến bờ kia, vì thế, tên gọi của bài giảng pháp này là Đường Đi Đến Bờ Kia.

1. Vị Ajita, vị Tissametteyya, vị Puṇṇaka, rồi vị Mettagū, vị Dhotaka, và vị Upasīva, vị Nanda, rồi vị Hemaka, –

2. – cả hai vị là vị Todeyya với vị Kappa, và vị sáng suốt Jatukaṇṇī, vị Bhadrāvudha, và vị Udaya, luôn cả Bà-la-môn Posāla, vị thông minh Mogharāja, và vị đại ẩn sĩ Piṅgiya, –

3. – những vị này đã đi đến gặp đức Phật, bậc ẩn sĩ có đức hạnh đầy đủ. Trong khi hỏi các câu hỏi vi tế, họ đã đến gần đức Phật tối thượng.

4. Được hỏi những câu hỏi, đức Phật đã giải đáp cho các vị ấy đúng theo sự thật. Với việc giải đáp các câu hỏi, bậc Hiền Trí đã làm hài lòng các vị Bà-la-môn.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

5. Te tositā cakkhumatā 1 - buddhenādiccabandhunā brahmacariyamacariṃsu - varapaññassa santike.

6. Ekamekassa pañhassa - yathā buddhena desitaṃ tathā yo paṭipajjeyya - gacche pāraṃ apārato. 2

7. Apārā pāraṃ gaccheyya - bhāvento maggamuttamaṃ maggo so pāraṃ gamanāya 3 - tasmā pārāyanaṃ iti.

8. Pārāyanamanugāyissaṃ (iccāyasmā piṅgiyo) yathā addakkhi 4 tathā akkhāsi 5 vimalo bhūrimedhaso nikkāmo nibbano nāgo 6 kissa hetu musā bhaṇe.

9. Pahīnamalamohassa mānamakkhappahāyino handāhaṃ kittayissāmi giraṃ vaṇṇūpasaṃhitaṃ.

10. Tamonudo buddho samantacakkhu lokantagū sabbabhavātivatto anāsavo sabbadukkhappahīno saccavhayo brahme upāsito7 me.

11. Dvijo8 yathā kubbanakaṃ pahāya bahupphalaṃ kānanamāvaseyya evaṃ pahaṃ9 appadasse pahāya mahodadhiṃ haṃsarivajjhapatto.10

12. Ye me pubbe viyākaṃsu11 huraṃ gotamasāsanā iccāsīti12 bhavissati sabbaṃ taṃ itihītihaṃ sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ.

1 7 tatomatā cakkhumatā - Va, Vi, Ka. brahmupāsito - Syā. 2 8 apāgato - Va, Vi, Ka. dijo - Ma, Syā, PTS. 3 9 pāragamanāya - Syā. evamāhaṃ - Syā. 4 10 yathāddakkhi - Ma, Su. haṃsoriva ajjhapatto - Ma. 5 11 tathākkhāsi - Ma. vyākaṃsu - Su. 6 12 nātho - U. iccāsi iti - Ma, Syā, Su.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

5. Các vị ấy, được hài lòng với bậc Hữu Nhãn, đức Phật, đấng quyến thuộc của mặt trời, đã thực hành Phạm hạnh trong sự hiện diện của bậc có tuệ cao quý.

6. Theo như điều đã được chỉ bảo bởi đức Phật đối với từng câu hỏi một, người nào thực hành theo như thế thì có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia.

7. Người tu tập đạo lộ tối thượng có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia. Đạo lộ ấy đưa đến việc đi đến bờ kia, vì thế gọi là Đường Đi Đến Bờ Kia.

8. (Tôn giả Piṅgiya nói rằng:) "Tôi sẽ tường thuật Kinh Đường Đi Đến Bờ Kia. 1 Bậc không có vết nhơ, có sự thông minh bao la, không còn dục, đã ra khỏi rừng (ô nhiễm), bậc Long Tượng đã thấy như thế nào, Ngài đã nói ra như thế ấy. Nguyên nhân của việc gì khiến Ngài lại nói lời dối trá?

9. Giờ đây tôi sẽ thuật lại lời nói đức độ của bậc đã dứt bỏ vết nhơ và si mê, của bậc có sự dứt bỏ ngã mạn và gièm pha.

10. Đức Phật, đấng Toàn Nhãn, bậc xóa tan sự tăm tối, vị đã đi đến tận cùng thế giới, đã vượt trội mọi hữu, không còn lậu hoặc, đã dứt bỏ tất cả khổ, vị xứng đáng có danh xưng đã được tôi hầu cận, thưa vị Bà-la-môn.

11. Giống như loài lưỡng sanh, sau khi lìa bỏ khu rừng cây nhỏ, có thể sống ở khu rừng có nhiều trái cây, cũng như vậy, sau khi lìa bỏ người có tầm nhìn nhỏ nhoi, tôi tựa như con chim thiên nga đã đạt đến biển lớn.

12. Những người nào trước đây đã giải đáp cho tôi khác với lời dạy của đức Gotama (nói rằng): 'Đã là như vầy, sẽ là như vầy,' mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi, mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ.

1 Lúc này, Bà-la-môn Piṅgiya, đã chứng quả Bất Lai, trở về thuật lại bài Kinh Đi Đến Bờ Kia cho vị thầy trước đây là Bà-la-môn Bāvari (SnA. ii, 603-605).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

13. Eko tamanudāsīno 1 jutimā 2 so pabhaṅkaro gotamo bhūripaññāṇo gotamo bhūrimedhaso.

14. Yo me dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvaci.

15. Kinnu tamhā vippavasasi3 muhuttamapi piṅgiya gotamā bhūripaññāṇā gotamā bhūrimedhasā.

16. Yo te dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvaci.

17. Nāhaṃ tamhā vippavasāmi muhuttamapi brāhmaṇa gotamā bhūripaññāṇā gotamā bhūrimedhasā.

18. Yo me dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvaci.

19. Passāmi naṃ manasā cakkhunā va rattiṃ divaṃ brāhmaṇa appamatto namassamāno vivasemi4 rattiṃ teneva maññāmi avippavāsaṃ.

1 3 tamanudāsino - Ma. vippavasāsi - Va, Vi, Ka. 2 4 jātimā - PTS. vivasāmi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

13. Vị xóa tan sự tăm tối, một mình, đang ngồi, có sự sáng chói, bậc tạo ra ánh sáng ấy là vị Gotama có sự hiểu biết bao la, là vị Gotama có sự thông minh bao la.

14. Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu."

15. "Tại sao ngươi lại sống xa lìa vị ấy, vị Gotama có sự hiểu biết bao la, vị Gotama có sự thông minh bao la, dầu chỉ trong chốc lát, này Piṅgiya?

16. Vị ấy đã thuyết giảng cho ngươi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu."

17. “Tôi không sống xa lìa vị ấy, vị Gotama có sự hiểu biết bao la, vị Gotama có sự thông minh bao la, dầu chỉ trong chốc lát, thưa vị Bà-la-môn.

18. Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu.

19. Tôi nhìn thấy Ngài ấy bằng ý hoặc bằng mắt, ban đêm và ban ngày, thưa vị Bà-la-môn, không bị xao lãng. Trong khi kính lễ (đến Ngài), tôi sống qua đêm; chính bằng cách ấy, tôi nghĩ là sống không xa lìa.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanavaggo

20. Saddhā ca pītī 1 ca mano satī 2 ca nāpenti me 3 gotamasāsanamhā yaṃ yaṃ disaṃ vajati 4 bhūripañño sa tena teneva natohamasmi.

21. Jiṇṇassa me dubbalathāmakassa teneva kāyo na paleti tattha saṃkappayattāya 5 vajāmi niccaṃ mano hi me brāhmaṇa tena yutto.

22. Paṅke sayāno pariphandamāno dīpā dīpaṃ uppalaviṃ 6 athaddasāsiṃ sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.

23. Yathā ahu7 vakkali muttasaddho bhadrāvudho āḷavigotamo ca evameva tvampi pamuñcassu saddhaṃ gamissasi tvaṃ piṅgiya maccudheyyassa pāraṃ.8

24. Esa bhīyo9 pasīdāmi sutvāna munino vaco vivattacchaddo10 sambuddho akhilo paṭibhānavā.11

25. Adhideve abhiññāya sabbaṃ vedi parovaraṃ12 pañhānantakaro satthā kaṅkhīnaṃ paṭijānataṃ.

26. Asaṃhīraṃ13 asaṅkuppaṃ yassa natthi upamā kvaci addhā gamissāmi na mettha kaṅkhā evaṃ maṃ dhārehi14 adhimuttacittan ”ti.

Pārāyanavaggo niṭṭhito.

--ooOoo--

1 7 pīti - Ma, Syā, Su. ahū - Ma, Syā, Su. 2 8 sati - Ma, Syā. maccudheyyapāraṃ - PTS, U. 3 9 nāpentime - Ma; nāmentime - Syā. bhiyyo - Ma, PTS, Su. 4 10 vajjati - Syā. vivaṭṭacchado - Ma; 5 saṃkappayantāya - Ma, Syā; vivaṭacchado - Syā, PTS, Va, Vi. 11 saṅkappasattāya - Su. paṭibhāṇavā - Syā. 6 12 upallaviṃ - Ma, Syā, PTS; paroparaṃ - Ma, PTS. 13 upaplaviṃ - Su; asaṃhiraṃ - Syā. 14 usallaviṃ - Va, Vi, Ka. evaṃ padhārehi - Su.

Tiểu Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia

20. Tín, hỷ, tâm ý, và niệm của tôi không lìa xa lời giảng dạy của đức Gotama. Mỗi phương hướng nào bậc có tuệ bao la di chuyển đến, tôi đây đều kính lễ theo chính mỗi phương hướng ấy.

21. Đối với tôi, là người đã già nua, có thể lực và sức mạnh kém cỏi, chính vì thế, thân xác của tôi không theo đến được nơi ấy. Tôi thường đi đến bằng cách hướng tâm, thưa vị Bà-la-môn, bởi vì ý của tôi đã được gắn bó với Ngài ấy.

22. Trong khi nằm ở đám bùn (ngũ dục), đang chao đảo, tôi đã bơi từ hòn đảo này đến hòn đảo khác. Rồi tôi đã nhìn thấy đức Phật Toàn Giác, vị đã vượt qua dòng lũ, không còn lậu hoặc."

23. "Giống như Vakkali có đức tin đã được cởi trói, Bhadrāvudha và Āḷavigotama (cũng thế), tương tự y như vậy, ngươi cũng hãy giải thoát bằng đức tin. Này Piṅgiya, ngươi sẽ đi đến bờ kia đối với lãnh địa của Thần Chết." 1

24. "Sau khi lắng nghe lời nói của bậc hiền trí, con đây càng thêm tịnh tín. Ngài là đức Phật Toàn Giác, có màn che đã được cuốn lên, không còn sự cứng cỏi (của tâm), có tài biện giải.

25. Sau khi biết rõ chư Thiên bậc thượng, Ngài đã hiểu biết tất cả từ thấp đến cao. Bậc Đạo Sư là vị giải quyết dứt điểm các câu hỏi của những người có sự nghi ngờ đang bày tỏ (với Ngài).

26. Đương nhiên, con sẽ đi đến trạng thái (Niết Bàn) không bị chuyển dịch, không bị lay động; không có pháp tương đương đối với Niết Bàn ở bất cứ đâu. Con không có sự nghi ngờ về nơi này. Xin Ngài hãy ghi nhận con là người có tâm đã được hướng đến như vậy."

Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia được chấm dứt.

--ooOoo--

1 Vào thời điểm này, đức Phật đang ngự tại thành Sāvatthi. Biết được sự chín muồi về khả năng của Piṅgiya và Bāvari, Ngài đã phóng ra hào quang có màu sắc vàng chói. Piṅgiya, ngay trong lúc đang ngồi tán dương ân đức của Phật cho Bāvari, đã nhìn thấy hào quang ấy. Trong lúc đang xem xét "cái gì đây?" Piṅgiya nhìn thấy đức Thế Tôn như đang đứng trước mặt. Piṅgiya đã bảo vị Bà-la-môn Bāvari rằng: "Đức Phật đã ngự đến." Bà-la-môn Bāvari đã từ chỗ ngồi chắp tay lên và đứng dậy. Đức Thế Tôn sau khi phóng ra hào quang đã hiện thân cho vị Bà-la-môn thấy. Sau khi thấy thời điểm phù hợp cho cả hai vị, trong lúc chỉ dạy riêng cho Piṅgiya, Ngài đã nói lên kệ ngôn này (SnA. ii,606).

PĀRĀYANAVAGGANIDDESO 1. AJITASUTTANIDDESO 1 1-1

Kenassu nivuto loko (iccāyasmā ajito) kenassu nappakāsati kissābhilepanaṃ brūsi 2 kiṃ su tassa mahabbhayaṃ.

Kenassu nivuto loko ti - Loko ti nirayaloko tiracchānaloko pettivisayaloko 3 manussaloko devaloko khandhaloko 4 dhātuloko āyatanaloko ayaṃ loko paro loko brahmaloko devaloko 5 ayaṃ vuccati loko, ayaṃ loko kena āvuto nivuto ovuto 6 pihito paṭicchanno paṭikujjito 'ti - kenassu nivuto loko.

Iccāyasmā ajito ti - Iccā ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūri 7 akkhara-samavāyo 8 byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatāpetaṃ 9 iccā 'ti. Āyasmā ti piyavacanaṃ

garuvacanaṃ 10 sagāravasappatissādhivacanametaṃ āyasmā ’ti. Ajito ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro11 nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo ’ti - iccāyasmā ajito.

Kenassu nappakāsatī ti - kena loko nappakāsati na bhāsati na tapati na virocati na ñāyati12 na paññāyatī ’ti - kenassu nappakāsatīti.

Kissābhilepanaṃ brūsī ti13 kiṃ lokassa14 lepanaṃ15 lagganaṃ bandhanaṃ upakkileso. Kena loko litto saṃlitto16 upalitto17 kiliṭṭho saṅkiliṭṭho makkhito saṃsaṭṭho laggo laggito paḷibuddho. Brūsi: ācikkhasi desesi paññapesi18 paṭṭhapesi vivarasi vibhajasi uttānīkarosi pakāsesī ’ti 19 - kissābhilepanaṃ brūsi.

Kiṃsu tassa mahabbhayan ti - kiṃ lokassa20 bhayaṃ mahabbhayaṃ pīḷanaṃ ghaṭṭanaṃ upaddavo upasaggo ’ti - kiṃsu tassa mahabbhayaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Kenassu nivuto loko21 (iccāyasmā ajito) kenassu nappakāsati kissābhilepanaṃ brūsi kiṃsu tassa mahabbhayan ”ti.

1 ajitamāṇavapucchāniddeso - Ma; 11 ajitamāṇavakapañhāniddeso - Syā. yad idaṃ paññatti yad idaṃ vohāro - PTS. 2 12 brūhi - Syā. na saññāyati - Syā. 3 13 pittivīsayaloko - Syā, PTS, evamuparipi. brūhīti - Syā. 4 14 khandaloko - PTS, evamuparipi. assa lokassa - Syā. 5 15 sadevaloko - Syā; abhilepanaṃ - Syā. 16 sadevakoloko -PTS, evamuparipi. saṃlitto - itisaddo Syāpotthake na dissate. 6 17 ophuṭo - Syā, Va, Ka, evamuparipi. palitto - Syā. 7 18 padapāripūrī - Ma, PTS. paññāpesi - PTS. 8 19 akkharasamuccayo - Pa. brūhi ācikkhāhi desehi ... uttānīkarohi pakāsehīti - Syā. 9 20 padānupubbakametaṃ - Syā, PTS. tassa lokassa - Syā. 10 21 garukavacanaṃ - Syā. kenassu nivuto loko (iccāyasmā ajito) - Ma, Syā.

DIỄN GIẢI PHẨM ĐƯỜNG ĐI ĐẾN BỜ KIA 1. DIỄN GIẢI KINH AJITA 1-1

(Tôn giả Ajita nói rằng:)
“Thế giới bị bao trùm bởi cái gì?
Không chói sáng bởi điều gì?
Ngài hãy nói cái gì là vật làm uế nhiễm đối với (thế giới) này?
Cái gì là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới)?”
Thế giới bị bao trùm bởi cái gì? - Thế giới: thế giới địa ngục, thế giới loài thú, thế giới ngạ quỷ, thế giới loài người, thế giới chư Thiên, thế giới của các uẩn, thế giới của các giới, thế giới của các xứ, thế giới này, thế giới khác, thế giới Phạm Thiên, thế giới chư Thiên; đây gọi là thế giới. Thế giới này bị bao bọc, bị bao trùm, bị bao kín, bị che lại, bị che kín, bị đậy kín bởi cái gì? - ‘thế giới bị bao trùm bởi cái gì’ là như thế.

Tôn giả Ajita nói rằng - Rằng: Từ ‘icca’ này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn. Tôn giả: Từ ‘āyasmā’ này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng. Ajita: là tên của vị Bà-la-môn ấy, là sự ấn định, sự chỉ định, sự quy định, sự diễn tả, tên gọi, sự đặt tên, sự định danh, từ mô tả, tên hiệu, từ kêu gọi; - ‘tôn giả Ajita nói rằng’ là như thế.

Không chói sáng bởi điều gì? - Bởi điều gì mà thế giới không chói sáng, không tỏa sáng, không cháy sáng, không chiếu sáng, không được biết đến, không được nhận biết? - ‘không chói sáng bởi điều gì’ là như thế.

Ngài hãy nói cái gì là vật làm uế nhiễm đối với (thế giới) này? - Đối với thế giới, cái gì là vật làm lấm nhơ, là sự dính mắc, là sự cột trói, là vật làm ô nhiễm? Do cái gì, thế giới bị lấm nhơ, bị nhiễm bẩn, bị vấy bẩn, bị ô uế, bị ô nhiễm, bị lấm lem, bị gắn bó, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại. Ngài hãy nói: Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - ‘Ngài hãy nói cái gì là vật làm uế nhiễm đối với (thế giới) này’ là như thế.

Cái gì là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó? - Đối với thế giới, cái gì là sự sợ hãi, là sự nguy hiểm lớn lao, là sự hành hạ, là sự đụng chạm, là sự bất hạnh, là sự nguy cơ? - ‘cái gì là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng:
(Tôn giả Ajita nói rằng:)
“Thế giới bị bao trùm bởi cái gì?
Không chói sáng bởi điều gì?
Ngài hãy nói cái gì là vật làm uế nhiễm đối với (thế giới) này?
Cái gì là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới)?”
Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

1-2

Avijjāya nivuto loko (ajitāti bhagavā) vivicchā 1 pamādā nappakāsati jappābhilepanaṃ brūmi dukkhamassa mahabbhayaṃ.

Avijjāya nivuto loko ti - Avijjā ti dukkhe aññāṇaṃ 2 dukkhasamudaye aññāṇaṃ dukkhanirodhe aññāṇaṃ dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya aññāṇaṃ pubbante aññāṇaṃ aparante aññāṇaṃ pubbantāparante aññāṇaṃ idappaccayatāpaṭiccasamuppannesu dhammesu aññāṇaṃ yaṃ evarūpaṃ aññāṇaṃ adassanaṃ anabhisamayo ananubodho asambodho appaṭivedho asaṅgāhanā apariyogāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā 3 apaccakkhakammaṃ 4 dummejjhaṃ bālyaṃ asampajaññaṃ moho 5 pamoho sampamoho 6 avijjā 7 avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyuṭṭhānaṃ avijjālaṅgī 8 moho akusalamūlaṃ, ayaṃ vuccati avijjā.

Loko ti nirayaloko tiracchānaloko pettivisayaloko manussaloko devaloko khandhaloko dhātuloko āyatanaloko, ayaṃ loko paroloko brahmaloko devaloko, ayaṃ vuccati loko. Ayaṃ loko9 imāya avijjāya āvuto nivuto ovuto pihito paṭicchanno paṭikujjito ’ti - avijjāya nivuto loko.

Ajitā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati.

Bhagavā ti gāravādhivacanaṃ. Api ca, bhaggarāgoti bhagavā; bhaggadosoti bhagavā; bhaggamohoti bhagavā; bhaggamānoti bhagavā; bhaggadiṭṭhīti bhagavā;

bhaggakaṇṭhakoti10 bhagavā; bhaggakilesoti bhagavā; bhaji vibhaji pavibhaji11 dhammaratananti bhagavā; bhavānaṃ antakaroti12 bhagavā; bhāvitakāyo13 bhāvitasīlo bhāvitacitto bhāvitapaññoti bhagavā; bhaji vā bhagavā araññe vanapatthāni14 pantāni senāsanāni appasaddāni appanigghosāni vijanavātāni manussarāhasseyyakāni15 paṭisallānasāruppānīti16 bhagavā; bhāgī vā bhagavā cīvara- piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccaya-bhesajja-parikkhārānanti bhagavā; bhāgī vā bhagavā attharasassa dhammarasassa vimuttirasassa adhisīlassa adhicittassa adhipaññāyāti bhagavā; –

1 9 vevicchā - Ma, Syā, Pa, evamuparipi. ayaṃ loko - itipāṭho Syā potthake na dissate. 2 10 añāṇaṃ - Syā, evamuparipi. bhaggakaṇṭakoti - Ma, Syā. 3 11 apaccavekkhaṇā - Ma. paṭivibhaji - Syā, PTS. 4 12 apaccavekkhaṇakammaṃ - Ma. antaṃ karoti - PTS. 5 13 moho - itisaddo Syā potthake na dissate. bhāvitakāyoti bhagavā - Syā. 6 14 sammoho - Ma, PTS. araññavanapatthāni - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 7 15 avijjā - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. manussārāhaseyyakāni - Syā. 8 16 avijjājālaṃ - Syā. paṭisallānasārūpānīti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

1-2

(Đức Thế Tôn nói: “Này Ajita,) thế giới bị bao trùm bởi vô minh, không chói sáng bởi keo kiệt, bởi xao lãng. Ta nói tham muốn là vật làm uế nhiễm, khổ là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới).”

Thế giới bị bao trùm bởi vô minh - Vô minh: là sự không biết về Khổ, sự không biết về nhân sanh Khổ, sự không biết về sự diệt tận Khổ, sự không biết về sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ, sự không biết về điểm khởi đầu, sự không biết về điểm kết thúc, sự không biết về điểm khởi đầu và điểm kết thúc, sự không biết về các pháp tùy thuận duyên khởi này; sự không biết nào với hình thức như vậy là sự không nhìn thấy, không chứng ngộ, không thấu hiểu, không giác ngộ, không thấu triệt, không thu thập, không thâm nhập, không xem xét, không quán xét lại, không làm cho thấy rõ, không trong sáng, trạng thái ngu si, sự không nhận biết rõ, sự si mê, sự mê ám, sự mê muội, vô minh, sự lôi cuốn vào vô minh, sự gắn bó với vô minh, sự tiềm ẩn của vô minh, sự ngự trị của vô minh, sự ngăn trở của vô minh, si mê là gốc rễ của bất thiện; điều này được gọi là vô minh.

Thế giới: thế giới địa ngục, thế giới loài thú, thế giới ngạ quỷ, thế giới loài người, thế giới chư Thiên, thế giới của các uẩn, thế giới của các giới, thế giới của các xứ, thế giới này, thế giới khác, thế giới Phạm Thiên, thế giới chư Thiên; đây gọi là thế giới. Thế giới này bị bao bọc, bị bao trùm, bị bao kín, bị che lại, bị che kín, bị đậy kín bởi bởi vô minh này - ‘thế giới bị bao trùm bởi vô minh’ là như thế.

Ajita: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên.

Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính. Thêm nữa, ‘vị có luyến ái đã được phá vỡ’ là đức Thế Tôn; ‘vị có sân hận đã được phá vỡ’ là đức Thế Tôn; ‘vị có si mê đã được phá

vỡ’ là đức Thế Tôn; ‘vị có ngã mạn đã được phá vỡ’ là đức Thế Tôn; ‘vị có tà kiến đã được phá vỡ’ là đức Thế Tôn; ‘vị có cây gai đã được phá vỡ’ là đức Thế Tôn; ‘vị có ô nhiễm đã được phá vỡ’ là đức Thế Tôn; ‘vị đã phân phát, đã phân chia, đã phân phối Pháp bảo’ là đức Thế Tôn; ‘vị thực hiện sự chấm dứt các hữu’ là đức Thế Tôn; ‘vị có thân đã được tu tập, có giới đã được tu tập, có tâm đã được tu tập, có tuệ đã được tu tập’ là đức Thế Tôn; ‘vị đã thân cận các khu rừng, các nơi heo hút, các chỗ trú ngụ xa vắng có ít âm thanh, ít tiếng ồn, có bầu không gian vắng vẻ, tách biệt với dân chúng, thích hợp cho việc thiền tịnh’ là đức Thế Tôn; ‘vị có dự phần hoặc sở hữu về y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, và vật dụng là thuốc men chữa bệnh’ là đức Thế Tôn; ‘vị có dự phần hoặc sở hữu về vị của mục đích, về vị của Pháp, về vị của giải thoát, về thắng giới, về thắng tâm, về thắng tuệ’ là đức Thế Tôn; –

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

– bhāgī vā bhagavā catunnaṃ jhānānaṃ catunnaṃ appamaññānaṃ catunnaṃ arūpasamāpattīnanti bhagavā; bhāgī vā bhagavā aṭṭhannaṃ vimokkhānaṃ aṭṭhannaṃ abhibhāyatanānaṃ navannaṃ anupubbavihārasamāpattīnanti 1 bhagavā; bhāgī vā bhagavā dasannaṃ saññābhāvanānaṃ dasannaṃ kasiṇasamāpattīnaṃ ānāpānasatisamādhissa 2 asubhasamāpattiyāti bhagavā; bhāgī vā bhagavā catunnaṃ satipaṭṭhānānaṃ catunnaṃ sammappadhānānaṃ catunnaṃ iddhipādānaṃ pañcannaṃ indriyānaṃ pañcannaṃ balānaṃ sattannaṃ bojjhaṅgānaṃ ariyassa aṭṭhaṅgikassa maggassāti bhagavā; bhāgī vā bhagavā dasannaṃ tathāgatabalānaṃ catunnaṃ vesārajjānaṃ catunnaṃ paṭisambhidānaṃ channaṃ abhiññānaṃ channaṃ buddhadhammānanti bhagavā. Bhagavāti netaṃ nāmaṃ mātarā kataṃ na pitarā kataṃ na bhātarā kataṃ na bhaginiyā kataṃ na mittāmaccehi kataṃ na ñātisālohitehi kataṃ na samaṇabrāhmaṇehi kataṃ na devatāhi kataṃ vimokkhantikametaṃ buddhānaṃ bhagavantānaṃ bodhiyā mūle saha sabbaññutañāṇassa paṭilābhā sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - ajitāti 3

bhagavā.

Vivicchā pamādā nappakāsatī ti - Vivicchā vuccati 4 pañca macchariyāni āvāsamacchariyaṃ kulamacchariyaṃ lābhamacchariyaṃ vaṇṇamacchariyaṃ dhammamacchariyaṃ yaṃ evarūpaṃ maccheraṃ 5 maccharāyanā maccharāyitattaṃ vevicchaṃ kadariyaṃ kaṭukañcukatā6 aggahitattaṃ cittassa idaṃ vuccati macchariyaṃ. Api ca khandhamacchariyampi macchariyaṃ dhātumacchariyampi macchariyaṃ āyatanamacchariyampi macchariyaṃ. Gāho vuccati macchariyaṃ.

Pamādo vattabbo: kāyaduccarite vā vacīduccarite vā manoduccarite vā pañcasu vā kāmaguṇesu7 cittassa vossaggo vossaggānuppadānaṃ8 kusalānaṃ vā9 dhammānaṃ bhāvanāya asakkaccakiriyatā asātaccakiriyatā anaṭṭhitakiriyatā10 olīnavuttitā nikkhittachandatā nikkhittadhuratā anāsevanā abhāvanā abahulīkammaṃ anadhiṭṭhānaṃ ananuyogo pamādo, yo evarūpo pamādo pamajjanā pamajjitattaṃ ayaṃ vuccati pamādo.

1 6 anapubbavihārasamāpattīnanti - Syā. kaṭukañcakatā - Syā. 2 7 ānāpānasatisamāpattiyā - PTS. pañcasu kāmaguṇesu vā - Ma, PTS; 3 sabbaññutaññāṇassa - PTS. pañcakāmaguṇesu vā - Vi, Ka. 4 8 vevicchaṃ vuccati - Ma, PTS; vosaggo vosaggānuppadānaṃ - Ma. 9 vevicchaṃ vuccanti - Syā. vā - itisaddo Ma potthake na dissate. 5 10 macchariyaṃ - Syā. anaṭṭhitatā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

– 'vị có dự phần hoặc sở hữu về bốn thiền, về bốn vô lượng (tâm), về bốn sự thể nhập vô sắc' là đức Thế Tôn; 'vị có dự phần hoặc sở hữu về tám giải thoát, về tám thắng xứ (của thiền), về chín sự thể nhập và an trú theo tuần tự' là đức Thế Tôn; 'vị có phần hoặc sở hữu về mười sự tu tập về tưởng, về mười sự thể nhập các đề mục kasiṇa, về định niệm hơi thở vào - hơi thở ra, về sự thể nhập các đề mục tử thi' là đức Thế Tôn; 'vị có phần hoặc sở hữu về bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần' là đức Thế Tôn; 'vị có phần hoặc sở hữu về mười Như Lai lực, về bốn pháp tự tin, về bốn tuệ phân tích, về sáu thắng trí, về sáu pháp của đức Phật' là đức Thế Tôn. Tên gọi 'Thế Tôn' này không do mẹ tạo ra, không do cha tạo ra, không do anh (em) trai tạo ra, không do chị (em) gái tạo ra, không do bạn bè hoặc thân hữu tạo ra, không do các thân quyến và những người cùng huyết thống tạo ra, không do các Sa- môn hoặc Bà-la-môn tạo ra, không do chư Thiên tạo ra, sự tận cùng của giải thoát này là sự quy định thuộc về chư Phật Thế Tôn do sự đạt được, do sự chứng ngộ trí Toàn Tri ở cội cây Bồ Đề, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Ajita' là như thế.

Không chói sáng bởi keo kiệt, bởi xao lãng - Keo kiệt - nói đến năm loại bỏn xẻn: bỏn xẻn về chỗ ở, bỏn xẻn về gia tộc, bỏn xẻn về lợi lộc, bỏn xẻn về danh tiếng, bỏn xẻn về Pháp; bỏn xẻ nào có hình thức như vậy là biểu hiện của bỏn xẻn, trạng thái của bỏn xẻn, sự hám lợi, keo kiệt, tính chất bủn xỉn, trạng thái bị nắm giữ của tâm; điều này được gọi là bỏn xẻn. Còn nữa, bỏn xẻn về uẩn cũng là bỏn xẻn, bỏn xẻn về giới cũng là bỏn xẻn, bỏn xẻn về xứ cũng là bỏn xẻn, sự nắm lấy được gọi là bỏn xẻn.

Xao lãng: cần được nói đến: Sự buông thả hoặc sự buông xuôi trong việc buông thả của tâm ở uế hạnh về thân, ở uế hạnh về khẩu, ở uế hạnh về ý, hoặc ở năm loại dục, là trạng thái thực hành không nghiêm trang, trạng thái thực hành không liên tục, trạng thái thực hành không ổn định, có thói quen biếng nhác, trạng thái buông bỏ mong muốn, trạng thái buông bỏ bổn phận, sự không tập luyện, sự không tu tập, sự không làm thường xuyên, sự không quyết tâm, sự không chuyên cần, sự xao lãng trong việc tu tập các thiện pháp; sự xao lãng nào với hình thức như vậy là biểu hiện xao lãng, trạng thái xao lãng; việc này gọi là sự xao lãng.

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Vivicchā pamādā nappakāsatī ti iminā ca macchariyena iminā ca pamādena 1 loko nappakāsati na bhāsati na tapati na virocati na ñāyati 2 na paññāyatī 'ti - vivicchā pamādā nappakāsati.

Jappābhilepanaṃ brūmī ti - Jappā vuccati taṇhā yo rāgo sārāgo anunayo anurodho 3 nandi 4 nandirāgo cittassa sārāgo icchā mucchā ajjhosānaṃ gedho paḷigedho 5 saṅgo paṅko ejā māyā janikā sañjananī sibbanī 6 jālinī saritā visattikā suttaṃ 7 visaṭā 8 āyūhanī 9 dutiyā paṇidhi bhavanetti vanaṃ vanatho santhavo sineho apekkhā paṭibandhu 10 āsā āsiṃsanā āsiṃsitattaṃ 11 rūpāsā saddāsā gandhāsā rasāsā phoṭṭhabbāsā lābhāsā dhanāsā puttāsā jīvitāsā jappā pajappā abhijappā jappanā jappitattaṃ loluppaṃ 12 loluppāyanā loluppāyi tattaṃ pucchañcikatā13 sādukamyatā14 adhammarāgo visamalobho nikanti15 nikāmanā patthanā pihanā sampatthanā kāmataṇhā bhavataṇhā vibhavataṇhā rūpataṇhā arūpataṇhā nirodhataṇhā rūpataṇhā saddataṇhā gandhataṇhā rasataṇhā phoṭṭhabbataṇhā dhammataṇhā ogho yogo gantho upādānaṃ āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ chadanaṃ bandhanaṃ upakkileso anusayo pariyuṭṭhānaṃ latā vevicchaṃ dukkhamūlaṃ dukkhanidānaṃ dukkhappabhavo mārapāso mārabalisaṃ16 mārāmisaṃ māravisayo māranivāso māragocaro mārabandhanaṃ taṇhānadī taṇhājālaṃ taṇhāgaddulaṃ17 taṇhāsamuddo abhijjhā lobho akusalamūlaṃ, ayaṃ vuccati jappā, lokassa lepanaṃ lagganaṃ bandhanaṃ upakkileso imāya jappāya loko litto saṃlitto upalitto18 kiliṭṭho saṅkiliṭṭho makkhito saṃsaṭṭho laggo laggito19 palibuddhoti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi20 paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - jappābhilepanaṃ brūmi.

1 iminā macchariyena iminā pamādena - Syā. 2 13 saññāyati - Syā. pucchañjikatā - Ma; 3 anubodho - Va, Ka. mucchañcikatā - PTS; 4 nandī - Ma. pucchañcakatā - Sa. 5 14 paligedho - Ma, Syā, PTS. sādhukamyatā - Ma, Syā; 6 sibbinī - Ma, Syā. asādhukammatā - PTS. 7 15 sottaṃ - Syā; sattaṃ - PTS. nikantikā - PTS. 8 16 visatā - Syā, PTS, Sa. mārabaḷisaṃ - Ma, Syā. 9 17 āyūhanā - PTS. taṇhāgaddalaṃ - Syā. 10 18 paṭibaddhā - Syā, PTS. palitto - Syā. 11 19 āsīsanā āsīsitattaṃ - Ma. lagito - Pa. 12 20 loluppā - Syā, PTS. paññāpemi - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Không chói sáng bởi keo kiệt, bởi xao lãng: bởi sự keo kiệt này và bởi sự xao lãng này mà thế giới không chói sáng, không tỏa sáng, không cháy sáng, không chiếu sáng, không được biết đến, không được nhận biết; - ‘không chói sáng bởi keo kiệt, bởi xao lãng’ là như thế.

Ta nói tham muốn là vật làm uế nhiễm - Tham muốn: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, sự say đắm, sự chiều chuộng, niềm vui, niềm vui và luyến ái, sự luyến ái mãnh liệt của tâm, ước muốn, mê mẩn, bám chặt, thèm khát, thèm thuồng, quyến luyến, đắm nhiễm, dục vọng, xảo trá, liên quan tái sanh, sự tạo ra khổ, người thợ may, cái lưới bẫy, sự cuốn trôi, sự vướng mắc, sợi chỉ trói, sự lan rộng, có sự ra sức, bạn đời, nguyện vọng, lối dẫn đến hữu, rừng cây, bụi rậm, sự thân thiết, sự thương yêu, sự trông mong, sự thân mật, sự mong mỏi, sự mong ước, trạng thái mong ước, sự mong mỏi về sắc, mong mỏi về thinh, mong mỏi về hương, mong mỏi về vị, mong mỏi về xúc, mong mỏi về lợi lộc, mong mỏi về tài sản, mong mỏi về con trai, mong mỏi về mạng sống, tham muốn, khởi tham muốn, tham đắm, biểu hiện tham muốn, trạng thái tham

muốn, tham lam, biểu hiện tham lam, trạng thái tham lam, xao xuyến, ham muốn vật vừa ý, luyến ái sai pháp, tham sai trái, đeo đuổi, khao khát, ước nguyện, mong cầu, ước nguyện tốt đẹp, dục ái, hữu ái, phi hữu ái, ái cõi Sắc, ái cõi vô sắc, ái Niết Bàn, ái cảnh sắc, ái cảnh thinh, ái cảnh khí, ái cảnh vị, ái cảnh xúc, ái cảnh pháp, dòng nước lũ, sự ràng buộc, trói buộc, chấp thủ, ngăn trở, ngăn che, che đậy, cột trói, làm ô nhiễm, tiềm ẩn, thâm nhập, quấn lấy, sự keo kiệt, cội nguồn của khổ, căn nguyên của khổ, nguồn sanh khổ, cạm bẫy của Ma Vương, lưỡi câu của Ma Vương, miếng mồi của Ma Vương, lãnh địa của Ma Vương, mồi nhử của Ma Vương, hành xứ của Ma Vương, sự trói buộc của Ma Vương, ái ví như dòng sông, ái ví như tấm lưới, ái ví như dây xích, ái ví như biển, tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện; điều này được gọi là tham muốn, là vật làm lấm nhơ, là sự dính mắc, là sự cột trói, là vật làm ô nhiễm đối với thế giới. Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: “Do tham muốn này, thế giới bị lấm nhơ, bị nhiễm bẩn, bị vấy bẩn, bị ô uế, bị ô nhiễm, bị lấm lem, bị gắn bó, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại;” - ‘Ta nói tham muốn là vật làm uế nhiễm’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Dukkhamassa mahabbhayan ti - Dukkhan ti jātidukkhaṃ jarādukkhaṃ vyādhidukkhaṃ 1 maraṇadukkhaṃ sokaparidevadukkhaṃ domanassupāyāsa-dukkhaṃ 2 nerayikaṃ dukkhaṃ tiracchānayonikaṃ dukkhaṃ 3 pettivisayikaṃ 4 dukkhaṃ mānusakaṃ 5 dukkhaṃ gabbhokkantimūlakaṃ 6 dukkhaṃ gabbhaṭṭhiti-mūlakaṃ 7 dukkhaṃ gabbhavuṭṭhānamūlakaṃ 8 dukkhaṃ jātassa upanibandhakaṃ 9 dukkhaṃ jātassa parādheyyakaṃ dukkhaṃ attūpakkamadukkhaṃ 10 parūpakkamadukkhaṃ 11 saṅkhāradukkhaṃ 12 viparināmadukkhaṃ cakkhurogo sotarogo ghānarogo jivhārogo kāyarogo sīsarogo kaṇṇarogo mukharogo dantarogo kāso sāso pināso ḍaho13 jaro kucchirogo mucchā pakkhandikā14 sūlā15 visūcikā kuṭṭhaṃ gaṇḍo kilāso soso apamāro daddu kaṇḍu kacchu rakhasā vitacchikā lohitapittaṃ16 madhumeho aṃsā piḷakā bhagandalā pittasamuṭṭhānā ābādhā semhasamuṭṭhānā ābādhā vātasamuṭṭhānā ābādhā sannipātikā ābādhā utuparināmajā ābādhā visamaparihārajā ābādhā opakkamikā ābādhā kammavipākajā ābādhā sītaṃ uṇhaṃ jighacchā pipāsā uccāro passāvo ḍaṃsa-makasa-vātātapa-siriṃsapa17-samphassaṃ dukkhaṃ18 mātumaraṇaṃ dukkhaṃ pitumaraṇaṃ dukkhaṃ bhātumaraṇaṃ dukkhaṃ bhaginīmaraṇaṃ dukkhaṃ puttamaraṇaṃ dukkhaṃ dhītumaraṇaṃ dukkhaṃ ñātivyasanaṃ19 dukkhaṃ bhogavyasanaṃ dukkhaṃ sīlavyasanaṃ dukkhaṃ diṭṭhivyasanaṃ dukkhaṃ yesaṃ dhammānaṃ ādito samudāgamanaṃ paññāyati atthaṅgamato nirodho paññāyati kammasannissito vipāko vipākasannissitaṃ kammaṃ nāmasannissitaṃ rūpaṃ rūpasannissitaṃ nāmaṃ jātiyā anugataṃ jarāya anusaṭaṃ20 byādhinā abhibhūtaṃ maraṇena abbhāhataṃ dukkhe patiṭṭhitaṃ atāṇaṃ aleṇaṃ asaraṇaṃ asaraṇībhūtaṃ, idaṃ vuccati dukkhaṃ. Idaṃ dukkhaṃ lokassa21 bhayaṃ mahabbhayaṃ pīḷanaṃ ghaṭṭanaṃ upaddavo upasaggo ’ti - dukkhamassa mahabbhayaṃ.

Tenāha bhagavā: “Avijjā nivuto loko (ajitāti bhagavā) vivicchā pamādā nappakāsati jappābhilepanaṃ brūmi dukkhamassa mahabbhayan ”ti.

1-3

Savanti sabbadhi sotā (iccāyasmā ajito) sotānaṃ kiṃ nivāraṇaṃ sotānaṃ saṃvaraṃ brūhi kena sotā pithīyare.22

1 byādhidukkhaṃ - Ma, Syā. 2 sokaparidevadukkhadomanassupāyāsadukkhaṃ - Ma, Syā. 3 13 tiracchānayoni dukkhaṃ - Pa. ḍāho - Ma, evamuparipi. 4 14 pittivisayikaṃ - Syā, PTS. pakkhantikā - Va, Ka. 5 15 mānusikaṃ - Ma, Syā. sulā - Syā. 6 16 gabbhe-okkantimūlakaṃ - PTS. lohitaṃ pittaṃ - Ma, Syā. 7 17 gabbheṭhitimūlakaṃ - Syā, PTS. sarīsapa - Ma. 8 18 o gabbhā-vuṭṭhāna-mūlakaṃ - PTS; samphassadukkhaṃ - Syā, PTS. 19 o gabbhā uṭṭhānamūlakaṃ - Va, Ka. byasanaṃ - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 9 20 jātassūpanibandhakaṃ - Ma, Syā. anusaṭṭhaṃ - Ma. 10 21 attūpakkamaṃ dukkhaṃ - Syā. assa lokassa - Syā. 11 22 parūpakkamaṃ dukkhaṃ - Syā. pidhiyyare - Ma; 12 saṃsāradukkhaṃ - Syā. pithiyyare - Syā, PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Khổ là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới) - Khổ: là khổ sanh, khổ già, khổ bệnh, khổ chết, khổ do sầu bi, khổ do ưu não, khổ ở địa ngục, khổ ở loài thú, khổ ở thân phận ngạ quỷ, khổ của loài người, khổ bắt nguồn từ việc nhập thai, khổ bắt nguồn từ việc trụ thai, khổ bắt nguồn từ việc ra khỏi thai, khổ gắn liền sau khi sanh ra, khổ do kẻ khác áp đặt sau khi sanh ra, khổ do sự ra sức của bản thân, khổ do sự ra sức của kẻ khác, khổ do pháp tạo tác, khổ do sự biến đổi, bệnh ở mắt, bệnh ở tai trong, bệnh ở mũi, bệnh ở lưỡi, bệnh ở thân, bệnh ở đầu, bệnh ở lỗ tai, bệnh ở miệng, bệnh ở răng, ho, suyễn, sổ mũi, nhiệt, cảm sốt, đau bụng, xây xẩm, kiết ly, đau bụng bão, dịch tả, phong cùi, khối u, bệnh chàm, lao phổi, động kinh, mụt, nhọt, ghẻ ngứa, sảy, loét tay chân, máu và mật, bệnh tiểu đường, bệnh trĩ, ghẻ lở, loét hậu môn, bệnh phát khởi từ mật, bệnh phát khởi từ đàm, bệnh phát khởi từ gió, bệnh tổng hợp do mật–đàm–gió, bệnh sanh lên vì thay đổi thời tiết, bệnh sanh lên vì bốn oai nghi không đồng đều, bệnh thuộc dạng cấp tính, bệnh sanh lên vì quả của nghiệp, lạnh, nóng, đói, khát, đại tiện, tiểu tiện, các xúc chạm với ruồi muỗi gió nắng và các loài bò sát là khổ, cái chết của mẹ là khổ, cái chết của cha là khổ, cái chết của anh (em) trai là khổ, cái chết của chị (em) gái là khổ, cái chết của con trai là khổ, cái chết của con gái là khổ, sự tổn hại về thân quyến là khổ, sự tổn hại về của cải là khổ, sự tổn hại vì bệnh tật là khổ, sự tổn hại về giới là khổ, sự tổn hại về kiến thức là khổ, đối với những pháp nào có sự khởi lên ban đầu được nhận biết, có sự diệt tận lúc biến mất được nhận biết, có quả thành tựu nương vào hành động, có hành động nương vào quả thành tựu, có sắc nương vào danh, có danh nương vào sắc, bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, được thiết lập ở khổ, là không nơi nương tựa, là không nơi trú ẩn, là không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ; điều này được gọi là khổ. Khổ này là sự sợ hãi, sự nguy hiểm lớn lao, sự hành hạ, sự đụng chạm, sự bất hạnh, sự nguy cơ đối với thế giới; - ‘khổ là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới)’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Ajita,) thế giới bị bao trùm bởi vô minh, không chói sáng bởi keo kiệt, bởi xao lãng. Ta nói tham muốn là vật làm uế nhiễm, khổ là sự nguy hiểm lớn lao đối với nó (thế giới).”

1-3

(Tôn giả Ajita nói rằng:) “Các dòng chảy tuôn tràn khắp mọi nơi, cái gì là sự ngăn cản các dòng chảy? Ngài hãy nói về sự ngăn chặn các dòng chảy, các dòng chảy được chặn đứng bởi cái gì?”

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Savanti sabbadhi sotā ti - Sotā ti taṇhāsoto diṭṭhisoto kilesasoto duccaritasoto avijjāsoto. Sabbadhī ti sabbesu āyatanesu. Savantī ti savanti āsavanti sandanti pavattanti, cakkhuto rūpe savanti āsavanti sandanti pavattanti, sotato sadde savanti –pe– ghānato gandhe savanti –pe– jivhāto rase savanti –pe– kāyato phoṭṭhabbe savanti –pe– manato dhamme savanti āsavanti sandanti pavattanti, cakkhuto rūpataṇhā savanti āsavanti sandanti pavattanti, sotato saddataṇhā savanti āsavanti sandanti pavattanti, ghānato gandhataṇhā savanti –pe– jivhāto rasataṇhā savanti – pe– kāyato phoṭṭhabbataṇhā savanti –pe– manato dhammataṇhā savanti āsavanti sandanti pavattantīti - savanti sabbadhi sotā.

Iccāyasmā ajito ti - Iccā ti padasandhi –pe– padānupubbatāpetaṃ iccā ’ti. Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– Ajito ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo ’ti - iccāyasmā ajito.

Sotānaṃ kiṃ nivāraṇan ti sotānaṃ kiṃ āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ saṃvaraṇaṃ rakkhaṇaṃ gopanan ’ti - sotānaṃ kiṃ nivāraṇaṃ.

Sotānaṃ saṃvaraṃ brūhī ti sotānaṃ āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ saṃvaraṇaṃ rakkhaṇaṃ gopanaṃ brūhi ācikkha 1 desehi paññapehi 2 paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī ’ti - sotānaṃ saṃvaraṃ brūhi.

Kena sotā pithīyare ti kena sotā pithīyanti3 pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattantī ’ti - kena sotā pithīyare.

Tenāha so brāhmaṇo: “Savanti sabbadhi sotā (iccāyasmā ajito) sotānaṃ kiṃ nivāraṇaṃ sotānaṃ saṃvaraṃ brūhi kena sotā pithīyare ”ti.

1 3 ācikkhāhi - Syā. pidhīyanti - Ma; 2 paññāpehi - PTS. pithiyyanti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Các dòng chảy tuôn tràn khắp mọi nơi - Các dòng chảy: dòng chảy tham ái, dòng chảy tà kiến, dòng chảy ô nhiễm, dòng chảy uế hạnh, dòng chảy vô minh. Khắp mọi nơi: ở tất cả các xứ. Tuôn tràn: chúng tuôn tràn, chảy xuống, tuôn chảy, chảy liên tục; từ con mắt chúng tuôn tràn, chảy xuống, tuôn chảy, chảy liên tục ở sắc, từ lỗ tai chúng tuôn tràn –nt– ở thinh, từ lỗ mũi chúng tuôn tràn –nt– ở hương, từ lưỡi chúng tuôn tràn –nt– ở vị, từ thân chúng tuôn tràn –nt– ở xúc, từ ý chúng tuôn tràn –nt– ở pháp; tham ái ở sắc từ con mắt tuôn tràn, chảy xuống, tuôn chảy, chảy liên tục; tham ái ở thinh từ lỗ tai

tuôn tràn, chảy xuống, tuôn chảy, chảy liên tục; tham ái ở hương từ lỗ mũi –nt–; tham ái ở vị từ lưỡi –nt–; tham ái ở xúc từ thân –nt–; tham ái ở pháp từ ý tuôn tràn, chảy xuống, tuôn chảy, chảy liên tục; - 'các dòng chảy tuôn tràn khắp mọi nơi' là như thế.

Tôn giả Ajita nói rằng - Rằng: Từ 'icca' này là sự nối liền các câu văn, –nt– tính chất tuần tự của các câu văn. Tôn giả: (Từ 'āyasmā' này) là lời nói yêu mến, – nt– . Ajita: là tên của vị Bà-la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - 'tôn giả Ajita nói rằng' là như thế.

Cái gì là sự ngăn cản các dòng chảy? - Cái gì là sự ngăn trở, sự ngăn cản, sự ngăn chặn, sự bảo vệ, sự gìn giữ đối với các dòng chảy? - 'cái gì là sự ngăn cản các dòng chảy' là như thế.

Ngài hãy nói về sự ngăn chặn các dòng chảy - Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ về sự ngăn trở, sự ngăn cản, sự ngăn chặn, về sự bảo vệ, về sự gìn giữ đối với các dòng chảy; - 'Ngài hãy nói về sự ngăn chặn các dòng chảy' là như thế.

Các dòng chảy được chặn đứng bởi cái gì? - Bởi cái gì mà các dòng chảy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục; - 'các dòng chảy được chặn đứng bởi cái gì' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Ajita nói rằng:) "Các dòng chảy tuôn tràn khắp mọi nơi, cái gì là sự ngăn cản các dòng chảy? Ngài hãy nói về sự ngăn chặn các dòng chảy, các dòng chảy được chặn đứng bởi cái gì?"

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

1-4

Yāni sotāni lokasmiṃ (ajitāti bhagavā) sati tesaṃ nivāraṇaṃ sotānaṃ saṃvaraṃ brūmi paññāyete pithīyare.

Yāni sotāni lokasmin ti yāni etāni sotāni mayā kittitāni pakittitāni ācikkhitāni desitāni paññāpitāni 1 paṭṭhapitāni vivaritāni vibhajitāni uttānīkatāni pakāsitāni, seyyathīdaṃ: 2 taṇhāsoto diṭṭhisoto kilesasoto duccaritasoto avijjāsoto. Lokasmin ti apāyaloke manussaloke devaloke khandhaloke dhātuloke āyatanaloke 'ti - yāni sotāni lokasmiṃ. Ajitā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati.

Sati tesaṃ nivāraṇan ti - Satī ti yā sati anussati patissati 3 sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā 4 sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati satisambojjhaṅgo ekāyano maggo,5 ayaṃ vuccati sati. Nivāraṇan ti āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ saṃvaraṇaṃ rakkhaṇaṃ gopanan 'ti - sati tesaṃ nivāraṇaṃ.

Sotānaṃ saṃvaraṃ brūmī ti sotānaṃ āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ saṃvaraṇaṃ rakkhaṇaṃ gopanaṃ, brūmi ācikkhāmi –pe– uttānīkaromi pakāsemī 'ti - sotānaṃ saṃvaraṃ brūmi.

Paññāyete pithīyare ti - Paññā ti yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Paññāyete pithīyare ti paññāya ete6 sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti.

Sabbe saṅkhārā aniccā ”ti jānato passato paññāya ete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti. Sabbe saṅkhārā dukkhā ”ti jānato passato paññāyete7 sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti. Sabbe saṅkhārā8 anattā ”ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti.

1 5 paññapitāni - Ma, Syā. ekāyanamaggo - Ma, Syā, PTS. 2 6 seyyathidaṃ - Ma, evamuparipi. paññāyete - Ma, evamuparipi. 3 7 paṭissati - Ma, Syā, PTS. paññāya ete - Syā, evamuparipi. 4 8 asammuyhanatā - Va, Ka. dhammā - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

1-4

(Đức Thế Tôn nói: “Này Ajita,) những dòng chảy nào hiện diện ở thế gian, niệm là sự ngăn cản chúng. Ta nói về sự ngăn chặn các dòng chảy, chúng được chặn đứng bởi tuệ.”

Những dòng chảy nào hiện diện ở thế gian: là những dòng chảy đã được giải thích, đã được kể rõ, đã được chỉ dạy, đã được chỉ bảo, đã được thông báo, đã được ấn định, đã được khai mở, đã được chia sẻ, đã được làm rõ, đã được bày tỏ bởi Ta, tức là: dòng chảy tham ái, dòng chảy tà kiến, dòng chảy ô nhiễm, dòng chảy uế hạnh, dòng chảy vô minh. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, ở thế gian của loài người, ở thế gian của chư Thiên, ở thế gian của các uẩn, ở thế gian của các giới, ở thế gian của các xứ. Ajita: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên.

Niệm là sự ngăn cản chúng - Niệm: Niệm là sự tùy niệm, là niệm hiện tiền; niệm là trạng thái ghi nhớ, trạng thái ghi nhận, trạng thái không lơ là, trạng thái không quên lãng; niệm là niệm quyền, niệm lực, chánh niệm, niệm giác chi, con đường độc đạo; việc này được gọi là niệm. Sự ngăn cản: là sự ngăn trở, sự ngăn cản, sự ngăn chặn, sự bảo vệ, sự gìn giữ; - ‘niệm là sự ngăn cản chúng’ là như thế.

Ta nói về sự ngăn chặn các dòng chảy: Ta nói về, Ta chỉ dạy, –nt– Ta làm rõ, Ta bày tỏ về sự ngăn trở, sự ngăn cản, sự ngăn chặn, sự bảo vệ, sự gìn giữ đối với các dòng chảy; - ‘Ta nói về sự ngăn chặn các dòng chảy’ là như thế.

Chúng được chặn đứng bởi tuệ - Tuệ: Tuệ là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Chúng được chặn đứng bởi tuệ: Nhờ vào tuệ mà các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục.

Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: “Tất cả các hành là vô thường,” các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục. Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: “Tất cả các hành là khổ,” các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục. Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: “Tất cả các hành là vô ngã,” 1 các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên

tục.

1 Có sự không thống nhất ở điểm này: văn bản Thái Lan và PTS ghi là dhammā (các pháp), văn bản Miến Điện và Tích Lan ghi là saṅkhārā (các hành).

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Avijjāpaccayā saṅkhārā ”ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti. Saṅkhārapaccayā viññāṇan ”ti – pe– Viññāṇapaccayā nāmarūpan ”ti –pe– Nāmarūpapaccayā saḷāyatanan ”ti –pe– Saḷāyatanapaccayā phasso ”ti –pe– Phassapaccayā vedanā ”ti –pe– Vedanāpaccayā taṇhā ”ti –pe– Taṇhāpaccayā upādānan ”ti –pe– Upādānapaccayā bhavo ”ti –pe– Bhavapaccayā jātī ”ti –pe– Jātipaccayā jarāmaraṇan ”ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti. Avijjānirodhā saṅkhāranirodho ”ti –pe– Saṅkhāranirodhā viññāṇanirodho ”ti –pe– Viññāṇanirodhā nāmarūpanirodho ”ti –pe– Nāmarūpanirodhā saḷāyatananirodho ”ti –pe– Saḷāyatananirodhā phassanirodho ”ti –pe– Phassanirodhā vedanānirodho ”ti –pe– Vedanānirodhā taṇhānirodho ”ti –pe– Taṇhānirodhā upādānanirodho ”ti –pe– Upādānanirodhā bhavanirodho ”ti –pe– Bhavanirodhā jātinirodho ”ti –pe– Jātinirodhā jarāmaraṇanirodho ”ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti.

Idaṃ dukkhan ”ti –pe– Ayaṃ dukkhasamudayo ”ti –pe– Ayaṃ dukkhanirodho ”ti –pe– Ayaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadā ”ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti.

Ime āsavā ”ti 1 –pe– Ayaṃ āsavasamudayo ”ti –pe– Ayaṃ āsavanirodho ”ti –pe– Ayaṃ āsavanirodhagāminī paṭipadā ”ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti.

Ime dhammā abhiññeyyā ”ti –pe– Ime dhammā pariññeyyā ”ti –pe– Ime dhammā pahātabbā ”ti –pe– Ime dhammā bhāvetabbā ”ti –pe– Ime dhammā sacchikātabbā ”ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti.

1 ime dhammā āsavā ti - Ma; āsavā ti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: “Vô minh duyên cho các hành,” các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục. Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: “Các hành duyên cho thức,” –nt– “Thức duyên cho danh sắc,” –nt– “Danh sắc duyên cho sáu xứ,” –nt– “Sáu xứ duyên cho xúc,” –nt– “Xúc duyên cho thọ,” –nt– “Thọ duyên cho ái,” –nt– “Ái duyên cho thủ,” –nt– “Thủ duyên cho hữu,” –nt– “Hữu duyên cho sanh,” –nt– “Sanh duyên cho lão, tử,” các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục. Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: “Do sự diệt tận của vô minh (đưa đến) sự diệt tận của các

hành," –nt– "Do sự diệt tận của các hành (đưa đến) sự diệt tận của thức," –nt– "Do sự diệt tận của thức (đưa đến) sự diệt tận của danh sắc," –nt– "Do sự diệt tận của danh sắc (đưa đến) sự diệt tận của sáu xứ," –nt– "Do sự diệt tận của sáu xứ (đưa đến) sự diệt tận của xúc," –nt– "Do sự diệt tận của xúc (đưa đến) sự diệt tận của thọ," –nt– "Do sự diệt tận của thọ (đưa đến) sự diệt tận của ái," – nt– "Do sự diệt tận của ái (đưa đến) sự diệt tận của thủ," –nt– "Do sự diệt tận của thủ (đưa đến) sự diệt tận của hữu," –nt– "Do sự diệt tận của hữu (đưa đến) sự diệt tận của sanh," –nt– "Do sự diệt tận của sanh (đưa đến) sự diệt tận của lão, tử," các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục.

Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: "Đây là Khổ," –nt– "Đây là nhân sanh Khổ," –nt– "Đây là sự diệt tận Khổ," –nt– "Đây là sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ," các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục.

Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: "Đây là các lậu hoặc," –nt– "Đây là nhân sanh các lậu hoặc," –nt– "Đây là sự diệt tận các lậu hoặc," –nt– "Đây là sự thực hành đưa đến sự diệt tận các lậu hoặc," các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục.

Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: "Các pháp này cần được biết rõ," –nt– "Các pháp này cần được biết toàn diện," –nt– "Các pháp này cần được dứt bỏ," –nt– "Các pháp này cần được tu tập," –nt– "Các pháp này cần được chứng ngộ," các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục.

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Channaṃ phassāyatanānaṃ samudayañca atthaṅgamañca assādañca ādīnavañca nissaraṇañca jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattanti.

Pañcannaṃ upādānakkhandhānaṃ samudayañca atthaṅgamañca assādañca ādīnavañca nissaraṇañca jānato passato –pe– Catunnaṃ mahābhūtānaṃ samudayañca atthaṅgamañca assādañca ādīnavañca nissaraṇañca jānato passato –pe– Yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman "ti jānato passato paññāyete sotā pithīyanti pacchijjanti na savanti na āsavanti na sandanti nappavattantī 'ti - paññāyete pithīyare.

Tenāha bhagavā: "Yāni sotāni lokasmiṃ (ajitāti bhagavā) sati tesaṃ nivāraṇaṃ sotānaṃ saṃvaraṃ brūmi paññāyete 1 pithīyare "ti.

1-5

Paññā ceva satī cāpi 2 (iccāyasmā ajito) nāmarūpañca mārisa etaṃ me puṭṭho pabrūhi katthetaṃ uparujjhati.

Paññā ceva satī cāpī ti - Paññā ti yā paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhavyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo3 paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsatthaṃ paññāpāsādo paññāāloko paññāobhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Satī ti yā sati anussati –pe– sammāsatī 'ti - paññā ceva satī cāpi.

Iccāyasmā ajito –pe– abhilāpo 'ti - iccāyasmā ajito.

Nāmarūpañca mārisā ti - Nāman ti cattāro arūpino khandhā. Rūpan ti cattāro ca mahābhūtā catunnaṃ ca mahābhūtānaṃ4 upādāyarūpaṃ. Mārisā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ mārisā 'ti - nāmarūpaṃ ca mārisa.

1 3 paññāy' ete - PTS. paṭodo - Va, Ka. 2 4 sati cāpi - Ma, Syā, evamuparipi. catunnaṃ mahābhūtānaṃ - Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ về nhân sanh khởi, về sự tiêu hoại, về sự hứng thú, về sự bất lợi, về sự thoát ra của sáu xúc xứ, các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục.

Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ về nhân sanh khởi, về sự tiêu hoại, về sự hứng thú, về sự bất lợi, về sự thoát ra của năm thủ uẩn, –nt– Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ về nhân sanh khởi, về sự tiêu hoại, về sự hứng thú, về sự bất lợi, về sự thoát ra của bốn yếu tố chính (đất, nước, lửa, gió), –nt– Đối với người biết, đối với người thấy bằng tuệ rằng: "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh diệt tận," các dòng chảy ấy bị chặn đứng, bị cắt đứt, không tuôn tràn, không chảy xuống, không tuôn chảy, không chảy liên tục; - 'chúng được chặn đứng bởi tuệ' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Ajita,) những dòng chảy nào hiện diện ở thế gian, niệm là sự ngăn cản chúng. Ta nói về sự ngăn chặn các dòng chảy, chúng được chặn đứng bởi tuệ."

1-5

(Tôn giả Ajita nói rằng:) "Tuệ và luôn cả niệm, danh và sắc, thưa Ngài, được tôi hỏi điều này, xin Ngài hãy nói lên, ở đâu điều này được hoại diệt?"

Tuệ và luôn cả niệm - Tuệ: Tuệ là sự nhận biết, sự chọn lựa, sự khám phá, sự chọn lựa pháp, sự quan sát, sự nhận định, sự phân biệt, sự thông thái, sự thông thạo, sự khôn khéo, sự thông suốt, sự cân nhắc, sự khảo sát, sự hiểu biết rộng rãi, sự thông minh, pháp dẫn đầu, sự thấy rõ, sự nhận biết rõ, vật xuyên thủng, tuệ là tuệ quyền, tuệ lực, tuệ là vũ khí, tuệ là lâu đài, tuệ là ánh sáng, tuệ là hào quang, tuệ là cây đèn, tuệ là báu vật, sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Niệm: Niệm là sự tùy niệm, –nt– chánh niệm; - 'tuệ và luôn cả niệm' là như thế.

Tôn giả Ajita nói rằng: –nt– từ kêu gọi; - 'tôn giả Ajita nói rằng' là như thế.

Danh và sắc, thưa Ngài - Danh: Bốn nhóm không có sắc. 1 Sắc: là bốn yếu tố chính (đất, nước, lửa, gió) và sắc liên quan đến bốn yếu tố chính. Thưa Ngài: từ 'mārisa' này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - 'danh và sắc, thưa Ngài' là như thế.

1 Bốn nhóm không có sắc: thọ uẩn, tưởng uẩn, hành uẩn, thức uẩn (ND).

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Etaṃ me puṭṭho pabrūhī ti - Etaṃ me ti yaṃ pucchāmi yaṃ yācāmi 1 yaṃ ajjhesāmi yaṃ pasādemi. Puṭṭho ti pucchito yācito ajjhesito pasādito. Pabrūhī ti brūhi ācikkhāhi desehi paññāpehi 2 paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti - etaṃ me puṭṭho pabrūhi.

Katthetaṃ uparujjhatī ti katthetaṃ nirujjhati vūpasammati atthaṃ gacchati paṭippassambhatī 'ti - katthetaṃ uparujjhati.

Tenāha so brāhmaṇo: "Paññā ceva satī cāpi (iccāyasmā ajito) nāmarūpañca mārisa etaṃ me puṭṭho pabrūhi katthetaṃ uparujjhatī "ti.

1-6

Yametaṃ pañhaṃ apucchi - ajita taṃ vadāmi te yattha nāmaṃ ca rūpaṃ ca - asesaṃ uparujjhati viññāṇassa nirodhena - etthetaṃ uparujjhati.

Yametaṃ pañhaṃ apucchī ti - Yametan ti paññañca satiñca nāmarūpañca. Apucchī ti apucchasi ayācasi 3 ajjhesasi4 pasādesī 'ti - yametaṃ pañhaṃ apucchi.

Ajita taṃ vadāmi te ti - Ajitā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Tan ti paññañca satiñca nāmarūpañca. Vadāmī ti vadāmi5 ācikkhāmi desemi paññāpemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī 'ti - ajita taṃ vadāmi te.

Yattha nāmañca rūpañca asesaṃ uparujjhatī ti - Nāman ti cattāro arūpino khandhā. Rūpan ti cattāro ca mahābhūtā catunnaṃ ca mahābhūtānaṃ upādāyarūpaṃ. Asesan ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyana6vacanametaṃ asesan 'ti. Uparujjhatī ti nirujjhati vūpasammati atthaṃ gacchati paṭippassambhatī 'ti - yattha nāmañca rūpañca asesaṃ uparujjhati.

1 4 āyācāmi - Pa. ajjhesati - Ma, Va, Ka; ajjhesi - PTS. 2 5 paññapehi - Ma, Syā. taṃ vadāmi - Syā. 3 6 yācasi - Ma, PTS; pariyācasi - Sī. pariyādāya - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Được tôi hỏi điều này, xin Ngài hãy nói lên - Điều này được tôi (hỏi): là điều mà tôi hỏi, điều mà tôi yêu cầu, điều mà tôi thỉnh cầu, điều mà tôi đặt niềm tin. Được hỏi: được vấn, được yêu cầu, được thỉnh cầu, được đặt niềm tin. Xin Ngài hãy nói lên: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - 'được tôi hỏi điều này, xin Ngài hãy nói lên' là như thế.

Ở đâu điều này được hoại diệt? - Ở đâu điều này được diệt tận, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh? - 'ở đâu điều này được hoại diệt?' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Ajita nói rằng:) "Tuệ và luôn cả niệm, danh và sắc, thưa Ngài, được tôi hỏi điều này, xin Ngài hãy nói lên, ở đâu điều này được hoại diệt?"

1-6

"Ngươi đã hỏi câu hỏi về điều nào, này Ajita, Ta trả lời cho ngươi về điều ấy, về việc danh và sắc được hoại diệt không dư sót. Do sự diệt tận của thức, ở đây, điều này (danh và sắc) được hoại diệt."

Ngươi đã hỏi câu hỏi về điều nào - Về điều nào: là về tuệ, về niệm, về danh và sắc. Ngươi đã hỏi: Ngươi đã vấn, ngươi đã yêu cầu, ngươi đã thỉnh cầu, ngươi đã đặt niềm tin; - 'ngươi đã hỏi câu hỏi về điều nào' là như thế.

Này Ajita, Ta trả lời cho ngươi về điều ấy - Ajita: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Về điều ấy: là về tuệ, về niệm, về danh và sắc. Ta trả lời: Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ; - 'này Ajita, Ta trả lời cho ngươi về điều ấy' là như thế.

Về việc danh và sắc được hoại diệt không dư sót - Danh: Bốn nhóm không có sắc. Sắc: là bốn yếu tố chính (đất, nước, lửa, gió) và sắc liên quan đến bốn yếu tố chính. Không dư sót: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, từ 'asesaṃ' này là lối nói của sự bao gồm. Được hoại diệt: được diệt tận, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh; - 'về việc danh và sắc được hoại diệt không dư sót' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Viññāṇassa nirodhena etthetaṃ uparujjhatī ti sotāpattimaggañāṇena abhisaṅkhāraviññāṇassa nirodhena satta bhave ṭhapetvā anamatagge saṃsāre ye uppajjeyyuṃ nāmaṃ ca rūpaṃ ca etthete nirujjhanti vūpasammanti atthaṃ gacchanti paṭippassambhanti. Sakadāgāmimaggañāṇena abhisaṅkhāraviññāṇassa nirodhena dve bhave ṭhapetvā pañcasu bhavesu ye uppajjeyyuṃ nāmaṃ ca rūpaṃ ca etthete nirujjhanti vūpasammanti atthaṃ gacchanti paṭippassambhanti. Anāgāmimaggañāṇena abhisaṅkhāraviññāṇassa nirodhena ekaṃ bhavaṃ ṭhapetvā rūpadhātuyā vā arūpadhātuyā vā ye uppajjeyyuṃ nāmaṃ ca rūpaṃ ca etthete nirujjhanti vūpasammanti atthaṃ gacchanti paṭippassambhanti. Arahattamaggañāṇena abhisaṅkhāraviññāṇassa nirodhena ye uppajjeyyuṃ nāmaṃ ca rūpaṃ ca etthete nirujjhanti vūpasammanti atthaṃ gacchanti paṭippassambhanti. Arahato anupādisesāya nibbānadhātuyā 1 parinibbāyantassa carimaviññāṇassa2 nirodhena paññā ca sati ca nāmaṃ ca rūpaṃ ca etthete nirujjhanti vūpasammanti atthaṃ gacchanti paṭippassambhantī 'ti - viññāṇassa nirodhena etthetaṃ uparujjhati.

Tenāha bhagavā: "Yametaṃ pañhaṃ apucchi - ajita taṃ vadāmi te yattha nāmañca rūpañca - asesaṃ uparujjhati viññāṇassa nirodhena - etthetaṃ uparujjhatī "ti.

1 2 parinibbānadhātuyā - Syā. purimaviññāṇassa - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Do sự diệt tận của thức, ở đây, điều này (danh và sắc) được hoại diệt: Nhờ vào trí của Đạo Nhập Lưu với sự diệt tận của thức liên quan đến sự tạo tác, các pháp nào – danh và sắc – có thể sanh khởi ở sự luân hồi không biết được điểm khởi đầu tối đa là bảy kiếp sống, ở đây, các pháp này được diệt tận, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh. Nhờ vào trí của Đạo Nhất Lai với sự diệt tận của thức liên quan đến sự tạo tác, các pháp nào – danh và sắc – có thể sanh khởi ở năm cõi hữu tối đa là hai kiếp sống, ở đây, các pháp này được diệt tận, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh. Nhờ vào trí của Đạo Bất Lai với sự diệt tận của thức liên quan đến sự tạo tác, các pháp nào – danh và sắc – có thể sanh khởi ở sắc giới và vô sắc giới tối đa là một kiếp sống, ở đây, các pháp này được diệt tận, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh. Nhờ vào trí của Đạo A-la-hán với sự diệt tận của thức liên quan đến sự tạo tác, các pháp nào – danh và sắc – có thể sanh khởi, ở đây, các pháp này được diệt tận, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh. Đối với vị A-la- hán đang viên tịch Niết Bàn ở cảnh giới Niết Bàn không còn dư sót, với sự diệt tận của thức cuối cùng, (các pháp) tuệ, niệm, danh, và sắc, ở đây, các pháp này được diệt tận, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh; - 'do sự diệt tận của thức, ở đây, điều này (danh và sắc) được hoại diệt' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Ngươi đã hỏi câu hỏi về điều nào, này Ajita, Ta trả lời cho ngươi về điều ấy, về việc danh và sắc được hoại diệt không dư sót. Do sự diệt tận của thức, ở đây, điều này (danh và sắc) được hoại diệt."

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

1-7

Ye ca saṅkhātadhammā se 1 - ye ca sekhā 2 puthū 3 idha tesaṃ me nipako iriyaṃ - puṭṭho pabrūhi mārisa.

Ye ca saṅkhātadhammā se ti - Saṅkhātadhammā vuccanti arahanto khīṇāsavā, kiṃkāraṇā saṅkhātadhammā vuccanti arahanto khīṇāsavā? Te saṅkhātadhammā ñātadhammā tulitadhammā tīritadhammā 4 vibhūtadhammā vibhāvitadhammā, "sabbe saṅkhārā aniccā "ti saṅkhātadhammā ñātadhammā tulitadhammā tīritadhammā vibhūtadhammā vibhāvitadhammā, "sabbe saṅkhārā dukkhā "ti saṅkhātadhammā –pe– "sabbe dhammā anattā "ti saṅkhātadhammā – pe– "avijjāpaccayā saṅkhārā "ti saṅkhātadhammā –pe– "yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman "ti saṅkhātadhammā ñātadhammā tulitadhammā tīritadhammā vibhūtadhammā vibhāvitadhammā.

Athavā tesaṃ khandhā saṅkhātā, dhātuyo saṅkhātā, āyatanāni saṅkhātāni, 5 gatiyo saṅkhātā, uppattiyo 6 saṅkhātā, paṭisandhi 7 saṅkhātā, bhavā saṅkhātā, saṃsārā saṅkhātā, vaṭṭā saṅkhātā. 8

Athavā te khandhapariyante ṭhitā, dhātupariyante ṭhitā, āyatanapariyante ṭhitā, gatipariyante ṭhitā, uppattipariyante9 ṭhitā, paṭisandhipariyante ṭhitā, bhavapariyante ṭhitā, saṃsārapariyante ṭhitā, vaṭṭapariyante ṭhitā, antime bhave10 ṭhitā, antime samussaye11 ṭhitā antimadehadharā arahanto.

“Tesāyaṃ12 pacchimakoṭi13 carimoyaṃ samussayo, jātimaraṇasaṃsāro natthi tesaṃ14 punabbhavo ”ti.

Taṃkāraṇā saṅkhātadhammā vuccanti arahanto khīṇāsavā ’ti - ye ca saṅkhātadhammā se.

1 9 saṅkhata dhammāse - Va, Ka. upapattipariyante - Ma, Syā. 2 10 sekkhā - Syā, evamuparipi. antimabhave - Syā. 3 11 puthu - PTS, evamuparipi. antimasamussaye - Syā. 4 12 tiritadhammā - Syā, PTS, evamuparipi. tesaṃ cāsaṃ - Ma, Syā; 5 āyatanāni saṃkhātā - Ma, Va, Ka. tesaṃ sāraṃ - Va, Ka; 6 upapattiyo - Ma, Syā. tesaṃ yaṃ - Pa. 7 13 paṭisandhiyo - Syā. pacchimako - Ma, Syā. 8 14 vaṭṭaṃ saṅkhātā - Pa. nesaṃ - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

1-7

“Những vị nào đã hiểu rõ Giáo Pháp (là các bậc A-la-hán) và những vị nào là các bậc Hữu Học đông đảo ở nơi này, tôi hỏi bậc Chín Chắn về oai nghi của những vị ấy, thưa Ngài, xin Ngài hãy nói lên.”

“Những vị nào đã hiểu rõ Giáo Pháp - Đã hiểu rõ Giáo Pháp: nói đến các bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Vì lý do gì mà những vị đã hiểu rõ Giáo Pháp được gọi là các bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt? Các vị ấy đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp; đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” đã hiểu rõ Giáo Pháp, –nt– rằng: “Tất cả các hành là khổ;” đã hiểu rõ Giáo Pháp, –nt– rằng: “Tất cả các pháp là vô ngã;” đã hiểu rõ Giáo Pháp, –nt– rằng: “Vô minh duyên cho các hành;” đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp rằng: “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.”

Hoặc là, đối với các vị ấy, các uẩn đã được hiểu rõ, các giới đã được hiểu rõ, các xứ đã được hiểu rõ, các cảnh giới tái sanh đã được hiểu rõ, các sự tái sanh đã được hiểu rõ, sự nối liền tái sanh đã được hiểu rõ, các hữu đã được hiểu rõ, sự luân hồi đã được hiểu rõ, sự luân chuyển đã được hiểu rõ.

Hoặc là, các vị ấy tồn tại trong giai đoạn cuối của các uẩn, tồn tại trong giai đoạn cuối của các giới, tồn tại trong giai đoạn cuối của các xứ, tồn tại trong giai đoạn cuối của cảnh giới tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự nối liền tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của kiếp sống, tồn tại trong giai đoạn cuối của luân hồi, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự luân chuyển, tồn tại

trong kiếp sống cuối cùng, tồn tại trong thân xác cuối cùng, với việc duy trì thân xác cuối cùng là các vị A-la-hán.

“Đối với các vị ấy, đây là lần cuối cùng, thân xác này là sau chót, việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với các vị ấy.”

Vì lý do ấy mà những vị đã hiểu rõ Giáo Pháp được gọi là các bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt; - ‘những vị nào đã hiểu rõ Giáo Pháp’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Ye ca sekhā puthū idhā ti - Sekhā ti kiṃkāraṇā vuccanti sekhā? Sikkhantīti sekhā. Kiñca sikkhanti? 1 Adhisīlampi sikkhanti adhicittampi sikkhanti adhipaññampi sikkhanti. Katamā 2 adhisīlasikkhā? Idha bhikkhu sīlavā hoti pātimokkha-saṃvarasaṃvuto viharati ācāragocarasampanno aṇumattesu vajjesu bhayadassāvī samādāya sikkhati sikkhāpadesu, khuddakopi sīlakkhandho 3 mahantopi sīlakkhandho 4 sīlaṃ patiṭṭhā ādi caraṇaṃ 5 saṃyamo saṃvaro mukhaṃ pamukhaṃ kusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Ayaṃ adhisīlasikkhā.

Katamā adhicittasikkhā? Idha bhikkhu vivicceva kāmehi –pe– paṭhamaṃ jhānaṃ – dutiyaṃ jhānaṃ – tatiyaṃ jhānaṃ – catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ adhicittasikkhā.

Katamā adhipaññāsikkhā? Idha bhikkhu paññavā hoti udayatthagāminiyā paññāya samannāgato ariyāya nibbedhikāya sammā dukkhakkhayagāminiyā. So idaṃ dukkhanti yathābhūtaṃ pajānāti, ayaṃ dukkhasamudayoti –pe– ayaṃ dukkhanirodhoti –pe– ayaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadāti yathābhūtaṃ pajānāti, ime āsavāti –pe– ayaṃ āsavasamudayoti –pe– ayaṃ āsavanirodhoti –pe– ayaṃ āsavanirodhagāminī paṭipadāti yathābhūtaṃ pajānāti. Ayaṃ adhipaññāsikkhā.

Imā tisso sikkhāyo āvajjantā 6 sikkhanti, jānantā sikkhanti, passantā sikkhanti, 7 paccavekkhantā sikkhanti 8 cittaṃ adhiṭṭhahantā sikkhanti, saddhāya adhimuccantā sikkhanti, viriyaṃ paggaṇhantā sikkhanti, satiṃ upaṭṭhapentā sikkhanti, cittaṃ samādahantā sikkhanti, paññāya pajānantā sikkhanti, abhiññeyyaṃ abhijānantā sikkhanti, pariññeyyaṃ parijānantā sikkhanti, pahātabbaṃ pajahantā sikkhanti, bhāvetabbaṃ bhāventā sikkhanti, sacchikātabbaṃ sacchikarontā sikkhanti ācaranti9 samācaranti samādāya vattanti. Taṃkāraṇā vuccanti sekhā.

Puthū ti bahukā. Ete sekhā sotāpannā ca paṭipannā ca sakādāgāmino ca paṭipannā ca anāgāmino ca paṭipannā ca arahanto ca paṭipannā ca.

Idhā ti imissā diṭṭhiyā imissā khantiyā imissā ruciyā imasmiṃ ādāye imasmiṃ dhamme imasmiṃ vinaye10 imasmiṃ dhammavinaye imasmiṃ pāvacane imasmiṃ brahmacariye imasmiṃ satthusāsane imasmiṃ attabhāve imasmiṃ manussaloke ’ti - ye ca sekhā puthū idha.

1 kiṃ sikkhanti - Syā. 2 katamā ca - Syā, PTS. 3 khuddako sīlakkhandho - Ma, Va, Ka. 4 mahanto sīlakkhandho - Ma, Va, Ka. 5 9 patiṭṭhā āvaraṇaṃ - Syā. sikkhanti caranti

ācaranti - Syā, PTS. 6 10 tisso sikkhā āvajjentā - Syā. imasmiṃ vinaye imasmiṃ dhamme - Syā. 7 passantā sikkhanti - itipāṭho Syā potthake na dissate. 8 paccavekkhantā sikkhanti - itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Và những vị nào là các bậc Hữu Học đông đảo ở nơi này - Các bậc Hữu Học: Vì lý do gì mà được gọi là các bậc Hữu Học? 'Các vị học tập' là các bậc Hữu Học. Và các vị học tập gì? Các vị học tập thắng giới, học tập thắng tâm, và học tập thắng tuệ. Việc nào là sự học tập về thắng giới? Ở đây, vị tỳ khưu là vị có giới, sống thu thúc với sự thu thúc của giới bổn Pātimokkha, thành tựu về hạnh kiểm và hành xứ, thấy sự sợ hãi trong các tội nhỏ nhặt, thọ trì và thực hành trong các điều học. Nhóm giới nhỏ, nhóm giới lớn, giới là nền tảng, phần khởi đầu, sự thực hành, sự ngăn giữ, sự thu thúc, sự mở đầu, sự dẫn đầu nhằm chứng đạt các thiện pháp; việc này là sự học tập về thắng giới.

Việc nào là sự học tập về thắng tâm? Ở đây, vị tỳ khưu ngay sau khi tách ly khỏi các dục, –nt– đạt đến và trú thiền thứ nhất –nt– thiền thứ nhì –nt– thiền thứ ba – nt– thiền thứ tư; việc này là sự học tập về thắng tâm.

Việc nào là sự học tập về thắng tuệ? Ở đây, vị tỳ khưu là vị có tuệ, thành tựu về tuệ hướng đến sự sanh diệt, góp phần vào sự thấu triệt cao thượng, dẫn đến việc cạn kiệt hoàn toàn của khổ. Vị ấy nhận biết đúng theo thực thể rằng: "Đây là Khổ," nhận biết đúng theo thực thể rằng: "Đây là nhân sanh Khổ," –nt– "Đây là sự diệt tận Khổ," – nt– "Đây là sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ," nhận biết đúng theo thực thể rằng: "Đây là các lậu hoặc," –nt– "Đây là nguyên nhân của các lậu hoặc," –nt– "Đây là sự diệt tận các lậu hoặc," –nt– "Đây là sự thực hành đưa đến sự diệt tận các lậu hoặc;" việc này là sự học tập về thắng tuệ.

Trong khi hướng tâm đến ba sự học tập này, các vị học tập; trong khi biết, các vị học tập; trong khi thấy, các vị học tập; trong khi quán xét lại, các vị học tập; trong khi quyết định tâm, các vị học tập; trong khi hướng đến đức tin, các vị học tập; trong khi ra sức tinh tấn, các vị học tập; trong khi thiết lập niệm, các vị học tập; trong khi tập trung tâm, các vị học tập; trong khi nhận biết bằng tuệ, các vị học tập; trong khi biết rõ pháp cần được biết rõ, các vị học tập; trong khi biết toàn diện pháp cần được biết toàn diện, các vị học tập; trong khi dứt bỏ pháp cần được dứt bỏ, các vị học tập; trong khi tu tập pháp cần được tu tập, các vị học tập; trong khi chứng ngộ pháp cần được chứng ngộ, các vị học tập, hành xử, hành theo, thọ trì và vận dụng; vì lý do ấy mà được gọi là các bậc Hữu Học.

Đông đảo: là có nhiều. Các bậc Hữu Học này là các bậc Nhập Lưu, các bậc đang đạt đến (quả vị Nhập Lưu), các bậc Nhất Lai, các bậc đang đạt đến (quả vị Nhất Lai), các bậc Bất Lai, các bậc đang đạt đến (quả vị Bất Lai), các bậc A-la-hán, 1 và các bậc đang đạt đến (quả vị A-la-hán).

Ở nơi này: ở quan điểm này, ở sự chấp nhận này, ở sự ưa thích này, ở sự nắm giữ này, ở Pháp này, ở Luật này, ở Pháp và Luật này, ở giáo lý này, ở Phạm hạnh này, ở lời dạy này của bậc Đạo Sư, ở bản thân này, ở thế giới loài người này; - 'và những vị nào là các

bậc Hữu Học đông đảo ở nơi này' là như thế.

1 Các bậc A-la-hán: có lẽ có sự nhầm lẫn ở đây khi các bậc A-la-hán cũng được xếp vào danh sách các bậc Sekha - Hữu Học (ND).

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Tesaṃ me nipako iriyaṃ puṭṭho pabrūhi mārisā ti tvaṃ hi 1 nipako paṇḍito paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvī 2 medhāvī. Tesaṃ saṅkhātadhammānaṃ ca sekhānaṃ ca. Iriyan ti 3 cariyaṃ vuttiṃ pavattiṃ 4 ācāraṃ gocaraṃ vihāraṃ paṭipadaṃ. Puṭṭho ti pucchito 5 yācito ajjhesito pasādito. Pabrūhī ti brūhi ācikkhāhi desehi paññāpehi 6 paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehi. Mārisā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ mārisā 'ti - tesaṃ me nipako iriyaṃ puṭṭho pabrūhi mārisa.

Tenāha so brāhmaṇo: "Ye ca saṅkhātadhammā se - ye ca sekhā puthū idha tesaṃ me nipako iriyaṃ - puṭṭho pabrūhi mārisā "ti.

1-8

Kāmesu nābhigijjheyya - manasā nāvilo 7 siyā kusalo sabbadhammānaṃ - sato bhikkhu paribbaje.

Kāmesu nābhigijjheyyā ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. Katame vatthukāmā? Manāpikā rūpā manāpikā saddā manāpikā gandhā manāpikā rasā manāpikā phoṭṭhabbā attharaṇā pāpuraṇā8 dāsidāsā ajeḷakā kukkuṭasūkarā hatthigavāssavaḷavā khettaṃ vatthuṃ9 hiraññaṃ suvaṇṇaṃ gāmanigamarājadhāniyo raṭṭhaṃ ca janapado ca koso ca koṭṭhāgāranaṃ ca yaṃ kiñci rajanīyaṃ vatthu10 vatthukāmā.

Api ca atītā kāmā anāgatā kāmā paccuppannā kāmā ajjhattā kāmā bahiddhā kāmā ajjhattabahiddhā kāmā hīnā kāmā majjhimā kāmā paṇītā kāmā āpāyikā kāmā mānusikā kāmā dibbā kāmā paccupaṭṭhitā kāmā nimmitā kāmā paranimmitā kāmā animmitā kāmā pariggahitā kāmā apariggahitā kāmā mamāyitā11 kāmā amamāyitā12 kāmā sabbepi kāmāvacarā dhammā sabbepi rūpāvacarā dhammā sabbepi arūpāvacarā dhammā taṇhāvatthukā taṇhārammaṇā kamanīyaṭṭhena13 rajanīyaṭṭhena madanīyaṭṭhena14 kāmā. Ime vuccanti vatthukāmā.

1 8 tvampi - Ma, Syā. pāvuraṇā - Ma. 2 9 vibhāvī - itisaddo Ma potthake na dissate. vatthu - Ma. 3 10 iriyaṃ - Ma, Syā. rajanīyavatthu - Ma, Syā; 4 vutti pavatti - Ma; vuttiṃ - Syā; rajaniyaṃ vatthu - PTS. 11 vattiṃ pavattiṃ - PTS. mamāyikā - Va, Ka. 5 12 puṭṭhoti puṭṭho pucchito - Syā. amamāyikā - Va, Ka. 6 13 paññapehi - Ma, Syā. kāmanīyaṭṭhena - Ma, Syā; 7 manasānāvilo - Ma, Syā; kāmanīyatthena - PTS. 14 manasā 'nāvilo - PTS. ramanīyaṭṭhena anissāraṭṭhenā 'ti Katthaci adhika pāṭhā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Tôi hỏi bậc Chín Chắn về oai nghi của những vị ấy, thưa Ngài, xin Ngài hãy nói lên: bởi vì Ngài là người chín chắn, sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự

thông minh. Của những vị ấy: của những vị đã hiểu rõ Giáo Pháp (A-la-hán) và của những vị Hữu Học. Về oai nghi: về hành động, về hành vi, về lối ứng xử, về cách hành xử, về hành xứ, về sự trú ngụ, về lối thực hành. (Được) hỏi: được vấn, được yêu cầu, được thỉnh cầu, được đặt niềm tin. Xin Ngài hãy nói lên: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ. Thưa Ngài: Từ 'mārisa' này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - 'tôi hỏi bậc Chín Chắn về oai nghi của những vị ấy, thưa Ngài, xin Ngài hãy nói lên' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Những vị nào đã hiểu rõ Giáo Pháp (là các bậc A-la-hán) và những vị nào là các bậc Hữu Học đông đảo ở nơi này, tôi hỏi bậc Chín Chắn về oai nghi của những vị ấy, thưa Ngài, xin Ngài hãy nói lên."

1-8

"Không nên khát khao ở các dục, không nên bị khuấy động bởi tâm, thiện xảo đối với tất cả các pháp, có niệm, vị tỳ khưu ra đi du phương."

Không nên khát khao ở các dục - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. Các loại nào là vật dục? Các sắc hợp ý, các thinh hợp ý, các hương hợp ý, các vị hợp ý, các xúc hợp ý, các vật trải lót, các vật đắp, các tôi trai và tớ gái, dê cừu, gà heo, voi bò ngựa lừa, ruộng, đất, vàng, bạc, làng mạc, thị trấn, kinh thành, quốc độ, xứ sở, khu trại, nhà kho, và bất cứ vật gì đưa đến sự luyến ái là vật dục.

Thêm nữa là các dục quá khứ, các dục vị lai, các dục hiện tại, các dục nội phần, các dục ngoại phần, các dục nội và ngoại phần, các dục hạ liệt, các dục trung bình, các dục cao quý, các dục thuộc địa ngục, các dục thuộc loài người, các dục thuộc cõi Trời, các dục hiện tiền, các dục được tạo ra, các dục được người khác tạo ra, các dục không được tạo ra, các dục thuộc sở hữu, các dục không thuộc sở hữu, các dục được chấp là của ta, các dục không được chấp là của ta, tính luôn tất cả các pháp dục giới, tất cả các pháp sắc giới, tất cả các pháp vô sắc giới, các dục có nền tảng là tham ái, có cảnh giới là tham ái, với ý nghĩa đưa đến sự ham muốn, với ý nghĩa đưa đến sự luyến ái, với ý nghĩa đưa đến sự say đắm. Các điều này được gọi là vật dục.

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Katame kilesakāmā? Chando kāmo rāgo kāmo chandarāgo kāmo saṅkappo kāmo rāgo kāmo saṅkapparāgo kāmo, yo kāmesu kāmacchando kāmarāgo kāmanandi 1 kāmataṇhā kāmasineho kāmapipāsā kāmapariḷāho kāmagedho kāmamucchā kāmajjhosānaṃ kāmogho kāmayogo kāmūpādānaṃ 2 kāmacchandanīvaraṇaṃ.

2. 3 Addasaṃ kāma, te mūlaṃ - saṅkappā kāma jāyasi, na taṃ saṅkappayissāmi - evaṃ kāma na hehisī ti. 4 Ime vuccanti kilesakāmā.

Gedho vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ.

Kāmesu nābhigijjheyyā ti kilesakāmena 5 vatthukāmesu nābhigijjheyya na paḷibuddheyya 6 agiddho assa7 agathito8 amucchito anajjhāpanno9 vītagedho

vigatagedho cattagedho vantagedho muttagedho pahīnagedho paṭinissaṭṭhagedho vītarāgo vigatarāgo cattarāgo vantarāgo muttarāgo pahīnarāgo paṭinissaṭṭharāgo nicchāto nibbuto sītibhūto sukhapaṭisaṃvedī brahmabhūtena attanā vihareyyā 'ti - kāmesu nābhigijjheyya.

Manasā nāvilo siyā ti - Mano ti yaṃ cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjā manoviññāṇadhātu. Kāyaduccaritena cittaṃ āvilaṃ hoti lulitaṃ10 eritaṃ ghaṭṭitaṃ calitaṃ bhantaṃ avūpasantaṃ, vacīduccaritena –pe– manoduccaritena –pe– rāgena –pe– dosena –pe– mohena –pe– kodhena –pe– upanāhena –pe– makkhena –pe– palāsena11 –pe– issāya –pe– macchariyena –pe– māyāya –pe– sāṭheyyena –pe– thambhena –pe– sārambhena –pe– mānena –pe– atimānena –pe– madena –pe– pamādena –pe– sabbakilesehi –pe– sabbaduccaritehi –pe– sabbadarathehi12 –pe– sabbapariḷāhehi –pe– sabbasantāpehi –pe– sabbākusalāhi saṅkhārehi13 cittaṃ āvilaṃ hoti lulitaṃ eritaṃ ghaṭṭitaṃ calitaṃ bhantaṃ avūpasantaṃ.

1 7 kāmanandī - Ma. assa - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. 2 8 kāmupādānaṃ - Ma, Syā. agadhito - Ma, Syā; 3 Gaṅgamālajātaka (421). agaddhito - PTS. 4 9 hohisī ti - PTS. anajjhopanno - Syā. 5 10 kilesakāmesu - Syā, PTS. luḷitaṃ - Ma, Syā, evamuparipi. 6 11 na palibundheyya - Ma; paḷāsena - Ma, Syā. 12 na palibujjheyya - Syā; sabbaḍāhehi - Ma. 13 na paligijjheyya na palibajjheyya - PTS. sabbākusalābhisaṅkhārehi - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Các loại nào là ô nhiễm dục? Mong muốn là dục, luyến ái là dục, mong muốn và luyến ái là dục, tư duy là dục, luyến ái là dục, tư duy và luyến ái là dục, (ô nhiễm dục) là sự mong muốn về dục, sự luyến ái về dục, niềm vui về dục, sự tham ái về dục, sự yêu mến về dục, sự nồng nhiệt về dục, sự thèm khát về dục, sự mê mẩn về dục, sự bám chặt vào dục, sự lôi cuốn của dục, sự gắn bó với dục, sự chấp thủ ở dục, sự che lấp do mong muốn về dục liên quan đến ngũ dục.

2. "Này dục, ta đã nhìn thấy gốc rễ của ngươi. Này dục, ngươi sanh lên từ sự tư duy. Ta sẽ không tư duy về ngươi nữa. Này dục, như vậy ngươi sẽ không hình thành." 1 Các điều này được gọi là ô nhiễm dục.

Thèm khát: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện.

Không nên khát khao ở các dục: không nên khát khao, không nên bị giữ lại ở các vật dục do ô nhiễm dục, nên là người không bị thèm khát, không bị buộc trói, không bị mê mẩn, không bị gần gũi, có sự thèm khát đã được xa lìa, có sự thèm khát đã được tách lìa, có sự thèm khát đã được từ bỏ, có sự thèm khát đã được tẩy trừ, có sự thèm khát đã được giải thoát, có sự thèm khát đã được dứt bỏ, có sự thèm khát đã được buông bỏ, có sự luyến ái đã được xa lìa, có sự luyến ái đã được tách lìa, có sự luyến ái đã được từ bỏ, có sự luyến ái đã được tẩy trừ, có sự luyến ái đã được giải thoát, có sự luyến ái đã được dứt bỏ, có sự luyến ái đã được buông bỏ, không còn khao khát, được tịch diệt, có trạng thái mát mẻ, có sự cảm thọ lạc, nên sống với trạng thái cao thượng tự thân; - 'không

nên khát khao ở các dục' là như thế.

Không nên bị khuấy động bởi tâm - Tâm: tức là tâm, ý, ý thức, trái tim, chất xám, ý, ý xứ, ý quyền, thức, thức uẩn, từ đó ý thức giới sanh lên. Do uế hạnh về thân, tâm bị khuấy động, bị khuấy rối, bị di động, bị đụng chạm, bị dao động, bị chao đảo, không được vắng lặng; do uế hạnh về khẩu –nt– do uế hạnh về ý –nt– do luyến ái – nt– do sân hận –nt– do si mê –nt– do giận dữ –nt– do thù hằn –nt– do gièm pha – nt– do ác ý –nt– do ganh tỵ –nt– do bỏn xẻn –nt– do xảo trá –nt– do lừa gạt –nt– do bướng bỉnh –nt– do hung hăng –nt– do ngã mạn –nt– do cao ngạo –nt– do đam mê –nt– do xao lãng –nt– do tất cả ô nhiễm –nt– do tất cả uế hạnh –nt– do mọi sự lo lắng –nt– do mọi sự bực bội –nt– do mọi sự nóng nảy –nt– do tất cả các pháp tạo tác bất thiện, tâm bị khuấy động, bị khuấy rối, bị di động, bị đụng chạm, bị dao động, bị chao đảo, không được vắng lặng.

1 Bổn Sanh Thợ Cạo Gaṅgamāla (421), TTPV tập 32, trang 311, câu kệ 1185.

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Manasā nāvilo siyā ti cittena anāvilo siyā alulito anerito aghaṭṭito acalito abhanto vūpasanto, āvilakare kilese jaheyya pajaheyya vinodeyya byantīkareyya anabhāvaṃ gameyya, āvilakarehi kilesehi ca ārato assa 1 virato paṭivirato nikkhanto nissaṭo 2 vippamutto visaññutto vimariyādīkatena cetasā vihareyyā 'ti - manasā nāvilo siyā.

Kusalo sabbadhammānan ti "sabbe saṅkhārā aniccā "ti kusalo sabbadhammānaṃ, "sabbe saṅkhārā dukkhā "ti kusalo sabbadhammānaṃ, "sabbe dhammā anattā "ti kusalo sabbadhammānaṃ, "avijjāpaccayā saṅkhārā "ti kusalo sabbadhammānaṃ, –pe– "yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman "ti kusalo sabbadhammānaṃ, evampi kusalo sabbadhammānaṃ.

Athavā aniccato kusalo sabbadhammānaṃ, dukkhato –pe– rogato – gaṇḍato – sallato – aghato – ābādhato – parato – palokato 3 – ītito – upaddavato – [asātato 4] – bhayato – upasaggato – calato – pabhaṅguto – addhuvato – atāṇato – alenato 5 – asaraṇato – asaraṇībhūtato – rittato – tucchato – suññato – anattato – ādīnavato – vipariṇāmadhammato – asārakato6 – aghamūlato – vadhakato – vibhavato – sāsavato – saṅkhatato – mārāmisato – jātidhammato – jarādhammato – vyādhidhammato7 – maraṇadhammato – sokaparidevadukkhadomanassupāyāsa- dhammato – saṅkilesikadhammato – samudayato – atthaṅgamato – assādato8 – ādīnavato – nissaraṇato9 kusalo sabbadhammānaṃ, evampi kusalo sabba- dhammānaṃ.

Athavā khandhakusalo dhātukusalo āyatanakusalo paṭiccasamuppādakusalo satipaṭṭhānakusalo sammappadhānakusalo iddhipādakusalo indriyakusalo balakusalo bojjhaṅgakusalo maggakusalo phalakusalo nibbānakusalo, evampi kusalo sabbadhammānaṃ.

1 assa - itisaddo Ma, Syā potthakesu na dissate. 2 6 nissaṭṭho - Syā, evamuparipi. asārato - PTS. 3 7 paralokato - PTS. byādhidhammato - Ma, Syā. 4 8 asātato - itisaddo Syā, PTS potthakesu dissate. anassādato - Syā, PTS. 5 9 aleṇato - Ma. anissaraṇato - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Không nên bị khuấy động bởi tâm: nên là người có tâm không bị khuấy động, không bị khuấy rối, không bị di động, không bị đụng chạm, không bị dao động, không bị chao đảo, được vắng lặng; nên dứt bỏ, nên dứt trừ, nên xua đi, nên làm chấm dứt, nên khiến cho không còn hiện hữu các ô nhiễm tạo ra trạng thái khuấy động; nên là người đã xa lánh, đã tránh khỏi, đã tránh xa, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc với các ô nhiễm tạo ra trạng thái khuấy động, nên sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'không nên bị khuấy động bởi tâm' là như thế.

Thiện xảo đối với tất cả các pháp: là thiện xảo đối với tất cả các pháp rằng: "Tất cả các hành là vô thường," thiện xảo đối với tất cả các pháp rằng: "Tất cả các hành là khổ," thiện xảo đối với tất cả các pháp rằng: "Tất cả các pháp là vô ngã," thiện xảo đối với tất cả các pháp rằng: "Vô minh duyên cho các hành," –nt– thiện xảo đối với tất cả các pháp rằng: "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt;" như vậy là 'thiện xảo đối với tất cả các pháp.'

Hoặc là, thiện xảo đối với tất cả các pháp là vô thường, thiện xảo đối với tất cả các pháp là khổ – là cơn bệnh – là mụt ghẻ – là mũi tên – là tai ương – là tật nguyền – là không sai khiến được – là tiêu hoại – là tai họa – là bất hạnh – [là không thú vị] – là sợ hãi – là nguy cơ – là thay đổi – là mảnh mai – là không bền – là không nơi nương náu – là không nơi trú ẩn – là không nơi nương nhờ – là trạng thái không nơi nương nhờ – là trống rỗng – là rỗng không – là trống không – là vô ngã – là bất lợi – là có bản chất biến đổi – là không có cốt lõi – là gốc gác của tai ương – là kẻ giết hại – là vật hư hỏng – là có sự rò rỉ – là bị tạo tác – là mồi nhử của Ma Vương – là có bản chất sanh ra – là có bản chất già – là có bản chất bệnh – là có bản chất chết – là có bản chất sầu–bi–khổ–ưu–não – là có bản chất ô nhiễm – là nhân sanh khởi – là sự biến hoại – là sự hứng thú – là sự bất lợi – là sự thoát ra; như vậy cũng là 'thiện xảo đối với tất cả các pháp.'

Hoặc là, thiện xảo về uẩn, thiện xảo về giới, thiện xảo về xứ, thiện xảo về tùy thuận duyên khởi, thiện xảo về việc thiết lập niệm, thiện xảo về chánh cần, thiện xảo về nền tảng của thần thông, thiện xảo về quyền, thiện xảo về lực, thiện xảo về yếu tố đưa đến giác ngộ, thiện xảo về Đạo, thiện xảo về Quả, thiện xảo về Niết Bàn; như vậy cũng là 'thiện xảo đối với tất cả các pháp.'

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Athavā sabbadhammā vuccanti dvādasāyatanāni. Cakkhuṃ ceva 1 rūpā ca sotaṃ ca saddā ca ghānaṃ ca gandhā ca jivhā ca rasā ca kāyo ca phoṭṭhabbā ca mano ca dhammā ca. Yato ca kho 2 ajjhattikabāhiresu āyatanesu chandarāgo 3 pahīno hoti ucchinnamūlo tālavatthukato anabhāvakato 4 āyatiṃ anuppādadhammo, ettāvatāpi kusalo sabbadhammānan 'ti - kusalo sabbadhammānaṃ.

Sato bhikkhu paribbaje ti - Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, vedanāsu vedanānupassanā-satipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, citte cittānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato,

dhammesu dhammānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato.

Aparehipi catūhi kāraṇehi sato: asatiparivajjanāya sato, satikaraṇīyānaṃ dhammānaṃ katattā sato, satipaṭipakkhānaṃ 5 dhammānaṃ hatattā sato, satinimittānaṃ dhammānaṃ apammuṭṭhattā 6 sato.

Aparehipi catūhi kāraṇehi sato: satiyā samannāgatattā sato, satiyā vasittā 7 sato, satiyā pāguññena samannāgatattā8 sato, satiyā apaccorohaṇatāya9 sato.

Aparehipi catūhi kāraṇehi sato: sattattā sato,10 santattā sato, samitattā sato, santadhammasamannāgatattā sato, buddhānussatiyā sato, dhammānussatiyā sato, saṅghānussatiyā sato, sīlānussatiyā sato, cāgānussatiyā sato, devatānussatiyā sato, ānāpānasatiyā11 sato, maraṇasatiyā12 sato, kāyagatāsatiyā sato, upasamānussatiyā sato. Yā sati anussati –pe– sammāsati satisambojjhaṅgo ekāyanamaggo, ayaṃ vuccati sati. Imāya satiyā upeto hoti samupeto upagato samupagato13 upapanno samupapanno14 samannāgato, ayaṃ15 vuccati sato.

1 8 cakkhu ceva - Ma. pāguññatāya - Syā, PTS. 2 9 yato ca - Ma, Syā. apaccorohaṇattāya - PTS, Pa. 3 10 rāgo - Syā. satiyā samannāgatattā sato - Ma; 4 anabhāvaṃkato - Ma; satattā sato - Syā, PTS. 11 anabhāvaṅgato - Syā, Va, Ka. ānāpānassatiyā - Ma. 5 12 satiparibandhānaṃ - Ma, PTS, Pa; maraṇassatiyā - Ma; satipaṭibandhānaṃ - Va, Ka. maraṇānussatiyā - Syā. 6 13 asammuṭṭhattā - Ma; upāgato samupāgato - Ma, Syā, PTS. 14 appamuṭṭhattā - Syā, PTS. sampanno - Va, Ka. 7 15 vasitattā - Ma, Syā, PTS. so - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Hoặc là, tất cả các pháp nói đến mười hai xứ: mắt và các sắc, tai và các thinh, mũi và các hương, lưỡi và các vị, thân và các xúc, ý và các pháp. Và thật vậy, khi nào sự mong muốn và luyến ái ở các xứ thuộc nội phần và ngoại phần được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai, cho đến như thế cũng là thiện xảo đối với tất cả các pháp; - 'thiện xảo đối với tất cả các pháp' là như thế.

Có niệm, vị tỳ khưu ra đi du phương - Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thọ trên các thọ, có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát tâm trên tâm, có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát pháp trên các pháp.

Có niệm còn bởi bốn lý do khác: Có niệm do lánh xa thất niệm, có niệm do trạng thái đã thực hành các pháp cần phải thực hành đối với niệm, có niệm do trạng thái đã tiêu diệt các pháp đối nghịch với niệm, có niệm do trạng thái không lơ là đối với các pháp ấn chứng của niệm.

Có niệm còn bởi bốn lý do khác: có niệm do trạng thái đã thành tựu về niệm, có niệm do trạng thái đã trú ở niệm, có niệm do trạng thái quen thuộc với niệm, có niệm do trạng thái không thối thất đối với niệm.

Có niệm còn bởi bốn lý do khác: có niệm do trạng thái tự tại, có niệm do trạng thái được an tịnh, có niệm do trạng thái được yên lặng, có niệm do trạng thái đã thành tựu pháp của bậc chân nhân. Có niệm do tùy niệm Phật, có niệm do tùy niệm Pháp, có niệm do tùy niệm Tăng, có niệm do tùy niệm giới, có niệm do tùy niệm xả thí, có niệm do tùy niệm Thiên, có niệm do niệm hơi thở vào - hơi thở ra, có niệm do niệm sự chết, có niệm do niệm đặt ở thân, có niệm do tùy niệm Niết Bàn. Niệm là sự tùy niệm, –nt– chánh niệm, niệm giác chi, con đường độc đạo; 1 điều này được gọi là niệm. Vị đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu niệm này, vị này được gọi là có niệm.

1 “Con đường độc đạo” hiểu theo nghĩa “con đường chỉ có một lối đi duy nhất, không rẽ thành hai nhánh,” không hiểu theo nghĩa “con đường duy nhất, con đường độc nhất.” Ekāyanamaggo ti ekamaggo; ayaṃ maggo na dvedhāpathabhūto ti evam attho daṭṭhabbo (Nidd. i, 52).

Cullaniddesapāḷi Ajitasuttaniddeso

Bhikkhū ti sattannaṃ dhammānaṃ bhinnattā bhikkhu: sakkāyadiṭṭhi bhinnā hoti, vicikicchā bhinnā hoti, sīlabbataparāmāso bhinno hoti, rāgo bhinno hoti, doso bhinno hoti, moho bhinno hoti, māno bhinno hoti, bhinnā 1 honti pāpakā akusalā dhammā saṃkilesikā ponobhavikā 2 sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇīyā.

3. “Pajjena katena 3 attanā (sabhiyāti bhagavā) parinibbānagato vitiṇṇakaṅkho vibhavañca bhavañca vippahāya vusitavā khīṇapunabbhavo 4 sa bhikkhū ”ti - sato bhikkhu.

Sato bhikkhu paribbaje ti - sato bhikkhu paribbaje: sato gaccheyya, sato tiṭṭheyya, sato nisīdeyya, sato seyyaṃ kappeyya, sato abhikkameyya, sato paṭikkameyya, sato ālokeyya, sato vilokeyya, sato sammiñjeyya, 5 sato pasāreyya, sato saṅghāṭipattacīvaraṃ dhāreyya, sato careyya, vihareyya irīyeyya 6 vatteyya pāleyya yapeyya yāpeyyā ’ti - sato bhikkhu paribbaje.

Tenāha bhagavā: “Kāmesu nābhigijjheyya - manasā nāvilo siyā kusalo sabbadhammānaṃ - sato bhikkhu paribbaje ”ti.

Saha gāthāpariyosānā ye te brāhmaṇena 7 saddhiṃ ekacchandā ekapayogā 8 ekādhippāyā ekavāsanavāsitā tesaṃ anekapāṇasahassānaṃ virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkhuṃ udapādi: “Yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ”ti. Tassa ca pana brāhmaṇassa9 anupādāya āsavehi cittaṃ vimucci. Saha arahattappattā ajinajaṭāvākacīratidaṇḍakamaṇḍalukesā ca massu10 ca antarahitā. Ajito11 bhaṇḍukāsāyavatthavasano12 saṅghāṭipattacīvaradharo [bhikkhu13] anvatthapaṭipattiyā pañjaliko bhagavantaṃ namassamāno nisinno hoti: “Satthā me bhante bhagavā, sāvako ’hamasmī ”ti.

Ajitasuttaniddeso samatto.

1 bhinnassa - Syā. 2 9 ponobbhavikā - Syā, evamuparipi. tassa brāhmaṇassa - Ma; 3 pajjotakatena - Sī. tassa ca brāhmaṇassa - Syā. 4 10 tiṇṇapunabbhavo - Sī. massū - Ma,

Syā. 5 11 samiñjeyya - Ma. ajito - itisaddo Ma, Syā potthakesu na dissate. 6 12 iriyeyya - Ma, Syā, PTS. bhaṇḍakāsāyavatthavasano - Syā. 7 saha gāthāpariyosānā tena brāhmaṇena - Syā, evamuparipi. 8 13 ekappayogā - Syā, evamuparipi. bhikkhu - itisaddo Syā potthake dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Ajita

Vị tỳ khưu: tỳ khưu do trạng thái đã phá vỡ bảy pháp: thân kiến được phá vỡ, hoài nghi được phá vỡ, sự bám víu vào giới và phận sự được phá vỡ, luyến ái được phá vỡ, sân hận được phá vỡ, si mê được phá vỡ, ngã mạn được phá vỡ, các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai được phá vỡ.

3. (Đức Thế Tôn nói: “Này Sabhiya,) vị đã tự mình thực hành theo đường lối, đã đi đến sự tịch diệt hoàn toàn (ô nhiễm), đã vượt qua sự nghi ngờ, đã lìa bỏ (hai thái cực) phi hữu và hữu, đã được hoàn mãn, có sự tái sanh đã được cạn kiệt, vị ấy là tỳ khưu;” - ‘vị tỳ khưu có niệm’ là như thế.

Có niệm, vị tỳ khưu ra đi du phương: có niệm, vị tỳ khưu ra đi du phương là vị có niệm khi đi, vị có niệm khi đứng, vị có niệm khi ngồi, vị có niệm khi nằm, vị có niệm khi đi tới, vị có niệm khi đi lui, vị có niệm khi nhìn qua, vị có niệm khi nhìn lại, vị có niệm khi co tay, vị có niệm khi duỗi tay, vị có niệm khi mang y hai lớp, bình bát, y phục, vị có niệm khi thực hành, khi trú ngụ, khi sinh hoạt, khi vận hành, khi bảo hộ, khi nuôi dưỡng, khi bảo dưỡng; - ‘có niệm, vị tỳ khưu ra đi du phương’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: “Không nên khát khao ở các dục, không nên bị khuấy động bởi tâm, thiện xảo đối với tất cả các pháp, có niệm, vị tỳ khưu ra đi du phương.”

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, Pháp nhãn không nhiễm bụi trần, không vết nhơ đã sanh khởi đến nhiều ngàn sinh mạng là những người có cùng sự mong muốn, có cùng sự thực hành, có cùng chủ tâm, có cùng sự huân tập thành thói quen (trong quá khứ) với vị Bà-la-môn ấy, rằng: “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Và hơn nữa, tâm của vị Bà-la-môn ấy đã không còn chấp thủ và đã được giải thoát khỏi các lậu hoặc. Ngay khi đạt đến phẩm vị A-la-hán, áo choàng da dê, tóc bện, y phục vỏ cây, gậy chống ba chân, bình nước, tóc, và râu đều biến mất. Ajita trở thành [vị tỳ khưu] có đầu cạo, mặc y phục vải màu ca-sa, mang y hai lớp, bình bát, và y, bằng hành động thuận theo đạo lý, đã ngồi xuống, chắp tay lên, cúi lạy đức Thế Tôn (nói rằng): “Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử.”

Diễn Giải Kinh Ajita được hoàn tất.

2. TISSAMETTEYYASUTTANIDDESO 1 2-1

Ko ’dha santusito loke (iccāyasmā tissametteyyo 2) kassa no 3 santi iñjitā ko ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippati 4 kaṃ brūsi mahāpuriso ’ti ko ’dha 5 sibbanim 6accagā.

Kodha santusito loke ti - ko loke tuṭṭho santuṭṭho attamano paripuṇṇa- saṅkappo ’ti - kodha santusito loke.

Iccāyasmā tissametteyyo ti - Iccā ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūri akkharasamavāyo byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatā nāmetaṃ 7 iccā ’ti. Āyasmā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ āyasmā ’ti. Tisso ti8 tassa brāhmaṇassa nāmaṃ saṅkhā9 samaññā paññatti vohāro nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo. Metteyyo ti10 tassa brāhmaṇassa gottaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro ’ti - iccāyasmā tissametteyyo.

Kassa no santi iñjitā ti taṇhiñjitaṃ diṭṭhiñjitaṃ māniñjitaṃ kilesiñjitaṃ kāmiñjitaṃ.11 Kassime iñjitā natthi, na santi na saṃvijjanti nūpalabbhanti, pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā12 abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā ’ti - kassa no santi iñjitā.

Ko ubhantamabhiññāyā ti ko ubho ante abhiññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā13 vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā ’ti - ko ubhantamabhiññāya.

Majjhe mantā na lippatī ti majjhe mantāya na lippati, alitto anupalitto nikkhanto nissaṭo vippamutto visaññutto vimariyādīkatena cetasā viharatī ’ti - majjhe mantā na lippati.

Kaṃ brūsi mahāpuriso ti mahāpuriso aggapuriso seṭṭhapuriso viseṭṭhapuriso pāmokkhapuriso uttamapuriso padhānapuriso pavarapuriso ’ti. Kaṃ brūsi: kaṃ kathesi kaṃ maññasi14 kaṃ bhaṇasi kaṃ passasi kaṃ voharasī ’ti 15 - kaṃ brūsi mahāpurisoti.

1 Tissametteyyamāṇavapucchāniddeso - Ma; 8 Tissametteyyamāṇavakapañhāniddeso - Syā. tissāti - Syā. 2 9 Tisso Metteyyo - PTS. saṅkhyāṇa - Pa. 3 10 na - PTS. metteyyāti - Syā. 4 11 limpati - Syā, evamuparipi. kammiñjitaṃ - Syā. 5 12 ko idha - Ma, Syā, PTS. paṭipassaddhā - Ma, evamuparipi. 6 13 sibbinim - Ma, evamuparipi. tirayitvā - Syā, evamuparipi. 7 14 padānupubbatāpetaṃ - Ma; maññesi - Syā. 15 padānupubbakametaṃ - Syā, PTS. vohāresīti - Syā.

2. DIỄN GIẢI KINH TISSAMETTEYYA 2-1

(Tôn giả Tissametteyya nói rằng:) “Ở đây, người nào được hài lòng ở thế gian? Đối với người nào các sự xao động không hiện hữu? Người nào, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị nhiễm bẩn ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ? Ngài nói ai là ‘bậc đại nhân’? Ở đây, người nào đã vượt qua thợ may (tham ái)?”

Ở đây, người nào được hài lòng ở thế gian? - Người nào ở thế gian được vui sướng, được vừa lòng, được hoan hỷ, có tâm tư được trọn vẹn; - ‘ở đây, người nào được hài lòng ở thế gian?’ là như thế.

Tôn giả Tissametteyya nói rằng - Rằng: Từ ‘icca’ này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn. Tôn giả: Từ ‘āyasmā’ này là lời nói yêu

mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng. Tissa: là tên của vị Bà-la-môn ấy, là sự ấn định, sự chỉ định, sự quy định, sự diễn tả, tên gọi, sự đặt tên, sự định danh, từ mô tả, tên hiệu, từ kêu gọi. Metteyya: là họ của vị Bà-la-môn ấy, là sự ấn định, sự chỉ định, sự quy định, sự diễn tả; - 'tôn giả Tissametteyya nói rằng' là như thế.

Đối với người nào các sự xao động không hiện hữu? - Sự xao động do tham ái, sự xao động do tà kiến, sự xao động do ngã mạn, sự xao động do ô nhiễm, sự xao động do (ngũ) dục. Đối với người nào, các sự xao động này không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - 'đối với người nào các sự xao động không hiện hữu?' là như thế.

Người nào sau khi biết rõ cả hai thái cực: Người nào sau khi biết rõ cả hai thái cực là sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; - 'người nào sau khi biết rõ cả hai thái cực' là như thế.

Không bị nhiễm bẩn ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ: nhờ vào trí tuệ mà không bị nhiễm bẩn ở khoảng giữa, đã không bị lấm nhơ, đã không bị vấy bẩn, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'không bị nhiễm bẩn ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ' là như thế.

Ngài nói ai là bậc đại nhân? - Bậc đại nhân là con người cao cả, con người hạng nhất, con người thù thắng, con người dẫn đầu, con người tối thượng, con người lỗi lạc, con người cao quý. Ngài nói ai: Ngài thuyết về ai, Ngài nghĩ về ai, Ngài nói đến ai, Ngài nhìn thấy ai, Ngài diễn tả về ai; - 'Ngài nói ai là bậc đại nhân?' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Tissametteyyasuttaniddeso

Kodha sibbanimaccagā ti ko idha sibbaniṃ taṇhaṃ accagā 1 upaccagā atikkanto samatikkanto vītivatto 'ti - kodha sibbanimaccagā.

Tenāha so brāhmaṇo: "Ko 'dha santusito loke (iccāyasmā tissametteyyo) kassa no santi iñjitā ko ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippati kaṃ brūsi mahāpuriso 'ti ko 'dha sibbanimaccagā "ti.

2-2

Kāmesu brahmacariyavā (metteyyāti bhagavā) vītataṇho sadā sato saṅkhāya nibbuto bhikkhu tassa no santi iñjitā.

Kāmesu brahmacariyavā ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca –pe– Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā.

Brahmacariyavā ti brahmacariyaṃ vuccati asaddhammasamāpattiyā ārati virati paṭivirati veramaṇī akiriyā akaraṇaṃ anajjhāpatti velā-anatikkamo. Api ca nippariyāyena 2 brahmacariyaṃ vuccati ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, seyyathīdaṃ3 sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvācā sammākammanto sammāājīvo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi. Yo iminā ariyena aṭṭhaṅgikena maggena upeto samupeto upagato samupagato4 upapanno samupapanno samannāgato, so

vuccati brahmacariyavā. Yathā ca dhanena ‘dhanavā ’ti vuccati, bhogena ‘bhogavā ’ti vuccati, yasena ‘yasavā ’ti vuccati, sippena ‘sippavā ’ti vuccati, sīlena ‘sīlavā ’ti vuccati, viriyena ‘viriyavā ’ti vuccati, paññāya ‘paññavā ’ti vuccati, vijjāya ‘vijjavā ’ti vuccati, evameva yo iminā ariyena aṭṭhaṅgikena maggena upeto samupeto upagato samupagato upapanno samupapanno samannāgato so vuccati brahmacariyavā ’ti - kāmesu brahmacariyavā.

1 3 ajjhagā - Ma. seyyathidaṃ - Ma. 2 4 nippariyāyavasena - PTS. upāgato samupāgato - Ma, Syā, PTS, Pu.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Tissametteyya

Ở đây, người nào đã vượt qua thợ may (tham ái)? - Ở đây, người nào đã vượt qua, đã vượt khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi thợ may tham ái? - ‘ở đây, người nào đã vượt qua thợ may (tham ái)?’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng:
(Tôn giả Tissametteyya nói rằng:)
“Ở đây, người nào được hài lòng ở thế gian?
Đối với người nào các sự xao động không hiện hữu?
Người nào, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị nhiễm bẩn ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ?
Ngài nói ai là ‘bậc đại nhân’?
Ở đây, người nào đã vượt qua thợ may (tham ái)?”
2-2

(Đức Thế Tôn nói: “Này Metteyya,) vị có Phạm hạnh về các dục, đã xa lìa tham ái, luôn luôn có niệm, sau khi đã suy xét, vị tỳ khưu được tịch diệt. Đối với vị ấy, các sự xao động không hiện hữu.

Vị có Phạm hạnh về các dục - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục.

Vị có Phạm hạnh: Phạm hạnh nói đến sự kiêng cữ, sự xa lánh, sự kiềm chế, sự tránh xa, sự không làm, sự không hành động, sự không vi phạm, sự không vượt qua lằn ranh đối với việc đạt đến các pháp thấp kém. Thêm nữa, theo cách không vòng vo, Phạm hạnh nói đến đạo lộ thánh thiện tám chi phần, tức là: chánh kiến, chánh tư duy, chánh ngữ, chánh nghiệp, chánh mạng, chánh tinh tấn, chánh niệm, chánh định. Vị nào đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu đạo lộ thánh thiện tám chi phần này, vị ấy được gọi là ‘vị có Phạm hạnh.’ Giống như với tài sản được gọi là ‘người có tài sản,’ với của cải được gọi là ‘người có của cải,’ với danh vọng được gọi là ‘người có danh vọng,’ với tài nghệ được gọi là ‘người có tài nghệ,’ với giới được gọi là ‘người có giới,’ với nỗ lực được gọi là ‘người có nỗ lực,’ với trí tuệ được gọi là ‘người có trí tuệ,’ với kiến thức được gọi là ‘người có kiến thức,’ tương tự y như vậy, người nào đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã tròn đủ,

đã thành tựu đạo lộ thánh thiện tám chi phần này, người ấy được gọi là ‘vị có Phạm hạnh;’ - ‘vị có Phạm hạnh về các dục’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Tissametteyyasuttaniddeso

Metteyyā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ gottena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - metteyyāti bhagavā.

Vītataṇho sadā sato ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –nt–dhammataṇhā. Yassesā taṇhā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattiyā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati vītataṇho vigatataṇho cattataṇho vantataṇho muttataṇho pahīnataṇho paṭinissaṭṭhataṇho vītarāgo vigatarāgo cattarāgo vantarāgo muttarāgo pahīnarāgo paṭinissaṭṭharāgo nicchāto nibbuto sītibhūto sukhapaṭisaṃvedī 1 brahmabhūtena attanā viharati. Sadā ti sadā sabbadā sabbakālaṃ niccakālaṃ dhuvakālaṃ satataṃ samitaṃ abbokiṇṇaṃ poṅkhānupoṅkhaṃ 2 udakomikājātaṃ 3 avīcisantatisahitaṃ 4 phussitaṃ 5 purebhattaṃ pacchābhattaṃ purimaṃ yāmaṃ majjhimaṃ yāmaṃ pacchimaṃ yāmaṃ 6 kāḷe juṇhe vasse hemante gimhe purime vayokhandhe majjhime vayokhandhe pacchime vayokhandhe. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento7 sato vedanāsu vedanānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, citte cittānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, dhammesu dhammānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato –pe– So vuccati sato ’ti - vītataṇho sadā sato.

Saṅkhāya nibbuto bhikkhū ti - Saṅkhā vuccati8 ñāṇaṃ, yā paññā pajānanā vicayo pavicayo –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Saṅkhāyā ti saṅkhāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti saṅkhāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti –pe– ‘avijjāpaccayā saṅkhārā ’ti –pe– ‘Yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti saṅkhāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā.

1 sukhappaṭisaṃvedī - Ma. 2 pokhānupokhaṃ - Syā. 3 udakūmikajātaṃ - Ma; udakummijātaṃ - Syā; udakummi[va]jātaṃ - PTS. 4 avici samaṅgi sahitaṃ - Syā. 5 7 phassitaṃ - Ma; phusitaṃ - Syā, PTS. bhāvitattā - Syā, evamuparipi. 6 8 purimayāmaṃ majjhimayāmaṃ pacchimayāmaṃ - Ma, Syā, PTS. saṅkhāti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Tissametteyya

Metteyya: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng họ. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn nói: Này Metteyya’ là như thế.

Đã xa lìa tham ái, luôn luôn có niệm - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Đối với vị nào, tham ái ấy đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, vị ấy được gọi là có tham ái đã được xa lìa, có tham ái đã được tách lìa, có tham ái đã

được từ bỏ, có tham ái đã được tẩy trừ, có tham ái đã được giải thoát, có tham ái đã được dứt bỏ, có tham ái đã được buông bỏ, có luyến ái đã được xa lìa, có luyến ái đã được tách lìa, có luyến ái đã được từ bỏ, có luyến ái đã được tẩy trừ, có luyến ái đã được giải thoát, có luyến ái đã được dứt bỏ, có luyến ái đã được buông bỏ, không còn khao khát, được tịch diệt, có trạng thái mát mẻ, có sự cảm thọ lạc, sống với trạng thái cao thượng tự thân. Luôn luôn: Luôn luôn là mọi lúc, mọi thời, thường khi, luôn khi, thường xuyên, liên tục, không gián đoạn, tiếp nối liên tục, sanh lên tuần tự (như sóng nước), không lưa thưa, không đứt khoảng, không ngừng lại, được liền lặn, trước bữa ăn, sau bữa ăn, vào canh đầu, vào canh giữa, vào canh cuối, vào hậu bán nguyệt, vào tiền bán nguyệt, vào mùa mưa, vào mùa lạnh, vào mùa nóng, ở chặng đầu của tuổi thọ, ở chặng giữa của tuổi thọ, ở chặng cuối của tuổi thọ. Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thọ trên các thọ, có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát tâm trên tâm, có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát pháp trên các pháp.–nt– vị ấy được gọi là có niệm; - 'đã xa lìa tham ái, luôn luôn có niệm' là như thế.

Sau khi đã suy xét, vị tỳ khưu được tịch diệt - Suy xét: nói đến trí, tức là tuệ, là sự nhận biết, sự chọn lựa, sự khám phá, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Sau khi đã suy xét: sau khi đã suy xét là sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; sau khi đã suy xét, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: "Tất cả các hành là vô thường," –nt– "Tất cả các hành là khổ," – nt– "Tất cả các pháp là vô ngã," –nt– "Vô minh duyên cho các hành," sau khi đã suy xét, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt."

Cullaniddesapāḷi Tissametteyyasuttaniddeso

Athavā aniccato saṅkhāya jānitvā –pe– dukkhato –pe– rogato –pe– gaṇḍato – pe– sallato –pe– nissaraṇato 1 saṅkhāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Nibbuto ti rāgassa nibbāpitattā nibbuto, dosassa nibbāpitattā nibbuto, mohassa nibbāpitattā nibbuto, kodhassa – upanāhassa – makkhassa – paḷāsassa – issāya – macchariyassa – māyāya – sāṭheyyassa – thambhassa – sārambhassa – mānassa – atimānassa – madassa – pamādassa – sabbakilesānaṃ – sabbaduccaritānaṃ – sabbadarathānaṃ – sabbapariḷāhānaṃ – sabbasantāpānaṃ – sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ nibbāpitattā nibbuto. Bhikkhū ti sattannaṃ dhammānaṃ bhinnattā bhikkhu –pe– vusitavā khīṇapunabbhavo sa bhikkhū 'ti - saṅkhāya nibbuto bhikkhu.

Tassa no santi iñjitā ti - Tassā ti arahato khīṇāsavassa. Iñjitā ti taṇhiñjitaṃ diṭṭhiñjitaṃ māniñjitaṃ kilesiñjitaṃ kāmiñjitaṃ, 2 tassime iñjitā natthi, na santi, na saṃvijjanti, nūpalabbhanti, pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā 'ti - tassa no santi iñjitā.

Tenāha bhagavā: “Kāmesu brahmacariyavā (metteyyāti bhagavā) vītataṇho sadā sato, saṅkhāya nibbuto bhikkhu tassa no santi iñjitā ”ti.

2-3

So ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippati taṃ brūmi mahāpuriso ’ti so ’dha 3 sibbanimaccagā.

So ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippatī ti - Antā ti dve antā: phasso eko anto,4 phassasamudayo dutiyo anto, phassanirodho majjhe. Atītaṃ eko anto, anāgataṃ dutiyo anto, paccuppannaṃ majjhe. Sukhā vedanā eko anto, dukkhā vedanā dutiyo anto, adukkhamasukhā vedanā majjhe. Nāmaṃ eko anto, rūpaṃ dutiyo anto, viññāṇaṃ majjhe. Cha ajjhattikāni āyatanāni eko anto, cha bāhirāni āyatanāni dutiyo anto, viññāṇaṃ majjhe. Sakkāyo eko anto, sakkāyasamudayo dutiyo anto, sakkāyanirodho majjhe. Mantā vuccati paññā yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi.

1 3 anissaraṇato - Syā. so idha - Ma. 2 4 kammiñjitaṃ - Syā. antoti phasso eko anto - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Tissametteyya

Hoặc là, sau khi đã suy xét, sau khi biết được –nt– là vô thường; sau khi đã suy xét, sau khi biết được là khổ –nt– là cơn bệnh –nt– là mụt ghẻ –nt– là mũi tên –nt– là sự thoát ra, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt. Được tịch diệt: có trạng thái đã được tịch diệt đối với luyến ái là đã được tịch diệt; có trạng thái đã được tịch diệt đối với sân hận là đã được tịch diệt; có trạng thái đã được tịch diệt đối với si mê là đã được tịch diệt; có trạng thái đã được tịch diệt đối với sự giận dữ – thù hằn – gièm pha – ác ý – ganh tỵ – bỏn xẻn – xảo trá – lừa gạt – bướng bỉnh – hung hăng – ngã mạn – cao ngạo – đam mê – xao lãng – tất cả ô nhiễm – tất cả uế hạnh – mọi sự lo lắng – mọi sự bực bội – mọi sự nóng nảy – tất cả các pháp tạo tác bất thiện là đã được tịch diệt. Vị tỳ khưu: tỳ khưu do trạng thái đã phá vỡ bảy pháp –nt– đã được hoàn mãn, có sự tái sanh đã được cạn kiệt, vị ấy là tỳ khưu; - ‘sau khi đã suy xét, vị tỳ khưu được tịch diệt’ là như thế.

Đối với vị ấy, các sự xao động không hiện hữu - Đối với vị ấy: đối với vị A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Các sự xao động: là sự xao động do tham ái, sự xao động do tà kiến, sự xao động do ngã mạn, sự xao động do ô nhiễm, sự xao động do (ngũ) dục. Đối với vị ấy, các sự xao động này không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - ‘đối với vị ấy, các sự xao động không hiện hữu’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Metteyya,) vị có Phạm hạnh về các dục, đã xa lìa tham ái, luôn luôn có niệm, sau khi đã suy xét, vị tỳ khưu được tịch diệt. Đối với vị ấy, các sự xao động không hiện hữu.

2-3

Vị ấy, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị lấm nhơ ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ. Ta nói vị ấy là 'bậc đại nhân.' Ở đây, vị ấy vượt qua thợ may (tham ái)."

Vị ấy, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị lấm nhơ ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ - Thái cực: là hai thái cực: xúc là một thái cực, nhân sanh khởi xúc là thái cực thứ hai, sự diệt tận xúc là khoảng giữa. Quá khứ là một thái cực, vị lai là thái cực thứ hai, hiện tại là khoảng giữa. Cảm thọ lạc là một thái cực, cảm thọ khổ là thái cực thứ hai, cảm thọ không khổ không lạc là khoảng giữa. Danh là một thái cực, sắc là thái cực thứ hai, thức là khoảng giữa. Sáu nội xứ là một thái cực, sáu ngoại xứ là thái cực thứ hai, thức là khoảng giữa. Sự chấp thân này là một thái cực, nhân sanh khởi sự chấp thân này là thái cực thứ hai, sự diệt tận việc chấp thân này là khoảng giữa. Trí tuệ nói đến tuệ. Tuệ là sự nhận biết, –nt– không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến.

Cullaniddesapāḷi Tissametteyyasuttaniddeso

Lepā ti dve lepā: taṇhālepo ca diṭṭhilepo ca.

Katamo taṇhālepo? Yāvatā taṇhāsaṅkhātena sīmakataṃ mariyādīkataṃ 1 odhikataṃ pariyantakataṃ 2 pariggahitaṃ mamāyitaṃ, idaṃ mama, etaṃ mama, ettakaṃ mama, ettāvatā mama rūpā saddā gandhā rasā phoṭṭhabbā attharaṇā pāpuraṇā dāsidāsā ajeḷakā kukkuṭasūkarā hatthigavāssavaḷavā khettaṃ vatthuṃ hiraññaṃ suvaṇṇaṃ gāmanigamarājadhāniyo raṭṭhaṃ ca janapado ca koso ca koṭṭhāgāraṃ ca kevalampi mahāpaṭhaviṃ taṇhāvasena mamāyati. Yāvatā aṭṭhasatataṇhāvicaritaṃ, 3 ayaṃ taṇhālepo.

Katamo diṭṭhilepo? Vīsativatthukā sakkāyadiṭṭhi, dasavatthukā micchādiṭṭhi, dasavatthukā antaggāhikā diṭṭhi, yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahaṇaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaṃyojanaṃ gāho paṭiggāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyesagāho viparītagāho vipallāsagāho 4 micchāgāho ayāthāvatasmiṃ yāthāvatanti gāho yāvatā dvāsaṭṭhidiṭṭhigatāni, ayaṃ diṭṭhilepo. 5

So ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippatī ti so ubho ca ante majjhañca mantāya abhiññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, na lippati na palippati na upalippati, alitto asaṃlitto anupalitto nikkhanto nissaṭo vippamutto visaṃyutto vimariyādīkatena cetasā viharatī 'ti - so ubhantamabhiññāya majjhe mantā na lippati.

Taṃ brūmi mahāpuriso ti mahāpuriso aggapuriso seṭṭhapuriso viseṭṭhapuriso pāmokkhapuriso uttamapuriso pavarapuriso 'ti, taṃ brūmi taṃ kathemi [taṁ maññāmi 6] taṃ bhaṇāmi taṃ dīpemi7 taṃ voharāmi.8

Āyasmā sāriputto bhagavantaṃ etadavoca: "Mahāpuriso9 mahāpurisoti bhante, vuccati. Kittāvatā nu kho bhante mahāpuriso hotī "ti? "Vimuttacittattā khvāhaṃ sāriputta 'mahāpuriso 'ti vadāmi.

1 mariyādītaṃ - itisaddo Ma potthake na dissate. 2 pariyantikataṃ - Syā. 3 aṭṭhasatataṇhāviparītaṃ - Syā. 4 7 vipariyesaggāho viparītaggāho vipallāsaggāho - Ma,

Syā. taṃ passāmi - Syā. 5 8 ayāthāvakasmiṃ yāthāvakanti - Ma, Syā. taṃ bhaṇāmi taṃ passāmi taṃ vohāremi - Syā. 6 taṃ maññāmi - itipāṭho Syā potthake dissate. 9 mahāpuriso - itisaddo Syā potthake dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Tissametteyya

Sự lấm nhơ: có hai sự lấm nhơ: lấm nhơ do tham ái và lấm nhơ do tà kiến.

Lấm nhơ do tham ái là điều nào? Cho đến vật đã được tạo lập ranh giới, đã được tạo lập biên giới, đã được tạo lập giới hạn, đã được tạo lập hạn định, đã thuộc sở hữu, đã được chấp là của ta bởi cái gọi là tham ái rằng: Cái này là của tôi, cái ấy là của tôi, chừng này là của tôi, cho đến chừng này là của tôi, các sắc, các thinh, các hương, các vị, các xúc, các vật trải, các vật đắp, các tôi trai tớ gái, các con dê cừu, các con gà, heo, voi, bò ngựa, lừa, ruộng, đất, vàng, bạc, làng, trị trấn, kinh thành, quốc độ, xứ sở, khu trại, nhà kho của tôi, và luôn cả toàn thể đại địa cầu, đều được chấp là của ta do tác động của tham ái, được giải rộng ra cho đến 108 ái; điều này là lấm nhơ do tham ái.

Lấm nhơ do tà kiến là điều nào? Thân kiến có 20 nền tảng, tà kiến có 10 nền tảng, hữu biên kiến có 10 nền tảng, quan điểm nào có hình thức như vậy là sự đi đến tà kiến, có sự nắm giữ của tà kiến, có sự hiểm trở của tà kiến, có sự bóp méo của tà kiến, có sự xáo động của tà kiến, có sự ràng buộc của tà kiến, là sự nắm lấy, sự chấp nhận, sự chấp chặt, sự bám víu, con đường xấu, con đường sai trái, bản thể sai trái, ngoại giáo, sự nắm lấy đường lối trái nghịch, sự nắm lấy điều sai lệch, sự nắm lấy điều trái khuấy, sự nắm lấy điều sai trái, sự nắm lấy điều không xác đáng cho là xác đáng, cho đến 62 tà kiến; điều này là lấm nhơ do tà kiến.

Vị ấy, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị lấm nhơ ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ: là sau khi biết rõ, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt cả hai thái cực và khoảng giữa nhờ vào trí tuệ, vị ấy không bị lấm nhơ, không bị nhiễm bẩn, không bị vấy bẩn, đã không bị lấm nhơ, đã không bị nhiễm bẩn, đã không bị vấy bẩn, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'vị ấy, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị lấm nhơ ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ' là như thế.

Ta nói vị ấy là bậc đại nhân: Bậc đại nhân là con người cao cả, con người hạng nhất, con người thù thắng, con người dẫn đầu, con người tối thượng, con người cao quý,' như thế Ta nói về vị ấy, Ta thuyết về vị ấy, [Ta nghĩ về vị ấy,] Ta phát ngôn về vị ấy, Ta giảng giải về vị ấy, Ta diễn tả về vị ấy.

Đại đức Sāriputta đã nói với đức Thế Tôn điều này: "Bạch Ngài, 'bậc đại nhân, bậc đại nhân' được nói đến. Bạch Ngài, vậy cho đến mức nào thì trở thành bậc đại nhân?" "Này Sāriputta, người có tâm đã được giải thoát, Ta nói là 'bậc đại nhân.'

Cullaniddesapāḷi Tissametteyyasuttaniddeso

Avimuttacittattā 1 no mahāpuriso 'ti vadāmi. Kathaṃ ca sāriputta, vimuttacitto hoti? Idha sāriputta, bhikkhu ajjhattaṃ kāye kāyānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā

vineyya loke abhijjhādomanassaṃ, tassa kāye kāyānupassino viharato cittaṃ virajjati vimuccati anupādāya āsavehi; vedanāsu –pe– citte –pe– dhammesu dhammānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā vineyya loke abhijjhādomanassaṃ, tassa dhammesu dhammānupassino viharato cittaṃ virajjati vimuccati anupādāya āsavehi. Evaṃ kho sāriputta, vimuttacitto hoti. 2 Vimuttacittattā khvāhaṃ sāriputta, mahāpurisoti vadāmi. Avimuttacittattā1 no mahāpurisoti vadāmī ”ti; 3 - taṃ brūmi mahāpuriso ’ti.

Sodha sibbanimaccagā ti sibbanī vuccati taṇhā. Yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Yassesā sibbanī taṇhā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so sibbaniṃ taṇhaṃ accagā upaccagā atikkanto samatikkanto vītivatto ’ti - sodha sibbanimaccagā.

Tenāha bhagavā: “So ubhantamabhiññāya majjhe mattā na lippati taṃ brūmi mahāpurisoti so’dha sibbanimaccagā ”ti.

Saha gāthāpariyosānā ye te brāhmaṇena 4 saddhiṃ ekacchandā ekapayogā ekādhippāyā ekavāsanavāsitā, tesaṃ anekapāṇasahassānaṃ virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkhuṃ udapādi: ‘Yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti. Tassa brāhmaṇassa5 anupādāya āsavehi cittaṃ vimucci. Saha arahattappattā ajinajaṭāvākacīratidaṇḍakamaṇḍalukesā ca massu6 ca antarahitā. Bhaṇḍukāsāyavatthavasano saṅghāṭipattacīvaradharo anavatthapaṭipattiyā pañjaliko bhagavantaṃ namassamāno nisinno hoti: “Satthā me bhante bhagavā, sāvako’ hama’smī ”ti.

Tissametteyyasuttaniddeso samatto.

1 adhimuttacittā - Syā, Pana. 2 evaṃ kho, sāriputta, bhikkhu vimuttacitto hoti - Ma; evaṃ kho sārīputta bhikkhu vimuttacitto - Syā. 3 5 Satipaṭṭhānasaṃyutta, Nālakavagga, Mahāpurisasutta. tassa ca brāhmaṇassa - Syā. 4 6 saha gāthāpariyosānā tena brāhmaṇena - Syā. massū - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Tissametteyya

Người có tâm chưa được giải thoát, Ta nói ‘không phải là bậc đại nhân.’ Ở đây, này Sāriputta, vị tỳ khưu sống có sự quan sát thân trên thân thuộc nội phần, có nhiệt tâm, có sự nhận biết rõ rệt, có niệm, sau khi đã loại trừ tham đắm và ưu phiền ở thế gian. Đối với vị ấy, trong khi đang sống có sự quan sát thân trên thân, tâm của vị ấy được lìa khỏi luyến ái, được giải thoát khỏi các lậu hoặc không còn chấp thủ; –nt– trên các thọ –nt– trên tâm –nt– sống có sự quan sát pháp trên các pháp, có nhiệt tâm, có sự nhận biết rõ rệt, có niệm, sau khi đã loại trừ tham đắm và ưu phiền ở thế gian. Đối với vị ấy, trong khi đang sống có sự quan sát pháp trên các pháp, tâm của vị ấy được lìa khỏi luyến ái, được giải thoát khỏi các lậu hoặc không còn chấp thủ. Như vậy, này Sāriputta là có tâm đã được giải thoát. Này Sāriputta, người có tâm đã được giải thoát, Ta nói là ‘bậc đại nhân.’ Người có tâm chưa được giải thoát, Ta nói ‘không phải là bậc đại nhân;’ - ‘Ta nói vị ấy là bậc đại nhân’ là như thế.

Ở đây, vị ấy vượt qua thợ may (tham ái) - Thợ may nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với người nào, thợ may tham ái ấy là đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy đã vượt qua, đã vượt khỏi, là đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi thợ may tham ái; - 'ở đây, vị ấy vượt qua thợ may (tham ái)' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Vị ấy, sau khi biết rõ cả hai thái cực, không bị lấm nhơ ở khoảng giữa nhờ vào trí tuệ. Ta nói vị ấy là 'bậc đại nhân.' Ở đây, vị ấy vượt qua thợ may (tham ái)."

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, Pháp nhãn không nhiễm bụi trần, không vết nhơ đã sanh khởi đến nhiều ngàn sinh mạng là những người có cùng sự mong muốn, có cùng sự thực hành, có cùng chủ tâm, có cùng sự huân tập thành thói quen (trong quá khứ) với vị Bà-la-môn ấy, rằng: "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt." Và hơn nữa, tâm của vị Bà-la-môn ấy đã không còn chấp thủ và đã được giải thoát khỏi các lậu hoặc. Ngay khi đạt đến phẩm vị A-la-hán, áo choàng da dê, tóc bện, y phục vỏ cây, gậy chống ba chân, bình nước, tóc, và râu đều biến mất. Vị ấy có đầu cạo, mặc y phục vải màu ca-sa, mang y hai lớp, bình bát, và y, bằng hành động thuận theo đạo lý, đã ngồi xuống, chắp tay lên, cúi lạy đức Thế Tôn (nói rằng): "Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử."

Diễn Giải Kinh Tissametteyya được hoàn tất.

3. PUṆṆAKASUTTANIDDESO

3-1

Anejaṃ mūladassāviṃ (iccāyasmā puṇṇako) atthi pañhena āgamaṃ kiṃ nissitā isayo manujā khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu 1 puthū idha 2 loke pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Anejaṃ mūladassāvin ti - Ejā vuccati taṇhā. Yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sā ejā taṇhā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā 3 āyatiṃ anuppādadhammā. Tasmā buddho anejo. Ejāya pahīnattā anejo. Bhagavā lābhepi na iñjati, alābhepi na iñjati, yasepi na iñjati, ayasepi na iñjati, pasaṃsāyapi na iñjati nindāyapi na iñjati, sukhepi na iñjati, dukkhepi na iñjati, na calati na vedhati nappavedhatī 'ti - anejaṃ. Mūladassāvin ti bhagavā mūladassāvī hetudassāvī nidānadassāvī sambhavadassāvī pabhavadassāvī samuṭṭhānadassāvī āhāradassāvī ārammaṇadassāvī paccayadassāvī samudaya-dassāvī.

Tīṇi akusalamūlāni: lobho akusalamūlaṃ, doso akusalamūlaṃ, moho akusalamūlaṃ. Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Tīṇimāni bhikkhave nidānāni kammānaṃ samudayāya. Katamāni tīṇi? 4 Lobho nidānaṃ kammānaṃ samudayāya, doso nidānaṃ kammānaṃ samudayāya, moho nidānaṃ kammānaṃ samudayāya. Na bhikkhave lobhajena kammena dosajena kammena mohajena kammena devā paññāyanti, manussā

paññāyanti, yā vā panañññāpi kāci sugatiyo. Atha kho bhikkhave lobhajena kammena dosajena kammena mohajena kammena nirayo paññāyati, tiracchānayoni paññāyati, pettivisayo5 paññāyati, yā vā panañññāpi kāci duggatiyo niraye tiracchānayoniyā pettivisaye6 attabhāvābhinibbattiyā. Imāni tīṇi akusalamūlānī ”ti7 bhagavā jānāti passati. Evampi bhagavā mūladassāvī –pe– samudayadassāvī.

1 yaññamakappiṃsu - Syā, evamuparipi. 2 4 puthūdha - Ma, Syā; katamāni tīṇi - itipāṭho Syā potthake na dissate. 5 puthu ’dha - PTS. pittivisayo - Syā, PTS. 3 6 anabhāvaṃkatā - Ma; pittivisaye - Syā, PTS. anabhāvaṃgatā - Va, Ka. 7 Aṅguttaranikāya, Chakkanipāta, Devatāvaggo, Nidānasuttaṃ.

3. DIỄN GIẢI KINH PUṆṆAKA

3-1

(Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) “Với ý định hỏi câu hỏi, tôi đã đi đến bậc không dục vọng, bậc có sự nhìn thấy gốc rễ (của các pháp): ‘Nương tựa vào điều gì, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian. Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này.”

Bậc không dục vọng, bậc có sự nhìn thấy gốc rễ (của các pháp) - Dục vọng: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với đức Phật Thế Tôn, dục vọng tham ái ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai. Vì thế, đức Phật là bậc không dục vọng. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với dục vọng mà trở thành không dục vọng, đức Thế Tôn không xao động vì lợi lộc, không xao động vì không lợi lộc, không xao động vì danh vọng, không xao động vì không danh vọng, không xao động vì lời khen, không xao động vì lời chê, không xao động vì hạnh phúc, không xao động vì khổ đau, không dao động, không run rẩy, không chấn động; - ‘không dục vọng’ là như thế. Bậc có sự nhìn thấy gốc rễ (của các pháp): Đức Thế Tôn có sự nhìn thấy gốc rễ, có sự nhìn thấy nhân, có sự nhìn thấy căn nguyên, có sự nhìn thấy nguồn xuất phát, có sự nhìn thấy nguồn sanh khởi, có sự nhìn thấy nguồn phát khởi, có sự nhìn thấy yếu tố nuôi dưỡng, có sự nhìn thấy đối tượng, có sự nhìn thấy duyên khởi, có sự nhìn thấy nhân sanh khởi.

Ba gốc rễ của bất thiện: tham là gốc rễ của bất thiện, sân là gốc rễ của bất thiện, si là gốc rễ của bất thiện. Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Ba pháp này, này các tỳ khưu, là căn nguyên đưa đến sanh khởi các nghiệp. Ba điều nào? Tham là căn nguyên đưa đến sanh khởi các nghiệp, sân là căn nguyên đưa đến sanh khởi các nghiệp, si là căn nguyên đưa đến sanh khởi các nghiệp. Này các tỳ khưu, không phải do nghiệp sanh lên bởi tham, do nghiệp sanh lên bởi sân, do nghiệp sanh lên bởi si, mà chư Thiên được biết đến, loài người được biết đến, hoặc thậm chí bất cứ cảnh giới an vui nào khác. Quả thật, này các tỳ khưu, do nghiệp sanh lên bởi tham, do nghiệp sanh lên bởi sân, do nghiệp sanh lên bởi si, mà địa ngục được biết đến, loài thú được biết đến, thân phận ngạ quỷ được biết đến, hoặc thậm chí bất cứ cảnh giới khổ đau nào

khác: ở địa ngục, ở loài thú, ở thân phận ngạ quỷ tùy theo sự tái sanh của bản thân. Đây là ba gốc rễ của bất thiện," đức Thế Tôn biết và thấy như thế. 'Đức Thế Tôn có sự nhìn thấy gốc rễ –nt– có sự nhìn thấy nhân sanh khởi' là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Tīṇī kusalamūlāni: alobho kusalamūlaṃ, adoso kusalamūlaṃ, amoho kusalamūlaṃ. Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Tīṇimāni –pe– Na bhikkhave alobhajena kammena adosajena kammena amohajena kammena nirayo paññāyati, tiracchānayoni paññāyati, pettivisayo paññāyati, yā vā panaññāpi kāci duggatiyo. Atha kho bhikkhave, alobhajena kammena adosajena kammena amohajena kammena devā paññāyanti, manussā paññāyanti, yā vā panaññāpi kāci sugatiyo devesu ca manussesu ca 1 attabhāvābhinibbattiyā. Imāni tīṇi kusalamūlānī "ti 2 bhagavā jānāti passati. Evampi bhagavā mūladassāvī –pe– samudayadassāvī.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Ye keci bhikkhave dhammā akusalā akusalabhāgiyā akusalapakkhikā sabbete avijjāmūlakā avijjāsamosaraṇā, avijjāsamugghātā, sabbe te samugghātaṃ gacchantī "ti bhagavā jānāti passati. Evampi bhagavā mūladassāvī – pe– samudayadassāvī.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Ye kecime bhikkhave dhammā kusalā kusalabhāgiyā kusalapakkhikā sabbe te appamādamūlakā, appamādasamosaraṇā, appamādo tesaṃ dhammānaṃ aggamakkhāyatī "ti bhagavā jānāti passati. Evampi bhagavā mūladassāvī –pe– samudayadassāvī.

Athavā bhagavā jānāti passati "avijjā mūlaṃ saṅkhārānaṃ, saṅkhārā mūlaṃ viññāṇassa, viññāṇaṃ mūlaṃ nāmarūpassa, nāmarūpaṃ mūlaṃ saḷāyatanassa, saḷāyatanaṃ mūlaṃ phassassa, phasso mūlaṃ vedanāya, vedanā mūlaṃ taṇhāya, taṇhā mūlaṃ upādānassa, upādānaṃ mūlaṃ bhavassa, bhavo mūlaṃ jātiyā, jāti mūlaṃ jarāmaraṇassā "ti bhagavā jānāti passati. Evampi bhagavā mūladassāvī –pe– samudayadassāvī.

Athavā, bhagavā jānāti passati "cakkhu mūlaṃ cakkhurogānaṃ, sotaṃ mūlaṃ sotarogānaṃ, ghānaṃ mūlaṃ ghānarogānaṃ, jivhā mūlaṃ jivhārogānaṃ, kāyo mūlaṃ kāyarogānaṃ, mano mūlaṃ cetasikānaṃ dukkhānan "ti bhagavā jānāti passati. Evampi bhagavā mūladassāvī hetudassāvī nidānadassāvī sambhavadassāvī pabhavadassāvī samuṭṭhānadassāvī āhāradassāvī ārammaṇadassāvī paccayadassāvī, samudayadassāvī 'ti - anejaṃ mūladassāviṃ.

1 deve ca manusse ca - Ma, Syā, PTS. 2 Aṅguttaranikāya, Chakkanipāta, Devatāvaggo, Nidānasuttaṃ.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Ba gốc rễ của thiện: vô tham là gốc rễ của thiện, vô sân là gốc rễ của thiện, vô si là gốc rễ của thiện. Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Ba pháp này, –nt– Này các tỳ khưu, không phải do nghiệp sanh lên bởi vô tham, do nghiệp sanh lên bởi vô sân, do nghiệp sanh lên bởi vô si, mà địa ngục được biết đến, loài thú được biết đến, thân phận

ngạ quỷ được biết đến, hoặc thậm chí bất cứ cảnh giới khổ đau nào khác. Quả thật, này các tỳ khưu, do nghiệp sanh lên bởi vô tham, do nghiệp sanh lên bởi vô sân, do nghiệp sanh lên bởi vô si, mà chư Thiên được biết đến, nhân loại được biết đến, hoặc thậm chí bất cứ cảnh giới an vui nào khác: ở chư Thiên và ở loài người tùy theo sự tái sanh của bản thân. Đây là ba gốc rễ của thiện," đức Thế Tôn biết và thấy như thế. 'Đức Thế Tôn có sự nhìn thấy gốc rễ –nt– có sự nhìn thấy nhân sanh khởi' là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, bất cứ những pháp nào là bất thiện, dự phần vào bất thiện, thuộc về nhóm bất thiện, tất cả những pháp ấy có gốc rễ ở vô minh, có vô minh là nơi hội tụ; do sự tiêu diệt vô minh, tất cả những pháp ấy đi đến sự tiêu diệt," đức Thế Tôn biết và thấy như thế. 'Đức Thế Tôn có sự nhìn thấy gốc rễ –nt– có sự nhìn thấy nhân sanh khởi' còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, bất cứ những pháp nào là thiện, dự phần vào thiện, thuộc về nhóm thiện, tất cả những pháp ấy có gốc rễ ở sự không xao lãng, có sự không xao lãng là nơi hội tụ; sự không xao lãng được xem là hàng đầu trong số các pháp ấy," đức Thế Tôn biết và thấy như thế. 'Đức Thế Tôn có sự nhìn thấy gốc rễ –nt– có sự nhìn thấy nhân sanh khởi' còn là như vậy.

Hoặc là, đức Thế Tôn biết và thấy rằng: "Vô minh là gốc rễ của các hành, 'các hành là gốc rễ của thức, thức là gốc rễ của danh sắc, danh sắc là gốc rễ của sáu xứ, sáu xứ là gốc rễ của xúc, xúc là gốc rễ của thọ, thọ là gốc rễ của ái, ái là gốc rễ của thủ, thủ là gốc rễ của hữu, hữu là gốc rễ của sanh, sanh là gốc rễ của lão, tử," đức Thế Tôn biết và thấy như thế. 'Đức Thế Tôn có sự nhìn thấy gốc rễ –nt– có sự nhìn thấy nhân sanh khởi' còn là như vậy.

Hoặc là, đức Thế Tôn biết và thấy rằng: "Mắt là gốc rễ của các bệnh ở mắt, tai là gốc rễ của các bệnh ở tai, mũi là gốc rễ của các bệnh ở mũi, lưỡi là gốc rễ của các bệnh ở lưỡi, thân là gốc rễ của các bệnh ở thân, ý là gốc rễ của các nỗi khổ thuộc về tâm," đức Thế Tôn biết và thấy như thế. 'Đức Thế Tôn có sự nhìn thấy gốc rễ, có sự nhìn thấy nhân, có sự nhìn thấy căn nguyên, có sự nhìn thấy nguồn xuất phát, có sự nhìn thấy nguồn sanh khởi, có sự nhìn thấy nguồn phát khởi, có sự nhìn thấy yếu tố nuôi dưỡng, có sự nhìn thấy đối tượng, có sự nhìn thấy duyên khởi, có sự nhìn thấy nhân sanh khởi' còn là như vậy; - 'bậc không dục vọng, bậc có sự nhìn thấy gốc rễ (của các pháp)' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Iccāyasmā puṇṇako ti - Iccā ti padasandhi –pe– iccāyasmā puṇṇako.

Atthi pañhena āgaman ti pañhena atthiko āgatomhi, 1 pañhaṃ pucchitukāmo āgatomhi, 2 pañhaṃ sotukāmo āgatomhī 'ti 3 - evampi 'atthi pañhena āgamaṃ.' Athavā pañhatthikānaṃ pañhaṃ pucchitukāmānaṃ 4 pañhaṃ sotukāmānaṃ āgamanaṃ 5 abhikkamanaṃ upasaṅkamanaṃ payirupāsanaṃ atthī 'ti - evampi 'atthi pañhena āgamaṃ.' Athavā pañhāgamo tuyhaṃ atthi, tvampi pahū visavī alamatto 6 mayā pucchitaṃ 7 kathetuṃ vissajjetuṃ 8 vahassetaṃ bhāran 'ti 9 - evampi 'atthi pañhena āgamaṃ.'

Kiṃ nissitā isayo manujā ti - [Kiṁnissitā ti10] kiṃ nissitā āsitā11 allīnā upagatā ajjhositā adhimuttā.12 Isayo ti isināmakā ye keci isipabbajjaṃ pabbajitā: ājīvakā nighaṇṭhā13 jaṭilā tāpasā. Manujā ti manussā vuccantī ’ti - kiṃ nissitā isayo manujā.

Khattiyā brāhmaṇā devatānan ti - Khattiyā ti ye keci khattiyajātikā. Brāhmaṇā ti ye keci bhovādikā. Devatānan ti ājīvakasāvakānaṃ ājīvakā devatā, nighaṇṭhasāvakānaṃ nighaṇṭhā devatā, jaṭilasāvakānaṃ jaṭilā devatā, paribbājakasāvakānaṃ paribbājakā devatā, avaruddhakasāvakānaṃ avaruddhakā14 devatā, hatthivatikānaṃ hatthī devatā, assavatikānaṃ assā devatā, govatikānaṃ gāvo devatā, kukkuravatikānaṃ kukkurā devatā, kākavatikānaṃ kākā devatā, vāsudevavatikānaṃ vāsudevo devatā, baladevavatikānaṃ baladevo devatā, puṇṇabhaddavatikānaṃ puṇṇabhaddo devatā, maṇibhaddavatikānaṃ maṇibhaddo devatā, aggivatikānaṃ aggi devatā, nāgavatikānaṃ nāgā devatā, supaṇṇavatikānaṃ supaṇṇā devatā, yakkhavatikānaṃ yakkhā devatā, asuravatikānaṃ asurā devatā, gandhabbavatikānaṃ gandhabbā devatā, mahārājavatikānaṃ mahārājāno devatā, candavatikānaṃ cando devatā, suriyavatikānaṃ suriyo devatā, indavatikānaṃ indo devatā, brahmavatikānaṃ brahmā devatā, devavatikānaṃ devo15 devatā disāvatikānaṃ disā devatā, ye yesaṃ dakkhiṇeyyā te tesaṃ devatā ’ti - khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ.

1 pañhatthikamhā āgatā - Syā, PTS. 2 pañhaṃ pucchitukāmamhā āgatā - Syā; pucchik’ amhā āgatā - PTS. 3 pañhaṃ sotukāmā āgatamhāti - Syā, PTS. 4 9 pañhaṃ pucchikāmānaṃ - PTS. visajjetuṃ sandassetuṃ bhaṇitunti - Syā, PTS. 5 10 āgamaṃ - Syā. kiṃnissitāti - itipāṭho Syā potthake dissate. 6 11 12 tvampi pahu tvamasi alamatto - Ma; asitā - PTS, Va, Pana. avimuttā - Va. 13 tvampi pahu visavī alamatto - Syā; nigaṇṭhā - Ma, PTS; tvam si pahuvīsavī alamatto - PTS. nigganthā - Syā, evamuparipi. 7 14 pucchituṃ - Syā. aviruddhakasāvakānaṃ aviruddhakā - Ma, PTS. 8 15 visajjetuṃ - Ma, Syā, PTS. devā - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Tôn giả Puṇṇaka nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, – nt– ‘tôn giả Puṇṇaka nói rằng’ là như thế.

Với ý định hỏi câu hỏi, tôi đã đi đến: Là người có nhu cầu với câu hỏi, tôi đã đi đến; có ý muốn hỏi câu hỏi, tôi đã đi đến; có ý muốn nghe câu hỏi, tôi đã đi đến; - ‘với ý định (hỏi) câu hỏi, tôi đã đi đến’ là như vậy. Hoặc là, có sự đi đến, sự tiến đến, sự đến gần, sự ngồi gần của những người có ý định về câu hỏi, của những người có ý muốn hỏi câu hỏi, của những người có ý muốn nghe câu hỏi; - ‘với ý định (hỏi) câu hỏi, tôi đã đi đến’ còn là như vậy. Hoặc là, Ngài có sự hiểu biết về câu hỏi, Ngài cũng có năng lực, có tiềm lực, có khả năng để thuyết giảng, để giải thích điều được hỏi bởi con, Ngài hãy dời di gánh nặng này; - ‘với ý định (hỏi) câu hỏi, tôi đã đi đến’ còn là như vậy.

Nương tựa vào điều gì, các vị ẩn sĩ, loài người - [Nương tựa vào điều gì]: đã nương nhờ, đã bám vào, đã đến gần, đã bám chặt, đã hướng đến điều gì. Các vị ẩn sĩ: bất cứ những ai đã xuất gia theo đời sống xuất gia của vị ẩn sĩ: các đạo sĩ khổ hạnh, các đạo sĩ lõa thể, các đạo sĩ bện tóc, các đạo sĩ hành xác đều có tên gọi là ẩn sĩ. Loài người: nói đến người

nhân loại; - ‘nương tựa vào điều gì, các vị ẩn sĩ, loài người’ là như thế.

Các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần - Các Sát-đế-lỵ: bất cứ những người nào thuộc dòng dõi Sát-đế-lỵ. Các Bà-la-môn: bất cứ những người nào xưng hô với từ ‘Ông.’ Đối với các thiên thần: đối với các môn đồ của các đạo sĩ khổ hạnh, các đạo sĩ khổ hạnh là thiên thần; đối với các môn đồ của các đạo sĩ lõa thể, các đạo sĩ lõa thể là thiên thần; đối với các môn đồ của các đạo sĩ bện tóc, các đạo sĩ bện tóc là thiên thần; đối với các môn đồ của các du sĩ ngoại đạo, các du sĩ ngoại đạo là thiên thần; đối với các môn đồ của các kẻ nổi loạn, các kẻ nổi loạn là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của loài voi, các con voi là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của loài ngựa, các con ngựa là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của loài bò, các con bò là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của loài chó, các con chó là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của loài quạ, các con quạ là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của thần Vāsudeva, Vāsudeva là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của thần Baladeva, Baladeva là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của thần Puṇṇabhadda, Puṇṇabhadda là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của thần Maṇibhadda, Maṇibhadda là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của thần lửa, ngọn lửa là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của loài rồng, các con rồng là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của loài linh điểu, các linh điểu là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của Dạ- xoa, các Dạ-xoa là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của A-tu-la, các A-tu-la là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của Càn-thát-bà, các Càn-thát-bà là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của các vị Đại Thiên Vương, các vị Đại Thiên Vương là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của Mặt Trăng, Mặt Trăng là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của Mặt Trời, Mặt Trời là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của Thiên Chủ Inda, Thiên Chủ Inda là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của đấng Brahmā, đấng Brahmā là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh của Thiên nhân, vị Thiên nhân là thiên thần; đối với những kẻ tu theo hạnh thờ phượng các phương hướng, các phương hướng là thiên thần; những ai là đối tượng xứng đáng cúng dường của những người nào đó, thì đối với những người ấy, họ là thiên thần; - ‘các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Yaññamakappayiṃsu puthūdha loke ti - Yaññaṃ 1 vuccati deyyadhammo: cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ annaṃ pānaṃ vatthaṃ yānaṃ mālāgandhavilepanaṃ, 2 seyyāvasathapadīpeyyaṃ. 3 Yaññamakappayiṃsu ti ye’pi yaññaṃ esanti gavesanti pariyesanti cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ annaṃ pānaṃ vatthaṃ yānaṃ mālagandhavilepanaṃ seyyāvasathapadīpeyyaṃ te’pi yaññaṃ kappenti. Ye’pi yaññaṃ abhisaṅkharonti cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ annaṃ pānaṃ –pe– seyyāvasathapadīpeyyaṃ, te’pi yaññaṃ kappenti. Ye’pi yaññaṃ denti yajanti pariccajanti cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ annaṃ pānaṃ –pe– seyyāvasathapadīpeyyaṃ,

te’pi yaññaṃ kappenti. Puthū ti yaññā vā ete puthū, yaññayājakā 4 vā ete puthū, dakkhiṇeyyā vā ete puthū.

Kathaṃ yaññā vā ete puthū? Bahukā ete yaññā: 5 cīvara-piṇḍapāta-gilāna-paccayabhesajja-parikkhāraṃ 6 annaṃ pānaṃ vatthaṃ yānaṃ mālāgandha-vilepanaṃ 7 seyyāvasathapadīpeyyaṃ, evaṃ yañña vā ete puthū. 8 Kathaṃ yaññayājakā vā ete puthū? Bahukā ete yaññayājakā: 9 khattiyā ca brāhmaṇā ca vessā ca suddā ca gahaṭṭhā ca pabbajitā ca devā ca manussā ca, evaṃ yaññayājakā vā ete puthū. Kathaṃ dakkhiṇeyyā vā ete puthū? Bahukā ete dakkhiṇeyyā puthū:10 samaṇabrāhmaṇā kapaṇaddhikavaṇibbakayācakā,11 evaṃ dakkhiṇeyyā vā ete puthū. Idha loke ti manussaloke ’ti - yaññamakappayiṃsu puthūdha loke.

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ti - Pucchā ti tisso pucchā: adiṭṭhajotanā pucchā, diṭṭhasaṃsandanā pucchā, vimaticchedanā pucchā. Katamā adiṭṭhajotanā pucchā? Pakatiyā lakkhaṇaṃ aññātaṃ12 hoti adiṭṭhaṃ atulitaṃ atīritaṃ avibhūtaṃ avibhāvitaṃ,13 tassa ñāṇāya dassanāya tulanāya tīraṇāya vibhāvanāya14 pañhaṃ pucchati, ayaṃ adiṭṭhajotanā pucchā. Katamā diṭṭhasaṃsandanā pucchā? Pakatiyā lakkhaṇaṃ ñātaṃ hoti diṭṭhaṃ tulitaṃ tīritaṃ vibhūtaṃ vibhāvitaṃ. Aññehi paṇḍitehi saddhiṃ saṃsandanatthāya pañhaṃ pucchati, ayaṃ diṭṭhasaṃsandanā pucchā. Katamā vimaticchedanā pucchā? Pakatiyā saṃsayapakkhanno15 hoti vimatipakkhanno16 dveḷhakajāto “evannu kho na nu kho kinnu kho kathaṃnu kho ”ti. So vimaticchedanatthāya pañhaṃ pucchati, ayaṃ vimaticchedanā pucchā. Imā tisso pucchā.

1 yañño - Syā, evamuparipi. 2 10 mālāgandhaṃ vilepanaṃ - Syā, evamuparipi. ete dakkhiṇeyyā puthū - Syā. 3 11 seyyāvasathaṃ padīpeyyaṃ - Syā, evamuparipi. yācaka vaṇibbaka sāvakā - Syā. 4 12 yaññayajakā - Syā. aññataṃ - Syā. 5 13 bahukānaṃ ete yaññā - Ma; avibhāvitaṃ avibhūtaṃ - Syā, evamuparipi. 14 ete yaññā puthū - Syā. vibhūtatthāya vibhāvanatthāya - Ma; 6 parikkhārā - Ma, Syā. vibhāvanatthāya vibhūtatthāya - Syā. 7 15 mālaṃ gandhaṃ vilepanaṃ - Ma; saṃsayapakkhando - Ma; mālāgandhaṃ vilepanaṃ - Syā. saṃsayaṃ pakkhanno - Syā. 8 16 ete yaññāvā ete puthū - Pana vimatipakkhando - Ma; 9 ete yaññayajakā puthū - Syā. vimatiṃ pakkhanno - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian - Lễ hiến tế: nói đến phẩm vật cúng dường 1: y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, vải vóc, xe thuyền, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc. Đã chuẩn bị lễ hiến tế: Những người nào tìm kiếm, tìm tòi, tầm cầu vật hiến tế là y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, vải vóc, xe thuyền, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc, những người ấy chuẩn bị lễ hiến tế. Những người nào sửa soạn vật hiến tế là y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, –nt– giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc, những người ấy chuẩn bị lễ hiến tế. Những

người nào ban tặng, hiến dâng, xả thí vật hiến tế là y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, – nt– giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc, những người ấy chuẩn bị lễ hiến tế. Đông đảo: các vật hiến tế là đông đảo, hoặc những người dâng hiến cuộc lễ hiến tế là đông đảo, hoặc các đối tượng xứng đáng cúng dường là đông đảo.

'Các vật hiến tế ấy là đông đảo' là thế nào? Là có nhiều các vật hiến tế ấy: y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, vải vóc, xe thuyền, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc; - 'các vật hiến tế là đông đảo' là như vậy. 'Những người dâng hiến cuộc lễ hiến tế là đông đảo' là thế nào? Là có nhiều người dâng hiến cuộc lễ hiến tế ấy: các Sát-đế-lỵ, các Bà- la-môn, các thương buôn, các nô lệ, các người tại gia, các vị xuất gia, chư Thiên, và loài người; - 'những người dâng hiến cuộc lễ hiến tế là đông đảo' là như vậy. 'Các đối tượng xứng đáng cúng dường là đông đảo' là thế nào? Là có nhiều các đối tượng xứng đáng cúng dường ấy: các vị Sa-môn, các vị Bà-la-môn, những kẻ lang thang cơ cực, những người nghèo khổ, và những kẻ hành khất; - 'các đối tượng xứng đáng cúng dường là đông đảo' là như vậy. Tại nơi này, ở thế gian: ở thế giới loài người; - 'đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian' là như thế.

Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này - Câu hỏi: Có ba loại câu hỏi: câu hỏi để làm sáng tỏ điều chưa thấy, câu hỏi để trao đổi điều đã thấy, câu hỏi để cắt đứt sự nhầm lẫn. Câu hỏi để làm sáng tỏ điều chưa thấy là loại nào? Thông thường, đối với tướng trạng chưa được biết, chưa được thấy, chưa được cân nhắc, chưa được xác định, chưa được rõ rệt, chưa được minh định, thì người ta hỏi câu hỏi để biết, để thấy, để cân nhắc, để xác định, để phân biệt về điều ấy. Đây là câu hỏi để làm sáng tỏ điều chưa thấy. Câu hỏi để trao đổi điều đã thấy là loại nào? Thông thường, đối với tướng trạng đã được biết, đã được thấy, đã được cân nhắc, đã được xác định, đã được rõ rệt, đã được minh định, thì người ta hỏi câu hỏi nhằm mục đích trao đổi cùng với các vị sáng suốt khác. Đây là câu hỏi để trao đổi điều đã thấy. Câu hỏi để cắt đứt sự nhầm lẫn là loại nào? Thông thường, người bị rơi vào sự ngờ vực, bị rơi vào sự nhầm lẫn, bị sanh lên sự lưỡng lự rằng: "Phải chăng như vầy là đúng, phải chăng là không đúng, là cái gì đây, là thế nào đây?" người ấy hỏi câu hỏi nhằm mục đích cắt đứt sự nhầm lẫn. Đây là câu hỏi để cắt đứt sự nhầm lẫn. Đây là ba loại câu hỏi.

1 Như vậy, ngoài ý nghĩa là 'cuộc lễ hiến tế,' yaññaṃ còn có thêm ý nghĩa là 'vật hiến tế' (ND).

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Aparāpi tisso pucchā: manussapucchā, amanussapucchā, nimmitapucchā. Katamā manussapucchā? Manussā buddhaṃ bhagavantaṃ upasaṅkamitvā pañhaṃ pucchanti: 1 bhikkhū pucchanti, bhikkhuniyo pucchanti, upāsakā pucchanti, upāsikāyo pucchanti, rājāno pucchanti, khattiyā pucchanti, brāhmaṇā pucchanti, vessā pucchanti, suddā pucchanti, gahaṭṭhā pucchanti, pabbajitā pucchanti; ayaṃ manussapucchā. Katamā amanussapucchā? Amanussā buddhaṃ bhagavantaṃ

upasaṅkamitvā pañhaṃ pucchanti: nāgā pucchanti, supaṇṇā pucchanti, yakkhā pucchanti, asurā pucchanti, gandhabbā pucchanti, mahārājāno pucchanti, indā pucchanti, brahmāno pucchanti, devā 2 pucchanti; ayaṃ amanussapucchā. Katamā nimmitapucchā? Yaṃ bhagavā rūpaṃ abhinimminā̀ti manomayaṃ sabbaṅgapaccaṅgaṃ ahīnindriyaṃ, 3 taṃ so nimmito4 buddhaṃ bhagavantaṃ upasaṅkamitvā pañhaṃ pucchati, bhagavā vissajjeti;5 ayaṃ nimmitapucchā. Imā tisso pucchā.

Aparāpi tisso pucchā: attatthapucchā paratthapucchā ubhayatthapucchā. Aparāpi tisso pucchā: diṭṭhadhammikatthapucchā samparāyikatthapucchā paramatthapucchā. Aparāpi tisso pucchā: anavajjatthapucchā nikkilesatthapucchā vodānatthapucchā. Aparāpi tisso pucchā: atītapucchā anāgatapucchā paccuppannapucchā. Aparāpi tisso pucchā: ajjhattapucchā, bahiddhāpucchā, ajjhattabahiddhāpucchā. Aparāpi tisso pucchā: kusalapucchā akusalapucchā avyākatapucchā. Aparāpi tisso pucchā: khandhapucchā, dhātupucchā, āyatanapucchā. Aparāpi tisso pucchā: satipaṭṭhānapucchā sammappadhānapucchā iddhipādapucchā. Aparāpi tisso pucchā: indriyapucchā balapucchā bojjhaṅgapucchā. Aparāpi tisso pucchā: maggapucchā phalapucchā nibbānapucchāti.

Pucchāmi tan ti pucchāmi taṃ, yācāmi taṃ, ajjhesāmi taṃ, pasādemi taṃ kathayassu me ’ti - pucchāmi taṃ. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti. Brūhi metan ti brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī ’ti - pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Anejaṃ mūladassāviṃ (iccāyasmā puṇṇako) atthi pañhena āgamaṃ kiṃ nissitā isayo manujā khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu puthūdha loke pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ”ti.

1 upasaṅkamitvā pucchanti - Ma. 2 4 devatāyo - Ma, Syā. so nimmito - Ma, Syā. 3 5 ahinindriyaṃ - Syā. visajjeti - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi của loài người, câu hỏi của phi nhân, câu hỏi của vị (Phật) đã được hóa hiện ra. Câu hỏi của loài người là loại nào? Loài người đi đến gặp đức Phật Thế Tôn và hỏi câu hỏi: các vị tỳ khưu hỏi, các vị tỳ khưu ni hỏi, các nam cư sĩ hỏi, các nữ cư sĩ hỏi, các vị vua hỏi, các vị Sát-đế-lỵ hỏi, các vị Bà-la-môn hỏi, các thương buôn hỏi, các kẻ nô lệ hỏi, các người tại gia hỏi, các vị xuất gia hỏi. Đây là câu hỏi của loài người. Câu hỏi của phi nhân là loại nào? Các phi nhân đi đến gặp đức Phật Thế Tôn và hỏi câu hỏi: các loài rồng hỏi, các loài linh điểu hỏi, các Dạ-xoa hỏi, các A-tu-la hỏi, các Càn-thát-bà hỏi, các vị Đại Thiên Vương hỏi, các Thiên Chủ hỏi, các Phạm Thiên hỏi, các Thiên nhân hỏi. Đây là câu hỏi của phi nhân. Câu hỏi của vị (Phật) do thần thông biến hóa ra là loại nào? Đức Thế Tôn hóa hiện ra hình dáng (vị Phật) được tạo thành bởi ý, có tất cả các bộ phận thân thể lớn nhỏ, có giác quan không bị khiếm khuyết. Vị (Phật) do thần thông biến hóa ra ấy đi đến gặp đức Phật Thế Tôn và hỏi câu hỏi, đức Thế Tôn trả lời. Đây là câu hỏi của vị (Phật) đã được hóa hiện ra. Đây là

ba loại câu hỏi.

Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về lợi ích của bản thân, câu hỏi về lợi ích của người khác, câu hỏi về lợi ích của cả hai. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về lợi ích trong đời này, câu hỏi về lợi ích trong đời sau, câu hỏi về lợi ích tối thượng. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về lợi ích của sự không tội lỗi, câu hỏi về lợi ích của sự không ô nhiễm, câu hỏi về lợi ích của sự trong sạch. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về quá khứ, câu hỏi về vị lai, câu hỏi về hiện tại. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về nội phần, câu hỏi về ngoại phần, câu hỏi về nội phần và ngoại phần. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về thiện, câu hỏi về bất thiện, câu hỏi về vô ký. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về uẩn, câu hỏi về giới, câu hỏi về xứ. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về thiết lập niệm, câu hỏi về chánh cần, câu hỏi về nền tảng của thần thông. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về quyền, câu hỏi về lực, câu hỏi về giác chi. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về Đạo, câu hỏi về Quả, câu hỏi về Niết Bàn.

Tôi hỏi Ngài: Tôi hỏi Ngài, tôi yêu cầu Ngài, tôi thỉnh cầu Ngài, tôi đặt niềm tin ở Ngài, xin Ngài hãy thuyết giảng cho tôi; – 'tôi hỏi Ngài' là như thế. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - 'xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) "Với ý định hỏi câu hỏi, tôi đã đi đến bậc không dục vọng, bậc có sự nhìn thấy gốc rễ (của các pháp): 'Nương tựa vào điều gì, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian. Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này."

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

3-2

Ye kecime isayo manujā (puṇṇakāti bhagavā) khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu puthū 'dha loke āsiṃsamānā 1 puṇṇaka itthabhāvaṃ 2 jaraṃ sitā yaññamakappayiṃsu.

Ye kecime isayo manujā ti - Ye kecī ti 3 sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ4 ye kecī 'ti.3 Isayo ti isināmakā ye keci isipabbajjaṃ pabbajitā: ājīvakā nigaṇṭhā5 jaṭilā tāpasā. Manujā ti manussā vuccantī 'ti - ye kecime isayo manujā. Puṇṇakāti bhagavā - Puṇṇakā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - puṇṇakāti bhagavā.

Khattiyā brāhmaṇā devatānan ti - Khattiyā ti ye keci khattiyajātikā. Brāhmaṇā ti ye keci bhovādikā. Devatānan ti ājīvakasāvakānaṃ ājīvakā devatā – pe– disāvatikānaṃ disā devatā. Ye yesaṃ dakkhiṇeyyā te tesaṃ devatā 'ti - khattiyā brāhmaṇā

devatānaṃ.

Yaññamakappayiṃsu puthūdha loke ti - Yaññaṃ vuccati deyyadhammo: cīvara-piṇḍapāta –pe– seyyāvasathapadīpeyyaṃ. Yaññamakappayiṃsū 'ti yepi yaññaṃ esanti gavesanti pariyesanti –pe– seyyāvasathapadīpeyyaṃ, tepi yaññaṃ kappenti. Puthū ti yaññā vā ete puthū, yaññayājakā6 vā ete puthū, dakkhiṇeyyā vā ete puthū –pe– evaṃ dakkhiṇeyyā vā ete puthū. Idha loke ti manussaloke 'ti - yaññamakappayiṃsu puthūdha loke.

Āsiṃsamānā puṇṇaka itthabhāvan ti - Āsiṃsamānā ti rūpapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, saddapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, gandhapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, rasapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, phoṭṭhabbapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, puttapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, dārapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, dhanapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, yasapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, issariyapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, khattiyamahāsālakule attabhāvapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, brāhmaṇamahāsālakule attabhāvapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, gahapatimahāsālakule attabhāvapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, –

1 4 āsīsamānā - Ma, evamuparipi. pariyādāyavacanametaṃ - Syā, PTS, Pana. 2 5 itthattaṃ - Ma; itthataṃ - Syā, evamuparipi. niggaṇṭhā - Syā. 3 6 yekecimeti - Syā. yaññayajakā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

3-2

(Đức Thế Tôn nói: "Này Puṇṇaka,) bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian, này Puṇṇaka, trong khi mong ước bản thể này, bị phụ thuộc vào tuổi già, họ đã chuẩn bị lễ hiến tế."

Bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người - Bất cứ những ai: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, cụm từ 'ye keci' này là lối nói của sự bao gồm. Các vị ẩn sĩ: bất cứ những ai đã xuất gia theo đời sống xuất gia của vị ẩn sĩ: các đạo sĩ khổ hạnh, các đạo sĩ lõa thể, các đạo sĩ bện tóc, các đạo sĩ hành xác đều có tên gọi là ẩn sĩ. Loài người: nói đến người nhân loại; - 'bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người' là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Puṇṇaka - Puṇṇaka: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Puṇṇaka' là như thế.

Các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần - Các Sát-đế-lỵ: bất cứ những người nào thuộc dòng dõi Sát-đế-lỵ. Các Bà-la-môn: bất cứ những người nào xưng hô với từ 'Ông.' Đối với các thiên thần: đối với các môn đồ của các đạo sĩ khổ hạnh, các đạo sĩ khổ hạnh là thiên thần; –nt– đối với những kẻ tu theo hạnh thờ phượng các phương hướng, các phương hướng là thiên thần; những ai là đối tượng xứng đáng cúng dường của những người nào đó, thì đối với những người ấy, họ là thiên thần; - 'các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần' là như thế.

Đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian - Lễ hiến tế: nói đến phẩm vật cúng dường: y phục, đồ ăn khất thực, –nt– giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc. Đã chuẩn bị lễ hiến tế: Những người nào tìm kiếm, tìm tòi, tầm cầu vật hiến tế –nt– giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc, những người ấy chuẩn bị lễ hiến tế. Đông đảo: các vật hiến tế là đông đảo, hoặc là những người dâng hiến cuộc lễ hiến tế là đông đảo, hoặc là các đối tượng xứng đáng cúng dường là đông đảo. –nt–; - 'các đối tượng xứng đáng cúng dường là đông đảo' là như vậy. Tại nơi này, ở thế gian: ở thế giới loài người; - 'đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian' là như thế.

Này Puṇṇaka, trong khi mong ước bản thể này - Trong khi mong ước: trong khi mong ước đạt được sắc, trong khi mong ước đạt được thinh, trong khi mong ước đạt được hương, trong khi mong ước đạt được vị, trong khi mong ước đạt được xúc, trong khi mong ước đạt được con trai, trong khi mong ước đạt được vợ, trong khi mong ước đạt được tài sản, trong khi mong ước đạt được danh vọng, trong khi mong ước đạt được quyền uy, trong khi mong ước đạt được bản thân ở gia tộc giàu có dòng dõi Sát-đế-ly, trong khi mong ước đạt được bản thân ở gia tộc giàu có dòng dõi Bà-la-môn, trong khi mong ước đạt được bản thân ở gia tộc giàu có của gia chủ, –

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

– cātummahārājikesu 1 devesu attabhāvapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā, tāvatiṃsesu devesu –pe– yāmesu devesu 2 – tusitesu devesu – nimmāṇaratīsu devesu – paranimmitavasavattīsu devesu – brahmakāyikesu devesu attabhāvapaṭilābhaṃ āsiṃsamānā icchamānā 3 sādiyamānā patthayamānā pihayamānā abhijappamānā 'ti - āsiṃsamānā. Puṇṇaka itthabhāvan ti ettha attabhāvābhinibbattiṃ āsiṃsamānā, ettha khattiyamahāsālakule attabhāvābhinibbattiṃ āsiṃsamānā –pe– ettha brahmakāyikesu devesu attabhāvābhinibbattiṃ āsiṃsamānā icchamānā sādiyamānā patthayamānā pihayamānā abhijappamānā 'ti - āsiṃsamānā puṇṇaka itthabhāvaṃ.

Jaraṃ sitā yaññamakappayiṃsū ti - [Jaraṁ sitā ti 4] jarānissitā 5 vyādhi- nissitā maraṇanissitā sokaparidevadukkhadomanassupāyāsanissitā. Yadeva te jātinissitā tadeva te jarānissitā, yadeva te jarānissitā tadeva te vyādhinissitā, yadeva te vyādhinissitā tadeva te maraṇanissitā, yadeva te maraṇanissitā tadeva te sokaparidevadukkhadomanassupāyāsanissitā, yadeva te sokaparidevadukkha-domanassupāyāsanissitā tadeva te gatinissitā, yadeva te gatinissitā tadeva te uppattinissitā, yadeva te uppattinissitā tadeva te paṭisandhinissitā, yadeva te paṭisandhinissitā tadeva te bhavanissitā, yadeva te bhavanissitā tadeva te saṃsāranissitā, yadeva te saṃsāranissitā tadeva te vaṭṭanissitā allīnā upagatā ajjhositā adhimuttā 'ti - jaraṃ sitā yaññamakappayiṃsu. 6

Tenāha bhagavā: "Ye kecime isayo manujā (puṇṇakāti bhagavā) khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu puthū 'dha loke āsiṃsamānā puṇṇaka itthabhāvaṃ jaraṃsitā yaññamakappayiṃsū "ti.

1 cātumahārājikesu - Ma. 2 yāmadevesu - Va, Ka. 3 icchayamānā - Ma. 4 jaraṃ sitā ti - itipāṭho Syā potthake dissate. 5 jaranissitā - Syā. 6 jaraṃ sitā yaññamakappayiṃsūti

jaraṃ sitāti jaranissitā byādhinissitā maraṇanissitā sokaparidevadukkhadomanassupāyāsanissitā devate jātinissitāya devate jātinissitā vā devate jaranissitāya devate jaranissitā vā devate byādhinissitāya devate byādhinissitā vā devate maraṇanissitāya devate maraṇanissitā vā devate sokaparidevadukkhadomanassupāyāsa-nissitāya devate sokaparidevadukkhadomanassupāyāsanissitā vā devate gatinissitāya devate gatinissitā vā devate upapattinissitāya devate upapattinissitā vā devate paṭisandhinissitāya devate paṭisandhinissitā vā devate bhavanissitāya devate bhavanissitā vā devate saṃsāra-nissitāya devate saṃsāranissitā vā devate vaṭṭanissitāya devate vaṭṭanissitā vā āsitā allīnā upagatā ajjhositā adhimuttāti jaraṃ sitā yaññamakappayiṃsu - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

– trong khi mong ước đạt được bản thân ở chư Thiên cõi Tứ Đại Thiên Vương, trong khi mong ước đạt được bản thân ở chư Thiên cõi Đạo Lợi –nt– ở chư Thiên cõi Dạ Ma –nt– ở chư Thiên cõi Đẩu Suất –nt– ở chư Thiên cõi Hóa Lạc Thiên –nt– ở chư Thiên cõi Tha Hóa Tự Tại –nt– ở chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng, trong khi ước muốn, trong khi ưng thuận, trong khi ước nguyện, trong khi mong cầu, trong khi nguyện cầu; - 'trong khi mong ước' là như thế. Này Puṇṇaka, ... bản thể này: trong khi mong ước sự tái sanh của bản thân tại nơi này, trong khi mong ước sự tái sanh của bản thân ở gia tộc giàu có dòng dõi Sát-đế-lỵ tại nơi này, –nt– trong khi mong ước sự tái sanh của bản thân ở chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng tại nơi này, trong khi ước muốn, trong khi ưng thuận, trong khi ước nguyện, trong khi mong cầu, trong khi nguyện cầu; - 'này Puṇṇaka, trong khi mong ước bản thể này' là như thế.

Bị phụ thuộc vào tuổi già, họ đã chuẩn bị lễ hiến tế - [Bị phụ thuộc vào tuổi già:] là bị lệ thuộc vào sự già, bị lệ thuộc vào sự bệnh, bị lệ thuộc vào sự chết, bị lệ thuộc vào sầu–bi–khổ–ưu–não. Bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự sanh, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự già; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự già, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự bệnh; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự bệnh, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự chết; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự chết, cho nên họ bị lệ thuộc vào sầu–bi–khổ–ưu–não; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sầu–bi–khổ–ưu–não, cho nên họ bị lệ thuộc vào cảnh giới tái sanh; bởi vì họ bị lệ thuộc vào cảnh giới tái sanh, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự tái sanh; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự tái sanh, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự nối liền tái sanh; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự nối liền tái sanh, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự hiện hữu; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự hiện hữu, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự luân hồi; bởi vì họ bị lệ thuộc vào sự luân hồi, cho nên họ bị lệ thuộc vào sự luân chuyển, bị bám vào, bị đến gần, bị bám chặt, bị hướng đến; - 'bị phụ thuộc vào tuổi già, họ đã chuẩn bị lễ hiến tế' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Puṇṇaka,) bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian, này Puṇṇaka, trong khi mong ước bản thể này, bị phụ thuộc vào tuổi già, họ đã chuẩn bị lễ hiến tế."

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

3-3

Ye kecime isayo manujā (iccāyasmā puṇṇako) khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ yaññamakappayiṃsu 1 puthū 'dha loke kacci su 2 te bhagavā yaññapathe appamattā atāru 3 jātiñca jarañca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ. 4

Ye kecime isayo manujā ti - Ye kecī ti 5 –pe–

Kacci su te bhagavā yaññapathe appamattā ti - Kacci sū ti saṃsayapucchā vimatipucchā dveḷhakapucchā anekaṃsapucchā "evaṃ nu kho, na nu kho, kinnu kho, kathannu kho "ti kacci su. Te ti yaññayājakā vuccanti. Bhagavā ti gāravādhivacanaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - kacci su te bhagavā. Yaññapathe appamattā ti yañño yeva vuccati yaññapatho. Yathā ariyamaggo ariyapatho, devamaggo devapatho, brahmamaggo brahmapatho, evameva yañño yeva vuccati yaññapatho. Appamattā ti yepi 6 yaññapathe appamattā sakkaccakārino sātaccakārino aṭṭhitakārino anolīnavuttino 7 anikkhittachandā 8 anikkhittadhurā taccaritā tabbahulā taggarukā tanninnā tapponā9 tappabbhārā tadadhimuttā tadadhipateyyā, 10 tepi11 yaññapathe appamattā. Yepi yaññaṃ esanti gavesanti pariyesanti cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccaya- bhesajjaparikkhāraṃ annaṃ pānaṃ vatthaṃ yānaṃ mālāgandhavilepanaṃ12 seyyāvasathapadīpeyyaṃ13 sakkaccakārino –pe– tadadhipateyyā,14 tepi yaññapathe appamattā. Yepi yaññaṃ abhisaṅkharonti cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilāna- paccayabhesajjaparikkhāraṃ annaṃ pānaṃ vatthaṃ yānaṃ mālāgandhavilepanaṃ seyyāvasathapadīpeyyaṃ sakkaccakārino –pe– tadadhipateyyā, tepi yaññapathe appamattā. Yepi yaññaṃ denti yajanti pariccajanti cīvara-piṇḍapāta-senāsana- gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ annaṃ pānaṃ –pe– seyyāvasathapadīpeyyaṃ sakkaccakārino –pe– tadadhipateyyā, tepi yaññapathe appamattā 'ti - kacci su te bhagavā yaññapathe appamattā.

Atāru jātiñca jarañca mārisā ti jātijarāmaraṇaṃ15 atariṃsu16 uttariṃsu patariṃsu samatikkamiṃsu vītivattiṃsu. Mārisā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ 'mārisā 'ti - atāru jātiñca jarañca mārisa.

1 9 yaññamakappiṃsu - Syā. tapponā - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 2 10 kaccisu - Ma; tadadhipateyyāti - Ma; kaccissu - Syā, PTS, evamuparipi. tadādhipateyyāti - Syā. 3 11 atāruṃ - Ma, Syā, evamuparipi. tepi - itisaddo Syā potthake na dissate. 4 12 me taṃ - Syā, PTS, evamuparipi. mālāgandhaṃ vilepanaṃ - Syā. 5 13 yekecimeti - Syā. seyyāvasathaṃ padīpeyyaṃ - Syā. 6 14 yepi - itisaddo Ma, Syā potthakesu na dissate. tadādhipateyyā - Syā, evamuparipi. 7 15 anolīnavuttikā - Va, Ka, Pana. jarāmaraṇaṃ - Ma. 8 16 anikkhittacchandā - Ma, Syā. atāriṃsu - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

3-3

(Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) "Bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát- đế-ly, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế

gian, thưa đức Thế Tôn, có phải những người ấy, không xao lãng ở đường lối tế lễ, thưa Ngài, thì họ đã vượt qua sanh và già? Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này."

Bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người - Bất cứ những ai: –nt–

Thưa đức Thế Tôn, có phải những người ấy, không xao lãng ở đường lối tế lễ - Có phải: Các cụm từ 'evannu kho,' 'na nu kho,' 'kinnu kho,' 'kathannu kho' là câu hỏi do ngờ vực, câu hỏi do nhầm lẫn, câu hỏi vì lưỡng lự, câu hỏi do không dứt khoát; - 'có phải' là như thế. Những người ấy: nói đến những người dâng hiến cuộc lễ hiến tế. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'thưa đức Thế Tôn, có phải những người ấy' là như thế. Không xao lãng ở đường lối tế lễ: Lễ hiến tế nói đến đường lối tế lễ. Giống như Thánh đạo là đường lối của Thánh nhân, Thiên đạo là đường lối của Thiên nhân, Brahmā đạo là đường lối của đấng Brahmā, tương tự y như thế, lễ hiến tế nói đến đường lối tế lễ. Không xao lãng: Những người nào không xao lãng ở đường lối tế lễ, có sự thực hành nghiêm trang, có sự thực hành liên tục, có sự thực hành không ngừng nghỉ, có thói quen không biếng nhác, không buông bỏ mong muốn, không buông bỏ bổn phận, đi theo nó, phát triển theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo, những người ấy là không xao lãng ở đường lối tế lễ. Những người nào tìm kiếm, tìm tòi, tầm cầu vật hiến tế là y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, vải vóc, xe thuyền, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc, có sự thực hành nghiêm trang, –nt– xem nó là chủ đạo, những người ấy là không xao lãng ở đường lối tế lễ. Những người nào sửa soạn vật hiến tế là y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, vải vóc, xe thuyền, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc, có sự thực hành nghiêm trang, –nt– xem nó là chủ đạo, những người ấy là không xao lãng ở đường lối tế lễ. Những người nào ban tặng, hiến dâng, xả thí vật hiến tế là y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, – nt– giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc, có sự thực hành nghiêm trang, –nt– xem nó là chủ đạo, những người ấy là không xao lãng ở đường lối tế lễ; - 'thưa đức Thế Tôn, có phải những người ấy, không xao lãng ở đường lối tế lễ' là như thế.

Thưa Ngài, thì họ đã vượt qua sanh và già: họ đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt khỏi, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi sanh–già–chết. Thưa Ngài: từ 'mārisa' này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - 'thưa Ngài, thì họ đã vượt qua sanh và già' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ti - Pucchāmi tan ti pucchāmi taṃ, yācāmi taṃ, ajjhesāmi taṃ, pasādemi taṃ, kathayassu me 'ti - pucchāmi taṃ. Bhagavā ti gāravādhivacanaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ 'bhagavā 'ti. Brūhi metan ti brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti - pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Ye kecime isayo manujā (iccāyasmā puṇṇako) khattiyā brāhmaṇā devatānaṃ, yaññamakappayiṃsu puthūdha loke kacci su te bhagavā yaññapathe appamattā atāru jātiñca jarañca mārisa, pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ”ti.

3-4

Āsiṃsanti 1 thomayanti abhijappanti juhanti (puṇṇakāti bhagavā) kāmābhijappanti paṭicca lābhaṃ, te yājayogā bhavarāgarattā nātariṃsu jātijaranti brūmi.

Āsiṃsanti thomayanti abhijappanti juhantī ti - Āsiṃsantī ti rūpa- paṭilābhaṃ āsiṃsanti, saddapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, gandhapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, rasapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, phoṭṭhabbapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, puttapaṭilābhaṃ 2 āsiṃsanti, dārapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, dhanapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, yasapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, issariyapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, khattiyamahāsālakule attabhāvapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, brāhmaṇamahāsālakule –pe– gahapatimahāsālakule attabhāva- paṭilābhaṃ āsiṃsanti, cātummahārājikesu devesu –pe– brahmakāyikesu devesu attabhāvapaṭilābhaṃ āsiṃsanti, icchanti sādiyanti patthayanti pihayantī ’ti - āsiṃsanti.

Thomayantī ti yaññaṃ vā thomenti, phalaṃ vā thomenti, dakkhiṇeyye 3 vā thomenti. Kathaṃ yaññaṃ thomenti? Suciṃ dinnaṃ4 manāpaṃ dinnaṃ, paṇītaṃ dinnaṃ,5 kālena dinnaṃ, kappiyaṃ dinnaṃ, viceyya dinnaṃ,6 anavajjaṃ dinnaṃ, abhiṇhaṃ dinnaṃ, dadaṃ cittaṃ pasāditanti thomenti kittenti vaṇṇenti pasaṃsanti. Evaṃ yaññaṃ thomayanti.

1 4 āsīsanti - Ma, Va, Pana. piyaṃ dinnaṃ - Syā; suci-dinnaṃ - PTS. 2 5 puttadāradhanayasaissariyaṃ - Va, Ka. manāpa-dinnaṃ, paṇīta-dinnaṃ - PTS. 3 6 dakkhiṇeyyaṃ - Syā, PTS, evamuparipi. viceyyaṃ dinnaṃ - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này - Tôi hỏi Ngài: Tôi hỏi Ngài, tôi yêu cầu Ngài, tôi thỉnh cầu Ngài, tôi đặt niềm tin ở Ngài, xin Ngài hãy thuyết giảng cho tôi; – ‘tôi hỏi Ngài’ là như thế. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - ‘thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) “Bất cứ những ai, các vị ẩn sĩ, loài người, các Sát- đế-lỵ, các Bà-la-môn, đối với các thiên thần, đã chuẩn bị lễ hiến tế đông đảo tại nơi này, ở thế gian, thưa đức Thế Tôn, có phải những người ấy, không xao lãng ở đường lối tế lễ, thưa Ngài, thì họ đã vượt qua sanh và già? Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này.”

3-4

(Đức Thế Tôn nói: "Này Puṇṇaka,) những kẻ mong ước, khen ngợi, nguyện cầu, cúng tế, những kẻ nguyện cầu các dục bởi vì lợi lộc, Ta nói rằng: 'Những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu, đã không vượt qua sanh và già.'"

Những kẻ mong ước, khen ngợi, nguyện cầu, cúng tế - Những kẻ mong ước: chúng mong ước đạt được sắc, mong ước đạt được thinh, mong ước đạt được hương, mong ước đạt được vị, mong ước đạt được xúc, mong ước đạt được con trai, mong ước đạt được vợ, mong ước đạt được tài sản, mong ước đạt được danh vọng, mong ước đạt được quyền uy, mong ước đạt được bản thân ở gia tộc giàu có dòng dõi Sát-đế-ly, –nt– ở gia tộc giàu có dòng dõi Bà-la-môn, mong ước đạt được bản thân ở gia tộc giàu có của gia chủ, –nt– ở chư Thiên cõi Tứ Đại Thiên Vương, mong ước đạt được bản thân ở chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng, chúng ước muốn, chúng ưng thuận, chúng ước nguyện, chúng mong cầu; - 'những kẻ mong ước' là như thế.

Khen ngợi: chúng khen ngợi lễ hiến tế, hoặc chúng khen ngợi quả báo, hoặc chúng khen ngợi các đối tượng xứng đáng cúng dường. Chúng khen ngợi lễ hiến tế thế nào? Chúng khen ngợi, tán dương, ca tụng, ca ngợi vật thí được trong sạch, vật thí được hợp ý, vật thí là cao quý, vật thí là hợp thời, vật thí đã làm thành được phép, vật thí đã được chọn lọc, vật thí không bị lỗi, vật thí thường kỳ, tâm trong lúc bố thí được tịnh tín; chúng khen ngợi lễ hiến tế như vậy.

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Kathaṃ phalaṃ thomenti? Ito nidānaṃ rūpapaṭilābho bhavissati, –pe– brahmakāyikesu devesu attabhāvapaṭilābho bhavissatīti thomenti kittenti vaṇṇenti pasaṃsantī 'ti evaṃ phalaṃ thomenti.

Kathaṃ dakkhiṇeyye thomenti? Dakkhiṇeyyā jātisampannā gottasampannā ajjhāyakā mantadharā tiṇṇaṃ vedānaṃ pāragū sanighaṇḍuketubhānaṃ sākkharappabhedānaṃ 1 itihāsapañcamānaṃ padakā veyyākaraṇā lokāyatamahāpurisalakkhaṇesu anavayāti, vītarāgā vā rāgavinayāya vā paṭipannā, 2 3

vītadosā vā dosavinayā vā paṭipannā, vītamohā vā mohavinayāya vā paṭipannā, saddhāsampannā sīlasampannā samādhisampannā paññāsampannā vimuttisampannā vimuttiñāṇadassanasampannāti thomenti kittenti vaṇṇenti pasaṃsanti. Evaṃ dakkhiṇeyye thomentī 'ti - āsiṃsanti thomenti.

Abhijappantī ti rūpapaṭilābhaṃ abhijappanti, saddapaṭilābhaṃ abhijappanti, gandhapaṭilābhaṃ abhijappanti, rasapaṭilābhaṃ abhijappanti, –pe– brahmakāyikesu devesu attabhāvapaṭilābhaṃ abhijappantī 'ti - āsiṃsanti thomayanti abhijappanti. Juhantī ti juhanti denti yajanti pariccajanti cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ annaṃ pānaṃ vatthaṃ yānaṃ mālāgandhavilepanaṃ seyyāvasathapadīpeyyan 'ti - āsiṃsanti thomenti abhijappanti juhanti.

Puṇṇakāti bhagavā ti - Puṇṇakā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - puṇṇakāti

bhagavā.

Kāmābhijappanti paṭicca lābhan ti rūpapaṭilābhaṃ paṭicca kāme abhijappanti, saddapaṭilābhaṃ paṭicca kāme abhijappanti, –pe– brahmakāyikesu devesu attabhāvapaṭilābhaṃ paṭicca kāme abhijappanti pajappantī 'ti - kāmābhijappanti paṭicca lābhaṃ.

1 akkharappabhedānaṃ - Syā. 2 3 anavayā - Syā. vā - itisaddo Syā potthake na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Chúng khen ngợi quả báo thế nào? Chúng khen ngợi, tán dương, ca tụng, ca ngợi rằng: "Với căn nguyên từ nơi này, sẽ có sự đạt được sắc –nt– sẽ có sự đạt được bản thân ở chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng;" chúng khen ngợi quả báo như vậy.

Chúng khen ngợi các đối tượng xứng đáng cúng dường thế nào? Chúng khen ngợi, tán dương, ca tụng, ca ngợi rằng: "Các đối tượng xứng đáng cúng dường được thành tựu về xuất thân, thành tựu về dòng họ, là các bậc thầy tổ, nắm vững chú thuật, thông thạo về ba bộ Vệ Đà cùng các từ vựng và nghi thức, luôn cả âm từ với sự phân tích, và truyền thống là thứ năm, biết về cú pháp, về văn phạm, không thiếu về phần triết học và các tướng trạng của bậc đại nhân, các vị đã xa lìa luyến ái hoặc đã thực hành để diệt trừ luyến ái, đã xa lìa sân hận hoặc đã thực hành để diệt trừ sân hận, đã xa lìa si mê hoặc đã thực hành để diệt trừ si mê, đã thành tựu đức tin, đã thành tựu giới, đã thành tựu định, đã thành tựu tuệ, đã thành tựu giải thoát, đã thành tựu sự biết và thấy về giải thoát. 1 Chúng khen ngợi các đối tượng xứng đáng cúng dường như vậy; - 'những kẻ mong ước, khen ngợi' là như thế.

Nguyện cầu: Chúng nguyện cầu đạt được sắc, nguyện cầu đạt được thinh, nguyện cầu đạt được hương, nguyện cầu đạt được vị, –nt– nguyện cầu đạt được bản thân ở chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng; - 'những kẻ mong ước, khen ngợi, nguyện cầu' là như thế. Cúng tế: Chúng cúng tế, ban tặng, hiến dâng, xả thí y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, cơm, nước, vải vóc, xe thuyền, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, giường nằm, chỗ trú ngụ, đèn đuốc; - 'những kẻ mong ước, khen ngợi, nguyện cầu, cúng tế' là như thế.

Đức Thế Tôn nói: Này Puṇṇaka - Puṇṇaka: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà- la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Puṇṇaka' là như thế.

Những kẻ nguyện cầu các dục bởi vì lợi lộc: chúng nguyện cầu các dục bởi vì việc đạt được sắc, chúng nguyện cầu các dục bởi vì việc đạt được thinh, –nt– chúng nguyện cầu các dục bởi vì việc đạt được bản thân ở chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng; - 'những kẻ nguyện cầu các dục bởi vì lợi lộc' là như thế.

1 Sự biết và thấy về giải thoát = vimuttiñāṇadassana. Trường hợp liên kết với từ khandha (uẩn, khối, đống), thì cụm từ vimuttiñāṇadassanakkhandha (tập hợp sự biết và thấy về giải thoát) được ghi nghĩa là "giải thoát tri kiến uẩn" (ND).

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Te yājayogā bhavarāgarattā nātariṃsu jātijaranti brūmī ti - Te ti yaññayājakā vuccanti. Yājayogā ti yājayogesu 1 yuttā payuttā āyuttā samāyuttā taccaritā tabbahulā taggarukā tanninnā tapponā tappabbhārā tadadhimuttā tadadhipateyyā ’ti - te yājayogā. Bhavarāgarattā ti bhavarāgo vuccati 2 yo bhavesu bhavacchando bhavarāgo bhavanandi 3 bhavataṇhā bhavasineho [bhavapipāsā 4] bhavapariḷāho bhavamucchā bhavajjhosānaṃ bhavarāgena bhavesu rattā giddhā gathitā 5 mucchitā ajjhopannā6 laggā laggitā palibuddhā ’ti - te yājayogā bhavarāgarattā.

Nātariṃsu jātijaranti brūmī ti te yājayogā bhavarāgarattā jātijarāmaraṇaṃ nātariṃsu na uttariṃsu na patariṃsu na samatikkamiṃsu na vītivattiṃsu, jātijarāmaraṇā anikkhantā7 anissaṭā8 anatikkantā asamatikkantā avītivattā antojātijarāmaraṇe parivattanti antosaṃsārapathe parivattanti, jātiyā anugatā jarāya anusaṭā byādhinā abhibhūtā maraṇena abbhāhatā atāṇā alenā asaraṇā asaraṇībhūtāti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - te yājayogā bhavarāgarattā nātariṃsu jātijaranti brūmi.

Tenāha bhagavā: “Āsiṃsanti thomayanti abhijappanti juhanti (puṇṇakāti bhagavā) kāmābhijappanti paṭicca lābhaṃ te yājayogā bhavarāgarattā nātariṃsu jātijaranti brūmī ”ti.

3-5

Te ce nātariṃsu yājayogā (iccāyasmā puṇṇako) yaññehi jātiñca jarañca mārisa, atha ko carahi devamanussaloke atāri jātiñca jarañca mārisa, pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Te ce nātariṃsu yājayogā ti te yaññayājakā yājayogā bhavarāgarattā jātijarāmaraṇaṃ nātariṃsu, na uttariṃsu, na patariṃsu, na samatikkamiṃsu, na vītivattiṃsu, jātijarāmaraṇā anikkhantā anissaṭā anatikkantā asamatikkantā avītivattā antojātijarāmaraṇe parivattanti, –

1 6 yāgesu - Syā; yāje - PTS. ajjhosannā - Ma, Va, Ka. 2 7 bhavarāgo vuccati taṇhā - Syā. anikkhittā - Pana. 3 8 bhavanandī - Ma. anissaṭṭhā - Syā; 4 bhavapipāsā - itisaddo Syā, PTS potthakesu dissate. anissatā - Sa; 5 gadhitā - bahusu. anissitā - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Ta nói rằng: ‘Những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu, đã không vượt qua sanh và già’ - Những kẻ ấy: nói đến những người dâng hiến cuộc lễ hiến tế. Do sự gắn bó vào tế lễ: bị gắn bó, bị gắn vào, bị gắn chặt, bị gắn liền với các sự gắn bó vào lễ hiến tế, có sự thực hành theo nó, phát triển theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo; - ‘những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ’ là như thế. Bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu: sự luyến ái vào hữu nói đến sự mong muốn về hữu ở các hữu, sự luyến ái về hữu, niềm vui về hữu, sự tham ái về hữu, sự yêu mến về hữu, [sự khao khát về hữu,] sự nồng nhiệt về hữu, sự mê mẩn về hữu, sự bám chặt vào hữu. Do sự luyến ái vào hữu, chúng bị luyến ái, bị

thèm khát, bị buộc trói, bị mê mẩn, bị gần gũi, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại ở các hữu; - 'những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu' là như thế.

Ta nói rằng: ... đã không vượt qua sanh và già: Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: "Những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu, đã không vượt qua, đã không vượt lên, đã không vượt khỏi, đã không vượt qua hẳn, đã không vượt qua khỏi sanh–già–chết. Chúng không đi ra ngoài, không rời ra, không vượt trội, không vượt qua, không vượt qua hẳn, không vượt qua khỏi sanh–già–chết, chúng quay cuồng bên trong sanh–già–chết, chúng quay cuồng bên trong con đường luân hồi. Chúng bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, không nơi nương tựa, không nơi trú ẩn, không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ;" - 'Ta nói rằng: 'Những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu, đã không vượt qua sanh và già' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Puṇṇaka,) những kẻ mong ước, khen ngợi, nguyện cầu, cúng tế, những kẻ nguyện cầu các dục bởi vì lợi lộc, Ta nói rằng: 'Những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu, đã không vượt qua sanh và già.'"

3-5

(Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) "Thưa Ngài, nếu những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, đã không vượt qua sanh và già nhờ vào các lễ hiến tế, vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này."

Nếu những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, đã không vượt qua: những kẻ ấy, những người dâng hiến cuộc lễ hiến tế, do sự gắn bó vào tế lễ, bị luyến ái với sự luyến ái vào hữu, đã không vượt qua, đã không vượt lên, đã không vượt khỏi, đã không vượt qua hẳn, đã không vượt qua khỏi sanh–già–chết. Chúng không đi ra ngoài, không rời ra, không vượt trội, không vượt qua, không vượt qua hẳn, không vượt qua khỏi sanh–già–chết, chúng quay cuồng bên trong sanh–già–chết, –

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

– antosaṃsārapathe parivattanti jātiyā anugatā, jarāya anusaṭā 1 byādhinā abhibhūtā, maraṇena abbhāhatā, atāṇā alenā asaraṇā asaraṇībhūtā 'ti - te ce nātariṃsu yājayogā. Iccāyasmā puṇṇāko ti - Iccā ti padasandhi –pe– iccāyasmā puṇṇako. 2

Yaññehi jātiñca jarañca mārisā ti - Yaññehī ti yaññehi pahūtehi yaññehi vividhehi yaññehi puthūhi. Mārisā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagārava-sappatissādhivacanametaṃ mārisā 'ti - yaññehi jātiñca jarañca mārisa.

Atha ko carahi devamanussaloke atāri jātiñca jarañca mārisā ti atha ko eso sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya jātijarāmaraṇaṃ atari3 uttari patari samatikkami vītivattayi. Mārisā ti piyavacanaṃ

garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ mārisā ’ti - atha ko carahi devamanussaloke atāri jātiñca jarañca mārisa.

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ti - Pucchāmi tan ti pucchāmi taṃ, yācāmi taṃ, ajjhesāmi taṃ, pasādemi taṃ, kathayassu metan ’ti 4 - pucchāmi taṃ. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti. Brūhi metan ti brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī ’ti - pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Te ce nātariṃsu yājayogā (iccāyasmā puṇṇako) yaññehi jātiñca jarañca mārisa, atha ko carahi devamanussaloke atāri jātiñca jarañca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ”ti.

1 3 anugatā - Pana. atāri - Syā, PTS. 2 4 puṇṇakoti - Syā. kathassu meti - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

– chúng quay cuồng bên trong con đường luân hồi. Chúng bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, không nơi nương tựa, không nơi trú ẩn, không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ; - ‘nếu những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, đã không vượt qua’ là như thế. Tôn giả Puṇṇaka nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, –nt– ‘tôn giả Puṇṇaka nói rằng’ là như thế.

Thưa Ngài, ... sanh và già nhờ vào các lễ hiến tế - Nhờ vào các lễ hiến tế: nhờ vào các lễ hiến tế dồi dào, nhờ vào các lễ hiến tế đa dạng, nhờ vào các lễ hiến tế đông đảo. Thưa Ngài: từ ‘mārisa’ này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - ‘thưa Ngài, ... sanh và già nhờ vào các lễ hiến tế’ là như thế.

Vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? - Vậy giờ đây, người nào ở thế gian tính luôn cõi chư Thiên, cõi Ma Vương, cõi Phạm Thiên, cho đến dòng dõi Sa-môn, Bà-la-môn, chư Thiên và loài người đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt khỏi, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi sanh–già–chết. Thưa Ngài: từ ‘mārisa’ này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - ‘vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già?’ là như thế.

Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này - Tôi hỏi Ngài: Tôi hỏi Ngài, tôi yêu cầu Ngài, tôi thỉnh cầu Ngài, tôi đặt niềm tin ở Ngài, xin Ngài hãy thuyết giảng điều này cho tôi; – ‘tôi hỏi Ngài’ là như thế. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - ‘Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Puṇṇaka nói rằng:) “Thưa Ngài, nếu những kẻ ấy, do sự gắn bó vào tế lễ, đã không vượt qua sanh và già nhờ vào các lễ hiến tế, vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này.”

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

3-6

Saṅkhāya lokasmiṃ 1 parovarāni 2 (puṇṇakāti bhagavā) yassiñjitaṃ natthi kuhiñci loke santo vidhūmo anīgho 3 nirāso atāri so jātijaranti brūmi.

Saṅkhāya lokasmiṃ parovarānī ti saṅkhā vuccati ñāṇaṃ, yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Parovarānī ti oraṃ4 vuccati sakattabhāvo, paraṃ5 vuccati parattabhāvo, oraṃ vuccati sakarūpavedanāsaññā-saṅkhāraviññāṇaṃ, paraṃ vuccati pararūpavedanāsaññāsaṅkhāraviññāṇaṃ, oraṃ vuccati cha ajjhattikāni āyatanāni, paraṃ vuccati cha bāhirāni āyatanāni, oraṃ vuccati manussaloko, paraṃ vuccati devaloko, oraṃ vuccati kāmadhātu, paraṃ vuccati rūpadhātu arūpadhātu, oraṃ vuccati kāmadhātu rūpadhātu, paraṃ vuccati arūpadhātu. Saṅkhāya lokasmiṃ parovarānī ti parovarāni aniccato saṅkhāya, dukkhato – rogato – gaṇḍato –pe– nissaraṇato6 saṅkhāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā ’ti - saṅkhāya lokasmiṃ parovarāni. Puṇṇakāti bhagavā ti - Puṇṇakā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - puṇṇakāti bhagavā.

Yassiñjitaṃ natthi kuhiñci loke ti - Yassā ti arahato khīṇāsavassa. Iñjitan ti taṇhiñjitaṃ diṭṭhiñjitaṃ māniñjitaṃ kilesiñjitaṃ kāmiñjitaṃ, yassime iñjitā natthi, na santi, na saṃvijjanti, nūpalabbhanti, pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā. Kuhiñcī ti kuhiñci kismiñci7 katthaci ajjhattaṃ vā bahiddhā vā ajjhattabahiddhā vā. Loke ti apāyaloke –pe– āyatanaloke ’ti - yassiñjitaṃ natthi kuhiñci loke.

1 4 5 lokasmi - Ma. opāraṃ - Syā, evamuparipi. pāraṃ - Syā, PTS, evamuparipi. 2 6 paroparāni - Ma, Syā, Va, Vi, Ka, Pana, evamuparipi. anissaraṇato - Syā. 3 7 anigho - Syā, PTS, evamuparipi. kimhici - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

3-6

(Đức Thế Tôn nói: “Này Puṇṇaka,) sau khi đã suy xét nơi này và nơi khác ở thế gian, vị nào không có sự xao động tại bất cứ nơi nào ở thế gian, là bậc an tịnh, không còn khói mù, không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng, vị ấy đã vượt qua sanh và già.”

Sau khi đã suy xét nơi này và nơi khác ở thế gian - Suy xét nói đến trí, tức là tuệ, là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Nơi này và nơi khác: Nơi này nói đến bản thân của chính mình, nơi khác nói đến bản thân của người khác; nơi này nói đến sắc-thọ-tưởng-hành-thức của chính mình, nơi khác nói đến sắc-thọ-tưởng-hành-thức của người khác; nơi này nói đến sáu nội xứ, nơi khác nói đến sáu ngoại xứ; nơi này nói đến thế giới loài người, nơi khác nói đến thế giới chư Thiên; nơi này nói đến dục giới, nơi khác nói đến sắc giới và vô sắc giới; nơi này nói đến dục giới và sắc giới, nơi khác nói đến vô sắc giới. Sau khi đã suy xét nơi này và nơi khác ở

thế gian: sau khi đã suy xét nơi này và nơi khác là vô thường – là khổ – là cơn bệnh –nt– là mụt ghẻ – là sự thoát ra, sau khi đã suy xét, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; - 'sau khi đã suy xét nơi này và nơi khác ở thế gian' là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Puṇṇaka - Puṇṇaka: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Puṇṇaka' là như thế.

Vị nào không có sự xao động tại bất cứ nơi nào ở thế gian - (Đối với) vị nào: đối với vị A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Sự xao động: là sự xao động do tham ái, sự xao động do tà kiến, sự xao động do ngã mạn, sự xao động do ô nhiễm, sự xao động do (ngũ) dục. Đối với vị nào, các sự xao động này là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ. Tại bất cứ nơi nào: tại bất cứ đâu, về bất cứ điều gì, tại bất cứ chỗ nào, thuộc nội phần, hoặc ngoại phần, hoặc thuộc nội phần và ngoại phần. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh –nt– ở thế gian của các xứ; - 'vị nào không có sự xao động tại bất cứ nơi nào ở thế gian' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Santo vidhūmo anīgho nirāso atāri so jātijaranti brūmī ti - Santo ti rāgassa santattā santo, dosassa – mohassa – kodhassa – upanāhassa – makkhassa – pe– sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ santattā samitattā vūpasamitattā 1 vijjhātattā 2 nibbutattā vigatattā paṭippassaddhattā santo upasanto vūpasanto nibbuto paṭippassaddho 'ti - santo.

Vidhūmo ti 3 kāyaduccaritaṃ vidhūmitaṃ 4 vidhamitaṃ sositaṃ visositaṃ byantīkataṃ, vacīduccaritaṃ – manoduccaritaṃ vidhūmitaṃ vidhamitaṃ sositaṃ visositaṃ byantīkataṃ, rāgo – doso – moho vidhūmito vidhamito sosito visosito byantīkato, kodho – upanāho – makkho – paḷāso – issā – macchariyaṃ – māyā – sāṭheyyaṃ – thambho – sārambho – māno – atimāno – mado – pamādo – sabbe kilesā – sabbe duccaritā – sabbe darathā – sabbe pariḷāhā – sabbe santāpā – sabbākusalābhisaṅkhārā vidhūmitā vidhamitā sositā visositā byantīkatā. Athavā, 5 kodho vuccati dhūmo: 6

"Māno hi te brāhmaṇa khāribhāro 7 kodho dhūmo bhasmani 8 mosavajjaṃ, jivhā sujā hadayaṃ9 jotiṭṭhānaṃ attā sudanto purisassa joti."10

Apica dasahākārehi kodho jāyati: 'anatthaṃ me acarī 'ti kodho jāyati, 'anatthaṃ me caratī 'ti kodho jāyati, 'anatthaṃ me carissatī 'ti kodho jāyati, 'piyassa me manāpassa anatthaṃ acari,11 anatthaṃ carati,12 anatthaṃ carissatī 'ti kodho jāyati, 'appiyassa me amanāpassa, atthaṃ acari, atthaṃ carati, atthaṃ carissatī 'ti kodho jāyati, aṭṭhāne vā pana kodho jāyati. Yo evarūpo cittassa āghāto paṭighāto paṭighaṃ13 paṭivirodho kopo pakopo sampakopo doso padoso sampadoso cittassa vyāpatti14 manopadoso kodho kujjhanā kujjhitattaṃ doso dussanā dussitattaṃ byāpatti byāpajjanā

byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkaṃ asuropo15 anattamanatā cittassa. Ayaṃ vuccati kodho.

1 9 sāmitattā vūpasāmitattā - PTS. tapparassa - Syā. 2 10 nijjhātattā - PTS. jāti - Syā. 3 11 vidhumo ti - PTS. acarīti - Syā. 4 12 vidhūsitaṃ - Va, Ka. caratīti - Syā. 5 13 apica - Syā, PTS, Pana. paṭigho - Syā. 6 14 dhumo - PTS. byāpatti - Ma, Syā. 7 Saṃyuttanikāya, Sagāthavagga, Brahmaṇasaṃyutta, Sundarikabhāradavājasutta. 8 15 gammani - Va, Ka, Syā. assuropo - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Là bậc an tịnh, không còn khói mù, không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng, vị ấy đã vượt qua sanh và già - An tịnh: do trạng thái đã được an tịnh đối với luyến ái là an tịnh; do trạng thái đã được an tịnh, do trạng thái đã được yên lặng, do trạng thái đã được vắng lặng, do trạng thái đã được thiêu hủy, do trạng thái đã được tịch diệt, do trạng thái đã được tách lìa, do trạng thái đã được tịch tịnh đối với sân hận – đối với si mê – đối với giận dữ – đối với thù hằn – đối với gièm pha –nt– đối với tất cả các pháp tạo tác bất thiện là an tịnh, yên tịnh, vắng lặng, tịch diệt, tịch tịnh; - 'an tịnh' là như thế.

Không còn khói mù: Uế hạnh về thân đã không còn bị bốc khói, đã được phá tan, đã được khô cạn, đã được khô héo, đã được làm cho chấm dứt; uế hạnh về khẩu – uế hạnh về ý đã không còn bị bốc khói, đã được phá tan, đã được khô cạn, đã được khô héo, đã được làm cho chấm dứt; sự luyến ái – sân hận – si mê đã không còn bị bốc khói, đã được phá tan, đã được khô cạn, đã được khô héo, đã được làm cho chấm dứt; giận dữ – thù hằn – gièm pha – ác ý – ganh tỵ – bỏn xẻn – xảo trá – lừa gạt – bướng bỉnh – hung hăng – ngã mạn – cao ngạo – đam mê – xao lãng – tất cả ô nhiễm – tất cả uế hạnh – mọi sự lo lắng – mọi sự bực bội – mọi sự nóng nảy – tất cả các pháp tạo tác bất thiện đã không còn bị bốc khói, đã được phá tan, đã được khô cạn, đã được khô héo, đã được làm cho chấm dứt. Hoặc là, sự giận dữ được gọi là khói mù:

"Này Bà-la-môn, đối với ngươi, ngã mạn chính là gánh nặng, sự giận dữ là khói mù, lời nói sai trái là đống tro, lưỡi là cái vá múc, trái tim là bệ thờ lửa, bản thân đã khéo được rèn luyện là ánh sáng của con người."

Và hơn nữa, sự giận dữ sanh khởi theo mười biểu hiện: (Nghĩ rằng): 'Nó đã làm điều bất lợi cho ta,' giận dữ sanh khởi; (nghĩ rằng): 'Nó đang làm điều bất lợi cho ta,' giận dữ sanh khởi; (nghĩ rằng): 'Nó sẽ làm điều bất lợi cho ta,' giận dữ sanh khởi; (nghĩ rằng): 'Nó đã làm điều bất lợi – đang làm điều bất lợi – sẽ làm điều bất lợi cho người yêu quý, hợp ý của ta,' giận dữ sanh khởi; (nghĩ rằng): 'Nó đã làm điều có lợi – đang làm điều có lợi – sẽ làm điều có lợi cho người không yêu quý, không hợp ý của ta,' giận dữ sanh khởi; thêm nữa là sự giận dữ sanh khởi vô cớ. Sự tức tối nào của tâm có hình thức là sự tức giận, sự thù hận, sự đối chọi, sự căm giận, sự căm hờn, sự căm ghét, sự sân hận, sự khởi sân, sự sân nộ, sự độc ác của tâm, sự khởi sân của ý, sự giận dữ, biểu hiện giận dữ, trạng thái giận dữ, sự sân hận, biểu hiện sân hận, trạng thái sân hận, sự độc ác, biểu hiện độc ác, trạng thái độc ác, sự chống đối, sự đối chọi, sự tàn nhẫn, sự lỗ mãng, trạng thái không hoan hỷ của tâm; điều này được gọi là sự giận dữ.

Apica kodhassa adhimattaparittatā veditabbā: atthi kañcikālaṃ kodho cittāvilakaraṇamatto hoti, na ca tāva mukhakulanavikulano 1 hoti; atthi kañcikālaṃ kodho mukhakulanavikulanamatto 2 hoti, na ca tāva hanusañcopano hoti; atthi kañcikālaṃ kodho hanusañcopanamatto hoti, na ca tāva pharusavācaṃ nicchāraṇo 3 hoti; atthi kañcikālaṃ kodho pharusavācaṃ nicchāraṇamatto 4 hoti, na ca tāva disāvidisānuvilokano 5 hoti; atthi kañcikālaṃ kodho disāvidisānuvilokanamatto 6 hoti, na ca tāva daṇḍasatthaparāmasano hoti; atthi kañcikālaṃ kodho daṇḍasattha-parāmasanamatto hoti, na ca tāva daṇḍasattha-abbhukkiraṇo hoti; atthi kañcikālaṃ kodho daṇḍasattha-abbhukkiraṇamatto hoti, na ca tāva daṇḍasatthaabhinipātano hoti; atthi kañcikālaṃ kodho daṇḍasatthaabhinipātanamatto hoti, na ca tāva chinnavicchinnakaraṇo 7 hoti; atthi kañcikālaṃ kodho chinnavicchinnakaraṇamatto 8 hoti, na ca tāva sambhañjanapaḷibhañjano 9 hoti; atthi kañcikālaṃ kodho sambhañjanapaḷibhañjanamatto 10 hoti, na ca tāva aṅgamaṅga-apakaḍḍhano 11 hoti; atthi kañcikālaṃ kodho aṅgamaṅga-apakaḍḍhanamatto 12 hoti, na ca tāva jīvitā voropano 13 hoti; atthi kañcikālaṃ kodho jīvitā voropanamatto 14 hoti, na ca tāva sabbacāgapariccāgāya saṇṭhito 15 hoti. Yato kho 16 kodho paraṃ puggalaṃ 17 ghātetvā attānaṃ ghāteti, ettāvatā kodho paramussadagato18 - paramavepullappatto hoti. Yassa so hoti19 kodho pahīno samucchinno vūpasanto paṭippassaddho abhabbuppattiko ñāṇagginā daḍḍho, so vuccati vidhūmo.

Kodhassa pahīnattā vidhūmo, kodhavatthussa pariññātattā vidhūmo, kodhahetussa pariññātattā vidhūmo, kodhahetussa upacchinnattā20 vidhūmo.21 Anīgho ti rāgo nīgho,22 doso nīgho,23 moho nīgho, kodho nīgho, upanāho nīgho, – pe– sabbākusalābhisaṅkhārā nīghā, yassete nīghā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati anīgho. Nirāso ti - āsā vuccati taṇhā. Yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ.24 Yassesā āsā taṇhā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati nirāso.

1 mukhakulānavikulāno - Ma, Syā; mukhakulavikulāno - PTS. 2 mukhakulānavikulānamatto - Ma, Syā; mukhakulavikulānamatto - PTS. 3 pharusavācanicchāraṇo - Syā, PTS. 4 pharusavācanicchāraṇamatto - Syā, PTS. 5 disāvidisaṃ anuvilokano - Syā, PTS. 6 disāvidisaṃ anuvilokanamatto - Syā, PTS. 7 18 chindavicchindakaraṇo - Syā, PTS. paramukkaṃsagato - Pana. 8 19 chindavicchindakaraṇamatto - Syā, PTS. yasseso - Syā, PTS. 9 sambhañjanapalibhañjano - Ma, PTS; sambhañjanaparibhañjano - Syā. 10 sambhañjanapalibhañjanamatto - Ma, PTS; sambhañjanaparibhañjanamatto - Syā. 11 aṅgamaṅgāpakaḍḍhano - Syā, Pana; aṅgamaṅgapakaḍḍhano - PTS. 12 aṅgamaṅgāpakaḍḍhanamatto - Syā; aṅgamaṅgapakaḍḍhanamatto - PTS. 13 20 jīvitapanāsano - Syā; jīvitāpatano - PTS. ucchinnattā - Syā. 14 jīvitapanāsanamatto - Syā; jīvitāpatanamattano - PTS. 21 vidhūmoti vidhūmo - Syā. 15 22 sabbacāgapariccāgasaṇṭhito - Syā, PTS. anighoti rāgo nīgho - Syā. 16 23 kho - itisaddo

Ma, Syā, PTS potthakesu na dissate. nigho - PTS, evamuparipi. 17 24 parapuggalaṃ - Va, Vi, Ka. Dhammasaṅgaṇī, Nikkhepakaṇḍa.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Thêm nữa, trạng thái nhiều ít của sự giận dữ nên được biết đến: Có lúc sự giận dữ là ở mức độ làm xáo trộn tâm, nhưng chưa nhíu mày nhăn mặt; có lúc sự giận dữ là ở mức độ nhíu mày nhăn mặt, nhưng chưa nghiến hai hàm răng; có lúc sự giận dữ là ở mức độ nghiến hai hàm răng, nhưng chưa thốt ra lời nói thô lỗ; có lúc sự giận dữ là ở mức độ thốt ra lời nói thô lỗ, nhưng chưa nhìn trừng trừng; có lúc sự giận dữ là ở mức độ nhìn trừng trừng, nhưng chưa nắm lấy gậy gộc gươm đao; có lúc sự giận dữ là ở mức độ nắm lấy gậy gộc gươm đao, nhưng chưa giơ gậy gộc gươm đao lên; có lúc sự giận dữ là ở mức độ giơ gậy gộc gươm đao lên, nhưng chưa giáng gậy gộc gươm đao xuống; có lúc sự giận dữ là ở mức độ giáng gậy gộc gươm đao xuống, nhưng chưa làm việc băm chém; có lúc sự giận dữ là ở mức độ làm việc băm chém, nhưng chưa có sự tổn thương gãy vỡ; có lúc sự giận dữ là ở mức độ có sự tổn thương gãy vỡ, nhưng chưa có sự đứt lìa các phần cơ thể; có lúc sự giận dữ là ở mức độ có sự đứt lìa các phần cơ thể, nhưng chưa có sự đoạt lấy mạng sống; có lúc sự giận dữ là ở mức độ có sự đoạt lấy mạng sống, nhưng chưa đến mức buông bỏ tất cả luôn cả việc tự sát. Khi nào sự giận dữ khiến cho giết chết người khác rồi giết chết mình, đến chừng ấy thì sự giận dữ (của người ấy) đã đạt đến mức quá lố, đã đạt đến mức tận cùng. Đối với người nào, sự giận dữ ấy đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy được gọi là không còn khói mù.

Do trạng thái đã dứt bỏ đối với sự giận dữ là 'không còn khói mù.' Do trạng thái đã biết toàn diện về nền tảng của sự giận dữ là 'không còn khói mù.' Do trạng thái đã biết toàn diện về nhân của sự giận dữ là 'không còn khói mù.' Do trạng thái đã chặt đứt nhân của sự giận dữ là 'không còn khói mù. Không phiền muộn: Sự luyến ái là phiền muộn, sân hận là phiền muộn, si mê là phiền muộn, giận dữ là phiền muộn, thù hằn là phiền muộn, –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là phiền muộn. Đối với người nào, các phiền muộn này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy được gọi là không phiền muộn. Không mong cầu: Mong cầu nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với người nào, mong cầu tham ái này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy được gọi là không mong cầu.

Cullaniddesapāḷi Puṇṇakasuttaniddeso

Jātī ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jāti sañjāti okkanti abhinibbatti khandhānaṃ pātubhāvo āyatanānaṃ paṭilābho. 1 Jarā ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jarā jīraṇatā2 khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko.3 Santo vidhūmo anīgho nirāso, atāri so jātijaranti brūmī ti yo santo ca vidhūmo ca anīgho ca nirāso ca, so jātijarāmaraṇaṃ

atari uttari patari samatikkami vītivattayīti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - santo vidhūmo anīgho nirāso atāri so jāti jaranti brūmi.

Tenāha bhagavā: “Saṅkhāya lokasmiṃ parovarāni (puṇṇakāti bhagavā) yassiñjitaṃ natthi kuhiñci loke, santo vidhūmo anīgho nirāso atāri so jātijaranti brūmī ”ti.

Sahagāthāpariyosānā –pe– pañjaliko bhagavantaṃ namassamāno nisinno hoti: “Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī ”ti.

Puṇṇakasuttaniddeso samatto.

1 2 3 Sacca vibhaṅga. jiraṇatā - Syā, PTS. Sacca vibhaṅga.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Puṇṇaka

Sanh: sự sanh ra, sự sanh khởi, sự nhập thai, sự phát sanh, sự xuất hiện của các uẩn, sự đạt được các xứ ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác. Già: sự suy tàn, trạng thái già nua, tình trạng răng long, tóc bạc, da nhăn, tuổi thọ suy giảm, sự hư hoại của những giác quan ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác. Là bậc an tịnh, không còn khói mù, không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng, vị ấy đã vượt qua sanh và già: Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: ‘Người nào là bậc an tịnh, không còn khói mù, không phiền muộn, không mong cầu, người ấy đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt khỏi, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi sanh–già–chết;’ - ‘là bậc an tịnh, không còn khói mù, không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng, vị ấy đã vượt qua sanh và già’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Puṇṇaka,) sau khi đã suy xét nơi này và nơi khác ở thế gian, vị nào không có sự xao động tại bất cứ nơi nào ở thế gian, là bậc an tịnh, không còn khói mù, không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng, vị ấy đã vượt qua sanh và già.”

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– (vị ấy) đã ngồi xuống, chắp tay lên, cúi lạy đức Thế Tôn (nói rằng): “Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử.”

Diễn Giải Kinh Puṇṇaka được hoàn tất.

4. METTAGŪSUTTANIDDESO

4-1

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ 1 (iccāyasmā mettagū) maññāmi taṃ vedaguṃ 2 bhāvitattaṃ kuto nu dukkhā samudāgatā ime 3 ye keci lokasmiṃ anekarūpā.

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ti - Pucchāmī ti tisso pucchā: adiṭṭha- jotanā pucchā, diṭṭhasaṃsandanā pucchā, vimaticchedanā pucchā.

Katamā adiṭṭhajotanā pucchā? Pakatiyā lakkhaṇaṃ aññātaṃ 4 hoti adiṭṭhaṃ atulitaṃ atīritaṃ avibhūtaṃ avibhāvitaṃ, 5 tassa ñāṇāya dassanāya tulanāya tīraṇāya vibhūtatthāya vibhāvanatthāya 6 pañhaṃ pucchati. Ayaṃ adiṭṭhajotanā pucchā.

Katamā diṭṭhasaṃsandanā pucchā? Pakatiyā lakkhaṇaṃ ñātaṃ hoti diṭṭhaṃ tulitaṃ tīritaṃ vibhūtaṃ vibhāvitaṃ aññehi paṇḍitehi saddhiṃ saṃsandanatthāya pañhaṃ pucchati. Ayaṃ diṭṭhasaṃsandanā pucchā.

Katamā vimaticchedanā pucchā? Pakatiyā saṃsayapakkhanto7 hoti, vimati-pakkhanto8 dveḷhakajāto evaṃ nu kho na nu kho kiṃ nu kho kathaṃ nu khoti. So vimaticchedanatthāya pañhaṃ pucchati. Ayaṃ vimaticchedanā pucchā. Imā tisso pucchā.

Aparāpi tisso pucchā: manussapucchā amanussapucchā nimmitapucchā.

Katamā manussapucchā? Manussā buddhaṃ bhagavantaṃ upasaṅkamitvā pañhaṃ pucchanti, bhikkhū pucchanti, bhikkhuṇiyo pucchanti, upāsakā pucchanti, upāsikāyo pucchanti, rājāno pucchanti, khattiyā pucchanti, brāhmaṇā pucchanti, vessā pucchanti, suddā pucchanti, gahaṭṭhā pucchanti, pabbajitā pucchanti. Ayaṃ manussapucchā.

Katamā amanussapucchā? Amanussā buddhaṃ bhagavantaṃ upasaṅkamitvā pañhaṃ pucchanti, nāgā pucchanti, supaṇṇā pucchanti, yakkhā pucchanti, asurā pucchanti, gandhabbā pucchanti, mahārājāno pucchanti, indā pucchanti, brahmāno pucchanti, devā9 pucchanti. Ayaṃ amanussapucchā.

1 7 metaṃ - Syā, PTS, evamuparipi. saṃsayapakkhando - Ma; 2 vedagū - Ma. saṃsayaṃ pakkhanno - Syā; 3 samupāgatāme - Syā; saṃsayapakkhanno - Va, Vi, Ka, Pana. 8 samudāgatāme - Pana. vimatipakkhando - Ma; 4 añātaṃ - Syā. vimatiṃ pakkhanno - Syā; 5 avibhāvitaṃ avibhūtaṃ - Syā. vimatipakkhanno - Va, Vi, Ka, Pana. 6 9 vibhāvanatthāya vibhūtatthāya - Syā. devatāyo - Syā, PTS, MNidd.

4. DIỄN GIẢI KINH METTAGŪ

4-1

(Tôn giả Mettagū nói rằng:) “Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này. Tôi nghĩ rằng Ngài là bậc đã đạt được sự hiểu biết, có bản thân đã được tu tập. Từ đâu mà các khổ này đã được khởi lên, bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức?”

Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này - Tôi hỏi: Có ba loại câu hỏi: câu hỏi để làm sáng tỏ điều chưa thấy, câu hỏi để trao đổi điều đã thấy, câu hỏi để cắt đứt sự nhầm lẫn.

Câu hỏi để làm sáng tỏ điều chưa thấy là loại nào? Thông thường, đối với tướng trạng chưa được biết, chưa được thấy, chưa được cân nhắc, chưa được xác định, chưa được rõ rệt, chưa được minh định, thì người ta hỏi câu hỏi để biết, để thấy, để cân nhắc, để xác định, với mục đích được rõ rệt, với mục đích minh định về điều ấy. Đây là câu hỏi để làm sáng tỏ điều chưa thấy.

Câu hỏi để trao đổi điều đã thấy là loại nào? Thông thường, đối với tướng trạng đã được biết, đã được thấy, đã được cân nhắc, đã được xác định, đã được rõ rệt, đã được

minh định, thì người ta hỏi câu hỏi nhằm mục đích trao đổi cùng với các vị sáng suốt khác. Đây là câu hỏi để trao đổi điều đã thấy.

Câu hỏi để cắt đứt sự nhầm lẫn là loại nào? Thông thường, người bị rơi vào sự ngờ vực, bị rơi vào sự nhầm lẫn, bị sanh lên sự lưỡng lự rằng: "Phải chăng như vầy là đúng, phải chăng là không đúng, là cái gì đây, là thế nào đây?" Người ấy hỏi câu hỏi nhằm mục đích cắt đứt sự nhầm lẫn. Đây là câu hỏi để cắt đứt sự nhầm lẫn. Đây là ba loại câu hỏi.

Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi của loài người, câu hỏi của phi nhân, câu hỏi của vị (Phật) đã được hóa hiện ra.

Câu hỏi của loài người là loại nào? Loài người đi đến gặp đức Phật Thế Tôn và hỏi câu hỏi: các vị tỳ khưu hỏi, các vị tỳ khưu ni hỏi, các nam cư sĩ hỏi, các nữ cư sĩ hỏi, các vị vua hỏi, các vị Sát-đế-lỵ hỏi, các vị Bà-la-môn hỏi, các thương buôn hỏi, các kẻ nô lệ hỏi, các người tại gia hỏi, các vị xuất gia hỏi. Đây là câu hỏi của loài người.

Câu hỏi của phi nhân là loại nào? Các phi nhân đi đến gặp đức Phật Thế Tôn và hỏi câu hỏi: các loài rồng hỏi, các loài linh điểu hỏi, các Dạ-xoa hỏi, các A-tu-la hỏi, các Càn-thát-bà hỏi, các vị Đại Thiên Vương hỏi, các Thiên Chủ hỏi, các Phạm Thiên hỏi, các Thiên nhân hỏi. Đây là câu hỏi của phi nhân.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Katamā nimmitapucchā? Yaṃ 1 bhagavā rūpaṃ abhinimminā ti manomayaṃ sabbaṅgapaccaṅgaṃ ahīnindriyaṃ, so nimmito buddhaṃ bhagavantaṃ upasaṅkamitvā pañhaṃ pucchati, bhagavā vissajjeti. Ayaṃ nimmitapucchā. Imā tisso pucchā.

Aparāpi tisso pucchā: attatthapucchā, paratthapucchā, ubhayatthapucchā. Aparāpi tisso pucchā: diṭṭhadhammikatthapucchā, samparāyikatthapucchā, paramatthapucchā. Aparāpi tisso pucchā: anavajjatthapucchā, nikkilesatthapucchā, vodānatthapucchā. Aparāpi tisso pucchā: atītā pucchā, anāgatā pucchā, paccuppannā pucchā. 2 Aparāpi tisso pucchā: ajjhattapucchā, bahiddhāpucchā, ajjhatta-bahiddhāpucchā. Aparāpi tisso pucchā: kusalapucchā, akusalapucchā, abyākatapucchā. Aparāpi tisso pucchā: khandhapucchā, dhātupucchā, āyatanapucchā. Aparāpi tisso pucchā: satipaṭṭhānapucchā, sammappadhānapucchā, iddhipādapucchā. Aparāpi tisso pucchā: indriyapucchā, balapucchā, bojjhaṅgapucchā. Aparāpi tisso pucchā: maggapucchā, phalapucchā, nibbānapucchā.

Pucchāmi tan ti pucchāmi taṃ, yācāmi taṃ, ajjhesāmi taṃ, pasādemi taṃ, kathayassu 3 me 'ti - pucchāmi taṃ. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - pucchāmi taṃ bhagavā. 4 Brūhi metan ti brūhi ācikkha 5 desehi paññapehi paṭṭhapehi vivara vibhaja 6 uttānīkarohi pakāsehī 'ti - pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ. Iccāyasmā mettagū ti - Iccā ti padasandhi –pe– iccāyasmā mettagū.

Maññāmi taṃ vedaguṃ 7 bhāvitattan ti vedagū 'ti taṃ maññāmi, bhāvitatto 'ti taṃ maññāmi, [evaṁ maññāmi 8] evaṃ jānāmi, evaṃ ājānāmi, evaṃ vijānāmi, 9 evaṃ

paṭivijānāmi,10 evaṃ paṭivijjhāmi. Vedagū bhāvitatto ti kathaṃ11 bhagavā vedagū? Vedo vuccati12 catusu maggesu ñāṇaṃ, paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ – pe– dhammavicayasambojjhaṅgo vīmaṃsā vipassanā sammādiṭṭhi, bhagavā tehi vedehi jātijarāmaraṇassa antagato,13 –

1 yaṃ - itisaddo Ma, Va, Vi potthakesu na dissate. 2 atītapucchā anāgatapucchā paccuppannapucchā - Ma, Syā. 3 kathassu - Syā. 4 pucchāmi taṃ bhagavā - itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate. 5 10 ācikkhāhi - Ma, Syā. paṭijānāmi - Ma, PTS; 6 vivarāhi vibhajāhi - Ma, Syā. pajānāmi - Katthaci. 7 11 vedagū - Ma. kathañca - Ma, Syā. 8 12 evaṃ maññāmi - itipāṭho Syā potthake dissate. vedā vuccanti - Ma. 9 13 evaṃ vijānāmi - itipāṭho Ma potthake na dissate. antaṅgato - Ka, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Câu hỏi của vị (Phật) do thần thông biến hóa ra là loại nào? Đức Thế Tôn hóa hiện ra hình dáng (vị Phật) được tạo thành bởi ý, có tất cả các bộ phận thân thể lớn nhỏ, có giác quan không bị khiếm khuyết. Vị (Phật) do thần thông biến hóa ra ấy đi đến gặp đức Phật Thế Tôn và hỏi câu hỏi, đức Thế Tôn trả lời. Đây là câu hỏi của vị (Phật) đã được hóa hiện ra. Đây là ba loại câu hỏi.

Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về lợi ích của bản thân, câu hỏi về lợi ích của người khác, câu hỏi về lợi ích của cả hai. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về lợi ích trong đời này, câu hỏi về lợi ích trong đời sau, câu hỏi về lợi ích tối thượng. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về lợi ích của sự không tội lỗi, câu hỏi về lợi ích của sự không ô nhiễm, câu hỏi về lợi ích của sự trong sạch. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về quá khứ, câu hỏi về vị lai, câu hỏi về hiện tại. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về nội phần, câu hỏi về ngoại phần, câu hỏi về nội phần và ngoại phần. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về thiện, câu hỏi về bất thiện, câu hỏi về vô ký. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về uẩn, câu hỏi về giới, câu hỏi về xứ. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về thiết lập niệm, câu hỏi về chánh cần, câu hỏi về nền tảng của thần thông. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về quyền, câu hỏi về lực, câu hỏi về giác chi. Còn có ba loại câu hỏi khác nữa: câu hỏi về Đạo, câu hỏi về Quả, câu hỏi về Niết Bàn.

Tôi hỏi Ngài: Tôi hỏi Ngài, tôi yêu cầu Ngài, tôi thỉnh cầu Ngài, tôi đặt niềm tin ở Ngài, xin Ngài hãy thuyết giảng cho tôi; - 'tôi hỏi Ngài' là như thế. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn.' Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này: Xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - 'Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này' là như thế. Tôn giả Mettagū nói rằng - Rằng: (Từ 'icca' này) là sự nối liền các câu văn, –nt– 'tôn giả Mettagū nói rằng' là như thế.

Tôi nghĩ rằng Ngài là bậc đã đạt được sự hiểu biết, có bản thân đã được tu tập: Tôi nghĩ về Ngài rằng: 'Là bậc đã đạt được sự hiểu biết,' Tôi nghĩ về Ngài rằng: 'Là bậc có bản thân đã được tu tập,' [tôi nghĩ như vậy,] tôi biết như vậy, tôi hiểu như vậy, tôi nhận thức như vậy, tôi thừa nhận như vậy, tôi thấu triệt như vậy. Bậc đã đạt được sự hiểu

biết, có bản thân đã được tu tập: Đức Thế Tôn là bậc đã đạt được sự hiểu biết nghĩa là thế nào? Sự hiểu biết nói đến trí ở bốn Đạo, tuệ, tuệ quyền, tuệ lực, –nt– trạch pháp giác chi, sự thẩm xét, sự thấy rõ, chánh kiến. Với các sự hiểu biết ấy, đức Thế Tôn đã đi đến điểm cuối đối với sanh–già–chết, –

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

– antappatto 1 koṭigato koṭippatto pariyantagato pariyantappatto vosānagato vosānappatto tāṇagato tāṇappatto lenagato lenappatto saraṇagato saraṇappatto abhayagato abhayappatto accutagato accutappatto amatagato amatappatto nibbānagato nibbānappatto. Vedānaṃ vā antagatoti vedagū, vedehi vā antagatoti vedagū, sattannaṃ vā dhammānaṃ viditattā vedagū: sakkāyadiṭṭhi viditā hoti, vicikicchā viditā hoti, sīlabbataparāmāso vidito hoti, rāgo – doso – moho – māno vidito hoti, viditāssa 2 honti pāpakā akusalā dhammā saṃkilesikā ponobhavikā 3 sadarā 4 dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇīyā:

1. “Vedāni viceyya kevalāni (sabhiyāti bhagavā) samaṇānaṃ yānipatthi 5 brāhmaṇānaṃ sabbavedanāsu6 vītarāgo sabbaṃ vedamaticca vedagū so ”ti.7 Evaṃ bhagavā vedagū.

Kathaṃ bhagavā bhāvitatto? Bhagavā bhāvitakāyo bhāvitasīlo bhāvitacitto bhāvitapañño bhāvitasatipaṭṭhāno bhāvitasammappadhāno bhāvitaiddhipādo bhāvitaindriyo8 bhāvitabalo bhāvitabojjhaṅgo bhāvitamaggo pahīnakileso paṭividdhākuppo sacchikatanirodho, dukkhaṃ tassa pariññātaṃ, samudayo pahīno, 9

maggo bhāvito, nirodho sacchikato, abhiññeyyaṃ abhiññātaṃ, pariññeyyaṃ pariññātaṃ, pahātabbaṃ pahīnaṃ, bhāvetabbaṃ bhāvitaṃ, sacchikātabbaṃ sacchikataṃ, aparitto mahanto gambhīro appameyyo duppariyogāḷho10 pahūtaratano sāgarūpamo chaḷaṅgupekkhāya samannāgato hoti. 11 12

Cakkhunā rūpaṃ disvā neva sumano hoti, na dummano, upekkhako viharati sato sampajāno. Sotena saddaṃ sutvā –pe– Ghānena gandhaṃ ghāyitvā –pe– Jivhāya rasaṃ sāyitvā –pe– Kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā –pe– Manasā dhammaṃ viññāya neva sumano hoti, na dummano, upekkhako viharati sato sampajāno.

1 6 antapatto - PTS. sabbaverāsu - Va, Vi, Ka. 2 7 viditassa - Syā. Suttanipāta, Sabhiyasutta. 3 8 ponobbhavikā - Syā. bhāvitindriyo - Syā. 4 9 saddarā - Pu. paṭividdhakuppo - PTS. 5 10 yānīdhatthi - Ma; dupariyo gālenā - Pana. 11 yāni patthi - Syā; bahuratano - Ma, Syā, PTS, Sī. 12 yāni atthi - Sī. sāgarasamo - Katthaci.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

– đã đạt đến điểm cuối, đã đi đến đỉnh, đã đạt đến đỉnh, đã đi đến tận cùng, đã đạt đến tận cùng, đã đi đến sự hoàn tất, đã đạt đến sự hoàn tất, đã đi đến nơi nương tựa, đã đạt đến nơi nương tựa, đã đi đến nơi trú ẩn, đã đạt đến nơi trú ẩn, đã đi đến nơi nương nhờ, đã đạt đến nơi nương nhờ, đã đi đến nơi không sợ hãi, đã đạt đến nơi không sợ hãi, đã đi đến Bất Hoại, đã đạt đến Bất Hoại, đã đi đến Bất Tử, đã đạt đến Bất Tử, đã đi đến Niết Bàn, đã đạt đến Niết Bàn. ‘Người đã đi đến điểm cuối của các sự hiểu biết’ là

bậc đã đạt được sự hiểu biết, hoặc 'người đã đi đến điểm cuối nhờ vào các sự hiểu biết' là bậc đã đạt được sự hiểu biết, hoặc là bậc đã đạt được sự hiểu biết do trạng thái đã hiểu biết về bảy pháp: sự nhận thức sai trái về thân đã được hiểu biết, sự hoài nghi đã được hiểu biết, sự bám víu vào giới và phận sự đã được hiểu biết, sự luyến ái – sân hận – si mê – ngã mạn đã được hiểu biết; đối với người này, các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai là đã được hiểu biết.

1. (Đức Thế Tôn nói: "Này Sabhiya,) vị đã suy gẫm toàn bộ các loại kiến thức thuộc về các Sa-môn, thuộc về các Bà-la-môn, vị đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các cảm thọ, vị đã vượt qua mọi kiến thức, vị ấy là 'bậc đã đạt được sự hiểu biết." Đức Thế Tôn là bậc đã đạt được sự hiểu biết nghĩa là như vậy.

Đức Thế Tôn có bản thân đã được tu tập nghĩa là thế nào? Đức Thế Tôn có thân đã được tu tập, có giới đã được tu tập, có tâm đã được tu tập, có tuệ đã được tu tập, có việc thiết lập niệm đã được tu tập, có chánh cần đã được tu tập, có nền tảng của thần thông đã được tu tập, có quyền đã được tu tập, có lực đã được tu tập, có yếu tố đưa đến giác ngộ đã được tu tập, có Đạo đã được tu tập, có ô nhiễm đã được dứt bỏ, có sự không xao động đã được thấu triệt, có sự diệt tận đã được chứng ngộ; đối với Ngài, Khổ đã được biết toàn diện, Tập đã được dứt bỏ, Đạo đã được tu tập, Diệt đã được chứng ngộ, điều cần được biết rõ đã được biết rõ, điều cần được biết toàn diện đã được biết toàn diện, điều cần được dứt bỏ đã được dứt bỏ, điều cần được tu tập đã được tu tập, điều cần được chứng ngộ đã được chứng ngộ, Ngài tương tự như biển cả, không nhỏ nhoi, vĩ đại, sâu thẳm, không thể đo lường, khó thâm nhập, có nhiều báu vật, Ngài có pháp hành xả ở sáu tình huống:

Sau khi thấy cảnh sắc bằng mắt, không có ý ưa thích cũng không có ý ghét bỏ, hành xả, Ngài sống, có niệm, có sự nhận biết rõ; sau khi nghe âm thanh bằng tai, – nt– sau khi ngửi hương bằng mũi, –nt– sau khi nếm vị bằng lưỡi, –nt– sau khi xúc chạm bằng thân, –nt– sau khi nhận thức pháp bằng ý, không có ý ưa thích cũng không có ý ghét bỏ, hành xả, Ngài sống, có niệm, có sự nhận biết rõ.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Cakkhunā rūpaṃ disvā manāpaṃ rūpaṃ nābhigijjhati 1 nābhihaṃsati 2 na rāgaṃ janeti, tassa ṭhitova kāyo hoti, ṭhitaṃ cittaṃ ajjhattaṃ susaṃṭhitaṃ suvimuttaṃ. Cakkhunā kho paneva 3 rūpaṃ disvā amanāpaṃ na maṅku hoti, appatiṭṭhitacitto 4 alīnamanaso 5 abyāpannacetaso, tassa ṭhitova kāyo hoti, ṭhitaṃ cittaṃ ajjhattaṃ susaṃṭhitaṃ suvimuttaṃ. Sotena saddaṃ sutvā –pe– Ghānena gandhaṃ ghāyitvā –pe– Jivhāya rasaṃ sāyitvā –pe– Kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā –pe– Manasā dhammaṃ viññāya manāpaṃ nābhigijjhati nābhihaṃsati na rāgaṃ janeti, tassa ṭhitova kāyo hoti, ṭhitaṃ cittaṃ ajjhattaṃ susaṃṭhitaṃ suvimuttaṃ. Manasā yeva kho pana 6 dhammaṃ viññāya amanāpaṃ na maṅku hoti, appatiṭṭhitacitto alīnamanaso7 abyāpannacetaso, tassa ṭhitova kāyo hoti, ṭhitaṃ cittaṃ ajjhattaṃ susaṃṭhitaṃ suvimuttaṃ.

Cakkhunā rūpaṃ disvā manāpāmanāpesu rūpesu ṭhitova kāyo hoti, ṭhitaṃ cittaṃ ajjhattaṃ susaṃṭhitaṃ suvimuttaṃ. Sotena saddaṃ sutvā –pe– Manasā dhammaṃ viññāya manāpāmanāpesu dhammesu ṭhitova kāyo hoti, ṭhitaṃ cittaṃ ajjhattaṃ susaṃṭhitaṃ suvimuttaṃ.

Cakkhunā rūpaṃ disvā rajanīye na rajjati, dosanīye8 na dussati, mohanīye na muyhati, kopanīye na kuppati, madanīye na majjati, kilesanīye na kilissati. Sotena saddaṃ sutvā –pe– Manasā dhammaṃ viññāya rajanīye na rajjati, dosanīye na dussati, mohanīye na muyhati, kopanīye na kuppati, madanīye na majjati, kilesanīye na kilissati. Diṭṭhe diṭṭhamatto sute sutamatto mute mutamatto viññāte viññātamatto, diṭṭhe na lippati,9 sute na lippati, mute na lippati, viññāte na lippati. Diṭṭhe anupayo10 anapāyo11 anissito appaṭibaddho vippamutto12 visaññutto vimariyādīkatena cetasā viharati. Sute –pe– Mute –pe– Viññāte anupayo anapāyo anissito appaṭibaddho vippamutto visaññutto vimariyādīkatena cetasā viharati.

1 7 nābhijjhāyati - Pana. ādīnamanaso - Syā, Va, Vi, Pa. 2 8 nābhipihayati - Syā, PTS; nābhihasati - Sa. dussanīye - Ma. 3 9 cakkhunā kho panetaṃ - Sī, Syā. na limpati - Ma, Syā, evamuparipi. 4 10 appatiṭṭhīnacitto - Syā. anūpayo - Ma; anupāyo - PTS; anusayo - Va, Vi. 5 11 ādinamanaso - Syā, Va, Vi. anapāyo - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. 6 12 manasā kho panetaṃ - Syā. vimutto - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Sau khi thấy cảnh sắc bằng mắt, đối với sắc hợp ý, Ngài không khao khát, không vui mừng, không làm sanh khởi luyến ái; thân của Ngài trụ vững, tâm của Ngài trú ở nội phần, khéo được tồn tại, khéo được giải thoát. Trái lại, sau khi thấy cảnh sắc bằng mắt, đối với sắc không hợp ý, Ngài không khó chịu, không có tâm bực bội, không có ý lui sụt, không có ý tức giận; thân của Ngài trụ vững, tâm của Ngài trú ở nội phần, khéo được tồn tại, khéo được giải thoát. Sau khi nghe âm thanh bằng tai, –nt– Sau khi ngửi hương bằng mũi, –nt– Sau khi nếm vị bằng lưỡi, –nt– Sau khi xúc chạm bằng thân, –nt– Sau khi nhận thức pháp bằng ý, Ngài không khao khát, không vui mừng, không làm sanh khởi luyến ái; thân của Ngài trụ vững, tâm của Ngài trú ở nội phần, khéo được tồn tại, khéo được giải thoát. Trái lại, sau khi nhận thức pháp bằng ý, đối với pháp không hợp ý, Ngài không khó chịu, không có tâm bực bội, không có ý lui sụt, không có ý tức giận; thân của Ngài trụ vững, tâm của Ngài trú ở nội phần, khéo được tồn tại, khéo được giải thoát.

Sau khi thấy cảnh sắc bằng mắt, đối với sắc hợp ý hay không hợp ý, thân của Ngài trụ vững, tâm của Ngài trú ở nội phần, khéo được tồn tại, khéo được giải thoát. Sau khi nghe âm thanh bằng tai, –nt– Sau khi nhận thức pháp bằng ý, đối với pháp hợp ý hay không hợp ý, thân của Ngài trụ vững, tâm của Ngài trú ở nội phần, khéo được tồn tại, khéo được giải thoát.

Sau khi thấy cảnh sắc bằng mắt, Ngài không luyến ái ở vật đáng luyến ái, không sân hận ở vật đáng sân hận, không si mê ở vật đáng si mê, không bực tức ở vật đáng bực tức, không say đắm ở vật đáng say đắm, không bị ô nhiễm ở vật đáng bị ô nhiễm. Sau

khi nghe âm thanh bằng tai, –nt– Sau khi nhận thức pháp bằng ý, Ngài không luyến ái ở vật đáng luyến ái, không sân hận ở vật đáng sân hận, không si mê ở vật đáng si mê, không bực tức ở vật đáng bực tức, không say đắm ở vật đáng say đắm, không bị ô nhiễm ở vật đáng bị ô nhiễm. Ở điều đã được nghe chỉ là điều đã được nghe, ở điều đã được thấy chỉ là điều đã được thấy, ở điều đã được cảm giác chỉ là điều đã được cảm giác, ở điều đã được nhận thức chỉ là điều đã được nhận thức, Ngài không bị lấm nhơ ở điều đã được thấy, không bị lấm nhơ ở điều đã được nghe, không bị lấm nhơ ở điều đã được cảm giác, không bị lấm nhơ ở điều đã được nhận thức. Về điều đã được thấy, Ngài không có sự đến gần, không có sự xa lánh, không nương tựa, không bị trói buộc, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn. Về điều đã được nghe –nt– Về điều đã được cảm giác –nt– Về điều đã được nhận thức, Ngài không có sự đến gần, không có sự xa lánh, không bị trói buộc, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Saṃvijjati bhagavato cakkhu 1 passati bhagavā cakkhunā rūpaṃ, chandarāgo bhagavato natthi, suvimuttacitto bhagavā. Saṃvijjati bhagavato sotaṃ, suṇāti bhagavā sotena saddaṃ, chandarāgo bhagavato natthi, suvimuttacitto bhagavā. Saṃvijjati bhagavato ghānaṃ, ghāyati bhagavā ghānena gandhaṃ, chandarāgo bhagavato natthi, suvimuttacitto bhagavā. Saṃvijjati bhagavato jivhā, sāyati bhagavā jivhāya rasaṃ, chandarāgo bhagavato natthi, suvimuttacitto bhagavā. Saṃvijjati bhagavato kāyo, phusati bhagavā kāyena phoṭṭhabbaṃ, chandarāgo bhagavato natthi, suvimuttacitto bhagavā. Saṃvijjati bhagavato mano, vijānāti bhagavā manasā dhammaṃ, chandarāgo bhagavato natthi, suvimuttacitto bhagavā.

Cakkhuṃ 2 rūpārāmaṃ rūpārataṃ rūpasammuditaṃ, taṃ bhagavato 3 dantaṃ guttaṃ rakkhitaṃ saṃvutaṃ, tassa ca saṃvarāya dhammaṃ deseti. Sotaṃ saddārāmaṃ saddarataṃ saddasammuditaṃ –pe– Ghānaṃ gandhārāmaṃ gandharataṃ gandhasammuditaṃ –pe– Jivhā rasārāmā rasaratā rasasammuditā, sā bhagavato3 dantā guttā rakkhitā saṃvutā, tassa ca saṃvarāya dhammaṃ deseti. Kāyo phoṭṭhabbārāmo phoṭṭhabbarato phoṭṭhabbasammudito –pe– Mano dhammārāmo dhammarato dhammasammudito so bhagavato3 danto gutto rakkhito saṃvuto, tassa ca saṃvarāya dhammaṃ deseti.

2. Dantaṃ nayanti samitiṃ dantaṃ rājābhirūhati, danto seṭṭho manussesu yotivākyaṃ titikkhati. 4

3. Varamassatarā dantā ājānīyā ca 5 sindhavā, kuñjarā ca 6 mahānāgā attadantā 7 tato varaṃ.4

4. Na hi etehi yānehi gaccheyya agataṃ disaṃ,8 yathāttanā9 sudantena danto dantena gacchati.4

5. Vidhāsu na vikampanti vippamuttā punabbhavā, dantabhūmiṃ anuppattā te loke vijitāvino.10

6. Yassindriyāni bhāvitāni ajjhattañca bahiddhā ca sabbaloke, nibbijjha imaṃ11 parañca lokaṃ kālaṃ kaṅkhati bhāvitatto sadanto12 ”ti.13

1 8 cakkhuṃ - PTS, Sī. amataṃ disaṃ - Va, Vi. 2 9 cakkhu - Ma, Syā, PTS. yathātthanā - PTS, Sī. 3 10 bhagavatā - Syā, PTS. Khandhasaṃyutta, Khajjaniyavagga. 4 11 Dhammapada, Nāgavagga. nibbijjhimaṃ - Syā, PTS. 5 12 ājāniyāva - Syā, PTS. bhāvito sa danto - Ma, PTS; 6 kuñjarāva - Syā, PTS. bhāvito sudanto - Syā. 7 13 attadanto - Ma, Syā, PTS. Suttanipāta, Sabhiya sutta.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Mắt của đức Thế Tôn hiện hữu, đức Thế Tôn nhìn cảnh sắc bằng mắt. Mong muốn và luyến ái của đức Thế Tôn không có, đức Thế Tôn có tâm khéo được giải thoát. Tai của đức Thế Tôn hiện hữu, đức Thế Tôn nghe âm thanh bằng tai. Mong muốn và luyến ái của đức Thế Tôn không có, đức Thế Tôn có tâm khéo được giải thoát. Mũi của đức Thế Tôn hiện hữu, đức Thế Tôn ngửi hương bằng mũi. Mong muốn và luyến ái của đức Thế Tôn không có, đức Thế Tôn có tâm khéo được giải thoát. Lưỡi của đức Thế Tôn hiện hữu, đức Thế Tôn nếm vị bằng lưỡi. Mong muốn và luyến ái của đức Thế Tôn không có, đức Thế Tôn có tâm khéo được giải thoát. Thân của đức Thế Tôn hiện hữu, đức Thế Tôn xúc chạm bằng thân. Mong muốn và luyến ái của đức Thế Tôn không có, đức Thế Tôn có tâm khéo được giải thoát. Ý của đức Thế Tôn hiện hữu, đức Thế Tôn nhận thức pháp bằng ý. Mong muốn và luyến ái của đức Thế Tôn không có, đức Thế Tôn có tâm khéo được giải thoát.

Mắt có sự thỏa thích ở sắc, thích thú ở sắc, vui thích ở sắc; mắt của đức Thế Tôn đã được rèn luyện, đã được bảo vệ, đã được hộ trì, đã được thu thúc; và Ngài thuyết Pháp về sự thu thúc đối với mắt. Tai có sự thỏa thích ở âm thanh, thích thú ở âm thanh, vui thích ở âm thanh –nt– Mũi có sự thỏa thích ở hương, thích thú ở hương, vui thích ở hương – Lưỡi có sự thỏa thích ở vị nếm, thích thú ở vị nếm, vui thích ở vị nếm; lưỡi của đức Thế Tôn đã được rèn luyện, đã được bảo vệ, đã được hộ trì, đã được thu thúc; và Ngài thuyết Pháp về sự thu thúc đối với lưỡi. Thân có sự thỏa thích ở xúc chạm, thích thú ở xúc chạm, vui thích ở xúc chạm –nt– Ý có sự thỏa thích ở pháp, thích thú ở pháp, vui thích ở pháp; ý của đức Thế Tôn đã được rèn luyện, đã được bảo vệ, đã được hộ trì, đã được thu thúc; và Ngài thuyết Pháp về sự thu thúc đối với ý.

2. Người ta đưa (ngựa) đã được rèn luyện đến nơi tụ hội. Đức vua cỡi lên (ngựa) đã được rèn luyện. Người đã được rèn luyện chịu đựng lời mắng nhiếc là hạng nhất giữa loài người.

3. Quý báu thay những con lừa đã được thuần hóa, những con ngựa Sindhu thuần chủng, và những con voi thuộc loài khổng tượng, người đã tự rèn luyện bản thân là quý báu hơn cả.

4. Bởi vì chẳng phải nhờ vào những cỗ xe ấy mà có thể đi đến nơi chưa đi đến (Niết Bàn), như là nhờ vào bản thân đã khéo được rèn luyện. Do nhờ đã được rèn luyện mà người đã được rèn luyện đi đến (Niết Bàn).

5. Các vị không lay động ở các trạng thái kiêu mạn, đã được thoát khỏi việc sanh ra lần nữa, đã đạt đến lãnh vực của các bậc đã được rèn luyện, các vị ấy là những người chiến thắng ở thế gian.

6. Vị nào có các giác quan đã được tu tập, ở nội phần, ở ngoại phần, và ở toàn thể thế gian, sau khi thấu hiểu đời này và đời sau, vị có bản thân đã được tu tập chờ đợi thời điểm, vị ấy là đã được huấn luyện.”

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Evaṃ bhagavā bhāvitatto. 1

Maññāmi taṃ vedaguṃ 2 bhāvitattaṃ kuto nu dukkhā samudāgatā ime ti - Kuto nū ti saṃsayapucchā vimatipucchā dveḷhapucchā anekaṃsapucchā: evaṃ nu kho, na nu kho, kiṃ nu kho, kathaṃ nu kho ’ti - kuto nu.

Dukkhā ti jātidukkhaṃ jarādukkhaṃ vyādhidukkhaṃ maraṇadukkhaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsadukkhaṃ nerayikaṃ dukkhaṃ tiracchāna-dukkhaṃ 3 pettivisayadukkhaṃ 4 mānusikaṃ 5 dukkhaṃ gabbhokkantimūlakaṃ 6 dukkhaṃ gabbhaṭṭhitimūlakaṃ 7 dukkhaṃ gabbhavuṭṭhānamūlakaṃ 8 dukkhaṃ jātassupanibandhanaṃ 9 dukkhaṃ jātassa parādheyyataṃ 10 dukkhaṃ attūpakkamaṃ dukkhaṃ parūpakkamaṃ dukkhaṃ dukkhadukkhaṃ saṅkhāradukkhaṃ 11 viparināmadukkhaṃ,12 cakkhurogo sotarogo ghānarogo jivhārogo kāyarogo sīsarogo kaṇṇarogo mukharogo dantarogo kāso sāso pināso ḍaho13 jaro kucchirogo mucchā pakkhandikā sūlā14 visūcikā kuṭṭhaṃ gaṇḍo kilāso soso apamāro daddu kaṇḍu kacchu rakhasā vitacchikā lohitapittaṃ15 madhumeho aṃsā piḷakā bhagandalā pittasamuṭṭhānā ābādhā semhasamuṭṭhānā ābādhā vātasamuṭṭhānā ābādhā sannipātikā ābādhā utuparināmajā16 ābādhā visamaparihārajā ābādhā opakkamikā ābādhā kammavipākajā ābādhā sītaṃ uṇhaṃ jighacchā pipāsā uccāro passāvo17 ḍaṃsamakasavātātapasiriṃsapa-samphassānaṃ18 dukkhaṃ, mātumaraṇaṃ dukkhaṃ pitumaraṇaṃ dukkhaṃ bhātumaraṇaṃ dukkhaṃ bhaginīmaraṇaṃ dukkhaṃ puttamaraṇaṃ dukkhaṃ dhītumaraṇaṃ dukkhaṃ ñātivyasanaṃ dukkhaṃ [rogabyasanaṃ dukkhaṃ19] bhogavyasanaṃ20 dukkhaṃ sīlavyasanaṃ dukkhaṃ diṭṭhivyasanaṃ dukkhaṃ yesaṃ dhammānaṃ ādito samudāgamanaṃ paññāyati, atthaṅgamato nirodho paññāyati. Kammasannissito vipāko, vipākasannissitaṃ kammaṃ, nāmasannissitaṃ rūpaṃ, rūpasannissitaṃ nāmaṃ, jātiyā anugataṃ, jarāya anusaṭaṃ byādhinā abhibhūtaṃ, maraṇena abbhāhataṃ, dukkhe patiṭṭhitaṃ, atāṇaṃ alenaṃ asaraṇaṃ asaraṇībhūtaṃ, ime vuccanti dukkhā.

1 12 bhāvitatto ti - Ma, Syā. vipariṇāmadukkhaṃ - Ma, Syā, PTS. 2 13 vedagū - Ma. ḍāho - Ma. 3 14 tiracchānayonikaṃ dukkhaṃ - Ma, Syā, PTS. sulā - Syā. 4 15 pittivisayikaṃ dukkhaṃ - Syā, PTS. lohitaṃ pittaṃ - Syā. 5 16 mānusakaṃ - PTS. utupariṇāmajā - Ma, Syā, PTS. 6 17 gabbhe-okkanti-mūlakaṃ - PTS. jighacchapipāsā uccārapassāvo - PTS. 7 18 gabbheṭhitimūlakaṃ - Syā. sarīsapasamphassaṃ dukkhaṃ - Ma; 8 gabbhāvuṭṭhānamūlakaṃ - Syā, PTS. siriṃsapasamphassadukkhaṃ - Syā; 9

jātassūpanibandhakaṃ - Ma, Syā; siriṃsapasamphassanadukkhaṃ - PTS. 19 jātassa upanibandhakaṃ - PTS. rogabyasanaṃ dukkhaṃ - 10 parādheyyakaṃ - Ma, Syā, PTS. itipāṭho Ma potthake dissate. 11 20 saṃsāradukkhaṃ - Syā. rogavyasanaṃ - Ma, Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Đức Thế Tôn có bản thân đã được tu tập nghĩa là như vậy.

Tôi nghĩ rằng Ngài là bậc đã đạt được sự hiểu biết, có bản thân đã được tu tập. Từ đâu mà các khổ này đã được khởi lên? - Từ đâu mà: Các cụm từ 'evannu kho,' 'na nu kho,' 'kinnu kho,' 'kathannu kho' là câu hỏi do ngờ vực, câu hỏi do nhầm lẫn, câu hỏi vì hai nghĩa, câu hỏi do không dứt khoát; - 'từ đâu mà?' là như thế.

Các khổ: là khổ sanh, khổ già, khổ bệnh, khổ chết, khổ do sầu–bi–khổ–ưu–não, khổ ở địa ngục, khổ ở loài thú, khổ ở thân phận ngạ quỷ, khổ của loài người, khổ bắt nguồn từ việc nhập thai, khổ bắt nguồn từ việc trụ thai, khổ bắt nguồn từ việc ra khỏi thai, khổ gắn liền sau khi sanh ra, khổ do kẻ khác áp đặt sau khi sanh ra, khổ do sự ra sức của bản thân, khổ do sự ra sức của kẻ khác, khổ do (thọ) khổ, khổ do pháp tạo tác, khổ do sự biến đổi, bệnh ở mắt, bệnh ở tai trong, bệnh ở mũi, bệnh ở lưỡi, bệnh ở thân, bệnh ở đầu, bệnh ở lỗ tai, bệnh ở miệng, bệnh ở răng, ho, suyễn, sổ mũi, nhiệt, cảm sốt, đau bụng, xây xẩm, kiết lỵ, đau bụng bão, dịch tả, phong cùi, khối u, bệnh chàm, lao phổi, động kinh, mụt, nhọt, ghẻ ngứa, sảy, loét tay chân, máu và mật, bệnh tiểu đường, bệnh trĩ, ghẻ lở, loét hậu môn, bệnh phát khởi từ mật, bệnh phát khởi từ đàm, bệnh phát khởi từ gió, bệnh tổng hợp do mật–đàm–gió, bệnh sanh lên vì thay đổi thời tiết, bệnh sanh lên vì bốn oai nghi không đồng đều, bệnh thuộc dạng cấp tính, bệnh sanh lên vì quả của nghiệp, lạnh, nóng, đói, khát, đại tiện, tiểu tiện, các xúc chạm với ruồi muỗi gió nắng và các loài bò sát là khổ, cái chết của mẹ là khổ, cái chết của cha là khổ, cái chết của anh (em) trai là khổ, cái chết của chị (em) gái là khổ, cái chết của con trai là khổ, cái chết của con gái là khổ, sự tổn hại về thân quyến là khổ, [sự tổn hại vì bệnh tật là khổ,] sự tổn hại về của cải là khổ, sự tổn hại về giới là khổ, sự tổn hại về kiến thức là khổ, đối với những pháp nào có sự khởi lên ban đầu được nhận biết, có sự diệt tận lúc biến mất được nhận biết, có quả thành tựu nương vào hành động, có hành động nương vào quả thành tựu, có sắc nương vào danh, có danh nương vào sắc, bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, được thiết lập ở khổ, là không nơi nương tựa, là không nơi trú ẩn, là không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ; các điều này được gọi là khổ.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Ime dukkhā kuto samudāgatā, 1 kuto jātā, kuto sañjātā kuto nibbattā kuto abhinibbattā kuto pātubhūtā kiṃnidānā kiṃsamudayā kiṃjātikā kiṃpabhavāti imesaṃ dukkhānaṃ mūlaṃ pucchati, hetuṃ pucchati, nidānaṃ pucchati, sambhavaṃ pucchati, pabhavaṃ pucchati, samuṭṭhānaṃ pucchati, āhāraṃ pucchati, ārammaṇaṃ pucchati, paccayaṃ pucchati, samudayaṃ pucchati, papucchati yācati ajjhesati pasādetī 'ti - kuto nu dukkhā samudāgatā ime.

Ye keci lokasmiṃ anekarūpā ti - Ye kecī ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ 2 ye kecī ’ti. Lokasmin ti apāyaloke manussaloke devaloke khandhaloke dhātuloke āyatanaloke. Anekarūpā ti anekavidhā nānappakārā dukkhā ’ti - ye keci lokasmiṃ anekarūpā.

Tenāha so brāhmaṇo: “Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ (iccāyasmā mettagū) maññāmi taṃ vedaguṃ bhāvitattaṃ, kuto nu dukkhā samudāgatā ime ye keci lokasmiṃ anekarūpā ”ti.

4-2

Dukkhassa ve maṃ pabhavaṃ apucchasi (mettagūti bhagavā) taṃ te pavakkhāmi yathā pajānaṃ, upadhinidānā pabhavanti dukkhā ye keci lokasmiṃ anekarūpā.

Dukkhassa ve maṃ pabhavaṃ apucchasī ti - Dukkhassā ti jātidukkhassa jarādukkhassa vyādhidukkhassa maraṇadukkhassa sokaparidevadukkha-domanassupāyāsadukkhassa. Pabhavaṃ apucchasī ti dukkhassa mūlaṃ 3

pucchasi, hetuṃ pucchasi, nidānaṃ pucchasi, sambhavaṃ pucchasi, pabhavaṃ pucchasi, samuṭṭhānaṃ pucchasi, āhāraṃ pucchasi, ārammaṇaṃ pucchasi, paccayaṃ pucchasi, samudayaṃ pucchasi, yācasi ajjhesasi pasādesī ’ti - dukkhassa ve maṃ pabhavaṃ apucchasi.

Mettagūti bhagavā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - mettagūti bhagavā.

1 samupāgatā - Syā. 2 3 pariyādāyavacanametaṃ - Syā. dukkhassāti dukkhassa ve maṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Vị ấy hỏi về nguồn gốc, hỏi về nhân, hỏi về căn nguyên, hỏi về nguồn xuất phát, hỏi về nguồn sanh khởi, hỏi về nguồn phát khởi, hỏi về yếu tố nuôi dưỡng, hỏi về đối tượng, hỏi về duyên khởi, hỏi về nhân sanh khởi của các khổ này: “Các khổ này khởi lên từ đâu, sanh ra từ đâu, sanh khởi từ đâu, hạ sanh từ đâu, phát sanh từ đâu, xuất hiện từ đâu, có cái gì là căn nguyên, có cái gì là nhân sanh khởi, có cái gì là mầm sanh khởi, có cái gì là nguồn sanh khởi?” vị ấy chất vấn, yêu cầu, thỉnh cầu, đặt niềm tin; - ‘Từ đâu mà các khổ này đã được khởi lên?’ là như thế.

Bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức - Bất kể loại nào: là tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, cụm từ ‘ye keci’ này là lối nói của sự bao gồm. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, ở thế gian của loài người, ở thế gian của chư Thiên, ở thế gian của các uẩn, ở thế gian của các giới, ở thế gian của các xứ. Với nhiều hình thức: các khổ có nhiều loại, có những kiểu cách khác nhau; - ‘bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Mettagū nói rằng:) “Thưa đức Thế Tôn, tôi hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời tôi về điều này. Tôi nghĩ rằng Ngài là bậc đã đạt được sự

hiểu biết, có bản thân đã được tu tập. Từ đâu mà các khổ này đã được khởi lên, bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức?”

4-2

(Đức Thế Tôn nói: “Này Mettagū,) quả thật ngươi đã hỏi Ta về nguồn sanh khởi của khổ. Ta sẽ tuyên thuyết về điều ấy cho ngươi theo như điều Ta nhận biết. Các khổ phát khởi đều có căn nguyên là mầm tái sanh, bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức.

Quả thật ngươi đã hỏi Ta về nguồn sanh khởi của khổ - Của khổ: của khổ sanh, của khổ già, của khổ bệnh, của khổ chết, của khổ do sầu–bi–khổ–ưu–não. Ngươi đã hỏi về nguồn sanh khởi: Ngươi hỏi về nguồn gốc, ngươi hỏi về nhân, ngươi hỏi về căn nguyên, ngươi hỏi về nguồn xuất phát, ngươi hỏi về nguồn sanh khởi, ngươi hỏi về nguồn phát khởi, ngươi hỏi về yếu tố nuôi dưỡng, ngươi hỏi về đối tượng, ngươi hỏi về duyên khởi, ngươi hỏi về nhân sanh khởi của khổ, ngươi yêu cầu, ngươi thỉnh cầu, ngươi đặt niềm tin; - ‘quả thật ngươi đã hỏi Ta về nguồn sanh khởi của khổ’ là như thế.

Đức Thế Tôn nói: Này Mettagū: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn nói: Này Mettagū’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Taṃ te pavakkhāmi yathā pajānan ti - Tan ti dukkhassa mūlaṃ pavakkhāmi, 1 hetuṃ pavakkhāmi, nidānaṃ pavakkhāmi, sambhavaṃ pavakkhāmi, pabhavaṃ pavakkhāmi, samuṭṭhānaṃ pavakkhāmi, āhāraṃ pavakkhāmi, ārammaṇaṃ pavakkhāmi, paccayaṃ pavakkhāmi, samudayaṃ pavakkhāmi, ācikkhissāmi desissāmi paññapessāmi paṭṭhapessāmi vivarissāmi vibhajissāmi uttānīkarissāmi pakāsissāmī ’ti 2 - taṃ te pavakkhāmi.

Yathā pajānan ti yathā pajānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto na itihītihaṃ 3 na itikirāya na paramparāya na piṭakasampadānena 4 na takkahetu na nayahetu na ākāraparivitakkena na diṭṭhinijjhānakhantiyā sāmaṃ sayaṃ abhiññātaṃ attapaccakkhadhammaṃ 5 taṃ kathayissāmī ’ti - taṃ te pavakkhāmi yathā pajānaṃ.

Upadhinidānā pabhavanti dukkhā ti - Upadhī ti dasa upadhī: taṇhūpadhi diṭṭhūpadhi kilesūpadhi kammūpadhi duccaritūpadhi, āhārūpadhi paṭighūpadhi, catasso upādinnadhātuyo upadhī, cha ajjhattikāni āyatanāni upadhī, chaviññāṇakāyaṃ upadhī, sabbampi dukkhaṃ dukkhamanatthena 6 upadhi, ime vuccanti dasa upadhī. Dukkhā ti jātidukkhaṃ jarādukkhaṃ vyādhidukkhaṃ maraṇadukkhaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsadukkhaṃ nerayikaṃ dukkhaṃ –pe– diṭṭhivyasanaṃ dukkhaṃ. Yesaṃ dhammānaṃ ādito samudāgamanaṃ paññāyati, atthaṅgamato nirodho paññāyati, kammanissitaṃ vipākaṃ, vipākanissitaṃ kammaṃ, nāmanissitaṃ rūpaṃ, rūpanissitaṃ nāmaṃ,7 jātiyā anugataṃ, jarāya anusaṭaṃ, byādhinā abhibhūtaṃ, maraṇena abbhāhataṃ, dukkhe patiṭṭhitaṃ, atāṇaṃ alenaṃ asaraṇaṃ asaraṇībhūtaṃ, ime vuccanti dukkhā. Ime dukkhā upadhinidānā

upadhihetukā upadhipaccayā upadhikāraṇā honti, pabhavanti sambhavanti8 jāyanti sañjāyanti nibbattanti pātubhavantī ’ti - upadhinidānā pabhavanti dukkhā.

1 tante pavakkhāmīti taṃ te dukkhassa mūlaṃ pavakkhāmi - Syā. 2 7 pakāsessāmīti - Syā. kammasannissito vipāko, 3 na itihitihaṃ - Syā. vipākasannissitaṃ kammaṃ, 4 na piṭakasampadāya - Ma, Syā. nāmasannissitaṃ rūpaṃ, 5 attapaccakkhaṃ dhammaṃ - Syā, PTS. rūpasannissitaṃ nāmaṃ - Ma. 6 8 dukkhamanaṭṭhena - Ma; dukkhaṭṭhena - Syā. sambhavanti pabhavanti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Ta sẽ tuyên thuyết về điều ấy cho ngươi theo như điều Ta nhận biết - Điều ấy: Ta sẽ tuyên thuyết về nguồn gốc, Ta sẽ tuyên thuyết về nhân, Ta sẽ tuyên thuyết về căn nguyên, Ta sẽ tuyên thuyết về nguồn xuất phát, Ta sẽ tuyên thuyết về nguồn sanh khởi, Ta sẽ tuyên thuyết về nguồn phát khởi, Ta sẽ tuyên thuyết về yếu tố nuôi dưỡng, Ta sẽ tuyên thuyết về đối tượng, Ta sẽ tuyên thuyết về duyên khởi, Ta sẽ tuyên thuyết về nhân sanh khởi của khổ, Ta sẽ chỉ dạy, Ta sẽ chỉ bảo, Ta sẽ thông báo, Ta sẽ ấn định, Ta sẽ khai mở, Ta sẽ chia sẻ, Ta sẽ làm rõ, Ta sẽ bày tỏ; - ‘Ta sẽ tuyên thuyết về điều ấy cho ngươi’ là như thế.

Theo như điều Ta nhận biết: theo như điều Ta đang nhận biết, đang hiểu, đang nhận thức, đang thừa nhận, đang thấu triệt, không do nghe lời đồn đãi, không do nghe nói như thế, không do sự truyền thừa, không do sự thành tựu của việc thu thập kiến thức, không do nhân suy nghĩ, không do nhân suy luận, không do suy đoán theo biểu hiện, không do sự suy xét và chấp nhận về quan điểm, Ta sẽ thuyết giảng cho ngươi về pháp đã được chính bản thân biết rõ, đã được tự thân quán xét lại; - ‘Ta sẽ tuyên thuyết về điều ấy cho ngươi theo như điều Ta nhận biết’ là như thế.

Các khổ phát khởi đều có căn nguyên là mầm tái sanh - Mầm tái sanh: Có mười mầm tái sanh: tham ái là mầm tái sanh, tà kiến là mầm tái sanh, ô nhiễm (luyến ái, sân hận, v.v...) là mầm tái sanh, nghiệp (thiện, ác) là mầm tái sanh, uế hạnh (về thân, khẩu, ý) là mầm tái sanh, yếu tố nuôi dưỡng (bốn loại vật thực) là mầm tái sanh, bất bình là mầm tái sanh, bốn nguyên tố (đất, nước, lửa, gió) đã được chấp thủ là mầm tái sanh, sáu nội xứ là mầm tái sanh, sáu nhóm thức là mầm tái sanh, tất cả các khổ với ý nghĩa khó chịu đựng là mầm tái sanh; các điều này được gọi là mười mầm tái sanh. Các khổ: là khổ sanh, khổ già, khổ bệnh, khổ chết, khổ do sầu–bi–khổ–ưu–não, khổ ở địa ngục, –nt– sự tổn hại về kiến thức là khổ, đối với những pháp nào có sự khởi lên ban đầu được nhận biết, có sự diệt tận lúc biến mất được nhận biết, có quả thành tựu nương vào hành động, có hành động nương vào quả thành tựu, có sắc nương vào danh, có danh nương vào sắc, bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, được thiết lập ở khổ, là không nơi nương tựa, là không nơi trú ẩn, là không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ, các điều này được gọi là khổ. Các khổ này phát khởi, xuất phát, sanh ra, sanh khởi, hạ sanh, xuất hiện, có mầm tái sanh là căn nguyên, có mầm tái sanh là nhân, có mầm tái sanh là duyên, có mầm tái sanh là lý do; - ‘các khổ phát khởi đều có căn nguyên là mầm tái sanh’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Ye keci lokasmiṃ anekarūpā ti - Ye kecī ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ ‘ye kecī ’ti. Lokasmin ti apāyaloke manussaloke devaloke khandhaloke dhātuloke āyatanaloke. Anekarūpā ti anekavidhā nānappakārā dukkhā ’ti - ye keci lokasmiṃ anekarūpā.

Tenāha bhagavā: “Dukkhassa ve maṃ pabhavaṃ apucchasi (mettagūti bhagavā) taṃ te pavakkhāmi yathā pajānaṃ upadhinidānā pabhavanti dukkhā ye keci lokasmiṃ anekarūpā ”ti.

4-3

Yo ve avidvā upadhiṃ karoti punappunaṃ dukkhamupeti mando tasmā pajānaṃ upadhiṃ na kayirā dukkhassa jātippabhavānupassī.

Yo ve avidvā upadhiṃ karotī ti - Yo ti yo yādiso yathāyutto yathāvihito yathāpakāro yaṃṭhānappatto 1 yaṃdhammasamannāgato 2 khattiyo vā brāhmaṇo vā vesso vā suddo vā gahaṭṭho vā pabbajito vā devo vā manusso vā. Avidvā ti 3 avijjāgato aññāṇī4 avibhāvī duppañño. Upadhiṃ karotī ti taṇhūpadhiṃ karoti, diṭṭhūpadhiṃ karoti, kilesūpadhiṃ karoti, kammūpadhiṃ karoti, duccaritūpadhiṃ karoti, āhārūpadhiṃ karoti, paṭighūpadhiṃ karoti, catasso upādinnadhātuyo upadhiṃ5 karoti, cha ajjhattikāni āyatanāni upadhiṃ karoti, chaviññāṇakāyaṃ6 upadhiṃ karoti, janeti sañjaneti nibbattetī ’ti - yo ve avidvā upadhiṃ karoti.

1 4 yaṃ ṭhānaṃ patto - Si. aññāṇī - Syā. 2 5 saddhammasamannāgato - PTS. upadhī - Ma, Syā. 3 6 avidvāti avidvā - Syā. cha viññāṇakāye - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức - Bất kể loại nào: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, cụm từ ‘ye keci’ này là lối nói của sự bao gồm. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, ở thế gian của loài người, ở thế gian của chư Thiên, ở thế gian của các uẩn, ở thế gian của các giới, ở thế gian của các xứ. Với nhiều hình thức: các khổ có nhiều loại, có những kiểu cách khác nhau; - ‘bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức.’

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Mettagū,) quả thật ngươi đã hỏi Ta về nguồn sanh khởi của khổ. Ta sẽ tuyên thuyết về điều ấy cho ngươi theo như điều Ta nhận biết. Các khổ phát khởi đều có căn nguyên là mầm tái sanh, bất kể loại nào ở thế gian, với nhiều hình thức.”

4-3

“Thật vậy, kẻ nào, (do) không có sự hiểu biết, rồi tạo ra mầm tái sanh, là kẻ ngu, (sẽ) đi đến khổ lần này rồi lần khác. Vì thế, người có sự quán xét về sự sanh ra và phát khởi của khổ, trong khi biết, không nên tạo ra mầm tái sanh.”

Thật vậy, kẻ nào, (do) không có sự hiểu biết, rồi tạo ra mầm tái sanh - Kẻ nào: kẻ nào là người như thế, được gắn bó như thế, được định đặt như thế, có biểu hiện như thế, đã

đạt đến địa vị ấy, đã thành tựu phẩm chất ấy, hoặc là vị Sát-đế- lỵ, hoặc là vị Bà-la-môn, hoặc là thương nhân, hoặc là kẻ nô lệ, hoặc là người tại gia, hoặc là vị xuất gia, hoặc là vị Thiên nhân, hoặc là người nhân loại. (Do) không có sự hiểu biết: không đạt đến kiến thức, không có trí, không có sự rành rẽ, có tuệ tồi. Rồi tạo ra mầm tái sanh: tạo ra tham ái là mầm tái sanh, tạo ra tà kiến là mầm tái sanh, tạo ra ô nhiễm là mầm tái sanh, tạo ra nghiệp là mầm tái sanh, tạo ra uế hạnh là mầm tái sanh, tạo ra yếu tố nuôi dưỡng là mầm tái sanh, tạo ra bất bình là mầm tái sanh, tạo ra bốn nguyên tố đã được chấp thủ là mầm tái sanh, tạo ra sáu nội xứ là mầm tái sanh, tạo ra sáu nhóm thức là mầm tái sanh, làm sanh ra, làm sanh khởi, làm hạ sanh; - 'thật vậy, kẻ nào, (do) không có sự hiểu biết, rồi tạo ra mầm tái sanh' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Punappunaṃ dukkhamupeti mando ti [punappunaṁ dukkhamupetīti 1] punappunaṃ jātidukkhaṃ jarādukkhaṃ vyādhidukkhaṃ maraṇadukkhaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsadukkhaṃ eti samupeti 2 upagacchati gaṇhāti parāmasati abhinivisati. 3 Mando ti mando moho 4 avidvā avijjāgato aññāṇī avibhāvī duppañño 'ti - punappunaṃ dukkhamupeti mando.

Tasmā pajānaṃ upadhiṃ na kayirā ti - Tasmā ti 5 taṃkāraṇā taṃhetu tappaccayā tannidānā evaṃ ādīnavaṃ sampassamāno upadhīsū 'ti - tasmā. Pajānan ti pajānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto, 'sabbe saṅkhārā aniccā 'ti pajānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto, 'sabbe saṅkhārā dukkhā 'ti –pe– 'sabbe dhammā anattā 'ti –pe– 'yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman 'ti pajānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto. Upadhiṃ na kayirā ti taṇhūpadhiṃ na kareyya, diṭṭhūpadhiṃ na kareyya, kilesūpadhiṃ na kareyya, kammūpadhiṃ na kareyya, 6 duccaritūpadhiṃ na kareyya, āhārūpadhiṃ na kareyya, paṭighūpadhiṃ na kareyya, catasso upādinnadhātuyo upadhiṃ 7 na kareyya, cha ajjhattikāni āyatanāni upadhiṃ na kareyya, chaviññāṇakāyaṃ upadhiṃ na kareyya, 8 na janeyya na sañjaneyya na nibbatteyya nābhinibbatteyyā 'ti - tasmā pajānaṃ upadhiṃ na kayirā.

Dukkhassā ti jātidukkhassa jarādukkhassa vyādhidukkhassa maraṇadukkhassa sokaparidevadukkhadomanassupāyāsadukkhassa. Pabhavānupassī ti dukkhassa mūlānupassī hetānupassī nidānānupassī sambhavānupassī pabhavānupassī samuṭṭhānānupassī āhārānupassī ārammaṇānupassī paccayānupassī samudayānupassī. Anupassanā vuccati paññāya paññī pajānanā –pe– amoho 9

dhammavicayo sammādiṭṭhi. Imāya anupassanāya paññāya upeto hoti samupeto upagato samupagato upapanno samupapanno samannāgato, so vuccati anupassī 'ti - dukkhassa jātippabhavānupassī.

Tenāha bhagavā: "Yo ve avidvā upadhiṃ karoti punappunaṃ dukkhamupeti mando tasmā pajānaṃ upadhiṃ na kayirā dukkhassa jātippabhavānupassī "ti.

1 punappunaṃ dukkhamupetīti - itipāṭho Syā potthake dissate.
2 upeti - Syā.

3 abhinivisatīti punappunaṃ dukkhamupeti - Ma, Syā.

4 momuho - Ma; mūḷho - Syā.

5 tasmāti tasmā - Syā.

6 kammūpadhiṃ na kareyya - itipāṭho Ma potthake na dissate.

7 upadhī - Ma, Syā.

8 cha viññāṇakāye upadhī na kareyya - Ma, itipāṭho Syā potthake na dissate.

9 anupassanā vuccati ñāṇaṃ. yā paññā - Ma; anupassanā vuccati paññā yā paññā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Là kẻ ngu, (sẽ) đi đến khổ lần này rồi lần khác - [Đi đến khổ lần này rồi lần khác:] là đi đến, tiếp cận, đi đến gần, nắm lấy, bám víu, chấp chặt vào khổ sanh, khổ già, khổ bệnh, khổ chết, khổ do sầu–bi–khổ–ưu–não lần này rồi lần khác. Là kẻ ngu: kẻ ngu là kẻ si mê, không có sự hiểu biết, không đạt đến kiến thức, không có trí, không có sự rành rẽ, có tuệ tồi; - 'là kẻ ngu, (sẽ) đi đến khổ lần này rồi lần khác' là như thế.

Vì thế, trong khi biết, không nên tạo ra mầm tái sanh - Vì thế: là bởi lý do ấy, bởi nhân ấy, bởi duyên ấy, bởi căn nguyên ấy, trong khi nhìn thấy rõ sự bất lợi như vậy ở các mầm tái sanh; - 'vì thế' là như thế. Trong khi biết: trong khi nhận biết, trong khi hiểu biết, trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt; trong khi nhận biết, trong khi hiểu biết, trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt rằng: "Tất cả các hành là vô thường;" trong khi nhận biết, trong khi hiểu biết, trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt rằng: "Tất cả các hành là khổ" –nt– "Tất cả các pháp là vô ngã" –nt– "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt." Không nên tạo ra mầm tái sanh: không nên tạo ra tham ái là mầm tái sanh, không nên tạo ra tà kiến là mầm tái sanh, không nên tạo ra ô nhiễm là mầm tái sanh, không nên tạo ra nghiệp là mầm tái sanh, không nên tạo ra uế hạnh là mầm tái sanh, không nên tạo ra yếu tố nuôi dưỡng là mầm tái sanh, không nên tạo ra bất bình là mầm tái sanh, không nên tạo ra bốn nguyên tố đã được chấp thủ là mầm tái sanh, không nên tạo ra sáu nội xứ là mầm tái sanh, không nên tạo ra sáu nhóm thức là mầm tái sanh, không nên làm sanh ra, không nên làm sanh khởi, không nên làm hạ sanh, không nên làm phát sanh; - 'vì thế, trong khi biết, không nên tạo ra mầm tái sanh' là như thế.

Của khổ: của khổ sanh, của khổ già, của khổ bệnh, của khổ chết, của khổ do sầu–bi–khổ–ưu–não. Người có sự quán xét về sự phát khởi: có sự quán xét về nguồn gốc, có sự quán xét về nhân, có sự quán xét về căn nguyên, có sự quán xét về nguồn xuất phát, có sự quán xét về nguồn sanh khởi có sự quán xét về nguồn phát khởi, có sự quán xét về yếu tố nuôi dưỡng, có sự quán xét về đối tượng, có sự quán xét về duyên khởi, có sự quán xét về nhân sanh khởi của khổ. Sự quán xét nói đến có sự nhận biết bằng tuệ, là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Người đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu sự quán xét bằng tuệ này, người ấy gọi là có sự quán xét; - 'người có sự quán xét về sự sanh ra và phát khởi của khổ' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: “Thật vậy, kẻ nào, (do) không có sự hiểu biết, rồi tạo ra mầm tái sanh, là kẻ ngu, (sẽ) đi đến khổ lần này rồi lần khác. Vì thế, người có sự quán xét về sự sanh ra và phát khởi của khổ, trong khi biết, không nên tạo ra mầm tái sanh.”

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

4-4

Yaṃ taṃ apucchimha akittayī 1 no aññaṃ taṃ 2 pucchāma 3 tadiṅgha brūhi kathannu dhīrā vitaranti oghaṃ jātijaraṃ 4 sokapariddavañca 5 taṃ me munī 6 sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo.

Yaṃ taṃ apucchimha akittayī no ti yaṃ taṃ apucchimha ayācimha ajjhesimha pasādimha. 7 Akittayī no ti kittitaṃ ācikkhitaṃ desitaṃ paññapitaṃ paṭṭhapitaṃ vivaritaṃ vibhattaṃ uttānīkataṃ pakāsitan ’ti 8 - yaṃ taṃ apucchimha akittayī no.

Aññaṃ taṃ pucchāma tadiṅgha brūhī ti aññaṃ taṃ pucchāma, aññaṃ taṃ yācāma, aññaṃ taṃ ajjhesāma, aññaṃ taṃ pasādema, uttariṃ9 taṃ pucchāma. Tadiṅga brūhī ti taṃ iṅgha brūhi ācikkha10 desehi paññapehi paṭṭhapehi vivara vibhaja11 uttānīkarohi pakāsehī ’ti - aññaṃ taṃ pucchāma tadiṅgha brūhi.

Kathannu dhīrā vitaranti oghaṃ jātijaraṃ sokapariddavañcā ti - Kathannū ti saṃsayapucchā vimatipucchā dveḷhapucchā anekaṃsapucchā: ‘evannu kho na nu kho kiṃ nu kho kathannu kho ’ti - kathannu. Dhīrā ti dhīrā paṇḍitā paññāvanto buddhimanto ñāṇino vibhāvino medhāvino. Oghan ti kāmoghaṃ bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ. Jātī ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jāti sañjāti okkanti abhinibbatti khandhānaṃ pātubhāvo āyatanānaṃ paṭilābho. Jarā ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jarā jīraṇatā12 khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko. Soko ti ñātivyasanena vā phuṭṭhassa bhogavyasanena vā phuṭṭhassa rogavyasanena vā phuṭṭhassa sīlavyasanena vā phuṭṭhassa diṭṭhivyasanena vā phuṭṭhassa aññatarañña tarena vā vyasanena samannāgatassa aññatarañña tarena vā dukkhadhammena phuṭṭhassa soko socanā socitattaṃ antosoko antoparisoko antodāho antoparidāho13 cetaso parijjhāyanā domanassaṃ sokasallaṃ.

1 akittayi - PTS. 2 aññetvaṃ - Vi 3 9 pucchāmi - U, Su. uttari - Ma. 4 10 jātiṃ jaraṃ - Ma; jātijjaraṃ - Syā. ācikkhāhi - Ma. 5 11 sokaparidevañca - Va, Vi, Ka. vivarāhi vibhajāhi - Ma. 6 12 muni - PTS. jiraṇatā - Syā, PTS. 7 13 pasādayimha - Ma. antoḍāho antopariḍāho - Ma, Syā, PTS. 8 akittayī noti no akitti taṃ ācikkhi taṃ desesi taṃ paññapi taṃ paṭṭhapi taṃ vivari taṃ vibhaji taṃ uttānīmakāsi taṃ pakāsi tanti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

4-4

“Điều nào chúng tôi đã hỏi Ngài, Ngài đã giải thích cho chúng tôi. Chúng tôi hỏi Ngài điều khác, vậy xin Ngài hãy trả lời điều ấy. Làm thế nào các bậc sáng trí vượt qua dòng lũ, sanh và già, sầu muộn và than vãn? Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường

tận điều ấy cho tôi, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.”

Điều nào chúng tôi đã hỏi Ngài, Ngài đã giải thích cho chúng tôi: điều nào chúng tôi đã hỏi Ngài, chúng tôi đã yêu cầu, chúng tôi đã thỉnh cầu, chúng tôi đã đặt niềm tin. Ngài đã giải thích cho chúng tôi: (điều ấy) đã được giải thích, đã được chỉ dạy, đã được chỉ bảo, đã được thông báo, đã được ấn định, đã được khai mở, đã được chia sẻ, đã được làm rõ, đã được bày tỏ; - ‘điều nào chúng tôi đã hỏi Ngài, Ngài đã giải thích cho chúng tôi’ là như thế.

Chúng tôi hỏi Ngài điều khác, vậy xin Ngài hãy trả lời điều ấy: chúng tôi hỏi Ngài điều khác, chúng tôi yêu cầu Ngài điều khác, chúng tôi thỉnh cầu Ngài điều khác, chúng tôi đặt niềm tin nơi Ngài điều khác, chúng tôi hỏi Ngài thêm nữa. Vậy xin Ngài hãy trả lời điều ấy: vậy xin Ngài hãy nói, Ngài hãy chỉ dạy, Ngài hãy chỉ bảo, Ngài hãy thông báo, Ngài hãy ấn định, Ngài hãy khai mở, Ngài hãy chia sẻ, Ngài hãy làm rõ, Ngài hãy bày tỏ về điều ấy; - ‘chúng tôi hỏi Ngài điều khác, vậy xin Ngài hãy trả lời điều ấy’ là như thế.

Làm thế nào các bậc sáng trí vượt qua dòng lũ, sanh và già, sầu muộn và than vãn? - Làm thế nào: Các cụm từ ‘evannu kho,’ ‘na nu kho,’ ‘kinnu kho,’ ‘kathannu kho’ là câu hỏi do ngờ vực, câu hỏi do nhầm lẫn, câu hỏi vì hai nghĩa, câu hỏi do không dứt khoát; - ‘làm thế nào’ là như thế. Các bậc sáng trí: các bậc sáng trí là các bậc sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Dòng lũ: dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh. Sanh: sự sanh ra, sự sanh khởi, sự nhập thai, sự phát sanh, sự xuất hiện của các uẩn, sự đạt được các xứ ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác. Già: sự suy tàn, trạng thái già nua, tình trạng răng long, tóc bạc, da nhăn, tuổi thọ suy giảm, sự hư hoại của những giác quan ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác. Sầu muộn: sầu muộn là sự buồn rầu, trạng thái buồn phiền, sự sầu muộn ở nội tâm, sự buồn thảm ở nội tâm, sự nóng nảy ở nội tâm, sự bực tức ở nội tâm, nỗi ưu phiền do trạng thái bực bội của tâm, mũi tên sầu muộn của người bị tác động bởi sự tổn hại về thân quyến, bị tác động bởi sự tổn hại về của cải, bị tác động bởi sự tổn hại vì bệnh tật, bị tác động bởi sự suy giảm về giới hạnh, bị tác động bởi sự suy giảm về kiến thức, bị gặp phải sự rủi ro này hoặc sự rủi ro khác, hoặc bị tác động bởi sự khổ này hoặc sự khổ khác.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Paridevo ti ñātivyasanena vā phuṭṭhassa bhogavyasanena vā phuṭṭhassa rogavyasanena vā phuṭṭhassa sīlavyasanena vā phuṭṭhassa diṭṭhivyasanena vā phuṭṭhassa aññatarañña tarena vā vyasanena 1 samannāgatassa aññatarañña tarena vā dukkhadhammena 2 phuṭṭhassa ādevo paridevo ādevanā paridevanā ādevitattaṃ paridevitattaṃ vācā palāpo 3 vippalāpo 4 lālappo lālappanā lālāppitattaṃ. 5

Kathannu dhīrā vitaranti oghaṃ jātijaraṃ sokapariddavañcā ti dhīrā kathaṃ 6 oghañca jātiñca jarañca7 dukkhañca8 sokaparidevañca9 taranti uttaranti pataranti samatikkamanti vītivattantī ’ti - kathannu dhīrā vitaranti oghaṃ jātijaraṃ sokapariddavañca.

Taṃ me munī sādhu viyākarohī ti - Tan ti yaṃ pucchāmi, yaṃ yācāmi, yaṃ ajjhesāmi, yaṃ pasādemi. Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ, yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Bhagavā tena ñāṇena samannāgato muni monappatto.

Tīṇi moneyyāni: kāyamoneyyaṃ, vacīmoneyyaṃ, manomoneyyaṃ. Katamaṃ kāyamoneyyaṃ? Tividhānaṃ kāyaduccaritānaṃ pahānaṃ kāyamoneyyaṃ, tividhaṃ kāyasucaritaṃ kāyamoneyyaṃ, kāyārammaṇaṃ10 ñāṇaṃ kāyamoneyyaṃ, kāyapariññā kāyamoneyyaṃ, pariññāsahagato maggo kāyamoneyyaṃ, kāye chandarāgappahānaṃ11 kāyamoneyyaṃ, kāyasaṅkhāranirodho catutthajjhāna-samāpatti kāyamoneyyaṃ. Idaṃ kāyamoneyyaṃ.

Katamaṃ vacīmoneyyaṃ? Catubbidhānaṃ vacīduccaritānaṃ pahānaṃ vacīmoneyyaṃ, catubbidhaṃ vacīsucaritaṃ vacīmoneyyaṃ, vācārammaṇaṃ12 ñāṇaṃ vacīmoneyyaṃ, vācāpariññā vacīmoneyyaṃ, pariññāsahagato maggo vacīmoneyyaṃ, vācāya chandarāgappahānaṃ vacīmoneyyaṃ, vācāsaṅkhāranirodho13 dutiyajjhānasamāpatti vacīmoneyyaṃ, pariññāsahagato maggo vacīmoneyyaṃ, vācāya chandarāgappahānaṃ vacīmoneyyaṃ, vācāsaṅkhāranirodho tatiyajjhāna- samāpatti vacīmoneyyaṃ. Idaṃ vacīmoneyyaṃ.

1 7 byasanena vā - Ma; vā byasanena - Syā. jātijjarañca - Syā. 2 8 dukkhadhammena vā - Ma. dukkhañca - itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate. 3 9 lāpo palāpo - Syā. sokañca pariddavañca - Ma, Syā. 4 10 vipalāpo - PTS. kāyārammaṇe - Ma, PTS. 5 11 lālappāyanā lālappāyitattaṃ - Syā; chandarāgassa pahānaṃ - Ma, Syā, PTS. 12 lālapanā lālapitattaṃ - PTS. vācārammaṇe - Ma, PTS. 6 13 kathaṃ dhīrā - Syā. vacīsaṅkhāranirodho - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Than vãn: sự than van, sự than trách, sự than thở, sự than vãn, trạng thái than van, trạng thái than trách, lời nói, nói lảm nhảm, nói huyên thuyên, nói kể lể, lối nói kể lể, trạng thái nói kể lể của người bị tác động bởi sự tổn hại về thân quyến, bị tác động bởi sự tổn hại về của cải, bị tác động bởi sự tổn hại vì bệnh tật, bị tác động bởi sự suy giảm về giới hạnh, bị tác động bởi sự suy giảm về kiến thức, bị gặp phải sự rủi ro này hoặc sự rủi ro khác, hoặc bị tác động bởi sự khổ này hoặc sự khổ khác.

Làm thế nào các bậc sáng trí vượt qua dòng lũ, sanh và già, sầu muộn và than vãn? - Các bậc sáng trí vượt qua, vượt lên, vượt khỏi, vượt qua hẳn, vượt qua khỏi dòng lũ, sanh và già, khổ đau, sầu muộn và than vãn như thế nào? - 'làm thế nào các bậc sáng trí vượt qua dòng lũ, sanh và già, sầu muộn và than vãn?' là như thế.

Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho tôi - Điều ấy: là điều tôi hỏi, điều tôi yêu cầu, điều tôi thỉnh cầu, điều tôi đặt niềm tin. Bậc hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, tức là tuệ, là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Được thành tựu với trí ấy, đức Thế Tôn đạt đến bản thể hiền trí.

Ba hiền trí hạnh: hiền trí hạnh về thân, hiền trí hạnh về khẩu, hiền trí hạnh về ý. Hiền trí hạnh về thân là điều nào? Sự dứt bỏ ba loại uế hạnh về thân là hiền trí hạnh về

thân, ba loại thiện hạnh về thân là hiền trí hạnh về thân, trí ở đối tượng thân là hiền trí hạnh về thân, sự biết toàn diện về thân là hiền trí hạnh về thân, Đạo đồng hành với sự biết toàn diện là hiền trí hạnh về thân, sự dứt bỏ mong muốn và luyến ái ở thân là hiền trí hạnh về thân, sự chứng đạt tứ thiền có sự diệt của thân hành là hiền trí hạnh về thân; điều này là hiền trí hạnh về thân.

Hiền trí hạnh về khẩu là điều nào? Sự dứt bỏ bốn loại uế hạnh về khẩu là hiền trí hạnh về khẩu, bốn loại thiện hạnh về khẩu là hiền trí hạnh về khẩu, trí ở đối tượng khẩu là hiền trí hạnh về khẩu, sự biết toàn diện về khẩu là hiền trí hạnh về khẩu, Đạo đồng hành với sự biết toàn diện là hiền trí hạnh về khẩu, sự dứt bỏ mong muốn và luyến ái ở khẩu là hiền trí hạnh về khẩu, sự chứng đạt nhị thiền có sự diệt của khẩu hành là hiền trí hạnh về khẩu, Đạo đồng hành với sự biết toàn diện là hiền trí hạnh về khẩu, sự dứt bỏ mong muốn và luyến ái ở khẩu là hiền trí hạnh về khẩu, sự chứng đạt tam thiền có sự diệt của khẩu hành là hiền trí hạnh về khẩu; 1 điều này là hiền trí hạnh về khẩu.

1 “Đạo đồng hành với sự biết toàn diện là hiền trí hạnh về khẩu, sự dứt bỏ mong muốn và luyến ái ở khẩu là hiền trí hạnh về khẩu, sự chứng đạt tam thiền có sự diệt của khẩu hành là hiền trí hạnh về khẩu” - Đoạn văn này chỉ khác ở đoạn văn liền trước đó ở chỗ “nhị thiền” và “tam thiền.” Tam Tạng của Miến Điện và Thái Lan không có đoạn này. Hai đoạn văn tương tự ở trang 83 và 461 Mahāniddesapāḷi - Đại Diễn Giải cũng không có đoạn này (ND).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Katamaṃ manomoneyyaṃ? Tividhānaṃ manoduccaritānaṃ pahānaṃ manomoneyyaṃ, tividhaṃ manosucaritaṃ manomoneyyaṃ, cittārammaṇaṃ 1 ñāṇaṃ manomoneyyaṃ, cittapariññā manomoneyyaṃ, pariññāsahagato maggo manomoneyyaṃ, citte chandarāgappahānaṃ 2 manomoneyyaṃ, cittasaṅkhāra-nirodho saññāvedayitanirodhasamāpatti manomoneyyaṃ. Idaṃ manomoneyyaṃ.

7. “Kāyamuniṃ vācāmuniṃ 3 manomunimanāsavaṃ, muniṃ moneyyasampannaṃ āhu sabbappahāyinaṃ. 4

8. Kāyamuniṃ vācāmuniṃ manomunimanāsavaṃ, muniṃ moneyyasampannaṃ āhu ninhātapāpakan ”ti. 5

Imehi tīhi moneyyehi dhammehi samannāgatā. Cha munino: 6 agāramunino 7 anagāramunino 8 sekhamunino asekhamunino 9 paccekamunino munimunino.

Katame agāramunino? Ye te agārikā 10 diṭṭhapadā viññātasāsanā, ime agāramunino. Katame anagāramunino? Ye te pabbajitā diṭṭhapadā viññātasāsanā, ime anagāramunino. Satta sekhā sekhamunino. Arahanto asekhamunino. Paccekabuddhā paccekamunino. Munimunino vuccanti tathāgatā arahanto sammāsambuddhā. 11

9. “Na monena muni12 hoti mūḷharūpo aviddasu, yo ca tulaṃva paggayha varamādāya paṇḍito.

10. Pāpāni parivajjeti sa munī13 tena so muni, yo munāti ubho loke muni tena pavuccati.14

11. Asataṃ15 satañca ñatvā dhammaṃ ajjhattaṃ bahiddhā ca16 sabbaloke, devamanussehi pūjito yo17 saṅgajālamaticca so munī ”ti.18

Sādhu viyākarohī ti taṃ19 sādhu ācikkha20 desehi paññapehi paṭṭhapehi vivara vibhaja21 uttānīkarohi pakāsehī ’ti - taṃ me munī sādhu viyākarohi.

1 12 cittārammaṇe - Ma, PTS. munī - Ma. 2 13 chandarāgassa pahānaṃ - Ma. sa muni - Syā; yo muni - PTS. 3 14 vacīmuniṃ - Ma. Dhammapada, Dhammaṭṭhavagga. 4 15 Tikaṅguttara, Āpāyikavagga. asatañca - Ma, Syā, PTS. 5 16 Itivuttaka, Tikanipāta, Moneyyasutta. ajjhattañca bahiddhā ca - Syā; 6 munayo - Sya, evamuparipi. ajjhattabahiddhā ca - PTS. 7 17 āgāramunayo - Syā, evamuparipi. pūjanīyo - Ma; 8 anāgāramunayo - Syā, evamuparipi. pūjito yo so - Syā. 9 18 sekkhamunayo asekkhamunayo - Syā. Suttanipāta, Sabhiyasutta. 10 19 āgārikā - Syā. taṃ - itisaddo Syā potthake na dissate. 11 20 tathāgatā arahanto sammāsambuddhā munimunayo - Syā; ācikkhāhi - Ma. 21 tathāgatā arahanto sammāsambuddhā munimunino - PTS. vivarāhi vibhajāhi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Hiền trí hạnh về ý là điều nào? Sự dứt bỏ ba loại uế hạnh về ý là hiền trí hạnh về ý, ba loại thiện hạnh về ý là hiền trí hạnh về ý, trí ở đối tượng tâm là hiền trí hạnh về ý, sự biết toàn diện về tâm là hiền trí hạnh về ý, Đạo đồng hành với sự biết toàn diện là hiền trí hạnh về ý, sự dứt bỏ mong muốn và luyến ái ở tâm là hiền trí hạnh về ý, sự chứng đạt diệt thọ tưởng có sự diệt của tâm hành là hiền trí hạnh về ý. Điều này là hiền trí hạnh về ý.

7. (Chư Phật) đã nói về bậc hiền trí về thân, bậc hiền trí về khẩu, bậc hiền trí về ý, bậc không còn lậu hoặc, bậc hiền trí thành tựu hiền trí hạnh là bậc có sự dứt bỏ tất cả.

8. (Chư Phật) đã nói về bậc hiền trí về thân, bậc hiền trí về khẩu, bậc hiền trí về ý, bậc không còn lậu hoặc, bậc hiền trí thành tựu hiền trí hạnh là bậc có điều ác đã được rửa sạch.

Được thành tựu ba pháp hiền trí hạnh này là sáu hạng hiền trí: các bậc hiền trí tại gia, các bậc hiền trí xuất gia, các bậc hiền trí Hữu Học, các bậc hiền trí Vô Học, các bậc hiền trí Độc Giác, các bậc hiền trí của các bậc hiền trí.

Các bậc hiền trí tại gia là các hạng nào? Những người tại gia đã thấy Niết Bàn, đã nhận thức Giáo Pháp, là các bậc hiền trí tại gia. Các bậc hiền trí xuất gia là các hạng nào? Những vị xuất gia đã thấy Niết Bàn, đã nhận thức Giáo Pháp, là các bậc hiền trí xuất gia. Bảy hạng Hữu Học là các bậc hiền trí Hữu Học. Các vị A-la-hán là các bậc hiền trí Vô Học. Các vị Phật Độc Giác là các bậc hiền trí Độc Giác. Các đức Như Lai, A-la -hán, Chánh Đẳng Giác là các bậc hiền trí của các bậc hiền trí.

9. Không phải do trạng thái im lặng mà kẻ có bộ dạng khờ khạo, ngu dốt trở thành bậc hiền trí. Nhưng người nào, tựa như người cầm lấy cái cân rồi chọn lấy vật quý giá, là người sáng suốt.

10. Người lánh xa hẳn các điều ác, người ấy là bậc hiền trí, do việc ấy người ấy trở thành bậc hiền trí. Người nào hiểu rõ cả hai thế giới (nội tâm và ngoại cảnh), do việc ấy được gọi là bậc hiền trí.

11. Vị biết được bản chất của những kẻ xấu và của những người tốt, nội phần và ngoại phần, ở tất cả thế gian, vị được tôn vinh bởi chư Thiên và nhân loại, vị đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí.”

Xin Ngài hãy giảng rõ tường tận: xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ điều ấy một cách tường tận; - ‘thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho tôi’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Tathā hi te vidito esa dhammo ti tathā hi te vidito tulito tīrito 1 vibhūto vibhāvito 2 esa dhammo ’ti - tathā hi to vidito esa dhammo.

Tenāha so brāhmaṇo: “Yaṃ taṃ apucchimha akittayī no aññaṃ taṃ pucchāma tadiṅgha brūhi, kathannu dhīrā vitaranti oghaṃ jātijaraṃ 3 sokapariddavañca, taṃ me munī sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo ”ti.

4-5

Kittayissāmi te dhammaṃ (mettagūti bhagavā) diṭṭhe dhamme 4 anītīhaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

Kittayissāmi te dhamman ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ sātthaṃ savyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ, cattāro satipaṭṭhāne 5 cattāro sammappadhāne6 cattāro iddhipāde7 pañcindriyāni pañca balāni sattabojjhaṅge8 ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ kittayissāmi, ācikkhissāmi desessāmi paññapessāmi paṭṭhapessāmi vivarissāmi vibhajissāmi uttānīkarissāmi pakāsessāmī ’ti9 - kittayissāmi te dhammaṃ. Mettagūti bhagavā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati.

Diṭṭhe dhamme anītīhan ti - Diṭṭhe dhamme ti diṭṭhe dhamme ñāte dhamme tulite dhamme tīrite dhamme vibhūte dhamme vibhāvite dhamme, ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti –pe– yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhammanti diṭṭhe dhamme ñāte dhamme tulite dhamme tīrite dhamme vibhūte dhamme vibhāvite dhamme ’ti - evampi ‘diṭṭhe dhamme.’10

1 tīrito - Syā, PTS, evamuparipi. 2 6 vibhāvito vibhūto - Syā. sammappadhānā - Va, Ka. 3 7 jātiṃ jaraṃ - Ma; iddhipādā - Va, Ka. 8 jātijjaraṃ - Syā. sattabojjhaṅgā - Va, Ka. 4 9 diṭṭheva dhamme - Va, su. pakāsissāmīti - Ma, Syā. 5 10 satipaṭṭhānā - Va, Ka. evampi diṭṭhe dhamme kathayissāmi - Ma, Syā, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể - bởi vì pháp này đã được biết, đã được cân nhắc, đã được xác định, đã được rõ rệt, đã được minh định bởi Ngài đúng theo bản thể; - 'bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Điều nào chúng tôi đã hỏi Ngài, Ngài đã giải thích cho chúng tôi. Chúng tôi hỏi Ngài điều khác, vậy xin Ngài hãy trả lời điều ấy. Làm thế nào các bậc sáng trí vượt qua dòng lũ, sanh và già, sầu muộn và than vãn? Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho tôi, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể."

4-5

(Đức Thế Tôn nói: "Này Mettagū,) Ta sẽ giải thích cho ngươi Giáo Pháp, về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại. Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

Ta sẽ giải thích cho ngươi Giáo Pháp - Giáo Pháp: Ta sẽ giải thích, Ta sẽ chỉ dạy, Ta sẽ chỉ bảo, Ta sẽ thông báo, Ta sẽ ấn định, Ta sẽ khai mở, Ta sẽ chia sẻ, Ta sẽ làm rõ, Ta sẽ bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ, (gồm có) bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn; - 'Ta sẽ giải thích cho ngươi Giáo Pháp' là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Mettagū: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên.

Về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại - Về pháp đã được thấy: 1 về pháp đã được thấy, về pháp đã được biết, về pháp đã được cân nhắc, về pháp đã được xác định, về pháp đã được rõ rệt, về pháp đã được minh định; về pháp đã được thấy, về pháp đã được biết, về pháp đã được cân nhắc, về pháp đã được xác định, về pháp đã được rõ rệt, về pháp đã được minh định rằng: "Tất cả các hành là vô thường," –nt– "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt;" - 'về pháp đã được thấy' là như vậy.

1 Về pháp đã được thấy (diṭṭhe dhamme): Chú Giải của Suttanipāta - Kinh Tập ghi rằng: "diṭṭhe dhammeti diṭṭhe dukkhādidhamme, imasmiṃyeva vā attabhāve" (Paramatthajotikā, PTS: ii, 590), nghĩa là "về pháp Khổ, (Tập, Diệt, Đạo) đã được thấy, hoặc ngay ở bản ngã này" (ND).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Athavā dukkhe diṭṭhe dukkhaṃ kittayissāmi, 1 samudaye diṭṭhe samudayaṃ kittayissāmi, nirodhe diṭṭhe nirodhaṃ kittayissāmi, magge diṭṭhe maggaṃ kittayissāmī 'ti 2 - evampi 'diṭṭhe dhamme.' Athavā diṭṭhe dhamme sandiṭṭhikaṃ akālikaṃ ehipassikaṃ opanayikaṃ 3 paccattaṃ veditabbaṃ viññūhī 'ti - evampi 'diṭṭhe dhamme.' 4 Anitīhan ti na itihītihaṃ 5 na itikirāya 6 na paramparāya na piṭakasampadāya na takkahetu na nayahetu na ākāraparivitakkena na

diṭṭhinijjhānakhantiyā sāmaṃ sayaṃ abhiññātaṃ attapaccakkhaṃ dhammaṃ, 7 taṃ 8 kathayissāmī ’ti - diṭṭhe dhamme anitīhaṃ.

Yaṃ viditvā sato caran ti yaṃ viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato –pe– so vuccati ‘sato.’ Caran ti caranto viharanto iriyanto vattento pālento yapento yāpento ’ti - yaṃ viditvā sato caraṃ.

Tare loke visattikan ti visattikā vuccati taṇhā, ‘yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ.9 Visattikā ti kenaṭṭhena10 visattikā? Visatāti11 visattikā, visālāti visattikā, visaṭāti visattikā12 visamāti visattikā, visakkatīti visattikā, visaṃharatīti visattikā, visaṃvādikāti visattikā, visamūlāti visattikā, visaphalāti visattikā, visaparibhogāti visattikā. Visālā vā pana sā taṇhā rūpe sadde gandhe rase phoṭṭhabbe kule gaṇe āvāse lābhe yase pasaṃsāyaṃ13 sukhe cīvare piṇḍapāte senāsane gilānapaccayabhesajjaparikkhāre kāma-dhātuyā rūpadhātuyā arūpadhātuyā kāmabhave rūpabhave arūpabhave –

1 kathayissāmi - Ma, Syā, PTS, Va, Ka, Vi, evamuparipi. 2 magge diṭṭhe maggaṃ kathayissāmi nirodhe diṭṭhe nirodhaṃ kathayissāmīti - Ma, Syā. 3 9 opaneyyikaṃ - Ma. Dhammasaṅgaṇī, Nikkhepakaṇḍa. 4 evampi diṭṭhe dhamme kathayissāmīti diṭṭhe dhamme - Ma, Syā. 5 10 na itihaṃ - Syā; na ītihītihaṃ - PTS. kenatthena - Syā. 6 11 na ītikirāya - PTS. visatoti visattikā - Va, Vi, Ka. 7 12 attapaccakkhadhammaṃ - Ma. visatāti visattikā - Va, Vi, Ka. 8 13 taṃ - itisaddo Syā potthake na dissate. pasaṃsāya - Ma; pasaṃse - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Hoặc là, Ta sẽ giải thích về Khổ ở khổ đã được thấy, Ta sẽ giải thích về Tập ở nhân sanh khởi đã được thấy, Ta sẽ giải thích về Diệt ở sự diệt tận đã được thấy, Ta sẽ giải thích về Đạo ở đạo lộ đã được thấy; 1 - ‘về pháp đã được thấy’ còn là như vậy. Hoặc là, về pháp đã được thấy là pháp hoàn toàn hiển nhiên, không bị chi phối bởi thời gian, hãy đến và hãy thấy, có khả năng dẫn dắt về hướng (Niết Bàn), và nên được hiểu biết tự cá nhân bởi các bậc trí tuệ; - ‘về pháp đã được thấy’ còn là như vậy. Không phải do nghe nói lại: Ta sẽ thuyết giảng cho ngươi về pháp đã được chính bản thân biết rõ, đã được tự thân quán xét, không do nghe lời đồn đãi, không do nghe nói như thế, không do sự truyền thừa, không do sự thành tựu của việc thu thập kiến thức, không do nhân suy nghĩ, không do nhân suy luận, không do suy đoán theo biểu hiện, không do sự suy xét và chấp nhận về quan điểm; - ‘về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại’ là như thế.

Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống: sau khi làm cho pháp ấy được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ

rệt rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là khổ,” –nt– “Tất cả các pháp là vô ngã,” –nt– “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Vị có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, –nt– vị ấy được gọi là có niệm. Trong khi sống: là trong khi thực hành, trong khi trú ngụ, trong khi sinh hoạt, trong khi vận hành, trong khi bảo hộ, trong khi nuôi dưỡng, trong khi bảo dưỡng; - ‘sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống’ là như thế.

Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự vướng mắc: Sự vướng mắc với ý nghĩa gì? ‘Được trải rộng’ là vướng mắc, ‘bao quát’ là vướng mắc, ‘được lan rộng’ là vướng mắc, ‘nó lôi kéo theo’ là vướng mắc, ‘nó mang lại chất độc’ là vướng mắc, ‘truyền bá chất độc’ là vướng mắc, ‘gốc rễ của chất độc’ là vướng mắc, ‘kết quả của chất độc’ là vướng mắc, ‘sự thọ dụng độc hại’ là vướng mắc. Hoặc hơn nữa, ‘tham ái ấy là bao quát ở sắc, ở thinh, ở hương, ở vị, ở xúc, ở gia tộc, ở đồ chúng, ở chỗ ngụ, ở lợi lộc, ở danh vọng, ở lời khen, ở hạnh phúc, ở y phục, ở đồ ăn khất thực, ở chỗ nằm ngồi, ở vật dụng là thuốc men chữa bệnh, ở dục giới, ở sắc giới, ở vô sắc giới, ở cõi dục, ở cõi sắc, ở cõi vô sắc, –

1 Ở đây nói đến bốn Chân Lý Cao Thượng (Tứ Diệu Đế): Khổ, Tập (nhân sanh Khổ), Diệt (sự diệt tận Khổ), Đạo (sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

– saññābhave asaññābhave nevasaññānāsaññābhave, ekavokārabhave catuvokārabhave pañcavokārabhave, atīte anāgate paccuppanne, diṭṭhasutamutaviññātabbesu dhammesu visaṭā vitthātā ’ti - visattikā. Loke ti apāyaloke manussaloke devaloke khandhaloke dhātuloke āyatanaloke. Tare loke visattikan ti lokevesā visattikā 1 lokevetaṃ 2 visattikaṃ sato tareyya, uttareyya patareyya samatikkameyya vītivatteyyā ’ti - tare loke visattikaṃ.

Tenāha bhagavā: “Kittiyissāmi te dhammaṃ (mettagūti bhagavā) diṭṭhe dhamme anitīhaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikan ”ti.

4-6

Taṃ cāhaṃ abhinandāmi mahesi 3 dhammamuttamaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

Taṃ cāhaṃ abhinandāmī ti - Tan ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ 4 desanaṃ anusāsanaṃ anusiṭṭhiṃ.5 Abhinandāmī ti nandāmi6 modāmi anumodāmi icchāmi sādiyāmi yācāmi patthayāmi pihayāmi abhijappāmī ’ti - tañcāhaṃ abhinandāmi.

Mahesi dhammamuttaman ti - Mahesī ti mahesī7 bhagavā, mahantaṃ sīlakkhandhaṃ esi gavesi8 pariyesī ’ti mahesī, mahantaṃ samādhikkhandhaṃ – mahantaṃ paññākkhandhaṃ – mahantaṃ vimuttikkhandhaṃ – mahantaṃ vimutti-ñāṇadassanakkhandhaṃ esi gavesi pariyesī ’ti mahesī.

1 yā sā loke visattikā - Syā, evamuparipi. 2 5 loke taṃ - Syā; anusiṭṭhaṃ - Ma; lok' eva taṃ - PTS, evamuparipi. anusandhiṃ - Syā, PTS, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 3 6 mahesī - Syā, evamuparipi. nandāmīti - Ma. 4 7 byapathaṃ - Syā; mahesīti kenatthena mahesī - Syā. 8 byāpathaṃ - PTS, evamuparipi. esī gavesī - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

– ở cõi hữu tưởng, ở cõi vô tưởng, ở cõi phi tưởng phi phi tưởng, ở cõi một uẩn, ở cõi bốn uẩn, ở cõi năm uẩn, ở quá khứ, ở vị lai, ở hiện tại, ở các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, được trải rộng, được lan rộng' là vướng mắc. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, ở thế gian của loài người, ở thế gian của chư Thiên, ở thế gian của các uẩn, ở thế gian của các giới, ở thế gian của các xứ. Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc này là ở ngay tại thế gian. Vị có niệm có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi sự vướng mắc này ở ngay tại thế gian; - 'có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Mettagū,) Ta sẽ giải thích cho ngươi Giáo Pháp, về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại. Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

4-6

"Và tôi thích thú về điều ấy, thưa bậc đại ẩn sĩ, về Giáo Pháp tối thượng. Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

Và tôi thích thú về điều ấy - Về điều ấy: là lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời chỉ dạy, lời khuyên bảo của Ngài. Tôi thích thú: tôi vui thích, tôi vui mừng, tôi tùy hỷ, tôi ước muốn, tôi ưng thuận, tôi yêu cầu, tôi ước nguyện, tôi mong cầu, tôi nguyện cầu; - 'Và tôi thích thú về điều ấy' là như thế.

Thưa bậc đại ẩn sĩ, về Giáo Pháp tối thượng - Bậc đại ẩn sĩ: đức Thế Tôn là bậc đại ẩn sĩ. 'Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu giới uẩn lớn lao' là bậc đại ẩn sĩ. 'Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu định uẩn lớn lao – tuệ uẩn lớn lao – giải thoát uẩn lớn lao – giải thoát tri kiến uẩn 1 lớn lao' là bậc đại ẩn sĩ.

1 Giải thoát tri kiến uẩn = vimuttiñāṇadassanakkhandha (tập hợp sự biết và thấy về giải thoát). Trường hợp không liên kết với từ khandha (uẩn, khối, đống), thì cụm từ vimuttiñāṇadassana được ghi nghĩa là "sự biết và thấy về giải thoát" (ND).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Mahato tamokāyassa 1 padālanaṃ esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato vipallāsassa pabhedanaṃ esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato taṇhāsallassa abbūhanaṃ 2 esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato diṭṭhisaṅghāṭassa 3 viniveṭhanaṃ 4 esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato mānadhajassa pātanaṃ 5 esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato abhisaṅkhārassa vūpasamaṃ esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato oghassa nittharaṇaṃ6 esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato bhārassa nikkhepanaṃ7 esi gavesi

pariyesīti mahesi. Mahato saṃsāravaṭṭassa ucchedaṃ8 esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato santāpassa nibbāpanaṃ esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato pariḷāhassa paṭippassaddhiṃ9 esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahato dhammadhajassa ussāpanaṃ esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahante satipaṭṭhāne – mahante sammappadhāne – mahante iddhipāde – mahantāni indriyāni – mahantāni balāni – mahante bojjhaṅge – mahantaṃ ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ – mahantaṃ paramatthaṃ amataṃ nibbānaṃ esi gavesi pariyesīti mahesi. Mahesakkhehi10 vā sattehi esito gavesito pariyesito ‘kahaṃ buddho, kahaṃ bhagavā, kahaṃ devadevo, kahaṃ narāsabho’ ti mahesi.

Dhammamuttaman ti dhammamuttamaṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Uttaman ti aggaṃ seṭṭhaṃ viseṭṭhaṃ pāmokkhaṃ uttamaṃ pavaraṃ dhamman ’ti - mahesi dhammamuttamaṃ.

Yaṃ viditvā sato caran ti yaṃ11 viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, vedanāsu vedanānupassanā –pe– citte cittānupassanā –pe– dhamme dhammānupassanā- satipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, so vuccati sato. Caran ti caranto viharanto irīyanto12 vattento pālento yapento yāpento ’ti - yaṃ viditvā sato caraṃ.

1 6 mahato mohatamokāyassa - PTS; nittaraṇaṃ - PTS. 7 mahato mohakāyassa - Pa. nikkhipanaṃ - Syā; nikkhepaniṃ - Sa. 2 8 abbahanaṃ - Ma; abbuḷhanaṃ - PTS. upacchedaṃ - Ma, PTS. 3 9 diṭṭhisaṅghātassa - Ma, Syā; paṭipassaddhiṃ - PTS. 10 diṭṭhisaṅghatassa - PTS. mahesakkehivā - Va, Vi, Ka. 4 11 vinibbedhanaṃ - Syā, PTS. yaṃ - itisaddo Ma, Syā potthakesu na dissate. 5 12 papātanaṃ - Ma, PTS. iriyanto - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự phá tan khối tăm tối lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự phá vỡ điều trái khuấy lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự nhổ lên mũi tên tham ái lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự tháo tung mối rối rắm tà kiến lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự xô ngã ngọn cờ ngã mạn lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự vắng lặng pháp tạo tác lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự thoát khỏi dòng lũ lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự quăng bỏ gánh nặng lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự cắt đứt vòng quay luân hồi lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu việc dập tắt sự nóng nảy lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu việc tịch tịnh sự bực

bội lớn lao' là bậc đại ẩn sĩ. 'Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu việc nâng lên ngọn cờ Giáo Pháp lớn lao' là bậc đại ẩn sĩ. 'Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu các sự thiết lập niệm lớn lao – các chánh cần lớn lao – các nền tảng của thần thông lớn lao – các quyền lớn lao – các lực lớn lao – các yếu tố đưa đến giác ngộ lớn lao – đạo lộ thánh thiện tám chi phần lớn lao – lợi ích tối thượng lớn lao, Bất Tử, Niết Bàn' là bậc đại ẩn sĩ. 'Vị được tầm cầu, được tìm tòi, được tìm kiếm bởi các chúng sanh có uy lực lớn lao (hỏi rằng): Đức Phật ngự ở đâu? Đức Thế Tôn ngự ở đâu? Chúa của chư Thiên ngự ở đâu? Đấng Nhân Ngưu ngự ở đâu?' là bậc đại ẩn sĩ.

Về Giáo Pháp tối thượng: Giáo Pháp tối thượng nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Tối thượng: là Giáo Pháp cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý; - 'thưa bậc đại ẩn sĩ, về Giáo Pháp tối thượng' là như thế.

Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống: sau khi làm cho pháp ấy được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: "Tất cả các hành là vô thường;" sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: "Tất cả các hành là khổ," –nt– "Tất cả các pháp là vô ngã," –nt– "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt." Vị có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thọ trên các thọ, –nt– ở việc quan sát tâm trên tâm,–nt–ở việc quan sát pháp trên các pháp, vị ấy được gọi là có niệm. Trong khi sống: là trong khi thực hành, trong khi trú ngụ, trong khi sinh hoạt, trong khi vận hành, trong khi bảo hộ, trong khi nuôi dưỡng, trong khi bảo dưỡng; - 'sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Tare loke visattikan ti visattikā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Visattikā ti kenaṭṭhena visattikā? –pe– visaṭā vitthatā 'ti - visattikā. Loke ti apāyaloke –pe– āyatanaloke. Tare loke visattikan ti lokevesā visattikā 1 lokevetaṃ 2 visattikaṃ sato tareyya, uttareyya patareyya samatikkameyya vītivatteyyā 'ti - tare loke visattikaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: "Taṃ cāhaṃ abhinandāmi mahesi dhammamuttamaṃ, yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikan "ti.

4-7

Yaṃ kiñci sampajānāsi 3 (mettagūti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyaṃ cāpi4 majjhe etesu nandiñca nivesanañca panujja viññāṇaṃ bhave na tiṭṭhe.

Yaṃ kiñci sampajānāsī ti yaṃ kiñci pajānāsi ājānāsi vijānāsi paṭivijānāsi paṭivijjhasī 'ti - yaṃ kiñci sampajānāsi. Mettagūti bhagavā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena

ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - mettagūti bhagavā.

Uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe ti - Uddhaṃ vuccati anāgataṃ,5 adho vuccati atītaṃ,6 tiriyaṃcāpi majjhe ti paccuppannaṃ. Uddhan ti devaloko,7 adho ti nirayaloko, tiriyañ cāpi majjhe ti manussaloko. Athavā8 uddhan ti kusalā dhammā, adho ti akusalā dhammā, tiriyaṃ cāpi majjhe ti abyākatā dhammā. Uddhan ti arūpadhātu, adho ti kāmadhātu, tiriyaṃ cāpi majjhe ti rūpadhātu. Uddhan ti sukhā vedanā, adho ti dukkhā vedanā, tiriyaṃ cāpi majjhe ti adukkhamasukhā vedanā. Uddhan ti uddhaṃ pādatalā, adho ti adho kesamatthakā, tiriyaṃ cāpi majjhe ti vemajjhe ’ti - uddhaṃ adho tiriyaṃ cāpi majjhe.

1 4 yā sā loke visattikā - Syā. tiriyaṃ vāpi - PTS. 2 5 loke taṃ - Syā; uddhanti anāgataṃ - Ma; lok’ eva taṃ - PTS; uddhanti vuccati anāgataṃ - Syā. 6 loke vātaṃ - Va, Vi, Ka. athoti atītaṃ - Ma, Syā. 3 saṃjānāsi - Pa; 7 uddhanti vuccati devaloko - Syā. 8 saṃjānāmi - Va, Vi, Ka. athavā - itisaddo Syā potthake na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự vướng mắc: Sự vướng mắc với ý nghĩa gì? –nt– được trải rộng, được lan rộng’ là vướng mắc. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, –nt– ở thế gian của các xứ. Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc này là ở ngay tại thế gian. Vị có niệm có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi sự vướng mắc này ở ngay tại thế gian; - ‘có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Và tôi thích thú về điều ấy, thưa bậc đại ẩn sĩ, về Giáo Pháp tối thượng. Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

4-7

(Đức Thế Tôn nói: “Này Mettagū,) bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết, bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa, ngươi hãy xua đi sự vui thích, sự chấp chặt, và tâm thức liên quan đến các pháp ấy; không nên trụ lại ở hữu.”

Bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết: bất cứ điều nào mà ngươi nhận biết, ngươi hiểu, ngươi nhận thức, ngươi thừa nhận, ngươi thấu triệt; - ‘bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết’ là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Mettagū: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn nói: Này Mettagū’ là như thế.

Bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa - Bên trên: là nói đến thời tương lai, bên dưới: là nói đến thời quá khứ, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là thời hiện tại. Bên trên: là thế giới chư Thiên, bên dưới: là thế giới địa ngục, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là thế giới loài người. Hoặc là, bên trên: là các pháp thiện, bên dưới: là các pháp bất thiện, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là các pháp vô ký. Bên trên: là vô sắc

giới, bên dưới: là dục giới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là sắc giới. Bên trên: là cảm thọ lạc, bên dưới: là cảm thọ khổ, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là cảm thọ không khổ không lạc. Bên trên: là từ lòng bàn chân trở lên, bên dưới: là từ đỉnh ngọn tóc trở xuống, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là ở chính giữa; - 'bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Etesu nandiñca nivesanañca panujja viññāṇaṃ bhave na tiṭṭhe ti - Etesū ti ācikkhitesu desitesu paññapitesu paṭṭhapitesu vivaritesu vibhajitesu uttānīkatesu pakāsitesu. Nandi 1 vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Nivesanan ti dve nivesanā: taṇhānivesanā ca diṭṭhinivesanā ca. Katamā taṇhānivesanā? Yāvatā taṇhāsaṅkhātena –pe– ayaṃ taṇhānivesanā. Katamā diṭṭhinivesanā? Vīsativatthukā sakkāyadiṭṭhi –pe– ayaṃ diṭṭhinivesanā. Panujja viññāṇan ti puññābhisaṅkhārasahagataṃ viññāṇaṃ, apuññābhisaṅkhāra- sahagataṃ viññāṇaṃ, āneñjābhisaṅkhārasahagataṃ viññāṇaṃ, etesu nandiñca nivesanañca abhisaṅkhārasahagatañca viññāṇaṃ nujja panujja nuda panuda jaha pajaha vinodehi byantīkarohi anabhāvaṃ gamehī 'ti - etesu nandiñca nivesanañca panujja viññāṇaṃ.

Bhave na tiṭṭhe ti - Bhavā ti dve bhavā: kammabhavo ca paṭisandhiko ca punabbhavo. Katamo kammabhavo? Puññābhisaṅkhāro apuññābhisaṅkhāro āneñjābhisaṅkhāro, ayaṃ kammabhavo. Katamo paṭisandhiko punabbhavo? Paṭisandhiko rūpaṃ 2 vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ, ayaṃ paṭisandhiko punabbhavo. Bhave na tiṭṭhe ti nandiñca nivesanañca abhisaṅkhārasahagataṃ viññāṇañca 3 kammabhavañca paṭisandhikañca punabbhavaṃ pajahanto vinodento byantīkaronto anabhāvaṃ gamento kammabhave na tiṭṭheyya, paṭisandhike punabbhave na tiṭṭheyya, na santiṭṭheyyā 'ti - panujja viññāṇaṃ bhave na tiṭṭhe.

Tenāha bhagavā: "Yaṃ kiñci sampajānāsi (mettagūti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe, etesu nandiñca nivesanañca panujja viññāṇaṃ bhave na tiṭṭhe "ti.

1 nandī - Ma. 2 paṭisandhikā rūpaṃ - Ma; paṭisandhikā rūpā - Syā, PTS. 3 abhisaṅkhārasahagatañca viññāṇaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Ngươi hãy xua đi sự vui thích, sự chấp chặt, và tâm thức liên quan đến các pháp ấy; không nên trụ lại ở hữu - Liên quan đến các pháp ấy: liên quan đến các pháp đã được chỉ dạy, đã được chỉ bảo, đã được thông báo, đã được ấn định, đã được khai mở, đã được chia sẻ, đã được làm rõ, đã được bày tỏ. Sự vui thích: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự chấp chặt: có hai sự chấp chặt: chấp chặt do tham ái và chấp chặt do tà kiến. Điều nào là chấp chặt do tham ái? Cho đến –nt– bởi cái gọi là tham ái rằng: –nt– điều này là chấp chặt do tham ái. Điều nào là chấp chặt do tà kiến? Thân kiến có 20 nền tảng, –nt– điều này là chấp chặt do tà kiến. Ngươi hãy xua đi tâm thức: Ngươi hãy xóa đi, hãy đuổi đi, hãy xóa tan, hãy xua tan, hãy từ bỏ, hãy dứt bỏ, hãy xua đi, hãy làm chấm dứt, hãy làm cho không còn hiện hữu thức đi cùng với phúc hành, thức đi cùng với phi phúc hành,

thức đi cùng với bất động hành; 1 - 'ngươi hãy xua đi sự vui thích, sự chấp chặt, và tâm thức liên quan đến các pháp ấy' là như thế.

Không nên trụ lại ở hữu - Hữu: có hai sự hiện hữu: sự hiện hữu do nghiệp và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh. Cái nào là sự hiện hữu do nghiệp? Phúc hành, phi phúc hành, bất động hành, 2 cái này là sự hiện hữu do nghiệp. Cái nào là sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh? Sắc, thọ, tưởng, hành, thức liên quan đến việc nối liền tái sanh, cái này là sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh. Không nên trụ lại ở hữu: Trong khi dứt bỏ, trong khi xua đi, trong khi làm chấm dứt, trong khi làm cho không còn hiện hữu sự vui thích, sự chấp chặt, thức đi cùng với các sự tạo tác, sự hiện hữu do nghiệp, và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh, không nên trụ lại ở sự hiện hữu do nghiệp, không nên trụ lại ở sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh, không nên trụ vững; - 'ngươi hãy xua đi tâm thức liên quan đến các pháp này; không nên trụ lại ở hữu' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Mettagū,) bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết, bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa, ngươi hãy xua đi sự vui thích, sự chấp chặt, và tâm thức liên quan đến các pháp ấy; không nên trụ lại ở hữu."

1 Thức đi cùng với phúc hành là 13 tâm thiện (8 tâm thiện Dục Giới, 5 tâm Sắc Giới); thức đi cùng với phi phúc hành là 12 tâm bất thiện (8 tâm tham, 2 tâm sân, 2 tâm si); thức đi cùng với bất động hành là 4 tâm Vô Sắc Giới (NiddA. PTS: ii, 26). 2 Xem Phần Phụ Chú về 'Phúc hành, phi phúc hành, bất động hành' ở trang 636.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

4-8

Evaṃvihārī sato appamatto bhikkhu caraṃ hitvā mamāyitāni, jātiṃ jaraṃ 1 sokapariddavañca 2 idheva vidvā pajaheyya dukkhaṃ.

Evaṃvihārī sato appamatto ti - Evaṃvihārī ti nandiñca nivesanañca abhisaṅkhārasahagataviññāṇañca 3 kammabhavañca paṭisandhikañca punabbhavaṃ pajahanto vinodento byantīkaronto anabhāvaṃ gamento 'ti - evaṃvihārī. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento –pe– so vuccati sato. Appamatto ti sakkaccakārī sātaccakārī aṭṭhitakārī anolīnavuttī 4 anikkhittachando 5 anikkhittadhuro appamatto kusalesu dhammesu, kathāhaṃ6 aparipūraṃ vā sīlakkhandhaṃ paripūreyyaṃ, paripūraṃ vā sīlakkhandhaṃ tattha tattha7 paññāya anugaṇheyyan 'ti 8 yo tattha chando ca vāyāmo ca ussāho ca ussoḷhī ca appaṭivānī ca sati ca sampajaññañca ātappaṃ padhānaṃ adhiṭṭhānaṃ anuyogo appamatto appamādo kusalesu dhammesu, kathāhaṃ aparipūraṃ vā samādhikkhandhaṃ –pe– paññākkhandhaṃ –pe– vimuttikkhandhaṃ –pe– vimuttiñāṇadassanakkhandhaṃ paripūreyyaṃ, paripūraṃ vā vimuttiñāṇa-dassanakkhandhaṃ tattha tattha paññāya anugaṇheyyan 'ti yo tattha chando ca vāyāmo ca ussāho ca ussoḷhī ca appaṭivānī ca sati ca sampajaññañca ātappaṃ padhānaṃ adhiṭṭhānaṃ anuyogo appamatto appamādo kusalesu dhammesu,

kathāhaṃ abhiññātaṃ9 vā dukkhaṃ parijāneyyaṃ, appahīne vā kilese pajaheyyaṃ,10 abhāvitaṃ vā maggaṃ bhāveyyaṃ, asacchikataṃ vā nirodhaṃ sacchikareyyan ’ti yo tattha chando ca vāyāmo ca ussāho ca ussoḷhī ca appaṭivānī ca sati ca sampajaññañca ātappaṃ padhānaṃ adhiṭṭhānaṃ anuyogo appamatto appamādo kusalesu dhammesū ’ti - evaṃvihārī sato appamatto.

1 6 jātijjaraṃ - Syā; jātijaraṃ - PTS. kadāhaṃ - Syā. 2 7 sokaparidevaṃ ca - Pana, Va. tattha - Syā. 3 8 abhisaṅkhārasahagatañca viññāṇaṃ - Syā. anuggaṇheyyan ti - Ma, Syā. 4 9 anolīnavuttiko - PTS. apariññātaṃ - Ma, Syā, PTS. 5 10 anikkhittacchando - Ma, Syā. jaheyyaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

4-8

An trú như vậy, có niệm, không xao lãng, vị tỳ khưu, trong khi sống, sau khi từ bỏ các vật đã được chấp là của ta, là vị hiểu biết, ngay tại nơi này, có thể dứt bỏ khổ đau, sanh, già, sầu muộn và than vãn.

An trú như vậy, có niệm, không xao lãng - An trú như vậy: Trong khi dứt bỏ, trong khi xua đi, trong khi làm chấm dứt, trong khi làm cho không còn hiện hữu sự vui thích, sự chấp chặt, thức đi cùng với các sự tạo tác, sự hiện hữu do nghiệp, và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh; - ‘an trú như vậy’ là như thế. Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân –nt– vị ấy được gọi là có niệm. Không xao lãng: là có sự thực hành nghiêm trang, có sự thực hành liên tục, có sự thực hành không ngừng nghỉ, có thói quen không biếng nhác, không buông bỏ mong muốn, không buông bỏ bổn phận, không bị xao lãng trong các thiện pháp, (nghĩ rằng): “Bằng cách nào ta có thể làm đầy đủ giới uẩn chưa được đầy đủ, hoặc có thể bảo vệ giới uẩn đã được đầy đủ tại chỗ kia tại chỗ nọ bằng trí tuệ?” Điều này, trong trường hợp ấy, là sự mong muốn, sự cần cù, sự gắng sức, sự ráng sức, sự không thối chí, niệm, sự nhận biết rõ, sự nhiệt tâm, sự cần mẫn, sự quyết tâm, sự chuyên cần không bị xao lãng, sự không xao lãng trong các thiện pháp, (nghĩ rằng): “Bằng cách nào ta có thể làm đầy đủ định uẩn – nt– tuệ uẩn –nt– giải thoát uẩn –nt– giải thoát tri kiến uẩn chưa được đầy đủ, hoặc có thể bảo vệ giải thoát tri kiến uẩn đã được đầy đủ tại chỗ kia tại chỗ nọ bằng trí tuệ?” Điều này, trong trường hợp ấy, là sự mong muốn, sự cần cù, sự gắng sức, sự ráng sức, sự không thối chí, niệm, sự nhận biết rõ, sự nhiệt tâm, sự cần mẫn, sự quyết tâm, sự chuyên cần không bị xao lãng, sự không xao lãng trong các thiện pháp, (nghĩ rằng): “Bằng cách nào ta có thể biết toàn diện về Khổ chưa được biết toàn diện, hoặc có thể dứt bỏ các ô nhiễm chưa được dứt bỏ, hoặc tu tập Đạo chưa được tu tập, hoặc chứng ngộ Diệt chưa được chứng ngộ?” Điều này, trong trường hợp ấy, là sự mong muốn, sự cần cù, sự gắng sức, sự ráng sức, sự không thối chí, niệm, sự nhận biết rõ, sự nhiệt tâm, sự cần mẫn, sự quyết tâm, sự chuyên cần không bị xao lãng, sự không xao lãng trong các thiện pháp; - ‘an trú như vậy, có niệm, không xao lãng’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Bhikkhu caraṃ hitvā mamāyitānī ti - Bhikkhū ti puthujjanakalyāṇako 1 vā bhikkhu sekho vā 2 bhikkhu. Caran ti caranto viharanto irīyanto vattento pālento yapento yāpento. Mamāyitānī ti 3 dve mamattā: taṇhāmamattaṃ ca diṭṭhimamattaṃ ca. –pe– idaṃ taṇhāmamattaṃ. –pe– idaṃ diṭṭhimamattaṃ. Taṇhāmamattaṃ pahāya diṭṭhimamattaṃ paṭinissajitvā 4 mamatte jahitvā cajitvā pajahitvā pariccajitvā 5 vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - bhikkhu caraṃ hitvā mamāyitāni.

Jātiṃ jaraṃ sokapariddavaṃ ca idheva vidvā pajaheyya dukkhan ti - Jātī ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jāti sañjāti okkanti abhinibbatti khandhānaṃ pātubhāvo āyatanānaṃ paṭilābho. 6 Jarā ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jarā jīraṇatā 7 khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko. 8 Soko ti ñātibyasanena vā phuṭṭhassa –pe–. Paddarivan ti9 ñātibyasanena vā phuṭṭhassa –pe–. Idhā ti imissā diṭṭhiyā –pe– imasmiṃ loke.10 Vidvā ti11 vijjāgato ñāṇī vibhāvī medhāvī. Dukkhan ti jātidukkhaṃ –pe– domanassupāyāsadukkhaṃ. Jāti jaraṃ sokapariddavañca idheva vidvā pajaheyya dukkhan ti vijjāgato ñāṇī vibhāvī medhāvī idheva jātiñca jarañca sokapariddavañca12 dukkhañca13 pajaheyya vinodeyya byantīkareyya anabhāvaṃ gameyyā ’ti - jātiṃ jaraṃ sokapariddavañca idheva vidvā pajaheyya dukkhaṃ.

Tenāha bhagavā: “Evaṃvihārī sato appamatto bhikkhu caraṃ hitvā mamāyitāni jātiṃ jaraṃ sokapariddavañca idheva vidvā pajaheyya dukkhan ”ti.

4-9

Etābhinandāmi vaco mahesino sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ, addhā hi bhagavā pahāsi dukkhaṃ tathā hi te vidito esa dhammo.

Etābhinandāmi vaco mahesino ti - Etan ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ14 anusiṭṭhiṃ. Abhinandāmī ti15 nandāmi abhinandāmi modāmi anumodāmi icchāmi sādiyāmi patthayāmi pihayāmi abhijappāmi. Mahesino ti mahesi bhagavā16 mahantaṃ sīlakkhandhaṃ esi gavesi pariyesīti mahesi. –pe– kahaṃ narāsabhoti mahesī ’ti - etābhinandāmi vaco mahesino.

1 9 kalyāṇaputhujjano - Syā. paridevo ti - Ma, Syā. 2 10 sekkho vā - Ma, Syā, Pana. imasmiṃ manussaloke - Ma, Syā, PTS. 3 11 mamattāti - Ma, Syā. vidvāti vidvā - Syā. 4 12 paṭinissajjitvā - Ma, Syā, PTS. jātijarañca sokaparidevañca - Syā. 5 13 jahitvā cajitvā pajahitvā - Ma; dukkhañca - itipāṭho Syā potthake na dissate. 14 hitvā pariccajitvā - Syā. desanaṃ anusāsanaṃ - Ma. 6 15 Sacca vibhaṅga. abhinandāmīti - itipāṭho Ma potthake na dissate. 7 16 jiraṇatā - Syā, PTS. mahesinoti kiṃ mahesi bhagavā - Ma; 8 Sacca vibhaṅga. mahesinoti bhagavā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Vị tỳ khưu, trong khi sống, sau khi từ bỏ các vật đã được chấp là của ta - Vị tỳ khưu: là vị tỳ khưu phàm nhân tốt lành hoặc vị tỳ khưu là bậc Hữu Học. Trong khi sống: là trong khi thực hành, trong khi trú ngụ, trong khi sinh hoạt, trong khi vận hành, trong khi bảo hộ, trong khi nuôi dưỡng, trong khi bảo dưỡng. Các vật đã được chấp là của ta:

Có hai trạng thái chấp là của ta: trạng thái chấp là của ta do tham ái và trạng thái chấp là của ta do tà kiến. –nt– điều này là trạng thái chấp là của ta do tham ái. –nt– điều này là trạng thái chấp là của ta do tà kiến. Sau khi dứt bỏ trạng thái chấp là của ta do tham ái, sau khi buông bỏ trạng thái chấp là của ta do tà kiến, sau khi từ bỏ, sau khi phế bỏ, sau khi dứt bỏ, sau khi buông bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu các trạng thái chấp là của ta; - 'vị tỳ khưu, trong khi sống, sau khi từ bỏ các vật đã được chấp là của ta' là như thế.

Là vị hiểu biết, ngay tại nơi này, có thể dứt bỏ khổ đau, sanh, già, sầu muộn và than vãn - Sanh: sự sanh ra, sự sanh khởi, sự nhập thai, sự phát sanh, sự xuất hiện của các uẩn, sự đạt được các xứ ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác. Già: sự suy tàn, trạng thái già nua, tình trạng răng long, tóc bạc, da nhăn, tuổi thọ suy giảm, sự hư hoại của những giác quan ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác. Sầu muộn: (sầu muộn là sự buồn rầu) –nt– của người bị tác động bởi sự tổn hại về thân quyến, –nt– . Than vãn: là sự –nt– của người bị tác động bởi sự tổn hại về thân quyến, –nt– . Tại nơi này: ở quan điểm này, –nt– ở thế giới này. Vị hiểu biết: vị đã đạt đến kiến thức, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Khổ đau: là khổ sanh, –nt– khổ do ưu não. Là vị hiểu biết, ngay tại nơi này, có thể dứt bỏ khổ đau, sanh, già, sầu muộn và than vãn: vị đã đạt đến kiến thức, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh, ngay tại nơi này, có thể dứt bỏ, có thể xua đi, có thể làm chấm dứt, có thể làm cho không còn hiện hữu sanh, già, sầu muộn, than vãn, và khổ đau; - 'là vị hiểu biết, ngay tại nơi này, có thể dứt bỏ khổ đau, sanh, già, sầu muộn và than vãn' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "An trú như vậy, có niệm, không xao lãng, vị tỳ khưu, trong khi sống, sau khi từ bỏ các vật đã được chấp là của ta, là vị hiểu biết, ngay tại nơi này, có thể dứt bỏ khổ đau, sanh, già, sầu muộn và than vãn."

4-9

Tôi thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ, thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày, bởi vì đức Thế Tôn đương nhiên đã dứt bỏ khổ, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.

Tôi thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ - (Điều) này: là lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của Ngài. Tôi thích thú: tôi vui thích, tôi thích thú, tôi vui mừng, tôi tùy hỷ, tôi ước muốn, tôi ưng thuận, tôi ước nguyện, tôi mong cầu, tôi nguyện cầu. Của bậc đại ẩn sĩ: đức Thế Tôn là bậc đại ẩn sĩ. 'Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu giới uẩn lớn lao' là bậc đại ẩn sĩ. –nt– 'Đấng Nhân Ngưu ngự ở đâu?' là bậc đại ẩn sĩ; - 'tôi thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Sukittitaṃ gotamanūpadhīkan ti - Sukittitan ti sukittitaṃ su-ācikkhitaṃ sudesitaṃ supaññapitaṃ supaṭṭhapitaṃ suvivaritaṃ suvibhajitaṃ su-uttānīkataṃ 1 supakāsitan 'ti - sukittitaṃ.

Gotamanūpadhīkan ti upadhī vuccanti 2 kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca. Upadhipahānaṃ 3 upadhivūpasamaṃ upadhipaṭinissaggaṃ upadhipaṭippassaddhiṃ 4 amataṃ nibbānan ’ti - sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ.

Addhā hi bhagavā pahāsi dukkhan ti - Addhā ti ekaṃsavacanaṃ 5 nissaṃsayavacanaṃ nikkaṅkhāvacanaṃ advejjhavacanaṃ adveḷhakavacanaṃ niyogavacanaṃ 6 apaṇṇakavacanaṃ avatthānavacanametaṃ ‘addhā ’ti. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti. Pahāsi dukkhan ti jātidukkhaṃ jarādukkhaṃ vyādhidukkhaṃ maraṇadukkhaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsadukkhaṃ pahāsi pajahi vinodesi byantīkarosi anabhāvaṃ gamesī ’ti - addhā hi bhagavā pahāsi dukkhaṃ.

Tathā hi te vidito esa dhammo ti tathā hi te vidito tulito tīrito vibhūto vibhāvito7 esa dhammo ’ti - tathā hi te vidito esa dhammo.

Tenāha so brāhmaṇo: “Etābhinandāmi vaco mahesino sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ, addhā hi bhagavā pahāsi dukkhaṃ tathā hi te vidito esa dhammo ”ti.

4 - 10

Te cāpi nūna pajaheyyu dukkhaṃ8 ye tvaṃ munī aṭṭhitaṃ9 ovadeyya, taṃ taṃ namassāmi samecca nāgaṃ10 appeva maṃ bhagavā aṭṭhitaṃ ovadeyya.

Te cāpi nūna pajaheyyu dukkhan ti - Te cāpī ti khattiyā ca brāhmaṇā ca vessā ca suddā ca gahaṭṭhā ca pabbajitā ca devā ca11 manussā ca. Pajaheyyu dukkhan ti12 jātidukkhaṃ jarādukkhaṃ vyādhidukkhaṃ maraṇadukkhaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsadukkhaṃ pajaheyyuṃ vinodeyyuṃ byantī-kareyyuṃ anabhāvaṃ gameyyun ’ti - te cāpi nūna pajaheyyu dukkhaṃ.

1 7 sūttānīkataṃ - Syā. vibhāvito vibhūto - Syā. 2 8 vuccati - Va, Vi, Ka. nūnappajaheyyu dukkhaṃ - Ma; 3 upadhippahānaṃ - Ma. nūna pajaheyya dukkhaṃ - Va, Vi, Ka. 4 9 upadhipaṭippassaddhaṃ - Ma. atthitaṃ - Pana. 5 10 ekaṃsādhivacanaṃ - Va, Vi, Ka. nāga - Ma, PTS. 6 11 nirodhavacanaṃ - Ma, PTS, Pana, Va, Vi, Ka; devatā ca - Pa, Va, Ka. 12 niyyānavacanaṃ - Syā. manussā ca pajaheyyuṃ. Dukkhanti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày - Đã khéo được trình bày: đã được trình bày khéo léo, đã được chỉ dạy khéo léo, đã được chỉ bảo khéo léo, đã được thông báo khéo léo, đã được ấn định khéo léo, đã được khai mở khéo léo, đã được chia sẻ khéo léo, đã được làm rõ khéo léo, đã được bày tỏ khéo léo; - ‘đã khéo được trình bày’ là như thế.

Thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh: Mầm tái sanh nói đến các ô nhiễm, các uẩn, và các sự tạo tác. Sự dứt bỏ mầm tái sanh, sự vắng lặng mầm tái sanh, sự buông bỏ mầm tái sanh, sự tịch tịnh mầm tái sanh là Bất Tử, Niết Bàn; - ‘thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày’ là như thế.

Bởi vì đức Thế Tôn đương nhiên đã dứt bỏ khổ - Đương nhiên: Từ 'addhā' này là lời nói nhất định, lời nói không ngờ vực, lời nói không nghi ngờ, lời nói không hai nghĩa, lời nói không gây ra sự lưỡng lự, lời nói bảo đảm, lời nói không sai trái, lời nói khẳng định. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn. Đã dứt bỏ khổ: Ngài đã dứt bỏ, đã dứt trừ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu khổ sanh, khổ già, khổ bệnh, khổ chết, khổ do sầu–bi–khổ–ưu–não; - 'bởi vì đức Thế Tôn đương nhiên đã dứt bỏ khổ' là như thế.

Bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể: bởi vì pháp này đã được biết, đã được cân nhắc, đã được xác định, đã được rõ rệt, đã được minh định bởi Ngài đúng theo bản thể; - 'bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Tôi thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ, thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày, bởi vì đức Thế Tôn đương nhiên đã dứt bỏ khổ, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể."

4 - 10

Những người nào, thưa bậc hiền trí, được Ngài giáo huấn không ngừng nghỉ, luôn cả những người ấy chắc chắn có thể dứt bỏ khổ đau. Vì thế, thưa bậc Long Tượng, sau khi gặp Ngài, con 1 xin kính lễ Ngài. Mong sao đức Thế Tôn sẽ giáo huấn con không ngừng nghỉ.

Luôn cả những người ấy chắc chắn có thể dứt bỏ khổ đau - Luôn cả những người ấy: các Sát-đế-ly, các Bà-la-môn, các thương buôn, các nô lệ, các người tại gia, các vị xuất gia, chư Thiên, và loài người. Có thể dứt bỏ khổ đau: Họ có thế dứt bỏ, có thể xua đi, có thể làm chấm dứt, có thể làm cho không còn hiện hữu khổ sanh, khổ già, khổ bệnh, khổ chết, khổ do sầu–bi–khổ–ưu–não; - 'luôn cả những người ấy chắc chắn có thể dứt bỏ khổ đau' là như thế.

1 Từ đoạn này trở đi, nhân xưng đại danh từ "tôi" của các vị Bà-la-môn sẽ được ghi là "con" theo ý kiến chủ quan của người dịch, nghĩ rằng đến lúc này, các vị Bà-la-môn đã có niềm tin với đức Phật nên có sự khiêm nhường hơn so với trước đây khi mới gặp (ND).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Ye tvaṃ munī aṭṭhitaṃ ovadeyyā ti - Ye ti khattiye ca brāhmaṇe ca vesse ca sudde ca gahaṭṭhe ca pabbajite ca deve ca manusse ca. Tvan ti bhagavantaṃ bhaṇati. Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ, –pe– saṅgajālamaticca so muni. Aṭṭhitaṃ ovadeyyā ti aṭṭhitaṃ ovadeyya sakkaccaṃ ovadeyya, abhiṇhaṃ ovadeyya, punappunaṃ ovadeyya, anusāseyyā 'ti - ye tvaṃ munī aṭṭhitaṃ ovadeyya.

Taṃ taṃ namassāmi samecca nāgan ti - Tan ti bhagavantaṃ bhaṇati. Namassāmī ti kāyena vā namassāmi, vācāya vā namassāmi, cittena vā namassāmi anvatthapaṭipattiyā vā namassāmi, dhammānudhammapaṭipattiyā vā namassāmi, sakkaromi garukaromi 1 mānemi pūjemi. Sameccā ti samecca abhisamecca

samāgantvā abhisamāgantvā sammukhā taṃ namassāmi. Nāgan ti nāgo ca bhagavā 2 āguṃ na karotīti nāgo, na gacchatīti nāgo, na āgacchatīti nāgo. Kathaṃ bhagavā āguṃ na karotīti nāgo? Āgu vuccati 3 pāpakā akusalā dhammā saṅkilesikā ponobhavikā 4 sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jarāmaraṇīyā.

12. “Āguṃ na karoti kiñci loke (sabhiyāti bhagavā) sabbasaṃyoge visajja 5 bandhanāni, sabbattha na sajjatī vimutto nāgo tādī 6 pavuccate tathattā ”ti.7 Evaṃ bhagavā āguṃ na karotīti nāgo.

Kathaṃ bhagavā na gacchatīti nāgo? Bhagavā na chandāgatiṃ gacchati, na dosāgatiṃ gacchati, na mohāgatiṃ gacchati, na bhayāgatiṃ gacchati, na rāgavasena gacchati, na dosavasena gacchati, na mohavasena gacchati, na mānavasena gacchati, na diṭṭhivasena gacchati,8 na uddhaccavasena gacchati, na vicikicchāvasena gacchati, na anusayavasena gacchati, na vaggehi dhammehi sāyati9 nīyyati10 vuyhati saṃharīyati.11 Evaṃ bhagavā na gacchatī ’ti nāgo.

1 7 garuṃ karomi - Ma. Suttanipāta, Sabhiyasutta. 2 8 nāgo bhagavā - Syā, PTS. na diṭṭhivasena gacchati na mānavasena gacchati - Syā. 3 9 āgū vuccanti - Syā. yāyati - Ma, Syā, PTS. 4 10 ponobbhavikā - Syā. nīyati - Ma; niyyati - Syā, PTS. 5 11 sabbasaṃyojanā visajja - Va, Vi, Ka, Pana. saṃhariyati - Syā; 6 tādi - Ma, Syā, PTS. saṃhariyyati - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Những người nào, thưa bậc hiền trí, được Ngài giáo huấn không ngừng nghỉ - Những người nào: các Sát-đế-ly, các Bà-la-môn, các thương buôn, các nô lệ, các người tại gia, các vị xuất gia, chư Thiên, và loài người. Ngài: nói đến đức Thế Tôn. Bậc hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí. Giáo huấn không ngừng nghỉ: là có thể giáo huấn không ngừng nghỉ, có thể giáo huấn một cách nghiêm trang, có thể giáo huấn thường xuyên, có thể giáo huấn, có thể chỉ dạy lần này đến lần khác; - ‘những người nào, thưa bậc hiền trí, được Ngài giáo huấn không ngừng nghỉ’ là như thế.

Vì thế, thưa bậc Long Tượng, 1 sau khi gặp Ngài, con xin kính lễ Ngài - Ngài: nói đến đức Thế Tôn. Con xin kính lễ: con kính lễ bằng thân, hoặc con kính lễ bằng lời nói, hoặc con kính lễ bằng tâm, hoặc con kính lễ với sự thực hành thuận theo đạo lý, hoặc con kính lễ với sự thực hành đúng pháp và thuận pháp, con thể hiện sự trọng vọng, con thể hiện sự cung kính, con sùng bái, con cúng dường. Sau khi gặp: là sau khi biết, sau khi thấu hiểu, sau khi gặp mặt, sau khi đi đến bên cạnh, con trực tiếp kính lễ Ngài. Bậc Long Tượng: bậc Long Tượng là (nói đến) đức Thế Tôn. ‘Vị không làm điều tội lỗi’ là bậc long tượng, ‘vị không đi đến’ là bậc long tượng, ‘vị không trở về’ là bậc long tượng. ‘Đức Thế Tôn không làm điều tội lỗi’ là bậc long tượng - nghĩa là thế nào? Điều tội lỗi nói đến các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai.

12. (Đức Thế Tôn nói: “Này Sabhiya,) vị không làm bất cứ điều tội lỗi nào ở thế gian, sau khi tháo gỡ tất cả các sự ràng buộc (và) các sự trói buộc, không bám víu vào bất cứ nơi đâu, đã được giải thoát, bậc long tượng, có bản thể như thế, được gọi là ‘bậc tự tại..’” 2

‘Đức Thế Tôn không làm điều tội lỗi’ là bậc long tượng - nghĩa là như vậy.

‘Đức Thế Tôn không đi đến’ là bậc long tượng - nghĩa là thế nào? Đức Thế Tôn không đi đến sự thiên vị vì mong muốn, không đi đến sự thiên vị vì sân hận, không đi đến sự thiên vị vì si mê, không đi đến sự thiên vị vì sợ hãi, không đi đến do tác động của luyến ái, không đi đến do tác động của sân hận, không đi đến do tác động của si mê, không đi đến do tác động của ngã mạn, không đi đến do tác động của tà kiến, không đi đến do tác động của phóng dật, không đi đến do tác động của hoài nghi, không đi đến do tác động của pháp tiềm ẩn, không bị đưa đi, không bị dẫn đi, không bị lôi đi, không bị mang đi bởi các pháp có tính chất phe nhóm; ‘đức Thế Tôn không đi đến’ là bậc long tượng - nghĩa là như vậy.

1
“Thưa bậc long tượng” được dịch từ chữ nāga theo văn bản Miến Điện và PTS (ND).
2
Suttanipātapāḷi - Kinh Tập, TTPV tập 29, trang 159, câu kệ 525.
Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Kathaṃ bhagavā na āgacchatīti nāgo? Sotāpattimaggena ye kilesā pahīnā te kilese na puneti na pacceti na paccāgacchati. Sakadāgāmimaggena –anāgāmimaggena – arahattamaggena ye kilesā pahīnā te kilese na puneti na pacceti na paccāgacchati. Evaṃ [bhagavā 1] na āgacchatīti nāgo ’ti - taṃ taṃ namassāmi samecca nāgaṃ.

Appeva maṃ bhagavā aṭṭhitaṃ ovadeyyā ti appeva maṃ bhagavā aṭṭhitaṃ ovadeyya, sakkaccaṃ ovadeyya, abhiṇhaṃ ovadeyya, punappunaṃ ovadeyya, anusāseyyā ’ti - appeva maṃ bhagavā aṭṭhitaṃ ovadeyya.

Tenāha so brāhmaṇo: “Te cāpi nūna pajaheyyu dukkhaṃ ye tvaṃ munī aṭṭhitaṃ ovadeyya, taṃ taṃ namassāmi samecca nāgaṃ appeva maṃ bhagavā aṭṭhitaṃ ovadeyyā ”ti.

4 - 11

Yaṃ brāhmaṇaṃ vedaguṃ ābhijaññā 2 akiñcanaṃ kāmabhave asattaṃ, addhā hi so oghamimaṃ atāri tiṇṇo ca pāraṃ akhilo akaṅkho.

Yaṃ brāhmaṇaṃ vedaguṃ ābhijaññā ti - Brāhmaṇo ti3 sattannaṃ dhammānaṃ bāhitattā brāhmaṇo: sakkāyadiṭṭhi bāhitā hoti, vicikicchā bāhitā hoti, sīlabbataparāmāso bāhito hoti, rāgo bāhito hoti, doso bāhito hoti, moho bāhito hoti, māno bāhito hoti. Bāhitāssa honti pāpakā akusalā dhammā saṅkilesikā ponobhavikā sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇīyā.

1 3 bhagavā - itisaddo Ma, Syā, PTS potthakesu dissate. brāhmaṇanti - Syā. 2 vedagumābhijaññā - Ma; vedaguṃ abhijaññā - Syā, PTS, Va, Vi, Ka, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

‘Đức Thế Tôn không trở về’ là bậc long tượng - nghĩa là thế nào? Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhập Lưu, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại,

không quay về lại. Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhất Lai – bởi Đạo Bất Lai – bởi Đạo A-la-hán, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại, không quay về lại; 'Đức Thế Tôn không trở về' là bậc long tượng - nghĩa là như vậy; - 'vì thế, thưa bậc Long Tượng, sau khi gặp Ngài, con xin kính lễ Ngài' là như thế.

Mong sao đức Thế Tôn sẽ giáo huấn con không ngừng nghỉ: mong sao đức Thế Tôn có thể giáo huấn con không ngừng nghỉ, có thể giáo huấn một cách nghiêm trang, có thể giáo huấn thường xuyên, có thể giáo huấn, có thể chỉ dạy lần này đến lần khác; - 'mong sao đức Thế Tôn sẽ giáo huấn con không ngừng nghỉ' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Những người nào, thưa bậc hiền trí, được Ngài giáo huấn không ngừng nghỉ, luôn cả những người ấy chắc chắn có thể dứt bỏ khổ đau. Vì thế, thưa bậc Long Tượng, sau khi gặp Ngài, con xin kính lễ Ngài. Mong sao đức Thế Tôn sẽ giáo huấn con không ngừng nghỉ."

4 - 11

Vị Bà-la-môn nào mà ngươi có thể biết rõ là bậc đã đạt được sự hiểu biết, không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu, vị ấy đương nhiên đã vượt qua dòng lũ này, và đã vượt qua đến bờ kia, không còn sự cứng cỏi (của tâm), không còn nghi ngờ.

Vị Bà-la-môn nào mà ngươi có thể biết rõ là bậc đã đạt được sự hiểu biết - Vị Bà-la-môn: Bà-la-môn do trạng thái đã loại trừ bảy pháp: sự nhận thức sai trái về thân được loại trừ, sự hoài nghi được loại trừ, sự bám víu vào giới và phận sự được loại trừ, luyến ái được loại trừ, sân hận được loại trừ, si mê được loại trừ, ngã mạn được loại trừ. Đối với người này, các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai là đã được loại trừ.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

13. "Bāhetvā 1 sabbapāpakāni (sabhiyāti bhagavā) vimalo 2 sādhu samāhito ṭhitatto, saṃsāramaticca kevalī so asito tādī 3 pavuccate sa 4 brahmā." 5

Vedagū ti 6 vedo vuccati catusu maggesu ñāṇaṃ –pe– sabbavedamaticca 7 vedagū so. Ābhijaññā ti9 abhijāneyya ājāneyya vijāneyya paṭivijāneyya paṭivijjheyyā 'ti - 8

yaṃ brāhmaṇaṃ vedaguṃ ābhijaññā.

Akiñcanaṃ kāmabhave asattan ti - Akiñcanan ti rāgakiñcanaṃ dosakiñcanaṃ mohakiñcanaṃ mānakiñcanaṃ diṭṭhikiñcanaṃ kilesakiñcanaṃ duccaritakiñcanaṃ. Yassete kiñcanā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati akiñcano. Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. –pe– Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Bhavā ti dve bhavā: kammabhavo ca paṭisandhiko ca punabbhavo. –pe– ayaṃ paṭisandhiko punabbhavo.

Akiñcanaṃ kāmabhave asattan ti akiñcanaṃ puggalaṃ kāmabhave ca asattaṃ alaggaṃ alaggitaṃ apaḷibuddhaṃ10 nikkhantaṃ nissaṭaṃ vippamuttaṃ11 visaṃyuttaṃ vimariyādīkatena cetasā viharantan 'ti 12 - akiñcanaṃ kāmabhave

asattaṃ.

Addhā hi so oghamimaṃ atārī ti - Addhā ti ekaṃsavacanaṃ –pe– avatthāpanavacanametaṃ13 ‘addhā ’ti. Oghan ti kāmoghaṃ bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ. Atārī ti atari uttari14 patari samatikkami vītivattayī ’ti 15 - addhā hi so oghamimaṃ atāri.

1 bāhitvā - Ma. 2 9 bhagavā vimalo - Syā. abhijaññāti - Syā, PTS, evamuparipi. 3 10 anissito tādi - Syā, PTS. apalibuddhaṃ - Ma, Syā, PTS. 4 11 sa - itisaddo Syā, PTS potthakesu na ḍissate. vippayuttaṃ - A, Va, Vi Ka, Pana. 5 13 Suttanipāta, Sabhiyasutta. avatthānavacanametaṃ - Syā. 6 14 vedagunti - Syā. atārīti uttari - Ma; 7 sabbaṃ vedamaticca - Ma. atārīti atāri uttari - Syā. 8 15 vedagū soti - Ma, Syā; vedagu so - PTS. vītivattīti - Syā. 12 akiñcanaṃ kāmabhave asattaṃ alaggaṃ alaggitaṃ apalibuddhanti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

13. (Đức Thế Tôn nói: “Này Sabhiya,) sau khi loại trừ tất cả các điều ác, là người không còn vết nhơ, tốt lành, định tĩnh, có bản thân vững chãi, vị ấy đã vượt qua luân hồi, có sự toàn hảo, không nương nhờ, tự tại, vị ấy được gọi là Bà-la- môn.”

Bậc đã đạt được sự hiểu biết: Sự hiểu biết nói đến trí ở bốn Đạo, –nt– vị đã vượt qua mọi kiến thức, vị ấy là ‘bậc đã đạt được sự hiểu biết.” Ngươi có thể biết rõ: ngươi có thể biết rõ, có thể hiểu, có thể nhận thức, có thể thừa nhận, có thể thấu triệt; - ‘vị Bà-la-môn nào mà ngươi có thể biết rõ là bậc đã đạt được sự hiểu biết’ là như thế.

Không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu - Không còn vướng bận: luyến ái là vướng bận, 1 sân hận là vướng bận, si mê là vướng bận, ngã mạn là vướng bận, tà kiến là vướng bận, ô nhiễm là vướng bận, uế hạnh là vướng bận. Đối với vị nào, các vướng bận này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, vị ấy được gọi là không còn vướng bận. Dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Hữu: có hai sự hiện hữu: sự hiện hữu do nghiệp và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh. –nt– cái này là sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh.

Không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu: Người không còn vướng bận, không bị dính mắc, không bị máng vào, không bị vướng vào, không bị giữ lại ở dục và hữu, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, đang sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - ‘không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu’ là như thế.

Vị ấy đương nhiên đã vượt qua dòng lũ này - Đương nhiên: Từ ‘addhā’ này là lời nói nhất định, –nt– lời nói khẳng định. Dòng lũ: dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh. Đã vượt qua: đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt khỏi, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi; - ‘vị ấy đương nhiên đã vượt qua dòng lũ này’ là như

thế.

1 akiñcanaṃ: được ghì nghĩa là "không còn vướng bận" dựa vào sự giải thích của Chú Giải "rāga- kiñcananti rāgapalibodhaṃ," thay vì nghĩa "không có gì, vô sở hữu" như đã gặp ở các nơi khác (ND).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Tiṇṇo ca pāraṃ akhilo akaṅkho ti - Tiṇṇo ti kāmoghaṃ tiṇṇo, bhavoghaṃ tiṇṇo, diṭṭhoghaṃ tiṇṇo, avijjoghaṃ tiṇṇo, saṃsārapathaṃ tiṇṇo, uttiṇṇo 1 nittiṇṇo 2 atikkanto samatikkanto vītivatto, so vutthavāso 3 ciṇṇacaraṇo gataddho gatadiso gatakoṭiko pālitabrahmacariyo uttamadiṭṭhippatto bhāvitamaggo pahīnakileso paṭividdhākuppo sacchikatanirodho. Dukkhaṃ tassa pariññātaṃ, samudayo pahīno, maggo bhāvito, nirodho sacchikato, abhiññeyyaṃ abhiññātaṃ, pariññeyyaṃ pariññātaṃ, pahātabbaṃ pahīnaṃ, bhāvetabbaṃ bhāvitaṃ, sacchikātabbaṃ sacchikataṃ. So ukkhittapaligho saṅkiṇṇaparikho 4 abbūḷhesiko niraggalo5 ariyo pannadhajo pannabhāro visaññutto pañcaṅgavippahīno chaḷaṅgasamannāgato ekārakkho caturapasseno6 panuṇṇapaccekasacco samavayasaṭṭhesano anāvilasaṅkappo passaddhakāyasaṅkhāro suvimuttacitto suvimuttapañño kevalī vusitavā uttamapuriso paramapuriso paramappattipatto.7

So neva ācināti na apacināti, apacinitvā ṭhito; neva pajahati na upādiyati, pajahitvā ṭhito; neva visineti na ussineti, visinetvā ṭhito; neva dhūpeti na sandhupeti, vidhupetvā ṭhito.8 Asekhena sīlakkhandhena samannāgatattā ṭhito. –

1 5 otiṇṇo - PTS, Pana. abbuḷhesiko niraggalo - Ma. 2 6 nitthiṇṇo - Ma. caturāpasseno - Ma, Syā. 3 7 vuṭṭhavāso - Syā; vuṭṭhavā - PTS. paramapattippatto - Ma, Syā. 4 8 saṃkiṇṇaparikkho - Ma; neva vidhūpeti na sandhūpeti, vidhūpetvā ṭhito - Ma; saṅkiṇṇaparikkho - Syā. neva vidhūpeti na sandhūpeti dhūpetvā ṭhito - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Và đã vượt qua đến bờ kia, không còn sự cứng cỏi (của tâm), không còn nghi ngờ - Đã vượt qua: đã vượt qua dòng lũ (ngũ) dục, đã vượt qua dòng lũ của hữu, đã vượt qua dòng lũ tà kiến, đã vượt qua dòng lũ vô minh, đã vượt qua mọi nẻo đường luân hồi, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi. Vị ấy đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, đã hoàn mãn cuộc hành trình, đã hoàn mãn hướng đi, đã đi đến điểm cuối cùng, đã hộ trì Phạm hạnh, đã đạt đến kiến tối thượng, đã tu tập Đạo lộ, đã dứt bỏ ô nhiễm, đã thấu triệt sự không xao động, đã chứng ngộ Diệt đế. Đối với vị ấy, Khổ đã được biết toàn diện, Tập đã được dứt bỏ, Đạo đã được tu tập, Diệt đã được chứng ngộ, điều cần được biết rõ đã được biết rõ, điều cần được biết toàn diện đã được biết toàn diện, điều cần được dứt bỏ đã được dứt bỏ, điều cần được tu tập đã được tu tập, điều cần được chứng ngộ đã được chứng ngộ. Vị ấy đã hất tung rào chắn (vô minh), đã san lấp mương rãnh (luân hồi tái sanh), đã nhổ lên cột trụ (tham ái), không còn chốt cửa, là thánh thiện, đã hạ xuống ngọn cờ (ngã mạn), đã đặt xuống gánh nặng, đã tháo khỏi ách, đã dứt bỏ hẳn ngũ dục, đã thành tựu sáu căn, có một sự bảo hộ (niệm), có bốn sự nâng đỡ, 1 đã xua đi sự độc đoán, có sự tầm

cầu đã được hoàn toàn cởi bỏ, có tâm tư không bị xáo trộn, có thân hành đã được an tịnh, có tâm khéo được giải thoát, có tuệ khéo được giải thoát, có sự toàn hảo, đã được hoàn mãn, là con người tối thượng, con người tột đỉnh, đã đạt được sự thành đạt tột đỉnh.

Vị ấy không tích lũy (nghiệp) cũng không loại trừ, tồn tại sau khi đã loại trừ (ô nhiễm); không dứt bỏ (ô nhiễm) cũng không chấp thủ, tồn tại sau khi đã dứt bỏ; không tự kết nối (tham ái) cũng không tháo gỡ, tồn tại sau khi đã tháo gỡ; không dập tắt (lửa phiền não) cũng không đốt cháy, tồn tại sau khi đã dập tắt; tồn tại với trạng thái đã được thành tựu về giới uẩn của bậc Vô Học, –

1 Bốn sự nâng đỡ (caturāpassena): "vị tỳ khưu sau khi suy xét rồi thọ dụng, sau khi suy xét rồi chịu đựng, sau khi suy xét rồi tránh xa, sau khi suy xét rồi xua đuổi" (Trường Bộ, bài Kinh 33, Saṅgītisutta).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

– asekhena samādhikkhandhena –pe– paññākkhandhena –pe– vimuttikkhandhena –pe– vimuttiñāṇadassanakkhandhena samannāgatattā ṭhito. Saccaṃ sampaṭi-pādiyitvā 1 ṭhito. Ejaṃ 2 samatikkamitvā ṭhito. Kilesaggiṃ pariyādiyitvā 3 ṭhito. Aparigamanatāya ṭhito, kathaṃ 4 samādāya ṭhito, muttipaṭisevanatāya 5 ṭhito. Mettāya pārisuddhiyā ṭhito, karuṇāya –pe– muditāya –pe– upekkhāya pārisuddhiyā ṭhito, accantapārisuddhiyā ṭhito, atammayatāya pārisuddhiyā ṭhito, 6 vimuttattā ṭhito, saṃtusitattā 7 ṭhito, khandhapariyante ṭhito, dhātupariyante ṭhito, āyatanapariyante ṭhito, gatipariyante ṭhito, upapattipariyante ṭhito, paṭisandhipariyante ṭhito, bhavapariyante ṭhito, saṃsārapariyante ṭhito, vaṭṭapariyante ṭhito, antime bhave 8 ṭhito, antime samussaye 9 ṭhito, antimadehadharo arahā.

14. "Tassāyaṃ pacchimakoṭi10 - carimoyaṃ samussayo, jātimaraṇasaṃsāro11 - natthi tassa punabbhavo "ti.

Tiṇṇo ca pāran ti pāraṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabba- saṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. So pāragato pārappatto12 antagato antappatto13 koṭigato koṭippatto pariyantagato pariyantappatto vosānagato vosānappatto tāṇagato tāṇappatto lenagato lenappatto14 saraṇagato saraṇappatto abhayagato abhayappatto accutagato accutappatto15 amatagato amatappatto16 nibbānagato nibbānappatto so vutthavāso17 ciṇṇacaraṇo18 – pe– jātimaraṇasaṃsāro natthi tassa punabbhavo 'ti - tiṇṇo ca pāraṃ.

Akhilo ti rāgo khilo, doso khilo, moho khilo, kodho khilo, upanāho khilo –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā khilā. Yassete khilā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati akhilo.

1 10 saccaṃ sampaṭipādayitvā - Ma; pacchimako bhavo - Ma, Syā. 11 sabbaṃ paṭipādayitvā - Syā. jātijarāmaraṇasaṃsāro - Syā. 2 12 evaṃ - Syā. pāraṃgato pāraṃpatto - Va, Vi, Ka. 3 13 pariyādayitvā - Syā. antaṃgato antaṃpatto - Va, Vi, Ka. 4 14 kaṭaṃ - Syā. leṇagato leṇappatto - Ma, Syā. 5 15 vimuttipaṭisevanatāya - Ma, Syā.

accutaṃgato accutapatto - Pa; 6 akammaññatāya ṭhito - Syā. accantagato accantappatto - Va, Vi, Ka. 7 16 santussitattā - Ma; santacittatāya - Syā. amataṃgato amatappatto - Pana. 8 17 antimabhave - Ma, Syā. vuttavāso - Ma; vuṭṭhavāso - Syā. 9 18 antimasamussaye - Syā. so vuccati ciṇṇacaraṇo - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

– tồn tại với trạng thái đã được thành tựu về định uẩn của bậc Vô Học, –nt– về tuệ uẩn của bậc Vô Học, –nt– về giải thoát uẩn của bậc Vô Học, –nt– về giải thoát tri kiến uẩn 1 của bậc Vô Học; tồn tại sau khi đã thấu suốt Chân Lý, tồn tại sau khi đã vượt qua hẳn dục vọng, tồn tại sau khi đã trấn áp lửa phiền não, tồn tại do không xoay vòng (ở luân hồi), tồn tại sau khi đã thọ trì lời giảng, tồn tại do thân cận với giải thoát, tồn tại với sự thanh tịnh của từ, tồn tại với sự thanh tịnh của bi –nt– của hỷ – nt– của xả, tồn tại với sự thanh tịnh tột cùng, tồn tại với sự thanh tịnh của trạng thái không còn tham ái, tà kiến, và ngã mạn, tồn tại với trạng thái đã được giải thoát, tồn tại với trạng thái đã được hài lòng, tồn tại trong giai đoạn cuối của các uẩn, tồn tại trong giai đoạn cuối của các giới, tồn tại trong giai đoạn cuối của các xứ, tồn tại trong giai đoạn cuối của cảnh giới tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự nối liền tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự hiện hữu, tồn tại trong giai đoạn cuối của luân hồi, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự luân chuyển, tồn tại trong sự hiện hữu cuối cùng, tồn tại trong thân xác cuối cùng, với việc duy trì thân xác cuối cùng, là vị A-la-hán.

14. “Đối với vị ấy, đây là lần cuối cùng, thân xác này là sau chót, việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy.”

Và đã vượt qua đến bờ kia: Bờ kia nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Vị ấy đã đi đến bờ kia, đã đạt đến bờ kia, đã đi đến điểm cuối, đã đạt đến điểm cuối, đã đi đến đỉnh, đã đạt đến đỉnh, đã đi đến tận cùng, đã đạt đến tận cùng, đã đi đến sự hoàn tất, đã đạt đến sự hoàn tất, đã đi đến nơi nương tựa, đã đạt đến nơi nương tựa, đã đi đến nơi trú ẩn, đã đạt đến nơi trú ẩn, đã đi đến nơi nương nhờ, đã đạt đến nơi nương nhờ, đã đi đến nơi không sợ hãi, đã đạt đến nơi không sợ hãi, đã đi đến Bất Hoại, đã đạt đến Bất Hoại, đã đi đến Bất Tử, đã đạt đến Bất Tử, đã đi đến Niết Bàn, đã đạt đến Niết Bàn. Vị ấy đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy; - ‘và đã vượt qua đến bờ kia’ là như thế.

Không còn sự cứng cỏi (của tâm): Luyến ái là sự cứng cỏi, sân hận là sự cứng cỏi, si mê là sự cứng cỏi, giận dữ là sự cứng cỏi, thù hằn là sự cứng cỏi, –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là các sự cứng cỏi. Đối với người nào, các sự cứng cỏi này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy được gọi là không còn sự cứng cỏi (của tâm).

1 Giải thoát tri kiến uẩn = vimuttiñāṇadassanakkhandha (tập hợp sự biết và thấy về giải thoát). Trường hợp không liên kết với từ khandha (uẩn, khối, đống), thì cụm từ vimutti-ñāṇadassana được ghi nghĩa là "sự biết và thấy về giải thoát" (ND).

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Akaṅkho ti dukkhe kaṅkhā, dukkhasamudaye kaṅkhā, dukkhanirodhe kaṅkhā, dukkhanirodhagāmiṇiyā paṭipadāya kaṅkhā, pubbante kaṅkhā, aparante kaṅkhā, pubbantāparante kaṅkhā, idappaccayatāpaṭiccasamuppannesu dhammesu kaṅkhā. Yā evarūpā kaṅkhā kaṅkhāyanā kaṅkhāyitattaṃ vimati vicikicchā dveḷhakaṃ dvedhāpatho saṃsayo anekaṃsagāho āsappanā parisappanā apariyogāhanā 1 thambhitattaṃ 2 cittassa manovilekho. Yassete 3 kaṅkhā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati akaṅkho 'ti - tiṇṇo ca pāraṃ akhilo akaṅkho.

Tenāha bhagavā: "Yaṃ brāhmaṇaṃ vedaguṃ ābhijaññā akiñcanaṃ kāmabhave asattaṃ, addhā hi so oghamimaṃ atāri tiṇṇo ca pāraṃ akhilo akaṅkho "ti.

4 - 12

Vidvā ca yo vedagū 4 naro idha bhavābhave saṅgamimaṃ visajja, so vītataṇho anīgho 5 nirāso atāri 6 so jātijaranti brūmi.

Vidvā ca yo vedagū naro idhā ti - Vidvā ti vidvā vijjāgato ñāṇī vibhāvī medhāvī. Yo ti yo yādiso –pe– devo vā manusso vā. Vedagū ti vedā vuccanti7 catusu maggesu ñāṇaṃ paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ dhammavicayasambojjhaṅgo vīmaṃsā vipassanā sammādiṭṭhi. Tehi vedehi jātijarāmaraṇassa antagato antappatto8 koṭigato koṭippatto pariyantagato pariyantappatto vosānagato vosānappatto tāṇagato tāṇappatto lenagato lenappatto saraṇagato saraṇappatto abhayagato abhayappatto accutagato accutappatto amatagato amatappatto nibbānagato nibbānappatto. Vedānaṃ vā antagato 'ti vedagū, vedehi vā antagato 'ti vedagū, sattannaṃ vā dhammānaṃ9 viditattā vedagū: sakkāyadiṭṭhi viditā hoti, vicikicchā – sīlabbataparāmāso – rāgo – doso – moho – māno vidito hoti. Viditāssa10 honti pāpakā akusalā dhammā saṃkilesikā ponobhavikā11 sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇīyā.

1 pariyogāhanā - Syā. 2 7 chambhitattaṃ - Ma, Syā, PTS. vedo vuccati - Syā. 3 8 yassetā - Syā. antaṃgato antaṃpatto - Va, Vi, Ka. 4 9 vedagu - PTS, evamuparipi. sattannaṃ dhammānaṃ - Katthaci. 5 10 anigho - Syā, PTS. vidikassa - Va, Vi, Ka. 6 11 attāri - Syā. ponabbhavikā - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

Không còn nghi ngờ: nghi ngờ về Khổ, nghi ngờ về nhân sanh Khổ, nghi ngờ về sự diệt tận Khổ, nghi ngờ về sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ, nghi ngờ về điểm khởi đầu, nghi ngờ về điểm kết thúc, nghi ngờ về điểm khởi đầu và điểm kết thúc, nghi ngờ về các pháp tùy thuận duyên khởi này; sự nghi ngờ nào có hình thức như vậy là biểu hiện nghi ngờ, trạng thái nghi ngờ, sự nhầm lẫn, sự hoài nghi, sự lưỡng lự, sự phân vân, sự ngờ vực, sự không nắm chắc, sự không quyết định, sự không quả quyết, sự không thể

xác quyết, trạng thái sửng sốt, sự bối rối của tâm. Đối với vị nào, các nghi ngờ này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, vị ấy được gọi là không còn nghi ngờ; - 'và đã vượt qua đến bờ kia, không còn sự cứng cỏi (của tâm), không còn nghi ngờ' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: Vị Bà-la-môn nào mà ngươi có thể biết rõ là bậc đã đạt được sự hiểu biết, không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu, vị ấy đương nhiên đã vượt qua dòng lũ này, và đã vượt qua đến bờ kia, không còn sự cứng cỏi (của tâm), không còn nghi ngờ."

4 - 12

Và người nào ở nơi này, có sự hiểu biết, là bậc đã đạt được sự hiểu biết, sau khi tháo gỡ sự quyến luyến này ở hữu và phi hữu, người ấy có tham ái đã được xa lìa, không còn phiền muộn, không có mong cầu, Ta nói rằng, người ấy đã vượt qua sanh và già.

Và người nào ở nơi này, có sự hiểu biết, là bậc đã đạt được sự hiểu biết - Có sự hiểu biết: có sự hiểu biết là đã đạt đến kiến thức, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Người nào: người nào là người như thế, –nt– hoặc là vị Thiên nhân, hoặc là người nhân loại. Bậc đã đạt được sự hiểu biết: Các sự hiểu biết nói đến trí ở bốn Đạo, tuệ, tuệ quyền, tuệ lực, trạch pháp giác chi, sự thẩm xét, sự thấy rõ, chánh kiến. Với các sự hiểu biết ấy, (vị ấy) đã đi đến điểm cuối đối với sanh–già–chết, đã đạt đến điểm cuối, đã đi đến đỉnh, đã đạt đến đỉnh, đã đi đến tận cùng, đã đạt đến tận cùng, đã đi đến sự hoàn tất, đã đạt đến sự hoàn tất, đã đi đến nơi nương tựa, đã đạt đến nơi nương tựa, đã đi đến nơi trú ẩn, đã đạt đến nơi trú ẩn, đã đi đến nơi nương nhờ, đã đạt đến nơi nương nhờ, đã đi đến nơi không sợ hãi, đã đạt đến nơi không sợ hãi, đã đi đến Bất Hoại, đã đạt đến Bất Hoại, đã đi đến Bất Tử, đã đạt đến Bất Tử, đã đi đến Niết Bàn, đã đạt đến Niết Bàn. 'Người đã đi đến điểm cuối của các sự hiểu biết' là bậc đã đạt được sự hiểu biết, hoặc 'người đã đi đến điểm cuối nhờ vào các sự hiểu biết' là bậc đã đạt được sự hiểu biết, hoặc do trạng thái đã hiểu biết về bảy pháp: sự nhận thức sai trái về thân đã được hiểu biết, sự hoài nghi đã được hiểu biết, sự bám víu vào giới và phận sự đã được hiểu biết, sự luyến ái – sân hận – si mê – ngã mạn đã được hiểu biết; đối với người này các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai là đã được hiểu biết.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

15. "Vedāni viceyya kevalāni (sabhiyāti bhagavā) samaṇānaṃ yāni patthī 1 brāhmaṇānaṃ sabbavedanāsu vītarāgo sabbaṃ vedamaticca vedagū so 2 "ti. 3

Naro ti satto naro māṇavo poso puggalo jīvo jāgū 4 jantu indagū hindagū manujo. 5 Idhā ti imissā diṭṭhiyā –pe– imasmiṃ manussaloke 'ti - vidvā ca yo vedagū naro idha.

Bhavābhave saṅgamimaṃ visajjā ti - Bhavābhave ti bhavābhave kammabhave punabbhave, kāmabhave kammabhave kāmabhave punabbhave, rūpabhave kammabhave rūpabhave punabbhave, arūpabhave kammabhave arūpabhave

punabbhave, punappunabhave punappunagatiyā punappunaupapattiyā punappunapaṭisandhiyā punappunaattabhāvābhinibbattiyā. 6 Saṅgā ti 7 sattasaṅgā: rāgasaṅgo dosasaṅgo mohasaṅgo mānasaṅgo diṭṭhisaṅgo kilesasaṅgo duccarita- saṅgo. Visajjā ti saṅge vossajitvā vā 8 visajja. Athavā, saṅge baddhe vibaddhe ābaddhe9 lagge laggite paḷibuddhe10 bandhane phoṭayitvā vā11 visajja, yathā vayhaṃ vā12 rathaṃ vā sakaṭaṃ vā sandamānikaṃ vā sajjaṃ visajjaṃ karonti vikopenti, evameva13 saṅge vossajitvā visajja athavā saṅge baddhe vibaddhe ābaddhe lagge laggite paḷibuddhe bandhane phoṭayitvā vā visajjā 'ti - bhavābhave saṅgamimaṃ visajja.

So vītataṇho anīgho nirāso atāri so jātijaranti brūmī ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā, yassesā taṇhā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati vītataṇho vigatataṇho cattataṇho vantataṇho muttataṇho pahīnataṇho paṭinissaṭṭhataṇho vītarāgo cattarāgo pahīnarāgo paṭinissaṭṭharāgo nicchāto nibbuto sītibhūto sukhapaṭisaṃvedī brahmabhūtena attanā viharatī 'ti - so vītataṇho.

1 yānidhatthi - Ma. 2 9 sabbaveramaticca vedagunaro - Va, Vi, Ka. bandhe vibandhe ābandhe - Ma; 3 Suttanipāta, Sabhiyasutta. bandhe ābandhe - Syā, PTS. 4 10 jātu - Syā. palibuddhe - Ma, Syā, PTS; 5 indagū manujo - Syā. paḷibandhe - Sa. 6 punappunaṃ bhave punappunaṃ gatiyā punappunaṃ upapattiyā punappunaṃ paṭisandhiyā 11 punappunaṃ attabhāvābhinibbattiyā - Syā, Pana. mocayitvā vā - Syā, PTS, Va, Vi, Ka, Pa. 7 12 saṅganti - Syā. yathā ca yānaṃ vā vayhaṃ vā - Ma, Syā. 8 13 vosajjetvā vā - Ma, PTS. evameva te - Ma, Syā; evamete - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mettagū

15. (Đức Thế Tôn nói: "Này Sabhiya,) vị đã suy gẫm toàn bộ các loại kiến thức thuộc về các Sa-môn, thuộc về các Bà-la-môn, vị đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các cảm thọ, vị đã vượt qua mọi kiến thức, vị ấy là 'bậc đã đạt được sự hiểu biết."

Người: là chúng sanh, đàn ông, thanh niên, người nam, cá nhân, mạng sống, người còn sanh tử, con người, người đi theo nghiệp, sinh vật, nhân loại. Ở nơi này: ở quan điểm này, –nt– ở thế giới loài người này; - 'và người nào ở nơi này, có sự hiểu biết, là bậc đã đạt được sự hiểu biết' là như thế.

Sau khi tháo gỡ sự quyến luyến này ở hữu và phi hữu - Ở hữu và phi hữu: ở dục giới–sắc giới–vô sắc giới, ở sự hiện hữu của nghiệp, ở sự hiện hữu lần nữa; ở sự hiện hữu của nghiệp là dục giới, ở sự hiện hữu lần nữa là dục giới, ở sự hiện hữu của nghiệp là sắc giới, ở sự hiện hữu lần nữa là sắc giới, ở sự hiện hữu của nghiệp là vô sắc giới, ở sự hiện hữu lần nữa là vô sắc giới; ở sự hiện hữu được lặp đi lặp lại, ở cảnh giới tái sanh được lặp đi lặp lại, ở sự tái sanh được lặp đi lặp lại, ở sự tiếp nối tái sanh được lặp đi lặp lại, ở sự tái sanh của bản thân được lặp đi lặp lại. Sự quyến luyến: Có bảy sự quyến luyến: quyến luyến do luyến ái, quyến luyến do sân hận, quyến luyến do si mê, quyến luyến do ngã mạn, quyến luyến do tà kiến, quyến luyến do ô nhiễm, quyến luyến do uế hạnh. Sau khi tháo gỡ: sau khi cởi bỏ hoặc sau khi tháo gỡ các sự quyến luyến; hoặc là sau khi tháo rời hoặc sau khi tháo gỡ các sự quyến luyến, các vật đã bị

buộc trói, đã bị trói buộc, đã bị cột trói, các vật đã bị máng vào, đã bị vướng vào, đã bị giữ lại, các sự trói chặt. Giống như người thực hiện sự tháo gỡ, phá vỡ cái kiệu khiêng, cỗ xe, xe tải, hoặc xe kéo đã được ráp lại, tương tự như vậy, sau khi cởi bỏ hoặc sau khi tháo gỡ các sự quyến luyến; hoặc là sau khi tháo rời, sau khi tháo gỡ các sự quyến luyến, các vật đã bị buộc trói, đã bị trói buộc, đã bị cột trói, các vật đã bị máng vào, đã bị vướng vào, đã bị giữ lại, các sự trói chặt; - 'sau khi tháo gỡ sự quyến luyến này ở hữu và phi hữu' là như thế.

Người ấy có tham ái đã được xa lìa, không còn phiền muộn, không có mong cầu, Ta nói rằng, người ấy đã vượt qua sanh và già - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Đối với người nào, các tham ái này là đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy được gọi là có tham ái đã được xa lìa, có tham ái đã được tách lìa, có tham ái đã được từ bỏ, có tham ái đã được tẩy trừ, có tham ái đã được giải thoát, có tham ái đã được dứt bỏ, có tham ái đã được buông bỏ, có luyến ái đã được xa lìa, có luyến ái đã được tách lìa, có luyến ái đã được từ bỏ, có luyến ái đã được dứt bỏ, có luyến ái đã được buông bỏ, không còn khao khát, được tịch tịnh, có trạng thái mát mẻ, có sự cảm thọ lạc, sống với trạng thái cao thượng tự thân; - 'người ấy có tham ái đã được xa lìa' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mettagūsuttaniddeso

Anīgho ti rāgo nīgho, doso nīgho, moho nīgho, kodho nīgho, upanāho –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā nīghā. Yassete nīghā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati anīgho. Nirāso ti āsā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Yassesā āsā taṇhā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, so vuccati nirāso. Jātī ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jāti sañjāti okkanti abhinibbatti khandhānaṃ pātubhāvo āyatanānaṃ paṭilābho. 1 Jarā ti yā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ tamhi tamhi sattanikāye jarā jīraṇatā 2 khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko. 3

So vītataṇho anīgho nirāso atāri so jātijaranti brūmī ti yo so vītataṇho ca anīgho ca nirāso ca so kho4 jātijarāmaraṇaṃ atari uttari patari5 samatikkami vītivattayī 'ti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī 'ti - so vītataṇho anīgho nirāso atāri so jātijaranti brūmi.

Tenāha bhagavā: "Vidvā ca yo vedagū naro idha bhavābhave saṅgamimaṃ visajja, so vītataṇho anīgho nirāso atāri so jātijaranti brūmī "ti.

Saha gāthāpariyosānā6 –pe– "Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī "ti.

Mettagūsuttaniddeso catuttho.

1 4 Sacca vibhaṅga. itisaddo Syā potthake na dissate. 2 5 jiraṇatā - Syā, PTS. jātijarāmaraṇaṃ attāri patari - Syā. 3 6 Sacca vibhaṅga. gāthāpariyosāne - Va, Vi, Ka, Pana.

Không còn phiền muộn: Luyến ái là phiền muộn, sân hận là phiền muộn, si mê là phiền muộn, giận dữ là phiền muộn, thù hằn là phiền muộn, –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là phiền muộn. Đối với người nào, các phiền muộn này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy được gọi là không còn phiền muộn. Không có mong cầu: Sự mong cầu nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với người nào, các sự mong cầu này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, người ấy được gọi là không có mong cầu. Sanh: sự sanh ra, sự sanh khởi, sự nhập thai, sự phát sanh, sự xuất hiện của các uẩn, sự đạt được các xứ ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác. Già: sự suy tàn, trạng thái già nua, tình trạng răng long, tóc bạc, da nhăn, tuổi thọ suy giảm, sự hư hoại của những giác quan ở từng chủng loại của các chúng sanh này khác.

Người ấy có tham ái đã được xa lìa, không còn phiền muộn, không có mong cầu, Ta nói rằng, người ấy đã vượt qua sanh và già: Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: “Người nào có tham ái đã được xa lìa, không còn phiền muộn, và không có mong cầu, người ấy, quả thật, đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt khỏi, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi sanh–già–chết;” - ‘người ấy có tham ái đã được xa lìa, không còn phiền muộn, không có mong cầu, Ta nói rằng, người ấy đã vượt qua sanh và già’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: “Và người nào ở nơi này, có sự hiểu biết, là bậc đã đạt được sự hiểu biết, sau khi tháo gỡ sự quyến luyến này ở hữu và phi hữu, người ấy có tham ái đã được xa lìa, không còn phiền muộn, không có mong cầu, Ta nói rằng, người ấy đã vượt qua sanh và già.”

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– “Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử.”

Diễn Giải Kinh Mettagū là thứ tư.

5. DHOTAKASUTTANIDDESO

5-1

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ (iccāyasmā dhotako) vācābhikaṅkhāmi mahesi tuyhaṃ, tava sutvāna nigghosaṃ sikkhe nibbānamattano.

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ti - Pucchā ti 1 tisso pucchā: adiṭṭhajotanā pucchā, diṭṭhasaṃsandanā pucchā vimaticchedanā pucchā, –pe– Imā tisso pucchā. –pe–nibbānapucchā. Pucchāmi tan ti: pucchāmi taṃ, yācāmi taṃ, ajjhesāmi taṃ, pasādemi taṃ, kathayassu me ’ti - pucchāmi taṃ. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ ‘bhagavā ’ti. Brūhi metan ti brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivara vibhaja 2 uttānīkarohi pakāsehī ’ti - pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Iccāyasmā dhotako ti - Iccā ti padasandhi 3 –pe– Āyasmā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ ‘āyasmā ’ti. Dhotako ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo ’ti - iccāyasmā dhotako.

Vācābhikaṅkhāmi mahesi tuyhan ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhiṃ kaṅkhāmi abhikaṅkhāmi icchāmi sādiyāmi patthayāmi pihayāmi 4 abhijappāmi. Mahesī ti mahesī bhagavā,5 mahantaṃ sīlakkhandhaṃ esi gavesi pariyesī ’ti mahesī. –pe– kahaṃ narāsabhoti mahesī ’ti - vācābhikaṅkhāmi mahesi tuyhaṃ.

Tava sutvāna nigghosan ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhiṃ sutvā suṇitvā uggahetvā6 upadhārayitvā upalakkhayitvā ’ti 7 - tava sutvāna nigghosaṃ.

1 5 pucchāmīti - Ma, Syā. mahesīti kiṃ mahesi bhagavā? - Ma; 2 vivarāhi vibhajāhi - Ma, Syā. mahesīti kenatthena mahesī. bhagavā - Syā. 3 6 sarasandhi - Va, Vi, Ka. uggaṇhitvā - Syā. 4 7 pihemi - Syā. upasallakkhiyitvā - Va, Ka.

5. DIỄN GIẢI KINH DHOTAKA

5-1

(Tôn giả Dhotaka nói rằng:) “Thưa đức Thế Tôn, con hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này. Thưa bậc đại ẩn sĩ, con mong mỏi lời nói của Ngài. Sau khi lắng nghe lời tuyên bố của Ngài, con có thể học tập về sự tịch diệt cho bản thân.”

Thưa đức Thế Tôn, con hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này - Câu hỏi: Có ba loại câu hỏi: câu hỏi để làm sáng tỏ điều chưa thấy, câu hỏi để trao đổi điều đã thấy, câu hỏi để cắt đứt sự nhầm lẫn. –nt– Đây là ba loại câu hỏi. –nt– câu hỏi về Niết Bàn. Con hỏi Ngài: Con hỏi Ngài, con yêu cầu Ngài, con thỉnh cầu Ngài, con đặt niềm tin ở Ngài, xin Ngài hãy thuyết giảng cho con; – ‘con hỏi Ngài’ là như thế. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này: Xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - ‘Thưa đức Thế Tôn, con hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này’ là như thế.

Tôn giả Dhotaka nói rằng - Rằng: là sự nối liền các câu văn, –nt– Tôn giả: Từ ‘āyasmā’ này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng. Dhotaka: là tên của vị Bà-la-môn ấy, là sự ấn định, sự chỉ định, sự quy định, sự diễn tả, tên gọi, sự đặt tên, sự định danh, từ mô tả, tên hiệu, từ kêu gọi; - ‘tôn giả Dhotaka nói rằng’ là như thế.

Thưa bậc đại ẩn sĩ, con mong mỏi lời nói của Ngài: Con chờ đợi, con mong mỏi, con ước muốn, con ưng thuận, con ước nguyện, con mong cầu, con nguyện cầu lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời chỉ dạy, lời khuyên bảo của Ngài. Bậc đại ẩn sĩ: đức Thế Tôn là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu giới uẩn lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. –nt– Đấng Nhân Ngưu ngự ở đâu?’ là bậc đại ẩn sĩ; - ‘thưa bậc đại ẩn sĩ, con mong mỏi lời nói của Ngài’ là như thế.

Sau khi lắng nghe lời tuyên bố của Ngài: Sau khi lắng nghe, sau khi nghe được, sau khi tiếp thu, sau khi tiếp nhận, sau khi nhận định lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của Ngài; - 'sau khi lắng nghe lời tuyên bố của Ngài' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Sikkhe nibbānamattano ti - Sikkhā ti 1 tisso sikkhā: adhisīlasikkhā adhicittasikkhā adhipaññāsikkhā. –pe– Ayaṃ adhipaññāsikkhā. Nibbānamattano ti attano 2 rāgassa nibbāpanāya,dosassa nibbāpanāya, mohassa nibbāpanāya, kodhassa nibbāpanāya upanāhassa nibbāpanāya, –pe– sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ samāya upasamāya vūpasamāya nibbāpanāya paṭinissaggāya paṭippassaddhiyā adhisīlampi sikkheyya, adhicittampi sikkheyya, adhipaññampi sikkheyya. Imā tisso sikkhāyo 3 āvajjanto 4 sikkheyya, jānanto sikkheyya, passanto sikkheyya, paccavekkhanto sikkheyya, cittaṃ adhiṭṭhahanto 5 sikkheyya, saddhāya adhimuccanto sikkheyya, viriyaṃ paggaṇhanto sikkheyya, satiṃ upaṭṭhapento sikkheyya, cittaṃ samādahanto sikkheyya, paññāya pajānanto sikkheyya, abhiññeyyaṃ6 abhijānanto sikkheyya, pariññeyyaṃ7 parijānanto sikkheyya, pahātabbaṃ pajahanto sikkheyya, bhāvetabbaṃ bhāvento sikkheyya, sacchikātabbaṃ sacchikaronto sikkheyya, ācareyya samācareyya8 samādāya vatteyyā 'ti - sikkhe nibbānamattano.

Tenāha so brāhmaṇo: "Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ (iccāyasmā dhotako) vācābhikaṅkhāmi mahesi tuyhaṃ, tava sutvāna nigghosaṃ sikkhe nibbānamattano "ti.

5-2

Tena hātappaṃ karohi (dhotakāti bhagavā) idheva nipako sato, ito sutvāna nigghosaṃ sikkhe nibbānamattano.

Tena hātappaṃ karohī ti ātappaṃ karohi, ussāhaṃ karohi, ussoḷhiṃ karohi, thāmaṃ9 karohi, dhitiṃ karohi, viriyaṃ karohi, chandaṃ janehi sañjanehi upaṭṭhapehi samuṭṭhapehi nibbattehi abhinibbattehī 'ti - tena hātappaṃ karohi.

1 6 sikkheti - Syā. abhiññāya - Syā. 2 7 attano - itisaddo Syā potthake na dissate. pariññāya - Syā. 3 8 sikkhā - Syā. samādāya careyya - Syā; 4 āvajjento - Syā. careyya ācareyya samācareyya - PTS. 5 9 cittaṃ padahanto - Ma; cittaṃ paṭṭhahanto - Va, Vi, Ka. vāyāmaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Con có thể học tập về sự tịch diệt cho bản thân - Sự học tập: có ba sự học tập: học tập về thắng giới, học tập về thắng tâm, học tập về thắng tuệ. –nt– việc này là sự học tập về thắng tuệ. Sự tịch diệt cho bản thân: Nhằm làm cho tịch diệt sự luyến ái của bản thân, nhằm làm cho tịch diệt sân hận, nhằm làm cho tịch diệt si mê, nhằm làm cho tịch diệt sự giận dữ, nhằm làm cho tịch diệt sự thù hằn –nt– nhằm sự yên lặng, nhằm sự yên tịnh, nhằm làm vắng lặng, nhằm làm cho tịch diệt, nhằm buông bỏ, nhằm tịch tịnh tất cả các pháp tạo tác bất thiện, nên học tập về thắng giới, nên học tập về thắng tâm, nên học tập về thắng tuệ. Trong khi hướng tâm đến ba sự học tập này, thì nên học tập;

trong khi biết, thì nên học tập; trong khi thấy, thì nên học tập; trong khi quán xét lại, thì nên học tập; trong khi quyết định tâm, thì nên học tập; trong khi hướng đến đức tin, thì nên học tập; trong khi ra sức tinh tấn, thì nên học tập; trong khi thiết lập niệm, thì nên học tập; trong khi tập trung tâm, thì nên học tập; trong khi nhận biết bằng tuệ, thì nên học tập; trong khi biết rõ pháp cần được biết rõ, thì nên học tập; trong khi biết toàn diện pháp cần được biết toàn diện, thì nên học tập; trong khi dứt bỏ pháp cần được dứt bỏ, thì nên học tập; trong khi tu tập pháp cần được tu tập, thì nên học tập; trong khi chứng ngộ pháp cần được chứng ngộ, thì nên học tập, nên hành xử, nên hành theo, nên thọ trì và vận dụng; - 'con có thể học tập về sự tịch diệt cho bản thân' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Dhotaka nói rằng:) "Thưa đức Thế Tôn, con hỏi Ngài. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này. Thưa bậc đại ẩn sĩ, con mong mỏi lời nói của Ngài. Sau khi lắng nghe lời tuyên bố của Ngài, con có thể học tập về sự tịch diệt cho bản thân."

5-2

(Đức Thế Tôn nói: "Này Dhotaka,) chính vì điều ấy ngươi hãy thực hiện sự nhiệt tâm, ngay tại nơi này, hãy là người có sự chín chắn, có niệm. Sau khi lắng nghe lời tuyên bố từ nơi đây, nên học tập về sự tịch diệt cho bản thân."

Chính vì điều ấy ngươi hãy thực hiện sự nhiệt tâm: ngươi hãy thực hiện sự nhiệt tâm, hãy thực hiện sự gắng sức, hãy thực hiện sự ráng sức, hãy thực hiện sự dõng mãnh, hãy thực hiện nghị lực, hãy thực hiện sự tinh tấn, hãy làm sanh ra, hãy làm sanh khởi, hãy lập nên, hãy thiết lập, hãy làm hạ sanh, hãy làm phát sanh sự mong muốn; - 'chính vì điều ấy ngươi hãy thực hiện sự nhiệt tâm' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Dhotakāti bhagavā ti 1 bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ 'bhagavā 'ti - dhotakāti bhagavā.

Idheva nipako sato ti - Idhā ti imissā diṭṭhiyā imissā khantiyā imissā ruciyā imasmiṃ ādāye imasmiṃ dhamme imasmiṃ vinaye imasmiṃ dhammavinaye imasmiṃ pāvacane imasmiṃ brahmacariye imasmiṃ satthusāsane imasmiṃ attabhāve imasmiṃ manussaloke. Nipako ti nipako paṇḍito paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvī medhāvī. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanā- satipaṭṭhānaṃ bhāvento sato –pe– so vuccati sato 'ti - idheva nipako sato.

Ito sutvāna nigghosan ti ito mayhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhiṃ sutvā suṇitvā uggahetvā 2 upadhārayitvā upalakkhayitvā 'ti - ito sutvāna nigghosaṃ.

Sikkhe nibbānamattano ti - Sikkhā ti 3 tisso sikkhā: adhisīlasikkhā adhicittasikkhā adhipaññāsikkhā –pe– Ayaṃ adhipaññāsikkhā. Nibbānamattano ti attano rāgassa nibbāpanāya, dosassa nibbāpanāya, mohassa nibbāpanāya, kodhassa nibbāpanāya, upanāhassa nibbāpanāya –pe– sabbā kusalābhisaṅkhārānaṃ samāya upasamāya

vūpasamāya nibbāpanāya paṭinissaggāya paṭippassaddhiyā adhisīlampi sikkheyya, adhicittampi sikkheyya, adhipaññampi sikkheyya, imā tisso sikkhāyo āvajjanto sikkheyya, jānanto sikkheyya, –pe– sacchikātabbaṃ sacchikaronto sikkheyya, ācareyya samācareyya4 samādāya vatteyyā ’ti - sikkhe nibbānamattano.

Tenāha bhagavā: “Tena hātappaṃ karohi (dhotakāti bhagavā) idheva nipako sato, ito sutvāna nigghosaṃ sikkhe nibbānamattano ”ti.

1 dhotakāti - Ma; dhotakāti bhagavāti dhotakāti - Syā. 2 4 uggaṇhitvā - Ma - Ma; uggahitvā - Syā, Pana. samādāya careyya - Syā; 3 sikkheti - Syā. careyya ācareyya samācareyya - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Đức Thế Tôn nói: Này Dhotaka: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn nói: Này Dhotaka’ là như thế.

Ngay tại nơi này, hãy là người có sự chín chắn, có niệm - Tại nơi này: ở quan điểm này, ở sự chấp nhận này, ở sự ưa thích này, ở sự nắm giữ này, ở Pháp này, ở Luật này, ở Pháp và Luật này, ở giáo lý này, ở Phạm hạnh này, ở lời dạy này của bậc Đạo Sư, ở bản thân này, ở thế giới loài người này. Người có sự chín chắn: là người chín chắn, sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, –nt– vị ấy được gọi là có niệm; - ‘ngay tại nơi này, hãy là người có sự chín chắn, có niệm’ là như thế.

Sau khi lắng nghe lời tuyên bố từ nơi đây: Sau khi lắng nghe, sau khi nghe được, sau khi tiếp thu, sau khi tiếp nhận, sau khi nhận định lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của Ta từ nơi đây; - ‘sau khi lắng nghe lời tuyên bố từ nơi đây’ là như thế.

Nên học tập về sự tịch diệt cho bản thân - Sự học tập: có ba sự học tập: học tập về thắng giới, học tập về thắng tâm, học tập về thắng tuệ. –nt– việc này là sự học tập về thắng tuệ. Sự tịch diệt cho bản thân: Nhằm làm cho tịch diệt sự luyến ái của bản thân, nhằm làm cho tịch diệt sân hận, nhằm làm cho tịch diệt si mê, nhằm làm cho tịch diệt sự giận dữ, nhằm làm cho tịch diệt sự thù hằn–nt– nhằm sự yên lặng, nhằm sự yên tịnh, nhằm làm vắng lặng, nhằm làm cho tịch diệt, nhằm buông bỏ, nhằm tịch tịnh tất cả các pháp tạo tác bất thiện, nên học tập về thắng giới, nên học tập về thắng tâm, nên học tập về thắng tuệ. Trong khi hướng tâm đến ba sự học tập này, thì nên học tập; trong khi biết, thì nên học tập; –nt– trong khi chứng ngộ pháp cần được chứng ngộ, thì nên học tập, nên hành xử, nên hành theo, nên thọ trì và vận dụng; - ‘nên học tập về sự tịch diệt cho bản thân’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Dhotaka,) chính vì điều ấy ngươi hãy thực hiện sự nhiệt tâm, ngay tại nơi này, hãy là người có sự chín chắn, có niệm. Sau khi lắng nghe lời tuyên bố từ nơi đây, nên học tập về sự tịch diệt cho bản thân.”

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

5-3

Passāmahaṃ devamanussaloke 1 akiñcanaṃ brāhmaṇaṃ iriyamānaṃ 2 taṃ taṃ namassāmi samantacakkhu pamuñca maṃ sakka kathaṃkathāhi.

Passāmahaṃ devamanussaloke ti - Devā ti tayo devā: sammutidevā 3 uppattidevā 4 visuddhidevā. 5 Katame sammutidevā? Sammutidevā vuccanti rājāno ca rājakumārā ca deviyo ca, ime vuccanti sammutidevā. Katame uppattidevā? Uppattidevā vuccanti catummahārājikā devā tāvatiṃsā devā yāmā devā tusitā devā nimmāṇaratī6 devā paranimmitavasavattī devā brahmakāyikā devā, ye ca devā taduttariṃ,7 ime vuccanti uppattidevā. Katame visuddhidevā? Visuddhidevā vuccanti tathāgatasāvakā arahanto khīṇāsavā, ye ca paccekasambuddhā,8 ime vuccanti visuddhidevā. Bhagavā sammutidevānaṃ ca uppattidevānaṃ ca visuddhidevānaṃ ca devo ca atidevo ca devātidevo ca sīhasīho nāganāgo gaṇigaṇī munimunī rājarājā. Passāmahaṃ devamanussaloke ti manussaloke devaṃ passāmi atidevaṃ passāmi devātidevaṃ passāmi dakkhāmi olokemi nijjhāyāmi upaparikkhāmī ’ti - passāmahaṃ devamanussaloke.

Akiñcanaṃ brāhmaṇaṃ iriyamānan ti - Akiñcanan ti rāgakiñcanaṃ dosakiñcanaṃ mohakiñcanaṃ mānakiñcanaṃ diṭṭhikiñcanaṃ kilesakiñcanaṃ duccaritakiñcanaṃ, te kiñcanā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā9 āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho akiñcano. Brāhmaṇo ti10 bhagavā sattannaṃ dhammānaṃ bāhitattā brāhmaṇo: sakkāyadiṭṭhi bāhitā hoti, vicikicchā bāhitā hoti, sīlabbataparāmāso bāhito hoti, rāgo bāhito hoti, doso bāhito hoti, moho bāhito hoti, māno bāhito hoti, bāhitāssa honti pāpakā akusalā dhammā saṅkilesikā ponobhavikā11 sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇīyā.

1 6 deva manussaloke - Syā, evamuparipi. nimmānaratī - Ma, Syā. 2 7 brāhmaṇamiriyamānaṃ - Ma; taduttari - Ma; tatrupari - Syā. 8 brāhmaṇa iriyamāṇaṃ - Va, Vi, Ka. paccekabuddhā - Ma. 3 9 sammatidevā ca - Syā. anabhāvaṃkatā - Ma, Syā. 4 10 upapattidevā - Ma; upapattidevā ca - Syā. brāhmaṇanti - Syā. 5 11 visuddhidevā ca - Syā. ponabbhavīkā - Syā, Pana, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

5-3

“Con nhìn thấy ở thế giới của chư Thiên và loài người vị Bà-la-môn, không còn vướng bận, đang sinh hoạt (trong bốn oai nghi). Vì thế, thưa bậc Toàn Nhãn, con xin kính lễ Ngài. Thưa vị dòng Sakya, xin Ngài hãy giải thoát cho con khỏi các nỗi nghi hoặc.”

Con nhìn thấy ở thế giới của chư Thiên và loài người - Chư Thiên: Có ba hạng chư Thiên: chư Thiên do chế định, chư Thiên do tái sanh, chư Thiên do thanh tịnh. Chư Thiên do chế định là những ai? Chư Thiên do chế định nói đến các vị vua, các hoàng tử, và các hoàng hậu; những người này là chư Thiên do chế định. Chư Thiên do tái sanh là những ai? Chư Thiên do tái sanh nói đến chư Thiên cõi Tứ Đại Thiên Vương, chư Thiên

cõi Đạo Lợi, chư Thiên cõi Dạ Ma, chư Thiên cõi Đẩu Suất, chư Thiên cõi Hóa Lạc Thiên, chư Thiên cõi Tha Hóa Tự Tại, chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng, và chư Thiên nào vượt lên trên cõi ấy; các vị này là chư Thiên do tái sanh. Chư Thiên do thanh tịnh là những ai? Chư Thiên do thanh tịnh nói đến các đệ tử của đức Như Lai là các vị A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt, và các vị Phật Độc Giác; các vị này là chư Thiên do thanh tịnh. Đức Thế Tôn là vị Thiên nhân trong số chư Thiên do chế định, trong số chư Thiên do tái sanh, và trong số chư Thiên do thanh tịnh, là vị Thiên nhân vượt trội, là vị Thiên nhân vượt trội của chư Thiên, là con sư tử vượt trội của loài sư tử, là con voi vượt trội của loài voi, là người có đồ chúng vượt trội trong số các vị có đồ chúng, là bậc hiền trí vượt trội trong số các bậc hiền trí, là vị vua vượt trội trong số các vị vua. Con nhìn thấy ở thế giới của chư Thiên và loài người: Ở thế giới loài người, con nhìn thấy vị Thiên nhân, con nhìn thấy vị Thiên nhân vượt trội, con nhìn thấy vị Thiên nhân vượt trội của chư Thiên, con nhận thấy, con quan sát, con suy xét, con khảo sát; - 'con nhìn thấy ở thế giới của chư Thiên và loài người' là như thế.

Vị Bà-la-môn không còn vướng bận đang sinh hoạt (trong bốn oai nghi) - Không còn vướng bận: luyến ái là vướng bận, sân hận là vướng bận, si mê là vướng bận, ngã mạn là vướng bận, tà kiến là vướng bận, ô nhiễm là vướng bận, uế hạnh là vướng bận. Đối với đức Phật, đối với đức Thế Tôn, các vướng bận này đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Thế Tôn là không còn vướng bận. Vị Bà-la-môn: Đức Thế Tôn là vị Bà-la-môn do trạng thái đã loại trừ bảy pháp: sự nhận thức sai trái về thân được loại trừ, sự hoài nghi được loại trừ, sự bám víu vào giới và phận sự được loại trừ, luyến ái được loại trừ, sân hận được loại trừ, si mê được loại trừ, ngã mạn được loại trừ, đối với Ngài, các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai là đã được loại trừ.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

1. "Bāhetvā 1 sabbapāpakāni (sabhiyāti bhagavā) vimalo 2 sādhu samāhito ṭhitatto, saṃsāramaticca kevalī so asito tādī 3 pavuccate sa 4 brahmā. 5" 6

Iriyamānan ti carantaṃ viharantaṃ 7 irīyantaṃ 8 vattentaṃ pālentaṃ yapentaṃ yāpentan 'ti - akiñcanaṃ brāhmaṇaṃ iriyamānaṃ.

Taṃ taṃ namassāmi samantacakkhū ti - Tan ti bhagavantaṃ bhaṇati. Namassāmī ti kāyena vā namassāmi, vācāya vā namassāmi, cittena vā namassāmi, anvatthapaṭipattiyā vā namassāmi, dhammānudhammapaṭipattiyā vā namassāmi, sakkaromi garukaromi 9 mānemi pūjemi. Samantacakkhū ti samantacakkhu vuccati sabbaññutañāṇaṃ, bhagavā sabbaññutañāṇena10 upeto samupeto upagato samupagato11 upapanno sampanno12 samannāgato.

2. "Na tassa addiṭṭhamidhatthi13 kiñci atho aviññātamajānitabbaṃ sabbaṃ abhiññāsi yadatthi neyyaṃ tathāgato tena samantacakkhū "ti.14

Taṃ taṃ namassāmi samantacakkhu.

Pamuñca maṃ sakka kathaṃkathāhī ti - Sakkā ti sakko bhagavā15 sakyakulā pabbajito ’tipi sakko. Athavā aḍḍho16 mahaddhano dhanavā ’tipi sakko, tassimāni dhanāni, seyyathīdaṃ:17 saddhādhanaṃ sīladhanaṃ hiridhanaṃ ottappadhanaṃ sutadhanaṃ cāgadhanaṃ paññādhanaṃ satipaṭṭhānadhanaṃ sammappadhānadhanaṃ iddhipādadhanaṃ indriyadhanaṃ baladhanaṃ bojjhaṅgadhanaṃ maggadhanaṃ phaladhanaṃ nibbānadhanaṃ, imehi anekavidhehi dhanaratanehi aḍḍho mahādhano dhanavā ’tipi sakko.

1 10 bāhitvā - Ma. bhagavā tena sabbaññutañāṇena - Syā, PTS. 2 11 bhagavā vimalo - Syā. upāgato samupāgato - Ma, Syā. 3 12 anissito tādi - Syā, PTS. samupapanno - Ma, Syā; 4 sa - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. samuppanno - Sa. 5 13 brahmāti - Ma. adiṭṭhamidhatthi - Syā. 6 14 Suttanipāta, Sabhiyasutta. Paṭisambhidāmagga, Ñāṇakathā, Indriyakathā. 7 15 vicarantaṃ - Syā. sakkāti bhagavā - Syā. 8 16 iriyantaṃ - Ma, Syā. addho - Syā, evamuparipi. 9 17 garuṃ karomi - Ma. seyyathidaṃ - Ma, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

1. (Đức Thế Tôn nói: “Này Sabhiya,) sau khi loại trừ tất cả các điều ác, là người không còn vết nhơ, tốt lành, định tĩnh, có bản thân vững chãi, vị ấy đã vượt qua luân hồi, có sự toàn hảo, không nương nhờ, tự tại, vị ấy được gọi là Bà-la-môn.”

Đang sinh hoạt (trong bốn oai nghi): đang thực hành, đang trú ngụ, đang sinh hoạt, đang vận hành, đang bảo hộ, đang nuôi dưỡng, đang bảo dưỡng; - ‘vị Bà- la-môn không còn vướng bận đang sinh hoạt (trong bốn oai nghi)’ là như thế.

Vì thế, thưa bậc Toàn Nhãn, con xin kính lễ Ngài - Ngài: nói đến đức Thế Tôn. Con xin kính lễ: con kính lễ bằng thân, hoặc con kính lễ bằng lời nói, hoặc con kính lễ bằng tâm, hoặc con kính lễ với sự thực hành thuận theo đạo lý, hoặc con kính lễ với sự thực hành đúng pháp và thuận pháp, con thể hiện sự trọng vọng, con thể hiện sự cung kính, con sùng bái, con cúng dường. Bậc Toàn Nhãn: Toàn nhãn nói đến trí Toàn Giác. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu với trí Toàn Giác.

2. “Đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở nơi đây là không được nhìn thấy, không được nhận thức, hoặc không thể biết được. Điều nào có thể biết được, Ngài đã biết rõ tất cả; vì thế đức Như Lai là bậc Toàn Nhãn.”

‘Vì thế, thưa bậc Toàn Nhãn, con xin kính lễ Ngài’ là như thế.

Thưa vị dòng Sakya, xin Ngài hãy giải thoát cho con khỏi các nỗi nghi hoặc - Vị dòng Sakya: Đức Thế Tôn là vị dòng Sakya, ‘người đã xuất gia từ gia tộc Sakya’ là vị dòng Sakya. Hoặc là, ‘người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn’ là vị dòng Sakya. Vị ấy sở hữu các tài sản này, tức là: tài sản về đức tin, tài sản về giới, tài sản về hổ thẹn (tội lỗi), tài sản về ghê sợ (tội lỗi), tài sản về kiến thức, tài sản về xả thí, tài sản về trí tuệ, tài sản về thiết lập niệm, tài sản về chánh cần, tài sản về nền tảng của thần thông, tài sản về quyền, tài sản về lực, tài sản về yếu tố đưa đến giác ngộ, tài sản về Đạo, tài sản về Quả,

tài sản về Niết Bàn, ‘người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn với các tài sản và bảo vật nhiều loại này’ là vị dòng Sakya.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Athavā sakko pahū 1 visavī alamatto sūro vīro vikkanto abhīru 2 acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃso ’tipi sakko. Kathaṃkathā vuccati vicikicchā, dukkhe kaṅkhā, dukkhasamudaye kaṅkhā, dukkhanirodhe kaṅkhā, dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya kaṅkhā, pubbante kaṅkhā, aparante kaṅkhā, pubbantāparante kaṅkhā, idappaccayatāpaṭiccasamuppannesu dhammesu kaṅkhā. Yā evarūpā kaṅkhā kaṅkhāyanā kaṅkhāyitattaṃ vimati vicikicchā dveḷhakaṃ dvedhāpatho saṃsayo anekaṃsagāho 3 āsappanā parisappanā apariyogāhanā thambhitattaṃ 4 cittassa manovilekho. Pamuñca maṃ sakka kathaṃkathāhī ti muñca maṃ, pamuñca maṃ, mocehi maṃ, pamocehi maṃ, uddhara maṃ, samuddhara maṃ, uṭṭhāpehi 5 maṃ, kathaṃkathāsallato ’ti - pamuñca maṃ sakka kathaṃkathāhi.

Tenāha so brāhmaṇo: “Passāmahaṃ deva manussaloke akiñcanaṃ brāhmaṇaṃ irīyamānaṃ, taṃ taṃ namassāmi samantacakkhu pamuñca maṃ sakka kathaṃkathāhī ”ti.

5-4

Nāhaṃ sahissāmi 6 pamocanāya kathaṃkathiṃ dhotaka kañci loke dhammañca seṭṭhaṃ ājānamāno 7 evaṃ tuvaṃ oghamimaṃ taresi.

Nāhaṃ sahissāmi pamocanāyā ti nāhaṃ taṃ sakkomi muñcituṃ, pamuñcituṃ mocetuṃ pamocetuṃ uddharituṃ samuddharituṃ 8 uṭṭhāpetuṃ9 samuṭṭhāpetuṃ10 kathaṃkathāsallato ’ti - evampi ‘nāhaṃ sahissāmi pamocanāya.’ Athavā na īhāmi, na samīhāmi,11 na ussahāmi,12 na vāyamāmi, na ussāhaṃ karomi, na ussoḷhiṃ karomi,13 na thāmaṃ karomi, na dhitiṃ karomi, na viriyaṃ karomi, na chandaṃ janemi, na sañjanemi, na nibbattemi, na abhinibbattemi, assaddhe14 puggale acchandake15 kusīte hīnaviriye appaṭipajjamāne dhammadesanāyā ’ti - evampi ‘nāhaṃ sahissāmi pamocanāya.’

1 pahu - Ma, Syā. 2 abhīrū - Ma; abhiru - Syā. 3 9 anekaṃsaggāho - Ma, Syā. vuṭṭhāpetuṃ - Ma, Syā, PTS. 4 chambhitattaṃ - Ma, Syā, Sī. 10 samuṭṭhāpetuṃ - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. 5 11 vuṭṭhāpehi - Ma, Syā, PTS. na sahāmi - Syā. 6 12 samissāmi - Syā; na ussāhāmi - PTS. 13 samīhāmi - PTS, evamuparipi. na ussoḷhi karomi - Pa, Va, Vi, Ka. 7 14 ajānamāno - Va, Vi, Ka. asuddhe - PTS; asadhe - Pa, Va, Vi, Ka. 8 uddharituṃ uddharāpetuṃ - Syā; uddharituṃ samuddharāpetuṃ - PTS; 15 uddharāpetuṃ samuddharāpetuṃ - Pana. acchindike - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Hoặc là, ‘vị có đủ sức, có năng lực, có tiềm lực, có khả năng, dũng cảm, anh hùng, quả cảm, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa’ là vị dòng Sakya. Nghi hoặc: nói đến hoài nghi, sự nghi ngờ về Khổ, nghi ngờ về nhân sanh Khổ,

nghi ngờ về sự diệt tận Khổ, nghi ngờ về sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ, nghi ngờ về điểm khởi đầu, nghi ngờ về điểm kết thúc, nghi ngờ về điểm khởi đầu và điểm kết thúc, nghi ngờ về các pháp tùy thuận duyên khởi này; sự nghi ngờ nào có hình thức như vậy là biểu hiện nghi ngờ, trạng thái nghi ngờ, sự nhầm lẫn, sự hoài nghi, sự lưỡng lự, sự phân vân, sự ngờ vực, sự không nắm chắc, sự không quyết định, sự không quả quyết, sự không thể xác quyết, trạng thái sửng sốt, sự bối rối của tâm. Thưa vị dòng Sakya, xin Ngài hãy giải thoát cho con khỏi các nỗi nghi hoặc: xin Ngài hãy cứu thoát con, hãy giải thoát cho con, hãy giúp cho con được cứu thoát, hãy giúp cho con được giải thoát, hãy nâng con lên, hãy nâng bổng con lên, hãy nhấc con lên khỏi mũi tên nghi hoặc; - 'thưa vị dòng Sakya, xin Ngài hãy giải thoát cho con khỏi các nỗi nghi hoặc' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Con nhìn thấy ở thế giới của chư Thiên và loài người vị Bà-la-môn, không còn vướng bận, đang sinh hoạt (trong bốn oai nghi). Vì thế, thưa bậc Toàn Nhãn, con xin kính lễ Ngài. Thưa vị dòng Sakya, xin Ngài hãy giải thoát cho con khỏi các nỗi nghi hoặc."

5-4

"Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát bất cứ người nào ở thế gian có nỗi nghi hoặc, này Dhotaka. Nhưng trong khi hiểu được Giáo Pháp tối thượng, như vậy ngươi có thể vượt qua dòng lũ này."

Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát: Ta không có thể giải thoát cho ngươi, giải phóng cho ngươi, giúp cho ngươi được giải thoát, giúp cho ngươi được giải phóng, nâng ngươi lên, nâng bổng ngươi lên, giúp cho ngươi được nhấc lên, giúp cho ngươi được nhấc bổng lên khỏi mũi tên nghi hoặc; - 'Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát' là như vậy. Hoặc là, Ta không đi đến, không tự mình đi đến, không gắng sức, không tinh tấn, không thể hiện sự gắng sức, không thể hiện sự ráng sức, không thể hiện sự dõng mãnh, không thể hiện nghị lực, không thể hiện sự tinh tấn, không làm sanh ra, không làm sanh khởi, không làm hạ sanh, không làm phát sanh sự mong muốn đối với việc thuyết giảng Giáo Pháp cho người không có đức tin, không có nguyện vọng, biếng nhác, có sự tinh tấn thấp kém, không chịu thực hành - 'Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát' còn là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Athavā natthañño koci mocetā, 1 te yadi moceyyuṃ, 2 sakena thāmena sakena balena sakena viriyena sakena parakkamena sakena purisathāmena sakena purisabalena sakena purisaviriyena sakena purisaparakkamena attanā sammāpaṭipadaṃ anulomapaṭipadaṃ apaccanīkapaṭipadaṃ anvatthapaṭipadaṃ dhammānudhammapaṭipadaṃ paṭipajjamānā moceyyun 'ti 3 - evampi 'nāhaṃ sahissāmi pamocanāya.'

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "So vata cunda, attanā palipapalipanno paraṃ palipapalipannaṃ uddharissatīti netaṃ ṭhānaṃ vijjati. So vata cunda, attanā adanto avinīto aparinibbuto paraṃ damessati vinessati parinibbāpessatīti netaṃ ṭhānaṃ

vijjatī ”ti. 4 - Evampi ‘nāhaṃ sahissāmi pamocanāya.’

Vuttampi hetaṃ 5 bhagavatā: 3. “Attanāva 6 kataṃ pāpaṃ attanā saṅkilissati attanā akataṃ pāpaṃ attanāva visujjhati suddhi asuddhi paccattaṃ nāññamaññō 7 visodhaye ”ti. 8 - Evampi ‘nāhaṃ sahissāmi pamocanāya.’

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Evameva kho brāhmaṇa, tiṭṭhateva nibbānaṃ tiṭṭhati nibbānagāmimaggo9 tiṭṭhāmahaṃ samādapetā, atha ca pana mama sāvakā mayā evaṃ ovadiyamānā evaṃ anusāsiyamānā appekacce accantaniṭṭhaṃ nibbānaṃ ārādhenti, ekacce nārādhenti.10 Ettha kyāhaṃ brāhmaṇa, karomi maggakkhāyī11 brāhmaṇa tathāgato, maggaṃ buddhā ācikkhanti,12 attanā paṭipajjamānā muñceyyun13 ”ti.14 - Evampi ‘nāhaṃ sahissāmi pamocanāya.’

1 mocetuṃ - Syā. 2 9 muñceyyuṃ - Syā. nibbānamaggo - Syā. 3 10 muñceyyunti - Syā, PTS, Pana, Va, Vi, Ka. nārādhentīti - Ma. 4 11 Majjhima nikāya, Sallekhasutta. maggamakkhāyi - Pana. 5 12 vuttañhetaṃ bhagavatā - Syā. maggaṃ buddho ācikkhati - Ma; 6 attanā hi - Ma. maggaṃ puṭṭho ācikkhati - Syā. 7 13 nāñño aññaṃ - Ma, Syā, Pa, Vi, Vi, Ka. mucceyyun - Ma. 8 14 Dhammapada, Attavagga. Majjhimanikāya, Gaṇakamoggallānasutta.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Hoặc là, không có kẻ nào khác là người giúp cho giải thoát. Nếu những người ấy có thể giúp cho (bản thân được) giải thoát, thì họ có thể giúp cho (bản thân được) giải thoát bằng sức mạnh của mình, bằng năng lực của mình, bằng sự tinh tấn của mình, bằng sự nỗ lực của mình, bằng sức mạnh nam nhân của mình, bằng năng lực nam nhân của mình, bằng sự tinh tấn nam nhân của mình, bằng sự nỗ lực nam nhân của mình trong khi họ tự thân thực hành sự thực hành đúng đắn, sự thực hành phù hợp, sự thực hành không trái ngược, sự thực hành đưa đến lợi ích, sự thực hành đúng pháp và thuận pháp; - Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát’ còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này Cunda, thật vậy kẻ ấy, tự thân đã bị lún ở bãi lầy, sẽ nâng lên kẻ khác đã bị lún ở bãi lầy, sự kiện này không thể có được. Này Cunda, thật vậy kẻ ấy, tự thân không được thuần phục, không được huấn luyện, không được hoàn toàn tịch diệt, sẽ thuần phục, sẽ huấn luyện, sẽ giúp cho kẻ khác hoàn toàn tịch diệt, sự kiện này không thể có được.” ‘Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát’ còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: 3. “Việc ác đã được làm bởi chính bản thân, bởi bản thân mà trở thành ô nhiễm. Việc ác đã không được làm bởi bản thân, bởi chính bản thân mà trở thành trong sạch. Trong sạch (hay) không trong sạch tùy thuộc vào bản thân, không ai có thể làm cho người khác trở thành trong sạch.” ‘Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát’ còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này Bà-la-môn, tương tự y như thế, Niết Bàn quả là có thật, con đường đưa đến Niết Bàn là có thật, Ta là người hướng dẫn là có thật, và hơn nữa các đệ tử của Ta, trong khi được Ta giáo huấn như vậy, trong khi được

chỉ dạy như vậy, một số đệ tử đạt đến mục đích tột cùng là Niết Bàn, một số không đạt đến. Này Bà-la-môn, ở đây Ta làm được điều gì? Này Bà-la-môn, Như Lai là người chỉ đường. Chư Phật chỉ ra con đường. Chúng sanh, trong khi tự thân thực hành, thì có thể giải thoát.” ‘Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát’ còn là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Kathaṃkathiṃ dhotaka kañci loke ti kathaṃkathiṃ puggalaṃ sakaṅkhaṃ savilekhaṃ 1 sadveḷhakaṃ 2 savicikicchaṃ. Kañcī ti kañci khattiyaṃ vā brāhmaṇaṃ vā vessaṃ vā suddaṃ vā gahaṭṭhaṃ vā pabbajitaṃ vā devaṃ vā manussaṃ vā. Loke ti apāyaloke –pe– āyatanaloke ’ti - kathaṃkathiṃ dhotaka kañci loke.

Dhammañca seṭṭhaṃ ājānamāno 3 ti dhammaṃ seṭṭhaṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Seṭṭhan ti aggaṃ seṭṭhaṃ viseṭṭhaṃ pāmokkhaṃ uttamaṃ pavaraṃ dhammaṃ. Ājānamāno ti 4 ājānamāno vijānamāno paṭivijānamāno paṭivijjhamāno ’ti - dhammañca seṭṭhaṃ ājānamāno.

Evaṃ tuvaṃ oghamimaṃ taresī ti evaṃ tvaṃ 5 kāmoghaṃ bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ tareyyāsi uttareyyāsi patareyyāsi samatikkameyyāsi vītivatteyyāsī ’ti - evaṃ tuvaṃ oghamimaṃ taresi.

Tenāha bhagavā: “Nāhaṃ sahissāmi pamocanāya (dhotakāti bhagavā) kathaṃkathiṃ dhotaka kañci loke, dhammañca seṭṭhaṃ ājānamāno evaṃ tuvaṃ oghamimaṃ taresī ”ti.

5-5

Anusāsa brahme karuṇāyamāno (iccāyasmā dhotako) vivekadhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ, yathāhaṃ ākāsova6 abyāpajjamāno7 idheva santo asito careyyaṃ.

Anusāsa brahme karuṇāyamāno ti - Anusāsa brahme ti anusāsa brahme, anugaṇha8 brahme, anukampa brahme ’ti - anusāsa brahme. Karuṇāyamāno ti karuṇāyamāno anuddayamāno9 anurakkhamāno anugaṇhamāno10 anukampamāno ’ti - anusāsa brahme karuṇāyamāno.

1 6 sakhilaṃ - Ma, Syā, PTS. ākāso ca - Syā, evamuparipi. 2 7 dveḷhakaṃ - Syā. abyāpajjhamāno - Syā. 3 8 ajānamāno - Va, Vi, Ka. anuggaṇha - Ma, Syā. 4 9 ājānamānoti - itipāṭho Ma potthake na dissate. anudayamāno - Ma. 5 10 tuvaṃ - Syā, itisaddo Ma potthake na dissate. anuggaṇhamāno - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Cho bất cứ người nào ở thế gian có nỗi nghi hoặc, này Dhotaka: cho người có nỗi nghi hoặc, có sự nghi ngờ, có sự bối rối, có sự lưỡng lự, có sự hoài nghi. Cho bất cứ người nào: cho bất cứ Sát-đế-lỵ, hoặc Bà-la-môn, hoặc thương buôn, hoặc nô lệ, hoặc người tại gia, hoặc vị xuất gia, hoặc vị Thiên nhân, hoặc người nhân loại. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh –nt– ở thế gian của các xứ; - ‘cho bất cứ người nào ở thế gian có nỗi nghi hoặc, này Dhotaka’ là như thế.

Nhưng trong khi hiểu được Giáo Pháp tối thượng: Giáo Pháp tối thượng nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Tối thượng: là Giáo Pháp cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý. Trong khi hiểu được: trong khi hiểu được là trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt; - 'nhưng trong khi hiểu được Giáo Pháp tối thượng' là như thế.

Như vậy ngươi có thể vượt qua dòng lũ này: Như thế ngươi có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh; - 'như vậy ngươi có thể vượt qua dòng lũ này' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Dhotaka,) Ta sẽ không có khả năng về việc giúp cho giải thoát bất cứ người nào ở thế gian có nỗi nghi hoặc, này Dhotaka. Nhưng trong khi hiểu được Giáo Pháp tối thượng, như vậy ngươi có thể vượt qua dòng lũ này."

5-5

(Tôn giả Dhotaka nói rằng:) "Thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy từ mẫn chỉ dạy pháp viễn ly để con có thể nhận thức được pháp ấy, theo đó, con ví như hư không, không bị xáo trộn, con có thể sống ở chính nơi này, được an tịnh, không nương nhờ."

Thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy từ mẫn chỉ dạy - Thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy chỉ dạy: Thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy chỉ dạy; thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy giúp đỡ; thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy thương tưởng; - 'thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy chỉ dạy' là như thế. Từ mẫn: trong lúc có lòng từ mẫn, trong lúc có lòng trắc ẩn, trong lúc bảo vệ, trong lúc giúp đỡ, trong lúc có lòng thương tưởng; - 'thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy từ mẫn chỉ dạy' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Vivekadhammaṃ yamahaṃ vijaññan ti vivekadhammaṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Yamahaṃ vijaññan ti yamahaṃ jāneyyaṃ ājāneyyaṃ vijāneyyaṃ paṭivijāneyyaṃ paṭivijjheyyaṃ adhigaccheyyaṃ phasseyyaṃ sacchikareyyan 'ti - vivekadhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ.

Yathāhaṃ ākāsova abyāpajjamāno ti yathā ākāso na pajjati 1 na gaṇhāti 2 na bajjhati na paḷibajjhati 3 evaṃ āpajjamāno 4 agaṇhamāno abajjhamāno apaḷibajjhamāno 'ti - evampi 'ākāsova 5 abyāpajjamāno.' Yathā ākāso na rajjati lākhāya vā haliddiyā vā 6 nīliyā vā 7 mañjeṭṭhāya vā, 8 evaṃ arajjamāno adussamāno amuyhamāno akilissamāno 'ti 9 - evampi 'ākāsova abyāpajjamāno.' Yathā ākāso na kuppati, na byāpajjati, na patitthiyati 10 na paṭihaññati, evaṃ akuppamāno abyāpajjamāno apatitthiyamāno11 apaṭihaññamāno 'ti 12 - evampi 'ākāsova abyāpajjamāno.'

Idheva santo asito careyyan ti - Idheva santo ti idheva santo samāno,13 idheva nisinno samāno, imasmiṃ yeva āsane nisinno samāno, imissāyeva parisāya nisinno samāno 'ti

- evampi ‘idheva santo.’ Athavā idheva santo upasanto vūpasanto nibbuto paṭippassaddho ’ti - evampi ‘idheva santo.’ Asito ti dve nissayā: taṇhānissayo ca diṭṭhinissayo ca, –pe– ayaṃ taṇhānissayo –pe– ayaṃ diṭṭhinissayo. Taṇhānissayaṃ pahāya diṭṭhinissayaṃ paṭinissajitvā cakkhuṃ anissito, sotaṃ anissito, ghānaṃ anissito, jivhaṃ anissito, kāyaṃ anissito, manaṃ anissito. Rūpe – sadde – gandhe – rase – phoṭṭhabbe – dhamme – kulaṃ gaṇaṃ āvāsaṃ lābhaṃ yasaṃ pasaṃsaṃ sukhaṃ cīvaraṃ piṇḍapātaṃ senāsanaṃ gilānapaccaya- bhesajjaparikkhāraṃ kāmadhātuṃ rūpadhātuṃ arūpadhātuṃ kāmabhavaṃ rūpabhavaṃ arūpabhavaṃ saññābhavaṃ asaññābhavaṃ nevasaññānāsaññābhavaṃ ekavokārabhavaṃ catuvokārabhavaṃ pañcavokārabhavaṃ atītaṃ anāgataṃ paccuppannaṃ diṭṭhaṃ sutaṃ mutaṃ viññātaṃ sabbe14 dhamme asito anissito anallīno anupagato anajjhosito anadhimutto nikkhanto nissaṭo15 vippamutto visaṃyutto vimariyādīkatena cetasā [16]. Careyyan ti careyyaṃ vihareyyaṃ17 irīyeyyaṃ vatteyyaṃ pāleyyaṃ18 yapeyyaṃ yāpeyyan ’ti - idheva santo asito careyyaṃ.

1 nappajjati, Syā; na sajjati - PTS, Pana. 2 na gaṇhati - Ma, PTS; 11 itipāṭho Syā potthake na dissate. appatilīyamāno - Ma; 3 na palibajjhati - Ma, Syā, PTS. appaṭilīyamāno - Syā; 4 apajjamāno - Ma, Syā; apatiṭṭhiyamāno - PTS. 12 asajjamāno - PTS, Pana, Va, Vi, Ka. appaṭihaññamāno appaṭihatamānoti - Ma; 5 evaṃ ākāso ca - Syā. apaṭighātamāno - PTS. 6 13 haliddena vā - Syā. idheva samāno - Ma. 7 14 nīlena vā - Syā. diṭṭhasutamutaviññātabbe - Ma, Syā. 8 15 mañjetthāya vā - PTS. nissaṭṭho - Syā, evamuparipi. 9 16 akiliyamānoti - Syā. viharatīti asito - itipāṭho Syā potthake dissate. 10 17 patilīyati - Ma; paṭilīyati - Syā; vicareyyaṃ - Syā. 18 patiṭṭhiyati - PTS. pāleyyaṃ - itisaddo Ma potthake na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Pháp viễn ly để con có thể nhận thức được pháp ấy: Pháp viễn ly nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Để con có thể nhận thức được pháp ấy: để con có thể biết, có thể hiểu, có thể nhận thức, có thể thừa nhận, có thể thấu triệt, có thể chứng đắc, có thể chạm đến, có thể chứng ngộ pháp ấy; - ‘pháp viễn ly để con có thể nhận thức được pháp ấy’ là như thế.

Theo đó, con ví như hư không, không bị xáo trộn: giống như hư không thì không bám víu, không nắm giữ, không bị trói buộc, không bị giữ lại, tương tự như vậy, con không bám víu, không nắm giữ, không bị trói buộc, không bị giữ lại; - ‘ví như hư không, không bị xáo trộn’ là như vậy. Giống như hư không thì không bị nhuốm màu bởi màu nâu cánh kiến, hoặc bởi màu vàng nghệ, hoặc bởi màu chàm, hoặc bởi màu đỏ sậm, tương tự như vậy, con không bị luyến ái, không bị sân hận, không bị mê mờ, không bị ô nhiễm; - ‘ví như hư không, không bị xáo trộn’ còn là như vậy. Giống như hư không thì không bực tức, không bất bình, không phản kháng, không làm tổn thương, tương tự như vậy, con không bực tức, không bất bình, không phản kháng, không làm tổn thương; - ‘ví như hư không, không bị xáo trộn’ còn là như vậy.

Con có thể sống ở chính nơi này, được an tịnh, không nương nhờ - Ở chính nơi này, được an tịnh: là trong khi được an tịnh ở chính nơi này, trong khi đang ngồi ở chính nơi này, trong khi đang ngồi ngay tại chỗ ngồi này, trong khi đang ngồi ngay tại hội chúng này; - 'ở chính nơi này, được an tịnh' là như vậy. Hoặc là, được an tịnh, được yên tịnh, được vắng lặng, được tịch diệt, được tịch tịnh ở chính nơi này; - 'ở chính nơi này, được an tịnh' còn là như vậy. Không nương nhờ: có hai sự nương tựa: Sự nương tựa vào tham ái và sự nương tựa vào tà kiến. –nt– điều này là sự nương tựa vào tham ái. –nt– điều này là sự nương tựa vào tà kiến. Sau khi dứt bỏ sự nương tựa vào tham ái, sau khi buông bỏ sự nương tựa vào tà kiến, không nương tựa vào mắt, không nương tựa vào tai, không nương tựa vào mũi, không nương tựa vào lưỡi, không nương tựa vào thân, không nương tựa vào ý, không nương nhờ các sắc – các thinh – các hương – các vị – các xúc – các pháp – gia tộc, đồ chúng, chỗ ngụ, lợi lộc, danh vọng, lời khen, hạnh phúc, y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, vật dụng là thuốc men chữa bệnh, dục giới, sắc giới, vô sắc giới, cõi dục, cõi sắc, cõi vô sắc, cõi hữu tưởng, cõi vô tưởng, cõi phi tưởng phi phi tưởng, cõi một uẩn, cõi bốn uẩn, cõi năm uẩn, quá khứ, vị lai, hiện tại, điều đã được thấy, điều đã được nghe, điều đã được cảm giác, điều đã được nhận thức, (không nương nhờ) tất cả các pháp, không nương tựa, không bám vào, không đến gần, không bám chặt, không hướng đến, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn. Con có thể sống: con có thể thực hành, có thể trú ngụ, có thể sinh hoạt, có thể vận hành, có thể bảo hộ, có thể nuôi dưỡng, có thể bảo dưỡng; - 'con có thể sống ở chính nơi này, được an tịnh, không nương nhờ' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Tenāha so brāhmaṇo: "Anusāsa brahme, karuṇāyamāno vivekadhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ, yathāhaṃ ākāsova abyāpajjamāno idheva santo asito careyyan "ti.

5-6

Kittayissāmi te santiṃ (dhotakāti bhagavā) diṭṭhe dhamme 1 anītihaṃ, yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

Kittayissāmi te santin ti rāgassa santiṃ dosassa santiṃ mohassa santiṃ kodhassa santiṃ upanāhassa – makkhassa – paḷāsassa – issāya – macchariyassa – māyāya – sāṭheyyassa – thambhassa – sārambhassa – mānassa – atimānassa – madassa – pamādassa – sabbakilesānaṃ – sabbaduccaritānaṃ – sabbadarathānaṃ – sabbapariḷāhānaṃ – sabbasantāpānaṃ – sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ santiṃ upasantiṃ vūpasantiṃ nibbutiṃ paṭippassaddhiṃ kittayissāmi, pakittayissāmi ācikkhissāmi desissāmi paññapessāmi paṭṭhapessāmi vivarissāmi vibhajissāmi uttānīkarissāmi pakāsessāmī 'ti 2 - kittayissāmi te santiṃ.

Dhotakāti bhagavā ti - Dhotakā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - dhotakāti bhagavā.

Diṭṭhe dhamme anītihan ti - Diṭṭhe dhamme ti diṭṭhe dhamme ñāte dhamme tulite dhamme tīrite dhamme vibhūte dhamme vibhāvite dhamme3 ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti diṭṭhe dhamme ñāte dhamme tulite dhamme tīrite dhamme vibhāvite dhamme vibhūte dhamme ’ti - evampi ‘diṭṭhe dhamme.’

1 diṭṭheva dhamme - Pana, Va, Vi, Ka. 2 3 pakāsissāmīti - Ma, Syā. vibhāvite dhamme vibhūte dhamme - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Thưa đấng Phạm Thiên, xin Ngài hãy từ mẫn chỉ dạy pháp viễn ly để con có thể nhận thức được pháp ấy, theo đó, con ví như hư không, không bị xáo trộn, con có thể sống ở chính nơi này, được an tịnh, không nương nhờ.”

5-6

(Đức Thế Tôn nói: “Này Dhotaka,) Ta sẽ giải thích cho ngươi về sự an tịnh, về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại; sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

Ta sẽ giải thích cho ngươi về sự an tịnh: Ta sẽ giải thích, Ta sẽ giải bày, Ta sẽ chỉ dạy, Ta sẽ chỉ bảo, Ta sẽ thông báo, Ta sẽ ấn định, Ta sẽ khai mở, Ta sẽ chia sẻ, Ta sẽ làm rõ, Ta sẽ bày tỏ về sự an tịnh của luyến ái, về sự an tịnh của sân hận, về sự an tịnh của si mê, về sự an tịnh của giận dữ, về sự an tịnh của thù hằn, – của gièm pha, – của ác ý, – của ganh tỵ, – của bỏn xẻn, – của xảo trá, – của lừa gạt, – của bướng bỉnh, – của hung hăng, – của ngã mạn, – của cao ngạo, – của đam mê, – của xao lãng, – của tất cả ô nhiễm, – của tất cả uế hạnh, – của mọi sự lo lắng, – của mọi sự bực bội, – của mọi sự nóng nảy, – của tất cả các pháp tạo tác bất thiện, về sự yên tịnh, về sự vắng lặng, về sự tịch diệt, về sự tịch tịnh; - ‘Ta sẽ giải thích cho ngươi về sự an tịnh’ là như thế.

Đức Thế Tôn nói: Này Dhotaka - Dhotaka: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà- la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn nói: Này Dhotaka’ là như thế.

Về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại - Về pháp đã được thấy: về pháp đã được thấy, về pháp đã được biết, về pháp đã được cân nhắc, về pháp đã được xác định, về pháp đã được rõ rệt, về pháp đã được minh định; về pháp đã được thấy, về pháp đã được biết, về pháp đã được cân nhắc, về pháp đã được xác định, về pháp đã được rõ rệt, về pháp đã được minh định rằng: “Tất cả các hành là vô thường,” –nt– “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt;” - ‘về pháp đã được thấy’ là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

Athavā dukkhe diṭṭhe dukkhaṃ kathayissāmi, samudaye diṭṭhe samudayaṃ kathayissāmi, nirodhe diṭṭhe nirodhaṃ kathayissāmi, magge diṭṭhe maggaṃ kathayissāmī ’ti 1 - evampi ‘diṭṭhe dhamme.’ Athavā 2 ‘sandiṭṭhikaṃ akālikaṃ

ehipassikaṃ opanayikaṃ 3 paccattaṃ veditabbaṃ viññūhī ’ti - evampi ‘diṭṭhe dhamme.’ 4 Anītihan ti na itihitihaṃ 5 na itikirāya na paramparāya na piṭakasampadāya na takkahetu na nayahetu na ākāraparivitakkena na diṭṭhinijjhānakkhantiyā sāmaṃ sayamabhiññātaṃ attapaccakkhadhammaṃ6 taṃ7 kathayissāmī ’ti - diṭṭhe dhamme anītihaṃ.

Yaṃ viditvā sato caran ti yaṃ viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, –pe– so vuccati sato. Caran ti caranto viharanto irīyanto vattento pālento yapento yāpento ’ti - yaṃ viditvā sato caraṃ.

Tare loke visattikan ti visattikā vuccati taṇhā. Yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Visattikā ti kenaṭṭhena visattikā? –pe– visaṭā vitthatā ’ti - visattikā. Loke ti apāyaloke –pe– āyatanaloke. Tare loke visattikan ti loke vesā visattikā8 lokevetaṃ visattikaṃ9 sato tareyya uttareyya patareyya samatikkameyya vītivatteyyā ’ti - tare loke visattikaṃ.

Tenāha bhagavā: “Kittayissāmi te santiṃ (dhotakāti bhagavā) diṭṭhe dhamme anītihaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikan ”ti.

1 magge diṭṭhe maggaṃ kathayissāmi nirodhe diṭṭhe nirodhaṃ kathayissāmīti - Ma, Syā. 2 6 athavā diṭṭhe dhamme - Syā. attapaccakkhaṃ dhammaṃ - Syā, PTS. 3 7 opaneyyikaṃ - Ma. taṃ - itisaddo Syā potthake na dissate. 4 8 evampi diṭṭhe dhammeti diṭṭhe dhamme - Syā. yā sā loke visattikā - Syā; 5 na itihītihaṃ - Ma; loke vā sā visattikā - Pa, Va, Vi. 9 na itihaṃ - Syā; loke taṃ visattikaṃ - Syā; na itihanti - Va, Vi, Ka. loke vā taṃvisattikaṃ - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

Hoặc là, Ta sẽ giải thích về Khổ ở khổ đã được thấy, Ta sẽ giải thích về Tập ở nhân sanh khởi đã được thấy, Ta sẽ giải thích về Diệt ở sự diệt tận đã được thấy, Ta sẽ giải thích về Đạo ở đạo lộ đã được thấy; - ‘về pháp đã được thấy’ còn là như vậy. Hoặc là, về (pháp đã được thấy là) pháp hoàn toàn hiển nhiên, không bị chi phối bởi thời gian, hãy đến và hãy thấy, có khả năng dẫn dắt về hướng (Niết Bàn), và nên được hiểu biết tự cá nhân bởi các bậc trí tuệ; - ‘về pháp đã được thấy’ còn là như vậy. Không phải do nghe nói lại: Ta sẽ thuyết giảng cho ngươi về pháp đã được chính bản thân biết rõ, đã được tự thân quán xét lại, không do nghe lời đồn đãi, không do nghe nói như thế, không do sự truyền thừa, không do sự thành tựu của việc thu thập kiến thức, không do nhân suy nghĩ, không do nhân suy luận, không do suy đoán theo biểu hiện, không do sự suy xét và chấp nhận về quan điểm; - ‘về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại’ là như thế.

Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống: sau khi làm cho pháp ấy được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; sau khi làm

cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là khổ,” –nt– “Tất cả các pháp là vô ngã,” –nt– “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Vị có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, –nt– vị ấy được gọi là có niệm. Trong khi sống: là trong khi thực hành, trong khi trú ngụ, trong khi sinh hoạt, trong khi vận hành, trong khi bảo hộ, trong khi nuôi dưỡng, trong khi bảo dưỡng; - ‘sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống’ là như thế.

Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự vướng mắc: Sự vướng mắc với ý nghĩa gì? –nt– được trải rộng, được lan rộng’ là vướng mắc. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, –nt– ở thế gian của các xứ. Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc này là ở ngay tại thế gian. Vị có niệm có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi sự vướng mắc này ở ngay tại thế gian; - ‘có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Dhotaka,) Ta sẽ giải thích cho ngươi về sự an tịnh, về pháp đã được thấy, không phải do nghe nói lại; sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

5-7

Tañcāhaṃ abhinandāmi mahesī 1 santimuttamaṃ yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

Tañcāhaṃ abhinandāmī ti - Tan ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhiṃ nandāmi, 2 abhinandāmi modāmi anumodāmi icchāmi sādiyāmi patthayāmi pihayāmi abhijappāmī ’ti - tañcāhaṃ abhinandāmi.

Mahesī santimuttaman ti - Mahesī ti mahesī bhagavāFootnote Reference3 mahantaṃ sīlakkhandhaṃ esi gavesi pariyesī ’ti mahesī, mahantaṃ samādhikkhandhaṃ –pe– kahaṃ narāsabho ’ti mahesī. Santimuttaman ti santi vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Uttaman ti aggaṃ seṭṭhaṃ viseṭṭhaṃ pāmokkhaṃ uttamaṃ pavaran ’ti - mahesī santimuttamaṃ.

Yaṃ viditvā sato caran ti yaṃ viditaṃ katvā –pe– ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, –pe– so vuccati sato. Caran ti caranto –pe– yāpento ’ti - yaṃ viditvā sato caraṃ.

Tare loke visattikan ti visattikā vuccati taṇhā. Yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Visattikā ti kenaṭṭhena visattikā? –pe– visaṭā vitthatā 'ti - visattikā. Loke ti apāyaloke –pe– āyatanaloke. Tare loke visattikan ti loke vesā visattikā lokevetaṃ visattikaṃ sato tareyya, uttareyya –pe– vītivatteyyā 'ti - tare loke visattikaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: "Tañcāhaṃ abhinandāmi mahesī santimuttamaṃ, yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikan "ti.

1 3 mahesi - Ma, PTS, evamuparipi. mahesīti kiṃ mahesi bhagavā? - Ma; 2 abhinandāmīti nandāmi - Syā. mahesīti bhagavā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

5-7

"Và con thích thú về điều ấy, thưa bậc đại ẩn sĩ, về sự an tịnh tối thượng; sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

Và con thích thú về điều ấy - Về điều ấy: con vui thích, con thích thú, con vui mừng, con tùy hỷ, con ước muốn, con ưng thuận, con ước nguyện, con mong cầu, con nguyện cầu về lời nói, về lời phát biểu, về lời chỉ bảo, về lời chỉ dạy, về lời khuyên bảo của Ngài; - 'và con thích thú về điều ấy' là như thế.

Thưa bậc đại ẩn sĩ, về sự an tịnh tối thượng - Bậc đại ẩn sĩ: đức Thế Tôn là bậc đại ẩn sĩ. 'Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu giới uẩn lớn lao' là bậc đại ẩn sĩ. –nt– Đấng Nhân Ngưu ngự ở đâu?' là bậc đại ẩn sĩ. Về sự an tịnh tối thượng: Sự an tịnh nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Tối thượng: là cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý; - 'thưa bậc đại ẩn sĩ, về sự an tịnh tối thượng' là như thế.

Sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống: sau khi làm cho pháp ấy được hiểu rõ, –nt– ; sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: "Tất cả các hành là vô thường;" sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: "Tất cả các hành là khổ," –nt– "Tất cả các pháp là vô ngã," –nt– "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt." Vị có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, –nt– vị ấy được gọi là có niệm. Trong khi sống: là trong khi thực hành, –nt– trong khi bảo dưỡng; - 'sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống' là như thế.

Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự vướng mắc: Sự vướng mắc với ý nghĩa gì? –nt–được trải rộng, được lan rộng' là vướng mắc. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, –nt– ở thế gian của các xứ. Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc này là ở ngay tại thế gian. Vị có niệm có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi sự vướng mắc

này ở ngay tại thế gian; - 'có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Và con thích thú về điều ấy, thưa bậc đại ẩn sĩ, về sự an tịnh tối thượng; sau khi hiểu pháp ấy, vị có niệm, trong khi sống, con có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

Cullaniddesapāḷi Dhotakasuttaniddeso

5-8

Yaṃ kiñci sampajānāsi 1 (dhotakāti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe, etaṃ viditvā 2 saṅgoti loke bhavābhavāya mākāsi taṇhaṃ.

Yaṃ kiñci sampajānāsī ti yaṃ kiñci sampajānāsi ājānāsi vijānāsi paṭivijānāsi paṭivijjhasī 'ti - yaṃ kiñci sampajānāsi. Dhotakāti bhagavā ti - Dhotakā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - dhotakāti bhagavā.

Uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe ti - Uddhan ti 3 anāgataṃ, adho ti atītaṃ, tiriyañcāpi majjhe ti paccuppannaṃ. Uddhan ti devaloko, adho ti apāyaloko, tiriyañcāpi majjhe ti manussaloko. Athavā uddhan ti kusalā dhammā, adho ti akusalā dhammā, tiriyaṃ cāpi majjhe ti abyākatā dhammā. Uddhan ti arūpadhātu, adho ti kāmadhātu, tiriyañcāpi majjhe ti rūpadhātu. Uddhan ti sukhā vedanā, adho ti dukkhā vedanā, tiriyañcāpi majjhe ti adukkhamasukhā vedanā. Uddhan ti uddhaṃ pādatalā, adho ti adho kesamatthakā, tiriyañcāpi majjhe ti vemajjhe 'ti - uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe.

Etaṃ viditvā saṅgoti loke ti saṅgo eso lagganaṃ etaṃ bandhanaṃ etaṃ paḷibodho4 esoti ñatvā jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā 'ti - etaṃ viditvā saṅgoti loke.

Bhavābhavāya mākāsi taṇhan ti - Taṇhā ti5 rūpataṇhā saddataṇhā –pe– dhammataṇhā. Bhavābhāvāyā ti bhavābhavāya kammabhavāya punabbhavāya, kāmabhavāya kammabhavāya kāmabhavāya punabbhavāya, rūpabhavāya kammabhavāya rūpabhavāya punabbhavāya, arūpabhavāya kammabhavāya arūpabhavāya punabbhavāya, punappunabhavāya, punappunagatiyā6 punappunauppattiyā punappunapaṭisandhiyā punappunaattabhāvābhinibbattiyā7 taṇhaṃ mākāsi, mā janesi mā sañjanesi mā nibbattesi mābhinibbattesi, pajaha vinodehi byantīkarohi anabhāvaṃ gamehī 'ti - bhavābhavāya mākāsi taṇhanti.8

Tenāha bhagavā: "Yaṃ kiñci sampajānāsi (dhotakāti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyaṃ cāpi majjhe, etaṃ viditvā saṅgoti loke bhavābhavāya mākāsi taṇhan "ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– "Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī "ti.

Dhotakasuttaniddeso pañcamo.

1 4 saṃjānāmi - Va, Vi. palibodho - Ma, Syā, PTS. 2 5 evaṃ viditvā - Pana. taṇhā ti - itipāṭho Syā potthake na dissate. 3 6 uddhanti vuccati - Syā. punappunajātiyā - Pana. 7 punappunaṃ bhavāya punappunaṃ gatiyā punappunaṃ upapattiyā punappunaṃ

paṭisandhiyā 8 punappunaṃ attabhāvābhinibbattiyā - Syā. taṇhaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Dhotaka

5-8

(Đức Thế Tôn nói: "Này Dhotaka,) bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết, bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa, sau khi hiểu điều này là 'sự quyến luyến' ở thế gian, ngươi chớ tạo ra tham ái ở hữu và phi hữu."

Bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết: bất cứ điều nào mà ngươi tự mình nhận biết, ngươi hiểu, ngươi nhận thức, ngươi thừa nhận, ngươi thấu triệt; - 'bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết' là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Dhotaka - Dhotaka: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Dhotaka' là như thế. Bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa - Bên trên: là nói đến thời tương lai, bên dưới: là nói đến thời quá khứ, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là thời hiện tại. Bên trên: là thế giới chư Thiên, bên dưới: là thế giới địa ngục, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là thế giới loài người. Hoặc là, bên trên: là các pháp thiện, bên dưới: là các pháp bất thiện, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là các pháp vô ký. Bên trên: là vô sắc giới, bên dưới: là dục giới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là sắc giới. Bên trên: là cảm thọ lạc, bên dưới: là cảm thọ khổ, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là cảm thọ không khổ không lạc. Bên trên: là từ lòng bàn chân trở lên, bên dưới: là từ đỉnh ngọn tóc trở xuống, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là ở chính giữa; - 'bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa' là như thế. Sau khi hiểu điều này là 'sự quyến luyến' ở thế gian: sau khi biết, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: 'điều này là sự quyến luyến, điều này là sự dính mắc, điều này là sự cột trói, điều này là sự vướng bận;' - 'sau khi hiểu điều này là 'sự quyến luyến' ở thế gian' là như thế. Ngươi chớ tạo ra tham ái ở hữu và phi hữu - Tham ái: tham ái cảnh sắc, tham ái cảnh thinh, –nt– tham ái cảnh pháp. Ở hữu và phi hữu: Ngươi chớ tạo ra, chớ làm sanh ra, chớ làm sanh khởi, chớ làm hạ sanh, chớ làm phát sanh, ngươi hãy dứt bỏ, hãy xua đi, hãy làm chấm dứt, hãy làm cho không còn hiện hữu tham ái ở dục giới–sắc giới–vô sắc giới, ở sự hiện hữu của nghiệp, ở sự hiện hữu lần nữa; ở sự hiện hữu của nghiệp là dục giới, ở sự hiện hữu lần nữa là dục giới, ở sự hiện hữu của nghiệp là sắc giới, ở sự hiện hữu lần nữa là sắc giới, ở sự hiện hữu của nghiệp là vô sắc giới, ở sự hiện hữu lần nữa là vô sắc giới; ở sự hiện hữu được lặp đi lặp lại, ở cảnh giới tái sanh được lặp đi lặp lại, ở sự tiếp nối tái sanh được lặp đi lặp lại, ở sự tái sanh của bản thân được lặp đi lặp lại; - 'ngươi chớ tạo ra tham ái ở hữu và phi hữu' là như thế. Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Dhotaka,) bất cứ điều gì mà ngươi tự mình nhận biết, bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa, sau khi hiểu điều này là 'sự quyến luyến' ở thế gian, ngươi chớ tạo ra tham ái ở hữu và phi hữu." Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– "Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử." Diễn Giải Kinh Dhotaka là thứ năm.

6. UPASĪVASUTTANIDDESO

6-1

Eko ahaṃ sakka, mahantamoghaṃ (iccāyasmā upasīvo) anissito no visahāmi tārituṃ ārammaṇaṃ brūhi samantacakkhu yaṃ nissito oghamimaṃ tareyyaṃ.

Eko ahaṃ sakka mahantamoghan ti - Eko ti puggalo vā me dutiyo natthi, dhammo vā me dutiyo natthi, yaṃ vā puggalaṃ nissāya, dhammaṃ vā nissāya mahantaṃ kāmoghaṃ bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ tareyyaṃ uttareyyaṃ patareyyaṃ samatikkameyyaṃ vītivatteyyan 'ti - eko. Sakkā ti sakko, bhagavā 'sakyakulā pabbajito 'tipi sakko. Athavā 'aḍḍho 1 mahaddhano dhanavā 'tipi sakko. Tassimāni dhanāni, seyyathīdaṃ: saddhādhanaṃ sīladhanaṃ hiridhanaṃ ottappadhanaṃ sutadhanaṃ cāgadhanaṃ paññādhanaṃ satipaṭṭhānadhanaṃ –pe– nibbānadhanaṃ, imehi anekehi 2 dhanaratanehi 3 aḍḍho mahaddhano dhanavā 'tipi sakko. Athavā sakko pahū 4 visavī alamatto sūro vīro 5 vikkanto abhīru6 acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃso 'tipi sakko 'ti - eko ahaṃ sakka mahantamoghaṃ.

Iccāyasmā upasīvo ti - Iccā ti padasandhi –pe–. Āyasmā ti piyavacanaṃ – pe–. Upasīvo ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo 'ti - iccāyasmā upasīvo.

Anissito no visahāmi tāritun ti - Anissito ti puggalaṃ vā anissito, dhammaṃ vā anissito, no visahāmi,7 na ussahāmi, na sakkomi, na paṭibalo, mahantaṃ8 kāmoghaṃ bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ tarituṃ9 uttarituṃ patarituṃ samatikkamituṃ vītivattitun 'ti - anissito no visahāmi tārituṃ.

1 6 addho - Syā. abhīrū - Ma; 2 anekavidhehi - Syā, PTS. abhiru - Syā. 3 7 dhammaratanehi - Va, Vi. no visahāmīti - Syā. 4 8 pahu - Ma, Syā. tāritunti mahantaṃ - Syā. 5 9 dhīro - Va, Vi. tārituṃ - Syā.

6. DIỄN GIẢI KINH UPASĪVA

6-1

(Tôn giả Upasīva nói rằng:) "Thưa vị dòng Sakya, một mình con, không nương tựa (nơi nào), con không có khả năng vượt qua dòng lũ lớn. Thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói về đối tượng, được nương tựa vào nơi ấy, con có thể vượt qua dòng lũ này."

Thưa vị dòng Sakya, một mình con (đối với) dòng lũ lớn - Một mình: Người là bạn của con không có, hoặc pháp là bạn của con không có; sau khi nương tựa vào người ấy hoặc nương tựa vào pháp, con có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh lớn lao; - 'một mình' là như thế. Vị dòng Sakya: Đức Thế Tôn là vị dòng Sakya, 'người đã xuất gia từ gia tộc Sakya' là vị dòng Sakya. Hoặc là, 'người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn' là vị dòng Sakya. Vị ấy sở hữu các tài sản này, tức là: tài sản về đức tin, tài sản về giới, tài sản về hổ thẹn (tội lỗi), tài sản về ghê sợ (tội lỗi), tài sản về kiến thức, tài sản về xả thí, tài sản về trí tuệ, tài sản về thiết lập niệm, –nt– tài sản về

Niết Bàn, ‘người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn với nhiều tài sản và bảo vật này’ là vị dòng Sakya. Hoặc là, vị có đủ sức, có năng lực, có tiềm năng, có khả năng, dũng cảm, anh hùng, quả cảm, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa’ là vị dòng Sakya; - ‘Thưa vị dòng Sakya, một mình con (đối với) dòng lũ lớn’ là như thế.

Tôn giả Upasīva nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, – nt– . Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– . Upasīva: là tên của vị Bà-la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Upasīva nói rằng’ là như thế.

Không nương tựa (nơi nào), con không có khả năng vượt qua - Không nương tựa (nơi nào): không nương tựa vào người, hoặc không nương tựa vào pháp, con không có khả năng, con không thể ra sức, con không thể nào, con không có năng lực để vượt qua, để vượt lên, để vượt khỏi, để vượt qua hẳn, để vượt qua khỏi dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh lớn lao; - ‘không nương tựa (nơi nào), con không có khả năng vượt qua’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

Ārammaṇaṃ brūhi samantacakkhū ti - Ārammaṇan ti 1 ālambanaṃ nissayaṃ upanissayaṃ. Brūhī ti 2 ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehi. 3 Samantacakkhū ti samantacakkhu vuccati sabbaññutañāṇaṃ, bhagavā tena sabbaññutañāṇena upeto samupeto upagato samupagato 4 upapanno 5 sampanno 6 samannāgato.

“Na tassa addiṭṭhamidhatthi 7 kiñci atho aviññātamajānitabbaṃ, sabbaṃ abhiññāsi yadatthi neyyaṃ tathāgato tena samantacakkhū ”ti.8 - ārammaṇaṃ brūhi samantacakkhu.

Yaṃ nissito oghamimaṃ tareyyan ti - Yaṃ nissito ti yaṃ puggalaṃ vā9 nissito, dhammaṃ vā nissito, mahantaṃ kāmoghaṃ10 bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ tareyyaṃ uttareyyaṃ patareyyaṃ samatikkameyyaṃ vītivatteyyan ’ti - yaṃ nissito oghamimaṃ tareyyaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Eko ahaṃ sakka mahantamoghaṃ (iccāyasmā upasīvo) anissito no visahāmi tārituṃ ārammaṇaṃ brūhi samantacakkhu yaṃ nissito oghamimaṃ tareyyan ”ti.

6-2

Ākiñcaññaṃ pekkhamāno satīmā11 (upasīvāti bhagavā) natthīti nissāya tarassu oghaṃ kāme pahāya virato kathāhi taṇhakkhayaṃ nattamahābhipassa.12

Ākiñcaññaṃ pekkhamāno satīmā ti so brāhmaṇo pakatiyā ākiñcaññāyatanasamāpattilābhī santaṃ yeva nissayaṃ na jānāti13 ‘ayaṃ me nissayo ’ti. Tassa bhagavā nissayaṃ ca ācikkhati, uttariñca niyyānapathaṃ.14 Ākiñcaññāyatanasamāpattiṃ sato15 samāpajjitvā tato vuṭṭhahitvā tattha jāte

cittacetasike dhamme aniccato pekkhamāno dukkhato – rogato – gaṇḍato – sallato – aghato – ābādhato – parato – palokato – ītito – uppaddavato – bhayato – upassaggato16 – calato – pabhaṅguto – addhuvato – atāṇato – alenato – asaraṇato –

1 8 ārammaṇaṃ - Ma; Paṭisambhidāmagga, Ñāṇakathā, Indriyakathā. 9 ārammaṇaṃ brūhīti ārammaṇaṃ - Syā. yaṃ vā puggalaṃ - Syā. 2 10 brūhi - Ma, Syā. oghamimaṃ tareyyanti mahantaṃ kāmoghaṃ - Syā. 3 11 pakāsehīti ārammaṇaṃ brūhi - Syā. satimā - Ma, Syā, evamuparipi. 4 12 upāgato samupāgato - Ma, Syā. rattamahābhipassa - Syā, PTS. 5 14 uppanno - Katthaci. niyyānapathaṃ ācikkhati - Syā. 6 15 samupapanno - Ma, Syā. nevasaññānāsaññāyatanasamāpattiṃ - Syā. 7 16 adiṭṭhamidhatthi - Ma, Syā. upasaggato - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 13 ākiñcaññāyatanasamāpattiṃ lābhīyeva nissayaṃ na jānāti - Ma, Syā; ākiñcañ' āyatana-samāpattiṃ lābhī; saṅgaṃ yeva nissayaṃ na jānāti - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

Thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói về đối tượng - Về đối tượng: về nơi nâng đỡ, về nơi nương tựa, về nơi nương nhờ. Xin Ngài hãy nói: xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ. Thưa bậc Toàn Nhãn: Toàn nhãn nói đến trí Toàn Giác. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu với trí Toàn Giác ấy.

2. "Đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở nơi đây là không được nhìn thấy, không được nhận thức, hoặc không thể biết được. Điều nào có thể biết được, Ngài đã biết rõ tất cả; vì thế đức Như Lai là bậc Toàn Nhãn." - 'Thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói về đối tượng' là như thế.

Được nương tựa vào nơi ấy, con có thể vượt qua dòng lũ này - Được nương tựa vào nơi ấy: được nương tựa vào người ấy, hoặc được nương tựa vào pháp, con có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh lớn lao; - 'được nương tựa vào nơi ấy, con có thể vượt qua dòng lũ này' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Upasīva nói rằng:) "Thưa vị dòng Sakya, một mình con, không nương tựa (nơi nào), con không có khả năng vượt qua dòng lũ lớn. Thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói về đối tượng, được nương tựa vào nơi ấy, con có thể vượt qua dòng lũ này."

6-2

(Đức Thế Tôn nói: "Này Upasīva,) trong khi xem xét về Vô Sở Hữu Xứ, có niệm, nương tựa vào (ý niệm) 'không có,' ngươi hãy vượt qua dòng lũ. Sau khi dứt bỏ các dục, đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc, ngươi hãy quán sát sự cạn kiệt của tham ái, đêm và ngày."

Trong khi xem xét về Vô Sở Hữu Xứ, có niệm - Vị Bà-la-môn ấy là người có sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ một cách bình thường, nhưng không biết sự an tịnh chính là nơi nương tựa (không nghĩ rằng): "Cái này là nơi nương tựa của tôi.' Và đức Thế Tôn chỉ dạy cho vị ấy về sự nương tựa, và thêm nữa chỉ đường lối dẫn dắt ra khỏi. Vị có niệm,

sau khi thể nhập sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ, sau khi xuất ra từ nơi ấy, tại chỗ đó trong khi xem xét các pháp tâm và sở hữu tâm được sanh lên là vô thường – là khổ – là cơn bệnh – là mụt ghẻ – là mũi tên – là tai ương – là tật nguyền – là không sai khiến được – là tiêu hoại – là tai họa – là bất hạnh – là sợ hãi – là nguy cơ – là thay đổi – là mảnh mai – là không bền – là không nơi nương tựa – là không nơi trú ẩn – là không nơi nương nhờ –

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

– asaraṇībhūtato – rittato – tucchato – suññato – anattato – ādīnavato – viparināmadhammato – asārakato – aghamūlato – vadhakato 1 – vibhavato – sāsavato – saṅkhatato – mārāmisato – jātidhammato – jarādhammato – vyādhidhammato – maraṇadhammato – sokaparidevadukkhadomanassupāyāsa- dhammato – saṅkilesikadhammato – samudayadhammato – atthaṅgamato – assādato 2 – ādīnavato – nissaraṇato 3 – pekkhamāno dakkhamāno olokayamāno nijjhāyamāno upaparikkhamāno. Satimā ti yā sati anussati paṭissati –pe– sammāsati, ayaṃ vuccati sati. Imāya satiyā upeto hoti –pe– samannāgato, so vuccati satimā ’ti - ākiñcaññaṃ pekkhamāno satīmā.

Upasīvāti bhagavā ti - Upasīvā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - upasīvāti bhagavā.

Natthīti nissāya tarassu oghan ti - Natthi kiñcī ti ākiñcaññāyatanasamāpatti. Kiṃkāraṇā natthi kiñcī ti ākiñcaññāyatanasamāpatti. Viññāṇañcāyatanasamāpattiṃ sato samāpajjitvā tato 4 vuṭṭhahitvā taññeva viññāṇaṃ abhāveti 5 vyabhāveti 6 antaradhāpeti7 ‘natthi kiñcī ’ti passati, taṃkāraṇā ‘natthi kiñcī ’ti ākiñcaññāyatanasamāpatti, taṃ nissāya8 upanissāya ālambanaṃ9 karitvā kāmoghaṃ bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ tarassu uttarassu patarassu samatikkamassu vītivattassū ’ti - natthīti nissāya tarassu oghaṃ.

Kāme pahāya virato kathāhī ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. –pe– Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Kāme pahāyā ti vatthukāme parijānitvā kilesakāme pahāya pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - kāme pahāya. Virato kathāhī ti kathaṃkathā vuccati vicikicchā, dukkhe kaṅkhā, –pe– thambhitattaṃ10 cittassa manovilekho. Kathaṃkathāya ārato virato paṭivirato nikkhanto nissaṭo vippayutto11 visaṃyutto vimariyādīkatena cetasā viharatī ’ti - evampi ‘virato kathāhi.’ Athavā dvattiṃsāya tiracchānakathāya12 ārato virato paṭivirato nikkhanto nissaṭo vippayutto visaṃyutto vimariyādīkatena cetasā viharatī ’ti - evampi ‘virato kathāhī ’ti - kāme pahāya virato kathāhi.

1 7 bhavato - Ma, Va, Vi; antaradhāyati - Va, Vi. 8 vadhakato bhavato - PTS. ākiñcaññāyatanasamāpattiṃ nissāya - Ma. 2 9 anassādato - Syā, PTS. ālambaṇaṃ - Ma; 3 anissaraṇato - Syā, PTS. ārammaṇaṃ ālambaṇaṃ - Syā, PTS. 4 10 sato - PTS. chambhitattaṃ - Ma, Syā. 5 11 sambhāveti ābhāveti - PTS. vippamutto - Ma, Syā, Va. 6

12 vibhāveti - Ma, Syā, PTS. tiracchānayoni-kathāya - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

– là trạng thái không nơi nương nhờ – là trống rỗng – là rỗng không – là trống không – là vô ngã – là bất lợi – là có bản chất biến đổi – là không có cốt lõi – là gốc gác của tai ương – là kẻ giết hại – là vật hư hỏng – là có sự rò rỉ – là bị tạo tác – là mồi nhử của Ma Vương – là có bản chất sanh ra – là có bản chất già – là có bản chất bệnh – là có bản chất chết – là có bản chất sầu–bi–khổ–ưu–não – là có bản chất ô nhiễm – là nhân sanh khởi – là sự biến hoại – là sự hứng thú – là sự bất lợi – là sự thoát ra, trong khi xem xét, trong khi nhận thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi khảo sát. Có niệm: Niệm là sự tùy niệm, là niệm hiện tiền –nt– chánh niệm; điều này được gọi là niệm. Vị đã tiến đến, –nt– đã thành tựu với niệm này, vị này được gọi là có niệm; - 'trong khi xem xét về Vô Sở Hữu Xứ' là như thế.

Đức Thế Tôn nói: Này Upasīva - Upasīva: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la- môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Upasīva' là như thế.

Nương tựa vào (ý niệm) 'không có,' ngươi hãy vượt qua dòng lũ: 'Không có gì' là sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ. Vì lý do gì mà 'không có gì' là sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ? Vị có niệm, sau khi thể nhập sự chứng đạt về Thức Vô Biên Xứ, sau khi xuất ra từ nơi ấy, rồi làm cho không hiện hữu, làm cho hoàn toàn không còn hiện hữu, làm cho biến mất chính cái thức ấy, và nhìn thấy 'không có gì;' vì lý do ấy mà 'không có gì' là sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ. Sau khi nương tựa vào điều ấy, sau khi nương nhờ, sau khi tạo ra nơi nâng đỡ, ngươi hãy vượt qua, hãy vượt lên, hãy vượt khỏi, hãy vượt qua hẳn, hãy vượt qua khỏi dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh; - 'nương tựa vào (ý niệm) 'không có,' ngươi hãy vượt qua dòng lũ' là như thế.

Sau khi dứt bỏ các dục, đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Sau khi dứt bỏ: Sau khi biết toàn diện về các vật dục, sau khi dứt bỏ, sau khi dứt trừ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu các ô nhiễm dục; - 'sau khi dứt bỏ các dục' là như thế. Đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc: Nghi hoặc nói đến hoài nghi, sự nghi ngờ về Khổ, –nt– trạng thái sửng sốt, sự bối rối của tâm. Vị đã xa lánh, đã tránh khỏi, đã tránh xa, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc với sự nghi hoặc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc' là như vậy. Hoặc là, vị đã xa lánh, đã tránh khỏi, đã tránh xa, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc với ba mươi hai việc nói phù phiếm, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc' còn là như vậy; - 'sau khi dứt bỏ các dục, đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

Taṇhakkhayaṃ nattamahābhipassā ti - Taṇhā ti rūpataṇhā, –pe– dhammataṇhā. Nattaṃ vuccati 1 ratti, aho ti divaso, rattiñca divā ca 2 taṇhakkhayaṃ rāgakkhayaṃ dosakkhayaṃ mohakkhayaṃ gatikkhayaṃ upapattikkhayaṃ paṭisandhikkhayaṃ bhavakkhayaṃ saṃsārakkhayaṃ 3 vaṭṭakkhayaṃ passa, abhipassa dakkha olokaya nijjhāya upaparikkhā ’ti - taṇhakkhayaṃ nattamahābhipassa.

Tenāha bhagavā: “Ākiñcaññaṃ pekkhamāno satīmā (upasīvāti bhagavā) natthīti nissāya tarassu oghaṃ, kāme pahāya virato kathāhi taṇhakkhayaṃ nattamahābhipassā ”ti.

6-3

Sabbesu kāmesu yo vītarāgo (iccāyasmā upasīvo) ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññaṃ 4 saññāvimokkhe paramedhimutto tiṭṭhe nu so 5 tattha anānuyāyī.6

Sabbesu kāmesu yo vītarāgo ti - Sabbesū ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ7 ‘sabbesū ’ti. Kāmesū ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. –pe–. Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Sabbesu kāmesu yo vītarāgo ti sabbesu kāmesu yo vītarāgo vigatarāgo cattarāgo vantarāgo muttarāgo pahīnarāgo paṭinissaṭṭharāgo vikkhambhanato ’ti 8 - sabbesu kāmesu yo vītarāgo.

Iccāyasmā upasīvo ti - Iccā ti padasandhi –pe–. Āyasmā ti piyavacanaṃ – pe–. Upasīvo ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo ’ti - iccāyasmā upasīvo.

Ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññan ti heṭṭhimā cha samāpattiyo hitvā cajitvā9 pariccajitvā atikkamitvā samatikkamitvā vītivattitvā ākiñcaññāyatanasamāpattiṃ nissito assito allīno10 upagato samupagato ajjhosito adhimutto ’ti - ākiñcaññaṃ nissito hitva maññaṃ.

1 6 rattanti - Syā. anānuyāyi - PTS; anānuvāyī - Pa, Va, Vi, Sa. 2 7 divañ ca - PTS. pariyādāyavacanametaṃ - Syā. 3 8 bhavasaṃsārakkhayaṃ - Pa, Va, Vi. vikkhambhitarāgoti - Syā. 4 9 hitvā maññaṃ - Ma, Va, Vi, Sa. vajjetvā - Syā. 5 10 tiṭṭheyyaṃ so - Va, Vi. nissito allīno - Ma, Syā, Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

Ngươi hãy quán sát sự cạn kiệt của tham ái, đêm và ngày - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Đêm: nói đến ban đêm, ngày: là ban ngày. Ngày và đêm, ngươi hãy nhìn xem, hãy quán sát, hãy nhận thấy, hãy quan sát, hãy suy xét, hãy khảo sát sự cạn kiệt của tham ái, sự cạn kiệt của luyến ái, sự cạn kiệt của sân hận, sự cạn kiệt của si mê, sự cạn kiệt của cảnh giới tái sanh, sự cạn kiệt của việc tái sanh, sự cạn kiệt của việc nối liền tái sanh, sự cạn kiệt của hữu, sự cạn kiệt của luân hồi, sự cạn kiệt của việc luân chuyển; - ‘ngươi hãy quán sát sự cạn kiệt của tham ái, đêm và ngày’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Upasīva,) trong khi xem xét về Vô Sở Hữu Xứ, có niệm, nương tựa vào (ý niệm) ‘không có,’ ngươi hãy vượt qua dòng lũ. Sau khi dứt bỏ các dục, đã xa lánh hẳn các điều nghi hoặc, ngươi hãy quán sát sự

cạn kiệt của tham ái, đêm và ngày.”

6-3

(Tôn giả Upasīva nói rằng:): “Vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục, đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác, 1 đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất, phải chăng vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa?”

Vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục - Ở tất cả: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, từ ‘sabbesu’ này là lối nói của sự bao gồm. Ở các dục - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục: là vị nào có sự luyến ái đã được xa lìa, có sự luyến ái đã được tách lìa, có sự luyến ái đã được từ bỏ, có sự luyến ái đã được tẩy trừ, có sự luyến ái đã được giải thoát, có sự luyến ái đã được dứt bỏ, có sự luyến ái đã được buông bỏ ở tất cả các dục bởi sự đè nén; - ‘vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục’ là như thế.

Tôn giả Upasīva nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, – nt– . Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– . Upasīva: là tên của vị Bà-la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Upasīva nói rằng’ là như thế.

Đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ, sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác: sau khi từ bỏ, sau khi phế bỏ, sau khi buông bỏ, sau khi vượt quá, sau khi vượt qua hẳn, sau khi vượt qua khỏi sáu sự chứng đắc ở bên dưới, đã nương tựa, đã nương nhờ, đã bám vào, đã đến gần, đã tiến vào, đã bám chặt, đã hướng đến sự chứng đắc về Vô Sở Hữu Xứ; - ‘đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác’ là như thế.

1 Pháp (chứng đắc) khác: nói đến sáu loại chứng đắc thấp hơn (SnA. ii, 593-594), tức là sự chứng đắc bốn tầng thiền Sắc Giới và hai tầng thiền Không Vô Biên Xứ và Thức Vô Biên Xứ thuộc Vô Sắc Giới (ND).

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

Saññāvimokkhe paramedhimutto ti saññāvimokkhā vuccanti sattasaññā- samāpattiyo, yāvatā saññāsamāpattī, tāsaṃ 1 ākiñcaññāyatanasamāpattivimokkho aggo ca seṭṭho ca viseṭṭho 2 ca pāmokkho ca uttamo ca pavaro ca, 3 parame agge seṭṭhe viseṭṭhe pāmokkhe uttame pavare adhimuttivimokkhena adhimutto tatrādhimutto [tadadhimutto 4] taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappoṇo tappabbhāro tadadhimutto 5 tadadhipateyyo ’ti 6 - saññāvimokkhe paramedhimutto.

Tiṭṭhe nu so tattha anānuyāyī ti - Tiṭṭhe nū ti saṃsayapucchā vimatipucchā dveḷhakapucchā anekaṃsapucchā. evaṃ nu kho na nu kho kinnu kho kathannu kho ’ti - tiṭṭhe nu. Tatthā ti ākiñcaññāyatane. Anānuyāyī 7 ti anānuyāyī aviccamāno,8 avigacchamāno anantaradhāyamāno aparihāyamāno.9 Athavā arajjamāno adussamāno amuyhamāno akilissamāno ’ti - tiṭṭhe nu so tattha anānuyāyī. 10

Tenāha so brāhmaṇo: “Sabbesu kāmesu yo vītarāgo (iccāyasmā upasīvo) ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññaṃ, saññāvimokkhe paramedhimutto tiṭṭhe nu so tattha anānuyāyī ”ti.

6-4

Sabbesu kāmesu yo vītarāgo (upasīvāti bhagavā) ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññaṃ, saññāvimokkhe paramedhimutto11 tiṭṭheyya so tattha anānuyāyī.

Sabbesu kāmesu so vītarāgo ti - Sabbesū ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ ‘sabbesū ’ti. Kāmesū ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. –pe–. Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Sabbesu kāmesu yo vītarāgo ti sabbesu kāmesu yo vītarāgo –pe– paṭinissaṭṭharāgo vikkhambhanato ’ti 12 - sabbesu kāmesu yo vītarāgo.

1 tāsaṃ saññāsamāpattīnaṃ - Ma, Syā; 8 yāvatā saññā tāsaṃ samāpattinaṃ - PTS. avedhamāno - Syā, PTS, evamuparipi. 2 9 visiṭṭho - PTS. aparihiyamāno - Syā, evamuparipi. 3 vimokkhā aggā ca seṭṭhā ca viseṭṭhā ca pāmokkhā ca uttamā ca pavarā ca - Syā. 4 tadadhimutto - itipāṭho Ma, Syā potthakesu dissate; tadādhimutto - PTS. 5 10 tadadhimutto - itipāṭho Syā potthake na dissate. akiliyamānoti - Syā, evamuparipi. 6 11 tadādhipateyyoti - Syā. paramevimutto - Va, Vi. 7 12 anānuvāyi - Katthaci. vikkhambhitarāgoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

Đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất: sự giải-thoát-do-tưởng nói đến bảy sự chứng đắc do tưởng. 1 Liên quan đến các sự chứng đắc do tưởng, trong số đó, sự giải thoát với sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ là cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, và cao quý. Với sự giải thoát thiên về cảnh giới cao nhất, cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý, vị ấy đã thiên về (Vô Sở Hữu Xứ), đã thiên về nơi ấy, [đã thiên về nó,] đã đi theo nó, đã phát triển theo nó, đã xem trọng nó, đã uốn cong theo nó, đã chiều theo nó, đã xuôi theo nó, đã hướng đến nó, đã xem nó là chủ đạo; - ‘đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất’ là như thế.

Phải chăng vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa? - Phải chăng vị ấy có thể trụ lại: Các cụm từ ‘evannu kho,’ ‘na nu kho,’ ‘kinnu kho,’ ‘kathannu kho’ là câu hỏi do ngờ vực, câu hỏi do nhầm lẫn, câu hỏi vì lưỡng lự, câu hỏi do không dứt khoát; - ‘phải chăng vị ấy có thể trụ lại’ là như thế. Ở nơi ấy: ở Vô Sở Hữu Xứ. Không đi tiếp nữa: không đi tiếp nữa là không rời ra, không rời đi, không bị biến mất, không bị suy giảm. Hoặc là, không bị luyến ái, không bị sân hận, không bị si mê, không bị ô nhiễm; - ‘phải chăng vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa?’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Upasīva nói rằng:): “Vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục, đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác, đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất, phải chăng vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa?”

6-4

(Đức Thế Tôn nói: "Này Upasīva,) vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục, đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác, đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất, vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa."

Vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục - Ở tất cả: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, từ 'sabbesu' này là lối nói của sự bao gồm. Ở các dục - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục: là vị nào có sự luyến ái đã được xa lìa, –nt– có sự luyến ái đã được buông bỏ ở tất cả các dục bởi sự đè nén; - 'vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục' là như thế.

1 Bảy sự chứng đắc do tưởng (sattasaññāsamāpattiyo): là sự chứng đắc bốn tầng thiền Sắc Giới và ba tầng thiền đầu thuộc Vô Sắc Giới (ND).

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

Upasīvāti bhagavā ti - Upasīvā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - upasīvāti bhagavā.

Ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññan ti heṭṭhimā cha samāpattiyo hitvā cajitvā 1 pariccajitvā atikkamitvā samatikkamitvā vītivattitvā ākiñcaññāyatanasamāpattiṃ nissito assito allīno upagato samupagato ajjhosito adhimutto 'ti - ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññaṃ.

Saññāvimokkhe paramedhimutto ti saññāvimokkhā vuccanti sattasaññā- samāpattiyo, yāvatā saññāsamāpattī tāsaṃ 2 ākiñcaññāyatanasamāpattivimokkho aggo ca seṭṭho ca viseṭṭho ca pāmokkho ca uttamo ca pavaro ca, 3 parame agge seṭṭhe viseṭṭhe pāmokkhe uttame pavare adhimuttivimokkhenādhimutto 4 tatrādhimutto tadadhimutto –pe– tadadhipateyyo 'ti 5 - saññāvimokkhe paramedhimutto.

Tiṭṭheyya so tattha anānuyāyī ti - Tiṭṭheyyā ti tiṭṭheyya saṭṭhikappa- sahassāni. 6 Tatthā ti ākiñcaññāyatane. Anānuyāyī ti anānuyāyī aviccamāno7 avigacchamāno8 anantaradhāyamāno aparihāyamāno.9 Athavā arajjamāno adussamāno amuyhamāno akilissamāno 'ti 10 - tiṭṭheyya so tattha anānuyāyī.

Tenāha bhagavā: "Sabbesu kāmesu yo vītarāgo (upasīvāti bhagavā) ākiñcaññaṃ nissito hitvamaññaṃ, saññāvimokkhe paramedhimutto tiṭṭheyya so tattha anānuyāyī "ti.

1 vajjetvā - Syā. 2 7 tāsaṃ saññāsamāpattīnaṃ - Ma, Syā. avedhamāno - Syā. 3 vimokkhā aggā ca seṭṭhā ca viseṭṭhā ca pāmokkhā ca uttamā ca pavarā ca - Syā. 4 8 adhimuttivimokkhena adhimutto - Ma, Syā. adhigacchamāno - Va, Vi. 5 9 tadādhipateyyoti - Syā. aparihiyamāno - Syā. 6 10 saṭṭhīkappasahassāni - Syā. akiliyamānoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

Đức Thế Tôn nói: Này Upasīva - Upasīva: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la- môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Upasīva' là như thế.

Đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ, sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác: sau khi từ bỏ, sau khi phế bỏ, sau khi buông bỏ, sau khi vượt quá, sau khi vượt qua hẳn, sau khi vượt qua khỏi sáu sự chứng đắc ở bên dưới, đã nương tựa, đã nương nhờ, đã bám vào, đã đến gần, đã tiến vào, đã bám chặt, đã hướng đến sự chứng đắc về Vô Sở Hữu Xứ; - 'đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác' là như thế.

Đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất: sự giải-thoát-do-tưởng nói đến bảy sự chứng đắc do tưởng. Liên quan đến các sự chứng đắc do tưởng, trong số đó, sự giải thoát với sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ là cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, và cao quý. Với sự giải thoát thiên về cảnh giới cao nhất, cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý, vị ấy đã thiên về (Vô Sở Hữu Xứ), đã thiên về nơi ấy, đã thiên về nó, –nt– đã xem nó là chủ đạo; - 'đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất' là như thế.

Vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa - Có thể trụ lại: có thể trụ lại 60 ngàn kiếp. Ở nơi ấy: ở Vô Sở Hữu Xứ. Không đi tiếp nữa: không đi tiếp nữa là không rời ra, không rời đi, không bị biến mất, không bị suy giảm. Hoặc là, không bị luyến ái, không bị sân hận, không bị si mê, không bị ô nhiễm; - 'vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Upasīva,) vị nào đã xa lìa sự luyến ái ở tất cả các dục, đã nương tựa vào Vô Sở Hữu Xứ sau khi từ bỏ pháp (chứng đắc) khác, đã hướng đến sự giải-thoát-do-tưởng cao nhất, vị ấy có thể trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa."

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

6-5

Tiṭṭhe ce so tattha anānuyāyī pūgampi vassānaṃ 1 samantacakkhu, tattheva so sītisiyā 2 vimutto cavetha 3 viññāṇaṃ tathāvidhassa.

Tiṭṭhe ce so tattha anānuyāyī ti sace so 4 tiṭṭheyya saṭṭhikappasahassāni. Tatthā ti ākiñcaññāyatane. Anānuyāyī ti anānuyāyī aviccamāno avigacchamāno anantaradhāyamāno aparihāyamāno. Athavā arajjamāno adussamāno amuyhamāno akilissamāno 'ti - tiṭṭhe ce so tattha anānuyāyī.

Pūgampi vassānaṃ samantacakkhū ti - Pūgampi vassānan ti pūgampi vassānaṃ bahūni vassāni bahūni vassasatāni bahūni vassasahassāni bahūni vassasatasahassāni bahūni kappāni bahūni kappasatāni bahūni kappasahassāni bahūni kappasatasahassāni. 5 Samantacakkhū ti samantacakkhu vuccati sabbaññutañāṇaṃ, –pe– tathāgato tena samantacakkhū 'ti - pūgampi vassānaṃ samantacakkhu.

Tattheva so sītisiyā vimutto cavetha viññāṇaṃ tathāvidhassā ti tattheva so sītībhāvamanuppatto nicco dhuvo sassato aviparināmadhammo sassatisamaṃ tatheva 6 tiṭṭheyya. Athavā tassa viññāṇaṃ caveyya ucchijjeyya nasseyya vinasseyya na bhaveyya 7 punabbhavapaṭisandhiviññāṇaṃ 8 nibbatteyya kāmadhātuyā vā rūpadhātuyā vā arūpadhātuyā vā 'ti ākiñcaññāyatanaṃ9 samāpannassa10 sassatañca ucchedañca pucchati. Udāhu tattheva anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyeyya. Athavā tassa viññāṇaṃ caveyya, puna paṭisandhiviññāṇaṃ nibbatteyya kāmadhātuyā vā rūpadhātuyā vā arūpadhātuyā vā 'ti ākiñcaññāyatanaṃ9 upapannassa11 parinibbānañca paṭisandhiñca pucchati.12 Tathāvidhassā ti tathāvidhassa tādisassa tassaṇṭhitassa13 tappakārassa tappaṭibhāgassa14 ākiñcaññāyatanaṃ15 upapannassā 'ti 16 - tattheva so sītisiyā vimutto cavetha viññāṇaṃ tathāvidhassa.

Tenāha so brāhmaṇo: "Tiṭṭhe ce so tattha anānuyāyī pūgampi vassānaṃ samantacakkhu, tattheva so sītisiyā vimutto cavetha viññāṇaṃ tathāvidhassā "ti.

1 9 pūgampi vassāni - Ma, Pa, Va, Vi, Pu. ākiñcaññāyatane - Syā. 2 10 tattheva hosīti - Pana; tattheva sāpītiyā - Va, Vi. uppannassa - Syā, PTS, Pana. 3 11 bhavetha - Syā; bhāvetha - Va, Vi. uppannassa - Syā, PTS. 4 12 tiṭṭhe ce soti sace so - Syā. vuccati - Pana. 5 bahunnaṃ vassānaṃ bahunnaṃ vassasatānaṃ bahunnaṃ vassasahassānaṃ bahunnaṃ vassasatasahassānaṃ bahunnaṃ kappasatānaṃ bahunnaṃ kappasahassānaṃ bahunnaṃ 13 kappasatasahassānaṃ - Syā. taṃsaṇṭhitassa - PTS; 6 tattheva - Syā, PTS. tassatthitassa - Pana. 7 14 na bhaveyyā ti - Ma; tappaṭibhānassa - Pana. 15 na caveyya - Pa, Va, Vi, Ka. ākiñcaññāyatane - Syā. 8 16 na paṭisandhiviññāṇaṃ - Syā. uppannassāti - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

6-5

(Tôn giả Upasīva nói rằng:) "Nếu vị ấy trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa, thậm chí một số năm, thưa bậc Toàn Nhãn, ngay tại chỗ ấy, vị ấy có thể có sự mát mẻ, được giải thoát, có phải thức của vị thuộc hạng như thế ấy có thể diệt tắt?"

Nếu vị ấy trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa: Nếu vị ấy trụ lại 60 ngàn kiếp. Ở nơi ấy: ở Vô Sở Hữu Xứ. Không đi tiếp nữa: không đi tiếp nữa là không rời ra, không rời đi, không bị biến mất, không bị suy giảm. Hoặc là, không bị luyến ái, không bị sân hận, không bị si mê, không bị ô nhiễm; - 'nếu vị ấy trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa' là như thế.

Thậm chí một số năm, thưa bậc Toàn Nhãn - Thậm chí một số năm: thậm chí một số năm là nhiều năm, nhiều trăm năm, nhiều ngàn năm, nhiều trăm ngàn năm, nhiều kiếp, nhiều trăm kiếp, nhiều ngàn kiếp, nhiều trăm ngàn kiếp. Thưa bậc Toàn Nhãn: Toàn nhãn nói đến trí Toàn Giác. –nt– vì thế đức Như Lai là bậc Toàn Nhãn; - 'thậm chí một số năm, thưa bậc Toàn Nhãn' là như thế.

Ngay tại chỗ ấy, vị ấy có thể có sự mát mẻ, được giải thoát, có phải thức của vị thuộc hạng như thế ấy có thể diệt tắt? - Là hỏi về trạng thái thường còn và đoạn diệt của vị đã

đạt đến Vô Sở Hữu Xứ rằng: “Ngay tại nơi ấy, vị ấy có thể đạt được trạng thái mát mẻ, (trở thành) thường còn, bền vững, trường tồn, không có bản chất biến đổi, có thể trụ lại một cách vĩnh cửu y như thế ấy, hay là thức của vị ấy có thể diệt tắt, có thể bị đứt lìa, có thể bị hư hoại, có thể bị tiêu hoại, có thể không hiện hữu, rồi thức nối liền tái sanh cho sự hiện hữu lần nữa có thể hạ sanh ở dục giới, hoặc ở sắc giới, hoặc ở vô sắc giới?” Hoặc là, hỏi về sự viên tịch Niết Bàn và sự nối liền tái sanh của vị đã sanh lên Vô Sở Hữu Xứ rằng: “Ngay tại nơi ấy, vị ấy có thể viên tịch Niết Bản ở cảnh giới Niết Bàn không còn dư sót, hay là thức của vị ấy có thể diệt tắt, rồi thức nối liền tái sanh có thể hạ sanh tiếp tục ở dục giới, hoặc ở sắc giới, hoặc ở vô sắc giới?” Của vị thuộc hạng như thế ấy: Của vị thuộc hạng như thế ấy là của vị giống như thế ấy, của vị được tồn tại thế ấy, của vị có kiểu cách ấy, của vị có biểu hiện ấy, của vị đã sanh lên Vô Sở Hữu Xứ; - ‘ngay tại chỗ ấy, vị ấy có thể có sự mát mẻ, được giải thoát, có phải thức của vị thuộc hạng như thế ấy có thể diệt tắt?’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Upasīva nói rằng:) “Nếu vị ấy trụ lại ở nơi ấy, không đi tiếp nữa, thậm chí một số năm, thưa bậc Toàn Nhãn, ngay tại chỗ ấy, vị ấy có thể có sự mát mẻ, được giải thoát, có phải thức của vị thuộc hạng như thế ấy có thể diệt tắt?”

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

6-6

Acci 1 yathā vātavegena khittā 2 (upasīvāti bhagavā) atthaṃ paleti na upeti saṅkhaṃ evaṃ munī 3 nāmakāyā vimutto atthaṃ paleti na upeti saṅkhaṃ.

Acci yathā vātavegena khittā ti 4 - Acci vuccati jālasikhā. Vātā ti puratthimā vātā, pacchimā vātā, uttarā vātā, dakkhiṇā vātā, sarajā vātā, arajā vātā, 5 sītā vātā, uṇhā vātā, parittā vātā, adhimattā vātā, kāḷavātā, 6 verambhavātā, pakkhavātā, supaṇṇavātā, tālapaṇṇavātā, vidhūpanavātā. Vātavegena khittā ti vātavegena khittā ukkhittā nunnā panunnā 7 khambhitā vikkhambhitā ’ti 8 - acci yathā vātavegena khittā. Upasīvāti bhagavā ti - Upasīvā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti – upasīvāti bhagavā.

Atthaṃ paleti na upeti saṅkhan ti - Atthaṃ paletī ti atthaṃ paleti, atthaṃ gameti, atthaṃ gacchati, nirujjhati, vūpasamati, 9 paṭippassambhati. Na upeti saṅkhan ti 10 saṅkhaṃ na upeti, uddesaṃ na upeti, gaṇanaṃ na upeti, paṇṇattiṃ 11 na upeti, puratthimaṃ vā disaṃ gato, 12 pacchimaṃ vā disaṃ gato, uttaraṃ vā disaṃ gato, dakkhiṇaṃ vā disaṃ gato, uddhaṃ vā gato, adho vā gato, tiriyaṃ vā gato, vidisaṃ vā gatoti so hetu natthi, paccayo natthi, kāraṇaṃ natthi yena saṅkhaṃ gaccheyyā 13 ’ti - atthaṃ paleti na upeti saṅkhaṃ.

Evaṃ munī nāmakāyā vimutto ti - Evan ti opammasampaṭipādanaṃ. Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ, –pe– saṅgajālamaticca so muni. Nāmakāyā vimutto ti so muni pakatiyā pubbeva rūpakāyā vimutto, 14 tadaṅgasamatikkamā vikkhambhanappahānena 15 pahīno, tassa munino bhavantaṃ āgamma cattāro ariyamaggā paṭiladdhā honti,

catunnaṃ ariyamaggānaṃ paṭiladdhattā16 nāmakāyo ca rūpakāyo ca pariññātā honti, nāmakāyassa ca rūpakāyassa ca pariññātattā nāmakāyā ca rūpakāyā ca mutto vimutto suvimutto accantaṃ anupādāvimokkhenā 'ti 17 - evaṃ munī nāmākāyā vimutto.

1 accī - PTS. 2 khittaṃ - Syā; khitto - PTS. 3 muni - Syā, evamuparipi. 4 khittanti - Syā. 5 aparajā vātā - Syā; asarajāvātā - Pana. 6 kāḷavātā - itisaddo Ma, Syā potthakesu na dissate; kālavātā - PTS. 7 nunnā paṇunnā - Ma; nuṇṇā panuṇṇā - PTS. 8 khittaṃ ukkhittaṃ nunnaṃ panunnaṃ khambhitaṃ vikkhambhitanti - Syā. 9 vūpasammati - PTS. 10 16 upeti saṅkhanti amukaṃ nāma disaṃ gatoti - Syā. paṭiladdhatā - PTS. 11 17 paññattiṃ - PTS. accantaanupādāvimokkhenāti - Ma, PTS; 12 gatā - Ma, PTS, evamuparipi. accantavimokkhenāti - Syā. 13 puratthimaṃ vā disaṃ gato, ... yena saṅkhaṃ gaccheyya - itipāṭho Syā potthake na dissate. 14 pubbe nāmakāyā vimutto ca rūpakāyā vimutto ca - Syā. 15 tadaṅgaṃ samatikkamā vikkhambhanappahānena - Ma; tadaṅgasamatikkamavikkhambhanappahānena - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

6-6

(Đức Thế Tôn nói: "Này Upasīva,) giống như ngọn lửa đã bị dập tắt bởi lực đẩy của làn gió, thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng; tương tự như vậy, vị hiền trí đã được giải thoát khỏi danh thân 1 thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng."

Giống như ngọn lửa đã bị dập tắt bởi lực đẩy của làn gió - Ngọn lửa: nói đến chóp đỉnh của ngọn lửa. Làn gió: gió hướng đông, gió hướng tây, gió hướng bắc, gió hướng nam, gió có bụi, gió không có bụi, gió mát, gió nóng, gió ít, gió nhiều, hắc phong, gió ở thượng tầng khí quyển, gió do cánh chim, gió của loài linh điểu, gió do lá thốt-nốt, gió từ cây quạt. Đã bị dập tắt bởi lực đẩy của làn gió: đã bị dập tắt, đã bị hất tung, đã bị dời đi, đã bị dẹp đi, đã bị đè nén, đã bị áp chế bởi lực đẩy của làn gió; - 'giống như ngọn lửa đã bị dập tắt bởi lực đẩy của làn gió' là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Upasīva - Upasīva: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Upasīva' là như thế.

Thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng - Đi đến sự chấm dứt: đi đến sự chấm dứt là đi đến sự biến mất, di chuyển đến sự biến mất, được diệt tận, được vắng lặng, được tịch tịnh. Không đạt đến danh xưng: (gió) không đạt đến danh xưng, không đạt đến sự chỉ định, không đạt đến sự tính toán, không đạt đến sự quy định rằng: "Gió thổi theo hướng đông, hoặc gió thổi theo hướng tây, hoặc gió thổi theo hướng bắc, hoặc gió thổi theo hướng nam, hoặc gió thổi lên, hoặc gió thổi xuống, hoặc gió thổi ngang, hoặc gió thổi theo hướng phụ;" không có nhân, không có duyên, không có lý do, mà bởi điều ấy gió có thể đi đến danh xưng; - 'thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng' là như thế.

Tương tự như vậy, vị hiền trí đã được giải thoát khỏi danh thân - Tương tự như vậy: là phương thức của sự so sánh. Vị hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí. Đã được giải

thoát khỏi danh thân: vị hiền trí ấy đã được giải thoát khỏi sắc thân 2 một cách bình thường ngay trước đó, đã được dứt bỏ do việc vượt qua một cách tạm thời bằng sự dứt bỏ bởi sự đè nén. Vị hiền trí ấy, nhờ vào đức Thế Tôn, đã đạt được bốn Thánh Đạo; do trạng thái đã đạt được bốn Thánh Đạo, danh thân và sắc thân được biết toàn diện; do trạng thái đã biết toàn diện về danh thân và sắc thân, (vị ấy) được tự do, được giải thoát, được giải thoát tốt đẹp khỏi danh thân và sắc thân bằng việc giải thoát khỏi chấp thủ một cách tuyệt đối; - 'tương tự như vậy, vị hiền trí đã được giải thoát khỏi danh thân' là như thế.

1

Danh thân (nāmakāya): tập hợp các yếu tố thuộc về tâm (ND).

2

Sắc thân (rūpakāya): tập hợp các yếu tố thuộc về sắc (ND).

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

Atthaṃ paleti na upeti saṅkhan ti - Atthaṃ paletī ti anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyati. Na upeti saṅkhan ti anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbuto 1 saṅkhaṃ na upeti, uddesaṃ na upeti, gaṇanaṃ na upeti, paṇṇattiṃ na upeti, khattiyoti vā brāhmaṇoti vā vessoti vā suddoti vā gahaṭṭhoti vā pabbajitoti vā devoti vā manussoti vā rūpīti vā arūpīti vā saññīti vā asaññīti vā nevasaññīnāsaññīti vā so hetu natthi, paccayo natthi, kāraṇaṃ natthi, yena saṅkhaṃ gaccheyyā 'ti - atthaṃ paleti na upeti saṅkhaṃ.

Tenāha bhagavā: "Acci yathā vātavegena khittā (upasīvāti bhagavā) atthaṃ paleti na upeti saṅkhaṃ, evaṃ munī nāmakāyā vimutto atthaṃ paleti na upeti saṅkhan "ti.

6-7

Atthaṃ gato so uda vā so natthi udāhu ve sassatiyā arogo, taṃ me munī 2 sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo.

Atthaṃ gato so uda vā so natthī ti so atthaṃ gato udāhu natthi, 3 so niruddho ucchinno vinaṭṭho 'ti - atthaṃ gato so uda vā so natthi.

Udāhu ve sassatiyā arogo ti udāhu nicco dhuvo sassato aviparināmadhammo4 sassatisamaṃ tatheva5 tiṭṭheyyā 'ti - udāhu ve sassatiyā arogo.

Taṃ me munī sādhu viyākarohī ti - Tan ti yaṃ pucchāmi, yaṃ yācāmi, yaṃ ajjhesāmi, yaṃ pasādemi. Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ, –pe– saṅgajālamaticca so muni. Sādhu viyākarohī ti sādhu ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti - taṃ me munī sādhu viyākarohi.

1 anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbuto na upeti saṅkhanti - Syā. 2 4 muni - PTS, evamuparipi. aviparinṇāmadhammo - Ma, Syā, PTS. 3 5 udāhu so natthi - Syā, PTS. tattheva - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

Thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng - Thời đi đến sự chấm dứt: là viên tịch Niết Bàn ở cảnh giới Niết Bàn không còn dư sót. Không đạt đến danh xưng: Vị đã viên tịch Niết Bàn ở cảnh giới Niết Bàn không còn dư sót thì không đạt đến danh xưng, không đạt đến sự chỉ định, không đạt đến sự tính toán, không đạt đến sự quy định là: 'Sát-đế-lỵ,' hay 'Bà-la-môn,' hay 'Thương buôn,' hay 'Nô lệ,' hay 'Tại gia,' hay 'Xuất gia,' hay 'Thiên nhân,' hay 'Loài người,' hay 'Người hữu sắc,' hay 'Người vô sắc,' hay 'Người hữu tưởng,' hay 'Người vô tưởng,' hay 'Người phi tưởng phi phi tưởng;' không có nhân, không có duyên, không có lý do, mà bởi điều ấy vị ấy có thể đi đến danh xưng; - 'thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Upasīva,) giống như ngọn lửa đã bị dập tắt bởi lực đẩy của làn gió, thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng; tương tự như vậy, vị hiền trí đã được giải thoát khỏi danh thân thời đi đến sự chấm dứt, không đạt đến danh xưng."

6-7

"Có phải vị ấy đi đến sự chấm dứt hay vị ấy không có (hiện hữu), hay là vị ấy thật sự ở vào trạng thái trường tồn, vô bệnh? Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho con, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể."

Có phải vị ấy đi đến sự chấm dứt hay vị ấy không có (hiện hữu): vị ấy đi đến sự chấm dứt hay là không có hiện hữu, vị ấy đã được tịch diệt, đã được đoạn diệt, đã được hoại diệt; - 'có phải vị ấy đi đến sự chấm dứt hay vị ấy không có (hiện hữu)' là như thế.

Hay là vị ấy thật sự ở vào trạng thái trường tồn, vô bệnh: Hay là vị ấy thường còn, bền vững, trường tồn, không có bản chất biến đổi, có thể trụ lại một cách vĩnh cửu y như thế ấy; - 'hay là vị ấy thật sự ở vào trạng thái trường tồn, vô bệnh' là như thế.

Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho con - Điều ấy: là điều mà con hỏi, điều mà con yêu cầu, điều mà con thỉnh cầu, điều mà con đặt niềm tin. Bậc hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí. Xin Ngài hãy giảng rõ tường tận: xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ một cách tường tận; - 'xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho con' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

Tathā hi te vidito esa dhammo ti tathā hi te vidito tulito 1 tīrito vibhūto vibhāvito 2 esa dhammo 'ti - tathā hi te vidito esa dhammo.

Tenāha so brāhmaṇo: "Atthaṃ gato so uda vā so natthi udāhu ve sassatiyā arogo, taṃ me munī sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo "ti.

6-8

Atthaṃ gatassa na pamāṇamatthi (upasīvāti bhagavā) yena naṃ vajju 3 taṃ tassa natthi, sabbesu dhammesu samūhatesu samūhatā vādapathāpi sabbe.

Atthaṃ gatassa na pamāṇamatthī ti - Atthaṃ gatassā ti 4 anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbutassa rūpapamāṇaṃ natthi, vedanāpamāṇaṃ natthi, saññāpamāṇaṃ natthi, saṅkhārapamāṇaṃ natthi, viññāṇapamāṇaṃ natthi. Natthi na santi na saṃvijjati 5 nūpalabbhati6 pahīnaṃ samucchinnaṃ vūpasantaṃ paṭippassaddhaṃ abhabbuppattikaṃ ñāṇagginā daḍḍhan ’ti - atthaṃ gatassa na pamāṇamatthi. Upasīvāti bhagavā ti - Upasīvā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti – upasīvāti bhagavā.

Yena naṃ vajju taṃ tassa natthī ti yena rāgena7 vadeyyuṃ, yena dosena vadeyyuṃ, yena mohena vadeyyuṃ, yena mānena vadeyyuṃ, yāya diṭṭhiyā vadeyyuṃ, yena uddhaccena vadeyyuṃ, yāya vicikicchāya vadeyyuṃ, yehi anusayehi vadeyyuṃ, rattoti vā duṭṭhoti vā mūḷhoti vā vinibaddhoti8 vā parāmaṭṭhoti vā vikkhepagatoti vā aniṭṭhaṅgatoti vā thāmagatoti vā te abhisaṅkhārā pahīnā, abhisaṅkhārānaṃ pahīnattā gatiyā yena vadeyyuṃ9 nerayikoti vā tiracchānayonikoti vā pettivisayikoti10 vā manussoti vā devoti vā rūpīti vā arūpīti vā saññīti vā asaññīti vā nevasaññīnāsaññīti vā so hetu natthi, paccayo natthi, kāraṇaṃ natthi, yena vadeyyuṃ katheyyuṃ bhaṇeyyuṃ dīpeyyuṃ vohareyyun ’ti - yena naṃ vajju taṃ tassa natthi.

1 6 vidito ñāto tulito - Syā. nupalabbhati - Ma; 2 vibhāvito vibhūto - Syā. na upalabbhati - Syā. 3 7 vajjuṃ - Ma, evamuparipi. yena taṃ rāgena - Ma. 4 8 atthaṅgatassa - Ma, Syā. vinibandhoti - Syā. 5 9 viññāṇapamāṇaṃ natthi, na atthi na saṃvijjati - Ma; yena taṃ vadeyyuṃ - Ma. 10 viññāṇapamāṇaṃ natthi na saṃvijjati - Syā. pittivisayikoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

Bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể: bởi vì pháp này đã được biết, đã được cân nhắc, đã được xác định, đã được rõ rệt, đã được minh định bởi Ngài đúng theo bản thể; - ‘bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Có phải vị ấy đi đến sự chấm dứt hay vị ấy không có (hiện hữu), hay là vị ấy thật sự ở vào trạng thái trường tồn, vô bệnh? Thưa bậc hiền trí, xin Ngài hãy giảng rõ tường tận điều ấy cho con, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.”

6-8

(Đức Thế Tôn nói: “Này Upasīva,) đối với vị đã đi đến sự chấm dứt, thì không có sự ước lượng. Với điều nào người ta có thể nói về vị ấy, thì điều ấy không còn có đối với vị ấy. Khi tất cả các pháp đã được bứng lên hoàn toàn, ngay cả nền tảng của lời nói cũng được bứng lên hoàn toàn.”

Đối với vị đã đi đến sự chấm dứt, thì không có sự ước lượng - Đối với vị đã đi đến sự chấm dứt: Đối với vị đã viên tịch Niết Bàn ở cảnh giới Niết Bàn không còn dư sót, sự ước lượng về sắc là không có, sự ước lượng về thọ là không có, sự ước lượng về tưởng là không có, sự ước lượng về các sự tạo tác là không có, sự ước lượng về thức là không có. Không có là không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được

trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - 'đối với vị đã đi đến sự chấm dứt, thì không có sự ước lượng' là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Upasīva - Upasīva: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Upasīva' là như thế.

Với điều nào người ta có thể nói về vị ấy, thì điều ấy không còn có đối với vị ấy: với sự luyến ái nào người ta có thể nói, với sự sân hận nào người ta có thể nói, với sự si mê nào người ta có thể nói, với sự ngã mạn nào người ta có thể nói, với tà kiến nào người ta có thể nói, với sự phóng dật nào người ta có thể nói, với hoài nghi nào người ta có thể nói, với các pháp tiềm ẩn nào mà người ta có thể nói (về vị ấy) rằng: 'Kẻ bị luyến ái,' hoặc 'Kẻ bị sân hận,' hoặc 'Kẻ bị si mê,' hoặc 'Kẻ bị trói buộc,' hoặc 'Kẻ bị bám víu,' hoặc 'Kẻ bị tán loạn,' hoặc 'Kẻ không dứt khoát,' hoặc 'Kẻ cứng cỏi,' các pháp tạo tác ấy đã được dứt bỏ. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với các pháp tạo tác, với cảnh giới tái sanh nào người ta có thể nói (về vị ấy) là: 'Người địa ngục,' hoặc 'Loài thú,' hoặc 'Thân phận ngạ quỷ,' hoặc 'Loài người,' hoặc 'Thiên nhân,' hoặc 'Người hữu sắc,' hoặc 'Người vô sắc,' hoặc 'Người hữu tưởng,' hoặc 'Người vô tưởng,' hoặc 'Người phi tưởng phi phi tưởng;' không có nhân, không có duyên, không có lý do, mà bởi điều ấy người ta có thể nói, có thể thuyết, có thể phát ngôn, có thể giảng giải, có thể diễn tả (về vị ấy); - 'với điều nào người ta có thể nói về vị ấy, thì điều ấy không còn có đối với vị ấy' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Upasīvasuttaniddeso

Sabbesu dhammesu samūhatesū ti sabbesu dhammesu sabbesu khandhesu sabbesu āyatanesu sabbesu dhātusu 1 sabbāsu gatisu sabbāsu upapattisu sabbāsu paṭisandhisu 2 sabbesu bhavesu sabbesu saṃsāresu sabbesu vaṭṭesu ūhatesu samūhatesu uddhatesu samuddhatesu uppāṭitesu samuppāṭitesu 3 pahīnesu samucchinnesu vūpasantesu paṭippassaddhesu abhabbuppattikesu ñāṇagginā daḍḍhesū 'ti - sabbesu dhammesu samūhatesu.

Samūhatā vādapathāpi sabbe ti vādapathā vuccanti kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca, tassa vādā ca vādapathā ca adhivacanāni ca adhivacanapathā ca niruttī 4 ca niruttipathā ca paññattī5 ca paññattipathā ca ūhatā samūhatā uddhatā samuddhatā uppāṭitā samuppāṭitā6 pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā 'ti - samūhatā vādapathāpi sabbe.

Tenāha bhagavā: "Atthaṃ gatassa na pamāṇamatthi (upasīvāti bhagavā) yena naṃ vajju taṃ tassa natthi, sabbesu dhammesu samūhatesu samūhatā vādapathāpi sabbe "ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– pañjaliko namassamāno nisinno hoti: "Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī "ti.

Upasīvasuttaniddeso chaṭṭho.

1 sabbāsu, dhātūsu - Ma, Syā. 2 sabbāsu gatīsu sabbāsu upapattīsu sabbāsu paṭisandhīsu - Ma, Syā. 3 5 uppātitesu samuppātitesu - Syā. paññatti - Ma, Syā, PTS. 4 6

nirutti - Ma, Syā, PTS. uppātitā samuppātitā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Upasīva

Khi tất cả các pháp đã được bứng lên hoàn toàn: khi tất cả các pháp, khi tất cả các uẩn, khi tất cả các xứ, khi tất cả các giới, khi tất cả các cảnh giới tái sanh, khi tất cả các sự tái sanh, khi tất cả các sự nối liền tái sanh, khi tất cả các hữu, khi tất cả các sự luân hồi, khi tất cả các sự luân chuyển đã được bứng lên, đã được bứng lên hoàn toàn, đã được lấy lên, đã được lấy lên hoàn toàn, đã được nhổ lên, đã được nhổ lên hoàn toàn, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - 'khi tất cả các pháp đã được bứng lên hoàn toàn' là như thế.

Ngay cả nền tảng của lời nói cũng được bứng lên hoàn toàn: Nền tảng của lời nói đề cập đến các ô nhiễm, các uẩn, và các sự tạo tác. Đối với vị ấy, thì lời nói, nền tảng của lời nói, sự diễn đạt, nền tảng của sự diễn đạt, sự mô tả, nền tảng của sự mô tả, sự quy định, nền tảng của sự quy định đã được bứng lên, đã được bứng lên hoàn toàn, đã được lấy lên, đã được lấy lên hoàn toàn, đã được nhổ lên, đã được nhổ lên hoàn toàn, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - 'ngay cả nền tảng của lời nói cũng được bứng lên hoàn toàn' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Upasīva,) đối với vị đã đi đến sự chấm dứt, thì không có sự ước lượng. Với điều nào người ta có thể nói về vị ấy, thì điều ấy không còn có đối với vị ấy. Khi tất cả các pháp đã được bứng lên hoàn toàn, ngay cả nền tảng của lời nói cũng được bứng lên hoàn toàn."

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– (vị ấy) đã ngồi xuống, chắp tay lên, cúi lạy đức Thế Tôn (nói rằng): "Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử."

Diễn Giải Kinh Upasīva là thứ sáu.

7. NANDASUTTANIDDESO

7-1

Santi loke munayo (iccāyasmā nando) janā vadanti tayidaṃ kathaṃsu, ñāṇūpapannaṃ no muniṃ vadanti 1 udāhu ve jīvitenūpapannaṃ. 2

Santi loke munayo ti - Santī ti santi saṃvijjanti atthi upalabbhanti. Loke ti apāyaloke –pe– āyatanaloke. Munayo ti muninmāmakā ājīvakā nigaṇṭhā 3 jaṭilā tāpasā 'ti - santi loke munayo. Iccāyasmā nando ti - Iccā ti padasandhi –pe– Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– Nando ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo 'ti – iccāyasmā nando.

Janā vadanti tayidaṃ kathaṃsū ti - Janā ti khattiyā ca brāhmaṇā ca vessā ca suddā ca gahaṭṭhā ca pabbajitā ca devā ca manussā ca. Vadantī ti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Tayidaṃ kathaṃsū ti saṃsayapucchā vimatipucchā dveḷhapucchā anekaṃsapucchā, evannu kho na nu kho kinnu kho kathannu kho 'ti - janā vadanti tayidaṃ kathaṃsu.

Ñāṇūpapannaṃ no muniṃ vadantī ti aṭṭhasamāpattiñāṇena vā pañcābhiññāñāṇena vā upetaṃ samupetaṃ upagataṃ samupagataṃ upapannaṃ sampannaṃ 4 samannāgataṃ muniṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī ’ti - ñāṇūpapannaṃ no muniṃ vadanti.

Udāhu ve jīvitenūpapannan ti udāhu anekavidhalūkhajīvitānuyogena 5 upetaṃ samupetaṃ upagataṃ samupagataṃ upapannaṃ sampannaṃ samannāgataṃ muniṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī ’ti - udāhu ve jīvitenūpapannaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Santi loke munayo (iccāyasmā nando) janā vadanti tayidaṃ kathaṃsu, ñāṇūpapannaṃ no muniṃ vadanti udāhu ve jīvitenūpapannan ”ti.

1 muni no vadanti - Ma, Syā; muniṃ no vadanti - Sa, evamuparipi.

2 jīvikenūpapannaṃ - Syā, evamuparipi.

3 nigganthā - Syā.

4 samupapannaṃ - Ma, Syā, evamuparipi.

5 anekavividhaatiparamadukkarakārikalūkhajīvitānuyogena - Ma, PTS;
anekavividhātiparamadukkarakārikalūkhajīvikānuyogena - Syā.

7. DIỄN GIẢI KINH NANDA

7-1

(Tôn giả Nanda nói rằng:) “‘Các bậc hiền trí hiện hữu ở thế gian,’ mọi người nói như thế; theo Ngài, điều này (có ý nghĩa) thế nào? Họ nói người đã thành tựu về trí là bậc hiền trí, hay là người đã thực sự thành tựu về lối sống?”

Các bậc hiền trí hiện hữu ở thế gian - Hiện hữu: hiện hữu là tìm thấy, có, tồn tại. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh –nt– ở thế gian của các xứ. Các bậc hiền trí: các đạo sĩ khổ hạnh, các đạo sĩ lõa thể, các đạo sĩ bện tóc, các đạo sĩ hành xác đều có tên gọi là hiền trí; - ‘các bậc hiền trí hiện hữu ở thế gian’ là như thế. Tôn giả Nanda nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, –nt– Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– . Nanda: là tên của vị Bà-la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Nanda nói rằng’ là như thế.

Mọi người nói như thế; theo Ngài, điều này (có ý nghĩa) thế nào? - Mọi người: các Sát-đế-ly, các Bà-la-môn, các thương buôn, các nô lệ, các người tại gia, các vị xuất gia, chư Thiên, và loài người. Nói: họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả. Theo Ngài, điều này (có ý nghĩa) thế nào? Các cụm từ ‘evannu kho,’ ‘na nu kho,’ ‘kinnu kho,’ ‘kathannu kho’ là câu hỏi do ngờ vực, câu hỏi do nhầm lẫn, câu hỏi vì lưỡng lự, câu hỏi do không dứt khoát; - ‘mọi người nói như thế; theo Ngài, điều này (có ý nghĩa) thế nào?’ là như thế.

Họ nói người đã thành tựu về trí là bậc hiền trí: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả người đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu trí của tám sự chứng đạt (về định) hoặc trí của năm thắng trí (thần thông); - ‘họ nói người đã thành tựu về trí là bậc hiền trí’ là như thế.

Hay là người đã thực sự thành tựu về lối sống? Hay là họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả người đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu sự chuyên cần ở cuộc sống khốn khó với nhiều cách thức; - 'hay là người đã thực sự thành tựu về lối sống?' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Nanda nói rằng:) "'Các bậc hiền trí hiện hữu ở thế gian,' mọi người nói như thế; theo Ngài, điều này (có ý nghĩa) thế nào? Họ nói người đã thành tựu về trí là bậc hiền trí, hay là người đã thực sự thành tựu về lối sống?"

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

7-2

Na diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇena munīdha nanda kusalā vadanti, visenikatvā anīghā 1 nirāsā caranti ye te munayoti brūmi.

Na diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇenā ti - Na diṭṭhiyā ti na diṭṭhasuddhiyā. Na sutiyā ti na sutasuddhiyā. Na ñāṇenā ti napi aṭṭhasamāpattiñāṇena, napi pañcābhiññāñāṇena, 2 napi micchāñāṇenā 'ti - na diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇena.

Munīdha nanda kusalā vadantī ti - Kusalā ti ye te khandhakusalā dhātukusalā āyatanakusalā paṭiccasamuppādakusalā satipaṭṭhānakusalā sammappadhānakusalā iddhipādakusalā indriyakusalā balakusalā bojjhaṅgakusalā maggakusalā phalakusalā nibbānakusalā, te kusalā 3 diṭṭhasuddhiyā vā sutasuddhiyā vā aṭṭhasamāpattiñāṇena vā pañcābhiññāñāṇena vā 4 micchāñāṇena vā diṭṭhena vā sutena vā 5 upetaṃ samupetaṃ upagataṃ samupagataṃ uppannaṃ sampannaṃ samannāgataṃ muniṃ na vadanti na kathenti na bhaṇanti na dīpayanti na voharantī 'ti - munīdha nanda kusalā vadanti.

Visenikatvā anīghā nirāsā caranti ye te munayoti brūmī ti - Senā vuccati mārasenā, kāyaduccaritaṃ mārasenā, vacīduccaritaṃ mārasenā, manoduccaritaṃ mārasenā, rāgo mārasenā, doso mārasenā, moho mārasenā, kodho mārasenā, upanāho – makkho – paḷāso – issā – macchariyaṃ – māyā – sāṭheyyaṃ – thambho – sārambho – māno – atimāno – mado – pamādo – sabbe kilesā – sabbe duccaritā – sabbe darathā – sabbe pariḷāhā – sabbe santāpā – sabbākusalābhisaṅkhārā mārasenā.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā:

1. "Kāmā te paṭhamā senā dutiyā arati 6 vuccati tatiyā khuppipāsā te catutthī taṇhā pavuccati.

2. Pañcamī 7 thīnamiddhaṃ te chaṭṭhā bhiru8 pavuccati sattamī vicikicchā te makkho thambho te aṭṭhamā.9

1 anighā - Syā, PTS, evamuparipi. 2 napi pañcābhiññāñāṇena - itipāṭho Syā, PTS potthakesu na dissate, evamuparipi. 3 te kusalā - itipāṭho Ma potthake na dissate. 4 pañcābhiññāñāṇena vā - itipāṭho Syā potthake na dissate. 5 diṭṭhena vā sutena vā - itipāṭho Syā potthake na dissate. 6 8 dutiyārati - Syā. chaṭṭhā bhīrū - Ma, Syā; chaṭṭhā

bhirū - PTS. 7 9 pañcamaṃ - Ma, Syā, Va, Vi. aṭṭhamo - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

7-2

“Không phải do thấy, không phải do nghe, không phải do trí, mà các bậc thiện xảo ở nơi đây gọi là bậc hiền trí. Những người nào sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm), sống không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng những người ấy là các bậc hiền trí.”

Không phải do thấy, không phải do nghe, không phải do trí - Không phải do thấy: không phải nhờ vào sự trong sạch do điều đã được thấy. Không phải do nghe: không phải nhờ vào sự trong sạch do điều đã được nghe. Không phải do trí: cũng không phải nhờ vào trí của tám sự chứng đạt (về định), cũng không phải nhờ vào trí của năm thắng trí (thần thông), cũng không phải nhờ vào tà trí; - ‘không phải do thấy, không phải do nghe, không phải do trí’ là như thế.

Mà các bậc thiện xảo ở nơi đây gọi là bậc hiền trí - Các bậc thiện xảo: là các bậc thiện xảo về uẩn, thiện xảo về giới, thiện xảo về xứ, thiện xảo về pháp tùy thuận sanh khởi, thiện xảo về sự thiết lập niệm, thiện xảo về chánh cần, thiện xảo về nền tảng của thần thông, thiện xảo về quyền, thiện xảo về lực, thiện xảo về giác chi, thiện xảo về Đạo, thiện xảo về Quả, thiện xảo về Niết Bàn, các bậc thiện xảo ấy không nói, không thuyết, không phát ngôn, không giảng giải, không diễn tả (rằng) người – đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, được đầy đủ, được hội đủ với sự trong sạch do điều đã được thấy, hoặc với sự trong sạch do điều đã được nghe, hoặc với trí của tám sự chứng đạt (về định), hoặc với trí của năm thắng trí (thần thông), hoặc với tà trí, hoặc với việc đã được thấy, hoặc với việc đã được nghe – là bậc hiền trí; - ‘mà các bậc thiện xảo ở nơi đây gọi là bậc hiền trí’ là như thế.

Những người nào sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm), sống không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng những người ấy là các bậc hiền trí - Đạo binh: nói đến đạo binh của Ma Vương, uế hạnh về thân là đạo binh của Ma Vương, uế hạnh về khẩu là đạo binh của Ma Vương, uế hạnh về ý là đạo binh của Ma Vương, luyến ái là đạo binh của Ma Vương, sân hận là đạo binh của Ma Vương, si mê là đạo binh của Ma Vương, giận dữ là đạo binh của Ma Vương, thù hằn – gièm pha – ác ý – ganh tỵ – bỏn xẻn – xảo trá – lừa gạt – bướng bỉnh – hung hăng – ngã mạn – cao ngạo – đam mê – xao lãng – tất cả ô nhiễm – tất cả uế hạnh – mọi sự lo lắng – mọi sự bực bội – mọi sự nóng nảy – tất cả các pháp tạo tác bất thiện là đạo binh của Ma Vương.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến:

1. Các dục là đạo binh thứ nhất của ngươi, thứ nhì nói đến sự không thích thú, thứ ba của ngươi là đói và khát, thứ tư gọi là tham ái.

2. Thứ năm của ngươi là dã dượi và buồn ngủ, thứ sáu gọi là sự khiếp đảm, thứ bảy của ngươi là hoài nghi, thứ tám của ngươi là gièm pha, bướng bỉnh.

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

3. Lābho siloko sakkāro micchāladdho ca yo yaso yo cattānaṃ samukkaṃse pare ca avajānati. 1

4. Esā namuci te 2 senā kaṇhassābhippahāriṇī na naṃ asūro jināti jetvā ca labhate sukhan ”ti. 3

Yato catuhi ariyamaggehi sabbā ca mārasenā, sabbe ca paṭisenikarā 4 kilesā jitā ca parājitā ca bhaggā 5 vippaluggā6 parammukhā, tena vuccanti7 visenikatvā. Anīghā ti rāgo nīgho, doso nīgho, moho nīgho, kodho nīgho, upanāho nīgho –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā nīghā. Yesaṃ ete nīghā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, te vuccati anīghā. Nirāsā ti āsā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Yesaṃ esā āsā taṇhā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, te vuccanti nirāsā. Ye ti arahanto khīṇāsavā.8 Visenikatvā anīghā nirāsā caranti ye te munayoti brūmī ti ye te viseniṃ katvā9 anīghā ca nirāsā ca caranti viharanti10 irīyanti vattenti pālenti yapenti yāpenti, te loke munayoti brūmi, ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - visenikatvā anīghā nirāsā caranti ye te munayoti brūmi.

Tenāha bhagavā: “Na diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇena munīdha nanda kusalā vadanti, viseni katvā anīghā nirāsā caranti ye te munayoti brūmī ”ti.

1 6 avajānāti - Ma, PTS. vippaluttā - Syā, PTS, Pana. 2 8 te namuci - Syā, PTS. te vuccanti nirāsā arahanto khīṇāsavā - Ma; 3 Sutta nipāta, Padhānasutta. te vuccanti nirāsā - Syā. 4 7 paṭisenikarā - itisaddo Syā potthake natthi; te vuccanti - Syā, PTS. 9 visenikatvā - PTS. ye te visenikatvāva - Ma; 5 pabhañjitā - Syā; ye te arahanto khīṇāsavā visenikatvā - Syā, PTS. 10 bhañjitā bhaggā - PTS. caranti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

3. Lợi lộc, sự nổi tiếng, sự trọng vọng, và danh vọng nào đã đạt được một cách sai trái, kẻ nào đề cao bản thân và khi dễ những người khác, –

4. – này Namuci, chúng là đạo binh của ngươi, là quân xung kích của Hắc Ám. Kẻ khiếp nhược không chiến thắng nó, và vị đã chiến thắng thì đạt được sự an lạc.

Khi nào tất cả các đạo binh của Ma Vương và tất cả các ô nhiễm có hành động đối kháng đã bị đánh bại và đã bị khuất phục, đã bị đổ vỡ, đã bị tan rã, không còn hiện diện nhờ vào bốn Thánh Đạo, vì thế, được gọi là ‘sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm).’ Không phiền muộn: Sự luyến ái là phiền muộn, sân hận là phiền muộn, si mê là phiền muộn, giận dữ là phiền muộn, thù hằn là phiền muộn, –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là phiền muộn. Đối với những người nào, các phiền muộn này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, những người ấy được gọi là không phiền muộn. Không mong cầu: Mong cầu nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với những người nào, các mong cầu tham ái ấy là đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể

sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, những người ấy được gọi là không mong cầu. Những người nào: là các bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Những người nào sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm), sống không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng những người ấy là các bậc hiền trí: Những người nào sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm), sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng, không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: "Những người ấy là 'các bậc hiền trí' ở thế gian;" - 'những người nào sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm), sống không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng những người ấy là các bậc hiền trí' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Không phải do thấy, không phải do nghe, không phải do trí, mà các bậc thiện xảo ở nơi đây gọi là bậc hiền trí. Những người nào sau khi tiêu diệt đạo binh (ô nhiễm), sống không phiền muộn, không mong cầu, Ta nói rằng những người ấy là các bậc hiền trí."

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

7-3

Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (iccāyasmā nando) diṭṭhena sutenāpi 1 vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ kaccissu 2 te bhagavā tattha yatā carantā 3 atāru 4 jātiñca jarañca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se ti - Ye kecī ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ 'ye kecī 'ti. Samaṇā ti ye keci ito bahiddhā pabbajjūpagatā 5 paribbājakasamāpannā. Brāhmaṇā ti ye keci bhovādikā 'ti - ye kecime samaṇabrāhmaṇā se. Iccāyasmā nando ti - Iccā ti padasandhi –pe–. Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– Nando ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo 'ti – iccāyasmā nando.

Diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhin ti diṭṭhenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Sutenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Diṭṭhena sutenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī 'ti - diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhiṃ.

Sīlabbatenāpi vadanti suddhin ti sīlenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Vatenapi 6 suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Sīlabbatenāpi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī 'ti - sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ.

Anekarūpena vadanti suddhin ti anekavidhavata7kotuhalamaṅgalena8 suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī ’ti - anekarūpena vadanti suddhiṃ.

1 diṭṭhassutenāpi - Ma; diṭṭhasutenāpi - Syā, PTS, Pa, Va, Vi, evamuparipi. 2 7 kiṃci su - Va, Vi. anekavidha - Ma; 3 yathā vadantā - Va, Vi, Ka. anekavidhavatta - Syā; 4 atādi - Va, Vi, Ka. anekavidhānavata - PTS, evamuparipi. 5 8 pabbajjupagatā - PTS. kotūhalamaṅgalena - Ma; 6 vattenapi - Syā, PTS. kutūhalamaṅgalena - Syā, PTS, Pana, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

7-3

(Tôn giả Nanda nói rằng:) “Bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức, có phải những vị ấy, thưa đức Thế Tôn, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy, họ đã vượt qua sanh và già, thưa Ngài? Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này.”

Bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào - Bất kể những vị nào: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, cụm từ ‘ye keci’ này là lối nói của sự bao gồm. Sa-môn: Bất cứ những người nào đã đi đến hạnh du sĩ, đã thành tựu hạnh du sĩ bên ngoài Giáo Pháp này. Bà-la-môn: Bất cứ những người nào xưng hô với từ ‘Ông;’ - ‘bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào’ là như thế. Tôn giả Nanda nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, –nt– Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– . Nanda: là tên của vị Bà- la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Nanda nói rằng’ là như thế.

Nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được thấy. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được nghe. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe; - ‘nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe’ là như thế.

Nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do giới. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do phận sự. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do giới và phận sự; - ‘nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự’ là như thế.

Nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do nhiều loại điềm báo hiệu tốt xấu; - 'nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

Kaccissu te bhagavā tattha yatā carantā ti - Kaccissū ti saṃsayapucchā vimatipucchā dveḷhakapucchā anekaṃsapucchā evannu kho na nu kho kinnu kho kathannu kho 'ti - kaccissu. Te ti diṭṭhigatikā. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ – pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - kaccissu te bhagavā. Tattha yatā carantā ti - Tatthā ti sakāya 1 diṭṭhiyā sakāya khantiyā sakāya ruciyā sakāya laddhiyā. Yatā ti yatā paṭiyatā guttā gopitā saṃvutā. 2 Carantā ti carantā viharantā 3 irīyantā vattentā pālentā yapentā yāpentā 'ti - kaccissu te bhagavā tattha yatā carantā.

Atāru4 jātiñca jarañca mārisā ti jātijarāmaraṇaṃ atariṃsu uttariṃsu patariṃsu samatikkamiṃsu vītivattiṃsu. Mārisā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ mārisā 'ti - atāru jātiñca jarañca mārisa.

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ti - Pucchāmi tan ti pucchāmi taṃ, yācāmi taṃ, ajjhesāmi taṃ, pasādemi taṃ, kathayassu5 me 'ti - pucchāmi taṃ. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ 'bhagavā 'ti. Brūhi metan ti brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti - pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: "Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (iccāyasmā nando) diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhiṃ, sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ, anekarūpena vadanti suddhiṃ, kaccissu te bhagavā tattha yatā carantā atāru jātiñca jarañca mārisa, pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan "ti.

7-4

Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (nandāti bhagavā) diṭṭhena sutenāpi6 vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ, kiñcāpi te tattha yatā caranti nātariṃsu jātijaranti brūmi.

Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se ti - Ye kecī ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ 'ye kecī 'ti. Samaṇā ti ye keci ito bahiddhā pabbajjūpagatā paribbājakasamāpannā. Brāhmaṇā ti ye keci bhovādikā 'ti - ye kecime samaṇabrāhmaṇā se. Nandāti bhagavā ti - Nandā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pr– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - nandāti bhagavā.

1 4 sakkāya - PTS, evamuparipi. atāruṃ - Pana. 2 5 yattā paṭiyattā guttā gopitā rakkhitā saṃvutā - Ma, PTS; kathassu - Syā. 6 yatā paṭiyatā gopitā rakkhitā saṃvutā - Syā. diṭṭhassutenāpi - Ma; 3 vicarantā - Syā, Pana. diṭṭhasutenāpi - Syā, PTS, Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

Có phải những vị ấy, thưa đức Thế Tôn, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy - Có phải: Các cụm từ 'evannu kho,' 'na nu kho,' 'kinnu kho,' 'kathannu kho' là câu hỏi do ngờ vực, câu hỏi do nhầm lẫn, câu hỏi vì lưỡng lự, câu hỏi do không dứt khoát; - 'có phải' là như thế. Những vị ấy: là những người theo tà kiến. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn; - 'có phải những vị ấy, thưa đức Thế Tôn' là như thế. Trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy - Ở nơi ấy: là ở quan điểm của mình, ở sự chấp nhận của mình, ở sự ưa thích của mình, ở quan niệm của mình. Kiềm chế: là đã kiềm chế, đã kiềm giữ, đã bảo vệ, đã gìn giữ, đã thu thúc. Trong khi sống: là trong khi thực hành, trong khi trú ngụ, trong khi sinh hoạt, trong khi vận hành, trong khi bảo hộ, trong khi nuôi dưỡng, trong khi bảo dưỡng; - 'có phải những vị ấy, thưa đức Thế Tôn, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy' là như thế.

Họ đã vượt qua sanh và già, thưa Ngài: Họ đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt khỏi, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi sanh–già–chết. Thưa Ngài: Từ 'mārisa' này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - 'họ đã vượt qua sanh và già, thưa Ngài' là như thế.

Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này - Con hỏi Ngài: Con hỏi Ngài, con yêu cầu Ngài, con thỉnh cầu Ngài, con đặt niềm tin ở Ngài, xin Ngài hãy thuyết giảng cho con; – 'con hỏi Ngài' là như thế. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - 'con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Nanda nói rằng:) "Bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức, có phải những vị ấy, thưa đức Thế Tôn, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy, họ đã vượt qua sanh và già, thưa Ngài? Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này."

7-4

(Đức Thế Tôn nói: "Này Nanda,) bất cứ những vị Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức, mặc dầu những vị ấy, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy, Ta nói rằng: 'Họ đã không vượt qua sanh và già.'"

Bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào - Bất kể những vị nào: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, cụm từ 'ye keci' này là lối nói của sự bao gồm. Sa-môn: Bất cứ những người nào đã đi đến hạnh du sĩ, đã thành tựu hạnh du sĩ bên ngoài Giáo Pháp này. Bà-la-môn: Bất cứ những người nào xưng hô với từ 'Ông;' - 'bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào' là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Nanda - Nanda: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà- la-môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' -

‘đức Thế Tôn nói: Này Nanda’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

Diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhin ti diṭṭhenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Sutenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Diṭṭhena sutenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī ’ti - diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhiṃ.

Sīlabbatenāpi vadanti suddhin ti sīlenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Vatenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Sīlabbatenāpi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti, dīpayanti voharantī ’ti - sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ.

Anekarūpena vadanti suddhin ti anekavidhavatakotūhalamaṅgalena 1 suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī ’ti - anekarūpena vadanti suddhiṃ.

Kiñcāpi te tattha yatā carantī ti - Kiñcāpī ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūri akkharasamavāyo byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatāpetaṃ 2 ‘kiñcāpī ’ti. Te ti diṭṭhigatikā. Tatthā ti sakāya diṭṭhiyā sakāya khantiyā sakāya ruciyā sakāya laddhiyā. Yatā ti yatā paṭiyatā3 guttā gopitā rakkhitā saṃvutā. Carantī ti caranti viharanti4 irīyanti vattenti pālenti yapenti yāpentī ’ti - kiñcāpi te tattha yatā caranti.

Nātariṃsu jātijaranti brūmī ti jātijarāmaraṇaṃ na tariṃsu, na uttariṃsu na patariṃsu, na samatikkamiṃsu, na vītivattiṃsu, jātijarāmaraṇā anikkhantā anissaṭā5 anatikkantā asamatikkantā avītivattā antojātijarāmaraṇe parivattenti, antosaṃsārapathe parivattenti, jātiyā anugatā, jarāya anusaṭā, byādhinā abhibhūtā, maraṇena abbhāhatā, atāṇā alenā asaraṇā asaraṇībhūtā ’ti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - nātariṃsu jātijaranti brūmi.

Tenāha bhagavā: “Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (nandāti bhagavā) diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ kiñcāpi te tattha yatā caranti nātariṃsu jātijaranti brūmī ”ti.

1 anekavidhakotūhalamaṅgalena - Ma; 3 anekavidhavattakutūhalamaṅgalena - Syā; yattā paṭiyattā - Ma, Va, Vi, Ka. 4 anekavidhānavatakutūhalamaṅgalena - PTS, evamuparipi. vicaranti - Syā, Pana. 2 5 padānupubbakametaṃ - Syā. anissaṭṭhā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

Nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự

hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được thấy. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được nghe. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe; - 'nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe' là như thế.

Nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do giới. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do phận sự. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do giới và phận sự; - 'nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự' là như thế.

Nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do nhiều loại điềm báo hiệu tốt xấu; - 'nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức' là như thế.

Mặc dầu những vị ấy, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy - Mặc dầu: Từ 'kiñcāpi' này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn. Những vị ấy: là những người theo tà kiến. Ở nơi ấy: là ở quan điểm của mình, ở sự chấp nhận của mình, ở sự ưa thích của mình, ở quan niệm của mình. Kiềm chế: là đã kiềm chế, đã kiềm giữ, đã bảo vệ, đã gìn giữ, đã hộ trì, đã thu thúc. Trong khi sống: là trong khi thực hành, trong khi trú ngụ, trong khi sinh hoạt, trong khi vận hành, trong khi bảo hộ, trong khi nuôi dưỡng, trong khi bảo dưỡng; - 'mặc dầu những vị ấy, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy' là như thế.

Ta nói rằng: Họ đã không vượt qua sanh và già: Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: "Họ đã không vượt qua, đã không vượt lên, đã không vượt khỏi, đã không vượt qua hẳn, đã không vượt qua khỏi sanh–già–chết; họ không đi ra ngoài, không rời ra, không vượt trội, không vượt qua, không vượt qua hẳn, không vượt qua khỏi sanh–già–chết; họ quay cuồng bên trong sanh–già–chết; họ quay cuồng bên trong con đường luân hồi; họ bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, không nơi nương tựa, không nơi trú ẩn, không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ;"- 'Ta nói rằng: Họ đã không vượt qua sanh và già' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Nanda,) bất cứ những vị Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do

nhiều hình thức, mặc dầu những vị ấy, trong khi sống kiềm chế ở nơi ấy, Ta nói rằng: 'Họ đã không vượt qua sanh và già.'"

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

7-5&6

Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (iccāyasmā nando) diṭṭhena sutenāpi 1 vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ.

Te ce munī brūsi anoghatiṇṇe atha ko carahi devamanussaloke, atāri jātiñca jarañca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se ti - Ye kecī ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ 'ye kecī 'ti. Samaṇā ti ye keci ito bahiddhā pabbajjūpagatā paribbājakasamāpannā. Brāhmaṇā ti ye keci bhovādikā 'ti - ye kecime samaṇabrāhmaṇā se. Iccāyasmā nando ti –pe–.

Diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhin ti diṭṭhenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Sutenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Diṭṭhena sutenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī 'ti - diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhiṃ.

Sīlabbatenāpi vadanti suddhin ti sīlenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Vatenapi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharanti. Sīlabbatenāpi suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti kathenti bhaṇanti dīpayanti voharan 'ti - sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ.

Anekarūpena vadanti suddhin ti anekavidhavatakotūhalamaṅgalena suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ vadanti, kathenti bhaṇanti dīpayanti voharantī 'ti - anekarūpena vadanti suddhiṃ.

1 diṭṭhassutenāpi - Ma; diṭṭhasutenāpi - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

7-5&6

(Tôn giả Nanda nói rằng:) "Bất cứ những vị Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức.

Thưa bậc hiền trí, nếu Ngài nói những vị ấy là không vượt qua dòng lũ, vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này."

Bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào - Bất kể những vị nào: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, cụm từ 'ye keci' này là lối nói của sự bao gồm. Sa-môn: Bất cứ những người nào đã đi đến hạnh du sĩ, đã thành tựu hạnh du sĩ bên ngoài Giáo Pháp này. Bà-la-môn: Bất cứ những người nào xưng hô với từ 'Ông;' - 'bất cứ những Sa-môn và Bà-la-môn nào' là như thế. Tôn giả Nanda nói rằng: –nt– .

Nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được thấy. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được nghe. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe; - 'nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe' là như thế.

Nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do giới. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do phận sự. Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do giới và phận sự; - 'nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự' là như thế.

Nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức: Họ nói, họ thuyết, họ phát ngôn, họ giảng giải, họ diễn tả rằng sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi là do nhiều loại điềm báo hiệu tốt xấu; - 'nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

Te ce munī brūsi anoghatiṇṇe ti - Te ce ti diṭṭhigatike. Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ, –pe– saṅgajālamaticca so muni. Brūsi anoghatiṇṇe ti kāmoghaṃ bhavoghaṃ diṭṭhoghaṃ avijjoghaṃ atiṇṇe 1 anatikkante asamatikkante avītivatte antojātijarāmaraṇe parivattente 2 antosaṃsārapathe parivattente, jātiyā anugate jarāya anusaṭe byādhinā abhibhūte maraṇena abbhāhate atāṇe alene asaraṇe asaraṇībhūte. Brūsī ti brūsi ācikkhasi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivarasi vibhajasi uttānīkarosi pakāsesī 'ti - te ce munī brūsi anoghatiṇṇe.

Atha ko carahi devamanussaloke, atāri jātiñca jarañca mārisā ti atha ko eso sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya jātijarāmaraṇaṃ atari uttari3 patari samatikkami vītivattayi. Mārisā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ mārisā 'ti - atha ko carahi devamanussaloke atāri jātiñca jarañca mārisa.

Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan ti - Pucchāmi tan ti pucchāmi taṃ, yācāmi taṃ, ajjhesāmi taṃ, pasādemi taṃ.4 Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ – pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti. Brūhi metan ti brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti - pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: "Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se (iccāyasmā nando) diṭṭhena sutenāpi vadanti suddhiṃ sīlabbatenāpi vadanti suddhiṃ anekarūpena vadanti suddhiṃ.

Te ce munī brūsi anoghatiṇṇe atha ko carahi devamanussaloke, atāri jātiñca jarañca mārisa pucchāmi taṃ bhagavā brūhi metan "ti.

1 3 atiṇṇe anuttiṇṇe anittiṇṇe - Syā. atāri uttāri - Syā. 2 4 parivattante - Syā. pasādemi taṃ kathayassu meti pucchāmi taṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

Thưa bậc hiền trí, nếu Ngài nói những vị ấy là không vượt qua dòng lũ - Nếu những vị ấy: là những người theo tà kiến. Bậc hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí. Ngài nói là không vượt qua dòng lũ: là không vượt qua, không vượt lên, không vượt khỏi, không vượt qua hẳn, không vượt qua khỏi dòng lũ (ngũ) dục, dòng lũ của hữu, dòng lũ tà kiến, dòng lũ vô minh; họ đang quay cuồng bên trong sanh–già–chết; họ đang quay cuồng bên trong con đường luân hồi; họ bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, không nơi nương tựa, không nơi trú ẩn, không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ. Ngài nói: Ngài nói, Ngài chỉ dạy, Ngài chỉ bảo, Ngài thông báo, Ngài ấn định, Ngài khai mở, Ngài chia sẻ, Ngài làm rõ, Ngài bày tỏ; - 'thưa bậc hiền trí, nếu Ngài nói những vị ấy là không vượt qua dòng lũ' là như thế.

Vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? - Vậy giờ đây, người nào ở thế gian tính luôn cõi chư Thiên, cõi Ma Vương, cõi Phạm Thiên, cho đến dòng dõi Sa-môn, Bà-la-môn, chư Thiên và loài người đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt khỏi, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi sanh–già–chết? Thưa Ngài: từ 'mārisa' này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - 'vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già?' là như thế.

Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này - Con hỏi Ngài: Con hỏi Ngài, con yêu cầu Ngài, con thỉnh cầu Ngài, con đặt niềm tin ở Ngài. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy trả lời con về điều này: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ; - 'con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Nanda nói rằng:) “Bất cứ những vị Sa-môn và Bà-la-môn nào nói rằng sự trong sạch là do điều đã được thấy và do điều đã được nghe, nói rằng sự trong sạch là do giới và phận sự, nói rằng sự trong sạch là do nhiều hình thức.

Thưa bậc hiền trí, nếu Ngài nói những vị ấy là không vượt qua dòng lũ, vậy giờ đây, thưa Ngài, người nào ở thế giới chư Thiên và nhân loại đã vượt qua sanh và già? Con hỏi Ngài, thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy trả lời con về điều này.”

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

7-7

Nāhaṃ sabbe samaṇabrāhmaṇā se (nandāti bhagavā) jātijarāya nivutāti brūmi, ye sīdha diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ anekarūpampi pahāya sabbaṃ taṇhaṃ pariññāya anāsavā se 1 te ve narā 2 oghatiṇṇāti brūmi.

Nāhaṃ sabbe samaṇabrāhmaṇā se nandāti bhagavā jātijarāya nivutāti brūmī ti nāhaṃ nanda, sabbe samaṇabrāhmaṇā jātijarāya āvutā nivutā ovutā 3 pihitā paṭicchannā paṭikujjitāti vadāmi. Atthi te samaṇabrāhmaṇā yesaṃ jāti ca jarāmaraṇañca pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā 4 āyatiṃ anuppādadhammāti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - nāhaṃ sabbe samaṇabrāhmaṇā se nandāti bhagavā jātijarāya nivutāti brūmi.

Ye sīdha diṭṭhaṃva sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabban ti ye sabbā diṭṭhasuddhiyo pahāya jahitvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā, ye sabbā sutasuddhiyo 5 pahāya –pe– ye sabbā mutasuddhiyo6 pahāya –pe– ye sabbā diṭṭhasutamutasuddhiyo7 pahāya –pe– ye sabbā sīlasuddhiyo pahāya –pe– ye sabbā vatasuddhiyo pahāya –pe– ye sabbā sīlabbatasuddhiyo8 pahāya jahitvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - ye sīdha diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ.

Anekarūpampi pahāya sabban ti anekavidhavatakotūhalamaṅgalena suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ pahāya jahitvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - anekarūpampi pahāya sabbaṃ.

Taṇhaṃ pariññāya anāsavā se te ve narā oghatiṇṇāti brūmī ti - Taṇhā ti9 rūpataṇhā saddataṇhā gandhataṇhā rasataṇhā phoṭṭhabbataṇhā dhammataṇhā. Taṇhaṃ pariññāyā ti taṇhaṃ tīhi pariññāhi parijānitvā ñātapariññāya10 tīraṇapariññāya pahānapariññāya.

1 anāsavā ye - Syā. 2 6 te ce nanda - Pana. diṭṭhasutasuddhiyo - Syā; 3 ophuṭā - Syā. mutadiṭṭhiyo - Va, Vi, Ka. 4 7 anabhāvaṃkatā - Ma; mutasuddhiyo - Syā. 9 anabhāvaṅgatā - Syā, Va, Vi, Ka. taṇhanti - Syā. 5 10 suta diṭṭhiyo - Va, Vi, Ka. ñāṇapariññāya - PTS, evamuparipi. 8 ye sabbā sīlasuddhiyo ye sabbā vattasuddhiyo ye sabbā sīlabbattasuddhiyo - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

7-7

(Đức Thế Tôn nói: “Này Nanda,) Ta không nói rằng tất cả các vị Sa-môn và Bà- la-môn đều bị bao trùm bởi sanh và già. Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự, đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại, đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, Ta nói rằng ‘những con người ấy thật sự đã vượt qua dòng lũ.’”

Đức Thế Tôn nói: Này Nanda, Ta không nói rằng tất cả các vị Sa-môn và Bà-la-môn đều bị bao trùm bởi sanh và già: Này Nanda, Ta không nói rằng: “Tất cả các vị Sa-môn và Bà-la-môn đều bị bao bọc, bị bao trùm, bị bao kín, bị che lại, bị che kín, bị đậy kín bởi sanh và già.” Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: “Có những vị Sa-môn và Bà-la-môn mà đối với những vị ấy, sanh, già, và chết là đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai;” - ‘đức Thế Tôn nói: Này Nanda, Ta không nói rằng tất cả các vị Sa-môn và Bà-la-môn đều bị bao trùm bởi sanh và già’ là như thế.

Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự: Những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do điều đã được thấy, đã từ bỏ, đã dứt trừ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu, những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do điều đã được nghe, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do điều đã được cảm giác, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do điều đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do giới, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do phận sự, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do giới và phận sự, đã từ bỏ, đã dứt trừ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu; - ‘ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự’ là như thế.

Đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại: sau khi dứt bỏ sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi do nhiều loại điềm báo hiệu tốt xấu, sau khi từ bỏ, sau khi dứt trừ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu; - ‘đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại’ là như thế.

Đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, Ta nói rằng ‘những con người ấy thật sự đã vượt qua dòng lũ - Tham ái: tham ái cảnh sắc, tham ái cảnh thinh, tham ái cảnh hương, tham ái cảnh vị, tham ái cảnh xúc, tham ái cảnh pháp. Đã biết toàn diện về tham ái: Sau khi biết toàn diện về tham ái với ba cách biết toàn diện: biết toàn diện về điều đã được biết, biết toàn diện về sự xét đoán, biết toàn diện về sự dứt bỏ.

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

Katamā ñātapariññā? Taṇhaṃ jānāti 1 ayaṃ rūpataṇhā, ayaṃ saddataṇhā, ayaṃ gandhataṇhā, ayaṃ rasataṇhā, ayaṃ phoṭṭhabbataṇhā, ayaṃ dhammataṇhā ’ti jānāti1 passati. Ayaṃ ñātapariññā.

Katamā tīraṇapariññā? Evaṃ ñātaṃ 2 katvā taṇhaṃ tīreti aniccato dukkhato rogato gaṇḍato –pe– nissaraṇato 3 tīreti. Ayaṃ tīraṇapariññā.

Katamā pahānapariññā? Evaṃ tīrayitvā 4 taṇhaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Yo bhikkhave, taṇhāya chandarāgo taṃ pajahatha, evaṃ sā taṇhā pahīnā bhavissati ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā 5 āyatiṃ anuppādadhammā ”ti. 6 Ayaṃ pahānapariññā.

Taṇhaṃ pariññāyā ti7 taṇhaṃ imāhi tīhi pariññāhi parijānitvā.8 Anāsavā se ti cattāro āsavā: kāmāsavo bhavāsavo diṭṭhāsavo avijjāsavo. Yesaṃ ime āsavā pahīnā 9

ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā, te vuccanti anāsavā arahanto khīṇāsavā.10

Taṇhaṃ pariññāya anāsavā se te ve narā oghatiṇṇāti brūmī ti ye taṇhaṃ pariññāya anāsavā te kāmoghaṃ tiṇṇā, bhavoghaṃ tiṇṇā, diṭṭhoghaṃ tiṇṇā, avijjoghaṃ tiṇṇā, sabbasaṃsārapathaṃ11 tiṇṇā uttiṇṇā nittiṇṇā12 atikkantā samatikkantā vītivattāti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - taṇhaṃ pariññāya anāsavā se te ve narā oghatiṇṇāti brūmi.

Tenāha bhagavā: “Nāhaṃ sabbe samaṇabrāhmaṇā se (nandāti bhagavā) jātijarāya nivutāti brūmi, ye sīdha diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā13 sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ anekarūpampi pahāya sabbaṃ taṇhaṃ pariññāya anāsavā se te ve narā oghatiṇṇāti brūmī ”ti.

1 pajānāti - Syā, Pana; 7 parijānāti - PTS. taṇhaṃ pariññāyā ti - itipāṭho Syā potthake na dissate. 2 8 ñāṇaṃ - PTS. parijānitvāti taṇhaṃ pariññāya - Syā. 3 9 anissaraṇato - Syā. anāsavāti - Ma, Syā. 4 10 tīretvā - Syā. te vuccanti anāsavā. yeti arahanto khīṇāsavā - Syā. 5 11 anabhāvaṃkatā - Ma; sabbaṃ saṃsārapathaṃ - Syā. 12 anabhāvaṅgatā - Syā, Va, Vi, Ka. otiṇṇa nittiṇṇā - Pana. 6 13 Khandha saṃyutta, Bhāravagga. yesīdha diṭṭhaṃva sutaṃ mutaṃva - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

Biết toàn diện về điều đã được biết là những gì? Biết về tham ái. Biết rằng, thấy rằng: “Cái này là tham ái cảnh sắc, cái này là tham ái cảnh thinh, cái này là tham ái cảnh hương, cái này là tham ái cảnh vị, cái này là tham ái cảnh xúc, cái này là tham ái cảnh pháp;” điều này là biết toàn diện về điều đã được biết.

Biết toàn diện về sự xét đoán là những gì? Sau khi thực hiện điều đã được biết như vậy thì xét đoán về tham ái. Xét đoán là vô thường, là khổ, là cơn bệnh, là mụt ghẻ, – nt– là sự thoát ra; điều này là biết toàn diện về sự xét đoán.

Biết toàn diện về sự dứt bỏ là những gì? Sau khi xét đoán như vậy thì dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu tham ái. Bởi vì điều này đã được đức Thế

Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, cái gì là sự mong muốn và luyến ái ở tham ái, các ngươi hãy dứt bỏ cái ấy. Như vậy tham ái ấy sẽ được dứt bỏ, có rễ được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai;” điều này là biết toàn diện về sự dứt bỏ.

Đã biết toàn diện về tham ái: Sau khi biết toàn diện về tham ái với ba cách biết toàn diện này. Không còn lậu hoặc: Có bốn lậu hoặc: dục lậu, hữu lậu, kiến lậu, vô minh lậu. Đối với những vị nào, các lậu hoặc này là đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai, những vị ấy được gọi là không còn lậu hoặc, là các vị A-la-hán, có lậu hoặc đã được cạn kiệt.

Đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, Ta nói rằng ‘những con người ấy thật sự đã vượt qua dòng lũ’: Những vị nào đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ rằng: “Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ (ngũ) dục, đã vượt qua dòng lũ của hữu, đã vượt qua dòng lũ tà kiến, đã vượt qua dòng lũ vô minh, đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi mọi nẻo đường luân hồi;” - ‘đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, Ta nói rằng ‘những con người ấy thật sự đã vượt qua dòng lũ’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Nanda,) Ta không nói rằng tất cả các vị Sa-môn và Bà- la-môn đều bị bao trùm bởi sanh và già. Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự, đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại, đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, Ta nói rằng ‘những con người ấy thật sự đã vượt qua dòng lũ.’”

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

7-8

Etābhinandāmi vaco mahesino (iccāyasmā nando) sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ yesīdha diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ anekarūpampi pahāya sabbaṃ, taṇhaṃ pariññāya anāsavā se 1 ahampi te oghatiṇṇāti brūmi.

Etābhinandāmi vaco mahesino ti - Etan ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhiṃ nandāmi abhinandāmi modāmi anumodāmi icchāmi sādiyāmi patthayāmi pihayāmi abhijappāmi. Mahesino ti mahesī bhagavā 2 mahantaṃ sīlakkhandhaṃ esi gavesi pariyesī ’ti mahesī –pe– kahaṃ narāsabhoti mahesī ’ti - etābhinandāmi vaco mahesino.

Sukittitaṃ gotamanūpadhīkan ti - Sukittitan ti svācikkhitaṃ 3 sudesitaṃ supaññapitaṃ supaṭṭhapitaṃ suvivaṭaṃ 4 suvibhattaṃ suuttānīkataṃ supakāsitaṃ. Gotamanūpadhīkan ti upadhī vuccanti kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca, upadhipahānaṃ upadhivūpasamaṃ 5 upadhipaṭinissaggaṃ6 upadhipaṭippassaddhiṃ7 amataṃ nibbānan ’ti - sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ.

Ye sīdha diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabban ti ye sabbā diṭṭhasuddhiyo pahāya jahitvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā, ye sabbā sutasuddhiyo –pe– ye sabbā mutasuddhiyo –pe– ye sabbā diṭṭhasutamutasuddhiyo8 –pe– ye sabbā sīlasuddhiyo –pe– ye sabbā vatasuddhiyo –pe– ye sabbā sīlabbatasuddhiyo pahāya jahitvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - ye sīdha diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ.

Anekarūpampi pahāya sabban ti anekavidhavatakotūhalamaṅgalena suddhiṃ visuddhiṃ parisuddhiṃ muttiṃ vimuttiṃ parimuttiṃ pahāya jahitvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - anekarūpampi pahāya sabbaṃ.

1 anāsavā ye - Syā, evamuparipi. 2 6 kiṃ mahesi bhagavā? - Ma. upadhinissaggaṃ - Ma, Va, Vi, Ka; 3 sukittitaṃ suācikkhitaṃ - Ma, Syā; upadhipaṭinissaggo - Syā. 7 suācikkhitaṃ - Syā. upadhipaṭippassaddhaṃ - Ma, Va, Vi, Ka; 4 suvivaritaṃ - Syā, Pana. upadhipaṭippassaddhi - Syā. 5 8 upadhivūpasamo - Syā. ye sabbā diṭṭhasutasuddhiyo ye sabbā mutasuddhiyo - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

7-8

(Tôn giả Nanda nói rằng:) “Thưa ngài Gotama, con thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày. Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự, đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại, đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, con cũng nói rằng: ‘Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ.’”

Con thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ - Điều này: Con vui thích, con thích thú, con vui mừng, con tùy hỷ, con ước muốn, con ưng thuận, con ước nguyện, con mong cầu, con nguyện cầu lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của Ngài. Của bậc đại ẩn sĩ: đức Thế Tôn là bậc đại ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu giới uẩn lớn lao’ là bậc đại ẩn sĩ. –nt– ‘Đấng Nhân Ngưu ngự ở đâu?’ là bậc đại ẩn sĩ; - ‘con thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ’ là như thế.

Thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày - Đã khéo được trình bày: đã khéo được chỉ dạy, đã khéo được chỉ bảo, đã khéo được thông báo, đã khéo được ấn định, đã khéo được khai mở, đã khéo được chia sẻ, đã khéo được làm rõ, đã khéo được bày tỏ. Thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh: Mầm tái sanh nói đến các ô nhiễm, các uẩn, và các sự tạo tác. Sự dứt bỏ mầm tái sanh, sự vắng lặng mầm tái sanh, sự buông bỏ mầm tái sanh, sự tịch tịnh mầm tái sanh là Bất Tử, Niết Bàn; - ‘thưa Ngài Gotama, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày’ là như thế.

Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự: Những vị nào đã dứt bỏ mọi sự

trong sạch do điều đã được thấy, đã từ bỏ, đã dứt trừ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu, những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do điều đã được nghe, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do điều đã được cảm giác, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do điều đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do giới, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do phận sự, –nt– những vị nào đã dứt bỏ mọi sự trong sạch do giới và phận sự, đã từ bỏ, đã dứt trừ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu; - 'Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự' là như thế.

Đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại: sau khi dứt bỏ, sau khi từ bỏ, sau khi dứt trừ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu sự trong sạch, sự thanh tịnh, sự hoàn toàn trong sạch, sự thoát khỏi, sự giải thoát, sự hoàn toàn thoát khỏi do nhiều loại điềm báo hiệu tốt xấu; - 'đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Nandasuttaniddeso

Taṇhaṃ pariññāya anāsavā se ahampi te oghatiṇṇāti brūmī ti - Taṇhā ti rūpataṇhā saddataṇhā gandhataṇhā rasataṇhā phoṭṭhabbataṇhā dhammataṇhā. 1

Taṇhaṃ pariññāyā ti taṇhaṃ tīhi pariññāhi parijānitvā ñātapariññāya tīraṇapariññāya pahānapariññāya.

Katamā ñātapariññā? Taṇhaṃ jānāti, 2 ayaṃ rūpataṇhā, ayaṃ saddataṇhā, ayaṃ gandhataṇhā, ayaṃ rasataṇhā, ayaṃ phoṭṭhabbataṇhā, ayaṃ dhammataṇhā 'ti jānāti1 passati, ayaṃ ñātapariññā.

Katamā tīraṇapariññā? Evaṃ ñātaṃ katvā taṇhaṃ tīreti aniccato dukkhato rogato gaṇḍato sallato aghato ābādhato parato palokato ītito upaddavato bhayato upassaggato 3 calato pabhaṅguto addhuvato atāṇato alenato asaraṇato asaraṇībhūtato rittato tucchato suññato anattato ādīnavato vipariṇāmadhammato asārakato 4 aghamūlato 5 vadhakato vibhavato sāsavato saṅkhatato mārāmisato jātidhammato jarādhammato vyādhidhammato maraṇadhammato sokaparidevadukkha-domanassupāyāsadhammato saṅkilesadhammato samudayato atthaṅgamato assādato 6 ādīnavato nissaraṇato7 tīreti, ayaṃ tīraṇapariññā.

Katamā pahānapariññā? Evaṃ tīrayitvā8 taṇhaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti, ayaṃ pahānapariññā.

Taṇhaṃ pariññāyā ti taṇhaṃ imāhi tīhi pariññāhi parijānitvā.9 Anāsavā ti cattāro āsavā: kāmāsavo bhavāsavo diṭṭhāsavo avijjāsavo. Yesaṃ ime āsavā pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā10 āyatiṃ anuppādadhammā, te vuccanti anāsavā arahanto khīṇāsavā.11

Taṇhaṃ pariññāya anāsavā se ahampi te oghatiṇṇāti brūmī ti ye taṇhaṃ pariññāya anāsavā ahampi te kāmoghaṃ tiṇṇā, bhavoghaṃ tiṇṇā, diṭṭhoghaṃ tiṇṇā, avijjoghaṃ

tiṇṇā, sabbasaṃsārapathaṃ12 tiṇṇā uttiṇṇā nittiṇṇā atikkantā samatikkantā vītivattāti brūmi vadāmī ’ti - taṇhaṃ pariññāya anāsavā se ahampi te oghatiṇṇāti brūmi.

Tenāha so brāhmaṇo: “Etābhinandāmi vaco mahesino sukittitaṃ gotamanūpadhīkaṃ, yesīdha diṭṭhaṃ va sutaṃ mutaṃ vā sīlabbataṃ vāpi pahāya sabbaṃ anekarūpampi pahāya sabbaṃ taṇhaṃ pariññāya anāsavā se ahampi te oghatiṇṇāti brūmī ”ti.

Nandasuttaniddeso sattamo.

1 7 taṇhanti - Syā. anissaraṇato - Syā. 2 8 pajānāti - Syā. tīretvā - Syā. 3 10 upasaggato - Syā. anabhāvaṃkatā - Ma; 4 asārato - Va, Vi, Ka. anabhāvaṃ gatā - Syā, Va, Vi, Ka. 5 11 aghamūlakato - Syā. te vuccanti anāsavā. yeti arahanto khīṇāsavā - Syā. 6 12 anassādato - Syā; asārato - Va, Vi, Ka. sabbaṃ saṃsārapathaṃ - Syā. 9 taṃtaṇhaṃ imāhi tīhi pariññāhi parijānitvāti taṇhaṃ pariññāya - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Nanda

Đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, con cũng nói rằng: ‘Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ - Tham ái: tham ái cảnh sắc, tham ái cảnh thinh, tham ái cảnh hương, tham ái cảnh vị, tham ái cảnh xúc, tham ái cảnh pháp. Đã biết toàn diện về tham ái: Sau khi biết toàn diện về tham ái với ba cách biết toàn diện: biết toàn diện về điều đã được biết, biết toàn diện về sự xét đoán, biết toàn diện về sự dứt bỏ. Biết toàn diện về điều đã được biết là những gì? Biết về tham ái, biết rằng, thấy rằng: “Cái này là tham ái cảnh sắc, cái này là tham ái cảnh thinh, cái này là tham ái cảnh hương, cái này là tham ái cảnh vị, cái này là tham ái cảnh xúc, cái này là tham ái cảnh pháp;” điều này là biết toàn diện về điều đã được biết. Biết toàn diện về sự xét đoán là những gì? Sau khi thực hiện điều đã được biết như vậy thì xét đoán về tham ái, xét đoán là vô thường, là khổ, là cơn bệnh, là mụt ghẻ, là mũi tên, là tai ương, là tật nguyền, là không sai khiến được, là tiêu hoại, là tai họa, là bất hạnh, là sợ hãi, là nguy cơ, là thay đổi, là mảnh mai, là không bền, là không nơi nương tựa, là không nơi trú ẩn, là không nơi nương nhờ, là trạng thái không nơi nương nhờ, là trống rỗng, là rỗng không, là trống không, là vô ngã, là bất lợi, là có bản chất biến đổi, là không có cốt lõi, là gốc gác của tai ương, là kẻ giết hại, là vật hư hỏng, là có sự rò rỉ, là bị tạo tác, là mồi nhử của Ma Vương, là có bản chất sanh ra, là có bản chất già, là có bản chất bệnh, là có bản chất chết, là có bản chất sầu–bi–khổ– ưu–não, là có bản chất ô nhiễm, là nhân sanh khởi, là sự biến hoại, là sự hứng thú, là sự bất lợi, là sự thoát ra; điều này là biết toàn diện về sự xét đoán. Biết toàn diện về sự dứt bỏ là những gì? Sau khi xét đoán như vậy thì dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu tham ái; điều này là biết toàn diện về sự dứt bỏ. Đã biết toàn diện về tham ái: Sau khi biết toàn diện về tham ái với ba cách biết toàn diện này. Không còn lậu hoặc: Có bốn lậu hoặc: dục lậu, hữu lậu, kiến lậu, vô minh lậu. Đối với những vị nào, các lậu hoặc này là đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai, những vị ấy được gọi là không còn lậu hoặc, là các vị A-la-hán, có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu

hoặc, con cũng nói rằng: ‘Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ: Những vị nào đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, con cũng nói, cũng phát biểu rằng: ‘Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ (ngũ) dục, đã vượt qua dòng lũ của hữu, đã vượt qua dòng lũ tà kiến, đã vượt qua dòng lũ vô minh, đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi mọi nẻo đường luân hồi;’ - ‘đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, con cũng nói rằng: Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ’ là như thế. Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Nanda nói rằng:) “Thưa ngài Gotama, con thích thú lời nói này của bậc đại ẩn sĩ, trạng thái không liên quan đến mầm tái sanh đã khéo được trình bày. Ở đây, những vị nào đã dứt bỏ điều đã được thấy, hoặc điều đã được nghe, hoặc điều đã được cảm giác, hoặc thậm chí tất cả giới và phận sự, đã dứt bỏ mọi hình thức nhiều loại, đã biết toàn diện về tham ái, không còn lậu hoặc, con cũng nói rằng: ‘Những vị ấy đã vượt qua dòng lũ.’”

Diễn Giải Kinh Nanda là thứ bảy.

8. HEMAKASUTTANIDDESO

8-1

Ye me pubbe viyākaṃsu (iccāyasmā hemako) huraṃ gotamasāsanā iccāsi iti bhavissati sabbaṃ taṃ itihītihaṃ, sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ nāhaṃ tattha abhiramiṃ.

Yeme pubbe viyākaṃsū ti - Ye ti yo ca bāvarī brāhmaṇo, ye cañña tassa ācariyā, te sakaṃ diṭṭhiṃ sakaṃ khantiṃ sakaṃ ruciṃ sakaṃ laddhiṃ sakaṃ ajjhāsayaṃ sakaṃ adhippāyaṃ vyākaṃsu 1 ācikkhiṃsu desayiṃsu paññāpiṃsu paṭṭhapiṃsu vivariṃsu vibhajiṃsu uttānīakaṃsu 2 pakāsesun ’ti - ye me pubbe viyākaṃsu. Iccāyasmā hemako ti - Iccā ti padasandhi — padānupubbatāpetaṃ ‘iccā ’ti. Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– Hemako ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo ’ti - iccāyasmā hemako.

Huraṃ gotamasāsanā ti huraṃ gotamasāsanā, paraṃ gotamasāsanā, pure gotamasāsanā, paṭhamataraṃ gotamasāsanā buddhasāsanā jinasāsanā tathāgatasāsanā, devadevasāsanā, 3 arahantasāsanā ’ti - huraṃ gotamasāsanā.

Iccāsi iti bhavissatī ti evaṃ kira āsi, 4 evaṃ kira bhavissatī ’ti - iccāsi iti bhavissati.

Sabbaṃ taṃ itihītihan ti sabbaṃ taṃ itihītihaṃ, itikirāya, paramparāya piṭakasampadāya takkahetu nayahetu ākāraparivitakkena diṭṭhinijjhānakkhantiyā na sāmaṃ sayamabhiññātaṃ na attapaccakkhadhammaṃ5 kathayiṃsū ’ti - sabbaṃ taṃ itihītihaṃ.

Sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanan ti sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ vitakkavaḍḍhanaṃ saṅkappavaḍḍhanaṃ kāmavitakkavaḍḍhanaṃ vyāpādavitakka- vaḍḍhanaṃ vihiṃsāvitakkavaḍḍhanaṃ ñātivitakkavaḍḍhanaṃ janapadavitakka- vaḍḍhanaṃ amarāvitakkavaḍḍhanaṃ6 parānuddayatā7paṭisaṃyuttavitakka- vaḍḍhanaṃ lābhasakkārasilokapaṭisaṃyuttavitakkavaḍḍhanaṃ anavaññatti-paṭisaṃyuttavitakkavaḍḍhanan ’ti - sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ.

1 5 byākaṃsu - Ma; byākariṃsu - Syā. attapaccakkhaṃ dhammaṃ - Syā, PTS. 2 6 uttānī makaṃsu - Pa. amaravitakkavaḍḍhanaṃ - Syā. 3 7 devadevasāsanā - itisaddo Ma, Syā, PTS potthakesu na dissate. parānudayatā - Ma; 4 evaṃ kira asi - Syā. paranuddayatā - PTS.

8. DIỄN GIẢI KINH HEMAKA

8-1

(Tôn giả Hemaka nói rằng:) “Những người nào trước đây đã giải thích cho con khác với lời dạy của đức Gotama (nói rằng): ‘Đã là như vầy, sẽ là như vầy,’ mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi, mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ, con đã không thích thú về điều ấy.”

Những người nào trước đây đã giải thích cho con - Những người nào: là vị Bà-la-môn Bāvari và những người khác là thầy của vị ấy; những vị ấy đã giải thích, đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ về quan điểm của mình, về sự chấp nhận của mình, về sự ưa thích của mình, về quan niệm của mình, về ý định của mình, về chủ tâm của mình; - ‘những người nào trước đây đã giải thích cho con’ là như thế. Tôn giả Hemaka nói rằng - Rằng: Từ ‘icca’ này là sự nối liền các câu văn, –nt– tính chất tuần tự của các câu văn. Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– . Hemaka: là tên của vị Bà-la- môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Hemaka nói rằng’ là như thế.

Khác với lời dạy của đức Gotama: khác với lời dạy của đức Gotama là khác hẳn lời dạy của đức Gotama, trước cả lời dạy của đức Gotama, trước tiên so với lời dạy của đức Gotama, so với lời dạy của đức Phật, so với lời dạy của đấng Chiến Thắng, so với lời dạy của đức Như Lai, so với lời dạy của vị Chúa của chư Thiên, so với lời dạy của bậc A-la-hán; - ‘khác với lời dạy của đức Gotama’ là như thế.

Đã là như vầy, sẽ là như vầy: Nghe nói đã là như vầy, nghe nói sẽ là như vầy; - ‘đã là như vầy, sẽ là như vầy’ là như thế.

Mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi: Họ đã thuyết giảng mọi điều ấy do nghe lời đồn đãi, do nghe nói như thế, do sự truyền thừa, do sự thành tựu của việc thu thập kiến thức, do nhân suy nghĩ, do nhân suy luận, do suy đoán theo biểu hiện, do sự suy xét và chấp nhận về quan điểm, không được chính bản thân biết rõ, không được tự thân quán xét lại; - ‘mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi’ là như thế.

Mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ: mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ, sự tăng trưởng của suy tư, sự tăng trưởng của tư duy, sự tăng trưởng của suy tư về dục, sự tăng trưởng của suy tư về sân hận, sự tăng trưởng của suy tư về hãm hại, sự tăng trưởng của suy tư về thân quyến, sự tăng trưởng của suy tư về xứ sở, sự tăng trưởng của suy tư về chư Thiên, sự tăng trưởng của suy tư liên quan đến sự trắc ẩn đối với người khác, sự tăng trưởng của suy tư liên quan đến lợi lộc–sự trọng vọng–sự nổi tiếng, sự tăng trưởng của suy tư liên quan đến việc không bị khi dễ; - ‘mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Hemakasuttaniddeso

Nāhaṃ tattha abhiramin ti nāhaṃ tattha abhiramiṃ na vindiṃ 1 nādhigacchiṃ na paṭilabhin ’ti 2 - nāhaṃ tattha abhiramiṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Ye me pubbe viyākaṃsu (iccāyasmā hemako) huraṃ gotamasāsanā, iccāsi iti bhavissati sabbaṃ taṃ itihītihaṃ, sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ nāhaṃ tattha abhiramin ”ti.

8-2

Tvaṃ ca me dhammamakkhāhi taṇhānigghātanaṃ 3 muni, yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikaṃ.

Tvaṃ ca me dhammamakkhāhī ti - Tvan ti bhagavantaṃ bhaṇati. Dhammamakkhāhī ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosāna- kalyāṇaṃ sātthaṃ savyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ, cattāro satipaṭṭhāne cattāro sammappadhāne cattāro iddhipāde pañcindriyāni pañcabalāni sattabojjhaṅge ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ akkhāhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī ’ti - tvaṃ ca me dhammamakkhāhi.

Taṇhānigghātanaṃ munī ti - Taṇhā ti rūpataṇhā, –pe– dhammataṇhā. Taṇhānigghātanaṃ4 taṇhāpahānaṃ taṇhāvūpasamaṃ taṇhāpaṭinissaggaṃ taṇhāpaṭippassaddhiṃ amataṃ nibbānaṃ. Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ, –pe– saṅgajālamaticca so munī ’ti - taṇhānigghātanaṃ muni.

Yaṃ viditvā sato caran ti yaṃ viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti viditaṃ katvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Sato ti catūhi kāraṇehi5 sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato, –pe– so vuccati sato. Caran ti caranto viharanto6 irīyanto vattento pālento yapento yāpento ’ti - yaṃ viditvā sato caraṃ.

1 4 ratiṃ na vindiṃ - PTS, Pana. taṇhānigghātananti taṇhānigghātanaṃ - Syā. 2 5 ratiṃ napaṭilabhinti - PTS, Pana. catūhākārehi - Syā. 3 6 nighātanaṃ - Pana. vīcaranto - Syā, Va, Vi, ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Hemaka

Con đã không thích thú về điều ấy: con đã không thích thú, đã không tìm đến, đã không đạt đến, đã không tiếp nhận điều ấy; - ‘con đã không thích thú về điều ấy’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Hemaka nói rằng:) “Những người nào trước đây đã giải thích cho con khác với lời dạy của đức Gotama (nói rằng): ‘Đã là như vầy, sẽ là như vầy,’ mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi, mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ, con đã không thích thú về điều ấy.”

8-2

“Và xin Ngài hãy nói ra cho con về Giáo Pháp, về sự diệt trừ tham ái, thưa bậc hiền trí; sau khi hiểu pháp ấy, con có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

Và xin Ngài hãy nói ra cho con về Giáo Pháp - Ngài: (Vị Hemaka) nói với đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy nói về Giáo Pháp: Về Giáo Pháp: Xin Ngài hãy nói ra, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ, (gồm có) bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn; - ‘và xin Ngài hãy nói ra cho con về Giáo Pháp’ là như thế.

Về sự diệt trừ tham ái, thưa bậc hiền trí - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Sự diệt trừ tham ái là sự dứt bỏ tham ái, sự vắng lặng tham ái, sự buông bỏ tham ái, sự tịch tịnh tham ái, là Bất Tử, Niết Bàn. Bậc hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí; - ‘về sự diệt trừ tham ái, thưa bậc hiền trí’ là như thế.

Sau khi hiểu pháp ấy, con có niệm, trong khi sống: sau khi làm cho pháp ấy được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” sau khi làm cho được hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là khổ,” –nt– “Tất cả các pháp là vô ngã,” –nt– “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, –nt– vị ấy được gọi là có niệm. Trong khi sống: là trong khi thực hành, trong khi trú ngụ, trong khi sinh hoạt, trong khi vận hành, trong khi bảo hộ, trong khi nuôi dưỡng, trong khi bảo dưỡng; - ‘sau khi hiểu pháp ấy, con có niệm, trong khi sống’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Hemakasuttaniddeso

Tare loke visattikan ti visattikā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Visattikā ti kenaṭṭhena visattikā? –pe– visaṭā vitthatā ’ti - visattikā. Loke ti apāyaloke manussaloke devaloke khandhaloke dhātuloke āyatanaloke. Tare loke visattikan ti loke vesā visattikā 1 loke vetaṃ visattikaṃ 2 sato tareyyaṃ, uttareyyaṃ patareyyaṃ samatikkameyyaṃ vītivatteyyan ’ti 3 - tare loke visattikaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Tvaṃ ca me dhammamakkhāhi taṇhānigghātanaṃ 4 muni, yaṃ viditvā sato caraṃ tare loke visattikan ”ti.

8-3

Idha diṭṭhasutamuta5viññātesu piyarūpesu (hemaka) chandarāgavinodanaṃ nibbānapadamaccutaṃ.6

Idha diṭṭhasutamuta5viññātesū ti - Diṭṭhan ti cakkhunā diṭṭhaṃ. Sutan ti sotena sutaṃ. Mutan ti ghānena ghāyitaṃ jivhāya sāyitaṃ kāyena phuṭṭhaṃ. Viññātan ti manasā viññātan 'ti - idha diṭṭhasutamuta5viññātesu.

Piyarūpesu hemakā ti kiñca loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ? Cakkhuṃ7 loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, sotaṃ loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, ghānaṃ loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, jivhā loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, kāyo loke iyarūpaṃ sātarūpaṃ, mano loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; rūpā8 loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, saddā loke – gandhā loke – rasā loke – phoṭṭhabbā loke – dhammā loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; cakkhuviññāṇaṃ loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, sotaviññāṇaṃ loke – ghānaviññāṇaṃ loke – jivhāviññāṇaṃ loke – kāyaviññāṇaṃ loke – manoviññāṇaṃ loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; –

1 5 yā sā loke visattikā - Syā. diṭṭhasutamutaṃ - Syā. 2 6 loke taṃ visattikaṃ - Syā. nibbānaṃ paramaccutaṃ - Va, Vi, Ka. 3 7 tareyya uttareyya patareyya samatikkameyya vītivatteyyāti - Syā. cakkhu - Ma, PTS. 4 8 nighātanaṃ - Pana. rūpaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Hemaka

Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian - Sự vướng mắc nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự vướng mắc: Sự vướng mắc với ý nghĩa gì? –nt– được trải rộng, được lan rộng' là vướng mắc. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, ở thế gian của loài người, ở thế gian của chư Thiên, ở thế gian của các uẩn, ở thế gian của các giới, ở thế gian của các xứ. Có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc này là ở ngay tại thế gian. Có niệm, con có thể vượt qua, có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi sự vướng mắc này ở ngay tại thế gian; - 'có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Và xin Ngài hãy nói ra cho con về Giáo Pháp, về sự diệt trừ tham ái, thưa bậc hiền trí; sau khi hiểu pháp ấy, con có niệm, trong khi sống, có thể vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

8-3

"Ở đây, sự xua đi mong muốn và luyến ái ở các vật có vẻ đáng yêu đã được thấy, đã được nghe, đã được cảm giác, đã được nhận thức, này Hemaka, là vị thế Niết Bàn, Bất Hoại."

Ở đây, ... đã được thấy, đã được nghe, đã được cảm giác, đã được nhận thức - Đã được thấy: đã được thấy bằng mắt. Đã được nghe: đã được nghe bằng tai. Đã được cảm giác: đã được ngửi bằng mũi, đã được nếm bằng lưỡi, đã được xúc chạm bằng thân. Đã được nhận thức: đã được nhận thức bằng ý; - 'ở đây, ... đã được thấy, đã được nghe, đã được cảm giác, đã được nhận thức' là như thế.

Ở các vật có vẻ đáng yêu, này Hemaka: Và cái gì ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng? Mắt ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng, tai ở thế gian là có vẻ đáng yêu

có vẻ vừa lòng, mũi ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng, lưỡi ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng, thân ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng, ý ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; các sắc ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng, các thinh ở thế gian – các hương ở thế gian – các vị ở thế gian – các xúc ở thế gian – các pháp ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; nhãn thức ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng, nhĩ thức ở thế gian – tỷ thức ở thế gian – thiệt thức ở thế gian – thân thức ở thế gian – ý thức ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; –

Cullaniddesapāḷi Hemakasuttaniddeso

– cakkhusamphasso loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, sotasamphasso loke – ghānasamphasso loke – jivhāsamphasso loke – kāyasamphasso loke – manosamphasso loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; cakkhusamphassajā vedanā loke –pe– sotasamphassajā vedanā – ghānasamphassajā vedanā – jivhāsamphassajā vedanā – kāyasamphassajā vedanā – manosamphassajā vedanā loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; rūpasaññā loke –pe– saddasaññā loke – gandhasaññā loke – rasasaññā loke – phoṭṭhabbasaññā loke – dhammasaññā loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; rūpasañcetanā loke –pe– saddasañcetanā loke – gandhasañcetanā loke – rasasañcetanā loke – phoṭṭhabbasañcetanā loke – dhammasañcetanā loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; rūpataṇhā loke –pe– saddataṇhā loke –pe– gandhataṇhā loke – rasataṇhā loke – phoṭṭhabbataṇhā loke – dhammataṇhā loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; rūpavitakko loke –pe– saddavitakko loke – gandhavitakko loke – rasavitakko loke – phoṭṭhabbavitakko loke – dhammavitakko loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ; rūpavicāro loke piyarūpaṃ sātarūpaṃ, saddavicāro loke –pe– gandhavicāro loke – rasavicāro loke – phoṭṭhabbavicāro loke – dhammavicāro loke piyarūpaṃ sātarūpan ’ti - piyarūpesu hemaka.

Chandarāgavinodanan ti - Chandarāgo ti yo kāmesu kāmacchando kāmarāgo kāmanandi kāmataṇhā kāmasineho kāmapariḷāho kāmamucchā kāmajjhosānaṃ kāmogho kāmayogo kāmupādānaṃ kāmacchandanīvaraṇaṃ. Chandarāgavinodanan ti chandarāgappahānaṃ chandarāgavūpasamaṃ chandarāgapaṭinissaggaṃ chandarāgapaṭippassaddhiṃ 1 amataṃ nibbānan ’ti - chandarāgavinodanaṃ.

Nibbānapadamaccutan ti nibbānapadaṃ tāṇapadaṃ lenapadaṃ saraṇapadaṃ 2 abhayapadaṃ. Accutan ti niccaṃ dhuvaṃ sassataṃ avipariṇāmadhamman ’ti - nibbānapadamaccutaṃ.

Tenāha bhagavā: “Idha diṭṭhasutamutaviññātesu piyarūpesu (hemaka) chandarāgavinodanaṃ nibbānapadamaccutan ”ti.

1 2 chandarāgapaṭippassaddhaṃ - Ma, Va, Vi, Ka. parāyanapadaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Hemaka

– nhãn xúc ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng, nhĩ xúc ở thế gian – tỷ xúc ở thế gian – thiệt xúc ở thế gian – thân xúc ở thế gian – ý xúc ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; thọ sanh ra từ nhãn xúc ở thế gian –nt– thọ sanh ra từ nhĩ xúc ở thế gian – thọ sanh ra từ tỷ xúc ở thế gian – thọ sanh ra từ thiệt xúc ở thế gian – thọ sanh ra từ

thân xúc ở thế gian – thọ sanh ra từ ý xúc ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; sắc tưởng ở thế gian –nt– thinh tưởng ở thế gian – hương tưởng ở thế gian – vị tưởng ở thế gian – xúc tưởng ở thế gian – pháp tưởng ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; sắc tư ở thế gian –nt– thinh tư ở thế gian – hương tư ở thế gian – vị tư ở thế gian – xúc tư ở thế gian – pháp tư ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; sắc ái ở thế gian –nt– thinh ái ở thế gian – hương ái ở thế gian – vị ái ở thế gian – xúc ái ở thế gian – pháp ái ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; sắc tầm ở thế gian –nt– thinh tầm ở thế gian – hương tầm ở thế gian – vị tầm ở thế gian – xúc tầm ở thế gian – pháp tầm ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; sắc tứ ở thế gian –nt– thinh tứ ở thế gian – hương tứ ở thế gian – vị tứ ở thế gian – xúc tứ ở thế gian – pháp tứ ở thế gian là có vẻ đáng yêu có vẻ vừa lòng; - 'ở các vật có vẻ đáng yêu, này Hemaka' là như thế.

Sự xua đi mong muốn và luyến ái - Mong muốn và luyến ái: là sự mong muốn về dục, sự luyến ái về dục, niềm vui về dục, sự tham ái về dục, sự yêu mến về dục, sự nồng nhiệt về dục, sự mê mẩn về dục, sự bám chặt vào dục, sự lôi cuốn của dục, sự gắn bó với dục, sự chấp thủ ở dục, sự che lấp do mong muốn về dục liên quan đến ngũ dục. Sự xua đi mong muốn và luyến ái: sự dứt bỏ mong muốn và luyến ái, sự vắng lặng mong muốn và luyến ái, sự buông bỏ mong muốn và luyến ái, sự tịch tịnh mong muốn và luyến ái là Bất Tử, Niết Bàn; - 'sự xua đi mong muốn và luyến ái' là như thế.

Vị thế Niết Bàn, Bất Hoại: vị thế Niết Bàn là vị thế nương tựa, là vị thế trú ẩn, là vị thế nương nhờ, là vị thế không sợ hãi. Bất Hoại: là thường còn, bền vững, trường tồn, không có bản chất biến đổi; - 'vị thế Niết Bàn, Bất Hoại' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Ở đây, sự xua đi mong muốn và luyến ái ở các vật có vẻ đáng yêu đã được thấy, đã được nghe, đã được cảm giác, đã được nhận thức, này Hemaka, là vị thế Niết Bàn, Bất Hoại."

Cullaniddesapāḷi Hemakasuttaniddeso

8-4

Etadaññāya ye satā diṭṭhadhammābhinibbutā, upasantā ca te sadā tiṇṇā loke visattikaṃ.

Etadaññāya ye satā ti - Etan ti amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhāra- samatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Aññāyā ti aññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. 'Sabbe saṅkhārā aniccā 'ti aññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā, 'sabbe saṅkhārā dukkhā 'ti –pe– 'sabbe dhammā anattā 'ti –pe– 'yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman 'ti aññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Ye ti arahanto khīṇāsavā. Satā ti catūhi kāraṇehi satā: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvitattā 1 satā –pe– te vuccanti satā 'ti - etadaññāya ye satā.

Diṭṭhadhammābhinibbutā ti - Diṭṭhadhammā ti diṭṭhadhammā ñātadhammā tulitadhammā tīritadhammā vibhūtadhammā vibhāvitadhammā. 'Sabbe saṅkhārā

aniccā ’ti diṭṭhadhammā –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti diṭṭhadhammā ñātadhammā tulitadhammā tīritadhammā vibhūtadhammā vibhāvitadhammā. Abhinibbutā ti rāgassa nibbāpitattā nibbutā, 2 dosassa nibbāpitattā nibbutā, mohassa nibbāpitattā nibbutā, kodhassa –pe– upanāhassa –pe– sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ santattā samitattā vūpasamitattā nijjhātattā nibbutattā vigatattā paṭippassaddhattā santā upasantā vūpasantā nibbutā paṭippassaddhā ’ti - diṭṭhadhammābhinibbutā. 3

Upasantā ca te sadā ti - Upasantā ti rāgassa upasamitattā nibbāpitattā 4 upasantā –pe– dosassa – mohassa – kodhassa – upanāhassa –pe– sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ santattā samitattā upasamitattā 5 nijjhātattā 6 nibbutattā vigatattā paṭippasaddhattā santā upasantā vūpasantā nibbutā paṭippassaddhā ’ti - upasantā. Te ti arahanto khīṇāsavā. Sadā ti sadā sabbadā sabbakālaṃ niccakālaṃ dhuvakālaṃ satataṃ samitaṃ abbokiṇṇaṃ poṅkhānupoṅkhaṃ 7 udakomikājātaṃ8 avīcisantatisahitaṃ9 phassitaṃ,10 purebhattaṃ pacchābhattaṃ purimayāmaṃ majjhimayāmaṃ pacchimayāmaṃ11 kāḷe juṇhe vasse hemante gimhe purime vayokhandhe majjhime vayokhandhe pacchime vayokhandhe ’ti - upasantā ca te sadā.

1 8 bhāventā - Syā. udakūmikajātaṃ - Ma; 2 abhinibbutā - Syā. udakummijātaṃ - Syā; udakummi[va]jātaṃ - PTS. 3 sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ nibbāpitattā abhinibbutāti diṭṭhadhammābhinibbutā - Syā. 4 9 rāgassa santattā - Syā. adhivisantāti samitaṃ - Pana; 5 vūpasamitattā - Ma; avippasantanti pahita - Katthaci; itisaddo Syā potthake na dissate. avipasantāti jahitaṃ - vidyā. 6 10 vijjhātattā - Syā. phusitaṃ - Syā. 7 11 pokhānupokhaṃ - Syā. purimayāme majjhimayāme pacchimayāme - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Hemaka

8-4

“Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm, đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt, và những người ấy luôn luôn yên tịnh, họ đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian.”

Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm - Điều này: là Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Sau khi hiểu thông: sau khi hiểu thông, sau khi hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt. Sau khi hiểu thông, sau khi hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” sau khi hiểu thông, sau khi hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là khổ,” –nt– “Tất cả các pháp là vô ngã,” –nt– “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Những người nào: là các bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: do trạng thái đã phát triển sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân là có niệm –nt– các vị ấy được gọi là có niệm; - ‘sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm’ là như thế.

Đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt - Đã nhận thức được Giáo Pháp: đã nhận thức được Giáo Pháp, đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp. Đã nhận thức được Giáo Pháp, đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp rằng: "Tất cả các hành là vô thường;" –nt– "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt." Đã được diệt tắt: do trạng thái đã được tịch diệt đối với luyến ái là đã được tịch diệt; do trạng thái đã được tịch diệt đối với sân hận là đã được tịch diệt; do trạng thái đã được tịch diệt đối với si mê là đã được tịch diệt; do trạng thái đã được an tịnh, do trạng thái đã được yên lặng, do trạng thái đã được vắng lặng, do trạng thái đã được thiêu hủy, do trạng thái đã được tịch diệt, do trạng thái đã được tách lìa, do trạng thái đã được tịch tịnh đối với sự giận dữ –nt– đối với sự thù hằn –nt– đối với tất cả các pháp tạo tác bất thiện là được an tịnh, được yên tịnh, được vắng lặng, được tịch diệt, được tịch tịnh; - 'đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt' là như thế.

Và những người ấy luôn luôn yên tịnh - Yên tịnh: do trạng thái đã được vắng lặng, do trạng thái đã được tịch diệt đối với luyến ái là được yên tịnh, –nt– sân hận – si mê – sự giận dữ – sự thù hằn, do trạng thái đã được an tịnh, do trạng thái đã được yên lặng, do trạng thái đã được yên tịnh, do trạng thái đã được thiêu hủy, do trạng thái đã được tịch diệt, do trạng thái đã được tách lìa, do trạng thái đã được tịch tịnh đối với tất cả các pháp tạo tác bất thiện là được an tịnh, được yên tịnh, được vắng lặng, được tịch diệt, được tịch tịnh; - yên tịnh là như thế.. Những người ấy: là các bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Luôn luôn: Luôn luôn là mọi lúc, mọi thời, thường khi, luôn khi, thường xuyên, liên tục, không gián đoạn, tiếp nối liên tục, sanh lên tuần tự (như sóng nước), không lưa thưa, không đứt khoảng, không ngừng lại, được liền lặn, trước bữa ăn, sau bữa ăn, vào canh đầu, vào canh giữa, vào canh cuối, vào hậu bán nguyệt, vào tiền bán nguyệt, vào mùa mưa, vào mùa lạnh, vào mùa nóng, ở chặng đầu của tuổi thọ, ở chặng giữa của tuổi thọ, ở chặng cuối của tuổi thọ; - 'và những người ấy luôn luôn yên tịnh' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Hemakasuttaniddeso

Tiṇṇā loke visattikan ti visattikā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Visattikā ti kenaṭṭhena visattikā? –pe– visaṭā vitthatā 'ti - visattikā. Loke ti apāyaloke –pe– āyatanaloke. Tiṇṇā loke visattikan ti loke vesā visattikā, lokevetaṃ visattikaṃ tiṇṇā uttiṇṇā 1 nittiṇṇā2 atikkantā samatikkantā vītivattā 'ti - tiṇṇā loke visattikaṃ.

Tenāha bhagavā: "Etadaññāya ye satā diṭṭhadhammābhinibbutā upasantā ca te sadā tiṇṇā loke visattikan "ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– "Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī "ti.

Hemakasuttaniddeso samatto.

1 2 otiṇṇā uttiṇṇā - Pana. nitthiṇṇā - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Hemaka

Họ đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự vướng mắc: Sự vướng mắc với ý nghĩa gì? –nt– được trải rộng, được lan rộng' là vướng mắc. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh, –nt– ở thế gian của các xứ. Đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian: Sự vướng mắc này là ở ngay tại thế gian. Các vị đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi sự vướng mắc này ở ngay tại thế gian; - 'họ đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm, đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt, và những người ấy luôn luôn yên tịnh, họ đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian."

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– "Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử."

Diễn Giải Kinh Hemaka được hoàn tất.

9. TODEYYASUTTANIDDESO

9-1

Yasmiṃ kāmā na vasanti - (iccāyasmā todeyyo) taṇhā yassa na vijjati, kathaṃkathā ca yo tiṇṇo vimokkho tassa kīdiso. 1

Yasmiṃ kāmā na vasantī ti yasmiṃ kāmā na vasanti, na saṃvasanti na āvasanti na parivasantī 'ti - yasmiṃ kāmā na vasanti. Iccāyasmā todeyyo ti –pe–

Taṇhā yassa na vijjatī ti taṇhā yassa natthi, na santi2 na saṃvijjati nūpalabbhati ñāṇagginā daḍḍhā 'ti - taṇhā yassa na vijjati.

Kathaṃkathā ca yo tiṇṇo ti kathaṃkathā ca yo tiṇṇo uttiṇṇo nittiṇṇo atikkanto samatikkanto vītivatto 'ti - kathaṃkathā ca yo tiṇṇo.

Vimokkho tassa kīdiso ti vimokkho tassa kīdiso, kiṃsaṇṭhito kiṃpakāro kiṃpaṭibhāgo icchitabboti vimokkhaṃ pucchatī 'ti - vimokkho tassa kīdiso.

Tenāha so brāhmaṇo: "Yasmiṃ kāmā na vasanti (iccāyasmā todeyyo) taṇhā yassa na vijjati, kathaṃkathā ca yo tiṇṇo vimokkho tassa kīdiso "ti

9-2

Yasmiṃ kāmā na vasanti (todeyyāti bhagavā) taṇhā yassa na vijjati, kathaṃkathā ca yo tiṇṇo vimokkho tassa nāparo.

Yasmiṃ kāmā na vasantī ti - Yasmin ti yasmiṃ puggale arahante khīṇāsave. Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. –pe– Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Yasmiṃ kāmā na vasantī ti yasmiṃ kāmā na vasanti, na saṃvasanti, na āvasanti, na parivasantī 'ti - yasmiṃ kāmā na vasanti. Todeyyāti bhagavā ti –pe–

1 2 kiṃ diso - Ka. na sati - Ma; itipāṭho Syā potthake na dissate.

9. DIỄN GIẢI KINH TODEYYA

9-1

(Tôn giả Todeyya nói rằng:) “Ở người nào các dục không sinh tồn, đối với người nào tham ái không tìm thấy, và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc, sự giải thoát của người ấy là như thế nào?”

Ở người nào các dục không sinh tồn: Ở người nào các dục không sinh tồn, không cộng trú, không cư trú, không lưu trú; - ‘ở người nào các dục không sinh tồn’ là như thế. Tôn giả Todeyya nói rằng: –nt– .

Đối với người nào tham ái không tìm thấy: Đối với người nào tham ái là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - ‘đối với người nào tham ái không tìm thấy’ là như thế.

Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc: và người nào đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi các nỗi nghi hoặc; - ‘và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc’ là như thế.

Sự giải thoát của người ấy là như thế nào? - Hỏi về sự giải thoát rằng: “Sự giải thoát của người ấy là như thế nào, được tồn tại thế nào, có kiểu cách gì, có biểu hiện gì, có nên được ước muốn?” - ‘sự giải thoát của người ấy là như thế nào?’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Todeyya nói rằng:) “Ở người nào các dục không sinh tồn, đối với người nào tham ái không tìm thấy, và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc, sự giải thoát của người ấy là như thế nào?”

9-2

(Đức Thế Tôn nói: “Này Todeyya,) ở người nào các dục không sinh tồn, đối với người nào tham ái không tìm thấy, và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc, đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa.”

Ở người nào các dục không sinh tồn - Ở người nào: ở cá nhân nào là bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. —nt— Các điều này được gọi là vật dục. —nt— Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Ở người nào các dục không sinh tồn: Ở người nào các dục không sinh tồn, không cộng trú, không cư trú, không lưu trú; - ‘ở người nào các dục không sinh tồn’ là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Todeyya: –nt– .

Cullaniddesapāḷi Todeyyasuttaniddeso

Taṇhā yassa na vijjatī ti - Taṇhā ti rūpataṇhā saddataṇhā gandhataṇhā rasataṇhā phoṭṭhabbataṇhā dhammataṇhā. Yāssā ti arahato khīṇāsavassa. Taṇhā yassa na vijjatī ti taṇhā yassa natthi, na santi 1 na saṃvijjati nūpalabbhati, pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā ’ti - taṇhā yassa na vijjati.

Kathaṃkathā ca yo tiṇṇo ti kathaṃkathā vuccati vicikicchā, dukkhe kaṅkhā, –pe– thambhitattaṃ 2 cittassa manovilekho. Yo ti yo so arahaṃ khīṇāsavo. Kathaṃkathā ca yo tiṇṇo ti kathaṃkathā ca yo tiṇṇo uttiṇṇo nittiṇṇo 3 atikkanto samatikkanto vītivatto ’ti - kathaṃkathā ca yo tiṇṇo.

Vimokkho tassa nāparo ti natthi tassa aparo vimokkho, yena vimokkhena vimucceyya, vimutto so, kataṃ 4 tassa vimokkhena karaṇīyan ’ti - vimokkho tassa nāparo.

Tenāha bhagavā: “Yasmiṃ kāmā na vasanti (todeyyāti bhagavā) taṇhā yassa na vijjati, kathaṃkathā ca yo tiṇṇo vimokkho tassa nāparo ”ti.

9-3

Nirāsaso so 5 uda āsasāno paññāṇavā so uda paññakappī,6 muniṃ ahaṃ sakka yathā vijaññaṃ taṃ me viyācikkha samantacakkhu.

Nirāsaso so uda āsasāno ti nittaṇho7 so udāhu sataṇho, rūpe āsiṃsati8 sadde – gandhe – rase – phoṭṭhabbe – kulaṃ – gaṇaṃ – āvāsalābhaṃ9 – yasaṃ – pasaṃsaṃ – sukhaṃ – cīvaraṃ – piṇḍapātaṃ – senāsanaṃ gilānapaccayabhesajjaparikkhāraṃ10 – kāmadhātuṃ – rūpadhātuṃ – arūpadhātuṃ – kāmabhavaṃ – rūpabhavaṃ – arūpabhavaṃ – saññābhavaṃ – asaññābhavaṃ – nevasaññānāsaññābhavaṃ – ekavokārabhavaṃ – catuvokārabhavaṃ – pañcavokārabhavaṃ – atītaṃ – anāgataṃ – paccuppannaṃ – diṭṭhasutamutaviññātabbe dhamme āsiṃsati icchati sādiyati pattheti piheti abhijappatī ’ti - nirāsaso so uda āsasāno.

1 6 na sati - Ma; itipāṭho Syā potthake na dissate. udasaññakappī - Pana. 2 7 chambhitattaṃ - Ma, Syā. nītaṇho - Va, Vi, Ka. 3 8 nitthiṇṇo - Ma. āsīsati - Ma, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 4 9 vimucceyya kathaṃ - Syā; kathaṃ - PTS. āvāsaṃ lābhaṃ - Syā. 5 nirāsaṃso so - PTS; nīrāsaso yo - Pana; nīrāsayo so - Vi, evamuparipi. 10 cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānapaccayabhesajjaparikkhāraṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Todeyya

Đối với người nào tham ái không tìm thấy - Tham ái: tham ái cảnh sắc, tham ái cảnh thinh, tham ái cảnh hương, tham ái cảnh vị, tham ái cảnh xúc, tham ái cảnh pháp. Đối với người nào: đối với bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Đối với người nào tham ái không tìm thấy: Đối với người nào tham ái là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - ‘đối với người nào tham ái không tìm thấy’ là như thế.

Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc: Nghi hoặc nói đến hoài nghi, sự nghi ngờ về Khổ, –nt– trạng thái sửng sốt, sự bối rối của tâm. Người nào: người nào là bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc: và người nào đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt qua, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi các nỗi nghi hoặc; - ‘và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc’ là như thế.

Đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa: đối với vị ấy không có sự giải thoát nào khác nữa mà vị ấy có thể giải thoát bằng sự giải thoát ấy, vị ấy đã được giải thoát; đối với vị ấy, việc cần làm đối với giải thoát đã được làm xong; - 'đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Todeyya,) ở người nào các dục không sinh tồn, đối với người nào tham ái không tìm thấy, và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc, đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa."

9-3

"Vị ấy không còn mong ước, hay là (vị ấy) đang mong ước? Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ? Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị hiền trí, thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con."

Vị ấy không còn mong ước, hay là (vị ấy) đang mong ước? - Phải chăng vị ấy không còn tham ái, hay là có tham ái? Phải chăng vị ấy mong ước các sắc, mong ước các thinh – các hương – các vị – các xúc – gia tộc – đồ chúng – chỗ ngụ – lợi lộc – danh vọng – lời khen – hạnh phúc – y phục – đồ ăn khất thực – chỗ nằm ngồi – vật dụng là thuốc men chữa bệnh – dục giới – sắc giới – vô sắc giới – cõi dục – cõi sắc – cõi vô sắc – cõi hữu tưởng – cõi vô tưởng – cõi phi tưởng phi phi tưởng – cõi một uẩn – cõi bốn uẩn – cõi năm uẩn – quá khứ – vị lai – hiện tại – các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, ước muốn, ưng thuận, ước nguyện, mong cầu, nguyện cầu? - 'vị ấy không còn mong ước, hay là (vị ấy) đang mong ước?' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Todeyyasuttaniddeso

Paññāṇavā so uda paññakappī 1 ti - Paññāṇavā so ti paṇḍito paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvī medhāvī. Uda paññakappī ti udāhu aṭṭhasamāpattiñāṇena vā pañcābhiññāñāṇena vā micchāñāṇena vā taṇhākappaṃ vā diṭṭhikappaṃ vā kappeti, janeti saṃjaneti nibbatteti abhinibbattetī 'ti - paññāṇavā so uda paññakappī.

Muniṃ ahaṃ sakka yathā vijaññan ti - Sakkā ti sakko bhagavā, sakyakulā 2 pabbajito tipi sakko. Athavā aḍḍho 3 mahaddhano dhanavā tipi sakko, tassimāni dhanāni seyyathīdaṃ: saddhādhanaṃ sīladhanaṃ hiridhanaṃ ottappadhanaṃ sutadhanaṃ cāgadhanaṃ paññādhanaṃ satipaṭṭhānadhanaṃ sammappadhānadhanaṃ iddhipādadhanaṃ indriyadhanaṃ baladhanaṃ bojjhaṅgadhanaṃ maggadhanaṃ phaladhanaṃ nibbānadhananti, 4 tehi anekavidhehi dhanaratanehi aḍḍho mahaddhano dhanavātipi sakko. Athavā pahū visavī alamatto sūro vīro vikkanto abhīru5 acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃsotipi sakko. Muniṃ ahaṃ sakka yathā vijaññan ti sakka, yathā ahaṃ muniṃ jāneyyaṃ ājāneyyaṃ vijāneyyaṃ6 paṭivijāneyyaṃ paṭivijjheyyan 'ti - muniṃ ahaṃ sakka yathā vijaññaṃ.

Taṃ me viyācikkha samantacakkhū ti - Tan ti yaṃ pucchāmi, yaṃ yācāmi, yaṃ ajjhesāmi, yaṃ pasādemi. Viyācikkhā ti ācikkhāhi7 desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehi. Samantacakkhū ti samantacakkhu vuccati

sabbaññutañāṇaṃ –pe– tathāgato tena samantacakkhū ’ti - taṃ me viyācikkha samantacakkhu.

Tenāha so brāhmaṇo: “Nirāsaso so uda āsasāno paññāṇavā so uda paññakappī,1 muniṃ ahaṃ sakka yathā vijaññaṃ taṃ me viyācikkha samantacakkhū ”ti.

1 udasaññakappī - Pana. 2 5 athavā sakyakulā - Syā. abhīrū - Ma; abhiru - Syā. 3 6 addho - Syā. yaṃ sakka muniṃ jāneyyaṃ vijāneyyaṃ - Syā. 4 7 nibbānadhanaṃ - Syā. ācikkha - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Todeyya

Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ? - Vị ấy có sự hiểu biết: Phải chăng là vị sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh? Hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ? - Hay là vị ấy sắp xếp, làm sanh ra, làm sanh khởi, làm hạ sanh, làm phát sanh sự sắp đặt do tham ái, hoặc sự sắp đặt do tà kiến nhờ vào trí của tám sự chứng đạt (về định), hoặc nhờ vào trí của năm thắng trí (thần thông), hoặc nhờ vào tà trí? - ‘vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ?’ là như thế.

Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị hiền trí - Vị dòng Sakya: Đức Thế Tôn là vị dòng Sakya, ‘người đã xuất gia từ gia tộc Sakya’ là vị dòng Sakya. Hoặc là, ‘người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn’ là vị dòng Sakya. Vị ấy sở hữu các tài sản này, tức là: tài sản về đức tin, tài sản về giới, tài sản về hổ thẹn (tội lỗi), tài sản về ghê sợ (tội lỗi), tài sản về kiến thức, tài sản về xả thí, tài sản về trí tuệ, tài sản về thiết lập niệm, tài sản về chánh cần, tài sản về nền tảng của thần thông, tài sản về quyền, tài sản về lực, tài sản về yếu tố đưa đến giác ngộ, tài sản về Đạo, tài sản về Quả, tài sản về Niết Bàn, ‘người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn với các tài sản và bảo vật nhiều loại ấy’ là vị dòng Sakya. Hoặc là, vị có năng lực, có tiềm năng, có khả năng, dũng cảm, anh hùng, quả cảm, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa’ là vị dòng Sakya. Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị hiền trí: Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể biết, có thể hiểu, có thể nhận biết, có thể thừa nhận, có thể thấu triệt về vị hiền trí; - ‘thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị hiền trí’ là như thế.

Thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con - Điều ấy: là điều mà con hỏi, điều mà con yêu cầu, điều mà con thỉnh cầu, điều mà con đặt niềm tin. Xin Ngài hãy nói rõ: xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ. Bậc Toàn Nhãn: Toàn nhãn nói đến trí Toàn Giác. –nt– vì thế đức Như Lai là bậc Toàn Nhãn; - ‘thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Vị ấy không còn mong ước, hay là (vị ấy) đang mong ước? Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ? Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị hiền trí, thưa bậc Toàn Nhãn, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con.”

Cullaniddesapāḷi Todeyyasuttaniddeso

9-4

Nirāsaso so na so 1 āsasāno paññāṇavā so na ca 2 paññakappī, evampi todeyya, muniṃ vijāna akiñcanaṃ kāmabhave asattaṃ.

Nirāsaso so na so āsasāno ti nittaṇho so na so 3 sataṇho so rūpe 4 nāsiṃsati, 5 sadde –gandhe –pe– diṭṭhasutamutaviññātabbe dhamme nāsiṃsati na icchati na sādiyati na pattheti na piheti nābhijappatī ’ti - nirāsaso so na so āsasāno.

Paññāṇavā so na ca paññakappī ti 6 - Paññāṇavā ti7 paṇḍito paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvī medhāvī. Na ca paññakappī ti aṭṭhasamāpattiñāṇena vā pañcābhiññāñāṇena vā micchāñāṇena vā taṇhākappaṃ vā na kappeti, diṭṭhikappaṃ vā na kappeti,8 na janeti, na saṃjaneti, na nibbatteti, nābhinibbattetī ’ti - paññāṇavā so na ca paññakappī.

Evampi todeyya muniṃ vijānā ti - Munī ti9 monaṃ vuccati ñāṇaṃ –pe– saṅgajālamaticca so muni. Evampi todeyya muniṃ vijānā ti todeyya evaṃ muniṃ jāna paṭijāna paṭivijāna paṭivijjhā ’ti 10 - evampi todeyya muniṃ vijāna.

Akiñcanaṃ kāmabhave asattan ti - Akiñcanan ti rāgakiñcanaṃ dosakiñcanaṃ mohakiñcanaṃ mānakiñcanaṃ diṭṭhikiñcanaṃ kilesakiñcanaṃ duccaritakiñcanaṃ. Yassetāni kiñcanāni11 pahīnāni samucchinnāni vūpasantāni paṭipassaddhāni, abhabbuppattikāni ñāṇagginā daḍḍhāni12 so vuccati akiñcano. Kāmā ti13 uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca –pe– ime vuccanti vatthukāmā –pe– ime vuccanti kilesakāmā. Bhavā ti dve bhavā kammabhavo ca paṭisandhiko ca punabbhavo –pe– ayaṃ paṭisandhiko punabbhavo.

1 so na ca - Ma, Syā. 2 7 so na so - PTS. paññāṇavā soti - Syā. 3 8 so na - Syā. taṇhākappaṃ vā diṭṭhikappaṃ vā na kappeti - Syā. 4 9 sataṇho rūpe nāsīsati - Ma; muninti - Syā. 10 sataṇho rūpaṃ nāsiṃsati - Syā. jāna vijāna paṭivijānāti - Syā. 5 11 nāsīsati - Ma, Va, Vi, Ka. yassete kiñcanā - Syā. 6 13 saññakappīti - Pana. kāmabhaveti kāmāti - Syā. 12 pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Todeyya

9-4

“Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước. Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ. Này Todeyya, ngươi hãy nhận biết về vị hiền trí là như vậy, là vị không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu.”

Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước: vị ấy không còn tham ái, vị ấy không có tham ái, vị ấy không mong ước các sắc, không mong ước các thinh – các hương –nt– các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, không ước muốn, không ưng thuận, không ước nguyện, không mong cầu, không nguyện cầu; - ‘vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước’ là như thế.

Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ - Vị ấy có sự hiểu biết: là vị sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ: nhờ vào trí của tám sự chứng đạt (về định), hoặc nhờ vào trí của năm thắng trí (thần thông), hoặc nhờ vào tà trí, vị ấy không sắp đặt sự sắp đặt do tham ái, hoặc không sắp đặt sự sắp đặt do tà kiến, không làm sanh ra, không làm sanh khởi, không làm hạ sanh, không làm phát sanh; - 'vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ' là như thế.

Này Todeyya, ngươi hãy nhận biết về vị hiền trí là như vậy - Vị hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí. Này Todeyya, ngươi hãy nhận biết về vị hiền trí là như vậy: Này Todeyya, ngươi hãy biết, hãy nhận biết, hãy thừa nhận, hãy thấu triệt về vị hiền trí là như vậy; - 'này Todeyya, ngươi hãy nhận biết về vị hiền trí là như vậy' là như thế.

Là vị không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu - Vị không còn vướng bận: luyến ái là vướng bận, sân hận là vướng bận, si mê là vướng bận, ngã mạn là vướng bận, tà kiến là vướng bận, ô nhiễm là vướng bận, uế hạnh là vướng bận. Đối với vị nào, các vướng bận này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, vị ấy được gọi là không còn vướng bận. Dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. —nt— Các điều này được gọi là vật dục. —nt— Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Hữu: có hai sự hiện hữu: sự hiện hữu do nghiệp và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh. –nt– cái này là sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh.

Cullaniddesapāḷi Todeyyasuttaniddeso

Akiñcanaṃ kāmabhave asattan ti akiñcanaṃ puggalaṃ kāme ca bhave ca asattaṃ alaggaṃ alaggitaṃ apaḷibuddhaṃ 1 nikkhantaṃ nissaṭaṃ2 vippamuttaṃ visaṃyuttaṃ vimariyādīkatena cetasā viharantan 'ti - akiñcanaṃ kāmabhave asattaṃ.

Tenāha bhagavā: "Nirāsaso so na so āsasāno paññāṇavā so na ca paññakappī evampi todeyya muniṃ vijāna akiñcanaṃ kāmabhave asattan "ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– "Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī "ti.

Todeyyasuttaniddeso samatto.

1 2 apalibuddhaṃ - Ma, Syā. nissaṭṭhaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Todeyya

Là vị không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu: Người không còn vướng bận thì không bị dính mắc, không bị máng vào, không bị vướng vào, không bị giữ lại ở dục và hữu, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, đang sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'là vị không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: “Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước. Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ. Này Todeyya, ngươi hãy nhận biết về vị hiền trí là như vậy, là vị không còn vướng bận, không bị dính mắc ở dục và hữu.”

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– “Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử.”

Diễn Giải Kinh Todeyya được hoàn tất.

10. KAPPASUTTANIDDESO

10 - 1

Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhataṃ (iccāyasmā kappo) oghe jāte mahabbhaye, jarāmaccuparetānaṃ dīpaṃ pabrūhi mārisa tvañca me dīpam 1akkhāhi yathayidaṃ 2 nāparaṃ siyā.

Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhatan ti saro vuccati saṃsāro, āgamanaṃ gamanaṃ gamanāgamanaṃ kālaṃ gati bhavābhavo cuti ca upapatti ca nibbatti ca bhedo ca 3 jāti ca jarā ca maraṇaṃ ca. Saṃsārassa purimā 4 koṭi na paññāyati, pacchimāpi koṭi na paññāyati, majjheva5 saṃsāre sattā ṭhitā patiṭṭhitā allīnā upagatā ajjhositā adhimuttā.

Kathaṃ saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati?

Ettakā jātiyo vaṭṭaṃ vatti,6 tato paraṃ na vattīti7 hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni jātisatāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni jātisahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni jātisatasahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakā jāti koṭiyo vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni jātikoṭisatāni vaṭṭaṃ vatti tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni jātikoṭisahassāni vaṭṭaṃ vatti, tatoparaṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni jātikoṭisatasahassāni vaṭṭaṃ vatti, tatoparaṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati.

1 5 disaṃ - Va, Vi, Ka. majjhe ca - Syā. 2 6 yathāyidaṃ - Ma, Syā. vaṭṭaṃ vaṭṭati - Sa; vaṭṭaṃ vattati - Vi. 3 7 nirodho ca - Va, Vi, Ka. vattatī ti - Ma, Sa; 4 purimāpi - Ma, Syā, PTS. vattati - Syā, PTS, evamuparipi.

10. DIỄN GIẢI KINH KAPPA

10 - 1

(Tôn giả Kappa nói rằng:) “Thưa Ngài, xin Ngài hãy nói về hòn đảo dành cho những người đang đứng giữa hồ nước, ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra, dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử. Và xin Ngài hãy nói ra cho con về hòn đảo để cho cái (khổ) khác giống như cái (khổ) này không thể xảy ra.”

Dành cho những người đang đứng giữa hồ nước: Hồ nước nói đến luân hồi, là việc đi đến (thế giới này), việc ra đi (đến thế giới khác), việc đi và đến, thời điểm (từ trần), cảnh giới tái sanh, kiếp sống khác từ kiếp sống này, sự tử vong, sự tái sanh, sự hạ sanh, sự tan rã, sự sanh, sự già, và sự chết. Điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến, điểm cuối cùng cũng không được biết đến, các chúng sanh tồn tại, thiết lập, bám vào, đến gần, bám chặt, hướng đến ở dòng luân hồi, ngay chính giữa.

'Điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' là thế nào?

"Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' là như vậy. "Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' còn là như vậy. "Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy ngàn kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' còn là như vậy. "Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm ngàn kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' còn là như vậy. "Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy koṭi 1 kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' còn là như vậy. "Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm koṭi kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' còn là như vậy. "Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy ngàn koṭi kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' còn là như vậy. "Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm ngàn koṭi kiếp sống, trước đó đã không xoay vần," chắc chắn không có như thế; - 'điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến' còn là như vậy.

1 1 koṭi = 10.000.000 (mười triệu).

Cullaniddesapāḷi Kappasuttaniddeso

Ettakāni vassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni vassasatāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni vassasahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni vassasatasahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakā vassakoṭiyo vassaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni vassakoṭisatāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni vassakoṭisahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni vassakoṭisatasahassāni vaṭṭaṃ vatti tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati.

Ettakāni kappāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni kappasatāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi. Ettakāni kappasahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni kappasatasahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakā kappakoṭiyo vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni kappakoṭisatāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti, hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Ettakāni kappakoṭisatasahassāni vaṭṭaṃ vatti, tato paraṃ na vattīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Anamataggoyaṃ 1 bhikkhave, saṃsāro 2 pubbā koṭi 3 na paññāyati avijjānīvaraṇānaṃ sattānaṃ taṇhāsaṃyojanānaṃ saṃdhāvataṃ saṃsarataṃ. Evaṃ dīgharattaṃ kho bhikkhave, dukkhaṃ paccanubhūtaṃ tippaṃ paccanubhūtaṃ byasanaṃ paccanubhūtaṃ 4 kaṭasī vaḍḍhitā.5 Yāvañcidaṃ bhikkhave, alameva sabbasaṅkhāresu nibbindituṃ, alaṃ virajjituṃ, alaṃ vimuccitun ”ti.6 Evampi saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati.7

1 5 anamatagg’ āyaṃ - PTS. kaṭasīva vaḍḍhitaṃ - Syā, PTS; kaṭasīvaḍḍhataṃ - Saka. 2 6 saṃsārassa - Syā. alaṃ muccitunti - Syā; alaṃ muñcitum ti - PTS. 3 7 pubbakoṭi - Syā, PTS. Anamataggasaṃyutta, Tiṇakaṭṭhasutta. 4 tibbaṃ paccanubhūtaṃ byasanaṃ paccanubhūtaṃ - Ma, PTS; tibbaṃ byasanaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Kappa

“Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy ngàn năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm ngàn năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy koṭi năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm koṭi năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy ngàn koṭi năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm ngàn koṭi năm, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy.

“Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy ngàn kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm ngàn kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy koṭi kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm koṭi kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy ngàn koṭi kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. “Sự luân chuyển đã xoay vần chỉ chừng ấy trăm ngàn koṭi kiếp trái đất, trước đó đã không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, luân hồi này là không biết được điểm khởi đầu. Điểm đầu tiên không được biết đến đối với các chúng sanh – có sự che lấp bởi vô minh, có sự ràng buộc bởi tham ái – đang chạy quanh, đang chuyển dịch. Một thời gian dài lâu như vậy, quả thật, này các tỳ khưu, khổ đau được trải nghiệm, khổ não được trải nghiệm, sự tổn hại được trải nghiệm, các nghĩa trang được tăng thêm. Cho đến chừng ấy, này các tỳ khưu, thật quá đủ để nhàm chán về các pháp tạo tác, quá đủ để xa lìa luyến ái, quá đủ để giải thoát;” - ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Kappasuttaniddeso

Kathaṃ saṃsārassa pacchimā koṭi na paññāyati?

Ettakā jātiyo vaṭṭaṃ vattissati, tato paraṃ na vattissatīti 1 hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa pacchimā koṭi na paññāyati. Ettakāni jātisatāni – ettakāni jātisahassāni – ettakāni jātisatasahassāni – ettakā jātikoṭiyo – ettakāni jātikoṭisatāni – ettakāni jātikoṭisahassāni – ettakāni jātikoṭisatasahassāni – ettakāni vassāni – ettakāni vassasatāni – ettakāni vassasahassāni – ettakāni vassasatasahassāni – ettakā vassakoṭiyo – ettakāni vassakoṭisatāni – ettakāni vassakoṭisahassāni – ettakāni vassakoṭisatasahassāni – ettakāni kappāni – ettakāni kappasatāni – ettakāni kappasahassāni – ettakāni kappasatasahassāni – ettakāni kappakoṭiyo – ettakāni kappakoṭisatāni – ettakāni kappakoṭisahassāni – ettakāni kappakoṭisatasahassāni vaṭṭaṃ vattissati, tato paraṃ na vattissatīti hevaṃ natthi, evampi saṃsārassa pacchimā koṭi na paññāyati. Evampi saṃsārassa purimā 2 koṭi na paññāyati pacchimāpi koṭi na paññāyati, majjheva saṃsāre sattā ṭhitā patiṭṭhitā allīnā upagatā ajjhositā adhimuttā ’ti - majjhe sarasmiṃ tiṭṭhataṃ.

Iccāyasmā kappo ti - Iccā ti padasandhi –pe– Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– Kappo ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo ’ti - iccāyasmā kappo.

Oghe jāte mahabbhaye ti kāmoghe bhavoghe diṭṭhoghe avijjogho jāte saṃjāte nibbatte abhinibbatte pātubhūte. Mahabbhaye ti jātibhaye jarābhaye vyādhibhaye maraṇabhaye ’ti - oghe jāte mahabbhaye.

Jarāmaccuparetānan ti jarāya phuṭṭhānaṃ paretānaṃ samohitānaṃ samannāgatānaṃ maccunā phuṭṭhānaṃ paretānaṃ samohitānaṃ samannāgatānaṃ jātiyā anugatānaṃ jarāya anusaṭānaṃ byādhinā abhibhūtānaṃ maraṇena abbhāhatānaṃ atāṇānaṃ alenānaṃ asaraṇānaṃ asaraṇībhūtānan ’ti - jarāmaccuparetānaṃ.

Dīpaṃ pabrūhi mārisā ti dīpaṃ tāṇaṃ lenaṃ saraṇaṃ gatiṃ parāyanaṃ3 brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehi. Mārisā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ mārisā ’ti - dīpaṃ4 pabrūhi mārisa.

1 3 vattissati - Syā, PTS, evamuparipi. gatiparāyanaṃ - Syā, PTS. 2 4 purimāpi - Ma, Syā. disaṃ pabrūhi - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Kappa

‘Điểm cuối cùng của luân hồi không được biết đến’ là thế nào?

“Sự luân chuyển sẽ xoay vần chừng ấy kiếp sống, sau đó sẽ không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; điểm cuối cùng của luân hồi không được biết đến là như vậy. “Sự luân chuyển sẽ xoay vần chừng ấy trăm kiếp sống, –nt– chừng ấy ngàn kiếp sống, –nt– chừng ấy trăm ngàn kiếp sống, –nt– chừng ấy koṭi kiếp sống, –nt– chừng ấy trăm koṭi kiếp sống, –nt– chừng ấy ngàn koṭi kiếp sống, –nt– chừng ấy trăm ngàn koṭi kiếp sống, –nt– chừng ấy năm, –nt– chừng ấy trăm năm, –nt– chừng ấy ngàn năm, –nt– chừng ấy trăm ngàn năm, –nt– chừng ấy koṭi năm, –nt– chừng ấy trăm koṭi năm, –nt– chừng ấy ngàn koṭi năm, –nt– chừng ấy trăm ngàn koṭi năm, –nt– chừng ấy kiếp trái đất, –nt– chừng ấy trăm kiếp trái đất, –nt– chừng ấy ngàn kiếp trái đất, –nt– chừng ấy trăm ngàn kiếp trái đất, –nt– chừng ấy koṭi kiếp trái đất, – nt– chừng ấy trăm koṭi kiếp trái đất, –nt– chừng ấy ngàn koṭi kiếp trái đất, –nt– chừng ấy trăm ngàn koṭi kiếp trái đất, sau đó sẽ không xoay vần,” chắc chắn không có như thế; - ‘điểm cuối cùng của luân hồi không được biết đến’ còn là như vậy. ‘Điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến, điểm cuối cùng cũng không được biết đến, các chúng sanh tồn tại, thiết lập, bám vào, đến gần, bám chặt, hướng đến ở dòng luân hồi, ngay chính giữa’ là như vậy; - ‘dành cho những người đang đứng giữa hồ nước’ là như thế.

Tôn giả Kappa nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn –nt– . Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– . Kappa: là tên của vị Bà-la- môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Kappa nói rằng’ là như thế.

Ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra: ở dòng lũ (ngũ) dục, ở dòng lũ của hữu, ở dòng lũ tà kiến, ở dòng lũ vô minh đã được sanh ra, đã được sanh khởi, đã được hạ

sanh, đã được phát sanh, đã được xuất hiện. Sự nguy hiểm lớn: nguy hiểm về sanh, nguy hiểm về già, nguy hiểm về bệnh, nguy hiểm về chết; - 'ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra' là như thế.

Dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử: đối với những người bị xúc chạm, bị chế ngự, bị xâm nhập, bị sở hữu bởi già, bị xúc chạm, bị chế ngự, bị xâm nhập, bị sở hữu bởi chết, bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, không nơi nương tựa, không nơi trú ẩn, không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ; - 'dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử' là như thế.

Thưa Ngài, xin Ngài hãy nói về hòn đảo: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ về hòn đảo, nơi nương tựa, nơi trú ẩn, nơi nương nhờ, cảnh giới tái sanh, sự nâng đỡ. Thưa Ngài: Từ 'mārisa' này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng; - 'thưa Ngài, xin Ngài hãy nói về hòn đảo' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Kappasuttaniddeso

Tvañca me dīpamakkhāhī ti - Tvan ti bhagavantaṃ bhaṇati. Dīpamakkhāhī ti dīpaṃ tāṇaṃ lenaṃ saraṇaṃ gatiṃ parāyanaṃ 1 akkhāhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti - tvañca me dīpamakkhāhi.

Yathayidaṃ 2 nāparaṃ siyā ti yathayidaṃ 3 dukkhaṃ idheva nirujjheyya, vūpasameyya atthaṃ gaccheyya paṭippassambheyya puna paṭisandhikaṃ dukkhaṃ na nibbatteyya, kāmadhātuyā vā rūpadhātuyā vā arūpadhātuyā vā kāmabhave vā rūpabhave vā arūpabhave vā saññābhave vā asaññābhave vā nevasaññānāsaññābhave vā ekavokārabhave vā catuvokārabhave vā pañcavokārabhave vā punagatiyā vā upapattiyā vā paṭisandhiyā vā bhave vā saṃsāre vā vaṭṭe vā 4 na jāyeyya na saṃjāyeyya 5 na nibbatteyya nābhinibbatteyya idheva nirujjheyya vūpasameyya atthaṃgaccheyya paṭippassambheyyā 'ti - yathayidaṃ nāparaṃ siyā.

Tenāha so brāhmaṇo: "Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhataṃ (iccāyasmā kappo) oghe jāte mahabbhaye, jarāmaccuparetānaṃ dīpaṃ pabrūhi mārisa, tvañca me dīpamakkhāhi yathayidaṃ nāparaṃ siyā "ti.

10 - 2

Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhataṃ (kappāti bhagavā) oghe jāte mahabbhaye jarāmaccuparetānaṃ dīpaṃ pabrūmi kappa te.

Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhatan ti saro vuccati saṃsāro, āgamanaṃ gamanaṃ gamanāgamanaṃ kālaṃ gati bhavābhavo6 cuti ca upapatti ca nibbatti ca bhedo ca jāti ca jarā ca maraṇañca. Saṃsārassa purimā7 koṭi na paññāyati, pacchimāpi koṭi na paññāyati, majjheva8 saṃsāre sattā ṭhitā patiṭṭhitā allīnā upagatā ajjhositā adhimuttā.

Kathaṃ saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati? –pe– evaṃ9 saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati. Kathaṃ saṃsārassa pacchimā koṭi na paññāyati? –pe– evaṃ saṃsārassa pacchimā koṭi na paññāyati. Evaṃ saṃsārassa purimā koṭi na paññāyati pacchimāpi koṭi na paññāyati majjheva saṃsāre santā ṭhitā patiṭṭhitā allīnā upagatā ajjhositā adhimuttā 'ti - majjhe sarasmiṃ tiṭṭhataṃ. Kappāti bhagavā ti –pe–.

1 gatiparāyanaṃ - Syā, PTS. 2 6 yathāyidaṃ - Ma, Syā. bhavābhave - Pa, Va. 3 7 yathā idaṃ - Syā. purimāpi - Ma, Syā, PTS. 4 8 vaddhevā - Pana. majjhe ca - Syā. 5 9 na janeyya na sañjaneyya - Ma, Syā, PTS. evampi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Kappa

Và xin Ngài hãy nói ra cho con về hòn đảo - Ngài: nói đến đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy nói ra về hòn đảo: xin Ngài hãy nói ra, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ về hòn đảo, nơi nương tựa, nơi trú ẩn, nơi nương nhờ, cảnh giới tái sanh, sự nâng đỡ; - 'và xin Ngài hãy nói ra cho con về hòn đảo' là như thế.

Để cho cái (khổ) khác giống như cái (khổ) này không thể xảy ra: để cho khổ đau giống như khổ đau này, ở ngay tại nơi đây, có thể được diệt tận, có thể vắng lặng, có thể đi đến sự tiêu hoại, có thể tịch tịnh, (để cho) khổ đau liên quan đến tái sanh lại nữa không thể hạ sanh, không thể sanh ra, không thể sanh khởi, không thể hạ sanh, không thể phát sanh ở dục giới, hoặc ở sắc giới, hoặc ở vô sắc giới, hoặc ở cõi dục, hoặc ở cõi sắc, hoặc ở cõi vô sắc, hoặc ở cõi hữu tưởng, hoặc ở cõi vô tưởng, hoặc ở cõi phi tưởng phi phi tưởng, hoặc ở cõi một uẩn, hoặc ở cõi bốn uẩn, hoặc ở cõi năm uẩn, hoặc ở cảnh giới tái sanh, hoặc ở sự tái sanh, hoặc ở sự tiếp nối tái sanh, hoặc ở sự hiện hữu, hoặc ở sự luân hồi, hoặc ở sự luân chuyển, (và) có thể được diệt tận, có thể vắng lặng, có thể đi đến sự tiêu hoại, có thể tịch tịnh ở ngay tại nơi đây; - 'để cho cái (khổ) khác giống như cái (khổ) này không thể xảy ra' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Kappa nói rằng:) "Thưa Ngài, xin Ngài hãy nói về hòn đảo dành cho những người đang đứng giữa hồ nước, ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra, dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử. Và xin Ngài hãy nói ra cho con về hòn đảo để cho cái (khổ) khác giống như cái (khổ) này không thể xảy ra."

10 - 2

(Đức Thế Tôn nói: "Này Kappa,) Ta (sẽ) nói với ngươi về hòn đảo, này Kappa, dành cho những người đang đứng giữa hồ nước, ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra, dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử."

Dành cho những người đang đứng giữa hồ nước: Hồ nước nói đến luân hồi, là việc đi đến (thế giới này), việc ra đi (đến thế giới khác), việc đi và đến, thời điểm (từ trần), cảnh giới tái sanh, kiếp sống khác từ kiếp sống này, sự tử vong, sự tái sanh, sự hạ sanh, sự tan rã, sự sanh, sự già, và sự chết. Điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến, điểm cuối cùng cũng không được biết đến, các chúng sanh tồn tại, thiết lập, bám vào,

đến gần, bám chặt, hướng đến ở dòng luân hồi, ngay chính giữa.

‘Điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ là thế nào? –nt– ‘điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến’ là như vậy. ‘Điểm cuối cùng của luân hồi không được biết đến’ là thế nào? –nt– ‘điểm cuối cùng của luân hồi không được biết đến’ là như vậy. ‘Điểm đầu tiên của luân hồi không được biết đến, điểm cuối cùng cũng không được biết đến, các chúng sanh tồn tại, thiết lập, bám vào, đến gần, bám chặt, hướng đến ở dòng luân hồi, ngay chính giữa’ là như vậy; - ‘đối với những người đang đứng giữa hồ nước’ là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Kappa: –nt– .

Cullaniddesapāḷi Kappasuttaniddeso

Oghe jāte mahabbhaye ti kāmoghe bhavoghe diṭṭhogho avijjoghe jāte saṃjāte nibbatte abhinibbatte pātubhūte. Mahabbhaye ti jātibhaye jarābhaye vyādhibhaye maraṇabhaye ’ti - oghe jāte mahabbhaye.

Jarāmaccuparetānan ti jarāya phuṭṭhānaṃ paretānaṃ samohitānaṃ samannāgatānaṃ maccunā phuṭṭhānaṃ paretānaṃ samohitānaṃ samannāgatānaṃ jātiyā anugatānaṃ jarāya anusaṭānaṃ byādhinā abhibhūtānaṃ maraṇena abbhāhatānaṃ atāṇānaṃ alenānaṃ asaraṇānaṃ asaraṇībhūtānan ’ti - jarāmaccuparetānaṃ.

Dīpaṃ pabrūmi kappa te ti dīpaṃ tāṇaṃ lenaṃ saraṇaṃ gatiṃ parāyanaṃ 1 brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - dīpaṃ pabrūmi kappa te.

Tenāha bhagavā: “Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhitaṃ (kappāti bhagavā) oghe jāte mahabbhaye, jarāmaccuparetānaṃ dīpaṃ pabrūmi kappa te ”ti.

10 - 3

Akiñcanaṃ anādānaṃ - etaṃ dīpaṃ anāparaṃ nibbānaṃ iti naṃ brūmi - jarāmaccuparikkhayaṃ.

Akiñcanaṃ anādānan ti - Kiñcanan ti 2 rāgakiñcanaṃ dosakiñcanaṃ mohakiñcanaṃ mānakiñcanaṃ diṭṭhikiñcanaṃ kilesakiñcanaṃ duccaritakiñcanaṃ. Kiñcanappahānaṃ kiñcanavūpasamo 3 kiñcanapaṭinissaggo4 kiñcanapaṭippassaddhi5 amataṃ nibbānan ’ti -akiñcanaṃ. Anādānan ti ādānaṃ vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Ādānappahānaṃ ādānavūpasamo ādānapaṭinissaggo ādānapaṭippassaddhi amataṃ nibbānan ’ti - akiñcanaṃ anādānaṃ.

1 gatiparāyanaṃ - Syā, PTS. 2 4 akiñcananti - Syā. paṭinissaggaṃ - Ma, evamuparipi. 3 5 vūpasamaṃ - Ma, evamuparipi. paṭippassaddhiṃ - Ma, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Kappa

Ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra: ở dòng lũ (ngũ) dục, ở dòng lũ của hữu, ở dòng lũ tà kiến, ở dòng lũ vô minh đã được sanh ra, đã được sanh khởi, đã được hạ sanh, đã được phát sanh, đã được xuất hiện. Sự nguy hiểm lớn: nguy hiểm về sanh, nguy hiểm về già, nguy hiểm về bệnh, nguy hiểm về chết; - ‘ở dòng lũ có sự nguy hiểm

lớn đã được sanh ra' là như thế.

Dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử: đối với những người bị xúc chạm, bị chế ngự, bị xâm nhập, bị sở hữu bởi già, bị xúc chạm, bị chế ngự, bị xâm nhập, bị sở hữu bởi chết, bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, không nơi nương tựa, không nơi trú ẩn, không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ; - 'dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử' là như thế.

Ta (sẽ) nói với ngươi về hòn đảo, này Kappa: Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ về hòn đảo, nơi nương tựa, nơi trú ẩn, nơi nương nhờ, cảnh giới tái sanh, sự nâng đỡ; - 'Ta (sẽ) nói với ngươi về hòn đảo, này Kappa' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Kappa,) Ta (sẽ) nói với ngươi về hòn đảo, này Kappa, dành cho những người đang đứng giữa hồ nước, ở dòng lũ có sự nguy hiểm lớn đã được sanh ra, dành cho những người đang bị chế ngự bởi lão và tử."

10 - 3

Hòn đảo ấy là không vướng bận, không nắm giữ, không có cái nào khác, Ta gọi cái ấy là 'Niết Bàn,' sự diệt trừ hoàn toàn lão và tử.

Không vướng bận, không nắm giữ - Vướng bận: luyến ái là vướng bận, sân hận là vướng bận, si mê là vướng bận, ngã mạn là vướng bận, tà kiến là vướng bận, ô nhiễm là vướng bận, uế hạnh là vướng bận. Sự dứt bỏ điều vướng bận, sự vắng lặng điều vướng bận, sự buông bỏ điều vướng bận, sự tịch tịnh điều vướng bận là Bất Tử, Niết Bàn; - 'không vướng bận' là như thế. Không nắm giữ: Nắm giữ nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự dứt bỏ việc nắm giữ, sự vắng lặng việc nắm giữ, sự buông bỏ việc nắm giữ, sự tịch tịnh việc nắm giữ là Bất Tử, Niết Bàn; - 'không vướng bận, không nắm giữ' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Kappasuttaniddeso

Etaṃ dīpaṃ anāparan ti etaṃ dīpaṃ tāṇaṃ lenaṃ saraṇaṃ gati parāyanaṃ. Anāparan ti tamhā paro añño dīpo natthi. Atha kho so yeva 1 dīpo aggo ca seṭṭho ca viseṭṭho ca pāmokkho ca uttamo ca pavaro cā 'ti - etaṃ dīpaṃ anāparaṃ.

Nibbānaṃ iti naṃ brūmī ti vānaṃ vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Vānappahānaṃ vānavūpasamo vānapaṭinissaggo vānapaṭippassaddhi amataṃ nibbānaṃ. Itī ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūri 2 akkharasamavāyo byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatāpetaṃ 3 itī 'ti. Brūmī ti brūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī 'ti - nibbānaṃ iti naṃ brūmi.

Jarāmaccuparikkhayan ti jarāmaraṇassa pahānaṃ vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi 4 amataṃ nibbānan 'ti - jarāmaccuparikkhayaṃ.

Tenāha bhagavā: “Akiñcanaṃ anādānaṃ etaṃ dīpaṃ anāparaṃ, nibbānaṃ iti naṃ brūmi jarāmaccuparikkhayan ”ti.

10 - 4

Etadaññāya5 ye satā - diṭṭhadhammābhinibbutā na te māravasānugā - na te mārassa paddhagū.6

Etadaññāya ye satā ti - Etan ti amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhāra- samatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Aññāyā ti aññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. ‘Sabbe saṅkhārā aniccā ’ti –pe– ‘Yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti aññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Ye ti arahanto khīṇāsavā. Satā ti catūhi kāraṇehi satā: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvitattā7 satā, –pe– te vuccati satā ’ti - etadaññāya ye satā.

1 so evaṃ - Ma; so eva - PTS. 2 5 padapāripūrī - Ma, PTS. etadatthāya - Va, Vi, Ka. 3 6 metaṃ - Va, Vi, Ka. paṭṭhagū - Syā, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 4 7 vūpasamaṃ paṭinissaggaṃ paṭippassaddhiṃ - Ma. bhāventā - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Kappa

Hòn đảo ấy là không có cái nào khác: hòn đảo ấy là nơi nương tựa, nơi trú ẩn, nơi nương nhờ, cảnh giới tái sanh, sự nâng đỡ. Không có cái nào khác: không có hòn đảo nào khác so với cái ấy. Và chính hòn đảo ấy là cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý; - ‘hòn đảo ấy là không có cái nào khác’ là như thế.

Ta gọi cái ấy là Niết Bàn: Thêu dệt (vānaṃ) nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sự dứt bỏ thêu dệt, sự vắng lặng thêu dệt, sự buông bỏ thêu dệt, sự tịch tịnh thêu dệt là Bất Tử, Niết Bàn. Iti: Từ ‘iti’ này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn. Ta gọi: Ta nói, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ; - ‘Ta gọi cái ấy là Niết Bàn’ là như thế.

Sự diệt trừ hoàn toàn lão và tử: Sự dứt bỏ, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh đối với già và chết, là Bất Tử, Niết Bàn; - ‘sự diệt trừ hoàn toàn lão và tử’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: Hòn đảo ấy là không vướng bận, không nắm giữ, không có cái nào khác, Ta gọi cái ấy là ‘Niết Bàn,’ sự diệt trừ hoàn toàn lão và tử.

10 - 4

Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm, đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt, những người ấy không đi theo quyền lực của Ma Vương, những người ấy không là nô bộc của Ma Vương.”

Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm - Điều này: là Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Sau khi hiểu thông: sau khi

hiểu thông, sau khi hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt. Sau khi hiểu thông, sau khi hiểu rõ, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” –nt– “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Những người nào: là các bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: bản thân đã phát triển sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân là có niệm –nt– các vị ấy được gọi là có niệm; - ‘sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Kappasuttaniddeso

Diṭṭhadhammābhinibbutā ti - Diṭṭhadhammā ti diṭṭhadhammā ñātadhammā tulitadhammā tīritadhammā vibhūtadhammā vibhāvitadhammā. Abhinibbutā ti rāgassa 1 nibbāpitattā nibbutā, dosassa –pe– sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ santattā samitattā vūpasamitattā vijjhātattā 2 nibbutattā vigatattā paṭippassaddhattā santā upasantā vūpasantā nibbutā paṭippassaddhā ’ti 3 - diṭṭhadhammābhinibbutā.

Na te māravasānugatā ti - Māro ti 4 yo so māro kaṇho adhipati antagū namuci pamattabandhu. Na te māravasānugatā ti na te mārassa vase 5 vattanti, 6 napi 7 māro tesu vasaṃ vatteti. Te māraṃ ca mārapakkhaṃ ca mārapāsaṃ ca mārabalisaṃ ca8 mārāmisaṃ ca māravisayaṃ ca māranivāpaṃ ca9 māragocaraṃ ca mārabandhanaṃ ca abhibhuyya abhibhavitvā ajjhottharitvā pariyādiyitvā10 madditvā caranti viharanti irīyanti vattenti pālenti yapenti yāpentī ’ti - na te māravasānugā.

Na te mārassa paddhagū ti na te mārassa paddhā paddhacarā11 paricārikā sissā12 buddhassa te bhagavato paddhā paddhacarā paricārikā sissā ’ti - na te mārassa paddhagū.

Tenāha bhagavā: “Etadaññāya ye satā diṭṭhadhammābhinibbutā, na te māravasānugā na te mārassa paddhagū ”ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī ”ti.

Kappasuttaniddeso samatto.

1 8 lobhassa - Va, Vi, Ka. mārabaḷisañca - Ma, Syā. 2 9 nijjhātattā - Ma. māranivāsañca - Ma, Syā, PTS. 3 sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ nibbāpitattā nibbutā paṭippassaddhāti - Syā. 4 10 mārāti - Syā. pariyādayitvā - Syā. 5 11 vasena - PTS. paṭṭhā paṭṭhacarā - Syā, PTS, Va, Vi, Ka. 6 12 vattenti - Syā. paricārikā siyā - Ma, Va, Vi, Ka; 7 nāpi - Ma. paricārikā pesiyā - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Kappa

Đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt - Đã nhận thức được Giáo Pháp: đã nhận thức được Giáo Pháp là đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp. Đã được diệt tắt: do trạng thái đã được tịch diệt đối với đối với luyến ái là đã được tịch diệt; do trạng thái đã được an tịnh, do trạng thái đã được yên lặng, do trạng thái đã được vắng lặng, do trạng thái đã

được thiêu hủy, do trạng thái đã được tịch diệt, do trạng thái đã được tách lìa, do trạng thái đã được tịch tịnh đối với sân hận –nt– đối với tất cả các pháp tạo tác bất thiện, là được an tịnh, được yên tịnh, được vắng lặng, được tịch diệt, được tịch tịnh; - 'đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt' là như thế.

Những người ấy không đi theo quyền lực của Ma Vương - Ma Vương: Ma Vương ấy là Kaṇha (Hắc Ám), Adhipati (Chúa Tể của sáu cõi Trời dục giới), Antagū (Đi Đến Tận Cùng của các bất thiện pháp), Namuci (Không Thả Ra những kẻ ác), Pamattabandhu (Thân Quyến của những kẻ Bị Xao Lãng). Những người ấy không đi theo quyền lực của Ma Vương: Các vị ấy không vận hành theo quyền lực của Ma Vương, thậm chí Ma Vương cũng không vận hành được quyền lực ở các vị ấy. Sau khi khắc phục, sau khi thống trị, sau khi đè bẹp, sau khi trấn áp, sau khi nghiền nát Ma Vương, phe nhóm của Ma Vương, cạm bẫy của Ma Vương, lưỡi câu của Ma Vương, thức ăn của Ma Vương, lãnh địa của Ma Vương, mồi nhử của Ma Vương, hành xứ của Ma Vương, và sự trói buộc của Ma Vương, các vị ấy thực hành, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng; - 'những người ấy không đi theo quyền lực của Ma Vương' là như thế.

Những người ấy không là nô bộc của Ma Vương: các vị ấy không phải là người hầu hạ, người theo hầu, người hầu cận, học trò của Ma Vương; các vị ấy là người hầu hạ, người theo hầu, người hầu cận, học trò của đức Phật, của đức Thế Tôn; - 'những người ấy không là nô bộc của Ma Vương' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: Sau khi hiểu thông điều này, những người nào có niệm, đã nhận thức được Giáo Pháp, đã được diệt tắt, những người ấy không đi theo quyền lực của Ma Vương, những người ấy không là nô bộc của Ma Vương."

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– "Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử."

Diễn Giải Kinh Kappa được hoàn tất.

11. JATUKAṆṆISUTTANIDDESO 11 - 1

Sutvānahaṃ vīra akāmakāmiṃ (iccāyasmā jatukaṇṇī) oghātigaṃ puṭṭhumakāmamāgamaṃ, santipadaṃ brūhi sahājanetta 1 yathātacchaṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Sutvānahaṃ vīra akāmakāmin ti - Sutvā ti 2 sutvā suṇitvā uggahetvā upadhāretvā 3 upalakkhayitvā itipi so bhagavā arahaṃ –pe– buddho bhagavā 'ti sutvānahaṃ. Vīrā ti vīro bhagavā, viriyavāti vīro, pahūti vīro, 4 visavīti vīro, 5 alamattoti 6 vīro, sūroti vīro,7 vikkanto abhīru8 acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃsoti vīro.

"Virato idha sabbapāpakehi nirayadukkhamaticca viriyavā so,9 so viriyavā padhānavā vīro10 tādī pavuccate tathattā "ti11 - sutvānahaṃ vīra.

Akāmakāmin ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. – pe–. Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Buddhassa bhagavato vatthukāmā pariññātā kilesakāmā pahīnā, vatthukāmānaṃ pariññātattā kilesakāmānaṃ pahīnattā bhagavā na kāme kāmeti, na kāme pattheti, na kāme piheti, na kāme abhijappati. Ye kāme kāmenti, kāme patthenti, kāme pihenti, kāme abhijappanti, te kāmakāmino rāgarāgino saññāsaññino. Bhagavā na kāme kāmeti, na kāme pattheti, na kāme piheti, na kāme abhijappati,12 tasmā buddho akāmo nikkāmo cattakāmo vantakāmo muttakāmo pahīnakāmo paṭinissaṭṭhakāmo vītarāgo vigatarāgo cattarāgo vantarāgo muttarāgo pahīnarāgo paṭinissaṭṭharāgo nicchāto nibbuto sītibhūto sukhapaṭisaṃvedī brahmabhūtena attanā viharatī ’ti - sutvānahaṃ vīra akāmakāmiṃ.

Iccāyasmā jatukaṇṇī ti - Iccā ti padasandhi –pe– padānupubbatāpetaṃ13 ‘iccā ’ti. Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– sagāravasappatissādhivacanametaṃ ‘āyasmā ’ti. Jatukaṇṇī ti tassa brāhmaṇassa gottaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro ’ti - iccāyasmā jatukaṇṇī.

1 7 sahajanetta - Ma; mahājanetta - Va, Vi, Ka, evamuparipi. sūro - Syā. 2 8 sutvā ti - itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate. abhīrū - Ma; 3 upadhārayitvā - PTS. abhiru - Syā. 4 9 pabhūti vīro - Va, Vi, Ka. viriyavāso - Syā. 5 10 vīsati vīro - Va, Vi, Ka. dhīro - PTS. 6 11 alamatthoti - Va, Vi, Ka. Suttanipāta, Sabhiyasutta. 12 kilesakāmānaṃ pahīnattā bhagavā na kāme kāmeti kāmā seṭṭhāti na kāme pamodati na kāme 13 abhijappati - Syā. padānupubbakametaṃ - Syā.

11. DIỄN GIẢI KINH JATUKAṆṆĪ 11 - 1

(Tôn giả Jatukaṇṇī nói rằng:) “Thưa bậc anh hùng, sau khi con nghe về vị không có ham muốn các dục, con đã đi đến để hỏi vị đã vượt qua dòng lũ, vị không có ham muốn. Thưa bậc có nhãn quan đã được đồng sanh (với trí Toàn Giác), xin Ngài hãy nói về vị thế an tịnh. Thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy nói cho con về điều này đúng theo sự thật.” Thưa bậc anh hùng, sau khi con nghe về vị không có ham muốn các dục - Sau khi nghe: sau khi nghe, sau khi lắng nghe, sau khi tiếp thu, sau khi tiếp nhận, sau khi nhận định. Sau khi con nghe rằng: “Đức Thế Tôn ấy là bậc A-la-hán, – nt– Phật, Thế Tôn.” Bậc anh hùng: bậc anh hùng là (nói đến) đức Thế Tôn; ‘vị có sự tinh tấn’ là bậc anh hùng, ‘vị có năng lực’ là bậc anh hùng, ‘vị có tiềm năng’ là bậc anh hùng, ‘vị có khả năng’ là bậc anh hùng, ‘vị dũng cảm’ là bậc anh hùng, ‘vị quả cảm, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa’ là bậc anh hùng. Vị đã lánh xa tất cả các việc ác xấu ở đời này, vị có tinh tấn ấy đã vượt qua sự khổ đau ở địa ngục, vị ấy, có sự tinh tấn, có sự nỗ lực, là bậc anh hùng, có bản thể như thế, được gọi là ‘bậc tự tại;’ - ‘thưa bậc anh hùng, sau khi con nghe’ là như thế. Về vị không có ham muốn các dục - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Đối với đức Phật Thế Tôn, các vật dục đã được biết toàn diện, các ô nhiễm dục đã được dứt bỏ. Do trạng thái đã được biết toàn diện đối với các vật dục, do trạng thái đã được dứt bỏ đối với các ô

nhiễm dục, đức Thế Tôn không ham muốn các dục, không ước nguyện các dục, không mong cầu các dục, không nguyện cầu các dục. Những người nào ham muốn các dục, ước nguyện các dục, mong cầu các dục, nguyện cầu các dục, những người ấy có sự ham muốn các dục, có sự luyến ái với ái dục, có sự suy tưởng đến tưởng (về dục). Đức Thế Tôn không ham muốn các dục, không ước nguyện các dục, không mong cầu các dục, không nguyện cầu các dục; vì thế, đức Phật không có dục, 1 không còn dục, có dục đã được từ bỏ, có dục đã được tẩy trừ, có dục đã được giải thoát, có dục đã được dứt bỏ, có dục đã được buông bỏ, có luyến ái đã được xa lìa, có luyến ái đã được tách lìa, có luyến ái đã được từ bỏ, có luyến ái đã được tẩy trừ, có luyến ái đã được giải thoát, có luyến ái đã được dứt bỏ, có luyến ái đã được buông bỏ, đã không còn khao khát, đã được tịch diệt, có trạng thái mát mẻ, có sự cảm thọ lạc, sống với trạng thái cao thượng tự thân; - 'thưa bậc anh hùng, sau khi con nghe về vị không có ham muốn các dục' là như thế. Tôn giả Jatukaṇṇī nói rằng - Rằng: Từ 'icca' này là sự nối liền các câu văn, – nt– tính chất tuần tự của các câu văn. Tôn giả: Từ 'āyasmā' này là lời nói yêu mến, –nt– lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng. Jatukaṇṇī: là họ của vị Bà-la-môn ấy, là sự ấn định, sự chỉ định, sự quy định, sự diễn tả; - 'tôn giả Jatukaṇṇī nói rằng' là như thế. 1 Động từ kāmeti được ghi nghĩa Việt là "ham muốn." Còn danh từ kāma được dịch theo hai nghĩa là "ham muốn" và "dục" tùy theo ngữ cảnh. Ở đây akāmo được dịch là "không có dục," ở đoạn kế tiếp được dịch là "không có ham muốn." (ND).

Cullaniddesapāḷi Jatukaṇṇīsuttaniddeso

Oghātigaṃ puṭṭhumakāmamāgaman ti - Oghātigan ti oghātigaṃ oghaṃ atikkantaṃ samatikkantaṃ vītivattan 'ti - oghātigaṃ. Puṭṭhun ti puṭṭhuṃ pucchituṃ yācituṃ ajjhesituṃ pasādetuṃ. Akāmamāgaman ti akāmaṃ puṭṭhuṃ nikkāmaṃ 1 cattakāmaṃ vantakāmaṃ muttakāmaṃ pahīnakāmaṃ paṭinissaṭṭhakāmaṃ vītarāgaṃ vigatarāgaṃ cattarāgaṃ vantarāgaṃ muttarāgaṃ pahīnarāgaṃ paṭinissaṭṭharāgaṃ āgamhā āgatamhā upāgatamhā sampattamhā tayā saddhiṃ samāgatamhā 'ti - oghātigaṃ puṭṭhumakāmamāgamaṃ.

Santipadaṃ brūhi sahājanettā ti - Santī ti ekena ākārena santipi santipadampi tameva 2 amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Santametaṃ padaṃ, paṇītametaṃ padaṃ, yadidaṃ sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānan "ti. Athāparenākārena ye dhammā santādhigamāya santiphusanāya santisacchikiriyāya3 saṃvattanti, seyyathīdaṃ: cattāro satipaṭṭhānā, cattāro sammappadhānā, cattāro iddhipādā, pañcindriyāni, pañcabalāni, sattabojjhaṅgā, ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, ime vuccanti santipadā. Santipadaṃ tāṇapadaṃ lenapadaṃ saraṇapadaṃ abhayapadaṃ accutapadaṃ amatapadaṃ nibbānapadaṃ brūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehi. Sahājanettā ti nettaṃ vuccati sabbaññutañāṇaṃ. Buddhassa bhagavato nettaṃ ca jinabhāvo ca bodhiyā mūle apubbaṃ acarimaṃ ekasmiṃ khaṇe uppanno, tasmā buddho sahājanetto 'ti - santipadaṃ brūhi sahājanetta.

Yathātacchaṃ bhagavā brūhi metan ti yathātacchaṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ –pe– nirodho nibbānaṃ. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti. Brūhi metan ti brūhi ācikkhāhi –pe– pakāsehī 'ti - yathātacchaṃ bhagavā brūhi metaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: "Sutvānahaṃ vīra akāmakāmiṃ (iccāyasmā jatukaṇṇī) oghātigaṃ puṭṭhumakāmamāgamaṃ, santipadaṃ brūhi sahājanetta yathātacchaṃ bhagavā brūhi metan "ti.

1 nikāmaṃ - Va, Vi, Ka. 2 3 taṃyeva - Ma, PTS; taññeva - Syā. sacchikiriyāya - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī

Con đã đi đến để hỏi vị đã vượt qua dòng lũ, vị không có ham muốn - Vị đã vượt qua dòng lũ: vị đã vượt qua dòng lũ là vị đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi dòng lũ; - 'vị đã vượt qua dòng lũ' là như thế. Để hỏi: để hỏi, để vấn, để yêu cầu, để thỉnh cầu, để đặt niềm tin. Con đã đi đến (để hỏi) vị không có ham muốn: để hỏi vị không có ham muốn, không còn ham muốn, có ham muốn đã được từ bỏ, có ham muốn đã được tẩy trừ, có ham muốn đã được giải thoát, có ham muốn đã được dứt bỏ, có ham muốn đã được buông bỏ, có luyến ái đã được xa lìa, có luyến ái đã được tách lìa, có luyến ái đã được từ bỏ, có luyến ái đã được tẩy trừ, có luyến ái đã được giải thoát, có luyến ái đã được dứt bỏ, có luyến ái đã được buông bỏ, con đã đi lại, đã đi đến, đã đi đến gần, đã đạt đến, đã đi đến gặp Ngài; - 'con đã đi đến để hỏi vị đã vượt qua dòng lũ, vị không có ham muốn' là như thế.

Thưa bậc có nhãn quan đã được đồng sanh (với trí Toàn Giác), xin Ngài hãy nói về vị thế an tịnh - An tịnh: Theo một khía cạnh, sự an tịnh cũng như vị thế an tịnh, chính cái ấy là Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Vị thế này là an tịnh, vị thế này là hảo hạng, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn." Hoặc là, theo một khía cạnh khác, các pháp nào vận hành đưa đến việc chứng đắc sự an tịnh, đưa đến việc chạm đến sự an tịnh, đưa đến việc chứng ngộ sự an tịnh, như là: bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần. Các pháp này gọi là các vị thế an tịnh. Xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ về vị thế an tịnh, vị thế nương tựa, vị thế trú ẩn, vị thế nương nhờ, vị thế không sợ hãi, vị thế Bất Hoại, vị thế Bất Tử, vị thế Niết Bàn. Bậc có nhãn quan đã được đồng sanh (với trí Toàn Giác): Nhãn quan nói đến trí Toàn Giác. Nhãn quan và bản thể Chiến Thắng của đức Phật Thế Tôn đã được sanh lên tại gốc cây Bồ Đề vào cùng một thời điểm không trước không sau; vì thế đức Phật là bậc có nhãn quan đã được đồng sanh (với trí Toàn Giác); - 'thưa bậc có nhãn quan đã được đồng sanh (với trí Toàn Giác), xin Ngài hãy nói về vị thế an tịnh' là như thế.

Thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy nói cho con về điều này đúng theo sự thật: Đúng theo sự thật nói đến Bất Tử, Niết Bàn –nt– sự diệt tận, Niết Bàn. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy nói cho con về điều này: xin Ngài hãy nói, hãy chỉ dạy, –nt– hãy bày tỏ; - 'thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy nói cho con về điều này đúng theo sự thật' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Jatukaṇṇī nói rằng:) "Thưa bậc anh hùng, sau khi con nghe về vị không có ham muốn các dục, con đã đi đến để hỏi vị đã vượt qua dòng lũ, vị không có ham muốn. Thưa bậc có nhãn quan đã được đồng sanh (với trí Toàn Giác), xin Ngài hãy nói về vị thế an tịnh. Thưa đức Thế Tôn, xin Ngài hãy nói cho con về điều này đúng theo sự thật.

Cullaniddesapāḷi Jatukaṇṇīsuttaniddeso

11 - 2

Bhagavā hi kāme abhibhuyya irīyati 1 ādiccova paṭhaviṃ tejī tejasā, parittapaññassa me bhūripaññā, 2 ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānaṃ.

Bhagavā hi kāme abhibhuyya irīyatī ti - Bhagavā ti gāravādhivacanaṃ – pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavāti. Kāmā ti uddānato 3 dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca –pe– Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Bhagavā vatthukāme parijānitvā kilesakāme pahāya abhibhuyya abhibhavitvā ajjhottharitvā pariyādiyitvā 4 madditvā 5 carati viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī 'ti - bhagavā hi kāme abhibhuyya irīyati.

Ādiccova paṭhaviṃ tejī tejasā ti ādicco vuccati suriyo, paṭhavī vuccati jagati, 6 yathā suriyo tejī tejena 7 samannāgato paṭhaviṃ abhibhuyya abhibhavitvā ajjhottharitvā pariyādiyitvā santāpayitvā sabbaṃ ākāsagataṃ tamagataṃ abhivihacca andhakāraṃ vidhametvā 8 ālokaṃ dassayitvā 9 ākāse antalikkhe gaganapathe vegena gacchati, 10 evameva bhagavā ñāṇatejī ñāṇatejena11 samannāgato sabbaṃ abhisaṅkhārasamudayaṃ –pe– kilesatamaṃ avijjandhakāraṃ vidhamitvā ñāṇālokaṃ dassetvā vatthukāme parijānitvā12 kilesakāme pahāya abhibhuyya abhibhavitvā ajjhottharitvā pariyādiyitvā madditvā carati viharati irīyati vatteti13 pāleti yapeti yāpetī 'ti - ādiccova paṭhaviṃ tejī tejasā.

Parittapaññassa me bhūripaññā ti14 ahamasmi15 parittapañño omakapañño lāmakapañño chattakapañño,16 tvampi mahāpañño puthupañño hāsupañño17 javanapañño tikkhapañño nibbedhikapañño. Bhūri vuccati paṭhavī. Bhagavā tāya paṭhaviyā samāya18 paññāya vipulāya vitthatāya samannāgato 'ti - parittapaññassa me bhūripaññā.

1 iriyati - Ma, Syā, PTS, evmuparipi 2 11 bhūripañño - Ma, Syā. ñāṇī ñāṇa tejena - Va, Vi, Ka, Pana. 3 12 udānato - Pana. parijānetvā - PTS. 4 13 pariyādayitvā - Syā. pavatteti - Pana. 5 14 madditvā - itisaddo Ma potthake na dissate. bhūripaññoti - Ma, Syā. 6 15 jagatī - Ma; jarā - Syā. ahamasmiṃ - PTS. 7 16 tejī tejasā tejena - Syā, PTS, Va, Ka, Vi, Pa.

chatukkapañño - Ma; 8 vidhamitvā - Ma, Syā, PTS. jatukapañño - Syā; 9 dassetvā - Syā. catukkapañño - PTS. 10 17 gaganapathe gacchati - Ma, PTS; hāsapañño - Ma, Syā, PTS, Ka. 18 gamanapathe gacchati - Syā. paṭhavīsamāya - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī

11 - 2

Thật vậy, đức Thế Tôn sinh hoạt (cư xử) sau khi ngự trị các dục, tựa như thái dương, có sức nóng, ngự trị trái đất bằng sức nóng. Thưa bậc có tuệ bao la, đối với con là người có tuệ nhỏ nhoi, xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây.

Thật vậy, đức Thế Tôn sinh hoạt (cư xử) sau khi ngự trị các dục - Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn. Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Sau khi biết toàn diện các vật dục, sau khi dứt bỏ, sau khi khắc phục, sau khi thống trị, sau khi đè bẹp, sau khi trấn áp, sau khi nghiền nát các ô nhiễm dục, đức Thế Tôn sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng; - 'thật vậy, đức Thế Tôn sinh hoạt (cư xử) sau khi ngự trị các dục' là như thế.

Ví như thái dương, có sức nóng, ngự trị trái đất bằng sức nóng: Thái dương nói đến mặt trời, trái đất nói đến địa cầu. Giống như mặt trời có sức nóng, thành tựu sức nóng, sau khi ngự trị, sau khi thống trị, sau khi đè bẹp, sau khi trấn áp, sau khi thiêu đốt trái đất, sau khi xua đi bóng tối đã che phủ toàn bộ bầu trời, sau khi xua tan bóng đêm, sau khi phô bày ánh sáng, nó di chuyển ở không trung, trên bầu trời, một cách mau lẹ theo quỹ đạo ở không gian, tương tự y như vậy, đức Thế Tôn có hào quang trí tuệ, thành tựu hào quang trí tuệ, sau khi xua tan tất cả nhân sanh khởi của các pháp tạo tác –nt– bóng đêm ô nhiễm, bóng tối vô minh, sau khi phô bày ánh sáng trí tuệ, sau khi biết toàn diện các vật dục, sau khi dứt bỏ, sau khi ngự trị, sau khi thống trị, sau khi đè bẹp, sau khi trấn áp, sau khi nghiền nát các ô nhiễm dục, đức Thế Tôn sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng; - 'ví như thái dương, có sức nóng, ngự trị trái đất bằng sức nóng' là như thế.

Thưa bậc có tuệ bao la, đối với con là người có tuệ nhỏ nhoi: Con thì có tuệ nhỏ nhoi, có tuệ thấp kém, có tuệ thấp thỏi, có tuệ tồi tệ, còn Ngài có tuệ vĩ đại, có tuệ rộng lớn, có tuệ vi tiếu, có tuệ tốc hành, có tuệ sắc bén, có tuệ thấu suốt. Bao la nói đến trái đất. Đức Thế Tôn đã thành tựu tuệ ấy, (là tuệ) bao la, trải rộng, sánh bằng trái đất; - 'thưa bậc có tuệ bao la, đối với con là người có tuệ nhỏ nhoi' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Jatukaṇṇīsuttaniddeso

Ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññan ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ sātthaṃ savyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ cattāro satipaṭṭhāne –pe– nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti. 1

Yamahaṃ vijaññan ti yamahaṃ jāneyyaṃ ājāneyyaṃ vijāneyyaṃ paṭijāneyyaṃ paṭivijjheyyaṃ adhigaccheyyaṃ passeyyaṃ 2 sacchikareyyan ’ti - ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ.

Jātijarāya idha vippahānan ti - idheva jātijarāya maraṇassa 3 pahānaṃ vūpasamaṃ paṭinissaggaṃ paṭipassaddhiṃ4 amataṃ nibbānan ’ti - jātijarāya idha vippahānaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Bhagavā hi kāme abhibhuyya irīyati ādiccova paṭhaviṃ tejī tejasā parittapaññassa me bhūripaññā ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānan ”ti.

11 - 3

Kāmesu vinaya gedhaṃ (jatukaṇṇīti bhagavā) nekkhammaṃ daṭṭhu khemato, uggahitaṃ nirattaṃ vā mā te vijjittha kiñcanaṃ.

Kāmesu vinaya gedhan ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. –pe– Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Gedho vuccati5 taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Kāmesu vinaya gedhan ti kāmesu gedhaṃ vinaya6 paṭivinaya pajaha7 vinodehi byantīkarohi anabhāvaṃ gamehī ’ti - kāmesu vinaya gedhaṃ. Jatukaṇṇī ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ gottena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - jatukaṇṇīti bhagavā.

1 4 pakāsehi - Ma; vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi - Syā. 5 pakāsehīti ācikkha dhammaṃ - Syā. gedhanti gedho vuccati - Ma, Syā. 2 6 phasseyyaṃ - Ma; phuseyyaṃ - Syā, PTS. vineyya gedhaṃ - Pana. 3 7 jātiyā jarāmaraṇassa - Syā. pajahāhi - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī

Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức - Giáo Pháp: Xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ, (gồm có) bốn sự thiết lập niệm, –nt– Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn. Để con có thể nhận thức: để con có thể biết, có thể hiểu, có thể nhận thức, có thể thừa nhận, có thể thấu triệt, có thể chứng đắc, có thể nhìn thấy, có thể chứng ngộ; - ‘xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức’ là như thế.

Sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây: sự dứt bỏ đối với sanh, già, và chết ngay ở nơi đây, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh, Bất Tử, Niết Bàn; - ‘sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Thật vậy, đức Thế Tôn sinh hoạt (cư xử) sau khi ngự trị các dục, tựa như thái dương, có sức nóng, ngự trị trái đất bằng sức nóng. Thưa bậc có tuệ bao la, đối với con là người có tuệ nhỏ nhoi, xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây.”

11 - 3

(Đức Thế Tôn nói: “Này Jatukaṇṇī,) ngươi hãy dẹp bỏ sự thèm khát ở các dục để nhìn thấy sự xuất ly là an toàn. Dầu đã được nắm bắt hay đã được vứt bỏ, sự vướng bận chớ có hiện diện đối với ngươi.

Ngươi hãy dẹp bỏ sự thèm khát ở các dục - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Thèm khát: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Ngươi hãy dẹp bỏ sự thèm khát ở các dục: ngươi hãy dẹp bỏ, hãy dẹp hẳn, hãy dứt bỏ, hãy xua đi, hãy làm chấm dứt, hãy làm cho không còn hiện hữu sự thèm khát ở các dục; - ‘ngươi hãy dẹp bỏ sự thèm khát ở các dục’ là như thế. Jatukaṇṇī: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy bằng họ. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn; - ‘đức Thế Tôn nói: Này Jatukaṇṇī’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Jatukaṇṇīsuttaniddeso

Nekkhammaṃ daṭṭhu khemato ti - Nekkhamman ti sammāpaṭipadaṃ anulomapaṭipadaṃ apaccanīkapaṭipadaṃ anvatthapaṭipadaṃ dhammānudhamma-paṭipadaṃ sīlesu paripūrakāritaṃ indriyesu guttadvārataṃ bhojane mattaññutaṃ jāgariyānuyogaṃ satisampajaññaṃ cattāro satipaṭṭhāne cattāro sammappadhāne cattāro iddhipāde pañcindriyāni pañcabalāni sattabojjhaṅge ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ khemato tāṇato lenato saraṇato 1 abhayato accutato amatato nibbānato daṭṭhuṃ passitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā ’ti - nekkhammaṃ daṭṭhu khemato.

Uggahitaṃ nirattaṃ vā ti - Uggahitan ti taṇhāvasena diṭṭhivasena gahitaṃ parāmaṭṭhaṃ abhiniviṭṭhaṃ ajjhositaṃ adhimuttaṃ. Nirattaṃ vā ti nirassitabbaṃ 2 muñcitabbaṃ pajahitabbaṃ 3 vinodetabbaṃ 4 byantīkātabbaṃ anabhāvaṃ gametabban ’ti - uggahitaṃ nirattaṃ vā.

Mā te vijjittha kiñcanan ti rāgakiñcanaṃ dosakiñcanaṃ mohakiñcanaṃ mānakiñcanaṃ diṭṭhikiñcanaṃ kilesakiñcanaṃ duccaritakiñcanaṃ. Idaṃ kiñcanaṃ tuyhaṃ mā vijjittha, 5 mā saṃvijjittha, pajaha vinodehi byantīkarohi anabhāvaṃ gamehī ’ti - mā te vijjittha kiñcanaṃ.

Tenāha bhagavā: “Kāmesu vinaya gedhaṃ (jatukaṇṇīti bhagavā) nekkhammaṃ daṭṭhu khemato, ugahitaṃ nirattaṃ vā mā te vijjittha kiñcanan ”ti.

11 - 4

Yaṃ pubbe taṃ visosehi6 pacchā te māhu kiñcanaṃ majjhe ce no7 gahessasi upasanto carissasi.

Yaṃ pubbe taṃ visosehī ti atīte saṅkhāre ārabbha ye kilesā uppajjeyyuṃ, te kilese sosehi visosehi sukkhāpehi visukkhāpehi abījaṃ8 karohi pajaha vinodehi byantīkarohi anabhāvaṃ gamehī ’ti - evampi ‘yaṃ pubbe taṃ visosehi.’ Athavā ye atītā kammābhisaṅkhārā avipakkavipākā,9 te kammābhisaṅkhāre10 sosehi visosehi sukkhāpehi visukkhāpehi abījaṃ karohi pajaha vinodehi byantīkarohi anabhāvaṃ

gamehī ’ti - evampi ‘yaṃ pubbe taṃ visosehi.’

1 6 saraṇato saraṇībhūtato - Ma, Syā. visodhehi - Pana. 2 7 nirattaṃ vā - Ma, Syā. ve no - Va, Vi, Ka. 3 8 vijahitabbaṃ - Ma. avījaṃ - Syā. 4 9 vinoditabbaṃ - Ma. vipakkavipākā - Syā, PTS. 5 10 mā vijjittha mā pavijjittha - Ma, Syā. kammābhisaṅkhārā - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī

Để nhìn thấy sự xuất ly là an toàn - Sự xuất ly: sau khi nhìn xem, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt để nhìn thấy sự thực hành đúng đắn, sự thực hành phù hợp, sự thực hành không trái ngược, sự thực hành đưa đến lợi ích, sự thực hành đúng pháp và thuận pháp, việc làm đầy đủ các giới, việc phòng vệ các giác quan, việc biết chừng mực về vật thực, sự luyện tập về tỉnh thức, niệm và sự nhận biết rõ, bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, Niết Bàn, và đường lối thực hành đưa đến Niết Bàn là an toàn, là nơi nương tựa, là nơi trú ẩn, là nơi nương nhờ, là nơi không sợ hãi, là Bất Hoại, là Bất Tử, là Niết Bàn; - ‘để nhìn thấy sự xuất ly là an toàn’ là như thế.

Dầu đã được nắm bắt hay đã được vứt bỏ - Đã được nắm bắt: đã được nắm lấy, đã được bám víu, đã được chấp chặt, đã được bám chặt, đã được hướng đến do tác động của tham ái, do tác động của tà kiến. Hay đã được vứt bỏ: nên được quăng bỏ, nên được buông ra, nên được dứt bỏ, nên được xua đi, nên được làm chấm dứt, nên được làm cho không còn hiện hữu; - ‘dầu đã được nắm bắt hay đã được vứt bỏ’ là như thế.

Sự vướng bận chớ có hiện diện đối với ngươi: luyến ái là vướng bận, sân hận là vướng bận, si mê là vướng bận, ngã mạn là vướng bận, tà kiến là vướng bận, ô nhiễm là vướng bận, uế hạnh là vướng bận. Sự vướng bận này chớ có hiện diện, chớ có tồn tại đối với ngươi, ngươi hãy dứt bỏ, hãy xua đi, hãy làm chấm dứt, hãy làm cho không còn hiện hữu; - ‘sự vướng bận chớ có hiện diện đối với ngươi’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Jatukaṇṇī,) ngươi hãy dẹp bỏ sự thèm khát ở các dục để nhìn thấy sự xuất ly là an toàn. Dầu đã được nắm bắt hay đã được vứt bỏ, sự vướng bận chớ có hiện diện đối với ngươi.

11 - 4

Điều nào trước đây (quá khứ), ngươi hãy làm khô héo điều ấy. Chớ có điều vướng bận sanh khởi đến ngươi sau này (vị lai). Nếu ngươi không nắm lấy (điều gì) ở khoảng giữa (hiện tại), ngươi sẽ sống, được yên tịnh.

Điều nào trước đây (quá khứ), ngươi hãy làm khô héo điều ấy: Những ô nhiễm nào sanh lên liên quan đến các pháp tạo tác thuộc quá khứ, ngươi hãy làm khô cạn, hãy làm khô héo, hãy làm khô ráo, hãy làm khô queo, hãy làm không còn mầm giống, hãy dứt bỏ, hãy xua đi, hãy làm chấm dứt, hãy làm cho không còn hiện hữu các ô nhiễm ấy; - ‘điều nào trước đây (quá khứ), ngươi hãy làm khô héo điều ấy’ là như vậy. Hoặc là, các pháp tạo tác là các nghiệp thuộc quá khứ chưa chín muồi hoặc đã trổ quả, ngươi hãy làm khô cạn, hãy làm khô héo, hãy làm khô ráo, hãy làm khô queo, hãy làm không

còn mầm giống, hãy dứt bỏ, hãy xua đi, hãy làm chấm dứt, hãy làm cho không còn hiện hữu các pháp tạo tác là các nghiệp ấy; 'điều nào trước đây (quá khứ), ngươi hãy làm khô héo điều ấy' còn là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Jatukaṇṇīsuttaniddeso

Pacchā te māhu kiñcanan ti pacchā vuccati anāgataṃ, anāgate 1 saṅkhāre ārabbha yāni uppajjeyyuṃ 2 rāgakiñcanaṃ dosakiñcanaṃ mohakiñcanaṃ mānakiñcanaṃ diṭṭhikiñcanaṃ kilesakiñcanaṃ duccaritakiñcanaṃ imāni kiñcanāni 3 tuyhaṃ mā ahu mākāsi 4 mā janesi mā saṃjanesi mā nibbattesi mābhinibbattesi 5 pajaha vinodehi byantīkarohi anabhāvaṃ gamehī 'ti - pacchā te māhu kiñcanaṃ.

Majjhe ce no gahessasī ti majjhe vuccati paccuppannaṃ rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ, paccuppanne saṅkhāre taṇhāvasena diṭṭhivasena na gahessasi 6 na gaṇhissasi, na parāmasissasi, na nandissasi, nābhinandissasi, na ajjhosissasi, abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahissasi vinodessasi byantīkarissasi anabhāvaṃ gamessasī 'ti - majjheva ce no gahessasi.

Upasanto carissatī ti rāgassa santattā samitattā upasamitattā,7 dosassa –pe– sabbākusalābhisaṅkhārānaṃ santattā samitattā upasamitattā vūpasamitattā vijjhātattā8 nibbutattā9 vigatattā paṭippassaddhattā santo upasanto vūpasanto nibbuto paṭippassaddho carissasi viharissasi10 irīyissasi vattissasi pālessasi yapessasi yāpessasī 'ti - upasanto carissasi.

Tenāha bhagavā: "Yaṃ pubbe taṃ visosehi pacchā te māhu kiñcanaṃ, majjhe ce no gahessasi upasanto carissasī "ti.

1 pacchā vuccati anāgate saṅkhāre ārabbha - Ma; pacchā vuccati anāgataṃ kiñcanaṃ anāgate saṅkhāre ārabbha - Syā. 2 yāni uppajjeyyuṃ - itipāṭho Ma, Syā, PTS potthakesu na dissate. 3 7 idaṃ kiñcanaṃ - Ma, Syā; rāgassa upasamitattā upasanto carissasi - Ma; ime kiñcanā - PTS. rāgassa santattā upasanto - Syā; 4 mā ahosi - Ma, Syā. rāgassa upasamitattā nibbāpitattā upasanto - PTS. 5 8 mā janesi mā sañjanesi mābhinibbattesi - Ma. nijjhātattā - Ma. 9 mā janehi mā sañjanehi mā nibbattehi - Syā. nibbāpitattā - Syā. 6 10 no gahessasi - Syā. vicarissasi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī

Chớ có điều vướng bận sanh khởi đến ngươi sau này (vị lai): Sau này nói đến thời vị lai. Những điều (vướng bận) nào sanh lên liên quan đến các pháp tạo tác thuộc vị lai: luyến ái là vướng bận, sân hận là vướng bận, si mê là vướng bận, ngã mạn là vướng bận, tà kiến là vướng bận, ô nhiễm là vướng bận, uế hạnh là vướng bận, mong rằng những điều vướng bận này chớ sanh khởi cho ngươi; ngươi chớ tạo ra, chớ làm cho sanh ra, chớ làm cho sanh khởi, chớ làm cho hạ sanh, chớ làm cho phát sanh, ngươi hãy dứt bỏ, hãy xua đi, hãy làm chấm dứt, hãy làm cho không còn hiện hữu những điều vướng bận này; - 'chớ có điều vướng bận sanh khởi đến ngươi sau này (vị lai)' là như thế.

Nếu ngươi không nắm lấy (điều gì) ở khoảng giữa (hiện tại): Khoảng giữa nói đến các sắc, thọ, tưởng, hành, thức thuộc hiện tại. Ngươi sẽ không chấp nhận, sẽ không nắm lấy, sẽ không bám víu, sẽ không vui mừng, sẽ không thích thú, sẽ không bám chặt các pháp tạo tác thuộc hiện tại do tác động của tham ái, do tác động của tà kiến. Ngươi sẽ dứt bỏ, sẽ xua đi, sẽ làm chấm dứt, sẽ làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt; - 'nếu ngươi sẽ không nắm lấy (điều gì) ở khoảng giữa (hiện tại)' là như thế.

Ngươi sẽ sống, được yên tịnh: Do trạng thái đã được an tịnh, do trạng thái đã được yên lặng, do trạng thái đã được yên tịnh đối với luyến ái, do trạng thái đã được an tịnh, do trạng thái đã được yên lặng, do trạng thái đã được yên tịnh, do trạng thái đã được vắng lặng, do trạng thái đã được thiêu hủy, do trạng thái đã được tịch diệt, do trạng thái đã được tách lìa, do trạng thái đã được tịch tịnh đối với sân hận, –nt– đối với tất cả các pháp tạo tác bất thiện, được an tịnh, được yên tịnh, được vắng lặng, được tịch diệt, được tịch tịnh, ngươi sẽ sống, sẽ trú ngụ, sẽ sinh hoạt, sẽ vận hành, sẽ bảo hộ, sẽ hộ trì, sẽ bảo dưỡng; - 'ngươi sẽ sống, được yên tịnh' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Điều nào trước đây (quá khứ), ngươi hãy làm khô héo điều ấy. Chớ có điều vướng bận sanh khởi đến ngươi sau này (vị lai). Nếu ngươi không nắm lấy (điều gì) ở khoảng giữa (hiện tại), ngươi sẽ sống, được yên tịnh."

Cullaniddesapāḷi Jatukaṇṇīsuttaniddeso

11 - 5

Sabbaso nāmarūpasmiṃ vītagedhassa brāhmaṇa, āsavāssa 1 na vijjanti yehi maccuvasaṃ vaje.

Sabbaso nāmarūpasmiṃ vītagedhassa brāhmaṇā ti - Sabbaso ti sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ 2 'sabbaso 'ti. Nāman ti cattāro arūpino khandhā. Rūpan ti cattāro ca mahābhūtā catunnañca mahābhūtānaṃ upādāya rūpaṃ. Gedho vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho kusalamūlaṃ. Sabbaso nāmarūpasmiṃ vītagedhassa brāhmaṇā ti sabbaso nāmarūpasmiṃ vītagedhassa vigatagedhassa cattagedhassa vantagedhassa muttagedhassa pahīnagedhassa paṭinissaṭṭhagedhassa vītarāgassa vigatarāgassa cattarāgassa vantarāgassa muttarāgassa pahīnarāgassa paṭinissaṭṭharāgassā 'ti - sabbaso nāmarūpasmiṃ vītagedhassa brāhmaṇa.

Āsavāssa na vijjantī ti - Āsavā ti cattāro āsavā: kāmāsavo bhavāsavo diṭṭhāsavo avijjāsavo. Assā ti arahato khīṇāsavassa. Na vijjantī ti ime āsavā tassa natthi, na santi, na saṃvijjanti, nūpalabbhanti, pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā 'ti - āsavāssa na vijjanti.

Yehi maccuvasaṃ vaje ti yehi āsavehi maccuno vā vasaṃ gaccheyya, maraṇassa vā vasaṃ gaccheyya, mārapakkhassa vā vasaṃ gaccheyya, te āsavā tassa natthi, na santi, na saṃvijjanti, nūpalabbhanti, pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā 'ti - yehi maccuvasaṃ vaje.

Tenāha bhagavā: “Sabbaso nāmarūpasmiṃ vītagedhassa brāhmaṇa, āsavāssa na vijjanti yehi maccuvasaṃ vaje ”ti.

Sahagāthāpariyosānā3 –pe– “Satthā me bhante bhagavā, sāvako hamasmī ”ti.

Jatukaṇṇīsuttaniddeso samatto.

1 āsavassa - Syā; āsavāya - Va, Vi, Ka, evamuparipi. 2 3 pariyādāyavacanametaṃ - Syā. sahagāthā pariyosāne - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī

11 - 5

Này Bà-la-môn, đối với vị đã xa lìa sự thèm khát ở danh và sắc về mọi phương diện, đối với vị này các lậu hoặc không hiện hữu, bởi vì chúng, con người rơi vào sự cai quản của Tử thần.

Này Bà-la-môn, đối với vị đã xa lìa sự thèm khát ở danh và sắc về mọi phương diện - Về mọi phương diện: là tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, từ ‘sabbaso’ này là lối nói của sự bao gồm. Danh: Bốn nhóm không có sắc. 1 Sắc: là bốn yếu tố chính (đất, nước, lửa, gió) và sắc liên quan đến bốn yếu tố chính. Sự thèm khát: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Này Bà- la-môn, đối với vị đã xa lìa sự thèm khát ở danh và sắc về mọi phương diện: đối với vị đã xa lìa sự thèm khát, đã tách lìa sự thèm khát, đã từ bỏ sự thèm khát, đã tẩy trừ sự thèm khát, đã giải thoát sự thèm khát, đã dứt bỏ sự thèm khát, đã buông bỏ sự thèm khát, đã xa lìa sự luyến ái, đã tách lìa sự luyến ái, đã từ bỏ sự luyến ái, đã tẩy trừ sự luyến ái, đã giải thoát sự luyến ái, đã dứt bỏ sự luyến ái, đã buông bỏ sự luyến ái ở danh và sắc về mọi phương diện; - ‘này Bà-la-môn, đối với vị đã xa lìa sự thèm khát ở danh và sắc về mọi phương diện’ là như thế.

Đối với vị này các lậu hoặc không hiện hữu - Các lậu hoặc: Có bốn lậu hoặc: dục lậu, hữu lậu, kiến lậu, vô minh lậu. Đối với vị này: đối với vị A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt. Không hiện hữu: Đối với vị ấy, các lậu hoặc này là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - ‘đối với vị này các lậu hoặc không hiện hữu’ là như thế.

Bởi vì chúng, con người rơi vào sự cai quản của Tử thần: bởi vì các lậu hoặc nào, con người đi vào sự cai quản của Tử Thần, hoặc đi vào sự cai quản của sự chết, hoặc đi vào sự cai quản của phe nhóm thuộc Ma Vương, đối với vị ấy, các lậu hoặc ấy là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - ‘bởi vì chúng, con người rơi vào sự cai quản của Tử thần’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: “Này Bà-la-môn, đối với vị đã xa lìa sự thèm khát ở danh và sắc về mọi phương diện, đối với vị này các lậu hoặc không hiện hữu, bởi vì

chúng, con người rơi vào sự cai quản của Tử thần.”

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– “Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử.”

Diễn Giải Kinh Jatukaṇṇī được hoàn tất.

1 Bốn nhóm không có sắc: thọ uẩn, tưởng uẩn, hành uẩn, thức uẩn (ND).

12. BHADRĀVUDHASUTTANIDDESO

12 - 1

Okaṃ jahaṃ 1 taṇhacchidaṃ anejaṃ (iccāyasmā bhadrāvudho) nandiṃ jahaṃ oghatiṇṇaṃ vimuttaṃ kappaṃ jahaṃ abhiyāce sumedhaṃ sutvāna nāgassa apanamissanti ito.

Okaṃ jahaṃ taṇhacchidaṃ anejan ti - Okaṃ jahan ti rūpadhātuyā yo chando yo rāgo yā nandi 2 yā taṇhā ye upayūpādānā 3 cetaso adhiṭṭhānābhinivesānusayā, te buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā 4

tālāvatthukatā anabhāvaṃgatā5 āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho okañjaho. Vedanādhātuyā – saññādhātuyā – saṅkhāradhātuyā – viññāṇadhātuyā yo chando yo rāgo yā nandi yā taṇhā ye upayūpādānā cetaso adhiṭṭhānābhinivesānusayā te buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvaṃgatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho okañjaho. Taṇhacchidan ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā. Sā taṇhā buddhassa bhagavato chinnā ucchinnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā, tasmā buddho taṇhacchido. Anejo ti6 ejā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sā ejā taṇhā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvaṃgatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho anejo. Ejāya pahīnattā anejo bhagavā lābhepi na iñjati, alābhepi na iñjati, yasepi na iñjati, ayasepi na iñjati, pasaṃsāyapi na iñjati, nindāyapi na iñjati, sukhepi na iñjati, dukkhepi na iñjati, na calati, na vedhati, na pavedhati, na sampavedhati,7 tasmā buddho anejo ’ti - okaṃ jahaṃ taṇhacchidaṃ anejaṃ.

Iccāyasmā bhadrāvudho ti - Iccā ti padasandhi –pe– Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– Bhadrāvudho ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo ’ti - iccāyasmā bhadrāvudho.

1 4 oghaṃ jahaṃ - Va, Vi, Ka. adhiṭṭhānā abhinivesānusayā - Va, Vi, Ka. 2 5 nandī - Ma, PTS, evamuparipi. anabhāvaṃ katā - Ma, evamuparipi. 3 6 upāyupādānā - Ma, Syā, Sa; anejanti - Syā. 7 upāyupadānā - PTS. na sampavedhatīti - Ma.

12. DIỄN GIẢI KINH BHADRĀVUDHA

12 - 1

(Tôn giả Bhadrāvudha nói rằng:) “Con khẩn cầu bậc khôn ngoan, bậc từ bỏ chỗ trú ngụ, bậc cắt đứt tham ái, bậc không còn dục vọng, bậc từ bỏ niềm vui, bậc đã vượt qua dòng

lũ, bậc đã được giải thoát, bậc từ bỏ sự sắp đặt (do tham ái và tà kiến). Sau khi lắng nghe bậc Long Tượng, từ đây họ sẽ ra đi.

Bậc từ bỏ chỗ trú ngụ, bậc cắt đứt tham ái, bậc không còn dục vọng - Bậc từ bỏ chỗ trú ngụ: Mong muốn nào, luyến ái nào, niềm vui nào, tham ái nào, các sự vướng bận và chấp thủ nào là sự quyết định, sự chấp chặt, và sự tiềm ẩn của tâm ở sắc giới, đối với đức Phật Thế Tôn, các việc ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật được gọi là 'bậc từ bỏ chỗ trú ngụ.' Mong muốn nào, luyến ái nào, niềm vui nào, tham ái nào, các sự vướng bận và chấp thủ nào là sự quyết định, sự chấp chặt, và sự tiềm ẩn của tâm ở thọ giới – ở tưởng giới – ở hành giới – ở thức giới, đối với đức Phật Thế Tôn, các việc ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật được gọi là 'bậc từ bỏ chỗ trú ngụ.' Bậc cắt đứt tham ái - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Đối với đức Phật Thế Tôn, tham ái ấy đã được cắt đứt, đã được cắt lìa, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; vì thế, đức Phật là 'bậc cắt đứt tham ái.' Bậc không còn dục vọng: Dục vọng nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với đức Phật Thế Tôn, dục vọng tham ái ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc không còn dục vọng. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với dục vọng mà trở thành không còn dục vọng, đức Thế Tôn không xao động vì lợi lộc, không xao động vì không lợi lộc, không xao động vì danh vọng, không xao động vì không danh vọng, không xao động vì lời khen, không xao động vì lời chê, không xao động vì hạnh phúc, không xao động vì khổ đau, không dao động, không run rẩy, không chấn động, không rúng động; vì thế, đức Phật là 'bậc không còn dục vọng;' - 'bậc từ bỏ chỗ trú ngụ, bậc cắt đứt tham ái, bậc không còn dục vọng' là như thế.

Tôn giả Bhadrāvudha nói rằng - Rằng: (Từ 'icca' này) là sự nối liền các câu văn, –nt– . Tôn giả: (Từ 'āyasmā' này) là lời nói yêu mến, –nt– . Bhadrāvudha: là tên của vị Bà-la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - 'tôn giả Bhadrāvudha nói rằng' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Bhadrāvudhasuttaniddeso

Nandiṃ jahaṃ oghatiṇṇaṃ vimuttan ti nandi vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sā nandi sā taṇhā 1 buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvaṃgatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho nandiṃ jaho. Oghatiṇṇan ti bhagavā kāmoghaṃ tiṇṇo, bhavoghaṃ tiṇṇo, diṭṭhoghaṃ tiṇṇo, avijjoghaṃ tiṇṇo, sabbasaṃsārapathaṃ 2 tiṇṇo, uttiṇṇo nittiṇṇo 3 atikkanto samatikkanto vītivatto. So vutthavāso ciṇṇacaraṇo –pe– jātimaraṇasaṃsāro natthi tassa punabbhavo 'ti - nandiṃ jahaṃ oghatiṇṇaṇ. Vimuttan ti bhagavato rāgā cittaṃ muttaṃ vimuttaṃ suvimuttaṃ, dosā cittaṃ – mohā cittaṃ –pe– sabbākusalābhisaṅkhārehi cittaṃ muttaṃ vimuttaṃ suvimuttan 'ti - nandiṃ jahaṃ

oghatiṇṇaṃ vimuttaṃ.

Kappaṃ jahaṃ abhiyāce sumedhan ti - Kappā ti dve kappā: taṇhākappo ca diṭṭhikappo ca –pe– ayaṃ taṇhākappo –pe– ayaṃ diṭṭhikappo. Buddhassa bhagavato taṇhākappo pahīno, diṭṭhikappo paṭinissaṭṭho. Taṇhākappassa pahīnattā diṭṭhikappassa paṭinissaṭṭhattā, tasmā buddho kappaṃ jaho. Abhiyāce ti yācāmi abhiyācāmi ajjhesāmi sādiyāmi patthayāmi pihayāmi 4 jappāmi abhijappāmi. Sumedhan ti medhā vuccati paññā, 5 yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Bhagavā imāya medhāya paññāya upeto samupeto upagato samupagato upapanno sampanno6 samannāgato, tasmā buddho sumedho ’ti - kappaṃ jahaṃ abhiyāce sumedhaṃ.

Sutvāna nāgassa apanamissanti ito ti - Nāgassā ti nāgo bhagavā, āguṃ na karotīti nāgo, na gacchatīti nāgo, na āgacchatīti nāgo –pe– evaṃ bhagavā nāgacchatīti7 nāgo. Sutvāna nāgassa apanamissanti ito ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhaṃ8 sutvā suṇitvā uggahetvā upadhārayitvā upalakkhayitvā ito apanamissanti vajissanti pakkamissanti disāvidisaṃ9 gamissantī ’ti - sutvāna nāgassa apanamissanti ito.

Tenāha so brāhmaṇo: “Okaṃ jahaṃ taṇhacchidaṃ anejaṃ (iccāyasmā bhadrāvudho) nandiṃ jahaṃ oghatiṇṇaṃ vimuttaṃ, kappaṃ jahaṃ abhiyāce sumedhaṃ sutvāna nāgassa apanamissanti ito ”ti.

1 6 sā nandi taṇhā - Syā. samupapanno - Ma, Syā. 2 7 sabbaṃ saṃsārapathaṃ - Syā. na gacchatīti - Ma; na āgacchatīti - Syā. 3 8 nitthiṇṇo - Ma. anusāsanaṃ anusiṭṭhaṃ - Ma; 4 pihemi - Syā. anusandhiṃ - Syā. 5 9 sumedhā vuccati paññā - Ma. diso disaṃ - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha

Bậc từ bỏ niềm vui, bậc đã vượt qua dòng lũ, bậc đã được giải thoát: Niềm vui nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với đức Phật Thế Tôn, niềm vui ấy, tham ái ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là ‘bậc từ bỏ niềm vui.’ Bậc đã vượt qua dòng lũ: Đức Thế Tôn đã vượt qua dòng lũ (ngũ) dục, đã vượt qua dòng lũ của hữu, đã vượt qua dòng lũ tà kiến, đã vượt qua dòng lũ vô minh, đã vượt qua mọi nẻo đường luân hồi, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi. Ngài đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– Việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy; ” - ‘bậc từ bỏ niềm vui, bậc đã vượt qua dòng lũ’ là như thế. Bậc đã được giải thoát: Đối với đức Thế Tôn, tâm được thoát khỏi, được giải thoát, khéo được giải thoát khỏi sự luyến ái, tâm được thoát khỏi, được giải thoát, khéo được giải thoát khỏi sự sân hận, –nt– khỏi sự si mê, –nt– khỏi tất cả các pháp tạo tác bất thiện; - ‘bậc từ bỏ niềm vui, bậc đã vượt qua dòng lũ, bậc đã được giải thoát’ là như thế.

Con khẩn cầu bậc khôn ngoan, bậc từ bỏ sự sắp đặt - Sự sắp đặt: Có hai sự sắp đặt: sự sắp đặt do tham ái và sự sắp đặt do tà kiến. –nt– điều này là sự sắp đặt do tham ái. –nt–

điều này là sự sắp đặt do tà kiến. Đối với đức Phật Thế Tôn, sự sắp đặt do tham ái đã được dứt bỏ, sự sắp đặt do tà kiến đã được buông bỏ. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với sự sắp đặt do tham ái, do trạng thái đã được buông bỏ đối với sự sắp đặt do tà kiến, vì thế, đức Phật là 'bậc từ bỏ sự sắp đặt.' Con khẩn cầu: con yêu cầu, con khẩn cầu, con thỉnh cầu, con ưng thuận, con ước nguyện, con mong cầu, con khấn nguyện, con nguyện cầu. Bậc khôn ngoan: Khôn ngoan nói đến tuệ. Tuệ là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu sự khôn ngoan, tuệ này; vì thế, đức Phật là 'bậc khôn ngoan;' - 'con khẩn cầu bậc khôn ngoan, bậc từ bỏ sự sắp đặt' là như thế.

Sau khi lắng nghe bậc Long Tượng, từ đây họ sẽ ra đi - Bậc Long Tượng: bậc Long Tượng là (nói đến) đức Thế Tôn. 'Vị không làm điều tội lỗi' là bậc long tượng, 'vị không đi đến' là bậc long tượng, 'vị không trở về' là bậc long tượng, – nt– 'đức Thế Tôn không trở về' là bậc long tượng - nghĩa là như vậy. Sau khi lắng nghe bậc Long Tượng, từ đây họ sẽ ra đi: Sau khi lắng nghe, sau khi nghe được, sau khi tiếp thu, sau khi tiếp nhận, sau khi nhận định lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của Ngài, họ sẽ ra đi, họ sẽ xuất hành, họ sẽ khởi hành, họ sẽ đi theo các hướng khác nhau; - 'sau khi lắng nghe bậc Long Tượng, từ đây họ sẽ ra đi' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Bhadrāvudha nói rằng:) "Con khẩn cầu bậc khôn ngoan, bậc từ bỏ chỗ trú ngụ, bậc cắt đứt tham ái, bậc không còn dục vọng, bậc từ bỏ niềm vui, bậc đã vượt qua dòng lũ, bậc đã được giải thoát, bậc từ bỏ sự sắp đặt (do tham ái và tà kiến). Sau khi lắng nghe bậc Long Tượng, từ đây họ sẽ ra đi.

Cullaniddesapāḷi Bhadrāvudhasuttaniddeso

12 - 2

Nānā janā janapadehi saṅgatā tava vīra 1 vākyaṃ abhikaṅkhamānā 2 tesaṃ tuvaṃ sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo.

Nānā janā janapadehi saṅgatā ti - Nānā janā ti khattiyā ca brāhmaṇā ca vessā ca suddā ca gahaṭṭhā ca pabbajitā ca devā ca manussā ca. Janapadehi saṅgatā ti aṅgā ca magadhā ca kaliṅgā ca kāsiyā ca kosalā ca vajjiyā ca mallā ca cetiyamhā ca vaṃsā ca 3 kurumhā ca pañcālā ca macchā ca sūrasenā ca 4 assakā ca5 avantiyā ca yonā ca kambojā ca. Saṅgatā ti saṅgatā samāgatā samohitā sannipatitā 'ti - nānā janā janapadehi saṅgatā.

Tava vīra vākyaṃ abhikaṅkhamānā ti - Vīrā ti vīro bhagavā, viriyavā soti6 vīro, pahūti vīro, visavīti vīro, alamattoti vīro –nt– vigatalomahaṃso 'ti vīro.

"Virato idha sabbapāpakehi nirayadukkhamaticca viriyavā so, so viriyavā padhānavā vīro tādī pavuccate tathattā "ti.7

Tava vīra vākyaṃ abhikaṅkhamānā ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhiṃ. Abhikaṅkhamānā ti8 abhikaṅkhamānā icchamānā sādiyamānā patthayamānā pihayamānā abhijappamānā 'ti - tava vīra vākyaṃ abhikaṅkhamānā.

Tesaṃ tuvaṃ sādhu viyākarohī ti - Tesan ti tesaṃ khattiyānaṃ brāhmaṇānaṃ vessānaṃ suddānaṃ gahaṭṭhānaṃ pabbajitānaṃ devānaṃ manussānaṃ. Tuvan ti bhagavantaṃ bhaṇati. Sādhu viyākarohī ti sādhu ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī 'ti - tesaṃ tuvaṃ sādhu viyākarohi.

1 5 dhīra - Va, Vi, Ka. asakā ca - Va, Vi, Ka. 2 6 abhisaṅkhamānā - Va, Vi, Ka. viriyavāti - Ma, Syā. 3 7 sāgaramhā ca - Syā. Sutta nipāta, Sabhiyasutta. 4 8 surasenā ca - Ma. abhikaṅkhamānāti kaṅkhamānā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha

12 - 2

Trong khi mong mỏi lời nói của Ngài, thưa bậc anh hùng, vô số người từ các xứ sở đã tụ hội lại. Xin Ngài hãy giảng rõ tường tận cho họ, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.

Vô số người từ các xứ sở đã tụ hội lại - Vô số người: các Sát-đế-ly, các Bà- la-môn, các thương buôn, các nô lệ, các người tại gia, các vị xuất gia, chư Thiên, và loài người. Từ các xứ sở đã tụ hội lại: Từ xứ Aṅga, từ xứ Magadha, từ xứ Kaliṅga, từ xứ Kāsi, từ xứ Kosala, từ xứ Vajjī, từ xứ Malla, từ xứ Cetiya, từ xứ Vaṃsa, từ xứ Kuru, từ xứ Pañcāla, từ xứ Maccha, từ xứ Sūrasena, từ xứ Assaka, từ xứ Avanti, từ xứ Yona, và từ xứ Kamboja. Đã tụ hội lại: đã tụ hội lại, đã tụ họp lại, đã tập trung lại, đã tập hợp lại; - 'vô số người từ các xứ sở đã tụ hội lại' là như thế.

Trong khi mong mỏi lời nói của Ngài, thưa bậc anh hùng - Bậc anh hùng: Bậc anh hùng là (nói đến) đức Thế Tôn; 'vị ấy có sự tinh tấn' là bậc anh hùng, 'vị có năng lực' là bậc anh hùng, 'vị có tiềm năng' là bậc anh hùng, 'vị có khả năng' là bậc anh hùng, –nt– có sự rởn lông đã được xa lìa' là bậc anh hùng.

"Vị đã lánh xa tất cả các việc ác xấu ở đời này, vị có tinh tấn ấy đã vượt qua sự khổ đau ở địa ngục, vị ấy, có sự tinh tấn, có sự nỗ lực, là bậc anh hùng, có bản thể như thế, được gọi là 'bậc tự tại.'"

Trong khi mong mỏi lời nói của Ngài, thưa bậc anh hùng: lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của Ngài. Trong khi mong mỏi: trong khi mong mỏi là trong khi ước muốn, trong khi ưng thuận, trong khi ước nguyện, trong khi mong cầu, trong khi nguyện cầu; - 'trong khi mong mỏi lời nói của Ngài, thưa bậc anh hùng' là như thế.

Xin Ngài hãy giảng rõ tường tận cho họ - Cho họ: cho các Sát-đế-lỵ, cho các Bà-la-môn, cho các thương buôn, cho các nô lệ, cho các người tại gia, cho các vị xuất gia, cho chư Thiên, và cho loài người ấy. Ngài: nói đến đức Thế Tôn. Xin Ngài hãy giảng rõ tường tận: xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ một cách tường tận; - 'xin Ngài hãy giảng rõ tường tận cho họ' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Bhadrāvudhasuttaniddeso

Tathā hi te vidito esa dhammo ti tathā hi te vidito tulito tīrito vibhūto vibhāvito esa dhammo ’ti - tathā hi te vidito esa dhammo.

Tenāha so brāhmaṇo: “Nānā janā janapadehi saṅgatā tava vīra vākyaṃ abhikaṅkhamānā, tesaṃ tuvaṃ sādhu viyākarohi tathā hi te vidito esa dhammo ”ti.

12 - 3

Ādānataṇhaṃ vinayetha sabbaṃ (bhadrāvudhāti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyañcāpi 1 majjhe, yaṃ yaṃ hi lokasmiṃ upādiyanti teneva māro anveti jantuṃ.

Ādānataṇhaṃ vinayetha sabban ti ādānataṇhā 2 vuccati rūpataṇhā –pe– Ādānataṇhā ti kiṃkāraṇā vuccati ādānataṇhā? 3 Tāya taṇhāya rūpaṃ ādiyanti 4 upādiyanti gaṇhanti parāmasanti abhinivisanti, vedanaṃ – saññaṃ – saṅkhāre – viññāṇaṃ – gatiṃ – upapattiṃ – paṭisandhiṃ – bhavaṃ – saṃsāraṃ – vaṭṭaṃ – ādiyanti upādiyanti gaṇhanti parāmasanti abhinivisanti taṃkāraṇā vuccati ādānataṇhā. 5 Vinayetha sabban ti 6 sabbaṃ ādānataṇhaṃ vinayeyya paṭivineyya7 pajaheyya vinodeyya byantīkareyya anabhāvaṃ gameyyā ’ti - ādānataṇhaṃ vinayetha sabbaṃ. Bhadrāvudhāti bhagavā –pe–.

Uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe ti: Uddhaṃ vuccati8 anāgataṃ, adho vuccati atītaṃ,9 tiriyaṃ cāpi majjhe ti paccuppannaṃ. Uddhan ti devaloko, adho ti nirayaloko,10 tiriyañcāpi majjhe ti manussaloko. Uddhan ti kusalā dhammā,11 adho ti akusalā dhammā, tiriyañcāpi majjhe ti avyākatā dhammā. Uddhan ti sukhā vedanā, adho ti dukkhā vedanā, tiriyañcāpi majjhe ti adukkhamasukhā vedanā. Uddhan ti arūpadhātu, adho ti kāmadhātu, tiriyañcāpi majjheti rūpadhātu. Uddhan ti uddhaṃ pādatalā, adho ti adho kesamatthakā, tiriyañcāpi majjhe ti vemajjhe ’ti - uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe.

1 7 tiriyaṃ vāpi - Syā, Pana. vinayetha vineyya - Syā. 2 8 ādānataṇhaṃ - Ma; apānataṇhaṃ - Pa. uddhanti - Ma; 3 kiṃkāraṇā ādānataṇhā vuccati rūpataṇhā - Syā. uddhanti vuccati - Syā. 4 9 tāya rūpaṃ ādiyanti - Syā. adhoti atītaṃ - Ma, Syā. 5 10 taṃkāraṇā ādānataṇhā vuccati rūpataṇhā - Syā. adhoti apāyaloko - Syā. 6 11 ādānataṇhaṃ vinayetha sabbanti - Ma, Syā. atha vā, uddhanti kusalā dhammā - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha

Bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể: bởi vì pháp này đã được biết, đã được cân nhắc, đã được xác định, đã được rõ rệt, đã được minh định bởi ngài đúng theo bản thể; - ‘bởi vì pháp này đã được ngài biết đúng theo bản thể’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Trong khi mong mỏi lời nói của Ngài, thưa bậc anh hùng, vô số người từ các xứ sở đã tụ hội lại. Xin Ngài hãy giảng rõ tường tận cho họ, bởi vì pháp này đã được Ngài biết đúng theo bản thể.”

12 - 3

(Đức Thế Tôn nói: “Này Bhadrāvudha,) nên dẹp bỏ mọi sự nắm giữ và tham ái ở bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa. Bởi vì, mỗi một điều gì họ chấp thủ ở

thế gian, do chính điều ấy Ma Vương theo đuổi loài người.”

Nên dẹp bỏ mọi sự nắm giữ và tham ái: sự nắm giữ và tham ái nói đến tham ái ở sắc –nt– . Sự nắm giữ và tham ái: Vì lý do gì mà được gọi là sự nắm giữ và tham ái? Do tham ái ấy, họ nắm giữ, họ chấp thủ, họ nắm lấy, họ bám víu, họ chấp chặt về sắc; họ nắm giữ, họ chấp thủ, họ nắm lấy, họ bám víu, họ chấp chặt về thọ – tưởng – các hành – thức – cảnh giới tái sanh – sự tái sinh – sự nối liền tái sanh – sự hiện hữu – sự luân hồi – sự luân chuyển; vì lý do ấy, được gọi là sự nắm giữ và tham ái. Nên dẹp bỏ mọi sự: nên dẹp bỏ, nên dẹp hẳn, nên dứt bỏ, nên xua đi, nên làm chấm dứt, nên làm cho không còn hiện hữu mọi sự nắm giữ và tham ái; - ‘nên dẹp bỏ mọi sự nắm giữ và tham ái’ là như thế. Đức Thế Tôn nói: Này Bhadrāvudha – nt– .

Bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa - Bên trên: là nói đến thời tương lai, bên dưới: là nói đến thời quá khứ, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là thời hiện tại. Bên trên: là thế giới chư Thiên, bên dưới: là thế giới địa ngục, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là thế giới loài người. Bên trên: là các pháp thiện, bên dưới: là các pháp bất thiện, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là các pháp vô ký. Bên trên: là cảm thọ lạc, bên dưới: là cảm thọ khổ, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là cảm thọ không khổ không lạc. Bên trên: là vô sắc giới, bên dưới: là dục giới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là sắc giới. Bên trên: là từ lòng bàn chân trở lên, bên dưới: là từ đỉnh ngọn tóc trở xuống, luôn cả bề ngang và khoảng giữa: là ở chính giữa; - ‘bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Bhadrāvudhasuttaniddeso

Yaṃ yaṃ hi lokasmiṃ upādiyantī ti yaṃ yaṃ rūpagataṃ vedanāgataṃ saññāgataṃ saṅkhāragataṃ 1 viññāṇagataṃ ādiyanti upādiyanti gaṇhanti parāmasanti abhinivisanti. Lokasmin ti apāyaloke –pe– āyatanaloke ’ti - yaṃ yaṃ hi lokasmiṃ upādiyanti.

Teneva māro anveti jantun ti teneva kammābhisaṅkhāravasena paṭisandhiko khandhamāro dhātumāro āyatanamāro gatimāro upapattimāro paṭisandhimāro bhavamāro saṃsāramāro vaṭṭamāro anveti anugacchati anvāyiko hoti. Jantun ti sattaṃ naraṃ 2 māṇavaṃ 3 posaṃ puggalaṃ jīvaṃ jāguṃ4 jantuṃ indaguṃ (hindaguṃ) manujan ’ti - teneva māro anveti jantuṃ.

Tenāha bhagavā: “Ādānataṇhaṃ vinayetha sabbaṃ (bhadrāvudhāti bhagavā) uddhaṃ adho tiriyañcāpi majjhe, yaṃ yaṃ hi lokasmiṃ upādiyanti teneva māro anveti jantun ”ti.

12 - 4

Tasmā pajānaṃ na upādiyetha bhikkhu sato kiñcanaṃ sabbaloke, ādānasatte iti pekkhamāno pajaṃ imaṃ maccudheyye visattaṃ.

Tasmā pajānaṃ na upādiyethā ti - Tasmā ti tasmā taṃkāraṇā taṃhetu taṃpaccayā5 tannidānā, etaṃ6 ādīnavaṃ sampassamāno ādānataṇhāyā ’ti - tasmā. Pajānan ti jānanto pajānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto, ‘sabbe saṅkhārā

aniccā ’ti jānanto pajānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti jānanto pajānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto. Na upādiyethā ti rūpaṃ nādiyeyya na upādiyeyya na gaṇheyya na parāmaseyya nābhiniviseyya, vedanaṃ – saññaṃ – saṅkhāre – viññāṇaṃ – gatiṃ – upapattiṃ – paṭisandhiṃ – bhavaṃ – saṃsāraṃ – vaṭṭaṃ nādiyeyya na upādiyeyya na gaṇheyya na parāmaseyya nābhiniviseyyā ’ti - tasmā pajānaṃ na upādiyetha.

1 4 abhisaṅkhāragataṃ - Paṃ. jātuṃ - Syā; jaguṃ - PTS. 2 5 sattaṃ janaṃ naraṃ - Ma, PTS. tappaccayā - Ma, Syā, Va, Vi, Ka. 3 6 mānavaṃ - Syā. evaṃ - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha

Bởi vì, mỗi một điều gì họ chấp thủ ở thế gian: họ nắm giữ, họ chấp thủ, họ nắm lấy, họ bám víu, họ chấp chặt mỗi một điều gì liên quan đến sắc, liên quan đến thọ, liên quan đến tưởng, liên quan đến hành, liên quan đến thức. Ở thế gian: ở thế gian của khổ cảnh –nt– ở thế gian của các xứ; - ‘bởi vì, mỗi một điều gì họ chấp thủ ở thế gian’ là như thế.

Do chính điều ấy Ma Vương theo đuổi loài người: Do chính tác động của pháp tạo tác là nghiệp ấy có liên quan đến việc nối liền tái sanh, Uẩn Ma Vương, Giới Ma Vương, Xứ Ma Vương, Cảnh Giới Ma Vương, Tái Sanh Ma Vương, Tái Tục Ma Vương, Hữu Ma Vương, Luân Hồi Ma Vương, Luân Chuyển Ma Vương theo đuổi (loài người), đi theo, là kẻ theo đuổi. Loài người: là chúng sanh, đàn ông, thanh niên, người nam, cá nhân, mạng sống, người còn sanh tử, loài người, người đi theo nghiệp, (sinh vật,) nhân loại; - ‘do chính điều ấy Ma Vương theo đuổi loài người’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Bhadrāvudha,) nên dẹp bỏ mọi sự nắm giữ và tham ái ở bên trên, bên dưới, luôn cả bề ngang và khoảng giữa. Bởi vì, mỗi một điều gì họ chấp thủ ở thế gian, do chính điều ấy Ma Vương theo đuổi loài người.”

12 - 4

Bởi vậy, trong khi nhận biết (điều này), vị tỳ khưu, có niệm, không nên chấp thủ bất cứ điều gì ở tất cả thế gian. Trong khi xem xét những người bị dính mắc ở sự nắm giữ như vậy, (vị ấy biết) nhân loại này bị vướng mắc ở lãnh địa của Thần Chết.

Bởi vậy, trong khi nhận biết (điều này), ... không nên chấp thủ: Bởi vậy: bởi vậy là bởi lý do ấy, bởi nhân ấy, bởi duyên ấy, bởi căn nguyên ấy, trong khi nhìn thấy rõ điều bất lợi ấy ở sự nắm giữ và tham ái; - ‘bởi vậy’ là như thế. Trong khi nhận biết: trong khi biết, trong khi nhận biết, trong khi hiểu biết, trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt; trong khi biết, trong khi nhận biết, trong khi hiểu biết, trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt rằng: ‘Tất cả các hành là vô thường;’ trong khi biết, trong khi nhận biết, trong khi hiểu biết, trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt rằng: ‘Tất cả các hành là khổ’ –nt– “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.’ Không nên chấp thủ: không nên nắm giữ, không nên chấp thủ, không nên nắm lấy, không nên bám víu,

không nên chấp chặt vào sắc; không nên nắm giữ, không nên chấp thủ, không nên nắm lấy, không nên bám víu, không nên chấp chặt vào thọ – vào tưởng – vào các hành – vào thức – vào cảnh giới tái sanh – vào sự tái sinh – vào sự nối liền tái sanh – vào sự hiện hữu – vào sự luân hồi – vào sự luân chuyển; - 'bởi vậy, trong khi nhận biết (điều này), ... không nên chấp thủ' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Bhadrāvudhasuttaniddeso

Bhikkhu sato kiñcanaṃ sabbaloke ti - Bhikkhū ti puthujjanakalyāṇako vā 1 bhikkhu sekho vā 2 bhikkhu. Sato ti catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato –pe– so vuccati sato 'ti - bhikkhu sato. Kiñcanan ti kiñci rūpagataṃ vedanāgataṃ saññāgataṃ saṅkhāragataṃ viññāṇagataṃ. Sabbaloke ti sabba-apāyaloke sabbamanussaloke sabbadevaloke sabbakhandhaloke sabbadhātuloke sabba-āyatanaloke 'ti - bhikkhu sato kiñcanaṃ sabbaloke.

Ādānasatte iti pekkhamāno ti ādānasattā vuccanti ye rūpaṃ ādiyanti upādiyanti gaṇhanti parāmasanti abhinivisanti, vedanaṃ – saññaṃ – saṅkhāre – viññāṇaṃ – gatiṃ – upapattiṃ – paṭisandhiṃ – bhavaṃ – saṃsāraṃ – vaṭṭaṃ ādiyanti upādiyanti gaṇhanti parāmasanti abhinivisanti. Itī ti padasandhi –pe– padānupubbatāmetaṃ 3 'itī 'ti. Pekkhamāno ti dakkhamāno dissamāno passamāno olokiyamāno4 nijjhāyamāno upanijjhāyamāno upaparikkhamāno 'ti - ādānasatte iti pekkhamāno.

Pajaṃ imaṃ maccudheyye visattan ti - Pajā ti5 sattādhivacanaṃ maccudheyyā vuccanti kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca. Pajā maccudheyye māradheyye maraṇadheyye sattā visattā āsattā laggā laggitā paḷibuddhā.6 Yathā bhittikhile vā nāgadante vā bhaṇḍaṃ sattaṃ visattaṃ āsattaṃ laggaṃ laggitaṃ paḷibuddhaṃ, evamevaṃ pajā maccudheyye māradheyye maraṇadheyye sattā visattā āsattā laggā laggitā paḷibuddhā 'ti - pajaṃ imaṃ maccudheyye visattaṃ.

Tenāha bhagavā: "Tasmā pajānaṃ na upādiyetha bhikkhu sato kiñcanaṃ sabbaloke, ādānasatte iti pekkhamāno pajaṃ imaṃ maccudheyye visattan "ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– "Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī "ti.

Bhadrāvudhasuttaniddeso samatto.

1 4 kalyāṇaputhujjano vā - Syā. olokayamāno - Ma, Syā, PTS. 2 5 sekkho vā - Ma, Syā, Pa, Va, Vi, Ka. pajanti - Syā. 3 6 padānupubbakametaṃ - Syā, PTS. palibuddhā - Ma, Syā, PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha

Vị tỳ khưu có niệm, (không nên chấp thủ) bất cứ điều gì ở tất cả thế gian - Vị tỳ khưu: là vị tỳ khưu phàm nhân tốt lành hoặc vị tỳ khưu là bậc Hữu Học. Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, –nt– vị ấy được gọi là có niệm; - 'vị tỳ khưu có niệm' là như thế. Bất cứ điều gì: bất cứ điều gì liên quan đến sắc, liên quan đến thọ, liên quan đến tưởng, liên quan đến hành, liên quan đến thức. Ở tất cả thế gian: ở tất cả thế gian của khổ cảnh, ở tất cả thế gian

của loài người, ở tất cả thế gian của chư Thiên, ở tất cả thế gian của các uẩn, ở tất cả thế gian của các giới, ở tất cả thế gian của các xứ; - 'vị tỳ khưu, có niệm, (không nên chấp thủ) bất cứ điều gì ở tất cả thế gian' là như thế.

Trong khi xem xét những người bị dính mắc ở sự nắm giữ như vậy: Những người bị dính mắc ở sự nắm giữ nói đến những người nào nắm giữ, chấp thủ, nắm lấy, bám víu, chấp chặt vào sắc; nắm giữ, chấp thủ, nắm lấy, bám víu, chấp chặt vào thọ – vào tưởng – vào các hành – vào thức – vào cảnh giới tái sanh – vào sự tái sinh – vào sự nối liền tái sanh – vào sự hiện hữu – vào sự luân hồi – vào sự luân chuyển. Iti: Từ 'iti' này là sự nối liền các câu văn, –nt– tính chất tuần tự của các câu văn. Trong khi xem xét: trong khi nhìn xem, trong khi nhận thấy, trong khi nhìn thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi quán xét, trong khi khảo sát; - 'trong khi xem xét những người bị dính mắc ở sự nắm giữ như vậy' là như thế.

Nhân loại này bị vướng mắc ở lãnh địa của Thần Chết - Nhân loại: là từ nói đến chúng sanh. Các lãnh địa của Thần Chết: nói đến các ô nhiễm, các uẩn và các pháp tạo tác. Nhân loại bị dính mắc, bị vướng mắc, bị dính vào, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại ở lãnh địa của Thần Chết, ở lãnh địa của Ma Vương, ở lãnh địa của sự chết. Giống như gói đồ bị dính mắc, bị vướng mắc, bị dính vào, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại ở cái chốt gắn ở tường, hoặc ở cái móc bằng ngà voi, tương tự như vậy, nhân loại bị dính mắc, bị vướng mắc, bị dính vào, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại ở lãnh địa của Thần Chết, ở lãnh địa của Ma Vương, ở lãnh địa của sự chết; - 'nhân loại này bị vướng mắc ở lãnh địa của Thần Chết' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Bởi vậy, trong khi nhận biết (điều này), vị tỳ khưu, có niệm, không nên chấp thủ bất cứ điều gì ở tất cả thế gian. Trong khi xem xét những người bị dính mắc ở sự nắm giữ như vậy, (vị ấy biết) nhân loại này bị vướng mắc ở lãnh địa của Thần Chết."

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– "Bạch ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử."

Diễn Giải Kinh Bhadrāvudha được hoàn tất.

13. UDAYASUTTANIDDESO

13 - 1

Jhāyiṃ virajamāsīnaṃ (iccāyasmā udayo) katakiccaṃ anāsavaṃ, pāraguṃ sabbadhammānaṃ, atthi 1 pañhena āgamaṃ aññāvimokkhaṃ pabrūhi 2 avijjāya pabhedanaṃ.

Jhāyiṃ virajamāsīnan ti - Jhāyī ti jhāyī bhagavā, 3 paṭhamenapi jhānena jhāyī, dutiyenapi jhānena jhāyī, tatiyenapi jhānena jhāyī, catutthenapi jhānena jhāyī, savitakkasavicārenapi jhānena jhāyī, avitakkavicāramattenapi jhānena jhāyī, avitakkaavicārenapi jhānena jhāyī, sappītikenapi jhānena jhāyī, nippītikenapi jhānena jhāyī, sātasahagatenapi jhānena jhāyī, upekkhāsahagatenapi jhānena jhāyī, suññatenapi jhānena jhāyī, animittenapi jhānena jhāyī, appaṇihitenapi jhānena jhāyī,

lokiyenapi jhānena jhāyī, lokuttarenapi jhānena jhāyī, jhānarato ekattamanuyutto sadatthagaruko ’ti 4 - jhāyī. 5 Virajan ti rāgo rajo, doso rajo, moho rajo, kodho rajo, upanāho rajo, –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā rajā. Te rajā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā6 āyatiṃ anuppādadhammā. Tasmā buddho arajo virajo nirajo rajāpagato rajavippahīno rajavippamutto7 sabbarajavītivatto.

1. “Rāgo rajo na ca pana reṇu vuccati rāgassetaṃ adhivacanaṃ rajoti, etaṃ rajaṃ vippajahitva8 cakkhumā tasmā jino vigatarajoti vuccati.

2. Doso rajo na ca pana reṇu vuccati dosassetaṃ adhivacanaṃ rajoti, etaṃ rajaṃ vippajahitva cakkhumā tasmā jino vigatarajoti vuccati.

1 6 atthī - Syā, evamuparipi. anabhāvaṃkatā - Ma; 2 saṃbrūhi - Syā, evamuparipi. anabhāvaṅgatā - Syā, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 3 7 jhāyinti jhāyī bhagavā - Ma; rajavippayutto - Ma; jhāyinti bhagavā - Syā. vippamuttā - Pa. 4 8 tadatthagaruko ’ti - PTS. vippajahitvā - Ma; 5 jhāyiṃ - Ma, Syā. paṭivinodetvāna - PTS.

13. DIỄN GIẢI KINH UDAYA

13 - 1

(Tôn giả Udaya nói rằng:) “Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến bậc có thiền chứng, không còn bụi bặm, đang ngồi, bậc đã làm xong phận sự, không còn lậu hoặc, đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp, xin ngài hãy nói về sự giải thoát do trí giác ngộ, về sự phá vỡ vô minh.”

Bậc có thiền chứng, không còn bụi bặm, đang ngồi - Bậc có thiền chứng: bậc có thiền chứng là (nói đến) đức Thế Tôn. Ngài có thiền chứng với sơ thiền, có thiền chứng với nhị thiền, có thiền chứng với tam thiền, có thiền chứng với tứ thiền, có thiền chứng với thiền có tầm có tứ, có thiền chứng với thiền không có tầm chỉ có tứ, có thiền chứng với thiền không có tầm không có tứ, có thiền chứng với thiền có hỷ, có thiền chứng với thiền không có hỷ, có thiền chứng với thiền đồng hành với hỷ, có thiền chứng với thiền đồng hành với khoan khoái, có thiền chứng với thiền đồng hành với xả, có thiền chứng với thiền không tánh, có thiền chứng với thiền vô tướng, có thiền chứng với thiền vô nguyện, có thiền chứng với thiền hợp thế, có thiền chứng với thiền xuất thế, thích thú với thiền, gắn bó với trạng thái đơn độc, chú trọng mục đích của mình; - ‘bậc có thiền chứng’ là như thế. Không còn bụi bặm: Luyến ái là bụi bặm, sân hận là bụi bặm, si mê là bụi bặm, giận dữ là bụi bặm, thù hằn là bụi bặm, –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là bụi bặm. Đối với đức Phật Thế Tôn, các bụi bặm ấy là đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt- nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai. Vì thế, đức Phật là bậc không có bụi bặm, không còn bụi bặm, lìa khỏi bụi bặm, đã rời xa bụi bặm, đã dứt bỏ hẳn bụi bặm, đã được thoát khỏi bụi bặm, đã vượt qua khỏi tất cả bụi bặm.

1. Luyến ái là bụi bặm, nhưng không phải nói đến bụi đất, từ ‘bụi bặm’ này là tên gọi của luyến ái. Bậc Hữu Nhãn, sau khi dứt bỏ hẳn bụi bặm này, vì thế, đấng Chiến Thắng

được gọi là ‘bậc đã tách lìa bụi bặm.’

2. Sân hận là bụi bặm, nhưng không phải nói đến bụi đất, từ ‘bụi bặm’ này là tên gọi của sân hận. Bậc Hữu Nhãn, sau khi dứt bỏ hẳn bụi bặm này, vì thế, đấng Chiến Thắng được gọi là ‘bậc đã tách lìa bụi bặm.’

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

3. Moho rajo na ca pana reṇu vuccati mohassetaṃ adhivacanaṃ rajoti, etaṃ rajaṃ vippajahitva cakkhumā tasmā jino vigatarajoti vuccatī ”ti - virajaṃ.

Āsīnan ti nisinno bhagavā pāsāṇake cetiye ’ti - āsīno. 1

4. “Nagassa passe āsīnaṃ 2 muniṃ dukkhassa pāraguṃ, sāvakā payirupāsanti tevijjā maccuhāyino 3 ”ti. 4 Evampi bhagavā āsīno.

Athavā bhagavā sabbossukkapaṭippassaddhattā āsīno, vutthavāso ciṇṇacaraṇo 5 – pe– jātimaraṇasaṃsāro, natthi tassa punabbhavo ’ti. Evampi bhagavā āsīno ’ti - jhāyiṃ virajamāsīnaṃ.

Iccāyasmā udayo ti - Iccā ti padasandhi –pe– Āyasmā ti piyavacanaṃ –pe– Udayo ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo ’ti - iccāyasmā udayo.

Katakiccaṃ anāsavan ti buddhassa bhagavato kiccākiccaṃ 6 karaṇīyākaraṇīyaṃ pahīnaṃ ucchinnamūlaṃ tālāvatthukataṃ anabhāvakataṃ āyatiṃ anuppādadhammaṃ, tasmā buddho katakicco.

5. “Yassa ca visatā 7 natthi chinnasotassa bhikkhuno, kiccākiccapahīnassa8 pariḷāho na vijjatī ”ti.9

Katakiccaṃ anāsavan ti - Āsavā ti cattāro āsavā: kāmāsavo bhavāsavo diṭṭhāsavo avijjāsavo. Te āsavā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho anāsavo ’ti - katakiccaṃ anāsavaṃ.

Pāraguṃ sabbadhammānan ti bhagavā10 abhiññāpāragū, pariññāpāragū pahānapāragū,11 bhāvanāpāragū,12 sacchikiriyāpāragū,13 samāpattipāragū, abhiññāpāragū sabbadhammānaṃ, pariññāpāragū sabbadukkhānaṃ, pahānapāragū sabbakilesānaṃ, bhāvanāpāragū catunnaṃ maggānaṃ, sacchikiriyāpāragū nirodhassa, samāpattipāragū sabbasamāpattīnaṃ. –

1 8 cetiye āsīno - PTS, Va, Vi, Ka. kiccākiccaṃ pahīnassa - Syā, PTS. 2 9 āsinaṃ - Syā. Suttanipāta, Mahāvagga, Nālakasutta. 3 10 maccuppahāyino - PTS. bhagavā sabbadhammānaṃ - Ma, Syā, PTS. 4 Sagāthāvaggapāḷi, Vaṅgīsasaṃyutta, Moggallānasutta; Vaṅgīsattheragāthā, Mahānipāta. 5 11 so vuṭṭhavā so ciṇṇacarano - PTS. pahānāya pāragū - Pa. 6 12 bhagavato kiccaṃ - Syā. bhāvanāya pāragū - Vi. 7 13 yassa paripatā - Syā; yassa ca visaṭā - PTS. sacchikiriyāya pāragū - Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

3. Si mê là bụi bặm, nhưng không phải nói đến bụi đất, từ 'bụi bặm' này là tên gọi của si mê. Bậc Hữu Nhãn, sau khi dứt bỏ hẳn bụi bặm này, vì thế, đấng Chiến Thắng được gọi là 'bậc đã tách lìa bụi bặm;'" - 'không còn bụi bặm' là như thế.

Đang ngồi: Đức Thế Tôn đang ngồi ở bảo tháp Pāsāṇaka; - 'đang ngồi' là như thế.

4. "Các vị Thinh Văn, có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết, hầu cận bậc Hiền Trí, vị đã đi đến bờ kia của khổ, đang ngồi ở sườn của ngọn núi." Đức Thế Tôn đang ngồi còn là như vậy.

Hoặc là, đức Thế Tôn có trạng thái đã được tịch tịnh mọi sự năng động (của ô nhiễm), đang ngồi, đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy.' Đức Thế Tôn đang ngồi còn là như vậy; - 'bậc có thiền chứng, không còn bụi bặm, đang ngồi' là như thế.

Tôn giả Udaya nói rằng - Rằng: (Từ 'icca' này) là sự nối liền các câu văn, –nt– . Tôn giả: (Từ 'āyasmā' này) là lời nói yêu mến, –nt– . Udaya: là tên của vị Bà-la- môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - 'tôn giả Udaya nói rằng' là như thế.

Bậc đã làm xong phận sự, không còn lậu hoặc: Đối với đức Phật Thế Tôn, phận sự và không phải phận sự, việc nên làm và không nên làm đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc đã làm xong phận sự.

5. "Đối với vị tỳ khưu nào không có tham ái, có dòng chảy đã được cắt đứt, có phận sự và không phải phận sự đã được dứt bỏ, sự bực bội (của vị ấy) không tìm thấy."

Bậc đã làm xong phận sự, không còn lậu hoặc - Lậu hoặc: Có bốn lậu hoặc: dục lậu, hữu lậu, kiến lậu, vô minh lậu. Đối với đức Phật Thế Tôn, các lậu hoặc ấy là đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc không còn lậu hoặc; - 'bậc đã làm xong phận sự, không còn lậu hoặc' là như thế.

Đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp: Đức Thế Tôn là pāragū (người đi đến bờ kia) do việc biết rõ, pāragū do việc biết toàn diện, pāragū do việc dứt bỏ, pāragū do việc tu tập, pāragū do việc chứng ngộ, pāragū do việc chứng đạt (các thiền); là pāragū do việc biết rõ tất cả các pháp, pāragū do việc biết toàn diện tất cả khổ, pāragū do việc dứt bỏ tất cả ô nhiễm, pāragū do việc phát triển bốn Thánh Đạo, pāragū do việc chứng ngộ sự tịch diệt, pāragū do việc chứng đạt đối với mọi chứng đạt (về thiền định). –

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

– So vasippatto pāramippatto ariyasmiṃ sīlasmiṃ, vasippatto pāramippatto ariyasmiṃ samādhismiṃ, vasippatto pāramippatto ariyāya paññāya, vasippatto pāramippatto ariyāya vimuttiyā. So pāragato pāramippatto 1 antagato antappatto, koṭigato koṭippatto, pariyantagato pariyantappatto, vosānagato vosānappatto, tāṇagato tāṇappatto, lenagato lenappatto, saraṇagato saraṇappatto, 2 abhayagato abhayappatto, accutagato 3 accutappatto, amatagato amatappatto, nibbānagato

nibbānappatto. So vutthavāso ciṇṇacaraṇo –pe– jātimaraṇasaṃsāro, natthi tassa punabbhavo ’ti - pāraguṃ sabbadhammānaṃ.

Atthi pañhena āgaman ti pañhena atthikāmha āgatā, 4 pañhaṃ pucchitukāmamha āgatā, 5 paññaṃ sotukāmā āgatamhā ’ti 6 - evampi ‘atthi pañhena āgamaṃ.’ Athavā pañhatthikānaṃ pañhaṃ pucchitukāmānaṃ 7 pañhaṃ sotukāmānaṃ āgamanaṃ 8 abhikkamanaṃ 9 upasaṅkamanaṃ payirupāsanaṃ atthi,10 evampi ‘atthi pañhena āgamaṃ.’ Athavā pañhāgamo tuyhaṃ atthi, tvampi pahū,11 tvamasi12 alamatto mayā pucchitaṃ13 kathetuṃ vissajjetuṃ,14 vahassetaṃ15 bhāran ’ti - evampi ‘atthi pañhena āgamaṃ.’

Aññāvimokkhaṃ pabrūhī ti aññāvimokkho vuccati arahattavimokkho, arahattavimokkhaṃ pabrūhi ācikkhāhi desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī ’ti - aññāvimokkhaṃ pabrūhi.

Avijjāya pabhedanan ti avijjāya bhedanaṃ pabhedanaṃ pahānaṃ vūpasamo16 paṭinissaggo17 paṭippassaddhaṃ18 amataṃ nibbānan ’ti - avijjāya pabhedanaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Jhāyiṃ virajamāsīnaṃ (iccāyasmā udayo) katakiccaṃ anāsavaṃ, pāraguṃ sabbadhammānaṃ atthi pañhena āgamaṃ aññāvimokkhaṃ pabrūhi avijjāya pabhedanan ”ti.

1 pārappatto - Ma, Syā. 2 10 caraṇagato caraṇappatto - Syā. atthīti - Ma, Syā. 3 11 accutigato - Sa. pahu - Ma, Syā. 4 12 pañhena atthiko āgatomhi - Ma; visavī - Syā. 13 pañhatthikamhā āgatā - Syā. mayā saddhiṃ pucchituṃ - Syā. 5 14 pañhaṃ pucchitukāmo āgatomhi - Ma; visajjetuṃ - Ma, Syā. 15 pañhāpucchakamhā āgatā - Syā. sandassetuṃ - Syā. 6 16 āgatomhīti - Ma. vūpasamaṃ - Ma. 7 17 pañhāpucchakānaṃ - Syā. paṭinissaggaṃ - Ma; 8 āgamaṃ - Syā. paṭinissaṭṭhaṃ - Pana. 9 18 akittamanaṃ - Va, Vi, Ka. paṭippassaddhi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

– Ngài đã đạt được năng lực, đã đạt được sự toàn hảo ở Thánh giới, đã đạt được năng lực, đã đạt được sự toàn hảo ở Thánh định, đã đạt được năng lực, đã đạt được sự toàn hảo ở Thánh tuệ, đã đạt được năng lực, đã đạt được sự toàn hảo ở Thánh giải thoát. Ngài đã đi đến bờ kia, đã đạt đến sự toàn hảo, đã đi đến điểm cuối, đã đạt đến điểm cuối, đã đi đến đỉnh, đã đạt đến đỉnh, đã đi đến tận cùng, đã đạt đến tận cùng, đã đi đến sự hoàn tất, đã đạt đến sự hoàn tất, đã đi đến nơi nương tựa, đã đạt đến nơi nương tựa, đã đi đến nơi trú ẩn, đã đạt đến nơi trú ẩn, đã đi đến nơi nương nhờ, đã đạt đến nơi nương nhờ, đã đi đến nơi không sợ hãi, đã đạt đến nơi không sợ hãi, đã đi đến Bất Hoại, đã đạt đến Bất Hoại, đã đi đến Bất Tử, đã đạt đến Bất Tử, đã đi đến Niết Bàn, đã đạt đến Niết Bàn. Ngài đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy;” - ‘đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp’ là như thế.

Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến: Là những người có nhu cầu với câu hỏi, chúng con đã đi đến; có ý muốn hỏi câu hỏi, chúng con đã đi đến; có ý muốn nghe câu hỏi,

chúng con đã đi đến; - 'với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến' là như vậy. Hoặc là, có sự đi đến, sự tiến đến, sự đến gần, sự ngồi gần của những người có ý định về câu hỏi, của những người có ý muốn hỏi câu hỏi, của những người có ý muốn nghe câu hỏi; - 'với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến' còn là như vậy. Hoặc là, có sự truyền thừa về câu hỏi đối với Ngài, Ngài cũng có năng lực, Ngài có khả năng để thuyết giảng, để giải thích điều được hỏi bởi con, Ngài hãy dời di gánh nặng này; - 'với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến' còn là như vậy.

Xin Ngài hãy nói về sự giải thoát do trí giác ngộ: sự giải thoát do trí giác ngộ nói đến sự giải thoát do phẩm vị A-la-hán. Xin Ngài hãy nói về, hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ về sự giải thoát do phẩm vị A-la-hán; - 'xin Ngài hãy nói về sự giải thoát do trí giác ngộ' là như thế.

Về sự phá vỡ vô minh: về sự làm vỡ, sự phá vỡ, sự dứt bỏ, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh đối với vô minh, Bất Tử, Niết Bàn; - 'về sự phá vỡ vô minh' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Udaya nói rằng:) "Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến bậc có thiền chứng, không còn bụi bặm, đang ngồi, bậc đã làm xong phận sự, không còn lậu hoặc, đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp, xin ngài hãy nói về sự giải thoát do trí giác ngộ, về sự phá vỡ vô minh."

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

13 - 2

Pahānaṃ kāmacchandānaṃ 1 (udayāti bhagavā) domanassāna cūbhayaṃ, thīnassa ca 2 panūdanaṃ kukkuccānaṃ nivāraṇaṃ.

Pahānaṃ kāmacchandānan ti - Chando ti 3 yo kāmesu kāmacchando kāmarāgo kāmanandi kāmataṇhā kāmasineho kāmapipāsā kāmapariḷāho kāmamucchā kāmajjhosānaṃ kāmogho kāmayogo kāmūpādānaṃ 4 kāmacchandanīvaraṇaṃ. Pahānaṃ kāmacchandānan ti kāmacchandānaṃ pahānaṃ vūpasamaṃ paṭinissaggaṃ paṭippassaddhiṃ 5 amataṃ nibbānan 'ti - pahānaṃ kāmacchandānaṃ. Udayāti bhagavā ti –pe–.

Domanassāna cūbhayan ti - Domanassan ti 6 yaṃ cetasikaṃ asātaṃ cetasikaṃ dukkhaṃ, cetosamphassajaṃ asātaṃ dukkhaṃ vedayitaṃ, cetosamphassajā asātā dukkhā vedanā. Domanassāna cūbhayan ti kāmacchandassa ca domanassassa ca ubhinnaṃ pahānaṃ vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi 7 amataṃ nibbānan 'ti - domanassāna cūbhayaṃ.

Thīnassa ca panūdanan ti - Thīnan ti yā cittassa akallatā8 akammaññatā olīyanā sallīyanā līnā9 līyanā līyitattaṃ thīnaṃ thīyanā thīyitattaṃ cittassa.10 Thīnassa ca panūdanan ti11 thīnassa ca panūdanaṃ pahānaṃ vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi6 amataṃ nibbānan 'ti - thīnassa ca panūdanaṃ.

Kukkuccānaṃ nivāraṇan ti - Kukkuccan ti12 hatthakukkuccampi kukkuccaṃ, pādakukkuccampi kukkuccaṃ, hatthapādakukkuccampi kukkuccaṃ. Akappiye

kappiyasaññitā, kappiye akappiyasaññitā, avajje vajjasaññitā, vajje avajjasaññitā. Yaṃ evarūpaṃ kukkuccaṃ kukkuccāyanā kukkuccāyitattaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho. Idaṃ vuccati kukkuccaṃ.

1 8 kāmachandānaṃ - Syā, evamuparipi. akalyatā - Ma - Pa, Va, Vi, Ka; 2 thinassa - Ma. akalyānatā - PTS. 3 9 chandāti - Syā. līnaṃ - Syā, PTS. 4 10 kāmupādānaṃ - Ma, Syā, PTS. thiyitattaṃ cittassa - Ma; 5 vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi - Syā. thīyitattaṃ - Syā, PTS. 6 11 domanassāti - Ma, Syā. panūdananti - Ma. 7 12 vūpasamaṃ paṭinissaggaṃ paṭippassaddhiṃ - Ma. kukkuccānanti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

13 - 2

(Đức Thế Tôn nói: “Này Udaya,) sự dứt bỏ đối với những mong muốn về dục và những nỗi ưu phiền, cả hai loại, và việc xua đi sự dã dượi, việc ngăn cản các trạng thái hối hận.”

Sự dứt bỏ đối với những mong muốn về dục - Mong muốn: là sự mong muốn về dục, sự luyến ái về dục, niềm vui về dục, sự tham ái về dục, sự yêu mến về dục, sự nồng nhiệt về dục, sự thèm khát về dục, sự mê mẩn về dục, sự bám chặt vào dục, sự lôi cuốn của dục, sự gắn bó với dục, sự chấp thủ ở dục, sự che lấp do mong muốn về dục liên quan đến ngũ dục. Sự dứt bỏ đối với những mong muốn về dục: sự dứt bỏ, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh đối với những sự mong muốn về dục là Bất Tử, Niết Bàn; - ‘sự dứt bỏ đối với những mong muốn về dục’ là như thế. Đức Thế Tôn nói: “Này Udaya –nt– .

Và những nỗi ưu phiền, cả hai loại - Nỗi ưu phiền: là sự không khoan khoái thuộc về tâm, nỗi khổ sở thuộc về tâm, là sự không khoan khoái, khổ sở sanh lên do ý xúc đã được nhận biết, là cảm thọ không khoan khoái, khổ sở sanh lên do ý xúc. Và những nỗi ưu phiền, cả hai loại: sự dứt bỏ, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh đối với những mong muốn về dục và những nỗi ưu phiền, cả hai loại, là Bất Tử, Niết Bàn; - ‘và những nỗi ưu phiền, cả hai loại’ là như thế.

Và việc xua đi sự dã dượi - Sự dã dượi: là trạng thái không sẵn sàng của tâm, trạng thái không thích ứng, sự chây lười, sự biếng nhác, sự lười biếng, biểu hiện lười biếng, trạng thái lười biếng, sự dã dượi, biểu hiện dã dượi, trạng thái dã dượi của tâm. Và việc xua đi sự dã dượi: và sự xua đi, sự dứt bỏ, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh đối với sự dã dượi là Bất Tử, Niết Bàn; - ‘và việc xua đi sự dã dượi’ là như thế.

Việc ngăn cản các trạng thái hối hận - Hối hận: vẻ bối rối ở bàn tay cũng là hối hận, vẻ bối rối ở bàn chân cũng là hối hận, vẻ bối rối ở bàn tay và bàn chân cũng là hối hận, lầm tưởng là được phép trong việc không được phép, lầm tưởng là không được phép trong việc được phép, lầm tưởng là có tội ở việc vô tội, lầm tưởng là vô tội ở việc có tội. Sự hối hận nào có hình thức như vậy là biểu hiện hối hận, trạng thái hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý; việc này gọi là hối hận.

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

Api ca dvīhi kāraṇehi uppajjati kukkuccaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho: katattā ca akatattā ca. 1 Kathaṃ katattā ca akatattā ca uppajjati kukkuccaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho? ‘Kataṃ me kāyaduccaritaṃ akataṃ me kāyasucaritan ’ti uppajjati kukkuccaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho. ‘Kataṃ me vacīduccaritaṃ akataṃ me vacīsucaritan ’ti –pe– ‘kataṃ me manoduccaritaṃ akataṃ me manosucaritan ’ti –pe– ‘kato me pāṇātipāto akatā me pāṇātipātā veramaṇī ’ti –pe– ‘kataṃ me adinnādānaṃ akataṃ me adinnādānā veramaṇī ’ti –pe– ‘kato me kāmesu micchācāro akatā me kāmesu micchācārā veramaṇī ’ti –pe– ‘kato me musāvādo akatā me musāvādā veramaṇī ’ti –pe– ‘katā me pisunā 2vācā akatā me pisunāya vācāya veramaṇī ’ti –pe– ‘katā me pharusāvācā akatā me pharusāya vācāya veramaṇī ’ti –pe– ‘kato me samphappalāpo akatā me samphappalāpo veramaṇī ’ti –pe– ‘katā me abhijjhā akatā me anabhijjhā ’ti –pe– ‘kato me vyāpādo akatā me abyāpādo ’ti – pe– ‘katā me micchādiṭṭhi akatā me sammādiṭṭhī ’ti uppajjati kukkuccaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho. Evaṃ katattā ca akatattā ca uppajjati kukkuccaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho.

Athavā ‘sīlesumhi 3 na paripūrakārī ’ti 4 uppajjati kukkuccaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho. ‘Indriyesumhi aguttadvāro ’ti – Bhojane amattaññumhī ’ti – Jāgariyaṃ5 ananuyuttomhī ’ti – Na satisampajaññena samannāgatomhī ’ti – Abhāvitā me cattāro satipaṭṭhānā ’ti – Abhāvitā me cattāro sammappadhānā ’ti – Abhāvitā me cattāro iddhipādā ’ti - Abhāvitāni me pañcindriyānī ’ti – Abhāvitāni me pañcabalānī ’ti – Abhāvitā me satta bojjhaṅgā ’ti – Abhāvito me ariyo aṭṭhaṅgiko maggo ’ti – Dukkhaṃ me apariññātan ’ti – Samudayo me appahīno ’ti – Maggo me abhāvito ’ti – Nirodho me asacchikato ’ti 6 uppajjati kukkuccaṃ cetaso vippaṭisāro manovilekho. Kukkuccānaṃ nivāraṇan ti kukkuccānaṃ āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ pahānaṃ vūpasamo7 paṭinissaggo paṭippassaddhi8 amataṃ nibbānan ’ti - kukkuccānaṃ nivāraṇaṃ.

Tenāha bhagavā: “Pahānaṃ kāmacchandānaṃ (udayāti bhagavā) domanassāna cūbhayaṃ, thīnassa ca panūdanaṃ kukkuccānaṃ nivāraṇan ”ti.

1 4 kaṭattā ca akaṭattā ca - Pana. aparipūrakārīti - Ma, Syā. 2 5 pisuṇā - Ma, Syā, evamuparipi. jāgariye - PTS. 3 7 sīlesū pi - PTS. upasamaṃ vūpasamaṃ - Ma. 6 dukkhaṃ me apariññātaṃ, samudayo me appahīno, maggo me abhāvito, nirodho me asacchikato ”ti 8 - Ma, PTS. paṭinissaggaṃ paṭippassaddhiṃ - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

Thêm nữa, sự hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý sanh lên do hai nguyên nhân: do trạng thái đã làm và do trạng thái đã không làm. Thế nào là sự hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý sanh lên do trạng thái đã làm và do trạng thái không làm? Sự hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý sanh lên rằng: “Ta đã làm uế hạnh về thân, ta đã không làm thiện hạnh về thân.” Sự hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý sanh lên rằng: “Ta đã làm uế hạnh về khẩu, ta đã không làm thiện hạnh về khẩu.” –nt– “Ta đã làm uế hạnh về ý, ta đã không làm thiện hạnh về ý.” –nt– “Ta đã giết hại sinh mạng, ta đã không tránh xa sự giết hại sinh mạng.” –nt– “Ta đã trộm cắp, ta đã

không tránh xa sự trộm cắp.” –nt– “Ta đã tà hạnh trong các dục, ta đã không tránh xa sự tà hạnh trong các dục.” –nt– “Ta đã nói dối, ta đã không tránh xa việc nói dối.” –nt– “Ta đã nói đâm thọc, ta đã không tránh xa việc nói đâm thọc.” – nt– “Ta đã nói thô lỗ, ta đã không tránh xa việc nói thô lỗ.” –nt– “Ta đã nói nhảm nhí, ta đã không tránh xa việc nói nhảm nhí.” –nt– “Ta đã hành động tham đắm, ta đã không hành động không tham đắm.” –nt– “Ta đã hành động sân hận, ta đã không hành động không sân hận.” –nt– “Ta đã hành động tà kiến, ta đã không hành động chánh kiến.” Sự hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý sanh lên do trạng thái đã làm và do trạng thái đã không làm là như vậy.

Hoặc là, sự hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý sanh lên rằng: “Ta không phải là người thực hành đầy đủ các giới.” Sự hối hận, sự ăn năn của tâm, sự bối rối của ý sanh lên rằng: “Ta là người có các giác quan không được gìn giữ.” – “Ta là người không biết chừng mực về vật thực.” – “Ta chưa luyện tập về tỉnh thức.” – “Ta chưa đầy đủ niệm và sự nhận biết rõ.” – “Bốn sự thiết lập niệm chưa được ta tu tập.” – “Bốn chánh cần chưa được ta tu tập.” – “Bốn nền tảng của thần thông chưa được ta tu tập.” – “Năm quyền chưa được ta tu tập.” – “Năm lực chưa được ta tu tập.” – “Bảy yếu tố đưa đến giác ngộ chưa được ta tu tập.” – “Đạo lộ thánh thiện tám chi phần chưa được ta tu tập.” – “Khổ chưa được ta biết toàn diện.” – “Tập chưa được ta dứt bỏ.” – “Đạo chưa được ta tu tập.” – “Diệt chưa được ta chứng ngộ.” Việc ngăn cản các trạng thái hối hận: việc ngăn trở, việc ngăn cản, sự dứt bỏ, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh đối với các trạng thái hối hận là Bất Tử, Niết Bàn; - ‘việc ngăn cản các trạng thái hối hận’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Udaya,) sự dứt bỏ đối với những mong muốn về dục và những nỗi ưu phiền, cả hai loại, và việc xua đi sự dã dượi, việc ngăn cản các trạng thái hối hận.”

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

13 - 3

Upekkhāsatisaṃsuddhaṃ dhammatakkapurejavaṃ, aññāvimokkhaṃ pabrūmi 1 avijjāya pabhedanaṃ.

Upekkhāsatisaṃsuddhan ti - Upekkhā ti yā catutthe jhāne 2 upekkhā upekkhanā ajjhupekkhanā cittasamatho 3 cittapassaddhatā 4 majjhattatā cittassa. Satī ti yā catutthe jhāne upekkhaṃ ārabbha sati anussati –pe– sammāsati. 5 Upekkhāsatisaṃsuddhan ti catutthe jhāne upekkhā ca sati ca suddhā honti visuddhā saṃsuddhā parisuddhā pariyodātā anaṅgaṇā vigatūpakkilesā mudubhūtā kammaniyā ṭhitā āneñjappattā ’ti - upekkhāsatisaṃsuddhaṃ.

Dhammatakkapurejavan ti dhammatakko vuccati sammāsaṅkappo, so ādito hoti, purato hoti, pubbaṅgamo hoti, aññāvimokkhassā ’ti - evampi ‘dhammatakkapurejavaṃ.’ Athavā dhammatakko vuccati sammādiṭṭhi, sā ādito hoti, purato hoti, pubbaṅgamā 6 hoti, aññāvimokkhassā ’ti - evampi ‘dhammatakka-purejavaṃ.’ Athavā dhammatakko vuccati catunnaṃ maggānaṃ

pubbabhāgavipassanā,7 sā ādito hoti, purato hoti, pubbaṅgamā hoti aññāvimokkhassā ’ti - evampi ‘dhammatakkapurejavaṃ.’

Aññāvimokkhaṃ pabrūmī ti aññāvimokkho vuccati arahattavimokkho. Arahattavimokkhaṃ pabrūmi ācikkhāmi desemi paññapemi paṭṭhapemi vivarāmi vibhajāmi uttānīkaromi pakāsemī ’ti - aññāvimokkhaṃ pabrūmi.

Avijjāya pabhedanan ti - Avijjā ti8 dukkhe aññāṇaṃ9 –pe– avijjā10 moho akusalamūlaṃ. Avijjāya pabhedanan ti11 avijjāya pabhedanaṃ12 pahānaṃ vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi13 amataṃ nibbānan ’ti - avijjāya pabhedanaṃ.

Tenāha bhagavā: “Upekkhāsatisaṃsuddhaṃ dhammatakkapurejavaṃ, aññāvimokkhaṃ pabrūmi avijjāya pabhedanan ”ti.

1 saṃbrūmi - Syā, evamuparipi. 2 7 catutthajjhāne - Syā, evamuparipi. pubbabhāge vipassanā - Syā; 3 cittasamatā - Ma; vipassanā ādito hoti - Pa. 8 cittassa samatā - Va, Vi, Ka. avijjāyāti - Syā. 4 9 cittappassaddhatā - Ma; añāṇaṃ - Syā. 10 cittappasādatā - Syā; avijjālaṅgī - Syā. 11 cittappasaṭatā - Saṃ. pabhedananti - Ma, Va, Vi, Ka. 5 12 sammāsatīti - Syā. avijjāya bhedanaṃ pabhedanaṃ - Syā. 6 13 pubbaṅgamo - Ma. vūpasamaṃ paṭinissaggaṃ paṭippassaddhiṃ - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

13 - 3

Ta nói về sự giải thoát do trí giác ngộ, về sự phá vỡ vô minh có xả và niệm hoàn toàn trong sạch, có sự suy tầm đúng pháp đi trước.”

Có xả và niệm hoàn toàn trong sạch - Xả: là sự hành xả, biểu hiện của hành xả, biểu hiện của hành xả vượt trội, trạng thái vắng lặng của tâm, trạng thái an tịnh của tâm, trạng thái trung dung của tâm ở tứ thiền. Niệm: niệm, sự tùy niệm, –nt– chánh niệm liên quan đến xả ở tứ thiền. Có xả và niệm hoàn toàn trong sạch: Ở tứ thiền, xả và niệm là trong sạch, thanh tịnh, hoàn toàn trong sạch, thuần tịnh, tinh khiết, không bợn nhơ, lìa khỏi phiền não, nhu thuận, có thể sử dụng, ổn định, đã đạt đến trạng thái vững chắc; - ‘có xả và niệm hoàn toàn trong sạch’ là như thế.

Có sự suy tầm đúng pháp đi trước: sự suy tầm đúng pháp nói đến chánh tư duy. Nó là đầu tiên, là trước hết, là yếu tố đi đầu của sự giải thoát do trí giác ngộ; - ‘có sự suy tầm đúng pháp đi trước’ là như vậy. Hoặc là, sự suy tầm đúng pháp nói đến chánh kiến. Nó là đầu tiên, là trước hết, là yếu tố đi đầu của sự giải thoát do trí giác ngộ; - ‘có sự suy tầm đúng pháp đi trước’ còn là như vậy. Hoặc là, sự suy tầm đúng pháp nói đến minh sát là phần đầu của bốn Đạo. Nó là đầu tiên, là trước hết, là yếu tố đi đầu của sự giải thoát do trí giác ngộ; - ‘có sự suy tầm đúng pháp đi trước’ còn là như vậy.

Ta nói về sự giải thoát do trí giác ngộ: sự giải thoát do trí giác ngộ nói đến sự giải thoát do phẩm vị A-la-hán. Ta nói về, Ta chỉ dạy, Ta chỉ bảo, Ta thông báo, Ta ấn định, Ta khai mở, Ta chia sẻ, Ta làm rõ, Ta bày tỏ về sự giải thoát do phẩm vị A-la- hán; - ‘Ta nói về sự giải thoát do trí giác ngộ’ là như thế.

Về sự phá vỡ vô minh - Vô minh: Sự không biết về Khổ –nt– vô minh, si mê là gốc rễ của bất thiện. Về sự phá vỡ vô minh: sự phá vỡ, sự dứt bỏ, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh đối với vô minh là Bất Tử, Niết Bàn; - 'về sự phá vỡ vô minh' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Ta nói về sự giải thoát do trí giác ngộ, về sự phá vỡ vô minh có xả và niệm hoàn toàn trong sạch, có sự suy tầm đúng pháp đi trước."

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

13 - 4

Kiṃ su saṃyojano 1 loko kiṃ su tassa vicāraṇaṃ, kissassa vippahānena nibbānaṃ iti vuccati.

Kiṃ su saṃyojano loko ti kiṃ 2 lokassa saṃyojanaṃ lagganaṃ bandhanaṃ upakkileso, kena loko yutto payutto āyutto samāyutto laggo laggito paḷibuddho 'ti - kiṃ su saṃyojano loko.

Kiṃ su tassa vicāraṇan ti kiṃ 3 tassa cāraṇaṃ vicāraṇaṃ paṭivicāraṇaṃ. Kena loko carati vicarati paṭivicaratī 'ti - kiṃ su tassa vicāraṇaṃ.

Kissassa vippahānena nibbānaṃ iti vuccatī ti kissassa vippahānena vūpasamena paṭinissaggena paṭippassaddhiyā, nibbānaṃ iti vuccati pavuccati kathīyati bhaṇīyati dīpīyati voharīyatī 'ti 4 - kissassa vippahānena nibbānaṃ iti vuccati.

Tenāha so brāhmaṇo: "Kiṃ su saṃyojano loko kiṃ su tassa vicāraṇaṃ, kissassa vippahānena nibbānaṃ iti vuccatī "ti.

13 - 5

Nandisaṃyojano5 loko vitakkassa vicāraṇaṃ6 taṇhāya vippahānena nibbānaṃ iti vuccati.

Nandisaṃyojano loko ti nandi7 vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ; ayaṃ vuccati nandi.8 Yā nandi lokassa saṃyojanaṃ lagganaṃ bandhanaṃ upakkileso, imāya nandiyā loko yutto payutto āyutto samāyutto laggo laggito paḷibuddho 'ti - nandisaṃyojano loko.

1 saññojano - Syā, PTS, evamuparipi. 2 kiṃ - itisaddo Ma potthake na dissate. 3 4 kiṃsu - Ma. kathiyati bhaṇiyati dīpiyati vohariyatīti - Syā. 5 6 nandīsaññojano - PTS. vicāraṇā - Ma, Syā, PTS. 7 8 nandī - Ma, evamuparipi. ayaṃ vuccati nandi - itipāṭho Syā potthake na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

13 - 4

"Thế gian có cái gì là sự ràng buộc? Cái gì, đối với nó, là phương tiện xem xét? Do lìa bỏ cái gì được gọi là 'Niết Bàn'?"

Thế gian có cái gì là sự ràng buộc? - Cái gì là sự ràng buộc, sự dính mắc, sự cột trói, vật làm ô nhiễm của thế gian? Bởi cái gì thế gian bị gắn bó, bị gắn vào, bị gắn chặt, bị gắn

liền, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại? - ‘Thế gian có cái gì là sự ràng buộc?’ là như thế.

Cái gì, đối với nó, là phương tiện xem xét? - Cái gì, đối với nó, là sự du hành, sự xem xét, sự xét đoán? Nhờ vào cái gì thế gian du hành, xem xét, xét đoán? - ‘cái gì, đối với nó, là phương tiện xem xét?’ là như thế.

Do lìa bỏ cái gì được gọi là ‘Niết Bàn’? - Do sự lìa bỏ, do sự vắng lặng, do sự buông bỏ, do sự tịch tịnh của cái gì được gọi là, được nói là, được thuyết giảng, được phát ngôn, được giảng giải, được diễn tả là ‘Niết Bàn’? - ‘do lìa bỏ cái gì được gọi là ‘Niết Bàn’?’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng:
“Thế gian có cái gì là sự ràng buộc?
Cái gì, đối với nó, là phương tiện xem xét?
Do lìa bỏ cái gì được gọi là ‘Niết Bàn’?”
13 - 5

“Thế gian có vui thích là sự ràng buộc. Suy tầm, đối với nó, là phương tiện xem xét. Do lìa bỏ tham ái được gọi là ‘Niết Bàn.’”

Thế gian có vui thích là sự ràng buộc: Vui thích nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện; cái này được gọi là vui thích. Vui thích nào đối với thế gian là sự ràng buộc, sự dính mắc, sự cột trói, vật làm ô nhiễm, thế gian bị gắn bó, bị gắn vào, bị gắn chặt, bị gắn liền, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại bởi sự vui thích này; - ‘thế gian có vui thích là sự ràng buộc’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

Vitakkassa vicāraṇan ti 1 - Vitakko ti 2 nava vitakkā: kāmavitakko vyāpādavitakko vihiṃsāvitakko ñātivitakko janapadavitakko amaravitakko 3 parānuddayatāpaṭisaṃyutto vitakko lābhasakkārasilokapaṭisaṃyutto vitakko anavaññattipaṭisaṃyutto vitakko, ime vuccanti nava vitakkā. Ime nava vitakkā lokassa 4 cāraṇā vicāraṇā paṭivicāraṇā. Imehi navahi vitakkehi loko 5 carati vicarati paṭivicaratī ’ti - vitakkassa vicāraṇaṃ.6

Taṇhāya vippahānena nibbānaṃ iti vuccatī ti - Taṇhā ti7 rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā. Taṇhāya vippahānena nibbānaṃ iti vuccatī ti taṇhāya vippahānena vūpasamena paṭinissaggena paṭippassaddhiyā nibbānaṃ iti vuccati pavuccati kathīyati bhaṇīyati dīpīyati voharīyatī ’ti 8 - taṇhāya vippahānena nibbānaṃ iti vuccati.

Tenāha bhagavā: “Nandisaṃyojano loko vitakkassa vicāraṇaṃ, taṇhāya vippahānena nibbānaṃ iti vuccatī ”ti.

13 - 6

Kathaṃ satassa carato viññāṇaṃ uparujjhati, bhagavantaṃ puṭṭhumāgamhā9 taṃ suṇoma vaco tava.

Kathaṃ satassa carato ti kathaṃ satassa sampajānassa carato vicarato10 irīyato vattayato pālayato yapayato yāpayato 'ti - kathaṃ satassa carato.

Viññāṇaṃ uparujjhatī ti viññāṇaṃ nirujjhati vūpasammati atthaṃ gacchati paṭippasambhatī 'ti - viññāṇaṃ uparujjhati.

Bhagavantaṃ puṭṭhumāgamhā ti buddhaṃ bhagavantaṃ puṭṭhuṃ pucchituṃ yācituṃ ajjhesituṃ pasādetuṃ āgamhā āgatamhā upāgatamhā sampattamhā tayā saddhiṃ samāgatamhā 'ti - bhagavantaṃ puṭṭhumāgamhā.

1 6 vicāraṇāti - Syā. vicāraṇā - Ma, Syā. 2 7 vitakkāti - Ma, Syā. taṇhāyāti - Syā. 3 8 amarāvitakko - Ma, PTS. kathiyati bhaṇiyati dīpiyati vohariyatīti - Syā. 4 9 assa lokassa - Syā. puṭṭhumāgamā - Ma; puṭṭhumāgamma - Su. 5 10 so loko - Syā. viharato - Ma, PTS, Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

Suy tầm, đối với nó, là phương tiện xem xét - Suy tầm: Có chín sự suy tầm: suy tầm về dục, suy tầm về sân hận, suy tầm về hãm hại, suy tầm về thân quyến, suy tầm về xứ sở, suy tầm về chư Thiên, suy tầm liên quan đến sự trắc ẩn đối với người khác, suy tầm liên quan đến lợi lộc–sự trọng vọng–sự nổi tiếng, suy tầm liên quan đến việc không bị khi dễ; các việc này gọi là chín sự suy tầm. Chín sự suy tầm này, đối với thế gian, là sự du hành, sự xem xét, sự xét đoán. Nhờ vào chín sự suy tầm này, thế gian du hành, xem xét, xét đoán; - 'suy tầm, đối với nó, là phương tiện xem xét' là như thế.

Do lìa bỏ tham ái được gọi là 'Niết Bàn' - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Do lìa bỏ tham ái được gọi là 'Niết Bàn': Do sự lìa bỏ, do sự vắng lặng, do sự buông bỏ, do sự tịch tịnh của tham ái được gọi là, được nói là, được thuyết giảng, được phát ngôn, được giảng giải, được diễn tả là 'Niết Bàn;' - 'do lìa bỏ tham ái được gọi là 'Niết Bàn'' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng:
"Thế gian có vui thích là sự ràng buộc.
Suy tầm, đối với nó, là phương tiện xem xét.
Do lìa bỏ tham ái được gọi là 'Niết Bàn.'"
13 - 6

"Đối với vị có niệm như thế nào trong lúc thực hành, thì thức (của vị ấy) được đình chỉ? Chúng con đã đi đến để hỏi đức Thế Tôn, hãy cho chúng con lắng nghe lời nói ấy của Ngài."

Đối với vị có niệm như thế nào trong lúc thực hành: đối với vị có niệm, có sự nhận biết rõ rệt như thế nào trong lúc thực hành, trong lúc cư xử, trong lúc sinh hoạt, trong lúc vận hành, trong lúc bảo hộ, trong lúc nuôi dưỡng, trong lúc bảo dưỡng; - 'đối với vị có niệm như thế nào trong lúc thực hành' là như thế.

Thì thức (của vị ấy) được đình chỉ: thức được đình chỉ, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh; - 'thì thức (của vị ấy) được đình chỉ' là như thế.

Chúng con đã đi đến để hỏi đức Thế Tôn: để hỏi đức Phật Thế Tôn, để vấn, để yêu cầu, để thỉnh cầu, để đặt niềm tin, chúng con đã đi lại, đã đi đến, đã đi đến gần, đã đạt đến, đã đi đến gặp Ngài; - 'chúng con đã đi đến để hỏi đức Thế Tôn' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

Taṃ suṇoma vaco tavā ti - Tan ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhiṃ 1 suṇoma uggaṇhāma dhārema upadhārema upalakkhemā 'ti - taṃ suṇoma vaco tava.

Tenāha so brāhmaṇo: "Kathaṃ satassa carato viññāṇaṃ uparujjhati, bhagavantaṃ puṭṭhumāgamhā taṃ suṇoma vaco tavā "ti.

13 - 7

Ajjhattañca bahiddhā ca vedanaṃ nābhinandato evaṃ satassa carato viññāṇaṃ uparujjhati.

Ajjhattañca bahiddhā ca vedanaṃ nābhinandato ti - Ajjhattaṃ vedanāsu vedanānupassī 2 viharanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati 3 abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Bahiddhā vedanāsu vedanānupassī viharanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Ajjhattabahiddhā vedanāsu vedanānupassī viharanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti.

Ajjhattaṃ samudayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī4 viharanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Ajjhattaṃ vayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto –pe– Ajjhattaṃ samudayavayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto –pe–.

1 anusāsanaṃ anusiṭṭhaṃ - Ma; anusandhiṃ - Syā, PTS, Va, Vi, Ka. 2 ājjhattaṃ vedanaṃ vedanānupassī - Pa; ajjhattavedanānupassī - Vi. 3 4 na ajjhoseti - Ma. vedanānupassī - itisaddo Syā potthake na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

Hãy cho chúng con lắng nghe lời nói ấy của Ngài - Điều ấy: là lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của Ngài, hãy cho chúng con lắng nghe, hãy cho chúng con tiếp thu, hãy cho chúng con tiếp nhận, hãy cho chúng con nhận định; - 'hãy cho chúng con lắng nghe lời nói ấy của Ngài' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Đối với vị có niệm như thế nào trong lúc thực hành, thì thức (của vị ấy) được đình chỉ? Chúng con đã đi đến để hỏi đức Thế Tôn, hãy cho chúng con lắng nghe lời nói ấy của Ngài."

13 - 7

"Đối với vị không thích thú cảm thọ thuộc nội phần và ngoại phần, đối với vị có niệm như vậy trong lúc thực hành, thì thức (của vị ấy) được đình chỉ."

Đối với vị không thích thú cảm thọ thuộc nội phần và ngoại phần: Vị có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần, trong khi đang an trú, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt. Vị có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc ngoại phần, trong khi đang an trú, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt. Vị có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần và ngoại phần, trong khi đang an trú, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt.

Vị có sự quan sát hiện tượng sanh, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần, trong khi đang an trú, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt. Vị có sự quan sát hiện tượng diệt, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần, trong khi đang an trú, –nt– . Vị có sự quan sát hiện tượng sanh và diệt, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần, trong khi đang an trú, –nt– .

Cullaniddesapāḷi Udayasuttaniddeso

Bahiddhā samudayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Bahiddhā vayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto –pe– Bahiddhā samudayavayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto –pe–.

Ajjhattabahiddhā samudayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto –pe– Ajjhattabahiddhā vayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto – pe– Ajjhattabahiddhā samudayavayadhammānupassī vedanāsu vedanānupassī viharanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Imehi dvādasahi ākārehi vedanāsu vedanānupassī viharanto –pe– anabhāvaṃ gameti.

Athavā vedanaṃ aniccato passanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Vedanaṃ dukkhato – rogato – gaṇḍato – sallato – aghato – ābādhato –pe– nissaraṇato 1 passanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti. Imehi catucattālīsāya ākārehi 2 vedanāsu vedanānupassī viharanto vedanaṃ nābhinandati nābhivadati na ajjhosāya tiṭṭhati abhinandanaṃ abhivadanaṃ ajjhosānaṃ gāhaṃ parāmāsaṃ abhinivesaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gametī ’ti - ajjhattañca bahiddhā ca vedanaṃ nābhinandato.

Evaṃ satassa carato ti evaṃ satassa sampajānassa carato vicarato3 irīyato vattayato pālayato yapayato yāpayato ’ti - evaṃ satassa carato.

Viññāṇaṃ uparujjhatī ti puññābhisaṅkhārasahagataṃ viññāṇaṃ apuññābhisaṅkhārasahagataṃ viññāṇaṃ āneñjābhisaṅkhārasahagataṃ viññāṇaṃ nirujjhati vūpasammati atthaṃ gacchati paṭippassambhatī ’ti - viññāṇaṃ uparujjhati.

Tenāha bhagavā: “Ajjhattañca bahiddhā ca vedanaṃ nābhinandato, evaṃ satassa carato viññāṇaṃ uparujjhatī ”ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– “Satthā me bhante bhagavā, sāvako hamasmī ”ti.

Udayasuttaniddeso samatto.

1 3 anissaraṇato - Syā. viharato - Ma, Va, Vi, Ka. 2 imehi cattāḷīsāya ākārehi - Ma; imehi dvācattāḷīsāya ākārehi - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Udaya

Vị có sự quan sát hiện tượng sanh, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc ngoại phần, trong khi đang an trú, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt. Vị có sự quan sát hiện tượng diệt, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc ngoại phần, trong khi đang an trú, –nt– . Vị có sự quan sát hiện tượng sanh và diệt, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc ngoại phần, trong khi đang an trú, –nt– . Vị có sự quan sát hiện tượng sanh, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần và ngoại phần, trong khi đang an trú, –nt– . Vị có sự quan sát hiện tượng diệt, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần và ngoại phần, trong khi đang an trú, –nt– . Vị có sự quan sát hiện tượng sanh và diệt, có sự quan sát thọ trên các thọ thuộc nội phần và ngoại phần, trong khi đang an trú, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt. Với mười hai biểu hiện này, vị có sự quan sát thọ trên các thọ, trong khi đang an trú, –nt– làm cho không còn hiện hữu (sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt). Hoặc là, trong khi nhìn thấy cảm thọ là vô thường, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán

thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt. Trong khi nhìn thấy cảm thọ là khổ – là cơn bệnh – là mụt ghẻ – là mũi tên – là tai ương – là tật nguyền – là sự thoát ra, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt. Với bốn mươi bốn biểu hiện này, vị có sự quan sát thọ trên các thọ, trong khi đang an trú, (vị ấy) không thích thú cảm thọ, không tán thưởng, không dừng lại ở sự bám chặt, (vị ấy) dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu sự thích thú, sự tán thưởng, sự bám chặt, sự nắm lấy, sự bám víu, sự chấp chặt; - 'đối với vị không thích thú cảm thọ thuộc nội phần và ngoại phần' là như thế. Đối với vị có niệm như vậy trong lúc thực hành: đối với vị có niệm, có sự nhận biết rõ rệt như vậy, trong lúc thực hành, trong lúc cư xử, trong lúc sinh hoạt, trong lúc vận hành, trong lúc bảo hộ, trong lúc nuôi dưỡng, trong lúc bảo dưỡng; - 'đối với vị có niệm như vậy trong lúc thực hành' là như thế. Thì thức (của vị ấy) được đình chỉ: thức đồng sanh với phúc hành, thức đồng sanh với phi phúc hành, thức đồng sanh với bất động hành được đình chỉ, được vắng lặng, đi đến sự tiêu hoại, được tịch tịnh; - 'thì thức (của vị ấy) được đình chỉ' là như thế. Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Đối với vị không thích thú cảm thọ thuộc nội phần và ngoại phần, đối với vị có niệm như vậy trong lúc thực hành, thì thức (của vị ấy) được đình chỉ." Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– "Bạch ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử." Diễn Giải Kinh Udaya được hoàn tất.

14. POSĀLASUTTANIDDESO

14 - 1

Yo atītaṃ ādisati (iccāyasmā posālo) anejo chinnasaṃsayo, pāraguṃ 1 sabbadhammānaṃ atthi 2 pañhena āgamaṃ.

Yo atītaṃ ādisatī ti - Yo ti yo so bhagavā sayambhū anācariyako pubbe ananussutesu dhammesu sāmaṃ saccāni abhisambujjhi tattha ca sabbaññutaṃ patto balesu ca vasībhāvaṃ. Atītaṃ ādisatī ti bhagavā attano ca paresaṃ ca atītampi ādisati, anāgatampi ādisati, paccuppannampi ādisati.

Kathaṃ bhagavā attano atītaṃ ādisati? Bhagavā attano atītaṃ ekampi jātiṃ ādisati, dvepi jātiyo ādisati, tissopi jātiyo ādisati, catassopi jātiyo ādisati, pañcapi jātiyo ādisati, dasapi jātiyo ādisati, vīsampi jātiyo ādisati, tiṃsampi jātiyo ādisati, cattālīsampi jātiyo ādisati, paññāsampi jātiyo ādisati, jātisatampi – jātisahassampi – jātisatasahassampi – anekepi saṃvaṭṭakappe – anekepi vivaṭṭakappe – anekepi saṃvaṭṭavivaṭṭakappe ādisati: "Amutrāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhapaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto amutra udapādiṃ; tatrāpāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhapaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto idhupapanno "ti3 iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihitaṃ pubbenivāsaṃ ādisati. Evaṃ bhagavā attano atītaṃ ādisati.

Kathaṃ bhagavā paresaṃ atītaṃ ādisati? Bhagavā paresaṃ atītaṃ ekampi jātiṃ ādisati, dvepi jātiyo ādisati –pe– anekepi saṃvaṭṭavivaṭṭakappe ādisati: “Amutrāsi evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhapaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto amutra udapādi; tatrāpāsi evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhapaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto idhupapanno ”ti iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihitaṃ pubbenivāsaṃ ādisati. Evaṃ bhagavā paresaṃ atītaṃ ādisati.

1 pāragū - Syā, evamuparipi. 2 3 atthī - Syā, evamuparipi. idhūpapannoti - PTS, Pa, Va, Vi, Ka.

14. DIỄN GIẢI KINH POSĀLA

14 - 1

(Tôn giả Posāla nói rằng:) “Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến gặp bậc đã ngự đến bờ kia của tất cả các pháp, vị chỉ ra thời quá khứ, không còn dục vọng, đã cắt đứt sự nghi ngờ.”

Vị chỉ ra thời quá khứ - Vị: Vị ấy là đức Thế Tôn, đấng Tự Chủ, vị không có thầy, đã tự mình giác ngộ hoàn toàn các sự thật về các pháp chưa từng được nghe trước đây. Ngài đã đạt được trạng thái Toàn Tri về các pháp ấy và đã đạt được bản thể năng lực về các lực. Chỉ ra thời quá khứ: Đức Thế Tôn chỉ ra thời quá khứ, chỉ ra thời vị lai, và chỉ ra thời hiện tại của bản thân và của những người khác.

Đức Thế Tôn chỉ ra thời quá khứ của bản thân thế nào? Đức Thế Tôn chỉ ra một lần sanh, chỉ ra hai lần sanh, chỉ ra ba lần sanh, chỉ ra bốn lần sanh, chỉ ra năm lần sanh, chỉ ra mười lần sanh, chỉ ra hai mươi lần sanh, chỉ ra ba mươi lần sanh, chỉ ra bốn mươi lần sanh, chỉ ra năm mươi lần sanh, – một trăm lần sanh, – một ngàn lần sanh, – nhiều thành kiếp, – nhiều hoại kiếp, –nhiều thành và hoại kiếp trong thời quá khứ của bản thân rằng: “Ở nơi ấy, ta đã có tên như vầy, dòng họ như vầy, giai cấp như vầy, thức ăn như vầy, có sự nhận biết lạc và khổ như vầy, có giới hạn tuổi thọ như vầy. Từ chỗ ấy, ta đây đã chết đi rồi đã sanh lên tại chỗ kia. Ở nơi kia, ta đã có tên như vầy, dòng họ như vầy, giai cấp như vầy, thức ăn như vầy, có sự nhận biết lạc và khổ như vầy, có giới hạn tuổi thọ như vầy. Từ nơi kia, ta đây đã chết đi rồi đã sanh lên tại nơi này.” Như thế, Ngài chỉ ra nhiều kiếp sống trước với nét đại cương và cá biệt. Đức Thế Tôn chỉ ra thời quá khứ của bản thân như vậy.

Đức Thế Tôn chỉ ra thời quá khứ của những người khác thế nào? Đức Thế Tôn chỉ ra một lần sanh, chỉ ra hai lần sanh, – chỉ ra nhiều thành và hoại kiếp trong thời quá khứ của những người khác rằng: “Ở nơi ấy, vị ấy đã có tên như vầy, dòng họ như vầy, giai cấp như vầy, thức ăn như vầy, có sự nhận biết lạc và khổ như vầy, có giới hạn tuổi thọ như vầy. Từ chỗ ấy, vị ấy đã chết đi rồi đã sanh lên tại chỗ kia. Ở nơi kia, vị ấy đã có tên như vầy, dòng họ như vầy, giai cấp như vầy, thức ăn như vầy, có sự nhận biết lạc và khổ như vầy, có giới hạn tuổi thọ như vầy. Từ nơi kia, vị ấy đã chết đi rồi đã sanh lên tại nơi này.” Như thế, Ngài chỉ ra nhiều kiếp sống trước với nét đại cương và cá biệt. Đức Thế Tôn chỉ ra thời quá khứ của những người khác như vậy.

Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

Bhagavā pañca jātakasatāni 1 bhāsanto attano ca paresaṃ ca atītaṃ ādisati, mahāpadāniyasuttaṃ 2 bhāsanto attano ca paresaṃ ca atītaṃ ādiyati, mahāsudassaniyasuttaṃ 3 bhāsanto attano ca paresaṃ ca atītaṃ ādisanti, mahāgovindiyasuttaṃ 4 bhāsanto attano ca paresaṃ ca atītaṃ ādisati, māghadeviyasuttaṃ 5 bhāsanto attano ca paresaṃ ca atītaṃ ādisati.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Atītaṃ kho cunda, addhānaṃ ārabbha tathāgatassa satānusārī ñāṇaṃ 6 hoti, so yāvatakaṃ ākaṅkhati tāvatakaṃ anussarati. Anāgataṃ ca 7 kho cunda, –pe– Paccuppannañca 8 kho cunda, addhānaṃ ārabbha tathāgatassa bodhijaṃ ñāṇaṃ uppajjati: ‘Ayamantimā jāti natthidāni punabbhavo ”’ti.9

Indriyaparopariyattañāṇaṃ10 tathāgatassa tathāgatabalaṃ, sattānaṃ āsayānusayañāṇaṃ tathāgatassa tathāgatabalaṃ, yamakapāṭihīre ñāṇaṃ11 tathāgatassa tathāgatabalaṃ, mahākaruṇāsamāpattiñāṇaṃ12 tathāgatassa tathāgatabalaṃ, sabbaññutañāṇaṃ tathāgatassa tathāgatabalaṃ, anāvaraṇañāṇaṃ tathāgatassa tathāgatabalaṃ, sabbattha asaṅgamappaṭihatamanāvaraṇañāṇaṃ tathāgatassa tathāgatabalaṃ. Evaṃ bhagavā attano ca paresaṃ ca atītampi ādisati, anāgatampi ādisati, paccuppannampi ādisati, ācikkhati deseti paññapeti paṭṭhapeti vivarati vibhajati uttānīkaroti pakāsetī ’ti - yo atītaṃ ādisati. Iccāyasmā posālo ti – pe–.

Anejo chinnasaṃsayo ti ejā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sā ejā taṇhā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho anejo. Ejāya pahīnattā anejo, bhagavā lābhepi na iñjati –pe– dukkhepi na iñjati na calati na vedhati nappavedhati na sampavedhatī ’ti - anejo. Chinnasaṃsayo ti saṃsayo vuccati vicikicchā, dukkhe kaṅkhā –pe– thambhitattaṃ13 cittassa manovilekho. So saṃsayo buddhassa bhagavato pahīno chinno ucchinno samucchinno vūpasanto paṭinissaggo paṭippassaddho abhabbuppattiko ñāṇagginā daḍḍho. Tasmā buddho chinnasaṃsayo ’ti - anejo chinnasaṃsayo.

1 pañca jātisatāni - Pana. 2 Mahāpadāniyasuttantaṃ - Ma, PTS; Mahādhaniyasuttaṃ - Syā. 3 Mahāsudassaniyasuttantaṃ - Ma, PTS. 4 Mahāgovindiyasuttantaṃ - Ma; Mahāgovindasuttaṃ - Syā; Mahāgovindasuttantaṃ - PTS. 5 Maghadeviyasuttantaṃ - Sa; Maghadevasuttaṃ - Syā; Maghādevasuttantaṃ - PTS; 9 Maghādeviyasuttantaṃ - Pana. Dīghanikāya, Pāsādikasutta. 6 10 satānusāriñāṇaṃ - Ma; indriya-para-pariyatti-ñāṇaṃ - PTS; satānusāri ñāṇaṃ - Syā; indriya paropariyatte ñāṇaṃ - Pana. 11 sat’ ānusāri viññāṇaṃ - PTS. yamakapāṭihiriyañāṇaṃ - Syā, PTS. 7 12 anāgataṃ - PTS. mahākaruṇā-samāpattiya-ñāṇaṃ - PTS, Pa, Va, Vi, Ka. 8 13 paccuppannaṃ - PTS. chambhitattaṃ - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

Đức Thế Tôn chỉ ra thời quá khứ của bản thân và của những người khác trong khi nói về năm trăm Bổn Sanh, chỉ ra thời quá khứ của bản thân và của những người khác trong khi thuyết Kinh Mahāpadāniya, chỉ ra thời quá khứ của bản thân và của những

người khác trong khi thuyết Kinh Mahāsudassaniya, chỉ ra thời quá khứ của bản thân và của những người khác trong khi thuyết Kinh Mahāgovindiya, chỉ ra thời quá khứ của bản thân và của những người khác trong khi thuyết Kinh Māghadeviya. 1

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này Cunda, liên quan đến thời kỳ quá khứ, đức Như Lai có trí nhớ lại các đời sống trước. Ta đây muốn (nhớ lại) chừng nào thì nhớ lại chừng ấy. Và này Cunda, liên quan đến thời kỳ vị lai –nt– . Và này Cunda, liên quan đến thời kỳ hiện tại, trí do giác ngộ sanh của đức Như Lai khởi lên rằng: 'Đây là kiếp sống cuối cùng, giờ đây không còn tái sanh nữa.'" 2

Trí biết được khả năng của người khác về các quyền là Như Lai lực của đức Như Lai, trí về thiên kiến và xu hướng ngủ ngầm của chúng sanh là Như Lai lực của đức Như Lai, trí về song thông là Như Lai lực của đức Như Lai, trí về sự thể nhập Đại Bi là Như Lai lực của đức Như Lai, trí Toàn Giác là Như Lai lực của đức Như Lai, trí không bị ngăn trở là Như Lai lực của đức Như Lai, trí không quyến luyến, không bị trở ngại, không bị ngăn trở trong mọi trường hợp là Như Lai lực của đức Như Lai. Đức Thế Tôn chỉ ra thời quá khứ, chỉ ra thời vị lai, và chỉ ra thời hiện tại của bản thân và của những người khác như vậy, Ngài chỉ dạy, chỉ bảo, thông báo, ấn định, khai mở, chia sẻ, làm rõ, bày tỏ; - 'vị chỉ ra thời quá khứ' là như thế. Tôn giả Posāla nói rằng: – nt– .

Không còn dục vọng, đã cắt đứt sự nghi ngờ: Dục vọng nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với đức Phật Thế Tôn, dục vọng tham ái ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc không còn dục vọng. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với dục vọng mà trở thành không dục vọng, đức Thế Tôn không xao động vì lợi lộc, –nt– không xao động vì khổ đau, không dao động, không run rẩy, không chấn động, không rúng động; - 'không dục vọng' là như thế. Đã cắt đứt sự nghi ngờ: Nghi ngờ nói đến hoài nghi, sự nghi ngờ về Khổ, –nt– trạng thái sửng sốt, sự bối rối của tâm. Đối với đức Phật Thế Tôn, nghi ngờ ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc đã cắt đứt sự nghi ngờ; - 'không còn dục vọng, đã cắt đứt sự nghi ngờ' là như thế.

1
Ba bài Kinh đầu thuộc Trường Bộ: Kinh Mahāpadāniya số 14, Kinh Mahāsudassaniya số 17, Kinh
Mahāgovindiya số 19, bài Kinh Māghadeviya còn lại thuộc Trung Bộ, số 83 (ND).
2
Trường Bộ, bài Kinh Pāsādika, số 29 (ND).
Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

Pāraguṃ sabbadhammānan ti bhagavā 1 abhiññāpāragū pariññāpāragū pahānapāragū bhāvanāpāragū sacchikiriyāpāragū, samāpattipāragū, abhiññāpāragū sabbadhammānaṃ, –pe– jātimaraṇasaṃsāro natthi tassa punabbhavo 'ti - pāraguṃ

sabbadhammānaṃ.

Atthi pañhena āgaman ti pañhena atthikāmhā 2 āgatā –pe– vahassetaṃ bhāran ’ti 3 - evampi ‘atthi pañhena āgamaṃ.’

Tenāha so brāhmaṇo: “Yo atītaṃ ādisati (iccāyasmā posālo) anejo chinnasaṃsayo, pāraguṃ sabbadhammānaṃ atthi pañhena āgaman ”ti.

14 - 2

Vibhūtarūpasaññissa 4 sabbakāyappahāyino, ajjhattaṃ ca bahiddhā ca natthi kiñcīti passato, ñāṇaṃ sakkānupucchāmi kathaṃ neyyo tathāvidho.

Vibhūtarūpasaññissā ti katamā rūpasaññā? Rūpāvacarasamāpattiṃ samāpannassa vā upapannassa vā diṭṭhadhammasukhavihārissa 5 vā saññā sañjānanā sañjānitattaṃ; ayaṃ rūpasaññā. Vibhūtarūpasaññissā ti catasso arūpasamāpattiyo paṭiladdhassa 6 rūpasaññā vibhūtā honti7 vigatā8 atikkantā samatikkantā vītivattā ’ti - vibhūtarūpasaññissa.

Sabbakāyappahāyino ti sabbo tassa paṭisandhiko9 rūpakāyo pahīno tadaṅgasamatikkamā10 vikkhambhanappahānena pahīno tassa rūpakāyo ’ti - sabbakāyappahāyino.

Ajjhattañca bahiddhā ca natthi kiñcīti passato ti - Natthi kiñcī ti ākiñcaññāyatanasamāpatti. Kiṃkāraṇā ‘natthi kiñcī ’ti ākiñcaññāyatanasamāpatti, yaṃ11 viññāṇañcāyatanasamāpattiṃ sato samāpajjitvā12 tato vuṭṭhahitvā taññeva viññāṇaṃ abhāveti vibhāveti13 antaradhāpeti natthi kiñcī’ti passati. Taṃkāraṇā ‘natthi kiñcī’ti ākiñcaññāyatanasamāpattī ’ti - ajjhattañca bahiddhā ca natthi kiñcīti passato.

1 7 bhagavā sabbadhammānaṃ - Ma, Syā, PTS. vibhūtā hoti - Pa, Vi. 2 8 pañhatthikamhā - Syā. vibhāvitā - Syā, PTS. 3 9 sandassetuṃ bhaṇitunti - Syā. sapaṭisandhiko - Syā. 4 10 rūpaṃ saññissa - Pana. tadaṅgasamatikkama - Syā. 5 11 sukhavihārassa - Syā, PTS. yaṃ - itisaddo Syā potthake na dissate. 6 13 lābhissa - Syā, PTS. viññāṇaṃ sambhāveti ābhāveti vibhāveti - PTS. 12 Natthi kiñcī ti ākiñcaññāyatanasamāpattiṃ. Kiṃkāraṇā “natthi kiñcī ”ti? Ākās’ ānañc’ āyatanasamāpattiṃ viññāṇañcāyatanasamāpattiṃ sato samāpajjitvā - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

Bậc đã ngự đến bờ kia của tất cả các pháp: Đức Thế Tôn là pāragū (người đi đến bờ kia) do việc biết rõ, pāragū do việc biết toàn diện, pāragū do việc dứt bỏ, pāragū do việc tu tập, pāragū do việc chứng ngộ, pāragū do việc chứng đạt (các thiền); là pāragū do việc biết rõ tất cả các pháp, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy;” - ‘bậc đã ngự đến bờ kia của tất cả các pháp’ là như thế.

Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến: Là những người có nhu cầu với câu hỏi, chúng con đã đi đến; –nt– Ngài hãy dời di gánh nặng này; - ‘với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến’ còn là như vậy.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Posāla nói rằng:) “Với ý định (hỏi) câu hỏi, con đã đi đến gặp bậc đã ngự đến bờ kia của tất cả các pháp, vị chỉ ra thời quá khứ, không còn dục vọng, đã cắt đứt sự nghi ngờ.

14 - 2

Đối với vị có sắc tưởng đã không còn, có sự dứt bỏ toàn bộ về thân, đang nhìn thấy ‘không có gì’ thuộc nội phần và ngoại phần, thưa vị dòng Sakya, con hỏi thêm về trí (của vị ấy); vị thuộc hạng như thế ấy nên được hướng dẫn thế nào?”

Đối với vị có sắc tưởng đã không còn: Thế nào là sắc tưởng? Là sự nhận biết, sự tự nhận biết, trạng thái tự nhận biết của vị đã đạt đến sự chứng đạt về sắc giới, hoặc đối với vị đã sanh lên (sắc giới), hoặc đối với vị có sự trú lạc ở ngay chính bản thân này; điều này là sắc tưởng. Đối với vị có sắc tưởng đã không còn: đối với vị đã đạt được bốn sự chứng đạt vô sắc, sắc tưởng là không còn, đã được lìa khỏi, đã được vượt quá, đã được vượt qua hẳn, đã được vượt qua khỏi; - ‘đối với vị có sắc tưởng đã không còn’ là như thế.

Có sự dứt bỏ toàn bộ về thân: tất cả sắc thân liên quan đến tái sanh của vị ấy đã được dứt bỏ do việc vượt qua khỏi có tính chất tạm thời, sắc thân của vị ấy được dứt bỏ bằng sự dứt bỏ với việc đè nén (do việc chứng đắc thiền vô sắc); - ‘có sự dứt bỏ toàn bộ về thân’ là như thế.

Đang nhìn thấy ‘không có gì’ thuộc nội phần và ngoại phần’ - Không có gì: là sự chứng đạt Vô Sở Hữu Xứ. Vì lý do gì mà ‘không có gì’ là sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ? Là vì, vị có niệm, sau khi thể nhập sự chứng đạt về Thức Vô Biên Xứ, sau khi xuất ra từ nơi ấy, rồi làm cho không hiện hữu, làm cho hoàn toàn không còn hiện hữu, làm cho biến mất chính cái thức ấy, và nhìn thấy ‘không có gì.’ Vì lý do ấy mà ‘không có gì’ là sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ; - ‘đang nhìn thấy ‘không có gì’ thuộc nội phần và ngoại phần’’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

Ñāṇaṃ sakkānupucchāmī ti - Sakkā ti sakko bhagavā, sakyakulā pabbajitotipi sakko –pe–pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃsotipi sakko. Ñāṇaṃ sakkānupucchāmī ti tassa ñāṇaṃ pucchāmi 1 kīdisaṃ kiṃsaṇṭhitaṃ kiṃpakāraṃ kiṃpaṭibhāgaṃ icchitabban ’ti 2 - ñāṇaṃ sakkānupucchāmi.

Kathaṃ neyyo tathāvidho ti kathaṃ so netabbo vinetabbo anunetabbo 3 paññāpetabbo 4 nijjhāpetabbo 5 pekkhetabbo 6 pasādetabbo? Kathaṃ tena 7 uttariṃ ñāṇaṃ 8 uppādetabbaṃ? Tathāvidho ti tathāvidho tādiso tassaṇṭhito tappakāro tappaṭibhāgo, yo so ākiñcaññāyatanasamāpattilābhī ’ti - kathaṃ neyyo tathāvidho.

Tenāha so brāhmaṇo: “Vibhūtarūpasaññissa sabbakāyappahāyino, ajjhattañca bahiddhā ca natthi kiñcīti passato, ñāṇaṃ sakkānupucchāmi kathaṃ neyyo tathāvidho ”ti.

14 - 3

Viññāṇaṭṭhitiyo sabbā (posālāti bhagavā) abhijānaṃ tathāgato tiṭṭhantamenaṃ jānāti adhimuttaṃ 9 tapparāyanaṃ. 10

Viññāṇaṭṭhitiyo sabbā ti bhagavā abhisaṅkhāravasena catasso viññāṇaṭṭhitiyo jānāti, paṭisandhivasena sattaviññāṇaṭṭhitiyo jānāti.

Kathaṃ bhagavā abhisaṅkhāravasena catasso viññāṇaṭṭhitiyo jānāti? Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Rūpūpayaṃ 11 vā bhikkhave, viññāṇaṃ tiṭṭhamānaṃ tiṭṭhati 12 rūpārammaṇaṃ rūpapatiṭṭhaṃ13 nandūpasecanaṃ14 vuddhiṃ virūḷhiṃ vepullaṃ āpajjati.15 Vedanūpayaṃ16 vā bhikkhave –pe– saññūpayaṃ17 vā bhikkhave –pe– saṅkhārūpayaṃ18 vā bhikkhave, viññāṇaṃ tiṭṭhamānaṃ tiṭṭhati saṅkhārārammaṇaṃ saṅkhārapatiṭṭhaṃ nandūpasecanaṃ vuddhiṃ virūḷhiṃ vepullaṃ āpajjatī ”ti.19 Evaṃ bhagavā abhisaṅkhāravasena catasso viññāṇaṭṭhitiyo jānāti.

1 paññaṃ pucchāmi sambuddhaṃ pucchāmī ti - Ma adhika pāṭho. 2 13 kiṃpaṭibhāgaṃ ñāṇaṃ icchitabban ’ti - Syā, PTS. rūpappatiṭṭhaṃ - Ma, Syā; 3 abhinetabbo - Syā, PTS. rūp’ uppatiṭṭhaṃ - PTS. 4 14 paññapetabbo - Ma. nandūpasecanaṃ - Syā; 5 abhinijjhāpetabbo - Syā, PTS. nand’ upasevanaṃ - PTS, evamuparipi. 6 15 pekkhitabbo - Syā, PTS. āpajjeyya - Ma. 7 16 kathamassa - Syā, PTS. vedanupayaṃ - Ma; 8 uttariñāṇaṃ - Syā, PTS. vedanūpāyaṃ - Syā; 9 dhimuttaṃ - Ma; vedan’ ūpāya - PTS; vimuttaṃ - Syā, PTS, evamuparipi. vedanānupāyaṃ - Pana. 10 17 tapparāyanaṃ - Syā, PTS; saññupayaṃ - Ma; taṃparāyanaṃ - Sa, evamuparipi. saññūpāyaṃ - Syā; 11 rūpupayaṃ - Ma; saññ’ ūpāya - PTS. 18 rūpūpāyaṃ - Syā, PTS. saṅkhārupayaṃ - Ma; 12 tiṭṭheyya - Ma. saṅkhārūpāyaṃ - Syā; 19 Khandhasaṃyutta, Upayavagga, Upayasutta. saṅkhār’ ūpāya - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

Thưa vị dòng Sakya, con hỏi thêm về trí (của vị ấy) - Vị dòng Sakya: Đức Thế Tôn là vị dòng Sakya, ‘người đã xuất gia từ gia tộc Sakya’ là vị dòng Sakya. – nt– ‘có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa’ là vị dòng Sakya. Con hỏi thêm về trí (của vị ấy): con hỏi trí của vị ấy là như thế nào, được tồn tại thế nào, có kiểu cách gì, có biểu hiện gì, có nên được ước muốn? - ‘thưa vị dòng Sakya, con hỏi thêm về trí (của vị ấy)’ là như thế.

Vị thuộc hạng như thế ấy nên được hướng dẫn thế nào? - Vị ấy nên được hướng dẫn, nên được huấn luyện, nên được dẫn dắt, nên được truyền đạt, nên được truyền thụ, nên được khơi mở, nên được tạo niềm tin thế nào? Vị ấy nên được làm cho sanh khởi thượng trí thế nào? Vị thuộc hạng như thế ấy: Vị thuộc hạng như thế ấy là vị giống như thế ấy, được tồn tại thế ấy, có kiểu cách ấy, có biểu hiện ấy, là vị có được sự chứng đạt về Vô Sở Hữu Xứ; - ‘vị thuộc hạng như thế ấy nên được hướng dẫn thế nào?’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Đối với vị có sắc tưởng đã không còn, có sự dứt bỏ toàn bộ về thân, đang nhìn thấy ‘không có gì’ thuộc nội phần và ngoại phần, thưa vị dòng Sakya, con hỏi thêm về trí (của vị ấy); vị thuộc hạng như thế ấy nên được hướng dẫn thế nào?”

14 - 3

(Đức Thế Tôn nói: “Này Posāla,) trong khi biết rõ tất cả các chỗ trú của thức, đức Như Lai biết vị ấy đang trú (ở đâu), đã thiên về (điều nào), có điều ấy là đích đến.”

Tất cả các chỗ trú của thức: Đức Thế Tôn biết bốn chỗ trú của thức căn cứ vào pháp tạo tác, biết bảy chỗ trú của thức căn cứ vào sự tái sanh.

Đức Thế Tôn biết bốn chỗ trú của thức căn cứ vào pháp tạo tác nghĩa là thế nào? Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, có sự vướng bận với sắc, thì thức, trong khi tồn tại, (sẽ) tồn tại có đối tượng là sắc, có chỗ nâng đỡ là sắc, có sự rải rắc niềm vui, và (sẽ) đạt đến sự phát triển, sự tăng trưởng, sự lớn mạnh. Này các tỳ khưu, hoặc là có sự vướng bận với thọ, –nt– Này các tỳ khưu, hoặc là có sự vướng bận với tưởng, –nt– Này các tỳ khưu, hoặc là có sự vướng bận với các hành, thì thức, trong khi tồn tại, (sẽ) tồn tại có đối tượng là các hành, có chỗ nâng đỡ là các hành, có sự rải rắc niềm vui, và (sẽ) đạt đến sự phát triển, sự tăng trưởng, sự lớn mạnh;” đức Thế Tôn biết bốn chỗ trú của thức căn cứ vào pháp tạo tác nghĩa là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

Kathaṃ bhagavā paṭisandhivasena sattaviññāṇaṭṭhitiyo jānāti? Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Santi bhikkhave, sattā nānattakāyā nānattasaññino seyyathāpi manussā ekacce ca devā ekacce ca vinipātikā, ayaṃ paṭhamā viññāṇaṭṭhiti. Santi bhikkhave, sattā nānattakāyā ekattasaññino seyyathāpi devā brahmakāyikā paṭhamābhinibbattā, ayaṃ dutiyā viññāṇaṭṭhiti. Santi bhikkhave, sattā ekattakāyā nānattasaññino seyyathāpi devā 1 ābhassarā, ayaṃ tatiyā viññāṇaṭṭhiti. Santi bhikkhave, sattā ekattakāyā ekattasaññino seyyathāpi devā subhakiṇhakā, 2 ayaṃ catutthī 3 viññāṇaṭṭhiti. Santi bhikkhave, sattā sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṃgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso ’ti ākāsānañcāyatanūpagā, ayaṃ pañcamī 4 viññāṇaṭṭhiti. Santi bhikkhave, sattā sabbaso ākāsānañcāyatanaṃ 5 samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇan’ti viññāṇañcāyatanūpagā, ayaṃ chaṭṭhā 6 viññāṇaṭṭhiti. Santi bhikkhave, sattā sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī ’ti ākiñcaññāyatanūpagā, ayaṃ sattamā 7 viññāṇaṭṭhiti. 8 Evaṃ bhagavā paṭisandhivasena sattaviññāṇaṭṭhitiyo jānātī ’ti - viññāṇaṭṭhitiyo sabbā.

Posālāti bhagavā ti - Posālā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti – posālāti bhagavā.

Abhijānaṃ tathāgato ti - Abhijānan ti abhijānanto ājānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto. Tathāgato ti 9 - Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Atītaṃ cepi cunda, hoti abhūtaṃ atacchaṃ anatthasaṃhitaṃ, netaṃ10 tathāgato byākaroti. Atītaṃ cepi11 cunda, hoti bhūtaṃ tacchaṃ anatthasaṃhitaṃ, tampi tathāgato na byākaroti. Atītaṃ cepi cunda, hoti bhūtaṃ tacchaṃ atthasaṃhitaṃ, tatra kālaññū tathāgato hoti tasseva12 pañhassa vyākaraṇāya.13 Anāgataṃ cepi cunda, hoti –pe– Paccuppannañcepi cunda, hoti abhūtaṃ atacchaṃ anatthasaṃhitaṃ, na taṃ tathāgato byākaroti.14 Paccuppannañcepi cunda, hoti bhūtaṃ tacchaṃ anatthasaṃhitaṃ, tampi

tathāgato na byākaroti. Paccuppannañcepi cunda, hoti bhūtaṃ tacchaṃ atthasaṃhitaṃ, tatra kālaññū tathāgato hoti tassa pañhassa vyākaraṇāya. Iti kho cunda, atītānāgatapaccuppannesu dhammesu tathāgato kālavādī bhūtavādī atthavādī dhammavādī vinayavādī. Tasmā tathāgatoti vuccati.

1 devā - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. 2 devā subhakiṇhā - Ma; devatā subhakiṇṇā - PTS, 3 catutthā - Syā, PTS. 4 10 pañcamā - Syā. na taṃ - Ma, Syā, PTS. 5 11 ākiñcaññāyatanaṃ - Syā. atītaṃceva - Pana. 6 12 chaṭṭhī - Ma, PTS. tassa - Syā, PTS. 7 13 sattamī - Ma, PTS, Pana. veyyākaraṇāya - Ma, Syā, PTS. 8 14 Sattakaṅguttara, Avyākatavagga. taṃ tathāgato na byākaroti - Pana. 9 abhijānanto vijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto tathāgato - Ma; abhijānanto paṭivijānanto paṭivijjhanto. tathāgatoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

Đức Thế Tôn biết bảy chỗ trú của thức căn cứ vào sự tái sanh nghĩa là thế nào? Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, có những chúng sanh có thân khác biệt, có tưởng khác biệt, như là loài người, một số Thiên nhân, và một số hạng ở chốn bị trừng phạt; đây là chỗ trú của thức loại thứ nhất. Này các tỳ khưu, có những chúng sanh có thân khác biệt, có tưởng tương đồng, như là chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng đã được sanh lên nhờ vào sơ thiền; đây là chỗ trú của thức loại thứ nhì. Này các tỳ khưu, có những chúng sanh có thân tương đồng, có tưởng khác biệt, như là chư Thiên cõi Quang Âm Thiên; đây là chỗ trú của thức loại thứ ba. Này các tỳ khưu, có những chúng sanh có thân tương đồng, có tưởng tương đồng, như là chư Thiên cõi Biến Tịnh Thiên; đây là chỗ trú của thức loại thứ tư. Này các tỳ khưu, có những chúng sanh, do sự vượt qua hẳn toàn bộ các sắc tưởng, do sự biến mất của các tưởng bất bình, do việc không chú ý đến các tưởng khác biệt, (nhận thức rằng:) ‘Hư không là vô biên’ rồi tiến vào Không Vô Biên Xứ; đây là chỗ trú của thức loại thứ năm. Này các tỳ khưu, có những chúng sanh sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Không Vô Biên Xứ, (nhận thức rằng:) ‘Thức là vô biên’ rồi tiến vào Thức Vô Biên Xứ; đây là chỗ trú của thức loại thứ sáu. Này các tỳ khưu, có những chúng sanh sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Thức Vô Biên Xứ, (nhận thức rằng:) ‘Không có gì’ rồi tiến vào Vô Sở Hữu Xứ; đây là chỗ trú của thức loại thứ bảy. Đức Thế Tôn biết bảy chỗ trú của thức căn cứ vào sự tái sanh nghĩa là như vậy; - ‘tất cả các chỗ trú của thức’ là như thế.

Đức Thế Tôn nói: Này Posāla - Posāla: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la- môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn nói: Này Posāla’ là như thế.

Trong khi biết rõ ..., đức Như Lai - Trong khi biết rõ: trong khi biết rõ là trong khi hiểu, trong khi nhận thức, trong khi thừa nhận, trong khi thấu triệt. Đức Như Lai: Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này Cunda, nếu việc quá khứ là không thực, không đúng, không có lợi ích, đức Như Lai không giải đáp điều ấy. Này Cunda, nếu việc quá khứ là thực, là đúng, không có lợi ích, đức Như Lai cũng không giải đáp điều ấy. Này Cunda, nếu việc quá khứ là thực, là đúng, có lợi ích, trong trường hợp ấy, đức Như Lai

là người biết thời điểm để giải đáp cho chính câu hỏi ấy. Này Cunda, nếu việc vị lai –nt– Này Cunda, nếu việc hiện tại là không thực, không đúng, không có lợi ích, đức Như Lai không giải đáp điều ấy. Này Cunda, nếu việc hiện tại là thực, là đúng, không có lợi ích, đức Như Lai cũng không giải đáp điều ấy. Này Cunda, nếu việc hiện tại là thực, là đúng, có lợi ích, trong trường hợp ấy, đức Như Lai là người biết thời điểm để giải đáp cho câu hỏi ấy. Như thế, này Cunda, về các pháp quá khứ, vị lai, và hiện tại, đức Như Lai là vị nói đúng thời, vị nói về sự thật, vị nói về mục đích, vị nói về Pháp, vị nói về Luật; vì thế, được gọi là 'đức Như Lai.'

Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

Yaṃ kho cunda, sadevakassa lokassa samārakassa sabrahmakassa sassamaṇabrahmaṇiyā pajāya sadevamanussāya diṭṭhaṃ sutaṃ mutaṃ viññātaṃ pattaṃ pariyesitaṃ, anuvicaritaṃ manasā, sabbaṃ taṃ tathāgatena abhisambuddhaṃ, tasmā tathāgatoti vuccati. Yañca kho cunda, 1 rattiṃ tathāgato anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhati, yañca rattiṃ anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyati, yaṃ etasmiṃ antare bhāsati lapati niddisati, sabbaṃ taṃ tatheva hoti, no aññathā, tasmā tathāgatoti vuccati. Yathāvādī cunda, tathāgato tathākārī, yathākārī tathāvādī, iti yathāvādī tathākārī yathākārī tathāvādī, tasmā tathāgatoti vuccati. Sadevake cunda, loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya tathāgato abhibhū anabhibhūto aññadatthu daso vasavatti. Tasmā tathāgatoti vuccatī 'ti 2 - abhijānaṃ tathāgato.

Tiṭṭhantamenaṃ jānātī ti bhagavā idhaṭṭhaññeva 3 jānāti kammābhisaṅkhāravasena 'ayaṃ puggalo kāyassa bhedā parammaraṇā, apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjissatī 'ti.4 Bhagavā idhaṭṭhaññeva jānāti kammābhisaṅkhāravasena 'ayaṃ puggalo kāyassa bhedā parammaraṇā tiracchānayoniṃ upapajjissatī 'ti. Bhagavā idhaṭṭhaññeva jānāti kammābhisaṅkhāravasena 'ayaṃ puggalo bhedā parammaraṇā pettivisayaṃ5 upapajjissatī 'ti. Bhagavā idhaṭṭhaññeva jānāti kammābhisaṅkhāravasena 'ayaṃ puggalo kāyassa bhedā parammaraṇā manussesu upapajjissatī 'ti. Bhagavā idhaṭṭhaññeva jānāti kammābhisaṅkhāravasena 'ayaṃ puggalo supaṭipanno6 kāyassa bhedā parammaraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjissatī 'ti.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā:

1 4 yañca cunda - Ma, Syā; yañca - PTS. uppajjissatī ti - PTS, evamuparipi. 2 5 Dīghanikāya, Pāsādikasutta. pittivisayaṃ - Syā, PTS. 3 6 idhatthaññeva - Ma. suppaṭipanno - Ma; ayaṃ saddo Syā potthake na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

Này Cunda, điều gì thuộc về thế gian tính luôn cõi chư Thiên, cõi Ma Vương, cõi Phạm Thiên, cho đến dòng dõi Sa-môn, Bà-la-môn, chư Thiên và loài người, đã được thấy, đã được nghe, đã được cảm giác, đã được nhận thức, đã được đạt đến, đã được tìm kiếm, đã được cân nhắc bởi ý, mọi điều ấy đều đã được biết rõ toàn diện bởi đức Như Lai; vì thế, được gọi là 'đức Như Lai.' Này Cunda, vào đêm đức Như Lai giác ngộ quả vị Chánh

Đẳng Giác vô thượng, và vào đêm (đức Như Lai) viên tịch Niết Bàn ở cảnh giới Niết Bàn không còn dư sót, điều nào đức Như Lai thuyết giảng, nói ra, chỉ dạy trong khoảng thời gian này, mọi điều ấy đều là y như thế, không sai khác; vì thế, được gọi là 'đức Như Lai.' Này Cunda, đức Như Lai nói như thế nào làm như thế ấy, làm như thế nào nói như thế ấy. Như vậy, nói như thế nào làm như thế ấy, làm như thế nào nói như thế ấy; vì thế, được gọi là 'đức Như Lai.' Này Cunda, ở thế gian tính luôn cõi chư thiên, cõi Ma Vương, cõi Phạm thiên, cho đến dòng dõi Sa-môn, Bà-la- môn, chư thiên và loài người, đức Như Lai là đấng chiến thắng, bậc không bị thống trị, bậc nhìn thấy tất cả, bậc vận hành quyền lực; vì thế, được gọi là ' đức Như Lai;' - 'trong khi biết rõ ..., đức Như Lai' là như thế.

Biết vị ấy đang trú (ở đâu): Đức Thế Tôn biết về người hiện đang ở thế gian này căn cứ vào pháp tạo tác là nghiệp rằng: "Người này, khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào đọa xứ, cõi khổ, nơi trừng phạt, địa ngục." Đức Thế Tôn biết về người hiện đang ở thế gian này căn cứ vào pháp tạo tác là nghiệp rằng: "Người này, khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào loài thú." Đức Thế Tôn biết về người hiện đang ở thế gian này căn cứ vào pháp tạo tác là nghiệp rằng: "Người này, khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào thân phận ngạ quỷ." Đức Thế Tôn biết về người hiện đang ở thế gian này căn cứ vào pháp tạo tác là nghiệp rằng: "Người này, khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào ở loài người." Đức Thế Tôn biết về người hiện đang ở thế gian này căn cứ vào pháp tạo tác là nghiệp rằng: "Người này đã thực hành tốt đẹp, khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào chốn an vui, cõi Trời, thế gian (này)."

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến:

Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

"Idānāhaṃ 1 sāriputta, ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi: 'Tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca irīyati tañca maggaṃ samārūḷho, yathā kāyassa bhedā parammaraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjissatī 'ti. Idha panāhaṃ sāriputta, ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi: 'Tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca irīyati tañca maggaṃ samārūḷho yathā kāyassa bhedā parammaraṇā tiracchānayoniṃ upapajjissatī 'ti. Idha panāhaṃ sāriputta, ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi: 'Tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca irīyati tañca maggaṃ samārūḷho, yathā kāyassa bhedā parammaraṇā pettivisayaṃ upapajjissatī 'ti. Idha panāhaṃ sāriputta, ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi: 'Tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca irīyatī tañca maggaṃ samāruḷho, yathā kāyassa bhedā parammaraṇā manussesu upapajjissatī 'ti. Idha panāhaṃ sāriputta, ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi: 'Tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca irīyati tañca maggaṃ samārūḷho, yathā kāyassa bhedā parammaraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjissatī 'ti. Idha panāhaṃ sāriputta, ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi: 'Tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca irīyati tañca maggaṃ samārūḷho yathā āsavānaṃ khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharatī "ti 2 - tiṭṭhantamenaṃ jānāti.

Adhimuttaṃ tapparāyaṇan ti - Adhimuttan ti ākiñcaññāyatane adhimutti-vimokkhena adhimuttaṃ, tatrādhimuttaṃ tadadhimuttaṃ tadadhipateyyaṃ. 3 Athavā bhagavā jānāti: ‘Ayaṃ puggalo rūpādhimutto saddādhimutto gandhādhimutto rasādhimutto phoṭṭhabbādhimutto kulādhimutto gaṇādhimutto āvāsādhimutto lābhādhimutto yasādhimutto pasaṃsādhimutto sukhādhimutto cīvarādhimutto piṇḍapātādhimutto senāsanādhimutto gilānapaccayabhesajja- parikkhārādhimutto suttantādhimutto vinayādhimutto abhidhammādhimutto āraññakaṅgādhimutto piṇḍapātikaṅgādhimutto paṃsukūlikaṅgādhimutto tecīvarikaṅgādhimutto sapadānacārikaṅgādhimutto khalupacchā- bhattikaṅgādhimutto nesajjikaṅgādhimutto 4 yathāsanthatikaṅgādhimutto paṭhamajjhānādhimutto dutiyajjhānādhimutto –

1 idha panāhaṃ - Ma, Syā, PTS. 2 Majjhimanikāya, Mahāsīhanādasutta. 3 ākiñcaññāyatanaṃ. Dhimuttanti vimokkhena dhimuttaṃ tatrādhimuttaṃ tadadhimuttaṃ tadādhipateyyaṃ - Ma; ākiñcaññāyatane vimuttaṃ tadadhimuttaṃ tadādhipateyyaṃ - Syā; ākiñcaññāyatane vimuttaṃ tadādhimuttaṃ tadādhipateyyaṃ - PTS. 4 paṃsukūlikaṅgādhimutto tecīvarikaṅgādhimutto piṇḍapātikaṅgādhimutto sapadāna- cārikaṅgādhimutto ekāsanikaṅgādhimutto pattapiṇḍikaṅgādhimutto khalupacchābhatti- kaṅgādhimutto āraññikaṅgādhimutto rukkhamūlikaṅgādhimutto abbhokāsikaṅgādhimutto sosānikaṅgādhimutto yathāsanthatikaṅgādhimutto nesajjikaṅgādhimutto - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

“Ở đây, này Sāriputta, sau khi biết được tâm bằng tâm, Ta nhận biết về một người nào đó rằng: ‘Người này thực hành thế này, cư xử thế này, và đi vào đạo lộ ấy, như thế thì khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào đọa xứ, cõi khổ, nơi trừng phạt, địa ngục.’ Ở đây, này Sāriputta, sau khi biết được tâm bằng tâm, Ta nhận biết về một người nào đó rằng: ‘Người này thực hành thế này, cư xử thế này, và đi vào đạo lộ ấy, như thế thì khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào loài thú.’ Ở đây, này Sāriputta, sau khi biết được tâm bằng tâm, Ta nhận biết về một người nào đó rằng: ‘Người này thực hành thế này, cư xử thế này, và đi vào đạo lộ ấy, như thế thì khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào thân phận ngạ quỷ.’ Ở đây, này Sāriputta, sau khi biết được tâm bằng tâm, Ta nhận biết về một người nào đó rằng: ‘Người này thực hành thế này, cư xử thế này, và đi vào đạo lộ ấy, như thế thì khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào giữa loài người.’ Ở đây, này Sāriputta, sau khi biết được tâm bằng tâm, Ta nhận biết về một người nào đó rằng: ‘Người này thực hành thế này, cư xử thế này, và đi vào đạo lộ ấy, như thế thì khi tan rã thân xác và chết đi, sẽ sanh vào chốn an vui, cõi Trời, thế gian (này).’ Ở đây, này Sāriputta, sau khi biết được tâm bằng tâm, Ta nhận biết về một người nào đó rằng: ‘Người này thực hành thế này, cư xử thế này, và đi vào đạo lộ ấy, như thế thì do sự cạn kiệt của các lậu hoặc, nhờ vào thắng trí của mình sẽ chứng ngộ, sẽ đạt đến, và an trú vào sự không còn lậu hoặc, sự giải thoát của tâm, sự giải thoát của tuệ ngay ở đời hiện tại;’” - ‘biết vị ấy đang trú (ở đâu)’ là như thế.

Đã thiên về (điều nào), có điều ấy là đích đến - Đã thiên về (điều nào): là đã thiên về khuynh hướng giải thoát ở Vô Sở Hữu Xứ, đã thiên về nơi ấy, đã thiên về nó, đã xem nó là chủ đạo. Hoặc là, đức Thế Tôn biết rằng: "Người này thiên về sắc, thiên về thinh, thiên về hương, thiên về vị, thiên về xúc, thiên về gia tộc, thiên về đồ chúng, thiên về chỗ ngụ, thiên về lợi lộc, thiên về danh vọng, thiên về lời khen, thiên về hạnh phúc, thiên về y phục, thiên về đồ ăn khất thực, thiên về chỗ nằm ngồi, thiên về vật dụng là thuốc men chữa bệnh, là vị thiên về Kinh, thiên về Luật, thiên về Thắng Pháp, thiên về pháp của vị ngụ ở rừng, thiên về pháp của vị chuyên đi khất thực, thiên về pháp của vị chỉ mặc y may bằng vải bị quăng bỏ, thiên về pháp của vị chỉ sử dụng ba y, thiên về pháp của vị đi khất thực tuần tự theo từng nhà, thiên về pháp của vị không ăn vật thực dâng sau, thiên về pháp của vị chuyên về oai nghi ngồi (không nằm), thiên về pháp của vị ngụ ở chỗ đã được chỉ định, thiên về sơ thiền, thiên về nhị thiền, –

Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

– tatiyajjhānādhimutto catutthajjhānādhimutto ākāsānañcāyatanasamāpattādhimutto 1 viññāṇañcāyatanasamāpattādhimutto ākiñcaññāyatanasamāpattādhimutto nevasaññānāsaññāyatanasamāpattādhimutto 'ti - adhimuttaṃ. Tapparāyaṇan ti ākiñcaññāyatanamayaṃ tapparāyaṇaṃ kammaparāyaṇaṃ vipākaparāyaṇaṃ kammagarukaṃ paṭisandhigarukaṃ. Athavā bhagavā jānāti: 'Ayaṃ puggalo rūpaparāyaṇo –pe– nevasaññānāsaññāyatanasamāpattiparāyaṇo 'ti - adhimuttaṃ tapparāyaṇaṃ.

Tenāha bhagavā: "Viññāṇaṭṭhitiyo sabbā (posāloti bhagavā) abhijānaṃ tathāgato, tiṭṭhantamenaṃ jānāti adhimuttaṃ tapparāyaṇan "ti.

14 - 4

Ākiñcaññāsambhavaṃ ñatvā nandisaṃyojanaṃ iti, evametaṃ 2 abhiññāya tato tattha vipassati, etaṃ ñāṇaṃ tathaṃ tassa brāhmaṇassa vusīmato.

Ākiñcaññāsambhavaṃ ñatvā ti ākiñcaññāsaṃbhavo vuccati3 ākiñcaññāyatanasaṃvattaniko kammābhisaṅkhāro, ākiñcaññāyatanasaṃvattanikaṃ kammābhisaṅkhāraṃ ākiñcaññāsaṃbhavoti ñatvā lagganti ñatvā bandhanti ñatvā paḷibodhoti ñatvā jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā 'ti - ākiñcaññāsambhavaṃ ñatvā.

Nandisaṃyojanaṃ itī ti nandisaṃyojanaṃ vuccati arūparāgo, arūparāgena taṃ kammaṃ laggaṃ laggitaṃ paḷibuddhaṃ, arūparāgaṃ nandisaṃyojananti ñatvā lagganti ñatvā bandhanti ñatvā paḷibodhoti ñatvā jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Itī ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūrī akkharasamavāyo byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatāpetaṃ itī 'ti - nandisaṃyojanaṃ iti.

1 samāpannādhimutto - Pana 2 3 evamevaṃ - Va, Vi, Ka. ākiñcaññāsambhavoti vuccati - Ma, Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

– thiên về tam thiền, thiên về tứ thiền, thiên về sự chứng đạt Không Vô Biên Xứ, thiên về sự chứng đạt Thức Vô Biên Xứ, thiên về sự chứng đạt Vô Sở Hữu Xứ, thiên về sự chứng đạt Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ;" - 'đã thiên về (điều nào)' là như thế. Có điều ấy là đích đến: yếu tố Vô Sở Hữu Xứ có điều ấy là đích đến, có nghiệp là đích đến, có quả thành tựu là đích đến, có sự chú trọng về nghiệp, có sự chú trọng về việc nối liền tái sanh. Hoặc là, đức Thế Tôn biết rằng: "Người này có sắc là đích đến, –nt– có sự chứng đạt Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ là đích đến;" - 'đã thiên về (điều nào), có điều ấy là đích đến' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Posāla,) trong khi biết rõ tất cả các chỗ trú của thức, đức Như Lai biết vị ấy đang trú (ở đâu), đã thiên về (điều nào), có điều ấy là đích đến."

14 - 4

Sau khi biết được nguồn xuất phát của Vô Sở Hữu, (biết được) rằng: 'Vui thích là sự ràng buộc,' sau khi biết rõ điều ấy như vậy, từ đó nhìn thấy rõ nơi ấy; đây là trí như thật của vị ấy, của vị Bà-la-môn đã sống hoàn hảo.

Sau khi biết được nguồn xuất phát của Vô Sở Hữu: Nguồn xuất phát của Vô Sở Hữu Xứ nói đến pháp tạo tác là nghiệp đưa đến Vô Sở Hữu Xứ. Sau khi biết được 'pháp tạo tác là nghiệp đưa đến Vô Sở Hữu Xứ là nguồn xuất phát của Vô Sở Hữu,' sau khi biết được 'sự dính mắc,' sau khi biết được 'sự cột trói,' sau khi biết được 'sự vướng bận,' sau khi biết, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; - 'sau khi biết được nguồn xuất phát của Vô Sở Hữu' là như thế.

(Biết được) rằng: 'Vui thích là sự ràng buộc': Sự ràng buộc bởi vui thích nói đến sự luyến ái ở vô sắc. Do sự luyến ái ở vô sắc, nghiệp ấy bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại. Sau khi biết được 'sự luyến ái ở vô sắc là sự ràng buộc bởi vui thích,' sau khi biết được 'sự dính mắc,' sau khi biết được 'sự cột trói,' sau khi biết được 'sự vướng bận,' sau khi biết, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt. Rằng: Từ 'iti' này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn; - '(biết được) rằng: Vui thích là sự ràng buộc' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Posālasuttaniddeso

Evametaṃ abhiññāyā ti evaṃ etaṃ abhiññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā 'ti - evametaṃ abhiññāya.

Tato tattha vipassatī ti - Tatthā ti ākiñcaññāyatanaṃ samāpajjitvā tato vuṭṭhahitvā tattha jāte cittacetasike dhamme aniccato vipassati, dukkhato vipassati, rogato –pe– nissaraṇato vipassati dakkhati oloketi nijjhāyati upaparikkhatī 'ti - tato tattha vipassati.

Etaṃ ñāṇaṃ tathaṃ tassā ti etaṃ ñāṇaṃ tacchaṃ bhūtaṃ yāthāvaṃ aviparītaṃ tassā 'ti - etaṃ ñāṇaṃ tathaṃ tassa.

Brāhmaṇassa vusīmato ti - Brāhmaṇo ti sattannaṃ dhammānaṃ bāhitattā brāhmaṇo –pe– asito 1 tādī pavuccate sa brahmāti. Brāhmaṇassa vusīmato ti puthujjanakalyāṇaṃ 2 upādāya sattasekhā 3 appattassa4 pattiyā, anadhigatassa adhigamāya, asacchikatassa sacchikiriyāya vasanti saṃvasanti āvasanti parivasanti; arahā vusitavā katakaraṇīyo ohitabhāro anuppattasadattho parikkhīṇabhavasaṃyojano sammadaññā vimutto; so vutthavāso ciṇṇacaraṇo –pe– jātimaraṇasaṃsāro5 natthi tassa punabbhavo ’ti - brāhmaṇassa vusīmato.

Tenāha bhagavā: “Ākiñcaññāsambhavaṃ ñatvā nandisaṃyojanaṃ iti, evametaṃ abhiññāya tato tattha vipassati etaṃ ñāṇaṃ tathaṃ tassa brāhmaṇassa vusīmato ”ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– “Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī ”ti.

Posālasuttaniddeso samatto.

1 4 anissito - Syā. uppattassa - PTS; 2 kalyāṇaputhujjane - Syā, PTS. apattassa - Va, Vi, Ka. 3 5 sattasekkhā - Ma, Syā, Va, Vi, Ka. jātijarāmaraṇasaṃsāro - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Posāla

Sau khi biết rõ điều ấy như vậy: sau khi biết rõ, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt điều ấy như vậy; - ‘sau khi biết rõ điều ấy như vậy’ là như thế.

Từ đó nhìn thấy rõ nơi ấy - Nơi ấy: sau khi chứng đạt Vô Sở Hữu Xứ, sau khi xuất ra từ nơi ấy, tại chỗ đó nhìn thấy rõ các pháp về tâm và sở hữu tâm được sanh lên là vô thường, nhìn thấy rõ là khổ, nhìn thấy rõ là cơn bệnh –nt– là sự thoát ra, nhận thấy, quan sát, suy xét, khảo sát; - ‘từ đó nhìn thấy rõ nơi ấy’ là như thế.

Đây là trí như thật của vị ấy: trí này là đúng đắn, thực thể, chính xác, không bị sai lệch, thuộc về vị ấy; - ‘đây là trí như thật của vị ấy’ là như thế.

Của vị Bà-la-môn đã sống hoàn hảo - Vị Bà-la-môn: Bà-la-môn do trạng thái đã loại trừ bảy pháp – không nương nhờ, tự tại, vị ấy được gọi là Bà-la-môn.” Của vị Bà-la-môn đã sống hoàn hảo: Bảy hạng Thánh Hữu Học, tính luôn phàm nhân tốt lành, sống, cộng trú, cư trú, lưu trú nhằm đạt đến pháp chưa đạt đến, nhằm chứng đắc pháp chưa chứng đắc, nhằm chứng ngộ pháp chưa chứng ngộ; còn bậc A- la-hán, đã được hoàn mãn, có việc cần làm đã làm, có gánh nặng đã được đặt xuống, có mục đích của mình đã được đạt đến, có sự trói buộc ở hữu đã được đoạn tận, đã hiểu biết đúng đắn, đã được giải thoát. Vị ấy đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy;’ - ‘của vị Bà-la-môn đã sống hoàn hảo’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: Sau khi biết được nguồn xuất phát của Vô Sở Hữu, (biết được) rằng: ‘Vui thích là sự ràng buộc,’ sau khi biết rõ điều ấy như vậy, từ đó nhìn thấy rõ nơi ấy; đây là trí như thật của vị ấy, của vị Bà-la-môn đã sống hoàn hảo.”

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– “Bạch ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử.”

Diễn Giải Kinh Posāla được hoàn tất.

15. MOGHARĀJASUTTANIDDESO

15 - 1

Dvāhaṃ sakkaṃ 1 apucchissaṃ (iccāyasmā mogharājā) na me byākāsi cakkhumā, yāva tatiyañca devīsi 2 byākarotīti me sutaṃ.

Dvāhaṃ sakkaṃ apucchissan ti so brāhmaṇo dvikkhattuṃ buddhaṃ bhagavantaṃ pañhaṃ apucchi. Tassa bhagavā pañhaṃ puṭṭho na byākāsi ‘tadantarā 3 imassa brāhmaṇassa indriyaparipāko bhavissatī ’ti. Sakkan ti 4 sakko bhagavā sakyakulā 5 pabbajito tipi sakko. Athavā aḍḍho mahaddhano dhanavātipi sakko. Tassimāni dhanāni, seyyathīdaṃ: saddhādhanaṃ sīladhanaṃ hiridhanaṃ ottappadhanaṃ sutadhanaṃ cāgadhanaṃ paññādhanaṃ satipaṭṭhānadhanaṃ sammappadhānadhanaṃ iddhipādadhanaṃ indriyadhanaṃ baladhanaṃ bojjhaṅgadhanaṃ maggadhanaṃ phaladhanaṃ nibbānadhanaṃ, imehi anekavidhehi dhanaratanehi aḍḍho mahaddhano dhanavātipi sakko. Athavā pahū 6 visavī alamatto sūro vīro vikkanto abhīru acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃso tipi sakko. 7 Dvāhaṃ sakkaṃ apucchissan ti dvāhaṃ sakkaṃ apucchissaṃ ayācissaṃ ajjhesissaṃ pasādayissan ’ti - dvāhaṃ sakkaṃ apucchissaṃ.

Iccāyasmā mogharājā ti - Iccā ti padasandhi –pe– Āyasmā ti piyavacanaṃ – pe– Mogharājā ti tassa brāhmaṇassa nāmaṃ –pe– abhilāpo ’ti – iccāyasmā mogharājā.

Na me byākāsi cakkhumā ti - Na me byākāsī ti na me byākāsi,8 na ācikkhi, na desesi, na paññapesi, na paṭṭhapesi, na vivari, na vibhaji, na uttānīakāsi,9 na pakāsesi. Cakkhumā ti bhagavā pañcahi cakkhūhi cakkhumā, maṃsacakkhunāpi cakkhumā, dibbacakkhunāpi10 cakkhumā, paññācakkhunāpi cakkhumā, buddhacakkhunāpi cakkhumā, samantacakkhunāpi cakkhumā.

Kathaṃ bhagavā maṃsacakkhunāpi cakkhumā? Maṃsacakkhumhi bhagavato pañca vaṇṇā saṃvijjanti11 nīlo ca vaṇṇo pītako ca vaṇṇo lohitako ca vaṇṇo kaṇho ca vaṇṇo odāto ca vaṇṇo. Akkhilomāni ca bhagavato12 yattha ca akkhilomāni patiṭṭhitāni taṃ nīlaṃ hoti sunīlaṃ pāsādikaṃ dassaneyyaṃ ummāpupphasamānaṃ. Tassa parato pītakaṃ hoti supītakaṃ suvaṇṇavaṇṇaṃ 13

pāsādikaṃ dassaneyyaṃ kaṇikārapupphasamānaṃ.14 –

1 8 sakka - Syā, evamuparipi. me na byākāsi - Syā. 2 9 devisi - Syā, PTS. uttānīmakāsi - Syā. 3 10 cakkhusamanantarā - Syā; dibbena cakkhunāpi - PTS. 11 tadanantarā - PTS. pañcavaṇṇaṃ saṃvijjati - Va, Vi, Ka. 12 akkhilomāni ca bhagavato - itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate. 4 13 sakkāti - Syā. umāpupphasamānaṃ - Ma; 5 sākyakūlā - Vi, Ka. ummārapupphasamānaṃ - Syā; 6 athavā sakko pahu - Ma, Syā. ummārapupphasamānaṃ - Va, Vi, Ka. 7 14 sakkoti - Syā. kaṇṇikārapupphasamānaṃ - Syā.

15. DIỄN GIẢI KINH MOGHARĀJA

15 - 1

(Tôn giả Mogharāja nói rằng:) “Con đã hỏi vị dòng Sakya hai lần. Bậc Hữu Nhãn đã không giải đáp cho con. Và con đã được nghe rằng: ‘(Được hỏi) đến lần thứ ba, bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ (sẽ) giải đáp.’”

Con đã hỏi vị dòng Sakya hai lần: Vị Bà-la-môn ấy đã hỏi đức Phật Thế Tôn câu hỏi đến hai lần. Được hỏi câu hỏi, đức Thế Tôn đã không giải đáp cho vị ấy (nghĩ rằng): “Trong khoảng thời gian ấy, sẽ có sự chín muồi của các quyền cho vị Bà-la- môn này.” Vị dòng Sakya: Đức Thế Tôn là vị dòng Sakya, ‘người đã xuất gia từ gia tộc Sakya’ là vị dòng Sakya. Hoặc là, ‘người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn’ là vị dòng Sakya. Vị ấy sở hữu các tài sản này, tức là: tài sản về đức tin, tài sản về giới, tài sản về hổ thẹn (tội lỗi), tài sản về ghê sợ (tội lỗi), tài sản về kiến thức, tài sản về xả thí, tài sản về trí tuệ, tài sản về thiết lập niệm, tài sản về chánh cần, tài sản về nền tảng của thần thông, tài sản về quyền, tài sản về lực, tài sản về yếu tố đưa đến giác ngộ, tài sản về Đạo, tài sản về Quả, tài sản về Niết Bàn, ‘người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn với các tài sản và bảo vật nhiều loại này’ là vị dòng Sakya. Hoặc là, ‘vị có năng lực, có tiềm năng, có khả năng, dũng cảm, anh hùng, quả cảm, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa’ là vị dòng Sakya. Con đã hỏi vị dòng Sakya hai lần: Con đã hỏi vị dòng Sakya hai lần, con đã yêu cầu, con đã thỉnh cầu, con đã đặt niềm tin; - ‘con đã hỏi vị dòng Sakya hai lần’ là như thế.

Tôn giả Mogharāja nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, –nt– . Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– . Mogharāja: là tên của vị Bà-la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Mogharāja nói rằng’ là như thế.

Bậc Hữu Nhãn đã không giải đáp cho con - Đã không giải đáp cho con: đã không giải đáp cho con là đã không chỉ dạy, đã không chỉ bảo, đã không thông báo, đã không ấn định, đã không khai mở, đã không chia sẻ, đã không làm rõ, đã không bày tỏ. Bậc Hữu Nhãn: Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với năm loại nhãn (con mắt): bậc Hữu Nhãn với nhục nhãn, bậc Hữu Nhãn với Thiên nhãn, bậc Hữu Nhãn với tuệ nhãn, bậc Hữu Nhãn với Phật nhãn, bậc Hữu Nhãn với Toàn nhãn.

Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với nhục nhãn nghĩa là thế nào? Ở nhục nhãn của đức Thế Tôn hiện hữu năm màu sắc: màu xanh, màu vàng, màu đỏ, màu đen, và màu trắng. Và các lông mi của đức Thế Tôn: nơi nào các lông mi mọc, màu xanh ở nơi ấy là màu xanh tuyền, duyên dáng, đáng nhìn, như là hoa của cây ummā. Phần bên ngoài xung quanh nơi ấy có màu vàng, là màu vàng tuyền, màu của kim loại vàng, duyên dáng, đáng nhìn, như là hoa của cây kaṇikāra. –

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

– Ubhato ca 1 akkhikūṭāni 2 bhagavato lohitakāni honti sulohitakāni pāsādikāni dassaneyyāni indagopakasamānāni. Majjhe kaṇhaṃ hoti sukaṇhaṃ alūkhaṃ 3 siniddhaṃ pāsādikaṃ dassaneyyaṃ addāriṭṭhakasamānaṃ. 4 Tassa parato odātaṃ hoti suodātaṃ 5 setaṃ paṇḍaraṃ pāsādikaṃ dassaneyyaṃ osadhītārakasamānaṃ.

Tena bhagavā pakatikena maṃsacakkhunā 6 attabhāvapariyāpannena purimasucaritakammābhinibbattena samantā yojanaṃ passati divā ceva rattiñca. 7

Yadāhi 8 caturaṅgasamannāgato andhakāro hoti, suriyo ca atthaṃ gato hoti 9 kāḷapakkho ca uposatho hoti, tibbo ca vanasaṇḍo hoti, mahā ca kāḷamegho10 abbhuṭṭhito hoti, evarūpe caturaṅgasamannāgate andhakāre samantā yojanaṃ passati. Natthi so kuṭṭo vā11 kavāṭaṃ vā12 pākāro vā pabbato vā gaccho vā latā vā āvaraṇaṃ rūpānaṃ dassanāya. Ekaṃ ce tilaphalaṃ nimittaṃ katvā tilavāhe pakkhipeyya, taṃyeva tilaphalaṃ uddhareyya. Evaṃ parisuddhaṃ bhagavato pākatikaṃ maṃsacakkhu.13 Evaṃ bhagavā maṃsacakkhunāpi cakkhumā.

Kathaṃ bhagavā dibbena cakkhunāpi cakkhumā? Bhagavā dibbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena satte passati cavamāne upapajjamāne hīne paṇīte suvaṇṇe dubbaṇṇe sugate duggate yathākammupage satte pajānāti: ‘Ime vata bhonto sattā kāyaduccaritena samannāgatā vacīduccaritena samannāgatā mano duccaritena samannāgatā ariyānaṃ upavādakā micchādiṭṭhikā micchādiṭṭhikammasamādānā, te kāyassa bhedā parammaraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapannā. Ime vā pana bhonto sattā kāyasucaritena samannāgatā vacīsucaritena samannāgatā manosucaritena samannāgatā ariyānaṃ anupavādakā sammādiṭṭhikā sammādiṭṭhikammasamādānā, te kāyassa bhedā parammaraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapannā ’ti. Iti dibbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena satte passati cavamāne upapajjamāne hīne paṇīte suvaṇṇe dubbaṇṇe sugate duggate yathākammupage satte pajānāti. Ākaṅkhamāno ca bhagavā ekampi lokadhātuṃ passeyya, dvepi lokadhātuyo passeyya, tissopi lokadhātuyo passeyya, catassopi lokadhātuyo passeyya, pañcapi lokadhātuyo passeyya, dasapi lokadhātuyo passeyya, vīsampi lokadhātuyo passeyya, tiṃsampi lokadhātuyo passeyya, cattālīsampi lokadhātuyo passeyya, paññāsampi lokadhātuyo passeyya, satampi lokadhātuyo passeyya, sahassimpi14 cūḷanikaṃ15 lokadhātuṃ passeyya, dvisahassimpi majjhimikaṃ16 lokadhātuṃ passeyya, tisahassampi mahāsahassiṃ lokadhātuṃ17 passeyya, yāvatā18 pana ākaṅkheyya tāvatakaṃ passeyya. Evaṃ parisuddhaṃ19 bhagavato dibbacakkhu.20 Evaṃ bhagavā dibbena cakkhunāpi cakkhumā.

1 10 ubhayato ca - Syā. akālamegho - Syā. 2 11 akkhikūpāni - Syā, PTS, Pana. kūṭo vā - Syā; kuṭo vā - PTS. 3 12 sukhaṃ - PTS; ālukā - Pana. kavāṭo vā - PTS. 4 13 aḷāriṭṭhakasamānaṃ - Syā; pakatimaṃsacakkhu - Syā. 14 aḷāraṭṭhakasamānaṃ - PTS. sahassampi - PTS, evamuparipi. 5 15 odatā suodatā - Pana. cūḷanikaṃ - Ma, Syā, PTS. 6 16 pakatimaṃsacakkhunā - Syā; majjhimakaṃ - PTS. 18 pakatikaṃ maṃsacakkhu - PTS. yāvatakaṃ vā - Ma, Syā, PTS. 7 19 -kammāhi nibbattena - PTS. evaṃ visuddhaṃ - Syā, Pa, Va, Vi, Ka; 8 yadāpi - Syā, PTS. evam pi visuddhaṃ - PTS. 9 20 atthaṅgamito hoti - Syā, PTS. dibbacakkhuṃ - PTS. 17 tisahassimpi lokadhātuṃ passeyya mahāsahassimpi lokadhātuṃ passeyya - Ma, Syā; tisahassampi lokadhātuṃ passeyya mahāsahassampi lokadhātuṃ passeyya - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

– Hai bên đuôi mắt của đức Thế Tôn có màu đỏ, là màu đỏ tuyền, duyên dáng, đáng nhìn, như là màu của loài mối cánh. Chính giữa (hai con mắt) có màu đen, là màu đen tuyền, không sần sùi, bóng láng, duyên dáng, đáng nhìn, như là màu trái addāriṭṭhaka. Phần bên ngoài xung quanh nơi ấy có màu trắng, là màu trắng tuyền, trắng tinh, trắng sáng, duyên dáng, đáng nhìn, như là ngôi sao osadhī. Nhục nhãn tự nhiên ấy, nương ở kim thân, đã được sanh lên do hạnh nghiệp tốt đẹp trong thời quá khứ; thông qua nó, đức Thế Tôn nhìn thấy xung quanh một do-tuần, ban ngày và luôn cả ban đêm. Ngay cả vào lúc tối tăm hội đủ bốn yếu tố: Mặt trời đã lặn xuống, vào ngày trai giới thuộc hạ huyền (đêm cuối tháng âm lịch), nơi khu rừng già sâu thẳm, và có đám mây đen lớn trỗi dậy; ngay cả vào lúc tối tăm hội đủ bốn yếu tố có hình thức như thế, Ngài cũng vẫn nhìn thấy xung quanh một do-tuần. Ở nơi nào dầu có vách tường, cánh cửa, tường thành, ngọn núi, bụi rậm, hoặc dây leo, cũng không là sự ngăn trở việc nhìn thấy các hình thể. Nếu sau khi làm dấu một hạt mè rồi ném vào cỗ xe chở hạt mè, Ngài vẫn có thể nhặt lên chính hạt mè ấy. Nhục nhãn tự nhiên của đức Thế Tôn là thanh tịnh như vậy. Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với nhục nhãn nghĩa là như vậy.

Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Thiên nhãn nghĩa là thế nào? Đức Thế Tôn, với Thiên nhãn thanh tịnh vượt trội loài người, nhìn thấy các chúng sanh trong khi chết đi rồi sanh lại (trở thành) hạ tiện, cao quý, đẹp đẽ, xấu xí, sung sướng, (hay) đau khổ, vị ấy biết được rằng các chúng sanh đều đi theo nghiệp tương ứng: “Quả vậy, những chúng sanh đang hiện hữu này có uế hạnh về thân, có uế hạnh về khẩu, có uế hạnh về ý, vu khống các bậc Thánh, theo tà kiến, tán thành các hành động do tà kiến. Những kẻ ấy, khi tan rã thân xác và chết đi, bị sanh vào đọa xứ, cõi khổ, nơi trừng phạt, địa ngục. Trái lại, những chúng sanh đang hiện hữu này có thiện hạnh về thân, có thiện hạnh về khẩu, có thiện hạnh về ý, không vu khống các bậc Thánh, theo chánh kiến, tán thành các hành động do chánh kiến. Những người ấy, khi tan rã thân xác và chết đi, được sanh vào chốn an vui, cõi Trời, thế gian (này).” Như thế, bằng Thiên nhãn thanh tịnh vượt trội loài người, Ngài nhìn thấy các chúng sanh trong khi chết đi rồi sanh lại (trở thành) hạ tiện, cao quý, đẹp đẽ, xấu xí, sung sướng, (hay) đau khổ, Ngài biết được rằng các chúng sanh đều đi theo nghiệp tương ứng. Và trong khi mong muốn, đức Thế Tôn có thể nhìn thấy một thế giới, 1 có thể nhìn thấy hai thế giới, có thể nhìn thấy ba thế giới, có thể nhìn thấy bốn thế giới, có thể nhìn thấy năm thế giới, có thể nhìn thấy mười thế giới, có thể nhìn thấy hai mươi thế giới, có thể nhìn thấy ba mươi thế giới, có thể nhìn thấy bốn mươi thế giới, có thể nhìn thấy năm mươi thế giới, có thể nhìn thấy nhất thiên – tức Tiểu thế giới, có thể nhìn thấy nhị thiên – tức Trung thế giới, có thể nhìn thấy tam thiên – tức Đại Thiên thế giới. 2 Hơn nữa, Ngài mong muốn đến chừng nào thì Ngài có thể nhìn thấy đến chừng ấy. Thiên nhãn của đức Thế Tôn là thanh tịnh như vậy. Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Thiên nhãn nghĩa là như vậy.

1

Xem Phần Phụ Chú về ‘Lokadhātu - Thế giới’ ở trang 636.

2

Xem Phần Phụ Chú về Nhất thiên - Tiểu thế giới, Nhị thiên - Trung thế giới, Tam thiên - Đại Thiên thế giới ở trang 636.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Kathaṃ bhagavā paññācakkhunāpi cakkhumā? Bhagavā mahāpañño puthupañño hāsapañño javanapañño 1 tikkhapañño nibbedhikapañño paññāppabhedakusalo 2 pabhinnañāṇo adhigatapaṭisambhido 3 catuvesārajjappatto dasabaladhārī purisāsabho purisasīho purisanāgo purisājañño purisadhorayho anantañāṇo anantatejo anantayaso aḍḍho mahaddhano dhanavā netā vinetā anunetā paññāpetā 4 nijjhāpetā pekkhetā 5 pasādetā. So hi bhagavā anuppannassa maggassa uppādetā, asañjātassa, maggassa sañjanetā, 6 anakkhātassa maggassa akkhātā, maggaññū maggavidū maggakovido maggānugā ca pana etarahi sāvakā viharanti pacchā samannāgatā.

So hi bhagavā jānaṃ jānāti, passaṃ passati, cakkhubhūto ñāṇabhūto dhammabhūto brahmabhūto vattā pavattā atthassa ninnetā, amatassa dātā dhammassāmi 7 tathāgato. Natthi tassa bhagavato aññātaṃ8 adiṭṭhaṃ aviditaṃ asacchikataṃ9 aphassitaṃ10 paññāya, atītaṃ anāgataṃ paccuppannaṃ11 upādāya sabbe dhammā sabbākārena buddhassa bhagavato ñāṇamukhe āpāthaṃ12 āgacchanti. Yaṃ kiñci neyyaṃ nāma atthi dhammaṃ jānitabbaṃ13 attattho vā parattho vā ubhayattho vā diṭṭhadhammiko vā attho samparāyiko vā attho, uttāno vā attho, gambhīro vā attho, gūḷho vā attho, paṭicchanno vā attho, neyyo vā attho, nīto vā attho, anavajjo vā14 attho, nikkileso vā attho, vodāno vā attho, paramattho vā attho,15 sabbaṃ taṃ antobuddhañāṇe parivattati. Sabbaṃ kāyakammaṃ buddhassa bhagavato ñāṇānuparivatti, sabbaṃ vacīkammaṃ ñāṇānuparivatti, sabbaṃ manokammaṃ ñāṇānuparivatti. –

1 8 javanapañño hāsapañño - Ma. aññātaṃ - Syā. 2 9 paññāpabhedakusalo - Ma; asacchikataṃ vā - PTS. 10 paññappabhedakusalo - Syā. aphusitaṃ - Syā, PTS. 3 11 adhigatapaṭisambhidappatto - Ma. atītānāgatapaccuppannaṃ - Syā. 4 12 saññāpetā - Syā, PTS. āpāgaṃ - PTS. 5 13 pekkhatā - Syā, PTS. atthi jānitabbaṃ - Ma, Syā. 6 14 sañjāpetā - Syā, PTS. avirodho attho vā - Pana. 7 15 dhammassāmī - Ma; dhammasāmi - Syā, PTS. paramattho vā - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Tuệ nhãn nghĩa là thế nào? Đức Thế Tôn là bậc có tuệ vĩ đại, có tuệ rộng lớn, có tuệ vi tiếu, có tuệ tốc hành, có tuệ sắc bén, có tuệ thấu suốt, là bậc thiện xảo trong việc chia chẻ bằng tuệ, bậc có trí đã được phát triển, đã đạt đến tuệ phân tích, đã đạt được bốn pháp tự tín, có sự duy trì mười lực, là bậc Nhân Ngưu, bậc Nhân Sư, bậc Nhân Tượng, bậc Nhân Kiệt, bậc Nhân Đạo, bậc có trí vô biên, có oai lực vô biên, có danh vọng vô biên, giàu có (về trí tuệ), có tài sản lớn (về trí tuệ), sở hữu tài sản (về trí tuệ), là bậc Hướng Đạo, bậc Hướng Dẫn, bậc Đoạn Nghi, bậc Truyền Đạt, bậc Truyền Thụ, bậc Khơi Mở, bậc Khởi Tín. Chính đức Thế Tôn ấy là vị làm sanh khởi Đạo Lộ chưa được sanh khởi, là vị làm sanh ra Đạo Lộ chưa được sanh

ra, là vị tuyên thuyết Đạo Lộ chưa được tuyên thuyết, là vị biết về Đạo Lộ, là vị hiểu rõ về Đạo Lộ, là vị rành rẽ về Đạo Lộ. Và hơn nữa, những người đi theo Đạo Lộ là các đệ tử của Ngài hiện nay đang an trú và sau này sẽ thành tựu (Đạo Lộ ấy).

Chính đức Thế Tôn ấy biết (đúng bản thể) điều cần phải biết, thấy (đúng bản thể) điều cần phải thấy, là bậc có bản thể của mắt, có bản thể của trí, có bản thể của pháp, có bản thể của Phạm Thiên, là vị công bố, vị tuyên thuyết, vị chỉ dẫn mục đích, vị ban cho Bất Tử, bậc Pháp Chủ, đức Như Lai. Đối với đức Thế Tôn ấy, không có việc không biết, không thấy, không hiểu rõ, không chứng ngộ, không chạm đến bằng tuệ. Tất cả các pháp liên quan đến quá khứ, tương lai, hiện tại, với mọi biểu hiện, đều đi đến phạm vi ở trong tầm trí tuệ của đức Phật Thế Tôn. Bất cứ điều gì có thể biết, nghĩa là có pháp cần phải biết, có lợi ích cho mình, hoặc có lợi ích cho người khác, hoặc có lợi ích cho cả hai, hoặc có lợi ích liên quan đời này, hoặc có lợi ích liên quan đời sau, hoặc có lợi ích hời hợt, hoặc có lợi ích sâu sắc, hoặc có lợi ích được giấu kín, hoặc có lợi ích được che đậy, hoặc có lợi ích tiềm tàng, hoặc có lợi ích hiển hiện, hoặc có lợi ích không tội lỗi, hoặc có lợi ích không ô nhiễm, hoặc có lợi ích trong trắng, hoặc có lợi ích là lợi ích tối thượng, tất cả (các) điều ấy đều vận hành ở bên trong trí của đức Phật. Tất cả thân nghiệp của đức Phật Thế Tôn đều vận hành theo trí, tất cả khẩu nghiệp đều vận hành theo trí, tất cả ý nghiệp đều vận hành theo trí. –

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

– Atīte buddhassa bhagavato appaṭihataṃ ñāṇaṃ, anāgate appaṭihataṃ ñāṇaṃ, 1 paccuppanne appaṭihataṃ ñāṇaṃ, 2 yāvatakaṃ neyyaṃ tāvatakaṃ ñāṇaṃ, yāvatakaṃ ñāṇaṃ tāvatakaṃ neyyaṃ, neyyapariyantikaṃ ñāṇaṃ, ñāṇapariyantikaṃ neyyaṃ, neyyaṃ atikkamitvā ñāṇaṃ nappavattati, 3 ñāṇaṃ atikkamitvā neyyapatho natthi; aññamaññapariyantaṭṭhāyino 4 te dhammā. Yathā dvinnaṃ samuggapaṭalānaṃ sammā phassitānaṃ 5 heṭṭhimaṃ samuggapaṭalaṃ uparimaṃ nātivattati, uparimaṃ samuggapaṭalaṃ heṭṭhimaṃ nātivattati, aññamañña-pariyantaṭṭhāyino te; 6 evameva buddhassa bhagavato neyyañca ñāṇañca aññamaññapariyantaṭṭhāyino. Yāvatakaṃ neyyaṃ tāvatakaṃ ñāṇaṃ, yāvatakaṃ ñāṇaṃ tāvatakaṃ neyyaṃ, neyyapariyantikaṃ ñāṇaṃ, ñāṇapariyantikaṃ neyyaṃ, neyyaṃ atikkamitvā ñāṇaṃ nappavattati, ñāṇaṃ atikkamitvā neyyapatho natthi, aññamaññapariyantaṭṭhāyino te dhammā.

Sabbadhammesu buddhassa bhagavato ñāṇaṃ pavattati, sabbe dhammā buddhassa bhagavato āvajjanapaṭibaddhā ākaṅkhāpaṭibaddhā 7 manasikāra- paṭibaddhā cittuppādapaṭibaddhā. Sabbasattesu buddhassa bhagavato ñāṇaṃ pavattati, sabbesaṃ ca 8 sattānaṃ bhagavā āsayaṃ jānāti, anusayaṃ jānāti, caritaṃ jānāti, adhimuttiṃ jānāti, apparajakkhe mahārajakkhe tikkhindriye mudindriye svākāre dvākāre suviññāpaye duviññāpaye bhabbābhabbe satte jānāti. 9 Sadevako loko samārako sabrahmako sassamaṇabrāhmaṇī pajā sadevamanussā antobuddhañāṇe parivattati. Yathā ye keci macchakacchapā antamaso timitimiṅgalaṃ upādāya anto mahāsamudde parivattanti, evameva sadevako loko samārako sabrahmako 10 sassamaṇabrāhmaṇī pajā sadevamanussā anto buddhañāṇe parivattati.11 Yathā ye

keci pakkhī antamaso garuḷaṃ venateyyaṃ upādāya ākāsassa padese parivattanti, evameva yepi te12 sāriputtasamā paññāya samannāgatā,13 tepi buddhañāṇassa padese parivattanti. Buddhañāṇaṃ devamanussānaṃ paññaṃ pharitvā abhibhavitvā tiṭṭhati. Yepi te khattiyapaṇḍitā brāhmaṇapaṇḍitā gahapatipaṇḍitā samaṇapaṇḍitā nipuṇā kataparappavādā vālavedhīrūpā vobhindantā14 maññe caranti paññāgatena diṭṭhigatāni.15 Te pañhe16 abhisaṅkharitvā abhisaṅkharitvā tathāgataṃ upasaṅkamitvā pucchanti gūḷhāni ca paṭicchannāni ca.17 Kathitā vissajjitāva18 te pañhā bhagavatā19 honti niddiṭṭhakāraṇā. Upakkhittakā ca te bhagavato sampajjanti. Atha kho bhagavāva tattha atirocati yadidaṃ paññāyāti. Evaṃ bhagavā paññācakkhunāpi cakkhumā.

1 anāgate buddhassa bhagavato appaṭihataṃ ñāṇaṃ - Syā. 2 paccuppanne buddhassa bhagavato appaṭihataṃ ñāṇaṃ - Syā. 3 11 ñāṇaṃ na parivattati - Pana. parivattanti - Ma, Vi, Ka. 4 12 aññamaññaṃ pariyantaṭṭhāyino - Syā. yekeci te - Pana. 5 13 sammāphusitānaṃ - Ma; samannāgatā - itisaddo Syā potthake na dissate. 14 phusitānaṃ - Syā, PTS. te bhindantā - Syā, PTS, Va,Vi, Ka. 6 15 te - itisaddo Ma, Syā, PTS potthakesu na dissate. diṭṭhigatena - Pana. 7 16 ākaṅkhapaṭibaddhā - Ma, Syā; pañhaṃ - Syā, PTS. 17 ākaṅkhanapaṭibaddhā. - PTS, Pana gūḷhāni ca paṭicchannāni - Ma; 8 sabbesaṃ - Syā. itipāṭho Syā, PTS potthakesu na đissate. 9 18 pajānāti - Syā, PTS. kathitā visajjitā ca - Ma, Syā, PTS. 10 19 samārako loko sabrahmako loko - Ma. bhagavato - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

– Đức Phật Thế Tôn có trí không bị chướng ngại về quá khứ, có trí không bị chướng ngại về vị lai, có trí không bị chướng ngại về hiện tại. Điều-có-thể-biết là chừng nào thì trí là chừng ấy, trí là chừng nào thì điều-có-thể-biết là chừng ấy. Trí có điều-có- thể-biết là giới hạn, điều-có-thể-biết có trí là giới hạn; vượt qua điều-có-thể-biết thì trí không vận hành, vượt qua trí thì không có hành trình của điều-có-thể-biết; các pháp ấy có sự xác lập giới hạn tương xứng với nhau. Giống như hai nắp đậy của cái hộp được gắn liền đúng đắn, nắp đậy bên dưới không lệch nắp trên, nắp đậy bên trên không lệch nắp dưới, chúng có sự xác lập giới hạn tương xứng với nhau; tương tự như vậy, điều-có-thể-biết và trí của đức Phật Thế Tôn có sự xác lập giới hạn tương xứng với nhau. Điều-có-thể-biết là chừng nào thì trí là chừng ấy, trí là chừng nào thì điều-có-thể-biết là chừng ấy. Trí có điều-có-thể-biết là giới hạn, điều-có-thể-biết có trí là giới hạn; vượt qua điều-có-thể-biết thì trí không vận hành, vượt qua trí thì không có hành trình của điều-có-thể-biết; các pháp ấy có sự xác lập giới hạn tương xứng với nhau.

Trí của đức Phật Thế Tôn vận hành ở tất cả các pháp. Tất cả các pháp được gắn liền với sự hướng tâm, được gắn liền với sự mong muốn, được gắn liền với sự chú tâm, được gắn liền với sự khởi tâm của đức Phật Thế Tôn. Trí của đức Phật Thế Tôn vận hành ở tất cả chúng sanh. Đức Thế Tôn biết tính tình, biết tiềm năng, biết nết hạnh, biết khuynh hướng của tất cả chúng sanh. Ngài nhận biết các chúng sanh có tầm nhìn bị vấy bụi ít và có tầm nhìn bị vấy bụi nhiều, có giác quan sắc sảo và có giác quan cùn lụt, có tánh khí tốt và có tánh khí tồi, có thể hiểu được một cách nhanh chóng và có thể

hiểu được một cách khó khăn, có khả năng và không có khả năng. Thế gian tính luôn cõi chư Thiên, cõi Ma Vương, cõi Phạm Thiên, cho đến dòng dõi Sa-môn, Bà-la-môn, các hạng chư Thiên và loài người, chuyển vận ở bên trong trí của đức Phật. Giống như bất cứ những loài cá và rùa nào, thậm chí luôn cả cá ông và cá voi, chuyển vận ở bên trong đại dương; tương tự như vậy, thế gian tính luôn cõi chư Thiên, cõi Ma Vương, cõi Phạm Thiên, cho đến dòng dõi Sa-môn, Bà-la-môn, các hạng chư Thiên và loài người, chuyển vận ở bên trong trí của đức Phật. Giống như bất cứ những loài có cánh nào, thậm chí luôn cả loài nhân điểu là loài linh thú, chuyển vận ở phạm vi thuộc bầu trời; tương tự như vậy, những vị nào tương đương với vị Sāriputta về tuệ, những vị ấy cũng chuyển vận ở phạm vi thuộc Phật trí; Phật trí thâm nhập, thống trị, và ngự trị tuệ của chư Thiên và loài người. Những vị Sát-đế- lỵ sáng suốt, những vị Bà-la-môn sáng suốt, những gia chủ sáng suốt, những vị Sa- môn sáng suốt, tinh tế, quen thuộc với học thuyết của những người khác như người cung thủ có thể bắn trúng cọng tóc, nghĩ rằng họ hành xử với sự thành tựu của tuệ trong khi bẻ đôi các tà kiến. Sau khi chuẩn bị các câu hỏi, họ đi đến gặp đức Như Lai rồi hỏi các điều bí mật và đã được che giấu. Được đức Thế Tôn giảng giải và trả lời, các câu hỏi ấy trở nên rõ ràng. Những người ấy đều quy thuận với đức Thế Tôn. Khi ấy, chính đức Thế Tôn, trong trường hợp ấy, chói sáng rực rỡ; điều ấy là nhờ vào tuệ. Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Tuệ nhãn nghĩa là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Kathaṃ bhagavā buddhacakkhunāpi cakkhumā? Bhagavā buddhacakkhunā lokaṃ olokento 1 addasa satte apparajakkhe mahārajakkhe tikkhindriye mudindriye svākāre dvākāre suviññāpaye duviññāpaye appekacce paralokavajjabhayadassāvino 2 viharante, appekacce na paralokavajjabhayadassāvino viharante. 3 Seyyathāpi nāma uppaliniyaṃ vā paduminiyaṃ vā puṇḍarīkiniyaṃ vā appekaccāni uppalāni vā padumāni vā puṇḍarīkāni vā udake jātāni udake saṃvaddhāni udakānuggatāni antonimuggaposīni, 4 appekaccāni uppalāni vā padumāni vā puṇḍarīkāni vā udake jātāni udake saṃvaddhāni samodakaṃ ṭhitāni, 5 appekaccāni uppalāni vā padumāni vā puṇḍarikāni vā udake jātāni udake saṃvaddhāni udakā accugamma tiṭṭhanti anupalittāni udakena; evameva bhagavā buddhacakkhunā lokaṃ olokento addasa satte apparajakkhe mahārajakkhe tikkhindriye mudindriye svākāre dvākāre suviññāpaye duviññāpaye appekacce paralokavajjabhayadassāvino viharante, appekacce na paralokavajjabhayadassāvino viharante.

Jānāti bhagavā ‘ayaṃ puggalo rāgacarito ayaṃ dosacarito ayaṃ mohacarito, ayaṃ vitakkacarito ayaṃ saddhācarito ayaṃ ñāṇacarito ’ti. Rāgacaritassa bhagavā puggalassa asubhakathaṃ6 katheti, dosacaritassa bhagavā puggalassa mettābhāvanaṃ ācikkhati, mohacaritaṃ bhagavā puggalaṃ uddese paripucchāya8 7

kālena dhammasavane kālena dhammasākacchāya garusaṃvāse niveseti, vitakkacaritassa bhagavā puggalassa ānāpānasatiṃ9 ācikkhati, saddhācaritassa bhagavā puggalassa pasādanīyaṃ nimittaṃ ācikkhati buddhasubodhiṃ dhammasudhammataṃ saṅghasuppaṭipattiṃ sīlāni ca attano, ñāṇacaritassa bhagavā

puggalassa vipassanānimittaṃ ācikkhati aniccākāraṃ dukkhākāraṃ anattākāraṃ.

1 6 volokento - Ma, Syā. asubhaṃ kathaṃ - Pana. 2 7 dassāvine - Va, Vi, Ka. mohacaritassa bhagavā puggalassa - Ma, PTS. 3 appekacce na paralokavajjabhayadassāvino viharante - itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate. 4 8 antonimuggapositāni - Syā, PTS. uddesaparipucchāya - Syā, Pana, PTS. 5 9 samodakaṃ tiṭṭhanti - Pa. ānāpānassatiṃ ānāpānusatiṃ - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Phật nhãn nghĩa là thế nào? Đức Thế Tôn, trong khi dùng Phật nhãn quan sát thế gian, đã nhìn thấy các chúng sanh có tầm nhìn bị vấy bụi ít và có tầm nhìn bị vấy bụi nhiều, có giác quan sắc sảo và có giác quan cùn lụt, có tánh khí tốt và có tánh khí tồi, có thể hiểu được một cách nhanh chóng và có thể hiểu được một cách khó khăn, (đã nhìn thấy) một số chúng sanh đang sống có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi trong tội lỗi và (sự tái sanh vào) những đời sống khác, một số chúng sanh đang sống không có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi trong tội lỗi và (sự tái sanh vào) những đời sống khác. Cũng giống như ở hồ sen xanh hoặc ở hồ sen hồng hoặc ở hồ sen trắng, có một số sen xanh, hoặc sen hồng, hoặc sen trắng được sanh ra ở trong nước, được phát triển ở trong nước, không vươn ra khỏi nước, và được nuôi dưỡng chìm ở bên trong (nước); có một số sen xanh, hoặc sen hồng, hoặc sen trắng được sanh ra ở trong nước, được phát triển ở trong nước, sống ngang bằng mặt nước; và có một số sen xanh, hoặc sen hồng, hoặc sen trắng được sanh ra ở trong nước, được phát triển ở trong nước, vươn lên khỏi nước, và tồn tại không bị vấy bẩn bởi nước; tương tự y như thế, đức Thế Tôn trong khi dùng Phật nhãn quan sát thế gian đã nhìn thấy các chúng sanh có tầm nhìn bị vấy bụi ít và có tầm nhìn bị vấy bụi nhiều, có giác quan sắc sảo và có giác quan cùn lụt, có tánh khí tốt và có tánh khí tồi, có thể hiểu được một cách nhanh chóng và có thể hiểu được một cách khó khăn, (đã nhìn thấy) một số chúng sanh đang sống có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi trong tội lỗi và (sự tái sanh vào) những đời sống khác, một số chúng sanh đang sống không có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi trong tội lỗi và (sự tái sanh vào) những đời sống khác.

Đức Thế Tôn biết rằng: “Người này có tánh luyến ái, người này có tánh sân, người này có tánh si, người này có tánh tầm, người này có tánh tín, người này có tánh giác.” Đối với người có tánh luyến ái, đức Thế Tôn thuyết bài giảng về đề mục tử thi. Đối với người có tánh sân, đức Thế Tôn chỉ dạy sự tu tập về tâm từ. Đối với người có tánh si, đức Thế Tôn dạy bảo việc đọc tụng, việc vấn hỏi, việc lắng nghe Giáo Pháp lúc hợp thời, việc bàn luận Giáo Pháp lúc hợp thời, việc cộng trú với vị thầy. Đối với người có tánh tầm, đức Thế Tôn chỉ dạy về niệm hơi thở vào - hơi thở ra. Đối với người có tánh tín, đức Thế Tôn chỉ dạy về biểu hiện đem lại sự thành tín: sự giác ngộ tốt đẹp của đức Phật, tính chất tốt đẹp của Giáo Pháp, sự hành trì tốt đẹp của Chúng Tăng, và các giới của bản thân. Đối với người có tánh giác, đức Thế Tôn chỉ dạy về ấn chứng của pháp minh sát: biểu hiện của vô thường, biểu hiện của khổ, biểu hiện của vô ngã.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

1. “Sele yathā pabbatamuddhaniṭṭhito yathāpi passe janataṃ samantato, tathūpamaṃ dhammamayaṃ sumedha, 1 pāsādamāruyha samantacakkhu sokāvatiṇṇaṃ 2 janatamapetasoko avekkhassu jātijarābhibhūtan ”ti. 3

Evaṃ bhagavā buddhacakkhunāpi cakkhumā.

Kathaṃ bhagavā samantacakkhunāpi cakkhumā? Samantacakkhu vuccati sabbaññutañāṇaṃ, bhagavā sabbaññutañāṇena 4 upeto samupeto upāgato samupāgato upapanno sampanno 5 samannāgato.

2. “Na tassa addiṭṭhamidhatthi 6 kiñci atho aviññātamajānitabbaṃ sabbaṃ abhiññāsi yadatthi neyyaṃ 7 tathāgato tena samantacakkhū ”ti. 8

Evaṃ bhagavā samantacakkhunāpi cakkhumā ’ti - na me byākāsi cakkhumā.

Yāvatatiyañca devīsi 9 byākarotīti me sutan ti yāva tatiyaṃ buddho sahadhammikaṃ pañhaṃ puṭṭho byākaroti no saṃsāretīti10 evaṃ mayā uggahītaṃ, evaṃ mayā upadhāritaṃ, evaṃ mayā upalakkhitaṃ. Devīsī ti bhagavā devo ceva11 isi cāti devīsi. Yathā rājapabbajitā12 vuccanti rājisayo, brāhmaṇapabbajitā13 vuccanti brāhmaṇisayo, evameva bhagavā devo ceva isi cāti devīsi. Athavā bhagavā pabbajitotipi isi, mahantaṃ sīlakkhandhaṃ esi gavesi pariyesītipi isi, mahantaṃ samādhikkhandhaṃ –pe– mahantaṃ paññākkhandhaṃ –pe– mahantaṃ vimuttikkhandhaṃ –pe– mahantaṃ vimuttiñāṇadassanakkhandhaṃ esi gavesi pariyesī tipi isi. Mahato tamokāyassa padāḷanaṃ esi gavesi pariyesī tipi isi, mahato vipallāsassa pabhedanaṃ esi gavesi pariyesī tipi isi, mahato taṇhāsallassa abbahanaṃ14 –pe– mahato diṭṭhisaṅghāṭassa viniveṭhanaṃ15 – mahato mānaddhajassa papātanaṃ16 – mahato abhisaṅkhārassa vūpasamaṃ – mahato oghassa nittharaṇaṃ –

1 sumedho - PTS. 2 sokāvakiṇṇaṃ - Syā, PTS. 3 Dīghanikāya, Mahāpadānasutta; Majjhimanikāya, Ariyapariyesanasutta, Bodhirājakumārasutta; Brāhmaṇasaṃyutta,Paṭhamavagga; Itivuttaka, Dutiyavagga. 4 10 sabbaññutena ñāṇena - Va, Vi, Ka. no sampāyatīti - Syā; 5 samupapanno - Ma. no saṃvāretīti - PTS; 6 adiṭṭhamidhatthi - Syā; no saṃsādetīti - Ka. 11 12 adiṭṭhaṃ idh’ atthi - PTS. bhagavā ceva - Ma. rājā pabbajitā - Ma. 7 13 14 ñeyyaṃ - PTS. brāhmaṇā pabbajitā - Ma. abbuḷhanaṃ - Syā. 8 15 Paṭisambhidāmagga, Ñāṇakathā, Indriyakathā. vinibbeṭhanaṃ - Syā. 9 16 devisi - Syā, PTS, evamuparipi. pātanaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

1. “Giống như người đứng ở đỉnh đầu của ngọn núi đá, cũng giống như người có thể nhìn thấy dân chúng ở xung quanh, tương tự như thế ấy, bạch đấng Khôn Ngoan, bạch đấng Toàn Nhãn, sau khi bước lên tòa lâu đài làm bằng Giáo Pháp, xin bậc đã xa lìa sầu muộn hãy quan sát chúng sanh bị rơi vào sầu muộn, bị thống trị bởi sanh và già.”

Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Phật nhãn nghĩa là như vậy.

Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Toàn nhãn nghĩa là thế nào? Toàn nhãn nói đến trí Toàn Giác. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã đến gần đã tiến vào, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu với trí Toàn Giác.

2. “Đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở nơi đây là không được nhìn thấy, không được nhận thức, hoặc không thể biết được. Điều nào có thể biết được, Ngài đã biết rõ tất cả; vì thế đức Như Lai là bậc Toàn Nhãn.”

Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Toàn nhãn nghĩa là như vậy; - ‘bậc Hữu Nhãn đã không giải đáp cho con’ là như thế.

Và con đã được nghe rằng: ‘(Được hỏi) đến lần thứ ba, bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ (sẽ) giải đáp’: “Được hỏi câu hỏi đúng Pháp đến lần thứ ba, đức Phật (sẽ) giải đáp, không bỏ qua,” con đã tiếp thu như vậy, con đã tiếp nhận như vậy, con đã nhận định như vậy. Bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ: đức Thế Tôn vừa là vị Thiên nhân vừa là vị ẩn sĩ; - ‘bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ’ là như thế. Giống như vị xuất gia từ hàng vua chúa được gọi là vua chúa ẩn sĩ, vị xuất gia từ dòng Bà-la-môn được gọi là Bà-la-môn ẩn sĩ, tương tự y như vậy, đức Thế Tôn vừa là vị Thiên nhân vừa là vị ẩn sĩ; - ‘bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ’ là như thế. Hoặc là, đức Thế Tôn cũng là ‘vị đã xuất gia’ và là vị ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu giới uẩn lớn lao’ là vị ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu định uẩn lớn lao –nt– tuệ uẩn lớn lao –nt– giải thoát uẩn lớn lao –nt– giải thoát tri kiến uẩn 1 lớn lao’ là vị ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự phá tan khối tăm tối lớn lao’ là vị ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự phá vỡ điều trái khuấy lớn lao’ là vị ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu sự nhổ lên mũi tên tham ái lớn lao’ –nt– sự tháo tung mối rối rắm tà kiến lớn lao’ – sự xô ngã ngọn cờ ngã mạn lớn lao’ –nt– sự vắng lặng pháp tạo tác lớn lao’ – sự thoát khỏi dòng lũ lớn lao’ –

1 Giải thoát tri kiến uẩn = vimuttiñāṇadassanakkhandha (tập hợp sự biết và thấy về giải thoát). Trường hợp không liên kết với từ khandha (uẩn, khối, đống), thì cụm từ vimutti-ñāṇadassana được ghi nghĩa là “sự biết và thấy về giải thoát” (ND).

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

– mahato bhārassa nikkhepanaṃ – mahato saṃsāravaṭṭassa upacchedaṃ – mahato santāpassa nibbāpanaṃ – mahato pariḷāhassa paṭippassaddhiṃ – mahato dhammadhajassa ussāpanaṃ esi gavesi pariyesītipi isi. Mahante satipaṭṭhāne – mahante sammappadhāne – mahante iddhipāde – mahantāni indriyāni – mahantāni balāni – mahante bojjhaṅge – mahantaṃ ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ – mahantaṃ paramatthaṃ amataṃ nibbānaṃ esi gavesi pariyesītipi isi. Mahesakkhehi vā sattehi esito gavesito pariyesito kahaṃ buddho kahaṃ bhagavā kahaṃ devadevo kahaṃ narāsabhotipi isī ’ti - yāva tatiyañca devīsi byākarotīti me sutaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Dvāhaṃ sakkaṃ apucchissaṃ (iccāyasmā mogharājā) na me byākāsi cakkhumā, yāva tatiyañca devīsi byākarotīti me sutan ”ti.

15 - 2

Ayaṃ loko paro loko brahmaloko sadevako, diṭṭhiṃ te nābhijānāti gotamassa yasassino.

Ayaṃ loko paro loko ti - Ayaṃ loko ti manussaloko. Paro loko ti manussalokaṃ ṭhapetvā sabbo paro loko ’ti - ayaṃ loko paro loko.

Brahmaloko sadevako ti sadevako loko samārako sabrahmako 1 sassamaṇabrāhmaṇī pajā sadevamanussā ’ti - brahmaloko sadevako.

Diṭṭhiṃ te nābhijānātī ti tuyhaṃ diṭṭhiṃ khantiṃ ruciṃ laddhiṃ ajjhāsayaṃ adhippāyaṃ loko na jānāti ‘ayaṃ evaṃdiṭṭhiko evaṃkhantiko evaṃruciko evaṃladdhiko evaṃajjhāsayo evaṃadhippāyo ’ti na jānāti na passati na dakkhati nādhigacchati na vindati na paṭilabhatī ’ti - diṭṭhiṃ te nābhijānāti.

1 brahmaloko sadevako samārako - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

– sự quăng bỏ gánh nặng lớn lao’ – sự cắt đứt vòng quay luân hồi lớn lao’ – việc dập tắt sự nóng nảy lớn lao’ – việc tịch tịnh sự bực bội lớn lao’ – việc nâng lên ngọn cờ Giáo Pháp lớn lao’ là vị ẩn sĩ. ‘Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu các sự thiết lập niệm lớn lao – các chánh cần lớn lao – các nền tảng của thần thông lớn lao – các quyền lớn lao – các lực lớn lao – các yếu tố đưa đến giác ngộ lớn lao – đạo lộ thánh thiện tám chi phần lớn lao – lợi ích tối thượng lớn lao, Bất Tử, Niết Bàn’ là vị ẩn sĩ. ‘Vị được tầm cầu, được tìm tòi, được tìm kiếm bởi các chúng sanh có uy lực lớn lao (hỏi rằng): Đức Phật ngự ở đâu? Đức Thế Tôn ngự ở đâu? Chúa của chư Thiên ngự ở đâu? Đấng Nhân Ngưu ngự ở đâu?’ là vị ẩn sĩ; - ‘và con đã được nghe rằng: (Được hỏi) đến lần thứ ba, bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ (sẽ) giải đáp’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: (Tôn giả Mogharāja nói rằng:) “Con đã hỏi vị dòng Sakya hai lần. Bậc Hữu Nhãn đã không giải đáp cho con. Và con đã được nghe rằng: ‘(Được hỏi) đến lần thứ ba, bậc Thiên Nhân Ẩn Sĩ (sẽ) giải đáp.’”

15 - 2

Thế giới này, thế giới khác, thế giới Phạm Thiên luôn cả chư Thiên không (thể) biết rõ quan điểm của Ngài, của vị Gotama có danh vọng.

Thế giới này, thế giới khác - Thế giới này: thế giới loài người. Thế giới khác: Tất cả các thế giới khác ngoại trừ thế giới loài người; - ‘thế giới này, thế giới khác’ là như thế.

Thế giới Phạm Thiên luôn cả chư Thiên: thế giới có luôn cõi chư Thiên, cõi Ma Vương, cõi Phạm Thiên, cho đến dòng dõi Sa-môn, Bà-la-môn, chư Thiên và loài người; - ‘thế giới Phạm Thiên luôn cả chư Thiên’ là như thế.

Không (thể) biết rõ quan điểm của Ngài: Thế giới không biết quan điểm, sự chấp nhận, sự ưa thích, quan niệm, ý định, chủ tâm của Ngài, không biết, không nhìn thấy, không trông thấy, không đạt đến, không tìm thấy, không tiếp nhận rằng: “Vị này có quan điểm như vậy, có sự chấp nhận như vậy, có sự ưa thích như vậy, có quan niệm như vậy, có ý định như vậy, có chủ tâm như vậy;” - ‘không (thể) biết rõ quan điểm của Ngài’

là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Gotamassa yasassino ti bhagavā yasappattoti yasassī. Athavā bhagavā sakkato garukato mānito pūjito apacito lābhī cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccaya-bhesajja-parikkhārānantipi yasassī ’ti - gotamassa yasassino.

Tenāha so brāhmaṇo: “Ayaṃ loko paro loko brahmaloko sadevako, diṭṭhiṃ te nābhijānāti, gotamassa yasassino ”ti.

15 - 3

Evaṃ abhikkantadassāviṃ atthi pañhena āgamaṃ, kathaṃ lokaṃ avekkhantaṃ maccurājā na passati.

Evaṃ abhikkantadassāvin ti evaṃ abhikkantadassāviṃ aggadassāviṃ seṭṭhadassāviṃ viseṭṭhadassāviṃ pāmokkhadassāviṃ uttamadassāviṃ paramadassāvin ’ti - evaṃ abhikkantadassāviṃ. 1

Atthi pañhena āgaman ti pañhatthikamhā āgatā 2 –pe– vahassetaṃ bhāran ’ti 3 - evampi ‘atthi pañhena āgamaṃ.’

Kathaṃ lokaṃ avekkhantan ti kathaṃ lokaṃ avekkhantaṃ paccavekkhantaṃ tulayantaṃ tīrayantaṃ vibhāvayantaṃ vibhūtaṃ karontan ’ti - kathaṃ lokaṃ avekkhantaṃ.

Maccurājā na passatī ti maccurājā na passati na dakkhati nādhigacchati na vindati na paṭilabhatī ’ti - maccurājā na passati.

Tenāha so brāhmaṇo: “Evaṃ abhikkantadassāviṃ atthi pañhena āgamaṃ, kathaṃ lokaṃ avekkhantaṃ maccurājā na passatī ”ti.

1 pavaradassāvinti - Syā. 2 3 pañhena atthiko āgātomhi - Ma. sandassituṃ bhaṇitunti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Của vị Gotama có danh vọng: ‘Đức Thế Tôn đạt được danh vọng’ là vị có danh vọng. Hoặc là, đức Thế Tôn được trọng vọng, được cung kính, được sùng bái, được cúng dường, được nể nang, có nhận được y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, và vật dụng là thuốc men chữa bệnh’ là vị có danh vọng; - ‘của vị Gotama có danh vọng’ là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: “Thế giới này, thế giới khác, thế giới Phạm Thiên luôn cả chư Thiên không (thể) biết rõ quan điểm của Ngài, của vị Gotama có danh vọng.”

15 - 3

Con đã đi đến bậc có nhãn quan vượt trội như vậy với ý định (hỏi) câu hỏi: Người đang xem xét thế giới như thế nào thì Tử Thần không nhìn thấy (người ấy)?

Bậc có nhãn quan vượt trội như vậy: bậc có nhãn quan vượt trội, có nhãn quan cao cả, có nhãn quan hạng nhất, có nhãn quan thù thắng, có nhãn quan dẫn đầu, có nhãn quan tối thượng, có nhãn quan tột đỉnh như vậy; - 'bậc có nhãn quan vượt trội như vậy' là như thế.

Con đã đi đến với ý định (hỏi) câu hỏi: Là người có nhu cầu với câu hỏi, chúng con đã đi đến –nt– Ngài hãy dời di gánh nặng này; - 'con đã đi đến với ý định (hỏi) câu hỏi' còn là như vậy.

Người đang xem xét thế giới như thế nào: người đang xem xét, đang quán xét lại, đang cân nhắc, đang xác định, đang minh định, đang làm rõ rệt thế gian như thế nào; - 'người đang xem xét thế giới như thế nào' là như thế.

Tử Thần không nhìn thấy (người ấy): Tử Thần không nhìn thấy, không trông thấy, không đạt đến, không tìm thấy, không tiếp nhận; - 'Tử Thần không nhìn thấy (người ấy)' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Con đã đi đến bậc có nhãn quan vượt trội như vậy với ý định (hỏi) câu hỏi: Người đang xem xét thế giới như thế nào thì Tử Thần không nhìn thấy (người ấy)?"

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

15 - 4

Suññato lokaṃ avekkhassu mogharāja sadā sato, attānudiṭṭhiṃ ūhacca 1 evaṃ maccutaro 2 siyā evaṃ lokaṃ avekkhantaṃ maccurājā na passati.

Suññato lokaṃ avekkhassū ti - Loko ti nirayaloko tiracchānaloko pettivisayaloko manussaloko devaloko khandhaloko dhātuloko āyatanaloko ayaṃ loko paro loko brahmaloko sadevako. 3 Aññataro bhikkhu bhagavantaṃ etadavoca: "Loko lokoti bhante vuccati. 4 Kittāvatā nu kho bhante lokoti vuccatī "ti? "Lujjatīti 5 kho bhikkhu tasmā 6 lokoti vuccati. Kiñca lujjati? Cakkhuṃ kho bhikkhu lujjati,7 rūpā lujjanti, cakkhuviññāṇaṃ lujjati, cakkhusamphasso lujjati, yampidaṃ cakkhusamphassapaccayā uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā, tampi lujjati; sotaṃ lujjati, saddā lujjanti – ghānaṃ lujjati, gandhā lujjanti – jivhā lujjati, rasā lujjanti – kāyo lujjati, phoṭṭhabbā lujjanti – mano lujjati, dhammā lujjanti, manoviññāṇaṃ lujjati, manosamphasso lujjati, yampidaṃ manosamphassapaccayā uppajjati, vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā tampi lujjati. Lujjatīti kho bhikkhu tasmā lokoti vuccatī "ti.8

Suññato lokaṃ avekkhassū ti dvīhi kāraṇehi suññato lokaṃ avekkhati: avasiyapavatta9sallakkhaṇavasena vā, tucchasaṅkhāra10samanupassanāvasena vā. Kathaṃ avasiyapavattasallakkhaṇavasena suññato lokaṃ avekkhati? Rūpe vaso na labbhati, vedanāya vaso na labbhati, saññāya vaso na labbhati, saṅkhāresu vaso na labbhati, viññāṇe vaso na labbhati. Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Rūpaṃ bhikkhave anattā. Rūpaṃ ca hidaṃ bhikkhave attā abhavissa, nayidaṃ rūpaṃ ābādhāya saṃvatteyya, labbhetha ca rūpe 'evaṃ me rūpaṃ hotu, evaṃ me rūpaṃ mā ahosī 'ti.

Yasmā ca kho bhikkhave rūpaṃ anattā, tasmā rūpaṃ ābādhāya saṃvattati11 na ca labbhati rūpe ‘evaṃ me rūpaṃ hotu, evaṃ me rūpaṃ mā ahosī ’ti.

1 uhacca - Va, Vi, Ka. 2 7 maccuttaro - Syā. cakkhu lujjati - Syā, PTS. 3 8 sadevako loko - PTS. Salāyatanasaṃyutta, Gilānavagga, Lokapañhāsutta. 4 9 bhante bhagavatā vuccati - Syā. avassiyapavatta - Syā, PTS. 5 10 lujjati - PTS. dhātusaṅkhāra - Va, Vi, Ka. 6 11 tasmā - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. saṃvattatīti rūpe na labbhati - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

15 - 4

Ngươi hãy xem xét thế giới là trống không, này Mogharāja, hãy luôn luôn có niệm. Sau khi nhổ lên tà kiến về bản ngã, như vậy có thể vượt qua Tử Thần. Người đang xem xét thế giới như vậy, Thần Chết không nhìn thấy (người ấy).

Ngươi hãy xem xét thế giới là trống không - Thế giới: thế giới địa ngục, thế giới loài thú, thế giới ngạ quỷ, thế giới loài người, thế giới chư Thiên, thế giới của các uẩn, thế giới của các giới, thế giới của các xứ, thế giới này, thế giới khác, thế giới Phạm Thiên luôn cả thế giới chư Thiên. Một vị tỳ khưu nào đó đã nói đức Thế Tôn điều này: “Bạch ngài, ‘thế giới, thế giới’ được nói đến. Bạch ngài, về phương diện nào thì ‘thế giới’ được nói đến?” “Này tỳ khưu, ‘bị tan rã,’ do điều ấy ‘thế giới’ được nói đến. Và cái gì bị tan rã? Này tỳ khưu, mắt bị tan rã, các sắc bị tan rã, nhãn thức bị tan rã, nhãn xúc bị tan rã, cảm thọ nào sanh lên do duyên nhãn xúc, dầu là lạc, hay là khổ, hay là không khổ không lạc, cái ấy cũng bị tan rã; tai bị tan rã, các thinh bị tan rã, – mũi bị tan rã, các hương bị tan rã, – lưỡi bị tan rã, các vị bị tan rã, – thân bị tan rã, các xúc bị tan rã, – ý bị tan rã, các pháp bị tan rã, ý thức bị tan rã, ý xúc bị tan rã, cảm thọ nào sanh lên do duyên ý xúc, dầu là lạc, hay là khổ, hay là không khổ không lạc, cái ấy cũng bị tan rã. Này tỳ khưu, ‘bị tan rã,’ do điều ấy ‘thế giới’ được nói đến.

Ngươi hãy xem xét thế giới là trống không: Xem xét thế giới là trống không theo hai cách: căn cứ vào việc quan sát sự diễn tiến không thuộc quyền kiểm soát, căn cứ vào việc thấy rõ các pháp tạo tác là rỗng không. Xem xét thế giới là trống không căn cứ vào việc quan sát sự diễn tiến không thuộc quyền kiểm soát nghĩa là thế nào? Sự kiểm soát ở sắc không đạt được, sự kiểm soát ở thọ không đạt được, sự kiểm soát ở tưởng không đạt được, sự kiểm soát ở các hành không đạt được, sự kiểm soát ở thức không đạt được. Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, sắc là vô ngã. 1 Này các tỳ khưu, bởi vì nếu sắc này là ngã thì sắc này không thể đi đến bệnh hoạn, và có thể đạt được ở sắc (theo ý muốn) rằng: ‘Sắc của ta hãy là như vầy, sắc của ta đừng trở thành như vầy.’ Này các tỳ khưu, chính vì sắc là vô ngã, do đó sắc đi đến bệnh hoạn, và không thể đạt được ở sắc (theo ý muốn) rằng: ‘Sắc của ta hãy là như vầy, sắc của ta đừng trở thành như vầy.’

1 Tốt hơn nên dịch là: ‘Sắc không phải là Ngã’ hoặc ‘Sắc không phải là Ta’ (ND).

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Vedanā anattā, vedanā ca hidaṃ bhikkhave attā abhavissa, nayidaṃ vedanā ābādhāya saṃvatteyya, labbhetha ca vedanāya ‘evaṃ me vedanā hotu, evaṃ me vedanā mā ahosī ’ti. Yasmā ca kho bhikkhave vedanā anattā, tasmā vedanā ābādhāya saṃvattati, na ca labbhati vedanāya ‘evaṃ me vedanā hotu, evaṃ me vedanā mā ahosī ’ti.

Saññā anattā, saññā ca hidaṃ, bhikkhave attā abhavissa, nayidaṃ saññā ābādhā saṃvatteyya, labbhetha ca saññāya ‘evaṃ me saññā hotu, evaṃ me saññā mā ahosī ’ti. Yasmā ca kho bhikkhave saññā anattā, tasmā saññā ābādhāya saṃvattati, na ca labbhati saññāya ‘evaṃ me saññā hotu, evaṃ me saññā mā ahosī ’ti.

Saṅkhārā anattā, saṅkhārā ca hidaṃ bhikkhave attā abhavissaṃsu nayidaṃ saṅkhārā ābādhāya saṃvatteyyuṃ, labbhetha ca saṅkhāresu ‘evaṃ me saṅkhārā hontu, evaṃ me saṅkhārā mā ahesun ’ti. Yasmā ca kho bhikkhave saṅkhārā anattā, tasmā saṅkhārā ābādhāya saṃvattanti, na ca labbhati saṅkhāresu ‘evaṃ me saṅkhārā hontu, evaṃ me saṅkhārā ahesun ’ti.

Viññāṇaṃ anattā, viññāṇaṃ ca hidaṃ bhikkhave attā abhavissa, nayidaṃ viññāṇaṃ ābādhāya saṃvatteyya, labbhetha ca viññāṇe ‘evaṃ me viññāṇaṃ hotu, evaṃ me viññāṇaṃ mā ahosī ’ti. Yasmā ca kho bhikkhave viññāṇaṃ anattā, tasmā viññāṇaṃ ābādhāya saṃvattati, na ca labbhati viññāṇe ‘evaṃ me viññāṇaṃ hotu, evaṃ me viññāṇaṃ mā ahosī ’”ti; 1 evaṃ avasiyapavattasallakkhaṇavasena suññato lokaṃ avekkhati. 2

Kathaṃ tucchasaṅkhārasamanupassanāvasena suññato lokaṃ avekkhati? Rūpe sāro na labbhati, vedanāya sāro na labbhati, saññāya sāro na labbhati, saṅkhāresu sāro na labbhati, viññāṇe sāro na labbhati. Rūpaṃ asāraṃ3 nissāraṃ sārāpagataṃ niccasārasārena vā sukhasārasārena vā attasārasārena vā, niccena vā dhuvena vā sassatena vā avipariṇāmadhammena vā. Vedanā asārā4 nissārā sārāpagatā – saññā asārā nissārā sārāpagatā – saṅkhārā asārā nissārā sārāpagatā – viññāṇaṃ asāraṃ nissāraṃ sārāpagataṃ niccasārasārena vā sukhasārasārena vā attasārasārena vā niccena vā dhuvena vā sassatena vā aviparināmadhammena vā.

1
Khandhasaṃyutta, Upayavagga, Anattalakkhaṇasutta;
3
Vinayapiṭaka, Mahāvagga, Mahākhandhaka. assāraṃ - Ma, Syā, PTS, evamuparipi.
2
Maramma-syāmakkharapotthakesu “nāyaṃ bhikkhave kāyo” iccādikaṃ saṃyuttanikāye suttantaṃ
4 ettha pakkhittaṃ taṃ pana parato yujjati. assārā - Ma, Syā, PTS, evamuparipi.
Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Thọ là vô ngã. Này các tỳ khưu, bởi vì nếu thọ này là ngã thì thọ này không thể đi đến bệnh hoạn, và có thể đạt được ở thọ (theo ý muốn) rằng: ‘Thọ của ta hãy là như vầy, thọ của ta đừng trở thành như vầy.’ Này các tỳ khưu, chính vì thọ là vô ngã, do đó thọ đi

đến bệnh hoạn, và không thể đạt được ở thọ (theo ý muốn) rằng: ‘Thọ của ta hãy là như vầy, thọ của ta đừng trở thành như vầy.’

Tưởng là vô ngã. Này các tỳ khưu, bởi vì nếu tưởng này là ngã thì tưởng này không thể đi đến bệnh hoạn, và có thể đạt được ở tưởng (theo ý muốn) rằng: ‘Tưởng của ta hãy là như vầy, tưởng của ta đừng trở thành như vầy.’ Này các tỳ khưu, chính vì tưởng là vô ngã, do đó tưởng đi đến bệnh hoạn, và không thể đạt được ở tưởng (theo ý muốn) rằng: ‘Tưởng của ta hãy là như vầy, tưởng của ta đừng trở thành như vầy.’

Các hành là vô ngã. Này các tỳ khưu, bởi vì nếu các hành này là ngã thì các hành này không thể đi đến bệnh hoạn, và có thể đạt được ở các hành (theo ý muốn) rằng: ‘Các hành của ta hãy là như vầy, các hành của ta đừng trở thành như vầy.’ Này các tỳ khưu, chính vì các hành là vô ngã, do đó các hành đi đến bệnh hoạn, và không thể đạt được ở các hành (theo ý muốn) rằng: ‘Các hành của ta hãy là như vầy, các hành của ta đừng trở thành như vầy.’

Thức là vô ngã. Này các tỳ khưu, bởi vì nếu thức này là ngã thì thức này không thể đi đến bệnh hoạn, và có thể đạt được ở thức (theo ý muốn) rằng: ‘Thức của ta hãy là như vầy, thức của ta đừng trở thành như vầy.’ Này các tỳ khưu, chính vì thức là vô ngã, do đó thức đi đến bệnh hoạn, và không thể đạt được ở thức (theo ý muốn) rằng: ‘Thức của ta hãy là như vầy, thức của ta đừng trở thành như vầy;’” xem xét thế giới là trống không căn cứ vào việc quan sát sự diễn tiến không thuộc quyền kiểm soát nghĩa là như vậy.

Xem xét thế giới là trống không căn cứ vào việc thấy rõ các pháp tạo tác là rỗng không nghĩa là thế nào? Cốt lõi ở sắc không đạt được, cốt lõi ở thọ không đạt được, cốt lõi ở tưởng không đạt được, cốt lõi ở các hành không đạt được, cốt lõi ở thức không đạt được. Sắc là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi so với cốt lõi của thường còn, hoặc so với cốt lõi của an lạc, hoặc so với cốt lõi của tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hoặc so với tình trạng không bị biến đổi. Thọ là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, – Tưởng là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, – Các hành là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, – Thức là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi so với cốt lõi của thường còn, hoặc so với cốt lõi của an lạc, hoặc so với cốt lõi của tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hoặc so với tình trạng không bị biến đổi.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Yathā pana naḷo 1 asāro 2 nissāro sārāpagato, yathā 3 eraṇḍo asāro nissāro sārāpagato, yathā udumbaro asāro nissāro sārāpagato, yathā setavaccho 4 asāro nissāro sārāpagato, yathā pāribhaddako 5 asāro nissāro sārāpagato, yathā pheṇapiṇḍo6 asāro nissāro sārāpagato, yathā udakabubbuḷakaṃ7 asāraṃ nissāraṃ sārāpagataṃ, yathā marīci asārā nissārā sārāpagatā, yathā kadalikkhandho8 asāro nissāro sārāpagato, yathā māyā asārā nissārā sārāpagatā. Evameva rūpaṃ asāraṃ nissāraṃ sārāpagataṃ, niccasārasārena vā sukhasārasārena vā attasārasārena vā,

niccena vā dhuvena vā sassatena vā aviparināmadhammena vā. Vedanā asārā nissārā sārāpagatā – Saññā asārā nissārā sārāpagatā – Saṅkhārā asārā nissārā sārāpagatā – Viññāṇaṃ asāraṃ nissāraṃ sārāpagataṃ niccasārasārena vā sukhasārasārena vā attasārasārena vā, niccena vā dhuvena vā sassatena vā aviparināmadhammena vā. Evaṃ tucchasaṅkhārasamanupassanāvasena suññato lokaṃ avekkhati. Imehi dvīhi kāraṇehi suññato lokaṃ avekkhati.

Api ca chahākārehi suññato lokaṃ avekkhati: cakkhuṃ9 suññaṃ attena vā attaniyena vā niccena vā dhuvena vā sassatena vā aviparināmadhammena vā, sotaṃ suññaṃ – ghānaṃ suññaṃ – jivhā suññā – kāyo suñño – mano suñño attena vā attaniyena vā niccena vā dhuvena vā sassatena vā aviparināmadhammena vā. Rūpā suññā – saddā suññā – gandhā suññā – rasā suññā – phoṭṭhabbā suññā – dhammā suññā attena vā attaniyena vā niccena vā dhuvena vā sassatena vā aviparināmadhammena vā. Cakkhuviññāṇaṃ suññaṃ –pe– manoviññāṇaṃ suññaṃ – cakkhusamphasso suñño –pe– manosamphasso suñño – cakkhusamphassajā vedanā suññā –pe– manosamphassajā vedanā suññā – rūpasaññā suññā –pe– dhammasaññā suññā – rūpasañcetanā suññā –pe– dhammasañcetanā suññā – rūpataṇhā suññā – rūpavitakko suñño – rūpavicāro suñño –pe– dhammavicāro suñño attena vā attaniyena vā niccena vā dhuvena vā sassatena vā aviparināmadhammena vā. Evaṃ chahākārehi suññato lokaṃ avekkhati.10

1 6 yathā naḷo - Ma, Syā, PTS. pheṇupiṇḍo - Syā. 2 7 assāro - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. udakapubbuḷaṃ - Ma; 3 yathā ca - Ma, Syā, evamuparipi. pubbulakaṃ - Syā; 4 setagaccho - Ma, Syā. udapubbulaṃ - PTS. 5 8 9 pālibhaddako - Ma, Syā, PTS. kaddalikkhandho - Syā. cakkhu - Ma. 10 (Syā potthake imasmiṃ ṭhāne aññathā dissati) apica chahākārehi suññato lokaṃ avekkhati rūpaṃ anissariyato akāmakāriyato aphāsuniyato avasavattanato pavuttito vivittato avekkhati vedanaṃ saññaṃ saṅkhāre viññāṇaṃ anissariyato akāmakāriyato aphāsuniyato avasavattanato pavuttito vivittato avekkhati. evaṃ chahākārehi suññato lokaṃ avekkhati.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Giống như cây sậy là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như cây đu đủ là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như cây sung là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như cây san hô là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như cây pāribhaddaka là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như bọt nước là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như bong bóng nước là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như ảo ảnh là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như thân cây chuối là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, giống như xảo thuật là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, tương tự y như vậy, sắc là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi so với cốt lõi của thường còn, hoặc so với cốt lõi của an lạc, hoặc so với cốt lõi của tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hoặc so với tình trạng không bị biến đổi. Thọ là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt

lõi, – Tưởng là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, – Các hành là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi, – Thức là không có cốt lõi, là thiếu mất cốt lõi, là rời xa cốt lõi so với cốt lõi của thường còn, hoặc so với cốt lõi của an lạc, hoặc so với cốt lõi của tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hoặc so với tình trạng không bị biến đổi. Xem xét thế giới là trống không căn cứ vào việc thấy rõ các pháp tạo tác là rỗng không nghĩa là như vậy. Xem xét thế giới là trống không theo hai cách này.

Thêm nữa, xem xét thế giới là trống không theo sáu biểu hiện: Mắt là trống không với tự ngã, hoặc với cái thuộc về tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hay là với tình trạng không bị biến đổi; tai là trống không – mũi là trống không – lưỡi là trống không – thân là trống không – ý là trống không với tự ngã, hoặc với cái thuộc về tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hay là với tình trạng không bị biến đổi. Các sắc là trống không – Các thinh là trống không – Các hương là trống không – Các vị là trống không – Các xúc là trống không – Các pháp là trống không với tự ngã, hoặc với cái thuộc về tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hay là với tình trạng không bị biến đổi. Nhãn thức là trống không – Ý thức là trống không – Nhãn xúc là trống không – Ý xúc là trống không – Thọ sanh lên từ nhãn xúc là trống không – Thọ sanh lên từ ý xúc là trống không – Sắc tưởng là trống không – pháp tưởng là trống không – Sắc tư là trống không – Pháp tư là trống không – Sắc ái là trống không – Sắc tầm là trống không – Sắc tứ là trống không – Pháp tứ là trống không với tự ngã, hoặc với cái thuộc về tự ngã, hoặc theo nghĩa thường còn, hoặc theo nghĩa vững chãi, hoặc theo nghĩa trường tồn, hay là với tình trạng không bị biến đổi. Xem xét thế giới là trống không theo sáu biểu hiện là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Api ca dasahākārehi suññato lokaṃ avekkhati: rūpaṃ rittato tucchato suññato anattato asārakato vadhakato vibhavato aghamūlato sāsavato saṅkhatato. 1 Vedanaṃ – saññaṃ – saṅkhāre – viññāṇaṃ – cutiṃ – upapattiṃ – paṭisandhiṃ – bhavaṃ – saṃsāravaṭṭaṃ rittato tucchato suññato anattato asārakato vadhakato vibhavato aghamūlato sāsavato saṅkhatato.1 Evaṃ dasahākārehi suññato lokaṃ avekkhati.

Api ca dvādasahākārehi suññato lokaṃ avekkhati: rūpaṃ na satto na jīvo na naro na mānavo na itthi na puriso na attā na attaniyaṃ, nāhaṃ 2 na mama na koci na kassaci. 3 Vedanā – saññā – saṅkhārā – viññāṇaṃ na satto na jīvo na naro na mānavo na itthi na puriso na attā na attaniyaṃ, nāhaṃ na mama na koci na kassaci. Evaṃ dvādasahākārehi suññato lokaṃ avekkhati.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Nāyaṃ bhikkhave, kāyo tumhākaṃ, napi aññesaṃ. 4 Purāṇamidaṃ bhikkhave, kammaṃ abhisaṅkhataṃ5 abhisañcetayitaṃ vedanīyaṃ daṭṭhabbaṃ. Tatra6 bhikkhave sutavā ariyasāvako paṭiccasamuppādaṃ yeva sādhukaṃ yoniso manasikaroti: ‘iti imasmiṃ sati idaṃ hoti, imassuppādā idaṃ uppajjati, imasmiṃ asati idaṃ na hoti, imassa nirodhā idaṃ nirujjhati, yadidaṃ

avijjāpaccayā saṅkhārā, saṅkhārapaccayā viññāṇaṃ –pe– evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa samudayo hoti. Avijjāya tveva asesavirāganirodhā saṅkhāranirodho saṅkhāranirodhā viññāṇanirodho –pe– Evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa nirodho hotī ”ti.7 Evampi suññato lokaṃ avekkhati.8

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Yaṃ bhikkhave na tumhākaṃ taṃ pajahatha, taṃ vo pahīnaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissati. Kiñca bhikkhave na tumhākaṃ? Rūpaṃ bhikkhave na tumhākaṃ, taṃ pajahatha; taṃ vo pahīnaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissati. Vedanā bhikkhave na tumhākaṃ taṃ pajahatha; sā vo pahīnā dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissati. –

1 5 saṅkhatato avekkhati - Syā. saṅkhataṃ - PTS. 2 6 na ahaṃ - Syā, PTS. tatra kho - Ma. 3 7 na koci atthi - Syā, PTS. Nidānasaṃyutta, Kaḷārakhattiyavagga, Natumhasutta. 4 8 paresaṃ - Syā. itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Thêm nữa, xem xét thế giới là trống không theo mười biểu hiện: (Xem xét) sắc là trống rỗng, là rỗng không, là trống không, là vô ngã, là không có cốt lõi, là kẻ giết hại, là vật hư hỏng, là gốc gác của tai ương, là có sự rò rỉ, là bị tạo tác. (Xem xét) thọ – tưởng – các hành – thức – sự tử vong – sự tái sanh – sự nối liền tái sanh – sự hiện hữu – vòng quay luân hồi là trống rỗng, là rỗng không, là trống không, là vô ngã, là không có cốt lõi, là kẻ giết hại, là vật hư hỏng, là gốc gác của tai ương, là có sự rò rỉ, là bị tạo tác. Xem xét thế giới là trống không theo mười biểu hiện là như vậy.

Thêm nữa, xem xét thế giới là trống không theo mười hai biểu hiện: Sắc không phải là chúng sanh, không phải là mạng sống, không phải là người, không phải là thanh niên, không phải là nữ nhân, không phải là nam nhân, không phải là tự ngã, không phải thuộc về tự ngã, không phải là ta, không phải là của ta, không phải là người nào, không phải là của người nào. Thọ – Tưởng – Các hành – Thức không phải là chúng sanh, không phải là mạng sống, không phải là người, không phải là thanh niên, không phải là nữ nhân, không phải là nam nhân, không phải là tự ngã, không phải thuộc về tự ngã, không phải là ta, không phải là của ta, không phải là người nào, không phải là của người nào. Xem xét thế giới là trống không theo mười hai biểu hiện là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, thân này không phải của các ngươi, cũng không phải của những người khác. Này các tỳ khưu, thân này nên được xem là nghiệp cũ đã được tạo tác, đã được cố ý, (và) được cảm thọ. Này các tỳ khưu, về điều ấy, vị đệ tử của các bậc Thánh, có sự nghe nhiều, khéo léo tác ý đúng đường lối về pháp tùy thuận duyên khởi như vầy: ‘Khi cái này có mặt, cái kia có mặt; do sự sanh khởi của cái này, cái kia sanh khởi. Khi cái này không có mặt, cái kia không có mặt; do sự diệt tận của cái này, cái kia diệt tận. Tức là, do duyên vô minh, các hành (sanh khởi); do duyên các hành, thức (sanh khởi); –nt– Như thế là sự sanh lên của toàn bộ khổ uẩn này. Nhưng chính do sự diệt tận hoàn toàn không còn luyến ái đối với vô minh, có sự diệt tận của các hành –nt– Như thế là sự diệt tận của toàn bộ khổ uẩn này.” Xem xét thế giới là trống không còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, cái gì không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. Và này các tỳ khưu, cái gì không phải là của các ngươi? Này các tỳ khưu, sắc không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. Này các tỳ khưu, thọ không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. –

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

– Saññā bhikkhave na tumhākaṃ taṃ pajahatha; sā vo pahīnā dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissati. Saṅkhārā bhikkhave na tumhākaṃ te pajahatha; te vo pahīnā dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissanti. Viññāṇaṃ bhikkhave na tumhākaṃ taṃ pajahatha; taṃ vo pahīnaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissati. Taṃ kiṃ maññatha 1 bhikkhave yaṃ imasmiṃ jetavane tiṇakaṭṭhasākhāpalāsaṃ taṃ jano hareyya vā daheyya vā 2 yathāpaccayaṃ vā kareyya. Api nu tumhākaṃ evamassa, amhe jano harati vā dahati vā yathāpaccayaṃ vā karotīti? No hetaṃ bhante. Taṃ kissa hetu? Na hi no etaṃ 3 bhante, attā vā attaniyaṃ vā ’ti. Evameva kho bhikkhave yaṃ na tumhākaṃ taṃ pajahatha, taṃ vo pahīnaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissati. Kiñca bhikkhave na tumhākaṃ? Rūpaṃ bhikkhave na tumhākaṃ taṃ pajahatha; taṃ vo pahīnaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissati. Vedanā – Saññā – Saṅkhārā – Viññāṇaṃ bhikkhave na tumhākaṃ taṃ pajahatha; taṃ vo pahīnaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāya bhavissatī ”ti. Evampi suññato lokaṃ avekkhati.

Āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca: “Suñño loko suñño lokoti bhante vuccati. Kittāvatā nu kho bhante suñño lokoti vuccatīti? Yasmā ca kho ānanda,4 suññaṃ attena vā attaniyena vā, tasmā suñño lokoti vuccati. Kiñcānanda suññaṃ attena vā attaniyena vā? Cakkhuṃ kho ānanda suññaṃ5 attena vā attaniyena vā. Rūpā suññā – cakkhuviññāṇaṃ suññaṃ – cakkhusamphasso suñño – yampidaṃ cakkhusamphassapaccayā uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā, tampi suññaṃ attena vā attaniyena vā. Sotaṃ suññaṃ – saddā suññā – ghānaṃ suññaṃ – gandhā suññā – jivhā suññā – rasā suññā – kāyo suñño – phoṭṭhabbā suññā –

1 4 seyyathāpi - Ma. yasmā kho ānanda - Syā, PTS. 2 5 ḍaheyya vā - Ma, Syā, PTS. cakkhu kho ānanda suññaṃ - Ma; 3 na no evaṃ - Syā, PTS, Pa, Va, Vi, Ka. cakkhu suññaṃ - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

– Tưởng không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. Các hành không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ chúng. Những cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. Thức không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ

đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. Này các tỳ khưu, các ngươi nghĩ gì về điều ấy, là việc người ta có thể mang đi cỏ, củi, cành, lá ở khu rừng Jeta này, hoặc có thể đốt cháy chúng, hoặc có thể sử dụng chúng tùy theo nhu cầu? Thậm chí ý nghĩ như vầy có thể khởi lên ở các ngươi rằng: 'Có phải người ta mang chúng ta đi, hoặc đốt cháy chúng ta, hoặc sử dụng chúng ta tùy theo nhu cầu không'?" "Bạch ngài, điều này không đúng." "Điều ấy có nguyên nhân là gì?" "Bạch Ngài, bởi vì cái ấy (cỏ, củi, cành, lá) không phải là tự ngã của chúng con hoặc thuộc về tự ngã của chúng con." "Này các tỳ khưu, tương tự y như thế, cái gì không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. Và này các tỳ khưu, cái gì không phải là của các ngươi? Sắc, này các tỳ khưu, không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi. Thọ – Tưởng – Các hành – Thức, này các tỳ khưu, không phải là của các ngươi, các ngươi hãy dứt bỏ nó. Cái ấy, khi được các ngươi dứt bỏ, sẽ đưa đến sự lợi ích, sự hạnh phúc lâu dài cho các ngươi." Xem xét thế giới là trống không còn là như vậy.

Đại đức Ānanda đã nói với đức Thế Tôn điều này: "Bạch Ngài, 'thế giới là trống không, thế giới là trống không' là điều được nói đến. Bạch Ngài, về phương diện nào thì được gọi là: 'Thế giới là trống không'?" "Này Ānanda, bởi vì quả thật là trống không với tự ngã hoặc với cái thuộc về tự ngã; vì thế, được gọi là: 'Thế giới là trống không.' Và này Ānanda, cái gì là trống không với tự ngã hoặc với cái thuộc về tự ngã? Mắt, này Ānanda, là trống không với tự ngã hoặc với cái thuộc về tự ngã. Các sắc là trống không – Nhãn thức là trống không – Nhãn xúc là trống không – Cảm thọ nào sanh lên do duyên nhãn xúc, dầu là lạc, hay là khổ, hay là không khổ không lạc; cảm thọ ấy cũng là trống không. Tai là trống không – Các thinh là trống không – Mũi là trống không – Các hương là trống không – Lưỡi là trống không – Các vị là trống không – Thân là trống không – Các xúc là trống không –

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

– mano suñño – dhammā suññā – manoviññāṇaṃ suññaṃ – manosamphasso suñño – yampidaṃ manosamphassapaccayā uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā tampi suññaṃ attena vā attaniyena vā. Yasmā ca kho ānanda suññaṃ attena vā attaniyena vā, tasmā suñño lokoti vuccatī" ti. 1 Evampi suññato lokaṃ avekkhati.

Bhāsitampi hetaṃ: "Suddhaṃ dhammasamuppādaṃ suddhaṃ saṅkhārasantatiṃ, 2 passantassa yathābhūtaṃ na bhayaṃ 3 hoti gāmaṇi.

Tiṇakaṭṭhasamaṃ 4 lokaṃ yadā paññāya passati, nāññaṃ 5 patthayate6 kiñci aññatra appaṭisandhiyā "ti.7 Evampi suññato lokaṃ avekkhati.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Evameva kho bhikkhave, bhikkhu rūpaṃ samannesati yāvatā rūpassa gati, vedanaṃ samannesati yāvatā vedanāya gati, saññaṃ samannesati yāvatā saññāya gati, saṅkhāre samannesati yāvatā saṅkhārānaṃ gati, viññāṇaṃ samannesati yāvatā viññāṇassa gati. Tassa rūpaṃ8 samannesato yāvatā rūpassa gati,

vedanaṃ samannesato yāvatā vedanāya gati, saññaṃ samannesato yāvatā saññāya gati, saṅkhāre samannesato yāvatā saṅkhārānaṁ gati, viññāṇaṃ samannesato yāvatā viññāṇassa gati, yampissa9 hoti ahanti vā mamanti vā asmīti vā, tampi tassa na hotī ”ti. Evampi suññato lokaṃ avekkhati.

Suññato lokaṃ avekkhassū ti suññato lokaṃ avekkhassu paccavekkhassu dakkhassu tulehi tīrehi vibhāvehi vibhūtaṃ karohī ’ti - suññato lokaṃ avekkhassu.

Mogharāja sadā sato ti - Mogharājā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ ālapati. Sadā ti sabbakālaṃ –pe– pacchime vayo khandhe. Sato ti - catūhi kāraṇehi sato: kāye kāyānupassanāsatipaṭṭhānaṃ bhāvento sato –pe–. So vuccati sato ’ti - mogharāja sadā sato.

1 Saḷāyatanasaṃyutta, Channavagga, Suññatalokasutta. 2 6 suddhasaṅkhārasantatiṃ - Ma. patthaye - Syā. 3 7 na taṃ bhayaṃ - Syā. Adhimuttattheragāthā. 4 8 tiṇakaṭṭh’ upamaṃ - PTS. tassa bhikkhuno rūpaṃ - Syā, PTS. 5 9 na aññaṃ - Syā, PTS. yampi yassa - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

– Ý là trống không – Các pháp là trống không – Ý thức là trống không – Ý xúc là trống không – Cảm thọ nào sanh lên do duyên ý xúc, dầu là lạc, hay là khổ, hay là không khổ không lạc, cảm thọ ấy cũng là trống không với tự ngã hoặc với cái thuộc về tự ngã. Này Ānanda, bởi vì quả thật là trống không với tự ngã hoặc với cái thuộc về tự ngã; vì thế, được gọi là: ‘Thế giới là trống không.’” Xem xét thế giới là trống không còn là như vậy.

Bởi vì điều này cũng đã được nói đến: “Này trưởng làng, đối với người đang nhìn thấy đúng theo bản thể sự sanh lên của các pháp một cách rõ rệt, sự liên tục của các hành một cách rõ rệt thì không có sự sợ hãi.

Khi nào bằng trí tuệ nhìn thấy thế gian giống như cỏ và củi, thì không ước nguyện bất cứ điều gì khác, ngoại trừ sự không còn nối liền tái sanh.” Xem xét thế giới là trống không còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, tương tự y như thế, vị tỳ khưu quán sát sắc đến luôn cả tiến trình của sắc, quán sát thọ đến luôn cả tiến trình của thọ, quán sát tưởng đến luôn cả tiến trình của tưởng, quán sát các hành đến luôn cả tiến trình của các hành, quán sát thức đến luôn cả tiến trình của thức. Trong khi vị ấy đang quán sát sắc đến luôn cả tiến trình của sắc, trong khi đang quán sát thọ đến luôn cả tiến trình của thọ, trong khi đang quán sát tưởng đến luôn cả tiến trình của tưởng, trong khi đang quán sát các hành đến luôn cả tiến trình của các hành, trong khi đang quán sát thức đến luôn cả tiến trình của thức, ý niệm về ‘tôi’ hay ‘của tôi’ hay ‘tôi là’ đều không khởi lên ở vị ấy.” Xem xét thế giới là trống không còn là như vậy.

Ngươi hãy xem xét thế giới là trống không: Ngươi hãy xem xét thế giới là trống không, ngươi hãy quán xét lại, hãy nhìn xem, hãy cân nhắc, hãy xác định, hãy minh định, hãy làm rõ rệt; - ‘ngươi hãy xem xét thế giới là trống không’ là như thế.

Này Mogharāja, hãy luôn luôn có niệm - Mogharāja: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la-môn ấy. Luôn luôn: là mọi thời, –nt– ở chặng cuối của tuổi thọ. Có niệm: Có niệm bởi bốn lý do: Có niệm trong khi tu tập sự thiết lập niệm ở việc quan sát thân trên thân, –nt– vị ấy được gọi là có niệm; - 'này Mogharāja, hãy luôn luôn có niệm' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Attānudiṭṭhiṃ ūhaccā ti attānudiṭṭhi vuccati 1 vīsativatthukā sakkāyadiṭṭhi. "Idha assutavā puthujjano ariyānaṃ adassāvī ariyadhammassa akovido ariyadhamme avinīto sappurisānaṃ adassāvī sappurisadhammassa akovido sappurisadhamme avinīto rūpaṃ attato samanupassati, rūpavantaṃ vā attānaṃ, attani vā rūpaṃ, rūpasmiṃ vā attānaṃ, vedanaṃ – saññaṃ – saṅkhāre – viññāṇaṃ attato samanupassati, viññāṇavantaṃ vā attānaṃ, attani vā viññāṇaṃ, viññāṇasmiṃ vā attānaṃ, yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahaṇaṃ, diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaṃyojanaṃ, gāho patiṭṭhāho 2, abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyesagāho viparītagāho vipallāsagāho 3 micchāgāho ayāthāvakasmiṃ yāthāvakanti gāho yāvatā dvāsaṭṭhi diṭṭhigatāni." 4 Ayaṃ attānudiṭṭhi. Attānudiṭṭhiṃ ūhaccā ti attānudiṭṭhiṃ ūhacca samūhacca uddharitvā samuddharitvā uppāṭayitvā samuppāṭayitvā pajahetvā 5 vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā 'ti; 6 - attānudiṭṭhiṃ ūhacca.

Evaṃ maccutaro7 siyā ti evaṃ maccupi8 tareyyāsi, jarāpi9 tareyyāsi, maraṇampi tareyyāsi uttareyyāsi patareyyāsi samatikkameyyāsi vītivatteyyāsī 'ti - evaṃ maccutaro siyā.

Evaṃ lokaṃ avekkhantan ti evaṃ lokaṃ avekkhantaṃ paccavekkhantaṃ tulayantaṃ tīrayantaṃ vibhāvayantaṃ vibhūtaṃ karontan 'ti - evaṃ lokaṃ avekkhantaṃ.

Maccurājā na passatī ti maccupi maccurājā māropi maccurājā maraṇampi maccurājā. Na passatī ti maccurājā na passati na dakkhati nādhigacchati na vindati na paṭilabhati. Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Seyyathāpi bhikkhave āraññako10 migo araññe pavane caramāno vissattho gacchati, vissattho tiṭṭhati, vissattho nisīdati, vissattho seyyaṃ kappeti. Taṃ kissa hetu? Anāpāthagato bhikkhave, luddassa. Evameva kho bhikkhave, bhikkhu vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave bhikkhu andhamakāsi māraṃ, apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ11 gato pāpimato.

1 vuccanti - PTS 2 7 paṭiggāho - Ma, Syā. maccuttaro - Syā. 3 8 vipariyesaggāho viparītaggāho vippallāsaggāho - Ma, Syā. maccumpi - Syā, PTS. 4 9 Vibhaṅga. jarampi - Syā. 5 10 pajahitvā - Ma, Syā, PTS. āraññiko - Ma. 6 11 anabhāvaṃ gamitvāti - Pa, Va, Vi, Ka. māracakkhuadassanaṃ - Syā, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Sau khi nhổ lên tà kiến về bản ngã: tà kiến về bản ngã nói đến thân kiến với 20 nền tảng. “Ở đây, kẻ phàm phu không lắng nghe, không có sự trông thấy các bậc Thánh, không rành rẽ Thánh pháp, không được huấn luyện về Thánh pháp, không có sự trông thấy các bậc chân nhân, không rành rẽ pháp chân nhân, không được huấn luyện về pháp chân nhân, nhận thấy sắc là tự ngã, hoặc tự ngã có sắc, hoặc sắc ở trong tự ngã, hoặc tự ngã ở trong sắc; nhận thấy thọ – tưởng – các hành – thức là tự ngã, hoặc tự ngã có thức, hoặc thức ở trong tự ngã, hoặc tự ngã ở trong thức, quan điểm nào có hình thức như vậy là có sự đi đến tà kiến, có sự nắm giữ của tà kiến, có sự hiểm trở của tà kiến, có sự bóp méo của tà kiến, có sự xáo động của tà kiến, có sự ràng buộc của tà kiến, là sự nắm lấy, sự chấp nhận, sự chấp chặt, sự bám víu, con đường xấu, con đường sai trái, bản thể sai trái, ngoại giáo, sự nắm lấy đường lối trái nghịch, sự nắm lấy điều sai lệch, sự nắm lấy điều trái khuấy, sự nắm lấy điều sai trái, sự nắm lấy điều không xác đáng cho là xác đáng, cho đến 62 tà kiến;” điều này là tà kiến về bản ngã. Sau khi nhổ lên tà kiến về bản ngã: Sau khi nhổ lên, sau khi kéo ra, sau khi lấy lên, sau khi lấy ra, sau khi rút lên, sau khi rút ra, sau khi dứt bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu tà kiến về bản ngã; - ‘sau khi nhổ lên tà kiến về bản ngã’ là như thế.

Như vậy có thể vượt qua Tử Thần: Như vậy ngươi có thể vượt qua Tử Thần, ngươi có thể vượt qua luôn cả sự già, ngươi có thể vượt qua luôn cả sự chết, ngươi có thể vượt lên, có thể vượt khỏi, có thể vượt qua hẳn, có thể vượt qua khỏi; - ‘như vậy có thể vượt qua Tử Thần’ là như thế.

Người đang xem xét thế giới như vậy: người đang xem xét, đang quán xét lại, đang cân nhắc, đang xác định, đang minh định, đang làm rõ rệt thế giới như vậy; - ‘người đang xem xét thế giới như vậy’ là như thế.

Thần Chết không nhìn thấy (người ấy): Tử Thần cũng là Thần Chết, Ma Vương cũng là Thần Chết, sự chết cũng là Thần Chết. Không nhìn thấy: Thần Chết không nhìn thấy, không trông thấy, không đạt đến, không tìm thấy, không tiếp nhận. Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Này các tỳ khưu, cũng giống như con nai sống ở rừng đang đi lại trong khu rừng, trong khu rừng lớn, tự tin nó đi, tự tin nó đứng, tự tin nó ngồi, tự tin nó nằm. Điều ấy có nguyên nhân là gì? Này các tỳ khưu, nó không ở trong phạm vi của gã thợ săn. Này các tỳ khưu, tương tự y như vậy, vị tỳ khưu ngay sau khi tách ly khỏi các dục, tách ly khỏi các bất thiện pháp, đạt đến và trú thiền thứ nhất, có tầm, có tứ, có hỷ lạc sanh lên do sự tách ly. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Cullaniddesapāḷi Mogharājasuttaniddeso

Punacaparaṃ bhikkhave bhikkhu vitakkavicārānaṃ vūpasamā ajjhattaṃ sampasādanaṃ cetaso ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ –pe– tatiyaṃ jhānaṃ –pe– catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave bhikkhu andhamakāsi māraṃ, apadaṃ vadhitvā

māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato.

Punacaparaṃ bhikkhave bhikkhu sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso ’ti ākāsānañcāyatanaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave bhikkhu andhamakāsi māraṃ, apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato.

Punacaparaṃ bhikkhave bhikkhu sabbaso ākāsānañcāyatanaṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇan ’ti viññāṇañcāyatanaṃ upasampajja viharati, sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī ’ti ākiñcaññāyatanaṃ upasampajja viharati, sabbaso ākiñcaññāyatanaṃ samatikkamma nevasaññānāsaññāyatanaṃ upasampajja viharati, sabbaso nevasaññānāsaññāyatanaṃ samatikkamma saññāvedayitanirodhaṃ upasampajja viharati, paññāya cassa disvā āsavā parikkhīṇā honti. Ayaṃ vuccati bhikkhave bhikkhu andhamakāsi māraṃ, apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato. Tiṇṇo loke visattikaṃ so vissattho gacchati, vissattho tiṭṭhati, vissattho nisīdati, vissattho seyyaṃ kappeti. Taṃ kissa hetu? Anāpāthagato bhikkhu pāpimato ”ti 1 - maccurājā na passatī ’ti.

Tenāha bhagavā: “Suññato lokaṃ avekkhassu mogharājā sadā sato, attānudiṭṭhiṃ ūhacca evaṃ maccutaro siyā, evaṃ lokaṃ avekkhantaṃ, maccurājā na passatī ”ti.

Saha gāthāpariyosānā –pe– “Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī ”ti.

Mogharājasuttaniddeso samatto.

1 Majjhimanikāya, Pāsarāsisutta.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Mogharāja

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, do sự vắng lặng của tầm và tứ, đạt đến và trú thiền thứ nhì, có sự tĩnh lặng ở nội phần, có trạng thái chuyên nhất của tâm, không tầm không tứ, có hỷ lạc sanh lên do định; –nt– thiền thứ ba –nt– thiền thứ tư –nt– . Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, do sự vượt qua hẳn toàn bộ các sắc tưởng, do sự biến mất của các tưởng bất bình, do việc không chú ý đến các tưởng khác biệt, (nhận thức rằng:) ‘Hư không là vô biên’ đạt đến và trú Không Vô Biên Xứ. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Không Vô Biên Xứ, (nhận thức rằng:) ‘Thức là vô biên’ đạt đến và trú Thức Vô Biên Xứ; sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Thức Vô Biên Xứ, (nhận thức rằng:) ‘Không có gì’ đạt đến và trú Vô Sở Hữu Xứ; sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Vô Sở Hữu Xứ, đạt đến và trú Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ; sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ, đạt đến và trú diệt thọ tưởng; và đối với vị này, sau khi nhìn thấy bằng tuệ, các lậu hoặc được

hoàn toàn cạn kiện. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy. Vị đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian, vị ấy tự tin đi, tự tin đứng, tự tin ngồi, tự tin nằm. Điều ấy có nguyên nhân là gì? Vị tỳ khưu không ở trong phạm vi của (Ma Vương) ác độc; - 'Thần Chết không nhìn thấy (người ấy)' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Ngươi hãy xem xét thế giới là trống không, này Mogharāja, hãy luôn luôn có niệm. Sau khi nhổ lên tà kiến về bản ngã, như vậy có thể vượt qua Tử Thần. Người đang xem xét thế giới như vậy, Thần Chết không nhìn thấy (người ấy)."

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, –nt– "Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử."

Diễn Giải Kinh Mogharāja được hoàn tất.

16. PIṄGIYASUTTANIDDESO

16 - 1

Jiṇṇohamasmi abalo vivaṇṇo 1 (iccāyasmā piṅgiyo) nettā na suddhā savanaṃ na phāsu, māhaṃ nassaṃ 2 momuho antarāva 3 ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānaṃ.

Jiṇṇohamasmi abalo vivaṇṇo ti - Jiṇṇohamasmī ti jiṇṇo vuddho 4 mahallako addhagato vayo-anuppatto vīsaṃvassasatiko 5 jātiyā. Abalo ti abalo dubbalo appabalo appathāmo. 6 Vivaṇṇo ti vītavaṇṇo vigatavaṇṇo vigacchitavaṇṇo, yā sā purimā subhā vaṇṇanibhā 7 sā antarahitā ādīnavo pātubhūto 'ti - jiṇṇohamasmi abalo vivaṇṇo.

Iccāyasmā piṅgiyo ti - Iccā ti padasandhi –pe– Āyasmā ti piyavacanaṁ –pe– Piṅgiyo ti tassa brāhmaṇassa nāmaṁ –pe– abhilāpo 'ti - iccāyasmā piṅgiyo.

Nettā na suddhā savanaṃ na phāsū ti nettā asuddhā avisuddhā aparisuddhā avodātā. No tathā cakkhunā rūpe 8 passāmī 'ti - nettā na suddhā. Savanaṃ na phāsū ti sotā asuddhā avisuddhā aparisuddhā avodātā. 9 No tathā sotena saddaṃ suṇāmī 'ti 10 - nettā na suddhā savanaṃ na phāsu.

Māhaṃ nassaṃ momuho antarāvā ti - Māhaṃ nassan ti māhaṃ nassaṃ māhaṃ vinassaṃ māhaṃ panassaṃ.11 Momuho ti momuho mohamūḷho avidvā12 avijjāgato aññāṇī13 avibhāvī duppañño. Antarāvā ti tuyhaṃ dhammaṃ diṭṭhiṃ paṭipadaṃ maggaṃ anaññāya anadhigantvā aviditvā14 apaṭilabhitvā aphassayitvā15 asacchikaritvā antarāyeva kālaṃ kareyyan 'ti - māhaṃ nassaṃ momuho antarāva.

1 vītavaṇṇo - Ma, PTS, evamuparipi. 2 māhampanassaṃ - Syā, evamuparipi. 3 10 antarāya - Syā, PTS, Pana, evamuparipi. suṇomīti - Ma, Syā, PTS. 4 11 vuḍḍho - Ma, Syā, PTS. māhaṃ nassaṃ panassaṃ vinassaṃ - Syā, PTS. 5 12 vīsavassasatiko - Ma, Syā. momuhoti mohamuho - Ma; 6 abaloti dubbalo appabalo appathāmo - Ma, PTS; momuhoti avidvā - Syā, PTS. 13 abaloti jātiyā abalo dubbalo - Va, Cha, Ka. aññāṇī - Syā. 7 14 suvaṇṇanibhā - PTS. anaññāya anāvikatvā aviditaṃ katvā - Syā, PTS. 8 15 rūpaṃ -

Syā, PTS. aphusayitvā - Syā. 9 sotaṃ asuddhaṃ avisuddhaṃ aparisuddhaṃ avodātaṃ - Ma, Syā, PTS.

16. DIỄN GIẢI KINH PIṄGIYA

16 - 1

(Tôn giả Piṅgiya nói rằng:) “Con đã già, yếu sức, không còn vẻ đẹp, cặp mắt không còn trong sáng, việc nghe không thoải mái. Mong rằng con chớ mệnh chung trong lúc còn mê muội. Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây.”

Con đã già, yếu sức, không còn vẻ đẹp - Con đã già: đã già, lớn tuổi, trưởng thượng, đã trải qua cuộc đời, đã đạt đến tuổi thọ, đã được một trăm hai mươi tuổi từ lúc sanh ra. Yếu sức: yếu sức là sức lực kém, ít sức lực, ít sức mạnh. Không còn vẻ đẹp: có vẻ đẹp đã xa lìa, có vẻ đẹp đã rời khỏi, có vẻ đẹp đã qua rồi, sắc sáng xinh đẹp ở làn da trước đây đã biến mất, sự bất lợi đã xuất hiện; - ‘con đã già, yếu sức, không còn vẻ đẹp’ là như thế.

Tôn giả Piṅgiya nói rằng - Rằng: (Từ ‘icca’ này) là sự nối liền các câu văn, – nt– Tôn giả: (Từ ‘āyasmā’ này) là lời nói yêu mến, –nt– Piṅgiya: là tên của vị Bà- la-môn ấy, –nt– từ kêu gọi; - ‘tôn giả Piṅgiya nói rằng’ là như thế.

Mắt không còn trong sáng, việc nghe không thoải mái: “Cặp mắt không còn trong sáng, không còn tinh anh, không còn tinh tường, không còn tinh khiết. Con không còn thấy các hình dáng với mắt như thế;” - ‘mắt không còn trong sáng’ là như thế. Việc nghe không thoải mái: “Hai tai không còn trong sáng, không còn tinh anh, không còn tinh tường, không còn tinh khiết. Con không còn nghe âm thanh với tai như thế;” - ‘mắt không còn trong sáng, việc nghe không thoải mái’ là như thế.

Mong rằng con chớ mệnh chung trong lúc còn mê muội - Mong rằng con chớ mệnh chung: mong rằng con chớ mệnh chung, mong rằng con chớ tiêu hoại, mong rằng con chớ suy sụp. Mê muội: mê muội là lầm lạc si mê, không có sự hiểu biết, không đạt đến kiến thức, không có trí, không có sự rành rẽ, có tuệ tồi. Trong lúc còn: con có thể qua đời ngay trong khi còn chưa hiểu thông, chưa đạt đến, chưa hiểu biết, chưa tiếp nhận, chưa chạm đến, chưa chứng ngộ Giáo Pháp, quan điểm, đường lối thực hành, đạo lộ của Ngài; - ‘mong rằng con chớ mệnh chung trong lúc còn mê muội’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Piṅgiyasuttaniddeso

Ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññan ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ, cattāro satipaṭṭhāne, cattāro sammappadhāne, cattāro iddhipāde, pañcindriyāni, pañca balāni, satta bojjhaṅge, ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ, nibbānañca, nibbānagāminiñca paṭipadaṃ ācikkha 1 desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehī ’ti - ācikkha dhammaṃ. Yamahaṃ vijaññan ti yamahaṃ jāneyyaṃ ājāneyyaṃ vijāneyyaṃ paṭivijāneyyaṃ paṭivijjheyyaṃ adhigaccheyyaṃ phasseyyaṃ 2 sacchikareyyan ’ti - ācikkha dhammaṃ yamahaṃ

vijaññaṃ.

Jātijarāya idha vippahānan ti idheva jātijarāmaraṇassa pahānaṃ vūpasamaṃ paṭinissaggaṃ paṭippassaddhiṃ 3 amataṃ nibbānan ’ti - jātijarāya idha vippahānaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: “Jiṇṇohamasmi abalo vivaṇṇo (iccāyasmā piṅgiyo) nettā na suddā savanaṃ na phāsu māhaṃ nassaṃ momuho antarāva ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānan ”ti.

16 - 2

Disvāna rūpesu vihaññamāne (piṅgiyāti bhagavā) ruppanti rūpesu janā pamuttā, tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto jahassu rūpaṃ apunabbhavāya.

Disvāna rūpesu vihaññamāne ti - Rūpan ti 4 cattāro ca mahābhūtā catunnañca mahābhūtānaṃ upādāya rūpaṃ. Sattā rūpahetu rūpapaccayā rūpakāraṇā haññanti vihaññanti upahaññanti upaghātīyanti.5 Rūpe sati vividhā kammakāraṇā6 kārenti. Kasāhipi tāḷenti vettehipi tāḷenti addhadaṇḍakehipi7 tāḷenti, hatthampi chindanti, pādampi chindanti, hatthapādampi chindanti, kaṇṇampi chindanti, –

1 5 ācikkhāhi - Ma. upaghātiyanti - Ma; 2 phuseyyaṃ - Syā; upaghātayanti - Syā; passeyyaṃ - Va, Vi, Ka. upaghāṭayanti - PTS. 3 6 vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi - Syā. vividhakammakāraṇā - Ma, Syā, PTS. 4 7 rūpesūti - Syā. aḍḍhadaṇḍakehipi - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Piṅgiya

Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức - Giáo Pháp: xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ, (gồm có) bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn; - ‘xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp’ là như thế. Để con có thể nhận thức: để con có thể biết, có thể hiểu, có thể nhận thức, có thể thừa nhận, có thể thấu triệt, có thể chứng đắc, có thể chạm đến, có thể chứng ngộ; - ‘xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức’ là như thế.

Sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây: sự dứt bỏ đối với sanh–già–chết ngay ở nơi đây, sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh, Bất Tử, Niết Bàn; - ‘sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây’ là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Tôn giả Piṅgiya nói rằng:) “Con đã già, yếu sức, không còn vẻ đẹp, cặp mắt không còn trong sáng, việc nghe không thoải mái. Mong rằng con chớ mệnh chung trong lúc còn mê muội. Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây.”

16 - 2

(Đức Thế Tôn nói: “Này Piṅgiya,) sau khi nhìn thấy những người bị hãm hại do duyên các sắc, những người xao lãng bị khổ sở do duyên các sắc, vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng, ngươi hãy từ bỏ sắc để không còn sanh ra lần nữa.”

Sau khi nhìn thấy những người bị hãm hại do duyên các sắc - Sắc: là bốn yếu tố chính (đất, nước, lửa, gió) và sắc liên quan đến bốn yếu tố chính. Do nhân các sắc, do duyên các sắc, bởi lý do các sắc, các chúng sanh bị hành hạ, bị hãm hại, bị hủy hoại, bị giết hại. Họ cho áp dụng các hình phạt nhiều loại ở sắc đang hiện diện: Họ đánh đập bằng những cây roi, họ đánh đập bằng các dây mây, họ đánh đập bằng các gậy ngắn, họ chặt bàn tay, họ chặt bàn chân, họ chặt bàn tay và bàn chân, họ cắt tai, –

Cullaniddesapāḷi Piṅgiyasuttaniddeso

– nāsampi chindanti, kaṇṇanāsampi chindanti, bilaṅgathālikampi karonti, saṅkhamuṇḍikampi 1 karonti, rāhumukhampi karonti, jotimālikampi karonti, hatthapajjotikampi karonti, erakavattikampi karonti, cīrakavāsikampi 2 karonti, eṇeyyakampi karonti, balisamaṃsikampi karonti, kahāpaṇākampī 3 karonti, khārāpatacchikampi 4 karonti, paḷighaparivattikampi 5 karonti, paḷālapiṭṭhikampi 6 karonti, tattenapi telena osiñcanti, sunakhehipi khādāpenti, jīvantampi sūle uttāsenti, asināpi sīsaṃ chindanti. Evaṃ sattā rūpahetu rūpapaccayā rūpakāraṇā haññanti vihaññanti upahaññanti upaghātīyanti. 7 Evaṃ haññamāne vihaññamāne upahaññamāne upaghātīyamāne 8 disvā passitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā ’ti - disvāna rūpesu vihaññamāne.

Piṅgiyāti bhagavā ti - Piṅgiyā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - piṅgiyāti bhagavā.

Ruppanti rūpesu janā pamattā ti - Ruppantī ti ruppanti kuppanti pīḷayanti9 ghaṭṭayanti,10 byādhitā11 domanassitā honti. Cakkhurogena ruppanti kuppanti pīḷayanti ghaṭṭayanti, byādhitā domanassitā honti. Sotarogena –pe– kāyarogena – ḍaṃsamakasavātātapasiriṃsapasamphassena12 ruppanti kuppanti pīḷayanti ghaṭṭayanti, byādhitā domanassitā hontī ’ti - ruppanti rūpesu. Athavā cakkhusmiṃ hīyamāne hāyamāne parihāyamāne vemāne13 vigacchamāne antaradhāyamāne ruppanti –pe– domanassitā honti. Sotasmiṃ – ghānasmiṃ – jivhāya – kāyasmiṃ – rūpasmiṃ – saddasmiṃ – gandhasmiṃ – rasasmiṃ – phoṭṭhabbasmiṃ – kulasmiṃ – gaṇasmiṃ – āvāsasmiṃ – lābhasmiṃ – yasasmiṃ – pasaṃsāya – sukhasmiṃ – cīvarasmiṃ – piṇḍapātasmiṃ – senāsanasmiṃ – gilānapaccayabhesajja-parikkhārasmiṃ hīyamāne hāyamāne parihāyamāne vemāne vigacchamāne antaradhāyamāne ruppanti kuppanti pīḷayanti ghaṭṭayanti, byādhitā domanassitā hontī ’ti - evampi ‘ruppanti rūpesu.’ Janā ti khattiyā ca brāhmaṇā ca vessā ca suddā ca gahaṭṭhā ca pabbajitā ca devā ca manussā ca. Pamattā ti pamādo vattabbo: kāyaduccaritena vā vacīduccaritena vā manoduccaritena vā14 pañcasu kāmaguṇesu cittassa vossaggo15 vossaggānuppadānaṃ kusalānaṃ vā dhammānaṃ bhāvanāya asakkaccakiriyatā asātaccakiriyatā anavaṭṭhitakiriyatā16 olīnavuttitā

nikkhittachandatā nikkhittadhuratā anāsevanā abhāvanā abahulīkammaṃ anadhiṭṭhānaṃ ananuyogo pamādo.17 Yo evarūpo pamādo pamajjanā pamajjitattaṃ, ayaṃ vuccati pamādo. Iminā pamādena samannāgatā janā pamattā ’ti - ruppanti rūpesu janā pamattā.

1 9 saṅkhamuṇḍakampi - Syā. pīḷiyanti - Syā - Va, Vi, Ka. 2 10 ciravāsikampi - Syā. ghaṭayanti - PTS; 3 kahāpaṇikampi - Ma, Syā. saṭṭiyanti - Va, Vi, Ka. 4 11 khārāpaṭicchakampi - PTS. byatthitā - Syā. 5 12 paliṅghaparivattikampi - PTS. samphassehi - Ma, Syā. 6 13 palālapīṭhakampi - Ma, Syā. vihāyamāne - Va, Vi, Ka. 14 kāyaduccarite vā vacīduccarite vā manoduccarite vā - Syā, PTS. 7 15 upaghātiyanti - Ma; vosaggo - Ma. 16 upaghātayanti - Syā; anaṭṭhitakiriyatā - Ma, Syā, PTS; upasāṭiyanti - Va, Vi, Ka. anavaṭṭhitakāriyā - Va, Vi, Ka. 8 17 upaghātiyamāne - Ma. Vibhaṅga, Khuddakavatthuvibhaṅga.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Piṅgiya

– họ xẻo mũi, họ cắt tai và xẻo mũi, họ (đập vỡ đầu) làm thành như hũ cháo chua, họ lột da đầu, họ đốt lửa ở miệng, họ thiêu sống, họ đốt cháy ở bàn tay, họ lột da thành sợi, họ lột da thành đống để ở chân, họ kéo căng thân người ở trên đất, họ xiên da thịt bằng lưỡi câu, họ khoét thịt thành đồng tiền, họ chà xát với chất kiềm, họ quay tròn ở trên thập tự giá, họ đánh cho nhừ tử, họ rưới bằng dầu sôi, họ cho những con chó gặm, họ đặt trên giáo nhọn lúc còn sống, họ chặt đầu bằng gươm. Do nhân các sắc, do duyên các sắc, bởi lý do các sắc, các chúng sanh bị hành hạ, bị hãm hại, bị hủy hoại, bị giết hại như vậy. Sau khi nhìn thấy họ đang bị hành hạ, đang bị hãm hại, đang bị hủy hoại, đang bị giết hại như vậy, sau khi nhìn xem, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; - ‘sau khi nhìn thấy những người bị hãm hại do duyên các sắc’ là như thế.

Đức Thế Tôn nói: Này Piṅgiya - Piṅgiya: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la- môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn nói: Này Piṅgiya là như thế.

Những người xao lãng bị khổ sở do duyên các sắc - Bị khổ sở: Họ bị khổ sở, bị bực bội, bị áp bức, bị đụng chạm; họ bị khiếp sợ, trở nên ưu phiền. Do bệnh ở mắt, họ bị khổ sở, bị bực bội, bị áp bức, bị đụng chạm; họ bị khiếp sợ, trở nên ưu phiền. Do bệnh ở tai –nt– Do bệnh ở thân –nt– Do xúc chạm với ruồi muỗi gió nắng và các loài bò sát, họ bị khổ sở, bị bực bội, bị áp bức, bị đụng chạm; họ bị khiếp sợ, trở nên ưu phiền; - ‘bị khổ sở do duyên các sắc’ là như thế. Hoặc là, khi mắt bị hư, bị hoại, bị hỏng, bị mất đi, bị lìa khỏi, bị biến mất, họ bị khổ sở –nt– trở nên ưu phiền. Khi tai – Khi mũi – Khi lưỡi – Khi thân – Khi sắc – Khi thinh – Khi hương – Khi vị – Khi xúc – Khi gia tộc – Khi đồ chúng – Khi chỗ ngụ – Khi lợi lộc – Khi danh vọng – Khi lời khen – Khi hạnh phúc – Khi y phục – Khi đồ ăn khất thực – Khi chỗ nằm ngồi – Khi vật dụng là thuốc men chữa bệnh bị hư, bị hoại, bị hỏng, bị mất đi, bị lìa khỏi, bị biến mất, họ bị khổ sở, bị bực bội, bị áp bức, bị đụng chạm; họ bị khiếp sợ, trở nên ưu phiền; - ‘bị khổ sở do duyên các sắc’ còn là như vậy. Những người: các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn, các thương buôn, các nô lệ, các người

tại gia, các vị xuất gia, chư Thiên, và loài người. Xao lãng: Sự xao lãng cần được nói đến: Sự buông thả, sự buông xuôi trong việc buông thả của tâm do uế hạnh về thân, hoặc do uế hạnh về khẩu, hoặc do uế hạnh về ý ở năm loại dục, hoặc là trạng thái thực hành không nghiêm trang, trạng thái thực hành không liên tục, trạng thái thực hành không kiên định, có thói quen biếng nhác, trạng thái buông bỏ mong muốn, trạng thái buông bỏ bổn phận, sự không tập luyện, sự không tu tập, sự không làm thường xuyên, sự không quyết tâm, sự không chuyên cần, sự xao lãng trong việc tu tập các thiện pháp; sự xao lãng nào với hình thức như vậy là biểu hiện xao lãng, trạng thái bị xao lãng; việc này gọi là sự xao lãng. Có sự xao lãng này, con người trở nên xao lãng; - 'những người xao lãng bị khổ sở do duyên các sắc' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Piṅgiyasuttaniddeso

Tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto ti - Tasmā ti tasmā taṃkāraṇā taṃhetu tappaccayā taṃnidānā evaṃ ādīnavaṃ sampassamāno rūpesū 'ti - tasmā tuvaṃ piṅgiya. Appamatto ti sakkaccakārī sātaccakārī –pe– appamādo kusalesu dhammesū 'ti - tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto.

Jahassu rūpaṃ apunabbhavāyā ti - Rūpan ti cattāro mahābhūtā catunnañca mahābhūtānaṃ upādāya rūpaṃ. Jahassu rūpan ti jahassu rūpaṃ, pajahassu rūpaṃ, vinodehi rūpaṃ, byantīkarohi rūpaṃ, anabhāvaṃ gamehi rūpaṃ. 1 Apunabbhavāyā ti yathā te rūpaṃ idheva nirujjheyya puna paṭisandhiko bhavo 2 na nibbatteyya kāmadhātuyā cā rūpadhātuyā vā arūpadhātuyā vā, kāmabhave vā rūpabhave vā arūpabhave vā, saññābhave vā asaññābhave vā nevasaññānāsaññābhave vā, ekavokārabhave vā catuvokārabhave vā pañcavokārabhave vā, punagatiyā vā upapattiyā vā paṭisandhiyā bhave vā saṃsāre vā vaṭṭe vā na janeyya na saṃjaneyya na nibbatteyya nābhinibbatteyya, idheva nirujjheyya vūpasameyya atthaṃ gaccheyya paṭippassambheyyā 'ti - jahassu rūpaṃ apunabbhavāya.

Tenāha bhagavā: "Disvāna rūpesu vihaññamāne (piṅgiyāti bhagavā) ruppanti rūpesu janā pamattā, tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto jahassu rūpaṃ apunabbhavāyā "ti.

16 - 3

Disā catasso vidisā catasso uddhaṃ adho dasadisā imāyo, na tuyhaṃ adiṭṭhaṃ asutāmutaṃ vā 3 atho aviññātaṃ kiñcanamatthi 4 loke ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānaṃ.

Disā catasso vidisā catasso uddhaṃ adho dasadisā imāyo ti dasadisā.

Na tuyhaṃ adiṭṭhaṃ asutāmutaṃ vā atho aviññātaṃ kiñcanamatthi loke ti tuyhaṃ5 adiṭṭhaṃ asutaṃ6 amutaṃ aviññātaṃ kiñci attattho vā parattho vā ubhayattho vā diṭṭhadhammiko vā attho samparāyiko vā attho uttāno vā attho gambhīro vā attho gūḷho vā attho paṭicchanno vā attho neyyo vā attho nīto vā attho anavajjo vā attho nikkileso vā attho vodāno vā attho paramattho vā attho7 natthi, na santi8 na saṃvijjati nūpalabbhatī 'ti 9 - na tuyhaṃ adiṭṭhaṃ asutāmutaṃ vā atho aviññātaṃ kiñcanamatthi loke.

1 jahassu rūpanti rūpaṃ jahassu rūpaṃ pajahassu rūpaṃ vinodehi rūpaṃ byantīkarohi rūpaṃ 5 anabhāvaṅgamehīti jahassu rūpaṃ - Syā. na tuyhaṃ - Ma, Syā. 2 6 paṭisandhibhavo - Syā. assutaṃ - Ma, evamuparipi. 3 assutaṃ amutaṃ - Ma; asutaṃ amutaṃ - PTS; asutaṃ mutaṃ vā - Su. 4 7 kiñci namatthi - Ma, Syā; paramattho vā - Ma, Syā. 8 kiñci n' atthi - PTS; na sati - Ma. 9 kiñcanaṃ atthi - Su. na saṃvijjanti nupalabbhantīti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Piṅgiya

Vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng - Vì thế: vì thế là bởi lý do ấy, bởi nhân ấy, bởi duyên ấy, bởi căn nguyên ấy, trong khi nhìn thấy rõ sự bất lợi như vậy ở các sắc; - 'vì thế, ngươi, này Piṅgiya' là như thế. Không xao lãng: là có sự thực hành nghiêm trang, có sự thực hành liên tục, –nt– sự không xao lãng trong các thiện pháp; - 'vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng' là như thế.

Ngươi hãy từ bỏ sắc để không còn sanh ra lần nữa - Sắc: là bốn yếu tố chính (đất, nước, lửa, gió) và sắc liên quan đến bốn yếu tố chính. Ngươi hãy từ bỏ sắc: ngươi hãy từ bỏ sắc, hãy dứt bỏ sắc, hãy xua đi sắc, hãy làm chấm dứt sắc, hãy làm cho không còn hiện hữu sắc. Để không còn sanh ra lần nữa: giống như đối với ngươi, sắc có thể được diệt tận ở ngay tại nơi đây, sự hiện hữu liên quan đến việc tái sanh lại nữa không thể hạ sanh ở dục giới, hoặc ở sắc giới, hoặc ở vô sắc giới, hoặc ở cõi dục, hoặc ở cõi sắc, hoặc ở cõi vô sắc, hoặc ở cõi hữu tưởng, hoặc ở cõi vô tưởng, hoặc ở cõi phi tưởng phi phi tưởng, hoặc ở cõi một uẩn, hoặc ở cõi bốn uẩn, hoặc ở cõi năm uẩn, hoặc ở cảnh giới tái sanh, hoặc ở sự tái sanh, hoặc ở sự tiếp nối tái sanh, hoặc ở kiếp sống, hoặc ở luân hồi, hoặc ở sự luân chuyển, không thể sanh ra, không thể sanh khởi, không thể hạ sanh, không thể phát sanh, có thể được diệt tận ở ngay tại nơi đây, có thể vắng lặng, có thể đi đến sự tiêu hoại, có thể tịch tịnh; - 'ngươi hãy từ bỏ sắc để không còn sanh ra lần nữa' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: "Này Piṅgiya,) sau khi nhìn thấy những người bị hãm hại do duyên các sắc, những người xao lãng bị khổ sở do duyên các sắc, vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng, ngươi hãy từ bỏ sắc để không còn sanh ra lần nữa."

16 - 3

Bốn hướng chính, bốn hướng phụ, bên trên, bên dưới, đây là mười phương. Đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở thế gian là không được thấy, không được nghe, không được cảm giác, và không được nhận thức (bởi Ngài). Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây.

Bốn hướng chính, bốn hướng phụ, bên trên, bên dưới, đây là mười phương: là mười phương hướng.

Đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở thế gian là không được thấy, không được nghe, không được cảm giác, và không được nhận thức (bởi Ngài): đối với Ngài, bất cứ điều gì không được thấy, không được nghe, không được cảm giác, không được nhận thức (bởi

Ngài) – dầu là lợi ích cho bản thân hay lợi ích cho người khác hoặc lợi ích cho cả hai, lợi ích liên quan đời này hay lợi ích liên quan đời sau, lợi ích hời hợt hay lợi ích thâm sâu, lợi ích được giấu kín hay lợi ích được che đậy, lợi ích tiềm tàng hoặc lợi ích hiển hiện, lợi ích có tội lỗi hay lợi ích không ô nhiễm, lợi ích trong trắng hay lợi ích là lợi ích tối thượng – là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại; - 'đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở thế gian là không được thấy, không được nghe, không được cảm giác, và không được nhận thức' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Piṅgiyasuttaniddeso

Ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññan ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ – pe– nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ ācikkhāhi 1 desehi paññapehi paṭṭhapehi vivarāhi vibhajāhi uttānīkarohi pakāsehi. 2 Yamahaṃ vijaññan ti yamahaṃ jāneyyaṃ ājāneyyaṃ vijāneyyaṃ paṭivijāneyyaṃ paṭivijjheyyaṃ adhigaccheyyaṃ phasseyyaṃ 3 sacchikareyyan 'ti - ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ.

Jātijarāya idha vippahānan ti idheva jātijarāmaraṇassa pahānaṃ vūpasamaṃ paṭinissaggaṃ paṭippassaddhiṃ 4 amataṃ nibbānan 'ti - jātijarāya idha vippahānaṃ.

Tenāha so brāhmaṇo: "Disā catasso vidisā catasso uddhaṃ adho dasadisā imāyo, na tuyhaṃ adiṭṭhaṃ asutāmutaṃ vā. atho aviññātaṃ kiñcanamatthi loke ācikkha dhammaṃ yamahaṃ vijaññaṃ jātijarāya idha vippahānan "ti.

16 - 4

Taṇhādhipanne5 manuje pekkhamāno (piṅgiyāti bhagavā) santāpajāte jarasā parete tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto jahassu taṇhaṃ apunabbhavāya.

Taṇhādhipanne manuje pekkhamāno ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā. Taṇhādhipanne ti taṇhāadhipanne6 taṇhānuge taṇhānugate taṇhānusaṭe taṇhāyāpanne7 paṭipanne abhibhūte pariyādinnacitte. Manuje ti sattādhivacanaṃ. Pekkhamāno ti pekkhamāno dakkhamāno olokayamāno nijjhāyamāno upaparikkhayamāno 'ti 8 - taṇhādhipanne manuje pekkhamāno.

Piṅgiyāti bhagavā ti - Piṅgiyā ti bhagavā taṃ brāhmaṇaṃ nāmena ālapati. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā 'ti - piṅgiyāti bhagavā.

1 5 ācikkha - Syā. taṇhāvipanne Vi, Ka, evamuparipi. 2 6 pakāsehīti ācikkha dhammaṃ - Syā. taṇhādhipanne - Ma; 3 phuseyyaṃ - Syā; taṇhāya adhipanne - Ka. 7 passeyya - Va, Vi, Ka. taṇhāya panne - Ma. 4 8 vūpasamo paṭinissaggo paṭippassaddhi - Syā. upaparikkhamānoti - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Piṅgiya

Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức - Giáo Pháp: Xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, –nt–Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn. Để con có thể nhận thức: để con có thể biết, có thể hiểu, có thể nhận thức, có thể thừa

nhận, có thể thấu triệt, có thể chứng đắc, có thể nhìn thấy, có thể chứng ngộ; - 'xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức' là như thế.

Sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây: sự dứt bỏ đối với sanh–già–chết ngay ở nơi đây là sự vắng lặng, sự buông bỏ, sự tịch tịnh, Bất Tử, Niết Bàn; - 'sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Bốn hướng chính, bốn hướng phụ, bên trên, bên dưới, đây là mười phương. Đối với Ngài, không có bất cứ điều gì ở thế gian là không được thấy, không được nghe, không được cảm giác, và không được nhận thức (bởi Ngài). Xin Ngài hãy chỉ dạy về Giáo Pháp để con có thể nhận thức sự lìa bỏ đối với sanh và già ở nơi đây."

16 - 4

(Đức Thế Tôn nói: "Này Piṅgiya,) trong khi xem xét những con người bị ngự trị bởi tham ái, bị sanh khởi bực bội, bị chế ngự bởi già; vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng, ngươi hãy từ bỏ tham ái để không còn sanh ra lần nữa."

Trong khi xem xét những con người bị ngự trị bởi tham ái - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Bị ngự trị bởi tham ái: (những người) bị ngự trị bởi tham ái là (những người) đi cùng tham ái, đi theo tham ái, đeo đuổi tham ái, bị chìm đắm trong tham ái, bị xâm chiếm, bị thống trị, có tâm bị khuất phục. Những người: là từ nói đến các chúng sanh. Trong khi xem xét: trong khi xem xét là trong khi nhận thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi khảo sát; - 'trong khi xem xét những con người bị ngự trị bởi tham ái' là như thế.

Đức Thế Tôn nói: Này Piṅgiya - Piṅgiya: Đức Thế Tôn xưng hô với vị Bà-la- môn ấy bằng tên. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Thế Tôn;' - 'đức Thế Tôn nói: Này Piṅgiya' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Piṅgiyasuttaniddeso

Santāpajāte jarasā parete ti - Santāpajāte ti jātiyā santāpajāte, jarāya santāpajāte, vyādhinā santāpajāte, maraṇena santāpajāte, sokaparidevadukkha-domanassupāyāsehi santāpajāte, nerayikena dukkhena santāpajāte –pe– diṭṭhibyasanena dukkhena santāpajāte ītijāte upaddavajāte upasaggajāte' ti; - santāpajāte. Jarasā parete ti jarāya phuṭṭhe parete samohite samannāgate jātiyā anugate 1 jarāya anusaṭe byādhinā abhibhūte maraṇena abbhāhate atāṇe alene asaraṇe asaraṇībhūte 'ti - santāpajāte jarasā parete.

Tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto ti - Tasmā ti tasmā taṃkāraṇā taṃhetu tappaccayā taṃnidānā, evaṃ ādīnavaṃ sampassamāno taṇhāyā 'ti - tasmā tuvaṃ piṅgiya. Appamatto ti sakkaccakārī –pe– appamādo kusalesu dhammesū 'ti - tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto.

Jahassu taṇhaṃ apunabbhavāyā ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā. Jahassu taṇhan ti jahassu taṇhaṃ, pajahassu taṇhaṃ, vinodehi taṇhaṃ, byantīkarohi taṇhaṃ,

anabhāvaṃ gamehi taṇhaṃ. Apunabbhavāyā ti yathā te –pe– puna paṭisandhiko bhavo2 na nibbatteyya kāmadhātuyā cā rūpadhātuyā vā arūpadhātuyā vā kāmabhave vā rūpabhave vā arūpabhave vā saññābhave vā asaññābhave vā nevasaññānāsaññābhave vā ekavokārabhave vā catuvokārabhave vā pañcavokārabhave vā punagatiyā vā upapattiyā vā paṭisandhiyā vā bhave vā saṃsāre vā vaṭṭe vā na janeyya na sañjaneyya na nibbatteyya nābhinibbatteyya, idheva nirujjheyya vūpasameyya atthaṃ gaccheyya paṭippassambheyyā 'ti - jahassu taṇhaṃ apunabbhavāya.

Tenāha bhagavā: "Taṇhādhipanne manuje pekkhamāno (piṅgiyāti bhagavā) santāpajāte jarasā parete, tasmā tuvaṃ piṅgiya appamatto jahassu taṇhaṃ apunabbhavāyā "ti.

1 2 jātiyānugate - Syā. paṭisandhibhavo - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Piṅgiya

Bị sanh khởi bực bội, bị chế ngự bởi già - Bị sanh khởi bực bội: bị sanh khởi bực bội bởi sanh, bị sanh khởi bực bội bởi già, bị sanh khởi bực bội bởi bệnh, bị sanh khởi bực bội bởi chết, bị sanh khởi bực bội bởi sầu–bi–khổ–ưu–não, bị sanh khởi bực bội bởi khổ ở địa ngục –nt– bị sanh khởi bực bội bởi khổ do sự tổn hại về kiến thức, bị sanh khởi tai họa, bị sanh khởi bất hạnh, bị sanh khởi nguy cơ; - 'bị sanh khởi bực bội' là như thế. Bị chế ngự bởi già: bị xúc chạm, bị chế ngự, bị xâm nhập, bị sở hữu bởi già, bị theo sau bởi sanh, bị đeo đuổi bởi già, bị thống trị bởi bệnh, bị hành hạ bởi chết, không nơi nương tựa, không nơi trú ẩn, không nơi nương nhờ, có trạng thái không nơi nương nhờ; - 'bị sanh khởi bực bội, bị chế ngự bởi già' là như thế.

Vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng - Vì thế: vì thế là bởi lý do ấy, bởi nhân ấy, bởi duyên ấy, bởi căn nguyên ấy, trong khi nhìn thấy rõ sự bất lợi như vậy ở tham ái; - 'vì thế, ngươi, này Piṅgiya' là như thế. Không xao lãng: là có sự thực hành nghiêm trang, –nt– sự không xao lãng trong các thiện pháp; - 'vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng' là như thế.

Ngươi hãy từ bỏ tham ái để không còn sanh ra lần nữa - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Hãy từ bỏ tham ái: hãy từ bỏ tham ái, hãy dứt bỏ tham ái, hãy xua đi tham ái, hãy làm chấm dứt tham ái, hãy làm cho không còn hiện hữu tham ái. Để không còn sanh ra lần nữa: giống như đối với ngươi, – nt– sự hiện hữu liên quan đến việc tái sanh lại nữa không thể hạ sanh; không thể sanh ra, không thể sanh khởi, không thể hạ sanh, không thể phát sanh ở dục giới, hoặc ở sắc giới, hoặc ở vô sắc giới, hoặc ở cõi dục, hoặc ở cõi sắc, hoặc ở cõi vô sắc, hoặc ở cõi hữu tưởng, hoặc ở cõi vô tưởng, hoặc ở cõi phi tưởng phi phi tưởng, hoặc ở cõi một uẩn, hoặc ở cõi bốn uẩn, hoặc ở cõi năm uẩn, hoặc ở cảnh giới tái sanh, hoặc ở sự tái sanh, hoặc ở sự tiếp nối tái sanh, hoặc ở kiếp sống, hoặc ở luân hồi, hoặc ở sự luân chuyển, có thể được diệt tận ở ngay tại nơi đây, có thể vắng lặng, có thể đi đến sự tiêu hoại, có thể tịch tịnh; - 'ngươi hãy từ bỏ tham ái để không còn sanh ra lần nữa' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: (Đức Thế Tôn nói: “Này Piṅgiya,) trong khi xem xét những con người bị ngự trị bởi tham ái, bị sanh khởi bực bội, bị chế ngự bởi già; vì thế, ngươi, này Piṅgiya, là người không xao lãng, ngươi hãy từ bỏ tham ái để không còn sanh ra lần nữa.”

Cullaniddesapāḷi Piṅgiyasuttaniddeso

Saha gāthāpariyosānā tena 1 brāhmaṇena saddhiṃ ekacchandā ekapayogā ekādhippāyā ekavāsanavāsitā, tesaṃ anekapāṇasahassānaṃ virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkhuṃ udapādi: ‘Yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti. Tassa 2 brāhmaṇassa virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkhuṃ udapādi: ‘Yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti. Saha dhammacakkhussa paṭilābhā 3 ajinajaṭāvākacīradaṇḍakamaṇḍalukesā ca massu4 ca antarahitā bhaṇḍukāsāyavatthavasano5 saṅghāṭipattacīvaradharo bhikkhu6 anvatthapaṭipattiyā pañjaliko bhagavantaṃ namassamāno nisinno hoti: “Satthā me bhante bhagavā, sāvakohamasmī ”ti.7

Piṅgiyasuttaniddeso samatto.

1 4 5 ye te - Ma. massū - Ma, Syā. bhaṇḍakāsāyavatthavasano - Syā. 2 6 tassa ca - Ma, Syā. bhikkhu - itisaddo Ma potthake na dissate. 3 7 saha cakkhupaṭilābhā - Syā. sāvakohamasminti - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Piṅgiya

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn, Pháp nhãn không nhiễm bụi trần, không vết nhơ đã sanh khởi đến nhiều ngàn sinh mạng là những người có cùng sự mong muốn, có cùng sự thực hành, có cùng chủ tâm, có cùng sự huân tập thành thói quen (trong quá khứ) với vị Bà-la-môn ấy, rằng: “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Pháp nhãn không nhiễm bụi trần, không vết nhơ đã sanh khởi đến vị Bà-la-môn ấy rằng: “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Cùng với việc đạt được Pháp nhãn, áo choàng da dê, tóc bện, y phục vỏ cây, gậy chống ba chân, bình nước, tóc, và râu đều biến mất. Vị ấy trở thành vị tỳ khưu có đầu cạo, mặc y phục vải màu ca-sa, mang y hai lớp, bình bát, và y, bằng hành động thuận theo đạo lý, đã ngồi xuống, chắp tay lên, cúi lạy đức Thế Tôn (nói rằng): “Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc đạo sư của con, con là người đệ tử.”

Diễn Giải Kinh Piṅgiya được hoàn tất.

17. PĀRĀYANĀNUGĪTINIDDESO

“Idamavoca bhagavā magadhesu viharanto pāsāṇake cetiye paricārakasoḷasānaṃ 1 brāhmaṇānaṃ ajjhiṭṭho puṭṭho puṭṭho pañhaṃ byākāsi.”

Idamavoca bhagavā ti imaṃ 2 pārāyānaṃ avoca. Bhagavā ti gāravādhivacanametaṃ –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ bhagavā ’ti - idamavoca bhagavā.

Magadhesu viharanto pāsāṇake cetiye ti - Magadhesū ti 3 magadhanāmake janapade. Viharanto ti 4 caranto 5 viharanto irīyanto vattento pālento yapento yāpento.

Pāsāṇake cetiye ti pāsāṇakacetiyaṃ vuccati buddhāsanan ’ti - magadhesu viharanto pāsāṇake cetiye.

Paricārakasoḷasānaṃ brāhmaṇānan ti piṅgiyo brāhmaṇo bāvarissa brāhmaṇassa paddho paddhacaro paricārako sisso. 6 Tena 7 te soḷasā ’ti - evampi ‘paricārakasoḷasānaṃ brāhmaṇānaṃ.’ Athavā te soḷasabrāhmaṇā buddhassa bhagavato paddhā paddhacarā paricārikā sissā ’ti 8 - evampi ‘paricārakasoḷasānaṃ brāhmaṇānaṃ.’

Ajjhiṭṭho puṭṭho puṭṭho pañhaṃ byākāsī ti - Ajjhiṭṭho ti ajjhiṭṭho ajjhesito. Puṭṭho puṭṭho ti puṭṭho puṭṭho pucchito pucchito yācito yācito ajjhesito ajjhesito pāsādito pāsādito. 9 Pañhaṃ byākāsī ti pañhaṃ byākāsi ācikkhi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānīakāsi pakāsesī ’ti - ajjhiṭṭho puṭṭho puṭṭho pañhaṃ byākāsi.

Tenetaṃ vuccati: “Idamavoca bhagavā magadhesu viharanto pāsāṇake cetiye paricārikasoḷasānaṃ brāhmaṇānaṃ ajjhiṭṭho puṭṭho puṭṭho pañhaṃ byākāsī ”ti.

“Ekamekassa cepi pañhassa atthamaññāya dhammamaññāya dhammānudhammaṃ paṭipajjeyya gaccheyyeva jarāmaraṇassa pāraṃ. Pāraṃ gamaniyā 10 ime dhammāti tasmā imassa dhammapariyāyassa pārāyanaṃ tveva adhivacanaṃ.”

1 paricārikasoḷasannaṃ - Syā, PTS, evamuparipi.
2 2 idaṃ - Ma, Va, Vi, Ka.
3 magadhesu viharantoti - Ma, Syā.
4 viharanto - Ma.
5 caranto - itisaddo Ma, Syā potthakesu na dissate.
6 brāhmaṇassa seṭṭho seṭṭhavaro paricāriko - Syā;
brāhmaṇassa paṭṭho paṭṭho paricāriko sisso - PTS.
7 piṅgiyena - Ma, Syā.
8 bhagavato paddhā paddhacarā paricārakā sissāti - Ma;
bhagavato seṭṭhā seṭṭhavarā paricārikā siyunti - Syā;
bhagavato paṭṭhā paṭṭharā paricārikasissāti - PTS.
9 puṭṭho puṭṭhoti puṭṭho pucchito yācito ajjhesito pasādito - Syā, PTS.
10 pāraṅgamanīyā - Ma; pāragamanīyā - Syā, evamuparipi.
17. DIỄN GIẢI PHẦN TƯỜNG THUẬT VỀ ĐƯỜNG ĐI ĐẾN BỜ KIA

“Đức Thế Tôn đã nói điều này trong lúc cư ngụ ở xứ sở Magadha tại bảo điện Pāsāṇaka. Được yêu cầu bởi mười sáu vị Bà-la-môn tùy tùng, Ngài đã giải đáp câu hỏi mỗi khi được hỏi.”

Đức Thế Tôn đã nói điều này: Ngài đã nói về Kinh Đường Đi Đến Bờ Kia này. Đức Thế Tôn: là từ xưng hô với sự tôn kính –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Thế Tôn;’ - ‘đức Thế Tôn đã nói điều này’ là như thế.

Trong lúc cư ngụ ở xứ sở Magadha tại bảo điện Pāsāṇaka - Ở xứ sở Magadha: ở xứ sở có tên Magadha. Trong lúc cư ngụ: trong lúc sống, trong lúc trú ngụ, trong lúc sinh hoạt,

trong lúc vận hành, trong lúc bảo hộ, trong lúc nuôi dưỡng, trong lúc bảo dưỡng. Tại bảo điện Pāsāṇaka: nói đến chỗ ngồi của đức Phật tại bảo điện Pāsāṇaka; - 'trong lúc cư ngụ ở xứ sở Magadha tại bảo điện Pāsāṇaka' là như thế.

Bởi mười sáu vị Bà-la-môn tùy tùng: Bà-la-môn Piṅgiya là người hầu hạ, người theo hầu, người hầu cận, học trò của Bà-la-môn Bāvari. Các vị ấy với vị Piṅgiya là mười sáu; - 'bởi mười sáu vị Bà-la-môn tùy tùng' là như vậy. Hoặc là, mười sáu vị Bà-la-môn ấy là người hầu hạ, người theo hầu, người hầu cận, học trò của đức Phật Thế Tôn; - 'bởi mười sáu vị Bà-la-môn tùy tùng' còn là như vậy.

Được yêu cầu, Ngài đã giải đáp câu hỏi mỗi khi được hỏi - Được yêu cầu: được yêu cầu là được thỉnh cầu. Mỗi khi được hỏi: mỗi khi được hỏi, mỗi khi được vấn, mỗi khi được yêu cầu, mỗi khi được thỉnh cầu, mỗi khi được đặt niềm tin. Ngài đã giải đáp câu hỏi: Ngài đã giải đáp câu hỏi, đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ; - 'được yêu cầu, Ngài đã giải đáp câu hỏi mỗi khi được hỏi' là như thế.

Vì thế, điều này được nói đến: "Đức Thế Tôn đã nói điều này trong lúc cư ngụ ở xứ sở Magadha tại bảo điện Pāsāṇaka. Được yêu cầu bởi mười sáu vị Bà-la-môn tùy tùng, Ngài đã giải đáp câu hỏi mỗi khi được hỏi."

"Nếu đối với từng câu hỏi một, sau khi hiểu thông ý nghĩa, sau khi hiểu thông Giáo Pháp, thì có thể thực hành đúng pháp và thuận pháp, và còn có thể đi đến bờ kia của già và chết. Các pháp này là sẽ đi đến bờ kia, vì thế, tên gọi của bài giảng pháp này là Đường Đi Đến Bờ Kia."

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Ekamekassa cepi pañhassā ti ekamekassa cepi ajitapañhassa, ekamekassa cepi tissametteyyapañhassa, ekamekassa cepi puṇṇakapañhassa, ekamekassa cepi mettagupañhassa, 1 ekamekassa cepi dhotakapañhassa, ekamekassa cepi upasīvapañhassa, ekamekassa cepi nandakapañhassa, 2 ekamekassa cepi hemakapañhassa, ekamekassa cepi todeyyapañhassa, ekamekassa cepi kappapañhassa, ekamekassa cepi jatukaṇṇipañhassa, ekamekassa cepi bhadrāvudhapañhassa, ekamekassa cepi udayapañhassa, ekamekassa cepi posālapañhassa, ekamekassa cepi mogharājapañhassa ekamekassa cepi piṅgiyapañhassā 'ti - ekamekassa cepi pañhassa.

Atthamaññāya dhammamaññāyā ti sveva pañho dhammo, vissajjanaṃ attho. Atthamaññāyā ti atthaṃ aññāya 3 jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā 'ti - atthamaññāya. Dhammamaññāyā ti dhammaṃ aññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā 'ti - atthamaññāya dhammamaññāya. 4

Dhammānudhammaṃ paṭipajjeyyā ti sammāpaṭipadaṃ anulomapaṭipadaṃ apaccanīkapaṭipadaṃ anvatthapaṭipadaṃ dhammānudhammapaṭipadaṃ paṭipajjeyyā 'ti - dhammānudhammaṃ paṭipajjeyya.

Gaccheyyeva jarāmaraṇassa pāran ti jarāmaraṇassa pāraṃ5 vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Gaccheyyeva jarāmaraṇassa pāran ti jarāmaraṇassa pāraṃ gaccheyya,6 pāraṃ adhigaccheyya, pāraṃ adhiphasseyya,7 pāraṃ sacchikareyyā 'ti - gaccheyyeva jarāmaraṇassa pāraṃ.

Pāraṃ gamaniyā ime dhammā ti ime dhammā pāraṃ gamaniyā pāraṃ pāpenti pāraṃ saṃpāpenti pāraṃ samanupāpenti jarāmaraṇassa taraṇāya8 saṃvattantī 'ti - pāraṃ gamaniyā ime dhammāti.

Tasmā imassa dhammapariyāyassā ti - Tasmā ti tasmā taṃkāraṇā taṃhetu tappaccayā taṃnidānā 'ti - tasmā. Imassa dhammapariyāyassā ti imassa pārāyanassā 'ti - tasmā imassa dhammapariyāyassa.

1 mettagūpañhassa - Ma, Syā. 2 5 nandapañhassa - Syā, PTS. jarāmaraṇapāraṃ - Syā. 3 6 visajjanaṃ atthoti atthaṃ aññāya - Ma, Syā, PTS. gaccheyyeva - Syā. 4 7 katvāti - dhammamaññāyāti - atthamaññāya dhammamaññāya - Ma; phuseyya - Syā, PTS. 8 katvāti dhammamaññāya - Syā. tāraṇāya - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Nếu đối với từng câu hỏi một: nếu đối với từng câu hỏi một của Ajita, nếu đối với từng câu hỏi một của Tissametteyya, nếu đối với từng câu hỏi một của Puṇṇaka, nếu đối với từng câu hỏi một của Mettagū, nếu đối với từng câu hỏi một của Dhotaka, nếu đối với từng câu hỏi một của Upasīva, nếu đối với từng câu hỏi một của Nandaka, nếu đối với từng câu hỏi một của Hemaka, nếu đối với từng câu hỏi một của Todeyya, nếu đối với từng câu hỏi một của Kappa, nếu đối với từng câu hỏi một của Jatukaṇṇī, nếu đối với từng câu hỏi một của Bhadrāvudha, nếu đối với từng câu hỏi một của Udaya, nếu đối với từng câu hỏi một của Posāla, nếu đối với từng câu hỏi một của Mogharāja, nếu đối với từng câu hỏi một của Piṅgiya; - 'nếu đối với từng câu hỏi một' là như thế.

Sau khi hiểu thông ý nghĩa, sau khi hiểu thông Giáo Pháp: Chính câu hỏi ấy là Giáo Pháp, câu trả lời là ý nghĩa. Sau khi hiểu thông ý nghĩa: sau khi hiểu thông, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt ý nghĩa; - 'sau khi hiểu thông ý nghĩa' là như thế. Sau khi hiểu thông Giáo Pháp: sau khi hiểu thông, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt Giáo Pháp; - 'sau khi hiểu thông ý nghĩa, sau khi hiểu thông Giáo Pháp' là như thế.

Thì có thể thực hành đúng pháp và thuận pháp: thì có thể thực hành sự thực hành đúng đắn, sự thực hành phù hợp, sự thực hành không trái ngược, sự thực hành đưa đến lợi ích, sự thực hành đúng pháp và thuận pháp; - 'thì có thể thực hành đúng pháp và thuận pháp' là như thế.

Và còn có thể đi đến bờ kia của già và chết: bờ kia của già và chết nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Và còn có thể đi đến bờ

kia của già và chết: có thể đi đến bờ kia, có thể chứng đắc bờ kia, có thể chạm đến bờ kia, có thể chứng ngộ bờ kia của già và chết; - 'và còn có thể đi đến bờ kia của già và chết' là như thế.

Các pháp này là sẽ đi đến bờ kia: các pháp này là sẽ đi đến bờ kia, giúp cho đạt được bờ kia, giúp cho hoàn toàn đạt được bờ kia, giúp cho hoàn toàn đạt đến được bờ kia, vận hành đưa đến việc vượt qua già và chết; - 'các pháp này là sẽ đi đến bờ kia' là như thế.

Vì thế, (tên gọi) của bài giảng pháp này - Vì thế: vì thế là bởi lý do ấy, bởi nhân ấy, bởi duyên ấy, bởi căn nguyên ấy; - 'vì thế' là như thế. Của bài giảng pháp này: là của bài giảng Đường Đi Đến Bờ Kia này; - 'vì thế, (tên gọi) của bài giảng pháp này' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Pārāyanaṃ tveva adhivacanan ti pāraṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ –pe– nirodho nibbānaṃ, ayanaṃ 1 vuccati maggo, seyyathīdaṃ: sammādiṭṭhi –pe– sammāsamādhi. Adhivacanan ti saṅkhā samaññā paññatti vohāro nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo 'ti - pārāyanaṃ tveva adhivacanaṃ.

Tenetaṃ vuccati: "Ekamekassa cepi pañhassa atthamaññāya dhammamaññāya dhammānudhammaṃ paṭipajjeyya gaccheyyeva jarāmaraṇassa pāraṃ pāraṅgamaniyā ime dhammāti tasmā imassa dhammapariyāyassa pārāyanaṃ tveva adhivacanan "ti.

1. 2. 3.

1. "Ajito tissametteyyo puṇṇako atha mettagū, dhotako upasīvo ca nando ca atha hemako.

2. Todeyyakappā dubhayo jatukaṇṇī ca paṇḍito, bhadrāvudho udayo ca posālo cāpi brāhmaṇo, mogharājā ca medhāvī piṅgiyo ca mahāisi.

3. Ete buddhaṃ upāgañchuṃ 2 sampannacaraṇaṃ isiṃ, pucchantā nipuṇe pañhe buddhaseṭṭhaṃ upāgamuṃ."

Ete buddhaṃ upāgañchun ti - Ete ti soḷasa pārāyaniyā brāhmaṇā. Buddho ti yo so bhagavā sayambhū anācariyako pubbe ananussutesu dhammesu sāmaṃ 3

saccāni abhisambujjhi, tattha ca sabbaññutaṃ patto balesu ca vasībhāvaṃ. Buddho ti kenaṭṭhena buddho? Bujjhitā saccānīti buddho, bodhetā pajāyāti buddho, sabbaññutāya buddho, sabbadassāvitāya buddho, anaññaneyyatāya4 buddho, visavitāya5 buddho, khīṇāsavasaṅkhātena buddho, nirupakkilesasaṅkhātena6 buddho, ekantavītarāgoti buddho ekantavītadosoti buddho, ekantavītamohoti buddho, ekantanikkilesoti buddho, ekāyanamaggaṃ gatoti buddho, eko anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddhoti buddho, abuddhivihatattā buddhipaṭilābhāti buddho. Buddho ti netaṃ nāmaṃ mātarā kataṃ, na pitarā kataṃ, na bhātarā kataṃ, na bhaginiyā kataṃ, na mittāmaccehi kataṃ, na ñātisālohitehi kataṃ, na samaṇabrāhmaṇehi kataṃ, na devatāhi kataṃ, vimokkhantikametaṃ buddhānaṃ bhagavantānaṃ bodhiyā mūle saha sabbaññutañāṇassa paṭilābhā sacchikā paññatti,

yadidaṃ buddhoti. Ete buddhaṃ upāgañchun ti ete buddhaṃ upāgamiṃsu, upasaṅkamiṃsu, payirupāsiṃsu, paripucchiṃsu, paripañhiṃsū ’ti - ete buddhaṃ upāgañchuṃ.

1 āyanaṃ - Syā; ayaṃ - PTS. 2 4 upāgacchuṃ - Ma; abhiññeyyatāya - Ma, Syā, PTS. 5 upāgacchiṃsu - Va, Vi, Ka, evamuparipi. vikasitāya - Syā, PTS. 3 6 buddhanti - Syā. nirupalepasaṅkhātena - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Tên gọi (của bài giảng pháp này) là Đường Đi Đến Bờ Kia: bờ kia nói đến Bất Tử, Niết Bàn –nt– sự tịch diệt, Niết Bàn. Đường đi đến nói đến Đạo Lộ, tức là chánh kiến –nt– chánh định. Tên gọi: là sự ấn định, sự chỉ định, sự quy định, sự diễn tả, tên gọi, sự đặt tên, sự định danh, từ mô tả, tên hiệu, từ kêu gọi; - ‘tên gọi (của bài giảng pháp này) là Đường Đi Đến Bờ Kia là như thế.

Vì thế, điều này được nói đến: “Nếu đối với từng câu hỏi một, sau khi hiểu thông ý nghĩa, sau khi hiểu thông Giáo Pháp, thì có thể thực hành đúng pháp và thuận pháp, và còn có thể đi đến bờ kia của già và chết. Các pháp này là sẽ đi đến bờ kia, vì thế, tên gọi của bài giảng pháp này là ‘Đường Đi Đến Bờ Kia.’”

1. 2. 3.

1. Vị Ajita, vị Tissametteyya, vị Puṇṇaka, rồi vị Mettagū, vị Dhotaka, và vị Upasīva, vị Nanda, rồi vị Hemaka, –

2. – cả hai vị là vị Todeyya với vị Kappa, và vị sáng suốt Jatukaṇṇī, vị Bhadrāvudha, và vị Udaya, luôn cả Bà-la-môn Posāla, vị thông minh Mogharāja, và vị đại ẩn sĩ Piṅgiya, –

3. – những vị này đã đi đến gặp đức Phật, bậc ẩn sĩ có đức hạnh đầy đủ. Trong khi hỏi các câu hỏi vi tế, họ đã đến gần đức Phật tối thượng.

Những vị này đã đi đến gặp đức Phật - Những vị này: mười sáu vị Bà-la- môn sẽ đi đến bờ kia. Đức Phật: Vị ấy là đức Thế Tôn, đấng Tự Chủ, vị không có thầy, đã tự mình giác ngộ hoàn toàn các sự thật về các pháp chưa từng được nghe trước đây. Ngài đã đạt được trạng thái Toàn Tri về các pháp ấy và đã đạt được bản thể năng lực về các lực. Đức Phật: Với ý nghĩa gì là đức Phật? ‘Vị đã giác ngộ các Chân Lý’ là đức Phật. ‘Vị đã giúp cho chúng sanh giác ngộ’ là đức Phật. Do trạng thái Toàn Tri là đức Phật. Do trạng thái nhìn thấy tất cả là đức Phật. Do trạng thái không bị người khác dẫn dắt là đức Phật. Do trạng thái nở rộ (các đức hạnh) là đức Phật. Do được công nhận đã cạn kiệt các lậu hoặc là đức Phật. Do được công nhận không có tùy phiền não là đức Phật. ‘Vị có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn’ là đức Phật. ‘Vị có sân hận đã được xa lìa hoàn toàn’ là đức Phật. ‘Vị có si mê đã được xa lìa hoàn toàn’ là đức Phật. ‘Vị hoàn toàn không còn ô nhiễm’ là đức Phật. ‘Vị đã đi con đường độc đạo’ là đức Phật. ‘Vị độc nhất đã giác ngộ quả vị Chánh Đẳng Giác vô thượng’ là đức Phật. Do trạng thái đã phá tan sự không giác ngộ là đức Phật. Do việc đạt được sự giác ngộ là đức Phật. Đức Phật: tên gọi này không do mẹ tạo ra, không do cha tạo ra, không do anh (em) trai tạo ra, không do chị (em) gái tạo ra, không do bạn bè hoặc thân hữu tạo ra, không do các thân quyến và những

người cùng huyết thống tạo ra, không do các Sa-môn hoặc Bà-la-môn tạo ra, không do chư Thiên tạo ra. Sự tận cùng của giải thoát này là sự quy định thuộc về chư Phật Thế Tôn do sự đạt được, do sự chứng ngộ trí Toàn Tri ở cội cây Bồ Đề, tức là 'đức Phật.' Những vị này đã đi đến gặp đức Phật: những vị này đã đi đến gặp đức Phật, đã đi đến gần, đã ngồi gần, đã vấn, đã hỏi; - 'những vị này đã đi đến gặp đức Phật' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Sampannacaraṇaṃ isin ti - Caraṇaṃ vuccati sīlapāramippatti, 1 sīlasaṃvaropi caraṇaṃ, indriyasaṃvaropi caraṇaṃ, bhojane mattaññutāpi caraṇaṃ, jāgariyānuyogopi caraṇaṃ, sattapi saddhammā caraṇaṃ, cattāripi jhānāni caraṇaṃ. Sampannacaraṇan ti sampannacaraṇaṃ seṭṭhacaraṇaṃ viseṭṭhacaraṇaṃ pāmokkhacaraṇaṃ uttamacaraṇaṃ pavaracaraṇaṃ. 2 Isī ti isi 3 bhagavā mahantaṃ sīlakkhandhaṃ esi gavesi pariyesīti isi –pe– mahesakkhehi vā sattehi esito gavesito pariyesito kahaṃ buddho, kahaṃ bhagavā, kahaṃ devadevo, kahaṃ narāsabho 'ti isī 'ti - sampannacaraṇaṃ isiṃ.

Pucchantā nipuṇe pañhe ti - Pucchantā ti pucchantā yācantā ajjhesantā pasādentā. Nipuṇe pañhe ti gambhīre duddase duranubodhe sante paṇīte atakkāvacare nipuṇe paṇḍitavedanīye pañhe 'ti - pucchantā nipuṇe pañhe.

Buddhaseṭṭhaṃ upāgamun ti - Buddho ti 4 yo so bhagavā –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ buddho 'ti. Seṭṭhan ti aggaṃ seṭṭhaṃ viseṭṭhaṃ pāmokkhaṃ uttamaṃ pavaraṃ buddhaseṭṭhaṃ. Upāgamun ti 5 upāgamiṃsu upasaṅkamiṃsu payirupāsiṃsu paripucchiṃsu paripañhiṃsū 'ti - buddhaseṭṭhaṃ upāgamuṃ.

Tenetaṃ vuccati: "Ete buddhaṃ upāgañchuṃ sampannacaraṇaṃ isiṃ, pucchantā nipuṇe pañhe buddhaseṭṭhaṃ upāgamun "ti.

4.

Tesaṃ buddho byākāsi6 pañhe7 puṭṭho yathātathaṃ, pañhānaṃ veyyākaraṇena tosesi brāhmaṇe muni.

Tesaṃ buddho byākāsī ti - Tesan ti soḷasannaṃ8 pārāyaniyānaṃ brāhmaṇānaṃ. Buddho ti yo so bhagavā –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ buddho 'ti. Byākāsī ti tesaṃ buddho byākāsi ācikkhi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānī akāsi9 pakāsesī 'ti - tesaṃ buddho byākāsi.

1 6 sīlācāranibbatti - Ma; sīlācāranipphatti - Syā, PTS. pabyākāsi - Ma, evamuparipi. 2 7 pavaracaraṇanti sampannacaraṇaṃ - Syā. pañhaṃ - Ma, Syā, evamuparipi. 3 8 isinti isi - Syā. soḷasānaṃ - Ma. 4 9 buddhāti - Syā. uttānīmakāsi - Syā. 5 pavaraṃ buddhaṃ upāgamuṃ - Ma; pavaranti buddhaseṭṭhaṃ. upāgamunti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Bậc ẩn sĩ có đức hạnh đầy đủ - Đức hạnh: nói đến việc đạt được sự toàn hảo về giới, sự thu thúc về giới cũng là đức hạnh, sự thu thúc về các quyền cũng là đức hạnh, việc biết chừng mực về vật thực cũng là đức hạnh, sự luyện tập về tỉnh thức cũng là đức hạnh,

bảy đức tính tốt cũng là đức hạnh, 1 bốn thiền cũng là đức hạnh. Có đức hạnh đầy đủ: có đức hạnh đầy đủ là có đức hạnh hạng nhất, có đức hạnh thù thắng, có đức hạnh dẫn đầu, có đức hạnh tối thượng, có đức hạnh cao quý. Bậc ẩn sĩ: bậc ẩn sĩ là (nói đến) đức Thế Tôn. 'Vị đã tìm kiếm, đã tìm tòi, đã tầm cầu giới uẩn lớn lao' là bậc ẩn sĩ. –nt– 'Vị được tầm cầu, được tìm tòi, được tìm kiếm bởi các chúng sanh có uy lực lớn lao (hỏi rằng): Đức Phật ngự ở đâu? Đức Thế Tôn ngự ở đâu? Chúa của chư Thiên ngự ở đâu? Đấng Nhân Ngưu ngự ở đâu?' là bậc ẩn sĩ; - 'bậc ẩn sĩ có đức hạnh đầy đủ' là như thế.

Trong khi hỏi các câu hỏi vi tế - Trong khi hỏi: trong khi hỏi là trong khi yêu cầu, trong khi thỉnh cầu, trong khi đặt niềm tin. Các câu hỏi vi tế: các câu hỏi thâm sâu, khó nhận ra, khó hiểu biết, an tịnh, tuyệt vời, không thuộc phạm vi suy nghĩ, vi tế, có thể hiểu được bởi những bậc sáng suốt; - 'trong khi hỏi các câu hỏi vi tế' là như thế.

Họ đã đến gần đức Phật tối thượng - Đức Phật: Vị ấy là đức Thế Tôn, –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Phật.' Tối thượng: đức Phật tối thượng là cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý. Đã đến gần: họ đã đi đến, đã đi đến gần, đã ngồi gần, đã vấn, đã hỏi; - 'họ đã đến gần đức Phật tối thượng' là như thế.

Vì thế, điều này được nói đến: "Những vị này đã đi đến gặp đức Phật, bậc ẩn sĩ có đức hạnh đầy đủ. Trong khi hỏi các câu hỏi vi tế, họ đã đến gần đức Phật tối thượng."

4.

Được hỏi những câu hỏi, đức Phật đã giải đáp cho các vị ấy đúng theo sự thật. Với việc giải đáp các câu hỏi, bậc Hiền Trí đã làm hài lòng các vị Bà-la-môn.

Đức Phật đã giải đáp cho các vị ấy - Cho các vị ấy: cho mười sáu vị Bà-la- môn sẽ đi đến bờ kia. Đức Phật: Vị ấy là đức Thế Tôn, –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Phật.' Đã giải đáp: Đức Phật đã giải đáp cho các vị ấy, đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ; - 'đức Phật đã giải đáp cho các vị ấy' là như thế.

1 Bảy đức tính tốt (sattasaddhammā): là có đức tin, có sự hổ thẹn (tội lỗi), có sự ghê sợ (tội lỗi), nghe nhiều, có sự tinh tấn đã được phát khởi, có niệm đã được thiết lập, có trí tuệ (Tạng Luật, Parivāra - Tập Yếu ii, TTPV 9, trang 73).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Pañhe puṭṭho yathātathan ti - Pañhe puṭṭho ti pañhe 1 puṭṭho pucchito yācito ajjhesito pasādito. Yathātathan ti yathā ācikkhitabbaṃ tathā ācikkhi, yathā desitabbaṃ tathā desesi, yathā paññāpetabbaṃ 2 tathā paññāpesi, 3 yathā paṭṭhapetabbaṃ tathā paṭṭhapesi, yathā vivaritabbaṃ tathā vivari, yathā vibhajitabbaṃ tathā vibhaji, yathā uttānīkātabbaṃ tathā uttānīakāsi, 4 yathā pakāsesitabbaṃ 5 tathā pakāsesī 'ti - pañhe puṭṭho yathātathaṃ.

Pañhānaṃ veyyākaraṇenā ti pañhānaṃ veyyākaraṇena ācikkhanena desanena6 paññāpanena7 paṭṭhapanena vivaraṇena8 vibhajanena uttānīkammena pakāsanenā 'ti - pañhānaṃ veyyākaraṇena.

Tosesi brāhmaṇe munī ti - Tosesī ti tosesi vitosesi pasādesi ārādhesi attamane akāsi. Brāhmaṇe ti soḷasa pārāyaniye brāhmaṇe. Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ –pe– saṅgajālamaticca so munī ’ti - tosesi brāhmaṇe muni.

Tenetaṃ vuccati: “Tesaṃ buddho byākāsi pañhe puṭṭho yathā tathaṃ pañhānaṃ veyyākaraṇena tosesi brāhmaṇe munī ”ti.

5.

Te tositā cakkhumatā buddhenādiccabandhunā, brahmacariyamacariṃsu varapaññassa santike.

Te tositā cakkhumatā ti - Te ti soḷasa pārāyaniyā brāhmaṇā. Tositā ti tositā vitositā pasāditā ārādhitā attamanā katā ’ti - te tositā. Cakkhumatā ti bhagavā pañcahi cakkhūhi cakkhumā maṃsacakkhunāpi cakkhumā, dibbacakkhunāpi cakkhumā, paññācakkhunāpi cakkhumā, buddhacakkhunāpi cakkhumā, samantacakkhunāpi cakkhumā. Kathaṃ bhagavā maṃsacakkhunāpi cakkhumā – pe– evaṃ bhagavā samantacakkhunāpi cakkhumā ’ti - te tositā cakkhumatā.

Buddhenādiccabandhunā ti - Buddho ti9 yo so bhagavā –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ buddho ’ti. Ādiccabandhunā ti ādicco vuccati suriyo. So gotamo gottena bhagavāpi gotamo gottena, bhagavā suriyassa gottañātako10 gottabandhu; tasmā buddho ādiccabandhū ’ti - buddhenādiccabandhunā.

1 6 pañhaṃ - Ma, Syā, evamuparipi. dassanena - Va, Vi, Ka. 2 7 paññapetabbaṃ - Ma, Syā. paññapanena - Ma, Syā. 3 8 paññapesi - Ma, Syā. vivarena - Syā. 4 9 uttānīmakāsi - Syā. buddhenāti - Syā. 5 10 pakāsitabbaṃ - Ma; pakāsetabbaṃ - Syā. gottaṃ ñānato - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Được hỏi những câu hỏi ... đúng theo sự thật - Được hỏi những câu hỏi: được hỏi những câu hỏi, được vấn, được yêu cầu, được thỉnh cầu, được đặt niềm tin. Đúng theo sự thật: nên chỉ dạy thế nào thì đã chỉ dạy thế ấy, nên chỉ bảo thế nào thì đã chỉ bảo thế ấy, nên thông báo thế nào thì đã thông báo thế ấy, nên ấn định thế nào thì đã ấn định thế ấy, nên khai mở thế nào thì đã khai mở thế ấy, nên chia sẻ thế nào thì đã chia sẻ thế ấy, nên làm rõ thế nào thì đã làm rõ thế ấy, nên bày tỏ thế nào thì đã bày tỏ thế ấy; - ‘được hỏi những câu hỏi ... đúng theo sự thật’ là như thế.

Với việc giải đáp các câu hỏi: với việc giải đáp, với việc chỉ dạy, với việc chỉ bảo, với việc thông báo, với việc ấn định, với việc khai mở, với việc chia sẻ, với việc làm rõ, với việc bày tỏ các câu hỏi; - ‘với việc giải đáp các câu hỏi’ là như thế.

Bậc Hiền Trí đã làm hài lòng các vị Bà-la-môn - Đã làm hài lòng: đã làm hài lòng, đã làm vô cùng hài lòng, đã làm tin tưởng, đã làm vừa lòng, đã làm hoan hỷ. Các vị Bà-la-môn: mười sáu vị Bà-la-môn sẽ đi đến bờ kia. Bậc Hiền Trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí; - ‘bậc Hiền Trí đã làm hài lòng các vị Bà-la-môn’ là như thế.

Vì thế, điều này được nói đến: “Được hỏi những câu hỏi, đức Phật đã giải đáp cho các vị ấy đúng theo sự thật. Với việc giải đáp các câu hỏi, bậc Hiền Trí đã làm hài lòng các vị Bà-la-môn.”

5.

Các vị ấy, được hài lòng với bậc Hữu Nhãn, đức Phật, đấng quyến thuộc của mặt trời, đã thực hành Phạm hạnh trong sự hiện diện của bậc có tuệ cao quý.

Các vị ấy, được hài lòng với bậc Hữu Nhãn - Các vị ấy: mười sáu vị Bà-la- môn sẽ đi đến bờ kia. Được hài lòng: được hài lòng, được vô cùng hài lòng, được tin tưởng, được vừa lòng, được hoan hỷ; - ‘các vị ấy, được hài lòng’ là như thế. Với bậc Hữu Nhãn: Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với năm loại nhãn (con mắt): bậc Hữu Nhãn với nhục nhãn, bậc Hữu Nhãn với Thiên nhãn, bậc Hữu Nhãn với Tuệ nhãn, bậc Hữu Nhãn với Phật nhãn, bậc Hữu Nhãn với Toàn nhãn. Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với nhục nhãn nghĩa là thế nào? –nt– Đức Thế Tôn là bậc Hữu Nhãn với Toàn nhãn nghĩa là như vậy; - ‘các vị ấy, được hài lòng với bậc Hữu Nhãn’ là như thế.

Với đức Phật, đấng quyến thuộc của mặt trời - Đức Phật: Vị ấy là đức Thế Tôn, –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Phật.’ (Với) đấng quyến thuộc của mặt trời: Mặt trời nói đến Thái Dương. Thái Dương là Gotama theo dòng tộc, đức Thế Tôn cũng là Gotama theo dòng tộc. Đức Thế Tôn là bà con trong dòng tộc, là quyến thuộc trong dòng tộc của Thái Dương; vì thế, đức Phật là quyến thuộc của mặt trời; - ‘với đức Phật, đấng quyến thuộc của mặt trời’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Brahmacariyamacariṃsū ti brahmacariyaṃ vuccati asaddhamma- samāpattiyā ārati virati paṭivirati veramaṇī viramaṇā 1 akiriyā akaraṇaṃ anajjhāpatti velāanatikkamo setughāto. Apica nippariyāyavasena brahmacariyā 2 vuccati ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, seyyathīdaṃ sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvācā sammākammanto sammāājīvo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi. Brahmacariyamacariṃsū ti brahmacariyaṃ ācariṃsu 3 samādāya vattiṃsū ’ti - brahmacariyamacariṃsu.

Varapaññassa santike ti varapaññassa aggapaññassa seṭṭhapaññassa viseṭṭhapaññassa pāmokkhapaññassa uttamapaññassa pavarapaññassa. Santike ti santike sāmantā āsanne avidūre upakaṭṭhe ’ti - varapaññassa santike.

Tenetaṃ vuccati: “Te tositā cakkhumatā buddhenādiccabandhunā, brahmacariyamacariṃsu varapaññassa santike ”ti.

6.

Ekamekassa pañhassa yathā buddhena desitaṃ, tathā yo paṭipajjeyya gacche pāraṃ apārato.4

Ekamekassa pañhassā ti ekamekassa ajitapañhassa, ekamekassa tissametteyyapañhassa, –pe– ekamekassa piṅgiyapañhassā ’ti - ekamekassa pañhassa.

Yathā buddhena desitan ti - Buddho ti5 yo so bhagavā sayambhū –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ buddhoti. Yathā buddhena desitan ti yathā buddhena ācikkhitaṃ desitaṃ paññapitaṃ paṭṭhapitaṃ vivaritaṃ vibhajitaṃ6 uttānīkataṃ pakāsitan ’ti - yathā buddhena desitaṃ.

Tathā yo paṭipajjeyyā ti sammāpaṭipadaṃ anulomapaṭipadaṃ apaccanīka- paṭipadaṃ anvatthapaṭipadaṃ dhammānudhammapaṭipadaṃ paṭipajjeyyā ’ti - tathā yo paṭipajjeyya.

1 4 viramaṇaṃ - Ma, Syā. apārago - Pana. 2 5 brahmacariyaṃ - Ma, Syā, PTS. buddhenāti - Syā. 3 6 cariṃsu acariṃsu - Ma; acariṃsu - Syā, PTS. vibhattaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Các vị đã thực hành Phạm hạnh: Phạm hạnh nói đến sự kiêng cữ, sự xa lánh, sự kiềm chế, sự tránh xa, sự chừa bỏ, sự không làm, sự không hành động, sự không vi phạm, sự không vượt qua lằn ranh, sự phá hủy cây cầu đối với việc đạt đến các pháp thấp kém. Thêm nữa, theo cách không vòng vo, Phạm hạnh nói đến đạo lộ thánh thiện tám chi phần, tức là: chánh kiến, chánh tư duy, chánh ngữ, chánh nghiệp, chánh mạng, chánh tinh tấn, chánh niệm, chánh định. Các vị đã thực hành Phạm hạnh: các vị đã thực hành Phạm hạnh, các vị đã tiến hành sau khi thọ trì; - ‘các vị đã thực hành Phạm hạnh’ là như thế.

Trong sự hiện diện của bậc có tuệ cao quý: của bậc có tuệ cao quý, của bậc có tuệ cao cả, của bậc có tuệ hạng nhất, của bậc có tuệ thù thắng, của bậc có tuệ dẫn đầu, của bậc có tuệ tối thượng, của bậc có tuệ cao thượng. Trong sự hiện diện: trong sự hiện diện là ở xung quanh, ở tại chỗ ngồi, ở không xa, ở kế bên; - ‘trong sự hiện diện của bậc có tuệ cao quý’ là như thế.

Vì thế, điều này được nói đến: “Các vị ấy, được hài lòng với bậc Hữu Nhãn, đức Phật, đấng quyến thuộc của mặt trời, đã thực hành Phạm hạnh trong sự hiện diện của bậc có tuệ cao quý.”

6.

Theo như điều đã được chỉ bảo bởi đức Phật đối với từng câu hỏi một, người nào thực hành theo như thế thì có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia.

Đối với từng câu hỏi một: đối với mỗi một câu hỏi của Ajita, đối với mỗi một câu hỏi của Tissametteyya, –nt– đối với mỗi một câu hỏi của Piṅgiya; - ‘đối với từng câu hỏi một’ là như thế.

Theo như điều đã được chỉ bảo bởi đức Phật - Đức Phật: Vị ấy là đức Thế Tôn, đấng Tự Chủ, –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Phật.’ Theo như điều đã được chỉ bảo bởi đức Phật: theo như điều đã được chỉ dạy, đã được chỉ bảo, đã được thông báo, đã được ấn định, đã được khai mở, đã được chia sẻ, đã được làm rõ, đã được bày tỏ bởi đức Phật; - ‘theo như điều đã được chỉ bảo bởi đức Phật’ là như thế.

Người nào thực hành theo như thế: có thể thực hành sự thực hành đúng đắn, sự thực hành phù hợp, sự thực hành không trái ngược, sự thực hành đưa đến lợi ích, sự thực hành đúng pháp và thuận pháp; - 'người nào thực hành theo như thế' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Gacche pāraṃ apārato ti pāraṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ –pe– nirodho nibbānaṃ. Apāraṃ vuccati 1 kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca. Gacche pāraṃ apārato ti apārato pāraṃ gaccheyya, pāraṃ adhigaccheyya, pāraṃ phasseyya, 2 pāraṃ sacchikareyyā 'ti - gacche pāraṃ apārato.

Tenetaṃ vuccati: "Ekamekassa pañhassa yathā buddhena desitaṃ, yathā yo paṭipajjeyya gacche pāraṃ apārato "ti.

7.

Apārā paraṃ gaccheyya bhāvento maggamuttamaṃ, maggo so pāraṃ gamanāya 3 tasmā pārāyanaṃ iti.

Apārā pāraṃ gaccheyyā ti apāraṃ vuccati1 kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca. Pāraṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ –pe– taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Apārā pāraṃ gaccheyyā ti apārā pāraṃ gaccheyya, pāraṃ adhigaccheyya, pāraṃ phasseyya,2 pāraṃ sacchikareyyā 'ti - apārā pāraṃ gaccheyya.

Bhāvento maggamuttaman ti maggamuttamaṃ vuccati 4 ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, seyyathīdaṃ: sammādiṭṭhi –pe– sammāsamādhi. Maggamuttaman ti maggaṃ aggaṃ 5 seṭṭhaṃ viseṭṭhaṃ pāmokkhaṃ uttamaṃ pavaraṃ.6 Bhāvento ti bhāvento āsevanto bahulīkaronto 'ti - bhāvento maggamuttamaṃ.

Maggo so pāraṃ gamanāyā ti: "Maggo pantho patho pajjo7 añjasaṃ vaṭumāyanaṃ, nāvā uttarasetu ca kullo ca bhisi saṅkamo."8

Pāraṃ gamanāyā ti pāraṃ gamanāya pāraṃ sampāpanāya pāraṃ samanupāpanāya9 jarāmaraṇassa taraṇāyā 'ti - maggo so pāraṃ gamanāya.

Tasmā pārāyanaṃ itī ti - Tasmā ti tasmā taṃkāraṇā taṃhetu tappaccayā taṃnidānā. Pāraṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ –pe– nirodho nibbānaṃ. Ayanaṃ10 vuccati maggo. Itī ti padasandhi –pe– padānupubbatāpetaṃ itī 'ti - tasmā pārāyanaṃ iti.

Tenetaṃ vuccati: "Apārā pāraṃ gaccheyya bhāvento maggamuttamaṃ, maggo so pāraṃ gamanāya tasmā parāyanaṃ itī "ti.

1 vuccanti - Ma, Syā. 2 6 phuseyya - Syā, PTS. pavaranti maggamuttamaṃ - Syā. 3 7 pāragamanāya - Syā, evamuparipi. patho addho - Va, Vi. 4 8 magganti maggo vuccati - Syā. nāvā uttarasetu pakullo saṅkamo - Syā, PTS. 5 10 uttamanti aggaṃ - Syā. āyanaṃ - Syā, PTS. 9 pāragamanāyāti pāragamanāya pārasampāpanāya pārasamanupāpanāya - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Thì có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia: Bờ kia nói đến Bất Tử, Niết Bàn, – nt– sự diệt tận, Niết Bàn. Bờ bên này nói đến các ô nhiễm, các uẩn, và các sự tạo tác. Thì có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia: từ bờ bên này có thể đi đến bờ kia, có thể chứng đắc bờ kia, có thể chạm đến bờ kia, có thể chứng ngộ bờ kia; - 'thì có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia' là như thế.

Vì thế, điều này được nói đến: "Theo như điều đã được chỉ bảo bởi đức Phật đối với từng câu hỏi một, người nào thực hành theo như thế thì có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia."

7.

Người tu tập đạo lộ tối thượng có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia. Đạo lộ ấy đưa đến việc đi đến bờ kia, vì thế gọi là Đường Đi Đến Bờ Kia.

Có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia: Bờ bên này nói đến các ô nhiễm, các uẩn, và các sự tạo tác. Bờ kia nói đến Bất Tử, Niết Bàn, –nt– sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia: từ bờ bên này có thể đi đến bờ kia, có thể chứng đắc bờ kia, có thể chạm đến bờ kia, có thể chứng ngộ bờ kia; - 'có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia' là như thế.

Người tu tập đạo lộ tối thượng: Đạo lộ tối thượng nói đến đạo lộ thánh thiện tám chi phần, tức là: chánh kiến –nt– chánh định. Đạo lộ tối thượng: là đạo lộ cao cả, nhất hạng, thù thắng, dẫn đầu, tối thượng, cao quý. Người tu tập: người đang tu tập, đang tập luyện, đang làm thường xuyên; - 'người tu tập đạo lộ tối thượng' là như thế.

Đạo lộ ấy đưa đến việc đi đến bờ kia: "Đạo lộ, đường lộ, lộ trình, con lộ, con đường, lối đi, đường đi, chiếc thuyền, cây cầu để vượt qua, chiếc bè, chiếc phao, ngõ đi qua."

Đưa đến việc đi đến bờ kia: đưa đến việc đi đến bờ kia là đưa đến việc hoàn toàn đạt được bờ kia, đưa đến việc hoàn toàn đạt đến được bờ kia, đưa đến việc vượt qua già và chết; - 'đạo lộ ấy đưa đến việc đi đến bờ kia' là như thế.

Vì thế gọi là 'Đường Đi Đến Bờ Kia' - Vì thế: vì thế là bởi lý do ấy, bởi nhân ấy, bởi duyên ấy, bởi căn nguyên ấy. Bờ kia nói đến Bất Tử, Niết Bàn –nt– sự tịch diệt, Niết Bàn. Đường đi đến nói đến đạo lộ. Gọi là: Từ 'iti' này là sự nối liền các câu văn, –nt– tính chất tuần tự của các câu văn; - 'vì thế gọi là Đường Đi Đến Bờ Kia' là như thế.

Vì thế, điều này được nói đến: "Người tu tập đạo lộ tối thượng có thể từ bờ bên này đi đến bờ kia. Đạo lộ ấy đưa đến việc đi đến bờ kia, vì thế gọi là 'Đường Đi Đến Bờ Kia.'"

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

8.

Pārāyanamanugāyissaṃ (iccāyasmā piṅgiyo) (yathā addakkhi tathā akkhāsi 1) vimalo bhūri medhaso nikkāmo nibbano nāgo kissa hetu musā bhaṇe.

Pārāyanamanugāyissan ti gītamanugāyissaṃ kathitamanukathayissaṃ, 2 bhaṇitamanubhaṇissaṃ, lapitamanulapissaṃ, 3 bhāsitamanubhāsissan 'ti 4 -

pārāyanamanugāyissaṃ.

Iccāyasmā piṅgiyo ti - Iccā ti padasandhi –pe– padānupubbatāpetaṃ ‘iccā ’ti. Āyasmā ti piyavacanaṃ garuvacanaṃ sagāravasappatissādhivacanametaṃ ‘āyasmā ’ti. Piṅgiyo ti tassa therassa nāmaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo ’ti - iccāyasmā piṅgiyo.

Yathā addakkhi tathā akkhāsī ti yathā addakkhi tathā akkhāsi ācikkhi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānīakāsi pakāsesi. Sabbe saṅkhārā aniccā ’ti yathā addakkhi tathā akkhāsi ācikkhi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānīakāsi pakāsesi. Sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– Yaṃ kiñci samudaya- dhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti yathā addakkhi tathā akkhāsi ācikkhi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānīakāsi pakāsesī ’ti - yathā addakkhi tathā akkhāsi.

Vimalo bhūri medhaso ti - Vimalo ti rāgo malaṃ, doso malaṃ, moho malaṃ, kodho –upanāho –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā malā. Te malā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā 5 āyatiṃ anuppādadhammā. Tasmā buddho acalo 6 vimalo nimmalo malāpagato malavippahīno malavippamutto7 sabbamalavītivatto. Bhūri vuccati paṭhavi.8 Bhagavā tāya9 paṭhavisamāya paññāya vipulāya vitthatāya samannāgato. Medhā vuccati paññā, yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Bhagavā imāya medhāya paññāya upeto samupeto upāgato samupāgato upapanno sampanno10 samannāgato, tasmā buddho sumedhaso ’ti 11 - vimalo bhūri medhaso.

1 7 yathāddakkhi tathākkhāsi - Ma, evamuparipi. malavimutto - Ma. 2 8 kathitamanugāyissaṃ - Syā. pathavī - Ma; 3 lapitamanugāyissaṃ - Syā. paṭhavī - Syā, evamuparipi. 4 9 bhāsitamanugāyissanti - Syā. bhagavā imāya - Syā. 5 10 anabhāvaṃkatā - Ma; anabhāvaṅgatā - Syā. samupapanno - Ma, Syā. 6 11 amalo buddho - Ma; tasmā buddho amalo - Syā. buddho bhūrimedhasoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

8.

(Tôn giả Piṅgiya nói rằng:) “Tôi sẽ tường thuật Kinh Đường Đi Đến Bờ Kia. 1 Bậc không có vết nhơ, có sự thông minh bao la, không còn dục, đã ra khỏi rừng (ô nhiễm), bậc Long Tượng đã thấy như thế nào, Ngài đã nói ra như thế ấy. Nguyên nhân của việc gì khiến Ngài lại nói lời dối trá?”

Tôi sẽ tường thuật Kinh Đường Đi Đến Bờ Kia: Tôi sẽ tường thuật bài kệ, tôi sẽ thuyết giảng lại điều đã được thuyết giảng, tôi sẽ nói đến điều đã được nói đến, tôi sẽ nói ra điều đã được nói ra, tôi sẽ phát ngôn điều đã được phát ngôn; - ‘tôi sẽ tường thuật Kinh Đường Đi Đến Bờ Kia’ là như thế.

Tôn giả Piṅgiya nói rằng - Rằng: Từ ‘icca’ này là sự nối liền các câu văn, –nt– tính chất tuần tự của các câu văn. Tôn giả: Từ ‘āyasmā’ này là lời nói yêu mến, lời nói kính trọng, lời nói có sự tôn kính và có sự phục tùng. Piṅgiya: là tên của vị trưởng lão ấy, là sự ấn

định, sự chỉ định, sự quy định, sự diễn tả, tên gọi, sự đặt tên, sự định danh, từ mô tả, tên hiệu, từ kêu gọi; - 'tôn giả Piṅgiya nói rằng' là như thế.

Đã thấy như thế nào, Ngài đã nói ra như thế ấy: Đã thấy như thế nào, Ngài đã nói ra, đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ như thế ấy. Đã thấy 'Tất cả các hành là vô thường' như thế nào, Ngài đã nói ra, đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ như thế ấy. Đã thấy 'Tất cả các hành là khổ' –nt – 'Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt' như thế nào, Ngài đã nói ra, đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ như thế ấy; - 'đã thấy như thế nào, Ngài đã nói ra như thế ấy' là như thế.

Bậc không có vết nhơ, có sự thông minh bao la - Bậc không có vết nhơ: luyến ái là vết nhơ, sân hận là vết nhơ, si mê là vết nhơ, giận dữ – thù hằn –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là các vết nhơ. Đối với đức Phật Thế Tôn, các vết nhơ ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc không xao động, không có vết nhơ, không còn vết nhơ, đã rời xa vết nhơ, đã dứt bỏ hẳn vết nhơ, đã được thoát khỏi vết nhơ, đã vượt qua khỏi tất cả vết nhơ. Bao la: nói đến trái đất. Đức Thế Tôn đã thành tựu tuệ ấy, (là tuệ) bao la, trải rộng, sánh bằng trái đất. Thông minh: nói đến tuệ; tuệ là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã đi đến gần, đã tiến đến gần, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu tuệ thông minh này; vì thế, đức Phật vô cùng thông minh; - 'bậc không có vết nhơ, có sự thông minh bao la' là như thế.

1 Lúc này, Bà-la-môn Piṅgiya, đã chứng quả Bất Lai, trở về thuật lại bài Kinh Đường Đi Đến Bờ Kia cho vị thầy trước đây là Bà-la-môn Bāvari (SnA. ii, 603-605).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Nikkāmo nibbano nāgo ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca. –pe– Ime vuccanti vatthukāmā. –pe– Ime vuccanti kilesakāmā. Buddhassa bhagavato vatthukāmā pariññātā kilesakāmā pahīnā, vatthukāmānaṃ pariññātattā kilesakāmānaṃ pahīnattā bhagavā na kāme kāmeti na kāme icchati na kāme pattheti na kāme piheti na kāme abhijappeti. 1 Ye kāme kāmenti, kāme icchanti, kāme patthenti, kāme pihenti, 2 kāme abhijappenti, 3 te kāmakāmino rāgarāgino saññasaññino. Bhagavā na kāme kāmeti, na kāme icchati, na kāme pattheti, na kāme piheti, na kāme abhijappeti, tasmā buddho akāmo nikkāmo cattakāmo vantakāmo muttakāmo pahīnakāmo paṭinissaṭṭhakāmo, vītarāgo vigatarāgo cattarāgo vantarāgo muttarāgo pahīnarāgo paṭinissaṭṭharāgo, nicchāto nibbuto sītibhūto sukhapaṭisaṃvedī brahmabhūtena attanā viharatī 'ti - nikkāmo.

Nibbano ti rāgo vanaṃ, doso vanaṃ, moho vanaṃ, kodho vanaṃ, upanāho vanaṃ –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā vanā. Te vanā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā. Tasmā buddho avano vivano nibbano vanāpagato vanavippahīno vanavippamutto 4

sabbavanavītivatto ’ti - nibbano. Nāgo ti nāgo bhagavā, 5 āguṃ na karotīti nāgo, na gacchatīti nāgo, na āgacchatīti nāgo –pe– evaṃ bhagavā na āgacchatīti nāgo ’ti - nikkāmo nibbano nāgo.

Kissa hetu musā bhaṇe ti - Kissa hetū ti kissa hetu, kiṃhetu, kiṃkāraṇā kiṃnidānā, kiṃpaccayā ’ti - kissa hetu. Musā bhaṇe ti musā bhaṇeyya katheyya dīpeyya vohareyya. Musā bhaṇe ti mosavajjaṃ bhaṇeyya, musāvādaṃ bhaṇeyya, anariyavādaṃ bhaṇeyya. Idhekacco sabhaggato 6 vā parisagato7 vā ñātimajjhagato vā pugamajjhagato vā rājakulamajjhagato vā abhinīto sakkhipuṭṭho ehambho8 purisa, yaṃ jānāsi taṃ vadehī ’ti, so ajānaṃ vā āha9 ‘jānāmī ’ti, jānaṃ vā āha ‘na jānāmī ’ti, apassaṃ vā āha ‘passāmī ’ti, passaṃ vā āha ‘na passāmī ’ti. Iti attahetu vā parahetu vā āmisakiñcikkhahetu vā sampajānamusā bhāsati10,11 idaṃ vuccati mosavajjaṃ.

1 7 abhijappati - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. parisāgato - Ma; parisaggato - Syā, PTS. 2 8 pihayanti - Syā. ehi bho - Syā, PTS. 3 9 abhijappanti - Ma, Syā, PTS. taṃ vadehīti ajānaṃ āha - Syā, PTS. 4 10 vanavimutto - Ma. bhaṇati - Syā, PTS. 5 11 nāgoti bhagavā - Syā. Majjhimanikāya, Sāleyyasutta; 6 sabhāgato - Ma. Tikaṅguttara, Puggalavagga.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Không còn dục, đã ra khỏi rừng (ô nhiễm), bậc Long Tượng - Dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Đối với đức Phật Thế Tôn, các vật dục đã được biết toàn diện, các ô nhiễm dục đã được dứt bỏ. Do trạng thái đã được biết toàn diện đối với các vật dục, do trạng thái đã được dứt bỏ đối với các ô nhiễm dục, đức Thế Tôn không ham muốn các dục, không ước muốn các dục, không ước nguyện các dục, không mong cầu các dục, không nguyện cầu các dục. Những người nào ham muốn các dục, ước muốn các dục, ước nguyện các dục, mong cầu các dục, nguyện cầu các dục, những người ấy có sự ham muốn các dục, có sự luyến ái với ái dục, có sự suy tưởng đến tưởng (về dục). Đức Thế Tôn không ham muốn các dục, không ước muốn các dục, không ước nguyện các dục, không mong cầu các dục, không nguyện cầu các dục; vì thế, đức Phật không có dục, 1 không còn dục, có dục đã được từ bỏ, có dục đã được tẩy trừ, có dục đã được giải thoát, có dục đã được dứt bỏ, có dục đã được buông bỏ, có luyến ái đã được xa lìa, có luyến ái đã được tách lìa, có luyến ái đã được từ bỏ, có luyến ái đã được tẩy trừ, có luyến ái đã được giải thoát, có luyến ái đã được dứt bỏ, có luyến ái đã được buông bỏ, đã không còn khao khát, đã được tịch diệt, có trạng thái mát mẻ, có sự cảm thọ lạc, sống với trạng thái cao thượng tự thân; - ‘không còn dục’ là như thế.

Đã ra khỏi rừng (ô nhiễm): luyến ái là rừng, sân hận là rừng, si mê là rừng, giận dữ là rừng, thù hằn là rừng, –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là các rừng. Đối với đức Phật Thế Tôn, các rừng ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai. Vì thế, đức Phật là bậc không có rừng, lìa khỏi rừng, không còn rừng, đã rời xa rừng, đã dứt bỏ hẳn rừng, đã được thoát khỏi rừng, đã vượt qua khỏi tất cả rừng; - ‘đã ra khỏi rừng (ô nhiễm)’ là như thế. Bậc Long Tượng: bậc Long Tượng là (nói đến)

đức Thế Tôn. ‘Vị không làm điều tội lỗi’ là bậc long tượng, ‘vị không đi đến’ là bậc long tượng, ‘vị không trở về’ là bậc long tượng. –nt– ‘Đức Thế Tôn không trở về’ là bậc long tượng - nghĩa là như vậy; - ‘không còn dục, đã ra khỏi rừng (ô nhiễm), bậc Long Tượng’ là như thế.

Nguyên nhân của việc gì khiến Ngài lại nói lời dối trá? - Nguyên nhân của việc gì: Nguyên nhân của việc gì là bởi nguyên nhân gì, bởi lý do gì, bởi căn nguyên gì, bởi duyên gì; - ‘nguyên nhân của việc gì’ là như thế. Lại nói lời dối trá: lại có thể nói, có thể thuyết, có thể giảng giải, có thể diễn tả lời dối trá. Lại nói lời dối trá: lại có thể nói lời sai trái, có thể nói lời nói dối trá, có thể nói lời không thánh thiện. Ở đây, một người nào đó đi đến hiệp hội, hoặc đi đến tập thể, hoặc đi đến giữa thân quyến, hoặc đi đến giữa đoàn thể, hoặc đi đến giữa các vương tộc, rồi bị mời đến, bị hỏi cung rằng: ‘Thưa ông, hãy đến. Ông biết điều nào thì ông hãy nói điều ấy.’ Kẻ ấy trong khi không biết đã nói là: ‘Tôi biết,’ hoặc biết đã nói là: ‘Tôi không biết,’ hoặc không thấy đã nói là: ‘Tôi thấy,’ hoặc thấy đã nói là: ‘Tôi không thấy.’ Như thế, vì nguyên nhân bản thân, hoặc vì nguyên nhân người khác, hoặc vì nguyên nhân tài sản, hoặc vì nguyên nhân vật chất nhỏ nhen rồi cố tình nói dối; việc này được gọi là nói lời sai trái.

1 Động từ kāmeti được ghi nghĩa Việt là “ham muốn.” Còn danh từ kāma được dịch theo hai nghĩa là “ham muốn” và “dục” tùy theo ngữ cảnh. Ở đây akāmo được dịch là “không có dục,” ở nơi khác được dịch là “không có ham muốn.” (ND).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Apica tīhākārehi musāvādo hoti: pubbevassa hoti ‘musā bhaṇissan ’ti, bhaṇantassa hoti ‘musā bhaṇāmī ’ti, bhaṇitassa hoti ‘musā mayā bhaṇitan ’ti; imehi tīhākārehi musāvādo hoti. Apica catuhākārehi musāvādo hoti: pubbevassa hoti ‘musābhaṇissan ’ti, bhaṇantassa hoti ‘musā bhaṇāmī ’ti, bhaṇitassa hoti ‘musā mayā bhaṇitan ’ti, vinidhāya diṭṭhiṃ. Imehi catuhākārehi musāvādo hoti.

Apica pañcahākārehi – chahākārehi – sattahākārehi – aṭṭhahākārehi musāvādo hoti: pubbevassa hoti ‘musā bhaṇissan ’ti, bhaṇantassa hoti ‘musā bhaṇāmī ’ti, bhaṇitassa hoti ‘musā mayā bhaṇitan ’ti, vinidhāya diṭṭhiṃ vinidhāya khantiṃ vinidhāya ruciṃ vinidhāya saññaṃ vinidhāya bhāvaṃ. Imehi aṭṭhahākārehi musāvādo hoti. 1 Kissa hetu musā bhaṇe ti 2 kissa hetu musā bhaṇeyya katheyya dīpeyya vohareyyā ’ti - kissa hetu musā bhaṇe.

Tenāha thero piṅgiyo: 3 “Pārāyanamanugāyissaṃ (iccāyasmā piṅgiyo) (yathā addakkhi tathā akkhāsi) vimalo bhūri medhaso nikkāmo nibbano nāgo kissa hetu musā bhaṇe ”ti.

9.

Pahīnamalamohassa mānamakkhappahāyino handāhaṃ kittayissāmi giraṃ vaṇṇupasaṃhitaṃ. 4

Pahīnamalamohassā ti - Malan ti 5 rāgo malaṃ, doso malaṃ, moho malaṃ, māno malaṃ, diṭṭhi malaṃ, kileso malaṃ, sabbaduccaritaṃ malaṃ, sabbabhava-

gāmikammaṃ malaṃ. Moho ti 6 yaṃ dukkhe aññāṇaṃ7 –pe– avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ, ayaṃ vuccati moho. Malañca moho ca buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho pahīnamalamoho 'ti - pahīnamalamohassa.

Mānamakkhappahāyino ti - Māno ti8 ekavidhena māno: yā cittassa unnati.9

Duvidhena māno: attukkaṃsanamāno paravambhanamāno.

Tividhena māno: 'seyyohamasmī 'ti 10 māno, 'sadisohamasmī 'ti māno, 'hīnohamasmī 'ti māno.

1 musāvādo hoti mosavajjaṃ - Ma. 2 kissa hetu musā bhaṇe ti - itipāṭho Ma, Syā potthakesu na dissate. 3 7 piṅgiyatthero - Syā. dukkhe aññāṇaṃ - Syā; dukkhe aññāṇaṃ - PTS. 4 8 vaṇṇūpasaṃhitaṃ - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. mānāti - Syā. 5 9 malāti - Syā. yo cittassa uṇṇati - Syā, PTS. 6 10 mohāti - Syā. asmin ti - PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Thêm nữa, việc nói dối là với ba yếu tố: Ngay trước đó, vị này khởi ý rằng: "Ta sẽ nói điều dối trá," trong khi nói (biết rằng): "Ta đang nói điều dối trá," đã nói xong (biết rằng): "Điều dối trá đã được ta nói." Việc nói dối là với ba yếu tố này. Thêm nữa, việc nói dối là với bốn yếu tố: Ngay trước đó, vị này khởi ý rằng: "Ta sẽ nói điều dối trá," trong khi nói (biết rằng): "Ta đang nói điều dối trá," đã nói xong (biết rằng): "Điều dối trá đã được ta nói," đã che giấu quan điểm. Việc nói dối là với bốn yếu tố này.

Thêm nữa, việc nói dối là với năm yếu tố – với sáu yếu tố – với bảy yếu tố – với tám yếu tố: Ngay trước đó, vị này khởi ý rằng: "Ta sẽ nói điều dối trá," trong khi nói (biết rằng): "Ta đang nói điều dối trá," đã nói xong (biết rằng): "Điều dối trá đã được ta nói," đã che giấu quan điểm, đã che giấu điều chấp nhận, đã che giấu điều ưa thích, đã che giấu ý tưởng, đã che giấu sự việc. Việc nói dối là với tám yếu tố này. Nguyên nhân của việc gì khiến Ngài lại nói lời dối trá: Nguyên nhân của việc gì khiến Ngài lại có thể nói, có thể thuyết, có thể giảng giải, có thể diễn tả lời dối trá? - 'Nguyên nhân của việc gì khiến Ngài lại nói lời dối trá?' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: (Tôn giả Piṅgiya nói rằng:) "Tôi sẽ tường thuật Kinh Đường Đi Đến Bờ Kia. Bậc không có vết nhơ, có sự thông minh bao la, không còn dục, đã ra khỏi rừng (ô nhiễm), bậc Long Tượng đã thấy như thế nào, Ngài đã nói ra như thế ấy. Nguyên nhân của việc gì khiến Ngài lại nói lời dối trá?"

9.

Giờ đây tôi sẽ thuật lại lời nói đức độ của bậc đã dứt bỏ vết nhơ và si mê, của bậc có sự dứt bỏ ngã mạn và gièm pha.

Của bậc đã dứt bỏ vết nhơ và si mê - Vết nhơ: luyến ái là vết nhơ, sân hận là vết nhơ, si mê là vết nhơ, ngã mạn là vết nhơ, tà kiến là vết nhơ, ô nhiễm là vết nhơ, tất cả uế hạnh là vết nhơ, tất cả các nghiệp đưa đến hữu là vết nhơ. Si mê: là sự không biết về Khổ, –nt– sự ngăn trở của vô minh, si mê là gốc rễ của bất thiện; điều này được gọi là si mê.

Đối với đức Phật Thế Tôn, vết nhơ và si mê đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc đã dứt bỏ vết nhơ và si mê; - 'của bậc đã dứt bỏ vết nhơ và si mê' là như thế.

Của bậc có sự dứt bỏ ngã mạn và gièm pha - Ngã mạn: Ngã mạn theo một loại: là sự kiêu hãnh của tâm.

Ngã mạn theo hai loại: ngã mạn do tâng bốc bản thân và ngã mạn do khinh bỉ người khác.

Ngã mạn theo ba loại: (nghĩ rằng): "Ta là tốt hơn" là ngã mạn, (nghĩ rằng): "Ta là ngang bằng" là ngã mạn, (nghĩ rằng): "Ta là thua kém" là ngã mạn.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Catubbidhena māno: lābhena mānaṃ janeti, 1 yasena mānaṃ janeti, pasaṃsāya mānaṃ janeti, sukhena mānaṃ janeti.

Pañcavidhena māno: lābhīmhi 2 manāpikānaṃ rūpānanti mānaṃ janeti, lābhīmhi manāpikānaṃ saddānaṃ – gandhānaṃ – rasānaṃ – phoṭṭhabbānanti - mānaṃ janeti.

Chabbidhena māno: cakkhusampadāya mānaṃ janeti, sotasampadāya – ghānasampadāya – jivhāsampadāya – kāyasampadāya – manosampadāya mānaṃ janeti.

Sattavidhena māno: māno atimāno mānātimāno omāno adhimāno 3 asmimāno 4 micchāmāno.

Aṭṭhavidhena māno lābhena mānaṃ janeti, alābhena omānaṃ janeti, yasena mānaṃ janeti, ayasena omānaṃ janeti, pasaṃsāya mānaṃ janeti, nindāya omānaṃ janeti, sukhena mānaṃ janeti, dukkhena omānaṃ janeti.

Navavidhena māno: 'seyyassa seyyohamasmī 'ti māno, 'seyyassa sadisohamasmī 'ti māno, 'seyyassa hīnohamasmī 'ti māno, 'sadisassa seyyohamasmī 'ti māno, 'sadisassa sadisohamasmī 'ti māno, 'sadisassa hīnohamasmī 'ti māno, 'hīnassa seyyohamasmī 'ti māno, 'hīnassa sadisohamasmī 'ti māno, 'hīnassa hīnohamasmī 'ti māno.

Dasavidhena māno: idhekacco mānaṃ janeti jātiyā vā gottena vā kolaputtiyena5 vā vaṇṇapokkharatāya vā dhanena vā ajjhenena6 vā kammāyatanena vā sippāyatanena vā vijjāṭṭhānena7 vā sutena vā paṭibhānena vā aññataraññatarena vā vatthunā.

'Yo evarūpo māno maññanā maññitattaṃ unnati unnamo8 dhajo sampaggāho ketukamyatā cittassa.' Ayaṃ vuccati māno.

1 5 jāneti - PTS, evamuparipi. kolaputtikena - Syā. 2 6 lābhimhi - Ma, Syā, PTS; lābhimha - Va, Vi, Ka. aḍḍhena - PTS. 3 7 avamāno - Ma, Syā. vijjaṭṭhānena - Syā, PTS. 4 8 asmiṃ-māno - PTS. uṇṇati unnaḷo - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Ngã mạn theo bốn loại: do lợi lộc rồi sanh khởi ngã mạn, do danh vọng rồi sanh khởi ngã mạn, do khen ngợi rồi sanh khởi ngã mạn, do sung sướng rồi sanh khởi ngã mạn.

Ngã mạn theo năm loại: (nghĩ rằng): "Ta đạt được các sắc hợp ý" rồi sanh khởi ngã mạn, (nghĩ rằng): "Ta đạt được các thinh – các hương – các vị – các xúc hợp ý" rồi sanh khởi ngã mạn.

Ngã mạn theo sáu loại: Do sự thành tựu của mắt rồi sanh khởi ngã mạn, do sự thành tựu của tai – do sự thành tựu của mũi – do sự thành tựu của lưỡi – do sự thành tựu của thân – do sự thành tựu của ý rồi sanh khởi ngã mạn.

Ngã mạn theo bảy loại: ngã mạn, cao ngạo, cao ngạo dựa trên ngã mạn, tự ti, tăng thượng mạn, ngã mạn về bản thân, ngã mạn do hiểu biết sai trái.

Ngã mạn theo tám loại: do lợi lộc rồi sanh khởi ngã mạn, do không có lợi lộc rồi sanh khởi tự ti, do danh vọng rồi sanh khởi ngã mạn, do không có danh vọng rồi sanh khởi tự ti, do lời khen rồi sanh khởi ngã mạn, do lời chê rồi sanh khởi tự ti, do sung sướng rồi sanh khởi ngã mạn, do khổ rồi sanh khởi tự ti.

Ngã mạn theo chín loại: (nghĩ rằng): "Ta là tốt hơn so với người tốt hơn" là ngã mạn, "Ta là ngang bằng so với người tốt hơn" là ngã mạn, "Ta là thua kém so với người tốt hơn" là ngã mạn, "Ta là tốt hơn so với người ngang bằng" là ngã mạn, "Ta là ngang bằng so với người ngang bằng" là ngã mạn, "Ta là thua kém so với người ngang bằng" là ngã mạn, "Ta là tốt hơn so với người thua kém" là ngã mạn, "Ta là ngang bằng so với người thua kém" là ngã mạn, "Ta là thua kém so với người thua kém" là ngã mạn.

Ngã mạn theo mười loại: Ở đây một người nào đó sanh khởi ngã mạn về xuất thân, hoặc về dòng dõi, hoặc về con nhà gia thế, hoặc về vẻ đẹp của làn da, hoặc về tài sản, hoặc về học vấn, hoặc về công việc, hoặc về tài nghệ, hoặc về kiến thức, hoặc về sự học hỏi, hoặc về tài biện giải, hoặc về sự việc này khác.

Ngã mạn nào với hình thức như vậy là biểu hiện của ngã mạn, trạng thái của ngã mạn, sự kiêu hãnh, sự hãnh diện, sự giương lên (như ngọn cờ), sự tự nâng lên, sự mong muốn nổi bật của tâm; điều này được gọi là ngã mạn.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Makkho ti yo makkho 1 makkhāyanā makkhāyitattaṃ niṭṭhuriyaṃ niṭṭhuriya-kammaṃ, ayaṃ vuccati makkho. Buddhassa bhagavato māno ca makkho ca pahīnā, ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā. Tasmā buddho mānamakkhappahāyī 'ti - mānamakkhappahāyino.

Handāhaṃ kittayissāmi giraṃ vaṇṇupasaṃhitan ti - Handāhan ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūri akkharasamavāyo byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatāpetaṃ 2 'handāhan 'ti. 3 Kittayissāmi giraṃ vaṇṇupasaṃhitan ti 4 vaṇṇena upetaṃ samupetaṃ upagataṃ samupagataṃ 5 upapannaṃ samupapannaṃ samannāgataṃ vācaṃ giraṃ 6 byappathaṃ 7 udīraṇaṃ 8 kittayissāmi desissāmi 9 paññapessāmi paṭṭhapessāmi vivarissāmi vibhajissāmi uttānīkarissāmi pakāsissāmī 'ti

10 - handāhaṃ kittayissāmi giraṃ vaṇṇupasaṃhitaṃ.

Tenāha thero piṅgiyo:

“Pahīnamalamohassa mānamakkhappahāyino, handāhaṃ kittayissāmi giraṃ vaṇṇupasaṃhitan ”ti.

10.

Tamonudo buddho samantacakkhu lokantagū sabbabhavātivatto, anāsavo sabbadukkhappahīno saccavhayo brahme upāsito11 me.

Tamonudo buddho samantacakkhū ti - Tamonudo ti12 rāgatamaṃ dosatamaṃ mohatamaṃ mānatamaṃ diṭṭhitamaṃ kilesatamaṃ duccaritatamaṃ andhakaraṇaṃ acakkhukaraṇaṃ13 aññāṇakaraṇaṃ14 paññānirodhikaṃ vighāta- pakkhikaṃ anibbānasaṃvattanikaṃ nudi panudi pajahi15 vinodesi16 byantīakāsi anabhāvaṃ gamesi.17 Buddho ti yo so bhagavā –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ buddhoti. Samantacakkhu18 vuccati sabbaññutañāṇaṃ –pe– tathāgato tena samantacakkhū ’ti - tamonudo buddho samantacakkhu.

1 10 makkhāti makkho - Syā. pakāsessāmīti - Syā. 2 11 padānupubbatāmetaṃ - Va, Vi, Ka. brahmupāsito - Syā, evamuparipi. 3 12 handāti - Syā. tamonudoti bhagavā - Syā, PTS. 4 13 kittayissāmīti - Syā. accakkhukaraṇaṃ - Va, Vi, Ka; 5 upāgataṃ samupāgataṃ - Ma, Syā. itisaddo Ma potthake na dissate. 6 14 giraṃ vācaṃ - Ma, Syā. PTS. añāṇakaraṇaṃ - Syā. 7 15 byapathaṃ - Syā; jahi - Syā. 16 byāpathaṃ - PTS. vinodayi - Syā. 8 17 odīraṇaṃ - Syā. anabhāvaṅgamesīti tamonudo - Syā. 9 18 desessāmi - Ma. samantacakkhūti samantacakkhu - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Gièm pha: gièm pha, biểu hiện gièm pha, trạng thái gièm pha, sự ganh ghét, việc làm do ganh ghét; việc này được gọi là gièm pha. Đối với đức Phật Thế Tôn, ngã mạn và gièm pha đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai. Vì thế, đức Phật là bậc có sự dứt bỏ ngã mạn và gièm pha; - ‘của bậc có sự dứt bỏ ngã mạn và gièm pha’ là như thế.

Giờ đây tôi sẽ thuật lại lời nói đức độ - Giờ đây tôi: Từ ‘handāhaṃ’ này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn. Tôi sẽ thuật lại lời nói đức độ: Tôi sẽ thuật lại, tôi sẽ chỉ bảo, tôi sẽ thông báo, tôi sẽ ấn định, tôi sẽ khai mở, tôi sẽ chia sẻ, tôi sẽ làm rõ, tôi sẽ bày tỏ lời phát ngôn, lời nói, lời phát biểu, lời thốt ra đã được tiến đến, đã được tiến gần, đã được tiến vào, đã được tiến sát, đã được đạt đến, đã được đầy đủ, đã được thành tựu với sự đức độ; - ‘giờ đây tôi sẽ thuật lại lời nói đức độ’ là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói:

“Giờ đây tôi sẽ thuật lại lời nói đức độ của bậc đã dứt bỏ vết nhơ và si mê, của bậc có sự dứt bỏ ngã mạn và gièm pha.”

10.

Đức Phật, đấng Toàn Nhãn, bậc xóa tan sự tăm tối, vị đã đi đến tận cùng thế giới, đã vượt trội mọi hữu, không còn lậu hoặc, đã dứt bỏ tất cả khổ, vị xứng đáng có danh xưng đã được tôi hầu cận, thưa vị Bà-la-môn.

Đức Phật, đấng Toàn Nhãn, bậc xóa tan sự tăm tối - Bậc xóa tan sự tăm tối: Bậc đã xóa tan, đã xua tan, đã dứt bỏ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu sự tăm tối bởi luyến ái, sự tăm tối bởi sân hận, sự tăm tối bởi si mê, sự tăm tối bởi ngã mạn, sự tăm tối bởi tà kiến, sự tăm tối bởi ô nhiễm, sự tăm tối bởi uế hạnh, sự tạo ra tăm tối, sự làm cho mù mắt, sự tạo ra vô trí, sự diệt tận tuệ, đem đến sự buồn phiền, không vận hành đến Niết Bàn. Đức Phật: vị ấy là đức Thế Tôn, –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Phật.’ Toàn Nhãn: nói đến trí Toàn Giác. –nt– vì thế đức Như Lai là bậc Toàn Nhãn; - ‘Đức Phật, đấng Toàn Nhãn, bậc xóa tan sự tăm tối’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Lokantagū sabbabhavātivatto ti - Loko ti eko loko: bhavaloko.
Dve lokā: bhavaloko ca sambhavaloko ca, sampattibhavaloko ca sampattisambhavaloko ca, vipattibhavaloko vipattisambhavaloko ca. 1
Tayo lokā: tisso vedanā.
Cattāro lokā: cattāro āhārā.
Pañca lokā: pañcupādānakkhandhā.
Cha lokā: cha ajjhattikāni āyatanāni.
Satta lokā: satta viññāṇaṭṭhitiyo.
Aṭṭha lokā: aṭṭha lokadhammā.
Nava lokā: nava sattāvāsā.
Dasa lokā: dasa āyatanāni. 2
3
Dvādasa lokā: dvādasāyatanāni.
Aṭṭhārasa lokā: aṭṭhārasa dhātuyo.
Lokantagū ti bhagavā lokassa antagato antappatto, koṭigato koṭippatto, –pe– nibbānagato nibbānappatto. So vutthavāso ciṇṇacaraṇo –pe– jātimaraṇasaṃsāro 4 natthi tassa punabbhavo ’ti - lokantagū. Sabbabhavātivatto ti - Bhavā ti dve bhavā: kammabhavo ca paṭisandhiko ca punabbhavo. Katamo kammabhavo? Puññābhisaṅkhāro apuññābhisaṅkhāro āneñjābhisaṅkhāro, ayaṃ kammabhavo. Katamo paṭisandhiko punabbhavo? Paṭisandhikā rūpaṃ5 vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ, ayaṃ paṭisandhiko punabbhavo. Bhagavā kammabhavaṃ ca paṭisandhikaṃ ca punabbhavaṃ ativatto atikkanto vītivatto ’ti - lokantagū sabbabhavātivatto.

Anāsavo sabbadukkhappahīno ti - Anāsavo ti cattāro āsavā: kāmāsavo bhavāsavo diṭṭhāsavo avijjāsavo. Te āsavā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā; tasmā buddho anāsavo. Sabbadukkhappahīno ti sabbaṃ tassa paṭisandhikaṃ jātidukkhaṃ jarādukkhaṃ vyādhidukkhaṃ maraṇadukkhaṃ sokaparidevadukkha- domanassupāyāsadukkhaṃ –pe– diṭṭhibyasanaṃ dukkhaṃ6 pahīnaṃ samucchinnaṃ vūpasantaṃ paṭippassaddhaṃ abhabbuppattikaṃ ñāṇagginā daḍḍhaṃ, tasmā buddho sabbadukkhappahīno ’ti - anāsavo sabbadukkhappahīno.

1 dve lokā sampatti ca bhavaloko vipatti ca bhavaloko - Syā, PTS. 2 dasa upakkilesā - Syā, PTS. 3 5 ekādasa lokā ekādasa kāmabhavā - Syā, PTS. rūpā - Ma, Syā, PTS. 4 6 jātijarāmaraṇasaṃsāro - Syā. diṭṭhibyasanadukkhaṃ - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Vị đã đi đến tận cùng thế giới, đã vượt trội mọi hữu - Thế giới: Một thế
giới: thế giới hiện hữu.
Hai thế giới: thế giới hiện hữu và thế giới sẽ hình thành, thế giới nhàn cảnh đang hiện hữu và thế giới nhàn cảnh sẽ hình thành, thế giới khổ cảnh đang hiện hữu và thế giới khổ cảnh sẽ hình thành.
Ba thế giới: ba cảm thọ.
Bốn thế giới: bốn yếu tố nuôi dưỡng.
Năm thế giới: năm thủ uẩn.
Sáu thế giới: sáu xứ thuộc nội phần.
Bảy thế giới: chỗ trú của thức.
Tám thế giới: tám pháp của thế gian.
Chín thế giới: chín trú xứ của chúng sanh.
Mười thế giới: mười xứ.
Mười hai thế giới: mười hai xứ.
Mười tám thế giới: mười tám giới.
Vị đã đi đến tận cùng thế giới: đức Thế Tôn đã đi đến điểm cuối, đã đạt đến điểm cuối, đã đi đến đỉnh, đã đạt đến đỉnh, –nt– đã đi đến Niết Bàn, đã đạt đến Niết Bàn. Vị ấy đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy; - ‘vị đã đi đến tận cùng thế giới’ là như thế. Đã vượt trội mọi hữu - Hữu: có hai sự hiện hữu: sự hiện hữu do nghiệp và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh. Cái nào là sự hiện hữu do nghiệp? Phúc hành, phi phúc hành, bất động hành, 1 cái này là sự hiện hữu do nghiệp. Cái nào là sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh? Sắc, thọ, tưởng, hành, thức liên quan đến việc nối liền tái sanh, cái này là sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh. Đức Thế Tôn đã vượt qua, đã vượt quá, đã vượt qua khỏi sự hiện hữu do nghiệp và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh; - ‘vị đã đi đến tận cùng thế giới, đã vượt trội mọi hữu’ là như thế.

Không còn lậu hoặc, đã dứt bỏ tất cả khổ - Lậu hoặc: Có bốn lậu hoặc: dục lậu, hữu lậu, kiến lậu, vô minh lậu. Đối với đức Phật Thế Tôn, các lậu hoặc ấy là đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc không còn lậu hoặc. Đã dứt bỏ tất cả khổ: đối với Ngài, mọi việc liên quan đến việc nối liền tái sanh là khổ sanh, khổ già, khổ bệnh, khổ chết, khổ do sầu– bi–khổ–ưu–não, –nt– sự tổn hại về kiến thức là khổ, (tất cả) đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; vì thế, đức Phật là bậc đã dứt bỏ tất cả khổ; - 'không còn lậu hoặc, đã dứt bỏ tất cả khổ' là như thế.

1 Xem Phần Phụ Chú về 'Phúc hành, phi phúc hành, bất động hành' ở trang 636.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Saccavhayo brahme upāsito me ti - Saccavhayo ti saccavhayo sadisanāmo sadisavhayo saccasadisavhayo. Vipassī bhagavā sikhī bhagavā vessabhū bhagavā kakusandho bhagavā konāgamano bhagavā kassapo bhagavā, te buddhā bhagavanto sadisanāmā sadisavhayā. 1 Bhagavāpi 2 sakyamuni tesaṃ buddhānaṃ bhagavantānaṃ sadisanāmo sadisavhayo; 3 tasmā buddho saccavhayo. Brahme upāsito me ti so mayā bhagavā 4 āsito upāsito payirupāsito paripucchito paripañhito 'ti - saccavhayo brahme upāsito me.

Tenāha thero piṅgiyo:

"Tamonudo buddho samantacakkhu lokantagū sabbabhavātivatto, anāsavo sabbadukkhappahīno saccavhayo brahme upāsito me "ti.

11.

Dvijo 5 yathā kubbanakaṃ pahāya bahupphalaṃ kānanamāvaseyya, evampahaṃ6 appadasse pahāya mahodadhiṃ haṃsoriva ajjhapatto.7

Dvijo yathā kubbanakaṃ pahāya bahupphalaṃ kānanamāvaseyyā ti - Dvijo vuccati pakkhi.8 Kiṃkāraṇā dvijo vuccati pakkhi? Dvikkhattuṃ jāyatīti9 dvijo mātukucchimhā ca aṇḍakosamhā ca, taṃkāraṇā dvijo vuccati pakkhī 'ti - dvijo. Yathā kubbanakaṃ pahāyā ti yathā dvijo kubbanakaṃ rittavanakaṃ parittakaṃ vanaṃ10 appaphalaṃ appabhakkhaṃ appodakaṃ pahāya jahitvā atikkamitvā samatikkamitvā vītivattetvā aññaṃ bahupphalaṃ bahubhakkhaṃ bahurukkhaṃ bahūdakaṃ mahantaṃ kānanaṃ vanasaṇḍaṃ adhigaccheyya vindeyya paṭilabheyya, tasmiṃ ca vanasaṇḍe vāsaṃ kappeyyā 'ti - dijo yathā kubbanakaṃ pahāya bahupphalaṃ kānanamāvaseyya.

1 6 saccasadisavhayā - Syā, PTS. evamahaṃ - Ma, Va, Vi, Ka; 2 bhagavā - Syā, PTS. evamāhaṃ - Syā, evamuparipi. 3 7 sadisavhayoti - Ma; haṃsarivajjhapatto - Syā, PTS, Pana, evamuparipi. 8 saccasadisavhayoti - Syā, PTS. pakkhī - Ma, Syā, evamuparipi. 4 9 so bhagavā mayā - Syā. jāyati - Syā, PTS. 5 10 dijo - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. parittavanakaṃ - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Vị xứng đáng có danh xưng đã được tôi hầu cận, thưa vị Bà-la-môn - Vị xứng đáng có danh xưng: xứng đáng có danh xưng là có tên gọi tương đương, có danh xưng tương đương, xứng đáng có danh xưng tương đương. Đức Thế Tôn Vipassī, đức Thế Tôn Sikhī, đức Thế Tôn Vessabhū, đức Thế Tôn Kakusandha, đức Thế Tôn Konāgamana, đức Thế Tôn Kassapa, chư Phật Thế Tôn ấy có tên gọi tương đương, có danh xưng tương đương. Đức Thế Tôn Sakyamuni cũng có tên gọi tương đương, có danh xưng tương đương đối với chư Phật Thế Tôn ấy; vì thế, đức Phật xứng đáng có danh xưng. Đã được tôi hầu cận, thưa vị Bà-la-môn: đức Thế Tôn ấy đã được đến gần, đã được hầu cận, đã được phục vụ tận tình, đã được thăm hỏi, đã được hỏi han bởi tôi; - 'vị xứng đáng có danh xưng đã được tôi hầu cận, thưa vị Bà-la-môn' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói:

"Đức Phật, đấng Toàn Nhãn, bậc xóa tan sự tăm tối, vị đã đi đến tận cùng thế giới, đã vượt trội mọi hữu, không còn lậu hoặc, đã dứt bỏ tất cả khổ, vị xứng đáng có danh xưng đã được tôi hầu cận, thưa vị Bà-la-môn."

11.

Giống như loài lưỡng sanh, sau khi lìa bỏ khu rừng cây nhỏ, có thể sống ở khu rừng có nhiều trái cây, cũng như vậy, sau khi lìa bỏ người có tầm nhìn nhỏ nhoi, tôi tựa như con chim thiên nga đã đạt đến biển lớn.

Giống như loài lưỡng sanh, sau khi lìa bỏ khu rừng cây nhỏ, có thể sống ở khu rừng có nhiều trái cây - Loài lưỡng sanh: nói đến loài chim. Vì lý do gì, loài lưỡng sanh được gọi là loài chim? 'Được sanh ra hai lần' là loài lưỡng sanh: từ bụng mẹ và từ quả trứng; vì lý do ấy, loài lưỡng sanh được gọi là loài chim; - 'loài lưỡng sanh' là như thế. Giống như (loài lưỡng sanh,) sau khi lìa bỏ khu rừng cây nhỏ: giống như con chim, sau khi lìa bỏ, sau khi từ bỏ, sau khi vượt quá, sau khi vượt qua hẳn, sau khi vượt qua khỏi khu rừng nhỏ, khu rừng trống không, khu rừng hẹp có ít trái cây, ít thức ăn, ít nước uống, có thể đi đến, có thể tìm đến, có thể đạt được khu rừng lớn, khu rừng già khác có nhiều trái cây, nhiều thức ăn, nhiều cây cối, nhiều nước uống, và ở khu rừng già ấy có thể sắp xếp việc trú ngụ; - 'giống như loài lưỡng sanh, sau khi lìa bỏ khu rừng cây nhỏ, có thể sống ở khu rừng có nhiều trái cây' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Evampahaṃ appadasse pahāya mahodadhiṃ haṃsoriva ajjhapatto ti - Evan ti opammasampaṭipādanaṃ. Appadasse pahāyā ti yo ca bāvarī brāhmaṇo ye caññe tassa ācariyā buddhaṃ bhagavantaṃ upādāya appadassā, parittadassā thokadassā omakadassā lāmakadassā chattakadassā vā. 1 Te 2 appadasse parittadasse thokadasse omakadasse lāmakadasse chattakadasse 3 pahāya pajahitvā atikkamitvā samatikkamitvā vītivattetvā buddhaṃ bhagavantaṃ appamāṇadassaṃ aggadassaṃ seṭṭhadassaṃ visetṭhadassaṃ pāmokkhadassaṃ uttamadassaṃ pavaradassaṃ 4 asamaṃ asamasamaṃ appaṭisamaṃ appaṭibhāgaṃ appaṭipuggalaṃ devātidevaṃ

narāsabhaṃ purisasīhaṃ purisanāgaṃ purisājaññaṃ purisanisabhaṃ purisadhorayhaṃ dasabaladhāriṃ 5 adhigacchiṃ vindiṃ paṭilabhiṃ. Yathā vā 6 haṃso mahantaṃ mānasakaṃ vā 7 saraṃ anotattaṃ vā dahaṃ mahāsamuddaṃ vā akkhobhaṃ 8 amitodakaṃ jalarāsiṃ 9 adhigaccheyya vindeyya paṭilabheyya, evamevaṃ 10 buddhaṃ bhagavantaṃ akkhobhaṃ amitatejaṃ pabhinnañāṇaṃ vivaṭacakkhuṃ11 paññāpabhedakusalaṃ adhigatapaṭisambhidaṃ catuvesārajjappattaṃ saddhādhimuttaṃ12 setapaccattaṃ13 advayabhāṇiṃ14 tādiṃ tathāpaṭiññaṃ aparittaṃ mahantaṃ gambhīraṃ appameyyaṃ duppariyogāhaṃ15 pahūtaratanaṃ16 sāgarasamaṃ chaḷaṅgupekkhāya samannāgataṃ atulaṃ vipulaṃ17 appameyyaṃ18 taṃ tādisaṃ pavadataṃ maggavādinaṃ19 merumiva20 nāgānaṃ garuḷamiva dvijānaṃ sīhamiva migānaṃ udadhimiva aṇṇavānaṃ21 adhigacchiṃ taṃ satthāraṃ jinapavaraṃ mahesin ’ti 22 - evampahaṃ appadasse pahāya mahodadhiṃ haṃsoriva ajjhapatto.

Tenāha thero piṅgiyo: “Dvijo yathā kubbanakaṃ pahāya bahupphalaṃ kānanaṃ āvaseyya, evampahaṃ appadasse pahāya mahodadhiṃ haṃsoriva ajjhapatto ”ti.

1 11 chatukkadassā - Ma; viratacakkhuṃ - PTS; jatukkadassā - Syā, PTS; vivattacakkhuṃ - Pana. 12 jatukadassā - Sī. suddhādhimuttaṃ - Ma, Syā; 2 te brāhmaṇe - Syā. saddhāvimuttaṃ - PTS. 3 13 chatukkadasse - Ma; setaccattaṃ - PTS. 14 jatukkadasse - Syā, PTS. anvayabhāṇiṃ - Va, Vi, Ka. 4 15 pavaraṃ - Syā. duppariyogāḷhaṃ - Syā, PTS. 5 16 dasabalaṃ tādiṃ - Syā. bahuratanaṃ - Syā, PTS. 6 17 yathā ca - Ma; yathāva - Syā, PTS. vipullaṃ - PTS. 7 18 mānusakataṃ vā - Syā, PTS. appameyyaṃ adhigacchiṃ vindiṃ paṭilabhiṃ - PTS. 8 19 akkhobbhaṃ - Syā, PTS. pavadatamaggavādinaṃ - Syā, PTS. 9 20 jarāsiṃ - PTS. sinerumiva - Syā; sumerum iva - PTS. 10 21 evameva - Ma; aṇṇavānaṃ jinapavaraṃ - Syā, PTS. 22 evameva piṅgiyo brāhmaṇo - Syā, PTS. adhigacchiṃ vindiṃ paṭilabhinti - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Cũng như vậy, sau khi lìa bỏ người có tầm nhìn nhỏ nhoi, tôi tựa như con chim thiên nga đã đạt đến biển lớn - Tương tự như thế: là phương thức của sự so sánh. Sau khi lìa bỏ người có tầm nhìn nhỏ nhoi: So sánh với đức Phật Thế Tôn, Bà-la-môn Bāvari và những người khác là thầy của vị ấy thì có tầm nhìn nhỏ nhoi, có tầm nhìn ít ỏi, có tầm nhìn chút ít, có tầm nhìn thấp kém, có tầm nhìn thấp thỏi, hoặc có tầm nhìn tồi tệ. Sau khi dứt bỏ, sau khi lìa bỏ, sau khi vượt quá, sau khi vượt qua hẳn, sau khi vượt qua khỏi các vị (Bà-la-môn) có tầm nhìn nhỏ nhoi, có tầm nhìn ít ỏi, có tầm nhìn chút ít, có tầm nhìn thấp kém, có tầm nhìn thấp thỏi, có tầm nhìn tồi tệ ấy, tôi đã đi đến, đã tìm đến, đã đạt được đức Phật Thế Tôn là bậc có tầm nhìn vô lượng, có tầm nhìn cao cả, có tầm nhìn hạng nhất, có tầm nhìn thù thắng, có tầm nhìn dẫn đầu, có tầm nhìn tối thượng, có tầm nhìn cao quý, bậc không thể sánh bằng, bậc sánh bằng những vị không thể sánh bằng, bậc không người tương đương, không người đối xứng, không người đối thủ, vị Thiên nhân vượt trội chư Thiên, đấng Nhân Ngưu, đấng Nhân Sư, đấng Nhân Tượng, bậc thuần chủng của loài người, bậc lãnh tụ của loài người, bậc gánh vác sứ mệnh của loài người, bậc duy trì mười lực. Hoặc giống như chim thiên nga có thể đi

đến, có thể tìm đến, có thể đạt được hồ nước nhân tạo to lớn, hoặc hồ thiên nhiên Anotatta, hoặc đại dương không bị xao động, có khối lượng nước không thể ước lượng, tương tự y như vậy, đức Phật Thế Tôn là bậc không bị xao động, có uy lực vô lượng, có trí đã được khai mở, có mắt rộng mở, thiện xảo trong việc chia chẻ bằng tuệ, đã chứng đắc tuệ phân tích, đã đạt đến bốn pháp tự tín, thiên về việc nhập thiền quả thanh tịnh, có bản thân tinh khiết, không nói hai lời, bậc tự tại, có lời hứa chắc chắn, là bậc vĩ đại, không nhỏ nhoi, sâu thẳm không thể đo lường, khó thâm nhập, có nhiều bảo vật tựa như biển cả, đã thành tựu sáu chi phần của xả, không thể so sánh, bao la không thể đo lường, vị như thế ấy là vị nói về đạo lộ trong số các vị tuyên thuyết, tựa như núi Meru trong số các ngọn núi, tựa như loài nhân điểu trong số các loài chim, tựa như con sư tử trong số các loài thú, tựa như biển cả trong số các đại dương; tôi đã đi đến với vị đạo sư ấy, bậc chiến thắng cao quý, vị đại ẩn sĩ; - 'cũng như vậy, sau khi lìa bỏ người có tầm nhìn nhỏ nhoi, tôi tựa như con chim thiên nga đã đạt đến biển lớn' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Giống như loài lưỡng sanh, sau khi lìa bỏ khu rừng cây nhỏ, có thể sống ở khu rừng có nhiều trái cây, cũng như vậy, sau khi lìa bỏ người có tầm nhìn nhỏ nhoi, tôi tựa như con chim thiên nga đã đạt đến biển lớn."

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

12.

Ye me pubbe viyākaṃsu huraṃ gotamasāsanā iccāsi iti bhavissati sabbaṃ taṃ itihītihaṃ sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ.

Ye me pubbe viyākaṃsū ti - Ye ti yo ca bāvarī brāhmaṇo ye caññe tassa ācariyā, te sakaṃ diṭṭhiṃ sakaṃ khantiṃ sakaṃ ruciṃ sakaṃ laddhiṃ sakaṃ ajjhāsayaṃ sakaṃ adhippāyaṃ viyākaṃsu 1 ācikkhiṃsu desayiṃsu paññapiṃsu paṭṭhapiṃsu vivariṃsu vibhajiṃsu uttānīakaṃsu pakāsesun 'ti - ye me pubbe viyākaṃsu.

Huraṃ gotamasāsanā ti huraṃ gotamasāsanā paraṃ gotamasāsanā pure gotamasāsanā paṭhamataraṃ gotamasāsanā buddhasāsanā jinasāsanā tathāgatasāsanā devātidevasāsanā arahantasāsanā 'ti - huraṃ gotamasāsanā. 2

Iccāsi iti bhavissatī ti evaṃ kira āsi, 3 evaṃ kira bhavissatī 'ti - iccāsi iti bhavissati.

Sabbaṃ taṃ itihītihan ti sabbaṃ taṃ itihītihaṃ itikirāya paramparāya piṭakasampadāya takkahetu nayahetu ākāraparivitakkena diṭṭhinijjhānakkhantiyā na sāmaṃ sayaṃ abhiññātaṃ na attapaccakkhaṃ dhammaṃ kathayiṃsū 'ti 4 - sabbaṃ taṃ itihītihaṃ.

Sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanan ti sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ vitakkavaḍḍhanaṃ saṅkappavaḍḍhanaṃ kāmavitakkavaḍḍhanaṃ vyāpādavitakka- vaḍḍhanaṃ vihiṃsāvitakkavaḍḍhanaṃ5 ñātivitakkavaḍḍhanaṃ janapadavitakka- vaḍḍhanaṃ amarāvitakkavaḍḍhanaṃ6 parānuddayatāpaṭisaṃyuttavitakka- vaḍḍhanaṃ lābhasakkārasilokapaṭisaṃyuttavitakkavaḍḍhanaṃ anavaññatti-paṭisaṃyuttavitakkavaḍḍhanan 'ti - sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanaṃ.

Tenāha thero piṅgiyo:

“Ye me pubbe viyākaṃsu huraṃ gotamasāsanā, iccāsi iti bhavissati sabbaṃ taṃ itihītihaṃ sabbaṃ taṃ takkavaḍḍhanan ”ti.

1 byākaṃsu - Ma, Syā. 2 4 devasāsanā - Syā; yaṃ kathayiṃsūti - Ma. 5 itisaddo Ma potthake na dissate. byāpādavihiṃsāvitakkavaḍḍhanaṃ - Syā. 3 6 asi - Syā. amaravitakkavaḍḍhanaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

12.

Những người nào trước đây đã giải đáp cho tôi khác với lời dạy của đức Gotama (nói rằng): ‘Đã là như vầy, sẽ là như vầy,’ mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi, mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ.

Những người nào trước đây đã giải thích cho tôi - Những người nào: là vị Bà-la-môn Bāvari và những người khác là thầy của vị ấy. Những vị ấy đã giải thích, đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ về quan điểm của mình, về sự chấp nhận của mình, về sự ưa thích của mình, về quan niệm của mình, về ý định của mình, về chủ tâm của mình; - ‘những người nào trước đây đã giải thích cho tôi’ là như thế.

Khác với lời dạy của đức Gotama: khác với lời dạy của đức Gotama là khác hẳn lời dạy của đức Gotama, trước cả lời dạy của đức Gotama, trước tiên so với lời dạy của đức Gotama, so với lời dạy của đức Phật, so với lời dạy của đấng Chiến Thắng, so với lời dạy của đức Như Lai, so với lời dạy của vị Thiên nhân vượt trội chư Thiên, so với lời dạy của bậc A-la-hán; - ‘khác với lời dạy của đức Gotama’ là như thế.

Đã là như vầy, sẽ là như vầy: Nghe nói đã là như vầy, nghe nói sẽ là như vầy; - ‘đã là như vầy, sẽ là như vầy’ là như thế.

Mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi: Họ đã thuyết giảng mọi điều ấy do nghe lời đồn đãi, do nghe nói như thế, do sự truyền thừa, do sự thành tựu của việc thu thập kiến thức, do nhân suy nghĩ, do nhân suy luận, do suy đoán theo biểu hiện, do sự suy xét và chấp nhận về quan điểm, không được chính bản thân biết rõ, không được tự thân quán xét lại; - ‘mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi’ là như thế.

Mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ: mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ, sự tăng trưởng của suy tư, sự tăng trưởng của tư duy, sự tăng trưởng của suy tư về dục, sự tăng trưởng của suy tư về sân hận, sự tăng trưởng của suy tư về hãm hại, sự tăng trưởng của suy tư về thân quyến, sự tăng trưởng của suy tư về xứ sở, sự tăng trưởng của suy tư về chư Thiên, sự tăng trưởng của suy tư liên quan đến sự trắc ẩn đối với người khác, sự tăng trưởng của suy tư liên quan đến lợi lộc–sự trọng vọng–sự nổi tiếng, sự tăng trưởng của suy tư liên quan đến việc không bị khi dễ; - ‘mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ’ là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói:

“Những người nào trước đây đã giải đáp cho tôi khác với lời dạy của đức Gotama (nói rằng): ‘Đã là như vầy, sẽ là như vầy,’ mọi điều ấy đều do nghe lời đồn đãi, mọi điều ấy đều là sự tăng trưởng của suy nghĩ.”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

13.

Eko tamonudāsīno 1 jutimā 2 so pabhaṅkaro gotamo bhūripaññāṇo gotamo bhūrimedhaso.

Eko tamonudāsīno ti - Eko ti bhagavā pabbajjāsaṅkhātena 3 eko, adutiyaṭṭhena eko, taṇhāya pahānaṭṭhena 4 eko, ekantavītarāgoti eko, ekantavītadosoti eko, ekantavītamohoti eko, ekantanikkilesoti eko, ekāyanamaggaṃ gatoti eko, eko 5 anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho ’ti - eko.

Kathaṃ bhagavā pabbajjāsaṅkhātena eko? Bhagavā daharova samāno susukāḷakeso 6 bhadrena yobbanena 7 samannāgato paṭhamena vayasā akāmakānaṃ mātāpitunnaṃ 8 assumukhānaṃ rudantānaṃ 9 vilapantānaṃ ñātisaṅghaṃ pahāya sabbaṃ gharāvāsapaḷibodhaṃ chinditvā puttadārapaḷibodhaṃ chinditvā ñātipaḷibodhaṃ chinditvā mittāmaccapaḷibodhaṃ chinditvā kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajitvā akiñcanabhāvaṃ upagantvā eko carati viharati10 irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī ’ti - evaṃ bhagavā pabbajjāsaṅkhātena eko.

Kathaṃ bhagavā adutiyaṭṭhena eko? Evaṃ11 pabbajito samāno eko arañña vanapatthāni12 pantāni senāsanāni paṭisevati appasaddāni appanigghosāni vijanavātāni manussarāhaseyyakāni13 paṭisallānasāruppāni. So eko carati eko gacchati, eko tiṭṭhati, eko seyyaṃ kappeti, eko gāmaṃ piṇḍāya pavisati, eko paṭikkamati,14 eko raho nisīdati, eko caṅkamaṃ adhiṭṭhāti, eko carati, viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī ’ti - evaṃ bhagavā adutiyaṭṭhena eko.

Kathaṃ bhagavā taṇhāya pahānaṭṭhena eko? So evaṃ eko adutiyo appamatto ātāpī pahitatto viharanto najjā nerañjarāya tīre bodhirukkhamūle mahāpadhānaṃ padahanto māraṃ sasenaṃ15 kaṇhaṃ namuciṃ pamattabandhuṃ vidhametvā16 taṇhājāliniṃ17 visaṭaṃ18 visattikaṃ pajahi vinodesi byantīakāsi anabhāvaṃ gamesi.

1 10 tamanudāsīno - Syā, PTS, evamuparipi. vicarati - Syā. 2 11 jātimā - PTS, evamīdisesu ṭhānesu. so evaṃ - Syā, PTS. 3 12 pabbajjasaṅkhātena - Ma. araññavanapatthāni - Ma, Syā, PTS. 4 13 taṇhāpahānaṭṭhena - Syā, PTS. manussarāhasseyyakāni - Ma. 5 14 ekaṃ - PTS, evamīdisesu ṭhānesu. eko abhikkamati eko paṭikkamati - Ma, Syā. 6 15 susūkāḷakeso - Syā. sasenakaṃ - PTS. 7 16 yobbaññena - Syā. vidhamitvā - Ma, Syā, PTS. 8 17 mātāpitūnaṃ - Ma, Syā. taṇhaṃ jāliniṃ - Syā, PTS. 9 18 rodantānaṃ - Ma, Syā, PTS. saritaṃ - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

13.

Vị xóa tan sự tăm tối, một mình, đang ngồi, có sự sáng chói, bậc tạo ra ánh sáng ấy là vị Gotama có sự hiểu biết bao la, là vị Gotama có sự thông minh bao la.

Vị xóa tan sự tăm tối, một mình, đang ngồi - Một mình: Đức Thế Tôn là một mình theo quy định của đời sống xuất gia, một mình với ý nghĩa không người thứ hai, một mình với ý nghĩa dứt bỏ tham ái, một mình 'có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn,' một mình 'có sân hận đã được xa lìa hoàn toàn,' một mình 'có si mê đã được xa lìa hoàn toàn,' một mình 'hoàn toàn không còn ô nhiễm,' một mình 'đã đi con đường độc đạo,' một mình 'đã giác ngộ quả vị Chánh Đẳng Giác vô thượng;' - 'một mình' là như thế.

Đức Thế Tôn là một mình theo quy định của đời sống xuất gia nghĩa là thế nào? Đức Thế Tôn trong lúc đang còn thanh xuân, có tóc đen nhánh của tuổi trẻ, được thành tựu tuổi thanh niên tốt lành, vào giai đoạn đầu của tuổi thọ, trong khi mẹ và cha không mong muốn, với khuôn mặt đầy nước mắt, đang khóc lóc, đang than van, Ngài, sau khi cắt đứt mọi sự vướng bận của đời sống tại gia, sau khi cắt đứt sự vướng bận về vợ con, sau khi cắt đứt sự vướng bận về thân quyến, sau khi cắt đứt sự vướng bận về bạn bè và thân hữu, sau khi cạo bỏ râu tóc, khoác lên các tấm vải màu ca-sa, rời nhà xuất gia, sống không nhà, sau khi đi đến trạng thái không có gì, một mình sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng; - 'đức Thế Tôn là một mình theo quy định của đời sống xuất gia' nghĩa là như vậy.

Đức Thế Tôn là một mình với ý nghĩa không người thứ hai nghĩa là thế nào? Trong khi đã được xuất gia như vậy, Ngài, một mình, thân cận các khu rừng, các nơi heo hút, các chỗ trú ngụ xa vắng có ít âm thanh, ít tiếng ồn, có bầu không gian vắng vẻ, tách biệt với dân chúng, thích hợp cho việc thiền tịnh. Ngài sống một mình, đi một mình, đứng một mình, nằm một mình, đi vào làng để khất thực một mình, đi trở về một mình, ngồi nơi vắng vẻ một mình, quyết định kinh hành một mình, sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng một mình; - 'đức Thế Tôn là một mình với ý nghĩa không người thứ hai' nghĩa là như vậy.

Đức Thế Tôn là một mình với ý nghĩa dứt bỏ tham ái nghĩa là thế nào? Ngài một mình như vậy, không người thứ hai, trong khi sống không bị xao lãng, có nhiệt tâm, có bản tánh cương quyết, ở bờ sông Nerañjarā, nơi gốc cây Bồ Đề, trong khi đang nỗ lực về sự nỗ lực vĩ đại, sau khi đã phá tan Ma Vương, Thần Chết, Hắc Ám, thân quyến của những kẻ bị xao lãng, cùng với đạo quân binh, Ngài đã dứt bỏ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu sự vướng mắc là mạng lưới tham ái đã được căng ra.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

1. "Taṇhādutiyo puriso dīghamaddhāna saṃsaraṃ, itthabhāvaññathābhāvaṃ saṃsāraṃ nātivattati.

2. Etamādīnavaṃ ñatvā taṇhaṃ 1 dukkhassa sambhavaṃ, vītataṇho anādāno sato bhikkhu paribbaje "ti. 2 Evaṃ bhagavā taṇhāya pahānaṭṭhena eko.

Kathaṃ bhagavā ekantavītarāgoti eko? Rāgassa pahīnattā ekantavītarāgoti eko, dosassa pahīnattā ekantavītadosoti eko, mohassa pahīnattā ekantavītamohoti eko,

kilesānaṃ pahīnattā ekantanikkilesoti eko.

Kathaṃ bhagavā ekāyanamaggaṃ gatoti eko? Ekāyanamaggo vuccati 3 cattāro satipaṭṭhānā –pe– ariyo aṭṭhaṅgiko maggo.

3. “Ekāyanaṃ jātikhayantadassī maggaṃ pajānāti hitānukampī, etena maggena tariṃsu pubbe tarissanti ye ca 4 taranti oghan ”ti.5 Evaṃ bhagavā ekāyanamaggaṃ gatoti eko.

Kathaṃ bhagavā eko anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddhoti eko? Bodhi vuccati catusu maggesu ñāṇaṃ paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ –pe– dhammavicayasambojjhaṅgo vīmaṃsā vipassanā sammādiṭṭhi. Bhagavā tena bodhiñāṇena ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti bujjhi, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti bujjhi, ‘sabbe dhammā anattā ’ti bujjhi, –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti bujjhi.

Athavā yaṃ bujjhitabbaṃ anubujjhitabbaṃ paṭibujjhitabbaṃ sambujjhitabbaṃ adhigantabbaṃ phassitabbaṃ6 sacchikātabbaṃ sabbaṃ taṃ tena bodhiñāṇena bujjhi anubujji paṭibujjhi sambujjhi adhigacchi phassi7 sacchākāsi. Evaṃ bhagavā eko anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddhoti eko.

1 5 taṇhā - Syā. Satipaṭṭhānasaṃyutta, Nālandavagga, Brahmasutta. 2 Catukkaṅguttara, Bhaṇḍagāmavagga; Itivuttaka, Ekakanipāta, Dutiyo vagga, Taṇhāsaṃyojanasutta; Suttanipāta, Dvayatānupassanāsutta. 3 6 vuccanti - Syā. phusitabbaṃ - Syā. 4 7 ceva - Syā, PTS. phassesi - Ma; phusesi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

1. “Có tham ái là bạn lữ, trong khi luân chuyển một thời gian dài đến cõi này và cõi khác, con người không vượt qua được luân hồi.

2. Sau khi biết được sự bất lợi như vậy, (biết được) tham ái là nguồn sanh khởi của khổ, vị tỳ khưu, có tham ái đã được xa lìa, không có sự nắm giữ, có niệm, nên ra đi du phương.” Đức Thế Tôn là một mình với ý nghĩa dứt bỏ tham ái nghĩa là như vậy.

Đức Thế Tôn là vị một mình ‘có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn’ nghĩa là thế nào? Là vị một mình ‘có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với luyến ái, là vị một mình ‘có sân hận đã được xa lìa hoàn toàn’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với sân hận, là vị một mình ‘có si mê đã được xa lìa hoàn toàn’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với si mê, là vị một mình ‘hoàn toàn không còn ô nhiễm’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với các ô nhiễm.

Đức Thế Tôn là vị một mình ‘đã đi con đường độc đạo’ nghĩa là thế nào? Con đường độc đạo nói đến bốn sự thiết lập niệm, –nt– đạo lộ thánh thiện tám chi phần.

3. “Vị nhìn thấy sự tiêu hoại và chấm dứt của sanh, có lòng thương tưởng đến điều lợi ích, nhận biết con đường độc đạo. Trong thời quá khứ các vị đã vượt qua, (trong thời vị lai) các vị sẽ vượt qua, và (trong thời hiện tại) các vị đang vượt qua dòng lũ bằng con đường này.” Đức Thế Tôn là vị một mình ‘đã đi con đường độc đạo’ nghĩa là như vậy.

Đức Thế Tôn là vị một mình ‘đã giác ngộ quả vị Chánh Đẳng Giác vô thượng’ nghĩa là thế nào? Quả vị giác ngộ nói đến trí ở bốn Đạo, tuệ, tuệ quyền, tuệ lực, trạch pháp giác chi, sự thẩm xét, sự thấy rõ, chánh kiến. Nhờ vào trí giác ngộ ấy, đức Thế Tôn đã giác ngộ rằng: ‘Tất cả các hành là vô thường,’ đã giác ngộ rằng: ‘Tất cả các hành là khổ,’ đã giác ngộ rằng: ‘Tất cả các pháp là vô ngã,’ –nt– đã giác ngộ rằng: ‘Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.’

Hoặc là, điều gì có thể giác ngộ (bởi Sơ Đạo), có thể giác ngộ (bởi Nhị Đạo), có thể giác ngộ (bởi Tam Đạo), có thể giác ngộ (bởi Tứ Đạo), 1 có thể chứng đắc, có thể chạm đến, có thể chứng ngộ, Ngài đã giác ngộ (Sơ Đạo), đã giác ngộ (Nhị Đạo), đã giác ngộ (Tam Đạo), đã giác ngộ (Tứ Đạo), đã giác ngộ đúng đắn, đã chứng đắc, đã chạm đến, đã chứng ngộ toàn bộ điều ấy nhờ vào trí giác ngộ ấy. Đức Thế Tôn là vị một mình ‘đã giác ngộ quả vị Chánh Đẳng Giác vô thượng’ nghĩa là như vậy.

1 Bốn động từ bujjhati, anubujjhati, paṭibujjhati, và sambujjhati có cùng một gốc động từ là budh, có nghĩa là ‘giác ngộ,’ rồi được thêm vào các tiếp đầu ngữ anu, paṭi, sam để tạo thành ba động từ khác nữa với ý nghĩa đã được thay đổi ít nhiều. Ý nghĩa của bốn động từ trên đã được viết theo sự giải thích của Chú Giải (NiddA. ii, 440).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Tamonudo ti bhagavā rāgatamaṃ dosatamaṃ mohatamaṃ diṭṭhitamaṃ kilesatamaṃ duccaritatamaṃ andhakaraṇaṃ acakkhukaraṇaṃ aññāṇakaraṇaṃ paññānirodhikaṃ vighātapakkhikaṃ anibbānasaṃvattanikaṃ panudi nudi 1 pajahi vinodesi byantīkāsi 2 anabhāvaṃ gamesi. Āsīno ti nisinno bhagavā pāsāṇake cetiye ’ti - āsīno.

4. Nagassa passe āsīnaṃ muniṃ dukkhassa pāraguṃ, sāvakā payirupāsanti tevijjā maccuhāyino ”ti. 3 Evampi 4 bhagavā āsīno.

Athavā bhagavā appossukkapaṭippassaddhattā 5 āsīno, so vutthavāso ciṇṇacaraṇo –pe– jātimaraṇasaṃsāro natthi tassa punabbhavo ’ti. Evampi bhagavā āsīno ’ti - eko tamonudāsīno.

Jutimā so pabhaṅkaro ti - Jutimā ti jutimā matimā paṇḍito paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvī medhāvī. Pabhaṅkaro ti pabhaṅkaro ālokakaro obhāsakaro dīpaṅkaro padīpaṅkaro 6 ujjotakaro 7 pajjotakaro 8 ’ti - jutimā so pabhaṅkaro.

Gotamo bhūripaññāṇo ti gotamo bhūripaññāṇo ñāṇapaññāṇo9 paññādhajo paññāketu paññādhipateyyo vicayabahulo pavicayabahulo pekkhāyanabahulo10 samekkhāyanabahulo11 vibhūtavihārī taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappono12 tappabbhāro tadadhimutto tadadhipateyyo.13

5. “Dhajo rathassa paññāṇaṃ dhūmo14 paññāṇamaggino, rājā raṭṭhassa paññāṇaṃ bhattā paññāṇamitthiyā ”ti.15

Evameva gotamo bhūripaññāṇo ñāṇapaññāṇo paññādhajo paññāketu paññādhipateyyo vicayabahulo pavicayabahulo pekkhāyanabahulo samekkhāyana-bahulo vibhūtavihārī taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappono tappabbhāro

tadadhimutto tadadhipateyyo ’ti - gotamo bhūripaññāṇo.

1 9 nudi panudi - Ma, Syā. ñāṇapaññāto - Su. 2 10 byantīmakāsī - Syā. okkhāyanabahulo - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 3 Vaṅgīsasaṃyutta, Moggallānasutta; Theragāthā, Vaṅgīsattheragāthā. 4 11 evaṃ - Syā. samokkhāyanadhammo - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 5 12 sabbossukkapaṭippassaddhattā - Ma, Syā, PTS. tappoṇo - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 6 13 padīpakaro - Ma. tadādhipateyyo - Syā, evamuparipi. 7 14 ujjotaṅkaro - Pana. dhumo - Syā. 8 15 pajjotaṅkaro - Pana. Devatāsaṃyutta, Rathasutta; Mahāvessantarajātaka (547).

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Vị xóa tan sự tăm tối: đức Thế Tôn đã xua tan, đã xóa tan, đã dứt bỏ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu sự tăm tối bởi luyến ái, sự tăm tối bởi sân hận, sự tăm tối bởi si mê, sự tăm tối bởi ngã mạn, sự tăm tối bởi tà kiến, sự tăm tối bởi ô nhiễm, sự tăm tối bởi uế hạnh, sự tạo ra tăm tối, sự làm cho mù mắt, sự tạo ra vô trí, sự diệt tận tuệ, đem đến sự buồn phiền, không vận hành đến Niết Bàn. Đang ngồi: Đức Thế Tôn đang ngồi ở bảo tháp Pāsāṇaka; - ‘đang ngồi’ là như thế.

4. “Các vị Thinh Văn, có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết, hầu cận bậc Hiền Trí, vị đã đi đến bờ kia của khổ, đang ngồi ở sườn của ngọn núi.” Đức Thế Tôn đang ngồi còn là như vậy.

Hoặc là, đức Thế Tôn có trạng thái đã được tịch tịnh mọi sự năng động (của ô nhiễm), đang ngồi. Ngài đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy.’ Đức Thế Tôn đang ngồi còn là như vậy; - ‘vị xóa tan sự tăm tối, một mình, đang ngồi’ là như thế.

Có sự sáng chói, bậc tạo ra ánh sáng ấy - Có sự sáng chói: có sự sáng chói, có sự khôn ngoan, sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Bậc tạo ra ánh sáng: bậc tạo ra ánh sáng là bậc tạo ra sự soi sáng, bậc tạo ra sự chiếu sáng, bậc tạo ra cây đèn, bậc tạo ra ngọn đèn, bậc tạo ra sự sáng ngời, bậc tạo ra sự sáng rực; - ‘có sự sáng chói, bậc tạo ra ánh sáng ấy’ là như thế.

Vị Gotama có sự hiểu biết bao la: vị Gotama có sự hiểu biết bao la, có sự hiểu biết bằng trí, có tuệ là ngọn cờ, có tuệ là cờ hiệu, có tuệ là chủ đạo, có nhiều sự chọn lựa, có nhiều sự khám phá, có nhiều sự xem xét, có nhiều sự tìm tòi, trú vào điều đã được làm rõ rệt, rồi đi theo điều ấy, phát triển theo điều ấy, xem trọng điều ấy, uốn cong theo điều ấy, chiều theo điều ấy, xuôi theo điều ấy, hướng đến điều ấy, xem điều ấy là chủ đạo.

5. “Lá cờ là biểu hiệu của cỗ xe, khói là biểu hiệu của ngọn lửa, vị vua là biểu hiệu của đất nước, người chồng là biểu hiệu của phụ nữ.” 1

Tương tự y như vậy, vị Gotama có sự hiểu biết bao la, có sự hiểu biết bằng trí, có tuệ là ngọn cờ, có tuệ là cờ hiệu, có tuệ là chủ đạo, có nhiều sự chọn lựa, có nhiều sự khám phá, có nhiều sự xem xét, có nhiều sự tìm tòi, trú vào điều đã được làm rõ rệt, rồi đi theo điều ấy, phát triển theo điều ấy, xem trọng điều ấy, uốn cong theo điều ấy, chiều theo điều ấy, xuôi theo điều ấy, hướng đến điều ấy, xem điều ấy là chủ đạo; - ‘vị

Gotama có sự hiểu biết bao la' là như thế.

1 Bổn Sanh Vessantara Vĩ Đại (547), TTPV tập 34, trang 387, câu kệ 6198.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Gotamo bhūrimedhaso ti bhūri vuccati paṭhavī. 1 Bhagavā tāya paṭhavisamāya paññāya vipulāya vitthatāya samannāgato. Medhā vuccati paññā, yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Bhagavā imāya medhāya upeto samupeto upāgato samupāgato upapanno sampanno 2 samannāgato, tasmā buddho sumedhaso 'ti 3 - gotamo bhūrimedhaso.

Tenāha thero piṅgiyo: "Eko tamonudāsīno jutimā so pabhaṅkaro, gotamo bhūripaññāṇo gotamo bhūrimedhaso "ti.

14.

Yo me dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ, taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvaci.

Yo me dhammamadesesī ti - Yo ti yo so bhagavā sayambhū anācariyako pubbe ananussutesu dhammesu sāmaṃ saccāni abhisambujjhi, tattha ca sabbaññutaṃ patto balesu ca vasībhāvaṃ. Dhammadesesī ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ, cattāro satipaṭṭhāne –pe– ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ ācikkhi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānīakāsi pakāsesī 'ti - yo me dhammamadesesi.

Sandiṭṭhikamakālikan ti sandiṭṭhikaṃ akālikaṃ ehipassikaṃ opanayikaṃ 4 paccattaṃ veditabbaṃ viññūhī 'ti. Evampi sandiṭṭhikaṃ. 5 Athavā yo diṭṭheva dhamme ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ bhāveti, tassa maggassa anantarā samanantarā 6 adhigacchateva7 phalaṃ vindati paṭilabhatī 'ti. Evampi sandiṭṭhikamakālikaṃ. Yathā8 manussā kālikaṃ dhanaṃ datvā anantarā na labhanti9 kālaṃ āgamenti, nevāyaṃ dhammo. Yo diṭṭheva dhamme ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ bhāveti, tassa maggassa anantarā samanantarā adhigacchateva phalaṃ vindati paṭilabhati na parattha na paraloke.10 Evaṃ akālikan 'ti - sandiṭṭhikamakālikaṃ.

1 7 pathavī - Ma. adhigaccheva - Va, Vi, Ka. 2 8 samupapanno - Ma, Syā. evampi sandiṭṭhikaṃ. Akālikanti yathā - Ma. 3 buddho bhūrimedhasoti - Syā; buddho sumedhoti - PaVa, Vi, Ka. 4 9 opaneyyikaṃ - Ma. antarā na labbhati - Va, Vi, Ka. 5 evaṃ sandiṭṭhikaṃ - Ma; evaṃ sandiṭṭhikamakālikaṃ - Syā, PTS. 6 10 antarā samantarā - Pana. na paratthe na paraloke - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Vị Gotama có sự thông minh bao la: Bao la nói đến trái đất. Đức Thế Tôn đã thành tựu tuệ ấy, (là tuệ) bao la, trải rộng, sánh bằng trái đất. Thông minh nói đến tuệ; tuệ là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã đi đến gần, đã tiến đến gần, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu sự

thông minh, tuệ này; vì thế, đức Phật vô cùng thông minh; - 'vị Gotama có sự thông minh bao la' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Vị xóa tan sự tăm tối, một mình, đang ngồi, có sự sáng chói, bậc tạo ra ánh sáng ấy là vị Gotama có sự hiểu biết bao la, là vị Gotama có sự thông minh bao la."

14.

Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu.

Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp - Vị ấy: Vị ấy là đức Thế Tôn, đấng Tự Chủ, vị không có thầy, đã tự mình giác ngộ hoàn toàn các sự thật về các pháp chưa từng được nghe trước đây. Ngài đã đạt được trạng thái Toàn Tri về các pháp ấy và đã đạt được bản thể năng lực về các lực. Đã thuyết giảng Giáo Pháp - Giáo Pháp: Ngài đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ, (gồm có) bốn sự thiết lập niệm, –nt– đạo lộ thánh thiện tám chi phần, Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn; - 'vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp' là như thế.

Có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian: (là pháp) có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, hãy đến và hãy thấy, có khả năng dẫn dắt về hướng (Niết Bàn), và nên được hiểu biết tự cá nhân bởi các bậc trí tuệ; - 'có thể thấy được bởi tự thân' là như vậy. Hoặc là, người nào, ngay ở kiếp sống này, tu tập đạo lộ thánh thiện tám chi phần, (người ấy) chẳng những chứng đắc, mà còn tìm thấy, tiếp nhận Quả vị kế liền sau đó, không bị gián đoạn đối với Đạo ấy; - 'có thể thấy được bởi tự thân' còn là như vậy. Không bị chi phối bởi thời gian: 1 Giống như những người xuất ra tài sản (vốn) theo định kỳ, họ không đạt được lại liền sau đó, họ chờ đợi một thời gian; Pháp này không phải như vậy. Người nào, ngay ở kiếp sống này, tu tập đạo lộ thánh thiện tám chi phần, (người ấy) chẳng những chứng đắc, mà còn tìm thấy, tiếp nhận Quả vị kế liền sau đó, không bị gián đoạn đối với Đạo ấy, không phải ở nơi khác, không phải ở thế giới khác; 'không bị chi phối bởi thời gian' là như vậy; - 'có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian' là như thế.

1 Văn bản Pāḷi không chính xác. So sánh với 2 đoạn tương tự ở trang 454 và 458. Phần dịch Việt được ghi lại theo sự hiệu đính của Tam Tạng Miến Điện (ND).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Taṇhakkhayamanītikan ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā. Taṇhakkhayan ti taṇhakkhayaṃ rāgakkhayaṃ dosakkhayaṃ mohakkhayaṃ gatikkhayaṃ upapattikkhayaṃ paṭisandhikkhayaṃ bhavakkhayaṃ saṃsārakkhayaṃ vaṭṭakkhayaṃ. Anītikan ti īti vuccanti kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca, ītippahānaṃ ītivūpasamaṃ ītipaṭinissaggaṃ ītipaṭippassaddhiṃ 1 amataṃ nibbānan

’ti - taṇhakkhayamanītikaṃ.

Yassa natthi upamā kvacī ti - Yassā ti nibbānassa. Natthi upamā ti upamā natthi, upanidhā natthi, sadisaṃ natthi, 2 paṭibhāgo natthi na sati na saṃvijjati nūpalabbhati. Kvacī ti kvaci kimhici katthaci ajjhattaṃ vā bahiddhā vā ajjhattabahiddhā vā ’ti - yassa natthi upamā kvaci.

Tenāha thero piṅgiyo: “Yo me dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ, taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvacī ”ti.

15.

Kinnu tamhā vippavasasi 3 muhuttamapi piṅgiya, gotamā bhūripaññāṇā gotamā bhūrimedhasā.

Kinnu tamhā vippavasasī ti kinnu buddhamhā 4 vippavasasi apesi apagacchasi 5 vinā hosī ’ti - kinnu tamhā vippavasasi.

Muhuttamapi piṅgiyā ti muhuttamapi khaṇamapi layamapi 6 vayamapi 7 addhampī ’ti 8 - muhuttamapi. Piṅgiyā ti bāvarī taṃ jāmātaraṃ 9 nāmena ālapati.

Gotamā bhūripaññāṇā ti gotamā bhūripaññāṇā ñāṇapaññāṇā paññādhajā paññāketumhā paññādhipateyyamhā vicayabahulā pavicayabahulā pekkhāyana-bahulā samekkhāyanabahulā10 vibhūtavihārimhā taccaritā tabbahulā taggarukā tanninnā tapponā tappabbhārā tadadhimuttā tadadhipateyyamhā ’ti 11 - gotamā bhūripaññāṇā.

Gotamā bhūrimedhasā ti bhūri vuccati paṭhavī. Bhagavā tāya12 paṭhavisamāya paññāya vipulāya vitthatāya13 samannāgato. Medhā vuccati paññā, yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Bhagavā imāya medhāya paññāya upeto samupeto upagato samupagato14 upapanno sampanno15 samannāgato, tasmā buddho sumedhaso ’ti 16 - gotamā bhūrimedhasā.

Tenāha so brāhmaṇo:17 “Kinnu tamhā vippavasasi muhuttamapi piṅgiya, gotamā bhūripaññāṇā gotamā bhūrimedhasā ”ti.

1 ītivūpasamo ītipaṭinissaggo ītipaṭippassaddhi - Syā. 2 10 sadisā natthi - Va, Vi, Ka. okkhāyanabahulā samokkhāyanadhammā - Ma, Syā. 3 11 vippavasi - Ma, evamīdisesu ṭhānesu. tadādhipateyyamhāti - Syā. 4 12 tamhā buddhamhā - Syā. imāya - Syā. 5 13 apagacchi - Ma. vipulāya vitthatāya paññāya - Syā 6 14 muhuttampi khaṇampi layampi - Ma, Syā. upāgato samupāgato - Ma, Syā. 7 15 vayampi - Ma; vassampi - Syā, PTS. samupapanno - Ma, Syā. 8 16 atthampīti - Syā, PTS. bhūrimedhasoti - Syā. 9 17 nattāraṃ - Ma, Syā, PTS. so bāvarī brāhmaṇo - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Có sự diệt trừ tham ái: có sự diệt trừ tham ái, có sự diệt trừ luyến ái, có sự diệt trừ sân hận, có sự diệt trừ si mê, có sự diệt trừ cảnh giới tái sanh, có sự diệt trừ việc tái sanh, có sự diệt trừ việc nối liền tái sanh, có sự diệt trừ hữu, có sự diệt trừ việc luân

hồi, có sự diệt trừ việc luân chuyển. Không có tai họa: Tai họa nói đến các ô nhiễm, các uẩn, và các pháp tạo tác. Sự dứt bỏ các tai họa, sự vắng lặng các tai họa, sự buông bỏ các tai họa, sự tịch tịnh các tai họa là Bất Tử, Niết Bàn; - 'có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa' là như thế. Đối với pháp ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu - Đối với pháp ấy: đối với Niết Bàn. Không có điều tương đương: điều tương đương là không có, điều thay thế là không có, điều tương tự là không có, điều đối xứng là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại. Ở bất cứ đâu: ở bất cứ đâu là ở bất cứ nơi đâu, ở bất cứ chỗ nào, thuộc nội phần, hoặc thuộc ngoại phần, hoặc thuộc nội phần và ngoại phần; - 'đối với pháp ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu' là như thế. Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu."

15.

Tại sao ngươi lại sống xa lìa vị ấy, vị Gotama có sự hiểu biết bao la, vị Gotama có sự thông minh bao la, dầu chỉ trong chốc lát, này Piṅgiya? Tại sao ngươi lại sống xa lìa vị ấy: Tại sao ngươi lại sống xa lìa, lại rời xa, lại rời khỏi, lại sống không có đức Phật? - 'tại sao ngươi lại sống xa lìa vị ấy' là như thế. Dầu chỉ trong chốc lát, này Piṅgiya: dầu chỉ trong chốc lát, dầu chỉ trong giây phút, dầu chỉ trong khoảnh khắc, dầu chỉ trong giai đoạn, dầu chi trong một khoảng thời gian; - 'dầu chỉ trong chốc lát' là như thế. Piṅgiya: Vị Bāvari xưng hô với người cháu 1 ấy bằng tên. Vị Gotama có sự hiểu biết bao la: vị Gotama có sự hiểu biết bao la, có sự hiểu biết bằng trí, có tuệ là ngọn cờ, có tuệ là cờ hiệu, có tuệ là chủ đạo, có nhiều sự chọn lựa, có nhiều sự khám phá, có nhiều sự xem xét, có nhiều sự tìm tòi, trú vào điều đã được làm rõ rệt, rồi đi theo điều ấy, phát triển theo điều ấy, xem trọng điều ấy, uốn cong theo điều ấy, chiều theo điều ấy, xuôi theo điều ấy, hướng đến điều ấy, xem điều ấy là chủ đạo; - 'vị Gotama có sự hiểu biết bao la' là như thế. Vị Gotama có sự thông minh bao la: Bao la nói đến trái đất. Đức Thế Tôn đã thành tựu tuệ ấy, (là tuệ) bao la, trải rộng, sánh bằng trái đất. Thông minh nói đến tuệ; tuệ là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã đi đến gần, đã tiến đến gần, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu sự thông minh, tuệ này; vì thế, đức Phật vô cùng thông minh; - 'vị Gotama có sự thông minh bao la' là như thế. Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng: "Tại sao ngươi lại sống xa lìa vị ấy, vị Gotama có sự hiểu biết bao la, vị Gotama có sự thông minh bao la, dầu chỉ trong chốc lát, này Piṅgiya?"

1 Ở đây, từ jāmātaraṃ (con rể) của Tam Tạng Sri Lanka là không phù hợp với từ mātulaṃ (cậu, em của mẹ) ở phần sau. Trong khi đó, Tam Tạng Thái, Miến, và PTS đều ghi là nattāraṃ (cháu trai); vì thế, Piṅgiya là cháu, và Bāvari là cậu (ND).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

16.

Yo te dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ, taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvaci.

Yo te dhammamadesesī ti - Yo ti yo so bhagavā –pe– tattha ca sabbaññutaṃ patto balesu ca vasībhāvaṃ. Dhammadesesī ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ –pe– nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ ācikkhi desesi paññapesi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānīakāsi pakāsesī ’ti - yo te dhammamadesesi.

Sandiṭṭhikamakālikan ti sandiṭṭhikaṃ akālikaṃ ehipassikaṃ opanayikaṃ 1 paccattaṃ veditabbaṃ viññūhī ’ti, evampi sandiṭṭhikaṃ. 2 Athavā yo diṭṭheva dhamme ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ bhāveti, tassa maggassa anantarā samanantarā adhigacchateva phalaṃ vindati paṭilabhatī ’ti, evampi sandiṭṭhikaṃ. Akālikan ti yathā manussā kālikaṃ dhanaṃ datvā anantarā na labbhanti kālaṃ āgamenti, nevāyaṃ dhammo. Yo diṭṭheva dhamme ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ bhāveti, tassa maggassa anantarā samanantarā adhigacchateva phalaṃ, vindati paṭilabhati na parattha na paraloke, evaṃ akālikan ’ti - sandiṭṭhikamakālikaṃ.

Taṇhakkhayamanītikan ti - Taṇhā ti rūpataṇhā saddataṇhā –pe– dhammataṇhā. Taṇhakkhayan ti taṇhakkhayaṃ rāgakkhayaṃ dosakkhayaṃ mohakkhayaṃ gatikkhayaṃ upapattikkhayaṃ paṭisandhikkhayaṃ bhavakkhayaṃ saṃsārakkhayaṃ vaṭṭakkhayaṃ. Anītikan ti īti vuccanti kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca. Ītippahānaṃ ītivūpasamaṃ ītipaṭinissaggaṃ ītipaṭippassaddhiṃ 3 amataṃ nibbānan ’ti - taṇhakkhayamanītikaṃ.

Yassa natthi upamā kvacī ti - Yassā ti nibbānassa. Natthi upamā ti upamā natthi, upanidhā natthi,4 sadisaṃ natthi, paṭibhāgo natthi na sati na saṃvijjati nūpalabbhati.5 Kvacī ti kvaci kimhici katthaci ajjhattaṃ vā bahiddhā vā ajjhattabahiddhā vā ’ti - yassa natthi upamā kvaci.

Tenāha so bāvarī brāhmaṇo: “Yo te dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ, taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvacī ”ti.

1 5 opaneyyikaṃ - Ma. nupalabbhati - Ma; 2 sandiṭṭhikamakālikaṃ - Syā. nupalabbhatīti natthi upamā - Syā. 3 4 ītivūpasamo ītipaṭinissaggo ītipaṭippassaddhi - Syā. upanidhi natthi - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

16.

Vị ấy đã thuyết giảng cho ngươi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu.

Vị ấy đã thuyết giảng cho ngươi Giáo Pháp - Vị ấy: Vị ấy là đức Thế Tôn, – nt– Ngài đã đạt được trạng thái Toàn Tri về các pháp ấy và đã đạt được bản thể năng lực về các lực. Đã thuyết giảng Giáo Pháp - Giáo Pháp: Ngài đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, –nt– Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn; - ‘vị ấy đã thuyết giảng cho ngươi Giáo Pháp’ là như thế.

Có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian: (là pháp) có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, hãy đến và hãy thấy, có khả năng dẫn dắt về hướng (Niết Bàn), và nên được hiểu biết tự cá nhân bởi các bậc trí tuệ; - 'có thể thấy được bởi tự thân' là như vậy. Hoặc là, người nào, ngay ở kiếp sống này, tu tập đạo lộ thánh thiện tám chi phần, (người ấy) chẳng những chứng đắc, mà còn tìm thấy, tiếp nhận Quả vị kế liền sau đó, không bị gián đoạn đối với Đạo ấy; - 'có thể thấy được bởi tự thân' còn là như vậy. Không bị chi phối bởi thời gian: Giống như những người xuất ra tài sản (vốn) theo định kỳ, họ không đạt được lại liền sau đó, họ chờ đợi một thời gian; Pháp này không phải như vậy. Người nào, ngay ở kiếp sống này, tu tập đạo lộ thánh thiện tám chi phần, (người ấy) chẳng những chứng đắc, mà còn tìm thấy, tiếp nhận Quả vị kế liền sau đó, không bị gián đoạn đối với Đạo ấy, không phải ở nơi khác, không phải ở thế giới khác; - 'không bị chi phối bởi thời gian' là như vậy; - 'có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian' là như thế.

Có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa - Tham ái: tham ái cảnh sắc, tham ái cảnh thinh, –nt– tham ái cảnh pháp. Có sự diệt trừ tham ái: có sự diệt trừ tham ái, có sự diệt trừ luyến ái, có sự diệt trừ sân hận, có sự diệt trừ si mê, có sự diệt trừ cảnh giới tái sanh, có sự diệt trừ việc tái sanh, có sự diệt trừ việc nối liền tái sanh, có sự diệt trừ hữu, có sự diệt trừ việc luân hồi, có sự diệt trừ việc luân chuyển. Không có tai họa: Tai họa nói đến các ô nhiễm, các uẩn, các pháp tạo tác. Sự dứt bỏ các tai họa, sự vắng lặng các tai họa, sự buông bỏ các tai họa, sự tịch tịnh các tai họa là Bất Tử, Niết Bàn; - 'có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa' là như thế.

Đối với pháp ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu - Đối với pháp ấy: đối với Niết Bàn. Không có điều tương đương: điều tương đương là không có, điều thay thế là không có, điều tương tự là không có, điều đối xứng là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại. Ở bất cứ đâu: ở bất cứ đâu là ở bất cứ nơi đâu, ở bất cứ chỗ nào, thuộc nội phần, hoặc thuộc ngoại phần, hoặc thuộc nội phần và ngoại phần; - 'đối với pháp ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu' là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn Bāvari ấy đã nói rằng: "Vị ấy đã thuyết giảng cho ngươi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu."

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

17.

Nāhaṃ tamhā vippavasāmi muhuttamapi brāhmaṇa, gotamā bhūripaññāṇā gotamā bhūrimedhasā.

Nāhaṃ tamhā vippavasāmī ti nāhaṃ buddhamhā vippavasāmi apemi apagacchāmi vinā homī 'ti 1 - nāhaṃ tamhā vippavasāmi.

Muhuttamapi brāhmaṇā ti muhuttampi khaṇampi layampi vayampi 2 addhampī 'ti 3 - muhuttamapi. Brāhmaṇā ti gāravena mātulaṃ ālapati.

Gotamā bhūripaññāṇā ti gotamā bhūripaññāṇā ñāṇapaññāṇā paññādhajā paññāketumhā paññādhipateyyamhā vicayabahulā pavicayabahulā pekkhāyana-bahulā samekkhāyanabahulā 4 vibhūtavihārimhā taccaritā tabbahulā taggarukā tanninnā tapponā tappabbhārā tadadhimuttā tadadhipateyyamhā ’ti5 - gotamā bhūripaññāṇā.

Gotamā bhūrimedhasā ti bhūri vuccati paṭhavī. Bhagavā tāya6 paṭhavisamāya paññāya vipulāya vitthatāya7 samannāgato. Medhā vuccati paññā, yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Bhagavā imāya medhāya paññāya upeto samupeto upagato samupagato upapanno sampanno samannāgato, tasmā buddho sumedhaso ’ti - gotamo bhūrimedhasā.

Tenāha thero piṅgiyo: “Nāhaṃ tamhā vippavasāmi muhuttamapi brāhmaṇa, gotamā bhūripaññāṇā gotamā bhūrimedhasā ”ti.

18.

Yo me dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ, taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvaci.

Yo me dhammamadesesī ti yo so bhagavā sayambhū anācariyako pubbe ananussutesu dhammesu sāmaṃ saccāni abhisambujjhi, tattha ca sabbaññutaṃ patto balesu ca vasībhāvaṃ. Dhammadesesī ti - Dhamman ti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ, cattāro satipaṭṭhāne cattāro sammappadhāne cattāro iddhipāde pañcindriyāni pañca balāni satta bojjhaṅge ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ nibbānañca nibbānagāminiñca paṭipadaṃ ācikkhi desesi paññapehi paṭṭhapesi vivari vibhaji uttānīakāsi pakāsesī ’ti - yo me dhammamadesesi.

1 ahaṃ tamhā buddhamhā na vippavasāmi na apemi na apagacchāmi na vinā homīti - Syā. 2 5 vassampi - Syā, PTS. tadādhipateyyamhāti - Syā. 3 6 atthampīti - Syā, PTS. imāya - Syā. 4 7 okkhāyanabahulā samokkhāyanadhammā - Ma, Syā. vipulāya vitthatāya paññāya - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

17.

Tôi không sống xa lìa vị ấy, vị Gotama có sự hiểu biết bao la, vị Gotama có sự thông minh bao la, dầu chỉ trong chốc lát, thưa vị Bà-la-môn.

Tôi không sống xa lìa vị ấy: Tôi không sống xa lìa, không rời xa, không rời khỏi, sống không có đức Phật; - ‘tôi không sống xa lìa vị ấy’ là như thế.

Dầu chỉ trong chốc lát, thưa vị Bà-la-môn: dầu chỉ trong chốc lát, dầu chỉ trong giây phút, dầu chỉ trong khoảnh khắc, dầu chỉ trong giai đoạn, dầu chi trong một khoảng thời gian; - ‘dầu chỉ trong chốc lát’ là như thế. Thưa vị Bà-la-môn: Vị Piṅgiya xưng hô với người cậu bằng sự tôn kính.

Vị Gotama có sự hiểu biết bao la: vị Gotama có sự hiểu biết bao la, có sự hiểu biết bằng trí, có tuệ là ngọn cờ, có tuệ là biểu hiệu, có tuệ là chủ đạo, có nhiều sự chọn lựa, có nhiều sự khám phá, có nhiều sự xem xét, có nhiều sự tìm tòi, trú vào điều đã được làm rõ rệt, rồi đi theo điều ấy, phát triển theo điều ấy, xem trọng điều ấy, uốn cong theo điều ấy, chiều theo điều ấy, xuôi theo điều ấy, hướng đến điều ấy, xem điều ấy là chủ đạo; - 'vị Gotama có sự hiểu biết bao la' là như thế.

Vị Gotama có sự thông minh bao la: Bao la nói đến trái đất. Đức Thế Tôn đã thành tựu tuệ ấy, (là tuệ) bao la, trải rộng, sánh bằng trái đất. Thông minh nói đến tuệ; tuệ là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã đi đến gần, đã tiến đến gần, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu sự thông minh, tuệ này; vì thế, đức Phật vô cùng thông minh; - 'vị Gotama có sự thông minh bao la' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Tôi không sống xa lìa vị ấy, vị Gotama có sự hiểu biết bao la, vị Gotama có sự thông minh bao la, dầu chỉ trong chốc lát, thưa vị Bà-la-môn."

18.

Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu.

Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp: Vị ấy là đức Thế Tôn, đấng Tự Chủ, vị không có thầy, đã tự mình giác ngộ hoàn toàn các sự thật về các pháp chưa từng được nghe trước đây. Ngài đã đạt được trạng thái Toàn Tri về các pháp ấy và đã đạt được bản thể năng lực về các lực. Đã thuyết giảng Giáo Pháp - Giáo Pháp: Ngài đã chỉ dạy, đã chỉ bảo, đã thông báo, đã ấn định, đã khai mở, đã chia sẻ, đã làm rõ, đã bày tỏ toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ, (gồm có) bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, Niết Bàn, và sự thực hành đưa đến Niết Bàn; - 'vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Sandiṭṭhikamakālikan ti sandiṭṭhikaṃ akālikaṃ ehipassikaṃ opanayikaṃ 1 paccattaṃ veditabbaṃ viññūhī 'ti, evampi sandiṭṭhikaṃ. 2 Athavā yo diṭṭheva dhamme ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ bhāveti, tassa maggassa anantarā samanantarā adhigacchateva phalaṃ vindati paṭilabhatī 'ti, evampi sandiṭṭhikaṃ. Akālikan ti yathā manussā kālikaṃ dhanaṃ datvā anantarā na labhanti, kālaṃ āgamenti, nevāyaṃ dhammo. Yo diṭṭheva dhamme ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ bhāveti, tassa maggassa anantarā samanantarā adhigacchateva phalaṃ vindati paṭilabhati, na parattha na paraloke 'ti, evaṃ akālikan 'ti - sandiṭṭhikamakālikaṃ.

Taṇhakkhayamanītikan ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā. Taṇhakkhayan ti taṇhakkhayaṃ rāgakkhayaṃ dosakkhayaṃ mohakkhayaṃ gatikkhayaṃ upapattikkhayaṃ paṭisandhikkhayaṃ bhavakkhayaṃ saṃsārakkhayaṃ vaṭṭakkhayaṃ. Anītikan ti - Īti vuccanti kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca. Ītippahānaṃ ītivūpasamaṃ ītipaṭinissaggaṃ ītipaṭippassaddhiṃ 3 amataṃ nibbānan ’ti - taṇhakkhayamanītikaṃ.

Yassa natthi upamā kvacī ti - Yassā ti nibbānassa. Natthi upamā ti upamā natthi, upanidhā natthi, sadisaṃ natthi, paṭibhāgo natthi, na sati 4 na saṃvijjati nūpalabbhati. 5 Kvacī ti kvaci kimhici katthaci ajjhattaṃ vā bahiddhā vā ajjhattabahiddhā vā ’ti - yassa natthi upamā kvaci.

Tenāha thero piṅgiyo: “Yo me dhammamadesesi sandiṭṭhikamakālikaṃ, taṇhakkhayamanītikaṃ yassa natthi upamā kvacī ”ti.

19.

Passāmi naṃ manasā cakkhunā vā6 rattiṃ divaṃ brāhmaṇa appamatto, namassamāno vivasemi7 rattiṃ teneva maññāmi avippavāsaṃ.

Passāmi naṃ manasā cakkhunā vā ti yathā cakkhumā puriso āloke8 rūpagatāni passeyya dakkheyya olokeyya nijjhāyeyya9 upaparikkheyya, evamevāhaṃ buddhaṃ bhagavantaṃ manasā passāmi dakkhāmi olokemi nijjhāyāmi10 upaparikkhāmī ’ti - passāmi naṃ manasā cakkhunā vā.

1 6 opaneyyikaṃ - Ma. cakkhunāva - Ma, Syā, PTS; 2 evaṃ sandiṭṭhikaṃ - Ma; cakkhunā ca - Va, Vi, Ka, evamīdisesu ṭhānesu. 7 evaṃ sandiṭṭhikamakālikaṃ - Syā. vivasāmi - Syā, evamīdisesu ṭhānesu. 3 8 ītivūpasamo ītipaṭinissaggo ītipaṭippassaddhi - Syā. ālokeyya - Syā. 4 9 na atthi - Ma. nijjhāpeyya - Syā. 5 10 nupalabbhati - Ma; nupalabbhatīti natthi upamā - Syā. nijjhāpayāmi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian: (là pháp) có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, hãy đến và hãy thấy, có khả năng dẫn dắt về hướng (Niết Bàn), và nên được hiểu biết tự cá nhân bởi các bậc trí tuệ; - ‘có thể thấy được bởi tự thân’ là như vậy. Hoặc là, người nào, ngay ở kiếp sống này, tu tập đạo lộ thánh thiện tám chi phần, (người ấy) chẳng những chứng đắc, mà còn tìm thấy, tiếp nhận Quả vị kế liền sau đó, không bị gián đoạn đối với Đạo ấy; - ‘có thể thấy được bởi tự thân’ còn là như vậy. Không bị chi phối bởi thời gian: Giống như những người xuất ra tài sản (vốn) theo định kỳ, họ không đạt được lại liền sau đó, họ chờ đợi một thời gian; Pháp này không phải như vậy. Người nào, ngay ở kiếp sống này, tu tập đạo lộ thánh thiện tám chi phần, (người ấy) chẳng những chứng đắc, mà còn tìm thấy, tiếp nhận Quả vị kế liền sau đó, không bị gián đoạn đối với Đạo ấy, không phải ở nơi khác, không phải ở thế giới khác; - ‘không bị chi phối bởi thời gian’ là như vậy; - ‘có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian’ là như thế.

Có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Có sự diệt trừ tham ái: có sự diệt trừ tham ái, có sự diệt trừ luyến ái, có sự diệt trừ sân hận, có sự diệt trừ si mê, có sự diệt trừ cảnh giới tái sanh, có sự diệt trừ việc tái sanh, có sự diệt trừ việc nối liền tái sanh, có sự diệt trừ hữu, có sự diệt trừ việc luân hồi, có sự diệt trừ việc luân chuyển. Không có tai họa - Tai họa: nói đến các ô nhiễm, các uẩn, các pháp tạo tác. Sự dứt bỏ các tai họa, sự vắng lặng các tai họa, sự buông bỏ các tai họa, sự tịch tịnh các tai họa là Bất Tử, Niết Bàn; - 'có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa' là như thế.

Đối với pháp ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu - Đối với pháp ấy: đối với Niết Bàn. Không có điều tương đương: điều tương đương là không có, điều thay thế là không có, điều tương tự là không có, điều đối xứng là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại. Ở bất cứ đâu: ở bất cứ đâu là ở bất cứ nơi đâu, ở bất cứ chỗ nào, thuộc nội phần, hoặc thuộc ngoại phần, hoặc thuộc nội phần và ngoại phần; - 'đối với pháp ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Vị ấy đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp có thể thấy được bởi tự thân, không bị chi phối bởi thời gian, có sự diệt trừ tham ái, không có tai họa. Đối với pháp (Niết Bàn) ấy, không có điều tương đương ở bất cứ đâu."

19.

Tôi nhìn thấy Ngài ấy bằng ý hoặc bằng mắt, ban đêm và ban ngày, thưa vị Bà-la-môn, không bị xao lãng. Trong khi kính lễ (đến Ngài), tôi sống qua đêm; chính bằng cách ấy, tôi nghĩ là sống không xa lìa.

Tôi nhìn thấy Ngài ấy bằng ý hoặc bằng mắt: giống như một người có mắt có thể nhìn thấy, có thể nhận thấy, có thể quan sát, có thể suy xét, có thể khảo sát các vật có hình thể ở nơi ánh sáng, tương tự y như vậy, tôi nhìn thấy, tôi nhận thấy, tôi quan sát, tôi suy xét, tôi khảo sát đức Phật Thế Tôn bằng ý; - 'tôi nhìn thấy Ngài ấy bằng ý hoặc bằng mắt' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Rattiṃ divaṃ brāhmaṇa appamatto ti rattiṃ ca divā ca buddhānussatiṃ manasā bhāvento appamatto 'ti - rattiṃ divaṃ brāhmaṇa appamatto.

Namassamāno vivasemi rattin ti - Namassamāno ti kāyena vā namassamāno, vācāya vā namassamāno, cittena vā namassamāno, anvattha- paṭipattiyā vā namassamāno, dhammānudhammapaṭipattiyā vā namassamāno, sakkārayamāno 1 garukārayamāno 2 mānayamāno pūjayamāno rattiṃ divaṃ vivasemi atināmemi atikkamāmī 'ti 3 - namassamāno vivasemi rattiṃ.

Teneva maññāmi avippavāsan ti tāya buddhānussatiyā bhāvento avippavāso 'ti taṃ maññāmi avippavutthoti 4 taṃ maññāmi jānāmi, evaṃ jānāmi evaṃ ājānāmi, evaṃ vijānāmi, evaṃ paṭivijānāmi, evaṃ paṭivijjhāmī 'ti - teneva maññāmi avippavāsaṃ.

Tenāha thero piṅgiyo: “Passāmi naṃ manasā cakkhunā vā rattiṃ divaṃ brāhmaṇa appamatto, namassamāno vivasemi rattiṃ teneva maññāmi avippavāsan ”ti.

20.

Saddhā ca pītī ca mano satī ca 5 nāpenti me 6 gotamasāsanamhā, yaṃ yaṃ disaṃ vajati7 bhūripañño sa tena teneva natohamasmi.

Saddhā ca pītī ca mano satī cā ti - Saddhā ti yā ca bhagavantaṃ ārabbha saddhā saddahanā okappanā abhippasādo8 saddhā saddhindriyaṃ saddhābalaṃ – pe–. Pītī ti yā bhagavantaṃ ārabbha pīti pāmojjaṃ9 āmodanā pamodanā10 hāso pahāso vitti tuṭṭhi odagyaṃ11 attamanatā12 cittassa. Mano ti yaṃ ca bhagavantaṃ ārabbha cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjā manoviññāṇadhātu. Satī ti yā13 bhagavantaṃ ārabbha sati anussati –nt– sammāsatī ’ti - saddhā ca pītī ca mano satī ca.

1 7 sakkāramāno: Ma, Syā, Va, Vi, Ka. vajjati - Syā; 2 garukāramāno - Ma, Va, Vi, Ka. bhajati - Va, Vi, Ka, evamīdisesu ṭhānesu. 3 8 vivasemi atināmemi atikkamemīti - Ma; atippasādo - Va, Vi, Ka. 9 vasāmi vītināmemīti - Syā; pāmujjaṃ - Syā, PTS. 10 vivasemi atināmemi vītināmemīti - PTS. modanā āmodanā pamodanā - Ma; 4 avippavuṭṭhoti - Ma, Syā; modanā pamodanā - Syā, PTS. 11 avippaviṭṭhoti - PTS. vitti odagyaṃ - Syā; citti-odagyaṃ - PTS. 5 12 satimatā - Pana, evamīdisesu ṭhānesu. attamanatā atippasādanatā - Syā; 6 nāpentime - Ma; attamanatā abhippasādanatā - PTS. 13 nāmentime - Ma, Syā, evamīdisesu ṭhānesu. yā ca - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Ban đêm và ban ngày, thưa vị Bà-la-môn, không bị xao lãng: trong khi tu tập pháp tùy niệm Phật bằng ý vào ban đêm và ban ngày, không bị xao lãng; - ‘ban đêm và ban ngày, thưa vị Bà-la-môn, không bị xao lãng’ là như thế.

Trong khi kính lễ (đến Ngài), tôi sống qua đêm - Trong khi kính lễ: trong khi kính lễ bằng thân, hoặc trong khi kính lễ bằng lời nói, hoặc trong khi kính lễ bằng tâm, hoặc trong khi kính lễ bằng sự thực hành thuận theo đạo lý, hoặc trong khi kính lễ bằng sự thực hành đúng pháp và thuận pháp, trong khi trọng vọng, trong khi cung kính, trong khi sùng bái, trong khi cúng dường, tôi sống qua, tôi trải qua, tôi vượt qua ban đêm và ban ngày; - ‘trong khi kính lễ (đến Ngài), tôi sống qua đêm’ là như thế.

Chính bằng cách ấy, tôi nghĩ là sống không xa lìa: trong khi tu tập việc tùy niệm Phật ấy, tôi nghĩ về Ngài ấy (cho rằng): ‘Sống không xa lìa,’ tôi nghĩ, tôi biết về Ngài ấy (cho rằng): ‘Đã sống không xa lìa,’ tôi biết như vậy, tôi hiểu như vậy, tôi nhận thức như vậy, tôi thừa nhận như vậy, tôi thấu triệt như vậy; - ‘chính bằng cách ấy, tôi nghĩ là sống không xa lìa’ là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: “Tôi nhìn thấy Ngài ấy bằng ý hoặc bằng mắt, ban đêm và ban ngày, thưa vị Bà-la-môn, không bị xao lãng. Trong khi kính lễ (đến Ngài), tôi sống qua đêm; chính bằng cách ấy, tôi nghĩ là sống không xa lìa.”

20.

Tín, hỷ, tâm ý, và niệm của tôi không lìa xa lời giảng dạy của đức Gotama. Mỗi phương hướng nào bậc có tuệ bao la di chuyển đến, tôi đây đều kính lễ theo chính mỗi phương hướng ấy.

Tín, hỷ, tâm ý, và niệm - Tín: tín là sự tin tưởng, sự tin cậy, sự tịnh tín, niềm tin, tín quyền, tín lực –nt– liên quan đến đức Thế Tôn. Hỷ: hỷ là sự hân hoan, sự tùy hỷ, sự vui thích, sự cười đùa, sự hài hước, sự vui lòng, sự vui sướng, sự phấn khởi, sự hoan hỷ của tâm liên quan đến đức Thế Tôn. Tâm ý: tức là tâm, ý, ý thức, trái tim, chất xám, ý, ý xứ, ý quyền, thức, thức uẩn, từ đó ý thức giới sanh lên liên quan đến đức Thế Tôn. Niệm: niệm là sự tùy niệm, –nt– chánh niệm liên quan đến đức Thế Tôn; - 'tín, hỷ, tâm ý, và niệm' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Nāpenti me gotamasāsanamhā ti ime cattāro dhammā gotamasāsanā buddhasāsanā jinasāsanā tathāgatasāsanā devadevasāsanā arahantasāsanā. Nāpentī ti 1 nāpenti na gacchanti 2 na vijahanti na vināsentī 'ti - nāpenti me gotamasāsanamhā.

Yaṃ yaṃ disaṃ vajati bhūripañño ti - Yaṃ yaṃ disan ti puratthimaṃ vā disaṃ pacchimaṃ vā disaṃ dakkhiṇaṃ vā disaṃ uttaraṃ vā disaṃ vajati gacchati kamati abhikkamati. Bhūripañño ti bhūripañño mahāpañño tikkhapañño puthupañño hāsapañño javanapañño nibbedhikapañño. 3 Bhūri vuccati paṭhavī. Bhagavā tāya paṭhavisamāya paññāya vipulāya vitthatāya samannāgato 'ti - yaṃ yaṃ disaṃ vajati bhūripañño.

Sa tena teneva natohamasmī ti so yena buddho tena teneva nato tantinno tappono tappabhāro tadadhimutto tadadhipateyyo 'ti - sa tena teneva natohamasmi.

Tenāha thero piṅgiyo: "Saddhā ca pītī ca mano satī ca nāpenti me gotamasāsanamhā, yaṃ yaṃ disaṃ vajati bhūripañño sa tena teneva natohamasmī "ti.

21.

Jiṇṇassa me dubbalathāmakassa teneva kāyo na paleti 4 tattha, saṅkappayattāya 5 vajāmi niccaṃ mano hi me brāhmaṇa tena yutto.

Jiṇṇassa me dubbalathāmakassā ti - Jiṇṇassā ti jiṇṇassa vuddhassa6 mahallakassa addhagatassa7 vayo-anupattassa.8 Dubbalathāmakassā ti dubbalathāmakassa appathāmakassa parittathāmakassā 'ti - jiṇṇassa me dubbalathāmakassa.

Teneva kāyo na paleti tatthā ti kāyo yena buddho tena na paleti na vajati na gacchati nābhikkamatī 'ti 9 - teneva kāyo na paleti tattha.

1 nāpentī ti - itipāṭho Ma, Syā, PTS potthakesu na dissate. 2 6 nāgacchanti - Syā; n' āpagacchanti - PTS. vuḍḍhassa - Ma, Syā, PTS. 3 7 nibbedhikapaññoti - Syā. andhagatassa - PTS. 4 8 pareti - Sa. vayoanuppattassāti jiṇṇassa - Syā. 5 9 saṅkappayantāya - Ma, Syā, evamīdisesu ṭhānesu. nātikkamatīti - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Của tôi không lìa xa lời giảng dạy của đức Gotama: Bốn pháp này (không lìa xa) lời dạy của Gotama, lời dạy của đức Phật, lời dạy của đấng Chiến Thắng, lời dạy của đức Như Lai, lời dạy của vị Chúa của chư Thiên, lời dạy của bậc A-la-hán. Không lìa xa: không lìa xa là không đi xa, không rời bỏ, không làm hư hoại; - 'của tôi không lìa xa lời giảng dạy của đức Gotama' là như thế.

Mỗi phương hướng nào bậc có tuệ bao la di chuyển đến - Mỗi phương hướng nào: hoặc là hướng đông, hoặc là hướng tây, hoặc là hướng nam, hoặc là hướng bắc mà Ngài di chuyển, đi đến, bước đi, bước tới. Bậc có tuệ bao la: bậc có tuệ bao la là có tuệ vĩ đại, có tuệ sắc bén, có tuệ rộng lớn, có tuệ vi tiếu, có tuệ tốc hành, có tuệ thấu suốt. Bao la nói đến trái đất. Đức Thế Tôn đã thành tựu tuệ ấy, (là tuệ) bao la, trải rộng, sánh bằng trái đất; - 'mỗi phương hướng nào bậc có tuệ bao la di chuyển đến' là như thế.

Tôi đây đều kính lễ theo chính mỗi phương hướng ấy: đức Phật ở nơi nào, thì vị ấy cúi mình về chính mỗi phương hướng ấy, uốn cong theo phương hướng ấy, chiều theo phương hướng ấy, xuôi theo phương hướng ấy, hướng đến phương hướng ấy, xem phương hướng ấy là chủ đạo; - 'tôi đây đều kính lễ theo chính mỗi phương hướng ấy' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Tín, hỷ, tâm ý, và niệm của tôi không lìa xa lời giảng dạy của đức Gotama. Mỗi phương hướng nào bậc có tuệ bao la di chuyển đến, tôi đây đều kính lễ theo chính mỗi phương hướng ấy."

21.

Đối với tôi, là người đã già nua, có thể lực và sức mạnh kém cỏi, chính vì thế, thân xác của tôi không theo đến được nơi ấy. Tôi thường đi đến bằng cách hướng tâm, thưa vị Bà-la-môn, bởi vì ý của tôi đã được gắn bó với Ngài ấy.

Đối với tôi, là người đã già nua, có thể lực và sức mạnh kém cỏi - Là người đã già nua: Người đã già nua là người lớn tuổi, trưởng thượng, đã trải qua cuộc đời, đã đạt đến tuổi thọ. Có thể lực và sức mạnh kém cỏi: có thể lực và sức mạnh kém cỏi là có sức mạnh ít ỏi, có sức mạnh chút ít; - 'đối với tôi, là người đã già nua, có thể lực và sức mạnh kém cỏi' là như thế.

Chính vì thế, thân xác của tôi không theo đến được nơi ấy: Đức Phật ở nơi nào, thì thân xác (của tôi) không theo đến, không di chuyển, không đi đến, không bước tới nơi ấy được; - 'chính vì thế, thân xác của tôi không theo đến được nơi ấy' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Saṅkappayattāya vajāmi niccan ti saṅkappagamanena vitakkagamanena ñāṇagamanena paññāgamanena buddhigamanena vajāmi gacchāmi abhikkamāmī 'ti 1 - saṅkappayattāya vajāmi niccaṃ.

Mano hi me brāhmaṇa tena yutto ti - Mano ti yaṃ cittaṃ mano mānasaṃ – pe– tajjā manoviññāṇadhātu. Mano hi me brāhmaṇa tena yutto ti mano 2 yena buddho tena

yutto payutto saṃyutto ’ti - mano hi me brāhmaṇa tena yutto.

Tenāha thero piṅgiyo: “Jiṇṇassa me dubbalathāmakassa teneva kāyo na paleti tattha, saṅkappayattāya vajāmi niccaṃ mano hi me brāhmaṇa tena yutto ”ti.

22.

Paṅke sayāno pariphandamāno dīpā dīpaṃ 3 upaplaviṃ, 4 athaddasāsiṃ sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.

Paṅke sayāno pariphandamāno ti - Paṅke sayāno ti kāmapaṅke kāmakaddame kāmakilese kāmapalipe5 kāmapariḷāhe kāmapaḷibodhe semāno sayamāno vasamāno āvasamāno parivasamāno ’ti 6 - paṅke sayāno. Pariphandamāno ti taṇhāphandanāya phandamāno, diṭṭhiphandanāya phandamāno, kilesaphandanāya phandamāno, payogaphandanāya phandamāno, vipākaphandanāya phandamāno, manoduccaritaphandanāya7 phandamāno, ratto rāgena phandamāno, duṭṭho dosena phandamāno, mūḷho mohena phandamāno, vinibaddho8 mānena phandamāno, parāmaṭṭho diṭṭhiyā phandamāno, vikkhepagato uddhaccena phandamāno, aniṭṭhaṃ gato vicikicchāya phandamāno, thāmagato anusayehi phandamāno, lābhena phandamāno, alābhena phandamāno, yasena phandamāno, ayasena phandamāno, pasaṃsāya phandamāno, nindāya phandamāno, sukhena phandamāno, dukkhena phandamāno, –

1 5 atikkamāmīti - Ma. kāmabaḷise - Ma; kāmabalise - Syā, PTS; kāmapalise - Va, Vi, Ka. 2 6 mano mama - Syā, PTS. semāno avasemāno parisemānoti - Syā, PTS. 3 7 disādisaṃ - Va, Vi, Ka, evamīdisesu ṭhānesu. duccaritaphandanāya - Syā. 4 8 upallaviṃ - Ma, Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. vinibandho - Ma, Syā, PTS, Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Tôi thường đi đến bằng cách hướng tâm: Tôi di chuyển, tôi đi đến, tôi bước tới với việc đi đến bằng cách hướng tâm, với việc đi đến bằng cách suy nghĩ, với việc đi đến bằng trí, với việc đi đến bằng tuệ, với việc đi đến bằng sự giác ngộ; - ‘tôi thường đi đến bằng cách hướng tâm’ là như thế.

Thưa vị Bà-la-môn, bởi vì ý của tôi đã được gắn bó với Ngài ấy - Ý: tức là tâm, ý, ý thức, –nt– từ đó ý thức giới sanh lên. Thưa vị Bà-la-môn, bởi vì ý của tôi đã được gắn bó với Ngài ấy: Đức Phật ở nơi nào, thì ý (của tôi) được gắn bó, được gắn vào, được gắn liền với nơi ấy; - ‘thưa vị Bà-la-môn, bởi vì ý của tôi đã được gắn bó với Ngài ấy’ là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: “Đối với tôi, là người đã già nua, có thể lực và sức mạnh kém cỏi, chính vì thế, thân xác của tôi không theo đến được nơi ấy. Tôi thường đi đến bằng cách hướng tâm, thưa vị Bà-la-môn, bởi vì ý của tôi đã được gắn bó với Ngài ấy.”

22.

Trong khi nằm ở đám bùn (ngũ dục), đang chao đảo, tôi đã bơi từ hòn đảo này đến hòn đảo khác. Rồi tôi đã nhìn thấy đức Phật Toàn Giác, vị đã vượt qua dòng lũ, không còn

lậu hoặc.

Trong khi nằm ở đám bùn, đang chao đảo - Trong khi nằm ở đám bùn: trong khi đang ngồi, trong khi đang nằm, trong khi đang sống, trong khi đang cư trú, trong khi đang lưu trú ở đám bùn (ngũ) dục, ở vũng lầy (ngũ) dục, ở ao hồ (ngũ) dục, ở cơn sốt (ngũ) dục, ở sự vướng bận (ngũ) dục; - 'trong khi nằm ở đám bùn' là như thế. Đang chao đảo: đang chao động với sự chao động bởi ái, đang chao động với sự chao động bởi tà kiến, đang chao động với sự chao động bởi ô nhiễm, đang chao động với sự chao động bởi sự kết nối, đang chao động với sự chao động bởi quả thành tựu, đang chao động với sự chao động bởi uế hạnh về ý, kẻ bị luyến ái đang chao động bởi luyến ái, kẻ bị sân hận đang chao động bởi sân hận, kẻ bị si mê đang chao động bởi si mê, kẻ bị trói buộc đang chao động bởi ngã mạn, kẻ bị bám víu đang chao động bởi tà kiến, kẻ bị tán loạn đang chao động bởi sự phóng dật, kẻ không dứt khoát đang chao động bởi hoài nghi, kẻ cứng cỏi đang chao động bởi các pháp tiềm ẩn, đang chao động bởi lợi lộc, đang chao động bởi không lợi lộc, đang chao động bởi danh vọng, đang chao động bởi không danh vọng, đang chao động bởi lời khen, đang chao động bởi tiếng chê, đang chao động bởi hạnh phúc, đang chao động bởi khổ đau, –

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

– jātiyā phandamāno, jarāya phandamāno, byādhinā phandamāno, maraṇena phandamāno, sokaparidevadukkhadomanassupāyāsehi phandamāno, nerayikena dukkhena phandamāno, tiracchānayonikena dukkhena phandamāno, pettivisayikena 1 dukkhena phandamāno, mānusakena 2 dukkhena phandamāno, gabbhokkantimūlakena dukkhena phandamāno, gabbhaṭṭhitimūlakena dukkhena phandamāno, gabbhavuṭṭhānamūlakena dukkhena phandamāno, jātassupanibandhakena dukkhena – jātassa parādheyyakena dukkhena – attūpakkamena dukkhena – parūpakkamena dukkhena – [dukkhadukkhena –] 3 saṅkhāradukkhena – viparināmadukkhena – cakkhurogena dukkhena – sotarogena dukkhena – ghānarogena dukkhena – jivhārogena dukkhena – kāyarogena dukkhena – sīsarogena dukkhena – kaṇṇarogena dukkhena – mukharogena dukkhena – dantarogena dukkhena – kāsena – sāsena – pināsena – ḍahena 4 – jarena – kucchirogena – mucchāya – pakkandikāya 5 – sūlāya 6 – visūcikāya – kuṭṭhena – gaṇḍena – kilāsena – sosena – apamārena – dadduyā – kaṇḍuyā – kacchuyā – rakhasāya – vitacchikāya – lohitapittena 7 – madhumehena – aṃsāya – piḷakāya – bhagandalena 8 – pittasamuṭṭhānena ābādhena – semhasamuṭṭhānena ābādhena – vātasamuṭṭhānena ābādhena – sannipātikena ābādhena – utuparināmajena ābādhena – visamaparihārajena ābādhena – opakkamikena ābādhena – kammavipākajena ābādhena 9 – sītena – uṇhena – jighacchāya – pipāsāya – uccārena – passāvena – ḍaṃsamakasavātātapasiriṃsapa10samphassena dukkhena11 – mātumaraṇena dukkhena – pitumaraṇena dukkhena – [bhātumaraṇena dukkhena bhaginīmaraṇena dukkhena –]12 puttamaraṇena dukkhena – dhītumaraṇena dukkhena – ñātivyasanena dukkhena – bhogavyasanena dukkhena – rogavyasanena dukkhena – sīlavyasanena dukkhena – diṭṭhivyasanena dukkhena phandamāno samphandamāno

vipphandamāno vedhamāno13 pavedhamāno sampavedhamāno ’ti - paṅke sayāno pariphandamāno.

Dīpā dīpaṃ upaplavin ti satthārato satthāraṃ dhammakkhānato dhammakkhānaṃ gaṇato gaṇaṃ diṭṭhiyā diṭṭhiṃ paṭipadāya14 paṭipadaṃ maggato maggaṃ plaviṃ uplaviṃ upaplaviṃ samupaplavin ’ti 15 - dīpā dīpaṃ upaplaviṃ.

1 10 pittivisayikena - Syā; sarīsapa - Ma. 11 pittivisasikena - Pana. ḍaṃsamakasavātātapasiriṃsapasamphassehi - Syā. 2 13 mānusikena - Ma; phandamāno pariphandamāno - Ma, Syā; manussakena - Va, Vi, Ka. phandamāno - PTS. 3 dukkhadukkhena - itisaddo Syā potthake dissate. 4 14 ḍāhena - Ma,Va, Vi, Ka. paṭipadāto - Syā. 5 15 pakkhandikāya - Ma, Syā. maggato maggaṃ pallaviṃ upallaviṃ sampallavinti - Ma; 6 sulāya - Syā. maggato maggaṃ upallaviṃ samupallavinti - Syā, PTS. 7 lohitena pittena - Syā, Pa, Vi, Ka. 8 bhagandalāya - Syā. 9 pittasamuṭṭhānehi ābādhehi ... kammavipākajehi ābādhehi - Syā. 12 bhātumaraṇena dukkhena bhaginīmaraṇena dukkhena - itipāṭho Syā potthake dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

– đang chao động bởi sanh, đang chao động bởi già, đang chao động bởi bệnh, đang chao động bởi chết, đang chao động bởi sầu–bi–khổ–ưu–não, đang chao động bởi khổ ở địa ngục, đang chao động bởi khổ ở loài thú, đang chao động bởi khổ ở thân phận ngạ quỷ, đang chao động bởi khổ của loài người, đang chao động bởi khổ bắt nguồn từ việc nhập thai, đang chao động bởi khổ bắt nguồn từ việc trụ thai, đang chao động bởi khổ bắt nguồn từ việc ra khỏi thai, đang chao động bởi khổ gắn liền sau khi sanh ra, – bởi khổ do kẻ khác áp đặt sau khi sanh ra, – bởi khổ do sự ra sức của bản thân, – bởi khổ do sự ra sức của kẻ khác, [– bởi khổ do (thọ) khổ,] – bởi khổ do pháp tạo tác, – bởi khổ do sự biến đổi, – bởi khổ do bệnh ở mắt, – bởi khổ do bệnh ở tai trong, – bởi khổ do bệnh ở mũi, – bởi khổ do bệnh ở lưỡi, – bởi khổ do bệnh ở thân, – bởi khổ do bệnh ở đầu, – bởi khổ do bệnh ở lỗ tai, – bởi khổ do bệnh ở miệng, – bởi khổ do bệnh ở răng, – bởi ho, – bởi suyễn, – bởi sổ mũi, – bởi nhiệt, – bởi cảm sốt, – bởi đau bụng, – bởi xây xẩm, – bởi kiết lỵ, – bởi đau bụng bão, – bởi dịch tả, – bởi phong cùi, – bởi khối u, – bởi bệnh chàm, – bởi lao phổi, – bởi động kinh, – bởi mụt, – bởi nhọt, – bởi ghẻ ngứa, – bởi sảy, – bởi loét tay chân, – bởi máu và mật, – bởi bệnh tiểu đường, – bởi bệnh trĩ, – bởi ghẻ lở, – bởi loét hậu môn, – bởi bệnh phát khởi từ mật, – bởi bệnh phát khởi từ đàm, – bởi bệnh phát khởi từ gió, – bởi bệnh tổng hợp do mật–đàm–gió, – bởi bệnh sanh lên vì thay đổi thời tiết, – bởi bệnh sanh lên vì bốn oai nghi không đồng đều, – bởi bệnh thuộc dạng cấp tính, – bởi bệnh sanh lên vì quả của nghiệp, – bởi lạnh, – bởi nóng, – bởi đói, – bởi khát, – bởi đại tiện, – bởi tiểu tiện, – bởi khổ do sự xúc chạm với ruồi muỗi gió nắng và các loài bò sát, – bởi khổ do cái chết của mẹ, – bởi khổ do cái chết của cha, [bởi khổ do cái chết của anh (em) trai, – bởi khổ do cái chết của chị (em) gái,] bởi khổ do cái chết của con trai, – bởi khổ do cái chết của con gái, – bởi khổ do sự tổn hại về thân quyến, – bởi khổ do sự tổn hại về của cải, – bởi khổ do sự tổn hại vì bệnh tật, – bởi khổ do sự tổn hại về giới, – bởi khổ do sự tổn hại về kiến thức, đang lay động, đang xáo động, đang run rẩy, đang chấn động, đang rúng động; - ‘trong khi nằm ở đám bùn (ngũ dục), đang chao

đảo’ là như thế.

Tôi đã bơi từ hòn đảo này đến hòn đảo khác: tôi đã bơi, tôi đã lội, tôi đã trôi nổi, tôi đã trôi giạt từ bậc đạo sư này đến bậc đạo sư khác, từ lần giảng pháp này đến lần giảng pháp khác, từ nhóm này đến nhóm khác, từ quan điểm này đến quan điểm khác, từ sự thực hành này đến sự thực hành khác, từ đạo lộ này đến đạo lộ khác; - ‘tôi đã bơi từ hòn đảo này đến hòn đảo khác’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Athaddasāsiṃ sambuddhan ti - Athā ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūri akkharasamavāyo byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatāpetaṃ 1 ‘athā ’ti. Addasāsin ti addasaṃ addakkhiṃ apassiṃ paṭivijjhiṃ. Buddho ti yo so bhagavā sayambhū anācariyako –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ buddho ’ti - athaddasāsiṃ sambuddhaṃ.

Oghatiṇṇamanāsavan ti - Oghatiṇṇan ti bhagavā kāmoghaṃ tiṇṇo, bhavoghaṃ tiṇṇo, diṭṭhoghaṃ tiṇṇo, avijjoghaṃ tiṇṇo, sabbasaṃsārapathaṃ tiṇṇo, uttiṇṇo nittiṇṇo atikkanto samatikkanto vītivatto, so vutthavāso ciṇṇacaraṇo –pe– jātimaraṇasaṃsāro 2 natthi tassa punabbhavo ’ti - oghatiṇṇaṃ. Anāsavan ti cattāro āsavā: kāmāsavo bhavāsavo diṭṭhāsavo avijjāsavo. Te āsavā buddhassa bhagavato pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā 3 āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho anāsavo ’ti - oghatiṇṇamanāsavaṃ.

Tenāha thero piṅgiyo: “Paṅke sayāno pariphandamāno dīpā dīpaṃ upaplaviṃ, athaddasāsiṃ sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavan ”ti.

23.

Yathā ahu 4 vakkali muttasaddho bhadrāvudho ālavigotamo 5 ca, evameva tvampi pamuñcassu saddhaṃ gamissasi tvaṃ piṅgiya maccudheyyassa pāraṃ. 6

Yathā ahu vakkali muttasaddho bhadrāvudho ālavigotamo cā ti yathā vakkalithero7 muttasaddho8 saddhāgaruko saddhāpubbaṅgamo saddhādhimutto9 saddhādhipateyyo arahattappatto,10 yathā bhadrāvudho thero11 muttasaddho saddhāgaruko saddhāpubbaṅgamo saddhādhimutto saddhādhipateyyo arahattappatto, yathā ālavigotamo thero12 muttasaddho saddhāgaruko saddhā-pubbaṅgamo saddhādhimutto saddhādhipateyyo arahattappatto ’ti - yathā ahu vakkali muttasaddho bhadrāvudho ālavigotamo ca.

1 padānupubbakametaṃ - Syā, PTS. 2 7 jātijarāmaraṇasaṃsāro - Syā. vakkalitthero - Ma; vakkali - Syā. 3 8 anabhāvaṃkatā - Ma, PTS; saddho - Ma, evamīdisesu ṭhānesu. 9 anabhāvaṅgatā - Syā. saddhāvimutto - Pana, evamīdisesu ṭhānesu. 4 10 ahū - Ma, Syā, evamīdisesu ṭhānesu. arahantappatto - PTS, evamīdisesu ṭhānesu. 5 11 āḷavigotamo - Ma, Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. bhadrāvudho - Syā. 6 12 maccudheyya-pāraṃ - PTS. āḷavigotamo - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Rồi tôi đã nhìn thấy đức Phật Toàn Giác - Rồi: Từ 'atha' này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn. Tôi đã nhìn thấy: tôi đã nhìn thấy, tôi đã nhận thấy, tôi đã nhìn xem, tôi đã thấu triệt. Đức Phật: Vị ấy là đức Thế Tôn, đấng Tự Chủ, vị không có thầy, –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là 'đức Phật;' - 'rồi tôi đã nhìn thấy đức Phật Toàn Giác' là như thế.

Vị đã vượt qua dòng lũ, không còn lậu hoặc - Vị đã vượt qua dòng lũ: đức Thế Tôn đã vượt qua dòng lũ (ngũ) dục, đã vượt qua dòng lũ của hữu, đã vượt qua dòng lũ tà kiến, đã vượt qua dòng lũ vô minh, đã vượt qua mọi nẻo đường luân hồi, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi. Vị ấy đã trải qua cuộc sống (của bậc Thánh), đã hoàn tất việc thực hành, –nt– việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với vị ấy; - 'vị đã vượt qua dòng lũ' là như thế. Không còn lậu hoặc: Có bốn lậu hoặc: dục lậu, hữu lậu, kiến lậu, vô minh lậu. Đối với đức Phật Thế Tôn, các lậu hoặc ấy là đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn các điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc không còn lậu hoặc; - 'vị đã vượt qua dòng lũ, không còn lậu hoặc' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Trong khi nằm ở đám bùn (ngũ dục), đang chao đảo, tôi đã bơi từ hòn đảo này đến hòn đảo khác. Rồi tôi đã nhìn thấy đức Phật Toàn Giác, vị đã vượt qua dòng lũ, không còn lậu hoặc."

23.

Giống như Vakkali có đức tin đã được cởi trói, Bhadrāvudha và Ālavigotama (cũng vậy), tương tự y như vậy, ngươi cũng hãy giải thoát bằng đức tin. Này Piṅgiya, ngươi sẽ đi đến bờ kia đối với lãnh địa của Thần Chết. 1

Giống như Vakkali có đức tin đã được cởi trói, Bhadrāvudha và Ālavigotama (cũng vậy): giống như trưởng lão Vakkali có đức tin đã được cởi trói, xem trọng đức tin, có đức tin đi trước, hướng đến đức tin, có đức tin là chủ đạo, đã đạt được phẩm vị A-la-hán; giống như trưởng lão Bhadrāvudha có đức tin đã được cởi trói, xem trọng đức tin, có đức tin đi trước, hướng đến đức tin, có đức tin là chủ đạo, đã đạt được phẩm vị A-la-hán; giống như trưởng lão Ālavigotama có đức tin đã được cởi trói, xem trọng đức tin, có đức tin đi trước, hướng đến đức tin, có đức tin là chủ đạo, đã đạt được phẩm vị A-la-hán; - 'giống như Vakkali có đức tin đã được cởi trói, Bhadrāvudha và Ālavigotama (cũng vậy)' là như thế.

1 Vào thời điểm này, đức Phật đang ngự tại thành Sāvatthi. Biết được sự chín muồi về khả năng của Piṅgiya và Bāvari, Ngài đã phóng ra hào quang có màu sắc vàng chói. Piṅgiya, ngay trong lúc đang ngồi tán dương ân đức của Phật cho Bāvari, đã nhìn thấy hào quang ấy. Trong lúc đang xem xét "cái gì đây?" Piṅgiya nhìn thấy đức Thế Tôn như đang đứng trước mặt. Piṅgiya đã bảo vị Bà-la-môn Bāvari rằng: "Đức Phật đã ngự đến." Bà-la-môn Bāvari đã từ chỗ ngồi chắp tay lên và đứng dậy. Đức Thế Tôn sau khi phóng ra hào quang đã hiện thân cho vị Bà-la-môn thấy. Sau khi thấy thời điểm phù hợp cho

cả hai vị, trong lúc chỉ dạy riêng cho Piṅgiya, Ngài đã nói lên kệ ngôn này (SnA. ii,606).

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Evameva tvampi pamuñcassu saddhan ti evameva tvampi 1 saddhaṃ muñcassu pamuñcassu sampamuñcassu adhimuñcassu okappehi. ‘Sabbe saṅkhārā aniccā ’ti saddhaṃ muñcassu pamuñcassu sampamuñcassu adhimuñcassu okappehi, ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti saddhaṃ muñcassu pamuñcassu sampamuñcassu adhimuñcassu okappehi, –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti saddhaṃ muñcassu pamuñcassu sampamuñcassu adhimuñcassu okappehī ’ti - evameva tvampi pamuñcassu saddhaṃ.

Gamissasi tvaṃ piṅgiya maccudheyyassa pāran ti maccudheyyaṃ 2 vuccati 3 kilesā ca khandhā ca abhisaṅkhārā ca. Maccudheyyassa pāraṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Gamissasi tvaṃ piṅgiya maccudheyyassa pāran ti tvaṃ pāraṃ gamissasi pāraṃ adhigamissasi pāraṃ phassissasi pāraṃ sacchikarissasī ’ti 4 - gamissasi tvaṃ piṅgiya maccudheyyassa pāraṃ.

Tenāha bhagavā: “Yathā ahu vakkali muttasaddho bhadrāvudho ālavigotamo ca, evameva tvampi pamuñcassu saddhaṃ gamissasi tvaṃ piṅgiya maccudheyyassa pāran ”ti.

24.

Esa bhīyo 5 pasīdāmi sutvāna munino vaco, vivattacchado 6 sambuddho akhilo paṭibhānavā. 7

Esa bhīyo pasīdāmī ti esa bhīyo pasīdāmi, bhīyo bhīyo saddahāmi, bhīyo bhīyo okappemi, bhīyo bhīyo adhimuccāmi; 8 ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti bhīyo bhīyo pasīdāmi, bhīyo bhīyo saddahāmi, bhīyo bhīyo okappemi, bhīyo bhīyo adhimuccāmi; ‘sabbe saṅkhārā dukkhā ’ti bhīyo bhīyo pasīdāmi –pe– ‘sabbe dhammā anattā ’ti bhīyo bhīyo pasīdāmi –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti bhīyo bhīyo pasīdāmi, bhīyo bhīyo saddahāmi, bhīyo bhīyo okappemi, bhīyo bhīyo adhimuccāmī ’ti - esa bhīyo pasīdāmi.

1 tvaṃ - Ma, Syā, Va, Vi, Ka. 2 maccudheyyā - Syā. 3 vuccanti - Ma, Syā, PTS. 4 tvaṃ pāraṃ gamissasi adhigamissasi phusissasi sacchikarissasīti - Syā, PTS. 5 bhiyyo - Ma, Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. 6 vivaṭacchado - Ma, Syā, PTS; vivattacchaddo - Pana, evamīdisesu ṭhānesu. 7 paṭibhāṇavā - Syā, evamīdisesu ṭhānesu. 8 bhiyyo pasīdāmi saddahāmi adhimuccāmi okappemi - Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Tương tự y như vậy, ngươi cũng hãy giải thoát bằng đức tin: tương tự y như vậy, ngươi cũng hãy cởi trói, hãy giải thoát, hãy tự giải thoát, hãy hướng đến, hãy tăng trưởng đức tin vào: “Tất cả các hành là vô thường;” hãy cởi trói, hãy giải thoát, hãy tự giải thoát, hãy hướng đến, hãy tăng trưởng đức tin vào: “Tất cả các hành là khổ,” –nt– “Tất cả các

pháp là vô ngã;" hãy cởi trói, hãy giải thoát, hãy tự giải thoát, hãy hướng đến, hãy tăng trưởng đức tin vào: "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh diệt tận;" - 'tương tự y như vậy, ngươi cũng hãy giải thoát bằng đức tin' là như thế.

Này Piṅgiya, ngươi sẽ đi đến bờ kia đối với lãnh địa của Thần Chết: Lãnh địa của Thần Chết nói đến các ô nhiễm, các uẩn, và các sự tạo tác. Bờ kia đối với lãnh địa của Thần Chết nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Này Piṅgiya, ngươi sẽ đi đến bờ kia đối với lãnh địa của Thần Chết: Ngươi sẽ đi đến bờ kia, ngươi sẽ chứng đắc bờ kia, ngươi sẽ chạm đến bờ kia, ngươi sẽ chứng ngộ bờ kia; - 'này Piṅgiya, ngươi sẽ đi đến bờ kia đối với lãnh địa của Thần Chết' là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng: "Giống như Vakkali có đức tin đã được cởi trói, Bhadrāvudha và Ālavigotama (cũng vậy), tương tự y như vậy, ngươi cũng hãy giải thoát bằng đức tin. Này Piṅgiya, ngươi sẽ đi đến bờ kia đối với lãnh địa của Thần Chết."

24.

Con đây càng thêm tịnh tín sau khi lắng nghe lời nói của bậc hiền trí. Ngài là đức Phật Toàn Giác, có màn che đã được cuốn lên, không còn sự cứng cỏi (của tâm), có tài biện giải.

Con đây càng thêm tịnh tín: con đây càng thêm tịnh tín, càng tin tưởng thêm hơn nữa, càng tin cậy thêm hơn nữa, càng hướng đến thêm hơn nữa; con đây càng tịnh tín thêm hơn nữa, càng tin tưởng thêm hơn nữa, càng tin cậy thêm hơn nữa, càng hướng đến thêm hơn nữa rằng: "Tất cả các hành là vô thường;" con đây càng tịnh tín thêm hơn nữa, –nt–: "Tất cả các hành là khổ;" con đây càng tịnh tín thêm hơn nữa, –nt–: "Tất cả các pháp là vô ngã;" con đây càng tịnh tín thêm hơn nữa, càng tin tưởng thêm hơn nữa, càng tin cậy thêm hơn nữa, càng hướng đến thêm hơn nữa rằng: "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh diệt tận;" - 'con đây càng thêm tịnh tín' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Sutvāna munino vaco ti - Munī ti monaṃ vuccati ñāṇaṃ, yā paññā pajānanā –pe– saṅgajālamaticca so muni. Sutvāna munino vaco ti tuyhaṃ vacanaṃ byappathaṃ 1 desanaṃ anusāsanaṃ anusiṭṭhiṃ 2 sutvāna uggahetvāna upadhārayitvāna upalakkhiyitvānā 'ti - sutvāna munino vaco. 3

Vivattacchado sambuddho ti - Chadanan ti pañca chadanāni: taṇhā- chadanaṃ diṭṭhichadanaṃ kilesachadanaṃ duccaritachadanaṃ avijjāchadanaṃ. Tāni chadanāni buddhassa bhagavato vivaṭāni 4 viddhaṃsitāni ugghaṭitāni samugghaṭitāni 5 pahīnāni samucchinnāni vūpasantāni paṭippassaddhāni abhabbuppattikāni ñāṇagginā daḍḍhāni; tasmā buddho vivattacchado. Buddho ti yo so bhagavā –pe– sacchikā paññatti, yadidaṃ buddho 'ti - vivattacchado sambuddho.

Akhilo paṭibhānavā ti - Akhilo ti rāgo khilo, doso khilo, moho khilo, kodho khilo, upanāho khilo –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā khilā. Te khilā buddhassa bhagavato

pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā buddho akhilo. Paṭibhānavā ti tayo paṭibhānavanto: pariyattipaṭibhānavā paripucchāpaṭibhānavā adhigamapaṭibhānavā. 6 Katamo pariyattipaṭibhānavā? Idhekaccassa pakatiyā7 pariyāputaṃ8 hoti suttaṃ geyyaṃ vyākaraṇaṃ gāthaṃ udānaṃ itivuttakaṃ jātakaṃ abbhutadhammaṃ vedallaṃ. Tassa pariyattiṃ nissāya paṭibhāti, ayaṃ pariyattipaṭibhānavā.

Katamo paripucchāpaṭibhānavā? Idhekacco paripucchito9 hoti atthe ca ñāye ca lakkhaṇe ca kāraṇe ca ṭhānāṭhāne ca. Tassa paripucchaṃ nissāya paṭibhāti, ayaṃ paripucchāpaṭibhānavā.

Katamo adhigamapaṭibhānavā? Idhekaccassa adhigatā honti cattāro satipaṭṭhānā, cattāro sammappadhānā, cattāro iddhipādā, pañcindriyāni, pañca balāni, satta bojjhaṅgā, ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, cattāro ariyamaggā, cattāri sāmaññaphalāni, catasso paṭisambhidāyo, cha abhiññāyo. Tassa attho ñāto, dhammo ñāto, nirutti ñātā. Atthe ñāte attho paṭibhāti, dhamme ñāte dhammo paṭibhāti, niruttiyā ñātāya nirutti paṭibhāti. Imesu tīsu ñāṇesu ñāṇaṃ paṭibhānapaṭisambhidā. Bhagavā imāya paṭibhānapaṭisambhidāya10 upeto samupeto upagato samupagato upapanno sampanno samannāgato; tasmā buddho paṭibhānavā. Yassa pariyatti natthi, paripucchā natthi, adhigamo natthi, kiṃ tassa paṭibhāyissatī ’ti - akhilo paṭibhānavā.

1 7 byapathaṃ - Syā. buddhavacanaṃ pakatiyā - Ma; 2 anusiṭṭhaṃ - Ma; anusandhiṃ - Syā, Pa Va Vi Ka. buddhavacanaṃ - Syā, PTS. 3 sutvā suṇitvā uggahetvā upadhārayitvā upalakkhayitvāti - Syā; 8 sutvā sunitvā uggahetvā upadhāretvāti - Pana. pariyāpuṭaṃ - Syā. 4 9 vigatāni - Va, Vi, Ka. paripucchitā - Ma, Syā. 5 10 viddhaṃsitāni samugghātitāni - Ma, Syā, PTS. imāya paṭisambhidāya - Syā. 6 pariyattipaṭibhāṇavā ca paripucchāpaṭibhāṇavā ca adhigamapaṭibhāṇavā ca - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Sau khi lắng nghe lời nói của bậc hiền trí - Bậc hiền trí: Bản thể hiền trí nói đến trí, tức là tuệ, là sự nhận biết, –nt– đã vượt qua sự quyến luyến và mạng lưới (tham ái và tà kiến), vị ấy là bậc hiền trí. Sau khi lắng nghe lời nói của bậc hiền trí: Sau khi lắng nghe, sau khi tiếp thu, sau khi tiếp nhận, sau khi nhận định lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời chỉ dạy, lời khuyên bảo của Ngài; - ‘sau khi lắng nghe lời nói của bậc hiền trí’ là như thế.

Ngài là đức Phật Toàn Giác, có màn che đã được cuốn lên - Sự che đậy: Có năm sự che đậy: sự che đậy do tham ái, sự che đậy do tà kiến, sự che đậy do ô nhiễm, sự che đậy do uế hạnh, sự che đậy do vô minh. Đối với đức Phật Thế Tôn, các sự che đậy ấy đã được mở ra, đã được hủy hoại, đã được mở rộng, đã được mở toang, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; vì thế, đức Phật là bậc có màn che đã được cuốn lên. Đức Phật: Vị ấy là đức Thế Tôn, –nt– sự quy định do việc chứng ngộ, tức là ‘đức Phật;’ - ‘Ngài là đức Phật Toàn Giác, có màn che đã được cuốn lên’ là như thế.

Không còn sự cứng cỏi (của tâm), có tài biện giải - Không còn sự cứng cỏi (của tâm): luyến ái là sự cứng cỏi, sân hận là sự cứng cỏi, si mê là sự cứng cỏi, giận dữ là sự cứng cỏi, thù hằn là sự cứng cỏi, –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là sự cứng cỏi (của tâm). Đối với đức Phật Thế Tôn, các sự cứng cỏi ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, đức Phật là bậc không còn sự cứng cỏi (của tâm). Có tài biện giải: Có ba hạng người có tài biện giải: có tài biện giải do pháp học, có tài biện giải do vấn hỏi, có tài biện giải do chứng đắc. Có tài biện giải do pháp học là thế nào? Ở đây, một vị nào đó được học tinh thông một cách tự nhiên về sutta, geyya, veyyākaraṇa, gāthā, udāna, itivuttaka, jātaka, abbhūtadhamma, vedalla; 1 nhờ vào pháp học, vấn đề được sáng tỏ đối với vị ấy. Đây là hạng người có tài biện giải do pháp học.

Có tài biện giải do vấn hỏi là thế nào? Ở đây, một vị nào đó là người vấn hỏi về mục đích, về cách thức, về tướng trạng, về nguyên nhân, và về tính chất hợp lý hay không hợp lý; nhờ vào việc vấn hỏi, điều ấy được sáng tỏ đối với vị ấy. Đây là hạng người có tài biện giải do vấn hỏi.

Có tài biện giải do chứng đắc là thế nào? Ở đây, một vị nào đó đạt đến bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, bốn Thánh Đạo, bốn quả vị Sa-môn, bốn tuệ phân tích, sáu thắng trí; đối với vị ấy ý nghĩa đã được biết, pháp đã được biết, ngôn từ đã được biết. Khi ý nghĩa đã được biết thì ý nghĩa được sáng tỏ, khi pháp đã được biết thì pháp được sáng tỏ, khi ngôn từ đã được biết thì ngôn từ được sáng tỏ; trí ở ba sự nhận biết này là tuệ phân tích về phép biện giải. Đức Thế Tôn đã tiến đến, đã tiến gần, đã đến gần, đã tiến vào, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu tuệ phân tích về phép biện giải này; vì thế, đức Phật là người có tài biện giải. Đối với kẻ nào, pháp học không có, vấn hỏi không có, chứng đắc không có, đối với kẻ ấy, cái gì sẽ được sáng tỏ? - 'không còn sự cứng cỏi (của tâm), có tài biện giải' là như thế.

1 Xem Phần Phụ Chú về 'Chín thể loại của Giáo Pháp' ở trang 635.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Tenāha thero piṅgiyo: "Esa bhīyo pasīdāmi sutvāna munino vaco, vivattacchado sambuddho akhilo paṭibhānavā "ti.

25.

Adhideve abhiññāya sabbaṃ vedi paroparaṃ, 1 pañhānantakaro satthā kaṅkhīnaṃ paṭijānataṃ.

Adhideve abhiññāyā ti - Devā ti tayo devā sammutidevā 2 uppattidevā 3 visuddhidevā. 4 Katame sammutidevā? Sammutidevā vuccanti rājāno ca rājakumārā ca deviyo ca, ime vuccanti sammutidevā. 5 Katame uppattidevā? Uppattidevā vuccanti cātummahārājikā devā tāvatiṃsā devā –pe– brahmakāyikā devā ye ca devā taduttari, 6 ime vuccanti uppattidevā. 7 Katame visuddhidevā? Visuddhidevā vuccanti tathāgatā

tathāgatasāvakā8 arahanto khīṇāsavā, ye ca paccekasambuddhā, ime vuccanti visuddhidevā.9 Bhagavā sammutideve adhidevāti10 abhiññāya uppattideve adhidevāti abhiññāya visuddhideve adhidevāti abhiññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā 'ti - adhideve abhiññāya.

Sabbaṃ vedi paroparan ti bhagavā attano ca paresaṃ ca adhidevakare dhamme vedi aññāsi apassi11 paṭivijjhi. Katame attano adhidevakarā dhammā? Sammāpaṭipadā anulomapaṭipadā apaccanīkapaṭipadā anvatthapaṭipadā dhammānudhammapaṭipadā sīlesu paripūrikāritā12 indriyesu guttadvāratā bhojane mattaññutā jāgariyānuyogo satisampajaññaṃ cattāro satipaṭṭhānā –pe– ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Ime vuccanti attano adhidevakarā dhammā. Katame paresaṃ adhidevakarā dhammā? Sammāpaṭipadā –pe– ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Ime vuccanti paresaṃ adhidevakarā dhammā. Evaṃ bhagavā attano ca paresaṃ ca adhidevakare dhamme vedi aññāsi apassi paṭivijjhī 'ti - sabbaṃ vedi paroparaṃ.

1 parovaraṃ - Syā. 2 8 sammatidevā ca - Syā, evamīdisesu ṭhānesu. tathāgatasāvakā - Syā; 3 upapattidevā - Ma, PTS; tathāgatā sāvakā - PTS. 9 upapattidevā ca - Syā, evamīdisesu ṭhānesu. ime visuddhidevā vuccanti - Syā. 4 10 visuddhidevā ca - Syā. atidevāti - Va, Vi, Ka. 5 11 ime sammatidevā vuccanti - Syā. aphassi - Ma; aphusi - Syā, PTS; 6 tatrupari - Syā. passi - Va, Vi, Ka, evamīdisesu ṭhānesu. 7 12 ime upapattidevā vuccanti - Syā. paripūrakāritā - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Con đây càng thêm tịnh tín sau khi lắng nghe lời nói của bậc hiền trí. Ngài là đức Phật Toàn Giác, có màn che đã được cuốn lên, không còn sự cứng cỏi (của tâm), có tài biện giải."

25.

Sau khi biết rõ chư Thiên bậc thượng, Ngài đã hiểu biết tất cả từ thấp đến cao. Bậc Đạo Sư là vị giải quyết dứt điểm các câu hỏi của những người có sự nghi ngờ đang bày tỏ (với Ngài).

Sau khi biết rõ chư Thiên bậc thượng - Chư Thiên: Có ba hạng chư Thiên: chư Thiên do chế định, chư Thiên do tái sanh, chư Thiên do thanh tịnh. Chư Thiên do chế định là những ai? Chư Thiên do chế định nói đến các vị vua, các hoàng tử, và các hoàng hậu; những người này là chư Thiên do chế định. Chư Thiên do tái sanh là những ai? Chư Thiên do tái sanh nói đến chư Thiên cõi Tứ Đại Thiên Vương, chư Thiên cõi Đạo Lợi, –nt– chư Thiên thuộc Phạm Thiên Chúng, và chư Thiên nào vượt lên trên cõi ấy; các vị này là chư Thiên do tái sanh. Chư Thiên do thanh tịnh là những ai? Chư Thiên do thanh tịnh nói đến các đức Như Lai, các đệ tử của các đức Như Lai là các vị A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt, và các vị Phật Độc Giác; các vị này là chư Thiên do thanh tịnh. Đức Thế Tôn, sau khi biết rõ chư Thiên do chế định là 'chư Thiên bậc thượng,' sau khi biết rõ chư Thiên do tái sanh là 'chư Thiên bậc thượng,' sau khi biết rõ chư Thiên do thanh tịnh là 'chư Thiên bậc thượng,' sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; - 'sau khi biết rõ chư Thiên bậc thượng' là

như thế.

Ngài đã hiểu biết tất cả từ thấp đến cao: Đức Thế Tôn đã hiểu biết, đã biết rõ, đã nhìn thấy, đã thấu triệt các pháp tạo thành chư Thiên bậc thượng cho bản thân và cho những người khác. Các pháp tạo thành chư Thiên bậc thượng cho bản thân là những pháp nào? Sự thực hành đúng đắn, sự thực hành phù hợp, sự thực hành không trái ngược, sự thực hành đưa đến lợi ích, sự thực hành đúng pháp và thuận pháp, việc làm đầy đủ các giới, việc phòng vệ các giác quan, việc biết chừng mực về vật thực, sự luyện tập về tỉnh thức, niệm và sự nhận biết rõ, bốn sự thiết lập niệm, –nt– đạo lộ thánh thiện tám chi phần. Các việc này được gọi là các pháp tạo thành chư Thiên bậc thượng cho bản thân. Các pháp tạo thành chư Thiên bậc thượng cho những người khác là những pháp nào? Sự thực hành đúng đắn, –nt– đạo lộ thánh thiện tám chi phần. Các việc này được gọi là các pháp tạo thành chư Thiên bậc thượng cho những người khác. Đức Thế Tôn đã hiểu biết, đã biết rõ, đã nhìn thấy, đã thấu triệt các pháp tạo thành chư Thiên bậc thượng cho bản thân và cho những người khác như vậy; - 'Ngài đã hiểu biết tất cả từ thấp đến cao' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Pañhānantakaro satthā ti bhagavā pārāyanikapañhānaṃ antakaro pariyantakaro paricchedakaro parivaṭumakaro; sabhiyapañhānaṃ 1 antakaro pariyantakaro paricchedakaro parivaṭumakaro; 2 sakkapañhānaṃ suyāmapañhānaṃ 3 bhikkhupañhānaṃ bhikkhunīpañhānaṃ upāsakapañhānaṃ upāsikāpañhānaṃ rājapañhānaṃ khattiyapañhānaṃ brāhmaṇa-vessa-suddapañhānaṃ 4 devapañhānaṃ brahmapañhānaṃ antakaro pariyantakaro paricchedakaro parivaṭumakaro 'ti - pañhānantakaro. Satthā ti bhagavā satthavāho. Yathā satthavāho satthe 5 kantāraṃ tāreti, corakantāraṃ tāreti, vāḷakantāraṃ tāreti, dubbhikkhakantāraṃ tāreti, nirudakakantāraṃ tāreti, uttāreti nittāreti 6 patāreti khemantabhūmiṃ sampāpeti; evameva bhagavā satthavāho satte kantāraṃ tāreti jātikantāraṃ tāreti, jarā-vyādhi- maraṇa 7-soka-parideva-dukkha-domanassupāyāsakantāraṃ tāreti, rāgakantāraṃ tāreti, dosa-moha-māna-diṭṭhi-kilesa-duccaritakantāraṃ tāreti, 8 rāgagahanaṃ tāreti, dosagahanaṃ – mohagahanaṃ – 9 diṭṭhi-kilesa-duccaritagahanaṃ tāreti 10 uttāreti nittāreti patāreti khemantabhūmiṃ amataṃ nibbānaṃ sampāpetī 'ti - evampi bhagavā satthavāho.

Athavā bhagavā netā vinetā anunetā paññāpetā11 nijjhāpetā pekkhetā12 pasādetā 'ti - evampi bhagavā satthavāho. Athavā bhagavā anuppannassa maggassa uppādetā, asañjātassa maggassa sañjanetā, anakkhātassa maggassa akkhātā, maggaññū maggavidū maggakovido maggānugā ca panassa13 etarahi sāvakā viharanti pacchā samannāgatā 'ti - evampi bhagavā satthavāho 'ti - pañhānantakaro satthā.

Kaṅkhīnaṃ paṭijānatan ti sakaṅkhā āgantvā nikkaṅkhā14 sampajjanti, salekhā15 āgantvā nillekhā sampajjanti, sadveḷhakā āgantvā nidveḷhakā sampajjanti, savicikicchā16 āgantvā nibbicikicchā17 sampajjanti, sarāgā āgantvā vītarāgā

sampajjanti, sadosā āgantvā vītadosā sampajjanti, samohā āgantvā vītamohā sampajjanti, sakilesā18 āgantvā nikkilesā sampajjantī ’ti - kaṅkhīnaṃ paṭijānataṃ.

Tenāha thero piṅgiyo: “Adhideve abhiññāya sabbaṃ vedi paroparaṃ, pañhānantakaro satthā kaṅkhīnaṃ paṭijānatan ”ti.

1 parisapañhānaṃ - Syā, PTS. 2 piṅgiyapañhānaṃ antakaro pariyantakaro paricchedakaro parivaṭumakaro - itipāṭho Syā, PTS potthakesu dissate. 3 11 amanussapañhānaṃ - Syā, PTS. paññapetā - Ma; saññāpetā - Syā, PTS. 4 brāhmaṇapañhānaṃ vessapañhānaṃ suddapañhānaṃ - Ma, Syā. 5 12 satthaṃ - Pana. pekkhatā - Ma, Syā, PTS. 6 13 nitthāreti - Ma. maggānugā ca pana - Ma, Syā, PTS. 7 jātikantāraṃ tāreti, jarākantāraṃ ... byādhikantāraṃ ... maraṇakantāraṃ ... - Ma; 14 jātijarābyādhimaraṇa - Syā, PTS. nissaṅkā - Pana. 8 dosakantāraṃ ... mohakantāraṃ ... mānakantāraṃ ... diṭṭhikantāraṃ ... kilesakantāraṃ ... 15 duccaritakantāraṃ tāreti - Ma. sallekhā - Ma. 9 16 dosagahanaṃ tāreti, mohagahanaṃ ... - Ma; savecikicchā - Syā. 17 dosagahanaṃ tāreti mohagahanaṃ tāreti - Syā. nibbecikicchā - Syā, PTS. 10 18 diṭṭhigahanaṃ ... kilesagahanaṃ ... duccaritagahanaṃ tāreti - Ma. saṅkilesa - Pana.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Bậc Đạo Sư là vị giải quyết dứt điểm các câu hỏi: Đức Thế Tôn là vị làm chấm dứt, vị làm kết thúc, vị làm giới hạn, vị làm việc khoanh vùng cho các câu hỏi của những vị đang trên đường đi đến bờ kia; là vị làm chấm dứt, vị làm kết thúc, vị làm giới hạn, vị làm việc khoanh vùng cho các câu hỏi của vị Sabhiya; là vị làm chấm dứt, vị làm kết thúc, vị làm giới hạn, vị làm việc khoanh vùng cho các câu hỏi của Thiên Chủ Sakka, cho các câu hỏi của Thiên Tử Suyāma, cho các câu hỏi của các vị tỳ khưu, cho các câu hỏi của các vị tỳ khưu ni, cho các câu hỏi của các nam cư sĩ, cho các câu hỏi của nữ cư sĩ, cho các câu hỏi của các vị vua, cho các câu hỏi của các vị Sát-đế- lỵ, cho các câu hỏi của các Bà-la-môn, thương buôn, và nô lệ, cho các câu hỏi của chư Thiên, cho các câu hỏi của Phạm Thiên; - ‘vị giải quyết dứt điểm các câu hỏi’ là như thế. Bậc Đạo Sư: đức Thế Tôn là người chỉ đạo đoàn xe. Giống như người chỉ đạo đoàn xe giúp các đoàn xe vượt qua hiểm lộ, giúp vượt qua hiểm lộ có trộm cướp, giúp vượt qua hiểm lộ có thú dữ, giúp vượt qua hiểm lộ có khó khăn về vật thực, giúp vượt qua hiểm lộ không có nước, giúp cho vượt lên, giúp cho vượt ra, giúp cho vượt khỏi, giúp cho đạt đến vùng đất hoàn toàn an ổn, tương tự y như thế, đức Thế Tôn là người chỉ đạo đoàn xe giúp chúng sanh vượt qua hiểm lộ, giúp vượt qua hiểm lộ của sanh, giúp vượt qua hiểm lộ của già–bệnh–chết–sầu–bi–khổ–ưu–não, giúp vượt qua hiểm lộ của luyến ái, giúp vượt qua hiểm lộ của sân hận–si mê–ngã mạn–tà kiến–ô nhiễm–uế hạnh, giúp vượt qua sự nắm giữ của luyến ái, giúp vượt qua sự nắm giữ của sân hận – sự nắm giữ của si mê – sự nắm giữ của tà kiến–ô nhiễm–uế hạnh, giúp cho vượt lên, giúp cho vượt ra, giúp cho vượt khỏi, giúp cho đạt đến vùng đất hoàn toàn an ổn, Bất Tử, Niết Bàn; - ‘đức Thế Tôn là người chỉ đạo đoàn xe’ là như vậy.

Hoặc là, đức Thế Tôn là bậc Hướng Đạo, bậc Hướng Dẫn, bậc Đoạn Nghi, bậc Truyền Đạt, bậc Truyền Thụ, bậc Khơi Mở, bậc Khởi Tín; – ‘đức Thế Tôn là người chỉ đạo đoàn

xe’ còn là như vậy. Hoặc là, đức Thế Tôn là vị làm sanh khởi Đạo Lộ chưa được sanh khởi, là vị làm sanh ra Đạo Lộ chưa được sanh ra, là vị tuyên thuyết Đạo Lộ chưa được tuyên thuyết, là vị biết về Đạo Lộ, là vị hiểu rõ về Đạo Lộ, là vị rành rẽ về Đạo Lộ. Và hơn nữa, những người đi theo Đạo Lộ, là các đệ tử của Ngài, hiện nay đang an trú và sau này sẽ thành tựu (Đạo Lộ ấy); - ‘đức Thế Tôn là người chỉ đạo đoàn xe’ còn là như vậy; - ‘bậc Đạo Sư là vị giải quyết dứt điểm các câu hỏi’ là như thế.

Của những người có sự nghi ngờ đang bày tỏ (với Ngài): Những người có sự nghi ngờ sau khi đi đến thì trở thành không còn nghi ngờ, có sự day dứt sau khi đi đến thì trở thành không còn day dứt, có sự lưỡng lự sau khi đi đến thì trở thành không còn lưỡng lự, có hoài nghi sau khi đi đến thì trở thành không còn hoài nghi, có luyến ái sau khi đi đến thì trở thành có luyến ái đã được xa lìa, có sân hận sau khi đi đến thì trở thành có sân hận đã được xa lìa, có si mê sau khi đi đến thì trở thành có si mê đã được xa lìa, có ô nhiễm sau khi đi đến thì trở thành không còn ô nhiễm; - ‘của những người có sự nghi ngờ đang bày tỏ (với Ngài)’ là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: “Sau khi biết rõ chư Thiên bậc thượng, Ngài đã hiểu biết tất cả từ thấp đến cao. Bậc Đạo Sư là vị giải quyết dứt điểm các câu hỏi của những người có sự nghi ngờ đang bày tỏ (với Ngài).”

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

26.

Asaṃhīraṃ 1 asaṅkuppaṃ yassa natthi upamā kvaci, addhā gamissāmi na mettha kaṅkhā evaṃ maṃ dhārehi adhimuttacittaṃ.

Asaṃhīraṃ asaṅkuppan ti asaṃhīraṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Asaṃhīran ti rāgena dosena mohena kodhena upanāhena makkhena palāsena issāya macchariyena māyāya sāṭheyyena thambhena sārambhena mānena atimānena madena pamādena sabbakilesehi sabbaduccaritehi sabbapariḷāhehi sabbāsavehi sabbadarathehi sabbasantāpehi sabbākusalābhisaṅkhārehi asaṃhāriyaṃ nibbānaṃ niccaṃ dhuvaṃ sassataṃ aviparināmadhamman ’ti - asaṃhīraṃ. Asaṅkuppan ti asaṅkuppaṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, yo so sabbasaṅkhārasamatho –pe– nirodho nibbānaṃ, yassa 2 na 3 uppādo paññāyati, na vayo paññāyati, 4 na3 tassa aññathattaṃ 5 paññāyati, nibbānaṃ niccaṃ dhuvaṃ sassataṃ aviparināmadhamman ’ti - asaṃhīraṃ asaṅkuppaṃ.

Yassa natthi upamā kvacī ti - Yassā ti nibbānassa. Natthi upamā ti upamā natthi upanidhā natthi sadisaṃ natthi paṭibhāgo natthi na santi6 na saṃvijjati nūpalabbhati. Kvacī ti kvaci kimhici katthaci ajjhattaṃ vā bahiddhā vā ajjhattabahiddhā vā ’ti - yassa natthi upamā kvaci.

Addhā gamissāmi na mettha kaṅkhā ti - Addhā ti ekaṃsavacanaṃ nissaṃsayavacanaṃ nikkaṅkhāvacanaṃ advejjhavacanaṃ adveḷhakavacanaṃ niyogavacanaṃ7 anvatthavacanaṃ apaṇṇakavacanaṃ aviruddhavacanaṃ

avatthāpanavacanametaṃ ‘addhā ’ti. Gamissāmī ti gamissāmi adhigamissāmi phassissāmi8 sacchikarissāmī ’ti - addhā gamissāmi. Na mettha kaṅkhā ti - Etthā ti9 nibbāne. Kaṅkhā natthi vicikicchā natthi dveḷhakaṃ natthi saṃsayo natthi na santi6 na saṃvijjati nūpalabbhati pahīno samucchinno vūpasanto paṭippassaddho abhabbuppattiko ñāṇagginā daḍḍho ’ti - addhā gamissāmi na mettha kaṅkhā.

1 6 asaṃhiraṃ - Syā, evamīdisesu ṭhānesu. na sati - Ma; 2 nibbānassa - Ma. itipāṭho Syā potthake na dissate. 3 7 na - itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate. nirodhavacanaṃ - PTS. 4 8 vayo natthi - Ma, Syā, PTS. phusayissāmi - Syā. 5 9 tassa aññadatthu - Syā, PTS. ettha - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

26.

Đương nhiên, con sẽ đi đến trạng thái (Niết Bàn) không bị chuyển dịch, không bị lay động; không có pháp tương đương đối với Niết Bàn ở bất cứ đâu. Con không có sự nghi ngờ về nơi này. Xin Ngài hãy ghi nhận con là người có tâm đã được hướng đến như vậy.

Không bị chuyển dịch, không bị lay động: không bị chuyển dịch nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. Không bị chuyển dịch: là không thể bị chuyển dịch bởi luyến ái, bởi sân hận, bởi si mê, bởi giận dữ, bởi thù hằn, bởi gièm pha, bởi ác ý, bởi ganh tỵ, bởi bỏn xẻn, bởi xảo trá, bởi lừa gạt, bởi bướng bỉnh, bởi hung hăng, bởi ngã mạn, bởi cao ngạo, bởi đam mê, bởi xao lãng, bởi tất cả ô nhiễm, bởi tất cả uế hạnh, bởi mọi sự bực bội, bởi các lậu hoặc, bởi mọi sự lo lắng, bởi mọi sự nóng nảy, bởi tất cả các pháp tạo tác bất thiện, Niết Bàn là thường còn, bền vững, trường tồn, không có bản chất biến đổi; - ‘không bị chuyển dịch’ là như thế. Không bị lay động: Không bị lay động nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, –nt– sự diệt tận, Niết Bàn. Đối với pháp ấy, sự sanh lên không được biết đến, sự hoại diệt không được biết đến, trạng thái biến đổi của nó không được biết đến, Niết Bàn là thường còn, bền vững, trường tồn, không có bản chất biến đổi; - ‘không bị chuyển dịch, không bị lay động’ là như thế.

Không có pháp tương đương đối với Niết Bàn ở bất cứ đâu - Đối với pháp ấy: đối với Niết Bàn. Không có pháp tương đương: pháp tương đương là không có, pháp thay thế là không có, pháp tương tự là không có, pháp đối xứng là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại. Ở bất cứ đâu: ở bất cứ đâu là ở bất cứ nơi đâu, ở bất cứ chỗ nào, thuộc nội phần, hoặc thuộc ngoại phần, hoặc thuộc nội phần và ngoại phần; - ‘không có pháp tương đương đối với Niết Bàn ở bất cứ đâu’ là như thế.

Đương nhiên, con sẽ đi đến ... Con không có sự nghi ngờ về nơi này - Đương nhiên: Từ ‘addhā’ này là lời nói nhất định, lời nói không ngờ vực, lời nói không nghi ngờ, lời nói không hai nghĩa, lời nói không gây ra sự lưỡng lự, lời nói bảo đảm, lời nói đưa đến lợi ích, lời nói không sai trái, lời nói không đối chọi, lời nói khẳng định. Con sẽ đi đến: con sẽ đi đến là con sẽ chứng đắc, con sẽ chạm đến, con sẽ chứng ngộ; - ‘đương nhiên, con

sẽ đi đến' là như thế. Con không có sự nghi ngờ về nơi này - Về nơi này: về Niết Bàn. Sự nghi ngờ là không có, sự hoài nghi là không có, sự lưỡng lự là không có, sự ngờ vực là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; - 'đương nhiên, con sẽ đi đến ... con không có sự nghi ngờ về nơi này' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Pārāyanānugītiniddeso

Evaṃ maṃ dhārehi adhimuttacittan ti - Evaṃ maṃ dhārehī ti evaṃ maṃ upalakkhehi cittaṃ 1 nibbānaninnaṃ nibbānaponaṃ nibbānapabbhāraṃ nibbānādhimuttan 'ti - evaṃ maṃ dhārehi adhimuttacittanti.2

Tenāha thero piṅgiyo: "Asaṃhīraṃ asaṅkuppaṃ yassa natthi upamā kvaci addhā gamissāmi na mettha kaṅkhā evaṃ maṃ dhārehi adhimuttacittan "ti.

Pārāyanavagganiddeso niṭṭhito.

--ooOoo--

1 2 adhimuttacittanti - Ma, Syā. adhimuttacittaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Phần Tường Thuật Đường Đi Đến Bờ Kia

Xin Ngài hãy ghi nhận con là người có tâm đã được hướng đến như vậy - Xin Ngài hãy ghi nhận con như vậy: xin Ngài hãy nhận định con có tâm uốn cong theo Niết Bàn, chiều theo Niết Bàn, xuôi theo Niết Bàn, hướng đến Niết Bàn như vậy; - 'Xin Ngài hãy ghi nhận con là người có tâm đã được hướng đến như vậy' là như thế.

Vì thế, vị trưởng lão Piṅgiya đã nói: "Đương nhiên, con sẽ đi đến trạng thái (Niết Bàn) không bị chuyển dịch, không bị lay động; không có pháp tương đương đối với Niết Bàn ở bất cứ đâu. Con không có sự nghi ngờ về nơi này. Xin Ngài hãy ghi nhận con là người có tâm đã được hướng đến như vậy."

Diễn Giải Phẩm Đường Đi Đến Bờ Kia được chấm dứt.

--ooOoo--

KHAGGAVISĀṆASUTTANIDDESO PAṬHAMO VAGGO 1.

Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ aviheṭhayaṃ 1 aññatarampi tesaṃ, na puttamiccheyya kuto sahāyaṃ eko care khaggavisāṇakappo.

Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍan ti - Sabbesū ti sabbena sabbaṃ, sabbathā sabbaṃ, asesaṃ nissesaṃ pariyādiyanavacanametaṃ 2 'sabbesū 'ti. Bhūtesū ti bhūtā vuccanti tasā ca thāvarā ca. Tasā ti yesaṃ tasinā taṇhā 3 appahīnā, yesaṃ ca bhayabheravā appahīnā. Kiṃkāraṇā vuccanti tasā? Te 4 tasanti uttasanti paritasanti bhāyanti santāsaṃ āpajjanti, taṃkāraṇā vuccanti tasā. Thāvarā ti yesaṃ tasinā taṇhā3 pahīnā, yesaṃ ca bhayabheravā pahīnā. Kiṃkāraṇā vuccanti thāvarā? Te na tasanti na uttasanti na paritasanti na bhāyanti na santāsaṃ āpajjanti, taṃkāraṇā vuccanti thāvarā. Daṇḍā ti 5 tayo daṇḍā kāyadaṇḍo vacīdaṇḍo manodaṇḍo.6 Tividhaṃ

kāyaduccaritaṃ kāyadaṇḍo, catubbidhaṃ vacīduccaritaṃ vacīdaṇḍo, tividhaṃ manoduccaritaṃ manodaṇḍo. Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍan ti sabbesu bhūtesu daṇḍaṃ nidhāya nidahitvā oropayitvā7 samoropayitvā nikkhipitvā paṭippassambhitvā ’ti - sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ.

Aviheṭhayaṃ aññatarampi tesan ti ekamekampi8 sattaṃ pāṇinā vā leḍḍunā vā daṇḍena vā satthena vā anduyā vā9 rajjuyā vā aviheṭhayanto, sabbepi satte pāṇinā vā leḍḍunā vā daṇḍena vā satthena vā anduyā vā rajjuyā vā aviheṭhayanto ’ti - aviheṭhayaṃ aññatarampi tesaṃ.

1 aheṭhayaṃ - Syā, evamīdisesu ṭhānesu. 2 6 pariyādāyavacanametaṃ - Syā. kāyadaṇḍo ca vacīdaṇḍo ca manodaṇḍo ca - Syā. 3 7 yesaṃ tasitataṇhā - Ma; yesaṃ taṇhā - Syā. voropayitvā - Syā. 4 8 tena - Pa, Va, Vi, Ka. ekamattampi - Syā, PTS. 5 9 daṇḍantī - Ma. aruyā vā - Syā, PTS; addayā vā - Va, Vi, Ka.

DIỄN GIẢI KINH SỪNG TÊ NGƯU PHẨM THỨ NHẤT 1.

Buông bỏ việc hành hạ đối với tất cả chúng sanh, không hãm hại bất cứ ai trong số họ, không ước muốn con cái, sao lại (ước muốn) bạn hữu? Nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Buông bỏ việc hành hạ đối với tất cả chúng sanh - Đối với tất cả: tất cả theo tổng thể, tất cả trong mọi trường hợp, một cách trọn vẹn, không còn dư sót, từ ‘sabbesu’ này là lối nói của sự bao gồm. Chúng sanh: chúng sanh nói đến những kẻ yếu ớt và những người vững chãi. Những kẻ yếu ớt: là những người có sự khao khát, có tham ái chưa được dứt bỏ, và là những người có sự sợ hãi và khiếp đảm chưa được dứt bỏ. Vì lý do gì họ được gọi là những kẻ yếu ớt? Những kẻ ấy run sợ, khiếp sợ, hoảng sợ, sợ hãi, rơi vào sự kinh sợ; vì lý do ấy, họ được gọi là những kẻ yếu ớt. Những người vững chãi: là những người có sự khao khát, có tham ái đã được dứt bỏ, và là những người có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ. Vì lý do gì họ được gọi là những người vững chãi? Những người ấy không run sợ, không khiếp sợ, không hoảng sợ, không sợ hãi, không rơi vào sự kinh sợ; vì lý do ấy, họ được gọi là những người vững chãi. Việc hành hạ: có ba sự hành hạ: sự hành hạ bằng thân, sự hành hạ bằng khẩu, sự hành hạ bằng ý. Ba loại uế hạnh về thân là sự hành hạ bằng thân, bốn loại uế hạnh về khẩu là sự hành hạ bằng khẩu, ba loại uế hạnh về ý là sự hành hạ bằng ý. Buông bỏ việc hành hạ đối với tất cả chúng sanh: sau khi buông bỏ, sau khi để xuống, sau khi bỏ xuống, sau khi tự bỏ xuống, sau khi quăng bỏ, sau khi chấm dứt việc hành hạ đối với tất cả chúng sanh; - ‘buông bỏ việc hành hạ đối với tất cả chúng sanh’ là như thế.

Không hãm hại bất cứ ai trong số họ: không hãm hại mỗi một chúng sanh bằng bàn tay, hoặc bằng cục đất, hoặc bằng gậy gộc, hoặc bằng vũ khí, hoặc bằng xiềng xích, hoặc bằng dây thừng; không hãm hại tất cả chúng sanh bằng bàn tay, hoặc bằng cục đất, hoặc bằng gậy gộc, hoặc bằng vũ khí, hoặc bằng xiềng xích, hoặc bằng dây thừng; - ‘không hãm hại bất cứ ai trong số họ’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Na puttamiccheyya kuto sahāyan ti - Nā ti paṭikkhepo. Puttā ti cattāro puttā atrajo 1 putto khettajo putto dinnako putto antevāsiko putto. Sahāyan ti sahāyā vuccanti yehi saha āgamanaṃ phāsu, gamanaṃ phāsu, 2 gamanāgamanaṃ phāsu, ṭhānaṃ phāsu, nisajjā 3 phāsu, sayanaṃ 4 phāsu, ālapanaṃ phāsu, sallapanaṃ phāsu, ullapanaṃ phāsu, samullapanaṃ phāsu. Na puttamiccheyya kuto sahāyan ti puttampi na iccheyya na sādiyeyya na patthayeyya na pihayeyya nābhijappeyya, kuto mittaṃ vā sandiṭṭhaṃ vā sambhattaṃ vā sahāyaṃ vā iccheyya sādiyeyya patthayeyya pihayeyya abhijappeyyā 'ti 5 - na puttamiccheyya kuto sahāyaṃ.

Eko care khaggavisāṇakappo ti - Eko ti so paccekabuddho 6 pabbajjā- saṅkhātena eko, adutiyaṭṭhena eko, taṇhāya pahānaṭṭhena7 eko, ekantavītarāgoti eko, ekantavītadosoti eko, ekantavītamohoti eko, ekantanikkilesoti eko, ekāyanamaggaṃ gatoti eko, eko anuttaraṃ paccekasambodhiṃ abhisambuddho 'ti - eko.

Kathaṃ so paccekasambuddho pabbajjāsaṅkhātena eko? So paccekasambuddho sabbaṃ gharāvāsapaḷibodhaṃ chinditvā puttadārapaḷibodhaṃ chinditvā ñātipaḷibodhaṃ chinditvā sannidhipaḷibodhaṃ chinditvā kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāti vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajitvā akiñcanabhāvaṃ upagantvā eko carati viharati8 irīyati vattati9 pāleti yapeti yāpetī 'ti - evaṃ so paccekasambuddho pabbajjāsaṅkhātena eko.

Kathaṃ so paccekasambuddho adutiyaṭṭhena eko? So evaṃ pabbajito samāno eko araññe vanapatthāni10 pantāni11 senāsanāni paṭisevati appasaddāni appanigghosāni vijanavātāni manussarāhaseyyakāni12 paṭisallānasāruppāni. So eko carati, eko gacchati, eko tiṭṭhati, eko nisīdati, eko seyyaṃ kappeti, eko gāmaṃ piṇḍāya pavisati, eko abhikkamati, eko paṭikkamati, eko raho nisīdati, eko caṅkamaṃ adhiṭṭhāti, eko carati, viharati irīyati vattati pāleti yapeti yāpetī 'ti - evaṃ so paccekasambuddho adutiyaṭṭhena eko.

1 7 attajo - Syā. taṇhāpahānaṭṭhena - Syā, Pana, evamīdisesu ṭhānesu. 2 8 gamanaṃ phāsu āgamanaṃ phāsu - Syā, PTS. vicarati - Syā. 3 9 nisajjanaṃ - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. vatteti - Ma, Syā, evamīdisesu ṭhānesu. 4 10 nipajjanaṃ - Syā. araññavanapatthāni - Ma, Syā. 5 icchissati sādiyissati pihayissati abhijappissatīti - Syā. 11 panthāni - Pa Vi, Vi, Ka. 6 12 paccekasambuddho - Ma, Syā. manussarāhasseyyakāni - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Không ước muốn con cái, sao lại (ước muốn) bạn hữu? - Không: là sự phủ định. Con cái: Có bốn loại con cái: con ruột là con, con nhặt được là con, con nuôi là con, học trò là con. Bạn hữu: bạn hữu nói đến những người nào mà với những người ấy việc đến là thoải mái, việc đi là thoải mái, việc đi và đến là thoải mái, việc đứng là thoải mái, việc ngồi là thoải mái, việc nằm là thoải mái, việc nói chuyện là thoải mái, việc chuyện vãn là thoải mái, việc tán dương là thoải mái, việc tán dương qua lại là thoải mái. Không ước muốn con cái, sao lại (ước muốn) bạn hữu: ngay cả con cái cũng không ước muốn, không ưng thuận, không ước nguyện, không mong cầu, không nguyện cầu, còn các

thân hữu, hoặc các vị đồng quan điểm, hoặc các vị thân thiết, hoặc các bạn hữu, tại sao lại ước muốn, lại ưng thuận, lại ước nguyện, lại mong cầu, lại nguyện cầu? - 'không ước muốn con cái, sao lại (ước muốn) bạn hữu' là như thế.

Nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một) - Một mình: Vị Phật Độc Giác ấy là một mình theo quy định của đời sống xuất gia, một mình với ý nghĩa không người thứ hai, một mình với ý nghĩa dứt bỏ tham ái, một mình 'có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn,' một mình 'có sân hận đã được xa lìa hoàn toàn,' một mình 'có si mê đã được xa lìa hoàn toàn,' một mình 'hoàn toàn không còn ô nhiễm,' một mình 'đã đi con đường độc đạo,' một mình 'đã tự mình giác ngộ quả vị Độc Giác vô thượng;' - 'một mình' là như thế.

Vị Phật Độc Giác ấy là một mình theo quy định của đời sống xuất gia nghĩa là thế nào? Vị Phật Độc Giác ấy sau khi cắt đứt mọi sự vướng bận của đời sống tại gia, sau khi cắt đứt sự vướng bận về vợ con, sau khi cắt đứt sự vướng bận về thân quyến, sau khi cắt đứt sự vướng bận về việc tích trữ, sau khi cạo bỏ râu tóc, khoác lên các tấm vải màu ca-sa, rời nhà xuất gia, sống không nhà, sau khi đi đến trạng thái không có gì, một mình sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng; - 'vị Phật Độc Giác ấy là một mình theo quy định của đời sống xuất gia' nghĩa là như vậy.

Vị Phật Độc Giác ấy là một mình với ý nghĩa không người thứ hai nghĩa là thế nào? Vị ấy, trong khi đã được xuất gia như vậy, một mình thân cận các khu rừng, các khu rừng thưa, các chỗ trú ngụ xa vắng có ít âm thanh, ít tiếng ồn, có bầu không gian vắng vẻ, tách biệt với dân chúng, thích hợp cho việc thiền tịnh. Vị ấy sống một mình, đi một mình, đứng một mình, ngồi một mình, nằm một mình, đi vào làng để khất thực một mình, đi đến nơi một mình, đi trở về một mình, ngồi nơi vắng vẻ một mình, quyết định kinh hành một mình, sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng một mình; - 'vị Phật Độc Giác ấy là một mình với ý nghĩa không người thứ hai' nghĩa là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Kathaṃ so paccekasambuddho taṇhāya pahānaṭṭhena eko? So evaṃ eko adutiyo appamatto ātāpī pahitatto viharanto mahāpadhānaṃ padahanto māraṃ sasenaṃ 1 namuciṃ kaṇhaṃ pamattabandhuṃ vidhametvā 2 taṇhājāliniṃ 3 saritaṃ 4 visattikaṃ pajahi vinodesi byantīakāsi anabhāvaṃ gamesīti. 5

1. "Taṇhā dutiyo puriso dīghamaddhāna saṃsaraṃ, itthabhāvaññathābhāvaṃ saṃsāraṃ nātivattati.

2. Evamādīnavaṃ6 ñatvā taṇhā7 dukkhassa sambhavaṃ, vītataṇho anādāno sato bhikkhu paribbaje "ti.8 Evaṃ so paccekasambuddho taṇhāya pahānaṭṭhena eko.

Kathaṃ so paccekasambuddho ekantavītarāgoti eko? Rāgassa pahīnattā ekantavītarāgoti eko, dosassa pahīnattā ekantavītadosoti eko, mohassa pahīnattā ekantavītamohoti eko, kilesānaṃ pahīnattā ekantanikkilesoti eko, evaṃ so paccekasambuddho ekantavītarāgoti eko.

Kathaṃ so paccekasambuddho ekāyanamaggaṃ gatoti eko? Ekāyanamaggo vuccati cattāro satipaṭṭhānā cattāro sammappadhānā cattāro iddhipādā pañcindriyāni pañcabalāni satta bojjhaṅgā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo.

1 6 sasenakaṃ - Ma, Vi, Ka. etamādīnavaṃ - Ma, Pa. 2 7 vidhametvā ca - Ma; vidhamitvā - Syā. taṇhaṃ - Ma. 3 8 taṇhaṃ jāliniṃ - Syā. Catukkaṅguttara, Bhaṇḍagāmavagga; 4 visaritaṃ - Ma. Suttanipāta, Dvayatānupassanāsutta; 5 anabhāvaṅgamesi - Ma, Syā. Itivuttaka, Anīyavagga.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Vị Phật Độc Giác ấy là một mình với ý nghĩa dứt bỏ tham ái nghĩa là thế nào? Vị ấy một mình như vậy, không người thứ hai, trong khi sống không bị xao lãng, có nhiệt tâm, có bản tánh cương quyết, trong khi đang nỗ lực sự nỗ lực vĩ đại, sau khi đã phá tan Ma Vương, Thần Chết, Hắc Ám, thân quyến của những kẻ bị xao lãng, cùng với đạo quân binh, rồi đã dứt bỏ, đã xua đi, đã làm chấm dứt, đã làm cho không còn hiện hữu sự vướng mắc là mạng lưới tham ái đã được căng ra.

1. “Có tham ái là bạn lữ, trong khi luân chuyển một thời gian dài đến cõi này và cõi khác, con người không vượt qua được luân hồi.

2. Sau khi biết được sự bất lợi như vậy, (biết được) tham ái là nguồn sanh khởi của khổ, vị tỳ khưu, có tham ái đã được xa lìa, không có sự nắm giữ, có niệm, nên ra đi du phương.” Vị Phật Độc Giác ấy là một mình với ý nghĩa dứt bỏ tham ái nghĩa là như vậy.

Vị Phật Độc Giác ấy là vị một mình ‘có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn’ nghĩa là thế nào? Là vị một mình ‘có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với luyến ái, là vị một mình ‘có sân hận đã được xa lìa hoàn toàn’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với sân hận, là vị một mình ‘có si mê đã được xa lìa hoàn toàn’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với si mê, là vị một mình ‘hoàn toàn không còn ô nhiễm’ do trạng thái đã được dứt bỏ đối với các ô nhiễm. Vị Phật Độc Giác ấy là vị một mình ‘có luyến ái đã được xa lìa hoàn toàn’ nghĩa là như vậy.

Vị Phật Độc Giác ấy là vị một mình ‘đã đi con đường độc đạo’ nghĩa là thế nào? Con đường độc đạo nói đến bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

3. Ekāyanaṃ jātikhayantadassī maggaṃ pajānāti hitānukampī etena maggena tariṃsu pubbe tarissanti ye ca 1 taranti oghan ”ti. 2 Evaṃ so paccekasambuddho ekāyanamaggaṃ gatoti eko.

Kathaṃ so paccekasambuddho eko anuttaraṃ paccekasambodhiṃ abhisambuddhoti eko? Bodhi vuccati catusu maggesu ñāṇaṃ, paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ –pe– dhammavicayasambojjhaṅgo vīmaṃsā vipassanā sammādiṭṭhi. So paccekasambuddho tena paccekabodhiñāṇena 3 sabbe saṅkhārā aniccāti bujjhi, sabbe

saṅkhārā dukkhāti bujjhi, sabbe dhammā anattāti bujjhi, avijjāpaccayā saṅkhārāti bujjhi, saṅkhārapaccayā viññāṇanti bujjhi, viññāṇapaccayā nāmarūpanti bujjhi, nāmarūpapaccayā saḷāyatananti bujjhi, saḷāyatanapaccayā phassoti bujjhi, phassapaccayā vedanāti bujjhi, vedanāpaccayā taṇhāti bujjhi, taṇhāpaccayā upādānanti bujjhi, upādānapaccayā bhavoti bujjhi, bhavapaccayā jātīti bujjhi, jātipaccayā jarāmaraṇanti bujjhi, avijjānirodhā saṅkhāranirodhoti bujjhi, saṅkhāranirodhā viññāṇanirodhoti bujjhi, viññāṇanirodhā nāmarūpanirodhoti bujjhi, nāmarūpanirodhā saḷāyatananirodhoti bujjhi, saḷāyatananirodhā phassanirodhoti bujjhi, phassanirodhā vedanānirodhoti bujjhi, vedanānirodhā taṇhānirodhoti bujjhi, taṇhānirodhā upādānanirodhoti bujjhi, upādānanirodhā bhavanirodhoti bujjhi, bhavanirodhā jātinirodhoti bujjhi, jātinirodhā jarāmaraṇanirodhoti bujjhi, idaṃ dukkhanti bujjhi, ayaṃ dukkhasamudayoti bujjhi, ayaṃ dukkhanirodhoti bujjhi, ayaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadāti bujjhi, ime āsavāti bujjhi, ayaṃ āsavasamudayoti bujjhi, ayaṃ āsavanirodhoti bujjhi, ayaṃ āsavanirodhagāminī paṭipadāti bujjhi, ime dhammā pariññeyyāti4 bujjhi, ime dhammā pahātabbāti bujjhi, ime dhammā bhāvetabbāti bujjhi, ime dhammā sacchikātabbāti bujjhi, channaṃ phassāyatanānaṃ samudayañca atthaṅgamañca5 assādañca ādīnavañca nissaraṇañca bujjhi, pañcannaṃ upādānakkhandhānaṃ samudayañca –pe– nissaraṇañca bujjhi, catunnaṃ mahābhūtānaṃ samudayañca atthaṅgamañca assādañca ādīnavañca nissaraṇañca bujjhi, ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti bujjhi.

1 4 ceva - Syā. abhiññeyyāti - Ma; abhiññātabbāti - Syā. 2 5 Satipaṭṭhānasaṃyutta, Nālandavagga. atthagamañca - Va, Vi, Ka. 3 so paccekasambuddho maggapaccekasambuddho ñāṇapaccekasambuddho - Ma; so paccekasambuddho paccekabuddhañāṇena saccāni bujjhi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

3. “Vị nhìn thấy sự tiêu hoại và chấm dứt của sanh, có lòng thương tưởng đến điều lợi ích, nhận biết con đường độc đạo. Trong thời quá khứ các vị đã vượt qua, (trong thời vị lai) các vị sẽ vượt qua, và (trong thời hiện tại) các vị đang vượt qua dòng lũ bằng con đường này.” Vị Phật Độc Giác ấy là vị một mình ‘đã đi con đường độc đạo’ nghĩa là như vậy.

Vị Phật Độc Giác ấy là vị một mình ‘đã tự mình giác ngộ quả vị Độc Giác vô thượng’ nghĩa là thế nào? Quả vị giác ngộ nói đến trí (ở bốn Đạo), nói đến tuệ, tuệ quyền, tuệ lực, –nt– trạch pháp giác chi, sự thẩm xét, sự thấy rõ, chánh kiến ở bốn Đạo. Nhờ vào trí giác ngộ cá thể ấy, vị Phật Độc Giác ấy đã giác ngộ rằng: “Tất cả các hành là vô thường,” đã giác ngộ rằng: “Tất cả các hành là khổ,” đã giác ngộ rằng: “Tất cả các pháp là vô ngã,” đã giác ngộ rằng: “Vô minh duyên cho các hành,” đã giác ngộ rằng: “Các hành duyên cho thức,” đã giác ngộ rằng: “Thức duyên cho danh sắc,” đã giác ngộ rằng: “Danh sắc duyên cho sáu xứ,” đã giác ngộ rằng: “Sáu xứ duyên cho xúc,” đã giác ngộ rằng: “Xúc duyên cho thọ,” đã giác ngộ rằng: “Thọ duyên cho ái,” đã giác ngộ rằng: “Ái duyên cho thủ,” đã giác ngộ rằng: “Thủ duyên cho hữu,” đã giác ngộ rằng: “Hữu duyên

cho sanh," đã giác ngộ rằng: "Sanh duyên cho lão, tử," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của vô minh (đưa đến) sự diệt tận của các hành," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của các hành (đưa đến) sự diệt tận của thức," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của thức (đưa đến) sự diệt tận của danh sắc," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của danh sắc (đưa đến) sự diệt tận của sáu xứ," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của sáu xứ (đưa đến) sự diệt tận của xúc," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của xúc (đưa đến) sự diệt tận của thọ," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của thọ (đưa đến) sự diệt tận của ái," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của ái (đưa đến) sự diệt tận của thủ," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của thủ (đưa đến) sự diệt tận của hữu," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của hữu (đưa đến) sự diệt tận của sanh," đã giác ngộ rằng: "Do sự diệt tận của sanh (đưa đến) sự diệt tận của lão, tử," đã giác ngộ rằng: "Đây là Khổ," đã giác ngộ rằng: "Đây là nhân sanh Khổ," đã giác ngộ rằng: "Đây là sự diệt tận Khổ," đã giác ngộ rằng: "Đây là sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ," đã giác ngộ rằng: "Đây là các lậu hoặc," đã giác ngộ rằng: "Đây là nhân sanh các lậu hoặc," đã giác ngộ rằng: "Đây là sự diệt tận các lậu hoặc," đã giác ngộ rằng: "Đây là sự thực hành đưa đến sự diệt tận các lậu hoặc," đã giác ngộ rằng: "Các pháp này cần được biết toàn diện," đã giác ngộ rằng: "Các pháp này cần được dứt bỏ," đã giác ngộ rằng: "Các pháp này cần được tu tập," đã giác ngộ rằng: "Các pháp này cần được chứng ngộ," đã giác ngộ về nhân sanh khởi, sự tiêu hoại, sự hứng thú, sự bất lợi, và sự thoát ra của sáu xúc xứ; đã giác ngộ về nhân sanh khởi, –nt– và sự thoát ra năm thủ uẩn; đã giác ngộ về nhân sanh khởi, sự tiêu hoại, sự hứng thú, sự bất lợi, và sự thoát ra bốn yếu tố chính (đất, nước, lửa, gió); đã giác ngộ rằng: "Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Athavā yaṃ bujjhitabbaṃ anubujjhitabbaṃ paṭibujjhitabbaṃ sambujjhitabbaṃ adhigantabbaṃ phassitabbaṃ 1 sacchikātabbaṃ, sabbaṃ taṃ tena nena bujjhi anubujjhi paṭibujjhi sambujjhi adhigacchi phassesi 2 sacchākāsī 'ti - evaṃ so paccekasambuddho eko anuttaraṃ paccekasambodhi abhisambuddho 'ti - eko.

Care ti aṭṭha cariyāyo iriyāpathacariyā āyatanacariyā saticariyā samādhicariyā ñāṇacariyā maggacariyā patticariyā 3 lokatthacariyā. Iriyāpathacariyāti catusu iriyāpathesu. Āyatanacariyāti chasu ajjhattikabāhiresu 4 āyatanesu. Saticariyāti catusu satipaṭṭhānesu. Samādhicariyāti catusu jhānesu. Ñāṇacariyāti catusu ariyasaccesu. 5 Maggacariyāti catusu ariyamaggesu. 6 Patticariyāti catusu sāmaññaphalesu. Lokatthacariyāti tathāgatesu arahantesu sammāsambuddhesu, padese7 paccekasambuddhesu padese sāvakesu. Iriyāpathacariyā ca paṇidhisampannānaṃ, āyatanacariyā ca indriyesu guttadvārānaṃ, saticariyā ca appamādavihārinaṃ, samādhicariyā ca adhicittamanuyuttānaṃ,8 ñāṇacariyā ca buddhisampannānaṃ, maggacariyā ca sammāpaṭipannānaṃ, patticariyā ca adhigataphalānaṃ, lokatthacariyā ca tathāgatānaṃ arahantānaṃ sammāsambuddhānaṃ, padese paccekabuddhānaṃ, padese sāvakānaṃ, imā aṭṭha cariyāyo.

Aparāpi aṭṭha cariyāyo: adhimuccanto saddhāya carati, paggaṇhanto viriyena carati, upaṭṭhapento satiyā carati, avikkhepaṃ karonto samādhinā carati, pajānanto paññāya carati, vijānanto viññāṇena carati,9 evaṃ paṭipannassa kusalā dhammā āyāpentīti āyatanacariyāya carati, evaṃ paṭipanno visesamadhigacchatīti visesacariyāya carati, imā aṭṭha cariyāyo.

Aparāpi aṭṭha cariyāyo: dassanacariyā ca10 sammādiṭṭhiyā, abhiniropanacariyā ca sammāsaṅkappassa, pariggahacariyā ca sammāvācāya, samuṭṭhānacariyā ca 11

sammākammantassa, vodānacariyā ca sammāājīvassa, paggahacariyā ca sammāvāyāmassa, upaṭṭhānacariyā ca sammāsatiyā, avikkhepacariyā ca sammāsamādhissa, imā aṭṭha cariyāyo.

1 7 phusitabbaṃ - Syā. padesato - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 2 8 phusesi - Syā. adhicitta-manāyatanānaṃ - PTS. 3 paṭipatticariyā - Syā, PTS, Pa, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 4 9 cha ajjhattikabāhiresu - Pa, Va, Vi, Ka. viññāṇacariyāya carati - Ma, Va, Vi, Ka. 5 10 catusu saccesu - Pa, Va, Vi, Ka. dassanacariyā ñāṇacariyā ca - Pa, Va, Vi, Ka. 6 11 catusu maggesu - Syā, PTS, Pa, Va, Vi, Ka. abhiropanacariyā ca - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Hoặc là, điều gì có thể giác ngộ (bởi Sơ Đạo), có thể giác ngộ (bởi Nhị Đạo), có thể giác ngộ (bởi Tam Đạo), có thể giác ngộ (bởi Tứ Đạo), 1 có thể chứng đắc, có thể chạm đến, có thể chứng ngộ, Ngài đã giác ngộ (Sơ Đạo), đã giác ngộ (Nhị Đạo), đã giác ngộ (Tam Đạo), đã giác ngộ (Tứ Đạo), đã giác ngộ đúng đắn, đã chứng đắc, đã chạm đến, đã chứng ngộ toàn bộ điều ấy nhờ vào trí giác ngộ cá thể ấy. Vị Phật Độc Giác ấy là vị một mình 'đã tự mình giác ngộ quả vị Độc Giác vô thượng' nghĩa là như vậy.

Nên sống: Có tám sự thực hành: 2 sự thực hành về oai nghi, sự thực hành về xứ, sự thực hành về niệm, sự thực hành về định, sự thực hành về trí, sự thực hành về Đạo, sự thực hành về chứng đạt, sự thực hành về lợi ích cho thế gian. Sự thực hành về oai nghi: là ở bốn oai nghi (đi, đứng, nằm, ngồi). Sự thực hành về xứ: là ở sáu nội và ngoại xứ. Sự thực hành về niệm: là ở bốn sự thiết lập niệm. Sự thực hành về định: là ở tám thiền. Sự thực hành về trí: là ở bốn chân lý cao thượng. Sự thực hành về Đạo: là ở bốn Thánh Đạo. Sự thực hành về chứng đạt: là ở bốn quả vị của đời sống Sa-môn. Sự thực hành về lợi ích cho thế gian: là ở các đức Như Lai, A-la-hán, Chánh Đẳng Giác, một phần ở các đức Phật Độc Giác, một phần ở các vị Thinh Văn. Sự thực hành về oai nghi dành cho những vị có nguyện vọng, sự thực hành về xứ dành cho những vị có sự phòng vệ các giác quan, sự thực hành về niệm dành cho những vị an trú ở sự không xao lãng, sự thực hành về định dành cho những vị gắn bó với tăng thượng tâm, sự thực hành về trí dành cho những vị có sự giác ngộ, sự thực hành về Đạo dành cho những vị thực hành đúng đắn, sự thực hành về chứng đạt dành cho những vị đã chứng đắc Quả vị, sự thực hành về lợi ích cho thế gian dành cho các đức Như Lai, A- la-hán, Chánh Đẳng Giác, một phần dành cho các đức Phật Độc Giác, một phần dành cho các vị Thinh Văn; các điều này là tám sự thực hành.

Còn có tám sự thực hành khác nữa: trong khi đang hướng đến thì thực hành với đức tin, trong khi đang ra sức thì thực hành với tinh tấn, trong khi đang thiết lập thì thực hành với niệm, trong khi đang tạo ra sự không tán loạn thì thực hành với định, trong khi đang nhận biết thì thực hành với tuệ, trong khi đang nhận thức thì thực hành với thức, (nghĩ rằng): “Các thiện pháp sẽ xảy đến cho người luyện tập như vậy” rồi thực hành với sự thực hành về xứ, (nghĩ rằng): “Người luyện tập như vậy sẽ chứng đắc một cách đặc biệt” rồi thực hành với sự thực hành đặc biệt; các điều này là tám sự thực hành.

Còn có tám sự thực hành khác nữa: thực hành về sự nhận thức là thuộc về chánh kiến, thực hành về sự gắn chặt (tâm vào cảnh) là thuộc về chánh tư duy, thực hành về sự gìn giữ là thuộc về chánh ngữ, thực hành về nguồn sanh khởi là thuộc về chánh nghiệp, thực hành về sự trong sạch là thuộc về chánh mạng, thực hành về sự ra sức là thuộc về chánh tinh tấn, thực hành về sự thiết lập là thuộc về chánh niệm, thực hành về sự không tán loạn là thuộc về chánh định; các điều này là tám sự thực hành.

1 Bốn động từ bujjhati, anubujjhati, paṭibujjhati, và sambujjhati có cùng một gốc động từ là budh, có nghĩa là ‘giác ngộ,’ rồi được thêm vào các tiếp đầu ngữ anu, paṭi, sam để tạo thành ba động từ khác nữa với ý nghĩa đã được thay đổi ít nhiều. Ý nghĩa của bốn động từ trên đã được viết theo sự giải thích của Chú Giải (NiddA. ii, 440). 2 Động từ carati có ý nghĩa chính là ‘đi bộ,’ nhưng ở những ngữ cảnh khác còn có ý nghĩa là ‘sống, thực hành, cư xử, v.v... Vì thế, ở đoạn văn trên, danh từ tương ứng cariyā của động từ carati được dịch là ‘cách thực hành’ cho phù hợp với ngữ cảnh (ND).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Khaggavisāṇakappo ti yathā khaggassa nāma visāṇaṃ ekaṃ hoti adutiyaṃ, evameva so paccekasambuddho taṃkappo 1 taṃsadiso 2 tappaṭibhāgo. Yathā atiloṇaṃ vuccati loṇakappo, atitittakaṃ 3 vuccati tittakappo, 4 atimadhuraṃ vuccati madhurakappo, 5 atiuṇhaṃ vuccati aggikappo, atisītaṃ 6 vuccati himakappo, mahāudakakkhandho vuccati samuddakappo, mahābhiññābalappatto sāvako vuccati satthukappoti, 7 evameva 8 so paccekasambuddho9 taṃkappo taṃsadiso tappaṭibhāgo eko adutiyo muttabandhano sammā loke carati viharati irīyati vattati pāleti yapeti yāpetī ’ti - eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ aviheṭhayaṃ aññatarampi tesaṃ, na puttamiccheyya kuto sahāyaṃ eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

2.

Saṃsaggajātassa bhavanti snehā snehanvayaṃ dukkhamidaṃ pahoti, ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Saṃsaggajātassa bhavanti snehā ti - Saṃsaggā ti dve saṃsaggā: dassanasaṃsaggo ca savanasaṃsaggo ca. Katamo dassanasaṃsaggo? Idhekacco passati itthiṃ vā kumāriṃ vā abhirūpaṃ dassanīyaṃ pāsādikaṃ paramāya vaṇṇapokkharatāya samannāgataṃ,

disvā passitvā anubyañjanaso nimittaṃ gaṇhāti: kesā vā sobhanā,10 mukhaṃ vā sobhanaṃ, akkhī vā sobhanā,11 kaṇṇā vā sobhanā, nāsā vā sobhanā, oṭṭhā vā sobhanā,12 dantā vā sobhanā, mukhaṃ vā sobhanaṃ, gīvā vā sobhanā, thanā vā sobhanā, uraṃ vā sobhanaṃ, udaraṃ vā sobhanaṃ, kaṭi vā sobhanā, ūru13 vā sobhanā, jaṅghā vā sobhanā, hatthā vā sobhanā, pādā vā sobhanā, aṅguliyo vā sobhanā, nakhā vā sobhanā 'ti disvā passitvā abhinandati abhivadati abhipattheti anussarati anuppādeti anubandhati rāgabandhanaṃ. Ayaṃ dassanasaṃsaggo.

1 9 takkappo - Ma, Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. so paccekasambuddho tattha - Ma. 2 10 tassadiso - Ma, Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. sobhaṇā - Syā, evamuparipi. 3 11 atitittikaṃ - Syā, PTS. akkhi vā sobhaṇaṃ - Syā; 4 tittikappo - Syā, PTS. akkhi vā sobhanaṃ - PTS. 5 12 madhukappo - Syā. oṭṭhaṃ vā sobhaṇaṃ - Syā; 6 atisītalaṃ - Ma, Syā, PTS. oṭṭhaṃ vā sobhanaṃ - PTS. 7 13 satthukappo - Syā, PTS. ūrū - Ma; 8 evaṃ - Syā, PTS. uru - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Tựa như sừng của loài tê ngưu: giống như tên gọi của loài tê ngưu, sừng của nó chỉ có một, không có cái thứ hai, tương tự y như vậy, vị Phật Độc Giác ấy là tựa như vật ấy, tương tự vật ấy, có sự so sánh với vật ấy. Giống như quá mặn được gọi là tựa như muối, quá đắng được gọi là tựa như mướp đắng, quá ngọt được gọi là tựa như mật ong, quá nóng được gọi là tựa như lửa, quá lạnh được gọi là tựa như tuyết, khối nước lớn được gọi là tựa như biển, vị Thinh Văn đạt được năng lực vĩ đại của thắng trí được gọi là tựa như bậc Đạo Sư; tương tự y như vậy, vị Phật Độc Giác ấy là tựa như vật ấy, tương tự vật ấy, có sự so sánh với vật ấy, một mình, không người thứ hai, có sự trói buộc đã được mở ra, sống một cách chân chánh ở thế gian, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng; - 'nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Buông bỏ việc hành hạ đối với tất cả chúng sanh, không hãm hại bất cứ ai trong số họ, không ước muốn con cái, sao lại (ước muốn) bạn hữu? Nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

2.

Đối với người đã có sự giao tiếp, các sự thương yêu hiện hữu; theo sau sự thương yêu là khổ đau này được hình thành. Trong khi xét thấy điều bất lợi sanh lên từ sự thương yêu, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Đối với người đã có sự giao tiếp, các sự thương yêu hiện hữu - Sự giao tiếp: có hai sự giao tiếp: sự giao tiếp do thấy và sự giao tiếp do nghe. Việc nào là sự giao tiếp do thấy? Ở đây, một người nào đó nhìn thấy người đàn bà hoặc thiếu nữ tuyệt sắc, đáng nhìn, đáng mến, có vẻ đẹp tuyệt vời của làn da; sau khi ngó thấy, sau khi nhìn thấy thì nắm giữ hình tướng thuộc về chi tiết (rằng): "Mái tóc đẹp, hoặc khuôn mặt đẹp, hoặc cặp mắt đẹp, hoặc hai tai đẹp, hoặc mũi đẹp, hoặc đôi môi đẹp, hoặc hàm răng đẹp, hoặc miệng đẹp, hoặc cổ đẹp, hoặc vú đẹp, hoặc ngực đẹp, hoặc bụng đẹp, hoặc hông đẹp, hoặc bắp vế đẹp, hoặc cẳng chân đẹp, hoặc hai bàn tay đẹp, hoặc hai bàn chân đẹp,

hoặc các ngón tay đẹp, hoặc các móng đẹp;" sau khi ngó thấy, sau khi nhìn thấy, thì thích thú, tán thưởng, ước nguyện, tưởng nhớ, trở nên gắn bó, theo đuổi sự trói buộc vì luyến ái. Việc này là sự giao tiếp do thấy.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Katamo savaṇasaṃsaggo? Idhekacco suṇāti amukasmiṃ nāma gāme vā nigame vā itthī vā kumārī vā abhirūpā vā dassanīyā pāsādikā paramāya vaṇṇapokkharatāya samannāgatā 'ti, sutvā suṇitvā abhinandati abhivadati abhipattheti anuppādeti anubandhati rāgabandhanaṃ. Ayaṃ savaṇasaṃsaggo.

Snehā ti dve snehā: taṇhāsneho ca diṭṭhisneho ca. Katamo taṇhāsneho? Yāvatā taṇhāsaṅkhātena sīmakataṃ mariyādīkataṃ 1 odhikataṃ pariyantakataṃ 2 pariggahitaṃ mamāyitaṃ 'idaṃ mama, etaṃ mama, ettakaṃ mama, ettāvatā mama, 3 rūpā 4 saddā gandhā rasā phoṭṭhabbā attharaṇā pāpuraṇā 5 dāsidāsā ajeḷakā kukkuṭasūkarā hatthigavāssavaḷavā khettaṃ vatthuṃ hiraññaṃ suvaṇṇaṃ gāmanigamarājadhāniyo raṭṭhaṃ ca janapado ca 6 koso ca koṭṭhāgāraṃ ca kevalampi mahāpaṭhaviṃ taṇhāvasena mamāyati, yāvatāṭṭhasatataṇhāvicaritaṃ. 7 Ayaṃ taṇhāsneho.

Katamo diṭṭhisneho? Vīsativatthukā sakkāyadiṭṭhi, dasavatthukā micchādiṭṭhi, dasavatthukā antaggāhikādiṭṭhi, yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahaṇaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaṃyojanaṃ gāho patiṭṭhāho 8 abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyesagāho 9 viparītagāho 10 vipallāsagāho11 micchāgāho ayāthāvatasmiṃ12 yāthāvatanti13 gāho yāvatā dvāsaṭṭhi diṭṭhigatāni. Ayaṃ diṭṭhisneho.

Saṃsaggajātassa bhavanti snehā ti dassanasaṃsaggapaccayā ca savaṇasaṃsaggapaccayā ca14 taṇhāsneho ca diṭṭhisneho ca bhavanti saṃbhavanti jāyanti sañjāyanti nibbattanti abhinibbattanti pātubhavantī 'ti - saṃsaggajātassa bhavanti snehā.

Snehanvayaṃ dukkhamidaṃ pahotī ti - Snehā ti15 dve snehā: taṇhāsneho ca diṭṭhisneho ca. –pe– Ayaṃ taṇhāsneho. –pe– Ayaṃ diṭṭhisneho. Dukkhamidaṃ pahotī ti idhekacco kāyena duccaritaṃ carati, vācāya duccaritaṃ carati, manasā duccaritaṃ carati, pāṇampi hanti,16 adinnampi ādiyati, sandhimpi chindati, nillopampi17 harati, ekāgārikampi karoti, –

1 mariyādikataṃ - Syā, Ma potthake na dissate. 2 11 pariyantikataṃ - Ma, Syā, Pana; vipallāsaggāho - Ma; pariyantikaṃ - Va, Vi, Ka. vippallāsaggāho - Syā. 3 idaṃ mamaṃ etaṃ mamaṃ ettakaṃ mamaṃ ettāvatā mamaṃ - Syā. 4 12 mama rūpā - Syā. ayāthāvakasmiṃ - Ma, Syā; 5 pāvuraṇā - Ma. āyatāvakamhi - Va, Vi, Ka. 6 13 janapadā ca - Va, Vi, Ka. yāthāvakanti - Ma, Syā. 7 yāvatā aṭṭhasatataṇhāvicaritaṃ - Ma; yāvatā aṭṭhasatataṇhāviparītā - Syā. 8 14 paṭiggāho - Ma, Syā. vippallāsapaccayā ca dassanasavanasaṃsaggapaccayā ca - Syā. 9 15 vipariyāsaggāho - Ma; snehoti - Ma, Syā. 16 vipariyesaggāho - Syā. hanati - Ma, Syā, PTS. 10 17 viparītaggāho - Ma, Syā. vilopampi - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Việc nào là sự giao tiếp do nghe? Ở đây, một người nào đó nghe rằng: “Ở ngôi làng, hoặc ở thị trấn tên gọi như vậy, có người đàn bà hoặc thiếu nữ tuyệt sắc, đáng nhìn, đáng mến, có vẻ đẹp tuyệt vời của làn da;” sau khi nghe được, sau khi lắng nghe, thì thích thú, tán thưởng, ước nguyện, trở nên gắn bó, theo đuổi sự trói buộc vì luyến ái. Việc này là sự giao tiếp do nghe.

Sự thương yêu: Có hai sự thương yêu: sự thương yêu do tham ái và sự thương yêu do tà kiến. Việc nào là sự thương yêu do tham ái? Cho đến vật đã được tạo lập ranh giới, đã được tạo lập biên giới, đã được tạo lập giới hạn, đã được tạo lập hạn định, đã thuộc sở hữu, đã được chấp là của ta bởi cái gọi là tham ái rằng: “Cái này là của tôi, cái ấy là của tôi, chừng này là của tôi, cho đến chừng này là của tôi,” các sắc, các thinh, các hương, các vị, các xúc, các vật trải, các vật đắp, các tôi trai tớ gái, các con dê cừu, các con gà, heo, voi, bò ngựa, lừa, ruộng, đất, vàng, bạc, làng mạc, thị trấn, kinh thành, quốc độ, xứ sở, khu trại, nhà kho của tôi, và luôn cả toàn thể đại địa cầu đều được chấp là của ta do tác động của tham ái, được giải rộng ra cho đến 108 ái. Việc này là sự thương yêu do tham ái.

Việc nào là sự thương yêu do tà kiến? Thân kiến có 20 nền tảng, tà kiến có 10 nền tảng, hữu biên kiến có 10 nền tảng, quan điểm nào có hình thức như vậy là sự đi đến tà kiến, có sự nắm giữ của tà kiến, có sự hiểm trở của tà kiến, có sự bóp méo của tà kiến, có sự xáo động của tà kiến, có sự ràng buộc của tà kiến, là sự nắm lấy, sự chấp nhận, sự chấp chặt, sự bám víu, con đường xấu, con đường sai trái, bản thể sai trái, ngoại giáo, sự nắm lấy đường lối trái nghịch, sự nắm lấy điều sai lệch, sự nắm lấy điều trái khuấy, sự nắm lấy điều sai trái, sự nắm lấy điều không xác đáng cho là xác đáng, cho đến 62 tà kiến. Việc này là sự thương yêu do tà kiến.

Đối với người đã có sự giao tiếp, các sự thương yêu hiện hữu: Do duyên giao tiếp do thấy và do duyên giao tiếp do nghe, sự thương yêu do tham ái và sự thương yêu do tà kiến hiện hữu, xuất phát, sanh ra, sanh khởi, hạ sanh, phát sanh, xuất hiện; - ‘đối với người đã có sự giao tiếp, các sự thương yêu hiện hữu’ là như thế.

Theo sau sự thương yêu là khổ đau này được hình thành - Sự thương yêu: Có hai sự thương yêu: sự thương yêu do tham ái và sự thương yêu do tà kiến. – nt– Việc này là sự thương yêu do tham ái. –nt– Việc này là sự thương yêu do tà kiến. Khổ đau này được hình thành: Ở đây, một người nào đó làm hành động xấu xa bằng thân, làm hành động xấu xa bằng khẩu, làm hành động xấu xa bằng ý, giết hại mạng sống, lấy vật chưa được cho, đột nhập gia cư, mang đi vật cướp được, làm kẻ đạo tặc, –

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

– paripanthepi tiṭṭhati, paradārampi gacchati, musāpi bhaṇati. Tamenaṃ gahetvā rañño dassenti ‘ayaṃ deva coro āgucārī, imassa yaṃ icchati taṃ daṇḍaṃ paṇehī ’ti. Tamenaṃ rājā paribhāsati. So paribhāsapaccayāpi dukkhaṃ domanassaṃ 1 paṭisaṃvedeti. Etaṃ bhayaṃ dukkhaṃ domanassaṃ kuto tassa? 2 Snehapaccayā ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca jātaṃ, ettakenapi rājā na

tussati.

Tamenaṃ rājā bandhāpeti andubandhanena vā rajjubandhanena vā saṅkhalikabandhanena vā vettabandhanena vā latābandhanena vā pakkhepabandhanena vā parikkhepabandhanena vā gāmabandhanena vā nigamabandhanena vā nagarabandhanena vā raṭṭhabandhanena vā janapadabandhanena vā, attamaso savacanīyampi karoti ‘na te labbhā ito pakkamitun ’ti. 3 So bandhanapaccayā pi dukkhaṃ domanassaṃ paṭisaṃvedeti. Etaṃ bhayaṃ dukkhaṃ domanassaṃ kuto tassa? Snehapaccayā ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca jātaṃ, ettakenapi rājā na tussati.

Tamenaṃ rājā tassa 4 dhanaṃ āharāpeti sataṃ vā sahassaṃ vā satasahassaṃ vā. So dhanajāni 5paccayāpi dukkhaṃ domanassaṃ paṭisaṃvedeti. Etaṃ bhayaṃ dukkhaṃ domanassaṃ kuto tassa? Snehapaccayā ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca jātaṃ, ettakenapi rājā na tussati.

Tamenaṃ rājā 6 vividhā kammakāraṇā 7 kārāpeti: kasāhipi tāḷeti, vettehipi 8 tāḷeti, addhadaṇḍakehipi 9 tāḷeti, hatthampi chindati, pādampi chindati hatthapādampi chindati, kaṇṇampi chindati, nāsampi chindati, kaṇṇanāsampi chindati, bilaṅgathālikampi karoti, saṅkhamuṇḍikampi10 karoti rāhumukhampi karoti, jotimālikampi karoti, hatthapajjotikampi karoti, erakavattikampi11 karoti, cīrakavāsikampi12 karoti, eṇeyyakampi karoti, balisamaṃsikampi karoti, kahāpaṇakampi13 karoti, khārāpatacchikampi karoti, paḷighaparivattikampi karoti, paḷālapiṭṭhikampi14 karoti, tattenapi telena osiñcati, sunakhehipi15 khādāpeti, jīvantampi sūle uttāseti, asināpi16 sīsaṃ chindati. So kammakāraṇapaccayāpi dukkhaṃ domanassaṃ paṭisaṃvedeti. Etaṃ bhayaṃ dukkhaṃ domanassaṃ kuto tassa? Snehapaccayā ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca jātaṃ, rājā imesaṃ catunnaṃ daṇḍānaṃ issaro.

1 10 dukkhadomanassaṃ - Syā, PTS, evamuparipi. saṅkhamuṇḍakampi - Syā. 2 11 kuto jātaṃ? tassa - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. erakavaṭṭikampi - Syā. 3 12 nikkhamitunti - Syā. ciravāsikampi - Syā. 4 13 tasseva - Ma. kahāpaṇikampi - Ma, Syā. 5 14 dhanāhāra - PTS. palālapīṭhakampi - Ma, Syā. 6 15 rājā tassa - Syā, PTS. sunakhenapi - Syā. 7 vividha-kamma-kāraṇaṃ - PTS; vividhāni kammakaraṇāni - Pa, Va, Vi, Ka. 8 16 vettenapi - Syā. asinā - Syā. 9 aḍḍhadaṇḍehipi - Ma; aḍḍhadaṇḍenapi - Syā; aḍḍhadaṇḍakehipi - Ma, Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

– đứng cướp dọc đường, đi đến với vợ người khác, nói lời dối trá. Dân chúng sau khi bắt lấy kẻ ấy rồi trình lên đức vua: “Tâu bệ hạ, gã trộm cướp này là kẻ làm điều tội lỗi. Đối với kẻ này, xin ngài hãy giáng hình phạt theo ý muốn.” Đức vua mắng nhiếc kẻ ấy. Kẻ ấy, do duyên mắng nhiếc, khởi lên sự sợ hãi, cảm thọ khổ ưu. Sự sợ hãi, khổ, ưu này do đâu mà xảy đến cho kẻ ấy? Được sanh lên do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái. Chỉ với chừng ấy, đức vua không được vui.

Đức vua ra lệnh giam cầm kẻ ấy với việc trói bằng xiềng, hoặc trói bằng dây thừng, hoặc trói bằng dây xích, hoặc trói bằng dây mây, hoặc trói bằng dây leo, hoặc với việc giam trong hố, hoặc giam trong hào, hoặc giam trong làng, hoặc giam trong thị trấn, hoặc giam trong thành phố, hoặc giam trong quốc độ, hoặc giam trong xứ sở, thậm chí còn khuyên bảo rằng: "Ngươi không được phép ra khỏi nơi này." Kẻ ấy, do duyên giam cầm, cảm thọ khổ ưu. Sự sợ hãi, khổ, ưu này do đâu mà xảy đến cho kẻ ấy? Được sanh lên do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái. Chỉ với chừng ấy, đức vua không được vui.

Đức vua ra lệnh kẻ ấy đem lại tài sản của kẻ ấy: một trăm, một ngàn, hoặc một trăm ngàn. Kẻ ấy, do duyên mất mát tài sản, cảm thọ khổ ưu. Sự sợ hãi, khổ, ưu này do đâu mà xảy đến cho kẻ ấy? Được sanh lên do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái. Chỉ với chừng ấy, đức vua không được vui.

Đức vua ra lệnh thực hiện nhiều loại hình phạt ở thân đối với kẻ ấy: đánh bằng các cây roi, đánh bằng các dây mây, đánh bằng các gậy ngắn, chặt bàn tay, chặt bàn chân, chặt bàn tay và bàn chân, cắt tai, xẻo mũi, cắt tai và xẻo mũi, (đập vỡ đầu) làm thành như hũ cháo chua, lột da đầu, đốt lửa ở miệng, thiêu sống, đốt cháy ở bàn tay, lột da thành sợi, lột da thành đống để ở chân, kéo căng thân người ở trên đất, xiên da thịt bằng lưỡi câu, khoét thịt thành đồng tiền, chà xát với chất kiềm, quay tròn ở trên thập tự giá, đánh cho nhừ tử, rưới bằng dầu sôi, cho những con chó gặm, đặt trên giáo nhọn lúc còn sống, chặt đầu bằng gươm. Kẻ ấy, do duyên các hình phạt ở thân, cảm thọ khổ ưu. Sự sợ hãi, khổ, ưu này do đâu mà xảy đến cho kẻ ấy? Được sanh lên do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái. Đức vua là chúa tể của bốn hình phạt này.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

So sakena kammena kāyassa bhedā parammaraṇā, apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjati. Tamenaṃ nirayapālā pañcavidhabandhanaṃ nāma kammakāraṇaṃ kārenti 1 tattaṃ ayokhīlaṃ 2 hatthe gamenti, tattaṃ ayokhīlaṃ dutiye hatthe gamenti, tattaṃ ayokhīlaṃ pāde gamenti, tattaṃ ayokhīlaṃ dutiye pāde gamenti, tattaṃ ayokhīlaṃ majjhe urasmiṃ gamenti. So tattha dukkhā tippā 3 kharā kaṭukā vedanā vedeti, 4 na ca tāva 5 kālaṃ karoti yāva na taṃ pāpaṃ kammaṃ 6 byantīhoti. Etaṃ bhayaṃ dukkhaṃ domanassaṃ kuto tassa? Snehapaccayā ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca jātaṃ.

Tamenaṃ nirayapālā saṃvesetvā 7 kuṭārīhi 8 tacchanti. Tamenaṃ nirayapālā uddhapādaṃ 9 adhosiraṃ gahetvā 10 vāsīhi tacchanti. Tamenaṃ nirayapālā rathe yojetvā āditтāya paṭhaviyā sampajjalitāya sajotibhūtāya 11 sārentipi paccāsārentipi. 12 Tamenaṃ nirayapālā mahantaṃ aṅgārapabbataṃ āditтaṃ sampajjalitaṃ sajotibhūtaṃ āropentipi oropentipi. Tamenaṃ nirayapālā uddhapādaṃ adhosiraṃ gahetvā tattāya lohakumbhiyā pakkhipanti āditтāya sampajjalitāya sajotibhūtāya. So tattha pheṇuddehakaṃ paccati. So tattha pheṇuddehakaṃ paccamāno sakimpi

uddhaṃ gacchati, sakimpi adho gacchati, sakimpi tiriyaṃ gacchati. So tattha tippā kharā13 kaṭukā vedanā vedeti, na ca tāva kālaṃ karoti yāva na taṃ pāpaṃ kammaṃ byantīhoti. Etaṃ bhayaṃ dukkhaṃ domanassaṃ kuto tassa? Snehapaccayā ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca jātaṃ. Tamenaṃ nirayapālā mahāniraye14 pakkhipanti. So kho pana mahānirayo:

1. “Catukkaṇṇo catudvāro vibhatto bhāgaso mito, ayopākārapariyanto ayasā paṭikujjito.

2. Tassa ayomayā bhūmi15 jalitā tejasā yutā,16 samantā yojanasataṃ pharitvā tiṭṭhati sabbadā.17

3. Kadariyā tāpanā18 ghorā accimanto durāsadā, lomahaṃsanarūpā ca bhismā19 paṭibhayā dukhā20.21

4. Puratthimāya ca bhittiyā accikkhandho samuṭṭhito, dahanto22 pāpakammante pacchimāya paṭihaññati.

5. Pacchimāya ca bhittiyā accikkhandho samuṭṭhito, dahanto pāpakammante puratthimāya paṭihaññati.

1 13 karonti - Ma. dukkhā tibbā kharā - Ma; 2 ayokhilaṃ - Ma, Syā, evamuparipi. dukkhā tippā - Syā, PTS. 3 14 tibbā - Ma, Va, Vi, Ka. niraye - Syā, PTS. 4 15 paṭisaṃvedeti - Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. tassa bheṭṭhā ayobhūmi - Va, Vi, Ka. 5 16 nāma - PTS. tejasā-yuttā - PTS. 6 17 pāpakammaṃ - Ma, Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. Majjhimanikāya, Devadūtasutta. 7 18 saṃvesitvā - Syā, PTS. kadariyātapanā - Ma; 8 kuṭhārīhi - Ma, PTS; kudhārīhi - Syā. kadariyā tapanā - Syā, PTS. 9 19 uddhaṃpādaṃ - Ma, Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. bhesmā - Ma. 10 20 ṭhapetvā - PTS, Pa, Va, Vi, Ka. dukkhā - Syā, PTS, Va, Vi, Ka. 11 21 sañjotibhūtāya - Syā, PTS, evamīdisesu ṭhānesu. Saṅkiccajātaka (530). 12 22 harantipi paccāharantipi - Va, Vi, Ka. ḍahanto - Ma, Syā, PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Kẻ ấy, với nghiệp của mình, do sự hoại rã của thân, do sự chết đi, bị sanh vào chốn bất hạnh, cõi khổ, nơi trừng phạt, địa ngục. Những người giữ địa ngục cho thực hiện hình phạt ‘trói buộc năm cách’ đối với kẻ ấy: Họ dùng cọc sắt đã được đốt nóng đóng vào ở bàn tay, họ dùng cọc sắt đã được đốt nóng đóng vào ở bàn tay thứ hai, họ dùng cọc sắt đã được đốt nóng đóng vào ở bàn chân, họ dùng cọc sắt đã được đốt nóng đóng vào ở bàn chân thứ hai, họ dùng cọc sắt đã được đốt nóng đóng vào ở giữa ngực. Kẻ ấy, ở tại nơi ấy, cảm nhận các thọ khổ, sắc bén, khốc liệt, nhức nhối; nhưng kẻ ấy không thể chết đi chừng nào ác nghiệp ấy còn chưa chấm dứt. Sự sợ hãi, khổ, ưu này do đâu mà xảy đến cho kẻ ấy? Được sanh lên do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái.

Những người giữ địa ngục bắt kẻ ấy nằm xuống và dùng những cái rìu băm nát. Những người giữ địa ngục nắm lấy kẻ ấy, chân phía trên đầu phía dưới, và dùng những cái búa băm nát. Những người giữ địa ngục cột kẻ ấy vào cỗ xe rồi cho kéo tới kéo lui ở

trên đất đã được đốt cháy, sáng rực, đỏ rực. Những người giữ địa ngục bắt kẻ ấy trèo lên, trèo xuống ở ngọn núi than hừng to lớn đã được đốt cháy, sáng rực, đỏ rực. Những người giữ địa ngục nắm lấy kẻ ấy, chân phía trên đầu phía dưới, rồi ném vào chảo đồng đã được đốt nóng, đốt cháy, sáng rực, đỏ rực. Kẻ ấy, ở tại nơi ấy, bị nung nấu ở bọt nước sôi sục. Kẻ ấy, ở tại nơi ấy, trong khi bị nung nấu ở bọt nước sôi sục, lúc thì nổi lên trên, lúc thì chìm xuống dưới, lúc thì trôi ngang. Kẻ ấy, ở tại nơi ấy, cảm nhận các thọ sắc bén, khốc liệt, nhức nhối; nhưng kẻ ấy không thể chết đi chừng nào ác nghiệp ấy còn chưa chấm dứt. Sự sợ hãi, khổ, ưu này do đâu mà xảy đến cho kẻ ấy? Được sanh lên do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái. Những người giữ địa ngục ném kẻ ấy vào đại địa ngục. Quả vậy, đại địa ngục ấy là:

1. “(Đại địa ngục) có bốn góc, có bốn cửa lớn, được chia thành các phần cân đối, được bao quanh bằng tường sắt, được đậy lại bằng mái sắt.

2. Nền của (đại địa ngục) làm bằng sắt, được thiêu đốt, cháy với lửa ngọn, luôn luôn tỏa khắp và tồn tại xung quanh một trăm do-tuần.

3. (Các đại địa ngục) có sự đốt nóng khổ sở, ghê rợn, có ngọn lửa khó lại gần, có hình dạng làm rởn lông, ghê rợn, gây ra sự sợ hãi, khó chịu. 1

4. Khối lửa được phát khởi ở bức tường hướng đông, trong khi thiêu đốt những kẻ có ác nghiệp, đi đến chạm vào (khối lửa) ở hướng tây.

5. Khối lửa được phát khởi ở bức tường hướng tây, trong khi thiêu đốt những kẻ có ác nghiệp, đi đến chạm vào (khối lửa) ở hướng đông.

1 Bổn Sanh Ẩn Sĩ Saṅkicca (530), TTPV tập 33, trang 275, câu kệ 3483.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

6. Uttarāya ca bhittiyā accikkhandho samuṭṭhito, dahanto pāpakammante 1 dakkhiṇāya paṭihaññati.

7. Dakkhiṇāya ca bhittiyā accikkhandho samuṭṭhito, dahanto pāpakammante uttarāya paṭihaññati.

8. Heṭṭhato 2 ca samuṭṭhāya 3 accikkhandho bhayānako, dahanto pāpakammante chadanasmiṃ 4 paṭihaññati.

9. Chadanamhā samuṭṭhāya accikkhandho bhayānako, dahanto pāpakammante bhūmiyaṃ paṭihaññati.

10. Ayokapālamādittaṃ saṃtattaṃ jalitaṃ yathā, evaṃ avīcinirayo heṭṭhā upari passato.

11. Tattha sattā mahāluddā mahākibbisakārino, accantapāpakammantā paccanti 5 na ca mīyare. 6

12. Jātavedasamo kāyo tesaṃ nirayavāsinaṃ, passa kammānaṃ daḷhattaṃ na bhasmā hoti 7 napi masi.

13. Puratthimenapi dhāvanti tato dhāvanti pacchimaṃ, 8 uttarenapi dhāvanti tato dhāvanti dakkhiṇaṃ.

14. Yaṃ yaṃ disaṃ padhāvanti9 taṃ taṃ dvāraṃ pithīyati,10 abhinikkhamitāsā te sattā mokkhagavesino.11

15. Na te tato nikkhamituṃ labhanti kammapaccayā, tesaṃ ca pāpakammaṃ taṃ avipakkaṃ12 kataṃ bahun ”ti.

Etaṃ bhayaṃ dukkhaṃ domanassaṃ kuto tassa? Snehapaccayā ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca jātaṃ. Yāni ca nerayikāni dukkhāni yāni ca tiracchānayonikāni dukkhāni yāni ca pettivisayikāni dukkhāni yāni ca mānussikāni13 dukkhāni tāni kuto jātāni kuto sañjātāni kuto nibbattāni kuto abhinibbattāni kuto pātubhūtāni? Snehapaccayā14 ca nandipaccayā ca rāgapaccayā ca nandirāgapaccayā ca bhavanti15 sambhavanti jāyanti sañjāyanti nibbattanti abhinibbattanti pātubhavantī ’ti - snehanvayaṃ dukkhamidaṃ pahoti.

1 9 mahanto pāpakammanto - Va, Vi, Ka. pi dhāvanti - Syā, PTS. 2 10 heṭṭhito - Syā, PTS. pidhīyati - Ma; 3 samuṭṭhito - Syā, PTS, evamuparipi. pithiyyati - Syā. 4 11 chadanamhi - Syā, PTS. mokkhaṃ gavesino - Syā; 5 paccante - PTS. pāmokkhaṃ gavesino - PTS. 6 12 miyyare - Ma, Syā; tesañca pāpakammantaṃ, avipakkaṃ - Ma; miyyāre - PTS. tesañca pāpakaṃ kammaṃ avipakkaṃ - Syā, PTS. 7 13 honti - Syā, PTS. mānusakāni - Ma, Syā, PTS. 8 14 pacchato - Syā; tassa snehapaccayā - Ma. 15 pacchimato - PTS. honti - Pa, Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

6. Khối lửa được phát khởi ở bức tường hướng bắc, trong khi thiêu đốt những kẻ có ác nghiệp, đi đến chạm vào (khối lửa) ở hướng nam.

7. Khối lửa được phát khởi ở bức tường hướng nam, trong khi thiêu đốt những kẻ có ác nghiệp, đi đến chạm vào (khối lửa) ở hướng bắc.

8. Khối lửa khủng khiếp phát xuất từ bên dưới, trong khi thiêu đốt những kẻ có ác nghiệp, đi đến chạm vào (khối lửa) ở mái che (bên trên).

9. Khối lửa khủng khiếp phát xuất từ mái che, trong khi thiêu đốt những kẻ có ác nghiệp, đi đến chạm vào (khối lửa) ở mặt đất (bên dưới).

10. Cái chảo sắt đã được đốt cháy, nóng đỏ, sáng chói như thế nào thì địa ngục Avīci, ở bên dưới, bên trên, và bên hông là như vậy.

11. Ở nơi ấy, những chúng sanh vô cùng hung dữ, đã gây ra trọng tội, có hành động cực kỳ ác độc, bị nung nấu và không thể chết đi.

12. Thân thể của họ, những cư dân ở địa ngục, giống như ngọn lửa. Hãy nhìn xem tính chất vững bền của nghiệp, không như tro, cũng không như bụi.

13. Họ chạy về hướng đông, rồi từ đó chạy về hướng tây. Họ chạy về hướng bắc, rồi từ đó họ chạy về hướng nam.

14. Họ chạy đến bất cứ hướng nào, cánh cửa hướng ấy đều được đóng lại. Với niềm mong mỏi được thoát ra, các chúng sanh ấy có sự tìm kiếm lối thoát.

15. Họ không thể đi ra khỏi nơi ấy bởi vì nghiệp duyên, khi ác nghiệp của họ đã tạo có nhiều và còn chưa trả xong.”

Sự sợ hãi, khổ, ưu này do đâu mà xảy đến cho kẻ ấy? Được sanh lên do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái. Những khổ đau ở địa ngục, những khổ đau ở loài thú, những khổ đau ở thân phận ngạ quỷ, những khổ đau ở cõi người, những khổ đau ấy do đâu đã được sanh ra, do đâu đã được sanh khởi, do đâu đã được hạ sanh, do đâu đã được phát sanh, do đâu đã được xuất hiện? Do duyên thương yêu, do duyên niềm vui, do duyên luyến ái, do duyên niềm vui và luyến ái, mà những khổ đau ấy hiện hữu, xuất phát, sanh ra, sanh khởi, hạ sanh, phát sanh, xuất hiện; - ‘theo sau sự thương yêu là khổ đau này được hình thành’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno ti - Sneho ti dve snehā: taṇhāsneho ca diṭṭhisneho ca. –pe– Ayaṃ taṇhāsneho. –pe– Ayaṃ diṭṭhisneho. Ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno ti taṇhāsneho ca diṭṭhisneho ca ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno 1 dakkhamāno olokayamāno nijjhāyamāno upaparikkhamāno ’ti - ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Saṃsaggajātassa bhavanti snehā snehanvayaṃ dukkhamidaṃ pahoti, ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

3.

Mitte suhajje anukampamāno hāpeti atthaṃ paṭibaddhacitto, 2 etaṃ bhayaṃ santhave pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Mitte suhajje anukampamāno hāpeti atthaṃ paṭibaddhacitto ti - Mitto ti 3 dve mittā: agārikamitto 4 ca anagārikamitto 5 ca. Katamo agārikamitto? Idhekacco duddadaṃ dadāti, duccajaṃ cajati, dukkaraṃ karoti, dukkhamaṃ khamati, guyhamassa ācikkhati, guyhamassa pariguyhati, 6 āpadāsu na vijahati, jīvitaṃ cassa atthāya 7 pariccattaṃ hoti, khīṇe nātimaññati. Ayaṃ agārikamitto.

Katamo anagārikamitto? Idha bhikkhu piyo ca hoti manāpo ca8 garū ca9 bhāvanīyo ca vattā ca vacanakkhamo ca gambhīraṃ ca kathaṃ kattā no ca aṭṭhāne niyojeti,10 adhisīle samādapeti, catunnaṃ satipaṭṭhānānaṃ bhāvanānuyoge samādapeti, catunnaṃ sammappadhānānaṃ –pe– catunnaṃ iddhipādānaṃ – pañcannaṃ indriyānaṃ – pañcannaṃ balānaṃ – sattannaṃ bojjhaṅgānaṃ – ariyassa aṭṭhaṅgikassa maggassa bhāvanānuyoge samādapeti. Ayaṃ anagārikamitto. Suhajjā vuccanti yehi saha āgamanaṃ phāsu gamanaṃ phāsu11 nisajjā phāsu12 sayanaṃ phāsu ālapanaṃ phāsu sallapanaṃ phāsu ullapanaṃ phāsu samullapanaṃ phāsu.

1 taṇhāsnehe ca diṭṭhisnehe ca ādīnavaṃ pekkhamāno - Syā. 2 8 paṭibandhacitto - Va, Vi. manāpo ca hoti - Syā. 3 9 mittāti - Ma. garu ca - Ma, Syā, PTS. 4 10 āgārikamitto - Syā, PTS, evamuparipi. aṭṭhāne ca na niyojeti - Syā; 5 anāgārikamitto - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. aṭṭhāne ca niyojeti - PTS. 6 11 parigūhati - Ma. gamanaṃ phāsu āgamanaṃ phāsu - Syā. 7 jīvitampissa atthāya - Ma; jīvitassa atthāya - Pa, Va, Vi. 12 nisajjanaṃ phāsu - Ma; gamanāgamanaṃ phāsu ṭhānaṃ phāsu nissajjanaṃ phāsu - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Trong khi xét thấy điều bất lợi sanh lên từ sự thương yêu - Sự thương yêu: Có hai sự thương yêu: sự thương yêu do tham ái và sự thương yêu do tà kiến. – nt– Việc này là sự thương yêu do tham ái. –nt– Việc này là sự thương yêu do tà kiến. Trong khi xét thấy điều bất lợi sanh lên từ sự thương yêu: người có sự thương yêu do tham ái và sự thương yêu do tà kiến trong khi xét thấy, trong khi nhận thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi khảo sát điều bất lợi sanh lên từ sự thương yêu; - 'trong khi xét thấy điều bất lợi sanh lên từ sự thương yêu, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Đối với người đã có sự giao tiếp, các sự thương yêu hiện hữu; theo sau sự thương yêu là khổ đau này được hình thành. Trong khi xét thấy điều bất lợi sanh lên từ sự thương yêu, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

3.

Trong khi thương tưởng đến các bạn bè thân hữu, (thời) bê trễ điều lợi ích, có tâm bị ràng buộc. Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này ở sự thân thiết, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Trong khi thương tưởng đến các bạn bè thân hữu, (thời) bê trễ điều lợi ích, có tâm bị ràng buộc - Bạn bè: Có hai loại bạn bè: bạn bè tại gia và bạn bè xuất gia. Người nào là bạn bè tại gia? Ở đây, một người nào đó cho vật khó cho, từ bỏ điều khó từ bỏ, làm việc khó làm, nhẫn nại điều khó nhẫn nại, nói ra điều bí mật (của mình) cho bạn, che giấu điều bí mật của bạn, vào những lúc rủi ro không lìa bỏ (bạn), mạng sống được buông bỏ vì lợi ích của bạn, không khinh khi lúc (bạn) khánh tận. Người này là bạn bè tại gia.

Người nào là bạn bè xuất gia? Ở đây, vị tỳ khưu là đáng yêu, đáng mến, đáng kính, đáng trọng, là diễn giả, có sự nhẫn nại với lời nói, là vị thuyết giảng sâu sắc, và không xúi giục làm công việc không hợp lý, sách tấn về thắng giới, sách tấn việc chuyên cần tu tập bốn sự thiết lập niệm, sách tấn việc chuyên cần tu tập bốn chánh cần –nt– bốn nền tảng của thần thông – năm quyền – năm lực – bảy yếu tố đưa đến giác ngộ – đạo lộ thánh thiện tám chi phần. Người này là bạn bè xuất gia. Thân hữu: nói đến những người nào mà với những người ấy việc đến là thoải mái, việc đi là thoải mái, việc ngồi là thoải mái, việc nằm là thoải mái, việc nói chuyện là thoải mái, việc chuyện vãn là thoải mái, việc tán dương là thoải mái, việc tán dương qua lại là thoải mái.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Mitte suhajje anukampamāno hāpeti atthan ti mitte ca suhajje ca sandiṭṭhe ca sambhatte ca sahāye ca anukampamāno anupekkhamāno anugayhamāno 1 attatthampi paratthampi 2 ubhayatthampi hāpeti, diṭṭha- dhammikampi atthaṃ hāpeti, samparāyikampi atthaṃ hāpeti, paramatthampi atthaṃ hāpeti, 3 pahāpeti parihāpeti paridhaṃseti parivajjeti 4 antaradhāpetī 'ti - mitte suhajje anukampamāno hāpeti atthaṃ.

Paṭibaddhacitto ti dvīhi kāraṇehi paṭibaddhacitto hoti: attānaṃ vā nīcaṃ ṭhapento paraṃ uccaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti, attānaṃ vā uccaṃ ṭhapento paraṃ nīcaṃ ṭhapento pabaddhacitto hoti. Kathaṃ attānaṃ nīcaṃ ṭhapento paraṃ uccaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti? Tumhe me bahūpakārā 5 ahaṃ tumhe nissāya labhāmi cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ, yepi me aññe 6 dātuṃ vā kātuṃ vā maññanti, tumhe nissāya tumhe sampassantā,7 yampi me porāṇaṃ mātāpettikaṃ nāmagottaṃ tampi8 antarahitaṃ, tumhehi ahaṃ ñāyāmi,9 asukassa kulūpako10 asukāya kulūpakoti. Evaṃ attānaṃ nīcaṃ ṭhapento paraṃ uccaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto11 hoti.

Kathaṃ attānaṃ uccaṃ ṭhapento paraṃ nīcaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti? Ahaṃ tumhākaṃ bahūpakāro. Tumhe maṃ āgamma buddhaṃ saraṇaṃ gatā, dhammaṃ saraṇaṃ gatā, saṅghaṃ saraṇaṃ gatā, pāṇātipātā paṭiviratā, adinnādānā paṭiviratā, kāmesu micchācārā paṭiviratā, musāvādā paṭiviratā, surāmeraya- majjapamādaṭṭhānā paṭiviratā. Ahaṃ tumhākaṃ uddesaṃ demi, paripucchaṃ demi, uposathaṃ ācikkhāmi,12 navakammaṃ adhiṭṭhāmi. Atha ca pana13 tumhe maṃ ujjhitvā14 aññe sakkarotha garukarotha mānetha pujethāti. Evaṃ attānaṃ uccaṃ ṭhapento paraṃ nīcaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hotī 'ti - hāpeti atthaṃ paṭibaddhacitto.

1 7 anugaṇhamāno - Ma; sampassanā - PTS. 8 anuggayhamāno - Syā. tampi me - Ma. 2 9 attatthampi paratthampi hāpeti - Syā. maññāmi - PTS. 3 10 paramatthampi hāpeti - Ma, Syā. kulupako - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 4 11 parisajjeti - Syā, PTS. paṭibandhacitto - Va, Vi, Ka. 5 13 bahūpakārakā - Syā. atha pana - Ma. 6 14 yampi me aññe - Ma, Syā, PTS; maṃ pariccajitvā - Syā, PTS; yampi aññe - Pana. maṃ muñcitvā - Pana. 12 uddesampi paripucchampi sīlampi uposathampi ācikkhāmi - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Trong khi thương tưởng đến các bạn bè thân hữu, (thời) bê trễ điều lợi ích: trong khi thương tưởng, trong khi lưu tâm, trong khi ủng hộ các bạn bè, các thân hữu, các vị đồng quan điểm, các vị thân thiết, và các bạn hữu (thời) bê trễ lợi ích của bản thân, luôn cả lợi ích của người khác, luôn cả lợi ích của cả hai, (thời) bê trễ lợi ích trong đời này, bê trễ lợi ích trong đời sau, bê trễ luôn cả lợi ích là lợi ích tối thượng, (thời) bỏ bê, bỏ lơ, làm mất mát, lánh xa, làm biến mất; - 'trong khi thương tưởng đến các bạn bè thân hữu, (thời) bê trễ điều lợi ích' là như thế.

Có tâm bị ràng buộc: Có tâm bị ràng buộc là bởi hai lý do: trong khi hạ thấp bản thân và trong khi nâng cao người khác là có tâm bị ràng buộc, hoặc trong khi nâng cao bản

thân và trong khi hạ thấp người khác là có tâm bị ràng buộc. Trong khi hạ thấp bản thân và trong khi nâng cao người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là thế nào? (Nói rằng): “Các người có nhiều sự hỗ trợ cho tôi. Nương vào các người, tôi nhận được y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, và vật dụng là thuốc men chữa bệnh. Có những người khác nương theo các người, trong khi nhìn thấy các người, cũng suy nghĩ để bố thí hoặc làm cho tôi. Ngay cả tên họ trước đây của mẹ cha đặt, tên ấy cũng không còn; nhờ vào các người, tôi được biết là vị thường tới lui với gia đình của người nam nọ, là vị thường tới lui với gia đình của người nữ kia.” Trong khi hạ thấp bản thân và trong khi nâng cao người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là như vậy.

Trong khi nâng cao bản thân và trong khi hạ thấp người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là thế nào? (Nói rằng): “Tôi có nhiều sự hỗ trợ cho các người. Nhờ vào tôi, các người đã đi đến nương nhờ đức Phật, đã đi đến nương nhờ Giáo Pháp, đã đi đến nương nhờ chúng Tăng, đã tránh xa việc giết hại sinh mạng, đã tránh xa việc lấy vật chưa được cho, đã tránh xa hành vi sai trái trong các dục, đã tránh xa việc nói dối, đã tránh xa trường hợp dễ duôi uống chất say là rượu và chất lên men. Tôi ban bố việc chỉ bảo cho các người, tôi ban bố sự hỏi han, tôi nói về ngày trai giới, tôi chú nguyện việc xây dựng. Vậy mà ngược lại, các người lại bỏ rơi tôi, các người trọng vọng, cung kính, sùng bái, cúng dường các vị khác.” Trong khi nâng cao bản thân và trong khi hạ thấp người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là như vậy; - ‘(thời) bê trễ điều lợi ích, có tâm bị ràng buộc’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Etaṃ bhayaṃ santhave pekkhamāno ti - Bhayan ti jātibhayaṃ jarābhayaṃ vyādhibhayaṃ maraṇabhayaṃ rājabhayaṃ corabhayaṃ aggibhayaṃ udakabhayaṃ attānuvādabhayaṃ parānuvādabhayaṃ daṇḍabhayaṃ duggatibhayaṃ ūmibhayaṃ 1 kumbhīlabhayaṃ āvaṭṭabhayaṃ susukābhayaṃ 2 ājīvakabhayaṃ 3 asilokabhayaṃ parisāya sārajjabhayaṃ 4 madanabhayaṃ bhayānakattaṃ 5 chambhitattaṃ lomahaṃso cetaso ubbego utrāso. Santhave ti dve santhavā: taṇhāsanthavo ca 6 7

diṭṭhisanthavo ca. –pe– Ayaṃ taṇhāsanthavo. –pe– Ayaṃ diṭṭhisanthavo. Etaṃ bhayaṃ santhave pekkhamāno ti etaṃ bhayaṃ santhave pekkhamāno dakkhamāno olokayamāno nijjhāyamāno upaparikkhamāno ’ti - etaṃ bhayaṃ santhave pekkhamāno eko caro khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Mitte suhajje anukampamāno hāpeti atthaṃ paṭibaddhacitto, ekaṃ bhayaṃ santhave pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

4.

Vaṃso visālova yathā visatto puttesu dāresu ca yā apekkhā, vaṃsakaḷīrova 8 asajjamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Vaṃso visālova yathā visatto ti vaṃso vuccati veḷugumbo. Yathā veḷugumbasmiṃ porāṇakā vaṃsā sattā 9 visattā āsattā laggā laggitā paḷibuddhā, evameva visattikā

vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo anunayo anurodho nandi nandirāgo cittassa sārāgo icchā mucchā ajjhosānaṃ gedho paḷigedho saṅgo paṅko ejā māyā janikā sañjananī sibbanī 10 jālinī saritā visattikā suttaṃ11 visatā12 āyūhanī dutiyā paṇidhi bhavanetti vanaṃ vanatho santhavo sineho apekkhā paṭibandhu13 āsā āsiṃsanā āsiṃsitattaṃ14 rūpāsā saddāsā gandhāsā rasāsā phoṭṭhabbāsā lābhāsā dhanāsā puttāsā jīvitāsā jappā pajappā abhijappā jappanā15 jappitattaṃ loluppaṃ16 loluppāyanā loluppāyitattaṃ17 pucchañcikatā18 sādukamyatā19 adhammarāgo visamalobho nikanti nikāmanā patthanā pihanā sampatthanā kāmataṇhā bhavataṇhā vibhavataṇhā rūpataṇhā –

1 11 ummibhayaṃ - Va, Vi, Ka. sottaṃ - Syā. 2 12 susumārabhayaṃ - Ma; suṃsumārabhayaṃ - Syā, PTS. visaṭā - Ma, Va, Vi, Ka. 3 13 ājīvikabhayaṃ - Ma; ājīvikābhayaṃ - Syā. paṭibaddhā - Syā. 4 14 parisasārajjabhayaṃ - Ma, Syā; āsīsanā āsīsitattaṃ - Ma. 15 parisārajjabhayaṃ - PTS. jappāyanā - Syā, Pana. 5 16 bhayānakaṃ - Ma, Syā, PTS. loluppā - Syā. 6 17 ubbeggo - Syā. loluppitattaṃ - Syā. 7 18 uttrāso - PTS. pucchañjikatā - Ma. 8 vaṃsakkaḷīrova - Ma; vaṃsākaḷīrova - PTS; vaṃsokalīrova - Pa, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 9 19 veḷugumbasmiṃ kaṇṭakā jaṭitā saṃsibbitā - Syā. asādhukamyatā - Syā. 10 sibbinī - Ma, Syā. sādhukamyatā - Ma;

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này ở sự thân thiết - Sợ hãi: sợ hãi sự sanh, sợ hãi sự già, sợ hãi sự bệnh, sợ hãi sự chết, sợ hãi vua chúa, sợ hãi kẻ trộm, sợ hãi lửa, sợ hãi nước, sợ hãi sự chỉ trích của bản thân, sợ hãi sự chỉ trích của người khác, sợ hãi hình phạt, sợ hãi khổ cảnh, sợ hãi sóng nước, sợ hãi cá sấu, sợ hãi xoáy nước, sợ hãi cá dữ, sợ hãi về sinh kế, sợ hãi sự quở trách, sợ hãi do sự nhút nhát ở tập thể, sợ hãi do sự say sưa, trạng thái sợ hãi, trạng thái kinh hãi, sự rởn lông, sự hốt hoảng, sự khiếp sợ của tâm. Sự thân thiết: Có hai sự thân thiết: sự thân thiết do tham ái và sự thân thiết do tà kiến. –nt– Việc này là sự thân thiết do tham ái. –nt– Việc này là sự thân thiết do tà kiến. Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này ở sự thân thiết: trong khi xét thấy, trong khi nhận thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi khảo sát nỗi sợ hãi này ở sự thân thiết; - 'trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này ở sự thân thiết, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Trong khi thương tưởng đến các bạn bè thân hữu, (thời) bê trễ điều lợi ích, có tâm bị ràng buộc. Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này ở sự thân thiết, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

4.

Giống như cây tre rậm rạp bị vướng mắc, sự mong mỏi (yêu thương) các con và những người vợ (là tương tự). Trong khi không bị vướng víu như là mụt măng tre, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Giống như cây tre rậm rạp bị vướng mắc: Cây tre nói đến lùm tre. Giống như ở lùm tre, các cây tre già cỗi bị dính mắc, bị vướng mắc, bị dính vào, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại, tương tự y như vậy, sự vướng mắc nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, sự say đắm, sự chiều chuộng, niềm vui, niềm vui và luyến ái, sự luyến ái

mãnh liệt của tâm, ước muốn, mê mẩn, bám chặt, thèm khát, thèm thuồng, quyến luyến, đắm nhiễm, dục vọng, xảo trá, liên quan tái sanh, sự tạo ra khổ, người thợ may, cái lưới bẫy, sự cuốn trôi, sự vướng mắc, sợi chỉ trói, sự lan rộng, có sự ra sức, bạn đời, nguyện vọng, lối dẫn đến hữu, rừng cây, bụi rậm, sự thân thiết, sự thương yêu, sự trông mong, sự thân mật, sự mong mỏi, sự mong ước, trạng thái mong ước, sự mong mỏi về sắc, mong mỏi về thinh, mong mỏi về hương, mong mỏi về vị, mong mỏi về xúc, mong mỏi về lợi lộc, mong mỏi về tài sản, mong mỏi về con trai, mong mỏi về mạng sống, tham muốn, khởi tham muốn, nguyện cầu, biểu hiện tham muốn, trạng thái tham muốn, tham lam, biểu hiện tham lam, trạng thái tham lam, xao xuyến, ham muốn vật vừa ý, luyến ái sai pháp, tham sai trái, đeo đuổi, khao khát, ước nguyện, mong cầu, ước nguyện tốt đẹp, dục ái, hữu ái, phi hữu ái, ái cõi Sắc, –

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

– arūpataṇhā nirodhataṇhā rūpataṇhā saddataṇhā gandhataṇhā rasataṇhā phoṭṭhabbataṇhā dhammataṇhā ogho yogo gantho upādānaṃ āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ chadanaṃ bandhanaṃ upakkileso anusayo pariyuṭṭhānaṃ latā vevicchaṃ dukkhamūlaṃ dukkhanidānaṃ dukkhappabhavo mārapāso mārabalisaṃ māravisayo taṇhānadī taṇhājālaṃ taṇhāgaddulaṃ taṇhāsamuddo abhijjhā lobho 1 2

akusalamūlaṃ. 3

Visattikā ti kenaṭṭhena visattikā? Visālāti 4 visattikā, visatāti visattikā, visaṭāti visattikā, visakkatīti visattikā, visaṃharatīti visattikā, visaṃvādikāti visattikā, visamūlāti visattikā, visaphalāti visattikā, visaparibhogāti 5 visattikā. Visālā vā pana taṇhā rūpe sadde gandhe rase phoṭṭhabbe kule gaṇe āvāse lābhe yase pasaṃsāya sukhe cīvare piṇḍapāte senāsane gilānapaccayabhesajjaparikkhāre kāmadhātuyā rūpadhātuyā arūpadhātuyā kāmabhave rūpabhave arūpabhave saññābhave asaññābhave nevasaññānāsaññābhave ekavokārabhave catuvokārabhave pañcavokārabhave atīte anāgate paccuppanne 6 diṭṭhasutamutaviññātabbesu dhammesu visatā7 vitthatāti visattikā ’ti - vaṃso visālova yathā visatto.

Puttesu dāresu ca yā apekkhā ti - Puttā ti cattāro puttā atrajo putto khettajo putto dinnako putto antevāsiko putto. Dārā vuccanti bhariyāyo.8 Apekkhā vuccati9 taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlan ’ti - puttesu dāresu ca yā apekkhā.

1 māragocaro - Pana. 2 6 taṇhāgaddalaṃ - Syā. atītānāgatapaccuppanne - Syā, evamuparipi. 3 7 Dhammasaṅgaṇī, Nikkhepakaṇḍa. visaṭā - Syā. 4 8 visālatāti - Pana. dārā vuccati bhariyā - Syā, PTS. 5 9 visapaṭibhāgāti - Pana. apekkhā vuccanti - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

– ái cõi vô sắc, ái Niết Bàn, ái cảnh sắc, ái cảnh thinh, ái cảnh khí, ái cảnh vị, ái cảnh xúc, ái cảnh pháp, dòng nước lũ, sự ràng buộc, trói buộc, chấp thủ, ngăn trở, ngăn che, che đậy, cột trói, làm ô nhiễm, tiềm ẩn, thâm nhập, quấn lấy, sự keo kiệt, cội nguồn của khổ, căn nguyên của khổ, nguồn sanh khổ, cạm bẫy của Ma Vương, lưỡi câu của Ma Vương, lãnh địa của Ma Vương, ái ví như dòng sông, ái ví như tấm lưới, ái ví như dây

xích, ái ví như biển, tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện.

Sự vướng mắc: Sự vướng mắc với ý nghĩa gì? 'Được trải rộng' là vướng mắc, 'bao quát' là vướng mắc, 'được lan rộng' là vướng mắc, 'nó lôi kéo theo' là vướng mắc, 'nó mang lại chất độc' là vướng mắc, 'truyền bá chất độc' là vướng mắc, 'gốc rễ của chất độc' là vướng mắc, 'kết quả của chất độc' là vướng mắc, 'sự thọ dụng độc hại' là vướng mắc. Hoặc hơn nữa, 'tham ái là bao quát ở sắc, ở thinh, ở hương, ở vị, ở xúc, ở gia tộc, ở đồ chúng, ở chỗ ngụ, ở lợi lộc, ở danh vọng, ở lời khen, ở hạnh phúc, ở y phục, ở đồ ăn khất thực, ở chỗ nằm ngồi, ở vật dụng là thuốc men chữa bệnh, ở dục giới, ở sắc giới, ở vô sắc giới, ở cõi dục, ở cõi sắc, ở cõi vô sắc, ở cõi hữu tưởng, ở cõi vô tưởng, ở cõi phi tưởng phi phi tưởng, ở cõi một uẩn, ở cõi bốn uẩn, ở cõi năm uẩn, ở quá khứ, ở vị lai, ở hiện tại, ở các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, được trải rộng, được lan rộng' là vướng mắc; - 'giống như cây tre rậm rạp bị vướng mắc' là như thế.

Sự mong mỏi (yêu thương) các con và những người vợ (là tương tự) - Các con: Có bốn loại con: con ruột là con, con nhặt được là con, con nuôi là con, học trò là con. Những người vợ: nói đến những người nữ có hôn phối. Sự mong mỏi: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện; - 'sự mong mỏi (yêu thương) các con và những người vợ (là tương tự)' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Vaṃsakalīrova asajjamāno ti vaṃso vuccati veḷugumbo. Yathā veḷugumbasmiṃ 1 taruṇakā kaḷīrā 2 asattā alaggā 3 apaḷibuddhā nikkhantā nissaṭā 4 vippamuttā, evameva. Asajjā ti dve sajjā 5 taṇhāsajjā 6 ca diṭṭhisajjā7 ca. –pe– Ayaṃ taṇhāsajjā. –pe– Ayaṃ diṭṭhisajjā. Tassa paccekasambuddhassa taṇhāsajjā pahīnā diṭṭhisajjā paṭinissaṭṭhā. Taṇhāsajjāya pahīnattā diṭṭhisajjāya paṭinissaṭṭhattā so paccekasambuddho rūpe na sajjati, sadde na sajjati, gandhe na sajjati, rase na sajjati, phoṭṭhabbe na sajjati, kule, gaṇe, āvāse, lābhe, yase, pasaṃsāya, sukhe, cīvare, piṇḍapāte, senāsane, gilānapaccayabhesajjaparikkhāre, kāmadhātuyā, rūpadhātuyā, arūpadhātuyā, kāmabhave, rūpabhave, arūpabhave, saññābhave, asaññābhave, nevasaññānāsaññābhave, ekavokārabhave, catuvokārabhave, pañcavokārabhave, atīte, anāgate, paccuppanne, diṭṭhasutamutaviññātabbesu dhammesu na sajjati, na gaṇhāti8 na bajjhati na paḷibujjhati9 na muccati10 nikkhanto nissaṭo vippamutto visaṃyutto vimariyādīkatena cetasā viharatī 'ti - vaṃsakaḷīrova asajjamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Vaṃso visālova yathā visatto puttesu dāresu ca yā apekkhā vaṃsakaḷīrova asajjamāno eko care khaggavisāṇakappo "ti.

5.

Migo araññamhi yathā abaddho11 yenicchakaṃ gacchati gocarāya,12 viññū naro seritaṃ13 pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Migo araññamhi yathā abaddho yenicchakaṃ gacchati gocarāyā ti - Migo ti dve migā: eṇimigo ca pasadamigo14 ca. Yathā ārañña ko15 migo araññe pavane ca caramāno16 vissattho gacchati, vissattho tiṭṭhati, vissattho nisīdati, vissattho seyyaṃ kappeti. Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Seyyathāpi bhikkhave ārañña ko migo araññe pavane caramāno vissattho gacchati, vissattho tiṭṭhati, vissattho nisīdati, vissattho seyyaṃ kappeti. Taṃ kissa hetu? –

1 7 veḷugumbamhi - Syā. diṭṭhisajjanā - Ma, Syā, evamuparipi. 2 8 taruṇakā kaḷīrakā - Ma; na gayhati - Syā, Pana. 9 taruṇakaḷīrā - Syā; palibajjhati - Ma, Syā. 10 taruṇā kaḷīrā - PTS. na mucchati - Ma; 3 alaggā agadhitā - Ma; itipāṭho Syā potthake na dissate. 11 alaggā apaliveṭṭhitā - Syā; abandho - Syā, evamuparipi. 12 alaggā alaggitā apaliveṭṭhitā - PTS. gocarasmiṃ - Pana, evamuparipi. 4 13 nissaṭṭhā - Syā, PTS, evamuparipi. serita - Syā, evamuparipi. 5 14 evameva. sajjāti dve sajjanā - Ma; sarabhamigo - Syā, PTS. 15 evameva dve sajjanā - Syā, PTS. ārañ ñiko - Ma, evamuparipi. 6 16 taṇhāsajjanā - Ma, Syā, evamuparipi. vasamāno - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Trong khi không bị vướng víu như là mụt măng tre: Cây tre nói đến lùm tre. Giống như ở lùm tre, các mụt măng non không bị dính mắc, không bị máng vào, không bị giữ lại, đi ra ngoài, được rời ra, được thoát khỏi là tương tự y như vậy. Không bị dính mắc: Có hai sự dính mắc: sự dính mắc do tham ái và sự dính mắc do tà kiến. –nt– Việc này là sự dính mắc do tham ái. –nt– Việc này là sự dính mắc do tà kiến. Đối với vị Phật Độc Giác ấy, sự dính mắc do tham ái đã được dứt bỏ, sự dính mắc do tà kiến đã được buông bỏ. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với sự dính mắc do tham ái, do trạng thái đã được buông bỏ đối với sự dính mắc do tà kiến, vị Phật Độc Giác ấy không dính mắc ở sắc, không dính mắc ở thinh, không dính mắc ở hương, không dính mắc ở vị, không dính mắc ở xúc, không dính mắc ở gia tộc, ở đồ chúng, ở chỗ ngụ, ở lợi lộc, ở danh vọng, ở lời khen, ở hạnh phúc, ở y phục, ở đồ ăn khất thực, ở chỗ nằm ngồi, ở vật dụng là thuốc men chữa bệnh, ở dục giới, ở sắc giới, ở vô sắc giới, ở cõi dục, ở cõi sắc, ở cõi vô sắc, ở cõi hữu tưởng, ở cõi vô tưởng, ở cõi phi tưởng phi phi tưởng, ở cõi một uẩn, ở cõi bốn uẩn, ở cõi năm uẩn, ở quá khứ, ở vị lai, ở hiện tại, ở các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, (vị ấy) không nắm giữ, không bị trói buộc, không bị giữ lại, không bị dính cứng, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - ‘trong khi không bị vướng víu như là mụt măng tre, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Giống như cây tre rậm rạp bị vướng mắc, sự mong mỏi (yêu thương) các con và những người vợ (là tương tự). Trong khi không bị vướng víu như là mụt măng tre, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

5.

Giống như con nai ở trong rừng, không bị trói buộc, đi đến nơi kiếm ăn tùy theo ý thích, người hiểu biết, trong khi xem xét về sự tự do, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Giống như con nai ở trong rừng, không bị trói buộc, đi đến nơi kiếm ăn tùy theo ý thích - Nai: Có hai loài nai: loài nai eṇi và loài nai pasada. Giống như loài nai sống ở rừng, trong lúc đi lại trong rừng và trong khu rừng lớn, tự tin nó đi, tự tin nó đứng, tự tin nó ngồi, tự tin nó nằm. Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, cũng giống như con nai sống ở rừng đang đi lại trong khu rừng, trong khu rừng lớn, tự tin nó đi, tự tin nó đứng, tự tin nó ngồi, tự tin nó nằm. Điều ấy có nguyên nhân là gì? –

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

– Anāpāthagato bhikkhave luddassa. Evameva kho bhikkhave, bhikkhu vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave, bhikkhu andhamakāsi māraṃ apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ 1 gato pāpimato.

Punacaparaṃ bhikkhave, bhikkhu vitakkavicārānaṃ vūpasamā ajjhattaṃ sampasādanaṃ cetaso ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave, bhikkhu andhamakāsi māraṃ apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato.

Punacaparaṃ bhikkhave, bhikkhu pītiyā ca virāgā upekkhako ca viharati sato ca sampajāno sukhaṃ ca kāyena paṭisaṃvedeti, yaṃ taṃ ariyā ācikkhanti 'upekkhako satimā sukhavihārī 'ti taṃ tatiyaṃ jhānaṃ upasaṃpajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave, bhikkhu andhamakāsi māraṃ apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato.

Punacaparaṃ bhikkhave, bhikkhu sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhā- satipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave, bhikkhu andhamakāsi māraṃ apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato.

Punacaparaṃ bhikkhave, bhikkhu sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā 'ananto ākāso 'ti ākāsānañcāyatanaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ vuccati bhikkhave, bhikkhu andhamakāsi māraṃ apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato.

Punacaparaṃ bhikkhave, bhikkhu sabbaso ākāsānañcāyatanaṃ samatikkamma 'anantaṃ viññāṇan 'ti viññāṇañcāyatanaṃ upasampajja viharati –pe– sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma 'natthi kiñcī 'ti ākiñcaññāyatanaṃ upasampajja viharati –pe– sabbaso ākiñcaññāyatanaṃ samatikkamma nevasaññānāsaññā-yatanaṃ upasampajja viharati –pe– sabbaso nevasaññānāsaññāyatanaṃ samatikkamma saññāvedayitanirodhaṃ upasampajja viharati, paññāya cassa disvā 2 āsavā parikkhīṇā honti. Ayaṃ vuccati bhikkhave, bhikkhu andhamakāsi māraṃ apadaṃ vadhitvā māracakkhuṃ adassanaṃ gato pāpimato tiṇṇo loke visattikaṃ so

vissattho gacchati, vissattho tiṭṭhati, vissattho nisīdati, vissattho seyyaṃ kappeti. Taṃ kissa hetu? Anāpāthagato bhikkhave pāpimato ”ti3 - migo araññamhi yathā abaddho yenicchakaṃ gacchati gocarāya.

1 māracakkhuadassanaṃ - Syā, PTS, evamuparipi. 2 3 saññāya vayaṃ disvā - PTS. Majjhimanikāya, Ariyapariyesanasutta.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

– Này các tỳ khưu, nó không ở trong phạm vi của gã thợ săn. Này các tỳ khưu, tương tự y như vậy, vị tỳ khưu ngay sau khi tách ly khỏi các dục, tách ly khỏi các bất thiện pháp, đạt đến và trú thiền thứ nhất, có tầm, có tứ, có hỷ lạc sanh lên do sự tách ly. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, do sự vắng lặng của tầm và tứ, đạt đến và trú thiền thứ nhì, có sự tĩnh lặng ở nội phần, có trạng thái chuyên nhất của tâm, không tầm không tứ, có hỷ lạc sanh lên do định. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, do sự không còn luyến ái ở hỷ, an trú xả, có niệm và có sự nhận biết rõ, và cảm nhận lạc bằng thân, đó là điều mà các bậc Thánh gọi là: ‘Có xả, có niệm, có sự trú vào lạc,’ đạt đến và trú thiền thứ ba ấy. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, do sự từ bỏ lạc, do sự từ bỏ khổ (ở thân), do sự biến mất của hỷ tâm và ưu phiền (đã có) ngay trước đó, đạt đến và trú thiền thứ tư, có sự thanh tịnh của xả và niệm, không khổ không lạc. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, do sự vượt qua hẳn toàn bộ các sắc tưởng, do sự biến mất của các tưởng bất bình, do việc không chú ý đến các tưởng khác biệt, (nhận thức rằng:) ‘Hư không là vô biên’ đạt đến và trú Không Vô Biên Xứ. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma Vương ác độc không còn nhìn thấy.

Này các tỳ khưu, còn có việc khác nữa, vị tỳ khưu, sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Không Vô Biên Xứ, (nhận thức rằng:) ‘Thức là vô biên’ đạt đến và trú Thức Vô Biên Xứ; –nt– sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Thức Vô Biên Xứ, (nhận thức rằng:) ‘Không có gì’ đạt đến và trú Vô Sở Hữu Xứ; –nt– sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Vô Sở Hữu Xứ, đạt đến và trú Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ; –nt– sau khi vượt qua hẳn toàn bộ Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ, đạt đến và trú diệt thọ tưởng; và đối với vị này, sau khi nhìn thấy bằng tuệ, các lậu hoặc được hoàn toàn cạn kiện. Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu này được gọi là vị đã làm Ma Vương mù quáng, đã thủ tiêu không còn dấu chân, đã đạt đến nơi mắt của Ma

Vương ác độc không còn nhìn thấy. Đã vượt qua sự vướng mắc ở thế gian, tự tin vị ấy đi, tự tin vị ấy đứng, tự tin vị ấy ngồi, tự tin vị ấy nằm. Điều ấy có nguyên nhân là gì? Này các tỳ khưu, vị ấy không ở trong phạm vi của (Ma Vương) ác độc; - 'giống như con nai ở trong rừng, không bị trói buộc, đi đến nơi kiếm ăn tùy theo ý thích' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Viññū naro seritaṃ pekkhamāno ti - Viññū ti paṇḍito 1 paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvī medhāvī. Naro ti satto mānavo poso puggalo jīvo jāgū 2 jantu indagū 3 manujo. Serī ti dve serī: dhammopi serī puggalopi serī. Katamo dhammo serī? Cattāro satipaṭṭhānā cattāro sammappadhānā cattāro iddhipādā pañcindriyāni pañca balāni satta bojjhaṅgā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Ayaṃ dhammo serī. Katamo puggalo serī? Yo iminā serinā dhammena samannāgato, so vuccati puggalo serī.

Viññū naro seritaṃ pekkhamāno ti viññū naro seritaṃ dhammaṃ pekkhamāno dakkhamāno olokayamāno nijjhāyamāno upaparikkhamāno 'ti - viññū naro seritaṃ pekkhamāno, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Migo araññamhi yathā abaddho yenicchakaṃ gacchati gocarāya, viññū naro seritaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo "ti.

6.

Āmantanā hoti sahāyamajjhe vāse ca ṭhāne4 gamane cārikāya, anabhijjhitaṃ seritaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Āmantanā hoti sahāyamajjhe vāse ca ṭhāne gamane cārikāyā ti - Sahāyā vuccanti yehi saha āgamanaṃ phāsu, gamanaṃ phāsu, gamanāgamanaṃ phāsu, ṭhānaṃ phāsu, nisajjaṃ5 phāsu, sayanaṃ phāsu, ālapanaṃ phāsu, sallapanaṃ phāsu, ullapanaṃ phāsu, samullapanaṃ phāsu. Āmantanā hoti sahāyamajjhe vāse ca ṭhāne gamane cārikāyā ti sahāyamajjhe vāsepi ṭhānepi gamanepi cārikāyapi attatthamantanā paratthamantanā ubhayatthamantanā diṭṭhadhammikatthamantanā samparāyikatthamantanā paramatthatthamantanā 'ti 6 - āmantanā hoti sahāyamajjhe vāse ca ṭhāne gamane cārikāya.

1 4 viññū paṇḍito - Syā. vāse ṭhāne - Ma, Syā, evamuparipi. 2 5 jāgu - Ma; jātu - Syā; jagu - PTS. nisajjanaṃ - Ma, Syā. 3 6 indagu - Ma; hindagu - PTS. paramatthamantanāti - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Người hiểu biết, trong khi xem xét về sự tự do - Người hiểu biết: là người sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Người: là chúng sanh, thanh niên, người nam, cá nhân, mạng sống, người còn sanh tử, con người, người đi theo nghiệp, nhân loại. Tự do: Có hai yếu tố có sự tự do: pháp có sự tự do và cá nhân có sự tự do. Pháp nào là có sự tự do? Bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần; pháp này là có sự tự do. Người nào là cá nhân có sự tự do? Người nào hội đủ

pháp có sự tự do này, người ấy được gọi là cá nhân có sự tự do.

Người hiểu biết, trong khi xem xét về sự tự do: người hiểu biết, trong khi xem xét, trong khi nhận thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi khảo sát về sự tự do, về pháp; - 'người hiểu biết, trong khi xem xét về sự tự do, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Giống như con nai ở trong rừng, không bị trói buộc, đi đến nơi kiếm ăn tùy theo ý thích, người hiểu biết, trong khi xem xét về sự tự do, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

6.

Có sự mời gọi giữa bạn bè về chuyện nghỉ ngơi, về việc đứng gần, về sự ra đi, về cuộc du hành, trong khi xem xét về sự tự do không được (kẻ khác) ham thích, 1 nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Có sự mời gọi giữa bạn bè về chuyện nghỉ ngơi, về việc đứng gần, về sự ra đi, về cuộc du hành - Bạn bè: bạn bè nói đến những người mà với những người ấy, việc đến là thoải mái, việc đi là thoải mái, việc đi và đến là thoải mái, việc đứng là thoải mái, việc ngồi là thoải mái, việc nằm là thoải mái, việc nói chuyện là thoải mái, việc chuyện vãn là thoải mái, việc tán dương là thoải mái, việc tán dương qua lại là thoải mái. Có sự mời gọi giữa bạn bè về chuyện nghỉ ngơi, về việc đứng gần, về sự ra đi, về cuộc du hành: là sự bàn bạc về lợi ích của bản thân, sự bàn bạc về lợi ích của người khác, sự bàn bạc về lợi ích của cả hai, sự bàn bạc về lợi ích trong đời này, sự bàn bạc về lợi ích trong đời sau, sự bàn bạc về lợi ích của lợi ích tối thượng giữa bạn bè về chuyện nghỉ ngơi, về việc đứng gần, về sự ra đi, về cuộc du hành; - 'có sự mời gọi giữa bạn bè về chuyện nghỉ ngơi, về việc đứng gần, về sự ra đi, về cuộc du hành' là như thế.

1 Sự xuất gia là không được ham thích, không được mong ước bởi tất cả những kẻ tầm thường đã bị tham chế ngự (SnA. i, 85).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Anabhijjhitaṃ seritaṃ pekkhamāno ti anabhijjhitaṃ etaṃ vatthu bālānaṃ asappurisānaṃ titthiyānaṃ titthiyasāvakānaṃ, yadidaṃ bhaṇḍu 1kāsāyavattha-vasanatā. Abhijjhitaṃ etaṃ vatthu paṇḍitānaṃ sappurisānaṃ buddhasāvakānaṃ paccekabuddhānaṃ, yadidaṃ bhaṇḍukāsāyavatthavasanatā. Serī ti dve serī: dhammopi serī puggalopi serī. Katamo dhammo serī? Cattāro satipaṭṭhānā –pe– ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Ayaṃ dhammo serī. Katamo puggalo serī? Yo iminā serinā dhammena samannāgato so vuccati puggalo serī. Anabhijjhitaṃ seritaṃ pekkhamāno ti seritaṃ dhammaṃ pekkhamāno dakkhamāno olokayamāno nijjhāyamāno upaparikkhamāno 'ti - anabhijjhitaṃ seritaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Āmantanā hoti sahāyamajjhe vāse ṭhāne gamane cārikāya, anabhijjhitaṃ seritaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo "ti.

7.

Khiḍḍā ratī hoti sahāyamajjhe puttesu ca vipulaṃ hoti pemaṃ, piyavippayogaṃ vijigucchamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Khiḍḍā ratī hoti sahāyamajjhe ti - Khiḍḍā ti dve khiḍḍā: kāyikā ca khiḍḍā vācasikā ca khiḍḍā. Katamā kāyikā khiḍḍā? Hatthīhipi kīḷanti, assehipi kīḷanti, rathehipi kīḷanti, dhanūhipi kīḷanti, aṭṭhapadepi kīḷanti, dasapadepi kīḷanti, ākāsepi 2 kīḷanti, parihārapathepi 3 kīḷanti, santikāyapi kīḷanti, khalikāyapi kīḷanti, ghaṭikāyapi kīḷanti, salākahatthenapi4 kīḷanti, akkhehipi5 kīḷanti, paṅgacīrenapi6 kīḷanti, vaṅkakenapi kīḷanti, mokkhacikāyapi kīḷanti, ciṅgulakenapi kīḷanti, pattāḷhakenapi kīḷanti, rathakenapi kīḷanti, dhanukenapi kīḷanti, akkharikāyapi kīḷanti, manesikāyapi kīḷanti, yathāvajjenapi kīḷanti. Ayaṃ kāyikā khiḍḍā.

1 4 bhaṇḍa - Syā, evamuparipi. salākabhatthenapi - PTS. 2 5 ākāsehipi - Syā, PTS. akkhenapi - Ma, Syā, PTS, Va, Vi. 3 6 parihārapathehipi - Syā, PTS. paṅkacīrenapi - Syā; paṅkacirenapi - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Trong khi xem xét về sự tự do không được (kẻ khác) ham thích: sự việc này không được ham thích đối với những kẻ ngu, đối với những kẻ phi chân nhân, đối với các ngoại đạo, đối với các đệ tử của ngoại đạo, tức là việc cạo đầu mặc y phục màu ca-sa. Sự việc này được ham thích đối với những vị sáng suốt, đối với những bậc chân nhân, đối với các đệ tử của đức Phật, đối với các vị Phật Độc Giác, tức là việc cạo đầu mặc y phục màu ca-sa. Tự do: Có hai yếu tố có sự tự do: pháp (đem lại sự) tự do và cá nhân (có sự) tự do. Pháp nào là (đem lại sự) tự do? Bốn sự thiết lập niệm, –nt– đạo lộ thánh thiện tám chi phần. Đây là pháp (đem lại sự) tự do. Người nào là cá nhân (có sự) tự do? Người nào hội đủ pháp (đem lại sự) tự do này, người ấy được gọi là cá nhân (có sự) tự do. Trong khi xem xét về sự tự do không được (kẻ khác) ham thích: trong khi xem xét, trong khi nhận thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi khảo sát về sự tự do, về pháp; - 'trong khi xem xét về sự tự do không được (kẻ khác) ham thích, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Có sự mời gọi giữa bạn bè về chuyện nghỉ ngơi, về việc đứng gần, về sự ra đi, về cuộc du hành, trong khi xem xét về sự tự do không được (kẻ khác) ham thích, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

7.

Có sự đùa giỡn, sự vui thích ở giữa đám bạn bè, và lòng thương yêu đối với con cái là bao la. Trong khi chán ghét sự chia lìa với những vật yêu mến, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Có sự đùa giỡn, sự vui thích ở giữa đám bạn bè - Sự đùa giỡn: Có hai sự đùa giỡn: sự đùa giỡn về thân và sự đùa giỡn về khẩu. Những việc nào là đùa giỡn về thân? Họ chơi đùa với các con voi, họ chơi đùa với các con ngựa, họ chơi đùa với các cỗ xe, họ chơi

đùa với các cây cung, họ tiêu khiển cờ tám ô vuông, họ tiêu khiển cờ mười ô vuông, họ chơi với bàn cờ tưởng tượng ở trên không, họ chơi trò nhảy cóc, họ chơi lối rút quân cờ, họ chơi ném xúc xắc, họ chơi đánh khăng, họ chơi trò đoán hình vẽ bằng tay, họ chơi với những trái cầu, họ chơi trò thổi kèn bằng lá cây, họ chơi trò kéo cày, họ chơi trò nhào lộn, họ chơi chong chóng, họ chơi trò đo lường, họ chơi trò đua xe, họ chơi bắn cung, họ chơi trò đố chữ, họ chơi trò đoán ý, họ chơi trò nhái điệu bộ; đây là sự đùa giỡn về thân.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Katamā vācasikā khiḍḍā? Mukhabherikaṃ 1 mukhālambaraṃ 2 mukha- deṇḍimakaṃ 3 mukhacalimakaṃ 4 mukhabherūlakaṃ 5 mukhadaddarikaṃ nāṭakaṃ6 lāsaṃ gītaṃ davakammaṃ. Ayaṃ vācasikā khiḍḍā. Ratī ti anukkaṇṭhitādhi- vacanametaṃ7 ratīti. Sahāyā vuccanti yehi saha āgamanaṃ phāsu, gamanaṃ phāsu, gamanāgamanaṃ phāsu, ṭhānaṃ phāsu, nisajjā phāsu, sayanaṃ phāsu, ālapanaṃ phāsu, sallapanaṃ phāsu, ullapanaṃ phāsu, samullapanaṃ phāsu. Khiḍḍā ratī hoti sahāyamajjhe ti khiḍḍā ca rati ca sahāyamajjhe hotī ’ti - khiḍḍā ratī hoti sahāyamajjhe.

Puttesu ca vipulaṃ hoti peman ti - Puttā ti cattāro puttā atrajo putto khettajo putto dinnako putto antevāsiko putto. Puttesu ca vipulaṃ hoti peman ti puttesu ca adhimattaṃ hoti peman ’ti - puttesu ca vipulaṃ hoti pemaṃ.

Piyavippayogaṃ vijigucchamāno ti dve piyā: sattā vā saṅkhārā vā.8 Katame sattā piyā? Idha yassa te honti, atthakāmā hitakāmā phāsukāmā yogakkhemakāmā mātā vā pitā vā bhātā vā bhaginī vā putto vā dhītā vā mittā vā amaccā vā ñātī vā9 sālohitā vā. Ime sattā piyā. Katame saṅkhārā piyā? Manāpikā rūpā manāpikā saddā manāpikā gandhā manāpikā rasā manāpikā phoṭṭhabbā. Ime saṅkhārā piyā. Piyavippayogaṃ vijigucchamāno ti piyānaṃ vippayogaṃ10 vijigucchamāno aṭṭīyamāno harāyamāno ’ti - piyavippayogaṃ vijigucchamāno, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Khiḍḍā ratī hoti sahāyamajjhe puttesu ca vipulaṃ hoti pemaṃ, piyavippayogaṃ vijigucchamāno eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 6 mukhabheriyaṃ - Syā. nāṭikaṃ - Syā, PTS. 2 7 mukhāḷambadaṃ - Syā. anukkaṇṭhitāvacanametaṃ - Syā. 3 8 mukhaḍiṇḍimakaṃ - Ma. sattā vā piyā saṅkhārā vā piyā - Syā. 4 9 mukhavalimakaṃ - Syā, PTS; mukhavālikaṃ - Pu. mitto vā amacco vā ñāti vā - Syā. 5 10 mukhakerakaṃ - Ma; mukhabheruḷakaṃ - Syā, PTS. piyavippayogaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Những việc nào là đùa giỡn về khẩu? Nhại tiếng trống bằng miệng, làm nhạc trống bằng miệng, làm tiếng trống vỗ bằng miệng, huýt sáo bằng miệng, đánh trống miệng, giả tiếng trống bằng miệng, diễn kịch, reo hò, ca hát, cười giỡn; đây là sự đùa giỡn về khẩu. Sự vui thích: từ ‘rati’ này là diễn tả trạng thái không bị thất vọng. Bạn bè: bạn bè nói đến những người mà với những người ấy, việc đến là thoải mái, việc đi là thoải mái, việc đi và đến là thoải mái, việc đứng là thoải mái, việc ngồi là thoải mái, việc nằm

là thoải mái, việc nói chuyện là thoải mái, việc chuyện vãn là thoải mái, việc tán dương là thoải mái, việc tán dương qua lại là thoải mái. Có sự đùa giỡn, sự vui thích ở giữa đám bạn bè: có sự đùa giỡn và sự vui thích ở giữa đám bạn bè; - 'có sự đùa giỡn, sự vui thích ở giữa đám bạn bè' là như thế.

Và lòng thương yêu đối với con cái là bao la - Con cái: Có bốn loại con cái: con ruột là con, con nhặt được là con, con nuôi là con, học trò là con. Và lòng thương yêu đối với con cái là bao la: có lòng thương yêu vượt trội đối với con cái; - 'và lòng thương yêu đối với con cái là bao la' là như thế.

Trong khi chán ghét sự chia lìa với những vật yêu mến: Có hai đối tượng được yêu mến: các chúng sanh hoặc các pháp tạo tác. Những người nào là các chúng sanh được yêu mến? Ở đây, đối với người nào đó, những người ấy là có lòng mong muốn điều tốt đẹp, có lòng mong muốn điều lợi ích, có lòng mong muốn sự thoải mái, có lòng mong muốn sự an ổn trong mối quan hệ: là người mẹ, hoặc cha, hoặc anh (em) trai, hoặc chị (em) gái, hoặc con trai, hoặc con gái, hoặc các bạn bè, hoặc các thân hữu, hoặc các thân quyến, hoặc những người cùng huyết thống; những người này là các chúng sanh được yêu mến. Các pháp nào là các pháp tạo tác được yêu mến? Các sắc hợp ý, các thinh hợp ý, các hương hợp ý, các vị hợp ý, các xúc hợp ý; các pháp này là các pháp tạo tác được yêu mến. Trong khi chán ghét sự chia lìa với những vật yêu mến: trong khi chán ghét, trong khi phiền phức, trong khi chán nản, trong khi chán ghét sự chia lìa đối với những vật yêu mến; - 'trong khi chán ghét sự chia lìa với những vật yêu mến, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Có sự đùa giỡn, sự vui thích ở giữa đám bạn bè, và lòng thương yêu đối với con cái là bao la. Trong khi chán ghét sự chia lìa với những vật yêu mến, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

8.

Cātuddiso appaṭigho ca hoti santussamāno itarītarena, parissayānaṃ sahitā achambhī eko care khaggavisāṇakappo.

Cātuddiso appaṭigho ca hotī ti - Cātuddiso ti so paccekasambuddho mettāsahagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharitvā viharati, tathā dutiyaṃ, tathā tatiyaṃ, tathā catutthaṃ, iti uḍḍhamadho 1 tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantaṃ lokaṃ mettāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjhena 2 pharitvā viharati. Karuṇāsahagatena –pe– Muditāsahagatena –pe– Upekkhā- sahagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharitvā viharati, tathā dutiyaṃ, tathā tatiyaṃ, tathā catutthaṁ, iti uḍḍhamadho tiriyaṁ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantaṁ lokaṁ upekkhāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjhena pharitvā viharati. Cātuddiso appaṭigho ca hotī ti mettāya bhāvitattā ye puratthimāya disāya sattā te appaṭikūlā honti, ye dakkhiṇāya disāya sattā te appaṭikūlā honti, ye pacchimāya disāya sattā te appaṭikūlā honti, ye uttarāya disāya sattā te appaṭikūlā honti, ye puratthimāya anudisāya sattā te appaṭikūlā honti, ye dakkhiṇāya anudisāya sattā te

appaṭikūlā honti, ye pacchimāya anudisāya sattā te appaṭikūlā honti, ye uttarāya anudisāya sattā te appaṭikūlā honti, ye heṭṭhimāya disāya sattā te appaṭikūlā honti, ye uparimāya disāya sattā te appaṭikūlā honti, ye disāsu vidisāsu sattā te appaṭikūlā honti; karuṇāya bhāvitattā –pe– muditāya bhāvitattā –pe– upekkhāya bhāvitattā ye puratthimāya disāya sattā te appaṭikūlā honti –pe– ye disāsu vidisāsu sattā te appaṭikūlā hontī 'ti - cātuddiso appaṭigho ca hoti.

Santussamāno itarītarenā ti so paccekasambuddho santuṭṭho hoti itarītarena cīvarena itarītaracīvarasantuṭṭhiyā ca vaṇṇavādī na ca cīvarahetu 3 anesanaṃ appatirūpaṃ4 āpajjati. Aladdhā ca cīvaraṃ na paritassati, laddhā ca cīvaraṃ agathito5 amucchito anajjhāpanno6 ādīnavadassāvī nissaraṇapañño paribhuñjati. Tāya ca pana itarītaracīvarasantuṭṭhiyā nevattānukkaṃseti na paraṃ vambheti.

1 4 uddhamadho - Ma, Syā; appaṭirūpaṃ - Syā; uddhaṃ adho - PTS, Pa, Va, Vi. apaṭirūpaṃ - Pa, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 2 5 abyāpajjena - Ma; avyāpajjhena - PTS. agadhito - Ma, PTS, evamuparipi. 3 6 na cīvarahetu - Pa, Vi, Ka. anajjhopanno - Syā, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

8.

Vị (sống an lạc) khắp cả bốn phương, không có lòng bất bình, tự biết đủ với bất luận vật dụng nào dầu tốt hay xấu, chịu đựng các hiểm họa, không có kinh hãi, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Vị (sống an lạc) khắp cả bốn phương, không có lòng bất bình - Khắp cả bốn phương: Vị Phật Độc Giác ấy lan tỏa một phương bằng tâm đồng hành với từ, rồi an trú, tương tự như vậy phương thứ nhì, tương tự như vậy phương thứ ba, tương tự như vậy phương thứ tư. Như thế ở phương trên, phương dưới, phương ngang, khắp mọi nơi, cho đến tất cả các chúng sanh luôn cả bản thân, vị ấy lan tỏa toàn thể thế giới chúng sanh bằng tâm đồng hành với từ, bao la, quảng đại, không đo lường được, không thù oán, không sân hận, rồi an trú. Vị ấy lan tỏa một phương bằng tâm đồng hành với bi –nt– đồng hành với hỷ –nt– đồng hành với xả, rồi an trú, tương tự như vậy phương thứ nhì, tương tự như vậy phương thứ ba, tương tự như vậy phương thứ tư. Như thế ở phương trên, phương dưới, phương ngang, khắp mọi nơi, cho đến tất cả các chúng sanh luôn cả bản thân, vị ấy lan tỏa toàn thể thế giới chúng sanh bằng tâm đồng hành với xả, bao la, quảng đại, không đo lường được, không thù oán, không sân hận, rồi an trú. Vị (sống an lạc) khắp cả bốn phương, không có lòng bất bình: Nhờ trạng thái phát triển của tâm từ, các chúng sanh ở hướng đông là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng nam là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng tây là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng bắc là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng đông nam là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng tây nam là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng tây bắc là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng đông bắc là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng dưới là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng trên là không chán ghét, các chúng sanh ở các hướng chính và các hướng phụ là không chán ghét; nhờ

trạng thái phát triển của tâm bi –nt– nhờ trạng thái phát triển của tâm hỷ –nt– nhờ trạng thái phát triển của tâm xả, các chúng sanh ở hướng đông là không chán ghét, –nt– các chúng sanh ở các hướng chính và các hướng phụ là không chán ghét; - 'vị (sống an lạc) khắp cả bốn phương, không có lòng bất bình' là như thế.

Tự biết đủ với bất luận vật dụng nào dầu tốt hay xấu: Vị Phật Độc Giác ấy tự biết đủ với bất cứ y nào dầu tốt hay xấu, có lời ca ngợi về sự tự biết đủ với bất cứ y nào dầu tốt hay xấu, và không vì nguyên nhân về y mà phạm vào việc tầm cầu sai trái, không thích hợp. Khi không nhận được y thì không băn khoăn, và khi đã nhận được y thì thọ dụng không bị vướng mắc, không bị mê mẩn, không bị phạm tội, có sự nhìn thấy điều bất lợi, có tuệ về sự buông xả. Và hơn nữa, do sự tự biết đủ với bất luận y nào dầu tốt hay xấu ấy, cũng không tâng bốc bản thân, không khinh bỉ vị khác.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Yo hi tattha dakkho analaso sampajāno patissato, 1 ayaṃ vuccati paccekasambuddho porāṇe aggaññe ariyavaṃse ṭhito. Santuṭṭho hoti itarītarena piṇḍapātena –pe– Santuṭṭho hoti itarītarena senāsanena –pe– Santuṭṭho hoti itarītarena gilānapaccayabhesajjaparikkhārena, itarītaragilānapaccayabhesajja-parikkhārasantuṭṭhiyā ca vaṇṇavādī na ca gilānapaccayabhesajjaparikkhārahetu anesanaṃ appatirūpaṃ āpajjati. Aladdhā ca gilānapaccayabhesajjaparikkhāraṁ na paritassati, laddhā ca gilānapaccayabhesajjaparikkhāraṃ agathito amucchito anajjhāpanno ādīnavadassāvī nissaraṇapaññho paribhuñjati, tāya ca pana itarītaragilānapaccayabhesajjaparikkhārasantuṭṭhiyā nevattānukkaṃseti na paraṃ vambheti, yo hi tattha dakkho analaso sampajāno patissato, ayaṃ vuccati paccekasambuddho porāṇe aggaññe ariyavaṃse ṭhito 'ti - santussamāno itarītarena.

Parissayānaṃ sahitā achambhī ti - Parissayā ti dve parissayā pākaṭa- parissayā ca paṭicchannaparissayā ca.

Katame pākaṭaparissayā? Sīhā vyagghā dīpī acchā taracchā 2 kokā mahisā 3 hatthi ahi vicchikā satapadī corā vā assu mānavā vā katakammā vā akatakammā vā, cakkhurogo sotarogo ghānarogo jivhārogo kāyarogo sīsarogo kaṇṇarogo mukharogo dantarogo kāso sāso pināso ḍaho4 jaro kucchirogo mucchā pakkhandikā sūlā5 visūcikā kuṭṭhaṃ gaṇḍo kilāso soso apamāro daddu kaṇḍu kacchu rakhasā vitacchikā lohitapittaṃ6 madhumeho aṃsā piḷakā bhagandalā pittasamuṭṭhānā ābādhā semhasamuṭṭhānā ābādhā vātasamuṭṭhānā ābādhā sannipātikā ābādhā utuparināmajā ābādhā visamaparihārajā ābādhā opakkamikā ābādhā kammavipākajā ābādhā, sītaṃ uṇhaṃ jighacchā pipāsā uccāro passāvo ḍaṃsamakasavātātapasiriṃsapa7samphassā iti vā. Ime vuccanti pākaṭaparissayā.

1 4 paṭissato - Syā, evamuparipi. ḍāho - Ma. 2 5 acchataracchā - Syā, PTS. sulā - Syā. 3 6 mahiṃsā - Ma; lohitaṃ pittaṃ - Syā. 7 gomahisā - Syā, PTS, Va, Vi. sarīsapa - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Bởi vì, vị khôn khéo, không biếng nhác, có sự nhận biết rõ, có niệm trong trường hợp ấy nói đến vị Phật Độc Giác đã đứng vào dòng dõi của các bậc Thánh được biết tiếng là cao thượng từ thời xa xưa. (Vị Phật Độc Giác ấy) tự biết đủ với bất luận đồ ăn khất thực nào dầu tốt hay xấu –nt– tự biết đủ với bất luận chỗ nằm ngồi nào dầu tốt hay xấu –nt– tự biết đủ với bất luận vật dụng là thuốc men chữa bệnh nào dầu tốt hay xấu, có lời ca ngợi về sự tự biết đủ với bất luận vật dụng là thuốc men chữa bệnh nào dầu tốt hay xấu, và không vì nguyên nhân về vật dụng là thuốc men chữa bệnh mà đạt đến sự tầm cầu sai trái, không phù hợp. Khi không nhận được vật dụng là thuốc men chữa bệnh thì không băn khoăn, và khi đã nhận được vật dụng là thuốc men chữa bệnh thì thọ dụng, không bị vướng mắc, không bị mê mẩn, không bị phạm tội, có sự nhìn thấy điều bất lợi, có tuệ về sự buông xả. Và hơn nữa, do sự tự biết đủ với bất luận vật dụng là thuốc men chữa bệnh nào dầu tốt hay xấu ấy, cũng không tâng bốc bản thân, không khinh bỉ vị khác. Bởi vì, vị khôn khéo, không biếng nhác, có sự nhận biết rõ, có niệm trong trường hợp ấy nói đến vị Phật Độc Giác đã đứng vào dòng dõi của các bậc Thánh được biết tiếng là cao thượng từ thời xa xưa; - 'tự biết đủ với bất luận vật dụng nào dầu tốt hay xấu' là như thế.

Chịu đựng các hiểm họa, không có kinh hãi - Các hiểm họa: có hai loại hiểm họa: hiểm họa hiển hiện và hiểm họa khuất lấp.

Các điều nào là hiểm họa hiển hiện? Các con sư tử, hổ, báo, gấu, chó rừng, chó sói, trâu rừng, voi, rắn, bò cạp, rết, hoặc có thể là các kẻ cướp hay những kẻ tàn bạo có hành động gây sự hoặc chưa có hành động gây sự, bệnh ở mắt, bệnh ở tai trong, bệnh ở mũi, bệnh ở lưỡi, bệnh ở thân, bệnh ở đầu, bệnh ở lỗ tai, bệnh ở miệng, bệnh ở răng, ho, suyễn, sổ mũi, nhiệt, cảm sốt, đau bụng, xây xẩm, kiết ly, đau bụng bão, dịch tả, phong cùi, khối u, bệnh chàm, lao phổi, động kinh, mụt, nhọt, ghẻ ngứa, sảy, loét tay chân, máu và mật, bệnh tiểu đường, bệnh trĩ, ghẻ lở, loét hậu môn, bệnh phát khởi từ mật, bệnh phát khởi từ đàm, bệnh phát khởi từ gió, bệnh tổng hợp do mật– đàm–gió, bệnh sanh lên vì thay đổi thời tiết, bệnh sanh lên vì bốn oai nghi không đồng đều, bệnh thuộc dạng cấp tính, bệnh sanh lên vì quả của nghiệp, lạnh, nóng, đói, khát, đại tiện, tiểu tiện, các xúc chạm với ruồi muỗi gió nắng và các loài bò sát, hoặc là như thế; các điều này được gọi là hiểm họa hiển hiện.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Katame paṭicchannaparissayā? Kāyaduccaritaṃ vacīduccaritaṃ manoduccaritaṃ kāmacchandanīvaraṇaṃ vyāpādanīvaraṇaṃ thīnamiddhanīvaraṇaṃ uddhacca-kukkuccanīvaraṇaṃ vicikicchānīvaraṇaṃ rāgo doso moho kodho upanāho makkho paḷāso issā macchariyaṃ māyā sāṭheyyaṃ thambho sārambho māno atimāno mado pamādo, sabbe kilesā sabbe duccaritā sabbe darathā sabbe pariḷāhā sabbe santāpā sabbākusalābhisaṅkhārā. Ime vuccanti paṭicchannaparissayā.

Parissayā ti kenaṭṭhena parissayā? Parisahantīti parissayā, parihānāya saṃvattantīti parissayā, tatrāsayāti parissayā.

Kathaṃ parisahantīti parissayā? Te parissayā taṃ puggalaṃ sahanti parisahanti abhibhavanti ajjhottharanti pariyādiyanti parimaddanti, 1 evaṃ parisahantīti parissayā.

Kathaṃ parihānāya saṃvattantīti parissayā? Te parissayā kusalānaṃ dhammānaṃ antarāyāya parihānāya saṃvattanti. Katamesaṃ kusalānaṃ dhammānaṃ? Sammāpaṭipadāya anulomapaṭipadāya apaccanīkapaṭipadāya anvatthapaṭipadāya dhammānudhammapaṭipadāya sīlesu paripūrakāritāya 2 indriyesu guttadvāratāya bhojane mattaññutāya jāgariyānuyogassa, satisampajaññassa catunnaṃ satipaṭṭhānaṃ bhāvanānuyogassa, catunnaṃ sammappadhānānaṃ – catunnaṃ iddhipādānaṃ – pañcannaṃ indriyānaṃ - pañcannaṃ balānaṃ – sattannaṃ bojjhaṅgānaṃ – ariyassa aṭṭhaṅgikassa maggassa bhāvanānuyogassa, imesaṃ kusalānaṃ dhammānaṃ antarāyāya parihānāya saṃvattanti, evaṃ 3 parihānāya saṃvattantīti parissayā.

Kathaṃ tatrāsayāti parissayā? Tatthete4 pāpakā akusalā dhammā uppajjanti attabhāvasannissayā. Yathā bile bilāsayā pāṇā sayanti,5 dake dakāsayā6 pāṇā sayanti, vane vanāsayā pāṇā sayanti, rukkhe rukkhāsayā pāṇā sayanti, evameva tatthete pāpakā akusalā dhammā uppajjanti attabhāvasannissayāti evampi tatrāsayāti parissayā.

1 4 maddanti - Ma, Va, Vi; pīḷenti - Syā. tatra te - Va, Vi. 2 5 paripūrikāritāya - Syā, PTS. pāṇ’ āsayanti - PTS, evamuparipi. 3 6 iti evaṃ - Pana. udake udakasyā - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Các điều nào là hiểm họa khuất lấp? Uế hạnh về thân, uế hạnh về khẩu, uế hạnh về ý, pháp che lấp ‘mong muốn về dục,’ pháp che lấp ‘sân hận,’ pháp che lấp ‘dã dượi buồn ngủ,’ pháp che lấp ‘phóng dật và hối hận,’ pháp che lấp ‘hoài nghi,’ sự luyến ái, sân hận, si mê, giận dữ, thù hằn, gièm pha, ác ý, ganh tỵ, bỏn xẻn, xảo trá, lừa gạt, bướng bỉnh, hung hăng, ngã mạn, cao ngạo, đam mê, xao lãng, tất cả ô nhiễm, tất cả uế hạnh, mọi sự lo lắng, mọi sự bực bội, mọi sự nóng nảy, tất cả các pháp tạo tác bất thiện; các điều này được gọi là hiểm họa khuất lấp.

Các hiểm họa: Các hiểm họa với ý nghĩa gì? Các hiểm họa bởi vì ‘chúng áp chế,’ các hiểm họa bởi vì ‘chúng đưa đến sự suy giảm,’ các hiểm họa bởi vì ‘nơi ấy là chỗ trú.’

Các hiểm họa bởi vì ‘chúng áp chế’ nghĩa là thế nào? Các hiểm họa ấy khống chế, áp chế, thống trị, đè bẹp, trấn áp, chà đạp cá nhân ấy. Các hiểm họa bởi vì ‘chúng áp chế’ nghĩa là như vậy.

Các hiểm họa bởi vì ‘chúng đưa đến sự suy giảm’ nghĩa là thế nào? Các hiểm họa ấy đưa đến sự nguy hiểm, đến sự suy giảm đối với các thiện pháp. Đối với các thiện pháp nào? Đối với sự thực hành đúng đắn, đối với sự thực hành phù hợp, đối với sự thực hành không trái ngược, đối với sự thực hành không đối chọi, đối với sự thực hành đưa đến lợi ích, đối với sự thực hành đúng pháp và thuận pháp, đối với việc làm đầy đủ các giới, đối với việc phòng vệ các giác quan, đối với việc biết chừng mực về vật thực, đối

với sự luyện tập về tỉnh thức, đối với niệm và sự nhận biết rõ, đối với sự chuyên cần tu tập bốn sự thiết lập niệm, – bốn chánh cần, – bốn nền tảng của thần thông, – năm quyền, – năm lực, – bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đối với sự chuyên cần tu tập đạo lộ thánh thiện tám chi phần, chúng đưa đến sự nguy hiểm, đến sự suy giảm đối với các thiện pháp này. Các hiểm họa bởi vì 'chúng đưa đến sự suy giảm' nghĩa là như vậy.

Các hiểm họa bởi vì 'nơi ấy là chỗ trú' nghĩa là thế nào? Các ác bất thiện pháp này sanh lên ở nơi ấy thì có bản ngã (của người ấy) là nơi nương tựa. Giống như các sinh vật 'có hang là chỗ trú' thì ngụ ở hang, các sinh vật có 'nước là chỗ trú' thì ngụ ở nước, các sinh vật 'có rừng là chỗ trú' thì ngụ ở rừng, các sinh vật 'có cây cối là chỗ trú' thì ngụ ở cây cối, tương tự y như thế, các ác bất thiện pháp này sanh lên ở nơi ấy thì có bản ngã (của người ấy) là nơi nương tựa. Các hiểm họa bởi vì 'nơi ấy là chỗ trú' còn là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Sāntevāsiko bhikkhave, bhikkhu sācariyako dukkhaṃ na phāsu viharati. Kathaṃ ca bhikkhave, bhikkhu sāntevāsiko sācariyako dukkhaṃ na phāsu viharati? Idha bhikkhave, bhikkhu 1 cakkhunā rūpaṃ disvā uppajjanti ye pāpakā akusalā dhammā sarasaṅkappā saññojaniyā 2 tyāssa 3 anto vasanti anvāssavanti pāpakā akusalā dhammāti, tasmā sāntevāsiko 4 vuccati. Te naṃ samudācaranti samudācaranti naṃ 5 pāpakā akusalā dhammāti, tasmā sācariyakoti6 vuccati. Punacaparaṃ bhikkhave, bhikkhuno sotena saddaṃ sutvā –pe– ghānena gandhaṃ ghāyitvā –pe– jivhāya rasaṃ sāyitvā –pe– kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā –pe– manasā dhammaṃ viññāya uppajjanti ye pāpakā akusalā dhammā sarasaṅkappā saññojaniyā tyāssa anto vasanti anvāssavanti pāpakā akusalā dhammāti, tasmā sāntevāsiko vuccati. Te naṃ samudācaranti samudācaranti naṃ pāpakā akusalā dhammāti, tasmā sācariyakoti vuccati. Evaṃ kho bhikkhave, bhikkhu sāntevāsiko sācariyako dukkhaṃ na phāsu viharatī "ti,7 evampi tatrāsayāti parissayā.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Tayome bhikkhave, antarāmalā antarā-amittā antarāsapattā antarāvadhakā antarāpaccatthikā. Katame tayo? Lobho bhikkhave, antarāmalaṃ8 antarāamitto antarāsapatto antarāvadhako antarāpaccatthiko. Doso bhikkhave –pe– Moho bhikkhave, antarāmalaṃ antarāamitto antarāsapatto antarāvadhako antarā- paccatthiko. Ime kho bhikkhave, tayo antarāmalā antarā-amittā antarāsapattā antarāvadhakā antarāpaccatthikā9.10

1. "Anatthajanano lobho lobho cittappakopano, bhayamantarato jātaṃ taṃ jano nāvabujjhati.

2. Luddho atthaṃ na jānāti luddho dhammaṃ na passati, andhaṃ tamaṃ11 tadā hoti yaṃ lobho sahate12 naraṃ.

3. Anatthajanano doso doso cittappakopano, bhayamantarato jātaṃ taṃ jano nāvabujjhati.

1 bhikkhuno - Syā, PTS. 2 6 saṃyojanīyā - Ma; sācariyoti - PTS, evamuparipi. 7 saññojanīyā - Syā, evamuparipi. Salāyatanasaṃyutta, Navapurāṇavagga. 3 8 tyassa -

Ma, Syā, PTS, evamuparipi. antarāmalo - Ma. 4 9 sāntevāsikoti - Syā; antarāpaccatthikāti - Ma, Syā. 10 antevāsikoti - PTS, evamuparipi. Itivuttaka, Tikanipāta, Antarāmalasutta. 5 11 tena samudācarena samudācaranti naṃ - Ma; andhatamaṃ - Ma, Syā, PTS. 12 te naṃ samudācaranti - Syā, PTS, evamuparipi. sahagate - PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, vị tỳ khưu có học trò, có thầy dạy học, sống khổ sở không thoải mái. Và này các tỳ khưu, thế nào là vị tỳ khưu có học trò, có thầy dạy học, sống khổ sở không thoải mái? Này các tỳ khưu, ở đây, đối với vị tỳ khưu, sau khi nhìn thấy cảnh sắc bằng mắt, các ác bất thiện pháp nào có sự di chuyển (ở các đối tượng) và có sự tư duy đưa đến sự ràng buộc sanh khởi đến vị ấy, các ác bất thiện pháp ấy trú ngụ, chiếm ngự bên trong vị ấy; vì thế, được gọi là 'có học trò.' Chúng chi phối vị ấy, 'các ác bất thiện pháp chi phối vị ấy;' vì thế, được gọi là 'có thầy dạy học.' Này các tỳ khưu, và thêm nữa, đối với vị tỳ khưu, sau khi nghe âm thanh bằng tai, –nt– sau khi ngửi hương bằng mũi, –nt– sau khi nếm vị bằng lưỡi, –nt– sau khi xúc chạm bằng thân, – nt– sau khi nhận thức pháp bằng ý, các ác bất thiện pháp nào có sự di chuyển (ở các đối tượng) và có sự tư duy đưa đến sự ràng buộc sanh khởi đến vị ấy, các ác bất thiện pháp ấy trú ngụ, chiếm ngự bên trong vị ấy; vì thế, được gọi là 'có học trò.' Chúng chi phối vị ấy, 'các ác bất thiện pháp chi phối vị ấy;' vì thế, được gọi là 'có thầy dạy học.' Này các tỳ khưu, quả là như vậy, vị tỳ khưu có học trò, có thầy dạy học, sống khổ sở không thoải mái. Các hiểm họa bởi vì 'nơi ấy là chỗ trú' còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, có ba pháp này là các vết nhơ bên trong, các kẻ thù bên trong, các đối thủ bên trong, các kẻ giết chóc bên trong, các kẻ đối nghịch bên trong. Ba pháp nào? Này các tỳ khưu, tham là vết nhơ bên trong, kẻ thù bên trong, đối thủ bên trong, kẻ giết chóc bên trong, kẻ đối nghịch bên trong. Này các tỳ khưu, sân –nt– Này các tỳ khưu, si là vết nhơ bên trong, kẻ thù bên trong, đối thủ bên trong, kẻ giết chóc bên trong, kẻ đối nghịch bên trong."

1. Tham là sự sanh ra điều không lợi ích, tham là sự rối loạn của tâm. Người đời không thấu hiểu sự nguy hiểm ấy đã được sanh ra từ bên trong.

2. Người bị khởi tham không biết được điều lợi ích, người bị khởi tham không nhìn thấy lý lẽ. Tham khống chế người nào, lúc ấy có sự mù quáng tối tăm hiện diện.

3. Sân là sự sanh ra điều không lợi ích, sân là sự rối loạn của tâm. Người đời không thấu hiểu sự nguy hiểm ấy đã được sanh ra từ bên trong.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

4. Duṭṭho atthaṃ na jānāti duṭṭho dhammaṃ na passati, andhaṃ tamaṃ tadā hoti yaṃ doso sahate naraṃ.

5. Anatthajanano moho moho cittappakopano, bhayamantarato jātaṃ taṃ jano nāvabujjhati.

6. Mūḷho atthaṃ na jānāti mūḷho dhammaṃ na passati, andhaṃ tamaṃ tadā hoti yaṃ moho sahate naran ”ti. 1 Evampi tatrāsayāti parissayā.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Tayo kho mahārāja, purisassa dhammā 2 ajjhattaṃ uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Katame tayo? Lobho kho mahārāja, purisassa dhammo ajjhattaṃ uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Doso kho mahārāja –pe– Moho kho mahārāja, purisassa dhammo ajjhattaṃ uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Ime kho mahārāja, tayo purisassa dhammā ajjhattaṃ uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. 3” 4

7. “Lobho doso ca moho ca purisaṃ pāpacetasaṃ, hiṃsanti attasambhūtā tacasāraṃva samphalan ”ti. 5 Evampi tatrāsayāti parissayā.

Vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: 8. “Rāgo ca doso ca ito nidānā 6 arati rati 7 lomahaṃso itojā, ito samuṭṭhāya manovitakkā kumārakā dhaṃkamivossajantī ”ti8.9 Evampi tatrāsayāti parissayā.

Parissayānaṃ sahitā ti parissaye sahitā ārādhitā10 ajjhottharitā pariyāditā paṭinissaṭā ’ti 11 - parissayānaṃ sahitā.

1 8 Itivuttaka, Tikanipāta, Antarāmalasutta. dhaṅkamivossajjantīti - Syā; 2 parissayadhammā - Syā, PTS, evamuparipi. dhaṅkam iv’ osajjantīti - PTS. 3 9 aphāsuvihārāyāti - Syā. Suttanipāta, Cullavagga, Sūcilomasutta. 4 10 Kosalasaṃyutta, Paṭhamavagga. agadhitā - Syā. 5 11 Itivuttaka, Tikanipāta, Akusalamūlasutta. pariyāditā paṭinissatāti - Ma; 6 rāgo doso ca moho ca itonidānā - Syā. pīḷavā ghātavāti - Syā; 7 aratī ratī - Ma, PTS; aratī rati - Syā. pariyāditā madditā - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

4. Người bị nóng giận không biết được điều lợi ích, người bị nóng giận không nhìn thấy lý lẽ. Sự nóng giận khống chế người nào, lúc ấy có sự mù quáng tối tăm hiện diện.

5. Si là sự sanh ra điều không lợi ích, si là sự rối loạn của tâm. Người đời không thấu hiểu sự nguy hiểm ấy đã được sanh ra từ bên trong.

6. Người bị si mê không biết được điều lợi ích, người bị si mê không nhìn thấy lý lẽ. Si khống chế người nào, lúc ấy có sự mù quáng tối tăm hiện diện. Các hiểm họa bởi vì ‘nơi ấy là chỗ trú’ còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Tâu đại vương, quả thật có ba pháp được sanh lên thuộc nội phần; chúng sanh lên đem đến sự bất lợi, sự khổ đau, sự sống không thoải mái cho con người. Ba pháp nào? Tham, tâu đại vương, quả thật là pháp được sanh lên thuộc nội phần; nó sanh lên đem đến sự bất lợi, sự khổ đau, sự sống không thoải mái cho con người. Sân, tâu đại vương, quả thật –nt– . Si, tâu đại vương, quả thật là pháp được sanh lên thuộc nội phần; nó sanh lên đem đến sự bất lợi, sự khổ đau, sự sống không thoải mái cho con người. Tâu đại vương, quả thật ba pháp này được sanh lên thuộc nội phần, chúng sanh lên đem đến sự bất lợi, sự khổ đau, sự sống

không thoải mái cho con người.”

7. “Tham sân và si, hiện hữu ở bản thân, hãm hại người có tâm ý xấu xa, tựa như việc kết trái hãm hại cây tre.” Các hiểm họa bởi vì ‘nơi ấy là chỗ trú’ còn là như vậy.

Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: 8. “Luyến ái và sân hận có căn nguyên từ nơi (bản ngã) này. Ghét, thương, sự rởn lông sanh lên từ nơi (bản ngã) này. Sự suy tư của tâm có nguồn sanh khởi từ nơi (bản ngã) này, tựa như những bé trai buông lơi con quạ (bị cột chân bởi sợi chỉ dài).” Các hiểm họa bởi vì ‘nơi ấy là chỗ trú’ còn là như vậy.

Chịu đựng các hiểm họa: là vị chịu đựng, vị gánh chịu, vị đè bẹp, vị trấn áp, vị tách rời khỏi các hiểm họa; - ‘chịu đựng các hiểm họa’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Achambhī ti so paccekasambuddho abhīru 1 achambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃso viharatī ’ti - parissayānaṃ sahitā achambhī, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Cātuddiso appaṭigho ca hoti santussamāno itarītarena, parissayānaṃ sahitā achambhī eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

9.

Dussaṅgahā pabbajitāpi eke atho gahaṭṭhā gharamāvasantā, appossukko paraputtesu hutvā eko caro khaggavisāṇakappo.

Dussaṅgahā pabbajitāpi eke ti pabbajitāpi idhekacce 2 nissayepi diyyamāne uddesepi diyyamāne paripucchāyapi diyyamāne 3 cīvarepi diyyamāne pattepi diyyamāne lohathālakepi diyyamāne dhammakarekepi 4 diyyamāne parissāvanepi diyyamāne thavikepi diyyamāne5 upāhanepi diyyamāne kāyabandhanepi diyyamāne na sussūsanti na sotā odahanti6 na aññācittaṃ upaṭṭhapenti, anassavā avacanakarā paṭilomavuttino aññeneva mukhaṃ karontī’ ’ti - dussaṅgahā pabbajitāpi eke.

Atho gahaṭṭhā gharamāvasantā ti gahaṭṭhāpi idhekacce7 hatthimhipi diyyamāne –pe– rathepi – khettepi – vatthumhipi – hirañ̃ñepi – suvaṇṇepi diyyamāne – gāmepi – nigamepi – nagarepi – raṭṭhepi – janapadepi diyyamāne na sussūsanti na sotā odahanti na aññācittaṃ upaṭṭhapenti, anassavā avacanakaraṃ paṭilomavuttino aññeneva mukhaṃ karontī’ ’ti - atho gahaṭṭhā gharamāvasantā.

Appossukko paraputtesu hutvā ti attānaṃ ṭhapetvā sabbe imasmiṃ atthe paraputtā,8 tesu paraputtesu9 appossukko hutvā avyāvaṭo hutvā anapekkho hutvā ’ti - appossukko paraputtesu hutvā eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Dussaṅgahā pabbajitāpi eke atho gahaṭṭhā gharamāvasantā appossukko paraputtesu hutvā eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 5 abhīrū - Ma, PTS; abhiru - Syā. kuñcikāyapi diyyamānāya - Syā, PTS. 2 6 idhekacce pabbajitāpi - Syā, PTS. na suṇanti na sotaṃ odahanti - Ma, Syā; 3 diyyamānāya - Syā, PTS. na suṇanti na sotuṃ odahanti - PTS, evamuparipi. 4 7 dhammakaraṇepi - Ma;

idhekacce gahaṭṭhāpi - Syā, PTS. 8 dhammakarakepi - Syā; vuttā - Syā, PTS. 9 dhammakārakepi - PTS. appossukko paraputtesu hutvāti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Không có kinh hãi: vị Phật Độc Giác ấy sống không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa; - 'chịu đựng các hiểm họa, không có kinh hãi, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Vị (sống an lạc) khắp cả bốn phương, không có lòng bất bình, tự biết đủ với bất luận vật dụng nào dầu tốt hay xấu, chịu đựng các hiểm họa, không có kinh hãi, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

9.

Ngay cả một số các vị đã xuất gia cũng có sự khó tiếp độ, những kẻ tại gia đang sống dưới mái gia đình cũng vậy. Là người ít bị bận tâm về con cái của những kẻ khác, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Ngay cả một số các vị đã xuất gia cũng có sự khó tiếp độ: Ngay cả các vị đã xuất gia, ở đây, một số vị, – trong khi sự nương nhờ đang được ban cho, trong khi sự đọc tụng đang được ban cho, trong khi sự vấn hỏi đang được ban cho, trong khi y đang được ban cho, trong khi bình bát đang được ban cho, trong khi chậu đồng đang được ban cho, trong khi bình lọc nước đang được ban cho, trong khi đồ lược nước đang được ban cho, trong khi túi xách đang được ban cho, trong khi giày dép đang được ban cho, trong khi dây buộc lưng đang được ban cho, – cũng không muốn nghe, không lắng tai, không lập tâm để hiểu; không nghe theo, không làm theo lời dạy, có hành vi nghịch lại, các vị quay mặt về hướng khác; - 'ngay cả một số các vị đã xuất gia cũng có sự khó tiếp độ' là như thế.

Những kẻ tại gia đang sống dưới mái gia đình cũng vậy: Ngay cả những kẻ tại gia, ở đây, một số người, – trong khi voi đang được ban cho, trong khi cỗ xe – ruộng – đất – vàng – bạc đang được ban cho, trong khi làng mạc – thị trấn – thành phố – quốc độ – xứ sở đang được ban cho, – cũng không muốn nghe, không lắng tai, không lập tâm để hiểu; không nghe theo, không làm theo lời dạy, có hành vi nghịch lại, họ quay mặt về hướng khác; - 'những kẻ tại gia đang sống dưới mái gia đình cũng vậy' là như thế.

Là người ít bị bận tâm về con cái của những kẻ khác: Trừ ra bản thân, tất cả, theo ý nghĩa này, đều là con cái của những kẻ khác. Nên là người ít bị bận tâm, nên là người không liên quan, nên là người không trông mong về các người con ấy của những kẻ khác; - 'là người ít bị bận tâm về con cái của những kẻ khác, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Ngay cả một số các vị đã xuất gia cũng có sự khó tiếp độ, những kẻ tại gia đang sống dưới mái gia đình cũng vậy. Là người ít bị bận tâm về con cái của những kẻ khác, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu

(chỉ có một).”

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

10. Voropayitvā gihibyañjanāni 1

saṃsīnapatto 2 yathā koviḷāro, chetvāna vīro 3 gihibandhanāni eko care khaggavisāṇakappo.

Voropayitvā gihibyañjanānī ti ‘gihibyañjanaṃ’ 4 vuccanti kesā ca massu ca mālā ca gandhaṃ ca vilepanaṃ ca ābharaṇaṃ ca piḷandhanaṃ 5 ca vatthaṃ ca pārupanaṃ ca veṭhanaṃ ca 6 ucchādanaṃ parimaddanaṃ 7 nahāpanaṃ 8 sambāhanaṃ ādāsaṃ añjanaṃ mālāgandhavilepanaṃ 9 mukhacuṇṇakaṃ mukhalepanaṃ 10 hatthabandhaṃ 11 sikhābandhaṃ daṇḍaṃ nālikaṃ khaggaṃ chattaṃ citrūpāhanaṃ12 uṇhīsaṃ maṇiṃ vālavījaniṃ13 odātāni14 vatthāni dīghadasāni,15 iti vā. Voropayitvā gihibyañjanānī ti gihibyañjanāni oropayitvā16 samoropayitvā nikkhipitvā17 paṭippassambhayitvā18 ’ti - voropayitvā gihibyañjanāni.

Saṃsīnapatto yathā koviḷāro ti yathā koviḷārassa pattāni tāni saṃsīnāni19 patitāni paripatitāni, evameva tassa paccekasambuddhassa gihibyañjanāni sīnāni saṃsīnāni20 patitānī ’ti - saṃsīnapatto yathā koviḷāro.

Chetvāna vīro gihibandhanānī ti - Vīro ti viriyavāti vīro, pahūti vīro, visavīti vīro, alamattoti vīro, sūroti vīro, vikkanto abhīru acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravoti vīro,21 vigatalomahaṃsoti vīro.

“Virato idha22 sabbapāpakehi nirayadukkhamaticca viriyavāso,23 so viriyavā padhānavā vīro24 tādi pavuccate25 tathattā ”ti.

Gihibandhanāni vuccanti puttā ca dārā ca26 dāsī ca dāsā ca27 ajeḷakā ca kukkuṭasūkarā ca hatthigavāssavaḷavā ca khettaṃ ca vatthuṃ ca28 hiraññaṃ ca suvaṇṇaṃ ca gāmanigamarājadhāniyo ca raṭṭhaṃ ca janapado ca koso ca koṭṭhāgāraṃ ca yaṃ kiñci rajanīyavatthu. Chetvāna vīro gihibandhanānī ti so paccekasambuddho vīro gihibandhanāni chinditvā samucchinditvā jahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - chetvāna vīro gihibandhanāni, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Voropayitvā gihibyañjanāni saṃsīnapatto yathā koviḷāro, chetvāna vīro gihibandhanāni eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

Paṭhamo vaggo.

1 12 oropayitvā - Ma, PTS, evamuparipi. citrupāhanaṃ - Ma; upāhanā - Syā, PTS. 2 13 sañchinnapatto - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. uṇhisaṃ maṇi vālavijanī - Syā. 3 14 15 dhīro - Va, Vi, evamuparipi. vodātāni - Syā. dīgharassāni - Syā; dīgharasāni - PTS. 4 16 17 gihibyañjanāni - Ma, Syā, PTS. voropetvā - Syā; oropetvā - PTS. nikkhipitvā - Syā. 5 18 pilandanaṃ - Syā, PTS. paṭipassambhayitvāti - Ma;paṭisambhayitvāti - Syā. 6 19 veṭṭhanañca - Syā, PTS. chinnāni sañchinnāni - Ma; sīnāni chinnāni - Syā. 7 20 ucchādanañca parimaddanañca - Syā, PTS. chinnāni sañchinnāni - Ma; chinnāni - Syā.

8 21 22 nhāpanaṃ - Syā. pahīnabhayabheravo - Syā. ārato idheva - Syā. 9 23 24 mālāvilepanaṃ - Syā, PTS. vīriyavā so - Ma; viriyavā - PTS. dhīro - Ma, PTS, Va, Vi. 10 25 26 mukhalepaṃ - Syā. vuccate - Syā. bhariyā ca - Ma. 11 27 28 hatthabaddhanaṃ - Syā. dāsīdāsā ca - Syā. vatthu ca - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

10.

Sau khi cởi bỏ các hình tướng tại gia như loài cây koviḷāra có lá đã được rũ bỏ, là bậc anh hùng, sau khi cắt đứt các sự trói buộc của gia đình, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Sau khi cởi bỏ các hình tướng tại gia: 'Hình tướng tại gia' nói đến đầu tóc, bộ râu, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, đồ trang sức, vật tô điểm, vải vóc, áo khoác, khăn đội đầu, việc kỳ cọ, việc đấm bóp, việc cho người tắm rửa, vật đập vỗ, gương soi, việc tô mắt, vật tẩm hoa thơm, phấn thoa ở mặt, việc bôi dầu ở mặt, vật buộc cánh tay, nơ thắt ở đầu, gậy chống, ống cây, thanh gươm, dù che, giày dép sặc sỡ, khăn bịt đầu, ngọc ma-ni, cây phất trần, (quấn) các tấm vải trắng có đường biên rộng, hoặc là như thế. Sau khi cởi bỏ các hình tướng tại gia: sau khi cởi bỏ, sau khi cởi bỏ hoàn toàn, sau khi quăng bỏ, sau khi chấm dứt các hình tướng tại gia; - 'sau khi cởi bỏ các hình tướng tại gia' là như thế.

Như loài cây koviḷāra có lá đã được rũ bỏ: giống như các lá của cây koviḷāra, các lá ấy đã được rũ bỏ, đã được rớt xuống, đã được rụng xuống, tương tự y như vậy, các hình tướng tại gia của vị Phật Độc Giác ấy đã được bỏ rơi, đã được rũ bỏ, đã được rớt xuống; - 'như loài cây koviḷāra có lá đã được rũ bỏ' là như thế.

Là bậc anh hùng, sau khi cắt đứt các sự trói buộc của gia đình - Bậc anh hùng: 'vị có sự tinh tấn' là bậc anh hùng, 'vị có năng lực' là bậc anh hùng, 'vị có tiềm năng' là bậc anh hùng, 'vị có khả năng' là bậc anh hùng, 'vị dũng cảm' là bậc anh hùng, 'vị quả cảm, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa' là bậc anh hùng.

"Vị đã lánh xa tất cả các việc ác xấu ở đời này, vị có tinh tấn ấy đã vượt qua sự khổ đau ở địa ngục, vị ấy, có sự tinh tấn, có sự nỗ lực, là bậc anh hùng, có bản thể như thế, được gọi là 'bậc tự tại."

Các sự trói buộc của gia đình nói đến con cái, những người vợ, các tớ gái, các tôi trai, dê cừu, gà heo, voi bò ngựa lừa, ruộng, đất, vàng, bạc, làng mạc, thị trấn, kinh thành, quốc độ, xứ sở, khu trại, nhà kho, và bất cứ vật gì đưa đến sự luyến ái. Là bậc anh hùng, sau khi cắt đứt các sự trói buộc của gia đình: vị Phật Độc Giác ấy là bậc anh hùng, sau khi cắt đứt, sau khi cắt lìa, sau khi từ bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu các sự trói buộc của gia đình; - 'là bậc anh hùng, sau khi cắt đứt các sự trói buộc của gia đình, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Sau khi cởi bỏ các hình tướng tại gia như loài cây koviḷāra có lá đã được rũ bỏ, là bậc anh hùng, sau khi cắt đứt các sự trói buộc của

gia đình, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

Phẩm Thứ Nhất.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

DUTIYO VAGGO 1.

Sace labhetha nipakaṃ sahāyaṃ saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīraṃ, abhibhuyya sabbāni parissayāni careyya tenattamano satīmā. 1

Sace labhetha nipakaṃ sahāyan ti sace nipakaṃ paṇḍitaṃ paññavantaṃ 2 buddhimantaṃ ñāṇiṃ vibhāviṃ medhāviṃ sahāyaṃ labheyya, paṭilabheyya adhigaccheyya vindeyyā ’ti - sace labhetha nipakaṃ sahāyaṃ.

Saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīran ti - Saddhiṃ caran ti ekato caraṃ. Sādhuvihārin ti paṭhamenapi jhānena sādhuvihāriṃ, dutiyenapi jhānena – tatiyenapi jhānena – catutthenapi jhānena sādhuvihāriṃ, mettāyapi cetovimuttiyā sādhuvihāriṃ, karuṇāyapi – muditāyapi – upekkhāyapi cetovimuttiyā sādhuvihāriṃ, ākāsānañcāyatanasamāpattiyāpi sādhuvihāriṃ, viññāṇañcāyatanasamāpattiyāpi –pe– ākiñcaññāyatanasamāpattiyāpi –pe– nevasaññānāsaññāyatanasamāpattiyāpi sādhuvihāriṃ, nirodhasamāpattiyāpi sādhuvihāriṃ, phalasamāpattiyāpi sadhuvihāriṃ. Dhīran ti dhīraṁ paṇḍitaṃ paññavantaṃ buddhimantaṃ ñāṇiṃ vibhāviṃ medhāvin ’ti - saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīraṃ.

Abhibhuyya sabbāni parissayānī ti - Parissayā ti dve parissayā pākaṭaparissayā ca paṭicchannaparissayā ca –pe– ime vuccanti pākaṭaparissayā. – pe– ime vuccanti paṭicchannaparissayā –pe– evampi tatrāsayāti parissayā. Abhibhuyya sabbāni parissayānī ti sabbe parissaye 3 abhibhuyya abhibhavitvā ajjhotharitvā pariyādiyitvā madditvā ’ti - abhibhuyya sabbāni parissayāni.

Careyya tenattamano satīmā ti so paccekasambuddho tena nipakkena paṇḍitena paññavantena buddhimantena ñāṇinā vibhāvinā medhāvinā sahāyena saddhiṃ attamano tuṭṭhamano haṭṭhamano pahaṭṭhamano udaggamano muditamano4 careyya vihareyya5 irīyeyya vatteyya pāleyya yapeyya yāpeyyā ’ti - careyya tenattamano. Satīmā ti so paccekasambuddho satimā hoti paramena satinepakkena samannāgato cirakatampi cirabhāsitampi saritā anussaritā ’ti 6 - careyya tenattamano satīmā.

Tenāha so paccekasambuddho: “Sace labhetha nipakaṃ sahāyaṃ saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīraṃ abhibhuyya sabbāni parissayāni careyya tenattamano satīmā ”ti.

1 4 satimā - Syā, evamuparipi. pamuditamano - Syā, PTS. 2 5 paññāvanataṃ - Va, Vi, evamuparipi. vicareyya - Syā. 3 6 sabbāni parissayāni - Syā. anusaritā ’ti - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

PHẨM THỨ NHÌ 1.

Nếu có thể đạt được người bạn chín chắn, người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp, sau khi đã khắc phục mọi hiểm họa, nên du hành với vị ấy, có sự hoan hỷ, có

niệm.

Nếu có thể đạt được người bạn chín chắn: nếu có thể đạt được, có thể tiếp nhận, có thể đạt đến, có thể tìm thấy người bạn chín chắn, sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh; - 'nếu có thể đạt được người bạn chín chắn' là như thế.

Người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp - Người đồng hành: người cùng đi chung. Có sự an trú tốt đẹp: có sự an trú tốt đẹp với sơ thiền, – với nhị thiền, – với tam thiền, có sự an trú tốt đẹp với tứ thiền, có sự an trú tốt đẹp với sự giải thoát của tâm thông qua từ, – thông qua bi, – thông qua hỷ, có sự an trú tốt đẹp với sự giải thoát của tâm thông qua xả, có sự an trú tốt đẹp với sự chứng đạt Không Vô Biên Xứ, –nt– với sự chứng đạt Thức Vô Biên Xứ, –nt– với sự chứng đạt Vô Sở Hữu Xứ, có sự an trú tốt đẹp với sự chứng đạt Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ, có sự an trú tốt đẹp với sự chứng đạt Diệt (Thọ Tưởng định), có sự an trú tốt đẹp với sự chứng đạt Quả vị. Sáng trí: sáng trí là sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh; - 'người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp' là như thế.

Sau khi đã khắc phục mọi hiểm họa - Hiểm họa: có hai loại hiểm họa: hiểm họa hiển hiện và hiểm họa khuất lấp. –nt– các điều này được gọi là hiểm họa hiển hiện. –nt– các điều này được gọi là hiểm họa khuất lấp. –nt– Các hiểm họa bởi vì 'nơi ấy là chỗ trú' còn là như vậy. Sau khi đã khắc phục mọi hiểm họa: sau khi đã khắc phục, sau khi đã thống trị, sau khi đã đè bẹp, sau khi đã trấn áp, sau khi đã nghiền nát tất cả các hiểm họa; - 'sau khi đã khắc phục mọi hiểm họa' là như thế.

Nên du hành với vị ấy, có sự hoan hỷ, có niệm: vị Phật Độc Giác ấy, có sự hoan hỷ, có ý vui vẻ, có ý vui thích, có ý thích thú, có ý phấn khởi, có ý vui mừng với vị chín chắn, sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh ấy, nên du hành, nên trú ngụ, nên sinh hoạt, nên vận hành, nên bảo hộ, nên nuôi dưỡng, nên bảo dưỡng; - 'nên du hành với vị ấy, có sự hoan hỷ, có niệm' là như thế. Có niệm: vị Phật Độc Giác ấy là vị có niệm, được thành tựu niệm và sự cẩn thận tuyệt đối, là vị nhớ đến, vị nhớ lại thậm chí việc làm đã lâu, lời nói đã lâu; - 'nên du hành với vị ấy, có sự hoan hỷ, có niệm' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Nếu có thể đạt được người bạn chín chắn, người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp, sau khi đã khắc phục mọi hiểm họa, nên du hành với vị ấy, có sự hoan hỷ, có niệm."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

2.

No ce labhetha nipakaṃ sahāyaṃ saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīraṃ, rājāva raṭṭhaṃ vijitaṃ pahāya eko care khaggavisāṇakappo.

No ce labhetha nipakaṃ sahāyan ti no ce nipakaṃ paṇḍitaṃ paññavantaṃ buddhimantaṃ ñāṇiṃ vibhāviṃ medhāviṃ sahāyaṃ labheyya paṭilabheyya adhigaccheyya vindeyyā 'ti - no ce labhetha nipakaṃ sahāyaṃ.

Saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīran ti - Saddhiṃ caran ti ekato caraṃ. Sādhuvihārin ti paṭhamenapi jhānena sādhuvihāriṃ –pe– nirodhasamāpattiyāpi sādhuvihāriṃ, phalasamāpattiyāpi sadhuvihāriṃ. Dhīran ti dhīraṁ paṇḍitaṃ paññavantaṃ buddhimantaṃ ñāṇiṃ vibhāviṃ medhāvin 'ti - saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīraṃ.

Rājāva raṭṭhaṃ vijitaṃ pahāyā ti yathā 1 rājā khattiyo muddhābhisitto vijitasaṅgāmo nihatapaccāmitto laddhādhippāyo paripuṇṇakosakoṭṭhāgāro 2 raṭṭhaṃ ca janapadaṃ ca kosaṃ ca koṭṭhāgāraṃ ca pahūta3hiraññasuvaṇṇaṃ nagaraṃ ca pariccajitvā kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajitvā akiñcanabhāvaṃ upagantvā eko carati viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpeti. Evaṃ paccekasambuddhopi sabbaṃ gharāvāsapaḷibodhaṃ chinditvā puttadārapaḷibodhaṃ chinditvā ñātipaḷibodhaṃ chinditvā mittāmacca- paḷibodhaṃ chinditvā kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajitvā akiñcanabhāvaṃ upagantvā eko carati viharati irīyati vatteti4 pāleti yapeti yāpetī 'ti - rājāva raṭṭhaṃ vijitaṃ pahāya, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "No ce labhetha nipakaṃ sahāyaṃ saddhiṃ caraṃ sādhuvihāri dhīraṃ, rājāva raṭṭhaṃ vijitaṃ pahāya eko care khaggavisāṇakappo "ti.

1 3 yathā - itisaddo Ma, Syā potthakesu na dissate. pahuta - Syā, PTS. 2 4 paripuṇṇakoṭṭhāgāro - Syā, PTS. vattati - Pa, Va - Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

2.

Nếu không thể đạt được người bạn chín chắn, người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp, tương tự như vị vua dứt bỏ lãnh địa đã xâm chiếm được, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Nếu không thể đạt được người bạn chín chắn: nếu không thể đạt được, không thể tiếp nhận, không thể đạt đến, không thể tìm thấy người bạn chín chắn, sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh; - 'nếu không thể đạt được người bạn chín chắn' là như thế.

Người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp - Người đồng hành: người cùng đi chung. Có sự an trú tốt đẹp: có sự an trú tốt đẹp với sơ thiền, –nt– có sự an trú tốt đẹp với sự chứng đạt Diệt (Thọ Tưởng định), có sự an trú tốt đẹp với sự chứng đạt Quả vị. Sáng trí: sáng trí là sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh; - 'người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp' là như thế.

Tương tự như vị vua dứt bỏ lãnh địa đã xâm chiếm được: Giống như vị vua dòng Sát-đế-lỵ đã được làm lễ phong vương ở đầu, đã chiến thắng trận đấu, đã giết chết đối thủ, đã đạt được ý định, có khu trại và nhà kho đầy ắp, sau khi buông bỏ quốc độ, xứ sở, khu trại, nhà kho và thành phố có vô số vàng bạc, sau khi cạo bỏ râu tóc, khoác lên các tấm vải màu ca-sa, rời nhà xuất gia, sống không nhà, sau khi đi đến trạng thái không có gì, một mình sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng, tương tự như vậy, vị Phật Độc Giác, sau khi cắt đứt mọi sự vướng bận của đời sống tại

gia, sau khi cắt đứt sự vướng bận về vợ con, sau khi cắt đứt sự vướng bận về thân quyến, sau khi cắt đứt sự vướng bận về bạn bè và thân hữu, sau khi cạo bỏ râu tóc, khoác lên các tấm vải màu ca-sa, rời nhà xuất gia, sống không nhà, sau khi đi đến trạng thái không có gì, một mình sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng; - 'tương tự như vị vua dứt bỏ lãnh địa đã xâm chiếm được, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Nếu không thể đạt được người bạn chín chắn, người đồng hành sáng trí, có sự an trú tốt đẹp, tương tự như vị vua dứt bỏ lãnh địa đã xâm chiếm được, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

3.

Addhā pasaṃsāma sahāyasampadaṃ seṭṭhā samā sevitabbā sahāyā ete aladdhā anavajjabhojī eko care khaggavisāṇakappo.

Addhā pasaṃsāma sahāyasampadan ti - Addhā ti ekaṃsavacanaṃ nissaṃsayavacanaṃ nikkaṅkhavacanaṃ advejjhavacanaṃ adveḷhakavacanaṃ niyogavacanaṃ 1 apaṇṇakavacanaṃ aviruddhavacanaṃ 2 avatthāpanavacanametaṃ 'addhā 'ti. Sahāyasampadan ti sahāyasampadā vuccati yo so sahāyo asekkhena sīlakkhandhena samannāgato hoti, asekkhena samādhikkhandhena – asekkhena paññākkhandhena – asekkhena vimuttikkhandhena – asekkhena vimuttiñāṇa-dassanakkhandhena samannāgato hoti. Addhā pasaṃsāma sahāyasampadan ti sahāyasampadaṃ pasaṃsāma thomema kittema vaṇṇemā 'ti - addhā pasaṃsāma sahāyasampadaṃ.

Seṭṭhā samā sevitabbā sahāyā ti seṭṭhā honti sahāyā sīlena samādhinā paññāya vimuttiyā vimuttiñāṇadassanena, samā sadisā honti sahāyā sīlena samādhinā paññāya vimuttiyā vimuttiñāṇadassanena. Seṭṭhā vā sahāyā sadisā 3 vā sahāyā sevitabbā bhajitabbā payirupāsitabbā paripucchitabbā paripañhitabbā 'ti - seṭṭhā samā sevitabbā sahāyā.

Ete aladdhā anavajjabhojī ti atthi puggalo sāvajjabhojī, atthi puggalo anavajjabhojī.

Katamo ca puggalo sāvajjabhojī? Idhekacco puggalo kuhanāya lapanāya nemittikatāya 4 nippesikatāya lābhena lābhaṃ nijigiṃsanatāya 5 dārudānena veḷudānena pattadānena pupphadānena phaladānena sinānadānena cuṇṇadānena mattikādānena dantakaṭṭhadānena mukhodakadānena cāṭukamyatāya 6 mugga- supyatāya 7 pāribhaṭṭhatāya 8 piṭṭhimaṃsikatāya9 vatthuvijjāya tiracchānavijjāya aṅgavijjāya nakkhattavijjāya dūtagamanena pahinagamanena10 jaṅghapesaniyena vejjakammena [11] piṇḍapatipiṇḍakena dānānuppadānena adhammena visamena laddhā labhitvā adhigantvā vinditvā paṭilabhitvā jīvikaṃ kappeti. Ayaṃ vuccati puggalo sāvajjabhojī.

1 9 nirodhavacanaṃ - PTS. pīṭhamaddikatāya - Ma; 2 aviraddhavacanaṃ - Ma; parapiṭṭhimaṃsikatāya - Syā, evamuparipi. 10 itisaddo Syā, PTS potthakesu na dissate.

pahiṇagamanena - Ma; 3 samā - Syā. pahīnagamanena - Syā, evamuparipi. 4 11 nemittakatāya - Syā, PTS, evamuparipi. navakammena - Ma; 5 nijigīsanatāya - Ma, evamuparipi. dūtakammena - Syā, PTS; 6 pātukamyatāya - Syā, PTS, evamuparipi. itisaddo BJTS potthake natthi. 7 muggasūpyatāya - Ma; muggasūpatāya - Syā; mugasūpatāya - PTS, evamuparipi. 8 pāribhaṭyatāya - Ma, Syā; pāribhaṭṭatāya - PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

3.

Đương nhiên, chúng ta ca ngợi sự thành tựu về bạn hữu. Những bạn hữu vượt trội (hoặc) tương đương là nên giao thiệp. Không đạt được những vị này, (nên) là người thọ dụng không bị chê trách, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Đương nhiên, chúng ta ca ngợi sự thành tựu về bạn hữu - Đương nhiên: Từ ‘addhā’ này là lời nói nhất định, lời nói không ngờ vực, lời nói không nghi ngờ, lời nói không hai nghĩa, lời nói không gây ra sự lưỡng lự, lời nói bảo đảm, lời nói không sai trái, lời nói không đối chọi, lời nói khẳng định. Sự thành tựu về bạn hữu: sự thành tựu về bạn hữu nói đến vị bạn hữu đã thành tựu về giới uẩn của bậc Vô Học – về định uẩn của bậc Vô Học – về tuệ uẩn của bậc Vô Học – về giải thoát uẩn của bậc Vô Học, đã thành tựu về giải thoát tri kiến uẩn 1 của bậc Vô Học. Đương nhiên, chúng ta ca ngợi sự thành tựu về bạn hữu: chúng ta ca ngợi, chúng ta khen ngợi, chúng ta tán dương, chúng ta ca tụng sự thành tựu về bạn hữu; - ‘đương nhiên, chúng ta ca ngợi sự thành tựu về bạn hữu’ là như thế.

Những bạn hữu vượt trội (hoặc) tương đương là nên giao thiệp: những bạn hữu là vượt trội về giới, về định, về tuệ, về giải thoát, về sự biết và thấy về giải thoát; những bạn hữu là tương đương, ngang bằng về giới, về định, về tuệ, về giải thoát, về sự biết và thấy về giải thoát. Những bạn hữu vượt trội hoặc những bạn hữu ngang bằng thì nên được giao thiệp, nên được thân cận, nên được gần gũi, nên được vấn, nên được hỏi; - ‘những bạn hữu vượt trội (hoặc) tương đương là nên giao thiệp’ là như thế.

Không đạt được những vị này, (nên) là người thọ dụng không bị chê trách: có người là vị có sự thọ dụng bị chê trách, có người là vị có sự thọ dụng không bị chê trách.

Người nào là vị có sự thọ dụng bị chê trách? Ở đây, một người nào đó sau khi nhận được, sau khi đạt được, sau khi đạt đến, sau khi tìm thấy, sau khi tiếp nhận không đúng theo pháp, một cách không ngay thẳng – bằng cách gạt gẫm, bằng cách tán phét, bằng cách gợi ý, bằng cách lừa bịp, bằng cách thèm muốn lợi lộc bằng lợi lộc, bằng cách cho củi (gỗ), bằng cách cho tre, bằng cách cho lá, bằng cách cho bông hoa, bằng cách cho trái cây, bằng cách cho cây cọ rửa, bằng cách cho bột tắm, bằng cách cho đất sét, bằng cách cho gỗ chà răng, bằng cách cho nước súc miệng, bằng cách nịnh hót, bằng cách tâng bốc, bằng cách chiều chuộng, bằng cách nói lén sau lưng, nhờ vào khoa địa lý, nhờ vào kiến thức thế tục, nhờ vào khoa bói tướng, nhờ vào khoa chiêm tinh, bằng cách đi làm sứ giả, bằng cách đi theo sự sai bảo, bằng cách chuyển tin bằng đôi chân, bằng

công việc thầy thuốc, bằng cách thức ăn đổi thức ăn, do phát sanh bởi quà cáp, – rồi duy trì mạng sống. Người này được gọi là vị có sự thọ dụng bị chê trách.

1 Vimuttiñāṇadassana được chúng tôi ghi nghĩa là "sự biết và thấy về giải thoát" (thay vì "giải thoát tri kiến"). Trường hợp liên kết với từ khandha (uẩn, khối, đống) như ở trên vimuttiñāṇadassanakkhandha (tập hợp sự biết và thấy về giải thoát) thì được ghi nghĩa là "giải thoát tri kiến uẩn" (ND).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Katamo ca puggalo anavajjabhojī? Idhekacco puggalo na kuhanāya na lapanāya na nemittikatāya na nippesikatāya na lābhena lābhaṃ nijigiṃsanatāya na dārudānena na veḷudānena na pattadānena na pupphadānena na phaladānena na sinānadānena na cuṇṇadānena na mattikādānena na dantakaṭṭhadānena na mukhodakadānena na cāṭukamyatāya na muggasupyatāya na pāribhaṭṭhatāya na piṭṭhimaṃsikatāya na vatthuvijjāya na tiracchānavijjāya na aṅgavijjāya na nakkhattavijjāya na dūtagamanena na pahinagamanena na jaṅghapesaniyena na vejjakammena [1] na piṇḍapatipiṇḍakena na dānānuppadānena dhammena samena, laddhā labhitvā adhigantvā vinditvā paṭilabhitvā jīvikaṃ kappeti. Ayaṃ vuccati puggalo anavajjabhojī.

Ete aladdhā anavajjabhojī ti ete anavajjabhojī aladdhā alabhitvā anadhigantvā avinditvā appaṭilabhitvā 'ti - ete aladdhā anavajjabhojī, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Addhā pasaṃsāma sahāyasampadaṃ seṭṭhā samā sevitabbā sahāyā, ete aladdhā anavajjabhojī eko care khaggavisāṇakappo "ti.

4.

Disvā suvaṇṇassa pabhassarāni kammāraputtena suniṭṭhitāni, saṃghaṭṭayantāni duve bhujasmiṃ eko care khaggavisāṇakappo.

Disvā suvaṇṇassa pabhassarānī ti - Disvā ti disvā passitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā. Suvaṇṇassā ti jātarūpassa. Pabhassarānī ti parisuddhāni pariyodātānī 'ti - disvā suvaṇṇassa pabhassarāni.

Kammāraputtena suniṭṭhitānī ti kammāraputto vuccati suvaṇṇakāro. Kammāraputtena suniṭṭhitānī ti kammāraputtena suniṭṭhitāni sukatāni suparikammakatānī 'ti 2 - kammāraputtena suniṭṭhitāni.

1 na navakammena - Ma; na dūtakammena - Syā; Ma, Syā potthakesu adhikaṃ. 2 suparikammānīti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Người nào là vị có sự thọ dụng không bị chê trách? Ở đây, một người nào đó sau khi nhận được, sau khi đạt được, sau khi đạt đến, sau khi tìm thấy, sau khi tiếp nhận đúng theo pháp, một cách ngay thẳng, – không do gạt gẫm, không do tán phét, không do gợi ý, không do lừa bịp, không do việc thèm muốn lợi lộc bằng lợi lộc, không do việc cho củi (gỗ), không do việc cho tre, không do việc cho lá, không do việc cho bông hoa, không do việc cho trái cây, không do việc cho cây cọ rửa, không do việc cho bột tắm,

không do việc cho đất sét, không do việc cho gỗ chà răng, không do việc cho nước súc miệng, không do việc nịnh hót, không do việc tâng bốc, không do việc chiều chuộng, không do việc nói lén sau lưng, không nhờ vào khoa địa lý, không nhờ vào kiến thức thế tục, không nhờ vào khoa bói tướng, không nhờ vào khoa chiêm tinh, không do việc đi làm sứ giả, không do việc đi theo sự sai bảo, không do việc chuyển tin bằng đôi chân, không do công việc thầy thuốc, không do thức ăn đổi thức ăn, không do phát sanh bởi quà cáp,– rồi duy trì mạng sống. Người này được gọi là vị có sự thọ dụng không bị chê trách.

Không đạt được những vị này, (nên) là người thọ dụng không bị chê trách: sau khi không đạt được những vị này, sau khi không nhận được, sau khi không đạt đến, sau khi không tìm thấy, sau khi không tiếp nhận, (nên) là người có sự thọ dụng không bị chê trách; - 'không đạt được những vị này, (nên) là người thọ dụng không bị chê trách, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Đương nhiên, chúng ta ca ngợi sự thành tựu về bạn hữu. Những bạn hữu vượt trội (hoặc) tương đương là nên giao thiệp. Không đạt được những vị này, (nên) là người thọ dụng không bị chê trách, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

4.

Sau khi nhìn thấy những (vòng) vàng sáng chói khéo được hoàn thành bởi con trai người thợ kim hoàn, hai vòng ở trên cùng cánh tay đang va chạm vào nhau, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Sau khi nhìn thấy những (vòng) vàng sáng chói - Sau khi nhìn thấy: sau khi nhìn thấy là sau khi nhìn xem, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt. (Vòng) vàng: vòng bạc. Sáng chói: thuần tịnh, tinh khiết; - 'sau khi nhìn thấy những (vòng) vàng sáng chói' là như thế.

Khéo được hoàn thành bởi con trai người thợ kim hoàn: con trai người thợ kim hoàn nói đến người thợ vàng. Khéo được hoàn thành bởi con trai người thợ kim hoàn: đã khéo được hoàn thành, đã khéo được làm ra, đã được thực hiện việc xếp đặt khéo léo bởi con trai người thợ kim hoàn; - 'khéo được hoàn thành bởi con trai người thợ kim hoàn' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Saṃghaṭṭayantāni duve bhujasmin ti bhujo vuccati hattho. Yathā ekasmiṃ hatthe dve nūpurāni 1 ghaṭṭenti, 2 evameva sattā taṇhāvasena diṭṭhivasena niraye ghaṭṭenti, tiracchānayoniyaṃ ghaṭṭenti, pettivisaye ghaṭṭenti, manussaloke ghaṭṭenti, devaloke ghaṭṭenti, gatiyā gatiṃ upapattiyā upapattiṃ paṭisandhiyā paṭisandhiṃ bhavena bhavaṃ saṃsārena saṃsāraṃ vaṭṭena vaṭṭaṃ ghaṭṭenti saṃghaṭṭenti saṃghaṭṭentā caranti viharanti irīyanti vattenti pālenti yapenti yāpentī 'ti - saṃghaṭṭayantāni duve bhujasmiṃ, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Disvā suvaṇṇassa pabhassarāni kammāraputtena suniṭṭhitāni, saṃghaṭṭayantāni duve bhujasmiṃ eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

5.

Evaṃ dutiyena 3 sahā mamassa vācābhilāpo abhisajjanā vā, etaṃ bhayaṃ āyatiṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Evaṃ dutiyena sahā mamassā ti taṇhādutiyo 4 vā hoti, puggaladutiyo vā. Kathaṃ taṇhādutiyo hoti? Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā, yassesā taṇhā appahīnā so vuccati taṇhādutiyo.

“Taṇhādutiyo puriso dīghamaddhāna saṃsaraṃ, itthabhāvaññathābhāvaṃ saṃsāraṃ nātivattatī ”ti. 5 Evaṃ taṇhādutiyo vā hoti.6

Kathaṃ puggaladutiyo hoti? Idhekacco na ahetu7 na kāraṇahetu uddhato avūpasantacitto ekassa vā dutiyo hoti, dvinnaṃ vā tatiyo hoti, tiṇṇaṃ vā catuttho hoti. Tattha bahuṃ samphappalāpaṃ palapati8 seyyathīdaṃ rājakathaṃ corakathaṃ mahāmattakathaṃ senākathaṃ bhayakathaṃ yuddhakathaṃ annakathaṃ pānakathaṃ vatthakathaṃ yānakathaṃ sayanakathaṃ mālākathaṃ gandhakathaṃ ñātikathaṃ gāmakathaṃ nigamakathaṃ nagarakathaṃ janapadakathaṃ itthīkathaṃ –

1 6 dhuvarāni - Syā, PTS. evaṃ taṇhādutiyo hoti - Syā, PTS. 2 7 ghaṭenti - Syā, evamuparipi. na atthahetu - Ma; 3 dutīyena - Ma, Syā, evamuparipi. na attahetu - Syā, PTS. 4 8 taṇhādutiyena taṇhādutiyo - Syā. lapati - Syā, PTS. 5 Catukkaṅguttara, Bhaṇḍagāmavagga; Suttanipāta, Mahāvagga, Dvayatānupassanāsutta.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Hai vòng ở trên cùng cánh tay đang va chạm vào nhau: cánh tay nói đến bàn tay. Giống như hai vòng kiềng ở trên một bàn tay đụng chạm nhau, tương tự y như thế, chúng sanh, do tác động của tham ái, do tác động của tà kiến, chúng đụng chạm nhau ở địa ngục, chúng đụng chạm nhau ở loài thú, chúng đụng chạm nhau ở thân phận ngạ quỷ, chúng đụng chạm nhau ở thế giới loài người, chúng đụng chạm nhau ở thế giới chư Thiên về cảnh giới tái sanh với cảnh giới tái sanh, về sự tái sanh với sự tái sanh, về sự nối liền tái sanh với sự nối liền tái sanh, về cõi hiện hữu với cõi hiện hữu, về sự luân hồi với sự luân hồi, về sự luân chuyển với sự luân chuyển, chúng đụng chạm nhau, chúng va chạm vào nhau; trong khi va chạm vào nhau, chúng sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng; - ‘hai vòng ở trên cùng cánh tay đang va chạm vào nhau, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Sau khi nhìn thấy những (vòng) vàng sáng chói khéo được hoàn thành bởi con trai người thợ kim hoàn, hai vòng ở trên cùng cánh tay đang va chạm vào nhau, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

5.

Tương tự như thế, cùng với bạn lữ, có thể xảy đến cho ta sự chuyện vãn bằng lời nói, hoặc sự quyến luyến sâu đậm. Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này trong tương lai, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Tương tự như thế, cùng với bạn lữ, có thể xảy đến cho ta: hoặc là có tham ái là bạn lữ, hoặc là có người là bạn lữ. Có tham ái là bạn lữ nghĩa là thế nào? Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Đối với vị nào, các tham ái này là chưa được dứt bỏ, vị ấy được gọi là có tham ái là bạn lữ.

"Có tham ái là bạn lữ, trong khi luân chuyển một thời gian dài đến sự hiện hữu này và sự hiện hữu khác, con người không vượt qua được luân hồi." Có tham ái là bạn lữ nghĩa là như vậy.

Có người là bạn lữ nghĩa là thế nào? Ở đây, một người nào đó không phải vì sự lợi ích là nguyên nhân, 1 không phải vì công việc là nguyên nhân, bị phóng túng, có tâm không được vắng lặng, trở thành người thứ hai của một vị, trở thành người thứ ba của hai vị, trở thành người thứ tư của ba vị, tại đó nói huyên thuyên việc nói nhảm nhí như là: nói về chuyện về vua chúa, chuyện về trộm cướp, chuyện về đại thần, chuyện về binh lính, chuyện hãi hùng, chuyện về chiến tranh, chuyện về thức ăn, chuyện về thức uống, chuyện về vải vóc, chuyện về xe cộ, chuyện về giường nằm, chuyện về vòng hoa, chuyện về hương liệu, chuyện về thân quyến, chuyện về làng xóm, chuyện về thị tứ, chuyện về thành phố, chuyện về quốc độ, chuyện về đàn bà, –

1 "Không phải vì sự lợi ích là nguyên nhân": được dịch từ "na atthahetu" theo văn bản của Miến Điện. Trong khi đó, "na ahetu" có nghĩa Việt là: "không phải không có nguyên nhân" xét thấy không phù hợp. Văn bản của Thái Lan và PTS ghi là: "na attahetu" được dịch Việt là: "không phải vì bản thân là nguyên nhân" (ND).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

– purisakathaṃ sūrakathaṃ visikhākathaṃ kumbhaṭṭhānakathaṃ pubbapeta- kathaṃ nānattakathaṃ lokakkhāyikaṃ samuddakkhāyikaṃ itibhavābhavakathaṃ katheti. 1 Evaṃ puggaladutiyo hotī 'ti - evaṃ dutiyena sahā mamassa.

Vācābhilāpo abhisajjanā vā ti vācābhilāpo vuccati battiṃsa 2 tiracchānakathā, seyyathīdaṃ rājakathaṃ –pe– itibhavābhavakathaṃ. 3 Abhisajjanā vā ti dve sajjanā: taṇhāsajjanā ca diṭṭhisajjanā ca –pe– ayaṃ taṇhāsajjanā –pe– ayaṃ diṭṭhisajjanā 'ti - vācābhilāpo abhisajjanā vā.

Etaṃ bhayaṃ āyatiṃ pekkhamāno ti - Bhayan ti jātibhayaṃ jarābhayaṃ vyādhibhayaṃ maraṇabhayaṃ rājabhayaṃ corabhayaṃ aggibhayaṃ udakabhayaṃ attānuvādabhayaṃ parānuvādabhayaṃ daṇḍabhayaṃ duggatibhayaṃ ūmibhayaṃ kumbhīlabhayaṃ āvaṭṭabhayaṃ susukābhayaṃ 4 ājīvakabhayaṃ 5 asilokabhayaṃ parisasārajjabhayaṃ 6 madanabhayaṃ bhayānakaṃ chambhitattaṃ lomahaṃso cetaso ubbego7 utrāso.8 Etaṃ bhayaṃ āyatiṃ pekkhamāno ti etaṃ bhayaṃ āyatiṃ pekkhamāno dakkhamāno olokayamāno nijjhāyamāno upaparikkhamāno 'ti - etaṃ

bhayaṃ āyatiṃ pekkhamāno, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Evaṃ dutiyena sahā mamassa vācābhilāpo abhisajjanā vā, etaṃ bhayaṃ āyatiṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

6.

Kāmā hi9 citrā madhurā manoramā virūparūpena mathenti cittaṃ, ādīnavaṃ kāmaguṇesu disvā eko care khaggavisāṇakappo.

Kāmā hi citrā madhurā manoramā ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca –pe– ime vuccanti vatthukāmā –pe– ime vuccanti kilesakāmā. Citrā ti10 nānāvaṇṇā rūpā nānāvaṇṇā saddā11 nānā vaṇṇā gandhā nānāvaṇṇā rasā nānāvaṇṇā phoṭṭhabbā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmupasaṃhitā rajanīyā.

1 7 iti vā katheti - Syā, PTS. ubbeggo - Syā. 2 8 bāttiṃsa - Ma. uttrāso - PTS. 3 seyyathīdaṃ rājakathā corakathā –pe– itibhavābhavakathā iti vā - Syā, PTS. 4 susumārabhayaṃ - Ma; suṃsukābhayaṃ - Syā; suṃsumārabhayaṃ - PTS. 5 9 ājīvikābhayaṃ - Syā. kāmā vicitrāti - Va, Vi. 6 10 parisārajjabhayaṃ - PTS. vicitrāti - Va, Vi, Ka. 11 nānāvaṇṇarūpā nānāvaṇṇasaddā - Syā, PTS, evamīdisesu padesu.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

– chuyện về đàn ông, chuyện về vị anh hùng, chuyện về đường xá, chuyện tại chỗ lấy nước, chuyện về người đã chết, các chuyện tạp thoại nói về hiện trạng của thế giới, nói về hiện trạng của đại dương, chuyện về sự hiện hữu và không hiện hữu. Có người là bạn lữ nghĩa là như vậy; - ‘tương tự như thế, cùng với bạn lữ, có thể xảy đến cho ta’ là như thế.

Sự chuyện vãn bằng lời nói, hoặc sự quyến luyến sâu đậm: sự chuyện vãn bằng lời nói nói đến ba mươi hai việc nói phù phiếm, như là chuyện về vua chúa –nt– chuyện về sự hiện hữu và không hiện hữu. Hoặc sự quyến luyến sâu đậm: Có hai sự quyến luyến: sự quyến luyến do tham ái và sự quyến luyến do tà kiến. –nt– điều này là sự quyến luyến do tham ái. –nt– điều này là sự quyến luyến do tà kiến; - ‘sự chuyện vãn bằng lời nói, hoặc sự quyến luyến sâu đậm’ là như thế.

Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này trong tương lai - Sợ hãi: sợ hãi sự sanh, sợ hãi sự già, sợ hãi sự bệnh, sợ hãi sự chết, sợ hãi vua chúa, sợ hãi kẻ trộm, sợ hãi lửa, sợ hãi nước, sợ hãi sự chỉ trích của bản thân, sợ hãi sự chỉ trích của người khác, sợ hãi hình phạt, sợ hãi khổ cảnh, sợ hãi sóng nước, sợ hãi cá sấu, sợ hãi xoáy nước, sợ hãi cá dữ, sợ hãi về sinh kế, sợ hãi sự quở trách, sợ hãi do sự nhút nhát ở tập thể, sợ hãi do sự say sưa, trạng thái sợ hãi, trạng thái kinh hãi, sự rởn lông, sự hốt hoảng, sự khiếp sợ của tâm. Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này trong tương lai: trong khi xét thấy, trong khi nhận thấy, trong khi quan sát, trong khi suy xét, trong khi khảo sát nỗi sợ hãi này trong tương lai; - ‘trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này trong tương lai, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Tương tự như thế, cùng với bạn lữ, có thể xảy đến cho ta sự chuyện vãn bằng lời nói, hoặc sự quyến luyến sâu đậm. Trong khi xét thấy nỗi sợ hãi này trong tương lai, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

6.

Bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào, làm thích ý, chúng khuấy động tâm bằng nhiều hình thức khác nhau. Sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở các loại dục, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào, làm thích ý - Các dục: theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Đa dạng: các sắc có nhiều loại, các thinh có nhiều loại, các hương có nhiều loại, các vị có nhiều loại, các xúc có nhiều loại là đáng mong, đáng muốn, đáng mến, đáng yêu, liên hệ đến dục, gợi tình.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Madhurā ti vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Pañcime bhikkhave kāmaguṇā. Katame pañca? Cakkhuviññeyyā rūpā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmupasaṃhitā rajanīyā, sotaviññeyyā saddā –pe– ghānaviññeyyā gandhā –pe– jivhāviññeyyā rasā –pe– kāyaviññeyyā phoṭṭhabbā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmupasaṃhitā rajanīyā. Ime kho bhikkhave pañcakāmaguṇā. Yaṃ kho bhikkhave ime pañcakāmaguṇe paṭicca uppajjati sukhaṃ somanassaṃ, idaṃ vuccati kāmasukhaṃ mīlhasukhaṃ 1 puthujjanasukhaṃ anariyasukhaṃ 2 na sevitabbaṃ na bhāvetabbaṃ na bahulīkātabbaṃ, ‘bhāyitabbaṃ etassa sukhassā ’ti vadāmī ”ti - kāmā hi citrā madhurā. Manoramā ti - Mano ti yaṃ cittaṃ –pe– tajjā manoviññāṇadhātu. Mano ramenti thomenti tosenti pahāsentī ’ti - kāmā hi citrā madhurā manoramā.

Virūparūpena mathenti cittan ti nānāvaṇṇehi rūpehi –pe– nānāvaṇṇehi phoṭṭhabbehi cittaṃ mathenti tosenti 3 pahāsentī’ ’ti - virūparūpena mathenti cittaṃ.

Ādīnavaṃ kāmaguṇesu disvā ti vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Ko ca bhikkhave kāmānaṃ ādīnavo? Idha bhikkhave, kulaputto yena sippaṭṭhānena 4 jīvikaṃ kappeti: yadi muddāya 5 yadi gaṇanāya yadi saṅkhānena 6 yadi kasiyā yadi vaṇijjāya yadi gorakkhena 7 yadi issatthena8 yadi rājaporisena yadi sippaññatarena9 sītassa purakkhato uṇhassa purakkhato ḍaṃsamakasavātātapasiriṃsapasamphassehi rissamāno10 khuppipāsāya mīyamāno; 11 ayaṃ bhikkhave kāmānaṃ ādīnavo sandiṭṭhiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.

Tassa ce bhikkhave, kulaputtassa evaṃ uṭṭhahato ghaṭato vāyamato te bhogā nābhinipphajjanti, [so12] socati kilamati paridevati urattāḷiṃ kandati sammohaṃ āpajjati ‘moghaṃ vata me uṭṭhānaṃ13 aphalo vata me vāyāmo ’ti. Ayampi bhikkhave, kāmānaṃ ādīnavo sandiṭṭhiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.

1 8 miḷhasukhaṃ - Ma, Syā; yadi issaṭṭhena - Syā, PTS. 9 pīḷasukhaṃ - Va, Vi, Ka. yadi sippāyatanena - Syā, PTS. 2 10 anunayasukhaṃ - Va, Vi, Ka. samphassamāno - Ma, PTS, Va, Vi. 3 11 tāsenti hāpenti - Syā, PTS. miyyamāno - Syā; 4 sipp' uṭṭhānena - PTS. mīyyamāno - PTS; 5 yadi muddhāya - Syā. viḷiyamāno - Va, Vi. 6 12 yadi saṅkhāya - Syā. so - itisaddo Ma, Syā, PTS potthakesu dissate. 7 13 yadi gorakkhanena - Va, Vi. upaṭṭhānaṃ - Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Ngọt ngào: Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, đây là năm loại dục. Năm loại nào? Các sắc được nhận thức bởi mắt là đáng mong, đáng muốn, đáng mến, đáng yêu, liên hệ đến dục, gợi tình, các thinh được nhận thức bởi tai –nt– các hương được nhận thức bởi mũi –nt– các vị được nhận thức bởi lưỡi –nt– các xúc được nhận thức bởi thân là đáng mong, đáng muốn, đáng mến, đáng yêu, liên hệ đến dục, gợi tình. Này các tỳ khưu, đây là năm loại dục. Này các tỳ khưu, thật vậy, tùy thuộc vào năm loại dục này, lạc và hỷ tâm sanh khởi; điều này được gọi là lạc của dục, lạc của phẩn, lạc của phàm phu, lạc không thuộc về bậc Thánh, không nên phục vụ, không nên phát triển, không nên thực hành thường xuyên, Ta nói rằng: 'Nên sợ hãi đối với lạc này;'" - 'bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào' là như thế. Làm thích ý - Ý: tức là tâm, –nt– từ đó ý thức giới sanh lên. Chúng làm cho tâm vui thích, chúng tâng bốc tâm, làm cho tâm hài lòng, làm cho tâm vui vẻ; - 'bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào, làm thích ý' là như thế.

Chúng khuấy động tâm bằng nhiều hình thức khác nhau: chúng khuấy động tâm, làm hài lòng, làm vui vẻ với các sắc có nhiều loại, –nt– với các xúc có nhiều loại; - 'chúng khuấy động tâm bằng nhiều hình thức khác nhau' là như thế.

Sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở các loại dục: Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, cái gì là điều bất lợi của các dục? Ở đây, này các tỳ khưu, người con trai gia đình danh giá duy trì mạng sống bằng ngành nghề nào: giả dụ bằng việc đếm ngón tay, bằng việc kiểm kê, bằng việc tính toán, bằng việc cày bừa, bằng việc buôn bán, bằng việc nuôi bò, bằng việc bắn cung, bằng việc hầu hạ vua chúa, bằng bất cứ nghề nào khác, thì phải đương đầu với lạnh, đương đầu với nóng, bị khổ sở bởi các xúc chạm với ruồi muỗi gió nắng và các loài bò sát, bị chết bởi các cơn đói khát. Này các tỳ khưu, việc này là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Này các tỳ khưu, nếu trong khi người con trai gia đình danh giá ấy đang nỗ lực, đang ráng sức, đang tinh tấn, mà các của cải không thành tựu cho người ấy, [người ấy] sầu muộn, than vãn, rên rỉ, đấm ngực khóc lóc, rơi vào mê muội (nói rằng): 'Sự nỗ lực của ta quả thật vô ích! Sự tinh tấn của ta quả thật không có kết quả!' Này các tỳ khưu, việc này cũng là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Tassa ce bhikkhave, kulaputtassa evaṃ uṭṭhahato ghaṭato vāyamato te bhogā abhinipphajjanti, so tesaṃ bhogānaṃ ārakkhādhikaraṇaṃ dukkhaṃ domanassaṃ 1 paṭisaṃvedeti ‘kinti me bhoge 2 neva rājāno hareyyuṃ, na corā hareyyuṃ, na aggi ḍaheyya, na udakaṃ vaheyya, na appiyā dāyādā hareyyun ’ti. Tassa evaṃ ārakkhayato 3 gopayato te bhoge rājāno vā haranti corā vā haranti aggi vā ḍahati udakaṃ vā vahati appiyā vā dāyādā haranti, 4 so socati –pe– sammohaṃ āpajjati ‘yampi me ahosi tampi no natthī ’ti. Ayampi bhikkhave kāmānaṃ ādīnavo sandiṭṭhiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.

Puna ca paraṃ bhikkhave kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu rājānopi rājūhi vivadanti, khattiyāpi khattiyehi vivadanti, brāhmaṇāpi brāhmaṇehi vivadanti, gahapatīpi gahapatīhi vivadanti, mātāpi puttena vivadati, puttopi mātarā vivadati, pitāpi puttena vivadati, puttopi pitarā vivadati, bhātāpi bhaginiyā vivadati, bhaginīpi bhātarā vivadati, sahāyopi sahāyena vivadati. Te tattha kalahaviggahavivādāpannā 5 aññamaññaṃ pāṇīhipi upakkamanti, leḍḍūhipi upakkamanti, daṇḍehipi upakkamanti, satthehipi upakkamanti. Te tattha maraṇampi nigacchanti6 maraṇamattampi dukkhaṃ. Ayampi bhikkhave kāmānaṃ ādīnavo sandiṭṭhiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.

Puna ca paraṃ bhikkhave, kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu asicammaṃ gahetvā dhanukalāpaṃ sannayhitvā ubhato byūḷhaṃ7 saṅgāmaṃ pakkhandanti usūsupi khippamānāsu8 sattīsupi khippamānāsu asīsupi vijjotannesu.9 Te tattha usūhipi vijjhanti, sattīhipi vijjhanti, asināpi sīsaṃ chindanti. Te tattha maraṇampi nigacchanti, maraṇamattampi dukkhaṃ. Ayampi bhikkhave kāmānaṃ ādīnavo sandiṭṭhiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.

1 6 dukkhadomanassaṃ - Syā, PTS. gacchanti - Pa, Va, Vi. 2 7 bhogā - PTS, Pa, Va, Vi. viyūḷhaṃ - Syā, PTS; virūlhaṃ - Va, Vi. 3 8 ārakkhato - Ma, Syā, PTS. khippamānesu - Ma, Syā, PTS, Pa, Va, Vi. 4 9 appiyā dāyādā vā haranti - Syā. vijjotalantesu - Ma, Syā, Va, Vi; 5 kalahavivādāpannā - Syā, PTS. vijjotayantesu - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Này các tỳ khưu, nếu trong khi người con trai gia đình danh giá ấy đang nỗ lực, đang ráng sức, đang tinh tấn, mà các của cải thành tựu cho người ấy; bởi lý do bảo vệ các của cải ấy, người ấy cảm thọ khổ, ưu (nghĩ rằng): ‘Làm cách nào để các vị vua không có thể lấy đi, các kẻ trộm cướp không thể mang đi, lửa không thể thiêu cháy, nước không thể cuốn đi, những kẻ thừa tự không được yêu mến không thể lấy đi các của cải của ta?’ Trong khi được người ấy bảo vệ, gìn giữ như vậy, các vị vua lấy đi, hoặc các kẻ trộm cướp mang đi, hoặc lửa thiêu cháy, hoặc nước cuốn đi, hoặc những kẻ thừa tự không được yêu mến lấy đi các của cải ấy, người ấy sầu muộn, –nt– rơi vào mê muội (nói rằng): ‘Ngay cả vật đã thuộc về tôi, giờ cũng không còn cho chúng tôi!’ Này các tỳ khưu,

việc này cũng là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Thêm nữa, này các tỳ khưu, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục, các vị vua tranh cãi với các vị vua, các Sát-đế-lỵ tranh cãi với các Sát-đế-lỵ, các Bà-la-môn tranh cãi với các Bà-la-môn, các gia chủ tranh cãi với các gia chủ, mẹ tranh cãi với con trai, con trai tranh cãi với mẹ, cha tranh cãi với con trai, con trai tranh cãi với cha, anh (em) trai tranh cãi với chị (em) gái, chị (em) gái tranh cãi với anh (em) trai, bạn bè tranh cãi với bạn bè. Tại nơi ấy, chúng đạt đến sự cãi cọ, sự cãi vã, sự tranh cãi, rồi công kích lẫn nhau bằng những bàn tay, công kích lẫn nhau bằng những cục đất, công kích lẫn nhau bằng những gậy gộc, công kích lẫn nhau bằng những thanh gươm. Tại nơi ấy, chúng đi đến cái chết, thậm chí sự khổ đau kề cận cái chết. Này các tỳ khưu, việc này cũng là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Thêm nữa, này các tỳ khưu, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục, chúng nắm lấy gươm và tấm khiên, nai nịt cung và bó tên, rồi lao vào cuộc chiến đấu được quy tụ đông đảo ở cả hai bên trong khi các mũi tên đang được phóng ra, trong khi các cây giáo đang được phóng ra, trong khi các thanh gươm đang lấp lánh. Tại nơi ấy, chúng đâm nhau bằng những mũi tên, chúng đâm nhau bằng những cây giáo, chúng còn chặt đầu bằng thanh gươm. Tại nơi ấy, chúng đi đến cái chết, thậm chí sự khổ đau kề cận cái chết. Này các tỳ khưu, việc này cũng là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Puna ca paraṃ bhikkhave, kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu asicammaṃ gahetvā dhanukalāpaṃ sannayhitvā addāvalepanā 1 upakāriyo pakkhandanti usūsupi khippamānesu sattīsupi khippamānāsu asīsupi vijjotalannesu. 2 Te tattha usūhipi vijjhanti sattīhipi vijjhanti pakkaṭṭhiyāpi 3 osiñcanti abhivaggenapi 4 omaddanti asināpi sīsaṃ chindanti. Te tattha maraṇampi nigacchanti maraṇamattampi dukkhaṃ. Ayampi bhikkhave kāmānaṃ ādīnavo sandiṭṭhiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.

Puna ca paraṃ bhikkhave, kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu, sandhimpi chindanti nillopampi haranti 5 ekāgārikampi6 karonti, paripanthepi tiṭṭhanti, paradārampi gacchanti. Tamenaṃ rājāno gahetvā vividhā kammakāraṇā7 kārenti8 kasāhipi tālenti9 vettehipi10 tālenti addhadaṇḍakehipi11 tālenti hatthampi chindanti –pe– asināpi sīsaṃ chindanti. Te tattha maraṇampi nigacchanti maraṇamattampi dukkhaṃ. Ayampi bhikkhave, kāmānaṃ ādīnavo sandiṭṭhiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.

Puna ca paraṃ bhikkhave, kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu kāyena duccaritaṃ caranti, vācāya duccaritaṃ caranti, manasā duccaritaṃ caranti. Te kāyena duccaritaṃ caritvā vācāya duccaritaṃ caritvā manasā duccaritaṃ caritvā kāyassa bhedā parammaraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjanti. Ayampi bhikkhave kāmānaṃ ādīnavo samparāyiko dukkhakkhandho kāmahetu kāmanidānaṃ kāmādhikaraṇaṃ kāmānameva hetu.”12

Ādīnavaṃ kāmaguṇesu disvā ti kāmaguṇesu ādīnavaṃ disvā, passitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā ’ti - ādīnavaṃ kāmaguṇesu disvā, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Kāmā hi citrā madhurā manoramā virūparūpena mathenti cittaṃ, ādīnavaṃ kāmaguṇesu disvā eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 6 addhāvalepanā - Syā. ekātārampi - Pana. 2 7 vijjotalantesu - Ma, Syā; vividhā kammakaraṇā - Syā; vijjotayantesu - PTS; vijjotattesu - Sa. vividha-kamma-karaṇā - PTS. 3 8 chakaṇakāyapi - Ma; karonti - Pa, Ma. 9 chakaṇaṭiyāpi - Syā, PTS. tāḷenti - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 4 10 abhivaggena - Syā; vattehipi - Abu. 11 aggivaggenapi - Va, Vi, Ka. aḍḍhadaṇḍakehipi - Ma, Syā, PTS. 5 12 niharanti - PTS. Majjhimanikāya, Mahādukkhakkhandhasutta.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Thêm nữa, này các tỳ khưu, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục, chúng nắm lấy gươm và tấm khiên, nai nịt cung và bó tên, rồi lao vào các thành trì được tô trét bùn ướt trong khi các mũi tên đang được phóng ra, trong khi các cây giáo đang được phóng ra, trong khi các thanh gươm đang lấp lánh. Tại nơi ấy, chúng đâm nhau bằng những mũi tên, chúng đâm nhau bằng những cây giáo, chúng rưới xuống bằng dịch chất đã được đun nóng, chúng đè nát bằng vật nặng, chúng còn chặt đầu bằng thanh gươm. Tại nơi ấy, chúng đi đến cái chết, thậm chí sự khổ đau kề cận cái chết. Này các tỳ khưu, việc này cũng là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Thêm nữa, này các tỳ khưu, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục, chúng đột nhập gia cư, mang đi vật cướp được, làm kẻ đạo tặc, đứng cướp dọc đường, đi đến với vợ người khác. Các vị vua sau khi bắt giữ chính kẻ ấy rồi cho áp dụng các hình phạt nhiều loại: Họ đánh đập bằng những cây roi, họ đánh đập bằng các dây mây, họ đánh đập bằng các gậy ngắn, họ chặt bàn tay, –nt– họ còn chặt đầu bằng thanh gươm. Tại nơi ấy, chúng đi đến cái chết, thậm chí sự khổ đau kề cận cái chết. Này các tỳ khưu, việc này cũng là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Thêm nữa, này các tỳ khưu, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục, chúng làm hành động xấu xa bằng thân, làm hành động xấu xa bằng khẩu, làm hành động xấu xa bằng ý. Sau khi làm hành

động xấu xa bằng thân, sau khi làm hành động xấu xa bằng khẩu, sau khi làm hành động xấu xa bằng ý, do sự hoại rã của thân, do sự chết đi, chúng bị sanh vào chốn bất hạnh, cõi khổ, nơi trừng phạt, địa ngục. Này các tỳ khưu, việc này cũng là điều bất lợi của các dục, có thể thấy được bởi tự thân, là khổ uẩn, có dục là nguyên nhân, có dục là căn nguyên, có dục là cớ sự, từ nguyên nhân thuộc về chính các dục.

Sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở các loại dục: sau khi nhìn thấy, sau khi nhìn xem, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt điều bất lợi ở các loại dục; - 'sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở các loại dục, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào, làm thích ý, chúng khuấy động tâm bằng nhiều hình thức khác nhau. Sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở các loại dục, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

7.

Īti 1 ca gaṇḍo ca upaddavo ca rogo ca sallaṃ ca bhayaṃ ca metaṃ, etaṃ bhayaṃ kāmaguṇesu disvā eko care khaggavisāṇakappo.

Īti ca gaṇḍo ca upaddavo ca rogo ca sallaṃ ca bhayaṃ ca metan ti vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "Bhayanti bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ, dukkhanti bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ, rogoti bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ, gaṇḍoti bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ, sallanti 2 bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ, saṅgoti 3 bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ, paṅkoti bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ, gabbhoti bhikkhave, kāmānametaṃ adhivacanaṃ. Kasmā 4 ca bhikkhave, bhayanti kāmānametaṃ adhivacanaṃ? Yasmā ca kāmarāgarattāyaṃ bhikkhave chandarāgavinibaddho 5 diṭṭhadhammikāpi bhayā na parimuccati, samparāyikāpi bhayā na parimuccati, tasmā bhayanti kāmānametaṃ adhivacanaṃ. Kasmā ca bhikkhave, dukkhanti – rogoti – gaṇḍoti – sallanti – saṅgoti – paṅkoti – gabbhoti kāmānametaṃ adhivacanaṃ? Yasmā ca kāmarāgarattāyaṃ bhikkhave chandarāgavinibaddho diṭṭhadhammikāpi gabbhā na parimuccati, samparāyikāpi gabbhā na parimuccati, tasmā gabbhoti kāmānametaṃ adhivacanan "ti.

1. "Bhayaṃ dukkhaṃ rogo ca gaṇḍo sallaṃ ca saṅgo ca paṅko ca gabbho ubhayaṃ. 6

2. Ete kāmā pavuccanti yattha satto puthujjano otiṇṇo sātarūpena puna gabbhāya gacchati. 7

3. Yato ca bhikkhu ātāpī sampajaññaṃ na riccati, 8 so imaṃ palipaṃ9 duggaṃ atikkamma tathāvidho10 pajaṃ jātijarūpetaṃ phandamānaṃ avekkhatī "ti.11 Īti ca gaṇḍo ca upaddavo ca rogo ca sallaṃ ca bhayaṃ ca metaṃ.

Etaṃ bhayaṃ kāmaguṇesu disvā ti etaṃ bhayaṃ kāmaguṇesu disvā passitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā 'ti - etaṃ bhayaṃ kāmaguṇesu disvā, eko care

khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Īti ca gaṇḍo ca upaddavo ca rogo ca sallaṃ ca bhayaṃ ca metaṃ, etaṃ bhayaṃ kāmaguṇesu disvā eko care khaggavisāṇakappo ”ti. 1 ītī - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 2 9 lagganti - Syā. so imaṃ palipathaṃ - Ma; 3 sattoti - Syā. somaṃ palipathaṃ - Syā, PTS. 4 10 yasmā - Syā. tathāvidhaṃ - Syā, PTS. 5 11 vinibandho - Syā, PTS. Aṅguttaranikāya, Aṭṭhakanipāta, Bhayasutta. 6 bhayañca dukkhañca rogo ca satto paṅko ca dūbhayaṃ - Syā; bhayañ [ca] dukkhañ ca rogo ca. saṅgo ca paṅko ca d’ ubhayaṃ - PTS. 7 gabbhāya ca nigacchati - Syā, PTS. 8 yato ca bhikkhave bhikkhu jhānañca na riñcati - Syā; yato ca bhikkhave bhikkhū jhānañ ca na-t-ariñcati - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

7.

Điều này là tai họa, là ung nhọt, là bất hạnh, là tật bệnh, là mũi tên, và là sự nguy hiểm cho ta. Sau khi nhìn thấy mối nguy hiểm này ở các loại dục, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Điều này là tai họa, là ung nhọt, là bất hạnh, là tật bệnh, là mũi tên, và là sự nguy hiểm cho ta: Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “‘Sợ hãi,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. ‘Khổ đau,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. ‘Tật bệnh,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. ‘Ung nhọt,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. ‘Mũi tên,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. ‘Quyến luyến,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. ‘Đắm nhiễm,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. ‘Bào thai,’ này các tỳ khưu, từ này là tên gọi dành cho các dục. Và này các tỳ khưu, vì sao từ ‘sợ hãi’ này là tên gọi dành cho các dục? Bởi vì, này các tỳ khưu, bị luyến ái bởi sự luyến ái về dục, bị trói buộc bởi mong muốn và luyến ái, người này không hoàn toàn thoát khỏi sự sợ hãi ở đời này, không hoàn toàn thoát khỏi sự sợ hãi ở đời sau; vì thế, từ ‘sợ hãi’ này là tên gọi dành cho các dục. Và này các tỳ khưu, vì sao từ ‘khổ đau’ – ‘tật bệnh’ – ‘ung nhọt’ – ‘mũi tên’ – ‘quyến luyến’ – ‘đắm nhiễm’ – ‘bào thai’ này là tên gọi dành cho các dục? Bởi vì, này các tỳ khưu, bị luyến ái bởi sự luyến ái về dục, bị trói buộc bởi mong muốn và luyến ái, người này không hoàn toàn thoát khỏi bào thai ở đời này, không hoàn toàn thoát khỏi bào thai ở đời sau; vì thế, từ ‘bào thai’ này là tên gọi dành cho các dục.

1. “Sợ hãi, khổ đau, tật bệnh, và ung nhọt, mũi tên, và sự quyến luyến, đắm nhiễm, và bào thai, theo từng đôi một, –

2. – các từ này nói về các dục, là nơi kẻ phàm phu bị dính mắc, bị đi xuống bởi hình thức lạc thú, rồi đi đến ở bào thai lần nữa.

3. Và khi nào vị tỳ khưu đã được kiềm chế, có nhiệt tâm, không bỏ bê sự nhận biết rõ, vị như thế ấy vượt qua con đường lầy lội khó đi này, và xem xét loài người đang run rẩy đi đến sanh và già.” ‘Điều này là tai họa, là ung nhọt, là bất hạnh, là tật bệnh, là mũi tên, và là sự nguy hiểm cho ta’ là như thế.

Sau khi nhìn thấy mối nguy hiểm này ở các loại dục: Sau khi nhìn thấy, sau khi nhìn xem, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt mối nguy hiểm này ở các loại dục; - 'sau khi nhìn thấy mối nguy hiểm này ở các loại dục, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Điều này là tai họa, là ung nhọt, là bất hạnh, là tật bệnh, là mũi tên, và là sự nguy hiểm cho ta. Sau khi nhìn thấy mối nguy hiểm này ở các loại dục, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

8.

Sītaṃ ca uṇhaṃ ca khudaṃ pipāsaṃ vātātape ḍaṃsasiriṃsape ca, 1 sabbāni petāni abhisambhavitvā eko care khaggavisāṇakappo.

Sītaṃ uṇhaṃ ca khudaṃ pipāsan ti - Sītan ti dvīhi kāraṇehi sītaṃ hoti: abbhantaradhātukopavasena 2 vā sītaṃ hoti, bahiddhā utuvasena vā sītaṃ hoti. Uṇhan ti dvīhi kāreṇehi uṇhaṃ hoti: abbhantaradhātukopavasena vā uṇhaṃ hoti, bahiddhā utuvasena vā uṇhaṃ hoti. Khudā 3 vuccati chātako. Pipāsā vuccati udakapipāsā 'ti 4 - sītaṃ ca uṇhaṃ ca khudaṃ pipāsaṃ.

Vātātape ḍaṃsasiriṃsape cā ti - Vātā ti puratthimā vātā pacchimā vātā uttarā vātā dakkhiṇā vātā sarajā vātā arajā vātā sītā vātā uṇhā vātā parittā vātā adhimattā vātā kāḷavātā verambhavātā pakkhavātā supaṇṇavātā tālapaṇṇavātā5 vidhūpanavātā. Ātapo vuccati suriyasantāpo. Ḍaṃsā vuccanti piṅgalamakkhikā. Siriṃsapā vuccanti ahī 'ti - vātāpe ḍaṃsasiriṃsape ca.

Sabbāni petāni abhisambhavitvā ti abhibhavitvā ajjhottharitvā pariyādiyitvā madditvā 'ti - sabbāni petāni abhisambhavitvā, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Sītaṃ ca uṇhaṃ ca khudaṃ pipāsaṃ vātāpe ḍaṃsasiriṃsape va, sabbāni petāni abhisambhavitvā eko care khaggavisāṇakappo "ti.

1 ḍaṃsasarīsape ca - Ma, evamuparipi. 2 4 dhātuppakopavasena - Ma, PTS, evamuparipi. udakampīti - Syā. 3 5 khuddā - Syā, Va, Vi. kāḷavaṭṭhavātā - Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

8.

Lạnh, nóng, đói, và khát, gió và sức nóng, muỗi mòng và loài bò sát, sau khi đã khắc phục tất cả những điều này, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Lạnh, nóng, đói, và khát - Lạnh: Lạnh là vì hai lý do: lạnh là do tác động bởi sự rối loạn của các tố chất ở bên trong, hoặc lạnh là do tác động của thời tiết ở bên ngoài. Nóng: Nóng là vì hai lý do: nóng là do tác động bởi sự rối loạn của các tố chất ở bên trong, hoặc nóng là do tác động của thời tiết ở bên ngoài. Đói: nói đến đói ăn. Khát: nói đến khát nước; - 'lạnh, nóng, đói, và khát' là như thế.

Gió và sức nóng, muỗi mòng và loài bò sát - Gió: gió hướng đông, gió hướng tây, gió hướng bắc, gió hướng nam, gió có bụi, gió không có bụi, gió mát, gió nóng, gió ít, gió nhiều, hắc phong, gió ở thượng tầng khí quyển, gió do cánh chim, gió của loài linh điểu, gió do lá thốt-nốt, gió từ cây quạt. Sức nóng: nói đến sức nóng của mặt trời. Muỗi mòng: nói đến loài ruồi màu vàng nâu. Loài bò sát: nói đến loài rắn; - 'gió và sức nóng, muỗi mòng và loài bò sát' là như thế.

Sau khi đã khắc phục tất cả những điều này: sau khi khắc phục, sau khi đè bẹp, sau khi trấn áp, sau khi nghiền nát; - 'sau khi đã khắc phục tất cả những điều này, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Lạnh, nóng, đói, và khát, gió và sức nóng, muỗi mòng và loài bò sát, sau khi đã khắc phục tất cả những điều này, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

9.

Nāgova yūthāni vivajjayitvā sañjātakhandho padumī uḷāro, yathābhirantaṃ viharaṃ 1 araññe eko care khaggavisāṇakappo.

Nāgova yūthāni vivajjayitvā ti nāgo vuccati hatthināgo, paccekasambuddhopi nāgo. Kiṃkāraṇā paccekasambuddho nāgo? Āguṃ na karotīti nāgo, na gacchatīti nāgo, na āgacchatīti nāgo. Kathaṃ so paccekasambuddho āguṃ na karotīti nāgo? Āgu vuccati 2 pāpakā akusalā dhammā saṃkilesikā ponobhavikā 3 sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇīyā.

"Āguṃ na karoti 4 kiñci loke (sabhiyāti bhagavā) sabbasaṃyoge 5 visajja bandhanāni, sabbattha na sajjati vimutto6 nāgo tādī pavuccate tathattā." Evaṃ so paccekasambuddho āguṃ na karotīti nāgo.

Kathaṃ so paccekasambuddho na gacchatīti nāgo? So paccekasambuddho na chandāgatiṃ gacchati, na dosāgatiṃ gacchati, na mohāgatiṃ gacchati, na bhayāgatiṃ gacchati, na rāgavasena gacchati, na dosavasena gacchati, na mohavasena gacchati, na mānavasena gacchati, na diṭṭhivasena gacchati, na uddhaccavasena gacchati, na vicikicchāvasena gacchati, na anusayavasena gacchati na vaggehi dhammehi7 yāyati nīyati8 vuyhati saṃharīyati.9 Evaṃ so paccekasambuddho na gacchatīti nāgo.

Kathaṃ so paccekasambuddho na āgacchatīti nāgo? Sotāpattimaggena ye kilesā pahīnā, te kilese na puneti, na pacceti, na paccāgacchati, sakadāgāmimaggena –pe– anāgāmimaggena –pe– arahattamaggena ye kilesā pahīnā, te kilese na puneti, na pacceti, na paccāgacchati, evaṃ so paccekasambuddho na āgacchatīti nāgo.

1 vihare - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 2 6 āgū vuccanti - Syā. vippamutto - Syā. 3 7 ponobbhavikā - Syā. na vaggehi kappehi - Ma; 4 karotīti - Syā. na vaggehi kammehi - Va, Vi. 5 8 sabba-saññoge - PTS; niyyati - Syā, PTS. 9 sabbasaṃgogaṃ - Va, Vi. saṃhariyyati - Syā, PTS.

9.

Tựa như con long tượng đã lìa bỏ các bầy đàn, có thân hình đã được phát triển, có đốm hoa sen, cao thượng, đang cư ngụ trong rừng theo như ý thích, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Tựa như con long tượng đã lìa bỏ các bầy đàn - Con long tượng: nói đến loài voi khổng lồ. Vị Phật Độc Giác cũng là bậc long tượng. Vì lý do gì vị Phật Độc Giác (được gọi) là bậc long tượng? 'Vị không làm điều tội lỗi' là bậc long tượng, 'vị không đi đến' là bậc long tượng, 'vị không trở về' là bậc long tượng. 'Vị Phật Độc Giác ấy không làm điều tội lỗi' là bậc long tượng - nghĩa là thế nào? Điều tội lỗi nói đến các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai.

(Đức Thế Tôn nói: "Này Sabhiya,) vị không làm bất cứ điều tội lỗi nào ở thế gian, sau khi tháo gỡ tất cả các sự ràng buộc (và) các sự trói buộc, không bám víu vào bất cứ nơi đâu, đã được giải thoát, bậc long tượng, có bản thể như thế, được gọi là 'bậc tự tại.'" 1 'Vị Phật Độc Giác ấy không làm điều tội lỗi' là bậc long tượng - nghĩa là như vậy.

'Vị Phật Độc Giác ấy không đi đến' là bậc long tượng - nghĩa là thế nào? Vị Phật Độc Giác ấy không đi đến sự thiên vị vì mong muốn, không đi đến sự thiên vị vì sân hận, không đi đến sự thiên vị vì si mê, không đi đến sự thiên vị vì sợ hãi, không đi đến do tác động của luyến ái, không đi đến do tác động của sân hận, không đi đến do tác động của si mê, không đi đến do tác động của ngã mạn, không đi đến do tác động của tà kiến, không đi đến do tác động của phóng dật, không đi đến do tác động của hoài nghi, không đi đến do tác động của pháp tiềm ẩn, không bị đưa đi, không bị dẫn đi, không bị lôi đi, không bị mang đi bởi các pháp có tính chất phe nhóm; 'vị Phật Độc Giác ấy không đi đến' là bậc long tượng - nghĩa là như vậy.

'Vị Phật Độc Giác ấy không trở về' là bậc long tượng - nghĩa là thế nào? Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhập Lưu, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại, không quay về lại. Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhất Lai – nt– bởi Đạo Bất Lai –nt– bởi Đạo A-la-hán, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại, không quay về lại; 'vị Phật Độc Giác ấy không trở về' là bậc long tượng - nghĩa là như vậy.

1 Suttanipātapāḷi - Kinh Tập, TTPV tập 29, trang 159, câu kệ 525.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Nāgova yūthāni vivajjayitvā ti yathā so hatthināgo yūthāni vivajjayitvā 1 parivajjetvā abhinivajjetvā eko 2 arañña vanamajjhogāhetvā 3 carati viharati 4 irīyati vatteti pāleti yapeti yāpeti, paccekasambuddhopi gaṇaṃ vivajjetvā 5 parivajjetvā abhinivajjetvā eko6 arañña vanapatthāni7 pantāni senāsanāni paṭisevati, appasaddāni appanigghosāni vijanavātāni manussarāhaseyyakāni8 paṭisallānasāruppāni. So eko gacchati, eko tiṭṭhati, eko nisīdati, eko seyyaṃ kappeti, eko gāmaṃ piṇḍāya pavisati, eko paṭikkamati, eko raho nisīdati, eko caṅkamaṃ adhiṭṭhāti, eko carati viharati irīyati

vatteti pāleti yapeti yāpetī ’ti - nāgova yūthāni parivajjayitvā.

Sañjātakhandho padumī uḷāro ti yathā so hatthināgo sañjātakhandho9 sattaratano vā hoti aṭṭharatano vā, paccekasambuddhopi sañjātakhandho asekkhena10 sīlakkhandhena asekkhena samādhikkhandhena asekkhena paññākkhandhena asekkhena vimuttikkhandhena asekkhena vimuttiñāṇa- dassanakkhandhena. Yathā so hatthināgo padumī paccekasambuddhopi sattahi11 bojjhaṅgapupphehi padumī satisambojjhaṅgapupphena dhammavicaya- sambojjhaṅgapupphena viriyasambojjhaṅgapupphena pītisambojjhaṅgapupphena passaddhisambojjhaṅgapupphena samādhisambojjhaṅgapupphena upekkhā-sambojjhaṅgapupphena. Yathā so hatthināgo uḷāro thāmena balena javena sūrena paccekasambuddhopi uḷāro sīlena samādhinā paññāya vimuttiyā vimuttiñāṇadassanenā ’ti - sañjātakhandho padumī uḷāro.

Yathābhirantaṃ viharaṃ12 araññe ti yathā so hatthināgo yathābhirantaṃ araññe viharati, paccekasambuddhopi yathābhirantaṃ araññe viharati, paṭhamenapi jhānena yathābhirantaṃ araññe viharati, dutiyenapi jhānena – tatiyenapi jhānena – catutthenapi jhānena yathābhirantaṃ araññe viharati, mettāyapi cetovimuttiyā yathābhirantaṃ araññe viharati, karuṇāyapi cetovimuttiyā – muditāyapi cetovimuttiyā – upekkhāyapi cetovimuttiyā yathābhirantaṃ araññe viharati, ākāsānañcāyatanasamāpattiyāpi yathābhirantaṃ araññe viharati, viññāṇañcāyatana-samāpattiyāpi – ākiñcaññāyatanasamāpattiyāpi – nevasaññānāsaññāyatana-samāpattiyāpi – nirodhasamāpattiyāpi – phalasamāpattiyāpi yathābhirantaṃ araññe viharatī ’ti - yathābhirantaṃ viharaṃ araññe, eko care khaggavisāṇakappo.

1 vivajjetvā - Ma, Syā, PTS. 2 6 ekova - Ma, Syā, PTS. eko care khaggavisāṇakappo - Syā, PTS. 3 7 araññavanamajjhogāhetvā - Ma; araññavanapatthāni - Ma, Syā, PTS. 8 araññe vanamajjhassa ajjhogāhetvā - Syā; manussarāhasseyyakāni - Ma. 9 araññavanamajjhe ajjhogāhetvā - PTS; sañjātakhandho - Ma, PTS. 10 araññavanamajjhogāhetvā - Va, Vi. asekhena - PTS, evamuparipi. 4 11 vicarati - Syā. sattehi - PTS. 5 12 vajjetvā - Syā, PTS. vihare - Ma.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Tựa như con long tượng đã lìa bỏ các bầy đàn: Giống như con long tượng ấy, sau khi lìa bỏ, sau khi lánh xa, sau khi tránh né các bầy đàn, một mình đi sâu vào khu rừng, chòm cây rồi sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng, vị Phật Độc Giác cũng vậy, sau khi lìa bỏ, sau khi lánh xa, sau khi tránh né hội chúng, một mình thân cận các khu rừng, các nơi heo hút, các chỗ trú ngụ xa vắng có ít âm thanh, ít tiếng ồn, có bầu không gian vắng vẻ, tách biệt với dân chúng, thích hợp cho việc thiền tịnh. Vị ấy đi một mình, đứng một mình, ngồi một mình, nằm một mình, đi vào làng để khất thực một mình, đi trở về một mình, ngồi nơi vắng vẻ một mình, quyết định kinh hành một mình, một mình sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng; - ‘tựa như con long tượng đã lìa bỏ các bầy đàn’ là như thế.

Có thân hình đã được phát triển, có đốm hoa sen, cao thượng: Giống như con long tượng ấy có tổng thể (thân hình) đã được phát triển, cao bảy ratana 1 hoặc tám ratana, vị Phật Độc Giác cũng có tổng thể (đức hạnh) đã được phát triển với giới uẩn của bậc Vô Học, với định uẩn của bậc Vô Học, với tuệ uẩn của bậc Vô Học, với giải thoát uẩn của bậc Vô Học, với giải thoát tri kiến uẩn 2 của bậc Vô Học. Giống như con long tượng ấy có đốm hoa sen, vị Phật Độc Giác cũng có chùm hoa sen với bảy đóa hoa Giác Chi: đóa hoa Niệm Giác Chi, đóa hoa Trạch Pháp Giác Chi, đóa hoa Cần Giác Chi, đóa hoa Hỷ Giác Chi, đóa hoa Tịnh Giác Chi, đóa hoa Định Giác Chi, đóa hoa Xả Giác Chi. Giống như con long tượng ấy cao thượng với sức mạnh, với năng lực, với tốc độ, với sự dũng cảm, vị Phật Độc Giác cũng cao thượng với giới, với định, với tuệ, với giải thoát, với sự biết và thấy về giải thoát; - 'có thân hình đã được phát triển, có đốm hoa sen, cao thượng' là như thế.

Đang cư ngụ trong rừng theo như ý thích: Giống như con long tượng ấy cư ngụ trong rừng theo như ý thích, vị Phật Độc Giác cũng cư ngụ trong rừng theo như ý thích. Ngài cư ngụ trong rừng theo như ý thích với sơ thiền, – với nhị thiền, – với tam thiền, cư ngụ trong rừng theo như ý thích với tứ thiền, cư ngụ trong rừng theo như ý thích với sự giải thoát của tâm thông qua từ, – với sự giải thoát của tâm thông qua bi – với sự giải thoát của tâm thông qua hỷ, cư ngụ trong rừng theo như ý thích với sự giải thoát của tâm thông qua xả, cư ngụ trong rừng theo như ý thích với sự chứng đạt Không Vô Biên Xứ –nt– với sự chứng đạt Thức Vô Biên Xứ, –nt– với sự chứng đạt Vô Sở Hữu Xứ, – với sự chứng đạt Phi Tưởng Phi Phi Tưởng Xứ, – với sự chứng đạt Diệt (Thọ Tưởng định), cư ngụ trong rừng theo như ý thích với sự chứng đạt Quả vị; - 'đang cư ngụ trong rừng theo như ý thích, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

1 Một ratana bằng 0.25 mét, đơn vị đo chiều dài (ND). 2 Vimuttiñāṇadassana được chúng tôi ghi nghĩa là "sự biết và thấy về giải thoát," (thay vì "giải thoát tri kiến"). Trường hợp liên kết với từ khandha (uẩn, khối, đống) như ở trên vimuttiñāṇadassanakkhandha (tập hợp sự biết và thấy về giải thoát) thì được ghi nghĩa là "giải thoát tri kiến uẩn" (ND).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Tenāha so paccekasambuddho: "Nāgova yūthāni vivajjayitvā sañjātakhandho padumī uḷāro, yathābhirantaṃ viharaṃ araññe eko care khaggavisāṇakappo "ti.

10

Aṭṭhānataṃ saṅgaṇikāratassa yaṃ phassaye 1 sāmayikaṃ 2 vimuttiṃ, ādiccabandhussa vaco nisamma eko care khaggavisāṇakappo.

Aṭṭhānataṃ saṅgaṇikāratassa yaṃ phassaye sāmayikaṃ vimuttin ti vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: "So vatānanda 3 bhikkhu saṅgaṇikārāmo saṅgaṇikarato saṅgaṇikārāmataṃ anuyutto, gaṇārāmo gaṇarato gaṇasammudito 4 gaṇārāmataṃ anuyutto, yaṃ taṃ nekkhammasukhaṃ pavivekasukhaṃ upasamasukhaṃ sambodhasukhaṃ, 5 tassa sukhassa nikāmalābhī bhavissati akicchalābhī

akasiralābhīti netaṃ ṭhānaṃ vijjati. Yo ca kho so ānanda, bhikkhu eko gaṇasmā vūpakaṭṭho viharati, tassetaṃ bhikkhuno pāṭikaṅkhaṃ: yaṃ taṃ nekkhamma-sukhaṃ pavivekasukhaṃ upasamasukhaṃ sambodhasukhaṃ, tassa sukhassa nikāmalābhī bhavissati akicchalābhī akasiralābhīti ṭhānametaṃ vijjati. So vatānanda bhikkhu saṅgaṇikārāmo saṅgaṇikarato saṃgaṇikārāmataṃ anuyutto gaṇārāmo gaṇarato gaṇasammudito gaṇārāmataṃ anuyutto sāmayikaṃ 6 vā santaṃ cetovimuttiṃ7 upasampajja viharissati asāmayikaṃ vā akuppanti netaṃ ṭhānaṃ vijjati. Yo ca kho so ānanda bhikkhu eko gaṇasmā vūpakaṭṭho viharati, tassetaṃ bhikkhuno pāṭikaṅkhaṃ: sāmayikaṃ vā santaṃ cetovimuttiṃ upasampajja viharissati, asāmayikaṃ8 vā akuppanti ṭhānametaṃ vijjatī”ti9 - aṭṭhānataṃ saṃgaṇikāratassa, yaṃ phassaye sāmayikaṃ vimuttiṃ.

Ādiccabandhussa vaco nisammā ti ādicco vuccati suriyo. So gotamo gottena paccekasambuddhopi gotamo gottena so paccekasambuddho suriyassa gottañātako gottabandhu, tasmā paccekasambuddho ādiccabandhu. Ādiccabandhussa vaco nisammā ti ādiccabandhussa vacanaṃ byappathaṃ desanaṃ anusiṭṭhaṃ sutvā suṇitvā uggahetvā upadhārayitvā upalakkhayitvā ’ti - ādiccabandhussa vaco nisamma, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Aṭṭhānataṃ saṅgaṇikāratassa yaṃ phassaye sāmayikaṃ vimuttiṃ ādiccabandhussa vaco nisamma eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

Dutiyo vaggo.

1 phussaye - Syā, evamuparipi. 2 7 samāyikaṃ - Va, Vi. kantaṃ cetovimuttiṃ - Ma; 3 yāvatānanda - Ma, Syā, evamuparipi. cetovimuttiṃ - Syā; 4 gaṇisamudito - Va, Vi. yantaṃ cetovimuttiṃ - Va, Vi, Ka. 5 8 sambodhisukhaṃ - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. asāmāyikaṃ - Ma, PTS. 6 9 sāmāyikaṃ - Ma, PTS, evamuparipi. Majjhimanikāya, Mahāsuññatasutta.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Tựa như con long tượng đã lìa bỏ các bầy đàn, có thân hình đã được phát triển, có đốm hoa sen, cao thượng, đang cư ngụ trong rừng theo như ý thích, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

10.

Người ưa thích đồ chúng có thể chạm đến sự giải thoát tạm thời 1 là điều không có cơ sở. Sau khi cân nhắc lời nói của đấng quyến thuộc mặt trời, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một). Người ưa thích đồ chúng có thể chạm đến sự giải thoát tạm thời là điều không có cơ sở: Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: “Thật vậy, này Ānanda, vị tỳ khưu ấy có sự thỏa thích đồ chúng, thích thú đồ chúng, gắn bó với việc thỏa thích đồ chúng, có sự thỏa thích đám đông, thích thú đám đông, vui thích đám đông, gắn bó với việc thỏa thích đám đông, sẽ là vị có sự đạt được theo ước muốn, có sự đạt được không khó khăn, có sự đạt được không khó nhọc đối với lạc

của sự xuất gia, đối với lạc của sự ẩn cư, đối với lạc của sự yên tịnh, đối với lạc của sự giác ngộ; sự việc ấy không được biết đến. Nhưng này Ānanda, vị tỳ khưu nào, một mình, sống tách riêng khỏi đám đông, đối với vị tỳ khưu ấy, điều này là được chờ đợi: là vị sẽ có sự đạt được theo ước muốn, có sự đạt được không khó khăn, có sự đạt được không khó nhọc đối với lạc của sự xuất gia, đối với lạc của sự ẩn cư, đối với lạc của sự yên tịnh, đối với lạc của sự giác ngộ; sự việc ấy được biết đến. Thật vậy, này Ānanda, vị tỳ khưu ấy có sự thỏa thích với đồ chúng, thích thú đồ chúng, gắn bó với việc thỏa thích đồ chúng, có sự thỏa thích với đám đông, thích thú đám đông, vui thích đám đông, gắn bó với việc thỏa thích đám đông sẽ đạt đến và an trú vào sự an tịnh, sự giải thoát của tâm có tính chất tạm thời, hoặc là có tính chất dài hạn và không thể thay đổi; sự việc ấy không được biết đến. Nhưng này Ānanda, vị tỳ khưu nào, một mình, sống tách riêng khỏi đám đông, đối với vị tỳ khưu ấy, điều này là được chờ đợi: là vị sẽ đạt đến và an trú vào sự an tịnh, sự giải thoát của tâm có tính chất tạm thời, hoặc là có tính chất dài hạn và không thể thay đổi; sự việc ấy được biết đến; - 'người ưa thích đồ chúng có thể chạm đến sự giải thoát tạm thời là điều không có cơ sở' là như thế. Sau khi cân nhắc lời nói của đấng quyến thuộc mặt trời - Mặt trời: nói đến Thái Dương. Thái Dương là Gotama theo dòng tộc, vị Phật Độc Giác cũng là Gotama theo dòng tộc. Vị Phật Độc Giác ấy là bà con trong dòng tộc, là quyến thuộc trong dòng tộc của Thái Dương; vì thế, vị Phật Độc Giác là quyến thuộc của mặt trời. Sau khi cân nhắc lời nói của đấng quyến thuộc mặt trời: Sau khi lắng nghe, sau khi nghe được, sau khi tiếp thu, sau khi tiếp nhận, sau khi suy xét lời nói, lời phát biểu, lời chỉ bảo, lời khuyên bảo của đấng quyến thuộc mặt trời; - 'sau khi cân nhắc lời nói của đấng quyến thuộc mặt trời, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế. Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Người ưa thích đồ chúng có thể chạm đến sự giải thoát tạm thời là điều không có cơ sở. Sau khi cân nhắc lời nói của đấng quyến thuộc mặt trời, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)." Phẩm Thứ Nhì.

1 sāmayikaṃ vimuttinti lokiyasamāpattiṃ: sự giải thoát tạm thời là sự thể nhập hiệp thế, tức là các tầng thiền và ngũ thông (SnA. i, 105).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

TATIYO VAGGO 1.

Diṭṭhīvisūkāni upātivatto patto niyāmaṃ paṭiladdhamaggo, uppannañāṇomhi anaññaneyyo eko care khaggavisāṇakappo.

Diṭṭhīvisūkāni upātivatto ti - Diṭṭhivisūkāni vuccanti vīsativatthukā sakkāyadiṭṭhī. "Idha assutavā puthujjano ariyānaṃ adassāvī ariyadhammassa akovido, ariyadhamme avinīto, sappurisānaṃ adassāvī sappurisadhammassa akovido sappurisadhamme avinīto, rūpaṃ attato samanupassati rūpavantaṃ vā attānaṃ attani vā rūpaṃ rūpasmiṃ vā attānaṃ, vedanaṃ – saññaṃ – saṅkhāre – viññāṇaṃ attato samanupassati viññāṇavantaṃ vā attānaṃ attani vā viññāṇaṃ viññāṇasmiṃ vā attānaṃ, yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahaṇaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaṃyojanaṃ gāho patiṭṭhāho 1 abhiniveso

parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyesagāho viparītagāho vipallāsagāho 2 micchāgāho ayāthāvatasmiṃ 3 yāthāvatanti 4 gāho yāvatā dvāsaṭṭhi diṭṭhigatāni imāni diṭṭhivisūkāni.” Diṭṭhīvisūkāni upātivatto ti diṭṭhivisūkāni upātivatto atikkanto samatikkanto vītivatto ’ti - diṭṭhīvisūkāni upātivatto.

Patto niyāmaṃ paṭiladdhamaggo ti - Niyāmā vuccanti cattāro maggā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, seyyathīdaṃ sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvācā sammākammanto sammāājīvo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi. Catūhi ariyamaggehi samannāgato niyāmaṃ patto sampatto adhigato phassito5 sacchikato ’ti - patto niyāmaṃ. Paṭiladdhamaggo ti laddhamaggo paṭiladdhamaggo adhigatamaggo phassitamaggo sacchikatamaggo ’ti 6 - patto niyāmaṃ paṭiladdhamaggo.

1 4 paṭiggāho - Ma, Syā. yāthāvakanti - Ma, Syā. 2 5 vipariyesaggāho viparītaggāho vippallāsaggāho - Ma, Syā. phusito - Syā, PTS. 3 6 ayāthāvakasmiṃ - Ma, Syā. phusitamaggoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

PHẨM THỨ BA 1.

(Biết rằng): ‘Ta đã vượt lên trên các sự trái khuấy của tà kiến, đã đạt đến pháp bền vững, có Đạo đã được tiếp nhận, có trí đã được sanh khởi, không cần người khác dẫn dắt,’ nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Đã vượt lên trên các sự trái khuấy của tà kiến - Các sự trái khuấy của tà kiến: nói đến các thân kiến với 20 nền tảng. Ở đây, kẻ phàm phu không lắng nghe, không có sự trông thấy các bậc Thánh, không rành rẽ Thánh pháp, không được huấn luyện về Thánh pháp, không có sự trông thấy các bậc chân nhân, không rành rẽ pháp chân nhân, không được huấn luyện về pháp chân nhân, nhận thấy sắc là tự ngã, hoặc tự ngã có sắc, hoặc sắc ở trong tự ngã, hoặc tự ngã ở trong sắc; nhận thấy thọ – tưởng – các hành – thức là tự ngã, hoặc tự ngã có thức, hoặc thức ở trong tự ngã, hoặc tự ngã ở trong thức. Quan điểm nào có hình thức như vậy là sự đi đến tà kiến, có sự nắm giữ của tà kiến, có sự hiểm trở của tà kiến, có sự bóp méo của tà kiến, có sự xáo động của tà kiến, có sự ràng buộc của tà kiến, là sự nắm lấy, sự chấp nhận, sự chấp chặt, sự bám víu, con đường xấu, con đường sai trái, bản thể sai trái, ngoại giáo, sự nắm lấy đường lối trái nghịch, sự nắm lấy điều sai lệch, sự nắm lấy điều trái khuấy, sự nắm lấy điều sai trái, sự nắm lấy điều không xác đáng cho là xác đáng, cho đến 62 tà kiến; các điều này là các sự trái khuấy của tà kiến. Đã vượt lên trên các sự trái khuấy của tà kiến: Đã vượt lên trên, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi các sự trái khuấy của tà kiến; - ‘đã vượt lên trên các sự trái khuấy của tà kiến’ là như thế.

Đã đạt đến pháp bền vững, có Đạo đã được tiếp nhận - Pháp bền vững: nói đến bốn Đạo, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, tức là: chánh kiến, chánh tư duy, chánh ngữ, chánh nghiệp, chánh mạng, chánh tinh tấn, chánh niệm, chánh định. Vị thành tựu bốn Thánh Đạo này là đã đạt đến, đã đạt được, đã chứng đắc, đã chạm đến, đã chứng ngộ pháp không thối đọa; - ‘đã đạt đến pháp bền vững’ là như thế. Có Đạo đã được tiếp

nhận: có Đạo đã được nhận lãnh, có Đạo đã được tiếp nhận, có Đạo đã được chứng đắc, có Đạo đã được chạm đến, có Đạo đã được chứng ngộ; - 'đã đạt đến pháp bền vững, có Đạo đã được tiếp nhận' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Uppannañāṇomhi anaññaneyyo ti tassa paccekasambuddhassa ñāṇaṃ uppannaṃ samuppannaṃ nibbattaṃ abhinibbattaṃ pātubhūtaṃ, 'sabbe saṅkhārā aniccā 'ti ñāṇaṃ uppannaṃ samuppannaṃ nibbattaṃ abhinibbattaṃ pātubhūtaṃ, 'sabbe saṅkhārā dukkhā 'ti –pe– 'sabbe dhammā anattā 'ti –pe– 'yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman 'ti ñāṇaṃ uppannaṃ samuppannaṃ nibbattaṃ abhinibbattaṃ pātubhūtan 'ti - uppannañāṇomhi. Anaññaneyyo ti so paccekasambuddho na paraneyyo na parappattiyo na parappaccayo na parapaṭibaddhagū 1 yathābhūtaṃ jānāti passati asammūḷho sampajāno 2 patissato 3 'sabbe saṅkhārā aniccā 'ti na paraneyyo na parappattiyo na parappaccayo na parapaṭibaddhagū yathābhūtaṃ jānāti passati asammūḷho sampajāno patissato, 'sabbe saṅkhārā dukkhā 'ti –pe– 'sabbe dhammā anattā 'ti – pe– 'yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman'ti na paraneyyo na parappattiyo na parappaccayo na parapaṭibaddhagū yathābhūtaṃ jānāti passati asammūḷho sampajāno patissato 'ti - uppannañāṇomhi anaññaneyyo, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Diṭṭhīvisūkāni upātivatto patto niyāmaṃ paṭiladdhamaggo, uppannañāṇomhi anaññaneyyo eko care khaggavisāṇakappo "ti.

2.

Nillolupo 4 nikkuho nippipāso nimmakkho niddhantakasāvamoho, nirāsaso 5 sabbaloke bhavitvā eko care khaggavisāṇakappo.

Nillolupo nikkuho nippipāso ti - Loluppaṃ6 vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo – pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sā loluppā taṇhā paccekasambuddhassa7 pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā8 āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā paccekasambuddho nillolupo. Nikkuho ti tīṇi kuhanavatthūni: paccayapaṭisedhana-saṅkhātaṃ9 kuhanavatthu, iriyāpathasaṅkhātaṃ kuhanavatthu, sāmantajappana-saṅkhātaṃ kuhanavatthu.

1 6 parapaṭibandhagū - PTS, Va, Vi. loluppā - Syā, PTS. 2 7 taṃ jānāti - Va, Vi. tassa paccekasambuddhassa - Ma, Syā. 3 8 paṭissato - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. anabhāvaṃkatā - Ma; 4 nilloluppo - Va, Vi, evamuparipi. anabhāvaṅgatā - Syā. 5 9 nirāsayo - PTS, evamuparipi. paccayapaṭisevanasaṅkhātaṃ - Ma, PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Ta có trí đã được sanh khởi, không cần người khác dẫn dắt: đối với vị Phật Độc Giác ấy, trí đã được sanh khởi, đã được sanh lên, đã được hạ sanh, đã được phát sanh, đã được xuất hiện; trí đã được sanh khởi, đã được sanh lên, đã được hạ sanh, đã được phát sanh, đã được xuất hiện rằng: "Tất cả các hành là vô thường," – nt– "Tất cả các hành là

khổ” –nt– “Tất cả các pháp là vô ngã,” trí đã được sanh khởi, đã được sanh lên, đã được hạ sanh, đã được phát sanh, đã được xuất hiện rằng: “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh diệt tận;” - ‘Ta có trí đã được sanh khởi’ là như thế. Không cần người khác dẫn dắt: vị Phật Độc Giác ấy không cần được hướng dẫn bởi người khác, không phụ thuộc người khác, không trông cậy người khác, không đi đến sự bị trói buộc với người khác, biết, thấy đúng theo thực thể, không bị mê muội, có sự nhận biết rõ, có niệm; không cần được hướng dẫn bởi người khác, không phụ thuộc người khác, không trông cậy người khác, không đi đến sự bị trói buộc với người khác, biết, thấy đúng theo thực thể, không bị mê muội, có sự nhận biết rõ, có niệm rằng: “Tất cả các hành là vô thường,” –nt– “Tất cả các hành là khổ” –nt– “Tất cả các pháp là vô ngã,” không cần được hướng dẫn bởi người khác, không phụ thuộc người khác, không trông cậy người khác, không đi đến sự bị trói buộc với người khác, biết, thấy đúng theo thực thể, không bị mê muội, có sự nhận biết rõ, có niệm rằng: “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh diệt tận;” - ‘có trí đã được sanh khởi, không cần người khác dẫn dắt, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “(Biết rằng): ‘Ta đã vượt lên trên các sự trái khuấy của tà kiến, đã đạt đến pháp bền vững, có Đạo đã được tiếp nhận, có trí đã được sanh khởi, không cần người khác dẫn dắt,’ nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

2.

Không tham lam, không gạt gẫm, không khao khát, không gièm pha, đã dứt trừ các khuyết tật và sự si mê, sau khi đã trở nên không còn ước ao (tham vọng) về tất cả thế gian, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Không tham lam, không gạt gẫm, không khao khát - Tham lam: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với vị Phật Độc Giác, sự tham lam, tham ái ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, vị Phật Độc Giác là không tham lam. Không gạt gẫm: Ba kiểu cách gạt gẫm: kiểu cách gạt gẫm liên quan đến việc sử dụng (bốn món) vật dụng, kiểu cách gạt gẫm liên quan đến các oai nghi, kiểu cách gạt gẫm liên quan đến việc nói gần nói xa.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Katamaṃ paccayapaṭisedhanasaṅkhātaṃ kuhanavatthu? “Idha gahapatikā bhikkhuṃ nimantenti cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja- parikkhārehi. So pāpiccho icchāpakato atthiko cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhārānaṃ bhīyokamyataṃ 1 upādāya cīvaraṃ paccakkhāti, piṇḍapātaṃ paccakkhāti, senāsanaṃ paccakkhāti, gilānapaccayabhesajjaparikkhāraṃ paccakkhāti. So evamāha: Kiṃ samaṇassa mahagghena cīvarena! Etaṃ sāruppaṃ yaṃ samaṇo susānā vā saṅkhārakūṭā 2 vā

pāpanikā 3 vā nantakāni uccinitvā saṅghāṭikaṃ 4 katvā dhāreyya. Kiṃ samaṇassa mahagghena piṇḍapātena! Etaṃ sāruppaṃ yaṃ samaṇo uñchācariyāya piṇḍiyālopena jīvikaṃ kappeyya. Kiṃ samaṇassa mahagghena senāsanena! Etaṃ sāruppaṃ yaṃ samaṇo rukkhamūliko vā assa sosāniko vā abbhokāsiko vā. Kiṃ samaṇassa mahagghena gilānapaccayabhesajjaparikkhārena! Etaṃ sāruppaṃ yaṃ samaṇo pūtimuttena vā haritakīkhaṇḍena 5 vā osadhaṃ 6 kareyyāti. Tadupādāya lūkhaṃ cīvaraṃ dhāreti, lūkhaṃ piṇḍapātaṃ paribhuñjati, 7 lūkhaṃ senāsanaṃ paṭisevati, lūkhaṃ gilānapaccayabhesajjaparikkhāraṃ paṭisevati. Tamenaṃ gahapatikā evaṃ jānanti: ‘Ayaṃ samaṇo appiccho santuṭṭho pavivitto asaṃsaṭṭho āraddhaviriyo dhutavādo ’ti 8 bhīyo bhīyo 9 nimantenti10 cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhārehi. So evamāha: ‘Tiṇṇaṃ sammukhībhāvā saddho kulaputto bahuṃ puññaṃ pasavati: saddhāya sammukhībhāvā saddho kulaputto bahuṃ puññaṃ pasavati, deyyadhammassa sammukhībhāvā saddho kulaputto bahuṃ puññaṃ pasavati, dakkhiṇeyyānaṃ sammukhībhāvā saddho kulaputto bahuṃ puññaṃ pasavati. Tumhākaṃ cevāyaṃ saddhā atthi, deyyadhammo ca saṃvijjati ahaṃ ca paṭiggāhako. Sacehaṃ11 na paṭiggahessāmi12 evaṃ tumhe puññena paribāhirā bhavissatha, na mayhaṃ iminā attho tumhākaṃyeva13 anukampāya paṭigaṇhāmīti,14 tadupādāya bahumpi cīvaraṃ paṭigaṇhāti,15 bahumpi piṇḍapātaṃ paṭigaṇhāti, bahumpi senāsanaṃ paṭigaṇhāti, bahumpi gilānapaccayabhesajjaparikkhāraṃ paṭigaṇhāti, yā evarūpā bhākuṭikā bhākuṭiyaṃ kuhanā kuhāyanaṃ kuhitatattaṃ,16 idaṃ17 paccayapaṭisedhanasaṅkhātaṃ kuhanavatthu.

1 10 bhiyyokamyataṃ - Ma, Syā; siyenimantanti - Pa, Va, Vi. 11 bhīyyokamyataṃ - PTS. sace ahaṃ - Ma, Va, Vi, Ka; 2 saṅkārakūṭā - Ma, Syā, PTS. sacāhaṃ - Syā. 3 12 pāpaṇikā - Ma, Syā; pāpanikāni - PTS. paṭiggāhissāmi - PTS. 4 13 saṅghāṭiṃ - Syā, PTS. apica tumhākañceva - Ma, Syā; 5 hariṭakīkhaṇḍena - Syā; apica tumhaññeva - Va, Vi, Ka. 14 haritakīkhandhena - PTS. paṭiggaṇhāmīti - Syā. 6 15 osathaṃ - Syā. paṭiggaṇhāti - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. 7 16 bhuñjati - Syā, PTS. kuhāyanā kuhitattaṃ - Ma, Syā; 8 bhūta-vādo ti - PTS. kuhāyanā kuhāyitattaṃ - PTS. 9 17 bhiyyo - Syā; bhīyyo - PTS. idaṃ vuccati - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Kiểu cách gạt gẫm liên quan đến việc sử dụng (bốn món) vật dụng là kiểu cách nào? Ở đây, các gia chủ thỉnh mời vị tỳ khưu về y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, và vật dụng là thuốc men chữa bệnh. Vị ấy có ước muốn xấu xa, bị thúc đẩy bởi ước muốn, có sự tầm cầu, do sự mong muốn được nhiều hơn về y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, và vật dụng là thuốc men chữa bệnh, rồi từ chối y phục, từ chối đồ ăn khất thực, từ chối chỗ nằm ngồi, từ chối vật dụng là thuốc men chữa bệnh. Vị ấy nói như sau: “Lợi ích gì cho vị Sa-môn với y phục đắt giá? Điều đúng đắn là vị Sa- môn nên nhặt các mảnh vải từ bãi tha ma, hoặc từ đống rác, hoặc từ vải bỏ của tiệm vải, rồi làm y hai lớp và mặc vào. Lợi ích gì cho vị Sa-môn với đồ ăn khất thực đắt giá? Điều đúng đắn là vị Sa-môn nên duy trì mạng sống bằng vắt thức ăn do việc đi khất thực. Lợi ích gì cho vị

Sa-môn với chỗ nằm ngồi đắt giá? Điều đúng đắn là vị Sa- môn nên ngụ ở gốc cây, hoặc là ngụ ở mộ địa, hoặc là ngụ ở ngoài trời. Lợi ích gì cho vị Sa-môn với vật dụng là thuốc men chữa bệnh đắt giá? Điều đúng đắn là vị Sa-môn nên chế tạo thuốc men với nước tiểu bò hoặc với mẩu cây harītakī.” Từ đó trở đi, vị ấy mặc y thô tệ, ăn đồ ăn khất thực thô tệ, sử dụng chỗ nằm ngồi thô tệ, sử dụng vật dụng là thuốc men chữa bệnh thô tệ. Các gia chủ biết về vị ấy như vầy: “Vị Sa-môn này ít ham muốn, tự biết đủ, sống tách biệt, không giao du, có sự ra sức tinh tấn, thuyết về hạnh từ khước,” rồi thỉnh mời (vị ấy) về y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, và vật dụng là thuốc men chữa bệnh nhiều hơn nữa. Vị ấy nói như sau: “Do sự hiện diện của ba pháp, người thiện tín tạo ra nhiều phước báu: Do sự hiện diện của đức tin, người thiện tín tạo ra nhiều phước báu; do sự hiện diện của vật thí, người thiện tín tạo ra nhiều phước báu; do sự hiện diện của các bậc xứng đáng được cúng dường, người thiện tín tạo ra nhiều phước báu. Chính các người là có đức tin, và vật thí được tìm thấy, còn tôi là người thọ nhận. Nếu tôi không thọ nhận, như vậy các người sẽ mất phần phước báu. Không có lợi ích gì cho tôi với việc này, nhưng vì lòng thương tưởng đến các người mà tôi thọ nhận.” Từ đó trở đi, vị ấy thọ nhận nhiều y phục, thọ nhận nhiều đồ ăn khất thực, thọ nhận nhiều chỗ nằm ngồi, thọ nhận nhiều vật dụng là thuốc men chữa bệnh. Những sự nhíu mày nào có hình thức như vậy là trạng thái nhíu mày, sự gạt gẫm, thái độ gạt gẫm, trạng thái gạt gẫm; đây là kiểu cách gạt gẫm liên quan đến việc sử dụng (bốn món) vật dụng.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Katamaṃ iriyāpathasaṅkhātaṃ kuhanavatthu? Idhekacco pāpiccho icchāpakato sambhāvanādhippāyo, evaṃ maṃ jano sambhāvissatīti 1 gamanaṃ saṇṭhapeti ṭhānaṃ saṇṭhapeti nisajjaṃ saṇṭhapeti sayanaṃ 2 saṇṭhapeti, paṇidhāya gacchati, paṇidhāya tiṭṭhati, paṇidhāya nisīdati, paṇidhāya seyyaṃ kappeti, samāhito viya gacchati, samāhito viya tiṭṭhati, samāhito viya nisīdati, samāhito viya seyyaṃ kappeti 3 āpāthakajjhāyi ca hoti 4 yā evarūpā iriyāpathassa aṭṭhapanā 5 ṭhapanā saṇṭhapanā bhākuṭikā bhākuṭiyaṃ kuhanā kuhāyanā kuhitattaṃ, 6 idaṃ 7 iriyāpathasaṅkhātaṃ kuhanavatthu.

Katamaṃ sāmantajappanasaṅkhātaṃ kuhanavatthu? Idhekacco pāpiccho icchāpakato sambhāvanādhippāyo ‘evaṃ maṃ jano sambhāvessatī ’ti ariyadhammasannissitaṃ vācaṃ8 bhāsati. ‘Yo evarūpaṃ cīvaraṃ dhāreti, so samaṇo mahesakkho ’ti bhaṇati, yo evarūpaṃ pattaṃ dhāreti, lohathālakaṃ dhāreti, dhammakarakaṃ9 dhāreti, parissāvanaṃ dhāreti, kuñcikaṃ dhāreti, upāhanaṃ dhāreti, kāyabandhanaṃ dhāreti, āyogaṃ dhāreti,10 so samaṇo mahesakkho ’ti bhaṇati. ‘Yassa evarūpo upajjhāyo so samaṇo mahesakkho ’ti, bhaṇati, yassa evarūpo ācariyo, evarūpā samānupajjhāyakā samānācariyakā mittā sandiṭṭhā sambhattā sahāyā, so samaṇo mahesakkhoti bhaṇati. Yo evarūpe vihāre vasati, – aḍḍhayoge vasati – pāsāde vasati – hammiye vasati – guhāyaṃ vasati – leṇe vasati – kuṭiyā vasati – kūṭāgāre vasati – aṭṭe vasati – māḷe vasati – uddaṇḍe vasati – upaṭṭhānasālāyaṃ vasati – maṇḍape vasati – rukkhamūle vasati, so samaṇo mahesakkho ’ti bhaṇati. Athavā korañjikakorañjiko11 bhākuṭikabhākuṭiko kuhakakuhako lapakalapako12 mukhasambhāvito13 ayaṃ

samaṇo imāsaṃ evarūpānaṃ santānaṃ vihārasamāpattīnaṃ labhīti. Tādisaṃ gambhīraṃ gūḷhaṃ nipuṇaṃ paṭicchannaṃ lokuttaraṃ suññatāpaṭisaññuttaṃ14 kathaṃ katheti. Yā evarūpā bhākuṭikā bhākuṭiyaṃ kuhanā kuhāyanā kuhitattaṃ, idaṃ sāmantajappanasaṅkhātaṃ kuhanavatthu.

Tassa paccekasambuddhassa imāni tīṇi kuhanavatthūni pahīnāni samucchinnāni vūpasantāni paṭippassaddhāni abhabbuppattikāni ñāṇagginā daḍḍhāni, tasmā so paccekasambuddho nikkuho.

1 8 sambhāvessatīti - Ma, Syā, PTS. ariyadhamme sannissitavācaṃ - Ma. 2 9 seyyaṃ - Syā, PTS. dhammakaraṇaṃ - Ma. 3 10 samāhitoviya sayati - Pana. āyogabandhanaṃ dhāreti - Syā. 4 11 āpāthakajjhāyīva hoti - Ma, Syā; korajikakorajiko - Ma, Syā, PTS. 12 āpāthakajjhāyiva hoti - PTS. kuhakuho lapalapo - Syā; 5 āṭhapanā - Ma, Syā, PTS. kuha-kuhako lapa-lapako - PTS. 6 13 kuhāyitattaṃ - Syā. mukhasambhāviko - Ma. 7 14 idaṃ vuccati - PTS. lokuttarasuññatāpaṭisaññutaṃ - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Kiểu cách gạt gẫm liên quan đến các oai nghi là kiểu cách nào? Ở đây, một vị (tỳ khưu) nào đó có ước muốn xấu xa, bị thúc đẩy bởi ước muốn, mong muốn sự tôn kính (nghĩ rằng): “Như vầy mọi người sẽ tôn kính ta,” rồi tạo dáng đi, tạo dáng đứng, tạo dáng ngồi, tạo dáng nằm, lập nguyện rồi mới đi, lập nguyện rồi mới đứng, lập nguyện rồi mới ngồi, lập nguyện rồi mới nằm, đi như là đã đắc định, đứng như là đã đắc định, ngồi như là đã đắc định, nằm như là đã đắc định, là người tham thiền giữa công chúng. Những việc tạo dáng ra vẻ nghiêm trang của các oai nghi có hình thức như vậy là biểu hiện tạo dáng, việc tạo dáng, sự nhíu mày, trạng thái nhíu mày, sự gạt gẫm, thái độ gạt gẫm, trạng thái gạt gẫm; đây là kiểu cách gạt gẫm liên quan đến các oai nghi.

Kiểu cách gạt gẫm liên quan đến việc nói gần nói xa là kiểu cách nào? Ở đây, một vị (tỳ khưu) nào đó có ước muốn xấu xa, bị thúc đẩy bởi ước muốn, mong muốn sự tôn kính (nghĩ rằng): “Như vầy mọi người sẽ tôn kính ta,” rồi nói lời liên quan đến Thánh pháp. Nói rằng: “Vị nào mặc y như vầy, vị ấy là Sa-môn có uy lực lớn.” Nói rằng: “Vị nào mang bình bát như vầy, mang bát nhỏ bằng đồng, mang bình nước, mang đồ lọc nước, mang chìa khóa, mang dép, mang dây thắt lưng, mang dây buộc, vị ấy là Sa-môn có uy lực lớn.” Nói rằng: “Vị nào có thầy tế độ như vầy, vị ấy là Sa- môn có uy lực lớn.” Nói rằng: “Vị nào có thầy dạy học như vầy, có các vị đồng thầy tế độ, có các vị đồng thầy dạy học, có các bạn bè, có các vị đồng quan điểm, có các vị thân thiết, có các vị thân hữu như vầy, vị ấy là Sa-môn có uy lực lớn.” Nói rằng: “Vị nào ngụ ở trú xá – ngụ ở nhà một mái – ngụ ở tòa lâu đài – ngụ ở tòa nhà dài – ngụ ở hang động – ngụ ở thạch thất – ngụ ở cốc liêu – ngụ ở nhà mái nhọn – ngụ ở chòi canh – ngụ ở ngôi nhà tròn – ngụ ở căn lều – ngụ ở hội trường – ngụ ở mái che – ngụ ở gốc cây như vầy, vị ấy là Sa-môn có uy lực lớn.” Hoặc là, vị giả nhân giả nghĩa, vị nhíu mặt nhăn mày, vị gạt gẫm lừa dối, vị tỉ tê nài nỉ, thể hiện ở khuôn mặt (để người khác hiểu lầm rằng): “Vị Sa-môn này đã đạt được các sự thể nhập an tịnh có hình thức như thế này,” rồi thuyết bài giảng – thâm sâu, bí hiểm, vi tế, ẩn tàng, vô thượng ở thế gian, gắn liền với không tánh – tương

đương với điều ấy. Những sự nhíu mày có hình thức như vậy là trạng thái nhíu mày, sự gạt gẫm, thái độ gạt gẫm, trạng thái gạt gẫm; đây là kiểu cách gạt gẫm liên quan đến việc nói gần nói xa.

Đối với vị nào, ba kiểu cách gạt gẫm này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ; vì thế, vị Phật Độc Giác ấy được gọi là không gạt gẫm.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Nippipāso ti pipāsā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sā pipāsā taṇhā tassa paccekasambuddhassa pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā 1 āyatiṃ anuppādadhammā; tasmā so pacceka- sambuddho nippipāso ’ti - nillolupo nikkuho nippipāso.

Nimmakkho niddhantakasāvamoho ti - Makkho ti 2 yo makkho makkhāyanā makkhāyitattaṃ niṭṭhuriyaṃ niṭṭhuriyakammaṃ. Kasāvo ti 3 rāgo kasāvo, doso kasāvo, moho kasāvo, kodho kasāvo, upanāho – makkho – paḷāso –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā kasāvā. Moho ti dukkhe aññāṇaṃ, 4 dukkhasamudaye aññāṇaṃ, dukkhanirodhe aññāṇaṃ, dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya aññāṇaṃ, pubbante aññāṇaṃ, aparante aññāṇaṃ, pubbantāparante aññāṇaṃ, idappaccayatāpaṭiccasamuppannesu dhammesu aññāṇaṃ, yaṃ evarūpaṃ aññāṇaṃ adassanaṃ anabhisamayo ananubodho5 appaṭivedho asaṃgāhanā apariyogāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā apaccakkhakammaṃ dummejjhaṃ bālyaṃ asampajaññaṃ moho pamoho sammoho avijjā avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyuṭṭhānaṃ avijjālaṅgī6 moho akusalamūlaṃ. Tassa paccekasambuddhassa makkho ca moho ca7 vantā saṃvantā niddhantā pahīnā samucchinnā vūpasantā paṭippassaddhā abhabbuppattikā ñāṇagginā daḍḍhā ’ti8 - so9 paccekasambuddho ‘nimmakkho niddhantakasāvamoho.’

Nirāsaso sabbaloke bhavitvā ti - Āsā vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sabbaloke ti sabba-apāyaloke sabbamanussaloke sabbadevaloke sabbakhandhaloke sabbadhātuloke sabbaāyatanaloke. Nirāsaso sabbaloke bhavitvā ti sabbaloke nirāsaso bhavitvā nittaṇho bhavitvā, nippipāso bhavitvā ’ti - nirāsaso sabbaloke bhavitvā, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Nillolupo nikkuho nippipāso nimmakkho niddhantakasāvamoho, nirāsaso sabbaloke bhavitvā eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 5 anabhāvaṃkatā - Ma; ananurodho asambodho - Syā. 6 anabhāvaṅgatā - Syā. avijjājālaṃ avijjālaṅgī - Syā. 2 7 makkhāti - Syā. kasāvo ca moho ca - Ma, Syā, PTS. 3 8 kasāvāti - Syā. daḍḍhā - Syā. 4 9 aññāṇaṃ - Syā, evamuparipi. tasmā so - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Không khao khát: Khao khát nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với vị Phật Độc Giác, sự khao khát, tham ái ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị

làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, vị Phật Độc Giác ấy là không còn khao khát; - 'không tham lam, không gạt gẫm, không khao khát' là như thế.

Không gièm pha, đã dứt trừ các khuyết tật và sự si mê - Gièm pha: gièm pha, biểu hiện gièm pha, trạng thái gièm pha, sự ganh ghét, việc làm do ganh ghét. Khuyết tật: luyến ái là khuyết tật, sân hận là khuyết tật, si mê là khuyết tật, giận dữ là khuyết tật, thù hằn – gièm pha – ác ý – tất cả các pháp tạo tác bất thiện là các khuyết tật. Sự si mê: là sự không biết về Khổ, sự không biết về nhân sanh Khổ, sự không biết về sự diệt tận Khổ, sự không biết về sự thực hành đưa đến sự diệt tận Khổ, sự không biết về điểm khởi đầu, sự không biết về điểm kết thúc, sự không biết về điểm khởi đầu và điểm kết thúc, sự không biết về các pháp tùy thuận duyên khởi này; sự không biết nào với hình thức như vậy là sự không nhìn thấy, không chứng ngộ, không thấu hiểu, không thấu triệt, không thu thập, không thâm nhập, không xem xét, không quán xét lại, không làm cho thấy rõ, không trong sáng, trạng thái ngu si, sự không nhận biết rõ, sự si mê, sự mê ám, sự mê muội, vô minh, sự lôi cuốn vào vô minh, sự gắn bó với vô minh, sự tiềm ẩn của vô minh, sự ngự trị của vô minh, sự ngăn trở của vô minh, si mê là gốc rễ của bất thiện. Đối với vị Phật Độc Giác ấy, sự gièm pha và sự si mê đã được tẩy trừ, đã được tẩy sạch, đã được tống ra, đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; - vị Phật Độc Giác ấy 'không gièm pha, đã dứt trừ các khuyết tật và sự si mê' là như thế.

Sau khi đã trở nên không còn ước ao (tham vọng) về tất cả thế gian - Ước ao: nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Tất cả thế gian: tất cả thế gian của khổ cảnh, tất cả thế gian của loài người, tất cả thế gian của chư Thiên, tất cả thế gian của các uẩn, tất cả thế gian của các giới, tất cả thế gian của các xứ. Sau khi đã trở nên không còn ước ao (tham vọng) về tất cả thế gian: Sau khi đã trở nên không còn ước ao (tham vọng), sau khi đã trở nên không còn tham ái, sau khi đã trở nên không còn khao khát về tất cả thế gian; - 'sau khi đã trở nên không còn ước ao (tham vọng) về tất cả thế gian' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Không tham lam, không gạt gẫm, không khao khát, không gièm pha, đã dứt trừ các khuyết tật và sự si mê, sau khi đã trở nên không còn ước ao (tham vọng) về tất cả thế gian, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

3.

Pāpaṃ sahāyaṃ parivajjayetha anatthadassiṃ visame niviṭṭhaṃ, sayaṃ na seve pasutaṃ pamattaṃ eko care khaggavisāṇakappo.

Pāpaṃ sahāyaṃ parivajjayethā ti - Pāpasahāyo vuccati "yo so sahāyo dasavatthukāya micchādiṭṭhiyā samannāgato: natthi dinnaṃ, natthi yiṭṭhaṃ, natthi hutaṃ, natthi sukaṭadukkaṭānaṃ 1 kammānaṃ phalaṃ vipāko, natthi ayaṃ loko, natthi paro loko, natthi mātā, natthi pitā, natthi sattā opapātikā, natthi loke samaṇabrāhmaṇā

sammaggatā sammāpaṭipannā ye imaṃ ca lokaṃ paraṃ ca lokaṃ sayaṃ abhiññā sacchikatvā pavedentī ”ti; ayaṃ pāpasahāyo. Pāpaṃ sahāyaṃ parivajjayethā ti pāpaṃ sahāyaṃ vajjeyya2 parivajjeyyā ’ti - pāpaṃ sahāyaṃ parivajjayetha.

Anatthadassiṃ visame niviṭṭhan ti - Anatthadassī vuccati yo so sahāyo dasavatthukāya micchādiṭṭhiyā samannāgato: natthi dinnaṃ –pe– ye imaṃ ca lokaṃ paraṃ ca lokaṃ sayaṃ abhiññā sacchikatvā pavedentī ’ti. Visame niviṭṭhan ti visame kāyakamme niviṭṭhaṃ, visame vacīkamme niviṭṭhaṃ, visame manokamme niviṭṭhaṃ, visame pāṇātipāte niviṭṭhaṃ, visame adinnādāne niviṭṭhaṃ, visame kāmesu micchācāre niviṭṭhaṃ, visame musāvāde niviṭṭhaṃ, visamāya pisunāya vācāya niviṭṭhaṃ, visamāya pharusāya vācāya niviṭṭhaṃ, visame samphappalāpe niviṭṭhaṃ, visamāya abhijjhāya niviṭṭhaṃ, visame vyāpāde niviṭṭhaṃ, visamāya micchādiṭṭhiyā niviṭṭhaṃ, visamesu saṅkhāresu niviṭṭhaṃ, visamesu pañcasu kāmaguṇesu niviṭṭhaṃ, visamesu pañcasu nīvaraṇesu niviṭṭhaṃ viniviṭṭhaṃ sattaṃ allīnaṃ upagataṃ ajjhositaṃ adhimuttan ’ti - anatthadassiṃ visame niviṭṭhaṃ.

1 2 sukatadukkatānaṃ - Ma, Syā. parivajjayetha vivajjeyya - Syā; vivajjeyya - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

3.

Nên lánh xa hẳn người bạn ác xấu, kẻ không nhìn thấy mục đích, đã lún sâu vào (sở hành) sai trái. Bản thân không nên phục vụ kẻ bị đeo níu (ở các dục), bị xao lãng, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Nên lánh xa hẳn người bạn ác xấu - Người bạn ác xấu: nói đến người bạn có tà kiến về mười sự việc là: Không có bố thí, không có dâng hiến, không có cúng tế, không có kết quả và sự thành tựu quả của các nghiệp đã được làm tốt hoặc được làm xấu, không có đời này, không có đời sau, không có mẹ, không có cha, không có các chúng sanh thuộc loại hóa sanh, không có ở thế gian các vị Sa-môn và Bà-la-môn sống chân chánh, thực hành đúng đắn là những vị với thắng trí của mình chứng ngộ và công bố về thế giới này và thế giới khác;” đây là người bạn ác xấu. Nên lánh xa hẳn người bạn ác xấu: nên lánh xa, nên lánh xa hẳn người bạn ác xấu; - ‘nên lánh xa hẳn người bạn ác xấu’ là như thế.

Kẻ không nhìn thấy mục đích, đã lún sâu vào (sở hành) sai trái - Kẻ không nhìn thấy mục đích: nói đến người bạn có tà kiến về mười sự việc là: “Không có bố thí, –nt– là những vị với thắng trí của mình chứng ngộ và công bố về thế giới này và thế giới khác.” Đã lún sâu vào (sở hành) sai trái: đã lún sâu vào thân nghiệp sai trái, đã lún sâu vào khẩu nghiệp sai trái, đã lún sâu vào ý nghiệp sai trái, đã lún sâu vào việc giết hại sinh mạng sai trái, đã lún sâu vào việc trộm cắp sai trái, đã lún sâu vào tà hạnh trong các dục sai trái, đã lún sâu vào việc nói dối sai trái, đã lún sâu vào việc nói đâm thọc sai trái, đã lún sâu vào việc nói thô lỗ sai trái, đã lún sâu vào việc nói nhảm nhí sai trái, đã lún sâu vào tham đắm sai trái, đã lún sâu vào sân hận sai trái, đã lún sâu vào tà kiến sai trái, đã lún sâu vào các pháp tạo tác sai trái, đã lún sâu vào năm loại dục sai trái, đã lún sâu vào năm pháp che lấp sai trái, đã đi theo vào, bị dính mắc, đã bám vào, đã đến

gần, đã bám chặt, đã hướng đến; - 'kẻ không nhìn thấy mục đích, đã lún sâu vào (sở hành) sai trái' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Sayaṃ na seve pasutaṃ pamattan ti - Pasutan ti yopi kāme esati gavesati pariyesati taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappono tappabbhāro tadadhimutto tadadhipateyyo, 1 sopi kāme pasuto. 2 Yopi taṇhāvasena rūpe pariyesati, sadde – gandhe – rase – phoṭṭhabbe pariyesati taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappono tappabbhāro tadadhimutto tadadhipateyyo, sopi kāme pasuto. Yopi taṇhāvasena rūpe paṭilabhati – sadde – gandhe – rase – phoṭṭhabbe paṭilabhati taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappono tappabbhāro tadadhimutto tadadhipateyyo, sopi kāme pasuto. Yopi taṇhāvasena rūpe paribhuñjati –pe– sadde – gandhe – rase – phoṭṭhabbe paribhuñjati taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappono tappabbhāro tadadhimutto tadadhipateyyo, sopi kāme pasuto. Yathā kalahakārako kalahapasuto, kammakārako kammapasuto, gocare caranto gocarapasuto, jhāyī jhānapasuto, evameva yo kāme esati gavesati pariyesati taccarito tabbahulo taggaruko tantinno tappono tappabhāro tadadhimutto tadadhipateyyo, sopi kāmapasuto. Yopi taṇhāvasena rūpe pariyesati –pe– yopi taṇhāvasena rūpe paṭilabhati –pe– Yopi taṇhāvasena rūpe paribhuñjati, sadde – gandhe – rase – phoṭṭhabbe paribhuñjati taccarito tabbahulo taggaruko tanninno tappono tappabbhāro tadadhimutto tadadhipateyyo, sopi kāme pasuto. Pamattan ti pamādo vattabbo kāyaduccarite vā vacīduccarite vā manoduccarite vā pañcasu kāmaguṇesu vā cittassa vossaggo 3 vossaggānuppadānaṃ 4 kusalānaṃ dhammānaṃ bhāvanāya asakkaccakiriyatā asātaccakiriyatā anavaṭṭhitakiriyātā5 olīnavuttitā nikkhittachandatā nikkhittadhuratā anāsevanā abhāvanā abahulīkammaṃ anadhiṭṭhānaṃ ananuyogo pamādo, yo evarūpo pamādo pamajjanā pamajjitattaṃ, ayaṃ vuccanti pamādo. Sayaṃ na seve pasutaṃ pamattan ti pasutaṃ6 na seveyya pamattaṃ ca sayaṃ na seveyya, sāmaṃ na seveyya, na niseveyya, na saṃseveyya na paṭisaṃseveyya7 na ācareyya na samācareyya na samādāya vatteyyā 'ti - sayaṃ na seve pasutaṃ pamattaṃ, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Pāpaṃ sahāyaṃ parivajjayetha anatthadassiṃ visame niviṭṭhaṃ, sayaṃ na seve pasutaṃ pamattaṃ eko care khaggavisāṇakappo "ti.

1 5 tadādhipateyyo - Syā, evamuparipi. anaṭṭhitakiriyatā - Ma, Syā, PTS, Va, Vi, Ka. 2 6 kāmappasuto - Syā, evamuparipi. pasutañca - Syā. 3 7 vosaggo - Ma. na parisaṃseveyya - Ma; 4 vosaggānuppadānaṃ - Ma. na paṭiseveyya - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Bản thân không nên phục vụ kẻ bị đeo níu (ở các dục), bị xao lãng - Kẻ bị đeo níu (ở các dục): Kẻ nào tìm kiếm, tìm tòi, tầm cầu các dục, rồi đi theo nó, phát triển theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo, kẻ ấy là bị đeo níu ở các dục. Kẻ nào, do tác động của tham ái, tầm cầu các sắc –nt– các thinh –nt– các hương –nt– các vị –nt– tầm cầu các xúc, rồi đi theo nó, phát triển

theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo, kẻ ấy là bị đeo níu ở các dục. Kẻ nào, do tác động của tham ái, tiếp nhận các sắc –nt– các thinh –nt– các hương – nt– các vị –nt– tiếp nhận các xúc, rồi đi theo nó, phát triển theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo, kẻ ấy là bị đeo níu ở các dục. Kẻ nào, do tác động của tham ái, thọ hưởng các sắc –nt– các thinh –nt– các hương –nt– các vị –nt– thọ hưởng các xúc, rồi đi theo nó, phát triển theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo, kẻ ấy là bị đeo níu ở các dục. Giống như người gây nên sự cãi cọ thì bị đeo níu ở sự cãi cọ, người làm công việc thì bị đeo níu ở công việc, người đang sống ở nơi sinh sống thì bị đeo níu ở nơi sinh sống, người có thiền thì bị đeo níu bởi thiền, tương tự y như thế, kẻ nào tìm kiếm, tìm tòi, tầm cầu các dục, rồi đi theo nó, phát triển theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo, kẻ ấy là bị đeo níu ở các dục. Kẻ nào, do tác động của tham ái, tầm cầu các sắc –nt– Kẻ nào, do tác động của tham ái, tiếp nhận các sắc –nt– Kẻ nào, do tác động của tham ái, thọ hưởng các sắc –nt– các thinh –nt– các hương –nt– các vị –nt– thọ hưởng các xúc, rồi đi theo nó, phát triển theo nó, xem trọng nó, uốn cong theo nó, chiều theo nó, xuôi theo nó, hướng đến nó, xem nó là chủ đạo, kẻ ấy là bị đeo níu ở các dục. Bị xao lãng: sự xao lãng cần được nói đến: Sự buông thả hoặc sự buông xuôi trong việc buông thả của tâm ở uế hạnh về thân, ở uế hạnh về khẩu, ở uế hạnh về ý, hoặc ở năm loại dục, là trạng thái thực hành không nghiêm trang, trạng thái thực hành không liên tục, trạng thái thực hành không kiên định, có thói quen biếng nhác, trạng thái buông bỏ mong muốn, trạng thái buông bỏ bổn phận, sự không tập luyện, sự không tu tập, sự không làm thường xuyên, sự không quyết tâm, sự không chuyên cần, sự xao lãng trong việc tu tập các thiện pháp; sự xao lãng nào với hình thức như vậy là biểu hiện xao lãng, trạng thái xao lãng; việc này gọi là sự xao lãng. Bản thân không nên phục vụ kẻ bị đeo níu (ở các dục), bị xao lãng: không nên phục vụ kẻ bị đeo níu và bị xao lãng, bản thân không nên phục vụ, tự mình không nên phục vụ, không nên phục dịch, không nên kề cận, không nên hầu cận, không nên hành xử, không nên hành theo, không nên thọ trì và vận dụng; - 'bản thân không nên phục vụ kẻ bị đeo níu (ở các dục), bị xao lãng, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Nên lánh xa hẳn người bạn ác xấu, kẻ không nhìn thấy mục đích, đã lún sâu vào (sở hành) sai trái. Bản thân không nên phục vụ kẻ bị đeo níu (ở các dục), bị xao lãng, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

4

Bahussutaṃ dhammadharaṃ bhajetha mittaṃ uḷāraṃ paṭibhānavantaṃ, aññāya atthāni vineyya kaṅkhaṃ eko care khaggavisāṇakappo.

Bahussutaṃ dhammadharaṃ bhajethā ti bahussuto 1 hoti mitto sutadharo sutasannicayo, 2 ye te dhammā ādikalyāṇā majjhekalyāṇā pariyosānakalyāṇā 3 sātthaṃ savyañjanaṃ 4 kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ abhivadanti, tathā rūpāssa 5 dhammā bahussutā honti dhatā 6 vacasā paricitā, manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā. 7 Dhammadharan ti dhammaṃ dhārentaṃ suttaṃ geyyaṃ veyyākaraṇaṃ gāthaṃ udānaṃ itivuttakaṃ jātakaṃ abbhutadhammaṃ 8 vedallaṃ. Bahussutaṃ dhammadharaṃ bhajethā ti bahussutaṃ ca dhammadharaṃ ca mittaṃ bhajeyya saṃbhajeyya seveyya niseveyya saṃseveyya paṭiseveyyā ’ti - bahussutaṃ dhammadharaṃ bhajetha.

Mittaṃ uḷāraṃ paṭibhānavantan ti uḷāro hoti mitto sīlena samādhinā paññāya vimuttiyā vimuttiñāṇadassanena. Paṭibhānavantan ti tayo paṭibhānavanto 9 pariyattipaṭibhānavā paripucchāpaṭibhānavā adhigamana- paṭibhānavā. Katamo pariyattipaṭibhānavā? Idhekaccassa buddhavacanaṃ pariyāputaṃ10 hoti suttaṃ geyyaṃ veyyākaraṇaṃ gāthā udānaṃ itivuttakaṃ jātakaṃ abbhutadhammaṃ vedallaṃ. Tassa pariyattiṃ nissāya paṭibhāti, ayaṃ pariyattipaṭibhānavā.

Katamo paripucchāpaṭibhānavā? Idhekacco paripucchitāpi11 hoti atthe ca ñāye ca lakkhaṇe ca kāraṇe ca ṭhānāṭhāne ca. Tassa paripucchaṃ nissāya paṭibhāti, ayaṃ paripucchāpaṭibhānavā.

Katamo adhigamapaṭibhānavā? Idhekaccassa adhigatā honti cattāro satipaṭṭhānā cattāro sammappadhānā cattāro iddhipādā pañcindriyāni pañcabalāni sattabojjhaṅgā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo cattāro ariyamaggā cattāri sāmaññaphalāni catasso paṭisambhidāyo cha abhiññāyo.12 Tassa attho ñāto dhammo ñāto nirutti ñātā. Atthe ñāte attho paṭibhāti, dhamme ñāte dhammo paṭibhāti, niruttiyā ñātāya nirutti paṭibhāti. Imesu tīsu ñāṇaṃ paṭibhānapaṭisambhidā. So paccekasambuddho imāya paṭibhānapaṭisambhidāya upeto samupeto upagato samupagato upapanno sampanno13 samannāgato. Tasmā paccekasambuddho paṭibhānavā. Yassa pariyatti natthi paripucchā14 natthi adhigamo natthi, kiṃ tassa paṭibhāyissatī ’ti - mittaṃ uḷāraṃ paṭibhānavantaṃ.

1 bahussutanti bahussuto - Syā. 2 sutta-dharo sutta-sannicayo - PTS. 3 dhammaṃ ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ - PTS. 4 10 sātthā sabyañjanā - Syā. pariyāputaṃ - Syā; pariyāputthaṃ hoti - Va, Vi. 5 11 tathārūpāya - PTS. paripucchitopi - Ma; 6 dhātā - Ma, PTS. paripucchitā - Syā. 7 12 supaṭividdhā - Syā, PTS. chaḷabhiññāyo - Syā. 8 13 abbhūtadhammaṃ - Syā. samupapanno - Ma, Syā. 9 14 tayo paṭibhāṇavā - Va, Vi. paripucchaṃ natthi - Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

4.

Nên thân cận với vị nghe nhiều (học rộng), vị nắm giữ Giáo Pháp, người bạn cao thượng, có tài biện giải. Sau khi hiểu thông về các lợi ích, nên dẹp bỏ sự nghi hoặc, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Nên thân cận với vị nghe nhiều (học rộng), vị nắm giữ Giáo Pháp: người bạn nghe nhiều là vị có sự ghi nhớ điều đã được nghe, có sự tích lũy điều đã được nghe về những pháp toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, tuyên thuyết về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ. Đối với vị này, các pháp có hình thức như thế là được nghe nhiều, được ghi nhớ, được tích lũy bằng khẩu, được suy nghĩ chín chắn bằng ý, được thấu triệt tốt đẹp bằng kiến thức. Vị nắm giữ Giáo Pháp: vị đang nắm giữ Giáo Pháp (gồm có chín thể loại): sutta, geyya, veyyākaraṇa, gāthā, udāna, itivuttaka, jātaka, abbhūtadhamma, vedalla. Nên thân cận với vị nghe nhiều (học rộng), vị nắm giữ Giáo Pháp: nên thân cận, nên gần gũi, nên phục vụ, nên phục dịch, nên kề cận, nên hầu cận người bạn là vị nghe nhiều và là vị nắm giữ Giáo Pháp; - 'nên thân cận với vị nghe nhiều (học rộng), vị nắm giữ Giáo Pháp' là như thế.

Người bạn cao thượng, có tài biện giải: người bạn là cao thượng với giới, với định, với tuệ, với giải thoát, và với tri kiến về giải thoát. Có tài biện giải: Có ba hạng người có tài biện giải: có tài biện giải do pháp học, có tài biện giải do vấn hỏi, có tài biện giải do chứng đắc. Có tài biện giải do pháp học là thế nào? Ở đây, một vị nào đó được học tinh thông về lời dạy của đức Phật (gồm có chín thể loại) là: sutta, geyya, veyyākaraṇa, gāthā, udāna, itivuttaka, jātaka, abbhūta-dhamma, vedalla; 1 nhờ vào pháp học, vấn đề được sáng tỏ đối với vị ấy. Đây là hạng người có tài biện giải do pháp học.

Có tài biện giải do vấn hỏi là thế nào? Ở đây, một vị nào đó là người vấn hỏi về mục đích, về cách thức, về tướng trạng, về nguyên nhân, và về tính chất hợp lý hay không hợp lý; nhờ vào việc vấn hỏi, điều ấy được sáng tỏ đối với vị ấy. Đây là hạng người có tài biện giải do vấn hỏi.

Có tài biện giải do chứng đắc là thế nào? Ở đây, một vị nào đó đạt đến bốn sự thiết lập niệm, bốn chánh cần, bốn nền tảng của thần thông, năm quyền, năm lực, bảy yếu tố đưa đến giác ngộ, đạo lộ thánh thiện tám chi phần, bốn Thánh Đạo, bốn quả vị Sa-môn, bốn tuệ phân tích, sáu thắng trí; đối với vị ấy, ý nghĩa đã được biết, pháp đã được biết, ngôn từ đã được biết. Khi ý nghĩa đã được biết thì ý nghĩa được sáng tỏ, khi pháp đã được biết thì pháp được sáng tỏ, khi ngôn từ đã được biết thì ngôn từ được sáng tỏ; trí ở ba sự nhận biết này là tuệ phân tích về phép biện giải. Vị Phật Độc Giác ấy đã tiến đến, đã tiến gần, đã đến gần, đã tiến vào, đã đạt đến, đã tròn đủ, đã thành tựu tuệ phân tích về phép biện giải này; vì thế, vị Phật Độc Giác là người có tài biện giải. Đối với kẻ nào, pháp học không có, vấn hỏi không có, chứng đắc không có, đối với kẻ ấy, cái gì sẽ được sáng tỏ? - 'người bạn cao thượng, có tài biện giải' là như thế.

1 Xem Phần Phụ Chú về 'Chín thể loại của Giáo Pháp' ở trang 635 .

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Aññāya atthāni vineyya kaṅkhan ti attatthaṃ aññāya paratthaṃ aññāya ubhayatthaṃ aññāya diṭṭhadhammikatthaṃ aññāya samparāyikatthaṃ aññāya paramatthatthaṃ 1 aññāya abhiññāya jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā kaṅkhaṃ vineyya paṭivineyya pajaheyya vinodeyya byantīkareyya anabhāvaṃ gameyyā 'ti -

aññāya atthāni vineyya kaṅkhaṃ, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Bahussutaṃ dhammadharaṃ bhajetha mittaṃ uḷāraṃ paṭibhānavantaṃ, aññāya atthāni vineyya kaṅkhaṃ eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

5.

Khiḍḍaṃ ratiṃ 2 kāmasukhaṃ ca loke analaṃkaritvā anapekkhamāno, vibhūsaṇaṭṭhānā 3 virato saccavādī eko care khaggavisāṇakappo.

Khiḍḍaṃ ratiṃ kāmasukhaṃ ca loke ti - Khiḍḍā ti dve khiḍḍā kāyikā ca khiḍḍā vācasikā ca khiḍḍā –pe– ayaṃ kāyikā khiḍḍā. –pe– ayaṃ vācasikā khiḍḍā. Ratī ti anukkaṇṭhitādhivacanametaṃ ratīti. Kāmasukhan ti vuttaṃ hetaṃ bhagavatā: “Pañcime bhikkhave kāmaguṇā. Katame pañca? Cakkhuviññeyyā rūpā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasaṃhitā rajanīyā, sotaviññeyyā saddā –pe– ghānaviññeyyā gandhā – jivhāviññeyyā rasā – kāyaviññeyyā phoṭṭhabbā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasaṃhitā rajanīyā. Ime kho bhikkhave pañca kāmaguṇā. Yaṃ kho bhikkhave ime pañca kāmaguṇe paṭicca uppajjati sukhaṃ somanassaṃ, idaṃ vuccati kāmasukhaṃ.4” 5 Loke ti manussaloke ’ti - khiḍḍaṃ ratiṃ kāmasukhaṃ ca loke.

Analaṃkaritvā anapekkhamāno ti khiḍḍaṃ ca ratiṃ ca6 kāmasukhaṃ ca loke analaṃkaritvā anapekkho7 hutvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā ’ti - analaṃkaritvā anapekkhamāno.

1 4 paramatthaṃ - Ma, Syā, PTS. kāmasukhanti kāmasukhañca - Syā; 2 khiḍḍā ratī - Syā, Pa, Va, Vi; kāme sukhaṃ - Va, Vi. 5 khiḍḍā-ratiṃ - PTS, evamuparipi. Saṃyuttanikāya, Maggasaṃyutta. 3 6 vibhūsaṭṭhānā - Ma; khiḍḍā ca ratī ca - Va, Vi. 7 vibhūsanaṭṭhānā - Syā, evamuparipi. anapekkhā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Sau khi hiểu thông về các lợi ích, nên dẹp bỏ sự nghi hoặc: sau khi hiểu thông về lợi ích của bản thân, sau khi hiểu thông về lợi ích của người khác, sau khi hiểu thông về lợi ích của cả hai, sau khi hiểu thông về lợi ích trong đời này, sau khi hiểu thông về lợi ích trong đời sau, sau khi hiểu thông về lợi ích của lợi ích tối thượng, sau khi biết rõ, sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt, nên dẹp bỏ, nên dẹp hẳn, nên dứt bỏ, nên xua đi, nên làm chấm dứt, nên khiến cho không còn hiện hữu sự nghi hoặc; - ‘sau khi hiểu thông về các lợi ích, nên dẹp bỏ sự nghi hoặc, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Nên thân cận với vị nghe nhiều (học rộng), vị nắm giữ Giáo Pháp, người bạn cao thượng, có tài biện giải. Sau khi hiểu thông về các lợi ích, nên dẹp bỏ sự nghi hoặc, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

5.

Người không trông ngóng và không mong mỏi sự đùa giỡn, sự vui thích, và khoái lạc ngũ dục ở thế gian, đã xa lánh hẳn việc trang điểm, có lời nói chân thật, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Sự đùa giỡn, sự vui thích, và khoái lạc ngũ dục ở thế gian - Sự đùa giỡn: Có hai sự đùa giỡn: sự đùa giỡn về thân và sự đùa giỡn về khẩu. –nt– đây là sự đùa giỡn về thân. –nt– đây là sự đùa giỡn về khẩu.. Sự vui thích: từ 'rati' này là diễn tả trạng thái không bị thất vọng. Khoái lạc ngũ dục: Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến: "Này các tỳ khưu, đây là năm loại dục. Năm loại nào? Các sắc được nhận thức bởi mắt là đáng mong, đáng muốn, đáng mến, đáng yêu, liên hệ đến dục, gợi tình; các thinh được nhận thức bởi tai –nt– các hương được nhận thức bởi mũi –nt– các vị được nhận thức bởi lưỡi –nt– các xúc được nhận thức bởi thân là đáng mong, đáng muốn, đáng mến, đáng yêu, liên hệ đến dục, gợi tình. Này các tỳ khưu, đây là năm loại dục. Này các tỳ khưu, thật vậy, tùy thuộc vào năm loại dục này, lạc và hỷ tâm sanh khởi; điều này được gọi là khoái lạc của dục." Ở thế gian: ở thế gian của loài người; - 'sự đùa giỡn, sự vui thích, và khoái lạc ngũ dục ở thế gian' là như thế.

Người không trông ngóng và không mong mỏi: sau khi trở thành người không trông ngóng và không mong mỏi sự đùa giỡn, sự vui thích, và khoái lạc ngũ dục ở thế gian, sau khi dứt bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi khiến cho không còn hiện hữu; - 'người không trông ngóng và không mong mỏi' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Vibhūsanaṭṭhānā virato saccavādī ti - Vibhūsā ti dve vibhūsā atthi agāriyassa vibhūsā, 1 atthi pabbajitassa vibhūsā. 2 Katamā agāriyassa vibhūsā? Kesā ca massu ca 3 mālā ca gandhā ca 4 vilepanā ca ābharaṇā ca piḷandhanā ca 5 vatthaṃ ca sārasāmanaṃ ca veṭhanaṃ ca 6 ucchādanaṃ parimaddanaṃ nahāpanaṃ 7 sambāhanaṃ ādāsaṃ añjanaṃ mālāgandhavilepanaṃ 8 mukhacuṇṇaṃ 9 mukha- lepanaṃ hatthabandhanaṃ sikhābandhanaṃ 10 daṇḍaṃ nālikaṃ khaggaṃ chattaṃ chatrūpāhanaṃ11 uṇhīsaṃ maṇiṃ vālavījaniṃ12 odātāni vatthāni dīghadasāni13 iti vā, ayaṃ agāriyassa vibhūsā.

Katamā pabbajitassa vibhūsā? Cīvaramaṇḍanā pattamaṇḍanā senāsanamaṇḍanā imassa vā pūtikāyassa14 bāhirānaṃ vā parikkhārānaṃ maṇḍanā vibhūsanā kelanā parikelanā15 gedhitatā gedhitattaṃ16 capalatā17 cāpalyaṃ, ayaṃ pabbajitassa vibhūsā.

Saccavādī ti so paccekasambuddho saccavādī saccasandho theto paccayiko avisaṃvādako lokassa. Vibhūsanaṭṭhānā ārato virato paṭivirato nikkhanto nissaṭo vippamutto visaṃyutto vimariyādikatena cetasā viharatī 'ti - vibhūsanaṭṭhānā virato saccavādī, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Khiḍḍaṃ ratiṃ kāmasukhaṃ ca loke analaṃkaritvā anapekkhamāno vibhūsanaṭṭhānā virato saccavādī eko care khaggavisāṇakappo "ti.

6.

Puttaṃ ca dāraṃ pitaraṃ ca mātaraṃ dhanāni dhañññāni ca bandhavāni, hitvāna18 kāmāni sakodhikāni19 eko care khaggavisāṇakappo.

Puttaṃ ca dāraṃ pitaraṃ ca mātaran ti - Puttā ti cattāro puttā: atrajo putto, khettajo putto, dinnako putto, antevāsiko putto. Dārā vuccanti bhariyāyo. Pitā ti yo so janako. Mātā ti yā sā janakā 'ti 20 - puttaṃ ca dāraṃ pītaraṃ ca mātaraṃ.

1 11 agārikavibhūsā - Ma; citrupāhanaṃ - Ma; āgārikavibhūsā - Syā, evamuparipi. upāhanā - Syā. 2 12 anāgārikavibhūsā - Ma, Syā, evamuparipi. vāḷabījaniṃ - Ma; 3 kesā ca massū ca - Ma; vālavijjanī - Syā. 13 kesamassu ca - Va, Vi. dīgharassāni - Syā. 4 14 mālāgandhañca - Ma. bhutikāyassa - Pa, Va, Vi. 5 15 vilepanañca ābharaṇañca pilandhanañca - Ma, Syā. keḷanā parikeḷanā - Ma, Syā. 6 16 pārupanañca veṭhanañca - Ma; gaddhikatā gaddhikattaṃ - Ma. 17 pasādhanañca veṭṭhanañca - Syā. capalanā - Syā; 7 nhāpanaṃ - Ma. cāpalaviṃ - Va, Vi, Ka. 8 18 mālāvilepanaṃ - Syā. jahitvāna - Pa, Va, Vi, evamuparipi. 9 19 mukhacuṇṇakaṃ - Syā; yathodhikāni - Ma, Syā, PTS; mukhadhuṇṇakaṃ - Pa, Va, Vi. yatodhikāti - Va, Vi, Ka, evamuparipi. 10 20 hatthabandhaṃ visikkhābandhaṃ - Ma, Syā. sā janikāti - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Đã xa lánh hẳn việc trang điểm, có lời nói chân thật - Việc trang điểm: Có hai sự trang điểm: có sự trang điểm của người tại gia, có sự trang điểm của bậc xuất gia. Việc trang điểm của người tại gia là các việc nào? Đầu tóc, bộ râu, tràng hoa, vật thơm, vật thoa, đồ trang sức, vật tô điểm, vải vóc, áo khoác, khăn đội đầu, việc kỳ cọ, việc đấm bóp, việc cho người tắm rửa, vật đập vỗ, gương soi, việc tô mắt, vật tẩm hoa thơm, phấn thoa ở mặt, việc bôi dầu ở mặt, vật buộc cánh tay, nơ thắt ở đầu, gậy chống, ống cây, thanh gươm, dù che, giày dép sặc sỡ, khăn bịt đầu, ngọc ma-ni, cây phất trần, (quấn) các tấm vải trắng có đường biên rộng, hoặc là như thế; điều này là việc trang điểm của người tại gia.

Việc trang điểm của bậc xuất gia là các việc nào? Việc trang hoàng y phục, việc trang hoàng bình bát, việc trang hoàng chỗ nằm ngồi, việc trang hoàng, trang điểm, tiêu khiển, giải trí, trạng thái mong muốn, bản tính mong muốn, hành động tô điểm, trạng thái tô điểm đối với các phần bên ngoài của cơ thể hôi thối này hoặc các vật dụng; điều này là việc trang điểm của người xuất gia.

Có lời nói chân thật: vị Phật Độc Giác ấy có lời nói chân thật, liên quan đến sự thật, chắc chắn, đáng tin, không lường gạt thế gian. Đã xa lánh hẳn việc trang điểm, đã tránh khỏi, đã tránh xa, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'đã xa lánh hẳn việc trang điểm, có lời nói chân thật, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Người không trông ngóng và không mong mỏi sự đùa giỡn, sự vui thích, và khoái lạc ngũ dục ở thế gian, đã xa lánh hẳn việc trang điểm, có lời nói chân thật, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

6.

Sau khi từ bỏ con và vợ, cha và mẹ, các tài sản và lúa đậu, các quyến thuộc, và các dục theo mức độ (của chúng), nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Con và vợ, cha và mẹ - Con: Có bốn loại con: con ruột là con, con nhặt được là con, con nuôi là con, học trò là con. Vợ: nói đến những người vợ. Cha: là người nam có liên quan đến việc sanh sản. Mẹ: là người nữ sanh con; - 'con và vợ, cha và mẹ' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Dhanāni dhaññāni ca bandhavānī ti - Dhanāni vuccanti hiraññaṃ suvaṇṇaṃ muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavāḷaṃ rajataṃ jātarūpaṃ lohitaṅko 1 masāragallaṃ. 2 Dhaññāni vuccanti pubbannaṃ 3 aparannaṃ. 4 Pubbannaṃ nāma sāli vīhi yavo godhumo kaṅgu varako kudrūsako. 5 Aparannaṃ nāma sūpeyyaṃ. Bandhavānī ti cattāro bandhavā: 6 ñātibandhavāpi bandhu, gottabandhavāpi bandhu, mittabandhavāpi bandhu, sippabandhavāpi bandhū 'ti - dhanāni dhaññāni ca bandhavāni.

Hitvāna kāmāni sakodhikānī ti - Kāmā ti uddānato dve kāmā: vatthukāmā ca kilesakāmā ca –pe– ime vuccanti vatthukāmā –pe– ime vuccanti kilesakāmā. Hitvāna kāmānī ti vatthukāme parijānitvā kilesakāme pahāya pajahitvā vinoditvā 7 byantiṃ karitvā8 anabhāvaṃ gametvā. Hitvāna kāmāni sakodhikānī ti sotāpattimaggena ye kilesā pahīnā te kilese na puneti na pacceti na paccāgacchati; sakadāgāmimaggena ye kilesā pahīnā – anāgāmimaggena ye kilesā pahīnā – arahattamaggena ye kilesā pahīnā te kilese na puneti na pacceti na paccāgacchatī 'ti - hitvāna kāmāni sakodhikāni, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Puttaṃ ca dāraṃ pītaraṃ ca mātaraṃ dhanāni dhaññāni ca bandhavāni, hitvāna kāmāni sakodhikāni eko care khaggavisāṇakappo "ti.

7.

Saṅgo eso parittamettha sokhyaṃ appassādo dukkhamettha bhīyo,9 gaḷo10 eso iti ñatvā matimā11 eko care khaggavisāṇakappo.

Saṅgo eso parittamettha sokhyan ti saṅgo ti vā balisanti vā āmisanti vā lagganti vā12 paḷibodhoti vā pañcannetaṃ kāmaguṇānaṃ adhivacanaṃ. Parittamettha sokhyan ti vuttaṃ hetaṃ bhagavatā:

1 8 lohitaṅgo - Ma, Va, Vi. byantīkaritvā - Ma, Syā. 2 9 masāragallo - Syā. bhiyyo - Syā, PTS, evamuparipi. 3 10 pubbaṇṇaṃ - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. gaṇḍo - Syā, PTS, evamuparipi. 4 11 aparaṇṇaṃ - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. mutimā - PTS, Pana, Sa; 5 kudrusako - Syā. satimā - Va, Vi, evamuparipi. 6 12 bandhavo - Syā, PTS. lagananti vā - Pana; 7 vinodetvā - Syā. labhananti vā - Va, Vi, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Các tài sản và lúa đậu, các quyến thuộc - Các tài sản: nói đến vàng khối, vàng ròng, ngọc trai, ngọc ma-ni, ngọc bích, xà cừ, đá quý, san hô, bạc, vàng, ngọc ru- bi, ngọc mắt mèo. Lúa đậu: nói đến thực phẩm chính, thực phẩm phụ. Thực phẩm chính có tên gọi là: lúa sāli, lúa mùa, lúa mạch, lúa mì, kê, đậu varaka, bắp. Thực phẩm phụ có tên gọi là vật để nấu xúp. Các quyến thuộc: có bốn hạng quyến thuộc: quyến thuộc về bà con là thân quyến, quyến thuộc về dòng họ là thân quyến, quyến thuộc về bạn bè là thân quyến, quyến thuộc về nghề nghiệp là thân quyến; - 'các tài sản và lúa đậu, các quyến thuộc' là như thế.

Sau khi từ bỏ các dục theo mức độ (của chúng) - Các dục: : theo sự phân loại thì có hai loại dục: vật dục và ô nhiễm dục. –nt– Các điều này được gọi là vật dục. –nt– Các điều này được gọi là ô nhiễm dục. Sau khi từ bỏ các dục: Sau khi biết toàn diện về các vật dục, sau khi dứt bỏ các ô nhiễm dục, sau khi dứt trừ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu. Sau khi từ bỏ các dục theo mức độ (của chúng): Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhập Lưu, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại, không quay về lại. Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhất Lai – Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Bất Lai – Các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo A-la-hán, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại, không quay về lại; - 'sau khi từ bỏ các dục theo mức độ (của chúng)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Sau khi từ bỏ con và vợ, cha và mẹ, các tài sản và lúa đậu, các quyến thuộc, và các dục theo mức độ (của chúng), nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

7.

Điều này (ngũ dục) là sự quyến luyến, hạnh phúc ở đây là nhỏ nhoi, ít khoái lạc, sự khổ đau ở đây là nhiều hơn. Người có sự nhận thức, sau khi biết được 'điều này là móc câu,' nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Điều này (ngũ dục) là sự quyến luyến, hạnh phúc ở đây là nhỏ nhoi: 'sự quyến luyến,' hoặc 'lưỡi câu,' hoặc 'miếng mồi,' hoặc 'sự dính mắc,' hoặc 'sự vướng bận,' tên gọi này là dành cho năm loại dục. Hạnh phúc ở đây là nhỏ nhoi: Bởi vì điều này đã được đức Thế Tôn nói đến:

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

"Pañcime bhikkhave kāmaguṇā. Katame pañca? Cakkhuviññeyyā rūpā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasaṃhitā rajanīyā –pe– kāyaviññeyyā phoṭṭhabbā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasaṃhitā rajanīyā. Ime kho bhikkhave pañca- kāmaguṇā. Yaṃ kho bhikkhave ime pañca kāmaguṇe paṭicca uppajjati sukhaṃ somanassaṃ, idaṃ vuccati kāmasukhaṃ." 1 Appakaṃ etaṃ sukhaṃ, omakaṃ etaṃ sukhaṃ, thokaṃ 2 etaṃ sukhaṃ, lāmakaṃ etaṃ sukhaṃ, chattakaṃ 3 etaṃ sukhaṃ, parittakaṃ etaṃ sukhan 'ti - saṅgo eso parittamettha sokhyaṃ.

Appassādo dukkhamettha bhīyo ti "appassādā kāmā vuttā bhagavatā bahudukkhā bahūpāyāsā4 ādīnavo ettha bhīyo, aṭṭhikaṅkhalūpamā5 kāmā vuttā bhagavatā –

maṃsapesūpamā kāmā vuttā bhagavatā – tiṇukkūpamā kāmā vuttā bhagavatā – aṅgārakāsūpamā kāmā vuttā bhagavatā – supinakūpamā kāmā vuttā bhagavatā – yācitakūpamā kāmā vuttā bhagavatā – rukkhaphalūpamā kāmā vuttā bhagavatā – asisūnūpamā kāmā vuttā bhagavatā – sattisūlūpamā kāmā vuttā bhagavatā – sappasirūpamā kāmā vuttā bhagavatā bahudukkhā bahūpāyāsā ādīnavo ettha bhīyo ”ti6 - appassādo dukkhamettha bhīyo.

Gaḷo eso iti ñatvā matimā ti gaḷoti vā balisanti vā āmisanti vā lagganti vā bandhanti vā paḷibodhoti vā pañcannetaṃ kāmaguṇānaṃ adhivacanaṃ. Itī ti padasandhi padasaṃsaggo padapāripūri akkharasamavāyo byañjanasiliṭṭhatā padānupubbatāmetaṃ itī ’ti. Matimā ti dhīro paṇḍito paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvi medhāvī.

Gaḷo eso iti ñatvā matimā ti matimā gaḷoti ñatvā7 balisanti ñatvā āmisanti ñatvā lagganti ñatvā bandhanti ñatvā paḷibodhoti ñatvā jānitvā tulayitvā tīrayitvā vibhāvayitvā vibhūtaṃ katvā ’ti - gaḷo eso iti ñatvā matimā, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Saṅgo eso parittamettha sokhyaṃ appassādo dukkhamettha bhīyo, gaḷo eso iti ñatvā matimā eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 4 Saṃyuttanikāya, Maggasaṃyutta. bahupāyāsā - Ma, evamuparipi. 2 5 thokakaṃ - Ma; aṭṭhikaṅkalūpamā - Ma, Syā. 6 itisaddo Syā potthake natthi. Majjhima nikāya, Alagaddūpamasutta. 3 7 chatukkaṃ - Ma; dukkhaṃ - Syā, PTS. gaṇḍoti matimā ñatvā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

“Này các tỳ khưu, đây là năm loại dục. Năm loại nào? Các sắc được nhận thức bởi mắt là đáng mong, đáng muốn, đáng mến, đáng yêu, liên hệ đến dục, gợi tình; –nt– các xúc được nhận thức bởi thân là đáng mong, đáng muốn, đáng mến, đáng yêu, liên hệ đến dục, gợi tình. Này các tỳ khưu, đây là năm loại dục. Này các tỳ khưu, thật vậy, tùy thuộc vào năm loại dục này, lạc và hỷ tâm sanh khởi; điều này được gọi là khoái lạc của dục.” Hạnh phúc này là ít ỏi, hạnh phúc này là thấp kém, hạnh phúc này là chút ít, hạnh phúc này là thấp thỏi, hạnh phúc này là tồi tệ, hạnh phúc này là nhỏ nhoi; - ‘điều này (ngũ dục) là sự quyến luyến, hạnh phúc ở đây là nhỏ nhoi’ là như thế.

Ít khoái lạc, sự khổ đau ở đây là nhiều hơn: Đức Thế Tôn đã giảng giải rằng các dục có ít ỏi khoái lạc, nhiều khổ đau, nhiều ưu phiền, ở đó điều bất lợi còn nhiều hơn. Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là khúc xương, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là miếng thịt, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là cây đuốc cỏ, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là hố than cháy rực, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là giấc mơ, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là vật vay mượn, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là trái trên cây, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là lò sát sanh, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là mũi lao nhọn, –nt– Các dục đã được đức Thế Tôn giảng giải như là đầu rắn độc, nhiều khổ đau, nhiều ưu phiền, ở đó điều bất lợi còn

nhiều hơn;" - 'ít khoái lạc, sự khổ đau ở đây là nhiều hơn' là như thế.

Người có sự nhận thức, sau khi biết được 'điều này là móc câu': 'Móc câu,' hoặc 'lưỡi câu,' hoặc 'miếng mồi,' hoặc 'sự dính mắc,' hoặc 'sự cột trói,' hoặc 'sự vướng bận,' tên gọi này là dành cho năm loại dục. Iti: Từ 'iti' này là sự nối liền các câu văn, sự kết hợp các câu văn, sự làm đầy đủ các câu văn, sự gặp gỡ của các âm, trạng thái trau chuốt từ ngữ, tính chất tuần tự của các câu văn. Người có sự nhận thức: là người sáng trí, sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh.

Người có sự nhận thức, sau khi biết được 'điều này là móc câu': Người có sự nhận thức sau khi biết là: 'móc câu,' sau khi biết là: 'lưỡi câu,' sau khi biết là: 'miếng mồi,' sau khi biết là: 'sự dính mắc,' sau khi biết là: 'sự cột trói,' sau khi biết là: 'sự vướng bận,' sau khi biết được, sau khi cân nhắc, sau khi xác định, sau khi minh định, sau khi làm rõ rệt; - 'người có sự nhận thức, sau khi biết được 'điều này là móc câu,' nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Điều này (ngũ dục) là sự quyến luyến, hạnh phúc ở đây là nhỏ nhoi, ít khoái lạc, sự khổ đau ở đây là nhiều hơn. Người có sự nhận thức, sau khi biết được 'điều này là móc câu,' nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

8.

Sandālayitvāna saññojanāni jālaṃva bhetvā salilambucārī, aggīva daḍḍhaṃ anivattamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Sandālayitvāna saññojanānī ti dasa saññojanāni: kāmarāgasaññojanaṃ paṭighasaññojanaṃ mānasaññojanaṃ diṭṭhisaññojanaṃ vicikicchāsaññojanaṃ sīlabbataparāmāsasaññojanaṃ bhavarāgasaññojanaṃ issāsaññojanaṃ macchariyasaññojanaṃ avijjāsaññojanaṃ. Sandālayitvāna saññojanānī ti dasasaññojanāni dālayitvā sandālayitvā pajahitvā vinodetvā byantiṃ karitvā anabhāvaṃ gametvā 'ti - sandālayitvāna saññojanāni.

Jālaṃva bhetvā salilambucārī ti - Jālaṃ vuccati suttajālaṃ. Salilaṃ vuccati udakaṃ. Ambucārī vuccati maccho. Yathā maccho jālaṃ bhinditvā sambhinditvā 1 dālayitvā 2 padālayitvā sampadālayitvā carati viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī, evameva dve jālā: taṇhājālaṃ ca diṭṭhijālaṃ ca –pe– idaṃ taṇhājālaṃ –pe– idaṃ diṭṭhijālaṃ. Tassa paccekasambuddhassa taṇhājālaṃ pahīnaṃ, diṭṭhijālaṃ paṭinissaṭṭhaṃ. Taṇhājālassa pahīnattā diṭṭhijālassa paṭinissaṭṭhattā so paccekasambuddho rūpe na sajjati, sadde na sajjati, gandhe na sajjati –pe– diṭṭhasutamutaviññātabbesu dhammesu na sajjati na gaṇhāti 3 na bajjhati4 na paḷibajjhati,5 nikkhanto nissaṭo vippamutto visaññutto vimariyādīkatena cetasā viharatī 'ti - jālaṃva bhetvā salilambucārī.

Aggīva daḍḍhaṃ anivattamāno ti yathā aggi tiṇakaṭṭhupādānaṃ dahanto6 gacchati anivattanto, evameva tassa paccekasambuddhassa sotāpattimaggena ye kilesā pahīnā te kilese na puneti na pacceti na paccāgacchati. Sakadāgāmimaggena –

Anāgāmimaggena – Arahattamaggena ye kilesā pahīnā te kilese na puneti na pacceti na paccāgacchatī ’ti - aggīva daḍḍhaṃ anivattamāno, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Sandālayitvāna saññojanāni jālaṃva bhetvā salilambucārī, aggīva daḍḍhaṃ anivattamāno eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 4 pabhinditvā - Syā. na bujjhati - Pana. 2 5 phālayitvā - Syā, PTS. na paḷibujjhati - Pana. 3 6 na gayhati - Va, Vi. ḍahanto - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

8.

Sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc, tựa như loài thủy tộc ở trong nước đã phá tan chiếc lưới, tựa như ngọn lửa không quay lại nơi đã bị đốt cháy, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc: có mười sự ràng buộc: sự ràng buộc của ái dục, sự ràng buộc của bất bình, sự ràng buộc của ngã mạn, sự ràng buộc của tà kiến, sự ràng buộc của hoài nghi, sự ràng buộc do việc bám víu vào giới và phận sự, sự ràng buộc do sự luyến ái vào hữu, sự ràng buộc của ganh tỵ, sự ràng buộc của bỏn xẻn, sự ràng buộc của vô minh. Sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc: sau khi bứt lìa, sau khi bứt lìa hoàn toàn, sau khi dứt bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu mười sự ràng buộc; - ‘sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc’ là như thế.

Tựa như loài thủy tộc ở trong nước đã phá tan chiếc lưới - Chiếc lưới: nói đến chiếc lưới bằng chỉ sợi. Nước: nói đến nước (thông thường). 1 Loài thủy tộc: nói đến loài cá. Giống như con cá sau khi phá vỡ, sau khi phá vỡ hoàn toàn, sau khi bứt lìa, sau khi bứt lìa hẳn, sau khi bứt lìa hoàn toàn cái lưới, rồi lội đi, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng, tương tự y như vậy, có hai mạng lưới: mạng lưới tham ái và mạng lưới tà kiến –nt– điều này là mạng lưới tham ái – nt– điều này là mạng lưới tà kiến. Đối với vị Phật Độc Giác ấy, mạng lưới tham ái đã được dứt bỏ, mạng lưới tà kiến đã được buông bỏ. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với mạng lưới tham ái, do trạng thái đã được buông bỏ đối với mạng lưới tà kiến, vị Phật Độc Giác ấy không dính mắc ở sắc, không dính mắc ở thinh, không dính mắc ở hương, –nt– không dính mắc ở các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, (vị ấy) không nắm giữ, không bị trói buộc, không bị giữ lại, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - ‘tựa như loài thủy tộc ở trong nước đã phá tan chiếc lưới’ là như thế.

Tựa như ngọn lửa không quay lại nơi đã bị đốt cháy: giống như ngọn lửa, có nhiên liệu là cỏ và củi, trong khi đang thiêu đốt, nó đi tới không quay trở lại, tương tự y như vậy, đối với vị Phật Độc Giác ấy, các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhập Lưu, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại, không quay về lại; các ô nhiễm nào đã được dứt bỏ bởi Đạo Nhất Lai –nt– bởi Đạo Bất Lai –nt– bởi Đạo A-la- hán, các ô nhiễm ấy không đi về lại, không quay trở lại, không quay về lại; - ‘tựa như ngọn lửa không

quay lại nơi đã bị đốt cháy, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc, tựa như loài thủy tộc ở trong nước đã phá tan chiếc lưới, tựa như ngọn lửa không quay lại nơi đã bị đốt cháy, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

1 salilaṃ và udakaṃ có chung ý nghĩa là "nước."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

9.

Okkhittacakkhu 1 na ca pādalolo guttindriyo rakkhitamānasāno, anavassuto apariḍayhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Okkhittacakkhu na ca pādalolo ti Kathaṃ khittacakkhu hoti? Idhekacco bhikkhu cakkhulolo cakkhuloliyena samannāgato hoti 'adiṭṭhaṃ dakkhitabbaṃ diṭṭhaṃ samatikkamitabban 'ti ārāmena ārāmaṃ uyyānena uyyānaṃ gāmena gāmaṃ nigamena nigamaṃ nagarena nagaraṃ raṭṭhena raṭṭhaṃ janapadena janapadaṃ dīghacārikaṃ anavatthitacārikaṃ 2 anuyutto hoti rūpadassanāya, evaṃ 3 khittacakkhu hoti.

Athavā bhikkhu antaragharaṃ paviṭṭho vīthiṃ paṭipanno asaṃvuto gacchati: hatthiṃ olokento assaṃ olokento rathaṃ olokento pattiṃ olokento itthiyo olokento purise olokento kumārake olokento kumārikāyo olokento antarāpanaṃ olokento gharamukhāni olokento uddhaṃ olokento adho olokento disāvidisaṃ 4 vipekkhamāno 5 gacchati, evampi khittacakkhu hoti.

Athavā bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā nimittaggāhī hoti anubyañjanaggāhī. Yatvādhikaraṇamenaṃ 6 cakkhundriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya na paṭipajjati, na rakkhati cakkhundriyaṃ, cakkhundriye na saṃvaraṃ āpajjati, 7 evampi khittacakkhu hoti.

Yathā vā paneke bhonto samaṇabrāhmaṇā saddhādeyyāni bhojanāni bhuñjitvā te evarūpaṃ visūkadassanaṃ anuyuttā viharanti, seyyathīdaṃ: naccaṃ gītaṃ 8 vāditaṃ pekkhaṃ akkhānaṃ pāṇissaraṃ vetāḷaṃ kumbhathūnaṃ sobhanagarakaṃ 9 caṇḍālaṃ vaṃsaṃ dhovanaṃ hatthiyuddhaṃ assayuddhaṃ mahisayuddhaṃ10 usabhayuddhaṃ ajayuddhaṃ meṇḍayuddhaṃ kukkuṭayuddhaṃ vaṭṭakayuddhaṃ daṇḍayuddhaṃ muṭṭhiyuddhaṃ nibbuddhaṃ uyyodhikaṃ balaggaṃ senābyūhaṃ anīkadassanaṃ iti vā, [11] evampi khittacakkhu hoti.

1 okkhittacakkhū - Syā, PTS, evamuparipi. 2 anavaṭṭhitacārikaṃ - Ma; anvatthacārikaṃ - Syā, PTS, Pa, Va, Vi, evamuparipi. 3 evampi - PTS. 4 uddham adho disā vidisaṃ - PTS; umbaṃ diso disaṃ - Pa, Va, Vi. 5 pekkhamāno - Syā, PTS, Pa, Va, Vi. 6 10 yatvādhikaraṇametaṃ - Pa, Va, Vi, evamuparipi. mahiṃsayuddhaṃ - Ma. 7 na cakkhundriye saṃvaraṃ āpajjati - Syā; cakkhundriye saṃvaraṃ n' āpajjati - PTS. 8 11 naccagītaṃ - PTS. iti evarūpaṃ visūkadassanaṃ anuyutto hoti - Ma, PTS; 9

sobhanakaṃ - Ma. evarūpaṃ visūkadassanaṃ anuyutto hoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

9.

Có mắt nhìn xuống, và không buông thả bàn chân (đi đó đây), có giác quan được bảo vệ, có tâm ý được hộ trì, không bị nhiễm dục vọng, không bị thiêu đốt (bởi phiền não), nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Có mắt nhìn xuống và không buông thả bàn chân (đi đó đây): Có mắt buông lung là thế nào? Ở đây, một vị tỳ khưu nào đó buông thả con mắt, có trạng thái buông thả ở mắt (nghĩ rằng): "Nên thấy điều chưa thấy, nên bỏ qua điều đã thấy," rồi từ tu viện này đến tu viện khác, từ vườn hoa này đến vườn hoa khác, từ ngôi làng này đến ngôi làng khác, từ thị trấn này đến thị trấn khác, từ thành phố này đến thành phố khác, từ quốc độ này đến quốc độ khác, từ xứ sở này đến xứ sở khác, đeo đuổi cuộc du hành lâu dài, cuộc du hành bất định để nhìn ngắm cảnh sắc; có mắt buông lung là như vậy.

Hoặc là, vị tỳ khưu, khi đã vào đến xóm nhà, khi đi dọc theo con đường thì đi không thu thúc: vị ấy vừa đi vừa nhìn voi, nhìn ngựa, nhìn xe, nhìn người đi bộ, nhìn các phụ nữ, nhìn các nam nhân, nhìn các cậu trai, nhìn các cô gái, nhìn các cửa tiệm, nhìn mặt tiền của các căn nhà, nhìn lên, nhìn xuống, nhìn xem hướng chính hướng phụ; có mắt buông lung còn là như vậy.

Hoặc là, vị tỳ khưu, sau khi nhìn thấy cảnh sắc bằng mắt, có sự nắm giữ hình tướng, có sự nắm giữ chi tiết. Do nguyên nhân nào mà vị ấy, trong khi sống, có nhãn quyền không được thu thúc, khiến các sự tham đắm, ưu phiền, các ác bất thiện pháp có thể xâm nhập, vị ấy không thực hành sự thu thúc đối với nguyên nhân ấy, không hộ trì nhãn quyền, không tiến hành sự thu thúc ở nhãn quyền; có mắt buông lung còn là như vậy.

Hoặc hơn nữa, giống như một số tôn giả Sa-môn và Bà-la-môn, sau khi thọ thực các bữa ăn được bố thí do đức tin, các vị ấy lại sống, đeo đuổi việc xem trình diễn có hình thức như vầy; tức là múa, hát, đờn, vũ hội, nghe kể chuyện, vỗ tay theo nhịp, đánh chiêng, đánh trống, biểu diễn thời trang, trò chơi với banh sắt, trò tung hứng tre, lễ bốc mộ, đấu voi, đấu ngựa, đấu trâu, đấu bò mộng, đấu dê, đấu cừu, đấu gà, đấu chim cút, đấu gậy, đánh bốc, đấu vật, tập trận, dàn quân, đóng quân, xem sự điều quân, hoặc là như thế; có mắt buông lung còn là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Kathaṃ okkhittacakkhu hoti? Idhekacco bhikkhu 1 na cakkhulolo na cakkhuloliyena samannāgato hoti 'adiṭṭhaṃ dakkhitabbaṃ diṭṭhaṃ samatikkamitabban 'ti na ārāmena ārāmaṃ, na uyyānena uyyānaṃ, na gāmena gāmaṃ, na nigamena nigamaṃ, na nagarena nagaraṃ, na raṭṭhena raṭṭhaṃ, na janapadena janapadaṃ, dīghacārikaṃ 2 anavatthitacārikaṃ ananuyutto hoti rūpadassanāya. Evampi okkhittacakkhu hoti.

Athavā bhikkhu antaragharaṃ paviṭṭho vīthiṃ paṭipanno saṃvuto gacchati na hatthiṃ olokento na assaṃ olokento na rathaṃ olokento na pattiṃ olokento na itthiyo olokento na purise olokento na kumārake olokento na kumārikāyo olokento na antarāpanaṃ olokento na gharamukhāni olokento na uddhaṃ olokento na adho olokento na disāvidisaṃ 3 vipekkhamāno 4 gacchati, evampi okkhittacakkhu hoti.

Athavā bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā na nimittaggāhī hoti nānubyañjanaggāhī. Yatvādhikaraṇamenaṃ5 cakkhundriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ, tassa saṃvarāya paṭipajjati rakkhati cakkhundriyaṃ cakkhundriye saṃvaraṃ āpajjati, evampi okkhittacakkhu hoti.

Yathāvā paneke bhonto samaṇabrāhmaṇā saddhādeyyāni bhojanāni bhuñjitvā te evarūpaṃ visūkadassanaṃ ananuyuttā viharanti seyyathīdaṃ: naccaṃ gītaṃ vāditaṃ –pe– anīkadassanaṃ iti vā, iti evarūpā visūkadassanā paṭivirato;6 evampi okkhittacakkhu hoti.

Na ca pādalolo ti kathaṃ pādalolo hoti? Idhekacco bhikkhu pādalolo pādaloliyena samannāgato hoti ārāmena ārāmaṃ uyyānena uyyānaṃ gāmena gāmaṃ nigamena nigamaṃ nagarena nagaraṃ raṭṭhena raṭṭhaṃ janapadena janapadaṃ dīghacārikaṃ anavatthitacārikaṃ anuyutto viharati;7 evampi pādalolo hoti.

1 idha bhikkhu - Syā, Pa, Va, Vi. 2 5 na dīghacārikaṃ - Syā. yatvādhikaraṇametaṃ - Va, Vi. 3 6 na diso disaṃ - Pa, Va, Vi. paṭivirato hoti - Syā, PTS. 4 7 pekkhamāno - Syā. anuyutto hoti - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Có mắt nhìn xuống là thế nào? Ở đây, một vị tỳ khưu nào đó không buông thả con mắt, không có trạng thái buông thả ở mắt (không nghĩ rằng): “Nên thấy điều chưa thấy, nên bỏ qua điều đã thấy,” rồi không từ tu viện này đến tu viện khác, không từ vườn hoa này đến vườn hoa khác, không từ ngôi làng này đến ngôi làng khác, không từ thị trấn này đến thị trấn khác, không từ thành phố này đến thành phố khác, không từ quốc độ này đến quốc độ khác, không từ xứ sở này đến xứ sở khác, không đeo đuổi cuộc du hành lâu dài, cuộc du hành bất định để nhìn ngắm cảnh sắc; có mắt nhìn xuống là như vậy.

Hoặc là, vị tỳ khưu, khi đã vào đến xóm nhà, khi đi dọc theo con đường thì đi thu thúc: vị ấy đi mà không nhìn voi, không nhìn ngựa, không nhìn xe, không nhìn người đi bộ, không nhìn các phụ nữ, không nhìn các nam nhân, không nhìn các cậu trai, không nhìn các cô gái, không nhìn các cửa tiệm, không nhìn mặt tiền của các căn nhà, không nhìn lên, không nhìn xuống, không nhìn xem hướng chính hướng phụ; có mắt nhìn xuống còn là như vậy.

Hoặc là, vị tỳ khưu, sau khi nhìn thấy cảnh sắc bằng mắt, không có sự nắm giữ hình tướng, không có sự nắm giữ chi tiết. Do nguyên nhân nào mà vị ấy, trong khi sống, có nhãn quyền không được thu thúc, khiến các sự tham đắm, ưu phiền, các ác bất thiện pháp có thể xâm nhập, vị ấy thực hành sự thu thúc đối với điều ấy, hộ trì nhãn quyền,

tiến hành sự thu thúc ở nhãn quyền; có mắt nhìn xuống còn là như vậy.

Hoặc hơn nữa, giống như một số tôn giả Sa-môn và Bà-la-môn, sau khi thọ thực các bữa ăn được bố thí do đức tin, rồi các vị ấy sống, không đeo đuổi việc xem trình diễn có hình thức như vầy; tức là múa, hát, đờn, –nt– xem sự điều quân, hoặc là như thế; vị ấy tránh xa việc xem trình diễn có hình thức như thế ấy; có mắt nhìn xuống còn là như vậy.

Và không buông thả bàn chân: Buông thả bàn chân là thế nào? Ở đây, một vị tỳ khưu nào đó buông thả bàn chân, có trạng thái buông thả ở bàn chân, từ tu viện này đến tu viện khác, từ vườn hoa này đến vườn hoa khác, từ ngôi làng này đến ngôi làng khác, từ thị trấn này đến thị trấn khác, từ thành phố này đến thành phố khác, từ quốc độ này đến quốc độ khác, từ xứ sở này đến xứ sở khác, sống, đeo đuổi cuộc du hành lâu dài, cuộc du hành bất định; buông thả bàn chân là như vậy.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Athavā bhikkhu antopi saṅghārāme 1 pādalolo pādaloliyena samannāgato hoti, na atthahetu 2 na kāraṇahetu uddhato avūpasantacitto pariveṇato pariveṇaṃ gacchati, vihārato vihāraṃ gacchati, aḍḍhayogato aḍḍhayogaṃ gacchati, pāsādato pāsādaṃ gacchati, hammiyato hammiyaṃ gacchati, guhāya 3 guhaṃ gacchati, lenato lenaṃ gacchati, kuṭiyā kuṭiṃ gacchati, kūṭāgārato kūṭāgāraṃ gacchati, aṭṭato aṭṭaṃ gacchati, mālato mālaṃ gacchati, uddaṇḍato uddaṇḍaṃ gacchati, uddositato uddositaṃ gacchati, upaṭṭhānasālato upaṭṭhānasālaṃ gacchati, maṇḍalamālato maṇḍalamālaṃ 4 gacchati, rukkhamūlato rukkhamūlaṃ gacchati, yattha vā pana bhikkhū nisīdanti tahiṃ gacchati 5 tattha ekassa vā dutiyo hoti, dvinnaṃ vā tatiyo hoti, tiṇṇaṃ vā catuttho hoti, tattha bahuṃ samphappalāpaṃ palapati 6 seyyathīdaṃ: rājakathaṃ corakathaṃ –pe– itibhavābhavakathaṃ katheti.7 Evampi pādalolo hoti.

Na ca pādalolo ti so paccekasambuddho pādaloliyā ārato virato paṭivirato nikkhanto nissaṭo vippamutto visaññutto vimariyādīkatena cetasā [viharati8] paṭisallānārāmo hoti paṭisallānarato ajjhattaṃ cetosamathamanuyutto anirākatajjhāno vipassanāya samannāgato brūhetā suññāgārānaṃ9 jhāyī jhānarato ekattamanuyutto sadatthagaruko ’ti - okkhittacakkhu na ca pādalolo.

Guttindriyo rakkhitamānasāno ti - Guttindriyo ti so paccekasambuddho cakkhunā rūpaṃ disvā na nimittaggāhī hoti nānubyañjanaggāhī. Yatvādhikaraṇamenaṃ cakkhundriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya paṭipajjati, rakkhati cakkhundriyaṃ, cakkhundriye saṃvaraṃ āpajjati. Sotena saddaṃ sutvā –pe– ghānena gandhaṃ ghāyitvā – jivhāya rasaṃ sāyitvā – kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā – manasā dhammaṃ viññāya na nimittaggāhī hoti, nānubyañjanaggāhī. Yatvādhikaraṇamenaṃ manindriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ, tassa saṃvarāya paṭipajjati rakkhati manindriyaṃ manindriye saṃvaraṃ āpajjatī ’ti - guttindriyo. Rakkhitamānasāno ti gopitamānasāno ’ti 10 - guttindriyo rakkhitamānasāno.

1 7 antosaṅghārāme - Ma, Syā. iti vā kathesi - Syā. 2 8 na atthahetu - PTS. viharati - itisaddo Syā potthake dissate. 3 9 guhato - Ma, Syā. suññāgāraṃ - Ma. 4 10 maṇḍapato maṇḍapaṃ - Ma, Syā. gopitamānasāno rakkhitacittoti - Syā, PTS. 5 bhikkhū nisīdanti vā gacchanti vā - Ma, Syā, PTS. 6 bahuṃ samphappalāpaṃ sallapati - Syā; bahuṃ samphappalapati - Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Hoặc là, vị tỳ khưu, thậm chí ở bên trong tu viện của hội chúng, cũng buông thả bàn chân, có trạng thái buông thả ở bàn chân, không phải vì sự lợi ích là nguyên nhân, không phải vì công việc là nguyên nhân, bị phóng túng, có tâm không được vắng lặng, rồi từ gian phòng này đi đến gian phòng khác, từ trú xá này đi đến trú xá khác, từ nhà một mái này đi đến nhà một mái khác, từ tòa lâu đài này đi đến tòa lâu đài khác, từ tòa nhà dài này đi đến tòa nhà dài khác, từ hang động này đi đến hang động khác, từ thạch thất này đến thạch thất khác, từ cốc liêu này đi đến cốc liêu khác, từ nhà mái nhọn này đi đến nhà mái nhọn khác, từ chòi canh này đi đến chòi canh khác, từ ngôi nhà tròn này đi đến ngôi nhà tròn khác, từ căn lều này đi đến căn lều khác, từ nhà kho này đến nhà kho khác, từ hội trường này đi đến hội trường khác, từ mái che này đi đến mái che khác, từ gốc cây này đi đến gốc cây khác. Hoặc nữa, các vị tỳ khưu ngồi nơi nào thì (vị ấy) đi đến nơi ấy, tại đó trở thành người thứ hai của một vị, trở thành người thứ ba của hai vị, trở thành người thứ tư của ba vị, tại đó nói huyên thuyên việc nói nhảm nhí như là: chuyện về vua chúa, chuyện về trộm cướp, – nt– chuyện về sự hiện hữu và không hiện hữu là như vầy; buông thả bàn chân còn là như vậy.

Và không buông thả bàn chân: Vị Phật Độc Giác ấy đã tránh khỏi, đã xa lánh, đã tránh xa, đã đi ra ngoài, đã rời ra, đã thoát khỏi, không bị ràng buộc với việc buông thả bàn chân, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn, có sự thích thú trong việc thiền tịnh, được thích thú trong việc thiền tịnh, gắn bó với sự vắng lặng của tâm thuộc nội phần, có thiền không bị xa rời, thành tựu minh sát, là người gia tăng việc ngụ ở các ngôi nhà trống vắng, chứng thiền, thích thú với thiền, gắn bó với trạng thái đơn độc, chú trọng mục đích của mình; - ‘có mắt nhìn xuống và không buông thả bàn chân (đi đó đây)’ là như thế.

Có giác quan được bảo vệ, có tâm ý được hộ trì - Có giác quan được bảo vệ: Vị Phật Độc Giác ấy, sau khi nhìn thấy cảnh sắc bằng mắt, không có sự nắm giữ hình tướng, không có sự nắm giữ chi tiết. Do nguyên nhân nào mà vị ấy, trong khi sống, có nhãn quyền không được thu thúc, khiến các sự tham đắm, ưu phiền, các ác bất thiện pháp có thể xâm nhập, vị ấy thực hành sự thu thúc đối với điều ấy, hộ trì nhãn quyền, tiến hành sự thu thúc ở nhãn quyền; sau khi nghe âm thanh bằng tai, – nt– sau khi ngửi hương bằng mũi, –nt– sau khi nếm vị bằng lưỡi, –nt– sau khi xúc chạm bằng thân, –nt– sau khi nhận thức pháp bằng ý, không có sự nắm giữ hình tướng, không có sự nắm giữ chi tiết. Do nguyên nhân nào mà vị ấy, trong khi sống, có ý quyền không được thu thúc, khiến các sự tham đắm, ưu phiền, các ác bất thiện pháp có thể xâm nhập, vị ấy thực hành sự thu thúc đối với điều ấy, hộ trì ý quyền, tiến hành sự thu thúc ở ý quyền; - ‘có giác quan được bảo vệ’ là như thế. Có tâm ý được hộ trì: có tâm ý được gìn giữ; - ‘có giác quan

được bảo vệ, có tâm ý được hộ trì' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Anavassuto apariḍayhamāno ti vuttaṃ hetaṃ āyasmatā mahāmoggallānena: "Avassutapariyāyaṃ ca vo āvuso desessāmiṃ 1 anavassutapariyāyaṃ ca, taṃ suṇātha sādhukaṃ manasikarotha bhāsissāmīti. Evamāvusoti kho te bhikkhū āyasmato mahāmoggallānassa paccassosuṃ. Āyasmā mahāmoggallāno etadavoca:

'Kathaṃ cāvuso avassuto hoti? Idhāvuso bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā piyarūpe rūpe adhimuccati, appiyarūpe rūpe byāpajjati, anupaṭṭhitakāyasati 2 ca viharati parittacetaso, taṃ ca cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ yathābhūtaṃ nappajānāti yatthassa te uppannā pāpakā akusalā dhammā aparisesā nirujjhanti. Sotena saddaṃ sutvā –pe– manasā dhammaṃ viññāya piyarūpe dhamme adhimuccati, appiyarūpe dhamme byāpajjati, anupaṭṭhitakāyasati ca viharati parittacetaso, taṃ ca cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ yathābhūtaṃ nappajānāti, yatthassa te 3 uppannā pāpakā akusalā dhammā aparisesā nirujjhanti. Ayaṃ vuccatāvuso bhikkhu avassuto cakkhuviññeyyesu rūpesu –pe– avassuto manoviññeyyesu dhammesu. Evaṃ vihāriṃ cāvuso bhikkhuṃ 4 cakkhuto cepi naṃ māro upasaṅkamati labhetheva 5 māro otāraṃ labhetha 6 māro ārammaṇaṃ. Sotato cepi naṃ –pe– Manato cepi naṃ māro upasaṅkamati labhetheva māro otāraṃ labhetha māro ārammaṇaṃ.

Seyyathāpi āvuso naḷāgāraṃ vā tiṇāgāraṃ vā sukkhaṃ kolāpaṃ tero vassikaṃ 7 puratthimāya cepi naṃ disāya puriso ādittāya tiṇukkāya upasaṅkameyya labhetheva aggi otāraṃ labhetha aggi ārammaṇaṃ; pacchimāya cepi naṃ disāya – uttarāya cepi naṃ disāya – dakkhiṇāya cepi naṃ disāya –pe– heṭṭhimāya cepi naṃ disāya8 –pe– uparimāya cepi naṃ disāya9 –pe– yato kutoci cepi naṃ disāya puriso10 ādittāya tiṇukkāya upasaṅkameyya labhetheva aggi otāraṃ, labhetha aggi ārammaṇaṃ, evameva kho āvuso evaṃ vihāriṃ bhikkhuṃ11 cakkhuto cepi naṃ māro upasaṅkamati, labhetheva māro otāraṃ labhetha māro ārammaṇaṃ, sotato cepi naṃ –pe– manato cepi naṃ māro upasaṅkamati labhetheva māro otāraṃ, labhetha māro ārammaṇaṃ.

1 8 desessāmi - Ma; desissāmi - Syā, PTS, Va, Vi. heṭṭhimato cepi naṃ disāya - Ma; 2 anupaṭṭhitakāyassati - Ma, evamuparipi. pacchato cepi naṃ - Syā; 3 yattha te uppannā - Pa, Vi. heṭṭhato cepi naṃ - PTS, evamuparipi. 4 9 evaṃvihārī āvuso bhikkhu - Syā. uparimato cepi naṃ disāya - Ma; 5 labhateva - Syā, PTS, Va, Vi, evamuparipi. uparito cepi naṃ - Syā, PTS, evamuparipi. 6 10 labhati - Syā, PTS, evamuparipi. cepi naṃ puriso - Ma, Syā. 7 11 corovassikaṃ - Syā, PTS; thero vassikaṃ - Va, Vi. evaṃvihārī bhikkhu - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Không bị nhiễm dục vọng, không bị thiêu đốt (bởi phiền não): Bởi vì điều này đã được tôn giả Mahāmoggallāna nói đến: "Này chư đại đức, tôi sẽ thuyết về đề tài 'bị nhiễm dục vọng' và đề tài 'không bị nhiễm dục vọng.' Xin chư đại đức hãy lắng nghe bài giảng, hãy khéo chú ý, tôi sẽ thuyết." "Thưa đại đức, xin vâng." Các vị tỳ khưu ấy đã

đáp lại tôn giả Mahāmoggallāna. Tôn giả Mahāmoggallāna đã nói điều này:

“Này chư đại đức, bị nhiễm dục vọng là thế nào? Này chư đại đức, ở đây, vị tỳ khưu, sau khi thấy cảnh sắc bằng mắt, thì hướng đến các sắc có vẻ đáng yêu, bất mãn với các sắc có vẻ không đáng yêu, sống có niệm ở thân không được thiết lập, có tâm nhỏ nhoi, và vị ấy không nhận biết đúng theo thực thể về sự giải thoát của tâm, về sự giải thoát của tuệ ấy, là nơi mà các ác bất thiện pháp ấy đã sanh khởi đến vị này được diệt tận, không còn dư sót; sau khi nghe âm thanh bằng tai, –nt– sau khi nhận thức pháp bằng ý, thì hướng đến các pháp có vẻ đáng yêu, bất mãn với các pháp có vẻ không đáng yêu, sống có niệm ở thân không được thiết lập, có tâm nhỏ nhoi, và vị ấy không nhận biết đúng theo thực thể về sự giải thoát của tâm, về sự giải thoát của tuệ ấy, là nơi mà các ác bất thiện pháp ấy đã sanh khởi đến vị này được diệt tận, không còn dư sót. Này chư đại đức, vị tỳ khưu này được gọi là vị bị nhiễm dục vọng ở các sắc được nhận thức bởi mắt –nt– bị nhiễm dục vọng ở các pháp được nhận thức bởi ý. Này chư đại đức, trong khi vị tỳ khưu sống như vậy, nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ mắt, Ma Vương chẳng những đạt được thời cơ mà Ma Vương còn đạt được đối tượng; nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ tai –nt– nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ ý, Ma Vương chẳng những đạt được thời cơ mà Ma Vương còn đạt được đối tượng.

Này chư đại đức, cũng giống như ngôi nhà bằng sậy, hoặc ngôi nhà bằng cỏ, khô rang, ráo nhựa, hơn năm không mưa, nếu có người đàn ông từ hướng đông đi đến gần ngôi nhà ấy với cây đuốc cỏ cháy rực, thì ngọn lửa chẳng những đạt được thời cơ mà ngọn lửa còn đạt được đối tượng; nếu có người đàn ông từ hướng tây đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng bắc đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng nam đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng dưới đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng trên đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ bất cứ nơi nào đi đến gần ngôi nhà ấy với cây đuốc cỏ cháy rực, thì ngọn lửa chẳng những đạt được thời cơ mà ngọn lửa còn đạt được đối tượng; tương tự y như vậy, này chư đại đức, trong khi vị tỳ khưu sống như vậy, nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ mắt, thì Ma Vương chẳng những đạt được thời cơ mà Ma Vương còn đạt được đối tượng; nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ tai –nt– tiếp cận vị ấy từ ý, thì Ma Vương chẳng những đạt được thời cơ mà Ma Vương còn đạt được đối tượng.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Evaṃ vihāriṃ cāvuso bhikkhuṃ rūpā abhibhaṃsu 1 na bhikkhu rūpe abhibhosi, 2 saddā bhikkhuṃ abhibhaṃsu na bhikkhu sadde abhibhosi, gandhā bhikkhuṃ abhibhaṃsu na bhikkhu gandhe abhibhosi, rasā bhikkhuṃ abhibhaṃsu na bhikkhu rase abhibhosi, phoṭṭhabbā bhikkhuṃ abhibhaṃsu na bhikkhu phoṭṭhabbe abhibhosi, dhammā bhikkhuṃ abhibhaṃsu na bhikkhu dhamme abhibhosi. Ayaṃ vuccatāvuso bhikkhu rūpābhibhūto saddābhibhūto gandhābhibhūto rasābhibhūto phoṭṭhabbābhibhūto dhammābhibhūto abhibhaṃsu naṃ pāpakā akusalā dhammā saṅkilesā ponobhavikā sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇīyā. 3 Evaṃ kho āvuso avassuto hoti.

Kathaṃ cāvuso anavassuto hoti? Idhāvuso bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā piyarūpe rūpe nādhimuccati, appiyarūpe rūpe na byāpajjati, upaṭṭhitakāyasati ca viharati appamāṇacetaso, taṃ ca cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ yathābhūtaṃ pajānāti yatthassa te uppannā pāpakā akusalā dhammā aparisesā nirujjhanti. Sotena saddaṃ sutvā –pe– manasā dhammaṃ viññāya piyarūpe dhamme nādhimuccati, appiyarūpe dhamme na byāpajjati, upaṭṭhitakāyasati ca viharati appamāṇacetaso, taṃ ca cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ yathābhūtaṃ pajānāti yatthassa te uppannā4 pāpakā akusalā dhammā aparisesā nirujjhanti. Ayaṃ vuccatāvuso bhikkhu anavassuto cakkhuviññeyyesu rūpesu, –pe– anavassuto manoviññeyyesu dhammesu. Evaṃ vihāriṃ cāvuso bhikkhuṃ5 cakkhuto cepi naṃ māro upasaṅkamati neva labhetha6 māro otāraṃ na labhetha7 māro ārammaṇaṃ, sotato cepi naṃ –pe– manato cepi naṃ māro upasaṅkamati neva labhetha māro otāraṃ, na labhetha māro ārammaṇaṃ.

1 4 adhibhaṃsu - Ma; yatthassa te uppannā - Ma, Va, Vi, Ka; yattha te uppannā - Pana. 5 abhibhaviṃsu - Syā, PTS, evamuparipi. evaṃvihārī āvuso bhikkhu - Syā, PTS. 2 6 adhibhosi - Ma, Va, Vi; neva labhati - Syā, PTS, Va, Vi, Ka, evamuparipi. 7 abhibhavi - Syā, PTS, evamuparipi. na labhati - Syā, PTS, evamuparipi. 3 ayaṃ vuccatāvuso, bhikkhu rūpādhibhūto saddādhibhūto gandhādhibhūto rasādhibhūto phoṭṭhabbādhibhūto dhammādhibhūto adhibhū anadhibhūto adhibhaṃsu naṃ pāpakā akusalā dhammā saṃkilesikā ponobhavikā sadarā dukkhavipākā āyatiṃ jātijarāmaraṇiyā - Ma; ayaṃ vuccatāvuso, bhikkhu rūpābhibhūto saddābhibhūto gandhābhibhūto rasābhibhūto phoṭṭhabbābhibhūto abhi-bhūto tehi kilesehi na abhibhū hi so pāpake akusale dhamme saṅkilesike ponobbhavike sadare dukkhavipāke āyatiṃjātijarāmaraṇīye - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Này chư đại đức, trong khi vị tỳ khưu sống như vậy, các sắc đã thống trị vị tỳ khưu, không phải vị tỳ khưu đã thống trị các sắc; các thinh đã thống trị vị tỳ khưu, không phải vị tỳ khưu đã thống trị các thinh; các hương đã thống trị vị tỳ khưu, không phải vị tỳ khưu đã thống trị các hương; các vị đã thống trị vị tỳ khưu, không phải vị tỳ khưu đã thống trị các vị; các xúc đã thống trị vị tỳ khưu, không phải vị tỳ khưu đã thống trị các xúc; các pháp đã thống trị vị tỳ khưu, không phải vị tỳ khưu đã thống trị các pháp. Này chư đại đức, vị tỳ khưu này được gọi là vị bị thống trị bởi sắc, bị thống trị bởi thinh, bị thống trị bởi hương, bị thống trị bởi vị, bị thống trị bởi xúc, bị thống trị bởi pháp; các ác bất thiện pháp, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai đã thống trị vị ấy. Này chư đại đức, bị nhiễm dục vọng là như vậy.

Và này chư đại đức, không bị nhiễm dục vọng là thế nào? Này chư đại đức, ở đây, vị tỳ khưu, sau khi thấy cảnh sắc bằng mắt, thì không hướng đến các sắc có vẻ đáng yêu, không bất mãn với các sắc có vẻ không đáng yêu, sống có niệm ở thân đã được thiết lập, có tâm vô lượng, và vị ấy nhận biết đúng theo thực thể về sự giải thoát của tâm, về sự giải thoát của tuệ ấy, là nơi mà các ác bất thiện pháp ấy đã sanh khởi đến vị này được diệt tận, không còn dư sót; sau khi nghe âm thanh bằng tai, –nt– sau khi nhận

thức pháp bằng ý, thì không hướng đến các pháp có vẻ đáng yêu, không bất mãn với các pháp có vẻ không đáng yêu, sống có niệm ở thân đã được thiết lập, có tâm vô lượng, và vị ấy nhận biết đúng theo thực thể về sự giải thoát của tâm, về sự giải thoát của tuệ ấy, là nơi mà các ác bất thiện pháp ấy đã sanh khởi đến vị này được diệt tận, không còn dư sót. Này chư đại đức, vị tỳ khưu này được gọi là vị không bị nhiễm dục vọng ở các sắc được nhận thức bởi mắt –nt– không bị nhiễm dục vọng ở các pháp được nhận thức bởi ý. Này chư đại đức, trong khi vị tỳ khưu sống như vậy, nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ mắt, thì Ma Vương chẳng những không đạt được thời cơ mà Ma Vương còn không đạt được đối tượng; nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ tai – nt– tiếp cận vị ấy từ ý, thì Ma Vương chẳng những không đạt được thời cơ mà Ma Vương còn không đạt được đối tượng.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Seyyathāpi āvuso kuṭāgāraṃ vā kuṭāgārasālā vā 1 bahalamattikā addāvalepanā, 2 puratthimāya cepi naṃ disāya puriso ādittāya tiṇukkāya upasaṅkameyya neva labhetha aggi otāraṃ na labhetha aggi ārammaṇaṃ, pacchimāya cepi naṃ disāya – uttarāya cepi naṃ disāya – dakkhiṇāya cepi naṃ disāya – heṭṭhimāya cepi naṃ disāya – uparimāya 3 cepi naṃ disāya – yato kutoci cepi naṃ puriso disāya 4 ādittāya tiṇukkāya upasaṅkameyya neva labhetha aggi otāraṃ na labhetha aggi ārammaṇaṃ. Evameva kho āvuso evaṃ vihāriṃ bhikkhuṃ 5 cakkhuto cepi naṃ māro upasaṅkamati, neva labhetha māro otāraṃ na labhetha māro ārammaṇaṃ. Sotato cepi naṃ –pe– manato cepi naṃ māro upasaṅkamati neva labhetha māro otāraṃ na labhetha māro ārammaṇaṃ.

Evaṃvihārī cāvuso 6 bhikkhu rūpe abhibhosi 7 na rūpā bhikkhuṃ abhibhaṃsu, 8 sadde bhikkhu abhibhosi na saddā bhikkhuṃ abhibhaṃsu, gandhe bhikkhu abhibhosi na gandhā bhikkhuṃ abhibhaṃsu, rase bhikkhu abhibhosi na rasā bhikkhuṃ abhibhaṃsu, phoṭṭhabbe bhikkhu abhibhosi na phoṭṭhabbā bhikkhuṃ abhibhaṃsu, dhamme bhikkhu abhibhosi na dhammā bhikkhuṃ abhibhaṃsu. Ayaṃ vuccatāvuso bhikkhu rūpābhibhū saddābhibhū gandhābhibhū rasābhibhū phoṭṭhabbābhibhū dhammābhibhū 9 abhibhū anabhibhūto 10 kehici kilesehi abhibhosi te pāpake 11 akusale dhamme saṃkilesike ponobhavike sadare dukkhavipāke āyatiṃ jātijarāmaraṇīye. Evaṃ kho āvuso anavassuto hotī ”ti.12

Anavassuto apariḍayhamāno ti rāgajena pariḷāhena13 apariḍayhamāno, dosajena pariḷāhena14 apariḍayhamāno, mohajena pariḷāhena15 apariḍayhamāno ’ti - anavassuto apariḍayhamāno, eke care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Okkhittacakkhu na ca pādalolo guttindriyo rakkhitamānasāno, anavassuto apariḍayhamāno eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 kūṭāgārā vā kūṭāgārasālā vā - Ma; kūṭāgārasālā vā santhāgārasālā vā - Syā, PTS. 2 12 allāvalepanā - Syā, PTS. Saḷāyatanasaṃyutta, Avassutapariyāyasutta. 3 13 uparimato - Ma. rāgagginā - Syā; 4 cepi naṃ puriso - Ma, Syā. rāgajena pariḍāhena. 5 14 evaṃvihārī bhikkhu - Syā. dosagginā - Syā; 6 evaṃvihāriñcāvuso - Syā. dosajena pariḍāhena. 7 15

adhibhosi - Ma; abhibhavi - Syā, evamuparipi. mohagginā - Syā; 8 adhibhaṃsu - Ma; abhibhaviṃsu - Syā, evamuparipi. mohajena pariḍāhena. 9 rūpādhibhū saddādhibhū gandhāo rasāo phoṭṭhabbāo dhammādhibhū - Ma. 10 adhibhū anadhibhūto - Ma; anabhibhūto - Syā. 11 adhibhosi te pāpake - Ma; tehi kilesehi abhibhū hi so pāpake - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Này chư đại đức, cũng giống như ngôi nhà mái nhọn, hoặc giảng đường của ngôi nhà mái nhọn xây bằng đất sét nén chặt, có lớp vữa tô còn ướt, nếu có người đàn ông từ hướng đông đi đến gần ngôi nhà ấy với cây đuốc cỏ cháy rực, thì ngọn lửa chẳng những không đạt được thời cơ mà ngọn lửa còn không đạt được đối tượng; nếu có người đàn ông từ hướng tây đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng bắc đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng nam đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng dưới đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ hướng trên đi đến gần ngôi nhà ấy –nt– từ bất cứ nơi nào đi đến gần ngôi nhà ấy với cây đuốc cỏ cháy rực, thì ngọn lửa chẳng những không đạt được thời cơ mà ngọn lửa còn không đạt được đối tượng; tương tự y như vậy, này chư đại đức, trong khi vị tỳ khưu sống như vậy, nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ mắt, thì Ma Vương chẳng những không đạt được thời cơ mà Ma Vương còn không đạt được đối tượng; nếu Ma Vương tiếp cận vị ấy từ tai –nt– tiếp cận vị ấy từ ý, thì Ma Vương chẳng những không đạt được thời cơ mà Ma Vương còn không đạt được đối tượng.

Này chư đại đức, trong khi vị tỳ khưu sống như vậy, vị tỳ khưu đã thống trị các sắc, không phải các sắc đã thống trị vị tỳ khưu; vị tỳ khưu đã thống trị các thinh, không phải các thinh đã thống trị vị tỳ khưu; vị tỳ khưu đã thống trị các hương, không phải các hương đã thống trị vị tỳ khưu; vị tỳ khưu đã thống trị các vị, không phải các vị đã thống trị vị tỳ khưu; vị tỳ khưu đã thống trị các xúc, không phải các xúc đã thống trị vị tỳ khưu; vị tỳ khưu đã thống trị các pháp, không phải các pháp đã thống trị vị tỳ khưu. Này chư đại đức, vị tỳ khưu này được gọi là vị thống trị sắc, vị thống trị thinh, vị thống trị hương, vị thống trị vị, vị thống trị xúc, vị thống trị pháp, là vị thống trị, không bị thống trị bởi bất cứ các ô nhiễm nào, là vị đã thống trị các ác bất thiện pháp ấy, các điều ô nhiễm đưa đến tái sanh, có sự phiền muộn, có kết quả khổ, đưa đến sanh–già–chết ở vị lai. Này chư đại đức, không bị nhiễm dục vọng là như vậy.”

Không bị nhiễm dục vọng, không bị thiêu đốt (bởi phiền não): trong khi không bị thiêu đốt bởi sự bực bội sanh lên do luyến ái, trong khi không bị thiêu đốt bởi sự bực bội sanh lên do sân hận, trong khi không bị thiêu đốt bởi sự bực bội sanh lên do si mê; - ‘không bị nhiễm dục vọng, không bị thiêu đốt (bởi phiền não), nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Có mắt nhìn xuống, và không buông thả bàn chân (đi đó đây), có giác quan được bảo vệ, có tâm ý được hộ trì, không bị nhiễm dục vọng, không bị thiêu đốt (bởi phiền não), nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

10.

Ohārayitvā gihibyañjanāni saṃchannapatto 1 yathā pāricchattako, 2 kāsāyavattho abhinikkhamitvā eko care khaggavisāṇakappo.

Ohārayitvā gihibyañjanānī ti gihibyañjanāni vuccanti kesā ca massu ca 3 –pe– dīghadasāni 4 iti vā. Ohārayitvā gihibyañjanānī ti gihibyañjanāni oropayitvā samoropayitvā nikkhipitvā paṭippassambhitvā ’ti - ohārayitvā gihibyañjanāni.

Sañchannapatto yathā pāricchattako ti yathā so pārichattako5 koviḷāro bahalapattapalāso6 sandacchāyo.7 Evameva so paccekasambuddho paripuṇṇa-pattacīvaradharo ’ti - sañchannapatto yathā pāricchattako.

Kāsāyavattho abhinikkhamitvā ti so paccekasambuddho sabbaṃ gharāvāsapaḷibodhaṃ chinditvā puttadārapaḷibodhaṃ8 chinditvā ñātipaḷibodhaṃ chinditvā mittāmaccapaḷibodhaṃ chinditvā sannidhipaḷibodhaṃ chinditvā kesamassuṃ ohāretvā9 kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajitvā akiñcanabhāvaṃ upagantvā eko carati viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī ’ti - kāsāyavattho abhinikkhamitvā, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Ohārayitvā gihibyañjanāni sañchannapatto yathā pāricchattako, kāsāyavattho abhinikkhamitvā eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

Tatiyo vaggo.

1 5 sañchinnapatto - Syā, PTS; yathā pārichattako - Syā; saṃsinnapatto - Pa; yathā pārichatto - PTS. 6 pacchinnapatto - Va, Vi, evamuparipi. bahulapattapalāso - PTS. 2 7 pārichatto - Syā, PTS, evamuparipi. saṇḍacchāyo - Syā, PTS; 3 kesā ca massū ca - Ma, Syā; sattacchāyo - Va, Vi. 8 kesamassu ca - Va, Vi. puttadāraṃ palibodhaṃ - Ma. 4 9 dīgharasāni - PTS. ohārayitvā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

10.

Sau khi trút bỏ các hình tướng tại gia, giống như cây san hô có lá che phủ, sau khi đã ra đi, mặc vải màu ca-sa, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Sau khi trút bỏ các hình tướng tại gia: các hình tướng tại gia nói đến đầu tóc, bộ râu, –nt– có đường biên rộng, hoặc là như thế. Sau khi trút bỏ các hình tướng tại gia: sau khi cởi bỏ, sau khi cởi bỏ hoàn toàn, sau khi quăng bỏ, sau khi chấm dứt các hình tướng tại gia; - ‘sau khi trút bỏ các hình tướng tại gia’ là như thế.

Giống như cây san hô có lá che phủ: giống như cây san hô ấy, cây koviḷāra có chùm lá rậm rạp, có bóng râm dày đặc, tương tự y như vậy, vị Phật Độc Giác ấy có mang đầy đủ bình bát và y; - ‘giống như cây san hô có lá che phủ’ là như thế.

Sau khi đã ra đi, mặc vải màu ca-sa: vị Phật Độc Giác ấy sau khi cắt đứt mọi sự vướng bận của đời sống tại gia, sau khi cắt đứt sự vướng bận về vợ con, sau khi cắt đứt sự vướng bận về thân quyến, sau khi cắt đứt sự vướng bận về bạn bè và thân hữu, sau khi

cắt đứt sự vướng bận về việc tích trữ, sau khi cạo bỏ râu tóc, khoác lên các tấm vải màu ca-sa, rời nhà xuất gia, sống không nhà, sau khi đi đến trạng thái không có gì, một mình du hành, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng; - 'sau khi đã ra đi, mặc vải màu ca-sa, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Sau khi trút bỏ các hình tướng tại gia, giống như cây san hô có lá che phủ, sau khi đã ra đi, mặc vải màu ca-sa, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Phẩm Thứ Ba.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

CATUTTHO VAGGO 1.

Rasesu gedhaṃ akaraṃ alolo anaññaposī sapadānacārī, kule kule appaṭibaddhacitto eko care khaggavisāṇakappo.

Rasesu gedhaṃ akaraṃ alolo ti - Raso ti 1 mūlaraso khandharaso tacaraso pattaraso puppharaso phalaraso, ambilaṃ madhuraṃ tittakaṃ 2 kaṭukaṃ loṇikaṃ 3 khārikaṃ lapilaṃ 4 kasāvo 5 sāduṃ asāduṃ 6 sītaṃ uṇhaṃ. Santeke 7 samaṇabrāhmaṇā rasagiddhā, te jivhaggena rasaggāni 8 pariyesantā āhiṇḍanti. Te ambilaṃ labhitvā anambilaṃ pariyesanti, anambilaṃ labhitvā ambilaṃ pariyesanti, madhuraṃ labhitvā amadhuraṃ pariyesanti, amadhuraṃ labhitvā madhuraṃ pariyesanti, tittakaṃ labhitvā atittakaṃ pariyesanti, atittakaṃ labhitvā tittakaṃ pariyesanti, kaṭukaṃ labhitvā akaṭukaṃ pariyesanti akaṭukaṃ labhitvā kaṭukaṃ pariyesanti, loṇikaṃ labhitvā aloṇikaṃ pariyesanti, aloṇikaṃ labhitvā loṇikaṃ pariyesanti, khārikaṃ labhitvā akhārikaṃ pariyesanti, akhārikaṃ labhitvā khārikaṃ pariyesanti, kasāvaṃ labhitvā akasāvaṃ pariyesanti, akasāvaṃ labhitvā kasāvaṃ pariyesanti, lapilaṃ labhitvā alapilaṃ pariyesanti, alapilaṃ labhitvā lapilaṃ pariyesanti, 9 sāduṃ labhitvā asāduṃ pariyesanti, asāduṃ labhitvā sāduṃ pariyesanti, sītaṃ labhitvā uṇhaṃ pariyesanti, uṇhaṃ labhitvā sītaṃ pariyesanti. Te yaṃ yaṃ labhanti tena tena na tussanti, aparāparaṃ pariyesanti, manāpikesu rasesu rattā 10 giddhā gadhitā11 mucchitā ajjhopannā,12 laggā laggitā paḷibuddhā. Sā rasataṇhā tassa paccekabuddhassa pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā13 āyatiṃ anuppādadhammā. Tasmā so paccekasambuddho paṭisaṅkhā yoniso āhāraṃ āhāreti, neva davāya na madāya na maṇḍanāya14 na vibhūsanāya yāvadeva imassa kāyassa ṭhitiyā yāpanāya vihiṃsūparatiyā15 brahmacariyānuggahāya, itipurāṇaṃ ca vedanaṃ16 paṭihaṅkhāmi, navaṃ ca vedanaṃ na uppādessāmi, yātrā ca me bhavissati anavajjatā ca phāsuvihāro ca.17

1 11 rasesūti - Syā. gathitā - Ma. 2 12 tittikaṃ - Syā, PTS, evamuparipi. ajjhosannā - Ma; 3 loṇiyaṃ - Pana. pajjhāyantā - Syā. 4 13 lambikaṃ - Ma; anabhāvaṃkatā - Ma; lambilaṃ - Syā, PTS, evamuparipi. anabhāvaṅgatā - Syā, evamuparipi. 5 14 kasāvaṃ - PTS. na madanāya - PTS. 6 15 sādu asādu - Ma. vihiṃsuparatiyā - Syā; 7 santi loke - Syā, PTS. vihiṃsa-paratiyā - PTS, evamuparipi. 8 16 rase - Syā, PTS. devanaṃ - PTS,

evamuparipi. 9 lambilaṃ labhitvā kasāvaṃ pariyesanti kasāvaṃ labhitvā lambilaṃ pariyesanti - Syā, PTS. 10 17 rasesu ratā - Syā, PTS; manāpikesu rattā - Va, Vi. cāti - Ma, Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

PHẨM THỨ TƯ 1.

Không tạo sự thèm khát ở các vị nếm, không tham lam, không nuôi dưỡng kẻ khác, đi khất thực theo tuần tự từng nhà, có tâm không bị ràng buộc vào nhà này nhà nọ, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Không tạo sự thèm khát ở các vị nếm, không tham lam - Vị nếm: vị của rễ củ, vị của thân cây, vị của vỏ cây, vị của lá cây, vị của hoa, vị của trái, chua, ngọt, đắng, cay, mặn, nhạt, gắt, chát, dễ chịu, khó chịu, lạnh, nóng. Có một số Sa-môn và Bà-la-môn thèm khát vị nếm, họ lang thang đó đây tầm cầu các vị nếm tuyệt vời bằng đầu lưỡi. Đạt được vị chua, họ tầm cầu vị không chua; đạt được vị không chua, họ tầm cầu vị chua. Đạt được vị ngọt, họ tầm cầu vị không ngọt; đạt được vị không ngọt, họ tầm cầu vị ngọt. Đạt được vị đắng, họ tầm cầu vị không đắng; đạt được vị không đắng, họ tầm cầu vị đắng. Đạt được vị cay, họ tầm cầu vị không cay; đạt được vị không cay, họ tầm cầu vị cay. Đạt được vị mặn, họ tầm cầu vị không mặn; đạt được vị không mặn, họ tầm cầu vị mặn. Đạt được vị lạt, họ tầm cầu vị không lạt; đạt được vị không lạt, họ tầm cầu vị lạt. Đạt được vị chát, họ tầm cầu vị không chát; đạt được vị không chát, họ tầm cầu vị chát. Đạt được vị gắt, họ tầm cầu vị không gắt; đạt được vị không gắt, họ tầm cầu vị gắt. Đạt được vị dễ chịu, họ tầm cầu vị khó chịu; đạt được vị khó chịu, họ tầm cầu vị dễ chịu. Đạt được vị lạnh, họ tầm cầu vị nóng; đạt được vị nóng, họ tầm cầu vị lạnh. Mỗi một vị nếm nào mà họ đạt được thì họ lại không vừa lòng với vị nếm ấy, và họ tiếp tục tầm cầu; họ bị luyến ái ở các vị nếm hợp ý, bị thèm khát, bị buộc trói, bị mê mẩn, bị gần gũi, bị máng vào, bị vướng vào, bị giữ lại. Đối với vị Phật Độc Giác ấy, tham ái ấy ở vị nếm đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai. Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy suy xét đúng đắn rồi mới thọ dụng vật thực: “Không vì vui đùa, không vì đam mê, không vì việc trang sức, không vì việc điểm tô, mà chỉ để duy trì thân này, để nuôi sống, để ngăn sự hư hoại, để nâng đỡ Phạm hạnh, như thế ta diệt trừ cảm thọ cũ, và không làm sanh khởi cảm thọ mới. Ta sẽ có được sự tồn tại, sự không lầm lỗi, và sự sống được thoải mái.”

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Yathā vaṇaṃ ālimpeyya yāvadeva ropanatthāya, 1 yathā vā pana akkhaṃ 2 abbhañjeyya yāvadeva bhārassa nittharaṇatthāya, yathā vā pana puttamaṃsaṃ āhāraṃ āhareyya 3 yāvadeva kantārassa nittharaṇatthāya; evameva so paccekasambuddho paṭisaṅkhā yoniso āhāraṃ āhāreti, neva davāya na madāya na maṇḍanāya na vibhūsanāya yāvadeva imassa kāyassa ṭhitiyā yāpanāya vihiṃsūparatiyā brahmacariyānuggahāya, iti purāṇaṃ ca vedanaṃ paṭihaṅkhāmi, navaṃ ca vedanaṃ na uppādessāmi, yātrā ca me bhavissati anavajjatā ca phāsuvihāro

cāti rasataṇhaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti, 4 rasataṇhāya ārato virato paṭivirato nikkhanto nissaṭo vippamutto visaññutto vimariyādikatena cetasā viharatī ’ti - rasesu gedhaṃ.5 Alolo ti loluppaṃ6 vuccati taṇhā, yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Sā loluppā7 taṇhā tassa paccekasambuddhassa pahīnā ucchinnamūlā tālāvatthukatā anabhāvakatā āyatiṃ anuppādadhammā, tasmā paccekasambuddho alolo ’ti - rasesu gedhaṃ akaraṃ alolo.

Anaññaposī sapadānacārī ti - Anaññaposī ti so paccekasambuddho attānaññeva poseti na paran ’ti.

“Anaññaposiṃ aññātaṃ dantaṃ sāre patiṭṭhitaṃ,8 khīṇāsavaṃ vantadosaṃ tamahaṃ brūmi brāhmaṇan ”ti.9

Anaññaposī sapadānacārī ti so paccekasambuddho pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya pavisati rakkhiteneva kāyena rakkhitāya vācāya rakkhitena cittena upaṭṭhitāya satiyā saṃvutehi indriyehi okkhittacakkhu iriyāpathasampanno, kulākulaṃ anatikkamanto10 piṇḍāya caratī ’ti - anaññaposī sapadānacārī.

Kule kule appaṭibaddhacitto ti dvīhi kāraṇehi paṭibaddhacitto11 hoti: attānaṃ vā nīcaṃ ṭhapento paraṃ uccaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti, attānaṃ vā uccaṃ ṭhapento paraṃ nīcaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti.

1 5 āruhaṇatthāya - Ma. rasesu gedhaṃ akaraṃ - Ma, Syā. 2 6 yathā vā akkhaṃ - Ma; lolāti vā loluppāti vā - Syā. 7 yathā vā sattho akkhaṃ - Syā, PTS. sā lolā loluppā - Syā. 3 8 yathā puttamaṃsaṃ āhāraṃ āhareyya - Ma; sāresu supatiṭṭhitaṃ - Syā. 9 yathā vā puttamaṃsaṃ āhareyya - Syā; Udānapāḷi, Bodhivagga. 10 yathā puttamaṃsaṃ āhareyya - PTS. abhikkamanto - Syā, PTS. 4 rasataṇhaṃ pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti - itipāṭho Ma, Syā, PTS potthakesu na 11 dissate. paṭibandhacitto - Va, Vi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Giống như người bôi thuốc ở vết thương chỉ nhắm đến mục đích làm cho lành lặn, hoặc giống như người nhỏ dầu ở trục xe chỉ nhắm đến mục đích chuyên chở khối hàng, hoặc giống như người thọ dụng thức ăn là thịt của đứa con trai chỉ nhắm đến mục đích thoát khỏi bãi sa mạc, tương tự y như thế, vị Phật Độc Giác ấy suy xét đúng đắn rồi mới thọ dụng vật thực: “Không vì vui đùa, không vì đam mê, không vì việc trang sức, không vì việc điểm tô, mà chỉ để duy trì thân này, để nuôi sống, để ngăn sự hư hoại, để nâng đỡ Phạm hạnh, như thế ta diệt trừ cảm thọ cũ, và không làm sanh khởi cảm thọ mới. Ta sẽ có được sự tồn tại, sự không lầm lỗi, và sự sống được thoải mái,” rồi dứt bỏ, xua đi, làm chấm dứt, làm cho không còn hiện hữu tham ái ở vị nếm. Vị ấy đã tránh khỏi, đã xa lánh, đã tránh xa, đã đi ra ngoài, đã rời ra, đã thoát khỏi, không bị ràng buộc với tham ái ở vị nếm, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - ‘thèm khát ở các vị nếm’ là như thế. Không tham lam: tham lam nói đến tham ái, tức là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Đối với vị Phật Độc Giác ấy, sự tham lam, tham ái ấy đã được dứt bỏ, có rễ đã được cắt lìa, như cây thốt-nốt

đã bị cụt ngọn, đã bị làm cho không còn hiện hữu, không còn điều kiện sanh khởi trong tương lai; vì thế, vị Phật Độc Giác là không tham lam; - 'không tạo sự thèm khát ở các vị nếm, không tham lam' là như thế.

Không nuôi dưỡng kẻ khác, đi khất thực theo tuần tự từng nhà - Không nuôi dưỡng kẻ khác: vị Phật Độc Giác ấy chỉ nuôi dưỡng bản thân, không nuôi dưỡng kẻ khác.

"Vị không nuôi dưỡng kẻ khác, đã được biết tiếng, đã được rèn luyện, đã đứng vững ở cốt lõi, có lậu hoặc đã được cạn kiệt, có sân hận đã được tẩy trừ, Ta gọi vị ấy là Bà-la-môn." 1

Không nuôi dưỡng kẻ khác, đi khất thực theo tuần tự từng nhà: vị Phật Độc Giác ấy vào buổi sáng quấn y (nội), rồi cầm lấy bình bát và y đi vào làng hoặc thị trấn để khất thực, với thân được hộ trì, với khẩu được hộ trì, với tâm được hộ trì, với niệm được thiết lập, với các giác quan được thu thúc, có mắt nhìn xuống, đầy đủ oai nghi, đi khất thực không bỏ sót ngôi nhà nào; - 'không nuôi dưỡng kẻ khác, đi khất thực theo tuần tự từng nhà' là như thế.

Có tâm không bị ràng buộc vào nhà này nhà nọ: có tâm bị ràng buộc là bởi hai lý do: trong khi hạ thấp bản thân và trong khi nâng cao người khác là có tâm bị ràng buộc, hoặc là trong khi nâng cao bản thân và trong khi hạ thấp người khác là có tâm bị ràng buộc.

1 Phật Tự Thuyết, Phẩm Giác Ngộ Thứ Nhất, Kinh Kassapa (TTPV 28, 141).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Kathaṃ attānaṃ nīcaṃ ṭhapento paraṃ uccaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti? 'Tumhe me bahūpakārā, ahaṃ tumhe nissāya labhāmi cīvara-piṇḍapāta-senāsana-gilānapaccayabhesajja-parikkhāraṃ yepi 1 me aññe dātuṃ vā kātuṃ vā maññanti, tumhe nissāya tumhe sampassantā 2 yampi me porāṇaṃ mātāpettikaṃ nāmagottaṃ, tampi me annarahitaṃ, tumhehi ahaṃ ñāyāmi asukassa kulupako asukāya kulupako 'ti. Evaṃ attānaṃ nīcaṃ ṭhapento paraṃ uccaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti.

Kathaṃ attānaṃ uccaṃ ṭhapento paraṃ nīcaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti? Ahaṃ tumhākaṃ bahūpakāro, tumhe maṃ āgamma buddhaṃ saraṇaṃ gatā, dhammaṃ saraṇaṃ gatā, saṅghaṃ saraṇaṃ gatā, pāṇātipātā paṭiviratā, adinnādānā paṭiviratā, kāmesu micchācārā paṭiviratā, musāvādā paṭiviratā surāmerayamajja- pamādaṭṭhānā paṭiviratā. Tumhākaṃ ahaṃ uddesaṃ demi, paripucchaṃ demi, uposathaṃ ācikkhāmi, 3 navakammaṃ adhiṭṭhāmi. Atha ca pana tumhe maṃ ujjhitvā 4 aññe5 sakkarotha garukarotha6 mānetha pujethāti. Evaṃ attānaṃ uccaṃ ṭhapento paraṃ nīcaṃ ṭhapento paṭibaddhacitto hoti.

Kule kule appaṭibaddhacitto ti so paccekasambuddho kulapaḷibodhena appaṭibaddhacitto hoti, gaṇapaḷibodhena appaṭibaddhacitto hoti, āvāsapaḷibodhena appaṭibaddhacitto hoti, cīvarapaḷibodhena appaṭibaddhacitto hoti, piṇḍapāta-paḷibodhena appaṭibaddhacitto hoti, senāsanapaḷibodhena appaṭibaddhacitto hoti, gilānapaccayabhesajjaparikkhārapaḷibodhena appaṭibaddhacitto hotī 'ti - kule kule

appaṭibaddhacitto, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Rasesu gedhaṃ akaraṃ alolo anaññaposī sapadānacārī, kule kule appaṭibaddhacitto eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

2.

Pahāya pañcāvaraṇāni cetaso upakkilese byapanujja sabbe, anissito chetva7 sinehadosaṃ8 eko care khaggavisāṇakappo.

Pahāya pañcāvaraṇāni cetaso ti so paccekasambuddho kāmacchanda- nīvaraṇaṃ pahāya pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā, byāpādanīvaraṇaṃ – thīnamiddhanīvaraṇaṃ – uddhaccakukkuccanīvaraṇaṃ – vicikicchānīvaraṇaṃ pahāya pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamaṃ jhānānaṃ upasampajja viharatī ’ti - pahāya pañcāvaraṇāni cetaso.

1 5 yampi - Ma, Syā. aññaṃ - Syā. 2 6 passantā - Ma. garuṃ karotha - Ma. 3 7 akkhāmi - Syā; ācikkhissāmi - Va, Vi. chetvā - Syā, PTS, Pa, Vi, Va, Ka, evamuparipi. 4 8 pariccajitvā - Syā. snehadosaṃ - Syā, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Trong khi hạ thấp bản thân và trong khi nâng cao người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là thế nào? (Nói rằng): “Các người có nhiều sự hỗ trợ cho tôi. Nương vào các người, tôi nhận được y phục, đồ ăn khất thực, chỗ nằm ngồi, và vật dụng là thuốc men chữa bệnh. Có những người khác nương theo các người, trong khi nhìn thấy các người, cũng suy nghĩ để bố thí hoặc làm cho tôi. Ngay cả tên họ trước đây của mẹ cha đặt, tên ấy của tôi cũng không còn. Nhờ vào các người, tôi được biết là vị thường tới lui với gia đình của người nam nọ, là vị thường tới lui với gia đình của người nữ kia.” Trong khi hạ thấp bản thân và trong khi nâng cao người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là như vậy. Trong khi nâng cao bản thân và trong khi hạ thấp người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là thế nào? (Nói rằng): “Tôi có nhiều sự hỗ trợ cho các người. Nhờ vào tôi, các người đã đi đến nương nhờ đức Phật, đã đi đến nương nhờ Giáo Pháp, đã đi đến nương nhờ chúng Tăng, đã tránh xa việc giết hại sinh mạng, đã tránh xa việc lấy vật chưa được cho, đã tránh xa hành vi sai trái trong các dục, đã tránh xa việc nói dối, đã tránh xa trường hợp dễ duôi uống chất say là rượu và chất lên men. Tôi ban bố việc chỉ bảo cho các người, tôi ban bố sự hỏi han, tôi nói về ngày trai giới, tôi chú nguyện việc xây dựng. Vậy mà ngược lại, các người lại bỏ rơi tôi, các người trọng vọng, cung kính, sùng bái, cúng dường các vị khác.” Trong khi nâng cao bản thân và trong khi hạ thấp người khác là có tâm bị ràng buộc nghĩa là như vậy Có tâm không bị ràng buộc vào nhà này nhà nọ: vị Phật Độc Giác ấy có tâm không bị ràng buộc bởi sự vướng bận về gia tộc, có tâm không bị ràng buộc bởi sự vướng bận về đồ chúng, có tâm không bị ràng buộc bởi sự vướng bận về chỗ ngụ, có tâm không bị ràng buộc bởi sự vướng bận về y phục, có tâm không bị ràng buộc bởi sự vướng bận về đồ ăn khất thực, có tâm không bị ràng buộc bởi sự vướng bận về chỗ nằm ngồi, có tâm không bị ràng buộc bởi sự vướng bận về vật dụng là thuốc men chữa bệnh; - ‘có tâm không bị ràng buộc vào nhà này nhà nọ,

nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế. Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Không tạo sự thèm khát ở các vị nếm, không tham lam, không nuôi dưỡng kẻ khác, đi khất thực theo tuần tự từng nhà, có tâm không bị ràng buộc vào nhà này nhà nọ, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

2.

Sau khi dứt bỏ năm pháp ngăn trở đối với tâm, sau khi xua đuổi hẳn tất cả các tùy phiền não, không nương tựa, sau khi cắt đứt thương yêu và sân hận, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một). Sau khi dứt bỏ năm pháp ngăn trở đối với tâm: vị Phật Độc Giác ấy sau khi dứt bỏ, sau khi dứt trừ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu pháp che lấp 'mong muốn về dục,' sau khi dứt bỏ, sau khi dứt trừ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu pháp che lấp 'sân hận,' – pháp che lấp 'dã dượi buồn ngủ,' – pháp che lấp 'phóng dật và hối hận,' – pháp che lấp 'hoài nghi,' ngay sau khi tách ly khỏi các dục, tách ly khỏi các bất thiện pháp, đạt đến và trú thiền thứ nhất có tầm có tứ có hỷ lạc sanh lên do sự tách ly; - 'sau khi dứt bỏ năm pháp ngăn trở đối với tâm' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Upakkilese byapanujja sabbe ti rāgo cittassa upakkileso, doso cittassa upakkileso, moho cittassa upakkileso, kodho – upanāho –pe– sabbākusalābhisaṅkhārā cittassa upakkilesā. Upakkilese byapanujja sabbe ti sabbe cittassa upakkilese 1 byapanujja panuditvā 2 pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā 'ti - upakkilese byapanujja sabbe.

Anissito chetva sinehadosan ti - Anissito ti dve nissayā: taṇhānissayo ca diṭṭhinissayo ca. –pe– ayaṃ taṇhānissayo –pe– ayaṃ diṭṭhinissayo. Sineho ti dve sinehā: 3 taṇhāsneho ca diṭṭhisneho ca –pe– ayaṃ taṇhāsneho –pe– ayaṃ diṭṭhisneho. Doso ti "yo cittassa āghāto paṭighāto paṭighaṃ 4 paṭivirodho kopo pakopo sampakopo doso padoso sampadoso cittassa byāpatti manopadoso kodho kujjhanā kujjhitattaṃ doso dussanā dussitattaṃ byāpatti byāpajjanā byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkaṃ asuropo5 anattamanatā6 cittassa."7 Anissito chetva sinehadosan ti so paccekasambuddho taṇhāsnehaṃ ca diṭṭhisnehaṃ ca dosaṃ ca chetvā ucchinditvā samucchinditvā8 pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā cakkhuṃ anissito, sotaṃ anissito –pe– diṭṭhasutamutaviññātabbe dhamme anissito anallīno anupagato anajjhosito anadhimutto nikkhanto nissaṭo vippamutto visaññutto vimariyādīkatena cetasā viharatī 'ti - anissito chetva sinehadosaṃ, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Pahāya pañcāvaraṇāni cetaso upakkilese byapanujja sabbe, anissito chetva sinehadosaṃ eko care khaggavisāṇakappo "ti.

1 5 cittassa sabbe upakkilese - Syā. assuropo - Syā; 2 panūditvā - Syā. assurodho - PTS. 3 6 sinehoti dve snehā - Ma; anattamattā - PTS. 7 snehoti dve snehā - Syā. Dhammasaṅgaṇī, Nikkhepakaṇḍa. 4 8 paṭigho - Syā. ucchetvā samucchetvā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Sau khi xua đuổi hẳn tất cả các tùy phiền não: sự luyến ái là tùy phiền não của tâm, sân hận là tùy phiền não của tâm, si mê là tùy phiền não của tâm, giận dữ – thù hằn –nt– tất cả các pháp tạo tác bất thiện là các tùy phiền não của tâm. Sau khi xua đuổi hẳn tất cả các tùy phiền não: sau khi xua đuổi hẳn, sau khi đuổi đi, sau khi dứt bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu tất cả các tùy phiền não của tâm; - 'sau khi xua đuổi hẳn tất cả các tùy phiền não' là như thế.

Không nương tựa, sau khi cắt đứt thương yêu và sân hận - Không nương tựa: có hai sự nương tựa: sự nương tựa vào tham ái và sự nương tựa vào tà kiến. –nt– điều này là sự nương tựa vào tham ái. –nt– điều này là sự nương tựa vào tà kiến. Thương yêu: Có hai sự thương yêu: sự thương yêu do tham ái và sự thương yêu do tà kiến. –nt– Việc này là sự thương yêu do tham ái. –nt– Việc này là sự thương yêu do tà kiến. Sân hận: là sự tức tối của tâm, sự tức giận, sự thù hận, sự đối chọi, sự căm giận, sự căm hờn, sự căm ghét, sự sân hận, sự khởi sân, sự sân nộ, sự độc ác của tâm, sự khởi sân của ý, sự giận dữ, biểu hiện giận dữ, trạng thái giận dữ, sự sân hận, biểu hiện sân hận, trạng thái sân hận, sự độc ác, biểu hiện độc ác, trạng thái độc ác, sự chống đối, sự đối chọi, sự tàn nhẫn, sự lỗ mãng, trạng thái không hoan hỷ của tâm. Không nương tựa, sau khi cắt đứt thương yêu và sân hận: vị Phật Độc Giác ấy sau khi cắt đứt, sau khi cắt lìa, sau khi cắt lìa hoàn toàn, sau khi dứt bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu sự thương yêu do tham ái, sự thương yêu do tà kiến, và sự sân hận, không nương tựa vào mắt, không nương tựa vào tai, –nt– không nương tựa vào các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, không bám vào, không đến gần, không bám chặt, không hướng đến, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'không nương tựa, sau khi cắt đứt thương yêu và sân hận, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Sau khi dứt bỏ năm pháp ngăn trở đối với tâm, sau khi xua đuổi hẳn tất cả các tùy phiền não, không nương tựa, sau khi cắt đứt thương yêu và sân hận, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

3.

Vipiṭṭhikatvāna sukhaṃ dukhaṃ ca 1 pubbeva ca somanassadomanassaṃ, laddhānupekkhaṃ samathaṃ visuddhaṃ eko care khaggavisāṇakappo.

Vipiṭṭhikatvāna sukhaṃ dukhaṃ ca pubbeva ca somanassadomanassan ti so paccekasambuddho sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharatī 'ti - vipiṭṭhikatvāna sukhaṃ dukhaṃ ca pubbeva ca somanassadomanassaṃ.

Laddhānupekkhaṃ samathaṃ visuddhan ti - Upekkhā ti yā catutthajjhāne 2 upekkhā upekkhāyanā 3 ajjhupekkhanā cittasamatho 4 citta- passaddhatā 5 majjhattatā cittassa. Samatho ti “yā cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi.” 6 Catutthajjhāne7 upekkhā ca samatho ca suddhā honti visuddhā pariyodātā anaṅgaṇā vigatūpakkilesā mudubhūtā kammaniyā ṭhitā āneñjappattā.8 Laddhānupekkhaṃ samathaṃ visuddhan ti catutthajjhānupekkhaṃ ca9 samathaṃ ca laddhā labhitvā vinditvā paṭilabhitvā ’ti 10 - laddhānupekkhaṃ samathaṃ visuddhaṃ, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Vipiṭṭhikatvāna sukhaṃ dukhaṃ ca pubbeva ca somanassadomanassaṃ, laddhānupekkhaṃ samathaṃ visuddhaṃ eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 7 dukkhañ ca - PTS, Pa, Va, Vi, evamuparipi. catutthajhāne - Ma, Va, Vi. 2 8 catutthe jhāne - PTS, evamuparipi. kammaniyā ṭhitā anejjappattā - PTS; 3 upekkhanā- Ma, Syā. kammaniyā anejjappattā - Pana. 4 9 cittasamatā - Ma; catutthajjhānaṃ upekkhañca - Ma; cittassa samatho - PTS, Pa, Va, Vi. catutthajjhāne upekkhañca - Syā. 5 10 cittappasādatā - Syā; cittassa passaddhatā - PTS. laddhāna labhitvāti - Syā; 6 Dhammasaṅgaṇī, Cittuppādakaṇḍa. laddhā labhitvāti - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

3.

Sau khi đã bỏ lại sau lưng lạc và khổ, cùng với hỷ và ưu ngay trước đây, sau khi đạt được xả và sự vắng lặng thanh tịnh, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Sau khi đã bỏ lại sau lưng lạc và khổ, cùng với hỷ và ưu ngay trước đây: vị Phật Độc Giác ấy, do sự dứt bỏ lạc, do sự dứt bỏ khổ (ở thân), do sự biến mất của hỷ tâm và ưu phiền (đã có) ngay trước đó, đạt đến và trú thiền thứ tư, có sự thanh tịnh của xả và niệm, không khổ không lạc; - ‘sau khi đã bỏ lại sau lưng lạc và khổ, cùng với hỷ và ưu ngay trước đây’ là như thế.

Sau khi đạt được xả và sự vắng lặng thanh tịnh - Xả: là sự hành xả, biểu hiện của hành xả, biểu hiện của hành xả vượt trội, trạng thái vắng lặng của tâm, trạng thái an tịnh của tâm, trạng thái trung dung của tâm ở tứ thiền. Sự vắng lặng: là sự ổn định, sự đứng vững, sự kiên định, sự không rối loạn, sự không tán loạn, trạng thái tâm ý không bị phân tán, sự vắng lặng, định quyền, định lực, chánh định của tâm. Ở tứ thiền, xả và sự vắng lặng là trong sạch, thanh tịnh, tinh khiết, không bợn nhơ, lìa khỏi phiền não, nhu thuận, có thể sử dụng, ổn định, đã đạt đến trạng thái vững chắc. Sau khi đạt được xả và sự vắng lặng thanh tịnh: sau khi nhận được, sau khi đạt được, sau khi tìm thấy, sau khi tiếp nhận xả và sự vắng lặng ở tứ thiền; - ‘sau khi đạt được xả và sự vắng lặng thanh tịnh, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Sau khi đã bỏ lại sau lưng lạc và khổ, cùng với hỷ và ưu ngay trước đây, sau khi đạt được xả và sự vắng lặng thanh tịnh, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

4.

Āraddhaviriyo paramatthapattiyā alīnacitto akusītavutti, daḷhanikkamo thāmabalūpapanno 1 eko care khaggavisāṇakappo.

Āraddhaviriyo paramatthapattiyā ti paramatthaṃ vuccati amataṃ nibbānaṃ, “yo so sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhakkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ.” Paramatthassa pattiyā lābhāya paṭilābhāya adhigamāya phusanāya 2 sacchikiriyāya āraddhaviriyo viharati, akusalānaṃ dhammānaṃ pahānāya kusalānaṃ dhammānaṃ sampadāya thāmavā daḷhaparakkamo anikkhittadhuro kusalesu dhammesū ’ti - āraddhaviriyo paramatthapattiyā.

Alīnacitto akusītavuttī ti so paccekasambuddho anuppannānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ anuppādāya chandaṃ janeti vāyamati viriyaṃ ārabhati 3 cittaṃ paggaṇhāti padahati, uppannānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ pahānāya –pe– anuppannānaṃ kusalānaṃ dhammānaṃ uppādāya –pe– uppannānaṃ kusalānaṃ dhammānaṃ ṭhitiyā asammosāya bhīyobhāvāya 4 vepullāya bhāvanāya pāripūriyā 5 chandaṃ janeti vāyamati viriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahatī ’ti - evampi 6 ‘alīnacitto akusītavutti.’

Athavā kāmaṃ taco ca nahāru ca 7 aṭṭhī ca avasissatu 8 sarīre upasussatu maṃsalohitaṃ. Yaṃ taṃ purisathāmena purisabalena purisaviriyena purisaparakkamena pattabbaṃ na taṃ apāpuṇitvā9 viriyassa santhānaṃ10 bhavissatīti cittaṃ paggaṇhāti padahati; - evampi ‘alīnacitto akusītavutti.’

“Nāsissaṃ11 na pivissāmi vihārato na nikkhame,12 napi passaṃ nipāteyyaṃ13 taṇhāsalle anūhate ”ti.14 cittaṃ paggaṇhāti padahati; - evampi ‘alīnacitto akusītavutti.’

“Na tāvāhaṃ imaṃ pallaṅkaṃ bhindissāmi yāva me na anupādāya āsavehi cittaṃ vimuccissatī ”ti cittaṃ paggaṇhāti padahati; - evampi ‘alīnacitto akusītavutti.’

“Na tāvāhaṃ imamhā āsanā uṭṭhahissāmi, yāva me na anupādāya āsavehi cittaṃ vimuccissatī ”ti cittaṃ paggaṇhāti padahati; - evampi ‘alīnacitto akusītavutti.’

1 9 dhāmabalūpapanno - Va, Vi, evamuparipi. pāpuṇitvā - Syā. 2 10 phassanāya - Ma. saṇṭhānaṃ - Ma; 3 ārabbhati - PTS. ṭhānaṃ - Syā, PTS. 4 11 bhiyyobhāvāya - Syā, PTS. nāssissaṃ - Syā. 5 12 bhāvanāpāripūriyā - Syā. nikkhamiṃ - Syā. 6 13 evaṃ - Ma. nipātessaṃ - Ma, Syā, PTS. 7 14 nahārū ca - Ma; nhārū ca - Syā, PTS. Theragāthāpāli, Paccayattheragāthā; 8 avasussatu - Syā, PTS. Muditattheragāthā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

4.

Có sự ra sức tinh tấn để đạt đến lợi ích tối thượng, có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác, có sự cố gắng bền bỉ, có được sức mạnh và năng lực, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Có sự ra sức tinh tấn để đạt đến lợi ích tối thượng: Lợi ích tối thượng nói đến Bất Tử, Niết Bàn, tức là sự yên lặng của tất cả các pháp tạo tác, sự buông bỏ tất cả các mầm tái sanh, sự diệt trừ tham ái, sự lìa khỏi luyến ái, sự diệt tận, Niết Bàn. (Vị ấy) sống có sự ra sức tinh tấn để đạt đến, để có được, để tiếp nhận, để chứng đắc, để chạm đến, để chứng ngộ lợi ích tối thượng, có sự dõng mãnh, có sự nỗ lực vững chãi, không buông bỏ bổn phận trong các thiện pháp nhằm dứt bỏ các bất thiện pháp, nhằm đạt được các thiện pháp; - 'có sự ra sức tinh tấn để đạt đến lợi ích tối thượng' là như thế.

Có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác: Vị Phật Độc Giác ấy làm sanh khởi sự mong muốn, rồi gắng sức, khởi sự tinh tấn, ra sức và xác định tâm về việc không sanh khởi của các ác bất thiện pháp chưa được sanh khởi, – nt– về việc dứt bỏ các ác bất thiện pháp đã được sanh khởi, –nt– về việc sanh khởi của các thiện pháp chưa được sanh khởi, làm sanh khởi sự mong muốn, rồi gắng sức, khởi sự tinh tấn, ra sức và xác định tâm về việc duy trì, về việc không lẫn lộn, về việc gia tăng, về việc lớn mạnh, về việc phát triển, về việc làm cho đầy đủ các thiện pháp đã được sanh khởi; - 'có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác' là như vậy.

Hoặc là, ra sức và xác định tâm rằng: "Hãy sẵn lòng để cho còn lại chỉ da, gân, xương; hãy để cho thịt và máu ở thân xác khô cạn. Việc nào có thể đạt được với sức mạnh của người nam, với sức lực của người nam, với sự tinh tấn của người nam, với sự nỗ lực của người nam, khi còn chưa đạt được việc ấy thì sẽ không có ngừng lại sự tinh tấn;" - 'có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác' còn là như vậy.

Vị ra sức và xác định tâm rằng: "Khi mũi tên tham ái chưa được nhổ lên, ta sẽ không ăn, ta sẽ không uống, ta sẽ không đi ra khỏi trú xá, ta cũng sẽ không nằm xuống một bên hông;" 1 - 'có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác' còn là như vậy.

Vị ra sức và xác định tâm rằng: "Ta sẽ không lìa khỏi tư thế kiết già này cho đến khi nào tâm của ta còn chưa giải thoát khỏi các lậu hoặc không còn chấp thủ;" - 'có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác' còn là như vậy.

Vị ra sức và xác định tâm rằng: "Ta sẽ không đứng dậy khỏi chỗ ngồi này cho đến khi nào tâm của ta còn chưa giải thoát khỏi các lậu hoặc không còn chấp thủ;" - 'có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác' còn là như vậy.

1 Trưởng Lão Kệ, Kệ Ngôn của Trưởng Lão Paccaya (TTPV tập 31, trang 83), Kệ Ngôn của Trưởng Lão Mudita (trang 103).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

"Na tāvāhaṃ imamhā caṅkamā orohissāmi – vihārā nikkhamissāmi – aḍḍhayogā nikkhamissāmi – pāsādā nikkhamissāmi – hammiyā nikkhamissāmi – guhāya nikkhamissāmi – lenā nikkhamissāmi – kuṭiyā nikkhamissāmi – kūṭāgārā

nikkhamissāmi – aṭṭā nikkhamissāmi – mālā nikkhamissāmi – uddaṇḍā 1 nikkhamissāmi – upaṭṭhānasālāya nikkhamissāmi – maṇḍapā nikkhamissāmi – rukkhamūlā nikkhamissāmi yāva me na anupādāya āsavehi cittaṃ vimuccissatī ”ti cittaṃ paggaṇhāti padahati; - evampi ‘alīnacitto akusītavutti.’

“Imasmiṃ yeva pubbaṇhasamaye 2 ariyadhammaṃ āharissāmi samāharissāmi adhigacchissāmi phassayissāmi 3 sacchikarissāmī ”ti cittaṃ paggaṇhāti padahati, evampi ‘alīnacitto akusītavutti.’ “Imasmiṃ yeva majjhantikasamaye 4 –pe– sāyaṇhasamaye – purebhattaṃ – pacchābhattaṃ – purimayāmaṃ – majjhima- yāmaṃ – pacchimayāmaṃ5 – kāḷe – juṇhe – vasse – hemante – gimhe – purime vayokhandhe – majjhime vayokhandhe – pacchime vayokhandhe ariyadhammaṃ āharissāmi samāharissāmi adhigacchissāmi phassayissāmi sacchikarissāmī ”ti cittaṃ paggaṇhāti padahati; - evampi ‘alīnacitto akusītavutti.’

Daḷhanikkamo thāmabalūpapanno ti - Daḷhanikkamo ti so pacceka- sambuddho daḷhasamādāno ahosi avaṭṭhitasamādāno kusalesu dhammesu6 kāyasucarite vacīsucarite manosucarite dānasaṃvibhāge sīlasamādāne uposathūpavāse matteyyatāya 7 petteyyatāya sāmaññatāya brahmaññatāya kulejeṭṭhāpacāyitāya8 aññatarañññataresu adhikusalesu dhammesū’ ’ti - daḷhanikkamo. Thāmabalūpapanno ti so paccekasambuddho thāmena ca balena ca viriyena ca parakkamena ca paññāya ca upeto hoti samupeto upagato samupagato upapanno sampanno samannāgato ’ti - daḷhanikkamo thāmabalūpapanno, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Āraddhaviriyo paramatthapattiyā alīnacitto akusītavutti, daḷhanikkamo thāmabalūpapanno eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 5 uṭaṇḍā - PTS. purimayāme majjhimayāme pacchimayāme - Syā. 2 6 pubbaṇhasamayaṃ - Va, Vi. kusalesu dhammesu avaṭṭhitasamādāno - Ma, Syā, PTS. 3 7 phusayissāmi - Syā, evamuparipi. metteyyatāya - Syā, PTS, Va, Vi. 4 8 majjhaṇhikasamaye - Katthaci. kulejeṭṭhāpacāyikāya - Syā, PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Vị ra sức và xác định tâm rằng: “Ta sẽ không bước khỏi đường kinh hành này – “Ta sẽ không rời khỏi trú xá – “Ta sẽ không rời khỏi nhà một mái – “Ta sẽ không rời khỏi tòa lâu đài – “Ta sẽ không rời khỏi tòa nhà dài – “Ta sẽ không rời khỏi hang động – “Ta sẽ không rời khỏi thạch thất – “Ta sẽ không rời khỏi cốc liêu – “Ta sẽ không rời khỏi nhà mái nhọn – “Ta sẽ không rời khỏi chòi canh – “Ta sẽ không rời khỏi ngôi nhà tròn – “Ta sẽ không rời khỏi căn lều – “Ta sẽ không rời khỏi hội trường – “Ta sẽ không rời khỏi mái che – “Ta sẽ không rời khỏi gốc cây này cho đến khi nào tâm của ta còn chưa giải thoát khỏi các lậu hoặc không còn chấp thủ;” - ‘có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác’ còn là như vậy.

Vị ra sức và xác định tâm rằng: “Ta sẽ đem lại, ta sẽ hoàn tất, ta sẽ chứng đắc, ta sẽ chạm đến, ta sẽ chứng ngộ Thánh pháp ngay trong buổi sáng này;” - ‘có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác’ còn là như vậy. Vị ra sức và xác định tâm rằng: “Ta sẽ đem lại, ta sẽ hoàn tất, ta sẽ chứng đắc, ta sẽ chạm đến, ta sẽ chứng ngộ

Thánh pháp ngay trong buổi trưa này –nt– trong buổi chiều – trước bữa ăn – sau bữa ăn – vào canh đầu – vào canh giữa – vào canh cuối – vào hậu bán nguyệt – vào tiền bán nguyệt – vào mùa mưa – vào mùa lạnh – vào mùa nóng – ở chặng đầu của tuổi thọ– ở chặng giữa của tuổi thọ – ở chặng cuối của tuổi thọ này;" - 'có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác' còn là như vậy.

Có sự cố gắng bền bỉ, có được sức mạnh và năng lực - Có sự cố gắng bền bỉ: vị Phật Độc Giác ấy đã có sự thọ trì vững chãi, có sự thọ trì kiên định trong các thiện pháp, ở thiện hạnh về thân, ở thiện hạnh về khẩu, ở thiện hạnh về ý, ở sự phân phát vật thí, ở sự thọ trì giới, ở việc thực hành ngày trai giới, ở việc phục vụ mẹ, ở việc phục vụ cha, ở việc phục vụ Sa-môn, ở việc phục vụ Bà-la-môn, ở việc cung kính các bậc trưởng thượng trong gia tộc, ở các thiện pháp cao cả khác nào đó nữa; - 'có sự cố gắng bền bỉ' là như thế. Có được sức mạnh và năng lực: vị Phật Độc Giác ấy đã tiến đến, đã tiến gần, đã tiến vào, đã tiến sát, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu về sức mạnh, về năng lực, về sự tinh tấn, về sự nỗ lực, và về tuệ; - 'có sự cố gắng bền bỉ, có được sức mạnh và năng lực, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Có sự ra sức tinh tấn để đạt đến lợi ích tối thượng, có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác, có sự cố gắng bền bỉ, có được sức mạnh và năng lực, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

5.

Paṭisallānaṃ jhānamariñcamāno dhammesu niccaṃ anudhammacārī, ādīnavaṃ sammasitā 1 bhavesu eko care khaggavisāṇakappo.

Paṭisallānaṃ jhānamariñcamāno ti so paccekasambuddho paṭisallānārāmo hoti paṭisallānarato ajjhattaṃ cetosamathamanuyutto anirākatajjhāno vipassanāya samannāgato 2 brūhetā suññāgārānaṃ, 3 jhāyī jhānarato ekattamanuyutto sadatthagaruko 'ti 4 - paṭisallānaṃ. Jhānamariñcamāno ti so paccekasambuddho dvīhi kāraṇehi jhānaṃ na riñcati: 5 anuppannassa vā paṭhamassa jhānassa uppādāya yutto payutto āyutto samāyutto, anuppannassa vā dutiyassa jhānassa – anuppannassa vā tatiyassa jhānassa – anuppannassa vā catutthassa jhānassa uppādāya yutto payutto āyutto samāyutto 'ti - evampi 'jhānaṃ na riñcati.' 6 Athavā uppannaṃ vā paṭhamaṃ jhānaṃ āsevati bhāveti bahulīkaroti, uppannaṃ vā dutiyaṃ jhānaṃ – uppannaṃ vā tatiyaṃ jhānaṃ – uppannaṃ vā catutthaṃ jhānaṃ āsevati bhāveti bahulīkaroti, evampi jhānaṃ na riñcatī 'ti 7 - paṭisallānaṃ jhānamariñcamāno.

Dhammesu niccaṃ anudhammacārī ti dhammā vuccanti cattāro satipaṭṭhānā –pe– ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Katame anudhammā? Sammāpaṭipadā anulomapaṭipadā 8 apaccanīkapaṭipadā anvatthapaṭipadā dhammānudhamma- paṭipadā sīlesu paripūrakāritā 9 indriyesu guttadvāratā bhojane mattaññutā jāgariyānuyogo satisampajaññā, 10 ime vuccanti anudhammā. Dhammesu niccaṃ anudhammacārī ti dhammesu niccakālaṃ dhuvakālaṃ satataṃ samitaṃ abbokiṇṇaṃ11

poṅkhānupoṅkhaṃ12 udakomikājātaṃ13 avīcisantatisahitaṃ14 phassitaṃ 15 purebhattaṃ pacchābhattaṃ purimayāmaṃ majjhimayāmaṃ pacchimayāmaṃ16 kāḷe juṇhe vasse hemante gimhe purime vayokhandhe majjhime vayokhandhe pacchime vayokhandhe carati viharati17 irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī 'ti - dhammesu niccaṃ anudhammacārī.

1 11 sammasitvā - PTS, evamuparipi. avokiṇṇaṃ - Ma; 2 vipassanā-samannāgato - PTS. abbocchinnaṃ - PTS. 3 12 suññ' āgāraṃ - PTS. pokhānupokhaṃ - Syā. 4 13 satthagaruko ti - PTS. udakūmikajātaṃ - Ma; 5 anirākatajjhāno ... jhānamariñcati - Syā. udakummijātaṃ - Syā, PTS. 6 14 evaṃ jhānamariñcati - Syā, PTS. avici santati sahitaṃ - Syā; 7 evampi jhānamariñcatīti - Syā, PTS. avici-santati-sahitaṃ - PTS. 8 15 anulomapaṭipadā - itisaddo Ma potthake na dissate. phusitaṃ - Syā, PTS. 9 16 paripūrikāritā - Syā, PTS. purimayāme majjhimayāme pacchimayāme - Syā, PTS. 10 17 satisampajaññaṃ - Ma, Syā, PTS. vicarati - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

5.

Trong khi không bỏ phế việc thiền tịnh, việc tham thiền, là người thường xuyên thực hành thuận pháp đối với các pháp, 1 là người nhận chân được sự bất lợi ở các hữu, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Trong khi không bỏ phế việc thiền tịnh, việc tham thiền: vị Phật Độc Giác ấy có sự thích thú trong việc thiền tịnh, được thích thú trong việc thiền tịnh, gắn bó với sự vắng lặng của tâm thuộc nội phần, có thiền không bị xa rời, thành tựu minh sát, là người gia tăng việc ngụ ở các ngôi nhà trống vắng, chứng thiền, thích thú với thiền, gắn bó với trạng thái đơn độc, chú trọng mục đích của mình; - 'việc thiền tịnh' là như thế. Trong khi không bỏ phế việc tham thiền: vị Phật Độc Giác ấy không bỏ phế việc tham thiền bởi hai lý do: vị ấy gắn bó, gắn vào, gắn chặt, gắn liền với việc sanh khởi của sơ thiền chưa được sanh khởi, – hoặc của nhị thiền chưa được sanh khởi, – hoặc của tam thiền chưa được sanh khởi, – hoặc gắn bó, gắn vào, gắn chặt, gắn liền với việc sanh khởi của tứ thiền chưa được sanh khởi; - 'không bỏ phế việc tham thiền' là như vậy. Hoặc là, vị ấy luyện tập, tu tập, thực hành thường xuyên sơ thiền đã được sanh khởi, – hoặc nhị thiền đã được sanh khởi – hoặc tam thiền đã được sanh khởi – hoặc vị ấy luyện tập, tu tập, thực hành thường xuyên tứ thiền đã được sanh khởi; - 'không bỏ phế việc tham thiền' còn là như vậy.; - 'trong khi không bỏ phế việc thiền tịnh, việc tham thiền' là như thế.

Là người thường xuyên thực hành thuận pháp đối với các pháp: Các pháp nói đến bốn sự thiết lập niệm –nt– đạo lộ thánh thiện tám chi phần. Các việc nào là sự thực hành thuận pháp? Sự thực hành đúng đắn, sự thực hành phù hợp, sự thực hành không trái ngược, sự thực hành đưa đến lợi ích, sự thực hành đúng pháp và thuận pháp, việc làm đầy đủ các giới, việc phòng vệ các giác quan, việc biết chừng mực về vật thực, sự luyện tập về tỉnh thức, niệm và sự nhận biết rõ; các việc này là sự thực hành thuận pháp. Là người thường xuyên thực hành thuận pháp đối với các pháp: là người thực hành, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng đối với các pháp một cách

thường tồn, luôn khi, thường xuyên, liên tục, không gián đoạn, tiếp nối liên tục, sanh lên tuần tự (như sóng nước), không lưa thưa, không đứt khoảng, không ngừng lại, được liền lặn, trước bữa ăn, sau bữa ăn, vào canh đầu, vào canh giữa, vào canh cuối, vào hậu bán nguyệt, vào tiền bán nguyệt, vào mùa mưa, vào mùa lạnh, vào mùa nóng, ở chặng đầu của tuổi thọ, ở chặng giữa của tuổi thọ, ở chặng cuối của tuổi thọ; - 'là người thường xuyên thực hành thuận pháp đối với các pháp' là như thế.

1 Thực hành thuận pháp đối với các pháp (dhammesu anudhammacārī): thực hành pháp minh sát tùy thuận theo sự diễn biến của các pháp như là ngũ uẩn, v.v..., hoặc là hành tuần tự theo chín pháp siêu thế là bốn Đạo, bốn Quả, và Niết Bàn (SnA. i, 123).

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Ādīnavaṃ sammasitā bhavesū ti 'sabbe saṅkhārā aniccā 'ti ādīnavaṃ sammasitā bhavesu, 'sabbe saṅkhārā dukkhā 'ti – 'sabbe dhammā anattā 'ti – 'yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman 'ti ādīnavaṃ sammasitā bhavesū 'ti - ādīnavaṃ sammasitā bhavesu, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Paṭisallānaṃ jhānamariñcamāno dhammesu niccaṃ anudhammacārī, ādīnavaṃ sammasitā bhavesu eko care khaggavisāṇakappo "ti.

6.

Taṇhakkhayaṃ patthayaṃ appamatto 1 aneḷamūgo 2 sutavā satīmā, 3 saṅkhātadhammo niyato padhānavā eko care khaggavisāṇakappo.

Taṇhakkhayaṃ patthayaṃ appamatto ti - Taṇhā ti rūpataṇhā –pe– dhammataṇhā. Taṇhakkhayaṃ patthayan ti 4 rāgakkhayaṃ dosakkhayaṃ mohakkhayaṃ gatikkhayaṃ upapattikkhayaṃ paṭisandhikkhayaṃ bhavakkhayaṃ saṃsārakkhayaṃ vaṭṭakkhayaṃ patthayanto icchanto sādiyanto pihayanto abhijappanto 'ti - taṇhakkhayaṃ patthayaṃ. Appamatto ti so paccekasambuddho sakkaccakārī sātaccakārī –pe– appamatto kusalesu dhammesū 'ti - taṇhakkhayaṃ patthayaṃ appamatto.

Aneḷamūgo sutvā satīmā ti - Aneḷamūgo ti so paccekasambuddho paṇḍito paññavā buddhimā ñāṇī vibhāvī medhāvī. 5 Sutavā ti so paccekasambuddho bahussuto hoti, sutadharo sutasannicayo, ye te dhammā ādikalyāṇā majjhekalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthā savyañjanā kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ abhivadanti, tathārūpāssa dhammā bahussutā honti, dhātā vacasā paricitā manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā.6 Satimā ti so pacceka- sambuddho satimā hoti paramena satinepakkena samannāgatattā7 cirakatampi cirabhāsitampi saritā anussaritā8 'ti - aneḷamūgo sutavā satīmā.

1 6 patthayamappamatto - Ma, Va, Vi, evamuparipi. supaṭividdhāti sutavā - Syā; 2 anelamūgo - Syā, PTS, evamuparipi. supaṭividdhā - PTS. 3 7 satimā - Syā, PTS, evamuparipi. samannāgato - Syā, PTS. 4 8 taṇhakkhayanti - Ma. anusaritā - PTS; 5 medhāvīti anelamūgo - Syā. itisaddo Syā potthake na dissate.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Là người nhận chân được sự bất lợi ở các hữu: là người nhận chân được sự bất lợi ở các hữu rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” – “Tất cả các hành là khổ;” – “Tất cả các pháp là vô ngã;” là người nhận chân được sự bất lợi ở các hữu rằng: : “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt;” - ‘là người nhận chân được sự bất lợi ở các hữu, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Trong khi không bỏ phế việc thiền tịnh, việc tham thiền, là người thường xuyên thực hành thuận pháp đối với các pháp, là người nhận chân được sự bất lợi ở các hữu, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

6.

Trong khi ước nguyện sự diệt trừ tham ái, không xao lãng, không ngây ngô khờ khạo, có sự nghe nhiều, có niệm, đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã được kiên cố, có sự nỗ lực, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Trong khi ước nguyện sự diệt trừ tham ái, không xao lãng - Tham ái: tham ái cảnh sắc, –nt– tham ái cảnh pháp. Trong khi ước nguyện sự diệt trừ tham ái: trong khi ước nguyện, trong khi ước muốn, trong khi ưng thuận, trong khi mong cầu, trong khi nguyện cầu sự diệt trừ luyến ái, sự diệt trừ sân hận, sự diệt trừ si mê, sự diệt trừ cảnh giới tái sanh, sự diệt trừ việc tái sanh, sự diệt trừ việc nối liền tái sanh, sự diệt trừ hữu, sự diệt trừ luân hồi, sự diệt trừ việc luân chuyển; - ‘trong khi ước nguyện sự diệt trừ tham ái’ là như thế. Không xao lãng: vị Phật Độc Giác ấy có sự thực hành nghiêm trang, có sự thực hành liên tục –nt– không bị xao lãng trong các thiện pháp; - ‘trong khi ước nguyện sự diệt trừ tham ái, không xao lãng’ là như thế.

Không ngây ngô khờ khạo, có sự nghe nhiều, có niệm - Không ngây ngô khờ khạo: vị Phật Độc Giác ấy là bậc sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh. Có sự nghe nhiều: vị Phật Độc Giác ấy là vị nghe nhiều, có sự ghi nhớ điều đã được nghe, có sự tích lũy điều đã được nghe về những pháp toàn hảo ở đoạn đầu, toàn hảo ở đoạn giữa, toàn hảo ở đoạn kết, thành tựu về ý nghĩa, thành tựu về văn tự, tuyên thuyết về Phạm hạnh thanh tịnh một cách trọn vẹn và đầy đủ. Đối với vị này, các pháp có hình thức như thế là được nghe nhiều, được ghi nhớ, được tích lũy bằng khẩu, được suy nghĩ chín chắn bằng ý, được thấu triệt tốt đẹp bằng kiến thức. Có niệm: vị Phật Độc Giác ấy là vị có niệm, bản thân đã được thành tựu niệm và sự thận trọng tuyệt đối, là vị nhớ đến, vị nhớ lại thậm chí việc làm đã lâu, lời nói đã lâu; - ‘không ngây ngô khờ khạo, có sự nghe nhiều, có niệm’ là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Saṅkhātadhammo niyato padhānavā ti saṅkhātadhammo 1 vuccati ñāṇaṃ, yā paññā pajānanā –pe– amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Saṅkhātadhammo ti so paccekasambuddho saṅkhātadhammo ñātadhammo tulitadhammo tīritadhammo

vibhūtadhammo vibhāvitadhammo, ‘sabbe saṅkhārā aniccā ’ti saṅkhātadhammo –pe– ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhamman ’ti saṅkhātadhammo ñātadhammo tulitadhammo tīritadhammo vibhūtadhammo vibhāvitadhammo. Athavā tassa paccekasambuddhassa khandhā saṅkhittā 2 dhātuyo saṅkhittā āyatanāni saṅkhittāni gatiyo saṅkhittā upapattiyo saṅkhittā paṭisandhiyo saṅkhittā bhavā saṅkhittā saṃsārā saṅkhittā vaṭṭā saṅkhittā. Athavā so paccekasambuddho khandhapariyante ṭhito dhātupariyante ṭhito āyatanapariyante ṭhito gatipariyante ṭhito upapattipariyante ṭhito paṭisandhipariyante ṭhito bhavapariyante ṭhito saṃsārapariyante ṭhito vaṭṭapariyante ṭhito antimabhave ṭhito antimasamussaye ṭhito 3 antimadehadharo paccekasambuddho:

“Tassāyaṃ 4 pacchimakoṭi 5 carimoyaṃ samussayo, jātimaraṇasaṃsāro 6 natthi tassa punabbhavo ”ti.

Taṃkāraṇā paccekasambuddho saṅkhātadhammo. Niyato ti niyāmā vuccanti 7 cattāro ariyamaggā, catūhi ariyamaggehi samannāgatoti niyato, niyāmaṃ patto saṃpatto adhigato phassito8 sacchikato ’ti - niyato.9 Padhānavā ti padhānaṃ vuccati viriyaṃ, “yo cetasiko10 viriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhi thāmo dhiti11 asithilaparakkamo anikkhittachandatā anikkhitta- dhuratā dhurasampaggāho viriyaṃ viriyindriyaṃ viriyabalaṃ sammāvāyāmo.”12 So paccekasambuddho iminā padhānena upeto samupeto upagato samupagato upapanno sampanno13 samannāgato; tasmā so paccekasambuddho padhānavā ’ti - saṅkhātadhammo niyato padhānavā, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Taṇhakkhayaṃ patthayaṃ appamatto aneḷamūgo sutavā satīmā, saṅkhātadhammo niyato padhānavā eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 8 saṅkhātadhammā vuccanti - Pa, Va, Vi. phusito - Syā, PTS. 2 9 saṅkhātā - Syā, PTS, evamīdisesu padesu. sacchikato patto niyāmaṃ - Ma. 3 10 antime samussase ṭhito - Va, Vi. so cetaso - Ma; 4 yassāyaṃ - Syā. yo cetaso - Syā. 5 11 pacchimako bhavo - Ma, Syā. ṭhiti - Va, Vi, Ka. 6 12 jātijarāmaraṇasaṃsāro - Syā. Dhammasaṅgaṇī, Cittuppādakaṇḍha. 7 13 niyamā vuccanti - Pa, Va, Vi. samupapanno - Ma, Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã được kiên cố, có sự nỗ lực: Đã hiểu rõ Giáo Pháp nói đến trí, tức là tuệ, là sự nhận biết, –nt– sự không si mê, sự chọn lựa pháp, chánh kiến. Đã hiểu rõ Giáo Pháp: vị Phật Độc Giác ấy đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp; đã hiểu rõ Giáo Pháp –nt– rằng: “Tất cả các hành là vô thường;” –nt– đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã biết Giáo Pháp, đã cân nhắc Giáo Pháp, đã xác định Giáo Pháp, đã rõ rệt Giáo Pháp, đã minh định Giáo Pháp rằng: “Điều gì có bản tánh được sanh lên, toàn bộ điều ấy đều có bản tánh hoại diệt.” Hoặc là, đối với vị Phật Độc Giác ấy, các uẩn đã được hiểu rõ, các giới đã được hiểu rõ, các xứ đã được hiểu rõ, các cảnh giới tái sanh đã được hiểu rõ, các sự tái sanh đã được hiểu rõ, sự nối liền tái sanh đã được hiểu rõ, các hữu đã được hiểu rõ, sự luân hồi đã được hiểu rõ, sự luân chuyển đã được hiểu rõ. Hoặc là, vị Phật

Độc Giác ấy tồn tại trong giai đoạn cuối của các uẩn, tồn tại trong giai đoạn cuối của các giới, tồn tại trong giai đoạn cuối của các xứ, tồn tại trong giai đoạn cuối của cảnh giới tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự nối liền tái sanh, tồn tại trong giai đoạn cuối của hữu, tồn tại trong giai đoạn cuối của luân hồi, tồn tại trong giai đoạn cuối của sự luân chuyển, tồn tại trong kiếp sống cuối cùng, tồn tại trong thân xác cuối cùng, là vị Phật Độc Giác với việc duy trì thân xác cuối cùng.

“Đối với vị ấy, đây là lần cuối cùng, thân xác này là sau chót, việc sanh tử luân hồi, việc sanh ra lần nữa không có đối với các vị ấy.”

Vì lý do ấy, vị Phật Độc Giác là vị đã hiểu rõ Giáo Pháp. Đã được kiên cố: Pháp kiên cố nói đến bốn Thánh Đạo; ‘vị đã được thành tựu bốn Thánh Đạo’ là vị đã được kiên cố, là vị đã đạt đến, đã đạt được, đã chứng đắc, đã chạm đến, đã chứng ngộ pháp kiên cố; - ‘đã được kiên cố’ là như thế. Có sự nỗ lực: sự nỗ lực nói đến sự tinh tấn, là pháp thuộc về tâm, là sự ra sức tinh tấn, sự cố gắng, sự nỗ lực, sự siêng năng, sự tinh tấn, sự gắng sức, sự ráng sức, sự dõng mãnh, nghị lực, trạng thái không lơi lỏng sự nỗ lực, trạng thái không buông bỏ sự mong muốn, trạng thái không buông bỏ trách nhiệm, sự đề cao trách nhiệm, sự tinh tấn, tấn quyền, tấn lực, chánh tinh tấn. Vị Phật Độc Giác ấy đã tiến đến, đã tiến gần, đã đến gần, đã tiến vào, đã đạt đến, đã đầy đủ, đã thành tựu sự nỗ lực này; vì thế, vị Phật Độc Giác ấy là vị có sự nỗ lực; - ‘đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã được kiên cố, có sự nỗ lực, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Trong khi ước nguyện sự diệt trừ tham ái, không xao lãng, không ngây ngô khờ khạo, có sự nghe nhiều, có niệm, đã hiểu rõ Giáo Pháp, đã được kiên cố, có sự nỗ lực, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

7.

Sīhova saddesu asantasanto vāto va jālamhi asajjamāno, padumaṃva toyena alippamāno 1 eko care khaggavisāṇakappo.

Sīhova saddesu asantasanto ti yathā sīho migarājā saddesu asantāsī anutrāsī aparisantāsī 2 anubbiggo anussaṅkī 3 anutrāso abhīru 4 acchambhī anutrāsī apalāyī, paccekasambuddhopi saddesu asantāsī anutrāsī aparisantāsī anubbiggo anussaṅkī anutrāso abhīru acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃso viharatī ’ti - sīhova saddesu asantasanto.

Vātova jālamhi asajjamāno ti - Vāto ti puratthimā vātā pacchimā vātā 5 uttarā vātā dakkhiṇā vātā sarajā vātā arajā vātā sītā vātā uṇhā vātā parittā vātā adhimattā vātā kāḷavātā 6 verambhavātā pakkhavātā7 supaṇṇavātā8 tālavaṇṭavātā9 vidhūpanavātā. Jālaṃ vuccati suttajālaṃ. Yathā vāto jālamhi na sajjati, na gaṇhāti,10 na bajjhati, na paḷibajjhati, evameva dve jālā taṇhājālaṃ ca diṭṭhijālaṃ ca –pe– idaṃ taṇhājālaṃ –pe–

idaṃ diṭṭhijālaṃ. Tassa paccekasambuddhassa taṇhājālaṃ pahīnaṃ diṭṭhijālaṃ paṭinissaṭṭhaṃ; taṇhājālassa pahīnattā diṭṭhijālassa paṭinissaṭṭhattā so paccekasambuddho rūpe na sajjati, sadde na sajjati –pe– diṭṭhasutamutaviññātabbesu dhammesu na sajjati, na gaṇhāti na bajjhati na paḷibajjhati, nikkhanto nissaṭo vippamutto visaññutto11 vimariyādīkatena cetasā viharatī ’ti - vātova jālamhi asajjamāno.

1 7 alimpamāno - Ma, Syā, evamuparipi. pakkhivātā - Syā. 2 8 aparisantāsī anutrāsī - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. sukhaṇṇavātā - Va, Vi. 3 9 anussukī - Syā, PTS, evamuparipi. tālapaṇṇavātā - Ma, Syā, PTS; 4 abhīrū - Ma, PTS; abhiru - Syā, evamuparipi. kālapanna vātā - Va. Vi. 5 10 puratthimavātā pacchimavātā - Va, Vi. na gayhati - PTS, Va, Vi. 6 11 kāḷavātā - itisaddo Ma potthake natthi; kālavātā - Syā, PTS. visaṃyutto - Syā, Va, Vi, Ka.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

7.

Không kinh sợ tựa như con sư tử không kinh sợ các tiếng động, không dính mắc tựa như làn gió không bị dính mắc ở mạng lưới, không bị lấm nhơ tựa như đóa sen không bị lấm nhơ bởi nước, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Không kinh sợ tựa như con sư tử không kinh sợ các tiếng động: giống như con sư tử, chúa của loài thú, không có sự kinh sợ, không có sự sợ sệt, không có sự khiếp sợ các tiếng động, không kinh hoàng, không có sự hoảng sợ, không sợ sệt, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, vị Phật Độc Giác sống cũng không có sự kinh sợ, không có sự sợ sệt, không có sự khiếp sợ các tiếng động, không kinh hoàng, không có sự hoảng sợ, không sợ sệt, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa; - ‘không kinh sợ tựa như con sư tử không kinh sợ các tiếng động’ là như thế.

Không dính mắc tựa như làn gió không bị dính mắc ở mạng lưới - Làn gió: gió hướng đông, gió hướng tây, gió hướng bắc, gió hướng nam, gió có bụi, gió không có bụi, gió mát, gió nóng, gió ít, gió nhiều, hắc phong, gió ở thượng tầng khí quyển, gió do cánh chim, gió của loài linh điểu, gió do lá thốt-nốt, gió từ cây quạt. Mạng lưới: nói đến mạng lưới bằng chỉ sợi. Giống như làn gió không dính mắc ở mạng lưới, không nắm giữ, không bị trói buộc, không bị giữ lại, tương tự y như vậy, có hai mạng lưới: mạng lưới tham ái và mạng lưới tà kiến –nt– điều này là mạng lưới tham ái –nt– điều này là mạng lưới tà kiến. Đối với vị Phật Độc Giác ấy, mạng lưới tham ái đã được dứt bỏ, mạng lưới tà kiến đã được buông bỏ. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với mạng lưới tham ái, do trạng thái đã được buông bỏ đối với mạng lưới tà kiến, vị Phật Độc Giác ấy không dính mắc ở sắc, không dính mắc ở thinh, –nt– không dính mắc ở các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận thức, (vị ấy) không nắm giữ, không bị trói buộc, không bị giữ lại, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - ‘không dính mắc tựa

như làn gió không bị dính mắc ở mạng lưới' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Padumaṃva toyena alippamāno ti - Padumaṃ vuccati padumapupphaṃ. Toyaṃ vuccati udakaṃ. Yathā padumapupphaṃ toyena na lippati na palippati na upalippati 1 alittaṃ apalittaṃ anupalittaṃ, evameva dve lepā taṇhālepo ca diṭṭhilepo ca –pe– ayaṃ taṇhālepo. –pe– ayaṃ diṭṭhilepo. Tassa paccekasambuddhassa taṇhālepo pahīno diṭṭhilepo paṭinissaṭṭho, taṇhālepassa pahīnattā diṭṭhilepassa paṭinissaṭṭhattā so paccekasambuddho rūpe na lippati, sadde na lippati –pe– diṭṭhasutamutaviññātabbesu dhammesu na lippati na palippati na upalippati, 2 alitto apalitto anupalitto nikkhanto nissaṭo vippamutto visaññutto vimariyādīkatena cetasā viharatī 'ti - padumaṃca toyena alippamāno, eko caro khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Sīhova saddesu asantasanto vātova jālamhi asajjamāno, padumaṃva toyena alippamāno eko care khaggavisāṇakappo "ti.

8.

Sīho yathā dāṭhābalī 3 pasayha rājā migānaṃ abhibhuyya cārī, sevetha pantāni senāsanāni eko care khaggavisāṇakappo.

Sīho yathā dāṭhābalī pasayha, rājā migānaṃ abhibhuyya cārī ti yathā sīho migarājā dāṭhābalī dāṭhāvudho sabbe tiracchānagate pāṇe abhibhuyya abhibhavitvā ajjhottharitvā pariyādiyitvā madditvā carati viharati 4 irīyati vatteti5 pāleti yapeti yāpeti, paccekasambuddhopi6 paññābalī paññāvudho sabbapāṇabhūte puggale paññāya abhibhuyya abhibhavitvā ajjhottharitvā pariyādiyitvā madditvā carati viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī 'ti - sīho yathā dāṭhābalī pasayha, rājā migānaṃ abhibhuyya cārī.

1 na limpati na palimpati na upalimpati - Ma; na limpiyati - Syā; na lippati - PTS. 2 na limpati na palimpati na upalimpati - Ma; na limpati nupalimpati - Syā; na limpati na upalimpati - PTS. 3 5 dāṭhabalī - Ma, Syā, PTS, evamuparipi. vattati - Va, Vi, Ka, evamuparipi. 4 6 vicarati - Syā, evamuparipi. evameva paccekasambuddhopi - Syā, PTS, evamuparipi.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Không bị lấm nhơ tựa như đóa sen không bị lấm nhơ bởi nước - Đóa sen: nói đến bông sen trắng. Nước: nói đến nước (thông thường). 1 Giống như đóa sen trắng không bị lấm nhơ bởi nước, không bị nhiễm bẩn, không bị vấy bẩn, (là đóa hoa) đã không bị lấm nhơ, đã không bị nhiễm bẩn, đã không bị vấy bẩn, tương tự y như vậy, có hai sự lấm nhơ: lấm nhơ do tham ái và lấm nhơ do tà kiến. –nt– điều này là lấm nhơ do tham ái. –nt– điều này là lấm nhơ do tà kiến. Đối với vị Phật Độc Giác ấy, sự lấm nhơ do tham ái đã được dứt bỏ, sự lấm nhơ do tà kiến đã được buông bỏ. Do trạng thái đã được dứt bỏ đối với sự lấm nhơ do tham ái, do trạng thái đã được buông bỏ đối với sự lấm nhơ do tà kiến, vị Phật Độc Giác ấy không bị lấm nhơ ở sắc, không bị lấm nhơ ở thinh, –nt– không bị lấm nhơ ở các pháp đã được thấy–đã được nghe–đã được cảm giác–đã được nhận

thức, không bị nhiễm bẩn, không bị vấy bẩn, (là người) đã không bị lấm nhơ, đã không bị nhiễm bẩn, đã không bị vấy bẩn, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn; - 'không bị lấm nhơ tựa như đóa sen không bị lấm nhơ bởi nước, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Không kinh sợ tựa như con sư tử không kinh sợ các tiếng động, không dính mắc tựa như làn gió không bị dính mắc ở mạng lưới, không bị lấm nhơ tựa như đóa sen không bị lấm nhơ bởi nước, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

8.

Tựa như con sư tử, có sức mạnh của các răng nanh, vua của các loài thú, có cuộc sống thiên về khuất phục và thống trị (các con thú khác), nên lai vãng các trú xứ xa vắng, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Tựa như con sư tử, có sức mạnh của các răng nanh, vua của các loài thú, có cuộc sống thiên về khuất phục và thống trị (các con thú khác): Giống như con sư tử, chúa của loài thú, có sức mạnh của các răng nanh, có vũ khí là các răng nanh, sau khi khắc phục, sau khi thống trị, sau khi đè bẹp, sau khi trấn áp, sau khi dẫm đạp tất cả các loài thú, các sinh mạng, nó sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng, vị Phật Độc Giác cũng có sức mạnh của tuệ, có vũ khí là tuệ, sau khi khắc phục, sau khi thống trị, sau khi đè bẹp, sau khi trấn áp, sau khi dẫm đạp tất cả các sanh linh, các hạng chúng sanh bằng tuệ, vị ấy sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng; - 'tựa như con sư tử, có sức mạnh của các răng nanh, vua của các loài thú, có cuộc sống thiên về khuất phục và thống trị (các con thú khác)' là như thế.

1 toyaṃ và udakaṃ có chung ý nghĩa là "nước."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Sevetha pantāni senāsanānī ti yathā sīho migarājā araññe vanamajjhogahetvā 1 carati viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpeti, paccekasambuddhopi araññe vanapatthāni 2 pantāni senāsanāni paṭisevati appasaddāni appanigghosāni vijanavātāni manussarāhaseyyakāni paṭisallāna- sāruppāni. So eko gacchati, eko tiṭṭhati, eko nisīdati, eko seyyaṃ kappeti, eko gāmaṃ piṇḍāya pavisati, eko paṭikkamati, 3 eko raho nisīdati, eko caṅkamaṃ adhiṭṭhāti eko carati viharati irīyati vatteti pāleti yapeti yāpetī 'ti - sevetha pantāni senāsanāni, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Sīho yathā dāṭhābalī pasayha rājā migānaṃ abhibhuyya cārī, sevetha pantāni senāsanāni eko care khaggavisāṇakappo "ti.

9.

Mettaṃ upekkhaṃ karuṇaṃ vimuttiṃ āsevamāno muditaṃ ca kāle, sabbena lokena avirujjhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

Mettaṃ upekkhaṃ karuṇaṃ vimuttiṃ āsevamāno muditaṃ ca kāle ti so paccekasambuddho mettāsahagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharitvā viharati tathā dutiyaṃ tathā tatiyaṃ tathā catutthaṃ, iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantaṃ lokaṃ mettāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjhena 4 pharitvā viharati, karuṇāsahagatena cetasā –pe– muditāsahagatena cetasā –pe– upekkhāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjhena pharitvā viharatī ’ti - mettaṃ upekkhaṃ karuṇaṃ vimuttiṃ, āsevamāno muditaṃ ca kāle.

Sabbena lokena avirujjhamāno ti mettāya5 bhāvitattā ye puratthimāya disāya sattā te appaṭikūlā6 honti, ye pacchimāya disāya sattā – ye uttarāya disāya sattā – ye dakkhiṇāya disāya sattā – ye puratthimāya anudisāya sattā – ye pacchimāya anudisāya sattā – ye uttarāya anudisāya sattā – ye dakkhiṇāya anudisāya sattā – ye heṭṭhimāya7 disāya sattā – ye uparimāya disāya sattā – ye dasasu disāya8 sattā te appaṭikūlā honti. Karuṇāya bhāvitattā – muditāya bhāvitattā – upekkhāya bhāvitattā ye puratthimāya disāya sattā –pe– ye dasasu disāsu sattā te appaṭikūlā honti.

1 araññavanamajjhogāhetvā - Ma; 5 araññavanapatthāni ajjhogāhetvā - Syā; mettādīnaṃ - Syā. 6 arañña-vana-majjhe gāhetvā - PTS. appaṭikulā - Syā, PTS, evamuparipi. 2 7 araññavanapatthāni - Ma, Syā, PTS. adhogamāya - Syā. 3 8 eko abhikkamati eko paṭikkamati - Syā. dasasu disāsu vidisāsu - Syā; 4 abyāpajjena - Ma, evamuparipi. disāsu vidisāsu - PTS.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Nên lai vãng các trú xứ xa vắng: Giống như con sư tử, chúa của loài thú, đi sâu vào các khu rừng, chòm cây, rồi sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, nuôi dưỡng, bảo dưỡng, vị Phật Độc Giác cũng thân cận các khu rừng, các nơi heo hút, các chỗ trú ngụ xa vắng có ít âm thanh, ít tiếng ồn, có bầu không gian vắng vẻ, tách biệt với dân chúng, thích hợp cho việc thiền tịnh. Vị ấy sống một mình, đi một mình, đứng một mình, ngồi một mình, nằm một mình, đi vào làng để khất thực một mình, đi trở về một mình, ngồi nơi vắng vẻ một mình, quyết định kinh hành một mình, một mình sống, trú ngụ, sinh hoạt, vận hành, bảo hộ, hộ trì, bảo dưỡng một mình; - ‘nên lai vãng các trú xứ xa vắng, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Tựa như con sư tử, có sức mạnh của các răng nanh, vua của các loài thú, có cuộc sống thiên về khuất phục và thống trị (các con thú khác), nên lai vãng các trú xứ xa vắng, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

9.

Trong khi đang rèn luyện từ, bi, hỷ, xả, và giải thoát vào thời điểm thuận tiện, trong khi không bị chống đối bởi tất cả thế gian, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Trong khi đang rèn luyện từ, bi, hỷ, xả, và giải thoát vào thời điểm thuận tiện: vị Phật Độc Giác ấy lan tỏa một phương bằng tâm đồng hành với từ, rồi an trú, tương tự như vậy phương thứ nhì, tương tự như vậy phương thứ ba, tương tự như vậy phương thứ tư, như thế ở phương trên, phương dưới, phương ngang, khắp mọi nơi, cho đến tất cả các chúng sanh luôn cả bản thân, vị ấy lan tỏa toàn thể thế giới chúng sanh bằng tâm đồng hành với từ, bao la, quảng đại, không đo lường được, không thù oán, không sân hận, rồi an trú. Vị ấy lan tỏa một phương bằng tâm đồng hành với bi –nt– bằng tâm đồng hành với hỷ –nt– bằng tâm đồng hành với xả, bao la, quảng đại, không đo lường được, không thù oán, không sân hận, rồi an trú; - 'trong khi đang rèn luyện từ, bi, hỷ, xả, và giải thoát vào thời điểm thuận tiện' là như thế.

Trong khi không bị chống đối bởi tất cả thế gian: Nhờ trạng thái phát triển của tâm từ, các chúng sanh ở hướng đông là không chán ghét, các chúng sanh ở hướng tây – các chúng sanh ở hướng bắc – các chúng sanh ở hướng nam – các chúng sanh ở hướng đông nam – các chúng sanh ở hướng tây nam – các chúng sanh ở hướng tây bắc – các chúng sanh ở hướng đông bắc – các chúng sanh ở hướng dưới – các chúng sanh ở hướng trên – các chúng sanh ở mười phương là không chán ghét. Nhờ trạng thái phát triển của tâm bi –nt– nhờ trạng thái phát triển của tâm hỷ –nt– nhờ trạng thái phát triển của tâm xả, các chúng sanh ở hướng đông –nt– các chúng sanh ở mười phương là không chán ghét.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Sabbena lokena avirujjhamāno ti sabbena lokena 1 avirujjhamāno appaṭivirujjhamāno anāghātiyamāno 2 appaṭihaññamāno 'ti - sabbena lokena avirujjhamānoti, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: "Mettaṃ upekkhaṃ karuṇaṃ vimuttiṃ āsevamāno muditaṃ ca kāle, sabbena lokena avirujjhamāno eko care khaggavisāṇakappo "ti.

10.

Rāgaṃ ca dosaṃ ca pahāya mohaṃ sandālayitvāna saññojanāni, 3 asantasaṃ jīvitasaṅkhayamhi eko care khaggavisāṇakappo.

Rāgaṃ ca dosaṃ ca pahāya mohan ti - Rāgo ti 4 yo rāgo sārāgo –pe– abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Doso ti yo cittassa āghāto –pe– caṇḍikkaṃ asuropo5 anattamanatā cittassa. Moho ti dukkhe aññāṇaṃ6 –pe– avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Rāgaṃ ca dosaṃ ca pahāya mohan ti so paccekasambuddho rāgaṃ ca dosaṃ ca mohaṃ ca pahāya pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā7 anabhāvaṃ gametvā 'ti - rāgaṃ ca dosaṃ ca pahāya mohaṃ.

Sandālayitvāna saññojanānī ti dasa saññojanāni: kāmarāgasaññojanaṃ paṭighasaññojanaṃ –pe– avijjāsaññojanaṃ. Sandālayitvāna saññojanānī ti saṃyojanāni8 sandālayitvā padālayitvā saṃpadālayitvā pajahitvā vinodetvā byantīkaritvā anabhāvaṃ gametvā 'ti 9 - sandālayitvāna saññojanāni.

Asantasaṃ jīvitasaṅkhayamhī ti so paccekasambuddho jīvitapariyosāne asantāsī anutrāsī anubbiggo anussaṅkī10 anutrāso abhīru acchambhī anutrāsī apalāyī pahīnabhayabheravo vigatalomahaṃso viharatī ’ti 11 - asantasaṃ jīvitasaṅkhayamhi, eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Rāgaṃ ca dosaṃ pahāya mohaṃ sandālayitvāna saññojanāni, asantasaṃ jīvitasaṅkhayamhi eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

1 5 sattalokena - Syā. assuropo - Syā. 2 6 aghaṭṭiyamāno - Syā; añāṇaṃ - Syā. 7 aghaṭiyamāno - PTS. byantiṃ karitvā - Ma, Va, Vi. 3 8 saṃyojanāni - Ma, Va, Vi, evamuparipi. dasa saṃyojanāni - Ma. 4 10 rāganti - Syā. anussukī - Syā, PTS, evamuparipi. 9 saññojanāni sandālayitvāna padālayitvāna sampadālayitvāna pajahitvāna vinodetvāna 11 byantīkaritvāna anabhāvaṅgametvānāti - Syā. vigatalomahaṃsoti - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Trong khi không bị chống đối bởi tất cả thế gian: trong khi không bị chống đối, trong khi không bị chống báng, trong khi không bị đụng chạm, trong khi không bị công kích bởi tất cả thế gian; - ‘trong khi không bị chống đối bởi tất cả thế gian, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Trong khi đang rèn luyện từ, bi, hỷ, xả, và giải thoát vào thời điểm thuận tiện, trong khi không bị chống đối bởi tất cả thế gian, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

10.

Sau khi dứt bỏ luyến ái, sân hận, và si mê, sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc, người không kinh sợ về chặng cuối cùng của mạng sống, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Sau khi dứt bỏ luyến ái, sân hận, và si mê - Luyến ái: là sự luyến ái, luyến ái mãnh liệt, –nt– tham đắm, tham, cội nguồn của bất thiện. Sân hận: là sự tức tối của tâm –nt– sự tàn nhẫn, sự lỗ mãng, trạng thái không hoan hỷ của tâm. Si mê: là sự không biết về Khổ, –nt– sự ngăn trở của vô minh, si mê là gốc rễ của bất thiện. Sau khi dứt bỏ luyến ái, sân hận, và si mê: Vị Phật Độc Giác ấy sau khi dứt bỏ, sau khi dứt trừ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu luyến ái, sân hận, và si mê; - ‘sau khi dứt bỏ luyến ái, sân hận, và si mê’ là như thế.

Sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc: có mười sự ràng buộc: sự ràng buộc của ái dục, sự ràng buộc của bất bình, –nt– sự ràng buộc của vô minh. Sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc: sau khi bứt lìa, sau khi bứt lìa hẳn, sau khi bứt lìa hoàn toàn, sau khi dứt bỏ, sau khi xua đi, sau khi làm chấm dứt, sau khi làm cho không còn hiện hữu các sự ràng buộc; - ‘sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc’ là như thế.

Người không kinh sợ về chặng cuối cùng của mạng sống: vị Phật Độc Giác ấy không có sự kinh sợ, không có sự sợ sệt về chặng cuối cùng của mạng sống, không kinh hoàng,

không có sự hoảng sợ, không sợ sệt, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự rởn lông đã được xa lìa; - 'người không kinh sợ về chặng cuối cùng của mạng sống, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)' là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: "Sau khi dứt bỏ luyến ái, sân hận, và si mê, sau khi bứt lìa hoàn toàn các sự ràng buộc, người không kinh sợ về chặng cuối cùng của mạng sống, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)."

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

11.

Bhajanti sevanti ca kāraṇatthā 1 nikkāraṇā dullabhā ajja mittā, attatthapaññā 2 asucī manussā 3 eko care khaggavisāṇakappo.

Bhajanti sevanti ca kāraṇatthā ti attatthakāraṇā paratthakāraṇā ubhayatthakāraṇā diṭṭhadhammikatthakāraṇā samparāyikatthakāraṇā [paramattha- kāraṇā 4] bhajanti sambhajanti sevanti nisevanti saṃsevanti paṭisevantī 'ti - bhajanti sevanti ca kāraṇatthā.

Nikkāraṇā dullabhā ajja mittā ti dve mittā agārikamitto 5 ca pabbajitamitto 6 ca –pe– ayaṃ agārikamitto –pe– ayaṃ pabbajitamitto. Nikkāraṇā dullabhā ajja mittā ti ime dve mittā akāraṇā nikkāraṇā ahetu 7 appaccayā dullabhā dulladdhā sudulladdhā 'ti - nikkāraṇā dullabhā ajja mittā.

Attatthapaññā asucī manussā ti - Attatthapaññā ti attano atthāya attano hetu attano paccayā attano kāraṇā8 bhajanti sambhajanti sevanti nisevanti saṃsevanti paṭisevanti ācaranti samācaranti payirupāsanti paripucchanti9 paripañhantī 'ti - attatthapaññā. Asucī manussā ti asucinā kāyakammena samannāgatāti asucī manussā, asucinā vacīkammena samannāgatāti asucī manussā, asucinā manokammena samannāgatāti asucī manussā, asucinā pāṇātipātena – asucinā adinnādānena – asucinā kāmesu micchācārena – asucinā musāvādena – asuciyā pisunāya vācāya10 samannāgatā – asuciyā pharusāya vācāya11 samannāgatā – asucinā samphappalāpena samannāgatā – asuciyā abhijjhāya samannāgatā – asucinā byāpādena samannāgatāti asucī manussā, asuciyā micchādiṭṭhiyā samannāgatāti asucī manussā, asuciyā cetanāya samannāgatāti asucī manussā, asuciyā patthanāya samannāgatāti asucī manussā, asucinā paṇidhinā samannāgatāti asucī manussā, asucī hīnā nihīnā12 omakā lāmakā chattakā13 parittā 'ti - attatthapaññā asucī manussā.

1 8 kāraṇattā - Va, Vi, evamuparipi. attano kāraṇaṃ - PTS; 2 attaṭṭhapaññā - PTS; attakāraṇā - Va, Vi, Ka. 10 attattapañña - Va, Vi, evamuparipi. pisuṇāya vācāya - Ma, Syā; 3 asuci-manussā - PTS, evamuparipi. pisunāvācāya - Va, Vi, Ka. 4 9 paramatthakāraṇā - itisaddo Ma, Syā, PTS potthakesu dissate. pucchanti - Syā. 5 11 āgārikamitto - Syā, evamuparipi. pharusāvācāya - Va, Vi, Ka. 6 12 anāgārikamitto ca - Ma, Syā; nihīnā parihīnā - Syā, PTS, evamuparipi. 13 anagārikamitto ca - Vi, evamuparipi. chatukkā - Ma; 7 ahetū - Ma, Syā. jatukkā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

11.

Người ta thân cận và phục vụ có động cơ là sự lợi ích, ngày nay những người bạn không có động cơ (lợi ích) là khó đạt được, những người (chỉ) biết đến lợi ích của bản thân thì không trong sạch, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).

Người ta thân cận và phục vụ có động cơ là sự lợi ích: người ta thân cận, gần gũi, phục vụ, phục dịch, kề cận, hầu cận có động cơ là lợi ích của bản thân, có động cơ là lợi ích của người khác, có động cơ là lợi ích của cả hai, có động cơ là lợi ích trong đời này, có động cơ là lợi ích trong đời sau, [có động cơ là lợi ích tối thượng]; - 'người ta thân cận và phục vụ có động cơ là sự lợi ích' là như thế.

Ngày nay những người bạn không có động cơ (lợi ích) là khó đạt được: Có hai loại bạn bè: bạn bè tại gia và bạn bè xuất gia. –nt– Người này là bạn bè tại gia. –nt– Người này là bạn bè xuất gia. Ngày nay những người bạn không có động cơ (lợi ích) là khó đạt được: Hai loại bạn bè này (nếu) không có lý do, không có động cơ, không có nguyên nhân, không có duyên cớ thì khó đạt được, khó nhận được, vô cùng khó nhận được; - 'ngày nay những người bạn không có động cơ (lợi ích) là khó đạt được' là như thế.

Những người (chỉ) biết đến lợi ích của bản thân thì không trong sạch - Những người (chỉ) biết đến lợi ích của bản thân: là những người thân cận, gần gũi, phục vụ, phục dịch, kề cận, hầu cận, hành xử, hành theo, ngồi gần, chất vấn, hỏi han vì lợi ích của bản thân, vì nguyên nhân của bản thân, vì duyên cớ của bản thân, vì lý do của bản thân; - '(chỉ) biết đến lợi ích của bản thân' là như thế. Những người không trong sạch: "Những người có thân nghiệp không trong sạch' là những người không trong sạch, 'những người có khẩu nghiệp không trong sạch' là những người không trong sạch, 'những người có ý nghiệp không trong sạch' là những người không trong sạch, 'những người có sự giết hại mạng sống không trong sạch' – sự trộm cắp không trong sạch – tà hạnh không trong sạch trong các dục – nói dối không trong sạch – 'những người có lời nói nói đâm thọc không trong sạch' – 'những người có lời nói thô lỗ không trong sạch' – 'những người nói nhảm nhí không trong sạch' – 'những người có sự tham đắm không trong sạch' – 'những người có sự sân hận không trong sạch' là những người không trong sạch, 'những người có tà kiến không trong sạch' là những người không trong sạch, 'những người có ý định không trong sạch' là những người không trong sạch, 'những người có ước nguyện không trong sạch' là những người không trong sạch, 'những người có nguyện vọng không trong sạch' là những người không trong sạch; không trong sạch là thấp hèn, hèn kém, thấp kém, thấp thỏi, tồi tệ, nhỏ nhoi; - 'những người (chỉ) biết đến lợi ích của bản thân thì không trong sạch' là như thế.

Cullaniddesapāḷi Khaggavisāṇasuttaniddeso

Eko care khaggavisāṇakappo ti - Eko ti so paccekabuddho pabbajjā- saṅkhātena eko –pe– Care ti aṭṭha cariyāyo –pe– Khaggavisāṇakappo ti yathā khaggassa nāma visāṇaṃ ekaṃ hoti adutiyaṃ –pe– eko care khaggavisāṇakappo.

Tenāha so paccekasambuddho: “Bhajanti sevanti ca kāraṇatthā nikkāraṇā dullabhā ajja mittā, attatthapaññā asucī manussā eko care khaggavisāṇakappo ”ti.

Catuttho vaggo.

Niṭṭhito ca khaggavisāṇasuttaniddeso. 1

1. Ajito tissametteyyo puṇṇako atha mettagū, dhotako upasīvo ca nando ca atha hemako.

2. Todeyyakappā dubhayo jatukaṇṇī ca paṇḍito, bhadrāvudho udayo ca posālo cāpi brāhmaṇo.

3. Mogharājā ca medhāvī piṅgiyo ca mahāisi, soḷasannaṃ 2 panetesaṃ brāhmaṇānaṃva sāsanaṃ, pārāyanānaṃ 3 niddesā tattakāni 4 bhavanti hi.5

4. Khaggavisāṇasuttānaṃ niddesāpi tatheva6 ca, niddesā duvidhā ñeyyā paripuṇṇā sulakkhitā ”ti.7

CULLANIDDESAPĀḶI NIṬṬHITĀ.

--oOo--

1 khaggavisāṇasuttaniddeso niṭṭhito - Ma, Syā. 2 5 soḷasānaṃ - Ma, Vi. bhavanti vā - Va, Vi, Ka. 3 6 pārāyanā - Va. tattheva - Syā. 4 7 tattakā ca - Ma, Syā. sulikkhitā - Syā.

Tiểu Diễn Giải Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu

Nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một) - Một mình: vị Phật Độc Giác ấy là một mình theo quy định của đời sống xuất gia, –nt– Nên sống: có tám sự thực hành: –nt– Tựa như sừng của loài tê ngưu: giống như tên gọi của loài tê ngưu, sừng của nó chỉ có một, không có cái thứ hai, –nt– ; - nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một)’ là như thế.

Vì thế, vị Phật Độc Giác ấy đã nói rằng: “Người ta thân cận và phục vụ có động cơ là sự lợi ích, ngày nay những người bạn không có động cơ (lợi ích) là khó đạt được, những người (chỉ) biết đến lợi ích của bản thân thì không trong sạch, nên sống một mình tựa như sừng của loài tê ngưu (chỉ có một).”

Phẩm Thứ Tư.

Và Diễn Giải Kinh Sừng Tê Ngưu được chấm dứt.

1. “Ajita, Tissametteyya, Puṇṇaka, rồi Mettagū, Dhotaka, và Upasīva, Nanda, rồi Hemaka, –

2. – hai vị Todeyya, và Kappa, và vị sáng suốt Jatukaṇṇī, Bhadrāvudha, và Udaya, luôn cả Bà-la-môn Posāla, –

3. – vị thông minh Mogharāja, và vị đại ẩn sĩ Piṅgiya. Hơn nữa, lời giảng dạy đến chính mười sáu vị Bà-la-môn ấy, các lời diễn giải về những con đường đi đến bờ kia, là chỉ có chừng ấy.

4. Và các lời diễn giải của những bài Kinh Sừng Tê Ngưu là đúng y như thế. Các lời diễn giải gồm hai phần cần được biết; chúng được đầy đủ, được khéo làm nổi bật.”

TIỂU DIỄN GIẢI ĐƯỢC HOÀN TẤT.

--oOo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye

CULLANIDDESAPĀḶI – TIỂU DIỄN GIẢI

PHẦN PHỤ CHÚ

*****

- Chín thể loại của Giáo Pháp: Ở tài liệu Saddhammasaṅgaha - Diệu Pháp Yếu Lược có lời giải thích chi tiết về chín thể loại này như sau: “Thế nào là có chín phần khi nói về Thể (aṅga)? Bởi vì toàn bộ gồm có chín hình thức khác biệt, đó là sutta, geyya, veyyākaraṇa, gāthā, udāna, itivuttaka, jātaka, abbhūtadhamma, vedalla. Trong trường hợp này, Ubhatovibhaṅga, Niddesa, Khandhaka, Parivāra, các bài kinh Maṅgalasutta, Ratanasutta, Nalakasutta, Tuvaṭakasutta trong Suttanipāta - Kinh Tập, và các lời dạy của đấng Như Lai có tựa đề là Kinh (suttaṃ) thì được xếp vào thể SUTTA. Các bài Kinh có xen các bài kệ vào được biết là thể GEYYA; đặc biệt toàn bộ Thiên Có Kệ (Sagāthāvagga) trong Kinh Tương Ưng Bộ là thể GEYYA. Toàn bộ Tạng Vi Diệu Pháp, các bài kinh không có xen các bài kệ, và các lời dạy khác của đức Phật không thuộc tám loại trên được xếp vào thể VEYYĀKARAṆA. Kinh Pháp Cú, Trưởng Lão Tăng Kệ, Trưởng Lão Ni Kệ, các bài có tên là kinh nhưng chỉ là kệ trong Suttanipāta - Kinh Tập thì được xếp vào thể GĀTHĀ. Tám mươi hai bài kinh liên quan đến các bài kệ do tuệ giác hoan hỷ được xếp vào thể UDĀNA. Một trăm mười hai bài kinh được giới thiệu bằng: “Vuttaṃ h’ etaṃ Bhagavatā ti” (Đức Thế Tôn thuyết về điều ấy như vầy) thì được xếp vào thể ITIVUTTAKA. Năm trăm năm mươi bài kinh Bổn Sanh bắt đầu bằng Bổn Sanh Apannaka được xếp vào thể JĀTAKA. Tất cả các bài kinh liên quan đến pháp kỳ diệu phi thường và được giới thiệu như sau: “Này các tỳ khưu, có bốn pháp kỳ diệu phi thường ở Ānanda,” được xếp vào thể ABBHŪTADHAMMA. Tất cả các bài kinh được hỏi và được liên tục ghi nhận trong sự hiểu biết và hoan hỷ như các bài kinh Cullavedalla, Mahāvedalla, Sammādiṭṭhi, Sakkapañhā, Saṅkhāra-bhājaniya, Mahāpuṇṇama, v.v...được xếp vào thể VEDALLA. Như thế khi đề cập đến Thể thì có chín phần” (Saddhammasaṅgaha - Diệu Pháp Yếu Lược, Chương I, câu 28).

- Lokadhātu – Thế giới: tức là cakkavāḷa – vũ trụ, thái dương hệ (NiddA. ii, 383). Trung tâm của vũ trụ là núi Sineru, xung quanh núi Sineru là bảy rặng núi có tên theo thứ tự là Yugan-dhara, Isadhara, Karavīka, Sudassana, Nemindhara, Vinataka, và Assakanna. Thuộc về vũ trụ còn có mặt trăng, mặt trời, cõi Tam Thập, cõi A-tu-la, đại địa ngục Avīci, và bốn đại lục là Jambudīpa, Aparagoyāna, Pubbavideha, và Uttarakuru (xem Pali Proper Name Dictionary).

Tiểu Diễn Giải - Phần Phụ Chú

- Nhất thiên - Tiểu thế giới, Nhị thiên - Trung thế giới, Tam thiên - Đại Thiên thế giới: a/ 1.000 lần (sahassī, nhất thiên) thế giới (lokadhātu) là một tiểu thế giới (cūḷanikā lokadhātu). b/ 1.000 lần tiểu thế giới – 1.000 x 1.000 hay 1.000 lũy thừa hai (dvisahassī, nhị thiên) của thế giới – là một trung thế giới (majjhimakā lokadhātu). c/ Theo cách tính trên, 1.000 lũy thừa ba (tisahassī, tam thiên) của thế giới và nhiều ngàn lần hơn nữa thì được gọi là đại thiên thế giới. Và thế gian bao gồm koṭisatasahassacakkavāḷa (10.000.000 x 100.000 vũ trụ) được nhìn thấy (NiddA. ii, 383). Ở đây, nhị thiên, tam thiên, đại thiên nên được hiểu theo nghĩa lũy thừa, nghĩa là 1.000 lũy thừa hai, 1.000 lũy thừa ba, và 1.000 lũy thừa của các số lớn hơn 3, chứ không phải là hai ngàn, ba ngàn, nhiều ngàn như nghĩa thông thường.

- Phúc hành, phi phúc hành, bất động hành: Phúc hành là hành vi tạo tác thiện có quả đưa đi tái sanh ở cõi người, các cõi Trời dục giới và sắc giới. Phi phúc hành là hành vi tạo tác bất thiện có quả đưa đi tái sanh ở bốn cõi khổ. Bất động hành là hành vi tạo tác thiện có quả đưa đi tái sanh ở vô sắc giới.

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye

CULLANIDDESAPĀḶI – TIỂU DIỄN GIẢI

*****

GĀTHĀDIPĀDASŪCI - THƯ MỤC CÂU KỆ PĀḶI

Trang Trang A A Akiñcanaṃ anādānaṃ 36, 296 Ayaṃ loko paro loko 44, 378 Acci yathā vātavegena Ayokapālamādittaṃ 500 khittā 28, 234 Avijjā muddhāti jānāhi 12 Ajito addasa sambuddhaṃ 10 Avijjāya nivuto loko 14, 56 Ajito tissametteyyo 46, Asataṃ satañca ñatvā 416, 632 dhammaṃ 158 Ajjhattañca bahiddhā ca 40, 344 Asaṃhīraṃ asaṅkuppaṃ 52, 478 Aṭṭhānataṃ saṅgaṇikāratassa 560 Ahampetaṃ na jānāmi 04 Attanāva kataṃ pāpaṃ 206 Atthaṃ gatassa na Ā pamāṇamatthi 28, 238 Ākiñcaññaṃ pekkhamāno Atthaṃ gato so uda vā satīmā 26, 222 so natthi 28, 236 Ākiñcaññāsambhavaṃ ñatvā 42, 362 Atha ko carahi jānāti 04 Āgatāni hi mantesu 06 Athassa gatte disvāna 10 Āguṃ na karoti kiñci loke 178, 556 Addasaṃ kāma, te mūlaṃ 82 Ādānataṇhaṃ vinayetha Addhā pasaṃsāma sabbaṃ 38, 322 sahāyasampadaṃ 538 Ādissa jammanaṃ brūhi 10 Adhideve abhiññāya 52, 474 Āmantanā hoti sahāyamajjhe 514 Anaññaposiṃ aññātaṃ 604 Āraddhaviriyo Anatthajanano doso 526 paramatthapattiyā 612 Anatthajanano moho 528 Āsiṃsanti thomayanti Anatthajanano lobho 526 abhijappanti juhanti 18, 118 Anāvaraṇadassāvī 08 Anusāsa brahme I karuṇāyamāno 24, 208 Idha diṭṭhasutamuta 32, 270 Anejaṃ mūladassāviṃ 16, 102 Apārā paraṃ gaccheyya 48, 424 Ī Abhisaṅkharitvā kuhako 04 Īti ca gaṇḍo ca upaddavo ca 552

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Câu Kệ Pāli

U K Ugghaṭṭapādo tasito 02 Kāmā te paṭhamā senā 244 Uttarāya ca bhittiyā 500 Kāmā hi citrā madhurā manoramā 544 Utrastaṃ dukkhitaṃ disvā 04 Kāmesu nābhigijjheyya

14, 80 Upekkhāsatisaṃsuddhaṃ 40, 338 Kāmesu brahmacariyavā 16, 92 Ussussati anāhāro 04 Kāmesu vinaya gedhaṃ 36, 308 Kāyamuniṃ vācāmuniṃ 158 E Kittayissāmi te dhammaṃ 20, 160 Ekamekassa pañhassa 48, 422 Kittayissāmi te santiṃ 24, 212 Ekāyanaṃ jātikhayantadassī 446, Kinnu tamhā vippavasasi 50, 452 488 Kiṃ su saṃyojano loko 40, 340 Eko ahaṃ sakka Kenassu nivuto loko 14, 54 mahantamoghaṃ 26, 220 Ko 'dha santusito loke 16, 90 Eko tamonudāsīno 50, 444 Ko nu devo vā brāhmā vā 10 Etadaññāya ye satā 32, 36, Kosambiṃ cāpi sāketaṃ 08 274, 298 Kosalānaṃ purā rammā 02 Etamādīnavaṃ ñatvā 446 Etābhinandāmi vaco mahesino 22, KH 32, 174, 262 Khaggavisāṇasuttānaṃ 632 Ete kāmā pavuccanti 552 Khiḍḍaṃ ratiṃ kāmasukhaṃ Ete buddhaṃ upāgañchuṃ 46, 416 ca loke 578 Evamādīnavaṃ ñatvā 486 Khiḍḍā ratī hoti sahāyamajjhe 516 Evaṃ abhikkantadassāviṃ 44, 380 Evaṃ dutiyena sahā mamassa 542 C Evaṃvihārī sato appamatto 22, Catukkaṇṇo catudvāro 498 172 Cātuddiso appaṭigho ca hoti 520 Esa bhīyo pasīdāmi 52, 472 Esā namuci te senā 246 CH Chadanamhā samuṭṭhāya 500 O Okaṃ jahaṃ taṇhacchidaṃ J anejaṃ 38, 316 Jātavedasamo kāyo 500 Okkhittacakkhu na ca pādalolo 588 Jātiṃ gottaṃ ca lakkhaṇaṃ 08 Ohārayitvā gihibyañjanāni 600 Jiṇṇassa me dubbalathāmakassa 52, 462 K Jiṇṇohamasmi abalo vivaṇṇo 44, 398 Kathaṃ carahi jānemu 06 Kathaṃ satassa carato 40, 342 JH Kadariyā tāpanā ghorā 498 Jhāyiṃ virajamāsīnaṃ 40, 328

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Câu Kệ Pāli

T D Tañcāhaṃ abhinandāmi 26, 216 Disvāna rūpesu vihaññamāne 44, Taṇhakkhayaṃ patthayaṃ 400 appamatto 618 Disvā suvaṇṇassa pabhassarāni 540 Taṇhā dutiyo puriso 446, 486, 542 Dukkhassa ve maṃ pabhavaṃ Taṇhādhipanne manuje apucchasi 20, 146 pekkhamāno 46, 406 Duṭṭho atthaṃ na jānāti 528 Tato āmantayī sisse 06 Dussaṅgahā pabbajitāpi eke 530 Tato vedena mahatā 12 Doso rajo na ca pana reṇu Tattha sattā mahāluddā 500 vuccati 328 Tamenaṃ bāvarī disvā 02 Dvāhaṃ sakkaṃ apucchissaṃ 42, 366 Tamonudo buddho Dvijo yathā kubbanakaṃ samantacakkhu 48, 434 pahāya 48, 438 Tasitovudakaṃ sītaṃ 08 Tasmā pajānaṃ na upādiyetha 38, DH 324 Dhajo rathassa paññāṇaṃ 448 Tassa ayomayā bhūmi 498 Dhotako upasīvo ca 08 Tassāyaṃ pacchimakoṭi 186, 620 Tasseva upanissāya 02 N Taṃ cāhaṃ abhinandāmi 20, 164 Nagassa passe āsīnaṃ 330, 448 Tiṭṭhe ce so tattha anānuyāyī 28, 232 Na tassa addiṭṭhamidhatthi kiñci 202, Tiṇakaṭṭhasamaṃ lokaṃ 392 222, 376 Te cāpi nūna pajaheyyu Na te tato nikkhamituṃ 500 dukkhaṃ 22, 176 Na diṭṭhiyā na sutiyā na ñāṇena 28, Te ce nātariṃsu yājayogā 18, 122 244 Te ce munī brūsi anoghatiṇṇe 30, 254 Nandisaṃyojano loko 40, 340 Te tositā cakkhumatā 48, 420 Na monena muni hoti 158 Tena hātappaṃ karohi 24, 196 Na so muddhaṃ pajānāti 04 Tesaṃ buddho byākāsi 46, 418 Na hi etehi yānehi 142 Tesāyaṃ pacchimakoṭi 76 Nāgova yūthāni vivajjayitvā 556 Todeyyakappā dubhayo 46, 416, 632 Nānā janā janapadehi saṅgatā 38, Tvaṃ ca me 320 dhammamakkhāhi 32, 268 Nāsissaṃ na pivissāmi 612 Nāhaṃ tamhā vippavasāmi 50, 456 D Nāhaṃ sabbe Dakkhiṇāya ca bhittiyā 500 samaṇabrāhmaṇā se 30, 258 Dantaṃ nayanti samitiṃ 142 Nāhaṃ sahissāmi Diṭṭhīvisūkāni upātivatto 562 pamocanāya 24, 204 Disā catasso vidisā catasso 46, 404 Nirāsaso so uda āsasāno 34, 280

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Câu Kệ Pāli

N B Nirāsaso so na so āsasāno 34, 284 Bāvariṃ abhivanditvā 08 Nillolupo nikkuho nippipāso 564 Bāvarī brāhmaṇo bhoto 12 No ce labhetha nipakaṃ sahāyaṃ 536 Bāhetvā sabbapāpakāni 182, 202 Buddho so bhagavā loke 04 P Paṅke sayāno pariphandamāno 52, BH 464 Bhagavā ca tasmiṃ samaye 10 Paccekagaṇino sabbe 08 Bhagavā hi kāme Pacchimāya ca bhittiyā 498 abhibhuyya irīyati 36, 306 Pajjena katena attanā 88 Bhajanti sevanti ca kāraṇatthā 630 Pañcamī thīnamiddhaṃ te 244 Bhadrāvudho udayo ca 08 Paññā ceva satī cāpi 14, 70 Bhayaṃ dukkhaṃ rogo ca 552 Paṭisallānaṃ jhānamariñcamāno 616 Bhotī carahi jānāti 04 Passāmahaṃ devamanussaloke 24, 200 M Passāmi naṃ manasā Maggo pantho patho pajjo 424 cakkhunā vā 50, 458 Majjhe sarasmiṃ tiṭṭhataṃ 34, 36, Pahānaṃ kāmacchandānaṃ 40, 334 288, 294 Pahāya pañcāvaraṇāni cetaso 606 Mahāyaññaṃ yajitvāna 02 Pahīnamalamohassa 48, 430 Māno hi te brāhmaṇa Pāpaṃ sahāyaṃ parivajjayetha 572 khāribhāro 128 Pāpāni parivajjeti 158 Migo araññamhi yathā abaddho 510 Pārāyanamanugāyissaṃ 48, 426 Mitte suhajje anukampamāno 502 Pāvaṃ ca bhoganagaraṃ 08 Mukhaṃ jivhāya chādeti 10 Pucchamhi kañci asuṇanto 10 Muddhaṃ muddhādhipātaṃ ca 10 Pucchāmi taṃ bhagavā brūhi Mūlakassa patiṭṭhānaṃ 08 metaṃ 20, 24, 134, 194 Mūḷho atthaṃ na jānāti 528 Puttaṃ ca dāraṃ pitaraṃ Mettaṃ upekkhaṃ karuṇaṃ ca mātaraṃ 580 vimuttiṃ 626 Puratthimāya ca bhittiyā 498 Mogharājā ca medhāvī 632 Puratthimenapi dhāvanti 500 Moho rajo na ca pana Purā kapilavatthumhā 04 reṇu vuccati 330

B Y Bahussutaṃ dhammadharaṃ Yato ca bhikkhu ātāpī 552 bhajetha 576 Yathā ahu vakkali Bāvarissa vaco sutvā 08 muttasaddho 52, 468 Bāvarissa va tumhaṃ vā 12 Yametaṃ pañhaṃ apucchi 14, 72

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Câu Kệ Pāli

Y L Yasmiṃ kāmā na vasanti 34, 278 Lābho siloko sakkāro 246 Yassa ca visatā natthi 330 Luddho atthaṃ na jānāti 526 Yassindriyāni bhāvitāni 142 Lobho doso ca moho ca 528 Yasseso dullabho loke 06 Yassete honti gattesu 06 V Yaṃ kiñci sampajānāsi 22, Varamassatarā dantā 142 26, 168, 218 Vaṃso visālova yathā visatto 506 Yaṃ kho mamaṃ Viññāṇaṭṭhitiyo sabbā 42, 354 deyyadhammaṃ 02 Vidvā ca yo vedagū naro idha 22, 188 Yaṃ taṃ apucchimha Vidhāsu na vikampanti 142 akittayī no 20, 154 Vipiṭṭhikatvāna sukhaṃ Yaṃ pubbe taṃ visosehi 38, 310 dukhaṃ ca 610 Yaṃ brāhmaṇaṃ vedaguṃ Vibhūtarūpasaññissa 42, 352 ābhijaññā 22, 180 Virato idha sabbapāpakehi 302, 320 Yaṃ yaṃ disaṃ padhāvanti 500 Vīsaṃ vassasataṃ āyu 10 Yāni sotāni lokasmiṃ 14, 66 Vedāni viceyya kevalāni 138, 190 Ye kecime isayo manujā 18, 112, 116 Voropayitvā gihibyañjanāni 532 Ye kecime samaṇabrāhmaṇā se 30, 248, 250, 254 S Ye ca saṅkhātadhammā se 14, 76 Saṅkhāya lokasmiṃ Ye me pubbe viyākaṃsu 32, 48, parovarāni 18, 126 266, 442 Saṅgo eso parittamettha Yo atītaṃ ādisati 42, 348 sokhyaṃ 582 Yo te dhammamadesesi 50, 454 Sace agāraṃ āvasati 06 Yo me dhammamadesesi 50, Sace ca so pabbajati 06 450, 456 Sace me yācamānassa 02 Yo ve avidvā upadhiṃ karoti 20, 150 Sace labhetha nipakaṃ sahāyaṃ 534 Saddhā ca pītī

ca mano satī ca 52, R 460 Rasesu gedhaṃ akaraṃ alolo 602 Santi loke munayo 28, 242 Rāgaṃ ca dosaṃ pahāya Sandālayitvāna saññojanāni 586 mohaṃ 628 Sabbaso nāmarūpasmiṃ 38, 314 Rāgo ca doso ca ito nidānā 528 Sabbesu kāmesu yo vītarāgo 26, 226 Rāgo rajo na ca pana reṇu vuccati 328 Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ 482 L Sambuddhena katokāso 12 Lakkhaṇānaṃ pavicayaṃ 10 Sambuddhoti vaco sutvā 04 Lakkhaṇe itihāse ca 10 Savanti sabbadhi sotā 14, 62

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Câu Kệ Pāli

S S Saṃsaggajātassa bhavanti snehā 492 Suddhaṃ dhammasamuppādaṃ 392 Sāvatthiyaṃ kosalamandire jino 06 Sele yathā Sītaṃ ca uṇhaṃ ca pabbatamuddhaniṭṭhito 376 khudaṃ pipāsaṃ 554 So assakassa visaye 02 Sīho yathā dāṭhābalī pasayha 624 So ubhantamabhiññāya 16, 96 Sīhova saddesu asantasanto 622 So bāvarī attamano udaggo 06 Sukhito bāvarī hotu 12 So hi brāhmaṇa sambuddho 04 Suññato lokaṃ avekkhassu 44, 382 Sutvānahaṃ vīra H akāmakāmiṃ 36, 302 Heṭṭhato ca samuṭṭhāya 500

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye

CULLANIDDESAPĀḶI – TIỂU DIỄN GIẢI

*****

SAÑÑĀNĀMĀNUKKAMANIKĀ - THƯ MỤC DANH TỪ RIÊNG

Trang Trang A K Aṅga 320 Kassapa (bhagavā) 438 Ajita 08, 10, 12, 14, Kaliṅga 320 46, 54, 56, 62, 64, 66, Kāsi 320 70, 72, 74, 88, 414, 416, 422, 632 Kuru 320 Avanti 320 Kusinārā 08 Avaruddhaka 106 Koṇāgamana (bhagavā) 438 Assaka 02, 320 Kosambī 08 Kosala 02, o6, 320 Ā Ājīvaka 106 G Āḷavi Gotama 52, 468 Gandhabba 106 Gotama 22, 32, 44, I 48, 50, 52, 174, 176, Inda 10, 106 262, 266, 378, 420, 442, 448 Godāvarī 02 U Gonaddhā 08 Ujjenī 08 Udaya 08, 40, 46, 328, 414, 632 C Upasīva 08, 26, 46, 220, 414, 632 Cetiya 320

O J Okkākarāja 04 Jaṭila 106 Jatukaṇṇi 08, 36, 46, 302, 416, 632 K Kakusandha (bhagavā) 438 T Kapilavatthu 04, 08 Tissametteyya 08, 16, 46, Kappa 08, 34, 46, 288, 414, 632 90, 302, 414, 422, 632 Kamboja 320 Todeyya 08, 34, 46, 278, 284, 632

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Danh Từ Riêng

DH M Dhotaka 08, 24, 26, Māgadha 08 46, 194, 414, 632 Māhissatī 08 Mūlaka 02, 08 N Mettagū 08, 20, Nanda 08, 28, 46, 242, 414, 632 46, 134, 414, 632 Nāga 106 Mogharāja 08, 42, 46, 366, 414, 632 Niganṭha 106 Nerañjarā 444 Y Yakkha 106 P Yona 320 Pañcāla 320 Patiṭṭhāna 08 V Paribbājaka 106 Vakkali 52, 468 Pāvā 08 Vajjī 320 Pāsāṇaka 08, 46, 330, 412, 448 Vanasavhaya (Sāvatthi) 08 Piṅgiya 08, 44, 46, Vaṃsa 320 52, 388, 426, 468, 632 Vāsudeva 106 Puṇṇaka 08, 16, 46, 102, 414, 632 Vipassī (bhagavā) 438 Puṇṇabhadda 106 Vedisā 08 Posāla 08, 42, 46, 348, 414, 632 Vesālī 08 Vessabhū (bhagavā) 438 B Baladeva 106 S Bāvarī 02, 12, 266, 440, 454 Sakyaputta 04, 06 Brahmā 106 Sabhiya 88,

138, 178, 190, 202, 476, 556 BH Sāketa 08 Bhadrāvudha 08, 38, 46, Sāriputta 98, 100, 360, 372 52, 316, 414, 468, 632 Sāvatthī 06, 08 Bhoganagara 08 Sikhī (bhagavā) 438 Sujampati 10 M Supaṇṇa 106 Magadha 08, 46, 320, 412 Sūrasena 320 Maccha 320 Setavya 08 Malla 320 Mahāmoggallāna 594 H Mahārāja 106 Hemaka 08, 32, 46, 266, 414, 632

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye

CULLANIDDESAPĀḶI – TIỂU DIỄN GIẢI

*****

VISESAPADĀNUKKAMAṆIKĀ - THƯ MỤC TỪ ĐẶC BIỆT

Trang Trang A A Akkhaṃ 604 Adhideve 474 Akālikaṃ 50, 162, 214, Adhimuttacittaṃ 478 450, 452, 454, 456, 458 Adhimuttaṃ 360 Akiñcanaṃ 22, 24, 34, 36, 180, Adhivacanaṃ 416 182, 188, 200, 284, 296 Adho 168, 218, 322 Akiñcanabhāvaṃ 444, Antimadehadharo 620 484, 536, 600 Andubandhanena 496 Akuppaṃ 560 Anvatthapaṭipattiyā 178 Akusītavutti 612, 614 Anvāyiko 324 Akhilo 22, 52, 180, 186, 472 Anagāriyaṃ 06, 444, Aggaññe ariyavaṃse 522 484, 536, 600 Acci 234 Anaññaneyyo 564 Accutaṃ 32, 270, 272 Anaññaposī 604 Achambhī 530 Anabhāvakataṃ 330 Ajja mittā 630 Anamatagge saṃsāre 74 Ajjhapatto 438 Anavajjabhojī 538 Aññadatthu daso 358 Anavassutapariyāyaṃ 594 Aññāvimokkhaṃ 40, 332, 338 Anavassuto 588, 594, 596, 598 Aṭṭha cariyāyo 490 Anādānaṃ 36, 296 Aṭṭhitaṃ 22, 178, 180 Anādāno 446, 486 Attatthapaññā 630 Anānuyāyī 228 Attānudiṭṭhiṃ 44, 394 Anāparaṃ 36, 298 Ativākyaṃ 142 Anissito 220, 608 Atthi pañhena āgamaṃ 332 Anīgho 130, 192 Addāvalepanā 550 Anītikaṃ 50, 450, 452, 454, 458 Addhā 176, 182, 478, 538 Anītihaṃ 20, 24, 160, 212, 214 Advayabhāṇiṃ 440 Anutrāsī 204, 220, 282, Advejjhavacanaṃ 176, 478, 538 302, 366, 530, 532, 622, 628

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

A A Anudhammacārī 616 Aviheṭhayaṃ 482 Anusayo 60, 508 Avīcinirayo 500 Anusiṭṭhiṃ 164, 174, 194, Asaṅkuppaṃ 52, 478 216, 262, 320, 344, 472 Asaññābhave 164, 294, 404 Anejo/aṃ 16, 38, 102, 110, 316, 350 Asantasanto 622 Aneḷamūgo 618 Asattaṃ 182, 286 Abbūhanaṃ 166 Asantasaṃ 628 Anolīnavutti 116, 172 Asaraṇībhūta 124, 256, 408 Appaṭigho 520 Asaṃhīraṃ 52, 478 Appaṭibaddhacitto 602, 604, 606 Asāmayikaṃ 560 Appamattā 116 Asuropo 128, 608, 628 Appossukko 530 Aho 226 Apaṇṇakavacanaṃ 176, 478, 538 Apāraṃ 424 Ā Apilāpanatā 66 Ākāsānañcāyatanaṃ 356, 396, 512 Apunabbhavāya 44, 400, Ākiñcaññaṃ 02, 26, 222, 230 404, 406, 408 Ākiñcaññāsaṃbhavo 362 Abbokiṇṇaṃ 94, 274, 616 Āguṃ 178, 318, 428, 556 Abbhukkiraṇo 130 Ātappaṃ 172, 196 Abhijjhā 60, 100, 168, Ātāpī 100, 444, 486, 552 336, 572, 588, 630 Ājīvakā 106, 112, 242 Abhidhammādhimutto 360 Ādānataṇhā 322 Abhinibbutā 274, 300 Ādānasattā 326 Abhilepanaṃ 54, 60 Ādānaṃ 296 Abhisaṅkhāraviññāṇaṃ 74 Ādānapaṭinissaggo 296 Ambilaṃ 602 Ādiccabandhu 420,

560 Ambucārī 586 Ādīnavaṃ 152, 324, 404, Arahantasāsanā 266, 442, 462 408, 446, 486, 492, Alaggitaṃ 182, 286 502, 544, 550, 616, 618 Alamatto 106, 204, 220, Ābharaṇā 580 282, 302, 332, 366, 532 Ābhijaññā 182 Alippamāno 622 Ārakkhādhikaraṇaṃ 548 Alīnacitto 612 Āraddhaviriyo 612 Alolo 604 Āsavā 260, 264, Avassutapariyāyaṃ 594 314, 330, 436, 468 Avidvā 150 Āsasāno 34, 280 Aviddasu 158 Āsā 192, 246, 570 Avisāhāro 610 Āsīno 448

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

I E Iṅgha 20, 154 Ekavokārabhave 164, 294, Iñjitaṃ 16, 18, 404, 408, 508 90, 96, 126, 132 Eko 220, 444, 484, 632 Itikirāya 148, 162, Ekāyanaṃ 446, 488 214, 266, 442 Ekāyanamaggo 86, 446, 486 Itihitihaṃ 214, 442 Ejā 102, 316, 350 Itthabhāvaṃ 18, 112 Indagu 190, 324, 514 O Iriyaṃ 14, 76, 80 Okaṃ 38, 316 Irīyantaṃ 202 Okkhittacakkhu 588, 590 Isayo 102, 106, 116 Oghaṃ 26, 154, 182, 488 Oghatiṇṇā 264 Ī Oghātigaṃ 304 Īti 452, 454, 458, 552 Otāraṃ 594, 596, 598

U K Ugghaṭṭapādo 02 Kaṅkhā 188, 204, 224, 350, 478 Uñchena 02 Kaṭukañcukatā 58 Uṇhaṃ 554 Kaṇhaṃ 368, 444, 486 Uddhaṃ 168, 218, 322 Kataparappavādā 372 Uda 34, 236, 280 Kathaṃkathā 24, 34, 200, Udakomikājātaṃ 94, 274, 616 204, 224, 278, 280 Uda vā 28, 236 Kathaṃsu 28, 242 Upapannaṃ 242, 434 Kammakāraṇā 400, 496, 498, 550 Upakkileso 54, 60, Kammabhavo 170, 284, 436 340, 508, 608 Karuṇāyamāno 24, 208 Upakāriyo 550 Kāmaguṇā 578, 584 Upaṭṭhānasālā 568, 592, 614 Kāmaguṇesu 58, 402, Upadhi 150, 176, 262 544, 550, 572 Upadhinidānā 148 Kāmasukhaṃ 578, 584 Upadhipahānaṃ 176 Kāmaṃ 612 Upadhipaṭinissagga 176, 262 Kāmā 80, 92, 182, 224, 226, 228, Upadhisaṅkhaye 04 278, 302, 306, 308, 428, 544, 582 Upasantā 274, 300 Kāmānaṃ ādīnavo 546 Upekkhā 338, 610 Kāmābhijappaṃ 18, 120 Upekkhāsatisaṃsuddhaṃ 338 Kāme 26, 36, 120, 224, Ubhantaṃ 90, 96 286, 302, 308, 428, 574 Ussoḷhi 172, 196, 204, 620 Kāyikā khiḍḍā 516, 578

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

K C Kāraṇatthā 630 Caṇḍikkaṃ 128, 608, 628 Kāsāyavattho 600 Catunnaṃ daṇḍānaṃ 496 Kiñcanaṃ 36, 38, 296, 308, 326 Catuvesārajjappattaṃ 440 Kukkuccaṃ 334 Caraṃ 162, 166, Kukkuccānaṃ 40, 334 174, 214, 216, 268 Kubbanakaṃ 48, 438, 440 Caraṇaṃ 418 Kusalā 244 Cūḷanikaṃ lokadhātuṃ 368 Kusalo sabbadhammānaṃ 84 Cetovimuttiyā 534, 558 Kuhanavatthu 564, 566, 568 Kotūhalamaṅgala 252, 262 CH Koviḷāro 532, 600 Chattakapañño 306 Chandarāgo 272 KH Chando 334 Khayantadassī 446, 488 Chaḷaṅgupekkhā 138, 440 Khārikaṃ 602 Khāribhāro 128 J Khiḍḍā 516 Janapadehi 320 Khittacakkhu 588 Janā 242, 402 Khittā 28, 234 Jappā 60, 506 Khilo 186, 472 Javanapañño 306, 370, 342 Khudaṃ 554 Jāgū 190, 514 Jālaṃ 586, 622 G Jīvo 190, 514 Gaṇigaṇī 200 Juṇhe 94, 274, 614, 616 Gabbho 552 Jutimā 448 Garuḷaṃ 372 Jotiṭṭhānaṃ 128 Gaḷo 584 Giraṃ 48, 434 JH Gihibandhanaṃ 532 Jhānaṃ 78, 394, 512, 610, 616 Gihibyañjanāni 532, 600 Jhāyī 328 Guttindriyo 588, 592 Gedho 82, 308, 314 T Gotamasāsanaṃ 32, 48, 52, Takkavaḍḍhanaṃ 32, 48, 266, 442 266, 268, 442, 462 Taṇhakkhayaṃ 26, 50, 222, 452, 454, 458, 618 C Taṇhā 94, 168, 190, 218, 226, Cakkhumā

04, 42, 328, 366, 368, 258, 264, 268, 280, 316, 342, 370, 372, 374, 376, 420, 458 406, 408, 452, 454, 458, 542, 618

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

T D Taṇhākappaṃ 282, 284 Diṭṭhilepo 98, 624 Taṇhāgaddulaṃ 60, 508 Diṭṭhivisūkāni 562 Taṇhādutiyo 446, 542 Dīghacārikaṃ 588 Taṇhānivesanā 170 Dīpaṃ 294 Taṇhālepo 98, 624 Dīpā dīpaṃ 466 Tathāgatabalaṃ 350 Dukkhaṃ 62, 174 Tathāgato 42, 202, 206, 222, 232, Durāsadā 498 282, 354, 356, 358, 362, 370, 376, 434 Devatānaṃ 106, 112 Tamonudāsīno 444, 448 Devadevasāsanā 266, 462 Tamonudo 48, 434, 448 Devā 200, 474 Tādī 178, 182, 202, 302, 320, 364, 556 Devisī 376 Tālāvatthukataṃ 330 Domanassaṃ 334 Tiṇṇo 22, 34, 180, Dosacarito 374 278, 318, 396, 468, 512 Doso 608, 628 Tiṇāgāraṃ 594 Dveḷhakaṃ 188, 204, 478 Tippā 498 Dveḷhakajāto 108, 134 Tiriyaṃ 168, 218, 234, 322, 498, 520, 626 DH Tiriyañcāpi majjhe 168 Dhanaratanehi 202, 220, 282, 366 Tīraṇapariññā 260 Dhanāni 282, 366, 582 Tulito 160, 176, 238, 322 Dhammatakko 338 Tevijjā 330, 448 Dhammacakkhuṃ 88, 100, 410 Dhammatakkapurejavaṃ 40, 338 TH Dhammadharaṃ 576 Thāmabalūpapanno 614 Dhammaṃ 160, 268, 308, Thīnaṃ 40, 244, 334 400, 406, 450, 454, 456 Dhammānudhammaṃ 46, 412 D Dhammānudhammapaṭipattiyā 178, Dakkhiṇāpathaṃ 02 202, 460 Daṇḍaṃ 482 Dhammānudhammapaṭipadaṃ 206, Dantabhūmiṃ 142 310, 414, 422, 474, 524, 616 Daḷhanikkamo 614 Dhaṃkaṃ 528 Dāṭhābalī 624 Dhīrā 154 Dāṭhāvudho 624 Diṭṭhadhammā 274, 300 N Diṭṭhikappaṃ 282 Nattaṃ 226 Diṭṭhinijjhānakkhantiyā 148, 162 Nandi 22, 38, 60, Diṭṭhinivesanā 170 168, 170, 316, 318, 340, 506

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

N P Nandisaṃsojanaṃ 40, 42, Paññakappī 34, 282, 284 340, 362, 364 Paññāṇavā 34, 282, 284 Namuciṃ 444, 486 Paññānirodhikaṃ 434, 448 Navavitakkā 342 Patiṭṭhānaṃ 08 Naḷāgāraṃ 594 Paṭibaddhacitto 504, 606 Nāganāgo 200 Paṭibandhu 60, 506 Nāgo 178, 428, 556, 558 Paṭibhānavā 52, 470, 472, 576 Nāmakāya 234 Paṭiyatā 250, 252 Nikkāraṇā 630 Paṭividdhākuppo 138, 184 Nigghātanaṃ 32, 268 Paṭisallānaṃ 616 Nicchāto 82, 94, 190, 302, 428 Paṭisambhidāyo 472, 576 Nijjhāpetā 370, 476 Paṭisandhiko punabbhavo 170, Niddhantakasāvo 570 182, 284, 435 Nipako 198 Paṭisenikarā 246 Ninhātapāpakaṃ 158 Paṭhavī 06, 36, 306, Nibbano 428 426, 450, 456, 462, 498 Nibbānaṃ 166, 186, 206, 210, 216, Padumī 556, 558 268, 274, 04, 414, 424, 470, 478, 612 Paddhacaro/ā 300, 412 Nibbedhikapañño 306, 370, 462 Paddhā 300, 412 Nimmitapucchā 110, 136 Padhānavā 302, 320, 532, 620 Niyato 20 Panujja viññāṇaṃ 22, 170 Nirattaṃ 310 Pabhinnañāṇaṃ 440 Nirayapālā 498 Pamattabandhu 300, 444, 486 Nirāsaso 280, 564, 570 Pamādo 58, 402, 574 Nillolupo 564, 570 Parittapañño 306 Nivuto/ā 14, 30, 54, 56, 62, 258 Pariphandamāno 464 Nivesanaṃ 168, 170 Pariyādiyanavacanaṃ 72, 112, Nīgho 130, 192, 246 146, 150, 314, 482 Nekkhammaṃ 310 Parivaṭumakaro 476 Nevasaññānāsaññābhavaṃ/e 164, Parissayā 522, 524, 534 210, 280, 294, 404, 408, 508 Paretānaṃ 292, 296 Paroparaṃ 474 P Parovarāni 18, 126, 132 Paccekasambuddho 484 Palipaṃ 552 Pacchā 312 Pavane 394, 510 Pacchimakoṭi 76, 186, 620 Pahānapariññā 260 Pañcajātakasatāni 350 Pahū 106, 204, 220, Pañcāvaraṇāni

606 282, 302, 320, 332, 366, 532

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

P BH Paḷibodhaṃ 218, 362, Bhagavā 56, 94, 110, 112, 444, 484, 536, 582, 600 116, 136, 146, 168, 176, 194, Pādalolo 588, 592 212, 224, 238, 304, 356, 402, 412 Pāraṃ 22, 48, 52, 180, 416, 424, 470 Bhaṇḍu 516 Pāraguṃ sabbadhammānaṃ 330 Bhaṇḍukāsāyavatthavasano 88, Pārāyanaṃ 46, 412, 416, 424 100, 410, 516 Pāricchattako 600 Bhayaṃ 292, 506, 544, 552 Piyā 518 Bhavanetti 60, 506 Pīti 460 Bhavāsava 260, 264, Pucchañcikatā 60, 506 314, 330, 436, 468 Pucchā 108, 194 Bhave na tiṭṭhe 170 Puttamaṃsaṃ 604 Bhasmani 128 Putto 484, 508, 518, 580 Bhittikhile 326 Puthavimaṇḍale 04 Bhūtesu 482 Puthupañño 306, 370, 462 Bhūripaññāno 448, 452 Punabbhavo 76, 170, 182, 284, 318, Bhūripañño 306, 460, 462 330, 350, 364, 436, 448, 468, 620 Bhūrimedhaso 444, 456 Purimākoṭi 288, 294 Bhūrī 306, 426, 450, 452, 456, 462 Purisadhorayhaṃ 440 Pūgampi 232 M Pekkhamāno 222, 506 Makkho 434, 570 Poṅkhānupoṅkhaṃ 94, 274, 616 Maccu 314 Ponobhāvikā 88, 138, 178, 556 Maccudheyya 324, 370, 470 Maccurājā 44, 380, 394 PH Majjhimikaṃ lokadhātuṃ 368 Pheṇuddehakaṃ 428 Majjhe 168, 218, 322 Majjhesarasmiṃ 36, 288, 294 B Mantā 16, 90, 96 Bandhavā 582 Mando 20, 152 Bahussutaṃ 576, 618 Manuja 406 Buddho 416, 434, 468, 472 Mano 82, 460, 464, 546, 460, 464 Bodhi 446, 488 Manovitakkā 528 Byappathaṃ 164, 174, 194, 216, Manovilekho 188, 204, 262, 318, 344, 434, 472, 560 224, 280, 336, 350 Byāpatti 128, 608 Mamāyitā 174 Byūḷhaṃ 548 Malaṃ 430, 526 Brahmacariyaṃ 92, 422 Malamohassa 434 Brāhmaṇo 180, 200, 364 Mahāpadhānaṃ 444, 486

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

M R Mahāpuriso 90, 100 Rajo 328 Mahāyaññaṃ 02 Rāgacarito 374 Mahesī 164, 174, 194 Rāgo 628 Māno 430, 432 Rūpaṃ 70, 72, 314, 400, 404 Māracakkhuṃ 394, 512 Māranivāpaṃ 300 L Mārapāsaṃ 300 Lapilaṃ 602 Mārasenā 244 Lepā 98 Mārisa 70, 80, 116, 124, 250, 256, 292 Lokantagū 48, 436 Māro 300, 324 Loko 54, 56, 382, 436 Migo 510 Loṇikaṃ 602 Micchādiṭṭhi 98, 494, 572 Lohakumbhiyā 498 Mitto 502 Mukhakulanavikulano 130 V Mutaṃ 270 Vaṭṭaṃ 288, 322, 388, 542 Muttasaddho 52, 468 Vatasuddhi 258, 262 Muddhādhipātaṃ 04, 08, 12 Vaṃso 506, 510 Muni 156, 178, 234, Vātā 234, 554 256, 268, 284, 420, 472 Vādapathā 28, 240 Munimunī 158, 200 Vālavedhīrūpā 372 Mūladassāvī 16, 102, 104, 110 Vikkanto 204, 220, 282, 302, 366, 532 Medhā 318, 426, 450, 452, 456 Vijaññaṃ 210, 282, 308, 400, 406 Monaṃ 156, 178, 234, Viññāṇaṭṭhitiyo 354, 356 236, 256, 268, 284, 420, 472 Viññū 514 Moneyyāni 156 Vitakkacarito 374 Momuho 44, 398 Vitakko 342 Mosavajjaṃ 128, 428 Vidvā 174, 188 Mohacarito 374 Vidhuro 06 Moho 430, 570, 628 Vidhūmo 18, 126, 128, 130, 132 Vinipātaṃ 358, 368, 498, 550 Y Vinibaddho 464 Yaññaṃ 102, 112, 116 Vippaluggā 246 Yaññapathe 116 Vibhūtarūpasaññī 352 Yājayogā 122, 124 Vibhūsā 580 Yāthāvaṃ 364 Vimariyādīkata 286, 510, 586, 592, 608, 622, 624 R Vivattacchaddo 52, 472 Rakkhitamānasāno 588, 592 Visaṭā 60, 168, 214, 270, 508

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

V S Visattikā 162, 168, Sadarā 88, 138, 178, 214, 216, 270, 276, 506 180, 188, 200, 556, 596 Visavī 302, 320, 532 Saddhā/āya 52, 196, 460, 490, 566 Vīro 302, 532 Saddhācarito 374 Vedagū 136, 182, 188 Saddhādeyyāni 588, 590 Vedajāto 06, 10 Saddhādhimutto/aṃ 440, 468 Venateyyaṃ 372 Santi 242, 304 Vemajjhe 168, 218, 322 Sandacchāyo 600 Verambhavāta 234, 554, 622 Sandiṭṭhiko/aṃ 162, 214, 450, Vevicchā 14, 508 454, 458, 546, 548 Vobhindantā 372 Sabbasaṅkhārasamatho 166, 186, 208, 210, 216, S 274, 298, 304, 414, 470, 478, 612 Sakkaccakārī 116, 172, 404, 408, 618 Samaṇabrāhmaṇā 30, 108, Sakko 202, 204, 220, 282, 354, 366 248, 572, 588, 602 Saṅkhaṃ 236 Samantacakkhu 34, 202, Saṅkhātadhamma 76, 620 222, 232, 282, 376 Saṅkhārā 518 Samphappalāpo/aṃ/e/ena 336, Saṅgā 190, 582 542, 572, 592, 630 Saṅgajālaṃ 158, 178, 472 Samphalaṃ 528 Saṅgaṇikārāmo 560 Saro 288, 294 Saccavādī 580 Sahāyaṃ 514, 516, 538 Saccavhayo 438 Saṃvuto 78, 142, 590 Sacchikā paññatti 58, 94, 110, Saṃsaggā 492 112, 116, 118, 120, 124, Saṃsāraṃ/e 74, 486, 542 126, 136, 148, 168, 176, 194 Saṃsīnapatto 532 Sañchannapatto 600 Sātaccakārī 172, 404, 618 Sañjātakhandho 556, 558 Sādhuvihārī 534 Saññābhavaṃ/e 164, 210, 280, Sāmayikaṃ vimuttiṃ 560 294, 404, 408, 508, 510 Sārāgo 60, 82, 168 Saññāvimokkhe 26, 226, 228, 230 Sikkhā 196, 198 Saññojanāni 586, 628 Sibbanī/iṃ 60, 90, 96, 100, 506 Satānusārī ñāṇaṃ 350 Sīho 622 Sati 66, 70, 338, 460 Sujā 128 Satimā 224, 618 Suññato 224, 382, 386, 390 Sato 86, 94, 162, 166, Suttantādhimutto 360 172, 198, 214, 216, 268, 326, 392 Sumedhaṃ 316 Satthā 476 Senā 244

Tiểu Diễn Giải - Thư Mục Từ Đặc Biệt

S H Serī 514, 516 Hāsapañño 370, 462 Sokhyaṃ 582 Hindagu 190, 324 Sotā 64 Huraṃ 266, 442 Snehā 492, 494, 502 Hemante 94. 274, 614, 616

--ooOoo--

CÔNG TRÌNH ẤN TỐNG TAM TẠNG SONG NGỮ PĀḶI - VIỆT

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ
Công Đức Thành Lập
1. Ven. Khánh Hỷ và Phật tử chùa Bát Nhã
2. Quỹ Hùn Phước Visākhā
3. Gia đình Phật tử Visākhā An Trương
4. Gia đình Phật tử Trương Đình Nguyên & Huỳnh Ngọc Hạnh
5. Bà Quả Phụ Phạm Vũ Điềm - Pháp danh Diệu Đài
6. Bà Phật tử Diệu Giới và các con cháu
7. Gia đình Phật tử Lương Xuân Lộc & Lê Thị Thu Hà
8. Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô Thị Liên
9. Gia đình Phật tử Lý Hoàng Anh
10. Gia đình Phật tử Nguyễn Văn Hòa & Minh Hạnh
11. Gia đình Phật tử Hồ Hoàng Anh
12. Phật tử Diệu Bình và Gia đình Phạm Thiện Bảo

13. Gia đình Phật tử Phạm Thị Thi & Châu Thiên Hưng
14. Gia đình Phật tử Phạm Xuân Lan & Trần Thành Nhơn
15. Cư sĩ Liên Tâm (Phan đình Quế)
16. Ái nữ Chú Nguyễn Hữu Danh
17. Gia đình Phật tử Khánh Huy
18. Ái nữ Cô Lê thị Tích
19. Cô Võ Trân Châu
20. Cô Hồng (IL)
Công Đức Hộ Trì
1. Ven. Dr. Bodagama Chandima
(Một bộ Tam Tạng Sri Lanka in tại Taiwan)
2. Phật tử Tống Thị Phương Lan
(Một bộ Đại Tạng Kinh Việt Nam)
3. Gia đình Phật tử Minh Đăng & Tịnh Phong
Gia đình Phật tử Minh Lễ & Từ Minh Nguyện
(Tam Tạng Pāḷi-Miến, Tam Tạng Miến)
4. Phật tử Huỳnh Thị Thiện, Pd. Diệu Trí
Gia đình Phật tử Minh Đăng & Tịnh Phong
Gia đình Phật tử Hải Trúc
(Tam Tạng Pāḷi-Thái, Tam Tạng Thái,
Chú Giải Pāḷi-Thái)
5. Sư Cô Mỹ Nhung và các Phật tử
(Tam Tạng Song Ngữ Pāḷi - Khmer)
CÔNG TRÌNH ẤN TỐNG TAM TẠNG SONG NGỮ PĀḶI - VIỆT

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ Ấn Tống Tam Tạng Song Ngữ tập 36 CULLANIDDESAPĀḶI – TIỂU DIỄN GIẢI

Công Đức Bảo Trợ & Hỗ Trợ
Hòa Thượng Pháp Nhẫn
Thượng Tọa Thích Minh Hạnh
Thượng Tọa Thích Thông Chiếu
Đạo Tràng Thiền Tự Hỷ Xả
Đại Đức Thích Quảng Trí và Đạo Tràng chùa Phật Tuệ
Phật tử Tiffani Do (Tuyết Đỗ)
Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô thị Liên
Gia đình Phật tử Phạm Thanh Cao, Pd. Minh Lễ
& Tăng Thị Duyên, Pd. Từ Minh Nguyện
Phật tử Bùi Lan Khanh, Phd. Tịnh Hoa
Phật tử Nguyễn Hồng Hạnh
Gia đình Phật tử Trần Minh Trí

Phật tử Nguyễn Bằng Việt
Phật tử Lê Ngọc Lương
Phật tử Thanh Hóa và Sơn La
Phật tử Đào Tuyền
Phật tử Nguyễn Thị Thanh Bạch
Phật tử Nguyễn Quang Hùng

Thượng Tọa Thích Phổ Huân
Đại Đức Thích Quảng Thiền
Sư Cô Bodhicitta - Huệ Tín
Sư Cô TN. Như Minh
Sư Cô Quang Duyên
Tập thể Phật tử Đạo Tràng Melbourne
Magnolia Grove Monastery - Tu viện Mộc Lan
Gia đình Hoàng Tấn Hùng & Giang Phú Bình
Gia đình Nha sĩ Phạm Văn Giai
Phật tử Bùi Lan Khanh, Pd. Tịnh Hoa
Phật tử Trần Ngọc Tản, Pd. Tâm Tường
Phật tử Lê Dung
Phật tử Bảo Tấn
Phật tử Linh Soc
Phật tử Loan Phạm
CÔNG TRÌNH ẤN TỐNG TAM TẠNG SONG NGỮ PĀḶI - VIỆT

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ Ấn Tống Tam Tạng Song Ngữ tập 36 CULLANIDDESAPĀḶI – TIỂU DIỄN GIẢI

Công Đức Bảo Trợ & Hỗ Trợ
Phật tử Nguyễn Thị Ánh Tuyết
Gia đình Phật tử Từ Hùng & Diệu Hương
Gia đình Phật tử Lê Văn Hòa & Bùi Mai Lan
Gia đình Dr. Eric Tran
Gia đình Lý Quốc Cường & Võ Tiến Thịnh
Gia đình Phật tử Nguyễn khắc Bình, Pd. Tâm Đạo &
Phật tử Nguyễn thị Hoàng Sinh, Pd. Diệu Hương
Gia đình Phật tử Huỳnh Giang & Châu Lan Cầm
Phật tử Visakha An Trương
Phật tử Lý Hoàng Anh
Phật tử Văn Thị Yến Dung, Pd. Diệu Thư
Phật tử Nguyễn Tùy và các con
Phật tử Phạm Thị Thu Hương

Gia đình Phật tử Trần Minh Lợi
Một Phật tử ẩn danh
Phật tử Diane Nguyen
Phật tử Phyllip Ho
Phật tử Từ Minh

Thượng Tọa Thường Niệm
Thượng Tọa Chánh Thọ
Đại Đức Pháp Nhiên
Đại Đức Định Phúc
Gia đình Phật tử Gia Hiếu & Tâm Ngạn
Gia đình Phật tử Lưu Hán Trung
Gia đình Phật tử Lê Thanh Hồng
Gia đình Phật tử Diệu Lý
Gia đình Phật tử Tuệ Hiền
Phật tử Trần Thị Ngọc Linh
Phật tử Trần Huệ Mỹ, Pd. Như Khiêm
Phật tử Huỳnh Châu, Pd. Pemā
Phật tử Đỗ Thị Việt Hà
Phật tử Bùi Thị Yến
Phật tử An Hòa
PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở TRONG NƯỚC

Đại Đức Thích Tâm Ngôn
Tập thể Phật tử chùa Tâm An
Cô Bửu Phượng
Cụ Bà Phật tử Như Thiện
Phật tử An Hòa
Phật tử Lưu thị Mỹ Phượng
Phật tử Dương Tường Khải Như
Phật tử Dương Thanh Vân
Phật tử Nguyễn Văn Hiếu
Phật tử Đức, Cần Thơ
Phật tử Thạch Quốc Thái
Phật tử Loan Trần
Phật tử Hựu Huyền
Phật tử Nguyễn Chính Nghĩa
Phật tử Tuệ Hiền
Phật tử Hoài Nam
Phật tử Tuệ Vân

Phật tử Tường Vân
Phật tử Bùi Ngọc Tọa
Phật tử Phương Bảo Đức
Phật tử Nguyễn Thị Lành
Phật tử Bảo Tấn
Phật tử Hạnh Quang
Phật tử Bùi Thanh Cao
Phật tử Tịnh Tâm Xuân
Phật tử Phật tử Diệu Nguyệt
Phật tử Huỳnh thị Kim Hồng
Phật tử Tịnh Quý
Phật tử Lý Huyền
Phật tử Huỳnh Thị Kim Hoàng
Phật tử Đoàn Việt Hòa
Phật tử Diên Anh
Phật tử Trương Đình Hòa
Phật tử Trịnh Ngọc Trác
Phật tử Đặng Minh Thuận
Phật tử Trần Diệu Ý
Phật tử Nguyễn Hoàng Văn
Phật tử Trần Thân
Phật tử Liên Anh
Một Phật tử ẩn danh
Phật tử Nguyễn Hoàng Anh Khoa
Phật tử Nguyễn Kim Ngọc, Pd. Huệ Châu
Phật tử Đồng Thị Mộng Lang, Pd. Diệu Trí

PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở TRONG NƯỚC

Thân quyến Thượng Tọa Pháp Thanh
Phật tử Nguyễn Thị Đạm
Phật tử Nguyễn Thị Vân Phương, Pd. Bảo Hương
Phật tử Trần Thị Minh Châu & Phạm Thu Trang
Gia đình Phật tử Lê Kiến Thành & Nguyễn thị Thắm
Gia đình Phật tử Nguyễn Thị Hồng Oanh, Pd. Diệu Nguyệt
Gia đình Cô Cang
Gia đình Cô Hải
Gia đình Anh Phấy
Gia đình Anh Quyền
Gia đình Phật tử Nguyễn Thị Cúc Hoa
Gia đình Phật tử Nguyễn Thị Hồng Trúc

Gia đình Phật tử Lâm Hữu
Gia đình Phật tử Lý Dậu
Gia đình Phật tử Hoàng Lâm & Phạm Toàn
Gia đình Phật tử Nguyễn Hoàng Lâm
Gia đình Phật tử Vinh Quang
Gia đình Phật tử Trần Đình An
Gia đình Phật tử Châu Thị Thúy
Gia đình Phật tử Đoàn Thị Lệ
Gia đình Phật tử Giác Tịnh
Gia đình Phật tử Mỹ Như
Gia đình Phật tử Hùng Dung
Gia đình Phật tử Yến & Long
Gia đình Phật tử Lê Thị Tuyết Nga
Gia đình Phật tử Nhữ Duy Hùng & Đặng Thu Trang
Gia đình Phật tử Nguyễn Hữu Phương Oanh
Gia đình Phật tử Phan Hữu Phát & Nguyễn Huỳnh Ánh Như
Gia đình Phật tử Nguyễn Kim Ngọc, Pd. Huệ Châu
Gia đình Phật tử Nguyễn Văn Bê & Huỳnh Thị Tám
Gia đình Phật tử Trần Thành Đông & Dương Thị Hẹ
Gia đình Phật tử Nguyễn Thị Mai Hương
Gia đình Phật tử Ngọc Nhường & Lâm Văn Huỳnh, Bảo Ngọc
Gia đình Phật tử Quý Tính & Minh Thư
Gia đình Phật tử Trần Quang Tâm & Huỳnh Nguyệt Cầm, Trần Nguyệt Thảo, Trần Vĩnh Long, Trần Mỹ Tiên
Gia đình Phật tử Huỳnh Nguyệt Lan & Nguyễn Tuấn Kiệt và các con: Nguyễn Huỳnh Ánh Như, Nguyễn Huỳnh Thanh Nhã, Nguyễn Tân Phú
Gia đình Phật tử Lê Thị Hai, Hoàng Thị Bích Vân, Nguyễn Tấn Ngọt, Nguyễn Hoàng An Nhiên, Lê Hoàng Thanh, Hoàng Thị Bích Hạnh, Hoàng Thị Bích Phượng, Lê Hoàng Khang, Trần Viễn Kỳ, Trần Nhã Uyên
Gia đình Phật tử Huỳnh Nguyệt Liên & Lê Minh Hiếu, Lê Minh Ngọc & Thái Đăng Khoa, Lê Minh Mẫn & Nguyễn Vân Anh cùng các con cháu
PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở TRONG NƯỚC

Thượng Tọa Bửu Chánh Cô Nữ Đại Đức Pháp Nhiên Phật tử Linh Soc Đại Đức Định Phúc Phật tử Loan Phạm Đại Đức Pháp Hành Phật tử Tạ Đức Hớn, Trần Nguyệt Đại Đức Pháp Từ Thảo, Trần Vĩnh Long, Trần Mỹ Tiên Đại Đức Thiện Chiếu Đoàn hành hương Sri Lanka Sư Cô Quang Lành Phật tử Vinh & Hồng (Diệu Phượng) Đại Đức Thích Quảng Thiền Phật tử Liên Hà & Phúc Đức Đại Đức Thích Tâm Hòa Thân quyến của Thầy Quảng Thiền Sư Cô Thích Nữ Như Minh Gia đình Phật tử Tuấn Sư Cô Thích Nữ Hạnh Tiết Gia đình Phật tử Hạnh Sư Cô Thích Nữ Minh Khai Phật tử Đặng Minh Thuận Sư Cô

Thích Nữ Huệ Tín Phật tử Đỗ Thị Việt Hà Sư Cô Quang Duyên Phật tử Võ Trần Phi Sơn Sư Cô Ngọc Trí Phật tử Kim Thị Hồng Nhung Phật tử chùa Giác Quang Phật tử Lê Ngọc Lương Đoàn Phật tử Asoka hành hương Phật tử Nguyễn Thị Hồng Đạo tràng chùa Như Pháp Phật tử Đoàn Thị Duyên Anh Gia đình Phật tử Lâm Hữu Gia đình Phật tử Tuệ Hiền, Từ Viên, Gia đình Phật tử Hoàng Thị Bên Chánh Tâm, Từ Hiếu Gia đình Phật tử Hồ Trọng Danh Đạo hữu Lê Văn Kim Phật tử Bảo Hương Phật tử Đặng Minh Thuận Một thí chủ ẩn danh Phật tử Thanh Hóa và Sơn La Phật tử Nguyễn thị Bích Hằng Phật tử Nguyễn Bằng Việt Phật tử Nguyễn Anh Tuấn Phật tử Ngô Minh Hải Cát Tường & Diệu Tường Phật tử Phạm Thị Ánh Ngọc Phật tử Nguyễn Bích Diễm Gia đình Phật tử Hoàng Tấn Hùng

PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở HONG KONG

Phật tử Trần Thị Ngọc Linh

Phật tử Michelle Tran

Phật tử Bùi Thị Yến

PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở CHÂU ÂU

Bà Nguyễn Xuân Tuyết Nga

Phật tử Lê Quí Hùng

Phật tử Tâm Hạnh

PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở CANADA Dịch giả Nguyễn Văn Ngân

PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở ÚC

CANBERRA: ADELAIDE: Hòa Thượng Thích Quảng Ba Thượng Tọa Thích Thông Chiếu SYDNEY: Sư Cô Thích Nữ Hạnh Bửu Thượng Tọa Thích Phổ Huân Sư Cô Thích Nữ Trí Thục Sư Cô Thích Nữ Giác Anh Thiền Tự Hỷ Xả Sư Cô Thích Nữ Giác Niệm Phật tử Từ Minh Sư Cô Thích Nữ Giác Trí Phật tử Phước Đức & Phước Hạnh Phật tử Gia Hiếu & Tâm Ngạn Phật tử Nguyễn Thị Ánh Tuyết Phật tử Diệu Lộc MELBOURNE: Phật tử Thanh Tuệ (Sương) Thượng Tọa Thích Nguyên Tạng Phật tử Diệu Đức Gđ. Phật tử Từ Hùng & Diệu Hương & Phật tử Diệu Thiện Phật tử Đạo Tràng Melbourne Nhóm Phật tử Theravāda NSW Phật tử Kevin & Julie Phật tử Đào Tuyền Phật tử Hương Nghiêm Song thân Phật tử Hồng Bảo Ngọc & Phật tử Hương Tràng Gia đình Nhân, Gia đình Hiếu, PERTH: Bà Tư, Cô An, Chị Mai Phật tử Thuần Tuệ Gia đình Phật tử Lưu Hán Trung Gia đình Phật tử Tài & Thủy Bà Tâm Chánh Phật tử Trần Thị Điệp Phật tử Nguyễn Minh Châu Phật tử Nguyễn Thị Thanh Bạch Gđ Phật tử Tuyết Loan & Thiên Mãn Phật tử Trần Huệ Mỹ, Pd. Như Khiêm Phật tử Nguyễn Quang Hùng Phật tử Ha Nguyen, Pd. Diệu Tuyền Phật tử Lâm Hoàng Hoa Gia đình Phật tử Lê Văn Hòa Phật tử Nga Đoàn (Diệu Phương) & Phật tử Bùi Mai Lan Gia đình Dr. Eric Tran Gia đình Phật tử Võ Thị Thắm Gđ. Lý Quốc Cường & Võ Tiến Thịnh Gia đình Phật tử Huỳnh Thiết Kỳ Một Phật tử ẩn danh Nhóm từ thiện Tình Thương

PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở MỸ

Gia đình Phật tử Phan Đình Chính

Gia đình Phật tử Võ Thế Lưu

Phật tử Hồ Ngọc Danh
Phật tử Nguyễn khắc Bình, Pd. Tâm Đạo
& Nguyễn thị Hoàng Sinh, Pd. Diệu Hương
Dì Sắc
Phật tử Lê Dung
Phật tử Hồ Nữ Như Thủy
Gia đình Phật tử Kevin Luong
Gia đình Phật tử Hoàng Thị Nhàn
Gia đình Phật tử Huỳnh Giang
& Phật tử Châu Lan Cầm
PHẬT TỬ VIỆT NAM Ở MỸ

Hòa Thượng Pháp Nhẫn
Thượng Tọa Thường Niệm
Thượng Tọa Chánh Thọ
Thầy Thích Minh Hạnh - Chicago
Đại Đức Thích Quảng Trí và Đạo Tràng chùa Phật Tuệ
Sư Cô Trí Hạnh
Sư Cô Nguyên Niệm
Phật tử Tiffani Do (Tuyết Đỗ)
Magnolia Grove Monastery - Tu viện Mộc Lan
Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô thị Liên
Phật tử Phạm Thanh Cao, Pd. Minh Lễ
& Tăng Thị Duyên, Pd. Từ Minh Nguyện
Phật tử Nguyễn Hồng Hạnh
Gia đình Phật tử Trần Minh Trí
Đạo Hữu Phong Châu
Gia đình Phật tử Minh Trí & Tâm Nguyên
Mr. Alan Pollard
Phật tử Diane Nguyen
Phật tử Phyllip Ho
Phật tử Trần Ngọc Tản, Pd. Tâm Tường
Gia đình Phật tử Tôn Thất Thiên Nam
Gia đình Phật tử Lê văn Mạnh
Mr. John
Gia đình Nha sĩ Phạm Văn Giai
Một Phật tử ẩn danh
Phật tử Minh Phương
Gia đình Kim Liên Đặng & Tú Trọng Ngô
Gia đình Phật tử Diệu Hương

Phật tử Giới Hương
Phật tử Visakha An Trương
Phật tử Lý Hoàng Anh
Phật tử Văn Thị Yến Dung
Instructor David Nguyen
Phật tử Nguyễn Tùy và các con
Phật tử Phạm Thị Thu Hương
Gia đình Phật tử Trần Minh Lợi
Một Phật tử chùa Đạo Quang
Phật tử Huỳnh Châu, Pd. Pemā
Phật tử Phạm Khắc Thiệu
Gđ Phật tử Diệu Lý
Gđ Phật tử Lê Thanh Hồng
DANH SÁCH PHẬT TỬ PHILADELPHIA (do Phật tử Thanh Đức đại diện)

Phật tử Võ thị Tuyết Mai Pd. Diệu Sương
Phật tử Ngụy Hinh, Pd. Nguyên Huy
Phật tử La Song Hỷ, Pd. Nguyên Tịnh
Phật tử Ngụy Trí An, Pd. Nguyên Bình
Gđ. Ngụy Khai Trí, Pd. Nguyên Tuệ
Gđ. Ngụy Phụng Mỹ, Pd. Nguyên Khang
Gđ. Ngụy Mộng Đức, Pd. Nguyên Tường
Gđ. Ngụy Mỹ Anh, Pd. Nguyên Văn
Phật tử Phạm Xuân Điệp
Phật tử Nguyễn văn Huỳnh, Pd. Tâm Thiện
Phật tử Hứa Thị Liên, Pd. Diệu Bạch
Gđ. Trương Đông Mỹ Pd. Nguyên Thoại
Gđ. Nguyễn Trọng Nhân
Gđ. Nguyễn Trọng Luật
Gđ. Nguyễn Thị Xuân Thảo
Gđ. Nguyễn thị Xuân Trinh
Phật tử Nguyễn Ngọc Hạnh
Phật tử Nguyễn Tường Vân
Phật tử Nguyễn Quang Huy
Phật tử Nguyễn Trâm Anh
Phật tử Ngụy Anh Thư
Phật tử Ngụy Khãi Tấn
Phật tử La Minh Châu
Phật tử La Derek
Phật tử Thiện Hòa

Phật tử Diệu Ngộ
Phật tử Diệu Lan
Phật tử Diệu Đạt
Phật tử Quảng Liên
Phật tử Diệu Nguyệt
Phật tử Ngọc Hạnh
Phật tử Thiện Chánh
Phật tử Từ Mẫn
Phật tử Thanh Đức
Phật tử Diệu Thanh
Phật tử Chánh Lệ
Phật tử Quảng Duyên
Thành tâm hồi hướng phần công đức này đến thân bằng quyến thuộc: Những người đã qúa vãng được sanh về nhàn cảnh, những người còn tại tiền được sống lâu, sức khỏe, an vui, và luôn luôn tinh tấn tu hành.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.